Incipiūt sermones notabiles atq; vtiles de sanctis p circulū anni. q̄bus ab editore suo doctore ⁊ predicatore famosissimo nomē vt thesaur⁹ nouus intitulenť inditū est.

De sancto Andrea. Sermo ꝓmus.

Elictis rhetibus secuti sunt eū. scribit Matḥ. iiij. ⁊ legit hodierna die p euangelicali officio.

Thema. Aristo. in li. de aialib⁹ dicit. Gallina vel q̄dix cū fouit pullos statī vocat eos. ⁊ audiūt vocē mris ⁊ sequūtur eā. Spūaliter. sic dñs nr ihs xp̄s cū genuit apostolos suos petr̄ ⁊ andreā in fide vocauit eos. et statī audierūt ⁊ secuti sunt eū. de q̄ canit hodie ecclesia. Nox vt vocē dñi p̄dicātis audiuit btūs andreas relictis rhetib⁹ q̄r vsu actuq; viuebat secutus est dñm redēptorē. ió scribit Gregor⁹ in omelia. Adhuc nulla ī xp̄o miracla viderāt. nec de resurrectōe audierāt. ⁊ ad vni⁹ iussionis vocē oia reliquerūt. Ecce vā obediētia. q̄ dicit Ber. Perus obediēs mādatū nō p̄crastinat. ꝫ parat aures auditui. liguaz voci. pedes itineri. ⁊ man⁹ operi. ⁊ sic apli. De q̄ thema. Relictis rhetibus. In sūma euāgelij duo innūtur. Primo a xp̄o benigna vocatio discipulor̄. ibi. ambulās ihus vocauit eos. Scō ipor̄ repētina p̄secutio. ibi. Relictis rhetibus secuti sunt eum. De ꝓmo dicit. In illo tpe. s. post baptismū. ieiuniū. ⁊ tentatiōez. ambulās ihs iuxta mare galylee. B Dicūt naturales q̄ sol vtutem suā nō solū ostēdit in terris. ꝫ etiā in mari. In terris calor sue vtutis lapides p̄ciosos aur̄ ⁊ argentū gignit. In maris vo littore conche rorē celestē attrahūt. ⁊ sol sua vtute in p̄ciosas puertit margaritas. Spūalit. sol ē xp̄s. Malach. vl. Oriet vobis timētibus deū sol iusticie. Hic sol vtutem suā ostendit ī terris ⁊ mari. In terris. q; terrenos hoies q̄s inuenit in aur̄ mutat charitatē. diuine et argētū puritatis. Nōne maria mḡdalena tota fuit terrena ⁊ more terre frigida. ꝫ xp̄s ipam sui luminis calore tangēs in nobile aurū mutauit charitatis. ita vt os veritatis de ea p̄rotulit. Luce. vij. Dimittūtur ei pcā multa qm̄ dilexit multū. Nōne matheus sedens i theloniō fuit terrenus. ꝫ sol verus ihs christ⁹ purificauit ipm in argentū puritatis mutādo. vt relictis oibus terrenis secutus est eum. Matḥ. ix. Et hanc vtutem nō solū in terris ꝫ ⁊ in mari p̄cipue galylee demōstrauit. vbi i conchis. i. grossis piscatoribus nobilissimas margaritas petrū ⁊ andreā rore celestis gr̄e generauit ⁊ ad fidem vocauit. De q̄ subdit in textu. Vidit duos fratres petr̄ ⁊ andreā fratrē eius. Hi sunt due olive ꝓpter plenitudinē pietatis. Hi sunt duo candelebra ꝓpter ardorem charitatis lucētia ante dominū p̄ cōstantiā veritatis. Hi sunt due p̄ciose margarite inuente circa mare in conchis. id est in statu hūilis piscationis. De quo textus. Erāt enī piscatores. Aug⁹. in quodā sermone de kalendis ianuarij. Nō elegit reges potentes aut hui⁹ mundi sapiētes. ne vocatio fidei ascriberet potentie et sapiētie hūane. Itē non vocauit ociantes ꝫ iustis laboribus insudātes. ad designādum q; ad fidem voceti de iustis laboribus debēt viuere. Gen. iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Nō de rapina vt aliqui. ⁊ posito casu q; p se non rapiūt. tamen habēt cōplices ⁊ consentiūt. De q̄bus ap̄lus Ro. j. Nō solum qui agūt ꝫ qui consentiūt digni sunt morte. Aliqui viuūt de vsuris. vt illi qui concedūt denarios. ⁊ viceuersa recipiūt latos grossos imo minus in nūero q̄s soluūt accipiūt. cum scribitur Luce. vj. Mutuū dantes nihil inde sperantes. Habetur nāq; de vsu. c. in ciuitate. Qui car⁹ vendit ꝓpter dilatōem vsuram capit q̄s al's in parata pecunia daret. Et hoc nō cōpetit christiano ꝫ illud q̄ dicit ps. Labores manuū tuar̄ ⁊c. et illos vocauit dñs dicens. Venite post me ⁊ faciaz vos fieri piscatores hominū. quasi diceret. nō eritis ex vobis loquētes Matḥ. x. Nō vos estis qui loqmini. ꝫ sp̄ir⁹ patris vestri q̄ loqtur in vobis. Gregor⁹. Nisi intus sit q̄ doceat inuanū lingua doctoris laborat. ps. lxvij. Dñs dabit verbū euangelisantib⁹ virtute multa. Ideo ap̄lus Roma. x. Quō p̄dicabūt nisi mittātur. Naz sicut piscatorem oportet q; habeat licētiā dñi cuius sunt aque ⁊ sic p̄dicatorem oportet q; habeat licētiam apostolici vel episcopi aut plebani cuius sunt aque. id est pp̄ri. iuxta illud Apoc. xvij. Aque m̄te populi multi. Nam sicut nūcio si credi debeat oportet q; habeat litteras regis. Ideo layci p̄dicare nō debent. q; non ē eis indultū ꝫ inhibitum. de here. cum ex iniūcto. Et si quis se diceret missum a do ꝓ visionem debet hoc ꝓbare sicut moyses hoc ꝓbauit ꝓ signa. vt habetur in can̄. de cōse. dist. ij. Heuera. Et dicit notāter piscatores hoim. nō bonor̄ tpalium. non bonor̄. Ideo dñs mittens discipulos suos ad p̄dicandū Lu. x. dixit eis. Nolite portare sacculū neq; peram. Per sacculum intelligit pecunia. Dicit glo. Et ꝓpter hanc p̄dicare est manifeste ꝓhibitum Matḥ. x. Nolite possidere aur̄ ⁊ argentū neq; pecuniā in zonis vestris. Act. viij. Pecunia tua tecum sit in p̄ditionem Matḥ. x. Gratis accepistis gratis date. C In hoc innuit dñs q; finalis causa p̄dicationis nō debz esse pecunia sed salus animarū. ⁊ captura piscū id est hominū. Abacuc. j. Facies homies quasi pisces maris. Hoc debent p̄tendere Iere. xvj. Mitto eis piscatores multos ⁊ piscabūtur eos. Et talis piscatio est vtilis valde. Primo q; ducit ad fidez. ad Ro. x. Quomō credent ei quē non audierūt. q̄ modo aūt audient sine p̄dicante. Ergo fides ex auditu. auditus ꝓ verbum christi. Secūdo est vtilis talis piscatio. quia; p̄ducit ad salutem. vt dicit Alexander tercius. ⁊ habetur de offi. or. inter cetera. Inter cetera que ad salutez populi x̄piani spectant pabulū verbi dei maxime noscitur necessarium. D Dixi secūdo subiūgitur discipulor̄ repētina cōsecutio. de quo subdit in textu. At illi relictis rhetibus cōtinuo secuti sunt eu. Ecce vera obedientia. nobis in exēplū. si dñs dederit nobis gratiā inspiratōnis nō debemus resistere: sed statim obtemperare. De quo Eccl. v. Nō tardes cōuerti ad dñm ⁊ ne differas de die in diem. id est ne dixeris cras cras. Ratio Ber. Qui hodie apt⁹

A

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DUSSELDORF

nō est. cras nūm⁹ aptus erit. Sed statim debemus parere. vt sancti ap'li qui nullā deliberatōem cepe rāt. Hiero. Imperfecta obediētia reqrit. pfecta nullam q̄rit excusatōem. Vñ arguit̄ ille qui p opera pietatis se excusabat Matth. viij. Dñe pmitte me pmū ire z sepelire patrē meum z sequar te. audiuit a christo iesu. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. tu aūt sequere me. ¶ Sed diceres vñ oriebatur illa repentina discipulorū cōsecutio Rñdet Hiero. sup Matth. Primo ex verbi dei vtuosa opatione. cuz dixit. venite post me: cor eorum medullit⁹ penetrauit z ptinus eos cōuertit. quia scribit ad Heb. iiij. Viuus est sermo dei z efficax z penetrabilior oīi gladio ancipiti. Et impletum est illud ps. lxvij. Dedit voci sue voce virtutis. Nam verbū dei compar surculo arbori inūto. Jacobi. j. Suscipite insitū verbū. Sicut surculus insit⁹ arbori trahit totam arborē ad sui naturam. sic verbū dei totū cor ad dei graciam. Secūdo puenit ex diuina inspiratōne. Aliter hō vocat exterius. xps vero interius. Ideo potuit Andreas dicere illud. ps. lxxxiij. Audiam q̄d loquatur in me dñs deus. Grego. Vox dñi auditur cū inspiratio mente concipit̄. Nō z fecit sanctus andreas. Tertio puenit ex mirabili faciei irradiatione. Dicit em̄ Hiero. Certe em̄ fulgor diuinitatis z maiestatis occulte relucebat i hūana christi facie. vt etiaz pmo aspectu trahebat boiem. Facies em̄ christi speciosa erat ad intuendū. q̄ dicit petrus j. Pet. j. In quā desiderāt angeli pspicere. Dicitur em̄ de salomone. iij. Regum. x. Vniuersa terra desiderabat videre faciez salomōis. Sed ecce hic plus q̄ salomon Mat. xij. Quarto puenit ex potenti attractōne. potens em̄ erat attrahere quē vellet. Vñ Hiero. Sicut magnes attrahit ferrū sua virtute. tanto magis dñs celi z terre trahere poterat quē vellet. Ideo Joh. vj. Nemo pt venire ad me nisi pater me⁹ traxerit illum. ¶ Sed diceres. tūc nulli debet imputari si nō venerit ad fidez q̄ non trahit̄. Rñdetur. deus patus est ad oēs trahere: oibus dare gr̄am. teste ap'lo. j. Thi. ij. Vult oēs homies saluos fieri z ad agnitōem veritatis puenire. Si aliquis nō veniat ad fidē indispositū se faciens p peccatū ad gr̄am pcipiendā nō est culpa dei sed pctōris vt nō trahatur. q̄ se non disposuit p liberum arbitriū. ¶ Sed diceres. q̄ est causa q̄ trahit istum z nō illum. Rñdet Aug⁹. su p Joh. Causa in generali est vt in illis q̄ trahūtur refulgeat ordo miscōie. in alijs vero ordo iusticie. In speciali vero causa esse pt. ꝫ iniusta esse nō pt. ꝫ stat in dei miscōia. Ad q̄ Roma. ix. Nō est volētis neq; currentis ꝫ miserentis dei. Et subdit augustin⁹. Noli velle iudicare si nō vis errare. Sed si nō traberis ora vt trahāris. Illa tractio nō fit p coactōem ꝫ p inductōem. vt declarat Anf. in similitudinib⁹ exemplo rami viridis. z Aug⁹. exemplo nucis. Ostendis inq̄t oui ramū viridem. z trahis eam. ostēdis nuces puero z trahis eū. nō violentiam faciēdo ꝫ p rami ostensionē appetitū ouis et p nuces volūtatem pueri alliciēdo. Et sic de⁹ oñdit nobis ramū viridem. id est pmittit delectabilem visionez. ostendēdo nucem. i. gloriam celestē. que ē circūdata cortice dura. i. penitētia amara. ꝫ inueniem⁹ nucleū dulcedinis. Luce. iij. Penitentiam agite z appropiquabit vobis regnū celorum. Nā sicut nucleus abscōditur sub cortice amara. sic celestis dulcedo sub amaritudine penitētie. vñ ps. xxx. Quām̄gna multitudo dulcedinis tue dñe quā abscōdisti timētibus te. scz sub actōne penitētie. Act. xiiij. Per mltas tribulatōes oportet nos intrare in regnū dei. Ad q̄ nos pducat deus i secula. z̄. ¶ Sermo ij. ¶ Ad idem.

Relictis rhetibus con

r tinuo secuti sunt eū. Matth. iiij. Thema Magr̄ in li. viij. de ppetatibus rerum dicit. q̄ sol hz vtutem attractiuā. Naz vapores de mari attrahit z tandē in nubes cōdensat. z sic condensatos eos resoluit nūc in pluuias nūc in grandines. iā in nives. ¶ Spualiter. sic sol iusticie vtute sue deitatis attrahit ad se hoies humiles q̄ sunt fumo similes. Sap. v. Quasi fumus q̄ a vento est diffusus. Et fumus seu vapor fuerūt hi duo ap'li ante vocatōem. ꝫ dñs eos ad se traxit z in nubes puertit. De q̄ Esa. lxj. Qui sunt hi q̄ vt nubes volāt. Et bñ andreas nubib⁹ comparatur. quia nubes de se fundūt pluuiā que terrā rigat z fecūdat. sic btūs andreas imbrē sue doctrine fudit z corda idolatrātia irrigauit z in fide roborauit. Sm q̄ canit eccl̄ia. Myrmidones idolatres diu fluctuantes rhete cepit fidei. Nō si isti vapores. i. būiles piscatores nō fuissent attracti p solē iusticie imber doctrine nō p eos descendisset. nam nō fuerūt doctores ꝫ piscatores. Ideo aug⁹. dicit Xps frangere volens cerui cē supborum nō quesiuit p oratores piscatorē. ꝫ per piscatorē lucratus est imperatorem. Ideo dicit thema. Relictis rhetibus. ¶ In sūma verbor̄ premissor̄ duo tangūtur. Primo discipulorū pfecta cōuersio. ibi. relictis rhetib⁹. Secūdo subiūgitur cor̄ digna cōsecutio. ibi. cōtinuo secuti sunt eum. ¶ Dixi primo tangitur discipulor̄ pfecta cōuersio. ibi. relictis rhetib⁹. Naz hoc est signū pfectōnis relinquere ea q̄ sunt necessitatis ad esse pseruatiōis. De q̄ Grego. viij. moral̄. Ad culmen pfectiōis tendūt q̄ exteri⁹ cūcta de relinquūt Et tales fuerūt petrus z andreas. Sz diceres. q̄d reliquerūt qui penitus nihil habuerūt. Respondet Grego. in omel̄. In hac re plus pēsare debemus animū ꝫ sensum. multū reliquit qui sibi nil retinuit. quāuis parum habuerūt ap'li tamē illud totū deseruerūt. Nos igitur habita cū amore possidemus. ea q̄ nō habemus cum desiderio querimus. Ipsi etiam desideria reliquerūt. a sequentibus tanta dimissa sunt. quāta a nō sequētibus cōcupisci potuerūt. ¶ Sed diceres. talem pfectionē nō valeo habere. Respōdet Grego. Multa fratres reliquitis si terrenis desideriis renūciatis. Et quia cor̄ z nō substātiam pensat deus. Naz dicit Ber. Plus nocet concupiscētia ꝫ substātia. Idcirco si nō potes relinquere totā substātiam: relinque inordinatā cōcupiscētiam. hoc est. minuz amorē. Nam dicit Christ. sup Matth. Ap'li relinquētes terrena docuerūt q̄ nemo pt possidere terrena z ad celestia puenire. nō dicit terrena habere

sed possidere. hoc ē nimio amore inherere. Et ꝺ ē qꝺ dicit ps. lxj. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. i. amorez. Quia dicit augustin⁹. talis ē vnusquisq; qualis est sua dilectio. si terrena amas terra es. si deū amas deus es. s. participatiue. Nam amātes terrena sūt in mltiplici amaritudine. amātes vero celestia sunt in mētis iubilo. Videmus em̄ q; inter celum t terrā sunt aqua t aer. aqua adheret terre. aer celo. sic amātib⁹ terrestria inest lachrimatio t tribulatio. amātibus vero celestia inest seuritas t iubilatio. Vñ gregor⁹ sup Cant. Qui terrenis inheret inuenire nō potest nisi qꝺ i terrenis latet. s. amaritudinē t laborem. qui autez celestibus: inuenit dulcedinē t cōsolatōem. Et sic fecerūt sancti apli petrus t andreas relinquentes terrena vt inuenirēt celestia. Relictis rhetibus: dicit textus. ¶ Pro quo sciēdum. si volumus esse discipuli dei tūc multiplex est rhete qꝺ debemus relinqre. Primū est diaboli. scōm mūdi. terciū carnalis vicij. Primū est rhete diaboli. ꝺ ē peccatū. De q Abacuc. j. Expādit sagenam suam t extraxit. t congregauit in rhete suū. s. peccati. ꝺ q̄ callide allicit hic. delectatōem peccati ꝓponendo ꝫ funē amaritudinis imittendo. Psal. cxl. Cadēt in retiaculo eius pctōres. Idcirco declinemus ab hoc rhete diaboli. iuxta illud Eccl. xvij. Cōuertere ad dñm t relinque peccata. Et hoc ꝓpter duo. Primo ꝓpter vitare dei iram. qz scriptū est Eccl. xij. Altissim⁹ odio habet pctōres. Et aug⁹. Scio deū oīm criminoso esse inimicū. Secūdo declinemus ab hoc rhete diaboli ꝓpter ꝓsequi dei misericordiā. quia scribit Prouerb. xxviij. Qui confessus fuerit pctā t reliquerit ea misericordiam ꝓsequet. Scōm rhete relinquēdum est rhete mūdi. De q Esaie. xix. Expandētes rhete sup faciem aquarū emarcescēt. Aque sunt trāsitoria mūdi. iuxta illō j. Job. ij. Transit mūdus t concupiscētia eius. imo ad modū aque fluētis. vt habet. ij. Regum. xiij. Dēs morimur t quasi aque dilabimur. z Sap. v. Tanꝫ nauis que pertrāsijt fluctuātem aquam. cui⁹ cum ptērierit nō est vestigiū inuenire. Propter qꝺ dicit gregor⁹. Facile mūdum despicio si ea que i mūdo sunt ꝓsidero. ¶ Duo nanq; dānabilia sunt i mūdo. videlicet deceptio. t interfectio. Primū est deceptio. De q aug⁹. O munde immūde quātos decepisti cōmultos deduxisti. Propter qꝺ dicit Piero. Si mūdus cultello veritatis aperirē nō nisi falsitas in eo inueniretur. Ideo aug⁹. ad dyoscor. Mūdus cui arridet fallit t in periculo ponit. Reuera in piculo. qz scribitur Jacobi. iiij. Qui vult esse amicus mūdi inimicus dei ꝓstituit. Ecce piculum. Scōm quod ē in mūdo ē interfectio anie seu dānatio. de quo Job xxj. loquēs de mūdo dicit. Tenēt tympanū t cytaram t gaudent ad sonitū organi. ducūt in bonis dies suos. t in pūcto ad inferna descendūt. Idcirco saluator dixit Math. xvj. Quid prodest homini si lucretur vniuersuz mūdum. anie vero sue detrimētum patiat. Ideo Crisō. Miser est mūd⁹. miserrimi qui eū sequūtur. nam semp mūdana opa excluserūt hoiem ab eterna vita. Ecce mors anie. Ideo declina ab hoc rheti. ¶ Terciuz est rhete carnalis vicij. de q Prouerb. xxix. Qui blādis fictisq; sermōib⁹ loqtur amico suo. rhete expādit gressibus suis. Et sic caro blāditur suauitatē. vt habetur Prouer. vij. Mulier i ornatu meretriceo ꝓparata ad capiēdas anias garrula t vaga deoscultur inuenē t procaci vultu blandit dicēs. Veni inebriemur vberibus t fruamur cupitis amplexibus. Et subdit. Irretiuit eaz multis sermonib⁹. t sequit eam quasi bos ductus ad victimaz. t ignorans q ad vincula stultus trahat. ¶ Spūaliter. ꝑ mulierē intelligit carnalis ꝯcupiscentia. illa ducit hoiem ad captiuitatē mortis. Prouerb. vj. Mulier pciosam aiam capit viri. id est ꝯcupiscentia carnis que ducit ad interituz mortis. De quo Grego. Cum caro ad tēpus suauiter viuit spirit⁹ eternū peribit. Ido apls Ro. viij. Debitores sumus non carni sed spiritui. Et subdit. Qui in carne sunt deo placere nō possunt. Eccl. xvij. Nil nequius cq̄ qꝺ excogitauit caro t sanguis. quia caro cōcupiscit aduersus spiritū. Gal. v. Et spoliat spiritū delicijs suis. vt inqt Bern̄. Impossibile ē animaz repleri delicijs spiritus que subiacet carnalibus delectatiōib⁹. Hec tria rhetia simpliciter sūt relinquēda. s. peccati. mūdi t carnalis vicij. Quia fm gregoriū. Nometaneū est qꝺ delectat eternū qꝺ cruciat. Que reliquerūt sancti apostoli petrus t andreas. ideo pfecte sunt cōuersi. ¶ Dixi secūdo subiūgitur eoz digna consecutio in textu. ibi. t secuti sunt eum scz fide. opatione. virtute. et passione. Sūt em̄ qui sequūtur deū ꝑ fidem. ꝫ ab eo recedūt per opationem malā. vno pede scz fide sequētes. sed gressu opationis diabolū imitantes de qbus. iij. Regū. xviij. Vsq; quo claudicatis in duas ptes. Et sunt hi de qbus ad Tyt̄ū. j. Confitētur se nosse deum verbis. factis aūt negant. Et cuius vtilitatis ē hoc. De quo ysido. Quid ꝓdest q fide iūgimur deo t opib⁹ diuiūgimur. quasi diceret. nihil. Jacobi. ij. Fides sine opibus mortua ē. Alij sunt q̄ sequūtur ꝑ fidem ꝫ nō per finalem cōsūmatōnem. de quibus Lu. viij. In tēpore credūt et in tēpore tentatōis recedūt. scz ab opere bono. vt habet Judic. ij. Cito deseruerūt viam ꝑ quam ingressi fuerāt patres eoz. Et talibus nō est salus qz dicit Leo papa. Nō inchoātibus ꝫ pseuerantibus dabitur premiū. Et ideo gregor⁹. Incassum bonū agitur ꝫ ante terminū vite deseratur. Ez beatus andreas secutus est xp̄m per fidem t opationem vtutis. ¶ Vita em̄ christi in mūdo erat opatio virtutis. vt sanctitas. pietas. iusticia. mansuetudo t charitas. Per has vias secutus est andreas christuz. Vñ turba de eo clamauit. Redde nobis hoiem sanctū iustū mansuetū t piū deoq; charū. Cunq; duceret ad crucem factus est cōcursus populoz dicentiū. Innocēs sanguis eius siue causa dānatur. Quos tamē rogauit apls ne suum martyriū impediret. Itē secutus ē finaliter ꝑ viam passiōis. De q saluator ait Math. xvj. Qui vult veire post me abneget semetip̄m t tollat crucem suā t sequat me. qꝺ t fecit scūs andreas dicens illud Job. xxiij. Vestigia eius secut⁹ est pes meus. ¶ Nam passio sancti andree fuit aliq̄ modo silis passiōi xp̄i: t aliq̄ mō dissilis. Primo

dissilijs.qz xps crucifixus rectus.petrus reuersus. andreas trāsuersus. Christ9 tanq̄ caput obtinuit supiora.petrus tanq̄ alter p̄inceps obtinuit inferiora. Ideo cōueniens fuit vt andreas teneret medium.dextram sursum ad xp̄m.sinistram deorsuz ad designanduz spreuisse tēporalia. Scō passio andree est similis passioni xp̄i quantū ad quinq̄. Primo qz christus volūtarie sustinuit vt habetur Esaie.liij. Oblatus est quia ipe voluit. Sic btūs andreas videns crucem paratā dixit. Securus et gaudens ad te venio.vt impleretur in eo illud ad Hebre.xij. Proposito sibi gaudio sustinuit crucē Itē dixit cū crucem vidit.amatoz tuus semp fui. semp desideraui amplecti te, Ipse em̄ ideo crucē amauit qz sciebat se in ea redēptū.z amatorez suū in cruce pepēdisse nouerat.z p crucem tanq̄ p viam cōpendiosam ad regnū ire sperauit. Secūdo est similis in hoc.qz christus volentes eum a passione auertere aduersarios reputabat.sicut petrū Matb.xvj. Qui cum audiuit christū loquētē de passione dixit ei petrus. Ihesit a te dñe.nō erit tibi hoc. Qui cōuersus dixit petro. Vade post me sathana scandaluz mihi es.qz non sapis ea que dei sunt.ꝫ ea que hominū. Et btūs andreas cum populus voluit impedire passionē suam z egeam lapidare.ne hoc faceret rogauit. Tertio xp̄s de cruce descēdere noluit cū iudei clamarēt Mat.xxvij Si filius dei es descende nūc de cruce. ipe recusauit. Et sic btūs andreas cum egeas eum de cruce deponere voluit.ait. Ego viu9 de cruce nō descendam.iam em̄ video regem meū q̄ me expectat. Et in cruce orauit deum ne de cruce eū deponere p̄mitteret. Quarto xp̄s in cruce docuit nos pro persecutoribus orare z spirituz patri p̄mendare. Sic fecit andreas.quia legit biduo viuēs pendebat i cruce pro christi nomīe.z docebat populū. Quito christ9 per crucis ignomiā in gloziam intrauit de quo Luce vlti. Nōne oportuit christū pati.et sic intrare in gloziam suā. Et sic btūs andreas dixit. O sancta crux accipe me ab hominib9 z rede me mgro meo. vt p te me recipiat qui p te me redemit. ¶ Moraliter.sic p ista datur nobis intelligi.q̄ homo ascēdens crucem penitentie debet ista q̄nq̄ habere. Primo debet crucem penitētie ascēdere volūtarie.dicens cū ps.liij. Voluntarie sacrificabo tibi.nō coacte. Quia dicit augustinus. Nemo inuit9 bene facit.etiam si bonū est qđ facit coacte nō acceptat deus.qz non necessitatē ꝫ arbitrij libertatē respicit de9. Scō volentes auertere eū a penitētia debet inimicos reputare.iuxta illud Michee.vij. Inimici hominis domestici eius Nam p istum modum iubemur odire parentes: quādo a deo volūt nos auertere. Luc.xiiij. Si q̄s venit ad me z nō odit patrem suū z matrem suaz: non p̄t meus esse discipulus. Aug9. Licet amandus est generator.tamē p̄ponēdus est creator. Tertio crucē penitētie nō debemus vsq̄ ad mortem dimittere. Nam crux penitētie est lectus in q̄ discipulus xp̄i debet mori.de quo aug9. Lectum suū reliquit ibs discipulis suis.qui vult cum isto quiescere in celo in isto iaceat lecto.moziat in cruce penitētie si vult xp̄m crucifixum placatum videre. Quarto debet verbo z facto alios informare.ad Gal.vj. Vos qui spūales estis instruite huiusmōi. Nam nō sufficit q̄ quis nititur seip̄m saluare nisi etiam alios trahat ad deum. Apoc.xxij. Qui audit diuinam inspiratōez dicat veni. Scribitur em̄ Jacobi.v. Qui conuerti fecerit pecōrez saluabit animaz eius a morte. Et ecōuerso habetur Ezechielis.iij. Si nō locut9 fueris impio vt auertatur a via sua mala.sanguinē eius de manu tua requiraz. Et talis p̄ conqueri illud Esa.vj. Vemihi q̄ tacui. Quinto p penitētiam debemus ad gloziam peuenire.de quo Matb.iij. Penitētiam agite z appropinq̄bit vobis regnū celoz. Ecce ꝫ pciosa crux penitētie. Dicit Chrisost.sup Matthe. O crux rutilantioz auro.splēdidioz sole.quid de te referam.omnia ligata soluis.paradisum aperis. contritū sanas.tristem letificas.ad vitam eternaz reuocas.ideo Mat.xvj. Qui vult venire post me abneget semetip̄m z tollat crucem suā scz penitētie.z sequat me. Chrisost. Non sufficit crux sua sine tua.qui propria mala p̄mittit iustū est vt per propriam penam diluat.

¶ Sermo tercius. ¶ Ad idem.

Venite et videte. Johānis.j. In vbis p̄missis duo innuūtur. Prio discipuloz vocatio. Secundo eoz renūciatio. Primū ibi.venite. Scōm ibi. videte. De p̄mo dicitur i textu. In illo tēpore.scz cum iohānes baptisauit circa iordanem p̄dicans baptismū penitētie z testimoniū phibens de christo.videns eū ventētem ad se ait. Ecce agnus dei. z dixit. Hic ē qui baptisat i spiritu.ego vidi z testimoniū perhibui.qz hic ē filius dei. Et altera die iterum stabat iohānes ꝛc. ¶ Nota' mod9 doctrina iohānis differēs fuit a modo doctrine xp̄i z discipuloz eius.xp̄s em̄ circūeundo docebat.similiter z apostoli. De christo habet Matth.iij. Circūibat ibs totam galyleam docens in sinagogis. De discipulis vero legit Marci vltimo. Eūtes in mūdū vniuersum ꝛc. Sed iohānes stabat in vno loco trans iordanez z instruebat de christo homines ventētes ad eum. Ratio quare xp̄s discurrendo docebat.qz predicatio xp̄i facta est credibilis p miracula. Vt ergo virtus eius innotesceret ipse z discipuli ei9 circūibant. Predicatio vero iohannis nō est confirmata miraculis.qz iohānes nullum signū fecit.vt habetur Joh.x. Sed merito et sanctitate vite cōfirmauit predicatōem suam.ideo stabat. Item stetit.i.constans fuit in confessiōe veritatis.vt saluator attestatur Matb.xj. Quid existis in desertum videre arūdinem vento agitatam. quasi diceret. Non est talis.ideo stetit.qđ significat cōstantiam eius. Subdit.z ex discipulis eius duo. Et respiciens ihm ambulantē ꝛc. Alchuin9. Johānes stat:Iesus ambulat.qz lex z figura cessare debebat.quia testimoniū de christo prebuerūt. Et hoc iohānes cōfirmat dicens. Ecce agnus dei. Christus venerat ad iohānez post baptismū ne tu dei crederent q̄ veniret ad confitendum peccata. sicut z ipsi.ideo dicit. Ecce agnus dei.i.innocens nō peccata confitēs sed tollens.ideo ait.qui tollit

peccata mūdi. Figuratur Exō. xij. Eritq; agnus sine macula. Et sic christus. teste petro. j. Pet. ij. peccatū non fecit. Hic agnus dixit lupis de innocentia sua Joban. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato. Hic est agnus a prophetis desideratus Esaie. xvj. Emitte agnū dñe dñatorem terre. ¶ Sed diceres. cur iohānes eum aliter nō nominauit cū de alijs aialibus etiam fiebant sacrificia. vt de hyrcis. capris. vitulis. colūbis ꝛc. q̄ erāt figuratiua veri sacrificij scz christi. qui se obtulit hostiam viuā ⁊ imaculatam deo in odorem suauitatis. Epō. v. Respondeō. licet alia fierent sacrificia in templo certis tēporibus. vnū tamen erat q̄tidianū ⁊ pncipale. scz mane ⁊ vespere. De q̄ Numeri. xxviij. nec mutabat. Et sic xps erat designatus qui q̄tidie offertur pro nostra salute. De qua oblatōne habetur in Canone de cōse. dist. ij. nihil. In sacrificijs magnis nulla oblatio aptior ista. Nam licet passio sanctoꝝ qui p̄ christo passi sunt prosit ad salutem. hoc tamē est quātuz ad oblationem istius agni. Et sic est q̄si oblatio adiūcta pncipali sacrificio. idcirco est agnus singularis qui vicit leonem id ē diabolum. ⁊ vsum id est mūdū Johā. xvj. Confidite q̄niam ego vici mūduz. ideo Beda in omeł. Johānes pre ceteris mortalibus innocētem cū cognouit. ⁊ dona sui velleris sponte largiturū. ex quo vestem nuptialē nobis facere possumꝰ. ⁊ nos sanguine redempturū. Ideo subdit. qui tollit peccata mūdi. qō in lege nec p̄ agnū nec p̄ alia sacrificia fieri potuit. ō quo ad Heb. ix. Impossibile est sanguine hyrcoꝝ aut vituloꝝ auferri peccata. Sed iste ē agnꝰ de quo scribit Osee vltimo. Tuler oēm iniq̄tatem. Iste est agnus qui fertur mane ⁊ vespere. id ē pro his qui p̄sentes fūt ⁊ adhuc erūt. Hic est agnus qui pro nostra redemptione ē oblatus. de quo. j. Petri. j. Nō auro aut argento corruptibili. sed sanguine agni incōtaminati. i. immaculati redempti estis. de quo Chrisf. Oēs scelerati aut peccaꝛ aggrauati ad ipm cōfugere debent. qz scribitur. j. Johā. ij. Ipse ē propiciatio pro peccatis nostris. Dicit nanq̄ nicolaꝰ de lyra. Ipe est in quo ē gracia ⁊ virtus purgatiua peccatoꝝ. Subdit. Et audierūt eū discipuli loquentē ⁊ secuti sunt iesum. qz tota intentiō erat iohānis vt discipulos suos adduceret ad ihm. Subdit. Cōuersus iesus vidit eos sequētes se. Nō audebant ei loqui. quia incognit⁹ eis erat. ꝛ vt daret eis fiduciam loquendi cōuertit se ad eos. ⁊ dixit eis. Quid queritis. Non querit vt discat sed vt ipi intētionem aperiāt per se. ⁊ eos ad audaciam ⁊ familiaritatē pronocet. Ecce hoc est primū verbum qō domin⁹ loquit in isto euangelio. ⁊ pgrue quia primū quod req̄rit deus in homie est recta intentio. ideo alexander papa. ⁊ habetur in canone xv. q. vj. si sacerdotib⁹. vbi dicitur. Non sunt attēdenda que fiant. ꝛ quo animo fiant. Vbi glosa. Potius respicienda ē facti causa q̄ ipm factum. Propter qō hortatur nos gregoriꝰ xxviij. moral. Vigilanti cura intentio est pensanda. Tūc discipuli audita benigna allocutōne dixerūt cuz fiducia. Rabbi vbi habitas. quasi dicerent. Te querimus: tuam habitatōem: tuam doctrinam nos doceas. quia mira ⁊ magna audiuimꝰ dete a iohanne. dicit eis. Venite ⁊ videre. Chrisf. dicit q̄ dominus domū alienam demōstrabat eis. Beda dic. Sollicite debemꝰ appetere ⁊ mansionē christi q̄rere scz in nobis. De qua habeł Hierem. vij. Bonas facite semitas vestras ⁊ studia vestra ⁊ habitabo vobiscū. Et apls ad Ep̄h. ij. Coedificamini in habitaculū dei in spūsancto. qz scribitur Apoc̄ xxj. Habitabit cum eis eoꝝ deus. ¶ Sed diceres. in quibꝰ habitat deus. Respondeł primo. habitat in pacificis. De quo psal. lxxv. In pace factus est locus eius. nō in cōtentiosis ⁊ rancoriosis ij. ad Corinth. xiij. Habete pacem ⁊ deus pacis ⁊ dilectōnis erit vobiscum. Secūdo habitat in coribus mūdis. ps. xxj. Tu autē in sancto habitas. id est in mūdo corde. Bap. j. Non habitabit i corpore subdito peccatis. ideo Leuitī. xj. Sancti estote quoniam ego sanctus sum. Dicit Hugo in libro de bono consciente. Deus q̄ est amatoꝛ mundicie coꝛ pollutum peccatis nō potest inhabitare Ideo augꝰ in soliloquio. Mūdum habitaculum decet te emūdans virtus. qui nisi a mūdis cordibus videri poteris atq; teneri. ideo Esaie. j. Lauamini ⁊ mūdi estote. qz in animas sanctas se transfert. Bap. vij. Ideo augꝰ in omeł. sup iohem dicit. Deus qui charitas est ⁊ peccatū mortale ita opponūtur nisi vnū radicitꝰ euulsum fuerit aliud plantari nō poterit. Propter qō dicit gregoriꝰ in omeł. Tergat sordes prauī operis qui p̄parat deo domū mentis. Tertio habitat in humilibꝰ. Prouerb. iij. Cum simplicibꝰ sermocinatio eius. De quo Esaie vltimo. Sup quez reqescet spiritus meus. sup būllem ⁊ quietū. non in corde superboꝝ. Jacobi. iiij. Deus superbis resistit. būilibus autē dat graciā. Nam magni dñi ibi libenter habitant vbi honorātur. ⁊ sic deus honorał per būilitatem De quo Eccł. iij. Magna est dei potentia solius ⁊ ab humilibꝰ honoratur. ideo Eccī. vij. Humilia valde spiritum tuū. Ratio origenis. Si humilis nō fueris gracia dei nō habebis. Quarto habitat in dilectis. Job. xiij. Si quis diligit me ad eū veniemus ⁊ apud eū mansionē faciemus. Et sic dominus libēter mansit apud Lazarū. marthaꝫ. et mariam. qz dilexerūt eum. dicit nāq; augustinus. Charitas sctā coꝛ pacificat. deo q̄tū tribuit locū ⁊ prepat. Nam dicit Hugo in li. de laude charitatis. Charitas ita familiaris est deo q̄ ipe mansionem habere nolit vbi charitas non fuerit. Idcirco augustinꝰ. Cetera nō prosunt vbi charitas desit. ¶ Hāc habuit btūs andreas. Et eius charitas probatur ex multis. Primo ex repētina cōsecutione. Secūdo ex oīm terrenoꝝ relictōe. Tertio ex feruenti nomis christi p̄dicatione: Quarto ex benivola passione. Dixi primo charitas beati andree probatur ex repentina p̄secutione. quia dicit Linconiēsis sup. vij. angelice hierarchie. Amore nil velocius. nihil acutius. nil penetrabilius. q̄ a natura sua nō requiescit donec ad dilectum perueniat. Et si impedīł vel retardał tota mens tristatur ⁊ expectatione attediał. Richar. lib. iiij. de cōtemplatione dicit. Amanti oīs mora nimis lōga ⁊ expectatio tediosa est. Et sic btūs andreas

mox vt audiuit vocez dñi secutus est eum. Scõo eius charitas probat ex oim terrenorũ desertione Augustin⁹. Quantũ quis despicit sez terrena intantũ diligit. quia pfecta charitas oĩa contẽnit. que eius officium impediũt. Sed tẽporaliũ concupiscentia maxime officiũ charitatis impedit. vt dicit Augustin⁹ in lib. lxxxiij. questionũ. q. xxvj. Charitatis venenũ est spes adipiscẽdox ac retinẽdorum tẽporaliũ. ideo oĩa rẽliquit andreas ꝓpter christum. vt potuit dicere cum apl̃o Phil. iij. Oĩa arbitratus sum vt stercora vt xp̃m lucrifacerem. Et hoc fuit signũ perfecte charitatis. de quo Greg. viij. moral. Ad culmen tendũt pfectionis qui exteriora cũcta derelinquũt. Tertio probatur eius charitas ex feruenti nomis xp̃i p̃dicatiõe. qz dicit Chrisost. Nos est amantium vt amorem suũ silentio tacere nequeãt. Et sic beatus andreas nõ potuit obticere preconiũ xp̃i z fidem xp̃i. sed etiã in cruce predicauit z viginti milia hominũ conuertit. Quarto ꝓbatur eius charitas ex patienti crucis toleratiõe. vñ Origenes. Volũtarie patiẽdo ꝓbauit quod veraciter amauit. imo nõ solum volũtarie z libenter. ꝫ etiam letanter mortem sustinuit. quod est pfectox. de q̃ augustin⁹. Perfecta est charitas vt quis mori pro xp̃o sit paratus. Et sic fecit btũs andreas vt ptz in eius vita.

Sermo iiij. Ad idem.

Venite post me. scribitur Matb. iij. Nõ btũs andreas z alij discipuli a dño iesu qntuplicit sũt vocati. Primo vocauit eos ad sui noticiaz. vt habetur Joh. j. Venite z videte. Et post hoc redierũt ad sua. Secũdo vocauit eos ad discipulatus gr̃am. vt habetur Matb. iiij. Venite post me faciam vos fieri piscatores hoim. Tt illi relictis rhetibus secuti sunt eũ tanq̃ discipuli magistrũ. Tertio vocauit eos ad singularitatis z familiaritatis amicitiã. z sic frequẽter legimus. Assumpsit ihs petrũ iacobum z iohem secrete. vt habet Matb. ix. dum suscitauit puellam. z Lu. xviij. z Matb. xvij. z Matb. xx. cũ revelauit eis secretũ eius passionis in mõte quãdo trãsfiguratus fuit. Quarto vocauit eos ad apostolat⁹ excellentiam. vt habet Matb. x. Cõuocatis iesus duodecim discipul̃ misit eos binos z binos. Quito vocauit eos ad passionis cõcomitantiã. Joh. xv. Nõ sit discipulus sup magistrũ. nec seruus maior dño suo. si me pscuti sunt z vos me sequẽtur. z Joh. xx. Sicut misit me pater sic ego mitto vos. s. ad passionẽ. Matheĩ. x. Ecce ego mitto vos sicut oues i medio luporum. Et sic moraliter. Quid em̃ prodesz singulis ãnis recitare vocatiõem apl̃orum si nõ haberet moralem edificatiõem. Q Idcirco sicut vocauit ihs suos discipulos corpaliter. z sic nos vocat moralit̃ z spũalit̃. Q Dño vocamur a deo ad sui noticiã. s. cũ rõne illũinati p creaturã cognoscimus creatorẽ. z h̃ est p̃ncipium salutis. qz sine dei noticia nõ est salus. de q̃ Ber. Si deũ ignoras poterit ne fore sal⁹. q. d. nõ. Subdit. Nõ em̃ amare poteris quẽ ignoras. Cui ꝓsonat aug. Inuisa amare possum⁹. incognita vo nũq̃. Dz bõ creatus ẽ ad dei cognitiõez z dilectiõez. vt dicit mgr̃ in. ij. sniarũ di. j. Rõnal̃ creatura creata ẽ vt deuz cogñsceret. cognoscẽdo amaret. amãdo possideret. possidendo sua frueret deitate. Nõ quõ amab quẽ nõ cognoscis. ioo de ignorãtib⁹ dñm dr. j. Cor. xiij. Ignorãs ignorabit̃. h̃ ẽ. ignorãs deũ ignorabit̃. i. nõ acceptabit̃ a dõ. vt dicit gre. i moral̃. z habet. xxxviij dis. Qui ea q̃ dei sũt ignorat nescit a dño. z q̃ ea q̃ dei sũt sapiũt a dño sapiũtur. i. acceptãtur. Dz diceres. q̃lis debz esse dei noticia de necessitate salutis in adultis i hac vita. Rñdẽ generaliter z imꝑfecta sez vt ꝓgnoscas eũ creatorẽ. pseruatorẽ. oim bonorũ largitorẽ z remũeratorẽ. qz pfecte nõ ꝑt deꝰ cognosci i hac vita. vt dic̃ Ber. Perfectã ꝓgnitiõe nulla creatura ꝑt deũ cognoscere. qz tali ꝓgnitiõe deꝰ sibi soli ꝓgnit⁹ est. Et h̃ est qõ scribit̃ Mat. xj. Nemo novit filiũ nisi pr̃. Glo. s. essentialit̃. plene. pfecte. z ꝑprehẽsive. Et subdit ibidez euãgelista. Nemo novit p̃em nisi fili⁹. s. pfecte z ꝑprehẽsive. nãz hoies ꝓgnoscũt deũ h̃ p fidẽ. z sancti i patria p manifestã visionem. nõ tñ p visionẽ apꝑhẽsiuã. qz dic̃ scũs Tho. pte. j. q. xj. ar. viij. Null⁹ intellect⁹ creat⁹ totalit̃ ꝑt deũ apꝑhẽdere. qz deꝰ infinit⁹ est ꝓgnitio hois finita. mõ finiti ad infinitũ nulla est ꝓportio. Propt̃ qõ scribit hugo de sackis. li. j. pte iij. c. ij. Deꝰ ab initio sic noticiã suã ab hoie trahit q̃ sicut nũq̃ tot⁹ poterat ꝑprehẽdi sic nũq̃ ꝓrsus totalit̃ ignorari. Et fm Ber. Sicut null⁹ pfecte ꝑt deũ ꝓgnoscere. sic etiã nullus dz esse q̃ de deo simplicit̃ vellet ignorare. C Dro q̃ sciẽdũ triplex est ꝓgnitio dei q̃ in sacra reꝑit̃ scriptura. s. ꝓgnitio rõnis. devotõis. glificatõis. Pria ẽ ꝓgnitio rõnis quã p creaturax intuitõez inuestigam⁹. qz creature nõ sũt a seipis. Psal. xcix. Ipe fecit nos. Et si creature placabiles tibi sunt: magis vo tibi placere debẽt creator. vt h̃ Hap. xiij. Si q̃ specie creaturarũ delectati sũt sciãt q̃nto his dñator eox speciosior ẽ. aut si vtutẽ z opa creaturax mirati sũt intelligãt ab illis rẽ. A mgnitudie em̃ speciei z creature potersit eox creator ꝓgnoscibilit̃ intueri. Et apl̃us Ro. j. Invisibilia dei p ea q̃ fctã sũt intellectã ꝓspici unt. Hãc ꝓgnitiõez de deo antiq̃ pbi habebãt. quẽ nõ deũ ꝫ cãm rerũ appellabãt. De hac noticia dicit Greg. in moral̃. sup illo vbo Job. xxxvj. Vẽs hoies vidẽt eũ vnusq̃sq̃ intuebit̃ ꝑcul. Dis hõ eo ipe q̃ rõnal̃ est dz ex rõne diligere deũ q̃ ꝓdidit eũ Et sbdit. ꝑcul intueri. qõ nõ est spẽm cernere ꝫ ex sola opm suox ãmiratõe pẽsare. Q Scõa ẽ ꝓgnitio devotõis q̃ fit p fidẽ. vñ. j. Cor. xiij. Nũc ꝓgnoscimus ex ꝑte z p speculũ in enigmate. Et illa ꝓgnitio fidei ortt̃ ex p̃dicatiõe vbi dei. vt habet. Ro. x. Quõ credẽt sine p̃dicãte. nã fides ex auditu. auditus p vbũ xp̃i. nã ex nullo h̃ clari⁹ dei noticia q̃z ex sacra scptura. vt inq̃t scũs Tho. pte. j. q. j. ar. ix Maior cognitio nõ habet̃ in hac vita sicut i sacra scptura. Idcirco qui eã legere nesciũt saltẽ audire diligẽter deberẽt. iux illud Gre. sup Ezech. Vẽs q̃ vlã vite desiderãt vba vite audire debẽt vt deũ ex eis ꝓgnoscãt. vt impleat i eis illud Jo. x. Ego cognosco oues meas et cognoscũt me mee. scz cognitiõe devotõis. Et sũt hi q̃ ꝓpter deũ declinant delectabilia. z aggredit̃ difficilia. z cũ h̃ seruant

dei mãdata i vera fide. Hi ꝓbãt se nouisse deũ. de q̃. j. Jo. ij. In ꝟ scim⁹ qm̃ ꝓgnoscim⁹ eũ si mãdata ei⁹ obseruam⁹. Qui ꝟo dicit se nosse deũ ⁊ mãdata ei⁹ nõ custodit mẽdax ẽ. Tercia ꝓgnitio ẽ ꝓgnitio glificatõis. de q̃. j. Cor. xiij. Tũc ꝓgnoscã sicut ⁊ ꝓgnit⁹ sum. s. facie ad faciẽ ꝓplãtes. iuxta illꝺ. j. Jo. iij. Videbim⁹ eũ sicuti ẽ. Tũc adiplebit illud Hiere. xxxj. Nõ vltra docebit vir ꝓximũ suũ dicẽs ꝓgnosce dñm. oẽs em̃ ꝓgnoscẽt me a mino eor vsq; ad maximũ. nã fm Her. Ngfm ibi semel vidisse ẽ oia didicisse. Prima noticia notificat deum q; ẽ. Scda q; bon⁹ est. Tercia q; gliosus ẽ. Scdo nos vocat xps ad discipulat⁹ gram. Et ꝟ fit cũ inspirat nob fortissimũ affectũ ⁊ desiderium discẽdi oia ei⁹ bñplacita. ⁊ ꝓ viribꝫ faciẽdo. ⁊ docẽtaz ei⁹ ⁊ vitã nram vite ei⁹ ꝓformãdo inchoatiũ possum⁹. vt impleat in nob illud Ezech. j. Similitudo hois erat in eis. In ꝟ em̃ fiũt hoies ei⁹ discipuli cum mgri sui discãt doctrinã ⁊ faciũt fm eã. iuxta illud Jo. x. Oues mee voce meã audiũt ⁊ seqũt̃ me. Ꝓponit em̃ nob xps mgr nr tres icõnes. q̃s si discemus veri ei⁹ discipuli essem⁹. Pria lectio ẽ mãdator obseruatio. de q̃ Jo. viij. Si vos mãseritis in fmõe meo veri discipuli mei eritꝭ. Scda lectio est tpaliũ rer abdicatio. Lu. xiiij. Nisi qs renũciauerit oibus q̃ possidet nõ ꝑt meus eẽ discipulus. Notãter dicit renũciauerit. nõ reliq̃rit. q; fm Bedam i glo. sup eodẽ vbo. Relinq̃re ẽ ꝓfector q̃ oia postponũt. ꝫ renũciare cõuenit oib⁹ qui ita tpalia possidẽt vt mẽte ad eterna tẽdãt. iuxta illud aug⁹. Pia vilescũt cui sol⁹ deus dulcescit. tales oia tpalia ordinãt ad eterna. Tercia lectio ẽ ꝓximor dilectio. vñ Job. xiij. In hoc cognoscẽt oẽs q; mei estis discipuli si dilectõem habueritis adinuicẽ. s. ordinatã ⁊ deificã. q̃ talis ẽ vt Bern. dicit. Sic diligank hoies ne amenk eorũ errores. Tertio vocat nos ad sui familiarẽ amicitiã. Hec amicitia cõsistit ꝓmo i frequẽti visitatõe scz dei ad hoiem ⁊ hominis ad deũ vt interpolatis vicib⁹ deus hoiem ⁊ hõ deũ sepe visitet. De dei visitatõe habek Job. x Visitas eũ diluculo. Sup quo gregor⁹ in ꝑsona dei. Cum hoies visito dura corda emollio. rigida flecto. aspera mitigo. frigida accẽdo. debilia roboro. vaga stabilio. nutãtia cõfirmo. ⁊ dũ venio tene brositatẽ illustro. Similiter hõ debet deũ visitare. s. a strepitu secularũ tumultuũ cessare ⁊ elongare. meditando eius mgnalia ⁊ contemplãdo mirabilia ⁊ alia quecũq; eius opa. dicẽdo illud ps. cxviij Meditatio cordis mei in cõspectu tuo semp. naz per hec exercitia visitam⁹ dñm. vt inqt aug⁹. Cuz eterna cogitamus tã in hoc mũdo sumus. q; euz trãscendim⁹ ⁊ deo approping̃mus. Et fm Hugonem. Quanto magis accrescit mẽtis ascensus tãto familiarior erit dei cognitio. Secũdo familiaris amicicia consistit in secretor reuelatõne. nam crebrius se visitãtes semp aliquid de secretis suis mutuo reuelant. Nõ ex parte sua ꝓmisit deus. Esaie. xlv. Dabo tibi thesauros abscõditos ⁊ archana secretor. vt scias quia ego dñs. Et illa reuelatio fit fm mgnitudinẽ dilectionis. ideo Richardus li. iiij. de cõtemplatione. Ex mgnitudine diuine dilectõnis dependet modus diuine manifestationis. Aliquãdo est reuelatio sensualis. vt cũ res corpalis videtur ꝙ quaz interius mystica res intelligitur. vt moyses vidit rubum ardentẽ ⁊ nõ comburentẽ. vbi ostendit ei ignem diuinitatis vidẽdo rubum hũanitatis. Aliquãdo intellectualis. scilicet imagines mẽtales intellectualiter videndo et intelligendo. vt iobãnes. Aliquãdo sine oñi imaginatõne spũssanctus tangit mentẽ. Aliquãdo est supintellectualis. ⁊ hoc plus fit ꝙ dilectõem q̃ per intellectum. quia deus plus diligit q̃ intelligitur ideo dilectio intrat vbi intellectus foris stat. Et talis reuelatio fit ꝑ inspiratõnem diuinam. vt habek Job. iiij. Dictuz est mihi verbũ absconditũ. Gre. in moral. Absconditũ verbum audire est locutionem spũssancti corde ꝑcipere. Et subdit Job. iiij. Quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrij eius. vbi Gregorius. Susurriũ percipe est subtilitates intime allocutõnis occulte cognoscere. nã fm Grego. Vox dñi auditur cũ inspiratio mente concipit. Similit homo viceuersa debet secreta sua deo reuelare. ⁊ intimas cordis sui affectiones euapozãdo exalare. vt sic cõtingat vocẽ emittere magis ex officio affectus q̃ intellectus. iuxta illud Canti. ij. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi. scilicet reuelando secreta per affectiones ⁊ desideria. Quia dicit Gregor⁹ in moral. Anime ꝟba sunt desideria. nam si desideriũ sermo nõ esset ꝓpheta nõ diceret. Desiderium cordis eor audiuit auris tua. Psal. ix. ¶ Sed diceres. que tũc ẽ dei locutio. Respõdet Bernard⁹ sup Canti. Locutio dei est infusio doni. sed respõsio anie est ãmiratio cum graciarũactõne. ¶ Sed diceres. quid tũc est susurriũ. Respondek q; est intima inspiratio. vt dicit Gregor⁹ in moral. que per os carnis exprimi nõ potest. Et hec ẽ familiaris amicitia deuote anime cum deo. Tertio ista familiaris amicicia consistit in fidelitate. ⁊ illaz habet deus ad nos. vt habetur Deute. xxxij. Fidelis deus ⁊ absq; vlla iniquitate. ⁊ sic nos fidelem affectionẽ debemus habere ad eum. vt in oñibus dei gloriã ⁊ nõ nostraz queramus. vt docet aplus. j. Corinth. x. Sive mãducatis sive bibitis vel aliq̃d aliud facitis oñia ad dei gloriã facite. Sed heu conquerik salomon Proverb. xx. Multi homies misericordes vocantur. virum aũt fidelem quis inueniet. quasi diceret est rarus. Et aplus Phil. ij. Oẽs que sua sũt querũt ⁊ nõ que ihesu christi. Quarto vocauit eos ad apostolat⁹ excellentiã. ⁊ sic nos. Et hoc fit cuz deus inspirat nob desideriũ animas querendi. vt nõ solum homo sit sollicitus de salute anie sue sed etiam alior. Nam hoc est valde acceptũ deo. vt inquit Gregor⁹ sup Ezech. Nullum deo tale sacrificiũ sicut zelus animar. Et hoc considerans aplus inquit. ij. Corinth. xij. Ego aũt libentissime impendã ⁊ supimpendar egoipe pro animab⁹ vestris. Et sic xps vocauit petrum Joban. vltimo Petre amas me. interrogãdo trina vice. Et subiũxit. pasce oues meas. scz exemplo. ꝑdicatione. cõseruatione ⁊ oõne. Nam dicit Bernard⁹. Oportet apostolicũ virum vbiq; denũciare deũ. scz voce ⁊ opere. vt etiã fecit sanct⁹ andreas. ¶ Quinto vocauit discipulos ad cõmitãtiã passionis. Et

de hac vocatiõe scribitur in multis locis. Primo Job.xv. Non sit discipulus sup magistrum.nec seruus maior domio suo.si me psecuti sunt & vos persequẽtur.Secũdo de eadem vocatõe habetur Johãnis.xx.Sicut me misit pater sic mitto vos i mũdum scz ad passionem.Tertio de eadem vocatione habetur Matth.x.Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupor.Sic hodie deus vocat electos suos ad cõcomitãtiam passionis.ij.Thim.iij Oñes qui pie volũt vivere in christo iesu persecutionem patiẽtur.Nam p multas tribulatões oportet nos intrare in regnũ dei. Actuũ.xiiij. Et sic beatus andreas secuꝰ est christum. Job.xxiij. vestigia eius secutus est pes meus.vt impleretur in eo illud Sap.xviij. Simili pena seruus cũ domino afflictus est. Vide de similitudine passiõis in precedẽti sermone qui incipit.Relictis rhetib⁹ secuti sunt eum.scz per ignominiã passionis crucis.prout dixit Matth.xvj.Qui vult venire post me abneget semetipm & tollat crucem suam & seq̃ tur me ꝛc̃.

¶ De sancta Barbara.

¶ Sermo quintus.

Quinq; fatue acceptis lampadibus nõ sumpserũt oleum secũ. prudentes vero acceperũt oleum in vasis suis cuz lampadibus.Matth.xxv. ¶ In ẏbis premissis duo innuũtur. Primo virginũ insipiẽtium negligẽtia damnosa.ibi.q̃nq; fatue nõ sumpserũ. Secũdo subiũgitur virginũ prudentuz diligentia.ibi.prudentes vero. De ꝓmo dicit. In illo tpe.s.feria tercia post palmarũ volẽs xp̃s oñdere q̃ iudei nõ essent intraturi ad nuptias celestes. dixit parabolã istam. Simile est regnũ.id est p̃sens ecclesia militans decem virginibus.Greg⁹. Per illas nõ tantũ qui seruabant castitatem ẏginalem intelligũtur.sed oñes fideles in eccl̃ia sancta dicũtur ẏgines propter integritatez fidei. De qua Athanasius.Quã nisi quisq; integraz inuiolatamq; seruauerit absq; dubio ineternũ peribit. Et sic mulieres dicũtur hic ẏgines. De q̃bus apostolus.ij.Cor.xj.Despondi vos vni viro ẏginez castam exhibere xp̃o.id est integritatem fidei. Et figurantur p numerũ denarium ꝓpter decez precepta ad que obligamur. Matth.xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Et dicũtur virgines propter cõtinentiam ab illicitis actibus. Et ponitur hic duplex quinarius ꝓpter duplicem sexum.scz ꝓpter viros & mulieres.que accipiẽtes lampades suas. Chrisost. super Matthẽũ.id est.fidem.que illuminat animã sicut lampas domum Ideo christus vocauit fidem lumen. Johan.xij. Adhuc modicuz lumen in vobis est. Glosa lyre. id est parua & modica fides. Exierũt obuiam sponso & sponse. Chrisostom⁹.id est p̃parauerũt se ad obediẽdum xp̃o & ecclesie.quia exquo accepim⁹ fidem cõcorditer debemus cõcordare cum volũtate christi & ecclesie. Subdit.quinq; autem erãt fatue & q̃nq; prudentes. Origenes. Qui recte credũt & iuste viuũt dicũtur prudẽtes.qui aũt ꝓfitentur fidem & nõ agũt opera ad salutẽ dicũtur fatue Gregorius. Quid ꝓdest q̃ fide deo iũgimur et moribꝰ disiũgimur.quasi di.nihil. Jacobi.ij. Fides sine operibꝰ mortua est.q̃si diceret fatuitas. ¶ Nota mltiplices sunt fatui christiani qui cõprehendũtur & intelligũtur per quinq; virgines fatuas vt dicit Origenes.quia sensuũ delicijs & vicijs se dederũt. ¶ Primi fatui sunt qui fidem habent & male agũt. Unde Prouerb.xiiij.Qui cogitat mala facere stultus vocabitur. Et si ille qui cogitat multo magis ille qui operatur.Tales sũt fm Augustinũ qui lampades habent & nõ oleuz id est fidem & non opera.Gregorius. Sicut lampas sine oleo fetet & non lucet.sic fides sine operibus bonis. Propter quod dicit saluator Matth. v. Sic luceat lux vestra coram hominib⁹ vt videant opa vestra bona & glorificẽt patrem vestrum qui in celis est. Nam fides sine operibus est fides demonum. De quo Jacobi.ij. Demones credũt et contremiscũt. Et subdit ibidem. Sicut corpus sine spiritu mortuum est.sic fides sine operibus. Ideo collaudat Isidorus fidem formataz dicẽs. Beatus est qui recte credit.et credẽdo bene vivit ¶ Secũdi fatui xp̃iani sunt qui postq̃ male agũt per sapientes corrigi nolũt. Unde Prouer.xviij Non recipit stultus verba prudentie.Ratio ponitur Eccl̃es.xij. Verba sapientũ sunt quasi stimuli per quos corrũpitur vesania. Et quia qui talia verba correctõnis nõ recipit est signuz fatuitatis. De quo Prouer.xij.Qui odit correctiones insipiens est.Et quid amplius.Odit corripientem & nõ amat. Unde Prouerb.xv. Nõ amat pestilẽs eum qui se corripit.& habet disciplinaz tanq; proludibrio.de quo Prouer.xv. Stultus deridet doctrinam patris sui.Scz ecõtra Prouer.xv.dicitur Cor sapiens querit doctrinam quã fatuus spnit. eo q̃ scribitur Eccl̃i.xxj.Cor fatui quasi vas cõfractum.& omnẽ sapiẽtiam nõ tenebit. Naz sicut cribrum tenet furfura & nõ farinam.sic tales stulti tenent inutilia & nõ proficua. ¶ Tercij fatui christiani sunt qui alioꝛ vitam respicilũt & excessus.& seper alioꝛ maliciam excusare volũt. Hec est fatuitas de qua Eccl̃i.xxj. Pes fatui facilis in domũ proximi.nam fatui currũt bincinde.& sic tales ad vitam alienam habent aduertentiã. Quid tibi de vita aliena.cuz scribitur Gal̃.vj. Onusq̃q; onꝰ suũ portabit.nam nõ portabit pater iniq̃tatem filij.nec econtrario Ezech.xviij.sed ania que peccauerit ipa morietur. Ideo apl̃us Roma.xiiij. Tu quis es qui iudicas alienũ seruũ.si stat domio suo stat.si cadit dño suo cadit. Ideo Seneca. Proprium est stulticie alienam vitam cernere suamq; obliuisci. Tales em̃ sunt stultiores asinis. Naz si alicui quis asinus videt alium cadẽtem ipe circuit. Ipe autem fatui p eandem viam sequũtur dicentes. iste fecit hoc similiter & ille.cur nõ ego. Hieronimus. Multitudo socioꝛ non finit impunitũ crimen.Ideo Exod.xxiij. Non sequeris turbam ad faciendũ mala. Dicit naq; gregorius. Non minus ardet qui cum multis ardet. Videmus em̃ de quanto plura ligna de tanto maioꝛ flãma. Idcirco homo sapiẽs attendat ad inertiam & consideret seipm. Hugo. Multe scientie hominũ sed nulla melioꝛ q̃ qua hõ seipm cognoscit. Ideo vt

Seneca. Sūma philosophia ē suiꝑsius noticia. Herñ. Quid ꝓdest scire cursus siderū qñ hō non noscit seipm. q. d. nihil. ꝫ t fatuitas. ¶ Quarti fatui christiani sunt qui in tali statu viuunt in quo mori inuiti vellent. vt luxuriosi. adulteri. et oēs q̄ scienter viuūt in mortali peccato. quia sciūt q̄ nō est salus in tali statu. et tñ nolunt cessare nec desistere. O fatuitas magna q̄ nunq̄ vna hora securi sunt. Eccles. ix. Nescit hō finē suū. ꝫ sicut aues capiuntur laqueo t pisces hamo. sic hō in tpe tribulationis. i. mortis. Nā homo nescit tēpus an mane meridie vel vespere die vel nocte moriet. iuxta illud Job. xxxij. Nescio q̄diu subsistā t tollat me factor me⁹. Neq̄ hō scit locū virū in mensa vel in lecto vl in domo vel in foro. Herñ. Q̄ morimur certum est. incertū aūt vbi vel quō. mors vbiq̄ te expectat. ꝫ si prudens es vbiq̄ expecta eam. Ideo fatua audacia est in peccato mortali vinē. immo etiam in mortali obdormire. vt dicit aug⁹. in li. de verbis dñi. Qui in vno peccato mortali obdormit audatior est q̄ qui cū septē hostib⁹ de morte sua adinuicē obligatis cōfligit. Heu ꝙ nō aduertunt adulteri. fornicarij. ebrij. vsurarij. superbi t auari. De q̄bus Eccē. viij. Sunt impij q̄ ita securi sunt ac si vitā iustor habeant. Sed hoc vanissimū iudico. imo fatuissimū. quia sine timore peccant. nō ex ignorantia aut infirmitate humana. ꝫ ex malicia. Et tales timent dāna rerum. quidi sunt ad custodiendū tpalia. sed nō curant amissionē bonorum spiritualiū t eternor. Tales timent infirmitatem t mortē corporis q̄rentes medicos ad conseruationē vite. ꝫ nō timēt infirmitates eternas t mortē animar. cū fm̄ ꝫ Aug⁹. maius est damnū in amissione vnius aie q̄ corpor mille. Immo dicit Herñ. Totus mūdus ille non pōt estimari ad p̄ciū vnius aie. Ideo prudēs hō nec per die nec p hora in tali statu viuere debēt in quo mori nollet Cū hortamur in euāgelio. Matth. xxv. Vigilate quia nescitis diē neq̄ horā. Aug⁹. Si nescis qua hora dñs veniet semp vigila vt paratū te inueniat. Idē. Patet vltim⁹ dies vt obseruent oēs dies. id est singulis dieb⁹ t horis debem⁹ ita viuere ac si singulis dieb⁹ t horis mori deberem⁹. ¶ Quinti fatui xp̄iani sunt q̄ querūt qō inuenire nō pñt. scz longā vitā in hoc mūdo. et nō querūt qō facilit er inuenire pñt. scz virtuose viuere: qō est sapientis. Eccles. vj. Quid habet amplius sapines stulto nisi vt pergat illuc vbi est vita. scz permanens. Stultus vo solū videt vt in hac vita fluida viuat De quo seneca. Stultus ē qui querit vt diu viuat ꝫ nō vt bene viuat curat. Talis fatuus fuit dives Luce. xij. q̄ dixit. Alia mea redesce comede t bibe t epulare. habes em̄ multa bona reposita i ānos plurimos. Cui dixit deus. Stulte hac nocte aiaz tuā repetēt a te. q̄ vo cōgregasti cui⁹ erūt. Sic est q̄ thesaurisat t nō est in deū dives. i. nō querit diuitias virtutū. nec cogitat de futura vita ꝫ solum de p̄senti q̄ est modica. Job. xiiij. Breues dies hominis sunt. Reuera breues. Jacob. iiij. Que ē vita vestra vapor ad modicū parens. pō. cxliij. Dies hois sicut vmbra pereunt. Sed heu multi cogitant sup multa t longa tempora t edificant firma edificia. cum tñ hic simus hospites. ad Heb. xiij. Non habem⁹ hic manentē ciuitatē ꝫ futurā inq̄rimus. De pñti vo vita scribit Sap. v. Tanq̄ nuncius p̄currens t nauis que pertransijt fluctuantē aquā. cui⁹ cū pterierit nō est vestigiū inuenire. aut tanq̄ auis q̄ transuolat in aere. t nullū inuenit argumentū itineris eius. ꝫ tñ sonit⁹ alarū. aut tāq̄ sagitta emissa in locū destinatū. tanq̄ spuma gracilis que a p̄cella dispgitur. tanq̄ fum⁹ q̄ a vento diffusus ē. tanq̄ memoria hospitis vni⁹ diei p̄tereuntis. Sic nos nati cōtinuo desinim⁹ esse. Ecce fatuitas magna p̄fidere in istam fluidā vitam. ¶ Sed diceres. nō debeo hīe medicos ad conseruandū me in p̄senti vita. Rñdet q̄ sic. quia scribit Eccī. xxxviij. Honora medicū ꝓpter instantē necessitatē. Et subdit. Altissim⁹ de terra creauit medicinā. t vir prudens nō abhorrebit eam. Sed dicit scūs Tho. in ordine ad vitā gr̄e et glorie. Nā scribit Esa. xxx. Expectat nos deus vt misereatur nostri. Et sic nos intendē viuere deberem⁹ vt misericordiā eius acq̄ramus t vt peniteam⁹. quia ōt ap̄s Ro. ij. Ignoras qm̄ benignitas dei te ad penitentiā adducit. Et sic xp̄us ait palitico. xxxviij. annis in infirmitate iacenti. Vade amplius noli peccare ne deterius tibi contingat. ¶ Sexti fatui xp̄iani sunt q̄ bona opa faciunt ꝫ recta intentione carent. Hi sunt q̄ lampades habēt bonor operū. ꝫ carent oleo recte intētionis. de quibus aug⁹. de verbis dñi. Qui nō ꝓterea gaudent vt intrinsec⁹ deo placeant nō habent oleū secū. nihil em̄ habēt dū continenter viuūt nisi id qō in laudib⁹ hominum attingūt. De talib⁹ ōt greg. Qui rectā intentionē in ope nō tenent totū opus amittūt. Cui cōsonat mgr̄ in. ij. sniar. dis. xl. Actus simplicit malii sunt q̄ quersam intentionē habēt. Hi dicent in iudicio. Date nobis de oleo vestro. i. p̄hibete nob testimoniū bonor oper. Rñdent prudentes. Ite potius ad vendētes t emite vobis. i. ad homines adulatores quor laudē desideraſtis t acceptaſtis quasi dicerēt. quid ꝓdest vobis laus hominū nisi sonus verbor transeuntiū. cessat hō laudare pdet ypocrita p̄miū suū. fatuus mercator est qui exponit merces suas nihil habentibus. Et sic ypocrite opera bona faciūt ꝓpter aspectū t laudē hominū de quib⁹ Eccī. xx. Lasciuus t imprudens non seruabit tēpus sed futurū ad remunerādū. ¶ Septimi fatui christiani sunt qui bona opa agunt t charitatem non habent. de quo grego. Sicut lampas nō lucet sine oleo sed fetet. sic op⁹ bonū sine charitatis vnctione deo nō placet. de quo ap̄s p̄mo Chor. xiij. Si charitatē non habuero nihil sum. scz in conspectu dei. Unde Hylarius sup iohānē. Frustra est omnis operatio nisi dei assit dilectio. ¶ Sed diceres. quare charitas signat̄ per oleū Respondetur septem de causis vt dicit Plinius. fm̄ septem ꝓprietates seu similitudines olei charitati comparatas. Prima. oleum est dilatatiuum nam parua gutta stillans in vestem in magnū dilatatur spaciū. sic charitas non manet inclusa sed operatur t dilatatur in multa bona opera. de quo gregorius. Charitas nō est otiosa sed operat̄ magna si est. et nō solum quo ad se sed etiam quo ad

alios. sicut apls inqt. j. Cor. x. Non qrens qđ in vtile est ꝫ qđ multis vt salui fiant. Sciđa ꝓprietas oleū est penetrabile. sic charitas penetrat interiora cordis. non solū exterius. i. verbis. de qua dr. s. tobie. iij. Filioli non diligam⁹ verbo z lingua sed opere z veritate. nō sicut hi de qb⁹ scribit ad Tytū. j. Confitent se nosse deū ybis. factis aūt negant. Hi qui sunt tales. de quo ps. lxxvij. Dilexerūt eum in ore suo. z lingua sua mẽtiti sunt ei. cor autē ipsor nō erat rectū cū eo. nec fideles habiti sunt in testamento eius. vt dicẽtes se xpianos et agentes opa dyaboli. Matb. vij. A fructibus eor cognoscetis eos. Origenes. Quid speratꝫ in ꝫ salvari q xpiani appellami. nā nomẽ xpiani nō saluat hominẽ ꝫ opus. iuxta illud Matb. vij. Non ois q dicit mi dñe dñe intrabit regnū celor. ꝫ q facit voluntatez patris mei q est in celis hic ẽ q intrabit in regnuz celor. nā dr apls. j. Cor. xiij. Non est regnū dei in sermone. Tercia oleū nō est sonorativū ꝫ lenit cadit cū fundit. sic charitas nō cū indignatõne agit opus ꝫ pie. de quo apls. j. Cor. xiij. Charitas nō agit perperā. non irritat nec irritat. ꝫ implet illud Greg. Qui vere deū amat oia eqliter portat. Videmus q rota nō vncta murmurat aut sonat. sic hoies charitatē nō habẽtes cū murmuratõe z difficulter opant. Origenes. Plura nō toleramus qz charitatē non habem⁹. Quarta. oleū est lenitivū sic charitas oia grauia facit lenia. Greg. Amanti nihil ẽ difficile. ꝓpter qđ dicit Bern. Vbi ẽ amor ibi nō est labor ꝫ sapor. vt impleat in hoie amãte illud qđ scribit a gre. Mens q fortiter deū diligit dulce estimat qđ amarū sit. vt btūs laurentius q dixit. Carbones tui refrigerū m pstant. Quinta oleū est purificativū. quia ferrū vel calibẽ politū a rubigine cõservat: sic charitas ꝓservat hominẽ a rubigine peccati. j. Pet. iiij. Charitas opit multitudinẽ pctor. vt pz de maria magdalena. Luce vij. Dimissa sunt ei pcā multa qm dilexit multū ideo Prouer. x. dr. Vniversa delicta operit charitas. z Greg. in omel. sup Lucā. vij. Quid frēs credimus dilectionẽ nisi ignẽ. qđ culpā nisi rubiginem. tanto plus rubigo pcti cõsumit quāto plus mens hois accendit charitate. Sexta. oleū est cõditivum cibi. sic charitas gratificat z ornat cetera bona opa. de qua aug⁹. Charitas est que valet ad oia sine q nihil valent oia. nā sicut cib⁹ sine condimento. sic alia bona opa sine charitate. nā nō gratificant hoiem q ad deū. ideo Hugo in li. de laude charitatis. Oia sacra hñe potes z malus eē potes. ꝫ cū charitate malus esse nō potes. ideo subdit ibidē. Dilige z fac dcqđ vis. quia diligentib⁹ deū oia cooperant in bonū. Rom. viij. Septima. oleū est ab arbore ꝓcessivū. sic charitas fluit z fluxit ab arbore sctē crucis. Vñ Bern. Nihil te mihi reddit ita amabilē o bone ihesu q̃ calix quē bibisti scz in arbore sctē crucis. Idcirco si es frigidus in dei amore approprinqua ad hãc oliuā. id est recordare passionis dominice. De qua Damas. Quid magis ad charitatez accendit q̃ ꝓpter filio suo nō pepercit deus ꝫ ꝓ nobis omnib⁹ tradidit illū Hoc oleū charitatis habuit btā barbara. quia patrem reliquit. mundū sprevit. corp⁹ ad penā mortis dedit. vt patet in eius legenda

Sermo. vj. Ad idem.

Ecce spōsus venit exite obuiā ei. scribit Matb. xxv. z legit de sctā barbara ꝓ evãgelicali officio. In verbis prẽmissis duo innuunt. Primo pnunciat xpi aduentū amorosum. Scdo incitat ad occursum ei⁹ gloriosum. Primū ibi. ecce sponsus venit scdm ibi. exite obuiā ei. De pmo dicit. ecce sponsus. i. xps venit. G Pro quo sciendū. duplex est aduentus xpi quantuz ad pñs. scz ad hoiem z in hoies. hoc est in carnẽ z in mentẽ. Primus ẽ aduentus ad hoies in carnẽ. de quo Esaie. xxxv. Deus ipse veniet z saluabit nos. Sed quō. tanꝫ sponsus venit copulando sibi humanā naturam Gene. j. Erunt duo in carne vna. i. due nature in vno suppositō. scz divina z humana. De quo athanasius. Perfectus deus pfectus hō ex aia rōnali et hūana carne subsistens. igit sponsus ẽ dei fili⁹ sponsavo natura humana. Sap. viij. Quesiui te mi assumere sponsam. Et ꝓpter hoc panymphus fuit angelus a deo missus. Luce. j. ad vginẽ mariam. Thalam⁹ vo ẽ vginis aluus. de q pñs. Tanꝫ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Et nunc hunc aduentū recolit ecclesia. z hortat nos ad occurrẽdum ei dicẽs. Occurram⁹ obuiā saluatori nostro. H Sed diceres. quō debem⁹ ei occurrere. Respondet per gratiarũactiones. de quo Ambrosi⁹ sup Lucā. Nihil deo dignius ꝓ sua incarnatione referre possum⁹ q̃ vt grās agam⁹. dicendo cū psr. ciij. Benedic aia mea dño z oia que intra me sunt noi sancto eius. i. ex omnib⁹ viribus aie. scz per intellectū cognoscendo. p memoriā non obliuiscendo. voluntate diligendo. De quo Bern. Non tm verbo sed opere et veritate debemus grās agere. Ad qđ hortamur per ꝓphetam Thobiā. c. xij. dicentem. Benedicite deū celi z corā omnib⁹ viventibus confitemini ei. quia fecit nobiscū misericordiam suā. Revera misericordiā maximā. magna fuit misericordia nobis exhibita in creatione. maior in omniū creaturar subiectione. ꝫ maxima in humanitatis susceptione. de quo aug⁹. lib. xiij. de trini. ca. penul. In rebus per tẽpus ortis illa summa est grā q hō in vnitate psone deo cõiunctus ẽ Ideo hortamur Eccl. xliij. Benedicẽtes dñm exaltate illū quantū potestis. qr maior est omni laude. quasi dicẽt. Non sufficimus eū laudare ꝓpter beneficiū incarnatõis. Ideo etiā in die nativitatꝫ xpi z per totā hebdomadā canit ecclesia. Gratesnunc oēs reddamus dño. Et Bern. in sermone de nativitate dicit. Tantam dulcedinẽ in carne exhibuit vt durissimi cordis est qui eū toto cordis affectu nō diligit z benedicit. Exultamus igitur ei cum turba clamante in evangelio Mathei. xxj. Bñdictus qui venit in noie dñi. G Secundus aduentus xpi est in hoies. scz in mentez p grām. De quo Zach. ij. Letare filia syon. ecce venio z habitabo in medio tui. scz in corde per grām. De quo Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. in misericordia z miserationibus. Ideo dicit in themate. Ecce sponsus venit. Vnde ly ecce significat quod-

dam mirabile et magnū quid maius et mirabili⁹ et vtilius q̄ q deus cui⁹ magnitudis nō est finis paupcule aie amoze velit coniungi. vt posset dici illud Exo. xiij. State et videte magnalia q̄ deus facturus est hodie. Quid maius z digni⁹ q̄ q de⁹ dī aie sponsus. vt in textu. Ecce sponsus venit. nō dicit. ecce rex venit. iudex venit. dñs venit. q: sub his noibus cōtinet aliquid reuerentie z timoris. Sponsus vo nihil q̄ purū amoze exigit. Sed q: ois actus amandi cōsurgit ex aliq̄ similitudine. de q̄ Eccl. xiij. Omne aial diligit sibi sile. ꝛ aia rōnalis est creata ad imaginē dei z similitudinē. z ergo nō solū gratuita ꝛ naturali quodāmodo inclinatōne debet deū diligē. q: nō pus dilexim⁹ eū ꝛ ipse poz dilexit nos. j. Joh. iiij. Jō Bern̄. sup Cant̄. Quis digne pensare poterit quāto affectu nos diligit vt animā sponsam vocet. ¶ Nā aia inferioz ē genere z specie. Genē quia de ea scribit Isa. liij. Generationē ei⁹ quis enarrabit. q. d. nullus. i. oēs aie nihil sunt in respectu dei. Secūdo inferioz specie Job. xv. Celi nō sunt mūdi in cōspectu eius. Tercio inferioz dignitate. q̄d em̄ dignius deo. q̄d indignius aie peccatrici. Job. xj. Excelsioz est celo q̄d facies pfundioz inferno. scz rōne status pcti. q. d. Attende tuā dignitatē z infirmitatē ac dei tibi exhibitā pietatē atq̄ grām. de q̄ Bern̄. Vñ o anima mea tibi hec gr̄a vt dicaris dei sponsa. ¶ Dixi secundo incitat nos ad occursū eius gratiosum. cū subdit. Exite obuiā ei. ¶ Pro q̄ sciendū. huic sponso aie debem⁹ obuiare tripl̄r. Primo cū ppatione decenti. Secūdo cū desiderio vehemēti. Tercio cū amoze excedenti. Dixi pmo cū ppatione decenti ad modū caste mulieris q̄ audiens sponsum venire pmo ingreditur thalamū. Scōo respicit speculū. Tercio abstergit macl̄as. Quarto ornat se vestib⁹. Spūalit̄. sic fidelis ac deuota aia audiens appropinq̄re sponsuz aie pmo debet itrare cubiculū pscie. iuxta illud Eccl̄. xxxij. Discurre pzior in domū tuā. i. pscie. Dicit em̄ Grego. sup Ezech. In oi re hō dz tacite ad mentē recurrere. Nō etiā docet Esa. xxvj. Intra cubicula tua Notanḋ ōr tua. nō aliena. Greg. Curiositas ē aliorum vitā inuestigare z seipm ignorare. ¶ Sz diceres. quid facia in cubiculo mētis z pscie mee. Ñdeḋ q̄ ibi debes videre defect⁹ tuos. Sm illud Ezech. viij. Ingredē z vide abominatōes aialiū. id est aiales inclinatōes. z vniuersa ydola depicta .i. vicia. subdit. Adhuc cōuersus videbis abominationes maiozes. q: quāto plus cōuertimur ad interioza: tanto limpidius cognoscim⁹. quia dicit Boetius. Nemo est tā cōposite felicitatis q̄ nō in aliq̄ parte cū sui status q̄litate rixeḳ. Scōo statuit speculū. vt docet Hire. xxxj. Statue tibi speculū z pone amaritudines. Speculū ē sacra scriptura Jaco. j. Si q̄s est auditoz verbi z nō factoz hic cōparab̄ viro cōsideranti vultū natiuitatis suc i speculo. Vbi grego. ōr. Sacra scriptura q̄si speculū ꝓponit̄ vt interioz nr̄a facies videat̄. ibi cōsideramus defectus. i. pcta nr̄a z excessus. Et nō sufficit q̄ quis videat sozdes. ideo tercio req̄ritur q̄ se lauet z maculas abstergat. Juxta illud gre. Tergat sozdes prauī opis q̄ ppārat deo domū mētis. Nā nihil ꝓdest hoi videre maculā z nō abstergē. Sic nō ꝓdest cognoscere pcta in sermone et nō cōteri nec ꝓfiteri. z vitā corrigere. Dicit nāq̄ aug⁹. Hic est dilect⁹ dei q̄ pcta sua respicit z respiciendo corrigit. Subdit idē. Nam ibi cessat vindicta diuina vbi correctio pcessit hūana. Sz heu multi sunt q̄ in hoc speculo respiciūt scripturā sacrā audiunt z legūt nō vt se emēdent ꝛ tm̄ vt sciant. Tales nō sunt iusti. q: vt scribit Rom̄. ij. Non auditores legis ꝛ factores iustificabunt̄. Non em̄ scientes scripturā ꝛ fm̄ eā viuentes saluant̄. Jaco. iiij. Scienti bonū z nō facienti pctm̄ est illi. Propt̄ qō inq̄t Isido. de sum. bo. li. ij. c. j. Melius ē studiū bene viuendi q̄ multa sciendi. Ergo nō sis cōtentus vt pcta cōsideres ꝛ vt p cōtritionē deleas z mundes Hiere. iiij. Lava a malicia cor tuū hierusalem vt salua fias. Sap̄. j. Non habitabit in corpore subdito pctis. ꝛ in aias sctās se trāffert. Sap̄. vij. Clama igit̄ cū pś. ps. l. Cor mundū crea in me deus. scz p penitētiā. Notanḋ ōr crea. nā grām cōuersionis p nos hīe nō possum⁹. teste Bern̄. Initiū reuertēdi ad deū est pnia. quā sine dubio spūs opatur in nobis. nō noster ꝛ dei. Nō. q̄s em̄ ad ignem venerit algens et calefactus fuerit vtiq̄ nouit absq̄ sibi veniss̄e calorē quē sine illo hīe nō potuit. Sic q̄ q̄ qui iniq̄tate frigidus ē si postmodū feruore pnie accendat nō dubitet aduenisse spūm sanctū. ꝓsciam arguentē z animam illustrantē. Sm illud Hiere. xxxj. Postq̄ cōuertisti me egi pniam. nō ōr. ego cōuerti me. Attamen possum⁹ cooperari ad pniam. vt inq̄t apl̄s. j. Cor. iij. Dei em̄ coadiutores sum⁹. ¶ Nota q̄ tuoz modis possum⁹ cooperari deo. Primo p pcto̊ reluctatōnē seu cessationē. de q̄ Eccl̄i. xxj. Fili si peccasti non adijcias iterū. ꝛ q̄si a facie colubri fuge pctm̄. Seneca. Fuge tēpus locū z psonaz. vt etiā docemur Eccl̄. vij. Discede ab iniq̄ z deficiēt mala. Metrista. De cō sorte malo fit mens tua sepius egra. et Eccl̄i. iij. Qui amat piculū pibit in illo. Et sic tales peccatores occasionē peccato̊ nō fugientes nec̄a peccatis cessantes cōmittūt blasphemiā in spm̄sctm̄. q̄bus deus nec i hoc seculo nec i futuro remittit. vt dī Math. xij. Propt̄ qō ōr aug⁹. in li. de pnia. Qui semp plen⁹ iniq̄tate. semp sine charitate torquebitur sine fine. Et ꝓpter hoc ꝓ culpa transitoria punitur pena eterna. eo q̄ peccatores nolunt cessare. De quo Grego. Voluissent impij si potuissent sine fine viuere vt sine fine potuissent peccare. Ideo ad magnā iusticiā iudicis pertinet. vt nunq̄ careant supplicio in futuro qui nunq̄ voluerunt sine peccato esse in p̄senti seculo. Secundo cooperamur per liberi arbitrij in deū conuersionem. Augustin⁹. Qui te creauit sine te non te saluabit sine te. id est sine tuo libero arbitrio. Nā videmus de lumine solis q̄ est cōmune. si autem fenestra claudatur nō intrat. si autem aperitur lumen solis intrat. sic lumen gratie est ꝓmune. Job xxv. Super quē nō fulget lumen eius. Si tamē aperiatur fenestra liberi arbitrij. Scribitur em̄ de pen̄. dist. ij. ℌ. cui. Cur deus hominē condidit liberi arbitrij vt nō trahatur ad vicia inuitus. nam fm̄ Richardū. Gratia habet se ad liberum arbi-

triū sicut sessor ad equū. licet pungat cum calcaribus. nō si nō vult ire equus cadit sub ipso. sic hō si nō vult libex arbitriū ꝓformare deo pōt manere in peccato. quia scribit Gen. iij. Subter te erit appetitus tuus ⁊ tu dñaberis illi. Bern. In nobis ē si cōsentire nolumꝰ. nā nemo deiscit inuitus. Tercio coopamur in bonū cū defectū nostrū ⁊ pctōx summā humili recognitōe cognoscimus. dicēdo cū ps. l. Mī iniquitatē meā ego cognosco ⁊ peccatū meū cōtra me ē semp. s. p displicentiā. Aug. Si hō cognoscit deꝰ ignoscit. cognoscit videlicet dolendo ⁊ dicēdo cū brō Bern. in meditationibꝰ Cogitanti mihi q deū ⁊ patrē ⁊ creatorē meū offenderim quanā fronte oculos meos ad vultū patris mei levē. puder me ita vixisse degenerē vt impleatur in me illud ps. lxviij. Confusio operuit faciem meā. Quarto coopamur p affectuosam orationē. dicendo cū filio ꝓdigo. Iu. xv. Pater peccaui in celū et corā te. iā nō sum dignꝰ vocari filiꝰ tuus ꝫ fac me sicut vnū ex mercēnarijs tuis. q. d. Fm hiero. sup Iucā. Pauor pcti obligat me. pondus ꝓsci e depmit me. non est spes mihi neq; fiducia nisi in te. iudiciū ⁊ penas timeo. amisi filialem dignitatē. offendi tuā paternalē pietatē. peto misericordiā tuam cōcede m̄ in mercēnarij seruitutē vt impetrē venia p oratōnē. vt ⁊ iste. Nā hz Math. xviij. Serue nequā oīe debitū tibi dimisi qm̄ rogasti me. Propk qō docet Isiō. Quotiēs homo tangit vicio totiens debet subsecq oro. ¶ Quarto sponsa nō solū maculas abstergit. ꝫ vt sponso placeat vestimentis se ornat. sicut legit Ruth. iij. Lauare filia ⁊ induere cultioribꝰ vestimētis tuis dixit noemi ad ruth. Spūalit. vestimēta anime sūt virtutes. de q Isidо. Sicut corpꝰ ornat vestibꝰ. sic aia virtutibꝰ. de qbus Apocal. xvj. Btūs q custodit vestimēta sua ne nudꝰ ambulet. Nā malū dimittere ⁊ bonū nō agē est nudū corā deo apparere. ideo Greg. ōt. Non satis ē mala nō agere nisi quisq; studeat bonis opibꝰ insudare. Nō Esaias j. c. ōt. Quiescite puerse agē ⁊ discite bene facere. Sīt apls Col. iij. Induite vos sicut electi dei. scz vestimēto virtutū. nā licet plures sint virtutes qs induere debemꝰ ad obtiandū sponso aie. signant tū sunt due pre alijs virtutibꝰ qbus cōformamur sponso aie nre. videlicet puritas ⁊ charitas. Videmus em̄ q spōsus ⁊ sponsa induūt se vestimentis eiusdē coloris i signū vnionis ⁊ amoris. De sponso vo nro scribit Cant. v. Dilectꝰ me candidꝰ ⁊ rubicundꝰ. Sic nos debemꝰ gerere vestē puritatis candidā. de q Eccles. ix. dī. Omni tpe sint vestimenta tua candida. vt impleat illud Apoc. iij. Ambulabunt mecū in albis. Itē rubicūdus ē sponsus nr. ⁊ sic nos gerere debemꝰ vestē rubeā. i. vestem charitatis rubricatā in sanguine dñice passionis. j. petri. iiij. Christo in carne passo eadē vos cogitatōe armamini. Nā ex passionis dñice memoria texit vestis charitatis. de q Damas. Amplius ad charitatē nō accendit q̄ q deus ꝓprio filio nō pepercit ꝫ p nobis oībus tradidit illum. Hec est vestis nuptialis in q̄ debemꝰ occurrere sponso iesu xpo qua xps indutꝰ ad nos in hūanitate venit. vt dicit augustinus. q sola charitas fecit incarnari xpm. Nā charitas est via dei ad homies. ⁊ via hoim ad deuz. alias sine veste ista dī nobis illud Mathei xxij. Amice quō huc intrasti nō hns vestē nuptialem. ideo Bern. dicit. Nisi qs habuerit vestē charitatis nunq; habebit in futuro stolā eterne claritatis. Hoc ꝑpendēs scta barbara in puritate virginali ⁊ charitate dñicali occurrit sponso anime. vt patet in eius legenda.

¶ Sermo. vij. ¶ Ad idem

Simile ē regnū celox

decē virginibꝰ. q̄nq; aūt ex eis erāt fatue ⁊ q̄nq; prudētes. Math. xxv. ¶ In verbis ꝓmissis tria innuunt. Primo cōmēdat in generali virginitas. cū dī. Sīle est regnū celox decē virginibus. Scdo reprobat virginal' fatuitas. ibi. quinq; erāt fatue. Tercio laudat sanctax virginū sagacitas: ibi. ⁊ q̄nq; prudētes. ¶ Dixi primo commendat in generali virginitas. cū dī. Simile ē regnum celox decē virginibꝰ. ¶ Nota virginitas cōparat regno celox triplici de causa. Primo xpter dignitatē. scdo xpter amenitatē. tercio xpter vnitatē. Primo xpter dignitatē. Dicit Aug. li. de viduis. Bona ē castitas cōiugalis. melioz vidual'. optima virginalis. ideo Eccli. xxvj. Bis ponderatio nō est digna cōtinētis aie. Nā magna est differentia inter statū matrimonij. vidualē ⁊ virginalem quo ad puritatez. de q Hiero. Virginitas se habet vt aurū. viduitas vt argentū. coniugalitas vt ferrū. Itē subdit. Virginitas vt diuitie. viduitas vt mediocritas. cōiugalitas vt pauptas. Itē subdit. Virginitas vt pax. viduitas vt redēptio. cōiugalitas vt captiuatio. Itē subdit. Virginitas vt regina. viduitas vt dña. cōiugalitas vt ancilla. Itē vginitas vt patria. viduitas vt portꝰ. cōiugalitas vt pelagꝰ. Itē vginitas vt caro sana. viduitas vt cicatrix. cōiugal' vt vulnꝰ. Quāobrē hiero. cōmēdat virginitatē dicēs. Virginitas ē summa gēma. thesaurꝰ pciosus. margaritis refertus. i. repletus. Idcirco saluator in euāgelio cōparat eam regno celox xpter eiꝰ dignitatē. ¶ Nā dignitas eiꝰ in tribꝰ attendit. Primo qr a solo deo confertur. de q Sap. viij. Non possum esse cōtinēs nisi deus m̄ dederit. ideo Augꝰ. dr. Jubes cōtinentiam. da qō iubes ⁊ iube q̄q̄d vis. Scdo in hoc attendit eiꝰ dignitas quia paucis dat. Math. xix. Non oēs capiūt verbū h̄. qr plures sunt noie vel etiā corpore. pauci tū corpore ⁊ mente. Tercio in hoc quia multū appreciat. eo q dñs in euangelio centesimū fructuz eis assignat. Ideo sicut aquila inter volucres. lucifer inter stellas. gēma inter lapides. ita excellit matrimoniū ⁊ viduitatē virginitas. Ideo augustinꝰ dicit. O fulgida virginitas. germana angelox. lampas ecclesiax. lux animax Ideo ratione dignitatis comparat regno celorū. Secundo virginitas comparatur regno celorum xpter amenitatē. quia est locus amenus ⁊ pulcer quia nihil coinquinatū intrabit in regnū celorū. Apocalipſ. xxj. ⁊ sic status virginalis. Sapientie iij. O q̄ pulchra est casta generatio. vt Ambrosius libro de virginitate dicit. Pulchritudinem maiorē quis existimet nisi virginitatis decorem.

que amat a rege. phat a iudice. dedicat a dño. acceptat a deo. Sap. vj. Incorruptio facit esse proximū deo. Propter qđ iohānes euāgelista virgo electus primior fuit xpo in cena recūbēs sup pectus ius. Sup q̄ venerabil' Beda ōt. Quē progatiua castitatis amplioꝛi dilectōe fecerat dignū. Idcirco est amen⁹ et pulcer stat⁹ virginitatis vt inquit aug⁹. O q̄ dulces sunt fruct⁹ castitatis. ns singulariter reficit in eis dñs maiestatis. Tercio vanitas cōpat regno celoꝝ ppt vnitatē. nā sicut angeli et scti in celo vniti sunt deo. vt ōt aug⁹. in epla ad Cirillū. q̄ nihil volūt nisi qđ deus vult. sic vgines vnite t despōsate deo. Juxta illud. ij. Coꝛ. xj. Despondi vos vni viro vginē castam exhibē xpo. signant de virginitate p votū q̄ maioꝛ ē q̄ cōtinere p simplex ꝓpositū. Et exēplificat Cypan⁹. Sicut dās arboꝛē cū fructu plus confert q̄ fructū simplicē tribuit. sic seruās vginitatē cū voto. q̄ talis frangit ei⁹ libeꝝ arbitriū ppt deū q̄ sibi iā nō licet qđ ꝑus licuisset. vt ōt scūs Tho. in scđa scē. Ante votū ē libertas. post votū vo necessitas. q̄ valde peccat post votū. q̄ iā est xpo despōsata. Ideo aug⁹. de bono viduitatis ōt. Que nō incepit deliberet. q̄ aggressa ē pseueret. Scribit em Eccles. v. Multo meli⁹ē nō vouē q̄ post votū ꝓmissa non reddē. ¶ Dixi scđo reꝓbat virginal' fatuitas. cū dī. q̄nq̄ erāt fatue. q. d. q̄nq̄ sunt vicia q̄ virginalē castitatē ostēdūt fatuā. ¶ Primū viciū ē superbia. de q̄ aug⁹. Quid ꝓdest cōtinēcia si adest superbia. Greg. in moral'. ōt. Perit oīe qđ agit nisi in būilitate custodiat'. Ideo ps. cxviij. ōt. Superbi inique agebāt vsq̄quaq̄. Propt qđ dicit aug⁹. li. de vginitate. Nō solū ꝑdicāda ē virginitas vt seruet ꝙ etiā āmonēda ne inflet. Judith. ix. Superbi non placuerūt tibi dñe ab initio. Bern. Audeo dicē q̄ nec virginitas marie placuisset dño sine būilitate. ¶ Scām viciū ē superfluitas cibi t potus. q̄ gula generat luxuriā vt mr filiā. vt hī Ezech. xvj. Hec fuit iniq̄tas sodome soꝛoꝛis tue. superbia. saturitas panis. t abūdantia t ociū. Ideo hiero. ōt. Nemo oneret cibis vsq̄ ad inflationē ventris. Greg. Dū venter nō restringit cuncte virtutes obtunt. Nō solū est viciosum virginib⁹ superfluitas cibi ꝙ t potus. ideo ad Eph. v. Nolite inebriari vino in q̄ est luxuria. Prouerb. xx. Luxuriosa res ē vinū t tumultuosa ebrietas. Quicūq̄ his delectat nō erit sapiens. i. de numero sapientū. Propter qđ dī in canone. xxxv. di. Ante oīa vitet ebrietas que oīm vicioꝝ fomes t nutrix est. vt patet in loth q̄ inebriatus vino duas filias carnales violauit. Hinc est q̄ btūs aug⁹ ait. Facilius conseruat ignis t aqua in vno vase q̄ cū superfluitate cōtinentia. ¶ Terciū viciuz est ociū. De quo Bern. Dim tēptationū et malarū cogitationū t inutiliū initiū est ociū. ido hieronim⁹ ōt. Semp aliq̄d operis facito ne te diabolus inueniat ociosum. Eccli. xxxiij. Multam malicīā docuit ociositas. Eccls. ix. Quocunq̄ pōt facere manus tua instanter opare. Bern. Qui in laboꝛe hominū nō sunt in laboꝛe demonū erunt. ¶ Quartū viciū est viroꝝ frequens conuersatio. Vñ Hiero. Vir t virgo. ignis t palea dyabolus stare nō cessat nisi incendat. Et nō solū de virginibus intelligendū ē. ꝙ etiā de mulieribꝰ. Proue. vj. Nunq̄d pōt hō ignē in sinu suo abscondere vt vestimēta sua nō ardeant. aut ambulare sup pruinas vt nō cōburant plante eius. sic q̄ ingredit ad mulierē ꝓximi sui nō erit mūdus cū tetigerit eā. Ideo cū muliere nō sunt multa colloquia habenda. Nemo i se cōfidat. si scūs est tm securus nō ē. vt ōt aug⁹. Breuis sermo t asper cū virginib⁹ est habendus. Nec min⁹ ideo cauēde sunt q̄ bone t pie cōuersatōis. quāto meliꝰ is fame sunt tanto magis alliciunt. q̄ sub affectu pietatis se occultat frequēter fax impie libidis. vt patet in thamar. ij. Reg. xiij. quā amon frater ei⁹ carnal' coꝛruperat. qui fuit sola cū solo amicabili cōuersatiōe cōiuncta. ¶ Quintū viciū est defect⁹ dei charitatis. De q̄ in textu. Fatue virgines nō sumpserunt oleum secū. Nō tractās hūc Bern. ōt. Castitas sine charitate nō placet deo. Est em castitas sine charitate sicut lampas sine oleo. fetet em lāpas et nō lucet sine oleo. ita castitas sine charitate. vt in sermone ꝓmo hui⁹ festiuitatis patet. ¶ Tercio dixi laudat sanctaꝝ virginū sagacitas. cū ōt. q̄nq̄ prudentes ac si patent dicēt. q̄nq̄ sunt virtutes q̄ sctās faciūt virgines. ¶ Prima virtus ē būilitas. de qua Bern. sup missus ē. Pulcra est pmixtio vginitas t būilitas. q̄ humilitas cōmendat virginitatē et ornat. Quāobrem btā virgo maria oblita virginitate de sola būilitate gl'iat dicēs Luc. j. Respexit būilitatē ancille sue. Ideo Bern. ōt. Laudāda est virgitas. laudabiliꝰ ē būilitas. virgitas consulit būilitas ꝓcipit. De ista dī in euangelio. Qui pōt cape capiat'. De illa vo scribit'. Nisi edificiami sicut puuli. itellige būiles. nō intrabitis i regnū dei Aug⁹. Audeo dicere supbis vtile esse cadere vt ineo in q̄ extollunt humilient'. q̄ plus expedit virginē non esse q̄ de virgitate insolescere. i. supbire. ¶ Scđa vtus q̄ ptinet ad prudentiā seu prudētē virginē est sobrietas. ad Tyt. ij. Sobrie et iuste ac pie viuam⁹ i hoc scło. Aug⁹. Sobrietas est custos diuinoꝝ studioꝝ disciplina moꝝ. Licet pertinet ad oēs signant tñ ad vgines que debēt esse sobrie t moderate i cibo t potu. q̄ scribitur de cibo Hiere. v. Saturaui eos t mechati sunt. De potu vero dicit Hiero. t habet. xxxv. dist. Ne ter vino estuās cito spumat in libidinē. Itē vinū est virginitatis venenū. Nam si iudith vinū bibisset cum holoferne concubuisset. Tercia vtus est laboꝛiositas. Unde aug⁹. de sacris virginib⁹ dicit. Dominica virgo in domo dei posita lanificio operi insistere debet. Ratio quia ociū est via ad libidinem Unde poeta. Ocia dant vicia fugiant ergo ꝓcul illa. Et iterū poeta. Querit egiscus cur sit factus adulter. In ꝓmpto causa q̄ desidiosus erat. Jō Bern. Ociositas est magistra nugarū et nouerca virtutū. ¶ Quarta vtus est pudicicia. Jō Eccli. xxvj. Gratia super gratiā mulier sancta t pudica Aug⁹. cōtra iulianū. lib. iiij. dicit. Pudicicia ē res anime t coꝛporis virginitas. Nā illa in anima pmanente pōt ista tolli de coꝛpoꝛe violent. t tamē manet in anima. Illa autē in coꝛpoꝛe non manente lasciua voluntate coꝛrumpitur. Jdeo Ambrosius sup Lucā dicit. Disce vgo vitare lasciuiā. ma

ria em angeli verebat salutationē q̄ pudicicie ingerit timorē. Vñ Herñ. sup missus est. Que vere ꝑgines sunt semp pauē debēt. i. timere. nūq̄ secure. scientes in vasis fictilibus ꝓciosum thesaurū portare. Itē pudicicia vitet virorū cōuersationē & verborū multiplicationē. De q̄ Amb. Virgo que xp̄m q̄rit nō debet esse vulgaris. i. cōis. nō in foro nō in plateis. non in voce garrula. nō gressu lubrica. Ideo amb. de viduitate dicit. Custodi virgo vias tuas vt nō delinq̄s in lingua tua. q̄ & bona loqui plerūq̄ crimen ē virgini. scz si ꝓaciter nō ꝓ ut oporet qñ vel vbi hugo ōt. Si virgo es custodi diligenē q̄ habes. Dicit nāq̄ augustin⁹ de vit xp̄iana. Quo sublimior ē gloria eo maior adcustodiendū debet esse cura. ¶ Quinta virt est charitas. de q̄ in euāgelio dr. prudētes ꝑgines acceperunt oleū in vasis suis cū lāpadib⁹. i. charitatem que oēs virtutes illuminat. sine q̄ nullū op⁹ bonū deo placē pōt. Vñ. j. Cbor. xiij. dr. Si linguis hoim loquar & angelorū. & si oēm substantiā meā erogauero in vsus pauperū. & corpus meum in ignē tradidero ita vt ardeā. charitatē vō nō habuero nihil m̄ ꝓdest. Herñ. in epla ad Henonem Tolle charitatē castitas nō placet deo. Hoc attēdens strā barbara oleum charitatis in vase cordis habuit. Dicit em̄ bīus aug⁹. Quantū q̄s despicit & ꝓpter deū derelinq̄t tantū diligit. Ipsa vō reliquit patrē & patrimoniū totumq̄ mundū ꝓpter xp̄m. vt patet in eius legenda.

¶ De sancto nicolao epo. ¶ Sermo. viij.

Memento creatoris tui in diebus iuuētutis tue. scribit Eccl's. xij. & ꝓponit ad laudē & honorē bti nicolai i festo hodierno. In verbis ꝑmissis duo innuunt. Primo hortamur ad dei cōmemorationē: ibi memento creatoris tui. Scōo subiūgit tps determinationē: ibi. in diebus iuuētutis. De ꝑmo ōt. Memento creatoris tui. ¶ Pro q̄ sciendū tria habemus a creatore nr̄o: Primo ea que ducūt ad timorē. Scōo ea q̄ mouent ad amorē. Tercio ea q̄ mouēt & incitant ad gr̄arūactionē. ¶ Primo debem⁹ cōmemorari ea q̄ incitant seu q̄ incutiunt timorē. & sunt duo. Primū ē ire dei ꝓuocatio. de q̄ Deutero. ix. Memento & ne obliuiscaris quō ad iracundiā ꝓuocaris dñm deū tuum. scz ꝑ peccatū Nā irascitur pctō. Eccl. xij. Altissim⁹ odio habet pctōres. Et q̄s est q̄ nō offendit. Jaco. iij. In multis em̄ offendim⁹ oēs. Qui sunt q̄ nō peccauerūt. Ro. iij. Oēs peccauerūt et egent gr̄a dei. Propt̄ q̄ exhibet se reū bīus aug⁹. in lib. de q̄rendo deū dicēs. Terret me vita mea q̄ nil nisi sterilitas in ea. Si q̄s fruct⁹ habet aut simulatū aut imꝑfectū aut corruptū. Idcirco timendū ē & pnia agenda ē vt docemur Apoc. ij. Memēto vnde excideris & age pniam. q̄ hoc ē remediū ꝓtra dei irā vt scribit Cryſ. sup epl'am ad Heb. Nullū delictor̄ tale remediū sicut incōtinuata memoria eor̄. dicēdo cū Hieremia Treñ. iij. Memoria memor ero et tabescet in me aia mea. Nam per talē memoriā ezechias acq̄siuit dei misericordiā & ꝓlongationē vite sue. xv. annor̄ dicens Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs ānos meos in amaritudine aie mee. Secundū q̄d memorandū ē q̄d incitat ad dei timorē est mortis & iudicij dei meditatio. Vñ Eccl'es. xj. Si hō multis ānis vixerit & in his oib⁹ letus fuerit meminisse d̄ tenebrosi tēpis. scz mortis. et dies necessitatis. i. iudicij. vbi hō necessitate angustiat ad reddendū rōnē. de q̄ Herñ. in meditationib⁹. Statim ꝑsitabor ante districtū iudicē de oib⁹ opt̄ibus ꝓpeis redditur⁹ rōnē. Tūc demisso capite male ꝓcie in iudicio stabo. & dicet m̄. Ecce hō & opa eius. Hoc debem⁹ memorari. Prouer. xij. Cogitationes iustor̄ iudicia. Hoc fecit hieron. dicēs. Siue comedo siue bibo siue aliq̄d aliud facio sꝑsonat vox tube in aurib⁹ meis. surgite mortui. Et hec memoria inducit timorē. ps. cxviij. A iudicijs em̄ tuis timui. Timor em̄ opat pctī vitationē. Ecclesiasticī. j. Timor dñi expellit pctm̄. de q̄ & fabianus papa. & hr̄ in cano. xj. q. iij. Qui oipotētē deū metuit nec ꝓtra deū nec ꝓ ecclesiā nec cōtra sctōr̄ statuta facit. ¶ Scōo debem⁹ memorari ea q̄ mouēt nos ad dei amorē. Et sunt duo. Primū ē digna creatio. ps. xcix. Ipse fecit nos & ñ ipsi nos Fecit nos nō simpl'r vt alias creaturas. ꝫ dignanter ad imaginē & similitudinē suā. Geñ. j. O q̄nt⁹ honor. q̄ dicit aug⁹. xj. de ciui. dei. In reb⁹ creat⁹ nihil deo ꝓpinqui⁹ sua imagine. ꝓpter q̄ debem⁹ eū diligē. q̄ scribit Eccl. xiij. Omne aial diligit sibi simile ꝫ in oibus reb⁹ creatis aia rōnal' nihil sibi simile pōt inuenire nisi in creatore. ad cui⁹ imaginē & sīlitudinē facta ē. Digne g̃ totū suum amorē in deum dr reflectere. Scōm q̄ incitat ad amorē dei est incarnatio. de quo aug⁹. de trini. c. penl'. li. iij. In reb⁹ ꝑ tps ortis illa sūma ē gr̄a q̄ hō in vnitate ꝓsone deo cōiunct⁹ est. Nā in creatōe facti sumus ad sui imaginē. in incarnatōe assumpsit nostram naturā factus ad nostrā imaginē ꝓpter q̄ magis debem⁹ eū diligē. ꝓpendendo illud aug⁹. sup ps. lij. Fili⁹ dei fact⁹ ē ꝑticeps nr̄e mortalitatis vt hō fieret ꝑticeps sue diuinitatis. ¶ Tercio debem⁹ memorari ea q̄ inducūt ad gr̄arūactiones. Et sunt etiā duo. scz redemptio & glorificatio Primū ē redēptio. ps. cx. Redēptionē misit dñs populo suo. Greg. Quid nasci ꝓfuit nisi redimi ꝓfuisset. Ideo Herñ. Si totū debeo me illi ꝑ me facto q̄d factā ꝑ me redēpto. q. d. ampli⁹ me deo gratū exhibē debeo. dicēdo illud Apoc. xj. Gr̄ias agimus tibi dñe deus quia recepisti virtutez magnam. scz ad redimendū nos. Secundū est glorificatio. i. glorie ꝓparatio. Joh. xv. Vado vobis parare locū. scz in regno meo. Luce. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum vt edatis et bibatis super mensam meā in regno meo. Ecce quantā gloriam exhibuit nobis etiā sine meritis nostris. vt dicit Herñ. Non sunt talia merita ꝓpter que datur vita eterna nisi ex dei gratia. Jōo merito debemus ei gratias agere. dicendo cum apostolo. j. Chorinth. j. Gratias ago deo meo semp. Et cū ps. cij. Benedic anima mea dño. & noli obliuisci oēs retributiones eius. Bernardus. Sicut nullū est momentū in quo nō vtamur dei bonitate & misericordia. ita nullus debet esse momentū in quo non debemus habere eius

memorlā. Et hoc quantū ad primū. ¶ Dixi secūdo subiungit tēporis determinationē. cum dicit. in diebus iuuentutis. quia scribitur Treñ. iij. Bonum est viro cū portauerit iugū ab adolescentia. Geuera bonū ē vt in puericia inciplamus seruire domino deo ꝓpter sex vtilitates inde ꝓuenientes. ¶ Primo ꝓpter bonitatis impssionē. Secūdo ꝓpt iocūde vite possessionē. Tercio ꝓpt seruitij acceptationē. Quarto ꝓpt spei certificationē. Quinto ꝓpt pene purgatorij minutionē. Sexto ꝓpt pmij futuri augmētationē. ¶ Dixi primo bonū ē seruire dño deo a iuuētute ꝓpt bonitatis impssionē. quia ꝓfundius bonitas impmit iuuenib⁹. Arist. iij. de aia. Tria pueri ē tanq̄ tabula rasa in q̄ nihil est depictū ꝛ apta depingi. Et q̄cq̄d primo depingit i ea difficulter delet. Vel habet se sicut pgamenū bñ ꝓparatū in q̄ nihil est scriptū. ꝛ q̄cq̄d ꝓ scribit i eo vix delet. ꝛ si delet manēt q̄dā vestigia. Et sic ē de iuuenib⁹ q̄cq̄d eis pmit⁹ imprimit siue bonū siue malū ad ꝟ inclinant q⁹ ducunt in ꝓsuetudinē. Dicit em̄ phs. i. rethorice. Consuetū ḡsi innatū ē. Nā puer bz se sicut virgula q̄ facilit̄ p̄t flecti ad dexterā vel sinistrā. ꝛ q̄ flectitur illuc crescit. ꝛ si fuerit magna arbor si curuat facili⁹ frangit q̄ q⁹ ad rectitudinē ducat. Jō Holgot sup li. Sap. Dē pctō incurabili⁹ ē in sene q̄ in iuuene. ꝛ ꝟ ꝓpt consuetudinē antiquā. scribit em̄ Arist. vij. ethico. Facili⁹ est trāmutare naturā q̄ cōsuetudinē. Et hoc ē qđ dicit Salemon ꝓuer. xxij. Adolescēs iuxta viam suā gradit cū senuerit nō recedet ab ea. Cui cōsonat Seneca. Petā senū p̄dicant in q̄d. petā vo iuuenū in ḡle. Jō Eccli. vij. ōr. Filij tibi sunt erudi illos a puericia. nō expecta senū postq̄ i cōsuetudinē duxerint malā. q⁹ scribit Hiere. xiij. Sicut ethiops nō p̄t mutare pellē suā ꝛ pardus varietates suas. sic ꝛ vos non potestis bñfacere cū didiceritis malū. Idcirco bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Secūdo ꝓpt iocunde vite possessionē. nā ōt Seneca. Tā iocūda forma viuendi ē eligenda q̄ vtutis ꝓsuetudo. Nam nihil melī⁹ et iocūdius in hac vita q̄ vtuose viuere. nā tal⁹ secure viuit. secure morit q̄ se in iuuētute virtutib⁹ exercitauit. Prouer. xv. Secura mens q̄si iugē cōuiuiū. Hoc pz q⁹ si oculis mentis videt sursum quē graviter nō offendit. ꝛ si offendit tñ penituit ꝛ hz spem de remissione. iuxta illud. j. Joh. j. Si cōfiteamur pctā nr̄a fidel⁹ ꝛ iust⁹ est dñs vt remittat. Si videt deorsū videt infernū ad quē nullus virtuosus descendit siue penitēs. Si retro videt ꝓteritū qđ i seruitute dei expendit. Si videt ante tūc cognoscit tps futurū ꝛ videt bonā intentionē qđ expendē in honorē dei intendit q̄diu viuit. Si ad sinistrā cognoscit demones q̄bus resistit pugnādo q̄ nunq̄ potestatē sup eū habebūt Si ad dexterā cognoscit angelos q̄bus seruit. ꝛ inspirationib⁹ cōsentit. Illa oia cōferūt gaudia. Jō Isido. inquit de sum. bo. Si vis nunq̄ esse tristis bñ vine. i. virtuose. Ecōtra qui maliciose ꝛ inique viuunt nunq̄ vere delectant ꝛ letant. De q⁹ aug⁹. Iussisti dñe et ita est q⁹ oīs inordinatus anim⁹ est sibīpsi pena. scz in remorsum ꝓsciētie. Dñ Eccli. xij. Non est bonū ei q̄ assidue est in malis. etiā si ue velit siue nolit eū cōscientia redarguit. quia ti mida nequicia dat testimoniū ꝓdēnationi. Sap. xvij. Semp em̄ poccupat pessima redarguēte cōscientia. Unde boet⁹ de ꝓsol. phie. Sicut ꝓbitas pijs est solaciū. ita improbis neq̄cia ipa ē supplicium. ꝛ sic neq̄cia si nunq̄ pūt vere gaudē. quia dicit Seneca. Nunq̄ nasc̄t vera letitia nisi ex pura ꝓsciētia. quā hñt virtuosi portantes iugū dñi a iuuentute. ¶ Tercio ꝓpter seruitij acceptationē. q⁹ grati⁹ ē deo seruitū iuuenū q̄ senū. quia optimū deo offerūt. videlicet florē iuuentutis. senes autē feces senectut̄. Ideo scribit Malach. j. Maledictus hō q̄ habet in grege suo masculū. id ē forte. ꝛ offert debile dño. nā optima sunt deo offerēda. Numeri. xviij. Dia q̄ offeretis optima ꝛ electa erūt cuncta. Sed illi q̄ expectāt senū tales cōsumpserunt eor̄ fortitudinē ꝛ iuuentutē in seruitio dyaboli ꝛ mundi. ꝛ cū cessabūt in senectute ab aliquibus pctis q̄ ꝓpetrare nō pūt volunt deo seruire. De q⁹ aug⁹. in li. de pnia. Si vis agē penitentiam q̄ peccare tā nō potes tunc pctā te dimiserit ꝛ nō tu illa. q̄d tunc habebis p̄mij. q. d. nihil. quia nō necessitatē ꝟ arbitrij libertatē respicit de⁹. Sic cum hō aptus esset ad peccandū ꝛ posset ꝛ habēt occasionē. scz diuitias. pulcritudinē. iuuentutē. et dimittit ea ꝓpter deum. hoc ē valde deo acceptū. Nā sibi subtrahē delectabilia carnis cū opportunitatē habet pficiendi hoc est quasi spīale martyrium coram deo. Dñ Eccl. xxxj. Beatus vir qui potuit transgredi ꝛ nō est trāsgressus facē mala et nō fecit. quis est hic ꝛ laudabimus eū. Talis em̄ fuit beatus nicolaus qui in iuuētute cepit deo seruire. quod beneplacitū est ei. Hoc dñs deus insinuat Matth. xix. Sinite parvulos venire ad me. ꝛ nolite ꝓhibē ipsos. talium em̄ est regnū celorum. Nam eor̄ oratio ꝛ laus est deo valde accepta. Luce. xix. cum pueri clamabāt in templo et phariſei indignabant respondit iesus. Si hi tacebunt lapides clamabūt. ꝛ Matth. xxj. dixit. Nunq̄d legisti ex ore infantium ꝛ lactentium perfeciſti laudem. ¶ Ex q⁹ oratio puerorū ꝛ iuuenū est deo accepta siue ꝓ viuis siue ꝓ mortuis patet in tali exemplo. Quidā eps devotus habens domicilium ꝓpe cimiterium vidit in somnis iuuenē piscantez hamo aureo ꝛ linea argentea. ꝛ exinde trahebat vnā mulierem. Et eps euigilans cogitabat q̄d hoc designaret. ꝛ trāsiuit ad fenestrā versus cimiterium. ꝛ vidit iuuenē euntē in cimiterio sup quodā sepulchro orantē. ꝛ quesiuit ab eo eps quid faceret. Respondit iuuenis. ꝓ anima matris mee oro pater noster ꝛ miserē. Intellexit vir sctūs q⁹ anima matris esset liberata a purgatorio pcibus illius iuuenis. ꝛ dixit. pater ē hamus aureus. ꝛ miserere est linea argentea. ¶ Quarto ꝓpter spei certificationem. quia certior est de salute q̄ q⁹ ad senecturem expectaret. quia dicit augustin⁹ de doctrina xp̄iana. Non pōt male mori qui bene vixerit. econtra vero dicit. Vix bene morit q⁹ male vixerit. nam inq̄t Aristo. iij. ethic̄. Qualis est vnusq̄sq̄ talis videtur ei⁹ esse finis. nā sicut frondes arboris quo ꝓ maxima parte declinantur illic arbor decisus corruit siue ad dextrā siue ad sinistrā. sic etiā ē de ho-

mine quō fuerūt eī⁹ cogitatōes. locutōes ꝛ opatio nes cōiter tal erit eī⁹ finis. Jō Gene. dicit. Cogitaui ante senectutē vt bñ viuerē vt in senectute bñ morerer. Jō Eccī. v. ōr. Ne tardes ꝓuerti ad dñm deū tuū. ne differas de die in diē. qz valde incautū est vt ōt aug⁹. in li. de pnia. Si ꝙs i vltima necessi tate posit⁹ petit pniam. nō negam⁹ qō petit. ꝫ secu ritatē dare nō possum⁹. nō dico dānabīl. nec dico saluabīl. tene certū ꝛ dimitte incertū. Age igit pe nitentiā dū sanus es. qz securus es ꝙd egisti. incer tum aūt est ꝙd agas i futuro tpe. scz in senio. neꝙ scis an senueris. Gzeg. Qui ventā spopondit diē crastinū nō ꝓmisit. Jdeo apl's Gal. vj. dicit. Dū tēpus habem⁹ operemur bonū. Quinto ꝓpt pe ne purgatorij minutionē. Nā si cōtingat eos in trare purgatoriū tūc breuiori tpe ibi manebūt re spectu eoꝝ ꝙ hic multa pcā cōmiserūt. ꝛ tarde pe nituerūt. nec cōdignā egerunt pniam. quia scribīt Deut. xxv. Scōm mēsurā delicti erit plagaꝝ mo dus. Gzeg. Crescente cōtumacia merito crescē dz ꝛ pena. Nā si diu fuisti in delectatōe culparū. diu etiā eris in cruciatōe penaꝝ. Apoc. xviij. Quan tum glorificauit se ꝛ in deliciis fuit tantū date illi tormentū ꝛ luctū. Jō apl's. j. ad Coꝝ. iij. Vnus quisqz videat quō ꝛ ꝙd sup fundamēto edificet. scz fundamēto fidei superedificet aurꝝ ꝛ argentū aut la pides ꝑciosos. lignū fenum aut stipulā. vniuscu iuscqz opus manifestū erit. ꝛ qlē opus sit ignis ꝓbabit. qz dicit Hubert⁹. Facies dei nō videbīt do nec ꝙ penā etiā minim⁹ qdrans psoluat venialiū pctōꝝ. Sexto ꝓpter ꝓmij futuri augmētationē Nā dñs remunerat oēs ꝛ ꝙ a iuuētute deo seruie runt. ꝛ ꝙ in senectute cōuertunt. Job. xlij. In do mo ꝑis mei māsiones multe sunt. ꝫ dissimilr. ꝙ i vno āno ante mortē seruit deo. alter a iuuentute. Matb. xvj. Reddet vnicuiqz iuxta opa sua. Licet denarius diurn⁹ est vn⁹ qui dat oibus. Matb. xx. scz dei visio. tā alter videbit clarius altero. j. Coꝝ. xv. Sicut stella differt a stella i claritate ꝛc. Nam si ꝙs nosceret distantiā inꝛ ꝓmū ꝛ scōm choꝝ angeloꝝ hic libenꝛ ducēt centū ānos durā vitā. etiaꝫ centū martyria ꝛ centū mortes vt de ꝓmo choro angeloꝝ ad scōm posset puenire. ꝛ itez intātū pateꝛ vt de scōo ad terciū. ꝛ sic de singulis. Ecce ꝫ reꝑhensibīl est negligentia nr̄a vt etiā in vno āno ꝓmereri possum⁹ vt ad quarū vel ꝙntū choꝝ angeloꝝ puenire possem⁹. Jdeo null⁹ labor durus. nullū tps longū videri debet ꝙ glorīā eternitatis acq̄rere valeam⁹. O ꝫ libenꝛ deberem⁹ carere oi bus delectationib⁹ gaudijs ꝛ honorib⁹. vt ad tale gaudiū puenire possem⁹ vite eterne. De ꝙ Aug⁹. Tanta ē pulcritudo visionis dei. tāta est iocunditas lucis eīne. vt etiā si nō licēt ampli⁹ manē in ea nisi vn⁹ diei hora. innūerabiles āni hui⁹ vite pleni delitijs merito cōtēnerenꝛ. Quod et fecit btūs nicolaus. vt habeꝛ in eius vita.

Sermo. ix. Ad idem

Vigilate quia nescitis

qua hora dñs ventur⁹ sit. sic scribīt Ma thei. xxiiij. Cōsuetudo est hominū qñ re cedūt a familia ꝛ venturi sunt ꝑuise dicūt. vigi late vt oia pata ꝛ ornata inuenīā. Spūalit. sic dñs iesus xp̄s dū recedē voluit a discipul's suis ꝓ mortē ꝛ ascēsionē suā ꝛ ventur⁹ ē in nouissimo die ꝓmo nuit eos vt vigilarēt dicēs. Vigilate qz nescitis q̄ hora dñs vētur⁹ sit. In sūma ꝑbꝝ duo inuuunt. Primo ꝑcipit boni opis exercitationē: ibi. vigi late. Scōo subiūgit vigilātie rōnē. ibi. qz nescitis q̄ hora dñs vētur⁹ sit. De ꝓ ōt. vigilate. Nota multiplices hoies solēt vigilare. Prio vigilant pauꝑes in labore vt diteꝛ. Scōo castrēses ne op ꝓmant. Tercio naute ne submergāt. Quarto cu bicularij regū ne molestenꝛ. Quinto pastores gre gum ne ꝓdant. Sexto thesaurarij ne thesauri furenꝛ. Septio vigilāt serui aduētū dñi ꝑstolantes ne verberenꝛ. Prio vigilāt pauꝑes in labore vt di teneꝛ. ꝛ sic nos pauꝑes sum⁹. ꝑs. lxxviij. Pauꝑes facti sum⁹ nimis ꝛc. Jdeo optet vt laborem⁹ ꝛ dite mur ꝥ in gr̄a ꝛ ibi in gl'ia. ꝓpt qō scribīt Prouer. xx. Noli diligē somnū ne te egestas oppmat. ꝓpt q̄ō vigilare debem⁹ in bonis opib⁹ q̄b⁹ repellam⁹ egestatē spūs. ꝑs. lxxxvij. Pauꝑ sū ego ꝛ in laboribus a iuuētute mea. Hi sunt labores spūales. scz i ieiunijs elemosynis et oꝝonib⁹. De q̄b⁹ apl's ij. ad Thimo. iiij. Tu vo vigila in oꝝonib⁹ ꝛ labora. i. sollicitū te exhibe i bonis opib⁹. qz scribīt ꝓuerb. viij. Qui vigilauerint inuenīēt bñdictionē. ꝓpter qō canit eccl'ia. Non sit nob vanū ante lucē surgē. ꝓmisit em̄ dñs coronā vigilantibus. Scōo vigilant castrenses ne oppmant. scz ab hostibus. Spūalit. et sic nos vigilare debem⁹. habem⁹ em̄ multos hostes. ꝑs. lv. Multi bellātes aduersum me. scz mūdus. caro ꝛ dyabol⁹. B Prim⁹ hostis est dyabolus. j. Pet. v. Vigilate frēs ꝛ sobrij estote qz aduersari⁹ vr̄ dyabol⁹ q̄si leo rugiens circūit q̄rēs quē deuoꝛet. Jō opus ē exhibē magnā cautelā. qz multi sunt. Cryſ. Sicut athomi in sole sic demones i tenebroso aere. Sunt astuti. Beñ. ꝓpt longā expientiā. ꝛ sunt inuisibiles. Beñ. Spi ritus a natura corꝑalib⁹ sensib⁹ videri nō ꝑt. Sūt etiā potētes. Job. xlj. Non est ptās sup terrā q̄ cō pareꝛ. ei. De q̄ apl's ad Eꝑh. vj. Non ē nobis col luctatio aduersus carnem ꝛ sanguinē ꝫ aduersus ꝓncipatus ꝛ ptātes tenebraꝝ harū. Jdcirco meri to vigilandū ē. Gzeg. Assidue nos ꝑpugnat vt sal tem nos tedio vincat. Scōs hostis ē mundus j. Joh. v. Totus mūdus i maligno positus ē. Nā nos nō impugnat ꝓncipaliꝫ ꝫ instrumētaliꝫ sicut rex expugnat ꝑ machinā castrū. ꝛ sic dyabol⁹ nos ꝑ mundū. Aug⁹. Mūdus ē dyaboli machina. de qua tot sagittas emittit q̄t blandimēta i nos mit tit. Joh. xvj. In mūdo ꝑssurā habebitis. Jdeo. j. Joh. ij. Nolite diligere mundū. quia fm Chryſ. Semp mundana opera excluserunt hominē ab eterna vita. Tercius hostis ē caro. Gal. vj. Ca ro cōcupiscit aduersus spiritū. Beñ. Manifestū est ꝙ nos laqueū gerimus nostr̄. scz carnem. Nā antiqu⁹ hostis noster vtitur carne tanꝙ faber vtit follibus ad incendendū ignē luxurie. Jdeo apl's hortaꝛ nos Eꝑh. vj. In omnib⁹ scz tēptationibus sumētes scutū fidei. in quo possitis oia tela ignea nequissimi hostis extinguere. scutum fidei scz cre dentes ꝙ fornicatores ꝛ adulteri regnū dei possi-

dere nō pñt. Sed heu pauci sunt qui huic hostiue raciter resistūt. vt ꝙquerit Aug. de vita xp̃iana dicēs. Inter oia certamina duriora sunt castitatis p̃lia. vbi q̃ttidiana pugna rara victoria. Hō qz hostis hic est nimis familiaris. Et ꝯto hostis familiario: tanto periculosio:. qz nil peius ꝙ familiaris inimicus ꝙlis est caro. ió apl's. ij. Chor. x. Arma milicie nr̃e nō sunt carnalia sed spūalia. Rom. viij Qui in carne sunt deo placere nequeūt. ꝓpt qō vigilare debem⁹ cōtra hostes. de q̃ Bern̄. Vigilandū est oīno t somn⁹ ab oculis nr̃is auferēdus. qz latrones ac hostes multi obsidēt iter nr̃m. Tertio vigilāt naute ne submergant in mari. Spūal'r mare p qō nauigamus ad patriā nr̃az est mūdus iste ps. ciij. Hoc mare magnū et spaciosuz manibus. Nauicula vo est cor nostrū. In mari vo hui⁹mūdi sunt sirenes cātu suo nauigātes decipiētes. s. delicijs diuitiarū. Iō necesse ē nos vigilare et surda aure ptrāsire blādimēta huius mūdi. videlicet diuitias honores t potētias ei⁹. Jaco. iiij. Quivult esse amicus mūdi inimicus dei ꝓstituit. Et sic qui dormiūt delectātes in eis pereunt. vt figuratū ē Jone. j. Cū ionas descedisset ad iteriora nauis t dormiret excitatus t ꝓiectus est in mare. t cetus deglutiuit eū. Spūal'r. per ionā dormientē in naui. t nauigantē possessor diuitiarū t honor hui⁹ mūdi intelligit. q̃ deberet surgere in ꝓsperitate dñm deū suū inuocādo per gr̃arūactiōez t orādo vt sic trāsiret p bona tpalia ne amitteret eterna vt ea ad salutē expēderet. Sz heu dormit secure viuendo: imo eis abutēdo. vt diues de q̃ Lu. xij. t. xvj. Tandē veniet hora in q̃ excitabit cum ei dicet. Redde rōnē villicatiōis tue. tūc ꝓiciet in mare. s. inferni denorabit a ceto. i. diabolo. dicens illud Hiere. lj. Deuorauit me rex babilonis. Quarto vigilāt cubicularij reguz ne molestent vna cū rege vt hr̃. ij. Esd. iij. ꝙ tres custodiētes corpus regis dixerunt alter ad alterū. Qō signū fuit ꝙ vigilabāt cubicularij regis: qz cogitabāt de sapia. Spūal'r. sic oēs sumus cubicularij regis eterni. regē celi in corde nr̃o habentes. Apo. xxj. Et hītabit cū eis eor de⁹ Propt̃ qō necesse est vigilare in bonis opibus et meditari de sapia eterna. ne rex nr̃ pturbet t nos molestemur. ne dicat nobis qō dixit dauid. j. Re. xxvj. ad dormiētes seruos saulis qñ tulit ciphū t hastā regis: quō custodistis regē. viuit dñs qz filij mortis estis qz nō custodistis regē vestrū. Ita etiā dico de illis ꝙ filij mortis sunt q̃ ꝓcepto dño p sacrā eucharistiā eū nō custodiūt vt debēt. Debēt ḡ vigilare q̃ frequēter sacramentū recipiūt vt sacerdotes t alij ne turpius agāt eūciētes receptū ꝯ si nō recepissent. sciētes ꝙ dñs cōceptus est in nazareth. t natus de pura ṽgine ad designanduz ꝙ in floruido corde recipi dz t pura mēte. Ideo apl's. j. Chor. xvj. dicit. Vigilate et state in fide. viriliter agite t cōfortamini in dño. et oia vīa in charitate fiant. Nā per charitatē custodit. j. Joh. iiij. Deus charitas est et q̃ manet in charitate in deo manet t deus in eo. Quinto vigilant pastores gregū ne perdant. Lu. ij. Pastores erant in regione eadez vigilātes t custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. s. ne grex perderet. al's pastor oporteret rōnē dare. t dabit aiam suā pro aia illius. Ideo vigilandum est cū summa diligētia. de q̃ Prouer. xxvij. Diligēter agnosce vultum pecoris tui tuosq̃ greges ꝓsidera. Nō em̄ excusat pastor si lupus rapit ouē t pastor ignorat. Propter qō inquit Bern̄. in quodam sermone. Qui dimittit oues absq̃ custodia non est pastor ouiū sed lupor. ꝓpter quod diligēs custodia est adhibēda. qz dicit apl's. j. Thi. v. Presbyteri q̃ bene p̃sunt duplici honore digni habeant scz hic t in futuro. qō t fecit bt̄us Nicholaus. Sexto vigilāt thesaurarij ne thesauri furentur. signāter qñ habent debile reseruaculum. t sic nos. Unde t. ij. ad Chor. iiij. dicit apl's Habem⁹ thesaurū in vasis fictilibus. Et sic nos p̃ciosuz thesaurum. scz aiam habem⁹ in corpe luteo. Job. iiij. Qui habitāt domos luteas. q̃ terrenū habent fundamentū. Videamus igit ne fur. i. diabolus veniat t suffodiat. t p̃ciosum thesaurū aie furet. ꝓpter qō scribit Lu. xij. Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̃ t nō sineret pfodi domum suaz. ne perderet thesaurū. sic t nos. Bern̄. Quid ego infelix facerē: quo me verterē si sanguinem xp̃i in cruce collegissez. t si positus in vase ꝯ feruētius custodirē: sic seruandum est illud pro q̃ mercator nō insipiēs sanguinē suum dedit t aiaz de quo apl's. j. Chor. vj. Empti estis precio magno. qō igit est illud scribit. j. Pe. j. Non auro vel argēto corruptibili empti estis ꝛ sanguie icōtaminati agni. Propter hūc igitur thesauruz p̃ciosum vigilate. Septimo vigilant serui aduentū dñi p̃stolātes ne verberent. Sic nos sumus serui expectātes aduentū dñi nostri iesu xp̃i Lu. xij. Nos similes hoibus expectātibus dñm suū qñ reuertat a nuptijs. Spūal'r. nuptie sūt eterna gaudia que in celo habēt de vnione diuinitatis ad hūanā naturam. De his nuptijs vēturus est dñs duplicit. scz generaliter t specialiter. Generaliter in die iudicij. Act̄. j. Sic veniet quemadmodū vidistis eum euntē in celū. Specialiter in die mortis vnīuscuiusq̃ homis. Exo. xix. Veniā ad te in caligine nubis. i. mortis. in qua obscurēt oculi t frigescēt mēbra. Job. x. Reuersus mirabiliter me crucias Sz cū venerit pulsat per egritudines t molestias dolor vt sciamus mortē vicinā. t ꝙvigilare debem⁹ sollicite in bonis operib⁹. Prouer. viij. Beat⁹ hō q̃ vigilat ad fores meas q̃tidie. Gre. Ille vigilat q̃ ad aspectū veri luminis oculos interiores aptos habet. Scdo subiūgit in scdo mēbro vigilātie rationē. qz nescitis die neq̃ horā qñ dñs vēturus est scz ad mortē. Eccs. ix. Nescit hō finē suū. Aug. de cura agenda pro mortuis. Si nescis qua hora veniet mors vigila semp vt paratū te inueniat. quia scribit Luc. xij. Beati serui illi quos cum venerit dñs inuenerit vigilātes. amen dico vobis p̃cinget id est preparabit se ad retributionem. t faciet eos discūbere. hoc est in eterna bt̄itudine quiescere. et t. ansiēs ministrabit illis. Symon de cassia. Non passibus pedum aut locor. sed claritate speculationis diuinitatis. et singulis dabit premiū sicut meruerunt. Prouer. viij. Qui mane vigilauerit ad me. scz per assiduationez operationis bone inueniet me. s. in retributione glorie. Et talis fuit be

atus Nicolaus. vt legitur de eo illud Eccl. xxxix. Justus cor suum tradidit ad vigilandū diluculo ad dñm qui fecit illū. Quō aūt ptz in eī legenda.

¶ Sermo. x. Ad idem

Omo quidaz nobilis

b abijt in regionem longinquā accipe sibi regnū z reuerti. scribit Luc. xix. c. z legit hodierna die ad honorē sci Nicolai p euāgelicali officio. ¶ In pmissis vbis cōmendat btūs Nicolaus a tribus. Primo a virtuoso pgressu. scōo a glorioso egressu. tertio ab amoroso regressu. Primū ibi. homo quidā nobilis. scōm ibi. abijt in regionē longinquā accipere sibi regnū. tertiū ibi. et reuerti. De pmo dicit. homo quidā nobilis ¶ Pro quo sciendū. dicit Gre. nazanzenus triplex est nobilitas. pma spūs. scōa carnis. tertia vtutis. Prima est nobilitas spūs. qua nobilitate oēs nobiles sumus. qz ad imaginē dei creati. de qua nobilitate dicit Aug. O nobilis creatura est ania. qz ad mansionē z fruitionē dei creata. in quo oēs alias creaturas corpales excellit vt inqt Aug⁹. Sicut deus oēm creaturā. sic aīa oēm corporalē creaturaz natura dignitate z nobilitate excellit. Et sic oēs nobiles sumus. qz aias oium nostruz creauit deus ad imaginē suā. Ezech. xviij. Oēs anie mee sunt. sicut aīa pris sic z aīa filij. ppter qō sollicite ē ania ab vnoquoq custodiēda. Deut. iiij. Custodi temetipm z aīam tuā sollicite. Aug. dicit rōnem. qz maius damnū habet in amissione vnius anie q̄ corpor mille. Hoc ppendens btūs Nicolaus potuit dicere illud Thobie. iiij. Tu scis dñe quoniā mundā seruaui aiam meā ab oñi cōcupiscentia. Et sic fuit nobilis nobilitate spūs. ¶ Scōa nobilitas est carnis. Illa nobilitate etiā fuit beatus Nicolaus. de quo canit. Nobilissimis siquidē natalibus ortus. Et illa nobilitas carnis exilis reputationis est. de qua Gre. nazanzenus. Nescio q̄ et q̄lis sit nobilitatis differētia fm carnē. cuz oibus sit corruptio vna. qz oia que in terra sunt in terrā reuertent Eccl. xlj. Jō Hoc. de ysola. phīe. li. iij. p. ca. vi. Nobilitas sanguinis est inane nomē. qz fm eundē. nobilitas carnis est quedā laus de meritis parentū prouentēs. Et quid prodest tibi q̄ parentes fuerūt probi z vtuosi z tu es criminosus. Chrī sost. sup Mat. Quid prodest generatio clara quā mores sordidāt. q. d. nihil. Joh. viij. cū iudei iactarent se esse de genere abrae rndit eis ihesus. Si filij abrae estis opa abrae facite. Dicit enī Cassiod. in quadā epla. Melius est de ptempt ibili genere nasci z clarū fieri: q̄ de claro genere nasci z criminose viuere. vt cōiter nūc faciunt nobiles. Jō Chrīs sup Mat. Quid nocuit Thimotheo pīem habuisse gentilē. nōne discipl's apli pauli fuit. Et q̄d nocuit abrae pīem habuisse. Thare luteoz deoz cultorē. nōne in caput fidelium est electus. Jō Gre. dicit. Nulli vnq̄ te de generis nobilitate pponas quia deus nō respicit personas hominū. ꝛ anias. ¶ Tertia nobilitas est vtutis. de qua Gre. Sūma nobilitas est clarū esse virtutibus. Ideo non ex lōgis tunicis. ex magnis manicis z scissuris debent nosci nobiles. sed ex moribus. quia dicit Aristo. in polit. Virtus et malicia determinat nobiles z ignobiles. Propter qō scribit in canone. xl. dis. c. nos. Nobilitas morum plus ornat q̄ progenitorum. de quo z Hiero. Ille apud deum est precios̄ioz z nobilioz qui fide deuotioz vita sanctioz z virtuosioz. ¶ Sed dr. que sunt iste virtutes p q̄s cognoscunt nobiles. Rñdetur q̄ sunt quinq̄. vicz humilitas. largitas. pietas. vitas z virilitas. Pma virtus est humilitas. Nā primus rex vnctus super israel fuit Saul a deo electus propter eius humilitatē. vt hr̄. j. Reg. xv. Cum esses parvulus in oculis tuis constitui te regem super pplm meum israel. Ideo Isid. dicit. Esto parvulus in oculis tuis vt sis magnus in oculis dei. Talis fuit beatus nicolaus. fuit enī humilis in prelaturis eas nō appetēs. quia inuitus episcopatuz suscepit ad quē fuit electus. perpendens illud dictū Bern. in sermone de religionib⁹. Nūq̄ in honore sine dolore. in prelatione sine tribulatione. in sublimitate quid pōt esse sine vanitate. Sed quia dicit canō viij. q. j. c. in scripturis. Locus regiminis est negādus desiderātibus z offerēdus fugientibus. ideo ipse inuitus fuit ductus in eccliam z assumpt⁹ ad prelaturā epatus. in quo apparet eius humilitas z per cōsequēs nobilitas. Innocētius dicit. Quāto quisq̄ in se humilior tāto coram deo pciosior z nobilior. ¶ Scōa virtus est largitas. Unde de⁹ q̄ est nobilissimus z largissimus non solum dat nobis sua dona. sed etiā seipm in psenti in eduliū sacramentaliter. in futuro in premiū. Gen. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Et sic largitas pertinet ad nobiles. Jō scribitur in phizonomia Aristotelis. q̄ nobiles naturaliter hñt longa brachia. z significat largitatem. Unde idē in de regimine principum dicit. O alexander tuis esto largus. qz ignominia regis pauptas ppli. Talē largitatē habuit beatus Nicolaus. Nā per liberalitatē virgines a stupro eripuit. z per emptioē tritici totā suā prouinciā a fame liberauit. Et sic nos debem⁹ sequi eius vestigia. signāter nobiles. Sed heu nūc qui volunt esse nobiliores vt pncipes z barones sunt raptores. z oēs diligūt munera z non largitatem. Isa. j. Principes tui infideles socij furū oēs diligunt munera. z implet quotidie illud Ezech. xxvj. Statue tue nobiles in terraz corruent. i. nobiles qui tanq̄ statue deberēt pauperes sustētare in terrenā cupiditatē declināt. z qui pauperes pius alebant nūc eos depdant. Et verificat in eis illud Ezech. xxij. Principes in medio eius q̄si lupi rapientes ppdam. ¶ Tertia virtus quā debent habere nobiles est pietas. j. Thimot. iiij. Pietas ad omnia vtilis est. maxime ad pmissionē vite eterne. Idcirco reges tanq̄ nobiliores in signū pietatis z clemētie mungunt. z rex apum nō habet stimulum pūgendi sicut alie apes ad designandū q̄ nobiles debēt esse pij z misericordes: qualis fuit beatus nicolaus a iuuētute. q̄ potuit dicere illud Job. xxxj. Ab infantia creuit mecum miseratio. z ab vtero matris mee egressa est mecum. Nam in adolescētia exhibebat se misericordē pauperi cōuicanco. tres massas auri tempe nocturno in domum eius proiecit. perpendēs illud Thobie. iiij.

De [illegible] nobilit[illegible]

Quō potueris ita esto misericors. Si tibi multū fuerit abūdāter tribue. si parū illud impartiri stude. Jō dicit in themate. hō quidā. Dicit em̄ pbs i politicis. Hō naturaliter est animal mansuetuz et pium. Sic z btūs nicolaus singularē pietatē habuit q oēs in necessitate eū inuocātes non dereliq̄t ꝫ subuenit. q potuit dicere illud ps. lj. Ego sic oliua fructifera fructificaui in domo dñi. id est in ecclesia sctā. oleū misericordie largiter tribuēdo. in quo notat eius pfectio. qz dicit Greg. Tāto q̄s pfectior est quāto pfectius dolores alienos sentit. Jō Lu. vj. hortatur nos saluator dicēs. Omni petenti te tribue. ¶ Sz di. nō habeo q̄ oibus tribuā. Rñdet Aug. Si deficit facultas sufficit voluntas. qō hr̄ in canone. xlv. dis. Due sunt species elemosyne. vna cordis. altera corpis. Et sctūs Tho. in. ij. ij. q. xxxij. Duplex est elemosyna. corpalis et spūalis. mō si bono corpali eges tribue spūale. i. bonā voluntatē z cōpassionē pauperi. Et licet pti net ad oēs. maxime tū ad nobiles. Seū. Nulla in hoibus maior clemētia ꝫ que regē z principē decet. Idcirco pncipes cōiter portāt aquilam in scutis eor. Quia dicit Plinius in speculo naturali. Aquila cibū pie z liberal'r sequētibus auib⁹ ipartitur. z sic vos nobiles. Lu. xj. Date elemosynā z omnia vobis mūda erūt. Hoc fecerūt antiqui pncipes z nobiles q̄ fundauerūt ep̄atus et pbendas ac ecclesias. nōne pncipes reges z nobiles. vt sanctus wenzeslaus. z pgenitores ipius. et Karol⁹ in Hobemia. scūs Henricus i bauaria. Sed heu nostri nobiles istis tpibus annihilāt. vt cōquerit Hiero. in epla ad Eusebiuz sic dicēs. Recipiunt supfluitatē vestimentor̄. de paupib⁹ frigore z nuditate morientibus nō curātes. Ipsi erigūt magna palacia z edificia vt ea humani oculi ꝓplent. et nō attēdentes q paupes in plateis moriant. cōuiuia frequēter pparāt diuitibus. replēt ingluuiē. ꝫ fame pauperes peunt. Et subdit. Epulemini z inebriemini. nō em̄ post mortē āmodo facietis. sed cū diuite epulone in tormētis gehēnalibus guttā aque minimā optabitis nec habere poterit⁊ Hec Hiero. Et implebit in eis illud Lu. vj. Ve vobis q̄ saturati estis quia esurietis. ¶ Quarta virtus quā debēt habere nobiles est vitas. ad Eph̄. iiij. Loq̄mini vitatē vnusq̄sq̄ cū ꝓximo suo. z dicit. vnusq̄sq̄. licet veritas ptinet ad oēs maxime tū ad nobiles. q̄ volunt esse victoriosi. ꝫ scribit. ij. Esd. iij. Veritas sup oia vincit. z statuit nomē laudabile imꝑpetuū. puerb. xij. Labiū veritatis firmuz erit imꝑpetuū. O ꝫ nobile clenodiū est veritas in nobilibus. sm illud Prouer. xvij. Non decet principem labiū mentēs. Sz est valde rarū hoc clenodiū in nobilibus. qō prius erat rarū hoc nūc ē generale: z quod prius erat dedecus hoc nūc est decus. Jō spūscūs q os ꝓphete dauid dicit ps. cxlv Nolite pfidere in pncipibus. q̄si di. Karo est veritas in ipsis: ipsi em̄ iurāt z periurāt assumētes deum in testē. vt verificet de eis illud ad Ro. j. Commutauerūt veritatē dei in mendaciū. Ipsi appendunt plura sigilla z multiplicāt vba. sed heu i eis pauca fiducia. ps. cxvij. Bonū est sperare in dño ꝫ sperare in pncipibus. Talis nō fuit beatus nicolaus. sed totus verax. Vñ cantt de eo in officio misse. Misericordia et veritas cū ipo. ¶ Quinta virtus est strenuitas ac virilitas ad defendendum orphanos z viduas. ideo portāt gladios. ad Ro. xiij. Non sine cā gladiū portat ꝫ ad vindictā malor̄ z defensionē bonor̄. Ipi em̄ sunt illi q̄ vitatē defendere debēt. vt habetur in canone. xxiij. q. v. Regum ꝓpriuz est facere iudiciū z iusticiam et vi oppressos eripere: z debēt ꝑesse z prodesse et non obesse pauperib⁹ neq̄ iusticie sicut fecit dauid. j. Reg. xxij. z ponit trāssumptiue in canone. vij. q. j. Oēs qui gemebāt z vexabant a saul fugiebāt ad dauid z liberauit eos Eccli. iiij. Oscq̄ ad mortem certa ꝓ iusticia. Dicit em̄ Ambro. sup prouerbia. Aquila est inimica serpentū. z sic nobiles z pncipes debēt esse inimici predonū. iuxta illud Exo. xxij. Maleficos ne patiaris viuere sup terraz. z h̄ ex amore iusticie. Sap̄. j. Diligite iusticiā qui iudicatis terrā. Nā si essent pncipes milites z nobiles qui amarēt iusticiā omēs bene starem⁹. Quia dicit Cyprianus. Quēq̄ bona in regno operat iusticia. Talis iusticia. ius fuit btūs nicolaus. qz liberauit tres milites iniuste captos. z duos adolescētes in mortē cōdēnatos. vt patet in eius vita. ꝓ quo ps. xxxvj. Nō vidi iustū derelictū. Aug⁹. Si iustus essem non timerē. Prouerb. x. Benedictio dñi sup caput iusti. Non em̄ audiēt iusti hoc terribile verbū. Ite maledicti in ignē eternuz. ps. cxj. In memoria eterna erit iustus. ¶ Dixi scdo cōmē datur beatus nicolaus a glorioso egressu cū dicit abijt in regionē longinquā accipere sibi regnum. Videmus q̄ aliqua persona regia ꝓficiscit accipere aliquā potestatē. tūc vadit cū magno comitatu precedētibus eam cātantibus tubicinis. z hoc facit ideo. vt homines aut incole videtes eius gl'iosum aduentū cū gaudio suscipiant ipm̄ z honore ¶ Spūal'r. z sic gl'iosus cōfessor beatus nicolaus est persona regia. Jsiō. Si rō te rexerit rex es. si corpus seruus. Sed ipse per suam rationem rexit sensualitatē. que semp ꝓna est ad malū. vt habet Genes. viij. Ipse vo a puericia sua vsq̄ ad senium ingeniosam habuit rationē. vt potuit dicere illud Sap̄. viij. Puer erā ingeniosus. z sortitus suz animā bonā. z ꝑm hāc clarā rationem rexit sensus suos ne declinarēt in peccatū. Hic beat⁹ nicolaus hodie per mortē ꝑciosam abijt in regionē iocundam. de quo Hern. in sermone de spūali negociatione dicit O regio sublimis z suauis plena deliciarū. ad te suspiro de valle lachrymarū. Et merito qz ꝑm Aug. ibi nulla tristicia. nullus labor. nullus dolor. nulla mors. sed ꝓpetua sanitas persenerat. Ad istā regionē ꝓpectus est honorifice ꝓcedētibus cātoribus. i. angelis dei. iuxta illud Isa. lv. Mōtes z colles cātabūt corā eo laudē. z omnia ligna regionis plaudēt manu. Per montes intelligunt archāgeli. per colles minores. per ligna regionis aie sanctor̄. Et ipm̄ letāter ꝓduxerūt: z accepit regnuz decoris z diadema speciei de manu dei. Sap̄. v. vt implerēt illud Sap̄. x. Justū deduxit dñs per vias rectas z ostendit illi regnum dei. ¶ Dixi tertio cōmendat btūs nicolaus ab amoroso regressu. cū dicit. z reuerti. Reuertit em̄ beatus

nicolaus in remuneratione sibi devote seruientiū Videmus eñ qñ rex terrestris obtinuit regnū in reversione remunerat milites. sicut legit de alexādro magno cū circūiret mundum ⁊ multa regna dñio suo subingaret: quotiēs regnū aut civitatem famosam obtinuit: totiens larga dona suis militibus tribuit. Sic ⁊ bīus nicolaus adeptus regnuz celeste. Reuertit eñ ad suos famulos per operationē miraculosam ⁊ assistentiā gratiosaz eos remunerando de seruitio sibi facto, vt legit de pluribus in necessitate eū plurima invocātibus. quibus dixit. Ecce assum. Fm illud ps. xc. Clamabit ad me ⁊ ego exaudiā eum: cū ipso sum in tribulatione eripiam eum ⁊ glorificabo eum. scz in psenti ⁊ futuro succurram meis meritis.

De conceptione beate Marie virginis

Sermo .xj.

Erunt signa in sole et luna ⁊ stellis. Lu. xxj. Lux habet multas ꝓprietates vt dicit Auct: de ꝓprietatib⁹ rerū. Primo tenebras pellit. scō gaudiū parit. tertio securitatē inducit. quarto viā ostēdit. quinto in oculis vibrat. Spūalr per lucem intelligit maria i sanctificatione. Vñ de ea canit ecclesia. Cuius vita gloriosa lucē dedit sclo. Et primo lux tenebras pellit. sic gra marie ds inuenit vi clox tenebras fugat. de quo canit ecclesia. O xpi mater fulgida. scatens fons oi gra. lux pellēs ḡcs nubila maria venustissima. Secūda ꝓprietas lucis est q gaudiū adducit. Ecce. xj. Dulce lumē ⁊ delectabile est oculis videre solē. Et sic cōceptio beate marie attulit nobis gaudiū. Vñ canit ecclesia Gaudiū annūciauit vniuerso mūdo. Aug. in sermone. Adest dies sacratissima. adest dies celeberrima: in qua virgo maria sua sanctificatione mundū ꝓsolat vniuersuz/hodie egressa vga de radice iesse. de qua dicit Isa. xj. Hodie flos cāpi ortus ē de quo ꝓcessit lilīū cōvallīū. de quo Cant. ij/id est hodie cōcepta est sctā virgo maria per quā maledictio mutat in bñdictionē. Idcirco canit ecclesia Gaudeam⁹ oēs in dño ⁊c. Si angeli gaudēt merito hoies plus debent gaudere/ si iustus es gaude. qz ex illa cuius festū hodie celebramus ortus est sol iustīcie. qui est augmētator ⁊ dator gre. Si captiuus es aliquo peccato gaude. quia ipa ē hodie ꝑservata. vel fm aliās scificata a pctō. Si ꝓtuus es bonis gre gaude: q ipa est cū qua omē bonū nobis advenit. Sap. vij. Venerūt mihi omia bona pariter cū illa. ita q dicit Anſ. Nō est salus in mūdo nisi quā pepit vgo. Bern. Tolle corpus solare qd erit in mūdo nisi tenebre. ⁊ sic tolle mariā non habebis lucis gliaz. Tertio lux securitatē parit. de quo Job. xj. Qui ambulat in die nō offendit q lucē huius mūdi videt. Et sic maria parit nobis securitatē. Her. Securū accessuz habes pctōr ad deū. cozā pie habes filiū in humanitate q ostēdit vulnera/cozā ꝑre. mem q ostendit vbera. quō non pūt exaudiri illa hmōi amoris indicia. Quarto lux viā ostēdit. Job. xij. Qui ābulat in tenebris nescit q vadat. ꝙ in luce videt ⁊ sic maria p ei⁹ virtuosā vitā ostēdit nobis viā ad dominū. Vñ / Amb. de vginitate. Talis fuit maria vt eius vita oīz nostr exēplar esset ⁊ disciplia Hier. Quicūq venīā optat marie ꝓmiuz implorēt eiusq auxiliū ⁊ imitēt exēplū. Quito lux vibrat i oculis. sīgnter si clari fuerit. sic claritas gre scificatiōis marie in ocul nre itelligentie vibrat q etiā eā nō valeamus enarrare. Her. O benedicta ois gre. qs lōgitudinē ⁊ latitudinē scificatōis tue gre inestigare pt. Hiero. reputat se indignū dicens. De tali tantaq lōq indignū me fateor. Damas. Si gliam ei⁹ scribē volumus vba qbus scribere valeam⁹ deficiūt. Aug⁹. Si oim nrm mēbra vterētur in linguas ne mimā grām nec gliam ei⁹ exprimere possem⁹. Et qz ecclia celebrat festū ꝯceptōis scī iohis. mlto magz marie. iō Bern. Si rex ꝓncipia de claritate pensam⁹ nil clari sole ⁊ luna ⁊ stellis possumus inuentre. Idcirco rōne scificatōis gre maria ꝓpak soli ⁊ lune. de q thema. Erunt signa in sole ⁊ luna. ¶ In vbis ꝓmissis ꝓmēdat btā virgo a trib⁹. Primo a scificatōnis claritate. Scōo a defect⁹ emunitate. Tercio a status dignitate. Primū ibi. Erunt signa in sole. scōm ibi. ⁊ luna. tercium ibi. ⁊ stellis De ꝓmo dic. Erūt sig i sole. i. maria. ps. lxxxviij. Thron⁹ eius sic sol i ꝓspectu meo. Idē xviij. Posuit i sole tabernaculū suū. Et merito ꝓpak soli q̄t tuor de causis. Prio sol oia lūinaria excellit. ita dr quasi sol⁹ lucēs scz ꝓ ceteraz. ⁊ sic maria ꝓcellit in sctitate oēs. Prouer. vi. Multe filie regū congregauerūt divicias scz vtutz ⁊ sctitatis. tu sola supgressa es vniuersas. Vñ anſ. de cōceptiōe btē vginis Nil tibi o dña est eqle. nil ꝓpabile. oē qd est aut supra te aut infra te ē. supra te solus de⁹. infra te omne qd deus nō est. nā gra splēdor mētis etiā splendebat i corpe. Ecce signū. Vñ hugo. Ardor gre in ania splēdebat vt in corpe miracla faciebat. nā dicit hylari⁹ sup Math. Joseph ꝓgnouit sacrm incarnatōis i maria p divini lūinis radiuz. Hoc cognoscens dyonisi⁹ eam vidēs dixit. Si ikis eruditus nō essem ⁊ fidem nō haberē aliud lumen non crederē ꝓpter eius splendorē. ideo de eius excellentia scitatis dicit Ber. Nunq̄ sup angelos ascēdisset si in vite sctitate eos nō transcēdisset. ¶ Secundo sol mediuz tenet inr planetas. ⁊ sic Maria est mediatrix inter deum ⁊ hominē. Unde Bern. in sermone de aduentu inquit. O Maria deus p te factus est particeps nostre hūanitatis: vt p te participes essem⁹ sue divinitatz. Et subdit idē. Quis scit quotiēs refrigeras indicis iram: Per te accessum habemus ad filium: vt p te nos inscipiat q p te datus ē nobis. De quo ps. lxxiij. Opatus est salutez in medio terre. i. in utero Marie. Et Maria medium appellatur. quia ad illā sicut ad mediuz respiciunt omnes. Iō Bern. Quicqd offerre paras Marie cōmendes. Quia dicit Ignatius. Impossibile est aliquē salvari peccatorē nisi p tuuz o virgo auxilium ⁊ favorez. Bern. Ipa apud filium inducit illud evāgelicuz. Memēto fili in quo peccatoribus spem dedisti. Matth. ix. Non est op⁹ valentibus medicus ꝙ male habētibus. Nam sicut sol diem inchoat per ortum ⁊ terminat p occasum ⁊ sic per mariam vita iusti inchoatur ⁊ termiatur ps. cxviij. Ordiatōe tua ꝑseverat dies. i. vita xpiāi.

¶Tertio sol claritatē oibus cōmūicat. q: interpr̃e tatur sol quasi super oia lucens. s. fedis z mūdis. vt hꝫ Mat. v. Facit solē suū oīri sup malos z bonos iustos z iniustos. z sic maria. Bernard⁹. Maria sinū pietatis apit. z de plenitudine eius accipiunt oēs. scz captiui redēptionē. egri curationē: tristes cōsolationē. pctōr veniā. iniustus iusticiā. iustus gloriā. angeli leticiā. filius dei carnis substantiā. z tota trinitas cōplacentiā. Stans in publico. nullum excipiens. nullū cōtēnēs. nulli denegans dicēs illud Ecci. xxiiij. Trāsite ad me oēs qui concupiscitis me. Jō Herñ. in sermone qui incipitur Tēpus loquēdi. dicit. Sileat misericordiā tuaz si quis te inuocauit in necessitatib⁹ z inuenit te defuisse. quasi di. nullus talis est. Dicit nanqꝫ Anſ. Dis a te auersus necesse ē vt intereat. omis ad te conuersus impossibile est vt pereat. ¶Quarto sol varias operationes causat. in liquidis siccitatē. i siccis liquiditatē. vt patet de luto z cera. Sic maria siccos z induratos pctōres mollefacit. z liquidos. i. instabiles pseuerare facit. de q̃ Herñ. Tu p singulis necessitatibus subuenis mater dei. tu p diuersitate laborum z defectuū aie largiris diuersas medicinas. alijs vt durescāt. alijs vt liq̃scant. Jō Cassiod. in quadaz epla. Tu patrona humani generis. tu cōsolatio afflictis. tu infirmis medicina singularis. Jō Herñ. in sermone qui incipitur Signū magnū. dic. Nō trepidet accedere ad mariam humana infirmitas. qz nil terribile nec austerum in ea. ſ tota suauis et mitis. Et in isto sole. i. maria facta sunt signa. ¶Sed di. scūs Tho. p te. s. q. cv. ar. viij. Ad miraculū z ad signū miraculosum requirunt tria. Primo q excedat facultatem nature. z hoc factū est in maria. qz concepit sine virili semine verū deū z hoiem. qđ fuit sup natura facultatem. Gre. nazanzenus. Quod natura nō habuit. vsus ignorauit. rō nō capit. lingua eloqui tacet: ingeniū hebetat. celum pauet. terra stupet. hoc in maria factū est. Et Herñ. sup missus ē. dicit. Quod moysi mōstratum est in rubo z igne. Exod. iij. Aaron in virga z flore. Nūeri. xvij. Gedeoni in vellere z roze. Judic. vj. hoc apte salomō vidit in forti muliere. Ezech. xliij. qui vidit portā in domo dñi clausam. Daniel vidit lapidē abscisū de mōte sine manibus. Dan. ij. De tali signo scribit Isa. vij. Dabit dñs ipse vobis signū. Ecce virgo concipiet. Reuera signū. Herñ. Quis intellectus cape possit q ille splēdor inaccessibilis infudit se in ẏgineis viscerib⁹. qđ angelus nūciauit dicens. Virtus altissimi obūbrabit tibi. q. di. Quid inſrogas me. tu experieris. Scōo requirit ad miraculū q fiat in instāti: z sic maria in instāti vt consensit ad ẏba angli dicēs. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm ẏbum tuū. ipsa cōcepit verū deū z hominē de q̃ Augustinus in sermone. O felix obediētia. o insignis gra. que dū humiliter fidez dedit celi opificem incozpauit. Tertio requirit ad miraculuz q fiat raro. z sic in maria. Herñ. in sermone de vigilia natiuitatis xpi. A seculo nō est auditū q omipotēs altissimus de⁹ in mulierē descēdisset. Isa. lxvj. Quis vnq̃ audiuit tale vel vidit huic simle. qđ scribit Herñ. q fuit virgo sine grauamine gra uida. sinē dolore puerpera. sol natus de stella. pater de filia. creator ō creatura. vt implerek illō. iij. Reg. x. Nō est simile opus factū in vniuersis regnis. Herñ. Multe ẏginitatem possident. ſ nulla gaudiū mētis cū ẏginitatis pudore. Herñ. Sola est que grauamē nō sensit. z sine libidinosa voluptate cōcepit. Quartū z adiunctū qđ requirit ad miraculū habek de reli. z ve. sctōr. c. gl'iosus. li. vj. dic Job. an. in glo. q debet fieri a deo non ex arte vel diabolo. Et hoc factū est in maria. ps. cxvij. A dño factū est istud z est mirabile in oculis nostris de quo Luc. j. Virtus altissimi obūbrabit tibi. et spūssctūs superueniet in te. ¶Secundo maria dicit luna Cāti. vj. Que est ista q̃ pgredit q̃si aurora cōsurgēs. pulcra vt luna. Primo ideo. quia sicut luna est decor noctis q̃ sol nō lucet sic maria q̃ sol. i. iusticia dei non lucet peccatorib⁹. tunc luna. i. misericordia marie in nocte tribulatiōis succurrit. Chrſ. de progatiuis btē ẏginis Quos nō saluat dei iusticia saluat misericordia marie infinita. Jō Hiero. in li. de illustribus viris. In oi tpe. in quocūq̃ ope quis exercek marie gra innocek. Herñ. Peccatorē quantūcūq̃ fetidū non abhorres si ad te suspirauerit. Scōo sicut luna est mater roris gratie Luc. j. Inuenisti em̃ gram apud dñm. Anſ. O virgo bñdicta per tuā benedictionē gratie bñdicit ois creatura. Herñ. Deus redēpturus genus humanū totū pciū cōtulit in maria. Idē. Quicqd in nobis est salutis z gratie ex ea nouimus redundare. Jō Cañ. vj. dicit. Pulcra vt luna. ¶Nota btā virgo cōpar lune. put est in plenitudine. qz tūc luna habz quadruplicē pulcritudinē. primo in luce. scōo in virtute. tertio in rotūditate. quarto in imagine. Sic in beata virgine quadruplex est pulcritudō. s. puritatis in carne. pietatis in opere. charitatis in corde: diuinitatis in vētre. Hec quattuor innuit angelus dicēs. Aue. i. sine macula in carne. gra plena. id est in corde p charitatem/dñs tecū. s. diuinitatis in vētre. bñdicta tu in mulierib⁹. s. in pietatis ope. ¶Prima pulcritudo marie in carne figurat in luce lune. eo q ipsa lucet in carne sine omi macula. Sap. vij. Nihil coinquinatū in eaz incurrit. Candor est em̃ lucis eterne z speculū sine macula. de q̃ Canti. iiij. Tota pulcra es amica mea z macla nō est in te. Herñ. Propriū delictū maria nō habuit. z ab alieno lōge innocēs fuit. Etiam nihil impugnationis fuit in ea. ſ pax et trāquillitas. qđ alijs sctis denegatū est. Anſ. z Aug. Si oēs sci z scē interrogarent vtrum sine pctō essent. dicerēt illud. j. Joh. j. Si dixerimus q peccatū nō habemus ipsi nos seducimus z veritas in nobis nō est. Jō ō ea pōt dici illud Sap. vij. Nō cōparauit illi lapidem pciosum. i. aggregationē apostolorum. Et subdit. Omne aurū in cōpatione illius. id est cōgregatio martyrū est velut arena exigua. Et postea subdit. Tanqꝫ lutū estimabit argentū. i. turba virginū nihil in pspectu illius. z subdit. q̃m in extinguibile ē lumē illius. Hiero. Quid nobilius sanctius luciduis mre dñi. quid splēdidius q̃ illa quā splēdor elegit glie. cādor lucis eterne ab eterno pdestinauit. Prouer. xxv. Auser rubiginem de argento. z

egrediēt vas purissimū. ¶ Scōa pulcritudo marie est pietas in opere. figurat in scōa pulcritudine lune. s. in virtute. nā luna habet influētie virtutē sup mare. z sic marie pietas sup tribulatos. Nā crescēte luna augmentant oīa humida. z sic de pietate marie augmentat misericordia z gra. Eusebius in sermone dicit. Nullo tpe aut momento o peccator sic viristi vt aliqñ expers fueris gre z auxilij mris xpi. ¶ Tertia pulcritudo marie est charitas in corde. z figurat in rotūditate lune ñ caret fine. sic charitas eius est indeficiens. Eccli. xxiij. Vsqz ad futurū scm non desinā. Nā in passione cū sol ecclypsim pateret tunc maria vt luna lucebat sub cruce. Hāc charitatē pstātissimā quotidie nobis exhibet dicēs Eccli. xxiiij. Transite ad me oēs q̄ concupiscitis me z a generationib⁹ meis adimplemini. Nā dicit Chrisost. in ſmone. Nūqz reperi aliquē inauditū qui se marie faceret seduluz ministrū. ¶ Quarta pulcritudo marie est diuinitas in vētre. z figurat per imaginē lune q̄ videt in pleniluntio. Et sic maria habuit in se filiū dei q̄ est imago pris. Greg. Quē celi z terra capere nō poterant tuo gremio cōtuliſti. Ipa salutē m mūdo edidit. Anſ. Nō est salus in mūdo nisi quā pepit virgo. Io ignaci⁹ dic. Impossibile est aliquē peccatorē saluari o vgo nisi p tuū auxiliū. z fauorem.

¶ Sermo xij. ¶ Ad idem

Ignū magnū appa-

ruit in celo. mulier amicta sole z luna sb pedibus eius. Apocal. xij. Thema. ¶ Signum est magne dignitatis alicuius ciuitatis. cui alie ciuitates sunt sub tributo. z ipa sola pūlegiata est q̄ sit libera z nihil tributi soluet. Spūal'r. sic oīs creatura pure hūana fuit pctō subdita. z p cōsequens diabolo tributaria. excepta btā virgine q̄ pūlegio eterni regis dotata est vt esset libera a cē in peccati z tributo culpe. Io Anſ. de pceptu virginis dicit. Si oēs scī z sctē interrogarent vtrū sine peccato essent. puto q̄ rñderent illud. j. Joh. j. Si dixerim⁹ q̄ peccatū nō habem⁹ ipi nos seducimus z veritas in nobis nō est. dempta btā virgine. Figurat Genē. xlvi. Tpe egestatis caristie tota terra egypti fuit tributaria pharaoni. excepta sacerdotali terra q̄ fuit libera ex legis pūlegio. Spiritualiter. tps quo fuit tāta caristia gre p excessum pmorū parentū. oīs creatura humana fuit tributaria peccato. dempta sacerdotali terra. id est maria. de quo ps. lxxxiij. Benedixisti dñe terrā tuā. scz per gras pūlegij. Et decuit eā esse liberam. De q̄ Aug⁹. in de natura z gra. Cū de pctō agit de maria nullā prsus volo habere mentionē. qz meruit illum cōcipere quē nullū cōstat habuisse pctm. de quo hr figura Genē. vij. Cum venit diluuiū aqua operuit oēs mōtes altior quindecim cubitis preterq̄ paradisum. Spūal'r per aquas diluui intelligit pctm. ps. lxviij. Saluū me fac deus qm̄ intrauerūt aque vsqz ad aiam meā. i. pctm operuit oēs mōtes. i. oēs sctōs. pterq̄ paradisum. i. brām virginem. de quo Ecci. xl. Sicut paradisus in benedictionib⁹. sic maria in pūlegijs. de quo Hern. Maria xpiū peccatū nō habuit z ab alieno longe inno cēs fuit. Et hoc vidit iohānes z mirabat dicēs. Signū magnū apparuit i celo. mulier amicta ꝛc. ¶ In vbis pmissis btā virgo cōmendat a tribus. Primo a status dignitate. Scōo a sctitatis claritate. Tertio a defectus emunitate. Primū patet in pncipio. ibi. Signū magnū apparuit in celo. secūdū ibi. mulier amicta sole. tertiū ibi. luna sub pedibus eius. De primo dicit. Signū magnū apparuit in celo. i. maria. ¶ Nota maria compat celo triplici de causa. Primo rōne inhabitatiōis. scōo rōne elevationis. tertio rōne clarificatiōis. Prio rōne inhabitationis. qz celum est dei habitaculū. Isa. lxvj. Celum mihi sedes est. non q̄ deus esset ibi solū. sic de nō alibi. qz dicit magr in. j. dis. xxxvj. ca. j. Deus est vbiq̄ essentialiter. pſentialiter. z potētialiter. Nā ipse est in celo laudabilis. in creaturis mirabilis. in angelis desiderabilis. Mat. xviij. Angeli eor semp vidēt faciē pris. In boibus bonis amabilis. in malis tolerabilis. in se cōprehēsibilis. In maria per carnis susceptionē factus ē visibilis. Gre. Quē celi z terra capere nō poterant tuo gremio cōtuliſti. Eccli. xxiiij. Qui creauit me requeuit in tabernaculo meo. Scōo rōne elevationis. qz sicut celū elevatum est a terra. sic maria vltra oēs creaturas. Io dī Ecci. xxiiij. Ego in altissimis habito. Anſ. de pceptōe btē vgis. O dña nihil tibi eqle. oē qd est infra te aut supra te. supra te solus de⁹. infra te oē illd qd de⁹ nō est. ¶ Nā ipsa fuit alta in tribus. Primo in puritate. nā nullus pulvis peccati eā maculauit. Cāti. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula nō est in te. vbi dicit Anſ. Ea puritate nitebat qua maior sub dō intelligi neqt. Hōnē dicit sctūs tho. parte. j. q. iij. art. xxvj. De quāto magis aliquid appropiquat pmo pncipio de tāto magis participat effectū ei⁹ Exēplificat dyoni. in celesti hierarchia. Angeli q̄ sunt deo xpinquiores magis participāt bonis diuinis q̄ homies. xps aūt est pncipiū gre ſm diuinitatē autoritatiue. ſm humanitatē misterialiter. Joh. j. Gra z veritas p iesum xpm facta est. Sed maria est magis xpinquissima iesu xpo. eo q̄ ipse de ipsa humanitatē cepit. iō alta est maria in puritate. Scōo alta est maria in gratie vbertate. Ecci. xxiiij. In me omis gravie z veritatis. ac si diceret Dis gra oibus boibus in presenti z in futuro necessaria misericorditer est mihi collata. Hiero. Ceteris per partes. marie vo se tota infudit gre plenitudo. Tertio est alta in virtuositate. Prouer. vi. Multe filie congregauerūt diuitias tu sola supgressa es vniuersas. Hern. Ipsa excessit fidē pīarcharum. spem xpbetarū. charitatē apl'orū. pstantiam martyrū. sobrietatē z misericordiā cōfessor. castitatē virginū. fecūditatē cōiugatiū. Hiero. Nullo genere virtutū vacauit cui angelus plenitudinez gre pmisit. Ruth. iij. Scit oīs ppls te esse mulierē virtutis. ¶ Tertio maria dī celū rōne clarificationis. qz celū empiriū est lucidū. z sic maria. Hugo. Splēdor gre in aīa splēdebat q̄ in corpe eius miracula faciebat. Nā dicit Hylarius sup Matheū. Joseph cognouit sacramentū incarnatiōis per diuini luminis radiuz qui in ea nitebat. eo q̄ verū deū z hominē in vtero habebat. Hoc cogno

scēs dyonisius videns eā dixit. Si diuinis lr̄is erudītus nō essez z fidē nō haberē aliud lumē nō crederē ꝓpter eius splēdorem. Idcirco his de causis maria vocat celū. Jō bñ dicit. Signū magnū apparuit in celo. i. btā virgine. ¶ Dixi scōo cōmendat btā virgo a scitatis claritate. ibi. m'lier amicta sole. Sern̄. Quotiēs sacra scriptura talia ẏba nobis ꝓponit in q̄bus exterior notatio nō potuit esse vera ꝫ spūsctūs nobis innuit vt mysticū sensum inquiramus. Et sic intelligit de ꝓpietatibus solis q̄ plures sunt. Primo gauditū generat. scōo securitatē parit. tertio viam ondit. quarto in oculis vibrat: quinto meditū tenet. sexto claritatē oibus cōmunicat. septimo varias operatiōes causat. Quere de deductōe harū supra i sermōe ꝓcedēti ad ꝓncipiū. ¶ Dixi tertio cōmendat btā virgo a defectu emunitate. ibi. z luna sub pedibus eius. Per lunā intelligit defectus. z sic per lune suppeditationē oīm defectuū designamus ꝓculcationē. Et sūt septē. Primus pcti feditas. Ro. iij. Oēs peccauerūt z egēt gratia dei. intellige fm cōmunē cursuz. ad Epb. ij. Eramꝰ natura filij ire. Et eccli. xlj. De vobis q̄ dereliq̄stis legē dñi altissimi. si nati fueritis in maledictiōe nascemini. si mortui fueritis in maledictiōe morieminī. ps. l. Ecce in iniq̄tatibus ꝓceptus sum. z Prouer. xx. Quis pōt dicere. mūdū est cor meū. q. d nullus fm cōmunē cursuz. de quo Aug. z habet de cōse. dist. iiij. firmissime. Firmissime tene z nullatenus dubites oēm hoiez cōcubitu viri z mulieris genitū ꝓceptū fuisse i pcto. Vbi dicit scotus. hoc verū est fm cōmunē cursuz nature. nō aūt fm ꝓuilegiū. Ipsa vo ẏgo btā speciali ꝓuilegio fuit preseruata. Quod ꝓsideras salomon in spū dixit Cāti. iiij. Tota pulcra es amica mea z macula nō est in te. Nā si vnq̄ fuisset in pcto originali concepta nō posset ꝓ eodē tpe dici immaculata ¶ Pro quo sciendū btā ẏgo merito fuit preseruata ab originali pcto. vt dicit Alexander super Cant. Rich. de sctō victo. z Hugo. Thomas de argētina. Petrus de cādia. Nā deus potuit matrē suā a pcto originali ꝓseruare. Silr z decuit rone matris z filij. ¶ Dixi ꝓmo deus potuit matrē a peccato originali preseruare. q. ꝓnceps statuēs legē autoritate sua eadē autoritate pōt legē eandē reuocare. q. lex ista habet vim ex eiꝰ institutione. Itē pōt eandē legē ad tps suspendere. Itē ꝓ pōt eadē autoritate cū aliq̄bus dispensare. vel pōt alicui ꝓuilegiū dare. Dicta ista patēt in legibꝰ diuisim. vt institutis z autētica. z in alijs libris legalibus. Et de hoc etiā sunt exēpla in sacra scptura. De ꝓmo. circūcisio fuit data a dño deo rege sup̄mo sub anathematis ꝓcepto. vt hr̄ Genes. xvij. Masculus cuius ꝓpucij caro circūcisa nō fuerit delebit aia illa de pplo suo. Sed hec lex in nouo testamēto totaliter est reuocata. de q̄ apl'us. Gal. vj. In xpo iesu neq̄ circūcisio aliq̄d valet neq̄ ꝓpucium sed noua creatura. Et ibid. ca. v. Dico vobis qm̄ si circūcidamini xpus vobis nihil ꝓderit. Et post dicit. vos in libertatē vocati estis. s. a corporali circūcisione. De scōo. s. de dispēsatione ad tps habet etiā de circūcisione. q. ad tps fuit suspēsa in deserto. z hoc ꝓpter laborē itineris, Exo. iiij. De tertio. s. ō dispensatione legis Exod. xj. Nam nō spoliare pauperē fuit lex a dño data. immo nec ꝓmū quēcūq̄. vt Leui. xix. z tamē preceptū fuit filijs israel spoliare egyptios. vt hr̄ Exo. xj. Et sic dñs legis pōt circa legē dispēsare. sicut et fecit beate virgini que fuit singulariter ꝓuilegiata sic q̄ sine originali pctō est ꝓcepta. de quo dicit Scotus sup. iij. sententiarū. dist. iij. Deus potuit ꝓseruare semē decisuz ab ista morbida infectione manente substātia eius. sicut cōseruauit tres pueros in camino ignis. Dañ. iij. Alio mō dicit Scotus deus potuit illud semē mūdasse. Tertio dicit. deꝰ potuit in eodē instāti corpus pfectuz organizatū immediate sua virtute mūdare ab illa cōtracta q̄litate ante infusionē. z post hoc aiam creando corpori infundere. z gr̄am sctificantez in ipsa creare. ¶ Secūdo decuit btām virginē ꝓseruari ab originali pctō. de quo Anſ. de cōceptu ẏginali. Decuit vt ista virgo ea puritate niteret q̄ sub deo maior intelligi neq̄t. Sed si nō fuisset ꝓseruata tunc fuisset maior puritas angelica. qō est cōtra Aug. qui dicit. Tāta est puritas marie vt angelica dignitas non audeat se ei cōpare. ¶ Tertio decuit. nā si nō fuisset ꝓseruata tunc maior fuisset puritas ꝓmoꝝ parentum. videlicet ade z eue tpe innocētie q̄ fuerunt in originali iusticia. Nō nō decuit maius ꝓuilegium cōferre ade z eue q̄ dei matri marie. Quarto decuit eā ꝓseruari. Nā dicit Aug. Non decuit q̄ corpus marie fuisset incineratū z corruptum. Sed maior est corruptio aie q̄ corporis. g̃ xps multo minus ꝓmisit q̄ ania ẏginis subijcere tur pctō originali si nō voluit ꝓmittere corruptionē corporis eius. ¶ Quinto decuit ipam ꝓseruari. Nā sicut mater dñi super oēs choros angelorū erat exaltāda. ita decuit vt angelicis ꝓuilegijs esset honorāda. Modo oēs angli erāt in innocētia creati sine originali pctō. z non est verisile q̄ aliq̄ creatura q̄ fuit in ira dei fieret oibus angelis prelata. Igit Sern̄. dicit. Nequaq̄ sup oēs choros angelorꝝ ascēdisset si eos in puritate non trāscendisset. ¶ Sexto decuit eā ꝓseruari. q. nō est decēs aliquē filium suam matrē odio hr̄e. cum sit preceptum. Exod. xx. Honora patrez z mr̄em. Modo si fuisset in pctō originali cōcepta tūc eius filiꝰ ita odio eam habuisset vt sententiā ꝓdemnatiōis contra eam ꝓtulisset. qō nō est verisimile ¶ Septimo decuit eaz ꝓseruari. Nā quicq̄d honoris z laudis possumus debemꝰ dei genitrici attribuere. De q̄ Piero. in sermone de assumptione. Quicq̄d ei digne impensuz fuerit totū ad laudē dei ptinet. Ꝓpositū vo tenētes arguūt sic. allegantes ꝓmo ps. xlij. z lij. dicentē. Oēs declinauerūt vsq̄ ad vnum Itē ps. cxv. Omis hō mendax. z allegāt apl'm Ro. iij. Oēs peccauerūt z egēt gr̄a dei. Scotus dicit. ista solutēdo. hoc verū est de cōmuni mō loquēdi. non autē singulari ꝓuilegio. ¶ Scōo arguūt. si fuisset ꝓseruata a peccato originali tūc fuisset xpo eius filio parificata. Rndit scotus q̄ non. q. adhuc ē triplex differētia inter matrem z filiū. Primo q̄tuz ad mysterium incarnationis z generatiōis. q. non fuit ꝓcepta a spūsctō virgo maria. nec sine corruptione matris genita sicut xps. Scōo fuit differē

tia quantū ad mysteriū ꝓservationis.qz xp̄s non indiguit ꝓservari. ipsa vo habuit indigentiā ꝓservādi.Tertio fuit differētia quantū ad mysterium gl̄ificationis. qz aia xp̄i fuit ab instāti ꝯceptionis btā.habēs fruitionē deitatis.nō sic aia btē virgis. Jō Aug⁹.de natura ⁊ gr̄a dicit. Cū de pctis agit nullā ꝓrs de ea volo fieri mentionē.Et Orige. Sicut mater dñi fuit intacta ita immaculata ⁊ incorrupta.Si originalē maculā ꝓtraxisset ꝙ quācū qz horā immaculata nō fuisset. Jō Hēr.dicit.Decuit reginā virginū sine omni macula vitā ducere qz genuit illū quē nullū ꝓstat peccatum habere.

¶Tertio arguūt sic.Si mater dñi fuisset ꝓservata ⁊ nō ꝓtraxisset originale peccatū tūc nō indiguisset redēptione.Rūdet Anſ.lib.ij. Cur deꝰ hō. ca: x.Indiguit redēptōe ⁊ xp̄i passione nō ꝓpter peccatū qō infuit sed ꝓpter pctm̄ qō infuisset nisi ipemet ex speciali ꝓuilegio ipaz ꝓservasset. Dñ quātū fuit ex parte humane nature ⁊ quantuz fuit ex parte suiꝑsius ipa ꝓtraxisset originale nisi fuisset a deo ꝓservata specialiter. Et iō indiguit ista satisfactione. nō ꝓ pctō qō infuit sed ꝓ delicto qō actu infuisset quantū fuit ex parte sua. Vel dicit sic ꝙ indiguit illa redēptione nō ꝓpter peccatum qō cōtraxit sed ꝓpter ianue celestis aptiōem. Dñ quāuis multi scti p̄res etiā hic in vita fuerūt mundati ab omi pctō tā actuali q̄ originali.⁊ taliter ꝙ nulla amplius pena ipis decedētibus debebatur nihilominus celestē paradisum introire nō potuerūt ꝓpter diuinū decretū.qui ꝓpter ꝓmoꝝ parētum peccatū decreuit ꝙ nullus ꝙ ꝓpagationē genitus limbum euaderet ⁊ celestē paradisuz intraret nisi ꝙ passionē xp̄i filij dei incarnati. Quarto arguunt sic allegantes Damascenum dicentē ꝙ sanctus spūs venit in ipsam purgans. Respōdet ꝙ aliquid dicit purgari dupl̄r. Uno mō ꝙ aliqd immūdū aufert. Alio mō ꝙ aliq̄ perfectio superadditur per quā nō solum mundū ostēdit. q̄ etiaz ab omi immūditia pcti ꝓservatur. Primo modo non intelligit Damas. dictū q̄ scōz mē.⁊ sic oportet intelligi cōmune dictū tā scōz q̄ magistroz q̄ dicit ꝙ ipa sctificata fuit in vtero.hoc est ꝙ deꝰ infundēs aiam eius corpi ꝓus virtute spūsscti ab oi foeditatis ꝓtractione mūdato vel purgato in eodē instanti infudit ei gr̄am sctificantē aut gratiā gratificatē. nō ꝙ purgaret eā ab aliqua culpa q̄ fuit sed vitra illā mundationē seu ꝓservationē gratis datā que istā vnionē ꝓuenit eā gratiosioꝝ ⁊ perfectioꝝ reddidit. Hec ꝙ dicit ꝓma sctificatio. Hec eadē gr̄a in ꝯceptione filij sui fuit augmētata. ⁊ dicitur scōa sctificatio. Hec eadē gr̄a in assumptione fuit ꝓsummata.qz tūc facta fuit etꝰ gl̄ificatio. Jō correlarie sequit ꝙ sctificare ꝓprie loquēdo non est idē qō mūdare vel purgare. q̄ potius sctm̄ facere vel sctitatē alicuius ꝓservare. Idcirco ꝓcludit magister Alexāder asserēs cū esset mḡr theologie existens in scholis publice ⁊ ptinaciter voluit cōtrariū docere. Et dicit Teste sole iusticie arripuit me tā repentinus morbus qui eodem die ⁊ annis singulis me exercitauit.ita ꝙ omni die ꝯceptiōis officiū magisterij nunc̄ exercere potui. vnde auditores ⁊ ꝓcij mei estimantes istū morbū euenire mihi qz impugnabā festū ꝯceptionis btē virginis corripuerūt me ⁊ sanū cōsiliū ab eisdē recepi vt illo festo credere cōgruū ⁊ istud festū celebrandū annuatim sentirē. Qō ⁊ feci ⁊ doceo faciēdum et assero. Hec alexander.Et hoc ꝓuidens Salomō in spiritu dicit Sap̄.vij. Nil coinquinatum in ea. Ideo cōcludit ꝓfatus magr̄ Alexander sup Cāti. in fine ꝙ hoc festū cōceptionis btē virginis habetur per reuelationē factā abbati Elsino sub redēptiōe mortis que nō debet discredi sicut nec reuelationes sanctoꝝ patrū. Nā natiuitas virginis celebrat ꝓpter reuelationez factā cuidam solitario. Quare ergo cōceptio btē virginis nō deberet celebrari ꝓpter reuelationē factā isti abbati sancto.

¶Sermo xiij. Ad idem

Ulcra es ⁊ decora fi-

p lia hierusalē.scribit Cāti.vj. originaliter ⁊ legit in presenti festiuitate in matutino officio hystoraliter ¶Rex volēs sibi ꝓstruere palaciū habitationis.licet respicit ad hoc vt oia habitacula sint decorata. signāter tū habet respectū ad habitaculū suū qō ꝙ se inhabitare velit. vt ē aula regia.q̄ hec aula sit decora. Spiritualr. sic rex glorie.rex regum ⁊ dominantiū dei filius inhabitare decreuit cum hominibus.vt promisit per ꝓphetam Zacha.ij. Ego veniam ⁊ habitabo in medio vestri. Et vt scribit Johānes Apocalipſ.xxj. Habitabit cum eis eorum deus. Licet omnia habitacula.id est electoꝝ corda debent esse munda. vt docet Isa.j. Lauamini ⁊ mūdi estote. Ratio qz non habitabit in corpore subdito peccatis. Sap̄. primo. signanter aula regia id est beata virgo maria debuit esse munda.Quod figuratur.iij.Reg. x.Salomon fecit sibi thronum de ebore grādem ⁊ vestiuit eum auro purissimo.⁊ habuit sex gradꝰ summitas eius erat rotunda. ⁊ due manus erant tenentes hinc inde. et duo leones erant iuxta manus.⁊ duodecim leunculi. ¶Sic spiritualiter per salomonem intelligitur christus. Matō.xij. Ecce plus q̄ salomon hic. q̄ parauit sibi thronuz id est matrem benedictam gloriosam virginē mariā de ebore castitatis ⁊ de auro charitatis.Canti. ij. Ordinauit in me charitatez. Sex gradus ascēdebatur.hoc est sex ordines sanctorum trāsgreditur.scilicz angelorum.prophetarum.apostoloruz martyrum.confessoruz et virginum. Summitas throni erat rotunda.id est tota perfecta ⁊ clara. de quo Augustinus. Quid ignorare potuit in q̄ plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitauit Duo leones sunt duo testamenta scilicet vetus ⁊ nouū Et duodecim leunculi sunt duodecim articuli fidei.Et subditur.Non erat opus tale in vniuersis regnis.id est ipsa excedit omnes sanctos in sanctitate ⁊ dignitate.de quo Chrisſ.Nihil in gloria omnium precedentiū memoria.⁊ Hiero.Quid nobilius.quid ab eterno sanctius matre domini.quid splendidius q̄ illa quā splēdor elegit ⁊ candor lucis eterne ab eterno predestinauit. Jō ps dicit ps. lxxxviij. Thronus eius sicut sol in cōspectu meo Propter quod precidēs eā salomon Canti.vj.di

(a nō mij ꝯpe ſmo

est. Pulcra es & decora filia hierusalē. ¶ In summa vbor duo inuūtur. Primo ꝓponitur btē Marie vginis puritas & decor. Secūdo subiūgit eius dignitatē & honorē. Primū ibi. pulcra es & decora. Secūdū ibi. filia hierusalē. De ꝓmo dic̄. Pulcra es & decora. Glo. Pulcra facie: & decora mente. Pulcra facie fuit vt dic̄ Ambrosi⁹. Nullus em̄ eam aspicē potuit ḋn eam non amaret. nullus eaz amauit ḋ eam iordinate cōcupiscēret. Idcirco cōparat cedro Eccli. xxiiij. Quasi cedr⁹ exaltata suz i lybano. qō iterp̄tat candidatio. Nam cedrus suo odore iterficit serpētes. sic Marie cādida vginitas & cordis eius puritas iterficit oēs carnis concupiscētias & oēs iordinatos aios seu motus. Nam facies eius ita radiabat ꝙ dixit Dionysi⁹. Si diuinis lr̄is eruditus non eē & fidē nō haberē: aliud lumē non crederē ꝓpt̄ eius splēdorē. Et sic erat pulcra facie. Secūdo fuit decora mēte. nam intus nitebat oi puritate. ¶ Triplex em̄ fuit ei⁹ puritas. scz pfecta. cōtinua. & impmixta. Primo eius puritas fuit pfecta. quia trāscēdit puritatē humanam & angelicā: & appropinquat ad puritatē diuinam. Primo em̄ dico eius puritas transcēdit oēz puritatē. de ḋ puer. vl. Multe filie regū congregauerūt diuitias. s. puritatis: ḋs tu supgressa es vniuersas. Et loquit Anselm. de cōceptu vginali. Nil tibi o domia equale: nil compabile. omne qō est aut supra te: aut infra te est. supra te solus deus. infra te omne illud qō deus non ē. Ita etiā trāscēdit puritatē angelicā. de quo Bern̄. Sic ei⁹ fuit mētis puritas: vt se ei non audeat compare angelica dignitas. Et si angelos trāscēdit: pēsa quāte pfectois ei⁹ puritas fuit: ita vt ad puritatē diuinā appropinquauit vt etiā puritatē diuinā nouē mēstb⁹ i vtero baptizauit: & cādorē eēne lucis huic mūdo apportauit de quo Grego. in ꝓfatōe. Huic mūdo lumē eēnū effudit Jesum xp̄m dōm nostrū. Et sic eius puritas fuit pfecta. ¶ Secūdo fuit ei⁹ puritas ꝓtinua. qz non iterpollata. i. non vnderlaf. qz a deo firmata. Ps. Eccli. xxiiij. Et sic i syon firmata sum. hoc est i potētia liberi arbitrij. ¶ Ps. liberū arbitriū pōt cōsiderari ḋdrupl̄r. Primo ꝑt se habz indifferēter ad peccādum vl̄ non peccādum. & sic liberum arbitriū fuit i statu innocētie i primis parētib⁹ qz Adam potuit nō peccare. de quo Eccli. xv. Deus creauit hominē: & reliqt eum i manu cōsilij sui. Secūdo cōsideratur liberū arbitrium cum dispositōe ad peccādum. & hoc ē i regeneratis p baptismū. qz fomes peccati manet & eis nō aufertur. de quo Prouerb. xx. Quis pōt dicere: mūdum ē cor meū: pur⁹ sum a peccato: q. d. nullus. De ḋ Rich. sup Isa. j. dic̄. Liberū arbitriū añ ꝑuaricationē oia libere habuit. nihil cōtradictōis iuenit ḋdiu suo suptori spōte se subiecit. ℟ post ꝑuaricatōez ē rebellio i cogitatōib⁹. affectibus. i locutōib⁹ & opatōib⁹ vt iā implet illō Gen̄. viij. Sēsus & cogitatio hois ab adolescētia ꝓna sunt ad malū. Tertio ꝓsiderat liberū arbitriū cuz necessitate ad peccādū. hoc modo est i nō regeneratis p baptismū: i ḋb⁹ fomes nō solum ē dispositio: ℟ ḋsi necessitas ad peccanduz. Quarto cōsiderat liberum arbitrium cum dispositōe ad non peccādū. i. nullo modo peccāduz. & sic se habz liberum arbitriū i angelis & beatis. quia liberum arbitriū eoꝝ est in bono confirmatū. Et sic fuit i beata vgine. quia fomes totalr̄ fuit ablata: & nullam inclinatōem habuit ad malum: nec difficultatē ad bonum. qō nulli sanctoꝝ legitur cōcessum. De quo August. Si omnes sancti & sancte interrogarētur vtrū sine peccato eēnt: dicerēt illō. j. Jo. j. Si dixerim⁹ qz pctm̄ nō hēm⁹ ipsi nos seducimus: & veritas in nobis non est: dempta gloriosa vgine Maria. de qua Bern̄. Propriū delictum Maria non habuit: & ab alieno longe innocēs fuit. Nam gratia dei ita rutilabat in eius mēte vt resplendebat in corporis facie. ḋ Hylarius dicit. Joseph cognouit sacramētum per diuini lumis radium. ℟ ¶ Tertio impmixta fuit eius puritas. quia nō habuit admixtionē originalis peccati. nec actualis: venialis. nec mortalis. Non originalis. qz fuit ex speciali ꝑuilegio cōseruata. de quo Anselm. de cōceptu vginali. Decuit vt ista virgo ea puritate niteret sub deo qua maior intelligi nequit. Nec habuit admixtionē peccati mortalis. quia fuit a puritate filij & clemētia spiritussācti impgnata. Nec venialis. quia fuit a potētia p̄is obumbrata. Jō potuit dicere illud Eccli. xxiiij. Quasi balsamū nō admixtū odor meus. Propter qō dicit Bern̄. Decuit reginam virginē sine omni peccato vitam ducere. quia genuit illum quē nullum cōstat habere peccatum. Et talis ꝑseruatio decuit eam: vt probat multis ꝑuasionibus & ratōibus in secūdo mēbro ꝓcedentis sermonis. vide supra. ¶ Dixi secūdo innuit eius honorē & dignitatē cum dicit. filia hierusalē. Dicit Anselm. Cātuariēsis epus. Multotiens euenit i scriptura vt vnū vbū significat plura. verbi gra: vt leo & hier̄m. Leo aliquādo significat diabolum. de quo. j. Pet. v. Aduersari⁹ vester diabolus ḋsi leo rugiēs circuit. Aliquādo leo significat xp̄m Apoc. v. Ecce vicit leo de tribu iuda. Sic hierusalē capitur aliquādo ꝓ ciuitate terrestri: ḋ fuit ciuitas sāguiaria & occisiōis Mat. xxiij. Hierusalē hier̄m ḋ occidis ꝓphetas. Aliquādo capit̄ ꝓ regno celesti. de quo Gal. iiij. Illa ḋ sursum ē hierusalē libera est: ḋ est mat̄ nostra. Aliquādo capit̄ ꝓ ecclesia militāti. vt i ps̄. cxl vj. Edificās hierusalem dōs. i. ecclesiā militātē cumulās ꝑdicatōe & signis. Aliqñ ꝓ btā vgie. vt i ꝑnti themate. Pulcra es & decora filia hier̄z. ℟ ¶ Et merito btā vgo significat ꝓ hier̄m: & ℟ ḋnqz ō cauf. Primo rōe dilectōis. Secōo rōe opulētie & ꝓpletōis. Tertō rōe sitnatōis. Quarto rōe glificatōis. Quinto rōe refugij & oblatōis. Primo Maria vocat hier̄m rōe dilectōis. fuit em̄ hier̄m ciuitas dilecta a dōo. ps̄. lxxxvj. Diligit dom⁹ portas syon sup oia tabernacula iacob Et sic beata vgo diligebat a deo sup omnes multeres. & figurat ꝓ Hester. ij. cap̄. Adamauit eaz rex Assuerus sup omnes mulieres. Propter qō p̄t dici de ea illud Sap̄. viij. Dñs oim dilexit eā. Reuera dilexit. nam fm Greg. ꝓbatio dilectōis ē exhibitio opis. ¶ Et sic de⁹ multa ꝓrogatiua ondit ei ꝑ alijs sctis. Primo ab eterno eaz ꝑsignauit. Prouer. viij. Dñs possedit me ab initio viarū suarum: a ꝓncipio anteq̄ quicq̄ faceret ab eterno ordinata sum. Ipsa est rubus Moysi Exo. iij. qui ardebat

ꝛ non cõburebatur. Ipa est vellus Gedeonis Judic.vj. quod audiuit: et tellus arida mansit. Ipsa est tẽplũ Salomõis. Ipa ẽ porta Ezechielis. Ezechi.xliij. q̃ fuit clausa ꝛ nullus transiuit ꝑ eam nisi rex. Jõo Herñ. Ipa ẽ a ꝓtiarchis ꝓfigurata. a ꝓphetis ꝓnũciata. a deo ꝓordinata. Et ſm Damas. ipa dei genitrix ⁊ ẽgo ab ẽterno est ꝓuisa in trinitatis cõsilio. Scõo ipsa ẽ ab angelo reuerẽter salutata. Luc.j. Aue gra plena. O inaudita salutatio. nulli sanctoꝝ legit hoc cõcessum. quia nullꝰ sine ve: dẽpta illa sola. Tertio ipsa ẽ spũsancto obumbrata. Herñ. Quis eñ intellectꝰ capę possꝫ qual'r splendor ille inaccessibilis ẽgineis se infudit viscerib⁹: nisi forsitan illa q̃ expiri meruit: Luc.j. Et virtꝰ altissimi obumbrabit tibi. q. d. in altissima ẽtute spiritussancti operatiõe in suo secretissimo cõsilio occultabit. Quarto apparuit signũ dilectionis: vt diuino cõceptu fecundata deum ꝛ hominẽ parturiuit. Nam si de btã Elizabeth legitur q̃ hũano more cõcepit ꝛ pepit hominẽ ꝙ amici cõgratulabantur: eo ꝙ dominus magnificauit miscõiam suam cum illa. quid de btã virgine q̃ non tm hominẽ: ſ deum ꝛ homines ꝓtulit nobis ad salutem: Propter qꝛ Elizabeth eam bñdixit Luc.j. Bñdicta tu in mulieribꝰ. Quintũ ꝓuilegiũ ẽ ꝙ in cõceptu nõ fuit grauata vt alie mulieres. Ratio Augus. quia portauit illuꝫ a quo portabat. Ideo Herñ. inquit. Sola illa grauedinẽ nõ sensit que sola sine libidinosa voluptate concepit. Vñ ab initio fuit ꝙ ceteras mulieres miseria grauedinis ex cõceptu affligit: ipa ẽ cum gaudio montana ascẽdit. Sextuꝫ ꝓuilegiũ amoris ẽ ꝙ in partu dolore non ẽ aggrauata: licꝫ oibus mulieribus i ꝑsona Eue dictum ẽ Gen.iij. Multiplicabo erũnas tuas: in dolore paries filios tuos. De ea autẽ scribit Isa.vlt. Quis vnq̃ audiuit tale: ꝛ quis vidit huic simile. s. ꝙ virgo pareret sine lesione pudoris: Nec miruꝫ scõm Herñ. quia nouaꝫ ꝓlẽ nouo modo edidit. qꝛ canit ecclesia. Sicut sydꝰ radiũ parit: virgo filiuꝫ parit forma. neq̃ sydꝰ radio: neq̃ virgo filio fit corrupta. Septimũ ꝓuilegiũ quia i partu ꝛ post partuꝫ inuiolata ꝑmansit. ō qua Augusti. O bñdicta virgo Maria: filius tuus fecunditatẽ tibi tribuit: ꝛ ẽginitatẽ gloriã non abstulit. qõ nulli alteri collatum ẽ. De quo Herñ. Multe virginitatẽ possident: ſ nulla habẽs gaudiũ matris cum ẽginitatis pudore. ¶ Scõo Maria dicta ẽ hierusalẽ ratione opulẽtie ꝛ repletõis. quia scribitur Isa.xxxiij. Videt oculi tui hierusalẽ ciuitatẽ opulẽtaꝫ. Et sic Maria ẽ diues i virtutibus. De q̃bus diuitijs scribit Grego. Vere diuitie nõ sunt opes: ſ virtutes. Vis abũdat Prouer. vlt. Multe filie regum congregauerũt diuitias. s. ẽtutũ: quas tu supgressa es vniuersas. Herñ. Ipa excessit fidẽ ꝑtriarchaꝝ. spez ꝓphetarũ. charitatẽ apostoloꝝ. constantiã martyrum. sobrietatẽ ꝛ miscõiam cõfessoꝝ. castitatẽ ẽginum. fecunditatẽ cõiugatoꝝ. Jõo Hiero. Nullo genẽ virtutũ vacauit: cui angelꝰ plenitudinẽ gratie ꝓmisit. Ecce opulẽta i ẽtutib⁹. ¶ Tertio Maria vocatur hierusalẽ ratõe situatõis. quia hierusalẽ fuit situata i alto. ō quo scribit Hiere.xxx. Edificabit ciuitas i excelso. Et sic Maria i altissimis gratijs: meritis ꝛ ꝓmijs. Vñ Eccli.xxiiij. Ego i altissimis habito. ¶ Primo i altissimis gratijs. qꝛ scõm Hiero. Ceteꝛ sanctis gra ꝑ ꝑtes ꝓstatur: marie se tota infudit plenitudo gre. Propk qõ inquit Herñ. Si quid gre: si qd salutis: ex ea nouerimus redũdare. Scõo i altissimis meritis. Naz vita actiua valde ẽ meritoria q̃ cõsistit i opib⁹ miscordie: vt dic̃ Grego. sup Ezech. vt esurienti cibare. exulẽ hospitare ꝛc. Ipa est q̃ pauit dei filiũ ẽgineis vberibus. Ipa est q̃ hospitauit creatorẽ celi ꝛ terre i vtero ẽginali nouẽ mẽsibus. O q̃altũ meritum. Nam scribit Matb. x. Qui ꝓphetam fuscipit: mercedẽ ꝓphete accipiet. Quid illa meruit q̃ dñm deũ ꝛ hoiez fuscepit: Propk qõ canit ecclesia. Qua gloria i celis ista ẽgo colit: q̃ dño celi ꝑbuit hostitũ sui scissimi corꝑis: Tertio i altissimis ꝓmijs. de q̃ canit eccl'ia. Oꝛsplẽdida polo stella maris rutilat: q̃ oim lumẽ astroꝝ ꝛ hoim atz spiritũ genuit. ¶ Quarto Maria dr hierlm rõe glificationis. Nã sup oẽs alias ciuitates i iudea hierlm fuit honorata: vt scribit i ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Sicr Thob.xiij. Bñdictꝰ deꝰ q̃ exaltauit hierlm. Sic matrẽ eiꝰ sup oẽz creaturã exaltauit ꝛ glificauit i assumptõe. de q̃ Herñ. O bñdicta ois gre: qs altitudinẽ gloriꝛ tue poterit inuestigare: q. d. nullus. Idẽ. Quãtam grãm adepta est ꝑ ceteris in terris: tantã excellẽtiorẽ glriaz obtinet i celis. Nam sicut dic̃ Isa. lxiij. ꝛ apostolꝰ. j. Corꝛ. ij. Oculus nõ vidit: nec auris audiuit: q̃ ꝓparauit deus diligẽtibus se. ¶ Quinto Maria dicta ẽ hierusalẽ rõne refugij ꝛ oblatõis. Nam ꝙõs homies habebãt refugiũ ad hierusalẽ. de quo ps. cxxj. Illuc eñ ascẽderũt tribus tribus dñi. scz gẽtiliũ ꝛ iudeoꝝ. Et sic nos oẽs ad Mariã. De quo canit ecclesia. Vis homo oi hora hanc adora: ac ꝛmplora eius patrocinia. Nam ipa iuitat oẽs Eccli.xxiiij. Trãsite ad me oẽs q̃ cõcupiscitis me. Ratio. qꝛ dicit Anselm. Vis a te auersus necesse ẽ vt itereat. ad te vo cõuersus impossibile ẽ vt ꝑeat. qꝛ ſm Herñ. Maria sinũ ꝓietatis oib⁹ aꝑit: ꝛ ꝑ singulis necessitatibus subuenit. Itẽ rõne oblatõis. ō quo Deut. xvj. Ad locum quẽ elegerit dñs offerret vnusq̃sq̃ qõ habz. Et sic ꝙ Mariam dei matrẽ electam oia debemus deo offerre. vt docet Herñ. Quicq̃d deo vis offerre ꝙ os Marie cõmendes.

¶ Sermo xliij. ¶ Ad idẽ.

Domũ maiestatis mee

Domũ maiestatis mee glorificabo. Scribit Isa. lx. ꝛ applicat ad honorez Marie ẽginis i hodierno festo. Thema querę in ꝑcedẽti ſmone: q̃ incipit Pulcra ꝛ decora. In verbis ꝓmissis cõmẽdatur beata virgo Maria a duobus. Primo a diuinali inhabitatione. Secũdo a speciali glorificatiõe. Primũ ibi. domũ maiestatis mee. Secundũ ibi. glorificabo. Primo dixi cõmendatur beata ẽgo a diuinali inhabitatione: cum dicit. domuz maiestatis mee.

O ¶ Ipa est domus de qua canit ecclesia. Domꝰ pudici pectoris tẽplum repẽre fit dei. Reuera repẽre. qꝛ cum dixit Luc.j. ad angelum. Fiat mihi ſm verbũ tuũ. statim cõcepit veruz deũ ꝛ hoiez ꝙ potuit dicere illud Eccli. xxiiij. Qui creauit me re-

quieuit in tabernaculo meo. Keuera inhabitauit hāc domū nouē mēsibus: vt scribit Sap. viij. Intrans in domū meā cōquiescā in illa. Hec est domus de qua scribit Prouerb. ix. Sapiētia edificauit sibi domū: et excidit sibi colūnas septē. Et sunt septē dona spūssācti: vt scribit Isa. xj. Requiescet super eum spūs dñi: spūs sapie et intellect⁹ ꝛc. Luc. j Spūssanct⁹ supueniet i te. Nec ē dom⁹ dñi firmit edificata: bñ fundata. ps. lxxxvj. Fundamēta ei⁹ i mōtibus sctis. s. sup potētia pīs vt non potuit cadere p hūanā infirmitatē: vt dī Luc. j. Virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. Sup sapia filij Sap. vij. Venit in me spūs sapie q nō potuit cadere p ignorātiaz. Grego. Quid ignorare poterat in qua ekna sapia et plenitudo diuitatis inhabitauit? Sup bonitate spūssancti ē fundata hec domus: sic q non potuit cadere p malicīā. Hec est domus diuie maiestatz Matb. vij. Fūdata erat supra petrā. i. diuitatis sustentationē. Beñ. Deus fecit Mariā potentē vt nos iuuare posset. fecit eaz sapientē vt nostros defectus cognosceret. clementē eaz creauit vt nostre necessitati et indigētie succurreret. Dixi scdo cōmēdak btā virgo a spāli glorificatōe: cuz dī glorificabo. Keuera deus oipotēs hanc domū glorificauit triplr. Primo añ tēpus. Scdo in tēpore. Tertio post tēpus. ¶ Primo glorificauit eā añ tēpus. q ab eterno eam pordinauit ac puidit Prouer. viij. Dñs possedit me ab initio viaz suaz ante q̄ quicq̄ faceret a pncipio. s. ad humanā salutē. ab eterno ordinata sū. s. ad diuinā inhabitationē: nec dum erāt abyssi. i. anteq̄ homo ceciderit in abyssum miserie p pctm: et deinde in abyssum pene ꝓpt peccatum. ps. xlj. Abyssus abyssū iuocat. i. culpa causat penā. Isiō. Si homo innocēter viueret: nihil eum lederet. Et ego iam cōcepta erā. i. puisa cōcipi. Ex illo ptz q si homo non peccasset eq̄ bñ deus incarnat⁹ fuisset: licz sctūs Tho. pte. iij. tenet q nō. ¶ Rūdet q nō assūpsisz corp⁹ passibile: attamē assumpsisset carnē. Primo rōne p̄destinatōis matris ab ekno. Scdo rōe dilectōis demonstrāde Aug⁹. in li. de catheczizādis rudib⁹: dicit. Que maior causa incarnatōis q̄ vt ostēderet incarnatōem et dilectionē suā in nobis? Modo nō min⁹ dilexit ser naturā inocentē q̄ peccantē. igit ꝛc. Tertio rōe btificatōis. vñ Leo in li. de fide. Cum homo sit ad beatitudinē creatus: et beatitudo q̄tum ad partez sensitiuā cōsistit in aspectu hūanitatis assumpte: q̄ q̄tū ad intellectiuā ex intuitu diuinitatis. Et sic fm Leonē. si homo nō peccasset eq̄ bñ deus incarnatus fuisset. attamē homo pfecte btūs non fuisz qz nisi fm animā. q̄ aia est pars et nō homo. Cū igitur aia et corpus cōmunicēt sibi actōes et passiōes cōueniēs ē vt cōsequēter accipiāt p̄mia actionum Jōo aia beatificak ex visione diuitatis et corpus ex visiōe hūanitatis. Jōo Augus. exponit illud. Ingrediek et egrediek et pascua inueniet. s. in contēplatione diuinitatis et visiōe hūanitatz. Et sic elegit eaz ab eterno in matrē. ¶ Scdo glorificauit eum in tēpore. et hoc dupl⁹. scz in tēpore legis: et in tempore gratie. Primo in tēpore legis p̄figurauit eaz. Vñ Hek. sup Missus est. Nō moysi mōstratū est i rubo et igne Exod. iij. Aaron in virga et flore Hume. xvij. et Gedeoni in vellere et rore Judic. vj. Daniel in lapide Dañ. ij. hoc apte Salomon vidit i forti muliere: Ezechiel in porta clausa post et añ Ezechiel. xliij. Secūdo glorificauit eaz in tēpore gratie. quia specialē grām et singularē ei cōtulit. et hoc tripliciter. scz in ingressu. pgressu. et egressu. Primo in ingressu. quia eam a pctō originali pseruauit. Secūdo in pgressu. quia eam speciali gratia et dignitate dotauit. Tertio in egressu. quia eam corpore et anima in celum sublimauit. ¶ Dixi primo dignificauit eam in ingressu. quia eam a pctō originali pseruauit. de quo vide supra in sermōe Signū magnū. Secūdo eam dignificauit in pgressu quia eam singulari gratia dotauit Eccli. xxiiij. In me omnis gratia vie et veritatis. in me ois spes vite et virtutis. Hiero. Ceteris sanctis gratia per partes pstak: marie tota se infudit plenitudo gre. Licet Jobes baptista abūdantē grām habuit q i patrem et matrē refluxerit. quia ambo ceperūt gratiaz ꝓpheticādi. attamē ab ipa virgine copiosioz gratia. quia in oēs se diffudit. Beñ. De plenitudine ei⁹ accipiūt oēs. iustus grām. peccator veniam. angelus leticiam. filius dei carnis substantiā. tota trinitas gloriam. Jōo subdit Beñ. Acutius intuemī quāto deuotōis affectu eam a nobis voluit honorari: qui totius gratie plenitudinē posuit in Maria. nam si quid spei: si quid gratie si quid virtutis in nobis est: ex ea nouimus redundare. Hec ille. ¶ Tertio in egressu singulari dignitate eam nobilitauit. quia eam in matrē suā elegit. Anselm. O mira res. omnis creatura ē a deo creata: q̄ dei natura ex Maria nata. Ideo dicit Beñ. O Maria quanta ē dignitas tua. tu facta es mak illius cui⁹ pak est de⁹. filius pakne charitatis ē corona tue castitatis. Et Petr⁹ raven. O vgo: matrē te fecit nō natura: q̄ gra. Nō mirak Aug⁹. Que vgo tā casta vt eēt virgo post partū: q̄ tā sctā vt eēt dei mak. hec sola potuit mak et vgo vocari. ¶ Tertio dignificauit eam post tēpus. s. pūtis vite: et hoc ē in egressu q eaz cū corpore et anima in celuz sublimauit: vt dicit Augusti. et canit eccl'ia. Assumpta ē Maria in celum. Hiero. Sicut in terris non ē locus dignior vtero virginali q̄ xp̄m recepit dei filiū: sic nec in celo solio regali quo dei filius Mariā sublimauit. Idcirco eaz sic glorificauit. Anselm. Nil tibi equale o domina: nil cōpabile. oē q̄ ē aut supra te ē: aut infra te. supra te solus deus. infra te oē q̄ deus non est ¶ Idcirco merito a nobis glorificanda ē. Primo ꝓpt eius dignitatē Eccli. xliij. Exaltate eā quātum potestis. quia maior ē omni laude. Bñ canit eccl'ia. Felix nāq̄ es sacra virgo Maria et oñi laude dignissima. Hiero. Quid nobili⁹: q̄d sācti⁹: q̄d digni⁹ mre dñi: q̄d splēdidi⁹ ea quā splēdor elegit glie: cādor lucis ekne: et speck'n sine mack'a ab eterno p̄destinauit: Aug⁹. Quid nos rantilli: q̄d nos aio pusilli: Si oia mēbra nra vterenk i lignas: nec ea collaudare sufficim⁹. Scdo ꝓpt ei⁹ placabilitatē. Fortunat⁹ i omel. Gratius ē obsequiū deo q̄ō Marie ipēdit q̄ q̄ō sctoz cuilibet dirigit. Hiero. in fmōe de assumptōe. Si ore ꝓphetico dñm i sanctis eius laudare inbemur: multo magis in veneratione beate virginis Marie matris eius. Sub-

dit idem. Nulli dubiuz qn totum ad gloziam laudis ptinet xpi quicqd ei honoris impēsum fuerit. Tertio propter nostrā salutez. Hylari⁹. Impossibile ē aliquē saluari peccatorē o ꝟgo: nisi p tuum auxiliū ⁊ fauorē. Chryſ. Tribularer nimiū si Marie nescirē pātrociniū. qz nobilisꝑsis nō est sal⁹. De quo Anſel⁹. Non est salus in mūdo nisi quā pepit ꝟgo. Quarto debemus eam glorificare ꝓpter nostram necessitatē. qz dic Gerō. Tu pro singulis necessitatib⁹ subuenis mat̄ dei. tu p diuersitate infirmitatum largiris diuersitatē medicinaꝝ. vt ptz in miraculis. Ad insinuādum ꝑsentem festiuitatē eē celebrādam pmo ē ostēsuz Elsino abbati: cui succurrit in necessitate tēpestatis maris laborāti. Secūdo subuenit sacerdoti cuidā adultero post mortem in faucibus diaboli existēti euz eripiēdo. Tertio cōsolata ē adolescentē nubere volentē: eum ad ad castitatē āmonēdo. vt patz in hyſtoria hui⁹ festiuitatis. Jō Anſel⁹ dicit. Non ē ver⁹ amator ꝟginis q̄ respuit colere festū ei⁹ ꝓceptōis.

Ex decreto cōcilij Basiliēsis.

Acrosctā ecclesia generalis synodus Basiliēsis cē. Ad perpetuam rei memoriā elucidātib⁹ diuine gratie mysteria mercedē gloziosam reꝓmisit eterna patris sapia: dum ait. Qui elucidāt me eternaz vitam habebūt. Nō etiam de beata ꝟgine q̄ ipaz patris sapiam dei filiū eternū in vtero ꝓtulit ac mundo pepit sacrosctā legit eccl̄a. Nam quicqd de dignitate ⁊ sublimitate virginis matris educit in lucem: hoc non est dubiū ad laudē ac honorē dei filij sui ptinere. Et qui honorificāt matrē ⁊ sanctitatem matris: honorificāt ⁊ elucidāt gloziosum nomen filij eius q̄ ipam sanctificauit ⁊ replenit gra. Hñ si i ceteris rebus elucidatio veritatis q̄ a dño deo est ꝑclara merita parturit: in ea re spāl̄r fructꝰ vberrimos afferre sperāda ē: q̄ sanctificatōem ⁊ dedicationē tēpli illi⁹ cōcernit in quo añ secula anteq̄ terra fieret ab ēterno sibi mansionē ordinauit pāma ⁊ eterna veritas. Idcirco maxime congruit vt pax habeaꝝ in q̄stionib⁹ cōcernētibus sanctificationem illius p quam pax diffusa ē in terris. Hactenus ꝟo difficilis q̄stio i diuersis mundi ptib⁹ ⁊ coram hac sctā synodo sup ꝓceptōe illi⁹ gloziose ꝟginis matris dei: ⁊ exordio sanctificatōis eius facta. quibusdā dicētibus ipam virginē ⁊ eius animā p aliqō tēpus aut instans tēporis subiacuisse actualiter originali culpe. Aliquib⁹ autē ecōuerso dicētibus a ꝓncipio creationis suē deum ipam diligēdo grām eidē cōtulisse p quaz originali macula illam beatissimā ꝑsonā liberās ⁊ ꝑseruās: sublimioris sanctificatōis genere redemit cū fundaret eaz ipe altissim⁹: ⁊ ipam fabricaret filius dei pīs vt esset eius mat̄ in terris. Nos autē diligēter aspectis autoritatib⁹ ⁊ rōibus q̄ iam a plurimis ānis i publicis relatōibus ex parte vtriusq̄ doctrine coram hac sctā synodo allegate sunt. aliūsq̄ plurimis sup hac re visis ⁊ matura cōsideratōe pensatis doctrinam illā asserentē gloziosam virginē dei genitricē Mariā ꝓueniētē ⁊ opante diuini numinis gratia singulari nunc̄ actualr subiacuisse originali peccato: ꝟ immunē sp fuisse ab oi originali ⁊ actuali ruga. sanctāq̄ ⁊ imaculatā tanq̄ vlam cōsonā cultui eccl̄iastico fidei catholice recte rōni ⁊ sacre scripture ab oibus catholicis approbādum fore tenēduz ⁊ amplectendū diffinim⁹. Et declaram⁹ nulli decetero licitū esse in contrariū ꝓdicare seu docere. Ne nouātes ꝓterea institutionē de celebrāda eius cōceptōe: q̄ tam p romanā q̄ p alias eccl̄ias. vj. Id⁹ decēbris antiqua ⁊ laudabili cōsuetudine celebratur: sl̄atuim⁹ ⁊ ordinam⁹ eandem celebritatē ꝑfata die in oibus eccl̄esijs: mōasterijs ⁊ cōuētibus xpi ane religiōis sub noie cōceptionis festiuis laudibus cōlēdum eē. Cūctisq̄ fidelibus vere penitētibus ⁊ cōfessis ea die missarū solēnijs. c. dies. pmis atq̄ secūdis vesꝑis totidē. Hmoni ꝟo verbi dñi de ea festiuitate inkessentib⁹. cl. dies cōcessione perpetuis tēpoꝛib⁹ duraturā de iniūctis sibi penitentijs hec sctā synodus elargit. Datū Basilee in nra sessione publica in eccl̄ia matoꝛi Basiliēsi solēnit celebrata. xv. kalēdas Octobꝛis. Anno a natiuitate M. cccc. xxxix.

De sancto Thoma apostolo. Sermo xv.

Beati qui nō viderūt et crediderūt. Scribit Joh. xx. ⁊ legitur ad honorē sancti Thome in festo hodierno Thema. Hidem⁹ q̄ non est rutū tēpoze noctis ire sine lumie. qz est cōmune puerbiū. Nox nulli⁹ est amica. Spūal̄r. p nocte intelligit pñs vita q̄ nulli⁹ ē amica: hoc ē nemnie securat: vt scribit Eccl̄s. ix. Nemo scit an amoze vel odio dei dign⁹ sit: ꝟ oia i futurū seruanꝝ icerta. Et nemo est q̄ sp̄ vnat ⁊ q̄ hui⁹ rei hēat fiduciā. qz nescit hō finē suū: ꝟ sicut pisces capiunt hamo ⁊ aues laqo ꝓhbēdū tur: sic capiunt hoies in tpe malo. signanter his q̄ vadūt sine lumie fidei. De quo lumie habet Joh. xij. Adhuc modicū lumē in vobis est. i. modica fides. Nā sicut lumē ardēs assecurat hoiez ne offendatur: vt habet Jo. xj. Si quis ambulat in die nō offendit: qz lucez mūdi videt. si autē ambulauerit in nocte offendit. qz lux nō est in ea. hoc ē qui ambulat in infidelitate ille est in ꝑiculo offensiōis. i. damnatōis. Johā. iij. Qui non credit iam iudicatus est. i. iam habet causam sue damnatōis. qz nō credidit in nomie vnigeniti filij dei. hoc est iudicium. quia lux venit in mundu. i. vera fides christiana. ⁊ dilexerūt homies magis tenebras. i. infidelitates q̄ lucem. vt iudei et pagani qui ambulant in tenebꝛis infidelitatis. ꝓpter qō verum deum non cognoscūt. quia habetur in canone. xxiij. q. j. quia ex sola. Quia nisi quis solidstatez fidei tenuerit deum cognoscere non potest: ⁊ per cōsequens claritatem eterne patrie non videbit. Ideo Augustin⁹ de verbis dom̄i. Ambula per fidem ⁊ ꝓueniēs ad spēm. Nemo gaudebit in patria nisi quem fides consolat in via. quia scribitur Thob. ij. Vitam expectamus quam deus daturus est his qui fidem suam nunq̄ mutant ab eo. Nam fides perducit hoiez ad beatitudinē: vt dixit saluator Marthe Joh. xj. Si crediderꝛis videbis gl̄iaz dei. Et sic hic thome. Beti q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt cē. In sctā euāgelij duo inuūt. Prīo inuit segregatio tho

me piculosa. Secūdo subiungit apparitio xpi gratiosa. Primū ibi. thomas nō erat cuz eis qñ venit Jesus. Secundū ibi post dies octo. De pmo dicit. In illo tpe. s. in die resurrectiōis: thomas q̄ vr dydimus non erat cū eis. s. cū aliis discipulis xpi qñ venit Jesus. ¶ Pro quo sciēduz: hoc nomen thomas hz q̄druplicē interptationē. Primo thomas interptat gemin⁹. Scōo thomas dr a thomos grece qđ ē diuisio latine. Tertio interptat abyssus. Quarto dubi⁹. Nec oia nō debēt adesse qñ venire dz Jesus p grāz in mētē. Primo dico thōas interptatur gemin⁹: quādo gemio sensu. i. duplici sensualitate voluit expiri xpi resurrectionē: scz visu z tactu. qz dixit. Nisi videro in manibus eius fixuraz clauoz: z mittā digitū meū in latus eius: non credam. Ecce voluit vidē z palpare. Spūalr. z sic geminatio cōsolatōis dz abeē si Jesus p grām dz nobis apparere. qz homo nō dz insistere duplici ꝓsolationi: vdelz corporali z spūali. Grego. Delicata ē diuia cōsolatio non dat admittētib⁹ alienā. Pō. spr̄enit alienas cōsolatōes pter diuinā: dicens ps. lxxvj. Renuit cōsolari aia mea. Memor fui dei z delectat⁹ sū z exercitat⁹ sū: z defecit spi. me. Anticipauer̄t vigilias oculi mei: turbatus sū z nō sum locutus. Nā vtraq; simul stare nō pōt. De quo Her̄. Impossibile ē animā repleri delicijs spūs z corporalibus delectatōibus. vt figurat Exo. xvj. vbi dr. Mana non dabat filijs isrl' durāte farina egypti: ꝯ ea cōsumpta dabat māna. Spūalr. p farinam egypti intelligit corporalis siue mūdialis consolatio. illa non stat cum māna. i. cum consolatōe diuina. De quo Her̄ū. Erras si te spm veritatis suscipe putas: z carnalibus consolatiōibus non cōtradicis. Pñ domin⁹ discipulis suis i corpali sua pūtia delectātibus dixit Johan. xvj. Expedit vobis vt ego vadā. si eī non abiero paraclytus nō veniet. Cuius quo Her̄ū. dicit. Si carni domice inherētes spūālō cto discipuli repleri non poterāt donec tolleretur ab eis. quomō carni tuevl' aliene spurcissime inherēs putas te spm suauitatis posse recipe. Jōo ps. xxxvj. Delectare i domio z dabit tibi petitōes cordis tui. Jōo thomas. i. gemia ꝓsolatio nō dz adeē

2ª ¶ Scōo thomas dr a thomos grece qđ est diuisio latine. ad designādum q̄ si xps dz apparere p gratiam: tunc diuisio seu segregatio ab eccl'ie vnitate vl' a bonoz societate nō dz adeē. quia scribit in canone. xxiij. q. j. Alien⁹ ē z ꝓphan⁹ non habēs deuz patrē qui nō tenet eccl'ie vnitatē. Nam sicut ram⁹ fractus ab arboze non pōt germiare. z sic talis abscisus ab eccl'ie vnitate non pōt in bonis opib⁹ fructificare: nec grām dei hīe: saltē gratū facietē. Pñ Aug⁹. z habet in canōe. j. q. j. eos qui. Extra ecclesiam catholicā nō ē spūssancti grā. ¶ Dixi secūdo nō dz eē segregatio a bonoz societate. quia valde vtile ē esse cum bona societate. ¶ Nam multa emolimēta ab hac ꝓueniūt. Primū est acquisitio sanctitatis. ps. xvij. Cum sctō sctūs eris. Nā si tanta ē virtus societatis vni⁹ ꝓsone cum altera q̄ dicit apostolus. j. Corinth. vij. Sanctificat vir infidelis p mulierē fidelē: ꝯto magis sanctificat quis cum societate bonoz multoz. Jōo Isido. dicē. Bonam societatē quere. si es socius cōuersatiōis: eris z socius virtutis. Secūdum est accēsio charitatis. Nā sicut vnus carbo frigidus accēditur cum multis alijs ardētib⁹. ita tepidi z frigidi in charitate ex societate z cōmunicatōe multoz feruētiū calefiunt. De quo Eccl's. iiij. Vnus quomō calefiet. ꝯ si fuerint duo fouebūtur mutuo. Nā sicut res igniri nō potest nisi applicetur igni. sic fui dei non melius inflāmant nisi simul habitando. De quo Augus. sup Exoō. Qui bonis adheret exēplo opis: accenditur in amoze virtutis. vt habetur in canone. xlj. dist. vbi dicit. Societas requirit cōcordiam morū Tertium est corroboratio bonitatis. de quo Prouerb. xxvij. Ferrum ferro acuit: sic homo acuit faciem amici sui. s. corroborādo. Et Prouerb. xviij Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma Sicut em̄ in ciuitate vnus murus alium corroborat. sic in cōgregatione bonoz vnus alium confirmat q̄ non potest vinci ita cito tēptatione. Naz sicut lupus citius inuadit vnam vagātem ouem q̄ in grege existentē. z sic diabolus citius temptat solitarium q̄ in cōgregatione bonorum situatum. z etiam citius cadit. quia dicit Her̄ū. in epla ad Sophiam virginē. Malum qđ nemo videt nemo arguit. z vbi non timetur reprhēsor: citius accedit tēptator. Jōo Eccl's. iiij. Melius ē duos simul esse q̄ vnum. scz causa corroboratōis. Quartuz bonū qđ ꝓuenit ex bona societate est sublevatio cadentis. Pnō Eccl's. iiij. dicit. Si vnus ceciderit: alter ab altero sulciet. Ibidem. De homini soli: quomodo am si ceciderit non habz sublevantē se. quia p exēplum corripitur vita sua. Et propter orationē bonoz domin⁹ dat sibi grām resurgendi. Jōo Hieronym⁹ dicit. Impossibile est multoruz pces non exaudiri. Nam sicut scribitur Jaco. v. Multū valet depcatio iusti assidua. Si iusti: amplī⁹ multorum iustoz. Quintuz est indulgētia diuine vltionis. quia deus citius indulget peccāti in bona cōgregatione existēti. qđ patz Gen̄. xviij. vbi angel⁹ dixit Abrahe. Si inuenero in sodomis q̄nquaginta iustos: subuersionez dimittam. etiam si decē iustos inuenīa non subuertat. Ecce si ratiōe societatis bone tā modice paratus fuit deus parcere tante multitudini z in tātis scelerib⁹: nūquid nō parcet paucis malis propter societatem bonoz. Sextum bonum est ꝓsentia christi saluatoris qui dixit Matth. xviij. Vbi duo vel tres in nomie meo cōgregati fuerit: in medio eoz sum. Et sic xps venit in congregationē bonorum discipulorum suorum. Sz thomas non fuit cum eis. ergo christi ꝓsentiam non vidit: z per totam octauā vera fide resurrectionis christi caruit. Ecce quātum maluz sequebatur q̄ diuisus fuit a societate bonorum. Septimuz emolimētum est exauditio orationis. Nā saluator dicit Matth. xviij. Si duo cōsenserint de quacūq; re petierint fiet eis a patre meo. ꝯto magis vbi magna multitudo. Nam abbas citius audit totum cōuentum q̄ vnum fratrem depcantez. z sic deus. Unde in collecta de omnibus sanctis. Multiplicatis intercessorib⁹ largiaris. Ergo cōmunes orationes sunt valde efficaces. quas etiaz affectauit sanctus Paulus Ro. xv. dicens. Adiuuetis me orōnibus vestris. Nā talis oratio est q̄si

elemosyna spūalis quam quis p necessitate proxi mi facit. z ē valde acceptum deo cū qs ex charita te fraēna facit. De quo Chrys. sup Math. Pro se orare ē necessitatis. p alijs autē orare ē fraēne cha ritatis. Nam melior ē oratio quā charitas cōmē dat qz illa quā necessitas trāsmittit. Idcirco cū de uotōe z ex dilectōe p alijs ē orādū. qz dic Gregō. in moral. Quāto quis deuotius p alijs intcedē ni titur: tāto citius p se exaudiri merek. qz tūc imple bitur illud ps. xxxiij. Oratio mea in sinū meū cō uertetur. Octauū bonū ē assecuratio i agone mor tis. qz magis secure recedit ab hoc seculo qz si sol⁹ eēt. Jōo i claustris cōuocātur frēs z sorores z ex hortātur ad orādum p infirmo i agone laborantī. qz z diabolus maxime tēptat hominē. qz scit si eū cepit: amplius effugere ei nō poterit. Ergo neces sarium ē ibi hre bonā societatē xpi maiorē securi tatē. Exēplū legit de quodā heremita cui revelata fuit hora mortis. Quid fecit ille: Accessit ad xpin quū cenobiū petēs se recipi i eor⁹ psortiū. Tūc ab bas exhibuit se grauē xpi eius senectutē: z debili tatē timēs ne fratribus eēt grauamē. Hoc ille cō sideras respōdit abbati. Pax ne timeatis: quia ci to moriar vt mihi revelatum est. Cui abbas dixit. Cur vis tunc intrare statum nostrū: Rūdit. vt eēz securior in bona societate propē transitū periculosū pauescēs latrones infernales. Ps. lv. Ipsi obfua būt. i. insidiabunt calcaneo ei⁹. i. infirme vite. Jōo necessariū ē bonor cōsortium. de quo Tulli⁹. Cū illis cōuersare q̄ possent te meliorē facere. Legitur nāq in vitaspatrū. Sicut surculus insitus arbori sic homo i bona societate. qz trahit ad se virtutē z imutat totam naturā arboris. Et hoc placet deo. s. meliorari a bona societate. de quo Chrysō. Nihil adeo gratū sicut viuere ad cōmunē vtilitatē. Et si cut bona societas multa bona adducit. sic mala so cietas ad multa mala pducit. Dicit nanq Chrysō. Nil tam nociuū sicut cōsortium malor. De q̄ po eta. De cōsorte mala fit mens tua sepi⁹ egra. Jōo Isido. in syno. Melius ē hre malor odiū qz psortium. Jōo scribit Nume. xvj. Recedite a taberna culis impior. nolite tāgere ea que ad eos ptinēt. i. nolite cōicare malignis eor opib⁹. Prouer. j. Si te lactauerit pctōres ne acqescas eis. pedes ei eor ad maluz currūt. Sz a psortio bonor non est rece dendū. qz si thomas in cōsortio apostolor pmansisset xpm vidisset: z tādiu in infidelitate nō pmansisset. ¶ Tertio ꝑ nomē thomas iterptat abys sus. qz nimis pfunde z pumptuose voluit scruta ri resurrectionē xpi quam pie debuit credere. z p pter illam pumptionē non apparuit sibi xps vsq ad octauā resurrectōis. Et non affuit thomas cuz pmo xpus discipulis apparuit in exēplū q̄ pumptio non dz adesse si nobis xps p grām dz appare re. Spūal⁹ pmo homo nō dz pumere de misēdia dei. Dñ Eccli. v. Ne adijcias pctm pctō. nec dicas miseratio dei magna est: multitudinis pctōr me orum miserebit. Misericordia em z ira cito ab il lo proximāt: z in pctōres respicit ira illius. quia di cit ps. cxj. Misericors z miserator z iustus domi nus. ¶ Primo misericors ponit. s. ad suscipi endum penitētē. Post hoc subdit: iustus. s. ad pu nlēduz delinquētem. Ideo Eccli. v. Ne tardes cō uerti ad dominū deum tuuz. ne differas de die in diē. subito em veniet ira illius: z in tēpore vindicte dispdet te. Secūdo non ō fortitudine. quia scribit j. Reg. ij. Non in fortitudine sua roborabit vir. Et Judith. vj. Presumētes de se z de sua virtute glo riantes humilias. Nūquid luciferfortissim⁹: sam son robustissim⁹ z ceciderūt: quia de seipis psum serunt: Jōo Eccl. xxxvij. O psumptio nequissima vñ creata es: quasi di. quid habes de te boni: Jōo Halak. vj. Si quis existimat se aliqd esse cū nihil sit: ipe se seducit. Et Roma. j. Euanuerunt in cogi tatōibus suis. ¶ Tertio non psumas de bona soci etate q̄ ꝑpea es securus q̄ cuz veris religiosis ha bitas. Naz iudas fuit vnus de duodecim: z tamē saluator dixit de eo Joh. vj. Nonne duodecim ele gi z vnus vestrum ē diabolus: Simō Nicola⁹ fu it vnus de septē diaconibus: z primus in heresim cecidit z dixit simplicē fornicationē non eē pctm. Simō Esau filius Isaac z frat Jacob electi: z ta mē fuit reprobat⁹ a domio: iuxta illud Malach. j. Jacob dilexi: esau aūt odio habui. Et sic thomas fuit vnus de duodecim Math. xxiij. Erunt duo in lecto vno. i. in vna societate contēplatiua. z vn⁹ assumetur z alter relinquet. Quarto non psumas de loci dignitate. Nā lucifer in celo peccauit. adā i paradiso: z thomas in era hierim: z in domo dñice cene z gloriose domice resurrectōis discredidit. Jōo scribitur i canone. xl. dist. Non loca aut ordi nes creatori nostro nos proximos facīt: ꝑ nos aut merita bōa cōiūgūt: aut mala disiūgūt. Reputūr eñ qui die noctuq in eccla iacēt: p hoc tamē melio res nō existūt. quia dic Gregō. z habet in cano ne. xl. dist. q̄libet. Quelibet occulta loca sine gra i fusa animā saluare nō pūt. Ratio Chrys. quia lo cus non sanctificat hominē: ꝑ homo locum. Pro pter qō inquit Hern. in li. de floribus. Non hiero solymis fuisse: ꝑ hierosolymis bñ vixisse laudan dum est. ¶ Quinto non psumas te securuz de sci entie z intelligentie claritate. Nam Salomon sa pientissimus z Dauid eximius peccauerūt: z mul ti sunt qui de salute Salomonis desperant. sic san ctus thomas discipul⁹ summi magistri Jesu xpi: z tamē pmissus ē dubitare ō articulo fidei. s. resur rectōis xpi. Ergo nō ē psumēdū ō scia. j. Cor. viij. Scia inflat: charitas edificat. Jōo Isiō. liij. ō sum. bo. c. j. Meli⁹ ē studiū viuēdi bñ q̄ multa sciēdi. qz fu⁹ sciēs volūtatē dñi z nō facies: vapulabit plagis multis Luc. xij. Eo q̄ scribit Ja. iiij. Bonū sciēti et nō facieti pctm ē illi. ¶ Sexto nō psumas te secu rum ex feruida volūtate. de quo Bek. ad Eugeniū papam. Noli nimis credere affectui tuo. nihil bonū fixum quod non negligētia z tepore abole scat. Sic fuit thomas prius ita feruidus in volun tate q̄ dixit Johan. xj. Eamus z moriamur cū eo Et Petrus qui cum feruore z vera intētione do mino dixit Math. xxvj. Paratus sum tecum mo ri z in carcerem ire. z postea negauit cuz. Credo q̄ princeps apostolorū permissus est ita faciliter ne gare: vt nos eruditamur in nos nō confidere: sed totum deo committere. ¶ Septimo non presu mas te securum ex maxima domini familiaritate

eo q̄ nimia familiaritas aliquādo ꝓtēptum parit. Et multi dulcissime deū gustātes: ac diuio illuminati lumīe lapsi sunt. de q̄ apostol⁹ Hebre. vj. Impossibile enim est eos qui semel illuminati sunt gustauerūt etiam donū celeste et participes facti sunt spūs. sancti: gustauerūt nihilominꝰ bonum dei verbū. virtutesq̄ seculi vēturi et plapsi sunt ꝛc. Vt legitur i vitaspatrū q̄ quidā frat in heremo quenit ad tantam pfectionē q̄ angeli loq̄bātur ei: et portabāt ei singulis diebus vnū album panem: ponētes sup eius mēsam quoniam esset. Factum ē diabolo insti gante vt ascenderēt cogitatōes libidinose in corde eius quibus a ꝓncipio non restitit: ꝛ in eis delectatus venit hora q̄ ad mēsam vadēs inuenit panē pollutum. Iterū alijs diebus cogitatōibus malis occupat⁹ quenit ad cōsensum et non aduertit. Hora nona volēs prandē inuenit panē quasi a porcis corrosum et valde maculatū. Tunc in se reuersus meditatus est. Tamē nullum brutum ē in cella tua. Sz heu brutales cogitatōes: delectatōes et ꝓsensus fuerunt cause illius et incepit flere. attamē inc̄tū fleuit et penituit ista gra ꝓior in dulcedine panis nū q̄ redijt. Jōo Greg. xxix. moral. Sepe quē tēptatio nō supauit securitas strauit. ¶ Octauo nō ꝓsumas ex meritoꝝ multiplicitate. Bern. Nō sunt talia merita xpi q̄ vita eterna nisi ex dei gra: saltez de cōdigno. Nam sicut nō sunt cōdigne passiones hui⁹ tēporis ad futurā gloriā. sic nec sunt cōdigne opatōes. ¶ Sz di. quid faciem⁹: octabimur: Respōdet Bern. nō. ꝛ merita hīe cures ꝛ in miseri cordia dei nō despes. q̄ hoc ē totum meritū hois si spem in deo ponis: bona tua deo tribue: mala tibi. quāto tibi vilior: tāto cōrā deo maior. Jōo Cassiodo. sup ps. lxxij. Nil securi⁹ c̄ q̄ totū illi cōmittimus q̄ oīa ꝓfutura nouit ꝓstare suis cultoribus. Idcirco dies apparitiōis gre dei ē cognitio ꝓprie vilitatis c̄ ꝓpni sumus ad lapsum: ꝛ de nullo bono putemus nos securi: ꝛ humiliem⁹ aias nostras coram deo. q̄ deus superbis resistit: humilib⁹ autem dat grām ꝛ non ꝓsumptuosis. ¶ Quarto thomas interꝓtat dubius: hoc ē didimus. ꝛ sic dubietas etiā non dz adesse in aduētu gre Jaco. j. Si q̄s indiget postulet a deo i fide nil hesitans. Dicit enī Bern. tractās illud Josue. j. Omnē locum quē calcauerit pes vester: vester erit: exponit dices. Quātum pedē fiducie in dñm posueris: tantum obtinebis ꝛ possidebis. q̄ fides magna merē magna. Ergo thomas. i. dubietas non dz adē apparitōi gratie dei.

Sermo xvj. ¶ Ad idē.

Dominus meus et deus meus. Scribit Job. xx. ꝛ legit ad hoc nocē scti thome i festo hodierno. Videmus q̄ alit respiciūt i speculū homies magni ꝛ senes itelligētes ꝛ alr pueri. q̄ magni ita se speculāt q̄ sufficit eis vidē ꝓpriā formā in speculo. Sz pueri volūt ipm speculū frāgē ꝛ altiꝰ tāgē. ꝛ dū frāgit i duas ptes videtur due imagies. duz autē integrū ē speculū: videt tm spēs vni⁹ imaginis. Spūalr. per speculū itelligit xps. nā sicut i speculo sunt duo. videlicz plūbū ꝛ vitrū. sic in xpo hūanitas ꝛ diuitas nā plūbū causat reflectionē. ꝛ sic hūanitas visionē Baruch. iij. In terris visus ē ꝛ cū hoib⁹ quersat⁹ ē Plumbū em cū i fornace ponit cū argēto. plūbū ꝓsumit argētū vo manet. Sic hūanitas i cruce fornace posita fuit ꝛ obijt diuinitate pmanente illesa. Hoc speculū xps habuit purum vitrū. i. deitatē. de quo Salomon Sap. vij. Cādor ē lucis ēne ꝛ speculū sine macula. Hoc speculū sufficiebat apostolis vidē: ꝛ videtes gauisi sunt. Sz btō thome tanc̄ puero nō sufficiebat vidē: nisi palparet. Sz sic speculo integro manēte resultat vna spēs. sic xpo integro manēte i vita apparuit imago hūanitat⁊. ꝛ fracto q̄ mortē i passiōe apparuerūt due imagies. s. deitatis: a hūanitatis. de quo saluator Johā. viij. Cum exaltaueritis filium homis tunc cognoscet⁊ q̄ ego sum. s. deus ꝛ homo. Sic cognouit thomas quādo speculū erat fractum duas imagines. i. duas naturas in xpo. s. diuitatis ꝛ hūanitatis: dicēs. Dominꝰ meus ꝛ deus meus. ¶ In summa euāgelij duo innuūtur. Primo dubitatio thome ꝓmissa: ibi. thomas non erat cum eis. Secūdo apparitio xpi reiterativa: ibi. post dies octo iterū erāt discipuli cōgregati. De ꝓmo dic̄. In illo tēpore. s. in die pasche thomas non erat cum eis quādo venit Jesus. quia singularit abijt in locum spālē. ¶ R ¶ Nota singularitas ē duplex. s. bona: ꝛ mala. Bona q̄ aliquis sepatur ab his q̄ male viuūt: hoc est laudādum ꝛ docē in canō. xlv. dist. Recedite im mundū nolite tangē. quia q̄ tetigerit picē inq̄nabitur ab ea. Eccli. xiij. Sic qui cōuersatur malis ꝛ imūdis homibus. de quo ps. xvij. Cum sancto sanctus eris: ꝛ cum perverso perverteris. Jōo Prouerb. j. Si te lactauerint peccatores: ne acquiescas eis. Poeta. De ꝓxorte malo fit mens tua sepius egra. Hoc cōsiderantes dei sancti vt Antoni⁹ ꝛ alij reliquerūt quersationē mūdi ꝛ intrauerūt heremum ꝛ edificauerūt mōasteria. sicut adhuc nō decet claustrales intrare mundum. vt habet in canone. xvj. q. j. Si cupis ē monachus quid facis in vrbib⁹. Sz eis ē consulēdum sicut angel⁹ ꝓsuluit Loth Gen. xvij. dicēs. Surge ne peas in ciuitate sceleris huius. s. mundi. Nam totus mūdus in maligno positus ē. j. Johā. v. Idcirco signāter malorum ꝓxia sunt declināda: iuxta illud Nume. xvj. Recedite a tabernaculis impiorum. nolite tangē q̄ ad eos ptinēt: ne involuami pctis eorum. Et illa singularitas ē bona. Isido. in syno. Melius ē hīe malorum odiū c̄ consortiū. Talis fuit Psal. dicēs ps. xxv. Odiui eccliam malignantium: ꝛ cum impijs non sedebo. Alia ē singularitas mala: cum homo nō ꝓfuat cōsuetudinē bonorum cum quibus habitat. Vñ in canone. xlj. dist. Quisq̄s excedit metus ꝓsuetudinis bonorum ink quos viuit: supstitiosus ē vl hypocrita. quia dic̄ Augusti. ꝛ habet in can. xj. dist. In his his rebꝰ q̄bꝰ nil certi statuit diuina scriptura: mos ppli dei ꝛ ꝓsuetudo ꝓ lege ē fuāda. Et sicut puari catores legū diuinarum: ita ꝓtēptores cōsuetudinū ecclesiarum sunt coercēdi. Similr singularitas itelligētie scripture mala ē: vt habetur in cano. xxiiij. q. iij in fi. vbi dicitur. Quicūq̄ scripturam sacram alit intelligit c̄ spiritussanctus flagitat: licz ab ecclisia non recedat: tamē heretic⁹ appellari potest. Ideo hortatur nos apl⁹ ad Hebre. xiij. Doctrinis va

rīs ⁊ pegrinis nolite abduci. Eo q̄ dicit Innocē. papa ⁊ habet i canōe dist.xj.q̄s nesciat. Ab oib⁹ dz obſuari q̄ sctā romana obſuat eccl̄ia.q̄ ſm sctm Tho.in scōa scōe.q.ix. Maximā autoritatē hz ecclesia q̄ ab oib⁹ ē imitāda. Quia q̄ eccl̄iaz nō audierit:sit sicut ethnic⁹ ⁊ publican⁹. Cui alludit Gre. dicēs. Peccatū paganitatis icurrit q̄ eccl̄ie sctē p̄ inobedientiā ꝺicit. Propt̄ q̄ scribit i canōe.xxiij. q.j.c.rogamus. Aliud q̄ romana iubet eccl̄ia nec sentire:nec pmittit dicere. Ideo collaudat psal.vnitatē:dicēs ps.cxxxij. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdū habitare frēs in vnū. Pro q̄ q̄dē vnitate rogauit xp̄s Jo.xvij. Rogo p̄ vt vnū sint sicut ego ⁊ tu vnū sumus. Et ab hac vnitate sepauit se Thomas.nō credēs resurrectionē.cui cū alij discipl̄i dixerint. Vidim⁹ dñm:rñdit. Nisi videro i manib⁹ eius fixurā clauoꝝ:⁊ mittā digitū meū in locū clauoꝝ:⁊ mittam manū meā in latus eius non credam. Aug⁹. Illa dubitatio pmissa ē xp̄ nos.q̄ de⁹ ē adeo bonus q̄ nullū malū pmittit q̄n bonū ex eo elicē velit. ¶ Mā licz dubitatio i se fuit mala:tñ bonuz venit ex ea.q̄ nr̄e fidei firmitas. De q̄ Gre.i ome. hodierna. Plus valet nobis thome icredulitas q̄ marie magdalene repētina fidelitas.q̄ dū ille pal pādo ad fidē reducit:nr̄a mens oī dubitatōe postposita i fide solidat. Mā sic dispēsatiue voluit matrē suā despōsare:vt spōsus eēt testis virginitatis. sic discipulū dubitare pmisit:vt eēt testis vere resurrectōis. Erubescāt igit̄ vesani q̄ btm̄ thomā minozē alijs ap̄lis putāt eo q̄ dubitauit:cū tū ei⁹ diuturna dubitatio nr̄e fidei fuit cōfirmatio. Idcirco i hoc alijs fuit pfectior:in q̄ nob vtilior. ¶ De quo legit exēplū ō q̄dā simplici rustico q̄ i die ap̄lorū venit ad eccl̄iaz volēs sibi sorte eligē ap̄lm iux̄ doctrinā Celestini pape i fmōe:vbi dic. Vnusq̄sq̄ fideliū aliquē ap̄lorū sorte eligat cui⁹ laudib⁹ iugit̄ deseruiat ⁊ itēdat. Et cū cartule fuissēt ei apposite:rapuit cartulā cū noie scti thome. Q̄ō cū a pbīo didicisset,piecit cartulā cū idigtōe:dicēs. Nolo hūc dubitātē hīe ſvnū ō dignioꝝ⁹ Cūq̄ cartā eādē scōo ⁊ tertio mō supſiſſet:ait. Si alīū hīe nō possū nec illi fuire volo. Pleban⁹ autē xp̄ laici simplicitatē dissimulās:ait. Vade hierl̄m ibi inuenies potiozē. q̄ō ⁊ rustic⁹ pmisit. Cōtigit post pnū tps quosdaz de parochia illuc se trāsferre.q̄ō ille audiēs dispo suit se:rogās vxorē p licētia:⁊ cū illis pfect⁹ē. Cūq̄ i mari laborarēt nauigādo vētū validū obuiā habuerūt:ita vt iā pene ō vita desparēt: inuocauerūt diuinū auxiliū:⁊ sortes mittēt c⁹ eēt culpa q̄ i mari p̄ſiceref:⁊ cecidit sors sup rusticū p̄dictū. Et illi ligauerūt eū sup asserē ⁊ i mare,piecerūt.⁊ stati trādlitas ē secuta. Nocte igit̄ venit sctūs thomas ad illū dicēs. Velles illū venerari q̄ te libaret ⁊ hīr̄m duceret:Cui ille. O q̄libēter. Stati ille manu accipiēs euz ⁊ ad terrā pducēs:⁊ cū eo ābulās ⁊ pueres ad quādā villā dixit. Mane ciuitatē igredē ⁊ inuenies q̄ō desideras. Et sic ab eo recessit:nec sibi indicauit quis eēt. Ille mane intrauit ciuitatē,hierusalē:⁊ gaudsus sacrificiuz offerebat. Transactis autē duabus hebdomadis venerūt socij eius:⁊ inueniētes eum gaudsi sunt:⁊ causam hui⁹ rei q̄uirunt. Audiētes deuz glorificauerūt. In vigilia autem paſche socij alij se p̄parauerūt vt iter arriperent:ſ ille noluit:⁊ p diē festum paſche pmansit. quo completo socios suos insequit festinās vt cū eis domuz vaderet. Cum autez circa vesp̄am currendo fere defecisset:vidit a tergo vnum in alba veste equitantē qui eum pie salutauit:⁊ quo vadit requirit. Cui ille. Ad socios meos curro. Et ille. Iō ge inquit sunt:ſ veni ducam te ad socios tuos. Et ille audacter porrexit manum equitāti sedens retro sup equū dixit ad illum. Eya mi domine vellem libēter nomē vestrum scire:vt de būficijs possem grates referre. Cui ille. Expecta quousq̄ veniem⁹ ad notos tuos:quia sero est:⁊ postea scies q̄s ego sum. Cūq̄ breuēviam tuissent dixit ei. Descendet vade ad villam adiacentē ⁊ inuenies tuos notos:⁊ accipe cedulam illam:⁊ in illa nomē meū inuenies. Descēdit laicus ille noie Pichuldus:cepit ire ad pueros pascētes agnos. Videntes ip̄m agnoscunt ⁊ occurrūt venienti ⁊ suscipiūt. Ille autē admirans ait. O boni pueri:quis vos vltra mare duxit:credebat se adhuc vltra mare. Ad quem pueri Nos in villa nostra sumus ⁊ vltra mare nunq̄ venimus. Currūt pueri ⁊ nūciant vxori aduētuz ei⁹. Q̄z illa p̄ indignatōe nec eum suscipe voluit nec ei occurrere:putans eū hierusalē nunq̄ venisse. Alij sibi occurrūt ⁊ suscipiūt euz:⁊ querūt vbi amicos illoꝝ reliquisset. Refert omnia illa q̄ facta sunt: ſ non est q̄ credit. Producit ille cedulā ⁊ dat plebano:rogat eum sibi nomē denotare. Visa cedula plebanus:agnouit illam esse cedulaz quam trina vice de altari retecit:Et ait plebanus. Ecce quē tu in altari p̄ apostolo renuisti:ip̄e est qui tecuz fecit misericordiā. Q̄ō ille audiēs dixit. Sanct⁹ thomas dignissimus ē ominū sanctoꝝ:sua limina deo coopante sum aditurus. Licētia ab vxore postulata vadit ad sanctum thomā. Et illo iam redeunte i via ad patriā:sui socij pegrini a p̄mo quem unt:qui testimoniuz de omnibus q̄ rusticus dixit phibēt.⁊ quō in hierosolymis i vigilia paſche euz reliquissent. Mirantur omnes de his q̄ facta sunt Et cum sic referrēt venit ille laicus:⁊ ab omnib⁹ ei occurritur:⁊ reuerēter ab eis suscipitur. Et exinde celebritas sancti thome p totā p̄uinciā eandē i magna veneratōe habetur. Et hoc q̄tum ad p̄imū de dubitatōe thome pmissum. Itē pmisit deus thomam dubitare nobis in exempluz q̄ nemo de gratia dei debet se reddere securum. quia dicit Augustin⁹ lib. x.confessionū. Nemo securus debet esse in hac vita que tota temptatio nominatur. nam poterit fieri de deteriori melior:⁊ ex meliori deterior Job.vij. Militia est vita hominis sup terram. Nam sicut miles dum est in campo non ē securus donec veniat in castrum suum.⁊ sic nec homo in p̄senti vita.vt patz in p̄cedenti sermone.

¶ Dixi secundo subiūgitur apparitio christi reiteratiua:cum dicitur. post dies octo iterum erāt discipuli congregati ⁊ thomas cum eis:⁊ venit Jesus ianuis clausis ⁊ stetit in medio eorum:⁊ dixit eis.pax vobis. ¶ Nota exquo est in aduentu ⁊ nos scōm rep̄sentationem eccl̄esie expectamus aduentum gratie:qualis debet fieri dispositio illorum quibus christus apparebit p grām:Respon-

det dispositio debet fieri fm modū z formā in eā gestio expressam. Prio fuit sero z in fine diei. et significat mortis memoriā. Et figurat Gen. xxviij. Apparuit dns Jacob dū sol occidisset. Spūaliter occasus solis ē memoria mortis. Nā post occasuz solis duo pmuniter accidunt tpe estiuali. s. q̄ calor euanescit. z sic calor pcti. Eccli. viij. Memorare nouissima z iterniū nō peccab. Dñi Augu. Nihil sic reuocat a pctō sic frequēs mortis meditatio. z post occasuz cessante calore cadit ros. i. gra bñ opandi z fructificādi in bonis opibus. de q̄ Greg. in mora. Valde se solicitat i bono ope q̄ frequēter cogitat de extremo fine. Ergo vbi est desertio mali z opatio boni ibi adest gra dei. Aug. Sola gra boies p ducunt ad bonū. Jō dic Greg. Dei gre deputo q̄ bonū ago z malū refuto. ¶ Scōo fores erant clause. z significat sensuū refrenationē. s. oculoruz. aurīū z oīm sensuū exteriorū. De q̄ Isa. xxvj. Populeme intra i cubicula tua z claude ostia tua super te. i. tuos sensuū. Ho Hierem. ix. Mors intrat p fenestras. i. sensualitates. De q̄ Grego. in moral. Mors p sensus intrat. iō nō licet intueri qō nō licet ꝓcupisci. Nā si Eua pomū vetitū nō inspexisset si ꝓcupiuisset. Dic em pbs. Nihil ē in itellectu quin prius fuerit i sensu. Claudant igit oculi. q. pquerit Hiere. Treno. iij. dicēs. Oculus meus depdat est aiam meā. Aug. Impudicus oculus ipudici cordis est nūcius. Claudat os. q. scribit Prouer. xiij. Qui custodit os suū custodit aiam suaz. Matb. xij. Ex vbis tuis iustificaberis. z ex vbis tuis ꝓdēnaberis. Dic igit cū ps. cxl. Pone dñe custodiā ori meo. z ps. xxxviij. Posui ori meo custodiā. nā Amb. i li. de offi. dic. Difficilis est nosse tacē q̄ loqui. ꝓpt qō agathon p tres annos portauit lapidē in ore vt disceret tacē. aniaduertēs qō dicit Poeta. Nulli tacuisse nocet. nocet tū sepe eē locutū. ¶ Itē nota q̄ non solū fores exteriores debēt esse clause ꝫ et interiores. vt sūt sensus cois. mēoria. imaginatio fātasia. z estimatio. q̄ dicunt sensus interiores. q̄s oēs Aug. ꝓbēdit sb imaginatōe. nā cor ē ostiū. z illud debz fore clausuz. q. scribit Mat. xv. De corde exeunt male cogitationes. imo nō solū male cogitationes ꝫ z ꝓsensus prauor operū. Jō Prouer. iiij. Omni custodia serua cor tuū. Nā ꝓsensus habet se vt porta ferrea. vt figurat Actuū. xij. Pertrāseūtes pma z scōam custodiā puenerūt ad portā ferream q̄ vltro apta est eis. Nā pma porta si aperet nō mlt̄ nocerrt. s. cogitatio. Bern. Nulla est dānatio si cōcupiscis absq̄ ꝓsensu. Sz scōa porta videlicz cō sensus si apta ē in malo multū nocet. q. fm Aug. peccatū imputat ex ꝓsensu. etiā si opus vel factum nullū sequat. Idcirco fuerit ostia clausa ꝓter metū indeor. z sic ꝓsensus cordis nri debet esse clausus ¶ Tercius ostiari⁹ istius clausure debet esse timor dñi. ille em nihil mali ꝑmittit itrare. Prouer. xv. In timore dñi declinat ois a malo. Eccl. j. Timor dñi expellit pctm. de q̄ Bern. In vitate cōperi nil ita efficax ad grām dei ꝓmerendam conseruandam nutriendā sicut non alta sapere ꝫ timere. ¶ P ¶ Quarto discipuli erant intus cōgregati. per discipulos intelliguntur potentie anime. s. memoria intellectus z volūtas hois. que non debent esse vagabunde. sed dicendo illud Isa. xvij. Ant escā in loco meo. Ratio fm Rich. quia quanto q̄s cordi suo vicinior. tanto deo ꝓpinquior. Et sic debent esse cōgregati in fide spe z charitate. Primo in fide eccl'ie. quia scribit in cano. xxiij. q. j. loquimur. Extra vnitatem romane eccl'ie spūssanctus non dat. Scōo in spe gre. Rom. v. Spes non confundit. z Rom. xv. Deus spei repleat vos oīa gaudio. Tercio in charitate xpi. j. Chor. xvj. Oia vra i charitate fiant. q. charitas dei diffusa est in cordibus nris per spiritū sanctuz. ad Rom. v. Et vbi est charitas ibi est spūssancti gratia. Joh. xiiij. Si q̄s diligit me ad eū veniemus. z māsionem apud euz faciemus. Et hec est cōgregatio de qua loquit⁹ saluator. Matb. xviij. Vbi duo vel tres in noie meo cōgregati sunt in medio eor sum. Et talibus ita cōgregatis nunciat pacem mētis dicens. pax vobis. Nam fm Aug. Pax mētis est a volūtate dei nō diuidi. z in his q̄ solius dei sunt delectari. Et hec gratia dat his discipulis. i. potētijs anime ¶ Quinto ad opationē mentis reqritur exercitatio corpis. et tangit in textu cū dicit. Infer digitū tuū huc et vide manus meas. z affer manū tuam. i. extende ad opationem. Greg. Vacue charitati non credit. ꝫ q̄ opibus approbat. q. charitas non est otiosa sed opat magna si est. Et hec opatio causat ex ꝓsentia gre. De quo Aug. in li. de correctione z gra. Gre ē quicq̄d bene agimus. De quo apls. j. Chor. xv. dicit. Abundātius oibus laborauī. nō ego. ꝫ gra dei mecū. Et hec est fidei vera ostēsio. s. opari bona ex gra z in fide vera. De quo sbdit. Noli esse incredulus ꝫ fidelis. i. noli hre fidē informē ꝫ formataz. i. charitate habituatam z bonis opibus decoratam Greg. Quid ꝓdest q̄ fide deo iūgimur moribus vere deo diuiūgimur. Jaco. ij. Fides sine operibus mortua est. Greg. Ille vere credit qui exercet operādo q̄ credit. z sic fides vera ē fundamētū apparitionis gre. Nota iustificati sumus p fidē in gratia qua stamus. q. scribit in cano. xxiij. q. j. Vbi non est fides sana nō potest esse iustitia. Jō sbdit. quia vidisti me thoma credidisti. bti qui nō viderunt et crediderūt. ¶ Sz di. meruit etiā btūs thomas in hoc q̄ credidit. eo q̄ dicit Greg. in omel. Fides non habet meritum vbi ratio humana ꝓbet experimentū. Exūdet idem Greg. in ome. Thomas aliud vidit aliud credidit. vidit hoiem z credidit deū quē videre non poterat. z in hoc meruit. q. vtrāq̄ naturā ꝓfessus est. vnam quam vidit. s. humanam relinquā credidit. s. diuinā dicens. Dñs meus fm humanitatē. z deus meus fm diuinitatem ¶ Sed di. tamen scribit Jo. x. Beati oculi q̄ vident que vos videtis. hic aūt dicit. Beati qui non viderunt z crediderūt. Exūdet q̄ visio est duplex. corporalis z spūalis. ibi Lucas loquit de visiōe spūali. hic vero Jobes de visione corpali. ¶ Medicus q̄dam peritissimus z valde deotus nomie Thomas in ciuitate merensiū fuit. qui fm consuetudinem eccl'ie beatū Thomam apostoluz sibi elegit. quē in maxima deotione habens fernētissime honorabat. Et quotienscunq̄ se de cura alicuis infirmi intromisit ꝓmittere solebat ista. Dñs meus z deus meus sanet te. Cū aūt dux quidā lotaringie

C

valde potēs graniter ifirmarek.z etiā dolore oculox z dentiū valde torquerek.p pdicto phisico honorabiles nūcios dirigēs vt ad eū veniret instanter rogabat.Quib⁹ ille rndit.ite ego veniā z dns me⁹ z deus me⁹ curabit eū. Illi aūt abierūt.Cunqz fisicus morā faceret z medicinā ponēt dux p ipatiētia z dolore clamare cepit.O qū veniet ille diabolus.Statimqz sathan forma z habituz illi⁹ phisici assumēs ad ducem intrauit.Cui dux ait.quare ita diu tardasti venire.at ille.Ecce psto sum volens tibi libēter facē qō oibus me inuocātib⁹ z desiderātibus facio.Cui dux.O bone fisice si fidelr egerz et me ab egritudine liberaberis honores reportabis Cui rndit. Fidē quam oibus fuo tibi fuabo. His dictis phisic⁹ ille fantasticus manib⁹ suis oculos sapiens ducis.qs dux p dolore apire non potuit.et pulverē quēdā maledictū quē in ore habuit expuens in oculos ducis sufflādo iniecit. Qui ptinus de suis sedib⁹ mirabilr pruperūt. Cūqz princeps i estimabili tormēto cruciarek z validissime z horribilr clamaret.demō tanqz medicus pixidē quā in manu tenebat supra pectus ei⁹ cū ingēti fortitudie piecit.Sicqz aiam eius ex corpe ei⁹ excussit. sicqz euanuit. Ad cuius clamorē tota curia z familia cū strepitu palaciū igredik. z pncipē mortuū repertē tes luctus ienarrabilis orik.z phisic⁹ homicida ab oibus qrik.Et interi ille ver⁹ phisic⁹ aduenit. z cū tanti luctus cām inqsiuisset stati sine oi audētia cō phendik.z plagis z iurijs maximis z cōtumelijs afficik z vinctus pedib⁹ in carcerē pijcik donec ciues delibarēt qua morte eū pderēt.Cū aūt demones aiam ducis ad regionē tenebraz traherēt z ad qndā puteū pfundissimū de q fetor sulphure⁹ exibat venissent.q ere bulierī plenus erat.z in eo animā miserā iā pcipitare vellent.venerunt angeli vt eū liberarēt.Quib⁹ demō ille q eū in forma medici necauerat.dixit. Nil iuris in aia hac habebitz.in multz em mal⁹ iuēta ē. Insup me inuocauit z ad eū veni z fidē quā oibus fuo fuaui ei.Cui angeli. falsa sunt q loqris . qu is em pre ipatiētia z dolore h dixit.tū intētionē te inuocādi nūqz habuit.Cū aūt angeli z demones talia z silia adinuicē dicerēt mutuo litigādo.btūs apl⁹ Thomas cū ingēti luce apparuit z oēs in fugā puertit.Solus ille malignus medic⁹ stetit z audack cuz apl⁹o disputauit. Apl⁹us vo sursum respexit z ecce tonitru⁹ cū fragore horribili improbū illuz demonē tā valide pcussit.ac si oēs mōtes huius mūdi pquassarenk.sicqz in barathrū putei corruens ad ima descēdit.Tunc sanctus Thomas dixit.q ceterz fugientibus tu stare psum pmisti.iō nunc z in eū torqberis.z meis fidelibus de me psumentibus de cetero nocere non valebis Tū iubēte apl⁹o aia ad corpus redijt.z q circa horā primā mortuus fuit.circa horā nonā cūctis videntibus z ammirātib⁹.imo p gaudio flētibus revixit. Et qlik eū btūs thomas p merita phisici q in carcere tenebak eū de iferno liberasset per ordinē enarrauit. Preterea beatus thomas suo thome in angustia existenti apparuit . et triste caput eius blando tactu permulcens eumqz cōsolans dixit.Cum cōfusione es introductus.cū honore exibis. sicqz disparuit.Cum ergo adduci phisicus vocarek.z cum adesset dux manū eius osculabak z de eius iniuria multū tristabak.Tunc medicus dixit.de⁹ meus et dns meus sanet te.Statimqz ita sanus factus est in toto corpe vt in eo nec vestigium egritudinis remaneret.Tunc oēs qui aderāt deo grās egerunt. z apl'm preconijs extulerūt.Dux vo predictus ad honorē dei z beati thome apl'i nobilissimū claustz construxit.in quo thomas medicus primus abbas factus est.qui in bonis opibus deo seruiens z beato thome migrauit ad dnm.

Sequik historia Odonis episcopi saxonie qliter z quō sibi successit in episcopatu suo.

Anno domini noningē gentesimo.xl.Ortone tercio imperante. et apō partinopolim.id est magdeburg in saxonia cōtigit factū terribile nimis inauditum a seculis.Qō factū sic stilo veraci referam vt omnibus innotescat quantū malū sit in statu prelationis turpiter viuere.z patrimoniū xpi.res scz ecclesie iniuste distrahere .z scandalox fetoribus subditos corrumpe.z moniales deo dicatas ausu temerario violare. In pdicta igik vrbe erat scolaris quidam noie Odo.qui liberalibus studijs insudabat qui cū esset inertis ingenij.z nihil oino pficere posset ētucunqz etiā mgri verberib⁹ torquebatur. Quadam vice post enormes plagas scolas exies z ecclīam maiorē ad honorē sancti Mauricij z socioz eius magnifice fabricatā introiuit.ibiqz cum ingenti devotione se psternēs z regine celi clemētiā z bti Mauricij patrocinīū p illuminatiōe sui ingenij iplorauit.Ac sic in pce positus aliquātulū obdormiuit.Cui ptinus mater misericordie apparēs dixit.Audiui orationē tuā z vidi afflictionem tuā.z ecce non solū scientie munus tibi tribuo .immo etiā post mortē archiepi qui nunc pest ecclīaz pncipis mei mauricij tue fidelitati pmendo. quaz si bene reperis pmiū grande psequeris.z si male.i aia z corpe morteris. His dictis virgo disparuit z iuuenis scolas solito repetiuit. Cūqz ad loquendū aperuisset os cepit omnes disputādo cōcludere.et in omni scientia peritissimus apparere. Stupebāt aūt omnes qui eum audiebant dicētes. Unde huic tanta est inspirata scientia. Nonne iste est Odo qui beri mactabak vt bestia.z ecce hodie pbak philozophus. Post biennīū archiepus mortk magdeburg z Odo a cunctis electus archieps efficitur. Confirmatus ergo z pallio decoratus aliqntulus diu bene vixit. Et quia honores mutāt mores cepit pcessu tempis psilū matris dei negligere. z p prie salutis immemor esse z voluptatibus deserure.z dilapidare ecclie facultates. Et non solum seculares feminas.ꝫ etiā velatas violare. Insup qō deterius est ad omniū flagitiozū genera habenas laxare. Sicqz facta eius est vita oibus odiosa omnibus detestanda. Prochpudor cum multa annorum curricula memoratus episcop⁹ aerē mundūqz totū suis scelerib⁹ corrupisset . z quadam nocte quandā nigraz monialiū abbatissam de regali cenobio quod tunc ostirholtz.nunc vero vallis liliorum dicik cistercien.secum in lecto haberet. audiuit vocem in hec verba terribiliter intonantē. Fac

finē ludo q; lusisti satis vdo. His dictis multum cachinnans ficticiū suspicat. Et mane facto rursus delicijs inuolui. factusq; dur⁹ q̄si lapis ad p̄digiose vocis p̄minationē minime p̄pungit. Sequēti etiā nocte vocē sil'em audiēs ꝯ quipendēs stultus ille vt antea in sua malicia p̄durat. Nocte igit̄ tercia apud abbatissam p̄fatā cubās cū nephandum opus libidinose p̄motionis exercuisset. vox sepedicta cū ingēti fragore itonuit dicēs. Fac finē ludo q; lusisti satis vdo. Hac ḡ voce tercio audita stupefactus aliquantulū igemuit ꝯ nō resipuit. verū tñ iā dānationi p̄imus miser ille cozuinū q̄dez sepe cecinit. ꝯ neq; ad pnie lauacr̄ p̄perauit. Mira dicur⁹ sum vera tñ q̄ si saxones apud quos gesta sūt reticē vellēt lapides clamarēt sicut sequētia manifestāt. Post mēses igit̄ tres canonicus quidē ecclesie magdeburgeñ. Frideric⁹ noie vir etiā multū venerabil' z magne sctitatis q̄dā nocte in chozo scti mauricij exp̄s z orōni feruētius instās. deus p̄ sctā vniuersali eccl'ia p̄cabat maxime z attente p̄ro sua scz metropolitana. z vt p̄ditoz oīm iust⁹ iudex citi⁹ morbidū caput. vdonē. s. ep̄m p̄ iteritū de medio. aut certe in meli⁹ p̄mutaret. vba pond⁹ habuerūt. Et ecce secuta est p̄tin⁹ visio nimis horribil'. z cūctis mortalib⁹ metuēda. maxie tñ rectoꝛib⁹ ecclesie. q̄ gregē dñicum cōmissuz p̄cedūt. z mal' exēplis inficiētes p̄cipitāt sepius in ifernū. Vidit ḡ z ecce ventus validus oēs ecc'lie lāpades piter extinxit. quapꝛopt timoꝛe nimio coꝛreptus loco adhesit. steterūt come. vox ē faucib⁹ intercluſa. Tūc venerūt duo iuuenes duos cereos gestātes z ad altare p̄cedētes. hinc inde iuxta coꝛnua p̄stiterūt. ac totā illā aulā lumie replent. Post q̄s igressi sunt alij duo q̄r vn⁹ tapecia añ altare decēter strauit. alter vo duas aureas cathedras collocauit. Post illos alter q̄dā solus venit pugil strēnuus icedebat euaginatū tenēs gladiū. z stās i medio eccl'ie valenter clamabat. Oēs scti q̄r reliq̄e hic habenī surgite et venite ad iudiciū dei. His dictis apparuit maxia z p̄fulgida multitudo vtriusq; sexus. Alij militari habitu adoꝛnati. Alij etiā pōtificalib⁹ infulis insigniti. Et hi oēs choꝛ intrauerūt. Tūc etiā apparuerūt duodecim viri religiosi. i quoꝛ medio gradiebaī sole splēdidioꝛ regio diademate z sceptro adoꝛnatus. Iplī vo erāt z dñs ihs xp̄s celi z terre rex. Quē mox vt oēs viderāt deuotissime adoꝛauerūt z supꝛa cathedrā sedē fecerūt. Affuit p̄terea regina celoꝛ luna z stellis clarioꝛ quā clarissima turba virginū seq̄bat. Scti vo oēs dei matrē venerātes geniculāter susceperūt. Cui xp̄s mox occurrēs z manū ei⁹ app̄hendēs iuxta se venerabil'r collocauit. et ecce postremo apparuit sctūs mauric⁹ duꝛ gl'ios⁹ cū sua legiōe sex milib⁹ sexcētis sexagīta sex. qui vnanimiter se p̄ostern̄tes adoꝛauerunt dicētes. Equissime iudex z p̄ditoꝛ seculoꝛ da iudiciū. His dictis surgētes steterūt reuerenter p̄stolātes. Quibus dñs dixit. Scio q̄d q̄ritis. Et adiecit. Si vdonē episcopū. Cōtinuo quidā de astātibus abierūt. z misꝛ vdonē de latē abbatisse trahētes miserabiliter adduxerunt. Quē sanctus Mauricius seuerius intuens dixit. Dñe mi iudica. Ecce iste. Vdo non ē episcopus ꝯ lupus. non pastoꝛ ꝯ raptoꝛ. necatoꝛ z deuoratoꝛ gregis tui. Iste etiā est cui domina nr̄a mr̄ tua sclētiā donauit. Cui hanc eccl'iaz ad honoꝛē nois tui sctōrūq; tuoꝛ p̄mēdauit. p̄dicens ei si bñ regēt vitā p̄hennē habēt. sinaūt mala morte in coꝛpe z anima morerē. Iste insup ē. q̄ semel admonitus ac iteꝛ z tercio se coꝛrigē noluit. z non solū hanc eccl'esiā ꝯ etiā se z oia sibi p̄missa p̄banando ad nihiluz redegit. imo sponsas tuas semp z vbiq; turpiter temē violauit. His auditis dñs p̄sidens iudicio. sctōsq; respiciēs dixit. Quid vob vid̄ de isto. Pugil aūt supꝛadict⁹ voce magna clamauit dicēs. Reus ē mortis. Iudex vo z omnes scti qui aderant in hanc sentētiā p̄uenerūt z quale genus mortis ille impi⁹ debēt sustinē tractauerūt. Tunc iudex ait. caput meruit amittē q̄ sine capite tp̄s p̄sumēdo sordib⁹ cōputruit. Quo dicto pugil cōfesti vdoni p̄cepit vt cerulcē tenderet. Quod cū vdo fecisset. z pugil gladiū ad ictū eleuasset q̄dam ex eis clamauit dicēs. Cōtine manū tuā donec ab eo reliquie auferanī. Tūc quidā cū calice affuit coram vdone stans donec pugil miserrimi hois collum cū pugno valide p̄cussisset. Et ecce post quēlibet ictū z pulsū hostia polluta p̄ os episcopi exiens in calicē coꝛruit. q̄s oēs ille reuerēter suscipiēs diligētissime lauit. z sup altare in calice ponēs cuz sua turba decēter inclinauit. abijt z recessit. Post h̄ miserabilē Vdonē pugil sepedictus aggrediens decollauit. Sicq; tota ista p̄gregatio sctoꝛ disparuit Canonicus aūt supꝛadict⁹ iustus q̄ h̄ vidit. non in somnis ꝯ aptis oculis stupēs z tremēs z lumen incripta repiens oēs ecc'lie lāpades parit reaccendit Cūq; adhuc de facto dubi⁹ z anxius secū miraret. tandē reassumpta audacia ad locū iudicij paululū p̄cessit. vidit calicē cū hostijs i altari. z caput a trūco longi⁹ p̄iectū. nec nō pauimētū sanguie madefactū. Cūq; quātū poterat exclamaret z diceret: O triste spectaculū. o grāde miraculū. o vē tremēdū iudiciū. o quātū horrendū est incidere i manus dei viuētis. Nā q̄s diu vt quertanī tolerat non cōuersos diuius damnat. Post hoc omnes ecclesie ianuas obserauit z nullū omnino ingredi p̄mittēs donec sole iam oꝛto omnes potioꝛes vrbe clericos z laicos conuocat. Tunc ianuis reseratis seueriſſimam dei vltionē. Vdonē videlicet episcopū i suo sanguine tabefactū oibus ostendit. Et tūc que audierat z viderat p̄ ordinē enarrauit. Eadē vero die quidā ex capellanis suis noie Bruno cum legationem sibi p̄missam pegisset partinopolim cōtinuo famulis lōge ante se p̄cedentibus studuit remeare Interim graui oppꝛessus somno arboꝛē quandaz vmbꝛosam vidēs de equo descēdit. z frenū fortiter ad bꝛachiū ligans paululū req̄euit. Et ecce ingens globus spirituū immūdoꝛ cum tubis z timpanis cū gladibus z fustibus. cū lanceis z securibus ad eundē locum gradu cōcito p̄perabāt. Cunq; oēs p̄uenissent vni ex eis q̄ p̄ceps videbaī quia erat statura p̄cioꝛ z vultu terribiliꝛ soliū constituentes desuper posuerunt sine moꝛa. Alter clamans z cachinnās z tripudians eminus apparuit. de quo quidam velociꝛes aliquis celi p̄cesserunt z fortiter clamauerunt. Date locum date locū. ecce p̄nceps vdo noster charissimus appꝛopinquat. His

dictis satellites sathane miseram vdonis animam in effigie corpali cathena ignea a collo pstrictã ad summũ principem pduexerũt. Cui sathan ptinus assurrexit salutãs eũ vbis pacificis in dolo. Bene ingt venisti o pnceps t fautor t dilatator regni nri Ecce pati sumus tibi t oibus fidelibus nris p meritis vris reddẽ talionẽ. Cũq vdo obmutesceret sathan assistentib⁹ ait. Fatigatus est iste nr̃ dilectus huc veniẽdo. t iõ placet vt pfoleꝯ. date ḡ ei mandu care. Illo aũt renuẽte t caput auertente. crudeles ministri eius bufones t fpentes violenter impsserũt. t liquorẽ sulphureũ postmodũ infuderũt. Ad huc illo nõ loquẽte sathã pcepit dicẽs. Ad balneũ deducak. t post horã ilico reducak. Et ecce nõ pcul erat pute⁹ coopculũ hñs. q̃ ablato flãma vorax vsq̃ ad celũ erũpebat q̃ nõ solũ arbores t mõtes t lapides imo etiã aq̃s iuxta manãtẽ velut stipulã psumebat. In quẽ infelicẽ illãvdonis aiam pcipitauerũt t postmodũ extrahẽtes i modũ ferri cãdẽtis totaz igneã suo pncipi detulerũt. Qui fbridẽs ait. Non ne balneũ suaue habuisti o pnceps. Tũc vdo dam natũ se oino vidẽs cepit blasphemare t dicẽ. Maledict⁹ sathan tu t ois familia tua t oẽ impiũ tuũ. Maledictus deus q̃ me creauit. maledicta terra q̃ me porauit. maledicti pentes qui me genuerũt. t maledicta omnis creatura in celo t in terra. Tunc oẽs demones vna cũ pncipe suo ceperũt manib⁹ plaudẽ t dicẽ. Vere dign⁹ ẽ iste manẽ nobiscũq; p optie scit officiũ nr̃m. mittak ḡ nũc ad pncipalẽ scolã dãnatorũ vt videat audiat sentiat t discat ãplius. indeq̃s nõ exeat in secla seculorũ. Vix vba finierat t ecce vnanimiter i odiosam illã creaturã irruerũt eãq̃s ipetuose i tartareũ illũ baratr̃ tractãdo imerserũt ac si celũ t terra t oẽs mõtes mũdi hui⁹ aduicẽ q̃terenk. Capellanus aũt ille pdictus hec oia in somnis vidẽs t audiẽs timuit vehemẽter. tunc pnceps tenebraꝝ digito eũ ostendẽs dixit. Videte ne fugiat cleric⁹ ille q̃ nos aspicit q; sp astitit malorũ suorũ coopatorũ cõscius t defensor. ḡ sic fuit fautor culpe. sic sit pticeps t vindicte. Iõq̃s ad illũ puteũ ad dñm suũ dimergak. Quo dicto cũ demões eũ rape vellẽt t ipe effugẽ conarek repẽte a somno exiliẽs euigilauit. sicq̃ equus territ⁹ trãdtu hicinde saliebat t cursitabat miserũ trahẽs hoiem donec a sua iũctura ei⁹ brachiũ penitus soluebak. difficulk tũ equũ ascendẽs partinopoli venit. t mox vt dñm suũ mortuũ esse ꝓgnouit. visionẽ visioni. terrorem terrori. iudiciũ iudicio. pdigiũ pdigio cumulauit t oia q̃ i via sibi acciderãt queq̃s viderat t audierat patefec̃. oñdens a sua ꝓpage brachiũ avulsuz. t repẽtinã caniciẽ in argumentũ vitatis. Ciues igit̃ vidẽtes t audiẽtes ꝺ horribile t insolitũ dei iudiciũ vehemẽter timuerũt. t cadauer ignobile pcul ab vrbe in paludẽ iactauerunt. Quod bestie infernales cum plausibus t canticis. i. cantibus laudis p tinus exceperunt. t huc illucq̃s trahendo morsib⁹ discerpserunt. t rusticolas iuxta habitantes varijs terroribus multotiens affecerunt. Tandẽ consilio inito glebam illã maledictam de palude extrahentes cõbusserunt. t pulueres t cineres in albeam p fecerunt. Mira res tunc omnes vt ferk pisces suũ gurgitem relinquentes oceanum adierunt donec letanijs t ieiunijs placatus tam dñs post decennium vix tandẽ redierũt. Huius horrẽdi pdigij memoria iugiter p oculis sup pauimentuz marmoreum candidum t politum in decollatione vdonis cruor est. qui tã indelibiliter adheret pauimẽto vt de essentia marmoris esse quodãmodo videak. super locũ illum vbi decollatio facta ẽ semp tapecia iacent. t sup electos episcopos. Te deũ laudamus canik. t iuxta morẽ collocank ibi ad orationẽ prosternẽdo vt videtes sibi caueãt ne forte pereant sic ille. A dño vo factũ est istud ad terrorẽ episcopor illi⁹ eccl̃ie t oim inutiliũ prelatorũ vt audientes cõtremiscant lese maiestatis terribile iudic iũ t seueritissimam vltionem.

¶ De natiuitate dñi nr̃i ihu xpi ¶ Sermo. xvij.

Euangelizo vobis gaudiũ magnũ qđ erit oi ppl'o. q; natus ẽ vobis hodie saluator. Lu. ij. c. t legit in hac nocte p euãgelicali officio. ¶ Thema. Sole oriẽte tpe estiuali aues iocundank t simphonizãt. signãter müde. ß imunde tristank. Spũal'r sic hodie illuxit t ortus ẽ sol iusticie xps deus nr̃. De q̃ Malach. vl. Orietk vob timẽtibus deũ sol iusticie. ḡ oẽs boni t veri xpiani hodie debent letari. q; canit eccl'ia. Dies ẽ leticie in ortu regali. Reuera leticie. q; dic̃ Her. i fmone hodierno Gaudeãt hodie esurientes. q; mãna de celo descẽdit. gaudeãt sitientes q; de vinea celi vitz va erupit vinũ gr̃e prestãs. Gaudeãt egrotantes. q; hodie oleũ effusũ ẽ sanans vulnera egrotantiũ. Gaudeãt morientes. q; hodie vita nata ẽ in mundũ. Gaudeãt leprosi peccantes q; hodie pt̃z fons in ablutionẽ pcorũ. Gaudeãt et letenk hodie celi. q; redibit capta pda. Exultet terra. q; hodie datus ẽ ei heres. Iubilẽt angeli. q; hodie venit repator ruine. Gaudeãt iusti. q; gr̃a t veritas hodie orta est. Gaudeãt peccatores. quia hodie venit medicus vulnera peccatorũ sanans. Iõ Leo papa in sermone hodierno. Non est phas locum esse tristicie. vbi natalis est vite. Nam hodie adimpletum est desideriũ antiquorũ patruz. quia venit per incarnationẽ quem diu affectabant. pro vt dicit Herũ. in hodierno sermone. Quid tam necessariũ perditis. quid tam optabile miseris. quid tam vtile desperatis. nil ita necessariũ est perditis sicut redemptio. nil ita optabile miseris sicut consolatio. nil ita necessariũ desperatis. q̃s redemptio liberatio t saluatio. Modo hodie venit nostra redemptio. nostra cõsolatio. nostra saluatio. de quo angelus dixit Mat̃h. j. Ipe saluũ faciet populum suũ a peccatis eorũ. Idcirco merito est gaudendus De quo thema. euangelizo vobis gaudium magnum. In verbis premissis duo innuunk. Primo innuit annunciatio magne alacritatis. ibi. euãgelizo vobis. Secundo subiungit eius ratio. que est benedicte natiuitatis. ibi. quia natus est vobis hodie saluator. ¶ De primo dicit. euangelizo vobis gaudium magnũ. Reuera magnum. de quo Herũ. Magnum presentis festiuitatis est gaudiũ quia prius replet celum q̃s terram. Nam hodie natus est qui obiectum est felicitatis eterne. per quẽ celum empyreũ erat illustrandũ. Ideo multitudo

exercitus angelor letanter canebant. Glia i excelsis deo. Nam si angeli letāter deū benedixerūt q̄r naturam non assumpsit. vt dicit aplus Hebreo. ij. Nusq̄ em̄ angelos apprehendit ꝛ semen abrae. mlt̄ magis nos gaudere debemus cū in nostra natura apparuit. Revera magnū deberet nobis esse gaudium. quia dicit Christ. Gaudeat q̄libet iustus q: natus est sue iusticie remunerator. Gaudeat q̄libet peccator. quia hac nocte natus est qui venit ad saluandum cōtritos corde. Si em̄ marie virginis nativitas gaudium annūciauit vniuerso mundo multo magis dei ⁊ hois nativitas ibu xpi omniū gaudiū exstitit. Ideo adiecit angelus. qđ erit omni populo. De quo Leo papa. Nemo ab huius alacritatis ꝓticipatione secernit. vna cūctis letitie cō munis est ratio. Exultat sctūs q: invitatur ad palmam. gaudeat peccator q: invitat ad venīā. anime tur gentilis q: vocat ad vitam. Revera gaudium magnū debet eē omni populo. q: dicit Aug. ꝓmo q: deus factus ē homo vt homo fieret deus. Secundo dñs celi factus est ffuus vt ffuus fieret dñs. Tercio deus de celo descēdit vt homo de terra ad celos ascenderet. Quarto deus factus est filꝰ hominis vt homo fieret filius dei. Quito deus factꝰ est mortalis vt homo fieret imortalis. Sexto deus factus ē pauper vt paup homo dives fieret. vt dic̄ aplꝰ. ij. Chor. viij. Qui cū dives esset xp̄s nos egenus factus ē. Vide q̄ magnū est hodie gaudium in vitate rei cū sancti patres ita gaudebāt in expectatione spei. De quo Job. viij. Abraā pater vr̄ exaltavit vt videret diē meum ⁊c̄. Itē hoc gaudiū fuit tam magnū q̄ hodie infernū penetravit. ⁊ pres qui in limbo erant inenarrabili gaudio impleuit. vt implet̄ illud Isa. ix. Populus gētiū qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā ⁊c̄. Itē gaudiū est magnū quod se extēdit ad pteritos pnēs ⁊ futuros. vt dic̄ Amb. Hec est glia natalis vt in futurū transeat ad predestinatos ⁊ in ꝑpetuū manet ad devotos. Nā hodiernū gaudiuz ita replevit totum mundū q̄ dies non sufficit. ꝛ etiaz nox in laude dei occupat. Nā hoc gaudiuz extēdebat se vsq̄ ad orientē. vt etiam magi qui erāt in oriente tanto gaudio sunt repleti q̄ sua regna reliquerūt ⁊ natū puer q̄sierunt. Etiā extendebat se ad occidentem vt rome visa est imago virginis hñs puerū in brachijs circa solē. Et tanto gaudio impletus est Augustus q̄ ei thura obtulit. ⁊ deos vanos respuit. vt de hoc gaudio adimplet̄ illud Sap. viij. Attingens a fine vsq̄ ad finē fortiter disponensq̄ oia suauiter. Jō nunq̄ missa in nocte cantat̄ q totuz annū nisi hac nocte. ¶ Et tres misse cantant̄ xp̄t triplex gaudiū. Prio ꝓpter gaudiū angelor cantat̄ missa in nocte. In aurora ꝓpter gaudium pastor. In die ꝓpter gaudiū fideliū cunctor. In ꝓma missa natus puer dr̄ dñs rōne potētie in scda dr̄ lux ratione sapientie. in tercia dr̄ puer rōe humilitat̄ sue vere. Et merito est gaudendū in oibus tribus missis. In prima dicit dñs rōne potentie quia diabolum subiugauit. In scda dicit lux rōne sapiētie q̄ nos illuminauit. In tercia dicit puer rōne humilitatis vere q̄ nos liberauit ⁊ exaltauit. Ideo Bern̄. dicit. O nativitas sctā ⁊ illibata. hoibus amabilis mūdo letabilis. oibus ammirabilis. collati beneficij inexplicabilis. ¶ Dixi scdo subiūgit rō leticie q̄ est būdicte nativitatis. De quo subdit. natus est vob hodie salvator mundi. Dicit salvator. i. salutz dator. De q̄ ps. xxxvj. Salus iustor a dño. Ideo Bern̄. in hodierno ꝑmone dicit. Nunq̄d timeaz q: venit salvator i domū meā: nūq̄d fugiā vt Adam nunq̄d desperē. q. d. non. Nunq̄ maior poterit eē ꝓsolatio q̄ in dulci vocabulo salvatoris. q: natus ē nobis salvator hodie. nā ipe est qui dicit Luce. ix. Filius hois nō venit aias pdē ꝛ salvare. Quapro pter dicit Zach. ix. Exulta satis filia syon. ecce rex tuus veniet tibi iustus ⁊ salvator. ipe paup. ¶ Pro q̄ sciēdū hec nativitas nō solū ē gaudiosa vl̄ gaudiosissima. ꝛ etiā gratiosissima. amoroſissima. occultissima. mirabilissima. ⁊ vtilissima. ¶ Dixi ꝓmo q̄ hec būdicta nativitas ē gratiosissima. Nam fm Aug. xiij. de tri. ca. xix. In rebus q̄ temp⁹ ortis illa summa ē gra q̄ homo in vnitate ꝓsone coniūctus ē deo. Nā sicut ipe dei filiꝰ ex gra ꝑ operationē spūssancti ꝓceptus ē. vt dicit angelus Lu. j. Invenisti grām apud dñm. sic ex summa gra natus est vt legit hodie in evangelio Job. j. Vidimꝰ eū plenū gra ⁊ vitate. vt implet illud Eccli. xxiij. In me ois gra vie ⁊ vitat̄. Scdo hec nativitas fuit amorosissima vel charissima. nā ex maxia charitate. vt dic̄ Bern̄. Sola charitas fecit xp̄m incarnari. De quo Joh. iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū suuz vnigenitū daret. Jō Aug. sup Joh. Si deus peccatores nō amaret de celis ad terrā nō descendēt. Hāc dilectionē ꝑpendit Leo papa dicens. Si homo non peccasset tūc deus eque būs ex charitate humane nature homo natus fuisset. quia vt dic̄ Bern̄. Sola charitas fecit xp̄m incarnari. Jō exclamat btūs Greg. āmirās tantā dilectionez nobis peccatoribus exhibitā. ⁊ dicit. O inestimabilis dilectio charitatis vt ffuū redimēs filiū tradidisti. O aia lena hodie oculos ꝓplationis. ⁊ vide si quis se obligaret ꝑ te in carcerē. nōne esset signū magne dilectionis. Sic hodie deus pr̄ xp̄rio filio suo nō pepcit. ꝛ ꝑ nobis oibus tradidit illū. j. Joh. iiij. In hoc apparuit charitas dei in nobis. q̄m filiū suū vnigenitum misit nobis. nō solū misit ꝛ dedit. de quo hodie legit in introitu misse illud qđ scribit Isaie ix. Puer natus est nobis ⁊ filius datus est nobis. vbi Hiero. Non retentus in aere ꝛ nob cōmunicatꝰ benigne. Jō Damas. li. iij. c. xxiiij. Quid enim magis ad charitatē accēdit q̄ q̄ xp̄rio filio suo deus non pepercit. Revera magna est charitas. ita vt dicunt doctores. Si omnes homines ab initio mūdi creati ⁊ adhuc creandi in futuro simul viverent. ⁊ quilibet hominū haberet tantam charitatē quantam aliq̄s in maximo acq̄sivit vel acquirere posset. vt maria mater xp̄i vel vt oēs angeli qui in celo sunt. ⁊ etiā diaboli si essent in charitate vt fuerunt. ⁊ vnusquisq̄ haberet tantā charitatē vt angeli de throno cherubin ⁊ seraphin qui ardēt in charitate. ⁊ si quis illā omnem charitatē in vnam formam redigeret. ⁊ si quis caret illā charitatem ⁊ ꝑberet vnicuiq̄ hoi ⁊ angelo singularit. adhuc charitas dei ad hoies esset maior. Item si celum ⁊ terra essent ꝓgamenū ⁊ totuz mare ⁊ omnes aque in-

caustū. z si oīa folia arboꝝ z omnia gramia essent scriptores ab initio mūdi creata vel creanda. z si incepissent scribē ab initio mundi a ꝓmo die vsq; ad nouissimū. z si quis accipet stilū z facēt punctū. respectu totius scripture esset parū. Sic paruus ē amor oīm hoīm z angeloꝝ respectu amoris quem dñs in incarnatione nobis oñdit. Ideo Hern. Nescini quō me deus diligēt. nisi ꝓ me mori eligeret .i. mortalē carnē susciꝑet. Hanc magnā dilectiōez ꝓsiderans Hugo exclamauit dicens. O charitas quantū est vinculum tuū quo deus ligari potuit. Hoc vinculo deus tractus de celo ad terrā descendit z vsq; ad inferos nullū vinculū eū tenē potuit. Iō Hern. Vere in nullo ꝓmēdat deus charitatez suā in nobis q̄ in incarnationis z passionis mysterio. ¶ Tercio hec būdicta natiuitas fuit occultissima vel subtilissima. omnē em̄ naturā. omnē intellectū acutū hoīm z spirituū. imo summoꝝ angelorū transcendebat. de quo Leo pa pa. Vtrāq; naturam dei z hoīs in vnā venisse psonā ꝓmo nō explicat. lingua nō sufficit exprimē q̄ deficit. credi pōt q̄ enarrari non pōt. de quo etiā dicit Dyo. de diuinis noib⁹. Hec natiuitas būdicta erat ita archana. vt oībus spiritibus ineffabiliter omni mente ignota. Nā vt dicit Maximus. Licet angelis innotuit. tñ latuit eos inuestigabilis modus q̄liter totus in patre. totus in mr̄e existit. q; dicit Aug. super Iobez Xp̄s sic venit de celo vt nō abscedēt. z sic rediit ad celū vt nos non derelinquēt. Ecce subtile negociū ¶ Quarto hec būdicta natiuitas fuit mirabilissima. Vñ Hern. in ꝓmone de vigilia natiuitat⁹ xp̄i dic̄. A seculo non est auditū q̄ sublimitas z vilitas conuenerūt in vnū. nihil deo sublimius nec limo vilius cū deus descēdit in limū. Hoc mirat Isa. di. vlti. ca. Quis audiuit vnq̄ tale. z q̄s vidit huic sile De quo scribit Hern. q̄ vgo fuit sine grauamine grauida. sine dolore puerpa. z q̄ sol nat⁹ est de stella. p̄r de filia. creator de creatura. O q̄ mirabilis ē hec natiuitas būdicta. vt dicit Cyprianus. In xp̄i būdicta natiuitate dū dei filius de vgine nascit. celū i terra cōcludit. sol tenebris inuolit. inuisibilis cernit. immortalis mortalis. dñs fuus. eternus tp̄aliter nascit. formak qui formar. natura portak que portat omnē creaturā. vbū fit infans z tacet. in sumis stat. in imis iacet. q̄ in nubibus tonat in p̄sepio plorat. ideo de ista mirabili natiuitate pōt dici illō Isa. xl. Neg. x. Non est sile factū opus in vniuersis regnis. eo q̄ dic̄ Imb. ꝓtra hereticos. Humanū sensum z intelligentiam excedit. non capit ratio q̄ fidelis ꝓfessio. scrutari non licet superna misteria. q̄ licet scire. quia dicit Isa. liij. Generationē ei⁹ quis enarrabit. quia dicit Damasce. li. iij. sniaz. in p̄ncipio. Nihil est mai⁹ inter oia z super oia q̄ deus est homo factus. Ergo inq̄t. Grego. nazā zenus dicens. Huius diei clamabo veritatē z gratiā annūciabo. in qua que natura non habet. vsus ignorat. ratio nescit. mens non capit. eloquiū tacet. ingeniū ebet. celū pauet. terra stupet q̄ de⁹ homo natus ē. O q̄ noua z inaudita permixtio. O mira z inexq̄sita cōpago qua sic cōmixta cōmiscet de⁹ z homo verbū z anima in vnā conueniunt psonā ¶ Quinto hec natiuitas būdicta fuit vtilissima. vt possem⁹ dicē illud Sap̄. vij. Venerunt mihi omnia bona pariter cū illa. Nam in filij dei aduentu in carnem vt dic̄ zvilb. in rōnali. humanū genus laborabat i septēplici morbo. A ¶ Prio eramus stulti z insipientes. iō indigebamus doctore. Secō eramus venditi. iō indigebamus redēptore. Tercio eram⁹ capti. iō indigebamus libatore. Quarto eram⁹ incarcerati. iō indigebamus eductore. Quinto eramus excecati. ideo indigebam⁹ illuminatore. Sexto eramus a patria exclusi. iō indigebamus introductore. Septimo eramus morti eterne deputati. iō indigebamus saluatore. iō ꝓ his oībus defectibus clamabāt sancti p̄res in limbo. z nūc fac̄ ecclesia exūs in mundo in septem antiphonis hos defectus repsentando. z desiderio magno clamans de his liberari. B ¶ Primo dixi ante aduentū xp̄i eramus stulti z insipientes ꝓpter pctm̄. de quo ps. xlviij. Homo cū in honore esset non intellexit ꝛc. Ideo eccl̄ia clamat ꝓ doctore in p̄ma antiphona O sapientia que ex ore altissimi ꝓdisti attingēs a fine vsq; ad finez fortiter suauiter disponensq; omnia veni ad docendū nos viam p̄udentie. Sed hodie natus est nobis doctor vitatis. de quo Job. xxviij. In hoc natus sum z ad hoc veni in mundū. vt testimoniū ꝓbibeā veritati. Hodie natus est ille q̄ est sapientia patris. q̄ dixit Isa. xlviij. Ego dñs docens te vtilia. Nam ipe est doctor q̄ revelabit nob patris sui archana. De quo Job. xv. Omnia q̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Secō per peccatum eramus vēditi. De quo Isa. liij. Gratis venūdati estis. q; ꝓ vno pomo. iō eccl̄ia in scōa antiphona clamat ꝓ redemptore. O adonay z dux domus isr̄l. qui moysi in igne z rubo apparuisti. z in syna legem dedisti. veni ad redimenduz nos in brachio extento. Hunc clamorē deus pater audiuit z filiū suū in redēptorē misit. de quo ps. cx. Redemptionē misit dñs populo suo. Nam hodie venit de quo dicit ap̄s ad Titū. ij. Dedit semetipm ꝓ nobis vt nos redimeret ab omni iniq̄tate. Hodie implerum est illud Isaie. xl. Ecce dñs veniet z merces eius cum eo. z opus illius coram illo sollicet opus redemptionis. Sed quid ꝓdesset si esse mus docti z redēpti. z adhuc post redemptionem detineremur captiui. Sic tercio q pctm̄ eram⁹ captiui. De q̄ captiuitate hr̄ Treñ. j. Propt multitudinē iniq̄tatū eius. s. ade quuli z posteri ducti sunt in captiuitatē. O q̄ miserabil̄ z diuturna captiuitas. q; q̄nq; milia annoꝝ z vltra durauit. iō eccl̄ia in tercia antiphona clamat ꝓ liberatore dicēs. O radix yesse q̄ stas in signū populoꝝ sup te reges cūtinebūt os suū. quē gētes deprecabunt. veni ad liberandū nos iam noli tardare. Nam boies quivolunt se exercitare in cursu corꝑali ꝓsueuerunt locū aliquē signare z ad illū currere. z qui ꝓmus quent et accipiet mercedē. Et sic xp̄s quasi in signū in alto positus est. ad quē oīes debemus currere. dicēdo. veni ad liberandū nos iam noli tardare. Sed hodie venit liberator. de quo Isa. lxj. Misit me vt captiuis ꝓdicarē indulgentiā. Nā ipe dic̄ Job. viij Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. Nam liberatio hūani generis fieri non potuit nisi per eū. vt dic̄ Aug. de vbis ap̄li. Non liberaret homo ni-

si deus homo fieret. Ez quid ꝓdesset captiuis si essent redempti ⁊ liberati si nondū essent ab oi victo absoluti. vt.s. sub peccato essent. ⁊ libere quo vellent ire non possent. Et sic q̄rto adhuc eramus incarcerati ⁊ i tenebris clausi. Jō in q̄rta antiphona clamat eccl̄ia. O clauis domus dauid ⁊ sceptrum domus isr̄l. q̄ aperis ⁊ nemo claudit. claudis ⁊ nemo aperit. veni educ vinctos de domo carceris sedētes i tenebr̄ ⁊ in vmbra mort̄. Sic hodie venit vt eductor de carcē. de q̄ ꝯpo .j. Ego habeo claues mort̄ ⁊ inferni. Nā ip̄e est qui p clauē crucis sue reserauit ⁊ aquit aditū regni celestis. Isa.xxij. Dabo clauē domus dauid sup humer eius. De quo Damas. Crux x̄pi est clauis paradisi. Ez q̄ diu sunt i carcere oculos hūt obtenebr̄atos. nec clare vidē p̄t. iō post absolutionē a carcere restat eos illuminare vt videāt quo ire debeāt. Sic q̄nto eramus in carcere pcti excecati. iuxta illō Sap.ij. Excecauit eos malicia eor. ⁊ Sophonie.j. Ambulauerūt vt ceci q̄r dño peccauerunt. Jō eccl̄ia in q̄nta antiphona clamat ꝓ illuminatione dicēs. O oriens ⁊ splēdor lucis eterne. sol iusticie. veni ⁊ illumina sedētes in tenebr̄ ⁊ in vmbra mort̄. Sic hodie venit lux mūdi. de q̄ Joh.j. Erat lux vera q̄ illuminat oēm hominē venientē in hunc mundū. Hodie implet̄ ē illud dict̄ Zacharie Lu.j. Visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent ⁊c̄. Hodie venit illa lux de qua Isa.xlij Dedi te in lucez gentiū vt apies oculos cecor. Jō q̄libet cecus pct̄or hodie clamare debet cū ps.xij. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā i mort̄e. q̄r dicit Aug. sup Joh. Natiuitas x̄pi est collirium de quo illuminantur oculi nr̄i. vt videre possimus maiestatē ꝓ eius humilitatē. Nā vt verbum caro factū est medicamentū nobis factuz est. vt q̄r de terra eramus excecati. sic de terra sanati. Sed q̄d ꝓdesset si essemus docti ⁊ ab inimicis penitus liberati ⁊ illuminati si nō essemus ad regnū ꝓducti. Sic sexto eramus a patria excluſi. Jō in sexta antiphona eccl̄ia clamat ꝓ introductore dicēs. O rex gentiū ⁊ desideratus eaz q̄ facis vtraq̄ vnum. veni salua hoiem quē de limo formasti. sic hodie venit introductor in terrā ꝓmissionis q̄ fluit lacte ⁊ melle. i. in qua est refectio hūanitatis ⁊ diuinitatis. q̄r dicit Aug. sup Joh. Deꝰ occultus factus est homo manifestus. vt hoies manifestos faceret deos. Jō factus ē ꝓticeps nr̄e hūanitatis vt essemus ꝓticipes sue diuinitatis i patria celesti x̄pi coheredes. Ez q̄d ꝓdesset si deberemus ad regnū ꝓduci ⁊ nō saluari ab omni morte. Sic septimo eramus mort̄i deputati. de quo ps.cvj. Apꝓpinquauer̄t vsq̄ ad portas mortis. Jō indigebamus saluatore ꝓ quo clamat eccl̄ia in septima antiphona dicēs. O emanuel rex ⁊ legifer nr̄. expectatio gentium. ⁊ desideratus eaz. veni ad saluandū nos dñe deꝰ nr̄. ¶ Hunc clamorez hodie audiuit deus p̄r ⁊ misit saluatorē. de q̄ thema. Natus est vobis hodie saluator mundi. Ip̄e est qui dixit Luce. xix. Venit filius hois querē ⁊ saluū facere quod perierat. q̄r dicit Augu. super Joh. Vt homines nascerent ex deo deꝰ homo natus est. factus est hō mortalis vt homines fierēt immortales. Hodie venit ille salua de quo Anf. Non est salus in mundo nisi quā peperit virgo.

¶ Sermo. xviij. ¶ Ad idem

OPortet ꝓuenire solem ad bñdictionem tuam. scribit Sap. xvj. ⁊ ponit loco thematis leticie ꝓsentis festiuitatis. ¶ Dicunt naturales q̄ sol oritur sub nube tūc est signum future pluuie. Spiritualiter. ꝓ solem intelligitur x̄ps. De cuius ortu habetur Malach. vi. Orietur vobis timentib⁹ deum sol iusticie. Et Gregor⁹. Natus est sol iusticie x̄ps deus noster. Et merito x̄ps dicit sol. Nam sic dicit Amb. in exameron. Sol est oculus mundi. iocunditas diei. pulcritudo celi. sic x̄ps est oculus mundi ⁊ lux. Joh. viij. Ego sum lux mundi. ⁊ Johānis.j. Erat lux vera que illuminat omnē hominem venientē in hunc mundum. Itez sicut sol est gaudiū diei sic x̄ps est iocunditas eternalis. Nam spiritus angelor ⁊ hoīm recipiunt ab ipso iocunditatem. De quo Eccl̄i. xv. Jocunditatē ⁊ exultationē thesaurizant sup eum. Nā sine isto sole nullum est gaudiū. quia omnes homines hoc lumie non vtentes possunt cōqueri illud Thob. v. Quale mihi gaudium cū in tenebris sedeo ⁊ lumen celi non video. nam omne gaudiū ꝓcedit ab ipo. vñ potest dici de eo illud Eccles .xj. Dulce est lumen et delectabile oculis vidē solem. s. iusticie. ¶ Hic sol iusticie hodie ortus est sub nube humanitatis. ⁊ hoc fuit signū pluuie gr̄az. Nam ante aduentū x̄pi celum fuit clausum non solū tribus annis cū dimidio sicut in tempe helie. ꝛ plusq̄ q̄nq̄ milibus annor q̄ non descendit pluuia gr̄az perfecta que posset hoiem purificare saltem perfecte. ita q̄ miraret̄ david iterrogādo. ps. lxxxviij. Ubi sunt misericordie tue antique dñe sicut iurasti ⁊c̄. ⁊ alibi ps. lxxvj. Nunq̄d cōtinebit in ira misericordias suas. aut obliuiscet misereri deus. Et ꝓ hac pluuia gr̄e clamauit Isa. ca. xlv. Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustū. Ez hodie deus p̄audiuit hunc clamorē ⁊ misit solē iusticie orīri sub nube humanitatis. cū quo venit pluuia omnis gr̄e. De quo hodie legit̄ i ep̄la. ⁊ habet̄ ad Titū. ij. Apparuit gr̄a dei ⁊ saluatoris nr̄i oibus hominibus. Et merito eius natiuitas dicit̄ gr̄a. q̄r dicit Hern̄. Quid em̄ euidentius signuz gratie esse poterit q̄ q̄ deus pater de sinu paterno filiū suū tradidit et i humanitate debitū ꝓ homine soluit. que solutio non potuit fieri sine ipo. vt testat̄ Augusti. dicens Non liberaretur homo nisi deus fieret homo. Et hoc in spū vidit salomon dicens. Oportet ꝓuenire solem ad benedictionē tuam. scribitur loco vbi supra. ¶ Ꝓ quo nota per solez hic intelligitur x̄ps deus ⁊ homo. Et merito. quia sicut sol est vnꝰ nō habens similem. ⁊ dicit̄ sol quasi solus lucens. Et sic x̄ps deus ⁊ homo solꝰ est. Vñ Deut. xxxij. Videte q̄ ego sim solus ⁊ non sit alius deus ꝓter me. q̄r est vnus in essentia cum p̄re ⁊ spūsancto de quo Isa. xlij. Ante me non est formatus deus ⁊ post me non erit. Ego sum dñs ⁊ nō est absq̄ me saluator. Jō canit eccl̄ia. Tu solus sanctus. tu solus dñs. Et sic est sol solus lucens. Hic sol x̄ps ori

tur dupliciter. s. corpal'r & spūal'r. Primo corpal'r ortus est hodie p humane carnis apparitionē. vñ Geñ. xix. Sol egressus est sup terrā. i. xps sub nube hūanitat' apparuit. vt ipleret illud Ezech. xxxij. Solē nube tegā. Scōo iste sol ortꝰ spūal'r p gratiā in mentibus hoim. & de vtroq ortu solis iusticie possum dicē. Oportet puenire solē ad bñdictionē tuā. Et bene oportuit. q dicit Berñ. Nesciebaz saluus fieri nisi mitterek filius altissimi. Et q̄ oportebat puenire solē p carnis assumptionem. ¶ Pro q̄ notandū. xps in sua natiuitate merito dicitur sol xpter solis ppietatem. que est multiplex. ¶ Primo sol opak fecunditatem in terris. vbi dicit Aris. in. ij. phisicoz. Hō generat hoiem & sol. Nam nulla creatura sine solis vtute fructificat. sic nec si ne xpo pōt oriri fructus opis meritorie. De q̄ Johan. xv. Sine me nihil potestis facere. Et hoc ꝓsiderans apl's dixit. ij. ad Choz. iij. Nō sum⁹ sufficientes cogitare aliq̄d a nobis tanq̄ ex vobis. ꝫ sufficientia nr̄a a deo est. ¶ Scōo sol habet virtutez in reconciliando ꝓrietatē. Nam sic in medio planetarū existit. supiozes cū inferiozibus recōciliat q̄ inimicem ꝓriank. Et sic xps in humanitate deū patrem hoibus recōciliauit. de quo Ro. v. Cū inimici essemus recōciliati sumus p sanguinē filij ei⁹. Hic sol hodie ortus ē latēter sub nube hūanitatis. vt canit eccl'ia. Hodie celoz rex de vgine nasci dignat⁹ est vt hoiem pditū ad celestia regna reuocaret. Ideo Leo papa i hodierno ꝑmone dic̄. Saluatoz nr̄ dilectissimi hodie natus ē. gaudeamus. Nā sic̄ nullū a pctis libez inuenit. ita p liberandis oibus venit. Ecce nūc est sol reconciliās. ¶ Tercio sol opak surſum & deoꝛsum illuminositatē. q̄ p solē supioza & inferioza illustrank sic hodie xpo nato supioza hoc ē. angeli apparuerūt in magna claritate. vt hꝫ Iu. ij. Et obscuritas noctis vsa est in claruz diem. iuxta illud. ps. cxxxviij. Nox sic̄ dies illuminabit Nam sic̄ refert Petrus in histo. scolas. q̄ hora natiuitatis xpi tres soles apparuerunt. ad euidens signū q̄ ille venerat q̄ oia illuminaret. supioza. media. & inferioza. ꝑm illud Luc. j. Visitauit nos oriens ex alto. Illumiare his q̄ i tenebꝛ & ¶ vtinā & tenebrosa coꝛda peccatoz hodie illuminarenk p hunc solem. ¶ Timendū est q̄ heu q̄ plures sunt. q̄ ita in valle pctoz sunt depssi q̄ lux istius solis ad eos nō pōt ptingē. Tales pñt conq̄ri illud Sap. v. Errauimus a via vitatis & iusticie lumē non luxit nobis. & sol intelligētie non est ortus nob. Hō quia ceci sunt in pctis q̄ nō pñt ptcipes fore effect⁹ lucis. Nō ꝙquerik Aug. dicēs. Ne cecis oculis qui te eternū lumen nō vidēt. de tenebris ad tenebras vadunt. nesciētes vbi coꝛruūt. ¶ Quarta ꝓrietas solis q̄ sole oriente dura dissoluunk & fluere incipiunt. vt nix & glacies. Sic in natiuitate xpi dura incipiunt fluere sic celi q̄ ante natiuitatē xpi fuerunt ita duri q̄ in q̄nq̄ milib⁹ annoz nō fluebant aque gre. Ꝫ hodie mellifluī facti sunt celi. vt canit ecclesia. Hodie mōtes fluidi facti sunt Iobel. iij. In illa die stillabunt mōtes dulcedinē & colles fluent lacte. Hodie vinee engaddi flozuerūt. vt dic̄ Bartholomeus. & ptulerunt atq̄ abundanter effuderunt balsami liquoꝛē. Hodie fons aque in ciuitate romana in liquoꝛe olei vsus est. vt dicit Innocentius. & erumpens in tiberim ꝓfluxit. ad designandum q̄ ille natus est hodie q̄ largissime grām omnibus peccatoꝛib⁹ vellet dare. Ideo Haymo sup Apocal'. Natiuitas xpi tantā apportauit gratiā ac salutē. vt q̄ in multis offendimus oēs & timemus strictū iudicē ad gratiosum recurramus insantem

¶ Vt habek exemplū de moniali meretrice facta. & post hoc venit ad pniam. Nam q̄ cogitauit de iudicio extremo. tūc desperauit cogitando. Adam xpter vnū pomū de paradiso est expulsus. lucifer xpter cogitationez superbam cecidit de celo. Quando vo cogitauit de passione xpi innocēti timuit cogitando. q̄d re oporteret pati si innocens ita passus est. Cū vo meditata est de humanitate suscepta in qua puer nat⁹ est. dulcis orta est ei ꝓfidentia cogitans. pueri cito ignoscunt. sic p tuā infantiam ignosce meis criminibus. Et merito dulcis confidentia debet oriri ex sua infancia & humanitate susceptā. q̄ dicit Aug. sup ps. Qui suscepit malum tuū ꝓfide & spera q̄ communicet tibi bonū suum. ¶ Quinto sol oriente venenosa aialia ad latibula fugiunt. Sic orto sole iusticie hoc ē xpo nato oēs immūdi & ꝓtra naturā peccātes sunt exticti & mortui. De quo xpba dauid in ps. c. In maturino interficiēbam oēs peccatoꝛes terre. hoc fecit ne in humana natura assumpta tāta immūdicia de cetero iueniret. Naz vt dicit Aug. Illud nephandissimū peccatū ꝓtra naturā fuit causa maxima quare tam diu distulit icarnari. ꝑm illō Geñ. vj. Penitet me fecisse hominē. q̄ indigni sunt xpi natiuitate. Timere deberēt ne terra se apiret. & vt dathā & abyrō deglutiret. vel sulphur plueret si sup zodomitas. Geñ. xix. Idē. Non solū immūdi pctoꝛes ꝫ etiam immūda idola fūt deleta. Nam legit q̄ in ortu istius solis statua romuli q̄ fuit romanoꝛ deus ceciderit. & alie statue alioꝛ deoꝛ. ad denotandū q̄ ille nat⁹ esset q̄ oim deoꝛ esset deus. ¶ Sexto sole oriente aialia cuncta letank. Sic xpo nato oēs fideles Proter. xv. Lux oculoꝛ vel celoꝛ letificat omnē aiam. Eccles. xj. Dulce ē lumen & delectabile oculis videre solē. i. claris. & sic fidelib⁹. de quo Aug. in epla ꝓtra faustū. Scio inestimabile gaudiū angelis & homibus sanctisq̄ ꝑtibus in xpi natiuitate fore natum. Ne mirum q̄ homines letari sunt. q̄ dicit Hilarius super Math eum. Sustollitur humana fragilitas vltra angelicam celsitudinez. Iō Isa. lv. Mōtes & colles cantabunt laudem deo. & oia ligna regionis plaudēt manu. & merito q̄ hec dies boni nuncij est. si tacuerimus. s. a laude. & no luerimus nunciare sceleris arguemur. Reuera. Ideo legitur de quodam monacho. qui cum legeretur verbū caro factum est. non flectebat genua & diabolus dedit ei alapam dicens. Si legerek. vbuz demon factum nunq̄ genu flectere cessarez. Ideo Clemens papa dedit vnū annū & xl. dies oibus q̄ deuote genu flecterent cū audirent. verbū caro factum ē. Iō canit eccl'ia. Grates nūc omnes reddamus dño deo q̄ sua natiuitate nos liberauit de diabolica potestate. Imb. in li. ꝑfa. Qui ingratus fuerit xpi natiuitati erit sine fructu eius passionis meritorie. ¶ Septimo sol in ortu et in occasu ma-

ſor videk. vt dicit Alexander ſup. iij. metheororum Et rō. qz multus vapor interponit. z ſic maior apparet. Gratian⁹. In ortu ſaluatoris maior apparet clementia ꝓditoris. ¶ Vt patet in exemplo. Mulier quedā deuota p⁹ infantiā xpi ſemp i biabat. Veniēte igit xpe eius natiuitatis rogauit eum vt ſibi oſtenderet imaginē ſue infantie. z cuz in receſſu alioz hoiz i eccl̄ia ſola expectaret viſus eſt ei formoſus puer ſtās ante eā. Vidente igitur ea puer tam formoſum interrogauit ipm ſi ſciret Aue maria. q reſpōdit. etiā. z illa dic. Et cuz puer dixiſſet vſq; ibi. Benedictus fruct⁹ vētris tui dixit puer. ego ſū idē fructus. z euanuit. z mulieri ſpecialē gratiam infudit. Vt illa iubilando clamauit. reuertere chariſſime puer decoze z amabilis. Et p trigita dies eſtuabat poſt eū. Triceſimo die venit ieſus dicēs. Oze renocatus venio ad te vt z tu venias ad me in regnū meū. illa gaudēs emigrauit. ¶ Octauo in ortu ſol⁹ infirmitates alleuiant. Ratio qz infirmitas ſurgit ex malis humorib⁹. z hi in nocte magis augmentant. Jō infirmi nocte fortius puniunt. ſole oriēte hūores groſſi p calorē minuunt. z ſic infirmitates alleuiant. Sic ante incarnatōnē xpi hō patiebat multas infirmitates. Prio ſupbie tumorē ortū i celo. deideq; i paradiſo. Cōtra iſtū tumorē attulit carnē ſuā in humilitate. Aug. Medicina tumoz̄ eſt humilitas ſaluatoris. Damaſ. Hō p ſupbiam erexit ſe ꝓtra deū. vſq; ad deū ſupra deū. Contra deū qz ꝓtra illius ꝓceptuz. Vſq; ad deū. quia vſq; ad diuinitatis ſue appetitū. Supra deū. qz volūtatē ſuā ſupra dei volūtatē poſuit. Sz xps in redēptiōis ope nō ꝫ hoies ſ̄ xp̄ hoies i. ꝓpter ipoz̄ ſaluationē. vſq; ad homies. i. vſq; ad humane nature ſuſceptionē. z qōāmodo infra homines ꝓpter paſſionis nimiā abiectionē. Eſa. liij. Deſideraui⁹ eū deſpectū z nouiſſimū viroz̄ virū doloz̄ z ſcientē infirmitatē. Aug. Humilitatis exemplū eſt ſupbie medicamentū. Nā nr̄a ſupbia nō potuit meli⁹ ſanari q̄ humilitate filij dei. Her. in ſermone. Quis digne pēſare poterit quāte humilitatis extitit q dn̄s maieſtatis ita ſe deꝑmere voluit q hodie rex niniue i ſacra apparuit. Jone iij. z Job. xvj. Saccū ꝓſui ſup cutē meā. Her. Niſi ſaccū plenū miſcōia i icarnatōe ſcindēdū i paſſione. Saccus iſte ꝓtinebat plenitudinē diuinitatz̄ Jone. iij. Rex niniue indut⁹ ē ſacco z ſedit in cinere. i. indutus būanitate vt penitētiā p nobis ageret. Aug. Fili⁹ dei nō hz vnde flagellaret ad ꝫ carne indut⁹ ē vt ſine flagellis nō eſſet. Itē ante ortū hui⁹ ſolis gen⁹ humanū erat erroze excecatuz ita vt adoraret lingna z lapides z beſtias terre. Geñ. vj. Cuncta cogitatio cordis intēta ē ad malū oñi tpe. Geñ. viij. Senſus z cogitatōes hoiz ab adoleſcētia ꝓna ſūt ad malū De q̄ Ro. j. Mutauerūt glorią incorruptibil⁹ dei in ſimilitudinē imaginis corruptibil⁹ hominis. z volucꝝ z quadrupeduz et et ſerpētū rē. ſeq;. Seruierūt creature pot⁹ q̄ creatori. Sol iſte venīēs i mūdū illumiauit tenebrarū erroꝛē p ꝓdicationē. Joh. xiij. Creditis in deū et in me credite. q. d. lapides z ligna q̄s colitz̄ non ſūt dij ſ̄ ego. pſ. xcv. Omnes dij gentium demonia. De ortu dicit Naum. iij. Ortus eſt ſol z auolauerūt locuſte. i. errores q̄ de malo in malū ſaltāt vt locuſte qz vno incōueniēte dato ſequūt plura. Itē i carnali effectu deprauati Geñ. vj. Oñis caro corrupat viā ſuā ſup terram.

¶ Sermo xix. ¶ Ad idem.

OPortet preuenire ſolem ad bñdictionē tuā. ſcribit Bap. xvj. Audiſtis eni quō ſol iuſticie xps deus noſter ortus ē corporaliter p humāe carnis apparitionē. Nunc vero videndū eſt quō oriatur ſpūaliter in cordibus hominū p gr̄am ſuā. Quid enim ꝓdeſſet natiuitas corporal̄ in mūdum ſi nō adeſſet natiuitas ſpiritual̄ in mentib⁹ hominum. cum dicit Aug. in enchiridion. Oñia nr̄a merita non ſunt aliud niſi dei gr̄a. Quapropter ſpūal̄ natiuitas per dei gratiā ſumme eſt deſiderāda. iuxta illō Iſi. in fino. In oñi tuo ope gr̄am dei poſce. Naz ſicut vbi radius ſolis attingere nō pōt fructus nō creſcit. ſic vbi nō adeſt lux gr̄e ibi ē ſterilitas in oī opere bono. De q̄ Damaſ. li. ij. dic. Colle gr̄am et nō erit alicui⁹ opis efficacia. Idcirco oportet p̄uenire ſolez. ſ. gratie ad benedictionē tuā. ¶ Pro quo ſciendum q ſol tā in ortu ſuo q̄ in curſu habz ſex ꝓprietates. ſic ſol iuſticie xps deus nr̄ ſex ſpiritualiter operat in nobis dum naſcit i nobis. Sol ſex habet ꝓprietates. Prio p̄mittit roꝛē. ſcō p̄ūcit ſplendoꝛē. tertio inducit ruboꝛē. quarto aſcendit gradū altioꝛē. q̄nto inualeſcit ad feruoꝛem. ſexto declinat i palloꝛē. Hec ſex opat in nob ſpiritu aliter ſol iuſticie. Primo volēs oriri in nobis p̄emittit roꝛē. i. p̄euenientem gratiā. z non eſt aliud niſi quedam admūtio monēs hominē ad ſalutē. De q̄ Eph. ij. Donū dei eſt nō ex operib⁹ ne quis gloꝛietur. z Rom. xj. Sine penitētia ſūt donaz vocatio dei. ió Bern. Quotiēs ſuggeſtionē bonā ſenſeris da honoꝛē deo. z age reuerentiā ſpūiſancto. cuius vox ſonat in auribus tuis. ſuggerens illud. Eſa. xlvj. Preuaricatores redite ad cor. ¶ Cōuenienter eni hec gr̄a nomīe roꝛis deſignat ꝓpter tria. quia ſicut ros cadit leniter. aſcēdit ſ̄btilit. fructificat vtilit. ſic gratia p̄ueniens hec oñia operatur. Primo cadit leniter. qz nullus caſus ei⁹ ſentit ſic z gratia p̄uenies. Nam difficulter inter gratiaz admonitionem z noſtram cogitationē differētia valet aſſignari. Dicit eni Her. Silla ſunt cogitata mentis nr̄e ſermonib⁹ veritatis. Scō aſcēdit ſ̄btiliter ſine motu ſenſibili. Sic gratia ſine motu ſēſibili interioza noſtra ſurſum trahit. Tertio fecundat vel fructificat vtiliter. z ſic ros gratie oñia etiam aliena facit noſtra. Ro. viij. Scimus quoniā diligēt⁹ deū oñia cooperant in bonū. ¶ Scō p̄ūcit ſplendoꝛē. z ſic ſol iuſticie xps deus noſter p̄ūcit ſuper faciem terre. id eſt terrene cōſcientie ſplendoꝛē. ſ. cognitionis iterne ſcz quid egiſti. q̄d meruiſti. quid perdidiſti. Greg. Dū diuin⁹ reſpectus nos illuminat cūcta mētis abſcōdita manifeſtat Au. j. Illuminare his q̄ i tenebris z i vmbra mortis ſedēt. ¶ Tertio ſol inducit ruboꝛē. i. pniaz et ꝓtritionē. Nā hō nō ꝓterit de his q̄ p̄miſit niſi ex ſplendoꝛe gr̄e p̄us cognoſcat. Her. Si ip⁹ cognitio ē ſalutz̄ initiū. tūc cognitio z pnie ꝓtritō ſūt

cõiuncta. Et bñ contritio pñie figurat ꝙ rubozez. ¶ Nota ex triplici causa homines ruboze suffundunt. s. verecũdia. iracũdia. z terroꝛis vehemẽtia. q̃ tria cũ ꝓfluxerint verã penitẽtiã efficiũt. De recũdia eni efficit ex dei offensione. iracũdia ex dãni illatione. terroꝛis vehemẽtia ex ꝑpria dehonestatione. Cũ ergo ex splẽdoꝛe cognitiõis deũ nos ꝯgnoscimus offendisse merito ruboꝛe suffũdimur ꝙ tã gloꝛiosũ deũ nos viles z exigui ỽmiculi ꝑpt peccata vilia z feda offendim⁹. Et sic pñ. xliij. Tota die verecũdia mea coꝛã me ẽ z ꝓfusio. Her. Cogitanti mihi ꝙ pñem offenderi ẽ certe ꝙ pudeat. q̃ fr̃ote tollã oculos meos ad vultũ tã pij pñis ꝙ caduca z vana nõ erubui ꝓferre eterni pñis amoꝛi. Scõo merito nobis trascimur z trascẽdo ruboꝛe suffundimur ꝓsiderãtes ꝙ tã grauia dãna ex peccatis incurrim⁹. s. pditionẽ anie z dãnationẽ z oĩum bonoꝛũ denudationẽ. Tertio ruboꝛẽ ꝓcipim⁹ ex terroꝛe ꝑtritiõis ꝙ tã viles z abominabiles facti sum⁹ ex pctõ. clamãtes in celũ. pñ. lxxij. Ad nihilũ redactus sũ z nesciui. Et pñ. xlviij. Nõ cum in honoꝛe esset nõ intellexit ꝛc. Her. Quantũ putas contristatur anius seipm intuẽs z carnẽ leproſaz inueniens. multo magis de ania. ¶ Quarto sol q̃ duz ascendit altioꝛẽ. Et sic xps deus nr̃ cum oꝛtus est in nob ꝙ gradus ꝑfectiõ ascẽdit. psal. lxxxiij. Ascensiones in coꝛde suo disponit. De quo greg. Nemo repente fit sũm⁹. ꝛ a minio dſcꝑ incboat vt ad magna tandẽ puenĩat. Ascendit aũt sol diuin⁹ in nobis trib⁹ gradib⁹. s. ꝙ peccatoꝛũ remissionem gratiarũactionẽ. gratuitã dilectionẽ. Pꝛio contingit cũ hõ dolet veniẽs ad ruboꝛẽ ꝙ penitentiã tãdiu simulauit. tũc dñs misertus ei inꝑfidẽtia dicit ei. Cõfide fili remittuntur tibi peccata tua. Cum hoc fit statim spiritussanctus trahit hominem ad secũdum. scilicet ad gratias agẽdas ꝙ gr̃az remissionis. j. Chox. j. Gr̃as ago deo meo sp. Her. Felix hõ q̃ ad singula dona gr̃as agit. Nã cũ nos grates exhibem⁹ amplius gr̃e locũ in nobis facimus Post gratiarũactionẽ z beneficiorũ memoꝛationez trãsitur ad tertiũ gradũ vt inciptak de⁹ dulcescere et ꝑpter seipm diligi. Hunc amoꝛẽ quesiuit dñs. Malach. j. Quis ẽ qui incẽdat altare meũ gratuito. i. altare coꝛdis gratuita dilectõne. pñ. cxvij. Cõfitemini dño qñ bon⁹. Her. Qui ꝓfitek dño nõ vt bonus sit sibi ꝛ in seipo hic nõ diligit deũ. Ver⁹ amoꝛ nõ requirit pmiũ ꝛ merek. ¶ Quinto sol inualescit. s. ad feruoꝛẽ circa hoꝛã sextã. z virtute sui feruoꝛis tres affectus opatur. facit hoies incalescere. arescere. migrescere. Sic sol diuin⁹ spũal'r in nobis ꝓficiens pmo facit nos calescere feruẽtissima charitate. Cũ eni dicit Deu. iiij. Deus ignis ꝓsumẽs est. ideo facit feruere. Hiere. xx. Factus ẽ in coꝛde meo q̃si ignis estuãs claususq̃ i ossib⁹ meis et defeci ferre nõ sustinẽs. Osee. j. Tota die dormiuit coq̃ns eos mane ipe succensus q̃si ignis flamme. Hec fortissima flãma feruoꝛis ꝓficit in nobis gr̃am vnionis. sic̃ eni ignis material' conuertit i se materiã in quã agit sic ignis diuinus ꝙuertit in se aniam quã accendit. Her. Quẽadmodũ varia soluta metalla in igne in vnũ ꝓfluunt. sic de⁹ z ania longe a se diuersa in vnũ ꝓfluunt. nã ex hoc igne coꝛda liquescunt z ꝓfluũt. Joh. xvij. Rogo vt vnũ sint sicut egoꝛ tu vnum sum⁹. Ex illa gloꝛiosa vnione oĩa q̃ dei sũt. sũt nr̃a. z nr̃a dei. Secũdo sol diuinus facit nos aboĩi carnalitatis humoꝛe arescere. vt nil eoꝛũ q̃ carnis sũt admittand⁹. Et hoc est qõ dicit Her. Dulce est his in terrenis esse reb⁹ q̃ nil gustant de celestib⁹. Hz q̃ gustauit dulcedinez cel estiũ bonoꝛ hz amaritudinẽ terrenoꝛũ de quo Greg. Gustato spũ desipit ois caro. Tertio facit nos nigrescere. i. omnẽ exteꝛioꝛem oꝛnatũ parui pendere. z de exteꝛioꝛi domine q̃si nil curare. Nõ designatur in figura z docek in scriptura. In figura tabernaculũ exteꝛius dissimilib⁹ pellib⁹ ẽ coopertũ. intus auro purissimo decoꝛatũ. In scriptura. Cañ. j. Nigra sũ ꝛ formosa. nolite me ꝓsiderare ꝙ fusca sim qꝛ decoloꝛauit me sol scz iustitie i passione. Esa. liij. Vidim⁹ eũ nõ habentẽ speciez neq̃ decoꝛem q̃si leproſum z humiliatuz. ¶ Sexto sol ad occasum induit palloꝛẽ. Sic sol diuin⁹ post predicta effundit in nos tres effectus ꝙ pallozem congrue designatos. ¶ Nam hoies ꝓsueuerunt palleſcere ex laboꝛe. timoꝛe. z languoꝛe. Oꝛimo ex laboꝛe. z significat ꝓtinuũ studium ꝑficiendi. quia post predicta tã auide currũt viam dei vt modum habere nesciant in agẽdo. Et talis conatus ꝓ perfectiõe filij gratie reputak. quia ꝑ nimio amoꝛe multa magna z ardua faciunt. z quic quid faciũt ꝓ nihilo reputãt. sic̃ maria magdalena ſm Greg. cum ꝓsiderauit q̃d fecit noluit moderare quid faceret. Et sic Her. dicit. Totus laboꝛ meus vix est vni⁹ hoꝛe. z si amplius nõ sentio pꝛe amoꝛe. Aug. Nõ graue est laboꝛantib⁹ leue amãtibus. Her. Vbi amoꝛ non est laboꝛ. Scõo homines palleſcũt ex languoꝛe. nã ex nimio desiderio ꝓtioris laboris necessariũ ẽ vt gr̃a sbtrahatur. qua sbtracta vehementer languoꝛẽ suscipiunt vt gratia reuertatur. In hoc languoꝛe stetit spõsa. Cãti. v. Nunciate dilecto qꝛ amoꝛe langueo. vulnerata charitate ego sũ. Nam nihil penalius aĩe amoꝛose q̃ sbtractio rei amate. Et sic mens quãdo sentit subtractã gratiã dicit illud Oꝛige. sup Cãti. Heu inquit quo abijt gaudiũ. vbi latet amoꝛ meus. cur me dereliquisti salus mea. Et sic magdalena ſm Oꝛige. sup stabat. Oneroſi sũt mihi angeli. consolantur z grauant me. quia nõ quero creaturã sed creatoꝛem. Her. in tractatu de charitate. Frustra consolatur exteꝛius vbi vuln⁹ amoꝛis curari opoꝛtet interius. sicut Anna post filium Thobiã suspirans. z sic tales. Bern. Quãto chaꝛioꝛ qõ ꝓsens est. tanto egrioꝛ facet cũ subtrahitur. Tertio palleſcunt homines ex timoꝛe qõ contingit quãdo homines appꝛopinquant fini tanq̃ sol vergẽs ad occasum ex timoꝛe vicine mortis nesciẽtes quem finem sortiantur. Eunt eni z quocunq̃ venerint ibi erunt semp Eccs. xj. Quocunq̃ ceciderit lignum ibi erit. siue ad aquilonẽ siue ad austrum. Etiã electi z sancti cogitant illud Eccs. viij. Vidi impios in inferno sepultos. qui q̃diu viuerent in loco sancto erãt z laudabantur quasi iustoꝛ opa haberẽt. Ideo dicunt intra se illud Eccs. ix. Nescit homo an odio vel amoꝛe dei dignus sit. sed omnia in futurum reseruanꝝ incerta. Nam de christo legim⁹

Appropinquãte solutõe carnis factus i agonia p lixius orabat. Abba pater si possibile est trãseat a me calix iste. Et sbiunxit. Tristis est ania mea vsq; ad mortẽ. Et factus ẽ sudor ꝛc. De hoc timore dicit Greg. Electi dei semp iudicia dei ptimescant i oĩbus. signanter in extremis tanto timor acrior quãto eterna tribulatio vicinior.

¶ Sermo xx. Ad idem.

Evangelizo vobis gaudium magnũ qđ erit oĩ populo. qz hodie natus est saluator. Lu. ij. ¶ Dicit plinius in speculo naturali. Sol cũ orit grandis fragor ꝛ strepitus in orientalib⁹ regionib⁹ auditur. Ratio fm phm. ij. metherorũ. Dñe humidũ velocit calefactũ facit strepitũ. Sicut videm⁹ in nubibus cũ velocit ꝛ celeriter inflãmant tonitruar fragores varios efficere ꝓbantur. Regio aũt orientis humida ẽ valde. qz stagnis. ꝛ paludibus humectar. iõ supueniẽte vtute sol velocit calescit. ꝛ sic fragor causar. Spiritualr. sic sol insticie ortus ẽ p benedictã natiuitatẽ fm repsentatõnẽ ecclesie. ideo fragor diuini laudis a xpiano populo pre gaudio audiri debet. Vnde Leo papa. Nõ est phas locũ esse tristicie vbi natalis ẽ vite. Et merito hec dies ẽ leticie. qz Cassiod. sup illõ ps. cxvij. Hec ẽ dies quã fecit dñs. dic. Licet dom⁹ cunctos dies creauit. singulariť tñ hunc diẽ fecisse dicitur. qz xpi domini natiuitate sacrat⁹ ẽ. in q̃ merito exultare ꝛ letari ꝓuenit. qm̃ i eo diabolus vim perdidit. ꝛ mundus salutẽ accepit. Et in hui⁹ figuram plures cantilenet plura iubilamia cũ in alio die canunt. qz angeli hodie letãtes cãtabant. Gloria in excelsis deo. ꝛ in terra pax homib⁹ bone voluntatis. Lu. ij. Sup quo dicit Greg. li. xxvij. moral. Celi rege nato angelor chori in el⁹ annũciatione ꝓdeunt hymnũ de victoria dicũt de prauo vite discordia nos q̃s dudũ despexerãt ciues ꝓgnoscunt ꝓsono ore ꝑdicãtes. gloria in excelsis deo ꝛc. Ac si dicant. q̃s a nobis malicia disiunxerat. iam nũc in terra bonitas saluator⁹ copulat. Iõ dauid inuitat nos oẽs hodie ad fragorẽ laudis dicẽs. ps. xcvij. Cantate dño canticũ nouum. quia mirabilia fecit. s. in incarnatõe. De quo thema. Euangelizo vobis gaudiũ magnum ꝛc. ¶ In summa euãgelij tria innuunt. Prio tpal⁹ natiuitatis cõgruitas. Scõo nati infãtis tractabilitas. Tertio angeli annunciantis claritas. Primũ ibi. Exijt edictũ. secũdum ibi. impleti sũt dies. tertiũ ibi. pastores erant in eadem regione. ¶ Dixi prio innuit tẽporal⁹ natiuitatis cõgruitas. De q̃ dicit. In illo tpe. s. anno xlij. Octauiani q̃ cognominat⁹ ẽ august⁹. qz valde auxit imperiũ romanũ a q̃ oĩes iperatores dicũt augusti. ꝛ mẽsis q̃ pr⁹ dicebat sextil⁹ ab eo dr augustus. qz tunc redijt de victoria ptra anthoniũ cleopatrã. ipe totũ orbem romano imperio sbiugauit. ideo dic. Exijt edictũ a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. Dicit Symõ de castia. illa descriptio a superbia ꝓcessit cesaris. ¶ Scire studuit q̃t hoies suo imperio sbdidit. ꝛ tamen nõ legim⁹ eum temporaliter punitũ sicut david. ij. Reg. xxiiij. qui simile facere in regno suo p sumpsit. ideo optiõe sibi data elegit tres dies pestilentiã. ꝛ obierũt septuagita milia hominũ. Die aũt sic nõ fuit punit⁹. quia gentilis ꝛ indign⁹ prescenti correctõne. David vero fuit fidel iõ correct⁹ est. Dicit nãq; Aug. Aliqui indigni sũt pñti correctione. iõ erũt in eterna dãnatiõe. vt dicit Grego. Continuus successus reruz tẽporalium est eterne dãnationis indiciũ. vt exẽplificat August. de asuero q̃ erat in cõtinua ꝓsperitate. Hester vero in tribulatione cũ populo. Itẽ iste etiã ideo nõ fuit punitus. quia diuina ꝓuidentia ꝓmisit in ꝑsagiuz q̃ vnus rex oĩb⁹ imperatur⁹ erat. De q̃ Zach. ꝛ iiij. In illa die erit dñs vn⁹. s. dominator hominũ et angelorum. ꝛ erit nomẽ eius vnũ. scz xps iesus qui dixit Matb. vl. Data est mihi oĩs potestas in celo ꝛ in terra. Iõ Theophilus. Dignũ erat vt vnus domin⁹ toti orbi imperet. quia vnus deus adorandus erat. s. xps. Et merito tẽpore vni⁹ dominationis nascit. ad significandũ q̃ spualiter nascitur in his qui credũt in vnũ deum iesum xpm. et nõ in alijs. vt hr in can. j. q. j. Cum paul⁹. vbi dr Vbi xps nõ est fun damẽtũ nullũ boni operis superedificat edificiũz. Consimile habet. xxiiij. q. j. Alienus. Non habet deũ patrẽ qui non tenet ecclesie vnitatẽ. Ideo cõgrue nascitur tpe descriptõnis. qz dicit Gre. in ome. Quia ille veniebat i carne qui electos suos ascriberet i eternitate. Cui⁹ cõtrariũ de reprobis p ps. dicit. Deleant de libro viuentiũ ꝛ cũ iustis nõ scribãtur. Et bene ꝓcurat. peccatores eni ꝛ hoies mundani ꝓsueuerũt h amplificare noia sua in terris. ecõtra paupes ꝛ humiles occultare. Ideo dignũ ẽ vt iustor noia i celis scribant. pctõrum vero statim post mortẽ deleant. iuxta illõ Sap. xj. Per que q̃s peccat p hec ꝛ punitur. In cui⁹ approbationẽ etiã nomẽ diuitis epulonis sbticet nomẽ vero paupis recitatur. Lu. xvj. Ad certitudinẽ ẽ illi⁹ q̃ suos ineternitate ascribere vellet. iõ sub mũdi descriptõe deus nat⁹ est. Et bene illis q̃ sic ascribũt. qm̃ beati sũt. Lu. x. Gaudete qm̃ noia vestra scripta sũt in celis. Corrolarie seq̃t q̃ ptinacit i pctis mortalib⁹ existẽtib⁹ hodie spualr nõ nascit dñs. Iuxta illõ puer. xv. Iõge ẽ ab ipijs dñs. In cui⁹ figurã etiã vt dic Hiero. i nocte natiuitatiz xpi oẽs peccãtes seu laborãtes vicio sodomitico extincti sũt ne i naka quã assumpserat de⁹ tãta de cetero imũdicia inueniret. ¶ Scõo q̃ in nocte nat⁹ ẽ. iuxta illõ Sap. xviij. Dũ medium silentium tenerẽt oia ꝛ nox in suo cursu medium iter teneret oipotẽs sermo tu⁹ dñe exiliens de celo a regalib⁹ sedib⁹ venit. Nõ ad significanduz q̃ ipe essz lux ꝑa q̃ illumiat oẽm hoiem venientẽ in hũc mũdũ. Job. j. Tũc impletũ ẽ illud Isa. ix. Populus gẽtilis q̃ ãbulabat i tenebris vidit lucẽ magnã. Etiã ad designãdũ q̃ ipe eẽt q̃ eductur⁹ esset de limbo sedẽtes in tenebris ꝛ in vmbra mortis. In cui⁹ etiã figurã legit in historia lombardica q̃ in nocte natitatiz xpi tota noctis obscuritas i claritatẽ diei vsa est. ad significãdũ q̃ q̃ sequeret hunc puerũ natũ non ãbularet. i tenebris. iuxta illõ qđ xps p se dixit. Ego sũ lux mũdi. q̃ sequitur me ñ ambulat i tenebriz ꝫ habebit lumẽ vite. Corrolarie sequitur q̃ i infidelib⁹ spualr nõ nascit dñs, ratio quia

(Electio Grimd.)

lumē fidei nō habent. Vñ Joh.iij. Qui nō credit iā iudicat⁹ ē. Et se quit. Hoc aūt ē iudiciū.i.causa iudicij.q; lux venit in mūdū.ꝛ dilexerūt hoies magis tenebras ꝙ lucē. ¶ Tertio q tpe frigiditatis natus ē.ita q p frigiditate vagi ret. Vñ canit. eccl'ia. Vagit infās inter arta posit⁹ psepia ꝛc. imo p frigiditate ꝛ mēbrorū teneritate lachrimas plorādo emisit.iuxta illud Sap.vij. Ego nat⁹ accepi ꝓmu nē aerē.ꝛ pīmā vocē silem oīb⁹ emisi plorās.ad significādū q ipe nouerat frigidas hominū mentes calefacere.iuxta illud Luc.xij. Ignē veni mittere in terrā.ꝛ qd volo nisi vt ardeat. Et ꝓgrue.nā ignis charitatis.q̄si plene extinctus erat. iuxta illud ps.xij.ꝛ.liij. Oīs declinauerūt simul inutiles facti sūt.nō ē q faciat bonū nō est vsq ad vnum.s. xp̄m hodie natū. In cu⁹ etiā figurā vt hꝫ in legēda lombardica.bos et asinus miraculose deuz in p̄sepio corā eis positum cognouerūt. ꝛ ipsū flexis genib⁹ adorātes suo anhelitu calefecerūt. Correlarie sequit q in inuidis ꝛ iracūdis hodie spiritualiter non nascit dñs.q; in maliuolam aiam nō introibit spūs sapiētie.nec habitabit in corpe sūdito peccatis. Sap.j. ¶ Quarto nat⁹ ē tpe accrescēte ad significandū q venit crescere quantū ad sue potētie manifestationē corā deo ꝛ hoib⁹.i.ad gloriā dei ꝛ vtilitatē hoīm.iuxta illud Luc.ij. Jesus p̄ficiebat sapiētia ꝛ etate ꝛ gr̄a apud deū ꝛ hoies. Similr ad significandū.ad quemcūq veniret illi apportaret oīa bona secū.iuxta illud sap.vij. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa.ꝛ loquitur h̄ de sapientia increata q̄ est fili⁹ dei. Et cōgrue. Nā ante ipius aduentū valde paupes fuim⁹ nihil boni habentes.iuxta illud Thob.iiij. Fili recordare quia paupertē vitā gerimus. In cuius etiā figurā dicit Orosius ꝛ Innocētius tertius. Fons aque in liquorē olei versus est ꝛ erūpēs vsq in tyberim fluxit.ꝛ tota illa die largissime emanauit. p̄phetauerat eni Sibilla q nisi erūperet fons olei nō nasceretur saluator. Correlarie sequit q in imisericordibus hodie nō nascit dñs. Cui⁹ ratio colligitur Eccli.xiij. Oīs caro ad silem sibi coniungit. sic quia puer misericordissim⁹ natus ē.vt patet. igit ꝛc. ¶ Quinto nat⁹ est in tpe pacis.iuxta illud ps. lxxj. Oriet in dieb⁹ eius iusticia ꝛ abūdantia pacq̄ ꝛ factū est. Unde ꝛ Innocēti⁹ tertius scribit. q; ante natiuitatē xp̄i rome pax ꝓtinua fuit.xij.annis.ꝛ iō romani tēplū pacis pulcrū ꝓstruxerunt. et ibi statuā romuli posuerūt. Consulētes autem appollinē q̄ntū duraret.acceperūt responsū.q̄usq; virgo pareret. Hec audiētes dixerūt.ieternū manebit.impossibile eni credebāt virginē parere posse Unde in fozib⁹ tēpli scripserūt hunc titulū. Templū pacis ineternū. Sed in ipa nocte q̄ vgo peperit templū funditus corruit.ꝛ ibi hodie est eccl'ia sancte marie rotūde. In hoc figurat̄ q ipe essz facies pacē inter deū ꝛ hominē peccatorē.iuxta illō ad Eph.ij. Ipe eni est pax nr̄a q̄ fecit vtraq; vnuz Et sequit. Interficiens inimicicias in semetipso. Correlarie sequit q iracundis discordantib⁹ ꝛ inimicicias inter se habētibus hodie spūaliter nō nascitur domin⁹.iuxta illud Eccli.xxviij. Hō homi seruat iram et a deo querit medelā. In hominem sibi similez nō habet misericordiā ꝛ sequit. Quis exorabit p delictis illius.q.d.nemo. ¶ Sexto natus ē in bethleē. Unde dicit h̄ Lucas in euāgelio Factū ē aūt cū maria esset in bethleē impleti sūt dies eius vt pareret.ꝛ peperit filiū suum p̄mogenitum.ad significandū p̄m Piero. q ipe essz qui venit reficere suos h̄ ꝛ in futuro.p̄m ipm Grego. in omel.hodierna. Bethleem dom⁹ panis interp̄tatur. Et ipe ē qui de se ait. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Joh.vj. Locus ergo in q̄ dominus nascit ante lo c⁹ panis vocatus ē.quia futur erat vt ille p materiā carnis appareret q̄ elector mētes interna satietate reficeret.h̄ gre. Correlarie sequit supbis ꝛ immundis hunc panez sperantibus hodie spūaliter nō nascitur xp̄s.iuxta illud Jacob.iiij. Deus supbis resistit.būilibus autem dat gratiā Ideo hortat nos Aug. Erubescat supbie humana infirmitas cū ita se deprēssit diuina maiestas. ¶ Jō volētes hodie xp̄m spiritualiter in cordibus eorum nasci debēt habere sex virtutes. Primo penitentiā ꝛ veram ꝓtitionē.quia alias in libro vite non scriberent. Scōo sinceram fidem.quia alias ꝙdemnabunt. Tertio verā dilectionē.q; alias xp̄o nō vnirent. Quarto misericordiam ꝛ benignitatem q; alias christo nō assimilarentur. Quinto concordiā ꝛ pacē.quia alias christo nō obsequerētur. Sexto mūdiciā ꝛ equitatem et humilitatem.quia alias xp̄o nō consociarētur. ¶ Dixi scōo sbiungit nati infātis tractabilitas. vbi dicitur..factū est cum essent ibi.s.in bethleem impleti sūt dies. Symō de cassia. Dies neq; custodi cogniti neq; virgini.ſ deo soli.vt pareret filiuz suum. De q̄ partu dic̄ Symon de cassia. De tali tan taq; benedicta natiuitate loq̄ excedit facultatē humani ingenij similr ꝛ eloquij.ſ virtute diuina creditur esse qō agit. Jō potius taciturnitate op⁹ esset q̄ dissertiōe ꝛborum. Ibi intellectus human⁹ obruitur et angelic⁹ supatur. Attamē dicit. Aduenīente hora part⁹ tunc christus mirabiter cepit exultare in vtero materno.iuxta illō ps.xviij. Exultauit vt gigas ad currendū viā. Et per hoc mater similiter maxime fuit impleta desiderio ꝛ gaudio Et nō mirū. Si eni elisabeth ipleta desiderio erat et gaudio cū in eius vtero iohannes exultauit. vt hꝫ Luc.ſ. Quāto magis mr̄ saluatoris gaudebat. Symō de cassia. dicit. In illa hora part⁹ vgo maria fuit nube clara tecta.nec ab vllo visa.i summa et iocūdissima ꝓtēplatōe rapta.nullo dolore pregrauata.vt ipleret illō Esa.vl. Anteq; parturiret peperit.nullis sociata ꝓplicib⁹.nec obstetricū officijs vt errātes estimāt. Et sic peperit. filiū suum p̄mogenitū.nō post quē aliū ſ ātequē nullū. Unde canit eccl'ia de hac natiuitate būdicta ꝛ vgine intacta ac incorrupta. Sicut sid⁹ radiū parit virgo filiū pari forma. Neq; sidus radio neq; mat̄ filio fit corrupta. Et sic puer natus nud⁹ in terra iacēs vocem cum lachrimis emisit.iuxta illō Sap. vij Primā vocē similē oīb⁹ emisi plorans. Ad quā vocem ipa mr̄ a raptu rediens velocissime cum reuerendissima humilitate se ad natum puer ict nauit. ¶ Et in primo eius intuitu tria cognouit et considerauit. ¶ Primum erat miseria

assumpta ⁊ mors futura. Et hoc concepit ex fletu nudi iacentis ⁊ gementis. Scōm qō cognouit erat diuinitas eⁱ⁹ vera. quā cognouit ex suo ortu ⁊ egressu iocūdissimo. qz sine dolore cū gaudio maximo ⁊ vginali integritate. Tertiū qō cognouit fuit trinitatis placatio ⁊ pcō⁹ nr̄oꝝ recōciliatio et curie celestis exultatio. ⁊ hūani generis redēptio Hoc ꝓsideranit ex angelico ministerio ⁊ cōcentu Ex ꝑmo fuit dolorosa. ex scōo ⁊ tertio valde gaudiosa. Et hec duo sacrificia iugit offerebat. s. gaudiū passiōis ⁊ amorē ꝓgratulatōis. sicut satis colligitur ex sermōe beati Her. q̄ incipit. Signū magnū. Et gaudiū fuit tā amenū q̄ maiorē oblectationē ex intuitu illiⁱ⁹ pueri habebat q̄ habuerūt ꝑmi parentes ex amenitate paradisi. qz fructⁱ⁹ huius virginis oēs fructus paradisi excessit qz dic̄ alexander sup Cāti. Mater iesu fuit pluries admissa cōtēplari intuitiue diuitatē filij. vt ipleret illō Hab. viij. Conuersatio illiⁱ⁹ nō hz amaritudinē. Dic̄ nāq̄ Her. O q̄ sepe osculatū ē eū. o quātū gauisa et cōsolata ē in eⁱ⁹ aspectu. qz diuitas eⁱ⁹ irradiabat per carnē. qz aspexit eⁱ⁹ humanitatē ⁊ cōtēplata ē eius diuitatē. vt potuit dicere illud Cāti. v. Comedi fauū cū melle meo. bibi vinū cū lacte meo. i. delectata sū in eⁱ⁹ hūanitate ⁊ diuitate. ¶ Ideo sciēdū. vgo dei genitrix xp̄o nato ꝑncipaliter sex exhibuit lr̄aliter. quæ ⁊ nos sibi exhibere debemꝰ ministerialiter. eo q̄ ipa ē exēplū nr̄m vt dic̄ Amb. li. ij de vginitate. Vita marie ē nr̄a viuēdi forma. qz i ipsius vita oia magisteria ꝓbitatis sūt exp̄ssa. Primū qō habuit in hui⁹ filij tractabilitate ē q̄ mox xp̄m adorauit. Et merito qz ex reuelatōne angeli scinit eū altissimi filiū. quod ⁊ pfecte credidit. vt hr̄ Lu. j. Beata q̄ credidisti. Sic ⁊ nos licet semp eum venerari debemꝰ ⁊ adorare. maxie hodie. Iuxta illud qō canit ecclia. Venite adoremꝰ qz venit salnare nos. Nā bos ⁊ asinus hodie venerabant eū. vt implerēt illud Esa. j. Bos cognouit possessorē suū. ⁊ asinⁱ⁹ p̄sepe dn̄i sui. qz anhelitu suo calefaciebant eū in p̄sepio. Heu q̄t sūt hodie rudiores bone ⁊ asino. q̄ nullū calorē dilectiōis ostēdūt in nato dei filio. vt sūt lusores in hac nocte ꝓ offertorio ludentes: volētes offerre deo ex male acq̄sito. De quibⁱ⁹ habet in cano. xv. q. v. imolans. Immolās ex iniquo est maculata oblatio. qz ōr puer. iij. Honora dn̄m de tua substantia. qz scribit Eccli. xxxiij. Dona iniq̄tū nō ꝓbat altissimꝰ. Et Malach. iij. Erūt dño offerētes sacrificia in iustitia ⁊ placebit dño. qz dicit Hiero. ⁊ hr̄ i can. xxiij. q. j. Odi. Nō sacrificio⁹ magnitudinē q̄ offerētū merita causas q̄ respicit deꝰ. Nā sm Greg. Quid ꝓdest sua dare deo ⁊ seip̄m diabolo. vt sūt lusores ꝓ offertorio dicit nāq̄ aug. Nihil bonū ē nisi ex te bono. ⁊ iō prebe teip̄m ⁊ offer te primo deo. deindeq̄ tua. qz nō abel ex munere deo placuit. q̄ munus ex abel. Sz heu alīq̄ offerūt sua ⁊ nō altera. q̄ tū eligūt pessima. De quibⁱ⁹ Malach. j. Maledictus qui habet i grege suo masculū ⁊ imolat debile. habetur nāq̄ in cano. xlix. di. c. sacerdotes. in fi. Indignus est dare deo qō dedignatur hō. Nam tales nō venerantur puerū natū cuz boue ⁊ asino sed magis irritant. ¶ Scōm qō exhibuit beata virgo puerō nato est q̄ pānis eū inuoluit. vt dicit hic euangelista. ⁊ ipsa sola hoc fecit ⁊ nō alia persona. Vnō canit eccl̄ia. Nūbra pānis inuoluta virgo mater alligat. ⁊ pedes manusq̄ crura stricta cingit fascia. Non ioseph hoc fecit. quia dicit Chrisо. Ioseph mirabatur ⁊ gaudebat. ⁊ attigere nō audebat. Et isti panni vt pie credendū est erant ex velamentis virgineis. Ecce quāta humilitas. quia dic̄ Symō de cassia. Vilitate pannorū tecta est superbia primorum parentū quā ex suggestione receperāt sathanica. ⁊ absterse sunt nostrorum pcōrum feces Ecce ab ea hora qua in mūdo voluit apparere cepit prius facere q̄ docere. nob̄ in exemplum. si nascitur in nobis spiritualiter per bonā operationez debemus eū inuoluere in pāno. i. in humiliatōne non in serico vel aureo pāno. id est in vana gloria quia habetur Judith. ix. Superbi nō placuerunt tibi domine ab initio. sed humiliū semper tibi placuit deprecatio. De quo Her̄. Magna virtⁱ⁹ humilitas cui facile se inclinat diuina maiestas. Isti panni debent esse mūdi. i. gradus humilitatis immixti. Eccl̄i. xix. Est qui se nequiter hūiliat. viij q. j. in scripturis. Humilitas ficta est cū superbia mixta. Greg. Simulata equitas duplex est iniq̄tas. Ideo oportet esse ancillā que lauet illos pannos. ⁊ est melior respectus in opibus aliorū Gre. v. moral. Magna q̄ agimus minia sunt que forti ora pensamus. Item alia ancilla q̄ exiccat est sui cognitio bonū enim est scire ꝓpriam infirmitatez sez quicquid habes aliūde habes ⁊ imperfecte habes ⁊ amittere potes. Michee. vj. Humiliatō tua in medio tui. In his vilibⁱ⁹ pānis humilitatis xp̄s quiescit. Her̄. in sermōe ad Henonē. Non quiescit deus nisi sup quietū ⁊ humilem. ¶ Tertio stra- uit. Subdit. reclinauit in p̄sepio. Her̄. Si rex. vbi thron⁹. vbi aula regia. vbi familia. Aula stabulū. thronus p̄sepiū. familia bos ⁊ asinus. qz nō erat ei locus in diuersorio. Her̄. Ad dexteram dei patris sedet. in diuersorio loco eget. Sic tibi fac hodie stratum per accumulationē virtutū. Cantic. j. Lectul⁹ noster floriⁱ⁹. in p̄sepio cordis nostri. Inferior lectus debet esse patiēcia que scit oīa equanimiter tolerare. Jaco. v. Patiētes estote confirmantes corda vestra. qz scribit Luce. xxj. In patientia vestra possidebitis animas vras. Superior vero lectus debet esse amor dei. De quo j. Pe. iij Ante omnia mutuam charitatē in vobismetipis habentes. quia charitas operit multitudinē peccatorum. Si igitur multum peccasti multum dilige. Prouer. x. Vniuersa delicta operit charitas vt patet in maria magdalena. Luce. vij. Dimissa sunt ei peccata multa quoniā dilexit multum. Iō hortatur nos Hugo. Quantum potes tantū dilige. Ratio Grēgo. super cantica. Charitas sancta cor pacificat. mentem in temptationibus roborat et anime iuste quietem tribuit. Ergo qui charitatē seruat xp̄m securissime intra cordis sui p̄sepium habet. nec eū pdere potest q̄diu i charitate manet De q̄. j. Joh. iiij. Deus charitas ē ⁊ qui manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. Item lectulus eius super fenum. De quo canit ecclesia. Feno iacere pertulit p̄sepe non abhorruit. Sic

nos debem⁹ sternere fenū.i.ꝑsideratiōē ꝓprie infirmitatis ⁊ hūane fragilitatis. Vñ Esa.xl. Omnis caro fenū ⁊ ois gl̄ia eius q̄si flos agri. Et ps̄. lxxxix. Mane floreat ⁊ transeat. vespe decidat induret et arescat. Hec ꝑsideratio inducit mētis hūilitatē in qua requiescet deus p gratiā. vt habet Esa. vltī. Sup quē requiescet spūs me⁹ nisi sup hūilē ⁊ q̄. ¶ Itē aptari d3 mollicies lecti p bone ꝑscientie securitatē. In hac puer nat⁹ h3 q̄dē. Bene. Nō est vera mētis leticia ex pura ꝑscientia. De q̄ Richar. de sancto victore. Cōscientia bona ē titul⁹ religiōis ac ager benedictōis. ac tēplū salomōis. hort⁹ deliciarum. amenum reclinatoriū. aula dei. habitaculum spiritussancti. Et subdit ibidem. Nihil iocundius. nihil securius pura conscientiaa ⁊ bona: Nā si ꝑmit cor⁹. fremit mūd⁹. terret diabol⁹ illa est secura. Itē mūda lintheamina debem⁹ supponere infantulō. i. mūdas cogitatiōes ⁊ cordis meditatōes. Sap. v. Cogitatio eor apud altissimū .s. in meditatōe ⁊ ꝓplatōe. Dicit nāq; Ber. Meditatio maiestatis dīne reḡit cor purgatū ⁊ libex a cogitatōe vicior. qz dicit Sap. j. Aufert se a cogitatōib⁹ q̄ sunt sine intellectu Jō Esa. j. Auferte malū cogitatōnū vestrar ab oculi⁹ meis. Itē dēm⁹ ei aptare cervical. i. ꝑmptitudinē bone volūtatis Anf. Voluntas bona est q̄ deo sbiecta est. quādo vult illud qō de⁹ vult habere ⁊ debere. In hac q̄escit de⁹ p gratiā. Lu. ij. In terra pax hoib⁹ bōe voluntatis. Dicit enī Hugo de claustro anie. Velle qō de⁹ vult h ē iā deo similē esse. Jō Hiero. Voluntas bona sufficit per oīa si desunt cetera. Itē lectur̄ supponere debem⁹ id est ornatū morum ⁊ honestatē bonor operum. qz dicit Amb. i li de offi. ⁊ habet. lxxxvj. di. Nō satis est bñ velle nisi assit benefacere. Nā fm Ber. in talib⁹ vt opinor requiescit spūs dei q̄ sunt ꝓpositi ad mores. ꝓbati ad sā ctimonia parati ad obedientiā. māsueti ad patiēti am. sbiecti ad disciplinā. Quarto ꝗgo eū lactauit Vñ canit eccl̄ia. Sola ꝗgo lactauit vbē d celo pleno. in quo dat argumētū matrib⁹ p se si saltē sufficiūt pueros suos lactare. exēplo beate ꝗginis. qz dicit Ber. in q̄dā fmone de assumptōe. Lacta matria saluatorē. lacta tuū creatorē. lacta panē celi. lacta preciū mūdi. ꝑbe labēti mamillā q̄ pcutiēti sedit maxillā. Ideo Aug. Magni debitores sumus hui⁹ brissime ꝗginis genitricis. mīrasq; gr̄as ei post deū agere debem⁹. q̄ saluatorē mūdi nobis ꝓcepit. virgo pepit. aluit. i gremio fouit. fascia cinxit. materna sollertia curauit. Sic nos xp̄m lactare debemus p opa miscōie. Mat. xxv. Nō vni exminis meis feciſtis ⁊ mihi feciſtis. Nā sic̄ pueri ꝓpescūtur dum lactātur. sic dei ira mitigat pauper miserando. De quo prouer. xxj. Mun⁹ absconditus extingnit iras. ⁊ etiā p opera spūalis misericordie. De qua. j. Pe. iij. Unusquisq; sicut accepit gratiam alterutrū illam administrantes. quia ipse sibi met in oīb⁹ sufficiens. ⁊ bonū nostrū nō indigens bonitatem suam ingenitam ꝓmunit oībus voluit ꝓdiuidere. Et congrue significatur per lactationem. quia sicut paruuli lac p nutrmento cōcupiscunt. sic inciplētes a proficientib⁹ ⁊ perfectis cōmunicatōnem bonorū opex appetere debent. iuxta illud. j. Pe. ij. Quasi mō geniti infantes lac ꝓcupiscite. Huiusmodi eni non cibus durus sed lenis vt bonū facere assuescat est ꝓponendus. ¶ Quinto virgo eum cibauit. iuxta illud Cā ti. ij. Dilectus meus pascit inter lilia. i. inter virgineas man⁹. Unde ꝓpter humanā naturam quā cum oīb⁹ defectib⁹ assumpsit solo dēpto peccato qō oīno nō tetigit. cibatione sicut alter homo indiguit q̄re virgo ipsū cibauit. Et cōgrue vt sic satisfaceret p esu pomi. qō adam in paradiso ꝫ dei prohibitionē manducauit. Sic ⁊ nos ipm hodie cibare debemus. totū hoc tempus q̄tum nobis possibile est in eius voluntate perficiendo. exemplo xp̄i qui dixit Joh. iiij. Meus cib⁹ est vt faciam voluntatē eius qui me misit vt perficiaz opera eius. ¶ Sexto virgo natū puerum vagientē et flentem sepe dulcissime alloquendo quietauit. vn de Ber. in persona virginis ad puerum dicit. Fili dulcissime noli flere. si exterius frigescit tua infātia corporalis. in charitate tamē calescit sācta mēs et anima. Unde ⁊ tu fili mi. quia angel⁹ gabriel p misit mihi te regnaturū in domo iacob in eternū. noli ergo flere. An forte plozas miseriā humane ꝓditionis. an forte tuam futurā mortem tue amarissime passionis. An forte dolorē ⁊ planctum mihi annūcias mee a te per mortē sepationis ⁊ gladium doloris qui tunc animā meā pertransibit. sustine modicū quia nōdū venit hora. Sic ⁊ hodie facere debem⁹. hincinde ipm monēdo ⁊ volutando. vt in mentibus nostris nobiscū maneat. ¶ Hoc aūt maxime fit per gr̄iar actionē. ad quā nos maxime hortar̄ considerato sue diuitatis fm quā nos ex nihilo creauit. Similiter consideratio sue assumpte hūanitatis in q̄ nos recreauit. Hoc eni meditando ipsū hincide volutamus. Et congrue. sicut in tali motu fit attractio ⁊ motio anie. sic meditando humanitatē fm quā nosci pōt eus attrahimus. meditādo vero diuinitatem fm quā nosci nō potest ipsum mouemus. ⁊ tū vtrobiq; infinita beneficia nobis exibita inueniem⁹. Quare ad grarūactiones hortatur nos eccl̄ia canēs. Grates nūc omnes reddam⁹ domino deo qui sua natiuitate nos liberauit de diabolica potestate. Hic oportet vt canam⁹ cū angelis semp gloria in excelsis. ¶ Dixi tertio sbiungit angeli annū ciantis claritas dicēs. Pastores erant in regione eadem non lōge a bethleē vigilantes ⁊ custodientes vigilias noctis super gregem suū. s. ꝓpter timorē predonum. quia multitudo populi erat. ¶ Ecce angelus dñi stetit iuxta illos ⁊ sbito apparuit. Et fuit angel⁹ qui annūciauit marie. ⁊ claritas dei circūfulsit illos Beda. Nusq; i tota veter̄ testamti serie reperimus angelos. q̄ tam sedule apparuerūt patribus cum luce apparuisse. Sed hoc ꝓuilegiū recte huic tempe seruatū est qñ exortuz est in tenebris lumē rectis corde. Ecce pauperib⁹ pastorib⁹ apparuit. Primo ad denotandum q̄ venit vocare pauperes. Esa. lxj. Ad annunciandum māsuetis misit me Jaco. ij. Nonne pauperes elegit de⁹ diuites in fide. coheredes regni. Secundo propter sollicitudinem timoris. quia erant vigilātes ad carnalem ⁊ temporalem consolationem. Esa.

xxvij. Que intelligere facit auditus ablactatos a lacte. Exo. xvj. Mana in deserto dat. Maximus in fmone. Plus pgruit veritatis simplex iustificatio q̄ supba dñatio. Ber. Cū multi nobiles fm carnē. q̄ multi sapientes hui⁹ seculi hora ista in stratis meliorib⁹ quiescebāt. et nemo illorum dign⁹ est lucē nouā videre. angelos cātātes audire nisi pastores vigilātes. Mat. xj. Abscōdisti hec a sapientib⁹ et prudentib⁹ et revelasti ea paruul. Nā agn⁹ natus pastoribus demōstrat⁹. Timuerūt timore magno s. pter sbitā claritatē. Alt angel⁹. Nolite timere. annuncio vobis gaudium magnū. Et hec vera magnū. Dño modo p̄stat gaudiū cū aliq̄d diu affectatū ē. Et sic hodie luc. x. Multi reges et pphete voluerūt videre q̄ vos videt. et audire q̄ vos auditis. j. pe. j. In quē desiderāt angeli ꝓspicere. Esa. lxiij. Vtinā disrūperes celos et descēderes. ps̄. cxliij. Dñe inclina celos tuos et descēde. et ps̄. lxxxviij. Vbi sūt miscōie tue antiq̄ dñe. hodie venit. Ber. Milit saccū plenū miscōia i passiōe scindendū. Scōo prestat gaudiū honor ꝓsecut⁹. Vñ legitur de Tito. Cū audiuit frem suū vespasianū in obsessione hierlm electū in ipatorē. icidit p gaudio in ifirmitatē. Et sic nos gaudere debem⁹. Johā. j. Dedit eis ptātem filios dei fieri. Aug. sup iohā. De⁹ factus ē hō vt hō fieret de⁹. Aug. sup ps̄. Factus ē pticeps nostre mortalitatis vt hō fieret particeps sue diuinitatis. Anf. in li. Cur de⁹ hō. Honor in creatōe ad imaginē. maior honor i incarnatione vt ipe suscepit imaginē nr̄am. Rom. viij. Heredes dei. coheredes xp̄i. Itē gaudet cecus cū illuminat. sicut nos. Sophonie. j. Ambulauerunt vt ceci q̄ dño peccauerūt. ps̄. xxxvij. Lumē oculorū meorū et ipm nō est mecū. Sap. ij. Excecauit illos malicia eorū. potuim⁹ ꝙqueri illud Thob. v. Quale mihi gaudiū cū in tenebris sedeo ꝛc. Hodie lux orta. Esa. xlij. Dedi te in lucē gentiū vt aperires oculos ceco. Prouer. xv. Lumē oculorū letificat aiam. Eccs. xj. Dulce lumē et delectabile ē oculis videre solē. Tertio gaudet q̄s a magn̄ piculo liberatus. sic iudei Hester. viij. oēs vna die liberati. Et sic hodie. Sīr Exo. xv. Judei a periculo a pharaone sunt liberati et gaudēt dicētes. Cantem⁹ dño. ps̄. cx. Redēptionē misit dñs pplo suo. aug. de vbis dñi. Nō liberaret hō nisi de⁹ fieret hō Esa. v. Popul⁹ me⁹ captiu⁹ duct⁹ ē infern⁹ dilatauit aiam suā. Quarto si audit q̄ a magno dño dilectus. O sic hodie cognouim⁹ dilectionē. Ber. Nesciui quō me diligeret de⁹ nisi p me mori eligeret. Aug. sup Job. Si de⁹ pctōres nō amaret ō celis ad terrā nō descēderet. Greg. O inestimabilis dilectio charitatis. Aug. sup ps̄. lj. Cōmunicauit tuū malū vt ꝓmunicares suū bonū. Quito magnū q̄ intonuit in celo vt angeli gauderent. vt dicit euangeliū multitudo celestis exercitus gaudenter intonuit. Hern. Magnū pūtis festiuitatis gaudiū. quia pl⁹ replet celū q̄ terrā. Itē in limbo Esa. ix. Habitantibus in tenebris lux orta est eis. Item in prete ritos presentes et posteros. Ambro. Hec ē gloria natalis vt in futur̄ transeat ad pdestinatos. et in perpetuum manet ad deuotos. Et Subdit. Nō erit oīi populo. scz iudeo. gentili. peccatorib⁹ et oīb⁹ iustis. Gaudere debet peccator quia inuitatur ad veniaz. ps̄. xcv. Exultabūt oīa ligna siluarum. quoniā venit p̄cū. s. ad vēditos. vita ad mortuos. j. Thimo. j. Fidel sermo et omni acceptōne dignus ꝛc. Gaudeat iustus q̄ approp̄inquat ad coronā. ps̄. xxxij. Exultate iusti in dño. Tunc sbiungit exultationis causaz dicens Quia natus ē vobis hodie saluator. i. salutis dator. ps̄. xxxvj. Salus iustorum a dño. qui est x̄pus domin⁹. Damas. tractans illō Matb. xvj. Tu es x̄ps filius dei viui. dic. Hoc nomē x̄ps significat vnitatē persone in duabus naturis. et dignitatem regalem et sacerdotalē et gratie plenitudinē pter vnctionis prerogatiuam. cui⁹ plenitudinis venit nos facere participes. Johā. j. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ gr̄am p gr̄a: gr̄az noue legis pfectā. p gr̄a veteris legis ipfecta. Jō Ber. Nūq̄d timeā q̄ venit saluator i domū meam. nūq̄d fugiā vt adā. nūquid desperē. q̄ venit ille cuius legē prevaricatus sū. cuius beneficio ingratus sū. cuius patiētia abusus sū. Nunquid maior poterit esse cōsolatio q̄ in dulci saluatoris vocabulo. q̄ natus est vobis hodie saluator. Nā ipse per se dixit Lu. ix. Filius hominis nō venit animas perdere sed saluare. Jōo Zacharie. ix. Exulta satis filia sion. ecce rex tu⁹ venit tibi iustus saluator et pauper. Paupertatē sbdit in textu. hoc sit vobis signū. Inuenietis infātem. ecce mititas et benignitas. ad Tit̄ū. iij. Appauit benignitas et humanitas saluatoris nostri ꝛc. Pannis inuolutū et positum in p̄sepio. Ecce pauper in vestimento. Ber. Qui totum mundum varijs vestit ornamentis sine decore vestiū apparuit Ecce pauper i hospitio. quia i stabulo ponit q̄ continet mundū. Vnde Ber. Vide hō qualiter p te factus. si rex vbi aula. vbi thronus. vbi curiat frequētia. i. familia. Ber. O homo quid sollicitus es de regali edificio cū deus tuus iacet i p̄sepio. q̄d cogitas de supfluo vestimēto cum rex tuus indutus est vili panniculo. Quid laboras de clientuz collegio cū deus tu⁹ iacet cū boue et asino. Quid anxiaris de domino cū rex glorie marie et ioseph obediuit imperio. Ipe em̄ est rex qui arma secum apportauit nr̄e redēptionis. Presepe durū significat crucē. duo animalia significāt duos latrones. fascia stricta significat vincula quibus mater sua eum scz synagoga ligaturus erat. Maria et ioseph circa presepium significāt Mariam cum iohanne sub cruce. fetidum stabulum significat caluarie locum. Vide o deuota ania ad quid natus est deus Hoc defleuit Ambro. Pagit infans ꝛc. Job. xvj. Nunc oppressit me dolor meus. Ideo Eccli. xxxvj. Innoua signa immuta mirabilia. signa ostensa in natiuitate imutata sunt in passione Hic infans. ibi clamans. hic pānis inuolutus. ibi vestibus spoliatus. hic reclinat⁹ in p̄sepio. ibi affixus patibulo. hic ortus media nocte. ibi occisus in meridie. hic inuolutus in p̄sepio. ibi inuolutus est positus in sepulchro. hic eternus nascitur. ibi moritur. Hec oīa pro te sustinuit. Ideo fctā est cū angelo multitudo militie celestis exercitus laudantiū et dicentium. Gloria in excelsis deo. nobis in exemplum. Beda vt de acceptis beneficijs

deo grates referam⁹. vñ canit eccl'ia. Grates nūc oīs ⁊c. ⁊ cū gaudio laudare. q⁹ in terra pax hoīb⁹ nō demonib⁹ ꝫ hoīb⁹. neq; obstinatis mal' pct̄oribus ꝫ bone volūtatis. Esa. lij. Nō est pax impijs dic̄ dñs. ix. Job. Quis restitit ei ⁊ pacē habuit. ps̄ xliij. Contritio ⁊ infelicitas i vijs eor. ⁊ viā pacis nō cognouerūt. ecōuerso. Pax multa diligētib⁹ legē tuam ps̄. cxviij.

De sancto Stephano ¶ Sermo xxj.

Cum esset Stephan⁹ plenus gr̄a intēdens in celū vidit gloriā dei ⁊ iesū stantē a dextris v̄tutis dei. act. vij. ¶ Videm⁹ q; vasa plena nō resonāt. sed vacua. Sic corda electoꝝ plena grā spūssancti nō resonāt p impatientiā ⁊ murmuratione. Vnde canit eccl'ia de martirib⁹. Nō murmur resonat nec querimonia. ꝫ corde tacito mēs bñ cōscia ꝑseruat patientiā. Dicit Greg. Quō sustinuissent nisi spūssancti gr̄a eos solidasset. De q̄ apl's Ro. viij. Ipe spūs coadiuuat infirmitatē nr̄am. Joō p̄s. i. Spū principali ꝓfirma me. Sic ꝓfortati fuerūt sancti patres de q̄bus habet in cano. xxiij. q. v. Si nō licet ⁊ est Aug. Sancti p̄es inspiratione diuina fecerūt ⁊ sustinuerūt impossibilia. Tal' et iā fuit apostol⁹ Phil'. iiij. Omnia possum in eo q̄ me ꝓfortat. Ideo ꝑsiderans hec salomon Prouer. xviij. dicit. Spūs viri sustentat imbecillitatē ei⁹. De q̄ etiam loquit' sanctus Tho. li. iij. ꝓra gentiles. c. xlv. Indiget hō diuie gr̄e auxilio ad b̄ vt ꝑseueret in martirio. Hāc habuit beatus stephanus ꝑthomartyr de quo thema Cum esset Stephan⁹ ⁊c. ¶ In vbis premissis brūs stephanus ꝓmēdat a duob⁹. Prio a plenitudine gr̄e sanctitatis. Scōo a certitudine eterne claritatis. Primū patet in p̄cipio. Scōm ibi. vidit gloriā dei ⁊ iesū stantē a dextris. De prio dicit. Cū esset stephan⁹ plenus grā. Nota legit' q; xp̄s fuit plen⁹ grā. sīlr maria ⁊ discipuli in die pēthecostes. ⁊ hodie de scto stephano. ¶ Que igi est differētia isti⁹ plenitudis. Respōdet' q; quadruplex est plenitudo. Pria supefluētie. scōa excellētie. tertia abūdantie. quarta sufficiētie. ¶ Prima plenitudo gr̄e ꝺr supefluentie. illa fuit in xp̄o fm q; caput ē eccl'ie. ⁊ exuperauit redundat in alios vt fons scaturiens. De q̄ Joh. j. Vidim⁹ eū plenum gr̄a ⁊ v̄itate q̄si vnigeniti a p̄re. Illa plenitudo gr̄e excludit potētiā peccādi. q; pctm̄ est defect⁹ gratie De quo ꝺr Col'. j. In xp̄o cōplacuit oīez plenitudinē diuinitatis inhabitare. q; habuit oīmode oēm p̄fectōez. Joh. iij. Nō ad mēsurā dat⁹ ē ei spūssc̄us Et sic nil'o mō potuit peccare. q; pctm̄ ē recessus a deo. xp̄ se fuit de⁹. ⁊ sic ipse a seipso recedē ñ potuit ⁊ sic nec peccare. Vñ. j. pe. ij. Pctm̄ ñ fecit nec inuētus ē dol⁹ in ore ei⁹. Et tal' plenitudo gr̄e nō fuit i beato stephano. ¶ Scōa est plenitudo excellētie s. spēalis ꝓgatiue gr̄e. q̄ñ aliq̄ creatura ex speciali dono ⁊ dei gr̄a p̄uilegiat' q; sibi ꝓferunt oīes virtutes. q̄ ipam nō solū custodit a peccato mortali. ꝫ ⁊ veniali. Illa erat in maria. cui angel⁹ Luce. j. Ave gratia plena. vnde dicit Ber. in fmone Cogitis me ⁊c. Ceteris sanct; gratia per partes p̄statur marie se simul ꝓtota infudit gratie plenitudo. Et ibidem. Si diligenter ispicies nihil est splēdoris virtutis ⁊ gloie q̄ō in eis nō resplēdeat. Et iōo bene circūdabant eam flores rosar⁊ lilia ꝙ alliū vt ꝺutib⁹ v̄tutes sul ciant. ⁊ formositas decore castitat⁊ augeat. eo q; dic̄ Anſ. Ea puritate nitebat qua maior hō deo intelligi nequit. ¶ Tertia ē plenitudo abundantie. Illa fuit i apl'is Act. ij. Repleti sūt oīes spūsancto ⁊ ceperūt loq̄ magnalia dei varijs linguis. ita vt mirarēt in dei. Illa gr̄a constitit in b̄ q; q̄s nullū peccatū mortale cōmittit ⁊ magnū habet ardorē ad bōa opa ⁊ virtuosa ⁊ ad oia deo placita. ita q; etiā tal' raro peccet venialit̄. Istā etiā habuit beatus stephan⁹ Act. vij. Judei nō potuerūt resistere spūi ⁊ sapiētie qui loquebat' in eo. ita q; implerēt illud q̄ dixit Iesus discipulis suis Lu. xxj. Dabo vobis os ⁊ sapientiā. cui nō potēt resistere oēs aduersarij vr̄i. Et Matth. x. Nō vos estis q̄ loq̄mini ꝫ spūs p̄ris vestri q̄ loq̄t' in vobis. Quarta est plenitudo sufficientie quā vnusquisq; habet electoꝝ in tantū q; sibiipi sufficit ad salutē. Et sic elizabeth repleta est spūsancto. ⁊ sic Zacharias Luc. j. ⁊ sic Symeon Lu. ij. Mensurā bonaz s. quo ad gratiā sufficientē. confertā. s. q̄ ad gratiā abundantē ⁊ coagitatā. quo ad gr̄am superexcellentē ⁊ supefluentē. quo ad gr̄am exuperantē ⁊ redundantē in oēs electos. que ē i xp̄o iesu. ¶ Tūc stādit. Intēdēs in celū vidit gr̄am dei. Nota hō libenter ad quattuor respicit. Prio q̄ ad thesaurū. scōo q̄ ad amicū. tertio q̄ ad auxiliū. quarto q̄ ad palaciū. Sic beat⁹ Stephanus respexit ꝓmo ad thesaur⁹. vicz ad celū. iuxta illō Mat. vj. Ubi thesaur⁹ tuus ibi ⁊ cor tuū. Nō ibi vidit thesaurū suum. i. gloriā dei. De q̄ Matth. vj. Thesaurisate vobis thesaurū in celo. Dicit Fulgēti⁹. Ubi thesaurus ibi cogitatis affectus. Jō Phil'. iij. Nostra cōuersatio in celis ē q; ibi nr̄ est thesaur⁹. Scōo hō libenter respicit ad amicū. ⁊ sic beatus stephanus vidit iesū stantē a dextris v̄tut; dei. Ipe ei fm ber. est amic⁹ dulcis. adiutor fortis. ⁊ ꝓsiliari⁹ ꝓudēs Ipse est amicus de quo iohan. xv. Jam nō dicaz vos seruos sed amicos. quia omnia que audiui a patre meo nota feci vobis. Ipse est amicus dulc; qui oīes vult saluari. j. ad Thimo. ij. Quia vult oīes homines saluos fieri. Ipse est amic⁹ cōstās. De quo Prouer. xvij. Omni tempore diligit qui amicus est. Et sic chr̄istus dilexit beatum stephanum in vita. quia spiritussanctus eū replenit. Dilexit ⁊ i morte. quia stetit ad auxiliū. Dilexit post mortem. quia coronauit eum corona glorie q; cōstanter pugnauit. quia. ij. Thimo. ij. Nemo coronabitur nisi qui legittime certauerit. Sic et tu si vis fore dignus corona. quia dic̄ Augustin⁹ in sermone de sancto Stephano. Disce pugnare nō seuicia sed patientia. nō malicia sed benivolentia. Et sic beatus stephan⁹. Itē chr̄istus non solum ē amicus dulcis sed etiā adiutor fortis. quia parat⁹ est oīes adiuuare. ⁊ notatur in hoc quia vidit eū stantem tanq̄ ꝓximum De quo Aug. in solilo quio. Domine semp tel' paratū offers si patuz me inueneris. Item ipse est cōsiliarius ꝓudēs. quia consulit terrena despicere et celestia amare. ⁊ notatur in hoc. q; vidit eū a dextris virtutis dei. Tertō

homo libenter videt ibi vnde sibi ꝓuenit auxiliū qz a deo.ps.cxx. Auxiliū meū a dño q̄ fecit celum ⁊ terrā. Et hoc auxiliū ipe vidit. qz ibm stantez.s. sibi ad auxiliū. Et sic nos.ij. Paral'.xx. Cū ignoramus q̄d agere debeamus hoc solum resideat habemus vt oculos ad celū leuem⁹. Quarto homo libēter respicit ad palaciū suū seu domū suam. Et sic stephanus vidit in celuz ⁊ vidit celos aptos vt domū suaz ⁊ tabernaculū. vñ ps.lxxxiij. q̄ dilecta tabernacula tua dñe ⁊tutū. Sicut pegrini a lōge terrā suā libenter inspiciūt. vñ Hiere.lj. Recordamini ꝓcul dñi. ⁊ hierusalē ascēdat sup cor vestrū. Nā miles securū se putat cū ꝓpe videt sibi castrū apertū. Et sic celū est castr̄ ⁊ domus nr̄a. vnde.ij. Cor.v. Scimus cū dom⁹ terrestris huius habitationis dissoluet habem⁹ domū nō manufactā. Et hāc vidit btūs stephan⁹ cū vidit celos aptos. non sic intelligēdo q̄ celi fuerūt diuisi. cū sint incorruptibiles. ſ qz sic clare vidit ac si nullū esset obstaculū. Et notanḍ dicit q̄ vidit ibm stantē a dextris virtutis dei. hoc exponit. s. tho. ꝓte. iij. q. lviij. fm diuinitatē a dextris ⁊tutis dei .i. in plenitudine diuine potestatis ⁊ glīa diuinitatis. fm hūanitatez ⁊o in potiorib⁹ bonis. ¶ Sed di. q̄lis fuit visio beati stephani qua vidit ibm. an fuit mētalis. aut imaginaria. aut corpalis q̄ ad xp̄i hūanitatez. Rñdet Nico. de lyra sup act. ap'or. q̄ fuit imaginaria visio ⁊ etiā mentalis q̄ ad diuinitatē. ſ etiaz corpalis q̄ ad xp̄i hūanitatez. Dico noranter q̄ ad xp̄i hūanitatem fuit visio corpalis. qz in volūtate corpis xp̄i in celo ē q̄ corpus suū videat a lōge sic de ꝓpe. sicut in ptāte eius ē immutare visum in ꝓpria vel in alia effigie. sicut fecit. Lu. vl. Deitatem ⁊o nō potuit videre isto mō. ſ sicut i visione imaginaria formatur ⁊tute imaginatiua aliq̄ effigies ad repūtandū deū. ita exteri⁹ p̄or diuinitus formare ad immutatōnem corpalis oculi. sicut suo mō fit in apparitōne angelor̄ q̄n apparēt in corpibus sic assūptis q̄ corpal'r videāt. ita ēt aliq̄ effigies corpalis ñ a ⁊o assumpta ſ formata p̄t ipm repūtare oculo corpali. Et sic ꝓbabilit̄ p̄t dici q̄ fuit in visione stephani mentalit. tū cognouit q̄ illa effigies nō erat ipa deitas nisi tm̄ repūtatiue. ¶ Sed dices. tū bt̄ Exod. xxxiij. Nō videbit me hō ⁊ viuet. Rñdet. s. tho. ꝓte. j. q. xij. ar. xj. hoc est vez corpalibus oculis in hoc mortali corpe. licet potest fieri oculis mentis. ¶ Sed di. tū dicit Jacob Genes. xxxij. Vidi dñm facie ad faciē. Rñdet Dyo. iij. cele. hierar. hoc referendū est nō ad ipam essentiā diuinā. ſ q̄ ad figurā in qua repūtabat deus. qz dicit Nico. de ly. ꝙ vidit angelū in ꝓsona domini. ¶ Nota dicit. video celos aptos. Pro q̄ sciēdū legitur q̄ celū quatuor vicib⁹ visum ē aptū. Primo a xp̄o baptisato. Lu. iij. Secūdo a beato Petro. Act. x. Tercio a beato stephano vt hic. Quarto a btō Jobe ꝛpoca. iiij. q̄ dixit. Ego iobes vidi ostiū aptū in celo. ad designandum q̄ quadrapli ces sunt boies quibus celū aperitur. s. innocentibus. penitentibus. martyribus. ⁊ ꝓfectis religiosis. ¶ Primo celū aperitur innocētibus. s. parvulis baptisatis. ⁊ non solū parvulis ſ etiam adultis. de quo Bonauen. sup. iij. sen. Quantū ex se ē baptismus omnē culpam tam originalē q̄ actūalem mortalem ⁊ venialē delet. ⁊ restituit innocentiam quo ad aiam. sic si baptisatus moriē statim i celum volat. Et hoc non potest fieri nisi oīs culpa ⁊ pena esset deleta. Et sic tali homini qui seruauit innocentiā semp celum ē apertum. In figura illius xp̄o baptisato aperti sunt celi. Lu. iij. ⁊ mat. iij. Confestim ascēdit de aqua. ⁊ aperti sunt ei celi Idcirco quādo moriē puer in innocētia parentes non debēt ita dolere. quia fatū ē dolere q̄ q̄s trā sit de societate hominū ad societatē angelorum. de exilio ad patriam: vt innocētes q̄ nec peccata venialia nec actualia sup innocentiam baptismales addiderūt. Nam licet tales pueri non habēt p̄opria merita. tamē ex meritis xp̄i est eis celū apertum. ideo bñ. Nil est q̄ timeas si innocentiam habeas. bñ. Secūdi ade purgat tribulatio quos cōtaminat p̄ioris ꝓuaricatio. ideo matth. xix. Sinite ꝓuulos venire ad me et nolite ꝓhibere eos. talium em̄ est regnū celor̄. s. ex meritis xp̄i. Bñ. q̄ ex aliena culpa obligaṫ p alienam penam absoluitur. Qui ꝓpria culpa obligatur ꝓpria ex pena plectatur. ¶ Secūdo apertū est celum penitentibus: Actu. x. Petrus vidit celum apertum ⁊ descendit vas quasi linteū plenū reptilibus. ⁊ dictū est ei: Occide ⁊ manduca. Et dixit petrus. Dñe immūdū non manducaui. Et dixit ei. Quod deus mūdauit immundū ne dixeris. ⁊ receptum est vas in celū. Spūaliter. ꝓ animalia immūda. reptilia. serpentia. volatilia intelligūtur vicia in lectulo conscientie. cū p̄sentātur ante pedes petri. i. dignitati sacerdotali p contritionē ⁊ sacramentalē ꝓfessionem. tūc mundātur. j. Johā. j. Si cōfiteamur peccata nostra fidelis ⁊ iustus est deus vt remittat. vt patet Lu. xvij. de decem leprosis: q̄bus dixit. Ite ⁊ ostendite vos sacerdotibus. ⁊ fecerūt et mūdati sunt. Idcirco ista aīmalia venenosa. s. p̄cā mortalia sunt occidēda p veram pniam. ⁊ tunc recipiūtur in linteo vase pnie in celum. Vñ Lu. iij. ⁊ matth. iij. Penitentiā agite appropinquabit em̄ regnum celor̄. ¶ Dixi notāter p veram pniam. nā non qualiscūq̄ pnia celum aperit. Difficillimū est inquinatū ad pristinā redire puritatē. patet in figura. Templū salomonis a gentibus ꝓphanatū nūq̄ potuit ad pristinū decorē reformari. Et sic difficile est perfectam agere penitētiam. vnde Ambr: Facilius inueni qui seruauerūt innocētiā q̄ qui veram egerunt pniam. quia singulis peccatis singule pene debent. de quo Job. xx. Luet omnia q̄ fecit. Et Salomon Eccls. xij. De omni erroze adducet te dominus ad iudiciū. Attende q̄ ꝓfunda debet foze penitētia. vnde Lu. iij. Facite dignos fructus penitentie. i. perfectam penitentiam. Nā modus pene debz correspondere culpe. Sap. xj. Per que quis peccat p hec ⁊ punietur. Si p superbiam peccasti p humilitatem peniteas. Si pervo luptatē carnis excessisti per castigationem ieiunij ⁊ flagellationis deleas. Si per auariciaz trāsgressus es per elemosinā ⁊ misericordiaz satisfacias. ad Roma. vj. Sicut exhibuistis membra vra seruire immūdicie ⁊ iniqtati ad iniquitatem. ita nūc exhibete membra vestra seruire iusticie in sanct-

Quatuor alia apta vide ast

ficationem.nam scribitur Deutrono.xxv. Scām mensuram peccati plagarum erit modus. nam si peccasti in corde consentiēdo.in ore loquendo. in opere implendo.econtra peniteas corde conterēdo.ore confitendo.opere satisfaciendo. sicut fecerat hester. Hester.xiij. Omnia loca in quibus antea letari consueuerat crinīū laceratione cōpleuit ⁊ deprecabatur dominū deum.Et sic nos.apoca.xviij. Inquantū glorificauit se ⁊ in delicijs fuit in tantū date illi tormentum ⁊ luctū. Tercio aperitur celum vere religiosis ⁊ perfectis per religiōis ingressum vbi regulariter viuūt.quia dicit sanct⁹ Thom̄.in scōa scōe.q.vlti. Nam hoc est holocaustum maximū quando homo diuinis seruitijs totaliter se mancipat. ⁊ excedit omne genus satisfactionis.vt habetur in decreto.xxxiij.q.ij.admonere. Nam religiosus offert deo omnia q̄ habet. Primo res temporales per paupertat̄ votū omnino nihil possidendo.vt habetur in decre.xij.q.j.dilectissimis. In religione existens non debet habere denarīū si non vult participare cum anania ⁊ saphira.Actuū.v.Dicit em̄ Grego. Nona chus habens obolum non valet illum.ideo aug. de cōmuni vita clericorum.⁊ habet.xij.q.j.nō dicatis vos habere ꝓprium.sed sint vobis om̄ia cōmunia. Secundo religiosus offert corpus per votum castitatis ⁊ abstinentie.ad quas se obligat.vt non comedere carnes.iacere in straminibus.media nocte surgere.⁊ hoc ꝓpter deum.dicēs cū apostolo.j.Chorinth.ix.Castigo corpus meū ⁊ in seruitutem redigo. Tercio frangit liberam voluntatem ꝓpter deum per votum obedientie. Et hoc ē maximū q̄ homo frangit liberum arbitrium ꝓpt deum.quod deus homini frangere non vult. sed relinquit eum in manu consilij sui.Eccli.xv.ideo Insel.in li.de similitudinibus. Sicut qui dat arborem cum fructibus plus dat q̄ qui solum fructum p̄beat.sic qui dat liberū arbitrium ꝓpter deum in manus p̄lati plus dat q̄ qui al's multa bona opera ex libera voluntate faceret.j. Re.xv. Melior est obedientia q̄ victima.augusti. Melior est vna obedientia q̄ omnes virtutes.i. omniū virtutū opera. Contra obedientiam sunt vicia.dicit em̄ sanctus Thom̄.in scōa scōe.q.clxxxj. ar.iij. Hōnabiliter potest dici q̄ per ingressum religionis aliquis consequitur remissionem peccatoꝝ.Si em̄ aliquibus elemosinis fact̄ homo potest satisfacere de peccatis suis.Fm illud Dañ.iiij. Peccata tua elemosinis redime.multomagis in satisfactōne p̄o om̄ibus peccatis sufficit q̄ homo dat om̄ia que habet.corpus substantiam temporalem.⁊ voluntatem liberam.ideo in vita patruꝝ legitur q̄ eandem gr̄am consequūtur religionem ingredientes quā cōsequūtur baptisati. Et sic eis aperitur celum.Et figuratur per iohannem euangelistam qui vidit celum apertum. Apocal.iiij.q̄ fuit de numero perfectorum.quia reliquit patrez rhetia ⁊ nauem ꝓpter xp̄m. Math.iiij. Quarto celum aperitur martyribus. sicut beato stephano qui vidit celos apertos. Hoc p̄uilegium habēt martyres si patiant̄ morē ꝓ xp̄o inueniēt vitā in celis.vñ aug. Qui orat p̄o martyre iniuriam facit martyri. Sed dī.exq̄o nostris tp̄ib⁹ non martyrizant̄ homies q̄ nobis facienda sunt vt xp̄i martyres efficiamur. Rñdetur.sextuplex est spūale martyriū.triplex fm Grego.⁊ triplex fm berñ. Primū spūale martyriū fm Grego. ē patiens in aduersis toleratio. Secūdū est afflictor cōpassio Terciū inimicor dilectio. Primū dixi ē patiēs in aduersis toleratio.Gre. Martyres esse possumus si patientiā in animo toleramus.Et quanto maior aduersitas cū patientia tanto maius martyriū.ps.xliij. Propter te mortificamur tota die. Nā patientiā habere in aduersis ē maius signuz gr̄e q̄ mortuos suscitare.cecos illuminare.leprosos mūdare.de quo gre. Patientiā maiorē reputo miraculis.q̄ nō natura dat patientiā in aduersis ſ gr̄a.dicit em̄: Aresto.viij.ethico. Triste fugit natura.Sed impatiētes ostēdūt se vacuos esse a gratia ꝙ murmuratione.gre. Qualis vnusquisq̄ apud se lateat illata cōtumelia p̄bat. Secūdū spūale martyriū fm gre. est afflictor cōpassio. vñ Grego.Qui dolorē exhibent in aliena necessitate crucē portant in mente. Nam tot sunt vulnera mētis cōpatientis quot tribulatōes patientis hominis.Sic maria circa crucē ihu martyr est effecta.q̄ dicit Damasce. Om̄ia vulnera q̄ xp̄s sustinuit corpe ipa sustinuit mente.Et sic iohānes iuxta crucē stans factus ē martyr. O quis cogitare poterit quantā cōpassionē habuit cū vidit illū ita grauiter pati q̄ sibi in sero pedes lauit.corpus suum dedit.in cui⁹ pectore req̄euit.Et ideo nō p̄misit eū pati.q̄ compassio xp̄i mortis fecit eum martyrem.Et sic si habes cōpassionem cū panperib⁹ si sustinēt famē.sitim. tribulatōem a malis hominib⁹ q̄ eos spoliāt.vel q̄ vides aliquem peccare chorisando.blasphemādo.adulterādo.luxurīando.supbiēdo vel quādo audis mala de ꝓximis ⁊ eis cōpateris ē signū bonitatis q̄ sis membꝝ xp̄i vñ Grego. Nō aliter membra xp̄i redēptoris nr̄i efficiemnr nisi ꝓximis cōpatiamur. Et quāto q̄s plus dolorē ꝓximoꝝ sentit.tāto melior corā deo existit.vñ Grego. Tanto q̄s pfectior quanto dolores sentit alienos.Talis fuit ap̄lus.ij.ad Cor.xj. dicēs.Quis infirmat ⁊ ego nō infirmor. q̄s scandalisat ⁊ ego non vror.q.d.vnicuiq̄ in necessitatibus suis compatior. Nā tales sunt spūales martires crucē xp̄i gerentes.de q̄ dicit gre. Duob⁹ modis crux xp̄i tollit.cū patientiaz in animo toleramus.⁊ primo cōdolemus. Terciū spūale martyriū fm greg.est dilectio inimicor. de quo greg. Ferre contumeliā ⁊ odientē diligere ē martyriuz in occulta cogitatōe. Nam signū magne bonitatis est illi optare bonū q̄ tibi optat malū ⁊ illū diligere q̄ te odit.⁊ p̄o illo orare q̄ te p̄sequitur.vt docuit dñs mat.v. Diligite inimicos vr̄os.⁊ orate ꝓ p̄sequentib⁹ vos vt sitis filij patris vestri qui i celis est.nam diligere inimicos est iniuriantibus indulgere ex corde.⁊ est deovalde acceptuz.de quo Greg. Qui peccātibus clementer indulserit nullum peccati vestium in eius anima remanebit.Et augusti.in sermone de btō stephano. Per amorē inimici efficieris amicus dei. Item sciendum adhuc fm Berñ. Triplex est spūale martyrium sine

sanguinis effusione. Primū ē parcitas in vberta te.secūdū ē largitas in pauptate. tertiū ē castitas i iuuente. Dixi primū ē parcitas in vbertate. de q̄ berū. Nō martyriū grauius q̄ inter epulas esurire.inter vestes algere.inter diuitias pauptatez sustinere ꝓpter deū.nō videre delectabilia ⁊ non gustare cū posset ē satis graue. Nam ibi vincit natura q̄ semp appetit delectabilia.vbigratia. Sic iacere in straminibus ꝓpter deū cū homo posset habere tres lectos.bibere aquā ꝓpter deū cum bene posset habēvinū.⁊ sic de singulis. Hoc sine speciali gr̄a non posset haberi. Similit si hō abūdans diuitijs posset chorissare.supbire ⁊ carnis voluptatem exercē.⁊ nō vult ꝓpter deū ē spūale martyriū Dñs scribit Eccli.xxxj. Beatus vir q̄ potuit transgredi ⁊ non est transgressus. facē mala ⁊ non fecit ¶ Secūdū spūale martyriū ē largitas in pauptate.sicut vidua q̄ misit duo minuta i gazophilatiū. Mar.xij.collaudat a saluatore plus oībus misisse.quia totū dedit qđ habuit. Ex illo ptz si pauper dat denariū ex charitate amplius merek̄ q̄ dines dans florenū.qz habek̄ in cano.iij.q.vij.i gravibus. Affectus offerētis plus placet deo q̄ munus. Grego. Cor ⁊ non substantiā pensat deus.signāter de bonis iusto labore acq̄sitis. De iniusto vo hr̄ in cano.xiiij.q.v. Immolans ex iniquo maculata ē oblatio. Ideo puer.iij. Honora dñm de tua substantia. nō dicit de aliena. qz scribit Eccli. xxxiij. Dona iniquor nō ꝓbat altissimus ¶ Tertiū spūale martyriū ē castitas in iuuētute. Et hoc ē deo acceptū ꝓpter graue impugnatiōem carnis quā iuuenes psone sustinent.qz dicit auerrois cōmentator. Complexio iuuenū est calida ⁊ humida.senū vo sicca ⁊ frigida. Dñi iuuenes q̄ volunt caste viuere debēt domare corpus cū abstinēcijs. De q̄ Aresto.iij.etb. Tpantia ē magis eligēda in iuuenib⁹ q̄ senibus.qz iuuenes plus cōcupiscencijs molestant.⁊ sic resistēdo ꝓpter deum martyres fiūt ꝓpter certamē.qz dicit aug. Inter oia xp̄ianor certamia duriora sunt castitatis ꝑlia.vbi q̄tidiana pugna rara victoria. Quos plus collaudat Amb.in li.de offi. Nator est castitas virginū q̄ angelor.angeli sine carne viuūt. vgines in carne triūphant. Qualis triūphator fuit beatus stephanus.vt patet in eius legenda.

Sermo.xxij. ¶ Ad idem.

Veniat supervos omis sanguis iustus qui effusus est sup terrā a sanguie abel iusti vsq̄ ad sanguinez zacharie filij barachie quē occidistis inter templuz ⁊ altare.scribit matb.xxiij.⁊ legit hodierna die.p euangelicali officio. ¶ Videmus qz peritus medicus intendēs curare infirmū āministrat medicinā nūc dulcem.nūc acerbam. nūc debilē. nūc fortem ꝓ diuersitate infirmitatū tempor ⁊ complexionū.sm q̄ viderit infirmuz esse dispositum. Spūaliter.sic ihs xp̄s spūalis medicus venit heri in mūdū sm repsentationē eccie visitans infirmū genus humanū.de quo aug. Magnus venit medicus quia vbiq̄ iacebat egrotus. Quod conqrebatur Isa.ca.j. Oñe caput languidū ⁊ omne cor merens. Nam plures ꝓphete affectabant hūius medici aduentū.vt Hierem.c.xvij. Sana me dñe ⁊ sanabor. Similiter ⁊ ps.vj. Miserere mei domine quonia infirmus sum sana me domine. Sed tam venit per in carnationem dicens matb. ix. Non est opus valentibus medicus sz̄ male habentibus. Et prestitit variam medicinā. nūc dulcem.vt in prima pdicatōne.mat.iiij. Penitentiaz agite appropinquabit em regnū celor. Hec erat medicina dulcis ꝓmittens veniam. Sed post h̄ dedit medicinā amarā dicēs Lu.xiij. Nisi penitētiam egeritis omnes simul pibitis. ¶ Sunt em aliqui qui nō mouent beniuolenna sz̄ seueritate. Idcirco fecit xp̄s sicut moyses Deutro.xxviij. ꝓponens primo bñdictiones filijs israbel dicēns. Si seruaueris mādata dñi dei tui benedict⁹eris i agro.benedictus in domo.benedictus in cellario benedictus fructus ventris tui. Deinde subiūxit acerbam medicinā ꝓponens maledictōem dicēs. Si non ambulaueris in mādatis domini dei tui. maledictus eris in agro. maledictus in cellario. Ita fecit xp̄s iudeis. Primo pdicauit eis octo beatitudines.sz̄ beatitudinem noluerūt adipisci per exercitiū virtutū. Idcirco in vltima predicatione sua pdicauit eis octo ve.i.maledictiones. dicens matb.xxiij. Ve vobis scribe ⁊ pharisei qui edificatis sepulcra ꝓpheraz ⁊ ornatis monumenta iustor ⁊c.vos impletis mensurā patrū vestror. Idcirco pñs euangelium bene sequit euangeliū hesterna die lectum. Veri auditiſt̄ quomō dixit angelus. Annuncio vobis gaudium magnū qđ erit oīi populo.quia natus est vobis xp̄us saluator. Hec erit medicina dulcis plena omni gaudio.qz deus pater misit filiū suū in mūdū ad saluandus genus humanū. Joh.iij. Sed iudei indurati non susceperūt eum. vt hr̄ Joh.j. In ꝓpria venit ⁊ sui eum non receperūt. Propter qđ hodie incutitur eis timor ⁊ medicina acerba. vt qui nolūt conuerti amore.saltem retrahātur a peccatis timore ⁊ cōminatione dicēs. Veniat super vos oīs sanguis iustus ⁊c. ¶ In summa euangelij duo innuūtur. Primo xp̄i clementia inexplicabilis. scōo iudeorū malicia irrevocabilis. Primū patet in principio.secūdum tangitur ibi.hierusalem hierusalez. ¶ De pmo dicit. In illo tempe.s. feria tercia post palmarū. postq̄ xp̄us mane redijt de bethania in hierusalem.⁊ correxit phariseos clericos ⁊ laicos ⁊ scribas denūcians eis multiplex ve. dic Symō de cassia. Ve in sacra scriptura significat eternam damnatōem. Et vidēs iesus q̄ in sua correctione nihil ꝓficerēt.tūc dixit ad turbas iudeor ⁊ principes sacerdotū. Ecce ego mitto ad vos ꝓphas. q̄si di.sm Haymonē.pulcr̄ indutus carne venirez in mūdū misi ad vos pīarchas quos nō estis secuti in vtuositate vite. Deinde misi vob moysen.huic nō credidistis. Post h̄ misi vobis ꝓphas.hos respuistis. Nūc vo me vez filiū dei negastis. ⁊ crucī tradere tanq̄ malefactorē conspirastis. Sed vt cognoscatis q̄tū affecto salutē vr̄am. Ecce mitto ad vos ꝓphas ⁊ sapientes ⁊ scribas.i. apl'os ⁊ martyres meos. ¶ Et dicūtur ꝓphe ꝓpt futuror revelationē.qz.s.penas reproboꝝ ⁊ merita iustoꝝ

denũciabant. Item dicuntur sapientes ꝓpter xpi agnitionẽ q̃ est sapiẽtia dei patris. eo q̃ oĩes thesauri sapiẽtie ⁊ scientie in eo sunt reconditi. vt habet Col.ij. Et dicũtur scribe. q̃ legem dei scriptã intellexerũt. vt habet Lu.vlt. Aperuit eis sensum vt intelligerẽt scripturas. Subdit. Et ex illis occidetis ⁊ crucifigetis ⁊ flagellabitis in synagogis vestris. qõ ⁊ factũ ẽ. Nam iacobũ fratrem iohannis occiderũt gladio. Act.xij. Petrũ ⁊ andreã crucifixerũt. ⁊ paulũ flagellauerunt. vt hr̃.ij. ad Cor.xj. Ter virgis cesus sum. Similiter ⁊ alios flagellauerũt ⁊ phibuerũt ne loquerent in noie ihu. Qui ibant gaudentes a cõspectu concilij. qm̃ digni habiti sunt ꝓ nomine iesu cõtumelias pati. Actu.v. Et subdit. Et psequimini de ciuitate in ciuitatem Hoc factũ ẽ. q̃ expulerũt eos de iudea. ⁊ ad gentes migrare fecerunt. iuxta illud Act.xij. Vobis oportebat primũ loqui verbũ dei. ꝯ qm̃ repulistis illud ⁊ indignos fecistis vos ecce conuertimur ad gẽtes. iõ sũdit. vt veniat sup vos ois sanguis iust⁹ id ẽ vltio oĩs sanguinis iusti. Et hoc ideo ꝓpter effusionẽ innocentis sanguinis xpi. Ratio. q̃ quicquid iusticie aut virtutis fuit in aliis sanctis. abundanter fuit in xpo. vt hr̃ in euãgelio Jo.iij. Nõ ad mensuram datus ẽ ei spũssanct⁹. De aliis sanctis scribit.j. ad Cor.xij. q̃ diuisiones gratiarũ sunt. De xpo vo scribit ad Col.j. Ipe ẽ in oĩbus primatũ tenẽs. q̃ in ipo cõplacuit toti trinitati oẽm plenitudinẽ inhabitare. s. gre ⁊ glorie. ⁊ p eũ oia reconciliari. Idcirco merito effusio ois sanguis iusti redũdat in eos. a sanguine abel iusti vsq̃ ad sanguinem zacharie filij barachie quẽ occidistis inter templũ ⁊ altare. dicit Hiero. Abel iste fuit frater cayn q̃ eũ occidit. Gen.iiij. Ex zacharias fuit filius ioiade sacerdotis. de quo habemus.ij. Paral.xxiiij. Et vocat barachias q̃si bñdictus dono rõne iusticie. vel fuit fortitan binominus. Sed di. q̃re isti duo nominãtur ꝑ ceteris. Rñdet triplici de cã Primo rõne cõmunitatis. secundo rõne singularis ꝓpietatis. tercio rõne gravitatis. Primo rõe cõmunitatis. q̃ abel fuit pastor ouũ in cãpo occisus. Zacharias sacerdos. ꝓ hos significant oĩes martyres laicalis ⁊ sacerdotalis ordinis. q̃ũ sanguis sup illos veniet. Secũdo rõne singularis ꝓpietatis. fm Crisost. cũ morte xpi. q̃ sicut abel occisus ẽ a fratre suo cayn ex inuidia. ⁊ sic iudei xpm math.xxvij. Sciebat pylatus q̃ ꝓ inuidiam tradidissent eũ. Similit sicut zachariã hoiem sanctum lapidauerũt in loco sancto. sic xpum iudei sanctũ sanctoꝝ in loco sancto. i. in hierusalez. Tercio fm mat. de crac. rõne gravitatis. s. culpe. Nam mai⁹ peccatũ ẽ consanguineũ occidẽ q̃ extraneũ. benefactorẽ q̃ inimicũ. sicut abel occisus ẽ a fratre. sic xps a fratribus suis. s. iudeis ex quibus natus est Et zacharias a Joas rege cui pr̃ suus multa bõa fecit. sic xps occisus a iudeis quibus infinita bona ostendit a patre celesti. de quo Johã.x. Multa bona ostendi vobis ex patre meo ꝓpter qõ opus vultis me lapidare. Ipi vo non potuerũt negare. ꝯ responderunt. Non ꝓpter bonũ opus lapidamus te ꝯ ꝓpter blasphemiã. Idcirco eo maius peccatũ quãto plura susceperũt bona. de q̃ Sen. Non est maius peccatum q̃ ad beneficia dei esse ingratum. Ideo subdit. Amen dico vobis venient hec omnia sup generatiõnem istam. scz iudaicam. Sed diceres. que sunt hec oia. Rñdetur fm Crisostũ. super Math. hoc potest intelligi dupliciter. Primo rõne promissi. secũdo ratione meriti. Primo rõne promissi. quia omnia bona que promissa sunt singulis generatiõnibus ab initio mundi illis sunt data q̃ xpm receperũt. sic oĩa mala venient sup illos qui xpm repulerũt. Secũdo rõne meriti. nam sicut oĩs iusticia sanctoꝝ tantus mereri nõ potuit quantũ gratie datum est hominibus in xpo. quia scriptum est Sapi.vij. Venerũt mihi omnia bona pariter cũ illa. s. diuina sapientia. Si peccata omniũ impioꝝ tantũ demereri non potuerũt quãtũ demeruerũt iudei ex morte xpi. ex eo q̃ in xpo continebat generalis iusticia omniũ sanctoꝝ ꝓcedentiũ ⁊ sequentiũ. Idcirco fm Criso. sequũtur ex illo tria correlaria. Primũ correlariũ quod elicitur est. q̃ nec diluuiũ vniuersale nec aliq̃ pena corpalis iudeis vt̃ gentib⁹ q̃ afflicti fuerũt fuit similis pene huic quã a romanis iudei ptulerunt cũ crucifixerũt tot q̃ loca defecerunt. ⁊ triginta iudeos ꝓ vno denario vendiderũt vt dicit Josephus in libro de iudaico bello. Correlariũ scdm q̃ elicit est q̃ dominus nõ statim punit peccata alicuius gentis vel ciuitatis. iõ vt postea grauius puniat si se non emendet. vt factũ est de iudeis quibus pepercit. xlij. annis. Correlariũ tercium. q̃ sepe dominus deus punit peccata parentũ in filijs. vt habet Exod̃.xx. Ego dominus fortis zelotes visitans iniq̃tatem patrũ in filios in terciam ⁊ in quartam generationem. Sed diceres. tamẽ habet Ezech.xviij. Filius nõ portabit iniquitatẽ pris. Respondet sanc. Thom. dicens. ver est vbi filij patres non imitant in paternis excessibus. vbi vo eos imitant ꝓ eis puniuntur corpaliter. quia fm corpus sunt res parentum. ⁊ etiam eternaliter fm imitationẽ viciorum. Dixi secũdo tangit iudeoꝝ malicia irrevocabilis dicens. hierusalẽ hierusalez. Nota duplicat hoc verbũ hierusalem. Primo fm Crisostũ. rõne dilectionis ⁊ cõpassionis. q̃ eos dilexit iuxta illũ ps.lxxxvj. Diligit dominus portas sion sup oia tabernacula iacob. Et compatiebat eis. quia ingrati fuerũt sue dilectioni. vt implerẽt illud ps.cviij. Retribuebant mihi mala ꝓ bonis. ⁊ odiũ ꝓ dilectione. Secõ duplicat hierm rõne duplicis persecutionis. q̃ psecuti sunt xpm ⁊ sanctos ei⁹ dupl̃r. corpaliter ⁊ spũaliter. corpaliter occidendo. spũaliter mẽte inuidendo. Idcirco pctm̃ eoꝝ aggrauat ex multis. Primo rõne gẽtis. q̃ hierosolimitani fuerũt nõ babilonici. fuerũt iudei nõ gẽtiles. fuerũt sciẽtes non ignorantes. q̃ hierusalem fuit magistra legis. Vñ habet Isa.ij. De sion exibit lex. ⁊ verbũ dñi de hierusalem. Idcirco peccatũ eorũ maius. vt habet Jaco.iiij. Bonũ scienti ⁊ non facienti pctm̃ ẽ illi. Secũdo aggrauat eoꝝ pctm̃ rõne interptatõnis nominis. q̃ hierm interptatur pacifica. ipi aũt occiderũt regem pacis. ꝓpter qõ rõne aggrauatõnis peccati eoꝝ vt elicit hic in textu hierm habuit q̃ndã noia. Primo fuit sangui

naria ab interfectione. et notat in textu cū dicit. q occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q̄ ad te missi sunt. Si em̄ hostes vel p̄dones occideres nihil esset. ꝙ ꝓphetas. ideo Isa. j. Quō facta est meretrix ciuitas fidelis. Olim iusti habitabāt in ea. nūc aūt homicidę. Ideo cōminat eis ꝓpheta Eze. xxiij. Ve ciuitati sanguinū cuius ego grandez facio pirā. id ē intensum ignē. Secūdo vocat hec ciuitas p̄fida ⁊ rebellionis. ⁊ tangit ibi. quotiēs volui cōgregare filios tuos ⁊ noluisti. Ecce cōtradictio. de qua ps. liij. Vidi iniquitatē ⁊ cōtradictionem in ciuitate. Nam deus om̄i tpe voluit eos cōgregare ad se. Primo p legē nature. secūdo p legez scripture. tercio p legem gr̄e. Sed noluerūt. ido arguit eos stephan⁹ Act. vij. Dura cervice ⁊ incircūcisi cordibus ⁊ auribus vos semp spūisancto restitistis. Quē ꝓphetaꝝ nō sunt p̄secuti p̄es vr̄i: de q̄ Crisost. sup p̄ti euāgelio dicit. O hierm̄ misi ad te ysaiā ⁊ secasti eū. Hieremiā ⁊ lapidasti eū. Ezechielem ⁊ tractum p lapides excerebrasti eū. Quō ergo sanaberis q̄ nullū medicū admittis. ꝙ medicos occidisti. medicinā spreuisti. ideo nō sanaberis. hiere. xv. Hierm̄ quis medebit tibi. aut q̄s contristabit p te. aut q̄s ibit ad rogandū p pace tua. q. d. nullus. qz fuit ciuitas rebellionis. ¶ Tercō hierusalē fuit ingrata ⁊ paruipensionis. Nā paruipendebat bona q̄ xp̄s ei impendebat. ⁊ notat in textu cū dicit. Volui congregare filios tuos quēadmodū gallina cōgregat pullos suos sub alis. nā gallina pullis suis multa bona exhibet. Et sic xp̄us omnib⁹ iudeis ⁊ gentibus. Primo pullos a miluo ꝓtegit alas extendēs. sic xp̄s extendit alas suas. i. manus in cruce ad ꝓtegendū nos a miluo. id ē diabolo. quod desiderabat ps. dicēs ps. xvj. Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ꝓtege me. Secūdo ꝓpter dilectōem pullox egrotat ⁊ infirmat. ⁊ sic xp̄s ꝓpter nos. ysa. liij. Vere languores nr̄os ipse tulit. Tercio plus de pullis cibādis q̄ de seipa cogitat. Et sic xp̄s aridus mansit in cruce. de quo ps. xxj. Aruit tanq̄ testa virtus mea. Et nobis ꝓuidit de cibo aime. de quo Jo. vj. Caro mea vere ē cibus. Quarto ꝓpter dilectōem pullox egrotat ⁊ infirmat. ⁊ sic xp̄s ꝓ nobis in cruce. de quo psal. lxviij. Laboraui clamans rauce facte sunt fauces mee. Quinto ꝓpter dilectōem pullox plumis se spoliat. Et sic xp̄s ꝓ nobis in cruce nudus pependit. vñ ps. xxj. Diuiserūt sibi vestimenta mea. Sexto ꝓpter dilectionem pullox hispida apparet ⁊ diffōrmis. ⁊ sic xp̄s ꝓ nobis in cruce. de quo ysa. liij. Vidim⁹ eū non habentē spēm neq̄ decorē. ꝙ tanq̄ leprosum reputauimus eū. Ecce ingrati fuerūt dilectōi dei. Hoc cōq̄rit ysa. c. v. dicēs. Nunc em̄ habitatores hierm̄ ⁊ viri iuda iudicate inter me ⁊ vineā meā. quid est quod debui vltra facere vinee mee. expectaui vt faceret vuas ⁊ fecit labrustas. Et hoc ē q̄ dicit. ⁊ noluisti. Ecce cōtemptus om̄ bonox ⁊ ingratitudo eox. ¶ Quarto hierm̄ fuit ciuitas deserta ⁊ desolatōnis. ⁊ notat in textu cū dicit. Ecce relinquet vobis domus vestra deserta. Criso. per domū intelligit templū. Licet sit dom⁹ sua vt habetur mat. xxj. Domus mea dom⁹ oī onis vocabitur. attū ꝓpter abusum dicit domū eox. quia non cultum diuinū ꝙ ambitionem ⁊ questū in ea exercebant. Sm̄ illud Job. ij. Vos fecistis domū meā spelūcam latronū. Hec domus fuit deserta tpib⁹ Titi ⁊ Vespasiani cū non mansit lapis sup lapidem in tota ciuitate. Nūc aūt non solū deserta est edificio ꝙ sacrificio ⁊ habitatox numero ⁊ regum p̄sidio ⁊ ꝓphetax eloquio. de quo p̄dixit Hieremias Treno. j. Quō sedet sola ciuitas plena populo quasi vidua domina gentium. ⁊ ysa. j. Terra vestra erit deserta. ⁊ ciuitates vestre succense igni. regionem vr̄am coram vobis alieni devorant. ⁊ desolabit sicut in vastitate hostili. ⁊ derelinq̄tur filia sion sicut vmbraculū in vinea. ¶ Quinto hierusalem facta est ciuitas odiosa ⁊ repulsionis. ⁊ notat in textu cū dicit. Dico vobis nō me videbitis amodo donec dicatis. benedictus qui venit in nomine domini. ¶ Hoc p̄t intelligi dupliciter Primo de humanitate. secūdo de diuinitate. Primo de hūanitate. non videbitis me in humanitate. s. corpaliter amodo. i. vsq̄ in diem iudicij. vbi dicetis velut nolitis. Benedictus q̄ venit in nomine dn̄i. hoc est sm̄ Crisost. q̄ cognoscetis me ⁊ videbitis in effectu me esse filiū dei bn̄dictū. Nazlicet mali nō videbūt diuinitatē in iudicio. cognoscent tn̄ ex potestate ⁊ maiestate effectuz diuinitatis. Secūdo exponit de diuinitate. q. d. nō videbitis diuinitatē meā in claritate eterna donec dicatis bn̄dictus qui venit in nōie domini. i. donec confitemini me p fidem spem ⁊ charitatē esse filiū dei. quē p̄ misit in mūdū ad manifestādū nomē suū. qz visio diuinitatis correspondet fidei. ideo Isa. vij. Si non credetis nō ꝓmanebitis. Oremus igit tur vt credamus vt confiteamur eum esse filiū dei vt contemplemur faciem eius ineternū.

¶ Sermo. xxiij. ¶ Ad idem.

Ecce mitto ad vos scribas ⁊ ꝓphetas ⁊ sapientes. ⁊ ex illis occidetis mat. xxiij. Moraliter dn̄s mittit nobis nūcios q̄ vocant nos ad salutē. ¶ Nūcio ꝓphetas. i. tribulatōnes q̄ nos vocāt ad salutem. Greg. Mala q̄ nos hic p̄mūt ad deū ire cōpellūt ps. xv. Multiplicate sunt infirmitates eox postea acceleraverunt. Isti ꝓphete ꝓphetant nobis duo. Primo peccati remissionē. Thob. iij. In tēpe tribulationis peccata dimittis. Heron. Vult vt flagellemur vt a peccatis purgemur. tu nō facis tanta bona p q̄ possis expiari. ideo mittit ꝓphetas. i. tribulationes. Gre. Magis meritorū est benc pati q̄ bn̄ agere. Secūdo spei solidationē. Greg. Tanto spes solidior in deū surgit quanto maiora p̄ illo q̄s pertulit. quia scribit Job. v. Increpatōem dn̄i nō reprobes. Subdit. Beatus homo q̄ corripitur a dn̄o. Sed heu plures sunt q̄ illos ꝓphetas non sequūtur. vt impatientes maledicētes. de quibus Greg. Illox supplicij ē eterne pene initiū. vt habek de pe. di. iij. §. autoritas. ¶ Secūdo dominus mittit sapientes ⁊ sm̄ nūcium. i. multitudinē inspirationū. Job. xxxij. Inspiratio oipotentis dat intelligentiā. s. mali vitandi ⁊ boni agendi. Olim ille nūcius nō veniret q̄s se meritorie cognoscere posset. nullus. de quo Greg. xvij. moz. Si lumen p̄-

uenientis gre nos non irradiaret. mens nostra in peccatoꝝ tenebris obscura remaneret. Sed deus frequẽter mittit illũ nũciũ. Aug. deus qõ suũ est semp inspirat si ẽ q̃ recipiat. augu. Dei vocatio occulta inspiratio ¶ Tercio mittit scribas. i. doctores ꝛ ꝓdicatores ꝓponentes verbũ dei. de quibus Jo. xx. Sicut me misit pr̃ sic mitto vos in mũdũ. scz ꝓdicare vbũ dei. Ro. xv. Quecũq; scripta sunt ad nr̃am doctrinã scripta sunt. s. tho. par. j. q. j. ar. x. Naior cognitio nõ hr̃ de deo in hac vita nisi ꝛ sacra scriptura. Greg. j. moꝛ. Sacra scriptura oculis mentis q̃si speculũ ꝓponit vt interna facies videat an feda sit vel pulcra. Sed heu hos scribas flagellãt. s. linguis detractoꝝ. Audi mat. x. dicit dñs. Qui vos audit me audit. Nõ vos estis q̃ loq̃mi ꝫ spũs pr̃is vr̃i. Eze. iij. Noluerũt audire te qz noluerũt audire me. in cano. xj. q. iij. Quicũq; cõtristauerit doctoꝛẽ veritatis spm dei conturbat. Gal. v. Qui vos cõturbat portabit iudiciũ q̃cunq; ẽ ille. ¶ Quartus nũcius ẽ pia petitio. Job. xxj. ¶ Audite q̃so fr̃es meos ꝛ agite pniam. Sz heu nõ attendũt illud quod cõquerit Hiere. xv. Laboraui rogans tñ a vijs suis nõ sunt reuersi. Crisost. Si nõ audis eum ꝓte supplicantẽ quõ audiet te orantẽ. ¶ Quintus nũcius ẽ dura cõminatio. ysa. j. Si nolueritis ꝛ ad iracundiã me ꝓuocaueritis gladius deuorabit vos. gladius. s. iusticie. de quo ps. vij. Nisi conuersi fueritis gladiũ suũ vibrabit. arcũ suũ tetendit. s. diuini iudicij. de tali cõminatione dr̃ Lu. xxij. Nisi pniam egeritis oms sic peribitis. ¶ Sextus nũciꝰ ẽ gre ꝛ glorie ꝓmissio. ꝓmisit em̃ gram. ysa. j. Quiescite puerse agere disce bñ facere. ꝛ si fuerint pcã vra vt coccinũ q̃si nix dealbabunt. promisit gram. mat. xi. Venite ad me oms q̃ laboratis ꝛ onerati estis ꝛ ego reficiã vos Item ꝓmisit gram. ysa. lxiij. ꝛ. j. Cor. ij. Oculus nõ vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascẽdit. q̃ preparauit deus diligentibꝰ se. Gre. Si consideramus q̃ ꝓmittũtur in celis vilescũt oĩa in terris. Sed heu alíq obstinati sunt vt fuit regina vasthi. Hester. j. Affluerus fecit grande cõuiuiũ. ꝛ vasthi id ẽ anima peccatrix noluit venire. ꝫ fecit ꝓuiuiũ feminaꝝ. i. cõcupiaꝝ carnaliũ. Vasthi paruipendit nũcios assueri. ꝛ eunuchos missos. ꝛ sic aĩma peccatrix paruipẽdit cõminatões ꝛ ꝓmissiones dei. ps. cv. Pro nihilo habuerũt terrã desiderabilem. Peccidũt inspiratões. ꝛ flagellant scribas. s. ꝓdicatoꝛes. Crucifigũt ꝓphetas. i. tribulatões ꝓ impatientiẽtiam murmurãdo dicẽtes. O dñe q̃d tu ꝓmittis sup me. ꝫ nesciũt dictũ aug. in enchiri. Adeo bonus est deus vt non permittat malũ q̃n vult elicere bonũ. Sed heu conqueritur dauid di censps. xcj. Vir insipiens non cognoscit ꝛ stultꝰ non intelliget hec. ps. xxxv. Noluerũt intelligere vt bene agerent. meditati sunt iniquitatem in cubilibus suis. Job. xix. Seruũ meum vocaui ꝛ non respondit mihi. ꝫ ve talibus. qz maledicũt. Hiere. xj. Maledictus vir qui non audierit verba pacti huius. ꝓpter qõ dicet eis. hierusalem hierusalem que occidis ꝓphetas ꝛ lapidas eos. Heu. Quot malos cogitas tot lapidas. Quoties volui cõgregare filios tuos. s. vires aie. s. intellectũ. memoriaz ꝛ volũtatem. vbi dicit augusti. Largissima domini misericordia multa nobis peccatoꝛibus impẽdit beneficia. peccatores expectat. benigne reuocat. hilariter suscipit. plene ignoscit. gram sine meritis tribuit. gram multiplicat. multiplicatam cõseruat. conseruatã coronat. hec ille. q. d. Recogita quõ de celo descendit. de throno glorie in presepiũ de presepio ad crucem. ꝛ latus aperire fecit. Dicit Ansel. Quid misericordius dici poterit peccatoꝛi eternis supplicijs deputato q̃ accipe filiũ meũ vnigenitũ ꝛ da pro te. ꝛ filius dicit. pẽsto sum. id ẽ paratus. accipe me ꝛ redime te. hec ille. Et noluisti. i. in ꝓpria ꝛ prava volũtate perstitisti. sicut heri annũciata est pax hominibus bone volũtatis. sic hodie pena illis qui sunt prave volũtatis. de q̃ bus subdit. Ecce relinquetur vobis domꝰ vestra deserta. id est conscientie spoliant. ꝛ ammodo nõ videbitis me. s. cũ gratia sed cũ iusticia. quãdo dicetis velitis nolitis morte appropinquãte. indice assistente. benedictus qui venit in nomine domini. O si seruiuisses domino deo tũc. i. i hora mortis forsitan nõ habebis gratiam nec tempus nec volũtatem nec memoriã. de quo augu. Hac aia diuersione pcutit peccatoꝛ vt moriens obliuiscatur sui. qui dum viueret oblitus est dei. Ergo q̃ nunc cõtemnit misericordiã inueniet iusticiã. tõ augu. ꝛ habetur de pe. dis. j. ¶ potest. Hoc ptinet ad dei iusticiam vt nunq̃ careat supplicio qui noluerũt carere peccato. Et de pe. disti. vij. ¶ nullus in fine. Qui semper sine charitate. plenꝰ iniquitate. torquebitur sine fine.

¶ De sancto Jobe euangelista. ¶ Sermo. xxiiij.

Conuersus Petrus vidit discipulũ quem diligebat ihs. Joh. vlt. ꝛ legitur hodierna die pro euangelicali officio. ¶ In summa euangelij duo innuũtur Primo innuitur petri interrogatio amorosa. ibi. domine hic aũt quid. Secũdo subiũgitur xpi responsio gloriosa. ibi. sic eum volo manere. De primo dicit. In illo tempe. s. post xpi resurrectionem prendẽtibus discipulis frustra. ꝛ tota nocte in piscatione laborantibus. ꝛ ihs stans in littore dixit. Mittite in dexteram nauigij rethe ꝛ inuenietis. ꝛ cõcluserũt multitudinẽ piscium. Illis autẽ egressis ad terraz inuitauit ad prandiũ. ꝛ inter prandiũ ter interrogauit petrũ an ip̃m amaret. ꝛ tercio amorẽ ꝓfitenti qz ter eũ negauerat. tercio pascẽdes oues sibi cõmisit. ꝛ deinde q̃ ꝓ eaꝝ oniũ cura pastorali vsq; ad martyriũ crucis esset quenturus intimauit dicẽs. Amen dico tibi cum esses iunior cingebas te ꝛ ambulabas vbi volebas. cũ aũt senueris extendes manus tuas ꝛ alius te cinget ꝛ ducet q̃ tu nõ vis. Hoc aũt dicebat significans qua morte clarificaturus esset eũ. ꝛ ꝓtinus subiũxit dicens. seq̃re me. glo. aug. s. patiendo ꝓ me martyriũ crucis. ¶ Nota xps natus est in mũdũ vt pateretur pro nostra salute. vt patet Isa. ix. Parvulꝰ natus est nobis. cuius principatus super humerum eius. i. crux. ꝛ ysa. xxij. Dabo clauẽ domus dauid super humerũ eius. Et ista clauis ẽ crux xpi quaz in humeris gessit. ꝛ nobis ianuã regni aperit. Joo

per se dixit Luc.vl.nonne oportuit xpm pati.z sic intrare gloriam suā·Sic z nos.dicit em̄ Bern̄.Si nō pepercit filio nūq̄d parcet nequam seruo.q.d. non.nā pn̄s temp⁹ est temp⁹ passionis z martyrij p qō veniemus ad consolationē.ideo dixit matb. x.Qui nō accipit crucē suam z sequit me nō ē me dignus.Idcirco ad hoc figurandū triplex festum sequit festū natiuitatis xpi ad significandū q̄ triplices sunt martyres.Illiq̄ sunt martyres actōne z volūtate.vt sanct⁹ stephanus.Illiq̄ voluntate z nō actione.vt beat⁹ Johes.Illiq̄ actione z nō voluntate.vt innocentes.de quibus dicit.s.Tho.in ij.ij.q.cxxiij.q⁹ martyrij gloriā sunt adepti.nā qō in libero arbitrio defecit hoc gra dei implenit.nā effusio sanguinis ꝓpter xpm gerit vicem bapmi. de quibus aug.in sermone de epiphania.Licz nō habuerūt etatē vt in xpm crederēt.habebāt tn̄ carnem in qua ꝓ xpo passionē sustinerent.Jō oportet q̄ sit passio.q: dicit Gre.Si sine flagello non exijt q̄ sine pctō venit.quō digni flagello nō erunt q̄ in peccato vixerūt.ꝓpter qō habeb ack.xiij.Per multas tribulatiōes oportet nos intrare regnum dei.z apl's.ij.Cor.j.Si socij passionū estis eritis z consolatōnis.Et hoc ē qō dī petro.sequere me. Sed heu conq̄ritur bern̄.dicēs.Dñe omes volūt ad te venire.pauci post te ire.Oportet tn̄ fore vel p passionem illatā.innatā vel volūtarie assumptā iuxta illud apl'i.ij.Thim̄.ij.Nullus coronabit ni si qui legitime certauerit.ideo mat.x.Qui nō accipit crucē suā z sequit me nō est me dignus.subdit.Conuersus petrus vidit discipulū quē diligebat ihs sequentē se.s.Johem.z ait.Dñe hic autez q̄d.Criso.Petrus dilexit Johem.ideo frequēter legūtur simil fuisse in euāgelio.Nam fuerūt simil añ passionē ad parandū pascha Lu.xxij.Secundo tpe passionis simul introierūt in atriuz principis. Jo.xviij.Tercio fuerūt simil in die resurrectōnis. Jo.xx.Currebant duo simul ad monumentū.iō desiderabat eum secū habere in ministerio p̄dicationis.Nota dicit in textu.vidit discipulū quē diligebat ihs. ¶ Pro quo nota licet dñs deus diligit generaliter omes vt hz Sap.xj.Diligis oia q̄ sunt z nihil odisti eoz q̄ fecisti.Que quidem generalis dilectio attendit in tribus.s.in creatione. redemptione.z salvatōne.Primo in creatōne.vt nos omes ad imaginē suam crearet.ps.xix.Ipse fecit nos z non ipi nos.Et nō simplr creauit ꝫ ad imaginē suam formauit.vt per ratōnem ꝑticipes possemus fieri diuine essentie.Et mgr̄ in.ij.sentē. dist.j.Creatus est hō vt summū bonū intelligeret intelligēdo amaret.amando posslderet.possidendo eternaliter frueret.Et sic ratio creationis hois fuit eterna dilectio z bonitas sua.q: ē summe bonus.vt dicit mgr̄ in.ij.dist.j.vt beatitudinis sue q̄ eternaliter beatus est alios velit esse ꝑticipes quā vidit cōmunicari posse z minui nō posse.Illud q̄ bonū quod ipse erat quo beatus erat sola bonitate alios cōicare voluit.Et q: non valet q̄s beatitudinis sue particeps existere nisi p intelligentiam q: quāto magis intelligit tanto plenius habeb.ꝓpter qō fecit deus rōnalem creaturā.ecce signum dilectionis. ¶ Secūdo eius generalis dilectio ꝑtz in eius redemptione.de qua Ro.viij.Proprio filio suo non pepercit deus sed p nobis om̄ib⁹ tradidit illū.Et illa dilectiō ē maioz q̄ prima.Greg. Quid nasci ꝓfuisset nisi redimi ꝓfuisset.Jō de prima dilectione.s.creatōnis dicit bern̄.Homies creati deo ingrati.tedio affecti.ideo venit in mundū carnem assumēdo humanā.in hūanitate nos redimēdo.vñ Johānes in Apoca.c.j.Dilexit nos z lauit nos in sanguine suo a pctis nostris.q̄ certitudinaliter ꝓmisit quasi iam ꝑteritū esset dicens Piere.xij.Reliqui domū meā.dimisi hereditatē meam.dedi dilectam animā meā inimicoz meorū.s.ꝓ omibus hominibus.sicut dicit apl's Ro. v.Sicut p vnius delictū in omes homines mors transiit.in cōdemnatōem.ita p vnius iusticiam in omes hoies in iustificatōem vite.Dicit.s.tho.p. lij.In omes quo ad sufficiētiā.nō aūt quo ad efficientiā. ¶ Tercio attendit eius generalis dilectio in salutatione.vñ apl's j.Thim̄.ij.Vult oēs hoies saluos fieri z ad agnitionē vitatis ꝙuenire. Nico.de ly.Vult volūtate consequēti.nō aūt volūtate añcedenti.Volūtas añcedens ē qua quis vult aliq̄d simpliciter z absolute z sine conditōe. z sic non vult oēs hoies saluos fieri z ad agnitionem veritatis ꝙuenire.Sed volūtas conseqns est qua quis aliq̄d vult cū circūstantijs z conditionibus.z sic vult deus om̄es hoies saluos fieri.ꝫ cuz vera fide z obedientia mandatoz.mat.xix.Si vis ad vitam ingredi serua mandata.q: scribit Eccli. xv.Si volueris mādata conseruare cōseruabunt te.s.in salvatōne.Et de tali cōmuni dilectione salvatoris scribit Luce.xij.Nolite timere pusillus grex.cōplacuit p̄i meo vobis dare regnum. ¶ Secundo aliquos diligit singulariter q̄bus singularia ꝓuilegia dilectōis exhibet sicut beato Iohanni.de quo grego.in omel'.Priuilegio amoris ꝓcipui meruit ceteris altius honorari.z hoc in vita.in morte z post mortem. ¶ Primo in vita habuit plura priuilegia amoris.Primū est cōseruatio virginalis castitatis seu puritatis.vñ Piero. in ꝓlogo sup Iob.Hic ē Johānes euāgelista qui virgo a deo ē electus.quē nubere volentem vocauit a nuptijs deus.Nā mūdicia virginalis valde placet deo.vñ ꝓuer.xxij.Qui diligit cordis mūdiciam habebit amicū regem.z Sapi.vj.Incorruptio facit ꝓximū deo.Nā v̄ginitatē seruare nō est in conditōe hoim.ꝫ in donatōe dei.mat.xix.Nō oēs capiūt v̄bū hoc.s.vt se castrarēt ꝓpter regnuz celoruz.ꝫ q̄ pōt cape capiat.i.cui a deo datum est. Sap.viij.nō possum esse continēs nisi deus det. O magnū donū.de quo in collatōnibus patrum Maioz virtus ē castitatem tenere q̄s demones expellere.nā dicit Criso.sup mat.Per castitatē homines assimilant angelis.z Damas.li.iiij.Quanto angelus hoie supioz.de tanto v̄ginalis castitas nuptijs honorabilioz.Hec collata ē sancto iohanni.ita q̄ pōt dicē illud Thob iij.Tu scis q: mundam seruaui aiam meā ab om̄i concupia.ꝓpt qō nūc ē in celis in deliciarū affluentia.de quo petr⁹ damiani.Qui expers erit cārnalis dulcedis merito celestiū epulaz fruetur delicijs.Et sic rōne virginalis puritatis ē dilectus.vt dic Beda in omel'.

Quem progatiua castitatis ampliori dilectõe fecerat dignũ. ideo canit eccia. Tu lene cõiugis pectus respuisti messiam secutus. ¶ Secũdũ priuilegiũ ẽ reclinatio regalis maiestatis. de quo tert⁹ Recubuit supra pectus dñi in cena. O q̃s vnq̃ tale reclinatorũ habuit. o attendite rem nimã. Nã Iohannes bap. quo maior nõ surrexit inter natos mulierũ vertice xp̃i eo etiã iubẽte tangere trepidauit. Maria etiã magdalena pedes dñi osculãdos se indignã reputauit. ideo retro accessit. Thomas etiaz tangendo latus p̃ stupore deus meus z dñs meus exclamauit. Moyses facie dñi videre desiderauit. cui tm̃ posteriora z nõ facies p̃mittebat. Sed Iohes euangelista in dulcissimo pectore in q̃ oñes thesauri sapie z scie sunt absconditi requieuit. ¶ Tercũ priuilegiũ est reuelatio secrete stabilitatis. in hoc q̃ traditorẽ sibi reuelauit. De q̃ Petrus damiani in sermone. Tacet petrus. tacet celi clauiger. tacet lingua q̃ celũ sil̃ z terraz soluit. cui porte inferi nõ p̃ualebũt. silet andreas q̃ ad fontẽ vite primus fuit. nõ p̃sumit os aperire. Philipp⁹ q̃ p̃iem sibi oñdi popposcit. oñes tacẽt. oñes dubitant. ꝫ latẽter inq̃rũt. nõ prolatõne v̄boz. ꝫ nutibus ocnloz. Petrus innuit Johãni vt interroget. qõ z fecit dicẽs. Dñe q̃s ẽ q̃ te tradet. ideo. Petrus damiani. Considerandũ ẽ quanta deuotõis instantia beati Iohis debemus implorare auxilia quẽ sibimet interuentorẽ z ip̃i apl̃i petierũt. q̃ntũ p̃desse apud iustũ iudicẽ pct̃oribus poterit qui z p̃ ipis celestis curie senatoribus interuenit. z que aduocatus ẽ summus q̃ humiliter implorand⁹ ẽ hec ille. ¶ Quartũ priuilegiũ est cõmendatio beate v̄ginis mr̃is. Beda. Cui xp̃s in cruce mr̃em virginẽ virgini Johanni cõmendauit. q̃d em̃ poterat esse clarius signũ dilectõnis q̃ q̃ in cruce extẽsus dñs noster. z in vltimo articulo mortis amare cõstitutus etiã suoz vulnez oblitus mr̃is nõ obliui scebat. z hũc thesaurũ p̃ciosum dilecto Iohãni discipulo cõmendauit. Quid em̃ poterat esse clari⁹ signũ dilectõnis cũ illa beatissima mr̃ q̃ est omni laude dignissima fuit ei cõmendata. de q̃ Hiero. Si omniũ nr̃m mẽbra verterentur in linguas et⁹ laudẽ minimã explicare neq̃mus. Hãc xp̃us sibi cõmendauit. Et videamus modũ recõmendãdi. q; nõ dixit. ecce seruus tuus. ecce nepos tuus. sed ecce filius tuus. nec dixit. ecce dña tua. ꝫ ecce mater tua. Credendũ ẽ em̃ q̃ si xp̃s meliorẽ inuenisset hũc thesauz p̃ciosum sibi recõmendasset. Secure igit̃ iusti ad Iohannẽ debẽt accedẽ. quia habz in ptãtem mr̃em gr̃e. Secure z pct̃ores. q; habet i ptãte mr̃em mie. secure z moriẽtes. q; hz in ptãte illã q̃ in hora mortis suscipit. vñ canit eccia. Maria mr̃ gr̃e. mr̃ mie. tu nos ab hos. pte. in ho. mor. suscipe. Iõ dic̃ berñ. in soliloq̃o. Per Iohem ad v̄ginẽ. p v̄ginẽ ad filiũ. p filiũ ad p̃iem. in hoc vehiculo vehit ab hoc seculo. ¶ Quintũ priuilegiuz est repletio sapie claritatis. Iõ canit̃ z legit̃ hodie de eo illud Eccli. xv. Implenit eum dñs spũ sapie z intellectus. vñ Amb. Johes dũ caput suũ sup pectus ihu reclinauit. p̃funda secreta diuie sapiẽtie hausit. Nã p̃mo ibi fuit ei reuelatũ mysteriũ ẽne generatõnis. qõ scripsit Iohes Joh. j. In p̃ncipio erat verbum. Secũdo ibi vidit vt dicit Orig. filij dei cũ p̃e coeternitatem. dicẽs. In principio erat verbũ. Ibi vidit filij a p̃e distinctã psonalitatẽ. cũ dixit. z v̄bũ erat apud deũ. Tercio vidit verbi cuz p̃e cõsubstantialitatẽ. ibi cũ dixit. deus erat v̄bũ. Quarto vidit assumptã humanitatẽ. ibi cũ dixit. z v̄bũ caro factum ẽ. Quinto vidit suã benignaz familiaritatẽ. ibi cũ dixit. z habitabit in nobis. de quo Baruch. iij. In terris visus ẽ. z cũ hoibus cõuersatus ẽ. Sexto vidit gl̃iã eius q̃si vnigeniti a p̃e. Septio vidit gr̃e amicabilitatẽ. ibi. plenũ gr̃e z veritatis. ideo Orig. omel. j. sup Joh. p̃fert eũ paulo dicẽs. Paulus raptus ẽ in tercũ celũ. Johes sup oñe celũ. Paulus in paradisum. Johes v̄o in paradisum paradisoz. hoc ẽ omnẽ hũanũ angelicũq̃ intellectũ excedit vel transgredit. Paulus audiuit v̄ba q̃ nõ licent hoi loq̃. Johãnes audiuit vnũ verbuz p q̃ facta sunt oia. Et licuit ei illud v̄bũ dicẽ hoibus z p̃dicare. ideo compar aqle volanti. vñ canit eccia. Volat auis sine meta q̃ nec vates nec ꝫphe ta euolauit altius. vbi Aug. Si altius volasset totus mũdus euz capere nõ potuisset. z Orig. Johes non potuit ascendere altius nisi totus fieret deus ¶ Sextũ priuilegiũ ẽ generalis p̃fectio sanctitatz q; Johes omniũ sanctoz p̃fectiones in se habuit. de quo petrus damiani Quid in virtutibus iohãnes incompabilit̃ nõ excedit. Est nãq̃ apl's in epistolis. euangelista in euãgelio. ꝫphẽta in apocalipsi. martyr in oleo. ep̃us in epheso. fuit confessor z virgo. ideo canit eccia. Valde honorãdus ẽ beatus Johes. Reuera honorandus. q; ip̃m honorabat xp̃s. angelus. totus cetus apl'icus. z oim sctõrũ laudabilis numerus. Primo honorauit eum xp̃s. q; sup pectus suũ reqescere eũ fecit. Secundo honorauit eũ angelus. q; ab ipo adorari recusauit z ip̃m conseruũ vocauit. apoc. xix. Videne feceris q; cõseruus tuus sum z fratz tuoz habentiũ testimoniũ ihu. Tercio honorauer̃t eũ apostoli q̃s ip̃m z petrũ tanq̃ colũnas eccie ad samaritanos miserũt. vt hr̃ Act. viij. Quarto eũ oñes scti honorauerũt. q; ad et⁹ terminũ cõuenerũt. Multo magis nos eũ honorare debem⁹. q; ipse est xp̃i amicus. euãgelista martyr. cõfessor z v̄go. Iõ Crisost. sup mat. Johes ẽ celi ciuis. ecciarũ colũna. angel⁹ terrestris. hõ celestis. ¶ Septimũ p̃uilegiũ amoris ẽ angelice figuratio dignitatis. q; p aq̃laz figurat Apoc. iiij. vbi dr̃. Quartũ aial ẽ sil̃e aquile volanti. hoc ẽ Johes. aug. Alij tres euãgeliste i terris ambulãt cũ dño. Johes v̄o q̃si aq̃la in celũ volat. Iõ Petrus damiani. Quis digne cõsiderare valeat q̃nre dignitatis existit vt hũilis piscator ad tantã celsitudinẽ pervenit vt celestia secreta penetret z diuini concilij secreta hoibus reuelet. Jõ aug. sup Joh. Johes transcẽdit oia cacumia mõtiũ arboz z terraz. ideo scribit Petrus damiani. In speculatione diuine essentie ip̃e p̃cellit ꝫphas supgredit̃ p̃triarchas. apl'os supat. postremo totu⁹ humanitatis intellectũ transcẽdit. z illic acie mentis tẽdit quo vix angelica creatura ptingẽ valeat. z Orig. Johes omnẽ creaturã visibilẽ z invisibilẽ supat. oẽm intellectũ penetrat. z q̃si deiformis tã-

dem in deum intrauit. hec ille. Ecce discipul⁹ quē diligebat iesus. ¶ Octauū priuilegium ē decessio singularis felicitatis. Et hoc ē qđ dixi. in morte dilexit eū. qz tria priuilegia in morte sibi exhibuit. Primū ē q ipm p se ad tēpus sue resolutōnis intrauit. vñ canit eccia. Apparuit charo suo Johānni dñs ihs xp̄s cū discipulis suis z ait. Veni dilecte mi tps ē vt epuleris cū fratribus tuis. Secundū priuilegiū ē q ipm die dñico ad seipm recepit Na hoc die mūdus assumpsit exordiū. mors intritum. z vita principiū. vt dicit Venerin⁹ z habet in cano. lxxv. di. c. de die. vbi dr. q die dñico gestū qcquid insigne a deo factū ē. Tercū priuilegiū ē q ipm a morte z martyrio doloris pseruauit. Et hoc ē secūdū membr. s. rūsio xp̄i gl'iosa. cū subdit Sic eū volo manere donec veniā qđ ad te. tu me seqre. Ex hoc dicto aliq estimabāt Johem nō debere mori. vt dr in textu. Exijt sermo inter fratres quia discipulus ille nō morit. Et hoc nō est. qz dicit pbus. j. de generatōe. Oñe generabile est corruptibile. Theopb. Oñe qđ orit morit. et Hebr. ix. Statutū ē omni homi semel mori. ideo inqrit ps. lxxxviij. Quis ē hō q viuit z nō videbit mortem. q. d. nullus. ideo hunc sensum Jobes p se excludit in textu dicēs. Et nō dixit ihs. qz nō morit. ꝫ sic eū volo manere donec veniā. Et hoc aliq sic exponūt. s. ad iudiciuz. Et isti dicūt q trāslatus sit Jobes in paradisum. eo q corpus eius nō ē inuētū in sepulcro. ꝫ reuerti cuz enoch z helya debē z pati p xp̄o. Sed alij dicūt q adhuc viuit in sepulcro. nam terra sursum scaturit. z dicūt hoc causari ex anhelitu. Sed hoc reprobat aug. qz paruā gratiā xp̄us dilecto suo fecisset si ceteris aplis in gloria regnātibus ipe sub terra dormire dicat. Nam min⁹ btūs est si dormiens viuit ꝫ si beat⁹ viueret cū xp̄o. ideo ille textus. Sic eū volo manē donec veniā. intelligit fm Crisō. id ē. nolo ipm per martyriū cōsummari. ꝫ volo eū manere. s. ad p̄dicandū donec veniā. s. p mortem. z recipiā eum in eterna tabernacula. Et factū ē. qz dicit Hieroñ. super epla m ad Gala. Plen⁹ senio. s. xcix. annoz foueā intrauit. z dulciē obdormiuit. Nō fm Soccū curā a martyrio cōseruauit. Ñndet in recompēsam illius doloris quē sub cruce ptulit. O qs cogitare sufficit quāta pena eū replenit dū pijssimus mgr crucē sustinuit in cui⁹ pectore post nocte recubuit z ei dulcissimā mrem cōmendauit. Tercio ihs dilexit eū post mortē. qz conseruauit eū ab incineratione. vñ Leo papa. Veniēt oēs gētes z obstupescent miraculū oibus seculis inauditū q in sepulcro vbi ē dom⁹ vermiū nascit panis angeloz.

Sermo. xxv. ¶ Ad idem.

AMantissimus domini habitabit cōfidenter. scribit Deutro. xxxiij. c. z applicat ad bonorē. b. Johānis in festo hodierno. ¶ In vbis p̄missis duo tāguntur. Primo ꝓponit excellentia charitatis. secūdo subiūgit frequentiam securitatis. Primū ibi. amantissimus domini. secūdū ibi. habitabit confidenter. De primo dicit. Amantissimus dñi. Videmus q parentes filios quos tenerrime diligunt ab oñi molestia custodiūt. ꝓpter qđ parētes thobie doluerūt q eū pegrinari miserūt. timentes ne aliqđ molestē accidisset ei. vt patz Thob. xj. Silr Jacob incōsolabiliter voluit amisso ioseph quez dilexit valde. Geñ. xxxvij. Et qz saluator noster p alijs discipulis Johannē dilexit. ꝓpter qđ eum a molestia violēte mortis cōseruauit. ꝓpter qđ amātissimus dñi dr. ¶ Pro q sciendū q de⁹ nos oñes diligit cōiter. tñ aliquos diligit singulariter. vt sanctū iobem euāgelistā. de q dictū ē in p̄cedenti fmone. ¶ Sed di. q sunt tñ hi q singulariē ab eo diligūtur. Ñndet sunt hi q singulariter eū diligūt iuxta illud ꝓuerb. viij. Ego diligentes me diligo. Sūt ei diligētes deū in duplici dīa. Alij diligūt deū cōiē. alij singlariē. Pro cōiē vt sunt illi q diligūt deū cōi dilectōe q necria z satz ē ad salutē. Et sunt tria signa cōis dilectōnis. Primū vitare peccata mortalia. secundū libenter audire verbū dei. tercū custodire dei mandata. Dixi primū signuz dei dilectōnis ē vitare mortalia pcā. de quo psal. xcvj. Qui diligitis dñm odite malū. dic em aug. in omel. viij. sup Joban. Charitas z mortale peccatū opponūtur. ideo stare nō possunt in eadē voluntate. z nisi vnū radicitus expulsum fuerit reliquū plantari nō poterit. Nā cū incipis deū diligere tūc incipis odire qđ sibi ē cōtrariū. i. peccatum Ideo si adhuc delectaris in peccato mortali. s. superbia auaricia luxuria ꝛc. tūc ē signū q non diligis deū. de quo Grego. Qui adhuc p illicita desideria defluit perfecte deū non amat. Secūdum signū dilectionis ē libenter audire v̄bū dei. de quo Eccli. ij. Qui diligūt illū cōseruabūt mandata illius. qz amantes delectant in sermonibus amatorū. siue sint fmōes ispirati siue scripti siue exteri⁹ auditi. ex illis capiūt experimentū aliox effectuum quia dicit Crisos. Nos est amantiū vt amorē suū silentio tacere nequeūt. ꝓpter quod dicit saluator Joban. xiiij. Si quis diligit me sermonē meū seruabit. Si autem rēnuis dei verbū signū est q nō diligis eum. de quo. ij. Joban. j. Omnis qui permanet in doctrina xp̄i deum nō amat. quia scribitur Johā. viij. Qui ex deo ē verba dei audit. aug. Verbuz dei est ꝓbatoriū per quod filij dei discernūtur a filijs diaboli. Tercū signuz est custodire dei mandata. Joban. xiiij. Qui diligit me mandata mea seruabit. qui aūt mandata dei transgredit signū est q deū nō amat. Symon de cassia. Quid est q dico diligo regem si eius nō custodio legem Regis dilectio est eius p̄cepti adimpletio. Et illa sunt tria signa cōmunis dilectōnis. Et si habes illa signū est q deum diligis z diligeris ab eo. ¶ Item sunt alia tria signa specialis dilectōis dei Primū signū est omniū tempaliū abrenūciatio ꝓpter deum. ita q non sit aliqua res transitoria z tempalis tibi ita chara quin ipsam libenter velis relinquere ꝓpter deū sicut z seruare. Nam charitas nō querit que sua sunt ꝫ que iesu xp̄i. j. ad coz xiij. quia fm Hiero. Perfectus seruus cristi nihil querit p̄ter christum. Et talem singularem charitatem habuit iohannes. qz reliquit retia z p̄rem Mar. iiij. Inquit em aug. Quantū quis despicit tantū diligit. Ipe reliquit mundum. reliquit car-

nem sibi desponsatā. Ecce singularis ⁊ pfecta ei⁹ charitas. de qua gre. viij. mor. Ad culmē pfectōis tendūt q̄ exterius cuncta derelinquūt. ergo a xpo merito dilectus. Scōm signū spālis dilectōnis est aduersitatū patiēs toleratio. ita q̄ nulla sit tribulatio ⁊ pena q̄n vult eā ita libenē sustinē sicut euadere. q⁹ dicit ap'lus. j. ad Cor. xiij. Charitas oīa suffert. Ratio q⁹ charitas mentē ab amore huius mūdane vite auertit. tō hoiem q̄si insensibilē reddit. de quo Augē. sup ep'lam Roma. j. Dū in dei amore pfecte sumus sensum doloris nō recipim⁹ vt impleat illud ꝓuer. xij. Non contristabit iustū q̄cquid ei acciderit. Talem charitatē habuit beatus Johānes. Ipe em̄ fuit cesus cū alijs ap'lis. vt scribit Act. v. Ibant ap'li gaudentes a conspectu concilij q̄m digni habiti sunt ꝓ nomie iesu contumeliam pati. Tertiū signū spālis dilectōnis dei ē non solū aduersitates patienter pati ꝫ mortem. Cant. viij. Fortis est vt mors dilectio. Et hec est singularis charitas ⁊ pfecta. de qua Augē. Tāto amor altior q̄nto voluntas ad mortem sit paratior Talis fuit charitas bti Johis. q⁹ habuit paratam voluntatē moriendi ꝓ xpo. vt patz in passione sibi illata a domiciano in ardore feruentis olei. Nam illa singularz ⁊ pfecta charitas causat hoc vt si hō nunc̄ deberet p̄miū recipe a deo tū adhuc vellet libenter pati tribulatōnes ⁊ mortes ꝓ deo vt esset xpo conformis. ⁊ vt ageret charitatiuā. retributionem ꝓ sua passione. ideo p se scribit. j. Jo. iiij. perfecta charitas foris mittit timorē. q̄ timet non est pfectus. Idcirco sine timore predicauit. ꝓpter q̄ singulariter eum amauit q⁹ dr amantissimus dñi Sed di. quē plus dilexit. an Johannē vel petrum. Ric. s. tho. super. iij. senten. dist. xxxij. triplex est differentia dilectōnis. Prima consistit in familiaritatis ostensione. ita magis dilexit Johānem c̄ petrū. q⁹ maiora signa dilectōnis sibi ostēdit. Secūda cōsistit in donoꝝ collatōne. ⁊ ita magis dilexit petrū. q⁹ maiora dona ei concessit. q⁹ ei ecclesiā sanctā cōmisit. ⁊ claues regni celoꝝ tradidit. Tercia dilectio cōsistit in p. eordiali amore. ⁊ ita vnūquēq̄ discipulū dilexit. Jo. xiij. Cum dilexisset suos vsq̄ in finez dilexit eos. Sed di. plus debebat diligere petꝝ. q⁹ plus dilexit xpum. eo q̄ scribit ꝓuer. viij. Ego diligētes me diligo. Et etiā de petro legit illud Jo. vl. Simon diligis me pl⁹ bis. rñdit. tu scis dñe q⁹ amo te. Dicit venerabilis Beda. Petrus dilexit feruētius ⁊ diligebatur fortius. Johes vo diligebat dulcius ⁊ diligebat familiari⁹. Et. s. tho. sup. iij. Petrus plus dilexit xpm in mēbris suis. ꝫ Johes pl⁹ dilexit xpm in seipo. Jō petro cōmisit curā membroꝝ. Johānni vo curā mris sue q̄ ad psonā ipi⁹ spāl'r spectabat. vñ ⁊ petrus a xpo pl⁹ diligebat ad affectū interiorez. q⁹ donum maioris charitatis erat ei tunc collatū. ꝫ Johes pl⁹ diligebat q̄ ad signa maiorz familiaritatis. vt ptz in Cimone pcedēti. Dixi secūdo sōiūgit ꝓfidentia securitatis. ibi. habitabit cōfidēter. Pro q̄ scien dū q⁹. Johes euāgelista secure vixit. secure obijt. secure regnat. Pro secure vixit. q⁹ in dei charitate vixit. ⁊ charitatē vsq̄ in finē vite sue pdicauit. de charitate scripsit. j. Jo. iiij. Deus charitas est. q̄d dignius est deo: nihil. ⁊ q̄ manet in charitate in deo manet. q̄d securi⁹ c̄ in deo manere: Et subdit. ⁊ deus in eo. q̄d iocundi⁹: nihil. ideo Hug. in li. de laude charitatis. Dilige deū ⁊ fac q̄cq̄d vis. oia sacramēta hr̄e potes ⁊ malus esse potes. ꝫ cū charitate malus esse nō potes ⁊ p consequēs securus es. eo q̄ dicit aug. Cū charitate nemo damnat. ⁊ sine charitate nemo saluatur. ideo ap'lus ad Col. iij. Sup oia habete charitatem q̄ ē vinculū pfectōnis. Nam fm̄ augus. Nō nūero sitas op⁹. non diuturnitas tempoꝝ. ꝫ maior charitas auget meritū ⁊ p̄miū. s. essentiale. Et sic securat hoiem. dicit em̄ Hugo in lib. de laude charitatis. q⁹ charitas ē fons ꝓprius de quo nō cō municat alienus. Oēs ieiunamus oraz⁹ ⁊ ecclesiā intram⁹. ꝫ q̄d ē sine charitate. nihil. tō aug. Ubi charitas deest q̄d ꝓdesse pōt. ⁊ vbi adest q̄d obesse pōt. nihil. Et hāc Iobes habuit ideo cōfidēter vixit. Secūdo secure ⁊ cōfidēter obijt q⁹ multā assistentiaz habuit. Primo cōscientiam assecurantē. vñ ap'lus. ij. Cor. j. Gloria nr̄a hec est testimoniū cōscientie nostre. q⁹ cōscia nostra erit testis in iudicio. vt habet Ro. ij. Testimoniū reddente illis conscientia ipoꝝ in die cū iudicabit dñs occulta hoim. ideo valde debemus discutere conscientias nostras. vt dicit Grego. ⁊ habet. xj. q. iij. inter verba. Non hominū linguas ꝫ conscientias curare debemus. Nam cuz i teste inuenit aliquid falsitatis. tūc totū testimoniū decolorabit. vt dicit Amb. ⁊ hr̄. iij. q. ix. c. pura. Pura sit ⁊ simplex series testimonij. Si aliq̄d addat totā fidez testimonij mendacio decolorat. Sic erit in iudicio dei de conscientia. Jaco. ij. Offendens in vno factus est omniū reus. ideo ꝓuerb. iiij. Oēm custodia serua coz tuū. i. conscientiā. Nam cōscia dr cordis scientia. q⁹ coz nosci q̄d agis vel dicis. vel qua intētione dicis vel agis. Propter quod dicit Socrates Plus attende conscia c̄ famam. In fama falli potes. in conscientia vo raro vel nūq̄. gre. Quid obest si oēs homines me accusant. ⁊ conscia excusat. ⁊ econuerso. Quid ꝓdest si oēs hoies laudant ⁊ excusant ⁊ conscientia accusat. Et sic sanct⁹ Johannes secure obijt. quia puritatem conscientie habuit. ⁊ charitatez dei ⁊ proximi. vt scribit. j. Joan. iij. Nos scimus quoniā translati sum⁹ de morte ad vitam q̄m diligimus fratres. Secundo habuit sibi xpm associantem. Unde canit ecclesia. Apparuit charo viro suo Iohanni dicens. Veni ad me tempus ē vt epuleris in pulpito meo cū fratribus tuis. O q̄ securus est ille cū quo est xps verus deus ⁊ homo. de quo Roma. viij. Si deus ꝓ nobis quis ꝓtra nos. ⁊ Job. xvij. Pone me domine iuxta te. ⁊ cuius vis manus pugnet ꝓtra me quasi diceret nullius. Non habz opus timere. vñ psal. xxvj. Dominus protector vite mee a quo trepidabo: Et sic beatus Johannes confidēter obijt. quia xps secum fuit et eum de hoc seculo nequaz conduxit. Tercio confidenter regnat. quia scribitur Sapien. iij. Justoꝝ anime in manu dei sunt. quid securius c̄ quez tenet dei manus. quia christus dixit Johannis. x. Nemo rapiet eos de manu mea. quia fortissimus. Unde Job. xij. Apud

dominū est sapientia z fortitudo.z Sap.v. Dextera sua ꝓteget illos. Idcirco securi. Apoca.xxj. nō est amplius neq luctus neq clamor neq dolor. q̄ implebit illud Isa.xxxij. Sedebit populus meꝰ in pulcritudine pacis z in tabernaculis fiducie z in requie opulenta. Quam nobis concedat deus pater z filius z spūssanctus.

Sermo.xxvj. Ad idem.

Aquila grādis magnarū alarū.longo mēbrorū ductu.plena plumis z varietate.venit ad libanum z tulit medullā cedri.i.den kern cederē baumē.z summitatē frondiū eius euellit.z transportauit in terraz chanaan.scribit Eze.xvij.z ꝓponit ad honorē bti Joh̄. euāgeliste in festo hodierno. In vbis premissis.b. Joban. cōmendat a duobus. Primo a vite sanctitate.ibi. Aqla grandis magnarū alarum Secūdo cōmendat a doctrine dignitate ibi.venit ad libanū z tulit medullā cedri. Dixi primo cōmendatur sanctus iohānes a vite sanctitate. Et cōgrue ac merito. qr debet pus pdicator bonū in se facere q̄ alios docere.quia scribit mat.v. Qui fecerit z docuerit hic magnus vocabit i regno celorū.ideo Actu.j. Jhs cepit facere z docere. Prio fecit.post hoc docuit.nobis in exemplū.quia dic Leo papa. Efficacior ē vox exempli q̄ verbi. gre. Cuius vita despicit restat vt eius pdicatio cōtēnatur. Idcirco merito cōmendat primo iohā.a vite sanctitate. Et hoc est in q̄uor. Primo a charitatis magnitudine.ibi.aquila grandis. Fuit em̄ magnus i dilectione dei.augus. Quantū q̄s despicit intantū diligit. Ipse em̄ relict rethe nauē z prem. z secutus ē dominū. Secutus ē eū in vita vsq ad crucē.in quo apparet magnitudo dilectōnis. Secūdo cōmendat a cōtemplatōnis celsitudine. cuz dī.magnarū alarū. Prima ala est dextra.s.dilectio dei.secūda sinistra.z est dilectio ꝓximi. q̄ dicūtur bene magne.qr in his dependet lex z ꝓphete .mat. xxij. Et quanto iste due ale maiores sunt.tāto homo altius volat i cōtemplatōe. Richō. Scōm mēsuram dilectōnis erit mēsura manifestationis.sic beatꝰ Joh̄ā.fuit tanq̄ aqla. Nā sicut dicit Greg. Aqla se ad altissima eleuat vt p nimia celsitudine vix videt.tamē gra pastus ad infima interdū descendit z lepusculū in terra aut piscem in mari capit. Ita btūs iohan.celestis aqla volauit altissime Volauit em̄ paulus ad terciū celuz sicut testatur hoc.ij.ad Cor.xij. Scio hoiem in xpo ante ānos quatuordecim raptū in terciū celū. Sed iohānes volauit sup omne celū vsq ad ipm deū. sicut hoc testat aug. sup Joban. Transcēdit inq̄t iohannes omnia cacumina montiū. omnes campos aeris. omēs altitudines sideꝝ. omēs choros angelorūz. Distinguit em̄ Hyo. in libr. de trinitate tres celos spūales. s. spūm hūanū angelicū z diuinū. Trāscēdit igit sanctus Johannes spūm humanū z āgelicū z puenit vsq ad diuinū. de quo ysa.lij. Ecce i telliget seruus meus z exaltabit z elevabit z sublimis erit valde. Fuit em̄ exaltatus super spiritū humanū. elevatus super angelicū. z sublimatus in deū. Cui alludit Origē. Beatus inquit Johannes vltime sapuolauit nō solum que audiri ac intelligi possunt. verūetiam que omnē intellectum z sensum excedunt. z si altius volasset omnē intellectum transcēdisset. Attamē ad instar aq̄le interdū ad ima descendit. z se cū creaturis occupando recreauit. sicut de hoc legit in hystoria ecclesiastica. cū perdix viua ei oblata fuisset ille eam quasi demulcendo tetigit z tractauit. Quod quidam adolescēs vidit z dixit socijs suis. Ecce quo modo ille senex vt puer cū auicula ludit. Hoc beatus Johānes per spūm cognoscēs vocauit adolescentem z dixit. quid in manu tenes. Respondit arcum. Cui Johannes. quid cum eo facis. Respōdit. aues sagitto. cui apostolus. qualiter. At ille cepit arcum tendere. z cuz sibi non loqueret tēsum distendit Cui Johannes. Quare arcum distendisti. At ille. Si diutius teneretur tensus infirmior redderetur. Ad quem Johannes. Sic z humana fragilitas ad contemplationes minꝰ valida fieret si semp in suo rigore persisteret. oportet igitur interdum cōdescendere humane fragilitati ꝛc. Seneca in epistola ad Lucillū. Interduz animo tuo requiem dato. Arestot. viij. politicorū. Omnis laborans requie indiget. Nam vita hominū consistit in labore z requie. vt dicit philosophus in lōgitudine z breuitate vite. Nam semper quiescere causat pigritiam. z labor nimius causat defectuz. Alternatis igitur vti est delectabile. Sic vita spūalis consistit in actione z contemplatōne. quā exercuit beatus Johannes. Tercio cōmendat beatus Johannes a vite longitudine. cum dicit. lōgo membrorū ductu. quia diutius alijs vixit i hoc mundo. quia .xcix. annis vixit. Pro quāta fuerunt eius merita. Naz adultis dūtaxat sunt due cause viuēdi. scilz ꝓpter mala penitere z bona augere. Mala notabilia non fecit. z a iuuentute vsq ad senīū in bonis operibus profecit. vt potuit dicere illud. Psal.lxx. Deus docuisti me a iuuentute mea. vt ipse dixit xpo. vt habetur in eius legenda. Gratias ago tibi quia custodisti corpus meū ab omni pollutione. z animā meam semper illuminasti. z non dereliquisti me. Quarto cōmendatur a virtutum plenitudine. cum dicitur plena plumis z varietate. id est abundantiam virtutum habuit z diuersitatem. O q̄pulcra varietas. nigredo humilitatis. albedo puritatis. rubedo charitatis. Ipe enim habuit nigredinem humilitatis. qr cum de se loquitur causa humilitatis nomen suū non exprimit. sed tanq̄ de alio loquens dixit. Vidit illum discipulum quem diligebat Ihesus. Item habuit albedinem castitatis. quia virgo electus a domino. z virgo in euum permansit. Etiam habuit rubedinem charitatis. quia dei amore inflāmatus fuit. ita q̄ in epistolis suis permaxime de charitate scripsit. Et in senio quicquid loquebatur de charitate dixit z hortabatur dicens. Diligite inuicem fratres. ita vt discipuli mirarentur dicentes. quid hoc continue resumeret. respondit. Si charitas adsit z sufficit. ita q̄ christus de eo potest dicere illud Canticorū.v. Dilectus meus candidus z rubicundus electus ex milibus. candidꝰ ꝓpter puritatem. rubicūdus ꝓpter charitatem.

electus ex mĩlibus ꝓpter ꝓfundam humilitatez. ¶ Dixi scõo cõmendak.b. Jobes a doctrine dignitate.de quo subdit. Venit ad libanũ.i. ad xpm.dicit em̃ Hiero. Mons libani ẽ mons cõfidentie ⁊ securitatis. Ibi em̃ rute q̃scik a venenosis serpentibus.quos mõs ille sua aromaticitate viuere nõ permittit.ita in xpo est securitas.berñ. ⁊ Cassiod. sup ps.lxxij. Nil securius q̃ illi totum cõmittimus.q; ipe ẽ pars nr̃a q̃ fecit vtraq; vnũ. ad Eph. ij. Ipe ẽ q̃ dixit Jo.xvj. In mũdo pssuram habebitis.in me aũt pacem. In isto aũt monte glorioso ẽ altissimus.i.deus.i. maiestas diuinitatis. ps. lxxxij. Tu solus altissimus sup omnẽ terram. Ad hanc volauit beatus Jobes aquila celestis. ⁊ tulit medullã cedri.i.gr̃am spũssancti dulcissimam hausit q; alti⁹ de diuinitate scripsit. ⁊ euellit summitatẽ frondiũ eius.i.de diuinitate eius altiorem cepit intellectũ.⁊ transportauit in terram chanaã id ẽ in hoc mũdo exposuit. Chanaan interpꝛatur transmutatio. ⁊ significat instabilitatẽ huius mũdi.q̃ nũq; in eodẽ statu pmanet. Job.xiij. ¶ Pro quo sciendũ q; ille celestis aqla Jobes de illo cedro eterne dignitatis septuplicẽ medullaz tulit ⁊ recepit. ¶ Prima fuit medulla specialis exaltationis. Secunda secrete reuelatõis. Tercia sapientie salutaris. Quarta dulcis cõsolatõis. Quinta ardentis dilectionis. Sexta firmissime vnõis Septima totius pfectõis. Primo hec celestis aqla beat⁹ Job.volans duabus alis.i. gemina dilectione dei ⁊ ꝓximi ad montẽ libani.i.ad candidã humanitatẽ xpi dũ recubuit in cena supꝛa pectus eius tulit inde medullã spãlis dilectõis. de quo Isa.lij. Ecce intelliget seruus meus: exaltabitur ⁊ sublevabit.⁊ sublimis erit. vt ptz supꝛa in primo membꝛo. Dicit em̃ Ambr.in li.sermonũ. Oñem volens elevari ad deũ oportet vt sit purũ leue ⁊ sbtile. Johannes igit altissime elevatus ẽ. q; fuit purus sine admixtione terrene auaricie. q̃a oñia reliq̃t.mat.xix. Fuit leuis sine ponderositate carnalis ꝯcupie.quia vgo electus a dño. Subtilis sine grossitudine mortalis pcti seu culpe.q; dilectus a dño.iõ cõpak soli. Eccli.l. Quasi sol refulgens sic iste effulsit in tẽplo dei.nã ẽm berñ. Sol ẽ purior oibus planetis.⁊ altior in situ suo.sic.b. Jo. pur⁹ erat in puritate vginalis mũdicie.q; vgo erat mẽte ⁊ corpe.iõ valde exaltatus ẽ in hac vita in itelligẽtia secretoꝝ dei.⁊ in eterna beatitudine. in claritate ꝑpetue gl̃ie.iõ cõpatur angelo. Apocal.vij. Vidi alterꝝ angelũ ascendẽtẽ ab ortu solis. Et sic q̃cũq; ad exemplũ bti Jo. vult elevari de terrenis ad celestia sit purus sine auaricia. sit leuis sine luxuria.sit sbtilis sine supbia.aut alteri⁹ culpe mortalis macla. ¶ Secũda fuit medulla secrete reuelationis.de q̃ Inf. O altissime euãgelista ꝝ dei super apl̃os dulcissime dilecte Jobes. Tu es ille discipulus q̃ supꝛa illud sanctissimũ pectus q̃uisti. vbi ⁊ secreta celestia hausisti. ⁊ dicẽ potuisti illud Cant.ij. Introduxit me rex in cellã vinariã.ordinauit in me charitatẽ.q; tu introduct⁹ es in secretariũ eterni regis. in q̃ tibi reuelata sunt archana dei. ¶ Reuelauit em̃ sibi tria secreta. Primo reuelauit sibi sus gl̃iosam transfiguratõem in mõte thabor.mat.xvij. In qua ipse cognouit secretũ eterne deitatis. Scõo reuelauit ei resuscitationẽ puelle filie principis archisinagogi.mat.ix.in qua cognouit secretũ diuine miseratõnis ⁊ hũane salutationis q; velit nos reducere de morte ad vitam Jo.x. Ego veni vt vitã habeãt ⁊ abũdanti⁹ habeant. Tercõ reuelauit sibi traditorẽ suũ iudam. in quo cognouit partiam passionis. iuxta illud Isa. liij. Oblatus ẽ q; ipe voluit. Silr cognouit ibidẽ secretus bũiliationis xpi. iuxta illud ad Phil.ij. Exinaniuit semetipm. q; a discipulo tradi voluit ¶ Tercia medulla fuit medulla sapientie salutaris.de q̃ Ecci.xv. Aqua sapiẽtie salutaris potauit eos. Nec mirũ q; b. Joh. fuit plenus sapiẽtie salutaris.q; ad fontẽ diuine sapiẽtie sedit. Cor nãq; xpi vt ait apl's Col.ij.plenũ fuit sapie ⁊ scie dei. q; ipe ẽ fons de q̃ Eccli.j. Fons sapie vbũ dei in excelsis. Sup hũc fontẽ recubuit.de illo aquam salutarẽ sapie hausit.de q̃ ysa.xij. Hauriens aquas in gaudio de fontib⁹ saluatoris. ¶ Quarta fuit medulla dulcissime consolatõis.vñ ps.xciij. Secõm multitudinẽ dolorũ meoꝝ consolatões tue lenificauerunt aiam meam. ¶ Beatus Johãnes triplicem habuit dolorẽ in hac vita. Primũ quia fuit relegatus in exiliũ. Secundũ quia fuit in doliũ ferventis olei missus. Terciũ quia fuit venenu potatus. Contra primũ dolorẽ xps cum dulcissime cõsolatus fuit q̃n celũ super eũ aperuit.⁊ se sibi amicabiliter ostendit.vnde Apoc.j. Vidi ego Johannes.s.per spũalem intelligentiã septem cãdelabꝛa aurea.⁊ in medio septem candelabꝛoꝝ aureoꝝ vidi simile filio hominis vestitũ podere.id ẽ veste talari ꝑcinctũ ad mãmillas zona aurea. Caput autem eius ⁊ capilli erant candidi tanq; lana ⁊ facies eius sicut sol lucens in virtute sua.⁊ cum vidissem eum cecidi ante pedes eius tanq; mortuus.⁊ posuit dexteram eius super me dicens. Noli timere Johannes.ego sum consolaꝛ tuus qui te consolatur in omnibus tribulatõibus tuis. Cõtra secundũ dolorem.s.bullientis olei fuit consolatus.s.quando angelus demonstrauit ei fontem aque viue. Apocal.xxij.contra ardorem olei. Cõtra terciũ dolorem.scz contra veneni potationem consolatus fuit q; vinenũ bibit ⁊ nullam lesionez sibi intulit. De quo Marci vltimo. Si mortiferum quid biberint non eos nocebit. ¶ Quinta fuit medulla ardentissime dilectionis.vnde Hieremie.xxxj. In charitate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miserãs. Acuera traxit eum primo de terrenis occupatõnibus.quia de mari.mat.iiij. Secundo traxit eum de carnalibus delectatõnibus. quia de nuptijs.vt dicit Hiero. in prologo. Tercio traxit eum de mortis penalitatibus. Job.xxj. Sic eum volo manere donec veniam.s. ad tollendum eũ sine martyrio de hoc mũdo. q; dicit Hiero.super epistolã ad Gala.q; in pleno senio foueam intrauit quadratam. ⁊ ibi dulciter in domino obdormiuit. Ratio ẽm Socciũ ẽ in recompensaz illius doloris quem tempe passionis xpi sub cruce ptulit. Quis em̃ cogitare poterit quãtã penam coꝝ eius sustinuit cũ eius pijssimus mgister super cuius pectus reꝛecubuit pꝛioꝛi nocte. in die de cruce

loquens ipm mātri sue dulcissime cōmēdauit dicens. Ecce filius tuus. ecce mater tua. Reliqua dilectionis signa vide supra in sermōe pmo. ¶ Sexta medulla quā tulit de cedro deitatis de mōte libano. i. de candidissima humanitate xpi fuit medulla firmissime vnionis. quia Johannes vnitus erat xpo pvinculū dilectōnis. z xps Johanni. Et dicere potuit illud Cant. ij. Dilectus meus mihi. supple vnitus. z ego illi. Johānes erat vnitus duplciter xpo. Primo in carne fm naturam. qz naturaliter ab vno genere pcesserūt. qz mr Johānis z mater xpi due erāt sorores. z ideo vinculo carnalis ppinqtatis piuncti erāt. Secūdo melius erāt vniti fm aiam p gratiosam amicicią ppter priuilegiū virginitatis. puerb. xxij. Qui diligit cordis mūdicią habebit regem amicū. Sed Iohānes mūdicią habebit mūdicią cordis z corpis. Ideo p gratiosam amicicią insepabiliter cōiunctus ē fm animā eterno regi xpo. Sap. vj. Incorruptio pximū facit deo. Tercio optime fm spūm. spūs beati Johannis vnitus erat deo. z erat q̄si vnus spūs vnitus cum eo. j. ad. Cor. vj. Qui adheret deo vnus spūs efficit cū eo. Et sic iohānes dulcissime adhesit deo in spū. vt dicē potuit cū ps. lxxij. Mihi adherere deo bonū ē. qz in hac vnione spūs iohānis cū spū dei erat vnitus p dulcissimā gram spūsancti. in q̄ iohānes in hac vita pgustauit dulcedinez eterne beatitudinis. ¶ Septima medulla fuit totius pfectōnis. vū Ju. vj. Perfect⁹ erit discipul⁹ si sit sicut mgr eius. vū Aug. Perfectus est q̄ fm legē mentis vitā gubernat. z diligentissimus inq̄sitor veritatis btūs iohā. totā vitā suā gubernauit fm legē rōnis. z legē scriptā in corde suo pfectam p spūmsanctū. Et etiaz pfundissimus inq̄sitor fuit eterne veritatis. vt patz in suis scriptis. Et pfectus erat in intentione pfectoz. qz cū ardenti desiderio intēdebat in oibus honorē dei z charitatē ximi z innocentiā suūpius. z finale pmiū eterne beatitudinis. Et in his quatuor pfuit pfecta vtus seu vita sanctoz. que omnia in se habuit. vt patz in ei⁹ legenda.

¶ Sermo. xxvij. ¶ Ad idem.

Quartum animal simile erat aq̄le volanti. scribit Apoca. iiij. c. z applicat ad honorez sancti Jo. in festo hodierno. Legit in pfato ca. q̄ Jo. vidit ostiū apt̄ū in celo. z sedes posita erat in eo. ¶ Spūal'r p celū intelligit eccia militans. qz sicut in celo. i. i eccia triūphante regnat deus p gl'iam. sic i hoc celo. i. in eccia militāte p gram regnat. Ecclesia dicitur celū ppter sciētie claritatē qua fulget. z ppter stellaz. i. fideliū varietatē quā continet. Ostiū huius celi ē xps. Johan. x. Ego sum ostiū. p me si qs introierit saluabit. Hoc ostiū ē apertū. nulli claditur. neminē em ad se venientem repellit. Johā. vj. Omne q̄ venit ad me nō eiiciam foras. Et ecce sedes. i. autoritas seu cetus platoz' posita. i. ordiata erat in eo. i. in celo. i. in eccia militāti. ps. x. Dominus in celo sedes eius. In eccia militanti ordiauit autoritatem iudicij p platos. i. apl'os. epos. reges z principes. puer. viij. Per me reges regnāt Ergo sedes. i. autoritas dī posita. qz prelati p positionē statuūtur in eccia. ad Roma. xiij. Omis potestas a dño deo est. Joh. xv. Posui vos vt eatis. Idcirco nō deberēt gloriari. eo q̄ potestas nō est originalit ab eis ꝫ a deo. Eccli. xxxij. Rectorez te posui noli extolli. ꝫ esto inter illos q̄si vnus ex illis. Et ideo poni dicūt qz deponi pūt. Nā q̄q̄d ē ponibile ē z deponibile fm artem. Johā. xv. Posui vos vt eatis z fructū afferatis. Item de depositione habet Eccli. x. Sedes ducū supbox destruxit deus. z sedere fecit mites p eis ps. lxxiij. Hunc hūiliat z hunc exaltat. dicit igit apl's ad Hebr. v. Nemo sibi assumat honorem nisi vocatus a deo. Eccli. vij. Noli ab hoie ḡrere ducatū. nec̄ a regē cathedrā honoris. ¶ Requirūtur em ad plātū sex. vt figurat. iij. Reg. x. q̄ ad sedē seu ad thronū salomōis ascēdebat sex gradibus. ad designādū q̄ sex debet hre q̄ vult ad plātōnem ascendere. ¶ Primus gradus ē innocentia q̄ nulli noceat. z cūctis pficiat. fm q̄ dicit aug. diffinies eaz. Innocentia est que nec facit miserū nec deserit miserū. hoc est q̄ nulli nulli nocet ꝫ omnibus prodest. ¶ Secūdus est mūdicia. Dñi ysa. lij. Mūdamini q̄ fertis vasa dñi. Hinc ē q̄ aaron z filij eius precipiūtur femoralibus lineis z camisia candida indui. Exod. xxviij. ¶ Tercius est sollicitudo spūalis. vnde ad Roma. xij Qui preest in sollicitudine. scz presit. Nec sollicitudo excludit occupatōnem templem. ij. ad Tbi. ij. Nemo militans deo implicat se secularibus negocijs. ¶ Quartus est veritas promissionis. vt quod promittit in susceptōe regiminis soluat in executōne officij. Unde z tales docet ietro moysen eligere adiutorez in quib⁹ sit veritas. Exod. xviij. De his quatuor dicit ps. xxiij. Quis ascendet in montem domini. id est in prelatōnem. aut quis stabit in loco sancto eius. i. in prelatōis dignitate. Qui revera locus sanctus est z sanctā debet facere aut recipe sessionem. Respondet ypheta. Innocens manibus. ecce primus gradus. z mundo corde. ecce secūdus. qui non accepit in vano antmā suam. id ē qui in vanitatibus nō iplicauit animā suaz. ecce tercius gradus. nec iuranit in dolo pximo suo. ecce quartus gradus. ¶ Quintus est sapientia. id est spūalis intelligentia. qz scribit Sap. xiij. Vani sunt oēs hoies in q̄bus nō est scientia dei. Dicit notanter sciētia dei nam dicit apl's Ro. viij. Prudentia carnis mors est. prudentia aūt spūs vita z pax. Propter hoc non est pax in ecclesia. quia prelati nō habēt prudentiā spūs. ꝫ magis prudentiam carnis z mūdi que mortem z lites facit. Jaco. iij. Non est ista sapientia desursum descēdens. ꝫ terrena animalis. deifica aūt desursum est. Primū quidē pudica ē. deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonis cōsentiens. plena misericordia z fructibus. bonis iudicans sine simulatōe. Baruch. iij. Disce vbi sit prudentia. vbi virtus. vbi intellectus z scientia simul. vbi sit diuturnitas vite z virtus z infra. Vbi sunt principes gētiuz qui dominant super bestias que sunt sup terram. qui in auibus celi ludunt. qui argentū thezaurisant in q̄ confidūt hoies. z non est finis acquisitionis eox. subdit. Exterminati sunt

ꝛ ad inferos descenderũt ꝛ alij in locũ eoꝝ exurrexerũt. Filij ꝗz agar exq̃sierunt prudentiã q̃ de terra ẽ. Quales sunt aliq̃ plati nr̃i tpis. ¶ Sext⁹ gradus ẽ zelus aiarũ. sine q̃ nullus debet pfici in platum. ĩo xps ter interrogauit Petꝝ de amore suo. Jo. vl. ꝛ postea cõmisit ei custodiã ouiũ suaꝝ. Hz hodie deest zelus aiaꝝ ꝛ adest impletio bursarũ. Eze. xxxiij. Disperse sunt oues mee eo q̃ nõ esset pastor. ꝛ facte sunt in deuorationẽ oim bestiarum ꝓpter qõ coaceruatim peunt oẽs vt cõq̃rik berñ. Cadit asina ꝛ ẽ q̃ sublenet. cadit aia nõ ẽ q̃ recogiret. Talibus pastorib⁹ minak dñs Eze. xxxiij. pastores audite vbũ dñi. egoipe reqram oues meas Et hoc fiet cũ dicet. Redde rõem villicatõnis tue tunc implebik illud Eze. xxxiij. Ve pastoribus q̃ pascũt semetipos. Symon de cassia. Ve significat eternã damnatõem. Tũc subdit. Et in circuitu sedis. i. platoꝝ q̃tuor aialia. i. q̃tuor euãgeliste q̃ rũ doctrina plati fulciũtur. vñ Hieroñ. in ꝓlogo sup mar. Licet plures fuerũt q̃ scripserũt euangelia. tñ tñ q̃tuor sunt q̃ hũt auctoritatis testimoniũ q̃ per q̃tuor ptes mũdi fidem nunciant trinitatis Et sunt q̃si q̃tuor rote in q̃driga dñi. Et sic aliorũ euãgelia nõ sunt recepta. qz iste numerus figuratus est primo Geñ. ij. in quatuor flumibus de paradiso egredientibus. q̃ irrigant vniuersam terrã. Secũdo in q̃tuor angulis arche testamẽti. Exo. xxv Tercio in q̃tuor cornibus altaris holocaustoꝝ. Exo. xxvij. Quarto in q̃tuor deambulatoꝝijs domus salomonis. iij. Reg. vij. Quinto in quatuor ventis mortuos viuificantib⁹. Eze. xxxvij. Sexto in q̃tuor fabris comua hereseis deijcientib⁹ Zacha. j. Septimo in quatuor q̃drigis p orbẽ discurrentibus. Plena oculis ante ꝛ retro. i. q̃ scripserunt de ꝓteritis ꝛ futuris. Et primũ aial simile leoni. q̃ qõ intelligik marcus. q̃ est leo p desertuꝝ rugiens. sic incipit euãgeliũ suũ. Vox clamantis in deserto. Secũdũ aial sike vitulo. q̃ qõ intelligik Lucas q̃ de sacrificio qõ maxime fit de vitulis inchoauit Terciũ aial hñs facie q̃si hois. q̃ qõ intelligik matheus. q̃ hũanã xpi generatõem describẽs incipit Liber generatõis ihu xpi. Quartũ aial sike aquile volanti. q̃ qõ intelligik iohes. ¶ Nã aqla hz ꝗnqz notabiles ꝓprietates. Primo speciositatem secũdo generositatẽ. tercio calliditatẽ. i. deceptionem. q̃rto visus acuitatem. q̃nto volatus velocitatem ¶ Dixi primo aqla hz speciositatẽ. ꝛ ei⁹ speciositas attendik in tribus. In alaꝝ magnitudine. in mẽbroꝝ longitudine in plumaꝝ plenitudine ꝛ varietate. De his tribus scribik Eze. xvij. Aquila grandis. magnaꝝ alaꝝ. longo mẽbroꝝ ductu. plena plumis ꝛ varietate. Primo Jobes habuit alarũ magnitudinẽ. q̃ altissime volauit. volauit eñ paulus ad terciũ celũ. ꝟ Jobes sup oñe celum. s. vsq̃ ad ipm deũ. Nã sicut dicit ang. sup Jo. Nisi Jobes esset sup oia elevat⁹ nõ ita ascẽdisset in celũ. ĩo canit eccia. Volat auis sine mera q̃ nec vates nec ꝓpheta euolauit altius. Et si altius volasset dic̃ Aug. oẽm intellectũ hũanum trãscẽdisset. Secũdo hũit mẽbroꝝ lõgitudinez. Membra aie sunt vtutes aie. q̃ tũc lõge sunt q̃ sunt pseuerantes ꝛ cõtinue. Hãc lõgitudinẽ hũit. b. Job. q̃ hñe cepit vtutes a iuuẽtute ꝛ vsq̃ ad senectutẽ pseuerauit. ps. lxx. Deus docuisti me a iuuẽtute mea. ꝛ vsq̃ nũc ꝓnũciabo mirabilia tua. ꝛ vsq̃ ad senectam ꝛ senũ ne derelinquas me. vt habek in legẽda q̃ dixit. Custodisti corpus meũ ab oñi pollutione. ꝛ aiam meã illuminasti ꝛ nõ dereliq̃sti me. Tercio habuit plenitudinẽ ꝛ varietatẽ plumarũ id ẽ abundantiã ꝛ diuersitatẽ vtutuꝫ. O q̃pulcra varietas nigredo humilitatis. albedo puritatis. ꝛ rubedo charitatis. Ipe eñ habuit nigredinẽ hũilitatis. cũ de se loquik tanq̃z de alio nõ exprmit nomen suũ. ꝟ causa ꝓfunde humilitatis dixit. vidit illũ discipulũ quẽ diligebat ihs. Habuit etiam albedinẽ puritatis. q̃ virgo electus a dño. ꝛ rubedinem charitatis. q̃ dei amore inflãmat⁹ fuit. Can. v. Dilectus meus candidus ꝛ rubicũdus. electus ex milibus. rubicũdus ꝓpter charitatẽ. electus ex milibus ꝓpter ꝓfundã hũilitatẽ. ¶ Secũdo aqla habet generositatẽ. Nã eius generositas attendik in quatuor. Primo. nã circa nidũ suũ nõ venak ꝟ a nido longe venari dr̃. Secõ pdam suã non sola comedit. sed partẽ alijs auibus derelinquit. Tercio quia filios degeneres abijcit. vt dicit Jsi. pullos suos radijs solis obijcit. ꝛ quos viderit imobilem tenere aciem fouet ꝛ nutrit. quos vo intuitum videt flectere a sole hos tanq̃z degeneres abijcit. Quarto quia ꝓ salute filioꝝ coꝝ suuꝫ ponit. cum eñ sentit sagittariorũ insidias. pullos suos i dorso portat vt si sagitta contra eos dirigak ictuꝫ ipa recipiat. Istam quadruplicem generositatem habuit beatus Johannes. Primo quia in locis vicinis ꝛ ꝓpinquis in hoc mũdo venatus non fuit ꝟ longe. s. in celum abijt. Et illud verbum qõ erat i principio apud deum venatus fuit. Ideo ex prophetia Ezech. xvij. Aquila grandis ꝛc. venit ad libanum. id est. ad celum. ꝛ tulit medullã cedri. Cedrus est xpus altus potentia ꝛ maiestate. hic habet corticem. id est humanitatem. ꝛ medullam. id est deitatem. Cereri euangeliste tulerũt corticẽ. qz versati sunt circa humanitatẽ xpi. hic autem tulit medullam. quia versatus est circa diuinitatem occultam. Venatus est marcus in locis vicinis. qz dicta mathei collegit ꝛ in euãgelio suo posuit. venatus est matheus in locis vicinis. quia carnalez christi generationem texuit. Venatus est Lucas in locis vicinis. quia christi infantiam disseruit et a virgine maria didicit ꝛ conscripsit. Sed Johãnes in locis vicinis venari nolnit. quia nec dicta aliorꝝ euangelistaruꝫ implicauit. sed sua ꝓpria nobis exhibuit. nec texuit christi carnalem natiuitatem sed celestem. nec disseruit eius infantiam. sed gloriam sempiternam. Ideo dicit beatus Augu. super Johan. Alij euangeliste vt animalia in terra gradiuntur. sive leo sive vitulus sive homo. qz tres euãgeliste maxime occupati sunt in his que xps in carne opatus est. Johãnes vo super nubila infirmitatis humane quasi in celum volat. ꝛ lucem incõmutabilis veritatis acutissimis oculis ĩtuetur. Secũdo predam suam non sola comedit Et sic beatus Johannes predam quã de celo cepit solus nõ comedit sicut Paulus. cui nõ licuit loqui secretuꝫ quod in celo vidit. sicut testatur. ij.

Cor.xij. Scio hominē raptū in paradisum.z audiuit archana q̄ non licent hoi loq̄. Sup q̄ dic̄ glo. Nico.de ly.q hoc ipi paulo reuelatū ē q ex intuitu primo in oibus hoibus cognouit q̄s esset p̄destinatus ad gl̄iam.z q̄s ad penaz. Ne igit̄ possent audacius peccare hoc paulus sibi reseruauit. Sz Jobes p̄dam quā sup oñe celū rapuit solus non manducauit.q; eaz largiter p̄dicauit.z in scriptis reliq̄t.de q̄ Orig. Paul⁹ audiuit v̄ba q̄ nō licent hoi loq̄. Jobes intime veritatis inspector in padiso padisoz.i.cā oīm audiuit vnicū v̄bum p qō facta sunt oia.qō z licuit loq̄ z q̄tū pōt hoibus p̄dicari. Tercio generositas eius cognoscit̄ in hoc q; filios ad lucē solis ducit. odientes lucē dānabiles iudicat.amātes aūt lucē filios p̄mios reputat.hoc fecit.j. Jo.j. Deus lux est.z tenebre in eo nō sunt vlle. Si dixerim⁹ q̄ societatē cū eo habem⁹ z in tenebris ambulam⁹ mēt̄imur. Si aūt in luce ambulam⁹.sicut ipe ē in luce societatē habem⁹ adinuicem. Sed lucē odientes ipe abijcit. vt hr̄ Job.xij. Hoc ē iudiciū.i.cā iudicij.s.damnatōis.lux venit in mūdū z hoies magis dilexerūt tenebras q̄ lucem.sb̄dit. Qui male agit odit lucez. Quarto ei⁹ generositas attendit̄ in hoc.q; p̄o salute filioz se morti exposuit q̄ venenū p eoz conuersione bibit.sicut canit eccia. Haurit virus hic letale. Jōo pōt dicere cū ap̄lo.ij.ad Chor.xij. Ego libentissime impēdam.s.corp⁹ meū exponēdo morti.z superimpēdar p aiabus vr̄is.s.rōes reddēdo z passiones sustinēdo. Et hoc bñ exēplo demonstrauit vt refert clemēs in.iij.li.ecciastice historie q̄ q̄daz tpe q̄ndam pulerū inuenē z ferocē cōuertit.z cuidam ep̄o p̄mēdauit.vt patz in passionali. q̄re ibidem. ¶ Tercio aq̄la habet calliditatē.z eius calliditas attēdit̄ in tribus. Primo q; in nido suo lapides v̄rutē hūtes fugādi serpētes ponit. Secundo q; pullos volare instruit. Tercio q; nidū suū i tuto loco stabilit. Istam triplicē sapiam seu calliditatē hūit.b. Jo. Prio q; i nido suo.i.i euāgelio lapides fugātes serpētes.i.hereticos posuit.vn⁹ lapis fuit cum dixit. In p̄ncipio.i.in eternitate erat verbū. Et ille lapis fugauit serpentē q̄ dixit filiuz p̄ncipiū habuisse. Cōtra quē dixit Athana. Eternus p̄.etern⁹ fili⁹.etern⁹ sp̄ūssanct⁹. Alius lapis fuit cū dixit.z v̄bū erat apud deū. Et hūc lapidez posuit ad fugandū Zabellitū.q̄ dixit q̄ nulla esset ibi distinctio p̄sonaz. Cōtra quē dicit Athanasi⁹. Alia est em̄ p̄sona p̄ris.alia filij.alia sp̄ūssancti. Tercius lapis fuit.z deus erat v̄bū. Istū lapidē posuit cōtra arriū q̄ dixit filiū minorē p̄re. Cōtra quē dic̄ Athana. P̄ris z filij z sp̄ūssancti vna ē diuinitas equalis gl̄ia.coeterna maiestas. Quartus lapis. oīa p ipm̄ facta sunt. Et hūc lapidē posuit contra hereticū manicheū.q̄ dixit visibilia oīa crrata a demone z nō a deo. Cōtra quē canit z legit eccia i simbolo. Credo in vnū deū p̄iem oipotentē creatorem celi z terre visibiliū omniū z inuisibiliū. Quintus lapis est.verbum caro factū est.quē iterum posuit contra manicheū q̄ dixit xp̄m non habuisse humanū corpus sed fantasticum. Secūda calliditas seu p̄udētia aq̄le est q̄ pullos suos volare instruit.z sic beatus Johannes fecit.paruos instruebat parū facere volatum.s.vitare pctm̄.j. Jo.ij. Scribo vobis vt nō peccetis. ꝫ si q̄s peccauerit aduocatū habemus apud deū p̄iem q̄ ꝓpciatio est p pctis nr̄is. Mediocres z ꝓficientes instruxit ad altioz̄ volatū.s. ad despiciendū mōm. j. Jo.ij. Nolite diligere mōm neq̄ ea q̄ in mundo sunt.si q̄s diligit mūdū non ē charitas p̄ris in eo. Perfectos aut̄ instruit ad altissimū volatū.s.ad pfectionem.vt ad appetendū martyriū.j. Job.iij. Ille p nobis aiam suā posuit. z nos debemus p fratribus aias ponere. Tercia calliditas.nidū suū in tuto loco stabilit. Job.xxxix. In arduis ponit nidū suū.in petris manet. Et sic.b. Job.nidū suū id ē mansionem in tuto loco.i.in celo collocauit. quod per bona opa compauit.dicēs cum apostolo Philip.iij. Nostra conuersatio in celis est. Et i petra.i. in xp̄o constituit mansionem.j. Corinth. x. Petra aūt erat xp̄s. Et hoc ꝓpter securitatem. quia ipe dixit Johan.xvj. In mundo pressurā habebitis.in me autem pacez. ¶ Quarto aquila habet visus acuitatem. Unde dicit Isido.q̄ aquila ab acumine oculoz est dicta. tante em̄ acuitatis ē dr̄ q̄ sup maria immobili penna feratur.nec hūanis pateat aspectibus.pisciculos natare videat.z habet visus irreuerberationem. quia solē irreuerberatis oculis intuetur.vt dicit augusti. Sic beatus iohannes habuit visus acuitatem.quia in terra positus celestia. Job.xxxix. Oculi eius de longe ꝓspiciūt. Johannes v̄o de longe prospexit. q̄ de terra vsq̄ ad celum vidit. Secundo habuit visus irreuerberatōnem.ipe em̄ diuino edoctus spiritu irreuerberatis intelligentie oculis naturāliter verbi eandem esse cū patre z sp̄ūsancto vidit z docuit. Unde ꝓpter eius altissimā negligentiam Dyonisius in epistola quā ei scribit vocat eum euangelij solem.z eius doctrinam splendidū radiū. Tercio habuit in visu renouationem.sicut aquila cuz caligant eius oculi in fontē se proijcit.z sic in plurimis z oculis renouationem accipit. Sic beatus Johannes fuit renouatus cum senesceret. non a mūdi vetustate.sed p̄sq̄ sequeretur xp̄m passus est caliginē oculoz.quia intellectū habuit minus clarū ad videndum spūalia.q̄dtu querebat carnalia sensit alarū grauedinē. quia affectus desiderij sui q̄ debebat ferri sursum terrenis inherebat. Sz q̄d fecit.sicut aq̄la ascēdit in aera.i.cogitando oia in mundo esse transitoria. Et sicut incalescit aq̄la in aera se eleuando.sic beatus Johannes incaluit in amore celestiū.z venit ad fontem.i.ad xp̄m vbi ad instar aquile renouatus est in oculis anime.sc̄z in intellectu z affectu.in intellectu ad cognoscendum.in affectu ad diligendum.de quo p̄s.cij. Renouabit vt aquile iuuentus tua. O inueterate peccator accipe hodie exemplum conuersionis tue si caligant oculi tui p̄ vetustate peccati vt non possent videre q̄ anime tue sunt necessaria si ingrauescant ale tue vt non possit mens tua ferri sursum ad contemplandū celestia:fac sicut aquila.ascende p aera ꝓemplādo bui⁹ mūdi instabilitatē.curre ad fontem viuum.i.ad xp̄m. De quo p̄s.xxxv. Domine apud te est fons vite. Quere gratiam eius z sic a peccato mūdaberis. et sp̄ū renouabe-

tis.de quo apls Ephe.iiij. Renouamini in spiritu mentis vre.z induite nouū hoīem q̄ fm deū creatus ē in iusticia z sctitate veritatis. ¶Quinto aq̄la hz volatꝰ velocitatē. Nā aq̄la volat velocit. sūblimit z infatigabilit. Primo volat velocit.ij.Re.j.vbi p̄mēdat dauid saul z ionathan dicēs. Aquilis velociores z leonibꝰ fortiores. vbi innuit aq̄lā velocē. Scōo aq̄la volat sublimit.puerbio.xxx. Tria sunt mihi difficilia. vīa aq̄le in celo ꝛc̄. Tercio volat infatigabilit.vñ Isa.xl. Qui sperāt i deo mutabūt fortitudinē.assumēt pennas sicut aq̄le. currēt z nō laborabūt.ambulabūt z nō ōficiēt. Sic būs iohes ad instar aq̄le volauit p̄mo velocit.sicut dic̄ Āmb.in li.fmonū. Volare nō potest nisi qō parū leue z subtile est. Būs ergo iohes volauit velocit.qz fuit purus sine admixtione terrene cupiditatis.mat.iij. Oia reliq̄t rethe nauē z p̄ez. Fuit sine ponderositate carnalis concupie. quia virgo a dño electus.atq̄ inter ceteros magis dilectus. Fuit subtilis sine grossicie supbie. Scōo volauit sūblimit.qz oia creata trāscēdit.et vsq̄ ad creatorē deuenit.aug.sup Jo. Transcēdit iohes oīa cacumina kraz.oīes campos aeris.oēs altitudines sideꝝ.oēs choros z legiones āgeloꝝ. Nisi eīm trāscēderet oia illa q̄ creata sunt. non q̄enīret ad eū p quē oia facta sunt.ió Orig. Jobēs velut aq̄la supuolat nō solū q̄ intelligi vel dici pōt.verūetiaz q̄ oēm intellectū excedūt.ió Job.xxix. Nūq̄d ad p̄ceptū tuū eleuabit aq̄la.q.d. Aliq̄la nō hz ab homie q̄ ita alte volat q̄ a deo. Et sic.b. Jo.a deo habuit q̄ ita p̄funde de diuinitate scripsit. z alij tres euāgeliste de hūanitate.ad significandū q̄ pauco rū ē cogitare de diuīate.plurimoꝝ de hūanitate. vñ brūs paulꝰ q̄ fuit raptus sup tercū celū ille dixit.j.Coꝛ.ij. Nō eīm iudicaui me scire aliq̄d inter vos nisi ihm xp̄m z hūc crucifixū. Sed heu sunt aliq̄ stulti simplices q̄ volunt se occupare de diuinitate.z ió labūt in errores. Cōtra q̄s apls Rom. xj. Noli altū sapere q̄ time.scribit eīm p̄uer.xxv.qui pscrutatoꝛ ē maiestatis oppmet a glia. ió Eccli. iij. Altiora te ne q̄sieris.z fortiora te ne scrutatus fueris.q̄ p̄cepit tibi deꝰ illa cogita sp. Hz sufficit ad salutē cogitare de hūanitate in q̄ nos redemit q̄ p nobis hō factus ē. passus mortuus z sepultus.resurrexit z ascēdit.z totū mūm iudicabit. Ex hoc hēmꝰ q̄ eū amare z laudare debemꝰ z timē. Eccls vl. Time deū z mādata eiꝰ obfua hoc ē ois hō obligat ad hoc. Tercio volauit infatigabilit.z hoc p amorē.qz q̄ amat nō laborat.aug.vbi amor ibi nō labor q̄ sapor. Et tales volāt infatigabilit vt dic̄ Āmb.in li.de ysaac.Charitas hz alas ignis ardentes vt volet p pectora z corda sanctorū. que exurit quicquid materiale z terrenū est.quicquid vo sincer meliorat suo igne.

¶De Innocentibus Sermo.xxviij.

Herodes iratus quia illusus esset a magis occidit oēs pueros qui erant in bethleē z in oīnibus finib⁹ eius.scribitur mat.ij.z legit hodierna die p euangelicali officio. ¶Hugo in didascolicon libro iiij.dicit. Fumus qui egredit ex lignis humidis oculos amaricat. lacrimas p̄uocat. z visum ledit hūanū. Et nō solū ledit homies q̄ apes q̄ accipitres.ideo eoꝝ sessio a locis fumosis debz remoueri. Spūaliter p fumū lignoꝝ madidorū intelligit ira diuitū z potentū. Hō qz sicut fumus cito in altum ascendit z subito euanescit. sic ira potentum quā cōtra bonos exercēt nō diu durat.qz sunt q̄si fumꝰ q̄ a vento diffusus ē.i.dissolutus. Hab.v.et figurat.ij.machab.xv. de nicanoꝛe q̄ in ira sua voluit cōpellere filios israel vt derelinquerent sabbata.cum iudei dicerent sibi. Deus potens est in celo q̄ iussit diem sabbati celebrari. rūdit p̄terue in ira sua. Et ego potens in terra qui iubeo assumere arma. Ecce q̄liter fumigauit q̄ non diu durauit qz sicut legit in eodē ca.quasi circa finem. Judas machabeus exhortatus est populū z contra ipm init pugnaturus. Cūq̄ deū in coꝛdibus suis inocassent p̄ostrauit.xxxv.milia ex hostibus. inq̄s nicanoꝛ succubuit cum armis suis. z p̄cepit iudas caput eius z manū cum humero abscidi z in hierusalem deferri. Licet enim tales potentes nō diu durant.interim tamē dū viuūt amaricāt oculos.id est bonos homines qui cum Job dicē pūt. Oculus fui ceco. Job.xxix. Et multotiens eos p uocant ad fletum. sicut patet in p̄senti euangelio vbi dr̄.q̄ mīes deflebant filios quos herodes occidit.de quo thema. Herodes iratus ꝛc̄. ¶In summa euangelij tria innuūtur. Primo ammonitio angelica amorosa. Secūdo pscutio tyrannica inuidiosa. Tercio lamentatio maternica lacrimosa. Primū patet in principio.secūdū ibi.herodes videns.terciū ibi.vox in rama audita.est. de primo dicit. In illo tempe. dicit Haymo. postq̄ magi fecerūt oblatōem domino.z p aliam viam reuersi sunt in regionē suam.z nihil herodi renūciatū est a magis.credidit reges per stellam fore deceptos.z ió ad se p cōfusione non reuersos.a q̄rendo puero q̄uit.q̄ tempe purificatōnis oblato puero in templo. z a simone iusto p̄dicato z manifestato.similit ab anna p̄phetissa coram oīni populo.tunc Herodes cogitauit occidere puerum Vnde dicunt aliqui q̄ hec fuga xp̄i z marie z Joseph facta est in vigilia pasce. ¶Et congruebat illa nocte, quia eadem nocte multo tēpoꝛe añ populus israel ducebatur per moysen de egypto. Ad significandū igit q̄ iudei essent ingrati nec vellent suscipe ihm.ideo reuersus in egiptū significauit se gentiles velle suscipere. Ex hoc patet q̄ xp̄s fugit in egyptum non fuit complete vnionis medij anni.sed tante etatis quantū est a natiuitate xp̄i vsq̄ ad festum pasce. ¶Sed diceres.exquo tunc factus est quare illud hodie ecclesia celebrat. Respondetur ideo. quia stanm Herodes postq̄ audiuit natiuitatez christi a pastoꝛibus. similiter a tribus regibus intēdebat occidere puerū. licz illud p̄ter causam supius posita dimisit. Et sic ecclesia hic recolat malā volūtatem herodis que p facto accipit.quā etiaz postea facto ostendit. Deꝰ ergo hoc p̄uidens ammonuit Joseph p angeluz. De quo textus. Angelus domini. Haymo.id est gabriel minister dominice incarnationis apparuit in somnis Joseph. ¶Sed diceres.quare in

somnis ⁊ nō in vigilia. sicut pastorib⁹. marie ⁊ za charie. Ñdek. ꝓma rō est ſm Chriſ. q⁊ fuit vir iustus ⁊ valde fidek. ⁊ iō nō indigebat maifesta reuelatōe. sicut pastores q̄ rudes erāt. ẏgo aūt indigebat q̄si in ꝓmo de maximis instruēda. Silr ⁊ zacharias indignit q̄ nō ita credul⁹ fuit. vt ptz Lu. j. Scōa iuxta Remigiū. ꝓ hoc significaꝫ mystice q̄ illi q̄ a curis terrenis ⁊ secularib⁹ negocijs vacāt ⁊ reqescūt. angelo⁊ custodiā merēk ⁊ visiones adesse. Et tales ꝑñt dicere cuz ſpōsa Cañ. v. Ego dormio ⁊ cor meū vigilat. Tercia rō. in ꝟ recōmēdaꝫ diligentia ioseph. Vñ credendū est q̄ tpe nocturno valde occupauit se quō digne xp̄o ⁊ mr̄i bene dicte posset famulari. intantū etiā q̄ in tali obdormiuit. Et ec sic dormiēte angel⁹ apparuit sibi dicens. Surge ⁊ accipe puer⁊ ⁊ mr̄em eius. Chriſ. sup Math. Nō dixit. accipe mr̄em ⁊ puer⁊ eius ꝫ ecōtrario. q⁊ nō ꝓpter mr̄em eius ascisciꝫ ꝫ ꝓpter puer⁊ mr̄ addita est. ¶ Nota q̄ illud ꝓsortiū triū ꝑsonaꝝ scz iesu marie ⁊ ioseph. legiꝫ pluries simul fuisse. Dño illō ꝓsortiū inuenik in stabulo i bethleem. Lu. ij. Pastores inuenerūt mariā ⁊ ioseph ⁊ infantē positū in ꝑsepio. Scōo in effugiendo in egyptū sic hic. Tercio i redeūdo de egypto Mat. ij. Ecce angelus dñi apparuit in sōnis ioseph i egypto dicēs. Surge ⁊ accipe puerū ⁊ mr̄em eius. et vade in terrā isrl. defuncti sunt em̄ q̄ querebāt animā pueri. nob in exēplū. Siue em̄ herodez. i. diabolū fugias. siue de egypto. i. pctō redeas. siue in bethleē. i. in gr̄a'manead. ſp habeas tecū mariā. i. amaritudinē penitētie. ⁊ puer⁊ ihm. i. puritatē cōsciētie. ⁊ ioseph. i. augmentū vtutis ⁊ gr̄e. Sbdit. ⁊ fuge in egyptū. ¶ Sed di. q̄re in egyptū ⁊ nō in aliā regionē. cū inter oēs terras egypt⁹ magis ꝓtraria fuit ꝑp̄o suo. Ñdek ꝓmo in hoc oñdit mḡnā miscōiaz suā. q⁊ nō solū hostes suos misericordiē suscipit. ꝫ etiaz eos q̄rit. Vñ Chriſ. Recordatus dñs q⁊ nō in finē trasciē. iō misit filiū suum i egiptū vt daret illi mḡne recōciliatōis signū ⁊ ꝑpetue amicitie pign⁹. Scōo vt cultū idolatrie euacuaret ⁊ scripturā impleret Esa. xix. Ingredietur dñs egyptū ⁊ ꝓmouebuntur simulacra egypti a facie ei⁹. Vñ dicit Mat. de crāc. sup ꝟ euangelio q̄ eadē nocte dñs egyptū intrauit q̄ ꝑp̄s in de exiuit. ⁊ sicut nō fuit dom⁹ in q̄ nō iacebat ꝓmogenitū mortuū filijs isrl egredientib⁹. ita tūc nō fuit tēplū in q̄ nō corruisſz idolū. Et sic āmonitio angelica nō potuit bñ fieri in vigilia pasce sed magis post tēpus purificatōis marie. vt vult Aug⁹. Tercio voluit xp̄s fugere in egyptū. ad designandū gentiū susceptōem. iuxta illud Act. xiij. Vobis oportebat ꝓmo loqui ẏbum dei. ꝫ q̄m repulistis illud ⁊ indignos vos iudicastis eterne vite. ec ce ꝙertimur ad gentes. sic em̄ ꝑcepit nobis dñs. Et ꝓpter has rōnes ꝓncipaliter dixit angelus. fuge in egyptū. futur⁊ est em̄ vt herodes q̄rat puerū ad pdendū eum. Qui surgēs accepit puer⁊ ⁊ matrē eius ⁊ secessit in egyptū. Dicit Chriſ. Potuisset ioseph dixisse. O angele dei. nōne tu prediristi mihi. q⁊ qō nascek ex ea de ſpūsancto est. ⁊ quō iubes nos fugere. qūo filius dei añ hoiem fugit. aut q̄s liberet de inimicz si ⁊ ipe inimicos suos timet

Et ¶ Sciendū multiplici de causa fugere voluit. Primo ſm Chriſ. ꝓpter nature hūane ostēsionē. Nā si se occultasset vel ẏrute diuina se inuisibiliē fecisset. de veritate hūane nature ⁊ virtute diuina aliqui dubitassent. Scōo ſm Bedaz ꝓpter nr̄am exēplificatōem Joh. xiij. Exēplū em̄ dedi vob vt ⁊ vos ita faciatis. Futur⁊ em̄ sciuit q̄ ipe ꝑsequeretur i suis fidelib⁹. Vt igit licite rabiem ꝑsequētiū tpe possent declinare dedit eis exēplū ope silr ⁊ ẏbo Mat. x. Si ꝑsecuti vos fuerint i vna ciuitate fugite in aliā. Tertio nobis i ꝓsolatōem. Naz si fideles sui spūaliṫ nati deo fuerint ⁊ deo fuire inceperint ⁊ tūc tribulatōes ⁊ tentatōes statim euenerit. in hoc non debem⁹ turbari. ꝫ ꝓsolari. Vers. Quicūd diligiṫ a deo impugnaṫ a diabolo. ⁊ Augusti. Magna ꝓsolatio ē mēbris ex capite. Nam ipe dixit Jo. xv. Si me ꝑsecuti sunt ⁊ vos ꝑsequētur. vñ Hiero. In cunabulis etiā nō defuit iniquitas ꝓmens. ⁊ iusticia patiēs. Adhuc xp̄s in cunabulis erat ⁊ cogebāt eū fugere ⁊ exulare. Quarto fugit ꝓpter fidei ꝓfirmatōem. Si em̄ in tāt̄ena etate mortus fuisset q̄s credidisset puer⁊ tā puuluz nō loquentē. nō docentē. nō mirabilia opantē fuisse deū ⁊ hoiem. ⁊ volūtarie passuz ꝓ salute mūdi iō aug⁹ sup Joh. Poterat ñ occidi. nō ledi si vellz. fugit nō timore ꝫ dispēsatōe. oportebat em̄ eū ꝓ̄dicare ⁊ mirabilia facere ⁊ fidē publicare. iux̄ illō esa. lxj. Spūs dñi sup me euāgelizare pauperib⁹ misit me. Postq̄ ät illa fctā erāt volūtarie se ad passiōnē obtulit. vñ ipe dixit petro volēti eū defēdere. Mat. xxvj. Cōuert gladium tuū in locz suū. q⁊ oportet vt scripture impleaṅ q̄m sic oportet fieri. ideo aug⁹. Nō necessitate ꝫ dispēsatione q̄ pepēdit in ligno latuit i egypto. Seq̄tur i textu. Et esto tibi vsq̄ dū dicā tibi. futur⁊ est em̄ vt herodes q̄rat puer⁊ ad pdendū eum scz ꝙ mortē. Vbi aug. Putabat em̄ infelix tyrānus ꝓ aduentū saluatoris se a regali solio detrudendū. ꝫ nō erat ita. nō em̄ ad hoc venit xp̄s vt alienā gl̄iam q̄reret. ꝫ vt suaz donaret. nō venerat vt regnū terrestre arriperet. ꝫ vt celeste cōicaret. nō venerat ad ptātes ⁊ dignitates rapiēdas. ꝫ ad cōtumelias ⁊ iniurias ꝙferendas. nō venerat vt sacrum illud caput dyademate gēmato cozonaret. ꝫ vt cozonā spineam portaret. nō venerat vt constitueret sup sceptrum magnificus ꝫ vt crucifigeret illusus. Hec augustin⁹. Idcirco sine causa quesiuit eū ad perdendū. F ¶ Sed diceres. q̄diu fuit ibus in egypto cum egyptijs. Ñdetur q̄ septē annis in ciuitate hermoli Noraliter. ad significandū q̄ xp̄s septemplicē misericordiā in hoc mūdo cōmunicat peccatorib⁹ in egipto. i. in tenebris peccator⁊ existētibus. De quib⁹ dicit bernar. in sermone q̄ incipit. Miscōias dñi. ¶ Prima ē a pecccatis ꝑseruatio q̄ a multis peccatis me in ꝟ secūlo custodiuit. Quis em̄ non videat q̄ sicut i multa cecidi sic in plura potuissem cecidisse nisi miscōia dei me cōseruasset. Naz nullum est peccatū qō perpetrauit alter q̄n tu facere potuisses nisi dñs ex spēali miscōia te cōseruasset ps. xciij. Nisi quia dñs adiuuit me paulominus habitasset in inferno aīa mea. ¶ Scōa miscōia ē occasionis peccādi subtractio. Dscē. ij. Ego vias

tuas sepiã spinis.ꝛ in semitis eius nõ inueniaris. Euenit aliquãdo q̃ hõ intendit malũ facere.ꝛ tñ deus ex miscõia aliq̃ ponit mediũ vt nõ pficiat. sicut btõ paulo Act.ix.q̃ fuit ꝓpe intẽtiõis vinctos ꝓducere in ihm̃ oẽs q̃ ꝓfiterent xp̃m. Et sic suguenit plaga que fuit anie medela ex dei misericordia. Et sic hodie fit.de q̃ Hugo. Deꝰ multos flagellat ne peccẽt.aufert aliq̃ potẽtias.diuicias sanitatẽ corꝑis.cũ quibꝰ impediũtur ne volũtatẽ malã pficiant.vt impleat illud ꝓuer.xxvj. Cũ defecerint ligna extinguet ignis.ℏ est sbtractis occasionibꝰ ꝓpe ꝓpisẽtie tũc deficiet ꝛ opus.

¶ Tercia miscõia ẽ penitẽtie expectatio.Esa.xxx. Expectat vos deus vt misereat vestri. Nõ solum expectat ꝫ etiã clamat post tergũ vt ad ipm̃ ꝓuertamur Can.vj. Reuertere reuertere sunamitis reuertere. Hoc maxime dz mouere pctõrẽ. Ipe em̃ ex miscõia dicit Hiere.iij. Si dimiserit vir vxorez suã ob fornicatõem ꝛ recesserit ab ea nũq̃d reuertetur ad eã.nũq̃d nõ polluta ꝛ ꝓtaminata est mulier illa.Tu aũt fornicata es cũ amatoribꝰ multis tamẽ reuertere ad me ꝛ ego suscipiã te dicit dñs. Nõ exponẽs gregoriꝰ dicit. Pensate frẽs ꝓclusit dei pietas duriciã nr̃am.nõ est q̃d excusatõnis q̃ hõ veniat.deus despicit ꝛ expectat.ꝓtẽni se videt ꝛ reuocat iniuriãtes.iniuriã de ꝓtemptu suo suscipit ꝛ tñ dissimulat acsi nesciret. De q̃ bernar. Ego peccabã ꝛ tu dissimulabas.ego nõ ꝓtinebã a sceleribus ꝛ tu ꝓtinebas a vberibꝰ.ego ꝓlongabã iniq̃tatẽ ꝛ tu ꝓlõgabas pietatẽ.cur ℏ: ꝓpter pniam Ro.ij. An ignoras q̃m benignitas dei ad pniam te adducit. Ideo Gre. Nemo lõganimitatẽ eius negligat.q̃ quãto diuti⁹ expectat tãto districtius iudicat.ꝛ implet illud Ro.ij.fm duriciã cordis et impenitẽs cor tuũ thesaurisas tibi irã in die ire.iõ Eccl.v. Ne tardes ꝓuerti ad dñm deũ tuũ.ne dixeris.miscõia dñi magna est.nam miscõia ꝛ ira cito ab illo approximãt. ¶ Quarta miscõia ẽ ꝓtritiõis collatio Hiere.xxxj. Postq̃ ꝓuersꝰ me egi penitẽtiã. Nam ꝓuersio vera ꝛ cõtritio nõ est ab homine ꝫ a deo Treno.vl. Cõuerte nos dñe ad te et ꝓuertemur. Initiũ ꝓuertẽdi ad dñm est penitẽtia quã sine dubio spũs opatur non noster ꝫ dei. Ad idem ponit exẽplum. Quis algẽs ad ignez venerit ꝛ fuerit calefactꝰ.nõ dubitabit ab igne habuisse calorẽ quẽ sine illo habere nõ poterat. Sic qui ꝓius sine igne charitat̃ frigidus erat.ꝛ iaz feruore pnie ardet ab igne gr̃e spũssancti ꝓcessisse credat.q̃ dicit Aug⁹ in libro de pnia. Vere penitere nõ est hois sed gr̃e dei. Ideo bernardus in sermone vbi supra. Magnaz miscõiam dei cognosco in me in eo q̃ visitauit cor meuz ꝛ imutauit illud.vt amara fierent que ꝓius dulcia erant. Letabar i rebus pessimis q̃s nũc recogito i amaritudine anie mee. Ideo ps.lix.Cõmouisti terraz.i.cor terrenũ ꝛ ꝓturbasti eã. ¶ Quinta miscõia ẽ peccatoꝝ remissio. Frustra exhiberet ꝓces miscõias si penitentibus nõ indulgeret. Ideo scribitur.j. Paral.xxj. Vidit dñs ꝛ misertus est sup magnitudinẽ mali. De quo aug⁹. Deus tã liberalit indulget vt iam nõ dãnet vleiscẽdo.nec ꝓfundat iꝓperãdo.nec minus diligat iputando. Sũt aliq̃ qui sic condonant iniuriã iz nõ vleiscãtur ope:sepius tamẽ imꝓperãt ore. Sunt ꝛ alij iz sileant:alta tamẽ mente repositum habẽt in anio rancorẽ.quoꝝ neutra plena ẽ indulgẽtia. Dz de deo non sic.ꝫ implet illud Ezech.xviij. In quacũq̃ hora pctõr ingemuerit oim pctõrũ ei⁹ nõ recordabor ampliꝰ.ꝛ illud Ro.v. Vbi abũdauit delictũ supabũdabit ꝛ gr̃a. ¶ Sexta miscõia est a recidiuo ꝓseruatio.vñ Her. Magna ẽ miscõia tua p quã deinceps ꝓtinendi ꝛ emũdantiꝰ viuẽdi ꝓstitisti vtutẽ ne recidiuũ pateret.ꝛ esset nouissimꝰ erroꝝ peioꝝ ꝓpri. Idẽ.q̃ deterius ẽ reincidere q̃z incidere ꝓpꝛ q̃ hõ ꝓpatur aiali bruto. Pro uer.xxvj. Quasi canis q̃ reuertit ad vomitũ. sic hõ q̃ reiterat stulticiã suã.ꝛ.ij. Pet ij. Quasi sus lota i volutabro luti. Vt igit hõ ꝓse ueret i bono ꝛ declinet a malo oportet fore ex gr̃e ꝛ miscõia dei assistẽtia. eo q̃ dicit gre. Cito bonũ amittit nisi a largiẽte custodiat.ꝓpter q̃ inquit aug⁹. Miscõie tue deputo q̃ bona ago ꝛ mala refuto. ¶ Septima miscõia est vtutũ opatio ꝛ accumulatio p quas gr̃iam cõsequamur.vñ Sap.iiij. Gr̃a dei ꝛ miscõia est in sctos eius.ꝛ respectꝰ sup electos illius. An nõ est mgna dei miscõia q̃ p vilibus meritis vult nob dare eternã vitaz.vñ dicit Her. Nõ sũt talia merita ꝓpter q̃ datur vita eterna nisi ex dei gr̃a. Isti sunt septẽ anni.i.septez misericordie. Geñ.xlj.quas exhibuit egyptijs.i.peccatoribꝰ. Tuc sbditur ioseph obediẽtia.q̃ surgens nocte accepit puerꝝ ꝛ mr̃em eius ꝛ secessit in egyptũ. Symõ de cassia. Iã incipiebat cudi gladius doloris cũ tenera ꝓles cogeret regum timore egiptiacas ꝓuincias incolere.vadit pegre angeloꝝ dña.originali relicta patria q̃rit extraneũ incolatum. Sbdit. Ecce regina mũdi egyptiacas ingreditur ciuitates.nulla iuuẽcula.nulla pedissequa. nec famuloꝝ copia legit ꝓcomitata.nõ curribus aut equis sbuecta.ꝫ vt paupcula incedebat. Conducit carpẽtarius hospitiũ.introducit mr̃em cuz ꝓle.ꝓgregat modicã suppellectilẽ ad fouẽdam mr̃em ꝛ ꝓlẽ.arti s carpẽtarie instrumẽta ꝓducit.incipit inq̃rere si ex illa modicã possz captare stipã.denũciat se in arte peritũ.explorat si q̃s cõueniat ꝓ mercede vt sustentaret vginẽ matrẽ ꝛ posset alere ꝓlẽ.necn õ ob id etiaz insinuat se hui⁹ artis magistꝝ ne ocio sue aut in fraudẽ alicuius videret ad illam ꝓuinciã accessisse.mr̃ ꝛ virgo maria laboribꝰ insistit.ꝛ q̃rit sic stipendia. nullas vicinales visitat edes. Sic nota oibus p modestiam magis q̃z ingrederet limina vicinoꝝ Admirant oẽs qui i egypto sicis mulier nũq̃z fuit trahit oẽs i sui ꝓsideratõem ꝓpter suã honestatẽ: velut magnes ad se ferrum secreto tractu nature. Nem talẽ gr̃am i matre vgine deꝰ posuit vt nullus eam intuebat q̃n eam diligeret.nec ita diligeret q̃ aliqua ꝓcupiscẽtia mala insurgeret Nec meditabatur de amenitate patrie.nec stimulauit ioseph si tẽpus repatriãdi adesset.nõ attediabatur peregrinatõis sufferre incõmoda.non ꝓturbabat virũ multa reficientia.sed in paucis ꝓtenta ꝛ sup nis intenta. Et quid pr̃ eternus decernat expectat vt iussionibꝰ diuinis obediat.hec ille. Subdit in textu. Et erat ibi vsq̃ ad obitũ herodis. ¶ Dz

diceres. qualis fuit eius obitus. Refert Eusebius in ecclesiastica hystoria li. j. ca. ix. q herodes cū essz septuaginta annoꝝ diuina vltione pcussus est. exterius lento igne vrebat. interiꝰ vasto incēdio cremabat. intātum q oia viscera sua in scenū paulatim defluerent. verenda q̄z illius vermibꝰ scaturirent. totūq; corpꝰ inflāmatur t pedes. anhelitus eius fetidus vt hoies accedere horrerēt. Jussuz ē a medicis vt causa alleuiatōnis in dolio oleo pleno mitteret. sed nil ꝓderat ꝙ magis deteriorabat. Audiens iudeos cū gaudio mortē suam expectare nobiliores ex oīi iudea collegit t i carcerē posuit. Vocauit sororē suam noie salome t virū eiꝰ alexādrum. t ait. Noui iudeos de morte mea gauisuros. ꝙ vt potero multos habere lugētes mor vt exalueto oēs iudeos quos posui in custodiā interficite. vt qui nolūt ex mea morte flere. saltem de nece suoꝝ parentū t amicoꝝ flere cogātur. Et ita ꝓmisit soror eius velle facere. Sic in angustia mortis cōstitutus duos filios quos in custodiam posuerat occidi ꝓcepit. vt nō solum in extraneis: sed t in ꝓꝓrijs fieret homicida t filicida. Igit nō valēs tot tormētoꝝ genera seu penas tolerare balneum sibi prepare ꝓcepit. t ingressus pomū sibi afferri iussit. Cūq; cultellū in manu teneret vt pomū purgaret tussis violenta in eū ꝓperauit. circūspectis oibus ne q̄s eum ꝓhibere posset ictu prio vibrauit in pectore. ita q infelix misera morte vitam finiuit. Et tūc soror eius oēs vinctos ꝓut ordinauit interfecit. Justo dei iudicio vt qui in necem saluatoris ei ꝓsenserūt. simul cū eo terminū vite darent. Et ideo mortuo herode t illis iudeis ait angelꝰ ioseph. Accipe puerꝝ t mrem eius t reuertere in israel. defuncti sunt enī q̄ querebāt aiam pueri. Ostēdens etiā in necē saluatoris ꝓncipes eoꝝ consensisse t ꝓpter hoc mortuos fuisse. Subdit. vt implerēt quod dictū est a dño ꝙ ꝓphetam scz Osee. xj. Ex egypto vocaui filiū meū. Nicolaꝰ de lyra. Ista auctoritas hz duplicē sensuz lrāle. vnꝰ de filijs israel. alius vo de domio nro ihu xpo. t pfectius. quia ē filius dei naturalis. alij vo sunt filij dei ꝙ adoptōem.

¶ Sermo. xxix. ¶ Ad idem

Herodes videns qz illusus eēt a magis iratus ē valde. Mat. ij.

¶ Legit de siltudinibꝰ reruz. li. v. q canis rabidus multas hz ꝓpetates. sic t hō iracūdus. Primo ē solitag. qz solus vadit. ipm eīm alij canes fugiūt. sic hō iracūdus ē solitagus qz nec amicū nec sociū pōt sustinere. Ideo ꝓuer. xxij. Noli amicꝰ esse homini iracūdo. Et merito est fugiēdus. qz vir iracūdus ꝓuocat rixas. Prouerb. xv. Scdo vadit vt ebriꝰ cadendo. sic iracūdi ps. cvj. Turbati sunt t moti sūt vt ebrius. t ois sapientia eoꝝ deuorata est. Nō qz dicit Catho. Ira impedit animū ne possit cernere verū. Tertio omne obiectū impugnat. ac si cecus. sic iracūdꝰ nulli parcit. nō ꝓsiderat iusticiam qz cecus. Jacobi. j. Ira viri iusticiā dei non operatur. Gregoriꝰ. Si ira mentez semel possederit putat iuste fieri q̄ male fit. Prouerb. xxvij. Ira viri non habz misericordiam. Quarto agro ore currit. t linguā extra os pendit sic iracūdus maledicta verba profert. t linguā suam prohibere non pōt. qz stultus. Eccles. vij. Ne sis velox ad irascēdū. qz ira i sinu stulti requiescit. Habet se iracūdus vt olla bulliens que pinguedinibus emittit. Et sic iratus hō vera cuz falsis promit. ꝓuerb. xxix. Totū spiritum suū ꝓfert stultus. Quinto habet oculos rubicūdos ꝓpter feruorem sanguis. t sic iracūdi inclinati sūt ad effusionem sanguis. Qualis fuit herodes. qz iratꝰ occidit oēs pueros qui erant i bethleem t in oīibus finibus eius. ¶ Ista est scda pars ꝓncipalis i qua dixi innuit tyrānica ꝓsecutio inuidiosa dicēs Herodes videns qz illusus eēt a magis. id ē deceptus. eo q nō redirent ad eū iratus est valde. ¶ Primo ꝓpter regni zelum. qz timebat se amittere regnum. Chrisz. Reges t ꝓncipes si ex aliqua causa irascūtur faciliter placant. illa aūt ira inextinguibilis est quā regni zelus accēdit. Scdo natus est ꝓpter sui cōtemptū. dicit Chrisz. Magi cōtemnētes herodem addiderūt causaz doloris. quēad modum fit qui fundit pinguedinē sup ignem ardentē maius facit incēdium. Sic herodes magis incēsus fuit furore. qz quos ille sedens in throno suo nō potuit ꝓsuadere consilio. his ibus puulus placuit iacens in ꝓsepio. Tertio iratus est ꝓpter cesaris metum. qui ꝓcepit q̄ nullus sine suo imperio rex diceretur. ideo iratus est. Chrisz. Herodes volens illudere magos t xpm illusus est. Prouer. xxj. Non ē prudentia. nō est sapiētia neq; fortitudo contra dōm. Prouerb. xij. Illusores ipe deludet. Chrisz. Herodes debuit amicari t cepit irasci. Et in ira mittens occidit oēs pueros. id est occidi fecit p milites suos. Glosa interline. Li gua vitur ꝓ gladio: qui erant in bethleem t i omnibus finib⁹ eius. ¶ Ecce duo mala i herode astucia t seuicia. Primo astucia i hoc. qz non statim fecit occidere pueros. ꝙ fm glosam. post ānū t quartuoꝝ dies pueroꝝ occisio facta fuit. Distulit eīm triplici de causa. Prio ꝓpter discredētiā quia putabat magos falsa apparitōne eē illusos. Scdo ꝓpt astutiam. vt sic dissimulādo puer in mediuz deduceret t appareret. Tertio ꝓpt moram contractā. quia fuit ipeditus. quia citatus ad curiam rhomanā ad petitōem suoꝝ filiozū. scz archelai t alexandri qui ipm accusauerūt apud cesarē. Et ideo non fuit ausus tūc pueros interficere ne cum alijs facinorib⁹ cōqrerētur de tanta crudelitate. Ideo cūdo rhomā t remanēdo in curia t redeūdo in iudeā apposuit annū aut plus. t rediens accepta licētia a rhomanis ꝓpositis signis t prodigijs in natiuitate xpi factis q rhomani dederūt sibi licētiaz occidēdi pueros. t sic occidit omnes pueros q̄ erant in bethleem. ¶ Nota hic sepiciam herodis in tribus. scz in nūero. loco. t tēpore. Primo in nūero. quia nō est cōtentus in numero occidere aliquos pueros. imo oēs. Herodes habuit se vt lupus. Dicit homerus poeta. cū esurit querit diligēter ouē. t si ad ouile venerit nō solum vnā sed oēs studet iugulare. Sic herodes querēs xpm verū agnū imolandū ꝓ salute mūdi sed vt ipm habere posset alios oēs innocētes oc-

cidit.z dicit Chrisf. Herodes fecit sicut fera pessima si fuerit vulnerata naturalē duplicat ire doloris crudelitatē z q̄si ceca furore nō aspicit tā se vulneratā.ꝫ q̄cūq; añ ocl̄os eius occurrerit siue hō siue aial.illud q̄si actorē vulneris sui dilantat Sic z ille illusus a magis irā suā sup̄ puulos diffundebat. Chrisf. Herodes cogitabat i furore suo dicēs Ecce magi inuenerūt puer illū quē regnū dicebāt.Et aur acceperūt a gentib⁹.z largis ꝓmissionib⁹ sunt placati.tō reuersi nō sunt.Et forsitan dicebat intra se.Quis puer ille añq; nascat in terra tā appet in celo.nōdū ipe se oñdit z iam oēs illū q̄rūt.z nec adhuc terrenū ppīm hz.q̄rūt eū iam militie celestes.i.stelle q̄ sibi mistrāt.Quis ē ille q̄ añq; mecū pugnat tā vincit añq; vincat tā regnat.q̄d putas fact⁹ est ille i regno meo si creuerit.ego z bona hoib⁹ porrigo z gladiū porto.q̄ non diligat saltē timeat.ille nec ppīm hz nec diuicias ꝓgregauit.z quō sine auro diligit z sine ferro timet. Sic misit z interfecit oēs pueros vt inueniret vnū in oibus.sic nec vnū inuenit i oibus z vitā eternam ꝓstitit oibus.vt ipleret illud ps.lxxviij.Effuderūt sanguinē innocētē tanq; aquā in circuitu hierūm. dicit Chrisf. O insentate herodes q̄d agis.si non credis vbis q̄ magi dixerūt.cur sine cā insanis in pueros.nūq̄d tu possis imutare sniam dei.aut ꝓdere illū quē de⁹ defendit. ¶Scdo appet eius sencia i loco.cū dr in bethleē z i oibus finib⁹ eius. Raban⁹ Nō ꝓtētus vastare bethleē.ꝫ adiacentia loca vastauit. ¶Tertio appet ei⁹ sencia i tpe.cuz dicit.A bimatu z infra.i.occidit oēs pueros duorū annor vsq; ad pueros vni⁹ noctis vel diei.fm Haymonē vt ly infra dicat ordinez tpis.ꝫ Chrisf. exponit vt ly infra dicat ordinē nūeri.z ē sensus.a bimatu z infra.i.a pueris duor ānor vsq; ad pueros q̄nq; ānor. Dicit em stellā ortā magis p annū añq; ihc̄m venirēt z p ānū expectauit. Et sic xp̄m duor ānor credidit. Sz de q̄nquēnio videt facere fidē q̄ q̄dā ossa innocētū habent ita grādia q̄ bimor vel biēnior eē nō p̄t Pria tñ expositioē vsitatior.z p̄t dici q̄ lōge maioris q̄ntitatz erāt hoies tūc tpis q̄z nūc sunt.tō nō mirū q̄ maiora videtur ossa pueror. Sz di.stāte expositōe ꝑma cur occidit pueros vni⁹ diei vel noctis. Rūdet aug⁹ in sermone de innocētib⁹.q̄ timebat ne puer cui sydera famulabātur spēm suā paulo supra vl infra etatē sui tpis posset occultare. Tūc adipletū est q̄d dictū est p hieremiā ppha dicētē.ca.xxxj. Vox i rama audita ē. ¶Hec ē tercia ps ꝑncipalis isti⁹ euāgelij.in q̄ dixi innuit lamētatio mīnica la chrimosa dicēs. Vox i rama audita ē.vt dic̄ Chrisosto. Rama erat ciuitas saul. Saul āt erat de tribu beniamin.z beniamin erat fili⁹ rachel.cui⁹ sepulchr erat iuxta bethleē vbi interficiebant puuli. Et rachel introducit plorās.q̄uis rama nō est ppe.q̄ tātus fuit luct⁹ q̄ etiā si phas esset mortui potuisset ppati z flere.de q̄ dicit text⁹. Rachel plorās filios suos.Iz illi de tribu iuda vel iudas non fuerūt nati de rachel.tñ dr mater pueror in bethleem.nō rōne geniture ꝫ sepulture.vl etiā q̄ multi de tribu iuda filior beniamin fuerīt occisi.ꝓpter ea dr flere metaphorice. Alio mō rama ē nomē cōe.z hebraice interpt̄at excelsum.tō vox in rama id ē in excelso audita est.s.a deo.q̄ scribit Eccli. xxxv. Deprecatōez lesi audit.z dñs nō despiciet preces pupilli z vidue si effundit loquelā gemit⁹.Et noluit ꝓsolari q̄ nō sunt viui ꝫ oēs occisi.z p ꝓsequēs nō est ꝓsolatio.Et loquit sikitudinarie q̄n ali quis puer infirmat interim q̄ viuit mr recipit alia quā cōsolatōem.ꝫ post mortē nō.q̄ nō sunt reuocandi ad vitā ꝑsentē. Tūc subdit i textu.ploratus sz puulor.z vlulat⁹ mult⁹ sz matr. Aug⁹.in ser mōe.iij.de innocētib⁹.Cū puuli victimabāt mres misere lamentabāt. Vlulabāt mres q̄ agnos pdūt.ꝫ voce balātes mres crines dissipabāt.z orna mēta capitis amittebāt.q̄ntis modis volebāt infantes absc̄ondere ipi se publicabāt.nesciebāt tacere.nōdū didicerūt formidare.mr pugnabat z carnifex trahebat.ille tenebat:ad carnificē mr clamabat.Quid sepas a me q̄ genui ex me.vter⁹ me⁹ genuit.vbera mea lacte nutriuerūt.z tu crudel in terimis.mō fuderūt viscera mea.z tu illidis in terram. Alia mr dicebat.occide mrem cuz puero.vt q̄d me dimittis manere.si culpa ē mea.ꝫ si nō est crimē iūge mihi mortē. Alia dicebat q̄d apud me q̄ritis.vnū q̄ritis z oēs occiditis.z ad eum qui est vn⁹ attingere nō potestis Et sic fuit vlulat⁹ matr Sz de ploratu puulor dicit Chrisf. Plorabant puuli q̄ sepabanť a matrib⁹.plorabāt z vlulabant mres q̄ desolabanť a filijs.z videre ꝺ erat maior dolor in matrib⁹ remanētib⁹ q̄ in pueris morieti bus.puuli vnū patiebanť dolorez.q̄ sepabātur a mrib⁹.nō q̄ ducebanť ad mortē.q̄n nec sciebant mortis dolorē.mres patiebanť duplicē dolorem vnū q̄ puulos suos videbāt interfici.alterū q̄ ipse desolabanť a filijs. In puulis mors eor statim finē faciebat doloris. In mribus aūt mēoratio puulor sp erat repatio doloris. ¶Sed di.q̄re festum innocētū celebrat cum volūtarie nō sunt passi.eo q̄ vsum liberi arbitrij nō habuerūt q̄ quō mereri potuerūt. Rūdet q̄ ꝓpt plures ꝓrogatiuas ill collatas. Prima sumit ex tpe.q̄ primi fuerūt qui sanguinē suū ꝓ xp̄o fuderūt. Vñ aug⁹ vocat eos flores eccl̄e. Vñ canit de ipis eccl̄a illud Apoc. xiiij. Hi empti sūt ex oib⁹ ꝑmitie deo z agno.imo nō tm in se passi ꝫ etiā in ꝑsona xp̄i q̄ q̄dāmō in q̄ libet eor occisus ē xp̄s. Vñ volūtariū sacrificiuz reqrit in adultis.non aūt in infantib⁹. Scda ꝓrogatiua capit ex statu.q̄ sine macula vixerūt.quia ꝓus circūcisi. Vñ de ipis canit illud Apoc.xiiij. Hi sunt q̄ cuz mulierib⁹ nō sunt coinq̄nati.i.non sunt polluti mente z corpe. Nihil ꝓdest vginem esse corpe nisi mēs esset incorrupta. Tercia ꝓrogatiua capitur ex gra capitis.q̄ q̄n rex coronat multos milites secū facit. Sic rex celestis nūc coronatus coronā carnea a mre p suaz incarnatōem hos innocētes milites sibi elegit.Et iō eos sancta mr eccl̄a festiuat. Vñ licet i lymbū descēderūt z etiā liberū arbitriū meredi nō habuerūt.tamē quicq̄d in eis minus fuit gra noui regis adipleuit.vt dic̄ sctūs Tho.in scda scde.q.cxxiij.ar.j.in solutōne ꝑmi argumēti.q̄ martyrij gloriā quā in alijs libera volūtas meretur illi puuli occisi p dei gratiam sunt assecuti.naz effusio sanguinis ꝓpter xp̄m vi

cem gerit bāptisml. Nō sicut pueris baptisatis p gr̄am xp̄i meritū operat ad gl̄iam obtinēdam. ita occisis ꝓpter xp̄m meritū martyrij opat ad palmam martyrij ꝓsequēdam. De q̄ aug⁹ in sermōe de epyphania. Licet pauli nō haberēt etatē vt in xp̄m crederēt. habebāt tn̄ carnē in qua p xp̄o passuro passionē sustinerēt. Jō idem in ſmone q̄rto de innocētib⁹. Occidūtur p xp̄o pauulo pauli. p iusticia mortis innocētia O q̄ btā etas. necdū xp̄s potuit loqui z iā pro xp̄o merētur occidi. nonduz oportuni ꝓfessioni z iā idonei passioni. O q̄ feliciter nati. vix degustauerūt p̄sentē vitā z stati transierūt ad futurā. necdū egressi infantie cunas. z iā puenīūt ad coronas. rapiūtur de sinib⁹ matruz z recipiūtur i gremijs angelor̄. hec ille. ¶ Bz di. quare scta mater eccl̄ia tacet hodie leticie cantica. vt Te deū laudam⁹. Gl̄ia in excelsis. Alleluia Rūdet ꝛvilhelm⁹ in rōnali trib⁹ de causis. Pria ē in signū tristicie matr̄ que vlulauerūt z fleuerūt p morte filior̄. Vñ potuerūt dicere illud Ruth. j. Ne vocetis me noemi. i. pulcrā. q̄ vocate me maram. i. amarā. q⁹ amaritudine repleuit me oīpotēs. Scōa causa in signū q̄ ad lymbū descēderūt vbi habuerūt penā damni vsq̄ post passionē xp̄i. sicut z alij p̄es sancti. qō fuit q̄rulosum. sicut conquerit Job. xvij. Infernus dom⁹ mea ē. z in tenebris strauī lectulū meū. Tercia cā in signū fuge z incolat⁹ christi z mr̄is ei⁹ z ioseph in egypto. De quo hiere. xlij. Quasi colon⁹ futur⁹ es in terra. z q̄si vir vagus declinās ad manēdum. In octaua aūt innocētū oia cantica leticie resumūtur. Et h̄ significat resurrectōem futurā. quia tūc innocentes z oēs pueri baptisati z senes electi resurgēt in ꝓfecta etate plenitudinis xp̄i. cum anie felicitate z corpis imortalitate. Silr q̄ hoc festū cadit in diem dñicam oia cātica leticie cantātur i reuerentiā dñice resurrectōis. qua die cū maximo iubilo per dñm sunt de lymbo educti. z postea i die ascensionis i plenū gaudiū assumpti. Ad q̄ nos ꝓducat ihus christus. Amen.

¶ Sermo. xxx. ¶ Ad idem

Occidit omnes pueros

qui erāt in bethleē z in oibus finib⁹ ei⁹. scribit Matth. ij. ¶ Querit loco thematis. cur hec tria festa stephani. iohis. z innocentū sb̄ vno natiuitatis dñice gaudio recolit ecclesia. Rūdet Ber. in sermōe de innocētib⁹ dicēs. Xp̄s natus ē in hūc mūdū z pati p nobis voluit. ꝓpter quod iohānes baptista dixit eū agnū īmolandū. Joh. j. Ecce agnus dei q̄ tollit pcā mundi Et p se dixit Lu. vij. Oportuit filiū homis multa pati z reprobari a generatōe hac. Et Joh. xv. Nō est seruus maior dño suo. si me ꝓsecuti sunt z vos ꝓsequētur. Ex q̄bus q̄dem verbis elicit oīes fideles passuros. De quo z apls. ij. Thim. iij. Oīes qui pie volūt viuere in xp̄o iesu ꝓsecutōem patiētur. z p consequēs fore martyres. Innuit igit ecclesia in his tribus festiuitatib⁹ triplex martyriū. Primū est volūtatis z operis. sicut beati stephani qui fuit p̄mus martyr post xp̄i resurrectōem z ascēsionem. Hinc est q̄ statim post natiuitatē xp̄i sancta mater eccl̄ia ordinauit diē sancti stephani quia dies martyrū sanctor̄ dicit dies natalis eor̄ De quo Fulgent⁹ in sermōe. Veri xp̄s natus est in mūdum vt hodie stephanus nasceret in celo. Scōm est martyriū volūtatis z nō opis. sicut iohānis euāgeliste qui parat⁹ erat pro xp̄o oia supplicia sustinere. nō tamen actu sustinuit. Herū. in sermōe de innocētib⁹ dicit. q⁹ in pace vitaz finiuit diuini ꝓsilij fuit. sicut ipe dixit Jobis vl. Sic euz volo manere donec veniam. Et q⁹ minus est pati volūtate tn̄ q̄ actu z volūtate. ideo eccl̄ia post diem sancti stephani ordinauit diem sancti iohānis euāgeliste. Tercū martyriū est opis z nō volūtatis. Sic pueri innocētes vsum rōnis nō habentes passi sunt. q̄ deum nō loquēdo sed mortēdo cum sanguine suo ꝓfessi sunt. de q̄bus thema. Occidit oīes pueros. ¶ In sūma euāgelij duo innuūtur Prio angelica āmonitio. scōo tyrānica ꝓsecutio. Primū patet in principio. Secūdum ibi. occidit oēs pueros. De pmo dicit. Angel⁹ dñi appuit in sōnis ioseph. Jō in sōnis vt cognosceret q⁹ idem esset angel⁹ qui p̄us appuit ei añ natiuitatē pueri Matth. j. ¶ Pro q̄ sciēdum. in sōnis accidūt multe apparitiones z visiones. aliq̄ delectabiles. aliq̄ tristes. z boies ex his volūt diuinare hoc vt illud bonū aut malū ꝓsequēdū q̄ nō est faciēdū. Rō q⁹ dicit aug⁹ de spū z ania. Somniū est figuris tectū. z sine interptatōe intelligi nō pōt. Nam multa sunt genera somnior̄. que vt dicit Jsidor⁹ li. iij. de sum. bo. ex diuersis qualitatib⁹ oriūtur. q̄dam ex saturitate z maceratōe occurrūt. Secūdo quedā ex p̄uia cogitatōe. Nam vt dicit Jsidor⁹ Sepe que in die cogitam⁹ in nocte cognoscimus Tertio ex diabolica illusione. vñ Jsidorus. Non nulle visiones spirituū demoniacor̄ sunt illusiones qualis fuit visio vxoris pylati. Mat. xxvij. Multa passa sum p visum ꝓpter eum. nihil tibi z iusto illi. vbi diabolus voluit impedire xp̄i passionem. z per ꝓsequēs nr̄am redemptōem. Quarto ex supernor̄ reuelatōne. vt ioseph Gen. xlj. qui exposuit somniū pharaoni: propter q̄ ꝓficitur dīs ac p̄posit⁹ totius egypti. Quinto pmixte oriuntur. s. ex cogitatōe z illusione. Sexto ex corpis dispositione. vt q̄ quis somniat comedere dulcia sīgnū est q⁹ flecma dulce dñatur. sanguineus somniat aerea z leta. melancolic⁹ terrea z tristia. coleric⁹ ignea. flecmaticus fluuios nines z aquatica. Septimo ex corpor̄ celestiū impssione. q̄ virtus motuū superiorum pueniat ad imaginatōnem tunc imaginant in eis imagines illoruz effectū ad q̄s motus celestes disponūt. Sm q⁹ virtus impmens est fortior vel debilior. z Sm q⁹ virtus recipiens ē magis vel minus disposita. z Sm q⁹ magis quieta ab alijs occupationib⁹. Ideo hmōi futura sciunt in dormiēdo quādo ania vacat ab exterioribus motibus. Et p̄cipue in nocte circa horā digestionis cōplete. Et per hūc modum quedā aialia cognoscūt futura. sicut pisces tempestatē p̄nūciāt motibus suis. z in multis alijs aialibus. q⁹ imaginationes eor̄ magis q̄ete sūt q̄ hūane ꝓpter multiplices motus rōnis. ideo magis disposite sunt ad impssiones celi q̄ boies. Octauo oriūtur som-

nia ex cerebri ptŕbatõe. vt ptz in indispositis ad
frenesim z patiẽtibus. qui mira somniãt z inaudi
ta ꝑ vaporem cellulã fantasticã inficiẽtẽ vel im
mutantẽ ipa somnia inficiũtur z imutant. Nono
riũtur somnia ex sanguinis infectõe. qui eñ cor
ruptum habẽt sanguinẽ somniãt se ambulare per
loca imũda. ideo Isidorus ibidẽ. ex diuersis ima
ginationũ qualitatib⁹ oriũtur. tamẽ vñ veniãt ra
ro ꝓsideratur. ergo eis credere nõ est opus. ne for
te sathanas in angelũ lucis se transformãs fraude
erroris decipiat. Ideo Eccĩ. xxxiij. Multos erra
re fecerũt somnia. z exciderũt sperãtes in illis. De
talibus scribitur in cañ. xxvj. q. v. Episcopi. vbi dr
Stultus z ebes est qui oia que in spũ fiũt in cor
pore accidere arbitrat. Subdit. Nam q talia cre
dit fidem perdit. q aũt rectam fidem nõ habet hic
nõ est eius. sed illius in quẽ credit. i. diaboli. Jõo
prohibet credulitas illor Leuit. xix. Nõ observa
bitis sõnia. Ratio Isido. li. iij. de sum. bo. Demo
nes vt fallãt z illudãt aliqñ vera ꝓnũciant. Et sb
dit ibidem. Electi si hmõi visionib⁹ cõmouẽtur
mox tamẽ euigilãtes illusionẽ vanitatis despici-
unt. intẽtionẽ suam ꝓprius ad deũ ꝓuertũt. hec
ille. Ideo Catho. Somnia ne cures. quia scribit
Eccĩ. xxxiij. Sõnia extollũt imprudẽtes. qñ qui
apprehẽdit vmbram z persequitur vẽtum. sic z qui
attẽdit ad visa mendacia. Et tantũ sup isto verbo
Angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicens.
Surge z accipe puerũ z matrẽ eius. z fuge in egy
ptum. propter tres causas in ꝓmo sermone de in
nocẽtibus dictas. ¶ Adhuc sunt due cause
ꝓpter quas fugit in egyptum. z nõ in aliam regi-
onem. Prima causa est ꝓpter egypti sanatõnem.
Vñ Esaie. xix. Et percutiet dñs egyptum plaga et
sanabit eam. z reuertẽtur egyptij ad dñm. z placa
bitur eis z sanabit eos. Vnde Chrisŕ. super Mat
theũ. Recordat⁹ est dñs quia mala fecit super egi
ptum. filiũ suũ mittit vt plagas egypti sua sana-
ret medicina. Hec mutatio dextre excelsi. vt po-
pulus q ante fuit ꝓsecutor populi ꝓmogeniti po
stea fieret custos filij vnigeniti. Secũda causa in-
trauit egyptum ꝓpter future religionis ꝓfiguratio-
nem. qr christiana religio in tantũ viguit ibi vt
ceteris ꝓfusionem induceret. sicut dicit Hiere. ij.
Ab egypto ꝓfunderis. quia multi sancti fuerũt de
egypto arduam christianã vitam ducẽtes. vt san-
ctus anthonius. sancta maria egyptiaca. z ceteri.
Chrisŕ. Qui ꝓus populo dei violẽter dãnati sunt
isti cũ deuotõne deo seruierũt. vt iam nõ irent ad
mare rubrũ dimergendi. sed vocarẽtur ad aquas
baptismatis viuificãdi. Vnde Esaie. xix. Clama-
bũt ad dñm a facie tribulãtis. z mittet eis saluato
rem z ꝓpugnatorez vt liberet eos. Ideo aug⁹ in
sermone. Aliqñ moyses in egypto perfidis clau-
serat diem. illuc xps aduenies sedẽtibus in tene
bris reddidit clarissimã lucem. Et subdit. Et esto
ibi vsqdũ dicam tibi. i. septẽ annis. Futur est eñ
vt herodes querat puer ad perdẽdum eum. ¶ S
Mystice dicit leo papa. Deus i nobis q affectum
ꝓcipitur. s. boni operis. z per effectũ nascitur. z q
ꝓfectũ. i. augmẽtum virtutũ nutritur z crescit.
Sed qñ herodes. i. diabolus hoc attẽdit tũc que-
rit perdere eũ. Vñ bernard⁹. Quicqd a deo dili-
gitur a diabolo impugnat. Hui⁹ figuram habe-
mus. ij. Regum. v. Philistei audiẽtes q dauid es
set vnctus in regem ascenderũt vniuersi vt quere
rent dauid ad pdendũ. Huic simile habet Apoc.
xij. Draco stetit ante mulierẽ que paritura erat vt
cũ pareret filiũ deuorare. ¶ Spñaliter. dra-
co. i. diabolus obseruator callidus qñdo opa bo
na agimus querit quõ resistat z occidat. Nã nul
la est virtus que nõ impugnat a vicio ꝓtrario De
quo habet in glosa Quer. xiij. Virtus si ꝓtrarie-
tatez nõ haberet nõ claresceret. Ideo vt sim⁹ cau-
ti hortat apostol⁹ petrus in canonica. j. Petri. v.
Vigilate fratres qñiã aduersarius vester diabol⁹
die ac nocte circũit querẽs quẽ deuoret. Sed an-
gelus dñi apparuit in somnis. hoc fit quando hõ
existit in diligẽti ꝓsideratõe suũ ꝑpius z ꝓprie sa-
lutis. tũc meretur diuinaz gratiã ipm eruditẽtem.
qr dicit aug⁹ in libro de penitẽtia. Semp ꝑsto est
gra si nõ fuerit repulsa. z de periculis iminẽtibus
informat. De quo Job. xxxij. Inspiratio oñipo-
tentis dat intelligẽtiam. Nã herodes habuit dul
cia verba z falsam intẽtionem. Et sic diabol⁹ sub
specie boni querit nos inducere ad malum. De q
apostol⁹. ij. Corinth. ix. Sathanas transfigurat se
in angelum lucis. Grego. Sepe vicia vtutuz spe
cie assumũtur. xlj. dist. sepe. Sed dicit psal. xc. An
gelis suis mãdauit de te vt custodiãt te in oñib⁹
vijs tuis. i. inspirat tibi ꝑ angelũ. Surge scz a ma
la cogitatõe z imaginatõne qua te impugnat dia-
bolus. z accipe puerũ. i. perpende ꝓscientie purita-
tem qñ iocũda sit in ania. De quo seneca. Nunq̃
nascit vera letitia nisi ex pura ꝓscientia. Bern. Si
trahit mũdus. terret te diabolus. impugnat caro.
illa semp est secura. Et accipe etiam mrem. i. gra-
tiam assistentẽ. quia sine gra non possum⁹ ꝓsiste-
re in ꝓscientie puritate. De q sctus Thomas. li. iij
cõtra gentiles. Indiget homo gra dei auxilio vt ꝑ
seueret in bono. Ideo. j. ad Cor. xv. Gra dei sum
id qõ suz. Ipa est mater puritatis. Richar. Quid
purgat z cõseruat cordis intima nisi dei gra. His
habitis fuge in egyptuz. Egypt⁹ interpretat tene
bra. i. vade ad tenebras pctõrum. De q̃bus apl'us
Ro. xiij. Abiciam⁹ opera tenebraꝝ. ¶ Esto
ibi scz septem ãnis. hoc est attẽde z ꝓsidera vniuer
sa mala que tibi intulerũt vicia tua. Et sunt septẽ.
Primũ malũ quasi ꝓmus ãnus dei est hostilitas
Vnde Eccĩ. xij. Altissimus odio habet pctõres.
Nam si deus pctm̃ non odiret. nũq̃ tot milia an-
gelor ꝓ peccato cogitatõnis de celo repulisset.
Item nũq̃ primos parẽtes z totum genus hũa-
num in ipis de paradiso expulisset. nec hmõi mi-
serijs multiplicib⁹ afflixisset. Itez si nõ odiret pec
catum nũq̃ totum mũdũ octo animab⁹ demptis
ꝓ semine reseruatis diluuio delesset Idcirco pec
care qdem nihil aliud est nisi deum offendere sal
tem moraliter. Et hieronym⁹. Offenso deo nul
la est loci religio. qr scribit Sap. xiiij. Odio sunt
deo impius z impietas eius. Scõm malum qua
si scõus ãnus est omniũ bonor operꝫ invaliditas
De quo Ezech. xviij. Si se averterit iustus a iusti
cia z fecerit iniqtatem oẽs iusticie eius nõ recor-

dabūtur. quia peccator in mortali nō est i dei charitate. ꝛ dicit Grego. Qui non est in charitate bonū quod agit perdit. scz quo ad remūerationē regni celestis. licet alīs remunerat ꝓpaliter sed nō in perpetua vita eternaliter. Ideo scribit Eccl'es. ix Qui in vno offenderit multa bona ꝑdet ꝛc. Tertiū malum quasi tertius ānus ē ꝓscientie penalitas. De quo aug⁹. Dñe dixisti ꝛ ita est ꝙ oīs inordinatus anim⁹ sibīpī est pena. s. ꝓpter remorsuz ꝓscientie. Sap. iiij. Veniēt in cogitatōe peccatorū suoꝝ timidi. Seneca. Nihil ita timiduz facit animū sicut reprehensibilis ꝓscientia ꝓpter peccatum Quartū malum quasi quart⁹ ann⁹ est status periculositas. Iobelis. ij. Quis scit si ꝙuertat ꝛ ignoscat deus. Nam peccator hz se sicut piscis intrās hamū per se. exire aūt per nō potest. sic pctōr a seipo sine gre dei auxilio non potest penitere. De ꝙ aug⁹ in li. de penitētia Vere penitere nō est hominis sed dei gre. Ideo scribit Osee. xiij. Perditio tua ex te. saluatio antē ex me. Idcirco hūc periculosum statū debem⁹ cauere Eccī. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccata. Nō Eccli. iij. Qui amat periculū peribit i illo ¶ Quintū malum q̄si quitus ann⁹ est anie captiuitas. Prouerb. v. Iniqtates sue captūt impiū. ꝛ funib⁹ peccatoꝝ suoꝝ q̄sq; ꝓstringit. Et in his funibus ducet te in carcerē infernalē. Athanasi⁹ Qui mala egerūt ibūt in ignē eternū. Sextū malus q̄si sextus ānus ē anie mortalitas. qz mors anie seqtur istam captiuitatē. Ezechie. xviij. Anīa que peccauerit ipa morietur. Sap. xvj. Nō per malicīā occidit animā suam. licz corpus viuit tñ ania mortua est corā deo Aug⁹. Vita anie deus ē. ꝛ qui se sepat ab eo mortu⁹ est. Sic est oīs peccator in mortali. Esa. lix. Iniqtates vre diuiserūt inter vos ꝛ deū. Et ꝙ ꝓsequēs tradūt animam i mortē. Nō ad Rom. vj. Stipēdia peccati mors est. Septimū malum q̄si septimus ann⁹ est dānationis eternalitas. ps. v. Odisti oēs qui operant iniqtatē. ꝑdes oīes q̄ loquūtur mēdacium Glo. si nō penitētiā egerint. Lu. xiij. Nisi penitētiam egeritis oēs simul peribitis. Matth. vij. Omis arbor que nō facit fruct⁹ bonos excidet ꝛ in ignez mittet. ideo Ezech. xx. Recordamini scelerū vīoꝝ id est dāna scelerū ꝛ displicebitis vobis i cōspectu vestro. qz herodes. i. diabol⁹ querit occidere puerum. i. puritatē anie si nō recordat⁹ fueris peccati dāna. ¶ Dixi scdo subiūgitur tirānica ꝓsecutio dicens. Herodes irat⁹ ꝛc. mittēs occidit oēs pueros q̄ erant i bethleem. Chrisost. omel. ix. sup Mat. inuehit contra eū dicens. Cur irat⁹ es herodes illusus a magis. nō cognoscis q̄niam diuinus erat partus. nōne tu ꝓncipes sacerdotuz vocasti. nōne scribas cōgregasti. nōne illi tibi ꝓphetam induxerūt hoc antiqtus ꝓdicantem. nōne vidisti veteranouis consonātia. scilicz gentilis plebs ꝛ iudaica Nonne audiuisti quia his monstrauit stella. illos vero ammonuit apparitio angelica ꝛ lux celica. Nōne reuerit⁹ es studiū barbaroꝝ. nōne admirat⁹ es ꝓsentiā eoꝝ. nōne ex his oibus reputare debuisti hec oia nō esse deceptōis ꝛ diuine virtutis. putas te illū perdere quē deus producit. O herodes nō vis eum regnare in iudea. velis nolis regnabit in celo ꝛ in terra. hec ille. ¶ Sūt plerīq; qui dicūt herodem pessime egisse in occisiōe puerorū vt verum est. attamē sunt sex genera parētum qui occidūt pueros suos. ¶ Primi sunt qui sciēter rei sunt ꝙ pueri i vtero matris sine baptismo decedūt. ꝛ hoc ē graue homicidium. qz ibi corpus ꝛ ania occiditur. Aug⁹. Maius ē damnū in amissione vnius anie q̄ corporū mille. Ergo mater que ē prēgnās sollicitm dimē debz habere de illo thesauro quē portat in vtero ne fiat occasio dānationis illius pueri. Similiter viri debent parcere mulierib⁹ prēgnantib⁹. nec eas terrere nec turbare nec verberare. imo sibijpis subtrahere in comedēdo ꝛ bibēdo ꝛ impartiri suis mulierib⁹ prēgnantib⁹ ꝛ eis seruire. exemplo marie que tribus mēsibus seruiuit elyzabeth. Hz heu aliqui percutiūt prēgnātes. calcant. trudunt. ipis maledicūt. ꝛ sic rei erant i pueris. Similit peccāt ille mulieres que se sup hoc remittūt ꝙ prēgnātes sunt. ꝛ scienter martios suos offendūt. Silr graue peccant ille anticq̄ vetule q̄ abortum vel sterilitatē procurāt in aliqua muliere vl virgine. Silr iste ancille que cum pctō ꝛ scandalo concipiūt. ꝛ postea propter verecūdiam hūanam eos pueros sciēter occidūt. qō animal irrōnale nō faceret ¶ Scōi parētes illi q̄ pueros suos nimis diligūt. Hz diceres. nō debeo pueruz meū diligere ꝛ ñdet. imo debes puerum tuū diligere ꝛ ordinate infra deum. Naz aliqui pueros suos vltra deum diligūt. ꝛ habēt maiorē complacētiā in pueris q̄ in deo oīpotēti. ꝛ potius vidēt pueros q̄ deuz. ꝛ sic plus pueros q̄ deum diligūt. eosdē pueros deum suū faciūt. Augst. Hoc ab hoie colitur qō prie ceteris diligitur Nō etiaz btūs Hiero. Quodcūq; vnusquisq; sup deum vl equalit deo diligit. hoc sibi ꝑ deo ꝓstituit. Et ōs quādoq; ex sua bonitate subtrahit eis illos pueros vt ipsi parentes cor suū ecōuerso ad deū erigant ꝛ deum diligāt. Et ergo ē vna ratio q̄re illi pueri qui sunt multuz affabiles: prudētes ꝛ pulchri cito morīūtur. quia parētes cum nimio affectu eos diligūt. ꝛ cū nimia sollicitudine ꝑm curruz mūdi eos nutriūt. ꝛ intēdūt ex ipis facere magnos dīos. ꝛ magnas diuitias cōgregare volunt nō curantes an iuste vl iniuste acquirāt. Et propē illam sollicitudinē quam habēt ad pueros obliuiscūtur deum ꝛ seipos negligūt in salute animarum ꝛ damnāt seipos. Dñ Matth. x. Qui amat filium vl filiam plus q̄ me non ē me dign⁹. Et filij tales si vixerint ꝛ sciēter possederint bona male acquisita damnātur. ꝛ implet illud Marē. xiij. Tradet ꝑ filium suū in mortē. ¶ Tercij parētes sunt qui i nformāt pueros suos in malis. scz chorisare. supbire in vestibus. facie depingere. crispos crines facere. Et ipi parētes rei erunt oīm pctōrū q̄ ex mala informatōne addiscūt ꝛ postmodū faciūt. Et sic implebit in parētib⁹ illud Deut. xxxij Immolauerūt filios ꝛ filias suas demonib⁹. scz ꝙ mala documēta. ¶ Quarti parētes sūt qui pueros nō corrigūt cum deliq̄runt. cuz tamē tenētur iuxta illud Prouer. xxiij. Noli a puero subtrahere disciplinam. si em pcusseris eum vga non morietur. Tu virga pcutis eum. ꝛ animā eius de in-

ferno liberabis. Signanť si filij sunt rebelles z p terui tūc sunt castigandi verberib⁹ Eccī.xxx. Nō des illis potestatē in iuuētute.curua ceruicē eius z tunde latera eius cum infans ē ne forte indurek z nō credat tibi.z erit tibi dolor anie.sicut hely.j. Regum.ij. Nō tractans ruptus holgor sup lib⁹ Sap̄.dicit. Hely sacerdos ꝓpter negligētiam castigandi filios dānatus ē. De quo z Beda. Hely filios delinq̄ntes ferire nolnit.ideo seipm apud deum crudeli dānatione pcussit.qz cum audiuit archam captā a philisteis z filios occisos in ꝓlio ce cidit retrorsum de sella z expirauit. Ecce q̄ mala dilectio ē non corripe filios.imo magis ē odium Prouer.xiij. Qui parcit virge odit filiuz. ¶Qui ti parētes sunt qui malū exēplum ꝓbent filijs.z p hoc spūaliter eos occidūt. Aug⁹. Qui in ꝓspectu populi male viuit quantū in illo ē cum a quo ar tēditur occidit. Pueri em illa q̄ vident a parētib⁹ cōmunit imitanť siue bonū siue malum. Si vidēt eos ieiunare.libēter orare.eccl'iam frequētare miscōiam exercere.deum timere.pacē cum familia tenere imitātur eos. Si aūt vidēt eos eccl'ie ieiunia soluere.festa nō celebrare.raro eccl'iam visitare.ad tabernas ire.audiūt blasphemare.maledicere.etiam sequūtur eos. Et p bis malis exēplis filij sequētes dānanť z parētes similit si non penitēt. Dñs gregor⁹ in moral'. Tot mortibus quis dignus ē quot exēpla prauitatis i posteros trāsmittit. ¶Sexti parētes sunt q̄ res iniustas pueris relinquūt.illi damnāt seipos similit z pueros.xliij. q.vj. Si res reddēda ē z non reddit:penitētia nō agitur q̄ simulat. Aug⁹. Si tenes obulū teneris a diabolo. Et quot denarios male acq̄sitos pueris relinquūt tot gladijs eos transfigunt. Et implebi tur in eis illud Eccī.xlj. De pēe impio q̄rūtur.i. ꝓquerūtur filij.quonia ꝓpter ipm dati sunt in ob probriū scz sempiternū. Signāter cuz scienter possidēt.quia faciēs z ꝓsentiēs cadē pena puniūtur. vt habek in can.ij.q.j.notum sit.z.iij.q.iiij.cōsanguineoꝝ.quia scribit Eccī.xxj. Stuppa collecta synagoga peccantiū. ¶Exēplum legit in lib. de dono timoris. Fuit quidā vir sanct⁹ cui multa fuerūt reuelata secreta.inť cetera vidit hominē in ima flāmarum ꝓstratum.de cuius vtero arbor alta ꝓcedebat.in cuius ramis hoies suspēsi fuerūt. z a flāma ab imo procedēte durissime diuersimode z acerrime torq̄bant ur.Et ille qui in fundo iacebat magis inter alios torq̄batur.Et cum q̄reret ille qui hoc videbat a ductore suo cuiusmodi essz homo ille qui in imo iaceret.ille respondit. Ille q̄ ab imo iacet fuit ꝓncipium generatōis oīm istorum.z fuit paup z per vsuras z male acquisita ditatus ē. Alij sunt qui processerūt ab eo z torquentur.quia aliqui fuerūt imitatores illius.alię possessores iniuste acquisitoꝝ bonorum.z sic simul torquētur.z fm q fuerūt similes in culpa sunt in consimili pena.vt scribitur Matb.xiij. Colligite zyzania z alligate ea in fasciculos ad comburēdū. ¶Itē notandū est q festum innocētum z aliorum martyrūsolēniter est pagēdum. Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpk tēpus.nam ipi primi martyres sunt q̄ pro xpo post eius natiuitatē martyrisati sunt. Nam triplex ē martyrium. Primū voluntatis z operis sicut beati stephani z laurētij. Secūdum voluntatis z non opis.sicut bti iohānis euāgeliste.z bti martyni.qui habuerūt voluntatē z affectum sustinēdi martyrium.quānis nō sunt passi. Tercium ē martyrium opis z non voluntatis.sicut innocētes z vsum rationis non habentes.q̄ deum non loquēdo ꝙ morientdo z cum sanguine suo confessi sunt. Et sic in sanguine suo baptisati sunt Et ꝓpter illud triplex martyrium illa tria festa sunt immediate post festum natiuitatis instituta. Primo festum sancti stephani qui est martyr voluntate z opere. Post hoc festum sancti iohannis qui fuit martyr voluntate z non opere. Tertio festum innocētum q̄ fuerūt martyres ope z nō voluntate. Nam dic̄ sanct⁹ Thomas. Deus suppleuit i eis p gr̄am q̄ defuit i rōnis efficacia.i eo q ꝓpk xpm passi sūt. Scdo hoc festū ino cētū est ꝓmēdabile ꝓpter nūerum.qz tot sunt q nūerus eoꝝ incertus ē. Sed eccl'ia pagit nūerum eoꝝ fm visionē quā vidit sanct⁹ iohānes Apoc.xiiij. Vidi agnū supra montē sion stantē.z cum eo.cxliij.milia habētes nomē ei⁹ z nomē p̄ris eius scptum i frōtibus suis. Modo si laus z festū vni⁹ sancti ē laudabile z acceptū coram deo.q̄d tūc laus tot sctoꝝ innocētū. Et si deus exaudit pces vni⁹ sancti vl' homis vl' duoꝝ vel triū in nōie ipius ꝓgregatoꝝ.q̄d tūc vbi tot sancti sunt simul ꝓgregati. Etiā si honorādus ē sanct⁹ vnus.nōne tūc tot milia sctoꝝ sunt venerādi. Tertio ꝓpter locum.qz in bethleē occisi sunt.z in oibus finibus eius in q̄bus xpus quesitus est z fugit.z beatissima mater eius z ioseph in exilio positi sunt cuz puero ihesu in tam tenera etate ꝛc̄.

¶In octaua natiuitatis domini.

¶Sermo.xxxj.

A Tvbi venit plenitudo tp̄is misit deus filium suū factum ex muliere factū sub lege vt eos qui sub lege erāt redimeret.vt adoptōem filioꝝ dei reciperemus.scribit ad Gal'.iij.c.z lectuz est dūico die pro epistolari officio. ¶In verbis ꝓmissis tria innuūtur. Primo mittēris benignitas miseratōis. Scdo missi ꝓgruitas legatōnis. Tertio missiōis vtilitas fructificatōis. Primū ibi.misit deus.secūdum ibi.misit filiuz suū.tercīū ibi.factū ex muliere factum sub lege vt eos q̄ sub lege erant redimeret. De ꝓmo dicit. At vbi venit plenitudo temporis. ¶In his vbis ꝓpositꝫ destruit apostolus z eradicat triplicē errorem. Primo iudeoꝝ asserentiū nondum xpm venisse.ibi. At vbi venit plenitudo tēporis. De hoc vide supra in prima hebdomada aduent⁹ quomō erant iudei vt ceci. Scdo eradicat vesanīā hereticoꝝ dogmatizantiū xpm corp⁹ fantasticū habuisse z nihil traxisse de virgine.ibi.factum ex muliere. Tertio manicheorum dicētium veterē legē a deo nō esse.ibi.factū sub lege. ¶De primo nota q tēpus incarnationis dicit tempus plenitudinis.z hoc ꝓpter triplicē repletionē. Prima ē repletio vteri vginalis. Luc.j. Aue gr̄a plena ꝛc̄. Ecce cōcipies in vte

ro ⁊ paries filiū. Scōa ē repletio mētium fideliū actuū.ij. Repleti sunt oēs spūsctō. Tercia est repletio veteris legis. Matḥ.v. Non veni solue lege ß adimplere. Prima repletio fuit causa scōe quia nisi venter ỽginis replet⁹ fuisset filio dei. corda fideliū non essent repleta spūsctō. Scōa repletio fuit causa tercie. qz repletio mētis facit implet ionē legis. Aug⁹. Jō gra spūscti dat vt lex impleatur. vt etiā hī in can̄. de pse. dis.iiij. gra. Sine spiritussancti gra nō possum⁹ implere dei mādata. Id circo inqt aug⁹. de spū ⁊ lra. Lex data est vt gratia quer̄at. gra ỽo data ē vt lex implerek. ¶ Idcirco tēpus gre ỽr plenitudo tpis ꝓpter q̄ncq causas Primo ꝓpter carismatū largissimā effusionē. De quo Joheł.ij. Effundā de spū meo sup oēm carnē Ezech.xxxiij. Deducā imbre in tpe suo. ⁊ pluuie bñdictōis erūt. i. bonoꝝ spūaliū abundātie. Ñ tps gre cōparat autūno. nā sicut q̄ in hieme germinat ⁊ in vere pullulant. ⁊ in estate maturant in autūno colligunt. sic q̄ ante legē iustis germinauerūt ⁊ in lege pullulauerūt. ⁊ sub ꝓphetis ad maturitatē q̄uentrūt tpe gre oia in xpo colliguntur. Amb. Xps oia nobis ē. si sitis fons ē. si esuris panis ē. si infirmaris medic⁹ ē. si mortē times vita ē si sapientiā desideras. in ipso oēs thesauri sapie ⁊ scie sunt absconditi. Joh.j. De plenitudine eius oēs accepim⁹. ¶ Scōo ỽr plenitudo tpis ꝓpter figuraꝝ adimplet ionē. qz ꝓcedēs tps vacuū fuerat cōtinēs figuras. j. ad Coꝝ.x. Dia in figura cōtingebant illis. nunc aūt veritate adimpleta. Joh.j. Gia ⁊ veritas p ihm xpm facta ē. Tercio ꝓpt̄ promissoꝝ solutionē. q̄cūq ei in veteri lege sunt promissa oia in xpo sunt ipleta. Ñ apls Col.ij. In ipo inhabitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliť. et estis i illo repleti. s. oñi gra et oi ꝓmissione facta. Quarto ꝓpt̄ rōnalis creature pfectionē. vñ Eph. j. Proposuit in eo sc̄z filio. in dispatiōne plenitudinis tēpoꝝ. i. tpe gre instaurare oia i xpo q̄ in cel ⁊ q̄ in terris sunt. i. angelos ⁊ hoies. qz dū hominē reducit in grām: i eo supplet ruinā angeloꝝ. Pōcip. Judicabit i nationib⁹ iplebit ruinas. Quinto ꝓpt̄ descripti tpis cōpletionē. de q̄ Dan̄.ix. Septuaginta hebdomade abbreuiate. i. registrate sūt sup populū meū. ⁊ sup vrbē tuā scām. et ꝓsumet ꝓuaricatio. ⁊ finē accipiet pctm̄. ⁊ deleat iniqtas ⁊ adducat iusticia sempitna. ⁊ vngat scūssanctoꝝ. Ibi dicit nicola⁹ de lyra. hebdomada nō capit ꝓ septē diēb⁹. ß ꝓ septē ānis. Leui.xxv. Numerabis septē hebdomadas septē ānoꝝ. Et faciunt septuaginta hebdomade ānoꝝ. cccc. ⁊ nonaginta annos multiplicādo septuaginta p septē. Et inceperunt isti āni a vicesimo anno regni artha[illegible]ersis q̄ dedit licētiā neemie reedificādi ciuitatē hierusalē. ⁊ terminantur q̄rto āno post xpi passionē. ⁊ sic tps impletū ē. ¶ Sed dicēs q̄re tādiu xps distulit incarnari. Ñdeł ꝓpt̄ sex causas. q̄re s̄ in ꝑma hebdomada aduētus. Fmone. iiij. Tūc subdit mittentis benignitas: ibi. Misit de⁹ filiū suū. Nota hoc nomē deus aliq̄n significat naturā ⁊ supponit p eadē. vt cū ỽr. deus ē eternus. vel deus creauit oia Aliq̄n sigt naturā ⁊ supponit pro ꝑsona. vt cū addit̄ git ei act⁹ ꝑsonal. vt cū dī. de⁹ genera[illegible] vel hmōi. Hic ỽo significat naturā ⁊ supponit ꝓ ꝑsona pris. ex hoc q̄ dicit. misit filiū suū. Eius est filiū mittere cui⁹ē filiū generare sc̄z solius pris Dicit em̄ mgr̄ in.iij. dis.j. Filij dei missio est ipsa incarnatio. eo em̄ missus ē q̄ in forma hois visibilis apparuit. O q̄ magna benignitas ⁊ miseratio attendit in incarnatione, Joheł.ij. Conuertimini ad dñm deū vestrū q̄m benignus ⁊ misericors est in eo q̄ filiū misit vt nos in filio patri recōciliaret Roma.v. Cū inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ ꝓ sanguinē filij eius. de quo etiā ad Eph.ij. Deus q̄ dives est in misericordia ꝓpter nimiā charitatē qua dilexit nos cū essem⁹ mortui viuificauit nos i xpo j. Chor.xv. Sicut in adā omnes mor[illegible] ita ⁊ in xpo oēs viuificabunť. O magna charitas. Joheł ij. Sic deus dilexit mundū vt filiū suum vnigenitum daret. nō angelū. non ꝓphetā. sed filiū. Dicit symon de cassia. Sic dilexit deus pater hominez creatū vt daret filiū suum incarnatū. sic deus pro homine. filius ꝓ seruo datus est in redemptionē. Roma.viij. Proprio filio suo nō pepercit deus. ß ꝓ nobis oibus tradidit illū. Ubi exclamat gregoꝝ. O inestimabilis dilectio charitatis vt seruū redimeres filiū tradidisti. ecce in mittente notat liberalissima benignitas ⁊ miseratio. ¶ Dixi 2⁹ tang⁹

Scōo tangit missi cōgruitas legationis. cū dicit filium. Nota congruū fuit mittere filiū ad incarnādum ⁊ nō aliā ꝑsonā. Hec cōgruitas oñdit ex tribus. Primo ex pte pris mittentis. Scōo ex pte filij venientis. Tercio ex parte hois indigētis. Primo ex pte pris mittentis duplici rōne ¶ Primo rōne paterne manifestatōis. qz em̄ filius est verbū pris sic ꝓcedit ab ipso vt pr̄ se manifestat p ipm. ⁊ tōo sicut ad exp̄ssionē intētionis ⁊ cōceptionis mentalis verbū intelligibile copulat voci sensibili. sic ad paterne maiestatis exp̄ssionez congruū fuit vt filius q̄ est verbū patris vniret carni humane per q̄ se pr̄ manifestaret. ⁊ vt deus pater q̄ se in enigmate insinuauerat per oracula ꝓphetarum in fine tempoꝝ se manifestaret per filiū ⁊ ꝓprium verbū Hoc est q̄ dicit apostolus Hebre.j. Multifarie multisq̄ modis olim deus loquens patrib⁹ in ꝓphetis. nouissimis diebus istis locutus est nobis in filio suo. Hoc etiā dicit filius patri. Joh.xvij. Pater manifestaui nomen tuū hominibus quos dediśti mihi ⁊c̄. Pater clarifica filiū tuum vt filius tuus clarificet te. Exquo igit̄ opus incarnationis erat ad manifestationez diuinitatis. ideo magis congruū erat vt illa persona carnē assumeret vt dicit mgr̄ in.iij. dist.j. que ꝓcedit a patre ⁊ q̄ est ab alio q̄ que est a nullo. Procedit em̄ a patre p modū verbi exp̄ssi. Joh.j. Verbū erat apud deū ⁊ deus erat verbū. Et hoc verbū caro factum est. Scōo cōgruit rōe paterne coopationis. quia omnia opatur pater p filiū. Joh.j. Dia per ipsum facta sunt. Ideo oia q̄cunq pater facit hec ⁊ filius. Joh.v. similit facit. vt dicit Aug⁹. in li de trini. ⁊ magister in.iij. dist.j. Opa trinitatis sunt indiuisa Et sic ipsam incarnationem licet tota trinitas est opata. tñ solus filius carnē assumpsit. Et cōgruū fuit vt omnia reparenť p verbū incarnatuz. sicut deus pater p verbū increatuz oia creauit. Eph.j.

Proposuit oia in xpo restaurare. Et ideo dr Joh. v. Opa q̄ dedit m̄ p̄ me⁹ vt faciā ipsa testimoniū phibēt de me. qz p̄ misit me. Exq̄ igit opus incarnationis erat ad repationē opex diuinox. pgrue ergo ille incarnat⁹ē z missus p quē oia sunt pducta. Scōo congruū fuit ex pte filij venientis. Illa cōgruitas in ipso oñdit duplici rōe. Primo rōne expsse similatōis. qz eni fili⁹ est expssa p̄is imago vt scribit Sap. vij. Candor ē lucis eterne. z Col. j. Qui ē imago dei iuisibil' pmogenit⁹. pgruū erat vt p ipm hūanitatis assumptio fieret. vt quia hō assumptibilis erat rōe dignitatis imaginis p quā assimilarek deo. sic scribit Gen. j. Fecit de⁹ hoiem ad imaginē suā. decens erat vt magis p illā plonā assumerek hūanitas z vnirek deo q̄ est expssa p̄is imago. vt imago creata q̄ ē hō vnirek deo p imagi nē increatā q̄ est fili⁹. Hoc videk dicē apls ad Ro. viij. Quos p̄destinauit conformes fieri imaginis filij sui. scz p memoriā intelligentiā z voluntatem Exq̄ igit opus incarnatōis ad h̄ erat vt vnirek hō deo q̄ erat imago dei creata. pgruū erat vt ille car nem assumēt q̄ est imago p̄is increata. scz filius. Scōo rōne eterne generatōis. qz ipse fili⁹ ē a p̄e eternalit genitus. ps. ij. Ego hodie genui te. i. ab eterno. Congruū igit erat vt ille idē q̄ erat eternalit genit⁹a p̄e ipse in tpe nascerek. iuxta illud Esa. ix Parvulus nat⁹ē nobis. s. tpaliter. z fili⁹dat⁹ ē no bis scz q̄ nat⁹est eternalr. z Luc. j. Et filij altissimi vocabitur. Matth. xxvij. Vere filius dei erat iste. Propē h̄ dr aug⁹. Fili⁹dei nō q̄siuit nisi matrē in terris. qz illū hēbat scz patrē in celis. Itez ne duo filij essent in trinitate btā. si vn⁹ generarek ex p̄e. ali⁹ex matre. ideo magis decuit filiū incarnari z in carnē mitti. Dicit eni mgr in. iij. sniaz. dis. j. Si ei p̄ in carnē venisset ab alio esse putarek. Si eni spūssanct⁹incarnat⁹ fuiss ali⁹ fili⁹putarek ab alio esse. ideo spūssanct⁹incarnat⁹ nō ē. vt ille q̄ erat in diuinitate dei fili⁹ fieret in hūanitate vginis fili⁹. Non g̃ p̄ nec spūssanct⁹ carnē induit ne ali⁹ esset in diuinitate fili⁹ ali⁹ in hūanitate. z ne idē esset p̄ z fili⁹ si de⁹ p̄ de hoie nasceret. Cū igit op⁹ incarnatōis ad h̄ erat vt de⁹ nasceret ex homie cōgruū fuit vt ille ex homie nasceret in tpe q̄ ex p̄e natus erat ante tpa. z ideo fili⁹ missus ē. ¶ Tercio ex pte hois indigētis oñdit maior cōgruitas veniēdi in filio duplici rōne. Primo rōne pmarie trāgressio nis. qz dr sctūs Tho. pte. iij. q. iij. ar. v. Peccatum pmox parentum erat de appetitu scie z sapie dei. volentes fore sicut dij scientes bonū z malū. Nō do sapia attribuit filio. j. Cor. j. Dei virt⁹ē z sapia Ideo solus fili⁹ hūanā naturā assumpsit ordine cōgruo. ideo potuit dicē illud Jone. j. Propē me orta est tēpestas mittite me in mare. i. in mundū. ideo dr ad Roma. viij. Proprio filio suo non pe percit de⁹. Exq̄ opus incarnatōnis erat ad hoc vt lapsus hois expiarek cōgrue fili⁹ missus est. cū de lictū fuit ex appetitu sapie: q̄ attribuit filio. Etiā expiatio hui⁹ pcti debebat fore p mediatoris sup plicationē z obedientiā. Et magis congruebat fi lio supplicare patri z obedire. ideo conuenienē fi lius missus ē. Scōo rōne plenarie gratificatōnis quia eni fm rectum ordinē infima p media redu cunt ad summa. cū opus incarnatōis ad hoc or dinat vt q̄ eramus serui efficeremur liberi. fm illud Iob. j. Dedit eis ptātē filios dei fieri. congruū fuit vt ab illo liberaremur a seruitute pcti. z effice remur filij p grām q̄ erat fili⁹ p naturaz. Joh. viij. Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. Aug⁹. Vt hō nascerē ex deo pmo ex hoie natus ē de⁹. Cū eni essem⁹ extranei cōgruū fuit vt in hēditatē introduceremur p filiū. Vnde q̄ apls Col. j. Trāstu lit in regnū filij dilectōis sue in q̄ habem⁹ redem ptionē z remissionē peccatox. ¶ Dixi ꝛcio innuit missionis vtilitas fructificatōis. cū subdit. fa ctum ex mulie factū sub lege vt eos q̄ sb lege erāt redimēt. Fuit eni ista missio fructuosissima. quia missus ē ad nos dei filius vt nobis opa pcti z dya boli dissiparet. vt dr Iohes in canonica. j. Joh. iij. In h̄ apparuit dei fili⁹ vt dissoluat opa dyaboli. ¶ Peccatū autē q̄ introductū ē dyabolo sug gerente octo iniit dāna q̄ p dei filiū repanē. Pri mo vulnerauit integritatē nature. Scōo priuauit vinacitatē gre. Tercio elonganit felicitatē glorie. Quarto pcurauit atrocitatē pene. Quinto debi litauit facultatē potētie. Sexto obnubilauit clari tatē intelligētie. Septimo augmētauit prauitatē cōcupie. Octauo generauit aridtatē malicie. Ex ꝑa oia ista dei fili⁹ missus ē vt dissolueret opera peccati z hominē redimeret ab oibus his malis. ¶ Primo dixi pctū vulnerauit integritatē natu re. Luc. x. Hō q̄dā. i. genus humanū descēdit ab hierl'm in hiericho. i. de statu iusticie in statū cul pe. z incidit in latrones. i. in man⁹ dyaboli. plagis impositis vulnerauit eū seminuo relicto. h̄ venit sacerdos. viso illo p̄teriit. Sili⁹ z leuita vidit eū et ptransijt. qz nullus nec in lege nature nec scriptu re erat qui vulnera aie sanare poterat nisi samari tanus. i. xps aie nostre custos appropinquans in sua benedicta incarnatione alligauit vulnera per suā doctrinā. z infudit oleū misericordie z vinum iusticie. z imposuit in iumentū suū. i. corpus suū j. Petri. ij. Tulit peccata nostra in corpore suo su per lignū. Ipse curauit vulnera aie z reparauit in tegritatē nature egrotantis p medicinā passionis sue. Esa. liij. Vere languores nostros ipse tulit et peccata nostra ipse portauit. cui⁹ liuore sanati su mus. de quo ps. cvj. Misit verbū suum z sanauit eos. Et Sap. xvj. Nec herba nec malagma sa nauit eos. h̄ tuus dñe sermo qui sanat oia. ps. cij. Qui sanat oēs infirmitates tuas. ¶ Secūdo pec catum priuauit vinacitatē gratie z induxit mortē anime. ad Roma. vj. Stipendia peccati mors est Jacobi. j. Peccatū cū consummatū fuerit gene rat mortē. Sapie. xvj. Homo per malicia occidit animā suam. Et sic omnes eramus mortui in ani ma per peccatum ade. De quo ad Roma. v. Per vnū hominē intrauit peccatū in mundū. z p pec catum mors. z ita in oēs hoies mors pertransijt Sed cōtra hoc missus est dei filius in incarnatōe vt restitueret vitā gre. De quo. j. Johānis. iiij. In hoc apparuit charitas dei quonia filiū suū misit in hunc mundū vt viuamus per eū. Hec est vita gratie quā per christū accepimus sicut ipse dixit Joh. x. Ego veni vt vitā habeant z abundantius

habeant. habeāt scz hic in gr̄a. z abūdanti⁹ in gl̄ia. Joh. iij. Misit de⁹ filiū suū in mundū vt saluetur mūdus p ipm. Luce. ix. Non venit fili⁹ hois aias pdere ꝫ saluare. ¶ Tercio pcm̄ elongauit felicitatē gl̄ie. In figura illi⁹ pentes nr̄i electi sunt postꝫ peccauerunt de padiso. Geñ. iij. Eiecit de⁹ hoiem de padiso voluptatis. et collocauit ante padisum cherubin. scz angelicā custodiā ad custodiendam eā. scz ne hō inde eiect⁹ posset illuc redire. ad designādū q̄ a padiso celesti elongat⁹ ac eiectus esset ꝓpter pcm̄. Apoc. xxj. Nihil coīnātū intrabit Contra ḃ missus ē fili⁹ in incarnatōe ad recupandū felicitatē gl̄ie. Heb. x. Habētes fiducia in introitu sctōꝝ in sanguine xp̄i. Nā sicut adā p pcm̄ celeste regnū nobis clausit. sic xp̄s p passionē suā nobis aperuit. Isa. xxij. Dabo clauē dom⁹ dauid sup humerū ei⁹. Damas. Crux xp̄i clauis padisi. Dicit eni Aug⁹. de victoria xp̄iana. Si beneficiū passionis abesset nemo ad deum spem hr̄e posset q̄ dicit mgr̄ in. iij. sñiaꝝ. dis. xviij. Deus creauit vt ꝓpter pcm̄ hō non intromitteret in padisum nisi tanta hūilitas eēt in vno hoie reperta q̄ oibus hominib⁹ ꝓficē potuisset. sicut tāta supbia in vno homine fuit q̄ oīb⁹ hoib⁹ nocuit. Et illa in nullo homine fuit reperta nisi in xp̄o iesu dei filio. q̄ exinaniuit semetipm formā serui accipiēs. ille humilitate passiōis sue celū aperuit qō supbia ade clausit. De q̄ mgr̄ in. iiij. dis. iij. Nec circūcisio nec baptismus aperuit aditū regni celestis ꝫ hostia salutaris. de q̄ canit eccl̄ia. O salutaris hostia que celi pandis ostia. ¶ Quarto pcm̄ ꝓcurauit atrocitatem pene. nā si nō fuisset culpa nulla fuisset pena de q̄ Grego. Si nō adesset iniq̄tas nulla noceret aduersitas. De q̄ z Isiō. Si hō innocenē viueret ignis eum nō v̄eret. aq̄ nō submergēt. nō spinarū aculei nocerēt. nec oīa q̄ nocēt mortalib⁹ eū ipedirent. Sed oīa penalia hūt ortū a culpa. Ad amouendā igit̄ penā missus ē dei fili⁹ in carnē. sicut ei ꝓpm restituit gl̄ia. z sic p ipm tollit̄ pena. Cuius eni est btificare in gl̄ia. eius ē liberare a pena et a miseria redimere. s. ipsi⁹ dei filij in assumpta carne. Joh. viij. Si fili⁹ vos liberauerit veri liberi eritis. Nā per penā passionis ei⁹ z effusionē sanguis liberati z redēpti sum⁹ ab obligatōe pene. j. Pet. j. Non corruptibilib⁹ auro z argēto liberati estis. ꝫ sanguine agni incontaminati. Hunc missionis fructū exponit p̄s. cx. dicēs. Redemptionē misit dñs populo suo. j. Joh. iiij. In hoc ē charitas dei in nobis qm̄ misit filiū suū in ꝓpitiationē p̄ pctis nr̄is. i. in delectionē penarū debitarū p̄ pctis nr̄is. De quo z apl̄s ad Rom̄. v. Si cū adhuc pctōres essem⁹ xp̄s p nobis mortu⁹ ē. multo magis nunc iustificati i sanguie ipsi⁹ salui erimus a pena eterna p ipm. dicit Lyra in glo. ¶ Quinto pcm̄ debilitauit facultatē potentie. q̄ demerito culpe debilitata est potentia ad opandū bonū z ad pliandū cōtra malū. eo q̄ aia elongat̄ p pcm̄ a potētia dei vigorātis z roborātis. ꝓpter qō ḋt apl̄s Rom̄. vij. Velle adiacet mi. ꝓficere aut̄ bonuz nō inuenio. Ideo missus ē dei fili⁹ in incarnatōe vt nos roboraret in preliando z laborando. Hunc. missionis fructum exp̄mit p̄s. lvj. Misit de celo z liberauit me. dedit i obp̄briū cōculcantes me. Per ipsuz eni debilitata ē ptās dyaboli q̄ est ad ipugnandū. ad Chor. x. Fidelis de⁹ q̄ nō patiet̄ vos tēptari vltra id qō potestis. ꝫ facit cū tēptatōe ꝓuentū. i. virtutis augmentū. Hiero. Debilis ē hostis qui nō pōt vincē nisi volentē. Itē etiā p ipm dei filiū incarnatū roborata ē potentiaz facultas ad bene opandū. Ipse ē de q̄ ḋr Esa. xl. q̄ dat lasso virtutē z robur. Sic dedit fortitudinē btō paulo. de qua ḋt Phil̄. iiij. Omnia possum in eo q̄ me cōfortat. ¶ Sexto pcm̄ obnubilauit claritatē intelligētie Sap. ij. Excecauit eos malicia eoꝝ. s. q̄ nō cognoscerēt defectū eoꝝ. Sopho. j. Ambulauer̄t vt ceci q̄ dño peccauerūt. ps. lxxxj. Nescierūt neq̄ intellexerūt. i tenebris ambulāt. Glo. Nescierūt dñm neq̄ intellexerūt seipsos. Ideo exclamat Aug⁹. sup tales dicēs. De cecis oculꝫ q̄ te eternū lumen nō videt. de tenebris ad tenebras vadūt z nesciūt vbi corruūt. Ideo missus ē dei fili⁹ in carne ad illuminādū tenebrositatē intelligētie ignorātis. Hoc desiderabat Zacharias p̄ iobis baptiste. Luce. j. Illuminare his q̄ in tenebris z i vmbra mortis sedent. Sitr̄ z dauid petiuit hunc fructū missionis dicēs. ps. xlij. Emitte lucē tuā z veritatē tuā. Hec lux z veritas ē xp̄s q̄ ḋt Joh. viij. Ego sū lux mūdi. z Joh. xiiij. Ego sum via veritas et vita. Via inobliḡbilis. veritas infallibilis. vita interminabilis. Ipse eni ē lux vera illuminās oēm hominē venientē in hūc mundū. De qua scribit Esa. xlij. Dedi te in lucē gentiū vt aperires oculos cecoꝝ. ideo ḋt aug⁹. sup iohānē. Incarnatio xp̄i ē collirium de q̄ illuminār̄ oculi nr̄i vt videē possum⁹ maiestatem p ei⁹ hūanitatē. Nā vt verbū caro factū ē medicamētū nob̄ factū. vt q̄ de ẽra excecabamur de terra sanaremur. Clama igit̄ cū p̄s. xij. Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā i morte. ¶ Septimo pcm̄ augmētauit p̄auitatē ꝓcupie q̄ proni sum⁹ ad malū. Geñ. viij. Sensus z cogitatio hominis ab adolescētia ꝓna sunt ad malū. Sed vi ortī ḃ nisi ex pctō p q̄ō natura est corrupta. Sap. ix. Corp⁹ q̄ō corrūpit aggranat animā. ideo aug⁹. Sola pctā nocēt nr̄e nature. Hñ ifirmitas ad bonum ꝓnitas ad malū nisi a pctō hz ortū. Et de tali ꝓcupia mali cōquerit̄ apl̄s Ro. vij. Video aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee et captiuantez me in lege peccati. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpore mortis huius. Rñdet. gratia dei p ihm xp̄m dñm nostrū. Nā per grām xp̄i cōcupiscentia est diminuta. quia dū gr̄a mentem replet que p ipm facta ē sensualitatē refrenat vt ḋt Bern̄. de libero arbitrio. Vbi gratia ingreditur potestas peccati minuitur. Hunc missionis fructū petiuit p̄s. cxliij. Emitte manū tuā de alto eripe me z libera me de aquis multis. Aque iste sunt fluct⁹ cōcupiscētie. de quo p̄s. lxviij. Saluū me fac deus qm̄ intrauerunt aque. scz concupiscē vsq̄ ad animā meā. Et quib⁹ liberamur p gratiā xp̄i. vt ḋt apl̄s Roma. viij. Deus filiū suū mittēs in similitudinez carnis pcti. z de peccato. i. hostia p peccato dānauit peccatū i carne. i. vicit dyabolum z debilitauit fomitem. ¶ Octauo generauit ariditatē malicie. i. idurauit hoiem i malicia. sicut

legit in Exo. vij. ca. Induratū ē cor pharaonis nō vult dimittere populū meū vt sacrificet in ⁊c. Sz ad h missus ē dei filius in incarnatione ad exterminandū malicie ariditatem indurantē. De qua ps. xxj. Arruit tanq̄ testa virtus mea. Sed sicut cera dura liquescit p ignē. ⁊ lutū dux mollescit p aquā sic corda hoim p malicīā indurata p ignitā xpi p̄dicationē ⁊ p gr̄e infusionē a sue induratōnis pti nacia molliunt. Hunc fructū missionis exprimit ps. cxlvij. Emittet verbū suū ⁊ liquefaciet ea. Audita em̄ doctrina salutifera et suscepta gr̄a diuina mollescit cor induratuz. dū intellect⁹ illuminat p verbū. ⁊ affect⁹ inflāmat p spm̄. De q̄ dicit Bern. sup Cant. Intrans in me verbū eternū emollivit cor meū. ⁊ cognoui ei⁹ p̄sentiā. qz cōp̄ressit affectū viciorū. Et qm̄ hec oia bona fecit xpi incarnatio. ideo moyses orauit p ei⁹ aduētu dicēs. Exo. xxxij. Obsecro dñe mitte quē missurus es ⁊c.

Sermo. xxxij. Ad idem.

I filius et heres per

I deū. scribit ad Gal. iiij. ca. Vbiq̄ ⁊ om̄i tpe cōsuetudo ē approbata q̄ filij legitimi hereditatē p̄is debēt possidere. licet malicia hoim ⁊ potētia resistit aliq̄n. tū de⁹ q̄nq̄ mirabilit disponit vt hereditatē p̄dītā veri heredes recuperent. ¶ Vt recitat mgr̄ in hystoria de Cyro rege persarū. loquēs de abacuc dr. q̄ astrages rex p̄sarū habuit vnicā filiā de q̄ tale habuit somniū. q̄ de genitalib⁹ filie sue orīebat vitis q̄ totā occupat asiā. Et expositū est sibi a cōiectorib⁹ se habiturū nepotē ex filia q̄ dñs esset asie. et ipm deijceret de regno. Q̄ timēs dedit filiā suā militi plebeio. ne fili⁹ ex ea nasceret nobilis ⁊ potēs. Postea filiam p̄gnantē asciuit. ⁊ filiū ex ea natuz cuidā p̄ncipi tradidit ad occidendū. Qui miser⁹ tradidit parvulum vni pastori ad exponēdū in nemore vt ibi periret vl̄ devorarer a bestijs. Qui cū exposuisset eū ⁊ indicasset vxori q̄ in dieb⁹ illis pepererat. supplicauit ei mulier vt paruulū ei deferret alendum Cū redisset pastor ad puerū inuenit canē ei p̄bentem vbera ⁊ a feris ⁊ ab auib⁹ defendentē. Cunq̄ attulisset ipm ad vxorē allusit ei tanq̄ diu note. et vocauit puerū catulū. Qui cū creuit ludendo cū pueris factus ē rex pueror. ⁊ p̄tumaces ac inobedientes sibi grauiter affligebat. Q̄ grauiā ferentes gentes eor verbū detulerūt ad regem de filio pastoris. Quē cū aduocasset rex ⁊ argueret eū q̄ pueros plagasset. ille intrepid⁹ rñdit se vt regē fecisse. Et admirat⁹ rex q̄dā signa sui generis i eo videns accito pastore secretius veritatē rei agnouit. Verūtū timor ei⁹ de nepote mitigat⁹ē. existimās q̄ verbū cōiector in regno pueror iā cōpletū eēt. Et eidē cui p̄us cōmiserat occidēdū cōmisit alendū. nō indicās tū esse nisi pastoris filiū. ⁊ recipiēs filiū illi⁹ p̄ncipis secretarij occidit et dedit p̄i ad comedēdū. ex eo q̄ nō obediuit verbis ei⁹. ⁊ post hoc revelauit ei. Factū est aūt q̄ astrages habuit inimicos. et tradidit exercitū illi p̄ncipi secretarij sui ad hostes expugnādos. ipse em̄ resedit in media p̄uincia. Porro ille nō īmemor maleficij regis p̄suasit exercitui vt Catulū regē p̄sidis sibi eligerent. ⁊ cognominauit eū Cyrū. q̄ interp̄tat heres. q. d. Licet reluctet astrages. cyrus h est heres Quo facto vniuersum regnū devolutū est ad eū. Et ille fuit q̄ extraxit iudeos de seruitute babylonica dando eis licentiā vt possent tēplū reedificare. iuxta verbū hieremie p̄phete. ¶ Spūaliter. sic nos sub ptāte dyaboli positi hereditatē celestē p̄dideramus. ꝛ venit vitis vera. Joh. xv. q̄ extendit palmites suos vsq̄ ad mare. ⁊ p̄pagines vsq̄ ad terminos orbis terrar. vt dī ps. lxxix. Qui inuētus a pastorib⁹ in effrata ⁊ campis silue. q̄ nō obstante impedimēto astragis. i. herodis licet mādauit eū occidi tū factus ē heres ⁊ rex vniuersor. De q̄ Aug⁹. O herodes nō vis eū regnare in iudea. velis nolis regnat in celo ⁊ in terra. Et restituit iudeis. i. fidelib⁹ hereditatē celestē. ps. cxxvj. Cū dederit dilect⁹ suis somnū ecce hēditas dñi filij merces fruct⁹ ventris. de q̄ thema. Si fili⁹ ⁊ heres per deū. ¶ In verbis p̄missis tria innuunt. Primo libertas volūtaria. scdo dignitas gratuita. tcio īmbecillitas hūana. Primū ibi. Si fili⁹. In hoc em̄ q̄ filiationē dei sub p̄ditōe posuit dedit intelligi q̄ in hois ptāte ē esse vel fieri filiū dei. Joh. j. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Ecce libertas voluntaria Scōm ibi. fili⁹. Si em̄ ē bonor hoiem eē filiū regis ēreni. multo pl⁹ eē filiū regis celestis q̄ est rex regū ⁊ dñs dñantiū. Apoc. xix. Nā xp̄s ad h venit in mūdū vt nos filios dei facēt ⁊ in filios adoptaret. ad Gal. iiij. Misit de⁹ filiū suū i mūdū vt nos adoptionē filior dei recipem⁹. Idcirco si nō esset alia causa vitādi pcā. scz vitatio culpe vl̄ adeptio glie. tū p̄pt tāti p̄is reuerentiā deberem⁹ erubescē pcā ⁊ cessare ab illis. Sepe eni filij p̄pt bonor ⁊ nobilitū pentū reuerētiā erubescūt turpia ppetrare. Et h allegat thobias. c. ij. Nolite ita loq̄ qz filij scrōr sum⁹. q. d. Non licet. nō decet. tā nobiles tā turpia opari. Ecce dignitas gratuita. Tercio ibi. p deū. q. d. q̄ sitis filij ⁊ heredes nō habetis a vob ꝛ a deo ⁊ p deū. Jō ps. xv. Tu es q̄ restitues hereditatē meā m̄. q. d. non habeo a me ꝛ a te. Nā ipse dixit Esaie. lviij. Ego sustollā te super altitudines terre. ⁊ cibabo te hereditate patris tui. ij. ad Cor. iij. Non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. sed sufficientia nostra ex deo ē ¶ Dixi p̄imo p̄ponit voluntariā libertatē dicēs. si filius. licet sumus oēs filij dei creatione. Mathei. xxiij. Vnus est em̄ p̄r vr q̄ in celis ē. oēs em̄ frēs estis. tū rōne solius creationis nō possidebimus hereditatē paternā. sed rōne imitationis doctrine eius ⁊ opationis. De quo Job. viij. Si filij abrae estis opa abrae facite. Et dixit. Vos ex patre dyabolo estis. quia opa p̄is vestri vultis facere. Nam scribit Math. vij. Non ois qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnum celor. sed qui facit voluntatē patris mei q̄ in celis est hic est qui intrabit in regnum celorum. ¶ Idcirco notandum q̄ quinq̄ signa cognoscit quis esse filius dei Primo p fidei veritatē. nā xp̄s desponsauit ecclesiam per fidē. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. Ideo si fili⁹ ecclesie p fidē etā fili⁹ dei. Joh. p̄mo. Quotquot aūt receperūt eū dedit eis ptātē filios dei fieri. receperūt eū scz p fidē. Aug⁹. Impos-

(plus pulsa ij)

sibile est sine fide ad numerū filioꝝ dei ptingere. Et sic oēs infideles. iudei. gētiles ⁊ heretici excludunk ab hēditate paterna. Isa. vij. Si nō credetis nō ꝑmanebitis. Sed solū fideles xpiani sunt vere filij dei. Gal. iij. Oēs filij dei estis ꝑ fidē in christo iesu. Scdo ꝑ mētis puritatē. de quo Leuit. xj. et hī etiā. ij. Chor. vj. Immundū nc tetigeritis ⁊ ero vobis in patrē. et vos eritis mihi in filios. Nam deus pī speculū sine macula. et sic vult ⁊ filios eē sine macula. Leuit. xj. Sti estote qm̄ ego sanct⁹ sum. i. puri ac mundi a pctō mortali. quia scribit. Job. iij. Dis q̄ natus ē ex deo nō peccat. Tercio ꝑ vite humilitatē. figurat Math. iij. dño humiliato in baptismo sub manib⁹ iohānis baptiste audita est vox paterna. Hic ē fili⁹ me⁹ dilectus. Nam licet oēs virtutes deo placēt. maxime tū humilitas. Jdo singularit eā posuit in exemplo dei fili⁹ dicēs. Math. xj. Discite a me q̄ mitis sum ⁊ humilis corde. Bern̄. Si vis capere dei hereditatē recipe ꝓ⁹ eius humilitatē. q̄ ipse dixit Mat. xviij Nisi efficiamini sicut parvuli nō intrabitis in regnū dei. Quarto ꝑ pacis trāquillitatē. Math. v. Bti pacifici qm̄ filij dei vocabunk. Glo. Si pacifici sunt filij dei tūc rancorosi et discordes sunt filij dyaboli. Jdeo docet apl's ad Ro. xij. Quantū in vobis ē cū oibus hoib⁹ pacē habentes. ij. Cor. xiij. Habete pacē ⁊ deus pacis ⁊ dilectōis erit vobiscū. Quinto ꝑ pietatē. Eccli. iiij. Pupillis esto misericors et eris velut altissimi fili⁹. j. ad Thim. iiij. Pietas ad oīa vtilis ē maxime ad ꝓmissionē vite eterne. Jdo Esaie. lviij. Frange esurienti panem tuū: ⁊ egenos vagosq̄ induc in domū tuā. et cibabo te hēditate patris tui. Idcirco docet Luc. vj. Estote misericordes sicut pī vester celestis misericors ē. Sexto in passionis acerbitate. Apl's Heb. xij. Flagellat oēm filiū quē diligit. Est em̄ signū q̄ sunt filij dei a deo passionib⁹ expositi. Eccle. xxx. Qui diligit filiū assiduat ei flagella. De alijs vero nil patientib⁹ dicit apl's Heb. xij. Si extra disciplinā estis cui⁹ filij estis. adulteri non dei. quis em̄ fili⁹ quē nō corripit pī. q. d. nullus. Jdeo Prouerb. iij. Quē dns diligit corripit. ⁊ quasi pī in filio cōplacet sibi. Idco Greg. Si exceptus es a passionib⁹ flagelloꝝ nō eris heres in regno celorum. Jdo dicit Bern̄. Nullū testimoniū credibilius in hac vita q̄ bō sit regni heres q̄ ꝓsiderat ꝓbetam. Corripiet me iustus in misericordia ⁊c. ¶ Dixi scdo subiungit gratuitā dignitatē. ibi. et heres. Pro quo sciendū q̄ inuenit in scripturis quadruplex hēditas. Prima gre spūalis. Scda opulētie tpalis. Tercia angustia gehēnal'. Quarta glorie eternalis. ¶ Prima dixi est hēditas gre spūalis illa ē fructuosa. ⁊ ideo custodienda ⁊ non parvipendenda. Figurat. iij. Regū. xxj. dixit naboth ad achab. Propitius sit m̄i dns ne dem hereditatē patrū meoꝝ tibi. quia scribit. j. Petri. iij. In b̄ vocati estis vt bñdictionē hereditatis possideatis. Hec hereditas ē pignus hēditatis paterne. vt hī Epb. j. Signati estis spū ꝓmissionis scto q̄ est pign⁹ hereditatis vre. Jdo nō debem⁹ vendē sicut Esau ꝓmogenita sua ꝑ lenticula. i. delectatione pcti. Treñ. j. Dederūt quecq̄ pciosa pro cibo ad refocillandā animā ⁊c. ¶ Scda est hereditas opulentie tpalis. q̄ cōsistit in possessionib⁹ bonoꝝ tpaliū vineārū. domoꝝ. agroꝝ ⁊ hmōi. De q̄bus Job. xlij. Dedit eis. scz filiab⁹ hereditatē inter fratres eoꝝ. ¶ Ista hereditas nō multū est pensanda multis de causis. Primo quia pacē inficit Nā sicut canes rixant adinuicē ꝑ osse carniū. sic frēs et amici ꝑ diuisione hereditatuꝝ. vt hī Luce xij. vbi dixit quidaꝝ de turba ad iesum. Magister dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. Ait illi iesus. Quis me cōstituit iudicē sup vos. Immo rixant etiam aliq̄ frēs iudicialiter ꝑ hereditate. Jdo subdit dns ibidē. Cauete ⁊ videte ab oi auaricia. quia nō in abundātia cuiusq̄ vita ē ex his q̄ possidet. Scdo quia cito deficit. Eccli. xlj. Filioꝝ pctōꝝ. i. diuitū q̄ vix sine pctō sunt peritet hereditas. Tercio qz dolore afficit. qz cū labore acquirit cū dolore amittit. sicut aranea cū labore opat telam. cū dolore pdit. Isa. xvij. Ablata est messis in die hereditatis ⁊ dolebit grauiter aranea. Aranea em̄ quātūcunq̄ remota a tela sua sentit ⁊ dolet cū rapit. Sic auarus quātūcunq̄ a tpalibus suis remotus corporaliter sentit cuz audit eoꝝ piculum ⁊ grauat in corde. ⁊ turbat signanter cuz ab eis ꝑ mortē separatur. Eccli. xlj. O mors q̄ amara ē memoria tua hoi iniusto ⁊ habenti pacē. Quarto sepe damnū efficit q̄ hereditas terrestris aufert celestem. de q̄ Prouer. xx. Hereditas ad quā festinatur in principio in nouissimo bñdictione carebit scz illa. Venite bñdicti pīs mei. imo aliq̄ est in testimoniū ⁊ cumulū damnationis. Hiere. xij. Facta est m̄i hereditas mea q̄si leo in silua. dedit ꝑ tra me vocē. Jaco. v. Agite nūc diuites plorate ⁊ vlulate in miserijs vīs. aurū ⁊ argentū vīm eruginauit. ⁊ erugo eoꝝ in testimoniū vobis erit. the saurisastis vobis irā in nouissimis diēb⁹. ¶ Tercia hēditas est angustie gehēnalis scz pena eterna quā mali hēditarie possidebūt. Eccli. xx. Potior est fur q̄ assiduitas viri mēdacis. pditionē autem ambo hereditabūt. i. dānationē. Zach. v. Dis fur iudicabit. i. cōdēnabit. Mēdax etiā ꝺr falsus xpi anus. q̄ qō in baptismo ꝓmittit trāsgredit postea per pctm̄. Ps. xvij. Filij alieni mētiti sunt m̄i. filij alieni inueterati sunt ⁊ claudicauerūt a semitis suis Eccli. vj. Improperiū ⁊ ꝓtumeliā mal⁹ hēditabit. Ibi erit iproperiū de bono amisso. ⁊ ꝓtumelia de malo cōmisso. h̄ est hēditas dānatoꝝ. ¶ Quarta est hēditas glie eternal'. scz in vita eterna. Ps. xv. Dns ps hēditatis mee. i. portio mea hereditaria. Sm̄ glo. q. d. Eligunt cupidi divitias. voluptuosi delicias. pompatici dignitates q̄b⁹ fruank. ps aūt mea de⁹ ē in eternū. Ps. lxxij. ¶ Hec hereditas ē appetēda plurib⁹ de causis. Pria est. qz delectabil' est ⁊ iocūda. Eccli. xxiiij. Spūs me⁹ sup mel dulcis. ⁊ hēditas mea sup mel ⁊ fauū. i. sup omne q̄ delectari pōt. qz oculꝰ nō vidit. nec auris audiit nec i cor hois ascēdit q̄ pparavit de⁹ diligētib⁹ se. Isa. lxiij. Bern̄. Tanta ē letitia i hēditate ekna. in cōparatōe cui⁹ois iocūditas meroꝝ. ois suauitas doloꝝ. ois dulcedo acerbitas. ois decor horribilitas. Scda ē. quia fertilis ⁊ fecūda. qz ibi nihil deficiet. Aug⁹. de ciuitate dei. Ibi nullū latebit bo-

num.nullū aderit malū. Chrys. sup Matth. Malus erit sctōr pmiū q̄z eor desideriū. Ideo aplus ad Eph.j. Sciatis q̄ sunt diuitie glorie hereditatis eius. Illas em describit Heru. dicēs. Premia celestia sunt tāmagna q̄ nō pñt mēsurari. tāmulta q̄ nō pñt numerari. tācopiosa q̄ nō pñt terminari. tamp̄ciosa q̄ nō pñt estimari. Ideo dicit Bre. viij. moral. Si p̄sideram⁹ q̄ promittunt in celis vilescunt oia que sunt in terris. Tercia causa. quia inamissibilis et eterna. quia in illa patria null⁹ poterit aliquid optari quo illa priuet. ps. xxxvj. Hereditas eor in eternū erit. Nec ibi aliq̄s morietur ad Tytū. iij. Justificati gra ipsi⁹ heredes sum⁹ fm spem vite eterne. ps. xxxvj. Justi hereditabūt terram et habitabunt in seculum seculi super eam.

Attamen notandū q̄ fm iura pater pter aliquos excessus pōt filium puare hereditate paterna. Primo si patrē vel matrē verbo vel facto graviter offenderit. scz petiendo vel vulnerando Nā si in veteri lege scribit Exo. xxj. Qui maledixerit patri vel matri morte morietur. q̄nto magis q̄ petiunt debēt puari hēditate et vita. Et ideo si talia ptra deū tēptauerim⁹ priuamur merito vita celesti. vt est ois q̄ mortaliter peccat ledit diuinā maiestatē quantū est in se. quia eā contēnit cū ei non obedit. Eccl. xlj. Filior peccator periet hēditas. vt impleat illud ps. lj. Euellet te emigrabit te de tabernaculo tuo. et radicē tuam de terra viuentiū. Scōo si patrē deoptat vel negat p̄cise sicut qui deoptat dñm suū puat eū dñs iure oib⁹ bonis et hereditate sua. et dat eis q̄ ei seruiunt. et eū p dño cognoscunt. sic mali et pctōres in mortali deoptant deū patrē et negant. ad Tytū. j. Confitent se nosse deū vbis. factis aūt negant. vt etiā ōt Hiero. et hē in cañ. xi. q. iij. estimāt. Toties deū negam⁹ quoties mortaliter peccam⁹. Jō peccantib⁹ aufert de⁹ hēditatē paternā et cōfert penitētib⁹. de q̄ Treñ. v Hēditas nr̄a versa ē ad alienos. et dom⁹ nr̄e ad extraneos. Tercio puat q̄s hēditate paterna cū habet societatē cū malis et reprobis boib⁹. Nō quia talis societas potē ad p̄sumptionē rer. et magis ad pone destructionē q̄z p̄seruatōnē. Fili puer. j Fili mi ne ambules cū eis. phibe pedē tuuz a semitis eor. pedes em illor ad malū currūt. et festinant vt effundāt sanguine. Fili q̄ talib⁹ āmonitionib⁹ nō acq̄escunt digne puant hēditate terrestri in pñti. et celesti in futuro. vt de hoc exponat illud qō recitat petrus alphonsus de q̄dā dño vnius ciuitatis q̄ habuit tres filios. et cogitabat dimittē dominiū ciuitatis vni illor q̄ meli⁹ posset regē ciuitatē. Et volens scire quis eor triū esset melior vsus est tali industria. Nā vocauit maiorē et dixit sibi. Si de⁹ vellet te facē auē cuiusmodi auis velles esse fili mi. rñdit fili⁹. aqla. Dixit p̄ ei. et quare rñdit ille. q̄ est oīm auium regina et sup oēs aues volat. Vocauit scōm et dixit. tu fili si de⁹ vellet te facē auē de q̄ esses magis potentus. rñdit. de falcone. ait p̄. et q̄re. Quia est auis q̄ portat in pugno nobiliū. et q̄n vadunt venatuz irruit sup aues fm nobilitatē suā et occidit mō vnā mō aliaz. Quib⁹ auditis vocauit tertiū et dixit sibi quēadmodū fecit alijs. Qui rñdit q̄ volebat esse sturnus. q̄ semper volat cū comitatiua et societate et multitudine maxima. His peractis venit p̄dictus dñs et condidit testamētū dicēs. Dimitto filiū meū iuniorem dominū et heredē ciuitatis. quia petit vt sturnus esse in cōmunitate et societate viuere. Et talē decet habē rectorē ciuitatis. Ita in ꝓposito deus p̄ habuit tres filios. scz lucifer. adā. et ihm xp̄m. Lucifer velut aquila petijt volare sup altitudinē nubiū Adam velut falco rapax sup poma ligni vetiti se imersit. Ips vo cōuersationē cōmunitatis elegit Baruch. iij. In terris visus ē et cū hominib⁹ conuersatus ē. et ille ē heres. Et tales sunt pauper celestē hereditatē possidētes. Jaco. ij. Nonne elegit deus pauper in hoc mūdo. diuites in fide et heredes regni. qō repromisit deus diligētib⁹ se. Mathei. v. Bti pauper spū. ipsor em ē regnū celor.

De circūcisione dñi. Sermo. xxxiij.

Vocatū est nomē eius ihesus. scribit Lu. ij. c. et legit in p̄sentis festiuitatis euāgelio. Q Presens festiuitas ē gaudiosa rōne triū causar. Prima causa est rōne octaue diei natiuitatis xp̄i. qz octaua dies sctōr significat futurā vitā q̄ est eterna. in q̄ circūcidimur ab oi miseria. Dñi Apocal. xxj. Mors vltra nō erit neq̄ clamor neq̄ dolor qm̄ priora transierūt. ibi erit festiuitas solēnis. De qua Naum. j Celebra iuda festiuitates tuas. qz non adijciet vltra vt ptranseat belial. i. dyabolica tēptatio. Et sic p istam octauā designat spes future vite. De quo Heb. x. Initiauit nobis viā nouā vbi nulla tribulatio. Apoc. vij. Neq̄ cadet sup eos sol neq̄ vllus estus. neq̄ esurient neq̄ sitiēt amplius. Scōa causa hec festiuitas est gaudiosa rōne effusionis sanguinis p̄cios q̄ē in circūcisione fudit hodie pro nobis. Aug⁹. Sicut mors et resurrectio ita et circūcisio p nobis facta ē. qz p nobis circūcisionem sustinuit vt nos ab hoc graui onere liberaret de quo Actuū. xv. dixit petrus ad illos q̄ volebāt q̄ cōseruarē circūcisio cū euangelio. Quid tēptatis iugū imponere sup cerulicē discipulorū. quod neq̄. i. vix nos neq̄ patres nostri portare potuimus. sed p grām dñi nostri ihesu xp̄i credimus saluari. Idcirco hodie dabit nobis arram salutis in sanguine suo sustinens onus legis vt nos ab one re legis eriperet. Gal. iiij. Misit deus filiū suum factū sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret Tercia causa est rōne nois saluatoris. in q̄ eius grām nobis prestandā insinuauit in hoc amoroso nomie ihesus. i. saluator. Dixit em angelus Mathei pmo. Ipse em saluū faciet populū suū a peccatis eor. de q̄ noie būdicto ōt dulcis Heru. O nomen dñi desideratū. diu expectatū. multotiēs innocatū sed nunc exhibitū. De quo dicit Actuum iiij. Non est nomē sub celo in quo oporet saluari nisi in nomine ihesu. De quo thema. Vocatū est nomē eius ihesus. In summa euangelij duo innuuntur. Primo circūcisio xp̄i penalis et dolorosa. Secundo impositio nois salutaris et gaudiosa. Primū ibi. postq̄ impleti sunt dies octo. Secundū ibi. vocatū est nomē eius ihesus. De primo dicit. postq̄ impleti sunt dies octo. scilicet a nati-

uitate vt circūcideret puer. intellige fm vt scribit Genes. xvij. Infans octo dierum circumcidetur.

Non ante octauū diē. quia puer erat nimis tener. ꝓpter qō dicit Bonauētura sup. iiij. sniarū. Non potuerūt ꝑuenire tēpus nec̄ differre nisi deminus dispensasset cuz eis. z puer mortuus ante octauū diē saluabat in fide parentū. Sed si ex negligentia nō circūcideret octaua die z moreretur post octauā diē nō saluaret puer. Hō Bonauen. quia currēte circūcisione alia remedia non disponebant paruulū masculū nisi cū hac cōditione q̄ esset impossibile ad implendū mādatū. Sicut in deserto dispensabat deꝰ cuz eis. Et hoc duplici de causa. Primo ꝓpter ꝑiculū. quia ad modū nubis mouebant. eo q̄ in colūna nubis ducebat eos. et sic fuissent in ꝑiculo mortis ꝓpter instabilitatem. Scōo in figura. vt vna generalis circūcisio fieret in terra ꝓmissionis que fuit figura eterne vite. vbi circūcidemur ab omni defectu.

Sed dicēs que est rō q̄ fides eccl'ie nunc nō saluat pueros ante baptismū sicut tūc ante octauā diē circūcisionis Hūdet sctūs Tho. in. iiij. dis. j. dicēs. Fides nunc sufficit. ꝫ hoc nō est ꝓpter minorē efficaciā fidei ꝫ ꝓpter obligationē ad sacramēta que ꝑcepta sunt. verbi gr̄a. Sicut religioso nō sufficit observantia mandatoꝝ sine observantia ꝓfessionis sue. nō ex eo q̄ observantia mādatoꝝ sit minoris efficacie. sed quia obligatio ē maior qua se obligauit vltra mādata ad q̄ tenet. quia illud tenetur facē ꝫ istud nō omittē. Scōo ideo. quia baptismꝰ ꝓpter sui generalitatē z ꝑfectionē z tpis indeterminationem alia remedia euacuauerat. nō sic circūcisio. ꝫ admisit aliud remediū ante octauū diē. Itē nota circūcisio data fuit abrae in nonagesimo anno. z data fuit viris in remediū ꝑcti originalis. Hz pro semellis dicit bonauentura sufficiebat ꝓfessio fidei mediatoris a ꝑentibus vel ab his q̄ gerebant curā paruuloꝝ

Sed di. cur generi masculino data fuit circūcisio in remediū ꝑcti originaꝝ. Hūdet q̄ ideo. quia pctm̄ viri quo ad effectuz fuit grauiꝰ pctō mulieris. Dico notanꝺ quo ad effectuz. quia dicit sctūs Tho. scōa scōe. q. clxiij. ar. iiij. Hespiciendo genꝰ pcti pctm̄ vtriusq̄ fuit equale. quia superbia. Hz q̄ntū ad spēm tūc grauiꝰ peccauit mulier. quia nō solū peccauit ꝫ virū ad peccandū induxit. Sed quātū ad cōditionē ꝓsonaꝝ tūc pctm̄ viri ē grauius rōne ꝓfectionis. quia erat ꝓfectior muliē. sed q̄ntū ad effectū est maius pctm̄ viri scz ade. De quo Augꝰ. in enchiridion dicit. Ade peccatū viciauit totū genꝰ hūanū. Nam si vir nō peccasset: pctm̄ ita diffusum ꝑ totū genꝰ humanū nō fuisset. vt dicit mgr̄ in. ij. dist. xxij. Et apls ad Ro. v. Per vnū hominē pctm̄ in mundū intrauit. scz ꝑ virū z mulierē vbi duo in carne vna. ꝑ mulierē sensibiliter vel specialiter. ꝫ ꝑ virum dānabiliter

Sed dicēs vtz circūcisio ꝓferebat grām. Hespondet sctūs Tho. in. iiij. dis. j. q̄ sic. q̄ qō in nob opat baptismꝰ ꝓfecte hoc causauit circūcisio imꝑfecte. Et sic i circūcisione dabat gr̄a. s. paruula respectu baptismi. quia nō ita abunde restringebat fomitē peccati sicut baptismus.

Sed dicēs quare voluit xp̄s circūcidi cū circūcisio data ē in remediū ꝑcti originalis. ipse autē est z fuit immunis ab omni pctō. Hūdet sctūs Thomas ꝑte. iij. q. xxxvij. ar. j. vt veritatē humane carnis ostenderet ꝓtra manicheū qui dixit eū habē corꝑus fantasticum. Ideo voluit effundē sanguinē suū vt se veꝝ hominē demonstraret. Scōo vt circūcisionē approbaret. de quo apls ad Romanos. xv. Dico xp̄m ihesum fuisse ministrū circumcisionis ꝓpter ꝓfirmationē ꝓmissionū patrū. Tercio vt se de genere abrae demonstraret cui data ē primo circūcisio. Quarto vt a iudeis excusationē tolleret qui se excūsassent q̄ eū nō receperūt. quia nō esset circūcisus. Quinto vt obedientie virtutē cōmendaret in eo q̄ ipse legi obediuit. Matḥ. v. Non veni solue re legē sed adimplere. nobis in exēplū vt obediamus ꝑceptis dei z eccl'ie. verbi gr̄a. Eccl'ia statuit semel in anno ad minꝰ confiteri z eucharistiā sumē. de peni. z remiss. Dis vtriusq̄ sexus. Et posito casu q̄ hō nullū habēt pctm̄ mortale. eque bene semel in āno debet cōfiteri sua venialia peccata ꝓpter obedientiā ꝑcepti. Nam si xp̄s qui pctm̄ nō fecit nec vestigiū vulneris habuit ligaturā vulneris recepit. multo magz nos nō debemꝰ vereri Eccl'i. iiij. Non ꝓfundaris ꝑ anima tua dicē verū. Sexto vt spūalem circūcisionē docēt. Dicit enim augꝰ. in li. de doctrina xp̄iana. Omnis christi actionꝝ est instructio. nō corꝑoalis ꝫ spūalis. vt vult Origē. Sicut mortui suimꝰ spūali morte eo morienꝫ. sic circūcidi debemꝰ spūali circūcisione. eo q̄ inq̄t augꝰ. ad valerianū. z habek in canone de ꝑse. dist. iiij. c. Exquo q̄ circūcisio carnis erat signum iustificatōis z purgatōis aie. Herū. Quid ꝑdest circūcisio corꝑis sine circūcisione mēt̄z. q. v. nihil Ideo circūcisio corꝑoal'is cessauit. Dicit sanctꝰ Tho. sup. iiij. dist. j. quia qū venit quod ꝑfectū est cessare debet qō imꝑfectū est. Sed baptismus est ꝑfectior circūcisione.

Primo rōne significationis. quia exterior ablutio significat interiorem nō solum ab originali sed etiam ab omni actuali peccato in adulto iudeo vel gentili baptizato Ezechiel. xxxvj. Effundā super vos aquam mundā z mūdabimini ab omnibus inquinamētis vestris. Secundo ratione efficacis operationis. quia abundantior gratia datur ad bene operandū z ad fomitem restringendū. Tercio ratione generalis obligationis. quia circūcisio habuit determinatū populum. scz iudaicū. Hā licet alios etiā posset saluare vt gentiles. non tū tenebank nec obligabank Etiā habuit determinatū sexum vt virilē. Etiā habuit determinatū tēpus. Baptismus vo est communis oibꝰ hoibꝰ. et ad eū obligank oēs saluari volentes si eum habere possunt. vt dicit saluator Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua z spiritu sancto non intrabit in regnū dei. Circūcisio vo nō fuit talis ꝑfectionis z obligationis. ideo debet cessare.

Sed dicēs. quō debet vel posset cessare. cum scribit Geñ. xvij. q̄ datur in fedus eternum. Hūdet sctūs Tho. super. iiij. vez est quo ad signatum. z quantū ad id qō successit. Vel aliter. eternum capit ꝑ seculo. i. ꝑe longo. vt habek Hiere. ij. A seculo fregisti iugū meū. i. a longo tempore. Ideo non circūcisio corꝑoris necessaria est ad sa

lutem sed cordis. de qua Deute.x. Circūcidite ꝓpucium cordis vr̄m. Hern̄. Nos circūcidi necesse est. nō littera ꝫ spiritu. nō in vno mēbro ꝫ in toto corpore. ¶ Primo circūcide oculos a visione vanitatis. ps. cxviij. Auerte oculos tuos ne videant vanitatē. Conquerit em̄ Hiere. Treñ. iij. Oculus meus depdatus ē animā meā. Dicit nāq; Aug⁹. de fide xp̄iana. Non dicatis vos habē animos pudicos cū habetis oculos ipudicos. qz impudicus oculus impudici cordis ē nūcius. vt hī etiā in canone. xxxiij. q. v. Nec solo. Et sic circumcidit Iob oculos suos. Job. xxxj. Pepigi fedus cū oculis meis ne cogitarē de ỹgine. ¶ Secūdo debes circūcidere aures ab adulationib⁹ z detractionibus audiendis. de quo Eccl̄i. xxviij. Sepi aures tuas spinis. z linguā nequā noli audire. z verba detractoria. quia ōt Hern̄. in li. de cōsiderationib⁹. Detractor z libens auditor vterq; portat dyabolū in lingua sua. Ps̄. c. Detrahentē secreto ꝓximo suo hūc ꝑsequebar. Ipl's Ro. j. Detractores deo odibiles. Jōo Eccl̄i. xxviij. Susurro z bilinguis maledictus. ¶ Tercio debes circūcidere os z linguā a mēdaciis. qō docet apl's ad Eph̄. iiij. Deponentes mendaciū loq̄mini veritatē vnusquisq; cū ꝓximo suo. qz scribit Sap̄. j. Os mendax necat aiam Jōo hī in can̄. xxij. q. v. Cauete. z est Amb̄. Cauete frēs mēdaciū. quia oēs qui amāt mēdaciū filij sunt dyaboli. eo q̄ scribit Joh̄. viij. Mendax est z p̄r eius. O q̄t sunt incircūcisi labijs z volūt esse religiosi nō refrenātes linguā. Jaco. j. Si q̄s putat se religiosum esse nō refrenās linguā suā hui⁹ vana est religio. Jacobi. iij. Lingua nr̄a vniuersitas iniq̄tatis. ideo necessaria ē circūcidi. Eccl̄i. xxviij. Verbis tuis stateram facito. z frenos ori tuo rectos. Jaco. j. Qui in verbo nō offendit h̄ ꝓfectus est vir. ¶ Quarto debes circūcidē cor a malis cogitatōnib⁹. Esa. j. Auferte malū cogitationū vr̄aꝝ ab oculis meis. Rō Sap̄. j. Peruerse cogitatōes separāt nos a deo. Jōo aug⁹. in epl'a ad demetriadem virginē. Ne dixeris. cogitaui malū ꝫ nō feci hoc cogitare crimen ē q̄ facē nephas ē. Jōo Jacobi. iiij. Purificate corda vr̄a. s. a malis cogitationibus. Sap̄. j. In cogitatōib⁹ impij interrogatio erit. ideo Aug⁹. Quicq̄d pudet dicē pudeat z cogitare. ¶ Quinto debes circūcidē manus ab operibus malis. Jac̄. iiij. Emūdate man⁹ peccatores Rō sm̄ ps. xvij. sm̄ puritatē manuū mearū retribuet mihi. Apoc̄. xxij. Opera illoꝝ sequunt̄ illos Matb. xvj. Filius hois venturus est in gl'ia patris sui. z reddet vnicuiq; iuxta opa sua. ¶ Sexto debes circūcidere pedes. i. affectōes z voluntates prauas. Aug⁹. Pes aie amor est z affectio ei⁹ seu voluntas. Hern̄. Homini deū habē volenti semp scrutanda est cōscientia q̄dvult. Nam sicut pax ē hoibus bone voluntat̄. sic dānato est his q̄ sunt male volūtatis. qz scribit in canone. lvj. di. Nasci. Volūtas hois est origo vicij z virtutis. ¶ Septimo debes circūcidere totū corpus a carnalib⁹ desideriis z voluptatib⁹. j. Pet̄. ij. Obsecro vos abstinere a carnalib⁹ desideriis q̄ militāt adu ersus animā. ij. Chor. x. Arma militie nr̄e nō sunt carnalia sed spūalia. ad Rom̄. viij. Qui sm̄ carnem sunt deo placere nequeūt. Ideo ad Gal'. v. Spū ambulate z desideria carnis nō ꝑficietis. qz si sm̄ carnem vixeritis morietmi. Rom̄. viij. Aug⁹. O ꝫ parua est cōcubitus hora per quā pditur vita eterna. ¶ Octauo debes circūcidere oēs mores z oēm vitā tuā a prava cōsuetudine. de qua in canon̄. dist. viij. Mala cōsuetudo quasi pniciosa corruptela est vitanda. quia dicit Aristo. vij. ethico. Difficile resistit consuetudini que assimilat̄ nature. Hiere. xiij. Sicut ethiops nō pōt mutare pellem suā z̄c. sic vos nō poteritis bn̄facere cū didiceritis malū. Sap̄. xiiij. Conualescēte antiqua consuetudine hic error tanq̄ lex custoditus est. Ideo exclamat Chr̄y. O infelix consuetudo peccandi quanto magis peccant tanto minus intelligunt. Grego. Hoc nō erit cōsuetudini licitū q̄ rōni est ꝓhibitū. z dicunt tūc. ante centū āos z vltra homines chorizabant z gulose viuebāt. vel sic pompose incedebant. Audi q̄d scribit de testib⁹ z attestationibus. Tanto grauiora sunt crimina quāto diutius infelicē animā detinent alligatā. Similit in cano. xxiij. q. j. Scisma. Cōsuetudo mala q̄nto diuturnior tanto pniciosior. ideo est circūcidenda. Idcirco noli allegare. Ego nō solus sum. plures etiā faciūt h̄. Rīdet sic hiero. Multitudo sociorū nō sinit crimen impunitū. vt scribit in cano. j. q. j. multi. Et nō min⁹ ardet q̄ cū m̄ltis ardet. Et sicut circūcisio corporis fiebat petra acuta materiali. z sic sm̄ Hern̄. petra acuta cōpunctōnis circūcidat vuln⁹ crimis. Et h̄ q̄ntū ad ꝓmū. ¶ Dixi secō sub iungit ipositio nois saluatoris. ibi. z vocatū ē nomen ei⁹ Iesus. i. saluator. Et merito. qz ꝓpter nr̄am salutē venit in mūdū. de q̄ apl's. j. ad Thim̄. j. Fidelis sermo z oi acceptōe dignus. qz Iesus xp̄s venit in hūc mundū pctōres saluos facē. Licet plures fuerūt ist̄o noie vocati. h̄ erat solū sm̄ aliq̄lem z tpalē salutē. nō aūt eternalē z totalē. ¶ Itē nota tres fuerūt illi⁹ nois q̄ tpalē salutē exhibuerunt populo dei. Prim⁹ fuit Josue. de quo Eccl̄i. xlvj. Fortis in bello Iesus fili⁹ naue successor moysi. Nā sicut per iordanē sicco pede populū duxit in terrā ꝓmissionis. Josue. iiij. z sic noster Iesus oēs saluandos in limbo detentos duxit in celum z nobis ianuā aperuit vite. vt patet Actuū. j. Secundus Iesus fuit fili⁹ Syrach qui fuit doctor. z cōposuit Eccl̄iasticū. vt dicit hiero. in ꝓlogo. Hic docuit vicia vitare z virtutes opari. de quo Eccl̄iastici. xxj. Fili si peccasti nō adijcias iterū. ꝫ de pristinis depcare vt tibi dimittantur. quasi a facie colubri fuge peccata. Et sic noster Iesus. Joh. viij et. v. Vade z iā amplius noli peccare. Secundo docuit virtuose viuere. Eccl̄i. ij. Fili accedens ad seruitutē dei sta in iusticia z timore. Inclina aurē tuam ad verba intellectus vt in nouissimo crescat vita tua. in dolore sustine. in humilitate patientiā habe. crede deo z recuperabit te. Et sic noster Iesus docuit virtutes Mathei. v. Beati pauperes. spiritu. beati mites. beati pacifici z̄c. Tercius Iesus fuit magn⁹ sacerdos. de quo Zach̄. iij. Ostendit mihi domin⁹ sacerdotē magnū Iesum stantem coram angelo dñi. Iste fuit auus illius qui composuit Ecclesiasticū. Hic Iesus hostias ꝓ popu

lo obtulit. vt decet summū sacerdotē. De quo ad Heb. v. Dis pontifex ex hoib⁹ assumptus p hoibus cōstituit in his q̄ sunt ad deū vt offerat dona z sacrificia p pctis. Sic z nr̄ ihs semetipm obtulit p pctis nr̄is. de q̄ apl's ad Heb. ix. Semetipm obtulit deo: emūdauit ꝓsciam nr̄am ab op̄ib⁹ mortuis. Hic orauit p pp̄lo sicut decet sacerdotē. vt dic Hyeronim⁹ ad Damasum papā. z hz in can. x. q. j. quia. Sacerdotes p oibus dñt orare q̄z ei⁹ nas et oblationes accipiunt. Et sic xps summ⁹ sacerdos orauit p nobis. Hodie orat corā do pie. ad Heb. vij. Accedēs p semetipm ad deū sp viuēs ad interpellādū p nobis. Iō magis ꝓgruit sibi hoc nomē ihs. q: ipe ē verus totalis z ei⁹ saluator. iō dixerit samaritani Joh. iiij. Nūc cognouimus z scimus q: hic ē vere saluator mūdi. Nā oia illa q̄ isti tres ꝓnoiati in se ad salutē pp̄li habuerūt. ihs nr̄ in se ꝓfectissime habuit. Fuit doctor cū ihu filio syrach in ꝓdicatōne. Fuit sacerdos magnus in passione. Fuit dux populi fidelis in ascēsione. ¶ Sz di ceres. cū ihs sit xp̄iū nomē eius. quare nō nomiamur a ihu saluati. sicut a xpo xp̄iani. Rñdetur q̄ hz duo noia ihs xps spēalit dño nr̄o conueniunt. Ihs ē nomē ꝓsone z cōuenit ei fm diuinitatē. ob hz in p̄ti nō denoiamur saluati. Xps vo nomē dignitatis. z cōuenit ei fm hūanitatē. z ob hz in p̄senti denoiamur a noie dignitatis. q: debem⁹ eē reges spūales spūal'r nos regētes. z sacerdotes spūales: spūales hostias offerētes. Apoca. j. Fecit nos do nr̄o reges z sacerdotes. Et. j. Pet. ij. Vos estis genus electū regale sacerdotiū ꝛc. Hec ē rō q̄re nunc xp̄iani dicūtur a xpo. sicut p̄dixit ysa. lxv. Seruos suos vocabit alio noie. s. vt nō dicant iudi hz xp̄iāi. Subdit. i q̄ q̄ bñdictus ē sup terrā. s. bñdictōe gr̄e. bñdicet in deo. s. bñdictōe gr̄e. Hz ve illis q̄ tm̄ p̄ticipant nomē z nō rem. q: opa xp̄ianor̄ non bñt. de q̄b⁹ Origē. Audite desides audite negligentes q̄ speratis in hoc saluari q̄ xp̄iani appellamini et xp̄ianor̄ opa nō facitis. cū dicit saluator nr̄ Mat. vij. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit regnū celor̄. hz q̄ facit volūtatē p̄is mei. iō Augu. Frustra xp̄iani nomē sortit q̄ xp̄m minime imitat. Nā xp̄iani nomē nō saluat hoiem hz vtus. Iplus. j. Chor̄. iiij. Nō in fmone ē regnū dī hz in vtute. iō Chrys. sup Math. Qui nō cōuersat fm xp̄i vbū nō intrabit in regnū celor̄. Isti bñ noiant xp̄iani hz non denominātur. q: denoiatio ē ꝓticipatio rei z nomis. Et tunc in futuro dicemur saluati. q: consummabimur in salute z cōfirmabimur. vt iā nō possem⁹ illū amittere. vñ Isa. lj. Salus mea in sempiternum erit. z iusticia mea nō deficiet.

¶ Sermo xxxiij. Ad idem.

Ostquā impleti sunt

p dies octo vt circūcideret puer scribitur Lu. ij. z legit in hodierne diei officio.

¶ Dicūt naturales q̄ a vite ꝓcedunt q̄dam palmites infructuosi q̄ nō fructificant. z cū hz fructus in alijs impediunt. eo q̄ hūorem attrahunt a radice q̄ deberet trāsire ad alios palmites. z nisi tales circūcidant impediunt fructū. Spūal'r. p vitē intelligitur adā quē deus plātauit z posuit in paradisuz voluptatis. vt botros frutū z vinū delectōnis ferret. Sed hen ab eo ꝓcesserunt q̄dā palmites ifructuosi. s. originalitū pctōr̄. q̄ in oēs posteros suos sunt transfusi. ad Rom. v. Per vnū hoiem peccatū intrauit in mundū. z impediebat fructū bonorum op̄er̄. ps. xiij. z. liij. Nō est q̄ faciat bonū nō ē vsq̄ ad vnū. Iō necesse est z fuit q̄tenus p̄ciderent z eradicarent⁹ vt asserit saluator Math. xv. Oīs plātatio quā nō plātauit p̄ meus eradicabit. Et hec eradicatio facta ē p circūcisionē q̄ data ē ad culpā originalē tollendā quā xps hodie ptulit. de q̄ thema. ¶ In summa verbor̄ duo innuunt. Prio ponit tp̄is determinatōz. scōo subiūgit salutē operationē. Primū ibi. postq̄ impleti sunt dies. Secūm ibi. vt circūcideret. De primo dicit. Postq̄ impleti sunt dies octo. s. a tpe natiuitatis. dicit Symon de cassia. Ecce eternus ex pte mensurat. quia creator inter creata factus est. z tangit manib⁹ hō de⁹. ¶ Sed di. cur octaua die. Rñdetur. q: hoc tps est in lege determinatū Gen. xvij. Infans octo di erū circūcidet. Scōo iō. q: añ octauū diē erat puer nimis tener. Et non diutius p⁹ octauū diem. vt cū qua haberet imaginatōz minorē sentiret dolorem. Tertio mystice ad insinuandum q̄ in octaua etate. s. in generali resurrectōne ab electis oīs superfluitas corruptele z indecētie auferet. vñ Isa. xxv Auferet dñs deus lachrymā ab oīi facie z oppr̄obriū ppli sui. ¶ Quarto ad insinuādū q̄ circūcisio spūalis dz fieri p octo q̄ reqrunt ad decisionē peccator̄. Prima dies est pcti cognitio. dicēdo cū ps. l. Cm̄ iniq̄tatē meā ego ꝓgnosco. Nā pctm̄ seq̄ūt mlta mala. obscurat em̄ intellectū. De q̄ aug. Pctm̄ est tenebra q̄ obtundit intellectus z inficit affectus. z oibus bonis gratuitis spoliat. Idcirco bonū est hoi ista cognoscere z oēm vilitatē ei⁹. nā malū non euitat nisi cognitū. Sic ꝓgnouit Seneca vilitatē pcti dicēs. Si scirē dos ignoscituros z hoies ignoturos adhuc peccare dedignarer propter pctī vilitatē ꝛc. Scōus dies dī pcti contritio. Quid ꝓdesset pctm̄ cognoscē si nō doleret de offensione dei. Hyero. Nulla culpa delet nisi tristicia anxiet. Treñ. ij. Velut mare cōtritio tua. sicut mare ē amar⁹. z sic ꝯtritio. Hyere. vj. Luctū vnigeniti fac tibi planctū amar⁹. Dicit em̄. s. thomas Dolor de pctis dz esse maior q̄ q̄cunq̄ dolor deliberatus de q̄cunq̄ re. Rō. quia sicut deus dz nob sup omnia placere. sic offensio dei que fit per peccatum dz nobis sup omnia displicere. dic igit cuz Ezechia rege illō ysa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine anime mee. Tercius dies est ꝓpositum non peccandi. Hoc docet Isa. c. j. Quiescite puerse agē. discite bñfacere. Notanter dicit bñfacere. quia dicit Ambro. in li. de offi. z hz in can. lxxxvj. di. non satis. Non satis est bene velle nisi affit bñfacere. Cui consonat Grego. Nō satis ē mala non agē nisi quis studeat bonis operibus insudare. Juxta illud ps. xxxiij. Declina a malo z fac bonum. Quartus dies est p udor de peccato. Et ē magna pars pnie. teste Augustino lib. d pnia. vbi dicit. Per vos peccastis. p vos erubescatis. Erubescētia em̄ magnam partem habet remissionis. Eusebius. Verecundia em̄ penam tpat

quā qs p pctō pati debūerat. vt inqt etiā Richar. de.s.victo. De quāto vecūdia maior. de tāto i ocūlis oī clarior. de q Eccli.xlij. Est cōfusio adducens gloriā. Ecōuerso de malis dī Zophonie.iij. Nesci vbi iniquus pfusionē. Quintus dies est timor. de futuro iudicio. puerbi.xv. Per timorem dñi ois hō declinat a malo. Hā qs vellet furari vl aliquē occidere in pūtia iudicis. nullus. qz vtiqz timēt. Et sic de⁹ oīa videt. vbiqz pūs ē. puerbi.xvj. Oēs vie hominū patēt oculis eius. Jō Boeti⁹ de consol. Magna ē nobis indicta necessitas. ꝓbitatis cū oia agamus añ oculos iudicis cuncta cernētis. Nam si times hoiem q nolles male agē in ei⁹ cōspectu. magis vo deū. Eccli.j. Timor dñi expellit pctm. z sic ps.cxviij. A iudicijs eī tuis timui. Et merito dā scribit in cañ.xj.q.j. Sacerdotib⁹. Nemo scit qual in iudicio dei futurus sit. Jō Hyero. dicit. Sive comedā sive bibā sive aliud faciā sp videt mihi illa vox sonare in aurib⁹ meis. Surgite mortui venite ad iudiciū. Sext⁹ dies est fiducia remissionis Mat.ix. Cōfide fili remittūtur tibi pctā. Hā scribit puerb.xv. Per misericordiam z fidē purgant pctā. Hanc iudas nō habuit iō a pctis solutus non fuit Aug. Onia q ē sine fiducia ē sterilis z manet sine misericordia. vt Chayn Geñ.iiij. dixit. Maior ē iniquitas mea qz vt venīā merear. Heruī. Nēcyris cayn. maior est dei misericordia qz ois nra miseria. Augusti. Quid cōuerso nō ignoscit cū effusio sanguis xpi ignoscebat. Jō de diffidētibus dicit Ambr. Nō pt agē veram pniam q nō spauerit indulgētiam. Septimus ē oīo deuota. Ecci.xxj. Fili si peccasti non adijcias iterū. ꝛ de pstinis depcare vt remittant tibi. vt hī Mat.xviij. Serue neqz oīe debitū dimisi tibi qm rogasti me. Dic igr cum Thobia.iij. Ne reminiscaris dñe delicta mea. Octau⁹ dies est dilectio. Aug. non solū oportet deū timē vt iudicem ꝛ etiā diligēt iustū iudicē. Aug⁹. Cetera nō prosūt si charitas desit. Hilari⁹. Frustra erit ois oratio nisi assit dei dilectio. In illo die octauo. s. dilectiōis fit plēa circūcisio remissionis. puer.x. Vniuersa delicta operit charitas. ¶ Alio mō p octo dies pūt intelligi octo q̄ si diligēter cōsiderarēt oēm volūtatē malā a nobis circūcidūt. Et boz septem enumerat Heruī. dicēs. Septē sunt de essentia hominis q̄ si hō consideraret ineptū non peccaret. z enumerat ea dicēs. Primū ē natura vilis Genes. iij. Pulvis es z in pulverē reverteris. Secōm opatio turpis. Eccles. vij. non est eī hō iustus in terra q̄ faciat bonū z ñ peccet. Terciū exit⁹ flebilis. ij Reg. xiiij. Oēs morimur z quasi aqua dilabimur Quartū status instabilis. Job. xiij. Hō natus de muliere breui viuēs tpe replet multis miserijs. et nunqz in eodē statu pmanet. Ecci.x. Rex hodie ē z cras morief. Quintū dānatio detestabilis. Athanasius. Qui mala egerunt ibunt in ignem eternum Sextū mors tristabit. Eccli.xlj. O mors qz amara est memoria tua. Septimū dissolutio miserabilis Eccles.ij. Cuncta subiacent vanitati. z oīa pgūt ad vnū locum. de terra facta sunt z in terram pariter revertunt. Octauū potest esse consideratio glorie ineffabilis. ad quā nihil coinq̄natum intrabit. Apocal.xxj. z Isa.xxvj. Tollatur impius ne videat gloriam dei. Ideo Greg. Si consideram⁹ q̄ p mittuntur nobis in celis vilescūt oīa q̄ sūt in terris ¶ Tercio mō fm nico. de lyra in glo. dicit per dies octo designant anni. fm illud Ezech.iiij. Diem p anno dedi tibi. ¶ Rebet igr infans octo annorum circūcidi. hoc ē a turpib⁹ restringi z inhōestis qz tunc incipit hr vsum rōnis. qz dicit Aristot. ij. ethicoz. non pz facit ad virtutē a puericia assueti ad virtutū opa zc. ¶ Dixi scōo subiūgit salutis nre oationē dicēs. vt circūcideret puer. Aug⁹. de fide ad petrum. Firmissime tene z nullatenus dubites oēm hoiem q̄ p concubitū viri z mulieris cōcipitur cū originali pctō nasci z filium ire. De quo apl's Ephe.ij. Eramus omēs natura filij ire. Et qz puer natus añqz haberet vsum liberi arbitrij non potuit se disponere ad grām. iō oportuit instituere aliqō remediū qō pctm originale tollēt ex ipso ope operato. iō statim post morbū deus instituit remedium ꝫ originale peccatum. ¶ Et dic Hugo de sanc. vic. Quinqz remedia p successum tpis deus dedit. Primū fuit oblatio. z incepit ab abel. Geñ.iiij. Respexit dñs ad abel z ad munera eius z durauit vsqz ad diluuiū zc. Scōm ē sacrificium z incepit a noe. z durauit vsqz ad abrāā Geñ.viij. Cū noe de archa egressus eēt edificauit altare domino. z de cunctis volatilibus z pecoribus mundis obtulit super altare. Tercīū fuit decimatio. et incepit ab abrāam z melchisedech. Abraam enim tāqz sūmo sacerdoti decimas dedit melchisedech. Geñ.xiiij. Quartū ē circūcisio q̄ incepit ab abrāā Geñ.xvij. dixit deus ei. Hoc ē pactū qō cōseruabit inter me z vos z semē tuum post te. circūcidet in vobis oīe masculinū. Quintū ē baptismalis regeneratio. z illud incepit quātū ad materiā quando xps baptisatus est. tunc eī tactu sue mundissime carnis vim regenerativā contulit aqs. Quātū vo ad formā qñ dixit Mat. vl. Euntes baptisate eos in noie pris z filij z spūssancti. Quantū vo ad efficatiā qñ exiuit sanguis z aqua ex ei⁹ latē. Joh. xix. ¶ Ista aūt q̄nqz deus assumpsit p nob. Primo oblationem. ad Eph. v. Obtulit semetipz p nobis imaculatā hostiā. Primo obtulit carnez suā in sctificatōz. ps. lxviij. Que nō rapui tūc exolueba. Scōo sanguinē in redemptionē. j. Petri. j. Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis. ꝫ sanguine agni incontaminati. Tercio animam in reconciliationē. Job. x. Bon⁹ pastor animam suam ponit p ouibus suis. Quarto diuinitatē in fruitionē. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum vez deum. z quē misisti ihm xpm. Scōo sacrificium assumpsit quādo se i ara crucis imolauit. scribit eī Leui. vj. Omne sacrificium sacerdotū igne cōsumet. z sic ipe i igne amoris in cruce imolatus est. Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā q̄d volo nisi vt ardeat. Concrematus ē igne doloris. Treñ. j. O vos omnes qui trāsitis p viam attendite z videte si est dolor sicut dolor meus. Ex illo igne amoris z doloris ascendit fumus odoriferus qui deum patrē reconciliauit. Ephes. v. Xps dilexit nos z tradidit semetipm pro nobis oblationē z hostiam deo in odorē suauitatis.

¶ Terciū remediū fuit decimatio. ꝫ decimas rex

tpaliū xps nō possedit. Mat.viij. Vulpes foueas hūt ⁊ volucres celi nidos. filius aūt hois non habet vbi caput suū reclinet. Sed decias diex soluit qñ.xl.dieb⁹.⁊.xl.noctib⁹ ieiunauit. Et licet.xxxvj. dies sunt decima anni. voluit tñ xps q̄tuor supaddere ad innuendū q in fuitio dei ⁊ in opib⁹ penitē tie potius debemus plus facere q̄ minus. meli⁹ ē em abūdare q̄ deficere. qz in plus faciendo ē meritū. ⁊ in faciēdo minus ē piculū. Jō Gre. in omel. Decimas diex nos deo impendimus quādo quadraginta diebus ieiunamus. qz annus reuoluitur p.ccc.lxvj. dies. ⁊ sic.xxxvj. dies essent decie anni. Quartū remediū fuit circūcisio. ℣ ¶ Circa qō nota triplex ē circūcisio. Prīa est iudeox q̄ fiebat in carne. j. Chox. vij. Circūcisio nihil est ꝙ obſuatio ꝓceptox dei. Scōa ē xp̄ianox q̄ bz fieri in mente a culpa. Deut.xxx. Circūcidet dñs coz tuū ⁊ coz semnis tui vt diligas dñm deū tuū ex toto coꝛde tuo ⁊ ex tota aia vt possis viuere. Tercia est btōrū q̄ habet fieri in vtroq; ſ. ab omni culpa ⁊ miseria. Scōa xps nō indiguit. qz nihil vicioſum in mente habuit. Tercīa in suo cruoꝛe fecit. qz oēm penalitatē ⁊ miseriā remouit. Prīmā vo acciperevolu it. primo vt verā carnē se habere oīderet. ſ. Joh. v Tres sunt q̄ testimoniū dāt in terra. i. in humana xp̄i natura. spūs sanguis ⁊ aqua. Spūs quē emisit. sanguis ⁊ aqua quā effudit. Et hoc est ꝯ hereticos q̄ dixerūt eū coꝛpus fantasticum assumpsisse. Contra qō dicit apl's ad Tyt. iij. Apparuit benignitas ⁊ hūanitas saluatoꝛis dei nr̄i. Scōo vt dyabolo mysteriū incarnatōnis occultaret. vidēs xp̄z circūcidi puꝛ boiem credidit q̄ circūcisiōis remēdio indigeret. ℣ ¶ Nota xps incarnatōz suam septem sigillis sigillauit q̄bus diuinitatem suā sb humanitate abscondit. De quibus Bern̄. in ſmōe de resurrectione. Prīmū sigillū q̄ de muliere desponsata viro conceptus ⁊ natus fuit. ⁊ dyabolus sciuit ex scripturis xp̄m de virgine nasciturꝝ. qualem non credidit mariam foꝛe dum sciret eam viro desponsatā. Scōm sigillum fuit infirmitas humanitatis cum vidit eum esurire. dormire. ⁊ fatigari Joh. iij. Fatigatus ex itinere. ⁊ sic de alijs defectibus sub q̄bus diuinitas latebat. Tercium q̄ suscepit circūcisionē. rōne cuius videbatur fuisse sb peccato. ⁊ p consequens solū hō ⁊ nō deus. Quartum fuga in egyptū. arguit em̄ sic dyabolus. si em̄ ille esset deus nō fugeret regē terrenū. Quintum terna temptatio. in qua xps se habuit ita q̄ diabolus experiri nō potuit an esset verus deus. quod tamen dyabolus desiderauit. Sextū dira passio. ⁊ tandez suspensio in cruce. vbi miro mō diuinitas latuit. Septimū fuit sepultura xp̄i q̄ quam vehementer purabatur purus homo. Tercio xp̄us circūcidi coꝛporaliter voluit vt nos circūcidēdos spūal'r oīderet. ℣ ¶ Pro quo nota circūcisio facta est in tribus locis. Primo facta est i egypto ⁊ in deserto tempoꝛe abrae ⁊ in abraam ⁊ in reliq̄ populo. Scōa trans iordanem in galilea iubente iosue. Tercia facta est in terra ꝓmissiōis. Et significant tres status quibus diuersi homines diuersi mode dicuntur circūcidi. Prima significat circūcisionem secularium in egypto huius mundi. que debet fieri a grauibus culpis peccatoꝝ mortaliū Et ea q̄ ad eadem reducuntur. ſ. a coꝛde malas cogitationes. Isa. j. Auferte malū cogitationū vīaꝝ ab oculis meis. Hō Sap. j. Peruerse cogitatōnes sepant nos a deo. Scōo ab oꝛe mala verba. Ephe. iiij. Omnis sermo malus ab oꝛe vestro non pꝛocedat. Hō. j. Choꝝ. xv. Coꝛrūpunt bonos moꝛes colloquia pꝛaua. Tercio ab ope illicito. quod bene figuratū est per primā circūcisionē in deserto. Exo. iiij. Tulit zephoꝛa acutissimā petram. ⁊ circūcidit ꝓpucium filij sui ne angelus occideret eum. ¶ Q ¶ Spūal'r. acutissima petra est circūspectissima diligentia qua indigent seculares qui volunt a mortalibus circūcidi. qz scribit Apoc. ix. Ve ve habitantibus in terra. Triplex ve ꝓpter triplex pctm̄ quod regnat in mundo. aut est concupiscētia carnis. aut oculoꝝ. aut supbia vite. Jō bern̄. Valde difficile est diebus istis maxime quib⁹ malicie vis inualuit in terris criminaliū pctōꝝ foueas declinare. necesse tñ est qui ad regnum venire desiderat vt penitus se a mortalibus circūcidat. scribitur i figura Gen̄. xvij. Masculus cuius ꝓpucij caro circūcisa non fuerit deleatur anima eius a populo. Et sic qui a mortalib⁹ circūcisus nō fuerit. anima ei⁹ pibit. qz nullū coinq̄natū intrabit. Apoca. xxj.

Ꝯ ¶ Pro quo nota. res circūcidit tribus de causis Primo vt p eā alia res nō coꝛrūpat. Scōo vt fructus maioꝛ habeat. Tercio vt in cōuenīēti loco locetur. sic spūal'r hō dz circūcidi in silī. Primo dixi vt p eam alia res nō coꝛrūpat. sic abscidit pomuz ⁊ mēbꝝ putridū ne sanū mēbꝝ inficiat. sic homo a pctō. qz vnus peccatoꝛ inficit alīū. ⁊ vnū peccatū inducit aliud. De quo Greg. Pctm̄ qō p pniam n̄ abluit mox suo pondere aliud ad se attrahit. Et sicut ſm apl'm. j. Choꝝ. v. modicū fermentū totam massam coꝛrūpit. sic vnū pctm̄ mortale multa bona annihilat. de quo Eccl'es. ix. Qui in vno peccauerit multa bona pdet. scōo vt fructus maioꝛ habeatur. Joh. xv. Oēm palmitē in me nō ferētem fructū purgabit eū vt fructū plus afferat. sic i peccato mortali non est fructus boni opis. Hom̄. vj. Quē fructū habuistis in quibus nunc erubescitz. q.d. nullum. Greg. Nihil deo acceptū dum hō displicet deo p mortale pctm̄. Ideo necesse est circūcisio peccati mortalis ad fructificandū. de q̄ Isa. xxvij. Iste est omnis fructus vt auferatur peccatū Tercio vt conuenientius locet. vt lapides circūcidantur ad edificiū. Et sic nos si volumus locari i edificio paradisi oꝛtet pꝛius circuncidi ⁊ poliri Josue. v. Circūcisi sunt qui volebant terram pꝛomissionis intrare. Et sic qui volunt intrare i regnū celoꝝ. Bern̄. Petra acute ꝓpunctionis circūcidat vulnus criminis. ¶ Scōa circūcisio facta ē trans iordanem in galilea. Josue. v. ex pꝛecepto Josue ⁊ significat circūcisionē religiosoꝝ. Hic tanto amplius super statum secularū debet fieri circūcisio quanto se terre ꝓmissionis vicinius coniūxerunt Ꝯ ¶ Hec aūt circūcisio religiosoꝝ debet esse triplex. Primo in restrictione tpalium. scōo in disciplina moꝛalium. tertio in affectu spūaliū. Dixi primo in restrictione tpalium. Aug. xij. q. j. nō dicatz Non dicatis vos hīe ꝓpriū. habet em̄ de statu mo

nachoꝝ ꝛ can. regū. Cū ad monasteriū. Non existimet abbas dispensare posse cum monacho sup habenda ꝓprietate. qz abdicatio ꝓprietatis sicut et custodia castitatis adeo est annexa regule monachali. vt contra eā nec summus possit licentiā indulgere. Jō Hūbertus sup regulā Aug. Si monachus dicit assertiue. iste liber est meus. peccat mortaliter. Jō legit Acc. iij. Erāt illis oīa cōia.

¶ Sz di. vtz cū religioso posset dispensari circa habendū vsum alicuius rei. Ad hūc Hūbert⁹. duplex ē vsus. certus ꝛ incertus. Certus vsus ē q̄ nō potest auferri. incertus in voluntate alterius vt auferatur cū ei placuerit. Et circa illū incertū vsū ꝑt ꝓlatus dispēsare ex cā rōnabili ꝛ necessaria. Sz circa certū vsum nō ꝑt dispēsare. Sp em̄ voluntas religiosi ꝺz esse subiecta ꝓlato vt resignet q̄n voluerit. Et si non habet talem voluntatē tunc religiosus ē ꝓprietarius ꝛ sp in pctō mortali. Et null⁹ pōt eū absoluere a pctis suis interim q̄ ē in tali ꝓposito libere nō resignandi ꝛ ad cōem vitam vandi. Oñ bern̄. Monachi habenti ꝓpriū deus negat suum ꝓpriū qō est misereri ꝛ pcere. Scōo dñt circūcidi in disciplina moralitū. j. Pet. ij. Conuersatōnē vestrā habētes inter gentes bonā. Sm q̄ docet saluator Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hoib⁹ vt videant opa vra bona ꝛc̄. Aug. de cōt vita clericoꝝ. ꝛ hī. xij. q. j. nolo. Nolo vt aliquis de vob̄ inueniat male viuēdi occasionē. conscia necessaria ē nobis fama aūt ꝓxis. Tercio in affectibus spūalium. qō docet apl's Rom̄. xij. Prouidentes bona nō tm̄ coram deo ꝫ etiā coram oibus hoibus. ¶ Dicit bern̄. Prouident bona coram hoib⁹ trib⁹ modis. s. habitu. actōe ꝛ fmone. Primo habitu vt non sit notabilis. Aug. Habitus honestus sit ita ne in eo alijs placeamus. ꝛ ne ita vt alijs scādalū ꝓbeamus. Scōo in actōne ne sit culpabilis. Gre. Vt actōes tuas caute pagas ne mala bonis permixta totā massam corrūpant. qz dicit idē. Nulla bona acceptant q̄ malox admixtione maculātur. Tercio in sermone vt nō sit scandalizabilis. Sen̄. Sermo tuus nō sit inanis ꝫ aut suadeat aut moneat. aut consoletur aut edificet. ꝛ qō magis ē non scādaliset. Mat. xviij. Ve illi p quē scandalū vēit. ¶ Hoc tm̄ sciendū q̄ exterior circūcisio nō ꝓdest sine interiori. qd em̄ lata coꝛona ꝓderit. aut capilli decurtati si nō interior circūcisio comitet. vnde ad Gall'. v. Si circūcidami xp̄s nil ꝓderit vob̄. bern̄. Si corꝛis cōuersio fuerit sola erit nulla. sic̄ exteri⁹ vestis religiosa mens vana. corꝛpus in claustro coꝛ in seculo. custodit silentiū ꝫ murmurat coꝛ tum. psallitur oꝛe. ꝫ coꝛ tuū est longe a deo. de q̄b⁹ Hiere. xj. Quid est q̄ dilectus me⁹ in domo mea facit scelera multa. nunquid carnes sancte auferūt a te malicias tuas. Jungamus ergo interiorē circūcisionē ne simus de numero iſtoꝝ de q̄bus dicit apl's. ij. Thimo. iij. Spēm pietatis habētes. pietatem aūt abnegantes. ¶ Sciendū igit̄ q̄ trib⁹ modis in interioribus nr̄is ꝓuidere debemus bona. Primo in cogitatōne. scōo in affectōne. tercio in intentione. Primo cogitatio debet esse sancta ꝛ munda vt deum cogitemus. Sap̄. v. Cogitatio coꝝ apud altissimum. s. ad eius ꝓcepta. Ecci. iij. Que ꝓcepit tibi deus cogita illa semper. Et etiam tua pctā q̄bus deū offendisti. Deut. xiij. Memēto ꝛ nō obliuiscaris q̄ ad iracūdiā ꝓuocasti dominū deum tuum. s. excessibus tuis. Apoca. iij. Memento vñ excideris ꝛ age pniam. qz dicit Chryso. sup ep̄lam ad Hebr. ꝛ hī in cañ. de pnia dist. iij. Sindas. Nullū inuenit delictoꝝ tale remediū sic eorum continuata memoria. Glo. ad cōpunctionē ꝛ nō ad delectationem. Scōo affectio ꝺz ē pura. Aug. Qui puras affectiones vult erigere in deuz diuiungat se a sensib⁹. recedat a turpib⁹ ꝛ nocuis in his em̄ illudimur. Tercio intentio ꝺz esse recta. vt oīa q̄ facim⁹ nō ad dexterā ꝑfectionis. nec ad siniſtram aduersitatis intentionē nr̄am obliquamus ꝫ directa facie in dei laudem. Bern̄. Intēde in deū ꝛ ꝓpter deū. Scō. thesaurus coꝛdis est intētio. c. n. oculus aīe. de q̄ Lu. vj. Si oculus tuus simplex ē totū coꝛpus lucidū erit. i. totuz opus. qz scribit ad Hebr. iij. Discretoꝝ cogitationū ꝛ intentionum coꝛdis est ipe. Greg. xxviij. moꝛ. Sicut oculꝰ coꝛporalis est coꝛpis lucerna. sic p radiū intentōnis illustrant actōnis merita. ¶ Tercia circūcisio facta est in ẽra ꝓmissionis. ꝛ significat circūcisionē q̄ in cordis circūcidimur ab oī miseria pene ꝛ culpe. In coꝛpoꝛe a passibilitate. coꝛruptibilitate. tarditate. mortalitate ꝛ diffoꝛmitate. Mat. xiij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ. Et sol erit septēpliciter clarioꝛ q̄m nunc. sicut dicit Isa. xxx. Scōo in aīa ab omni ignoꝛātia. Hiere. xxxj. Non docebit vltra vir ꝓximū suū dicens. agnosce dñm. oēs em̄ me noscent a minimo vsq̄ ad maximū. Aug. de ciui. dei. lib. xxij. Ibi esse nr̄m nō hēbit defectionem. nosse nr̄m nō hēbit errorē. Itē mens circūcisa ab oñi turbatōne. ꝛ relinq̄tur pura letitia. ps. xv. Adimplebis me letitia cū vultu tuo. ¶ Quintū remediū fuit baptism⁹. Est aūt triplex baptismus quē xp̄s suscepit. Primus ē baptism⁹ fluuius quē suscepit ad nostrā sanctificationē. Nā ex tactu sue mūdissime carnis aquas sanctificauit ꝛ eis ꝟtutē sanctificandi dedit. Scōs ē baptismus flāminis. quē accepit xp̄s ad nostrā iustificationē. ipe em̄ accepit spm̄sctm̄ sine mēsura. Joh. iij. Nō em̄ ad mēsurā dat deus spm̄sctm̄. Glo. s. xp̄o. ex q̄ plenitudine nobis cōicat. Joh. j. De plenitudine eius oēs accepimus. Ex qua cōicatōe nos iustificauit. Joh. j. Hic est qui baptisat in spūsctō. Ex q̄ iustificatōe nos glorificat. vñ postq̄ Johānes dixit De plenitudine eius oēs accepimus. subdit. ꝛ gratiam ꝓ gra. grām. s. glorificantē ꝓ gra iustificante. Tercius est baptismus sanguinis quē recepit ad nostram redemptionē. de quo Lu. xij. Baptismo habeo baptisari. s. cruoris ꝓprij. quō coarto⁹ vsq̄dum pficiatur. Et illo baptismo sanguinis nos redemit. Apoca. v. Redemisti nos dñe in sanguine tuo. ¶ Nam xp̄s septies effudit sanguinem vt nos a septem pctis moralib⁹ liberaret. Primo in circūcisione vt hodie ꝓpter pctm̄ luxurie. q̄ si peccasti tali pctō roga eū p amarā passionē vt tibi indulgeat. Scōo in monte olineti in sudoꝛe sanguineo ꝓpter pctm̄ gule. tertio in flagellatōne ꝓpter pctm̄ inuidie. Quarto in manuū pfoꝛatōne cōtra pctm̄ auaricie. Quinto in pedū affixione contra

pctm accidie. Sexto in capite p coronā spineā cō tra pctm superbie. Septio i corde ꝫ pctm ire. Phs ſ. de anima. Ira est accensio sanguinis circa cor.

¶ Sermo xxxv. ¶ Ad idem.

VOcatum est nomē eiꝰ ihs. qđ vocatum est ab angelo ꝓiuſqꝫ in vtero concipetur. Luc. ij. ¶ Sanctꝰ tho. pte. iij. q. iij. ar. ij. dicit. Nomia si imponūtur dñt imponi a ꝓphetatibus rep. sicut Abraā Gen. xvij. Non vltra vocaberis abram ſ abraam. qz patrem multaꝝ gentiū constitui te. Et qz ergo homi xpo hoc munus gre collatū erat vt p ipm saluaremur. ideo conuenienꝫ vocatū est nomen eius ihs id est saluator. ¶ In vbis ꝓmissis duo innuuntur Primo pietas diuine miseratōnis. scđo tangit cō formitas angelice associatōnis. Primū ibi. vocatum est nomen eius ihs. scđm ibi. qđ vocatum est ab angelo. De ꝓmo dicit Vocatū est nomen eius ihs. ¶ Sed di. tū scribit Isa. vij. Vocabit nomen eius emanuel. et Isa. viij. Voca nomen eius accelera. detrahe. et Isa. ix. Et vocabit nomen eius admirabilis. consiliarius. deus fortis. et Zach. vj. Ecce vir oriens nomen eius. et Isa. lxij. Vocabit tibi nomē nouū qđ os dñi noiauit. Hñdet. s. tho. pte. iij. q. iij. ar. ij. In omnibus illis noibꝰ significatur hoc nomē ihs. qđ est significatiuū salutis. Nā ex pietate et miseratōe ad nram salutē venit i hunc mundū. Iu. xix. Venit filius hois ꝝrere et saluum facere qđ perat. Idcirco vocat ꝓmo emanuel qđ inꝓpretatur nobiscū deus. In quo noie innuit cā salutis. qz est vnio diuine et hūane nature. Secundo accelera detrahe significat a quo nos saluabit. qz a dyabolo cuius spolia abstulit. Iu. xj. Cū fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt oīa que possidet. veniet fortior eo. auferet vniuersa arma eius et spolia in quibus confidebat. et hoc fecit xps dyabolo. Tercio nomē eius āmirabilis. in ꝫ significat via et terminus nre salutis. inc̄tū admirabili ꝓsilio diuinitatis ꝓducimur ad celū. Quarto oriens fertur ad incarnatōis mysteriū. sm qđ ex ortū est in tenebris lumē rectis corde. vt dicit ps. cxj. vt ōsiderauit zacharias pr̄ iobis baptiste. Lu. j. Illuminare his q̄ in tenebris et in vmbra mortis sedent. ¶ Sed di. quō dr nomē nouū cū etiaꝫ alij vt supra dictū est vocati sunt hoc noie. Hñdet sctūs tho. vbi supra. Licet alij vocati sunt ihs. hoc est sm ꝛpalem salutē. non sm eternalem. tō Act. iij. dixit petrus. Nō est aliud nomē sub celo in q̄ oporteat saluari nisi in nomie domini nostri ihu christi. Hoc nomē ihs non fuit fortuite inuentuz. nec ab homine xpo impositum. ſ potius a deo noiatum Isa. lxij. Quod os dñi noiauit. Item fuit a ꝓpha nunciatum. Habacuc. iij. Exultabo in deo ihu meo Ab angelo imperatū. Angelus nanqꝫ gabriel imperauit ioseph vt sibi hoc nomen ponere. Mat. j. Pariet filium et vocabis nomen eius ihs. Hoc idem impauit matri Lu. j. Ecce concipies in vtero et paries filium et vocabis nomen eius ihm. tō Luge. Hoc nomen dignissimū non debuit ꝓmo appellari ab hoibus ſ a deo. neqꝫ ab eis in mūdū afferri. ſ ab angelo. tō vltimo a maria et ioseph fuit ei impositū in circūcisione Luce. ij. Vocatū ē nomen eius ihs. s. a maria et ioseph. De quo nomine dicit ps. cxij. sit nomen dñi benedictū. Reuera bñ dictū. qz hoc nomen ihs est ꝓmo nomen gloriosissimū. scđo deliciosissimū. tercio ꝑciosissimū. quarto virtuosissimū sua sublimitate. Cuius sublimitatem describit apls Phil. ij. Dedit illi nomē qđ est sup oē nomen. vt in noie ihu omne genu flectatur celestiū terrestriū et infernoꝝ. ¶ In qb vbis q̄ntuplex sublimitas huiꝰ nois colligit. Prio qz ipm habet in reuerentia deus. q ipm exaltauit qñ ad ipiꝰ nois inuocatōz pctoꝝ remissionē nobis dare ꝓmisit. Act. ij. Baptiscat vnusqsqꝫ vrm i noie ihu in remissionē pctoꝝ vrorꝝ. scđo hz ipm in reuerentia angelꝰ. in hoc q apls subdit. in noie ihu oē genu flectat. celestiū. i. angeloꝝ. Neemie. ix. Exercitus celi te adorat. i. angeli. tercio habet ipm in reuerentia angelꝰ malus. i. dyabolus. qz ad eius nominationē tremet. cum dicit. et infernoꝝ. Jaco. ij. Demones credunt et cōtremiscunt et subijciuntur Isa. xxx. Ecce nomen dñi veniet de longinquo ardens furor eius et grauis ad portādum. s. demonibus. Quarto ipm habet in reuerētia creatura rōnalis. qz ad eius inuocatōz sibi obedit. Mat. viij. Qualis est hic qz vēti et mare obediūt ei. Quinto hz ipm in reuerētia creatura rōnalis. cum dicitur. Omnis lingua cōfiteat qz dñs iesus xc̄. Ista cōfessio dz fieri p laudatōnē. Hester. xiij. Diuētes laudemꝰ nomen tuū dñe. Ope. ad Col. iij. Quodcūqꝫ facitis in verbo aut in ope in nomine dñi nostri iesu xpi facite. qz nomen est gloriosissimū. ¶ Secundo est nomē deliciosissimū in sua suauitate. Bern. sup illud Cāti. j. Oleū effusum nomē tuum. dicit. Arid⁹ē omnis cibꝰ si isto oleo nō condiet. insipidꝰ si isto oleo nō vnget. Et subdit Bern. Hoc nomen iesus instar olei lucet p̄dicatū. pascit cogitatū lenit inuocatū. ps. cxxxiij. Psallite noi eius qm suaue est. Reuera suaue. ꝓmo qz delectat gustum Bern. Jesus mel in ore. scđo delectat auditū. Ber. Jesus mel in aure. vt dicat sponsa Cāt. ij. sonet vox tua in auribus meis. vox em tua dulcis et facies tua decora. tercio delectat oēm interiorem affectū. Bern. Jubilus in corde. Et subdit. si scribis si legis non sapit nisi legeris iesus. et sic est nomē deliciosissimū. ¶ Tercio est nomen ꝑciosissimuz sui mysterij. et attendit hoc in noie iesus quod conuenit cuz nomine dñi thetragrāmaton. qđ quattuor lr̄is scribitur. sicut legit i glo. Exod. xxviij. et eedē lr̄e in latino reperiunt in hoc nomie iesus. Iz non eodem ordine vt sunt ille in hebrayco Heth h̄ est lr̄a h. Toth. ē lr̄a i. He ē lr̄a e. vnano ē v. et iste eedem lr̄e cōponūt iesus. adiunctis duobꝰ s s. si scribit integre. vel ponendo lr̄am c ꝓ titello sup transuersum modo antiquo. si breuiter scribit sic ihs. et sm hoc vltra nomen thetragrāmaton nomen ihs si extense scribat abūdat in duplici s s. vno erecto sic. s. altero vo curuato s. nam si scribitur extense iesus. tunc. s s significant duas naturas in eodem supposito iesu. vt p s longum supeminēs alijs lr̄is intelligit diuinitas q̄ supereminet vniuersis et qđammodo inclinatur ad creaturas subiectas quasi ꝑspiciendo super eas per influentiam vniuersalē

Fm illud ps.cxxxvij. Excelsus dñs z hūilia respicit. Per s vo curuū intelligit natura hūana in q̄ vbum est incarnatū. ps.xxxvij. Miser factus sum z curuatus sum vsq̄ in finē. Cui⁹ figura legit. iij. Reg. iij. q̄ heliseus curuauit se sup puer. i. sup humanā naturā q̄ fuit pura in xpo. Et qm̄ hoc mysteriū vnionis. s. istaꝝ duaꝝ naturaꝝ in ideptitate fuerit in veteri testamēto abscōdituz quod in nouo testamēto in noie. s. ihu extitit reuelatū. Hinc ē q̄re hoc nomē ihs abūdat in duplici lra s vltra nomē thetragrāmaton. z hoc nomen apud iudeos ē pciosum z ineffabile. nec ipm̄ pnunciare audent. qō summus sacerdos in fronte portabat. Dicitur aūt ineffabile. nō q: dici nō possit. ꝫ q: rem ineffabilē significat. Est em̄ ita pciosum q̄ dicit ap̄lus. j. Thoꝝ. xij. q̄ nemo p̄t dicere voce z re seu verbo et facto nisi in gīa spūssti fuerit intrinsice illūinat⁹. Ecce nomē pciosissimū. ¶ Quarto est nomē vtuosissimū. Nā est ita efficaꝝ z vtuosum vt si q̄d fideliter petierimus in isto noie accipiemus. Joh. xvj. Amen amen dico vobis si q̄d petieritis patrem i nomine meo dabit vobis. petite igr̄ z accipietz̄ zc ¶ Sz di. qs. q̄d accipiem⁹: Rūdet. q̄ttuoz bona accipiem⁹ in noie ihu. Primo veniā pctoꝝ in conuersione. Act. x. Dēs ap̄bē testimoniū phibēt remissionē pctoꝝ accipe p nomē eius. Crede igit oibus nec despa o oibus pctis tuis. z si tot essent q̄ excederēt numeꝝ arene maris vt dixit Manasses rex. ij. palipo. vl. adhuc noli desperare. ꝫ dic cum ps xxiij. Propter nomen tuū dñe ꝫpiciaberis peccato meo. multū est em̄. ꝫ misēōie di nō est numer⁹ Bern̄. Dia pctā ab origine mundi cōmissa diuine misēōie compata sunt quasi vna gutta respectu totius maris. q: pctā nr̄a sunt finita. Arist. viij. phiſ. Finiti adinfinitū nulla est ꝓportio. Jō ps. lxxviij. Adiuua nos deus salutaris nr̄. z ꝓpitius esto peccatis nr̄is ꝓpter nomen tuum. ¶ Secō in nomie ihu accipiemus victoriā in impugnatōe. ps. xliij. In nomine tuo spnemus insurgentes in nob. si insurgat mundus. si tēptat dyabolus. in nomie iesu supamus eos. Mar. xvj. In nomine meo demonia eiciēt. Figura. j. Reg. xvij. dixit dauid ad golyam. Tu venis ad me cū hasta z gladio. ego venio ad te in nomine dñi. Golyath dyabolū significat. q̄ venit cum gladio carnalis temptatōnis. z cū clipeo sillationis boni. z abscondit malū tanq̄ sb clipeo. cū hasta. i. mūdana glīa. ꝫ nō ꝓualet ꝫ dauid id est fidelē xpianū. q̄ cū inuocatōe nois dñi i oratione. z baculo sancte crucis. z q̄nq̄ lapidibus. i. vulneribus in recordatōne vincit diabolū z oēm temptationē. Mar. vl. In nomine meo rollēt serpentes. i. tēptationes. qm̄ demones timent nomē iesu. ps. xcviij. Confitebor noi tuo qm̄ terribile et sanctum est. Chryſ. Tanta est virtus nois xpi. nō visus sed nomiatus facit mirabilia. Petr⁹ rauen. In nomine iesu cecis visus. surdis auditus. claudis gressus. sermo mutis. vita mortuis restituta ē Ecce virtuosum. ¶ Tercio in nomine iesu recipiemus gratiam in conuersōne. s. grām spiritussancti. vñ Joh. xliij. Paraclitū spm̄ vitatis quē mittet pater in nomine meo zc. Videmus q̄ pauperes deuote petunt in nomine sancti Nicolai vl' alterius sancti in cuius noie sperāt exaudiri. multo magis nos in noie iesu in quo iussi sumus petere z certificati de exauditōe. Joh. xvj. Usq̄ mō non petistis q̄cq̄ in nomine meo. petite z accipietz̄. Id circo eccl̄ia omnes oōnes quas dirigit ad deum patrē concludit. Per dñm nr̄m iesum xp̄m filiuz tuū. Bern̄. Non hortaret nisi dare vellet. Jaco. j. Si quis indiget postulet a deo in fide nil hesitās ps. cxliij. Fidelis deus in omnibus vbis suis.

¶ Quarto recipiemus in noie iesu glīam in remuneratōz. ps. xix. In noie dei nr̄i magnificabimur scz in ekna glīa. Ergo ob reuerentiā eiusdem nois q̄libet xpianus qui audiret hoc nomen iesus deberet genua flectere deuote. dicēdo cū psal. cxvij. O dñe saluū me fac ꝓpt̄ nomē sctm̄ tuum. q: dic ap̄ls Rom̄. x. Quicunq̄ inuocauerit nomen dñi saluꝰ erit. ¶ Exemplum legit. Quidam bonus hō diu moratus fuerat cum vxore in magna sctitate. z illa sibi cum eo. Immisit aūt dyabolus temptationem in eos vt suspenderent se vt sic euaderēt p̄sentes miserias. Cum ḡ vterq̄ hac tēptatōne improbaꝝ importuna tristis efficeretur vt nec somnū caperent nec ꝓmederent. q̄ siuit alter ab altero causas tristitie. Rūdit vir q̄ super omnia magnā h̄ret voluntatē suspēdendi se. Mulier aūt rūdit illō si mile esse desiderio suo. Consentientes autē ambo q̄dammodo laqueos optant vt se suspēdant. Cūe mulier dixit viro suo. O dñe consulerem q̄ prius biberemus amoꝝem iohannis mutuo de illo optimo vino nostro qō valde pciosum fecimus de vinea nostra de quo non gustauimus. nec scimus q̄ le adhuc sit vt potati leuius moriamur. placet viro. vinum afferunt. Quod cū vir vellet bibē consignauit illud signo sctē crucis sicut cōsueuit dicēs in noie iesu xp̄i bibimus. z dedit mulieri. Cum bibissent vinū cruce signatū ita fugit dyabol⁹ z omnis tēptatio recessit. ita q̄ ꝓ toto mūdo hoc quod cogitarunt facere non fecissent. ꝫ contriti ad confessionem confugerunt z vitā eoꝝ in statu bono finierunt. Jō Anſ. in li. oōnum. c. ij. dicit. Ihs est nomen dulce. nomen delectabile. nomē cōfortās pctōrem. ¶ Jō legitur aliud exemplū. q̄ fuit q̄dā homo bonus q̄ habuit hanc consuetudinē. q̄tiēs sibi diabolus aliq̄d mali igerebat. z q̄tūcūq̄ temptamentū in se sensit iuit ad locū oōis. z inuocauit deū dicens. O dñe iesu miserere mei z adiuua me. statim cessauit tēptatio z recessit dyabolus ab eo. Scribit Ju. x. In noie tuo demonia subiiciuntur nobis. Jō Bern̄. super Canti. Hoc nomē ihs est cibus. nam totiens confortaris quotiens inuocas z recordaris. Quid ita virtutes roborat. quid bonos moꝝes vegetat. castas affectiones fouet. sic hoc dulce z virtuosum nomen iesus. Item legit q̄ quidam sanctus pater semel audiuit q̄ demon dicebat. q̄ ipi diaboli repellerentur per hoc nomē sanctissimum iesus. Ideo bone iesu fons indeficiens z humana coꝛda reficiens. ad te curro sitiens tu solus mihi merces sufficiens.

¶ Sermo xxxvj. Ad idem.

Apparuit gratia di saluatoris nr̄i oib⁹ hominib⁹ erudiēs nos

ira scribitur ad Tytū.ij.z legit hodierna die p epistolari officio. ¶ Plinius dicit in speculo naturali q arbor mortis est medicialis tota. pcipue quo ad cortices.fructus folia z radices. Spūaliter hec arbor est maria que tota tam in verbo q exemplo et conuersatōne est medicinalis.z bonis operibus vtilis. Ambro. Marie vita oim nrm mor ē exemplū z disciplina. Ideo Eccli.xxiij. Ego mat pulcre dilectōnis.timoris z sancte spei.in me omis gratia vie et virtutis.transite ad me oēs q concupiscitis me z a generatōnibus meis adimplemini. Fructus eius est xps. Lu.j. Bñdicta tu in mulieribus z bñdictus fructꝰ ventris tui. Amb. Fructus mori pmo est albus.post ꝫ rubicundꝰ.tercio niger. Et sic xps pmo albꝰ p vite mundicia. hodie rubicundus p sanguis effusionē.tercio i morte niger per faciei sue discolorationez.vñ Isa.liij. Vidimus eū non hītem spēm nec decorē. Quos colores preuidit Salomon Canti.v. Dilectus meꝰ candidus z rubicundus.Candidꝰ in incarnatōne rubicūdus in circūcisione. Nam hodie effudit roseū suū sanguinē in pignus nre redemptōis. Dic nanq apls Hebr.ix. Dia pene mūdant in sanguine. Impossibile est em sine sanguine auferre pcā Idcirco Augu.in hodierno sermone. Sicut passio z resurrectio.sic circūcisio facta est. Et hec est gra que nobis hodie appuit omnibus.de qua thema Apparuit gratia. ¶ In summa epla duo innuunt Primo apparitio diuine benignitatis. scdo consecutio humane vtilitatis. Primū ibi. Apparuit gra saluatoris nri.i.ille qui est deus per naturaz z saluator noster per grām. De qua apparitōe legitur Abacuc.ij. Apparebit in finem z non mentietur. z Baruch.iij. Post hoc in terris visus est.z cū hominibus cōuersatus est. ¶ Solent gaudē subditi q ex certis signis cognoscūt se hīe grām dñi sui. Sic nos per incarnationē cognouimꝰ nos hīe gīosum dñm. Nam a mundi exordio appuit iusticia.qz districtissime puniuit pcā. Nam angelum apostatā ꝓpter solā cogitationē eiecit de celis. pꝰ hoc primos parentes ꝓpter pomi degustationem de paradiso expulit.deinde totū mundū diluuio pemit. Et sic gra z misdia latebat.quia deꝰ peccantibus nō parcebat.legē dedit q pcā puniret. Sodomā z gomorā incēdio subuertit.mīros in deserto pstrauit.p murmure. Dathan z abyron absorbuit terra.ecce iusticia apparuit z gra latuit Sed hodie octaua die legebat z hodie legitur ad Tytū.ij. Apparuit gra saluatoris nri oibus hominibus.i.incarnatio. ¶ Item nota xpi incarnatio dī gra anthonomatice. Prio qz i eo habitat plenitudo oim grarū. Joh.j. Vidimꝰ eū plenū gra z veritate. Et subdit. De plenitudine eiꝰ omnes accepimꝰ. Scda dī gra.qz oēs gie antiqtus p misse q eā plene persoluūtur. Nam deus pmisit non semel ꝫ multotiens aduentū.ꝫ ptraxit solutionem ꝓpter qō dicit Bern. Noies creatiz ingrati tedio affecti suspectas habebant pmissiones.dixerunt his qui annunciabant.dicitis pax pax z non est pax.spondet z non exhibet. Sed in incarnatione venit gra pmissa.de q Bern. Quid euidētiorz signū gie esse poterit q q deus pr filiū suum de sinu paterno ad nos misit. Tercio incarnatio dicit gra.qz ex ea hauriunt oim genera grārū. Est.n.gra nihil aliud fm Isido.q donū diuine miscōie per qō remittunt mala z conferunt bona. ¶ Nā primus parens hereditaria successiōe q̄tuor mala in nos effudit vel transfudit.s.culpā.penā.amissionem vtutū.z celestis regni pditionē.ob hoc q̄drupplici gra indigebat hūana conditio.s. q remitteret culpam.auferret penā.conferret vtutē z decorem z pmitteret eēnā felicitatē. ¶ Pria gra.s. remissio culpe apparuit in incarnatōne in hoc q diuina natura vniuit sibi hūanā.apparuit em q remisit oim nē iniuriā. Sicut si alīqs sororē illius quem odio haberet duceret manifestū foret q ei rancorem dimitteret.sic z hic.de q.s.Tho.pte.iij.q.j.arti.j. In hoc gra z bonitas apparuit.qz infirmitatē proprij plasmatis nō despexit q assumpsit.aug.super ps. Exq q suscepit malū tuū spera cōcet tibi bonum suū. Nā iō pticeps factus ē nre mortalitatiz vt nos pticipes faceret sue diuinitatiz. Ex hoc apparet dimissio culpe. Bern. Magnꝰ puꝰ factus ē vt per indulgentiā placari leuiter posset. ¶ Scda gra.s.remissio pene apparuit in circūcisiōe z passione. vbi soluit penā debitā. ps.lxviij. Que nō rapui tūc exoluebā. Vbi dicit aug. Nos penā meruimꝰ. et soluit p nobis agnꝰ imaculatus.qz conqrebat p Isa. xliij. Seruire me fecisti pctis tuis. Jō bern. O hō agnosce q grauia fuerunt vulnera tua p qbꝰ necesse fuerat xpm dñm vulnerari.si non fuissent ad mortem eternam nec filius in carne moreret pro te. Eccli.xxix. Grām fideiussoris ne obliniscaris. dedit em p te animam suam. Nam incepit hodie pati z sanguinē suū fundere. iuxta illud Rom.v. In sanguine ipius saluati ab ira p ipz. Nam nos per suā circūcisionē ab ipa pena circūcisionis liberauit. Fuit em magnū ingū q petrꝰ dixit Act. xv. Quid tēptatis iugū imponere sup cerulcē discipulorz qō neq nos neq pres nri portare potuimus sed p grām dñi nri ihu xpi credimus saluari sō apls Gal.iiij. Misit deus filiū suū factū sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. Bern. Justū erat vt quē aliena pena ligauerat aliena pena solueret. Hic potes dicere q deus q̄nq remedia cōtra pctm originale instituit.z per se p nobis suscepit.vide in pcedenti sermone scdo de circūcisione. ¶ Tercia gra.s.vtutū collatio apparuit in resurrectione.qñ discipulis insufflauit spūsctm dicens. Joh.xx. Accipite spūsctm q̄z remiseritis pcā tc. Nam q spūsctm dant virtutes.apls Gal.j. Fructus spūs sunt gaudiū.pax.bonitas.charitas.benignitas.fides.patia.modestia.cōtinentia z castitas. Rom.v. Charitas dei diffusa est in cordibus nris p spūsctm.apls ad Gal.iij. Qui tribuit vob spūs opaz vtutes in vobis.aug. Solus deꝰ ē q vtutes nobis tribuit. Jō bern. Incassum laborat i acq sitōne vtutū q aliunde q̄rit q a dño. ¶ Quarta gtia est ppatio glie q apparuit in ascēsione. Johan. xiij. Vado vobis parare locū. Licet regnū celorz sit oibus cōe z generale pusillis z magnis. Lu.xij Nolite timere pusilluꝰ grex cōplacuit em pri vro vobis dare regnū.tñ in eo mansiones multe sūt.i. varie retributōes Mathei.xvj. Reddet vnicuiq fm

opa sua.s.i regno suo. De q Lu.xxij. Disponо vo bis sicut disposuit mihi pater meus regnū. Subiungit in textu dicens.oibus hoib⁹.i. ad vtilitatez oim.oibus em̄ natus est ad salutē q̄tū in eo est.de quo dixit angelus Lu.ij. Annuncio vobis gaudi um magnū qđ erit oī̄ pplo. Ideo natus est in di uersorio. Nā sicut ade pctī̄.vt dicit Augus.in en chiridion.viciauit totū genus hūanuz.ita xpi icarnatio est ad salutē toti generi humano. Iō Chrys. ad designandū istā generalitatē extra ciuitatē z ex muros pati voluit.vt intelligas qm̄ cōis est hostia p genere hūano oblata. Eccli.xl. Gra dei sic padi lus in bñdictionibus. Paradisus fuit cōis in fru ctibus oib⁹ boibus si in innocentia pstitissent.sicz fructus passionis sue. Rom̄.viij. Pro nobis oīm̄ bus tradidit illū. Dicit.s.tho qte.iij.q ad sufficiē tiam p nobis.nō aūt ad efficientiā.qz aliq sibūpis sunt impedimentū p pctī̄. ¶ Sedve illis q a bñdictōne filij generali se excludunt. Aug.j.lib.ō pnīa. Semper presto est gra si non fuerit repulsa. Iō apls Heb.xij. Videte ne qs desit gre dei. Cō querunt aliqui q non hūt grām.z pt conqri gra q nō hz̄et hoiem se disponentem ad eā.qz dic Aug. in li.de septē qōnib⁹. Nulli vnq defuit qui dign⁹ fuit.ad Ro.x. Idem dñs oim diues in oēs qui in uocant illuz. Ideo misit pdicatores in vniversum mundū. Math.vl. Euntes in mundū vniversum predicate euangeliū omni creature.i.omni homi ni.vt nullus valeat se excusare. Ideo dicit oīb⁹ hominibus. Ecce illa est apparitio dei diuie bengnitatis. ¶ Dixi scdo subiungit cōsecutio hūane vtilitatz dicens.erudiens nos.s.dei gra. Gz qđ do cet:quō digne occurramus eisdem gratijsz bene ficijs dei incarnati. Et primo docet qđ cauendū.se cundo qđ agendum.tercio qđ sperandū. Primuz est qō cauendū est.ibi.abnegantes oēm impietа tem z scl'aria desideria. Ecce hic docet spūalem cir cūcisionē.de qua dictū est supra in pmo z secūdo sermone. ¶ Et noiat duo hic in textu a quib⁹ debemus circūcidi. Primū est impietas. que Fm Herī̄.est deū nō colere.deū nō amare.mādata ei⁹ nō seruare.est impietas bñficia eius nō curare.gra tiam eius nō desiderare.est impietas quaz monet apls abnegare. Nam si impiū fuit pcepta dei per moysen z pphas oblata nō seruare.quō nō magis impiū z malū grām p prophetū filiū oblatā nō cura re.de quo apls Hebr.x. Irritā qs faciēs legē moy si sine vlla miseratōe duobus vel trib⁹ testib⁹ mori etur.quāto magis putatz deteriora mereri suppli cia q filiū dei cōculcauerit.z sanguinez testamenti pollutū duxerit in quo sctificatus est.z spūi gratie contumeliā fecerit.vt sunt oēs in pctō mortaliz in grati a fusiōe sanguis ihu xpi. Scōm qđ debem⁹ cauere in recōpensam bñficioz incarnatōnis est q abneganda sunt scl'aria desideria.nā tantā materi am gra exhibuit nobis in incarnatōne.vt merito deberemus oia scl'aria desideria reputare vt sterco ra.z sunt tria.de qbus.j. Iob.ij. Nīe qđ est i mū do aut ē pcupia carnis.aut pcupia oculoz.aut su perbia vite Et cū his deo placere nō possum⁹. Fm illud Jaco.iiij. Qui vult esse amic⁹ hui⁹ mūdi inimicus dei constituitur. Idcirco abscidi debemus a mundo.j. Joh.ij. Nolite diligere mūdū neq ea q in mundo sunt. Si qs diligit mundū nō ē charі tas patris in eo. Aug. Si in te ē amoz mūdi nō est q intrat amoz dei. ¶ Scdo docet qđ sit agenduz.z sunt tria que sunt facienda.de q textus.Sobrie.iu ste.pie viuamus in hoc scło zc. ¶ In his tri bus oia genera bñficioz seu bonoz exercitioz in cludunt. Nā hō pmo ordinari dz corpal'r q ad se p refrenatōz voluptatz.iō dicit sobrie. Scdo quo ad primū p exhibitionem equitatis.ideo dicit.iuste Tercio q ad deū p adoratione vel veneratione ma iestatis.iō dicit.pie. ¶ Quantū igr ad primū dicit viuam⁹ sobrie. Est aūt sobrietas qs tpantie. Item nota trib⁹ modis cōtingit excedere p modū. Pzio in corde nimiū psumendo. Et sic viuamus sobrie tpando psumptōz elevantē. Rom̄.xij. Nō plus sa pere q̄ oportet.ß sape ad sobrietatē.i.sine psumptōe Scdo excedit qs modū nimiū loqndo. Sed viua mus sobrie tpando locutōz offendentē.s. resecādo vba otiosa vana z superflua.nā ex nulla re ita stult⁹ z sapiēs cognoscit sic ex vbis. Prouer.x. Qui p fert cōtumeliā insipiēs ē.q aūt moderat labia sua prudentissim⁹ est.iōo scribit Eccli.xxviij. Verbis tuis staterā facito.z frenos ori tuo rectos. non ni mis laxos. Nō puer.x. In multiloquio nō deerit pctī̄. Serī̄. Lenis ē sermo ß grauiter vulnerat.de q Jaco.iij. Lingua nra vniversitas iniqtatis.nam sic parua scintilla generat ignē copiosum. sic aliq vnū vbū generat litigiū.iō ps.xxxiij. Prohibe linguā tuā a malo.z labia tua ne loqnt dolū. Pro uerbi.xiij. Qui custodit os suū custodit animam suā. Tercio contingit excedere modū in carne ni miū delectando. Dicit em̄.viuamus sobrie. tpan do delectatōz lasciviente.videlicet delectatōes qn q sensuū spēalr circa gustū. Est em̄ sobrietas cibi z potus medicina corpis z aie.de q Eccli.xxxj. Sa nitas est anime z corpis vinū in sobrietate potatū z ecōuerso infirmitas in superfluitate. Eccli.xxxvij. In multis escis nō deerit infirmitas.q aūt absti nens est adijciet vitam.de q Chrys. Nihil sic sanі tatem efficit.egritudinē curat sicut moderata refe ctio. Sic etiā q ad spūalem sanitatē.qz sobri⁹ non ita facile sentit titillatōz carnis z hebetudinē intel lectus sicut ebrius.nonne fatuus esset qui p se in cenderet domū.z sic in crapula viventes. Seneca Venter vino estuans cito spumat in libidinem.z hz̄ etiā in can̄.xxxv.dist. Venter. Iō apls Ephe.v Nolite inebriari vino. Nō puerbi.xx. Luxurioso res vinū z tumultuosa ebrietas.iō ad Tyt̄.ij. Iu uenes hortare vt sobrij sint. Glo.qz invent⁹ prom ptior est ad ipsum. Dixi etiā debemus viuere iu ste.glo.i.iuste viuamus.s.inter nos z primū nr̄m iusticie regulā conservando. ¶ Est aūt dupl'r regula inter nos z prios cōservanda.s.naturalis z legal'. Naturalis quā ab initio mūdi vsqz ad legez moysi pres antiq q iuste vixerunt seruauerunt.de quo Mat.vij.z dist.j. Humanū genus. Quod ti bi vis fieri alijs fac.z qō tibi nō vis fieri alteri non fac. Hec lex naturaliter est scripta in corde. Iō di cit Isa.xlvj. Prevaricatores redite ad cor.nō dicit ad pdicatōes.qz in seipo invenit hoc hō.vt dicit apls. Rom̄.ij. Cū em̄ gentes q legem non habent

naturalit q̃ legis sunt faciũt. z legẽ non habentes sibũpi sunt lex testimoniũ reddente illis conscientia ipox. z inter se inuicẽ cogitationũ accusantiz quasi diceret. Cũ q̃s se sentit fecisse malum remoz det conscientia z accusat. Si aũt bonuz exhibeat conscientia non remozdet nec accusat. Et sic ex lege naturali detestatio pcti surgit. Idcirco conscia dr̃ quasi cordis scia. qz hõ scit in corde ex naturali lege an bonũ vel malum agit. Scõa regula est legalis que per legem mandatur. Diliges ꝓximuz sicut teipm. ad Rom. xiij. Qui ꝓximũ diligit legẽ adimplenit. non adulterabis. nõ occides. nõ furtũ facies. nõ falsũ testimoniũ dices. i hocybo restaurantur. dilige ꝓximũ tuũ sicut teipm. ad Ro. xiij. qz plenitudo legis est dilectio. ¶ Terciũ ẽ q debemus viuere pie. s. quo ad deũ. vt colam⁹ deuz pura conscia z non ficta. Hoc facimus qñ dñm natũ imitamur. ei⁹ bñficia nõ obliuiscimur. si ex deuoto affectu ei⁹ bñficijs regratiamur. Si q̃ ꝓpio effectũ. mentis intellectũ. deuotõnis affectũ incarnatũ deũ colimus cõuenienter hanc pticulam obseruamus. De hac imitatõe monemur Judi. viij. Q̃ me videtis facere oẽs facite. nam sic ipe nat⁹ est corpaĩr z circũcisus. sic z nos spũalr. Et sic passus est nobis in exẽplũ. j. Pet. ij. Xps passus est ꝓ nobis vobis relinq̃ns exemplũ vt sequamini vestigia eius. Sed heu cõquerit Jerẽ. lamentabiliter Sunt q̃bus nõdũ est passus. sũt q̃bus nõ surrexit vsq̃ adhuc. alijs nõdũ ascẽdit. alijs nõdum misit spm̃scm̃. Quõ em̃ humilitas dei nascẽt̃ in superbo hoie opat. q. d. nihil. talib⁹. n. nõdũ ẽ nat⁹. Sũt q̃b⁹ nõdũ ẽ passus q̃ labores metuũt. mortẽ fugiũt q̃si illi labores sustinẽdo z mortẽ metuẽdo non vicerit. Sunt q̃dam q̃bus nondũ surrexit q̃ in labore anxietate z afflictõne afficiunt tota die non spirituali consolatõe recepta. Alijs nõdũ ascẽdit. sed cũ eis pia dulcedine cõmoratur in terris. s. q̃ in deuotõne sunt tota die. flent in orationibus. suspirãt in meditatõnib⁹. z oĩa iocũda sunt eis. vt per omnes dies illos continuũ dicatur alla. Sz oportet lac eis subtrahi vt discant cibo solido vesci. Expedit ergo vt xps vadat vt talis deuotio subtrahat vt desideriũ eox ad celestes mansiones eleuet.

¶ Legitur in moralibus Holgot de quodaz rege cui⁹ regnum fuit versum in tam subitã mutationẽ q̃ cepit deficere in honore z diuitijs. Ipe admirans habuit cõsultos suos cõsiliarios inquirẽs cãm illius subitanei defect⁹. q̃ considerantes regimen regni. rñderunt seq̃ntes vsus. Dormit speculator potẽtia h dñatur. Parũ ẽ magnuz. duo q̃q̃ sũt vnũ. Amicus hostis volũtas estq̃ libras. Ipe intelligẽs sex defectus. Primũ q̃ plati dormiunt Scõm potẽtia est iusticia. Terciũ hũiles sũt elati Quartũ vnũ sunt duo. Quintũ amic⁹ ẽ inimicus Sextũ q̃libet viuit vt vult. Ipe meditans de reformatõne misit depingere imaginẽ pueri statuẽs in medio ciuitatis hũs ꝓprietates pueri in duob⁹ versibus. i dextera vnũ. z in sinistra vnũ versum. Currunt conformes hũiles verũq̃ dicentes. Pacifici subito pueroq̃ teneto. ¶ Consuetũ est in hijs partibus q̃ sup̃ ista solẽnitate pñti vn⁹ alteri solet dare nouũ annũ in signũ amoris. Idcirco exq̃ pñs cuã gelijũ ꝓponit nobis saluatorẽ puer ihm natũ et in puericia ꝓ nobis hodie circũcisum. Idcirco meritoꝫ oẽm malicia z inordinationẽ vite hoim ꝓprietates pueroꝝ distribuã ꝓ nouo anno. cũ ihs xps p se docuit. Nisi efficiamini sic puuli nõ intrabit̃ regnũ celoꝝ. Mat. xviij. Idcirco nota ꝫ sex inordinationes hodie recipiatis sex puuloꝝ cõditões ꝓ nouo anno. ¶ Pria inordinatio est q̃ dicit speculator. Ezechie. iij. Fili hois speculatorẽ dedi te domui isrl̃. Jõ nõ dz plat⁹ vel eps vel pleban⁹ dormire. iuxt illõ ps. cxx. Nõ dormitabit neq̃ dormiet q̃ custodit. glo. qz nõ dormitat neq̃ dormit q̃ ipugnat isrl̃. Nã valde piculosum est plat⁹ dormire p negligẽtiã. qz scribit Mat. xiij. Cuz dormirẽt hoies venit inimic⁹ bõ z supsemianit zizaniam in medio tritici. i. dyabol⁹ seminauit tẽptatõz errores in cõgregationẽ fideliũ. iõ scribit in can. distin. xl. Si papa. vbi dr̃. Negligentia plator̃ est p̃cipitatio subditoꝝ. Idcirco cõpetit eis pma conditio puerorum. currũt pueri. nõ dñs q̃scũt nec sedẽt dñs. q̃ currũt hincinde. sic plati p diligentiã. Jux illud Prouerbio. vj. Fili si spoponderis pro amico fac que dico. temetipsum libera. discurre. festina. suscita amicum. ne somnum dederis oculis tuis. Et sic prelati sunt fideiussores pro animabus subditorum. vt dicetur eis illud Ezech. iij. Si impio non locutus fueris vt auertatur a via sua impia. sanguinem eius. i. aiam de manu tua requirã. Jõ apostolus ad Heb. xiij. Xpi quigilãt q̃si rõ reddituri p aniab⁹ vis. Dicat ergo vnusq̃sq̃ prelatoꝝ seu pastor cũ pastore Jacob Gen. xxxj. Fugit somn⁹ ab oculis meis. Nam non sine causa singulariẽ correptus est a domino ihu sanctus Petrus Marc. xiiij. Symon non potuisti vna hora mecum vigilare. quasi diceret. Tu es pastor. tibi oues singulariter sunt cõmisse. ideo specialẽ deberes hãe diligẽtiam. fm illud Prouerbi. xxvij. Diligẽter cognosce vultum pecoris tui tuosq̃ greges considera. Et subdit. Corona tibi tribuetur in generatione z generatõem. ¶ Scõa inordinatio. potentia est iusticia. Nam potẽtia plus dominat z regit q̃ iusticia. vt hodie fit a principibus z potestatibus. dicẽtes illud Sap. vij. Sit fortitudo lex iusticie nostre. Olim iusticia fuit pauperi z diuiti. nũc potẽtias z diuitias respicit. Contra q̃ scribit̃ puerbi. viij. Accipe psonã in iudicio nõ est bonũ. Jaco. ij. Si personã accipitis peccatũ opamini. O quotiens h fit. de q̃ Innocẽ. li. ij. de vilitate humane cõditionis. Clamat pauper nullus audit. loquit̃ diues quilibet applaudit. de talibus ysa. v. Ve vob qui iustificatis impiũ ꝓ muneribus. xj. q. iij. Nõ licet iudici vendere iustũ iudicium. z si liceat aduocato vendere iustum patrocinũ. z iurisconsulto rectum consiliũ. ideo cõpetit dño terre. regi vel principi dño capitaneo vel cõsulibus. iudici z scabinis ciuitatis secũda pditio puerox. s. q̃ sunt cõformes. pueri nõ respiciũt psonas nec acceptant. sic conformitatẽ iusticie sine psonaruz acceptõne eis do pro nouo anno. iuxta illud sapien. j. Diligite iusticiaz q̃ iudicatis terram. scribit̃ in cano. xxj. q. v. Regum est proprium facere iudiciũ z iusticiam. libare de manu calũniatiũ vi oppssos. Leuit.

xix. Nō facias qđ iniquū est in iudicio. nō cōsideres psonā paupis. nec honozes vultū potētis iuste iudica ꝓximo tuo. Hō Greg. z bī. xj. q. iij. Qui recte iudicat. z pmiū remuneratōis expectat fraudē in deū ꝑpetrat. qz iusticiā quā gratis impartiri debuit ꝑ pecunia vendit. Et dī impius talis. ꝓuer. xvij. Impius de sinu munera accipit vt ꝑuertat semitas iusticie. ¶ Tertia inordinatio. parui ē magnū. i. q̄ deberent esse qui per humilitatem magni sunt per elationē. vt religiosi. virgines z vidue Nam licet oībus ad salutē necessaria est hūilitas signanter tñ his trib⁹ generibus hoim. Primo igi tur monachis assignat hūilitas pueroꝝ. Quia dicit amb. Virtus hūilitatis cuius oim dz esse ꝓpria noꝝ. maxime tñ q̄escere dz in cordibus monachorum. Iste. Sūma virtus hūilitas. summū vicium superbia. qz prima stulticia elatio. z vera sapia hūiliatio. Scdo virginibus debet hūilitas. De q̄ amb. Quanto ꝑfectior tanto hūilior. Hyero. Melius est humile cōtugiū q̄ superba ꝑginitas. Io Bet. Laudabilis virginitas. laudabilior hūilitas. illa consulit. ista ꝓcipit. Io Bern. Audeo dicere q̄ nec placuisset deo virginitas marie sine hūilitate. Jō Lu. j. Respexit hūilitatē ancille sue. Tercio debet hūilitas viduis qz dñt humilia opa exercere ministrādo pauplb⁹. de q̄ apl's. j. Thim. v. Vera vidua est si pauper hospitio recepit. si sctoꝝ pedes lauit si tribulationē patientibus subministrauerit. q̄ necessaria est eis hūilitas. Illa ꝑfectus ꝑcipit pullulat q̄ in radice humilitatis ꝑdurat. z qui ceteras ꝑfectes congregat sine humilitate. q̄si qui cineres i vētum spargit. ¶ Quarta inordinatio est. vnū sit duo. i. cū de vno dī de altero timetur. prius erat q̄cqđ hō ore dixerat corde rectificauit. ꝙ hodie est vnum duo instantū etiā q̄ nō solū mentiūt ꝙ etiā quod signillis z lr̄is ꝓmittunt mendose infringunt. Io ciuitates z regiones pereunt. De q̄ Ecci. xxviij. Lingua tercia ciuitates muratas diuitū destruxit z domos magnatoꝝ effodit. Lingua tercia est mendaciū. vñ deus fecit duas linguas. est est. nō nō. nōne dyabolus cōposuit tertiā. est nō nō est. Ideo quarta conditio pueroꝝ verū q̄ dicentiū. s. simplicitas z veritas verboꝝ datur negociatoribus. mercatoribus. ementibus z vendentibus oībus vt sunt mechanici ꝑ nouo anno. iuxta illud Mathei. ij. Sit sermo vester est est. non non. Sic̄r emere et vendere sine dolo. j. ad Thes. iiij. Ne quis supgrediatur aut circūueniat frēm suum in negocio. z ad Eph. iiij. Loq̄mini veritatē vnusq̄sq̄ cum ꝓximo suo Bern. Veritas liberat. veritas soluit. ps. xiij. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? Respondet. Qui loq̄tur veritatem in corde suo. q̄ nō egit dolū in lingua sua. ¶ Quinta inordinatio. amicē hostis. renera iam impletū est meretricum dictuz. Jam fallit filia matrē. iaz vxor vir. vir vxorē odit. Jam impletū est illud Hyere. ix. Vnusq̄sq̄ a ꝓximo suo se custodiat. q̄ omnis amicus fraudulēter incedet. signanter in matrimonio constituti. Io cōpetit eis vt si aliq̄n rixantur z vxor recipit aliq̄n eyn mulbere oder pollerzvurtz. vsq̄ ad cruorē dentiū. attn cito dz obliuisci. ad Ephes. v. Sol non occidat sup iracundiā vrām. Nā lz oēs debem⁹ habere pacē. iuxta illud Heb. xij. Pacē sequimini cū omnib⁹ sine q̄ nemo videbit deū. Singulariter coniuges in matrimonio cōstituti. q̄ si duo i carnevna. Gen. ij. Propt̄ hoc relinq̄t hō patrē z matrē z adherebit vxori sue. Jō apl's ad Ephes. v. Vnusq̄sq̄ diligat vxorē suā sicut semetipm. Nā vbi est charitas z pax ibi deus est. ij. Chor. xiij. Pacem habete et deus pacis et dilectiōnis erit vobiscum. ¶ Sexta inordinatio. voluntas est libera. vnusq̄sq̄ viuit sicut vult. nō est rigor disciplne et non valet signāter in pueris. Ideo ꝓpter eis sexta ꝓprietas pueroꝝ. pueros sub freno teneto. vt docet Iesus filius syrach Eccli. xxx. Nō des illi ptātem in iuuentute cerua ceruicē eius. tunde latera eius dum infans est ne forte indurek. z erit tibi dolor. ꝓuerbi. xxiij. Noli a puero tuo abstrahere disciplinā. si ꝑcusserꝫ eū virga nō morietk. Et dicit tunc. ego diligo eos. nequeo facere. Contra quos scribitur in can. xxiij. q. v. Non putes te amare filiū q̄n non das ei disciplinā. nō est amor ꝙ dolor z languor vbi mali mores non corrigunt. Io Ecci. xxx. Qui diligit filium suū assiduat ei flagella. Et hoc nō fecit hely sacerdos. j. Reg. ij. repide corrigens vbis filios z nō factis. Io filij in ꝑlio occisi sunt. ipe vo audiēs de sella cecidit z expirauit fracta ceruice. Dicit enī Salomon Prouerbi. xiij. Qui parcit virge odit filiū Jō corrigite filios vros ne sin vob ipleat illō Luce xxiij. Venient dies in qb⁹ dicet. Bte steriles q̄ nō genuerunt. z vbera q̄ nō lactauerūt. cuz in iudicio parentes videbūt filios ducere ad patibulū infernale. eo q̄ nō correxerūt eos ꝑ excessib⁹. nec docuerūt eos deo fuire ꝙ mūdo. Tūc iplet illō Ecci. xlj De patre ipso q̄runt filij. Tūc talib⁹ parētib⁹ dicet iudex. nō flete sup me ꝙ sup ipos flete. Est nāq̄ cōe ꝓuerbiū. pueri nō ꝓficiūt sine disciplina sicut nec sine cibo. Itē crudis socijs de nocte currē tib⁹ assignat etiā correctio. ꝙ nō puerilis z pua. sed vni⁹ solidi scopaꝝ. nō in domo ꝙ in foro. nō i secreto ꝙ publice i theatro. iuxt illō apl'i. j. Thi. v. Peccantes coram oib⁹ argue vt ceteri metū habeāt. Hō gre. i registro. Ubi vn⁹ corripit plures emēdantur.

De Epiphania ¶ Sermo xxxvij.

Adētes aūt magi stellam gauisi sunt gaudio magno. scribitur Mathei. ij. z legitur in pūtis festiuitatis euāgelio. ¶ Pctm̄ ꝓmoꝝ pentuz intulit nobis tria mala. scilicet excecationem. inquinationem. z afflictionem. Contra hec tria mala christus iesus hodie attulit tria remedia. ratione quorum remediorum presens festum tria sortitur nomina. Primum malum est anime excecatio. Sophonie. j. Ambulauerunt vt ceci. quia ad tantam cecitatem venerunt q̄ diuinum honorem lignis z lapidib⁹ impendebant. vt gentiles. De quibus psal. lxxxj. Nescierunt nec̄ intellexerunt in tenebris ambulant. vt dicit apl's Roma. j. Obscuratum est insipiens cor eorum. Et subdit. Qui mutauerūt ꝑitatē dei in mendaciū. coluerunt. s. ydola. z fuerūt potius creature q̄ creatori. Cōtra hanc cecitatē xps hodie attulit remedium. s. stellaz fulgentē ad illuminandum eoꝝ cecitatem ꝙ grām suaz. Isa. xlij.

Vedi te in lucē gentiū vt apires ocl'os ceco. Jō hodiernak hodie eccl'ia in lectōne. de q̄ Isa. lx. Surge illumīare hierl'em q̄ venit lumen tuū. s. gr̄e ꝫ tenebras mentis. Isa. ix. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. s. stellā fulgētem. ⁊ habitantib⁹ in regione vmbre mortis lux orta est eis scz gr̄a illuminans intellectū. Propt̄ hoc remediū dī hoc festū epiphania ab epi. id est supra. ⁊ phanos apparitio. q̄ tunc delurſū stella appuit. ⁊ magis gentilibus xp̄m dōm vez adorandū demonstrauit ad p̄sepe suū in tredecio die perduxit. Secundū malū fuit ingnatio cōscientie. de q̄ ꝓuerbi. xx. Quis pt̄ dicere. mundū ē cor meum. pur⁹ suz a peccato. q. d. nullus. Omnes declinauerunt. corrupti sunt. abominabiles facti sunt in iniq̄tatibus suis. Job. xv. Celi nō sunt mundi in conſpectu ei⁹ quanto magis inutilis hō. Contra hoc malū attulit remediū q̄ i tricesimo anno sue etatis baptisatus est. ideo hoc festū dī theophania. a theos qđ ē deus. ⁊ phanos apparitio. q̄ tunc trinitas appuit pater in voce. filius in carne. spūſctūs in columbe specie. ad designandā nr̄am purificatōz in aq̄ ⁊ spūſctō fiendā. de qua Ezechi. xxxvj. Effundā sup vos aquā mundā ⁊ mundabimi ab oibus ingnamentis vestris. ⁊ dabo vobis spm̄ nouū. q̄ mūdatio necessaria est ad salutem. Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spūſctō nō pt̄ introire in regnū dei. ¶ Terciū malū est mentis afflictio. De q̄ Isa. j. Oīe caput languidū ⁊ oīe cor merēs. s. rone culpe. Aug. Dis inordinat⁹ anim⁹ est sibūpi pena. Ideo Eccles. ij. Cuncti dies eius erūna pleni. vidi in omnibus vanitatem et afflictōz spūs. Contra hoc malū attulit hodie remediū q̄ in. xxxj. anno mutauit aquā in vinū. ad designandū q̄ aquā afflictōnis vellet mutare in vinū consolatōis. inx illō ps. xcij. Sm̄ multitudinē dolor⁹ meor⁹ cōsolationes tue letificauerūt animā meā. Nō vtiq̄ p⁹ misit Isa. vl. Quō si cui mater blādiat. ita ego cōsolabor vos dicit dōs. Et per se in hūanitate dixit Job. xvj. Tristitia vestra vertet̄ in gaudiū. Jō hoc festū dī bethphania. a beth qđ est domus. q̄ in miraculo facto hodie in domo ver⁹ deus appuit. ido hec tria miracula recolit hodie eccl'esia legēs ⁊ canens. Hodie tribus miraculis ornatū diē colim⁹ hodie stella magos duxit ad p̄sepiū. hodie vinū ex aqua factū est. hodie xp̄s a iohāne baptisari voluit vt saluaret nos. De p̄mo aūt agit̄ hodie. de q̄ thema. Videtes stellā gauisi sunt gaudio magno ¶ In sūma verbor⁹ euāgelij tria tanguntur. Primo magor⁹ diligens indagatio ⁊ amorosa. Secdo p⁹a nor⁹ ingens perturbatio ⁊ maleficiosa. Tercio deuotorum feruens adoratio ⁊ gloriosa. Primū ibi. cū natus. scdm ibi. audiens aūt herodes rex turbatus est. terciū ibi. introeūtes domū inuenerūt puerum. De p̄mo dicit. Cū nat⁹ esset iesus. i. saluator de virgine. s. tpal'r q̄ est genitus a p̄e eternaliter. De quo Fulgētius in sermone hodierno. Puer iesus parus in p̄sepio. ꝫ imensus in celis. vilis in pannis sed p̄ciosus in stellis. permittit se i terris manibus portare sz p̄cipit sibi celestia famulari. Quid q̄ infantulā attendis etatē. ⁊ ei⁹ non intelligis' p⁹tātem. hic ille natus est nuper in terris a matre q̄ ab euo genit⁹ est a p̄e. Sed vbi in terris subdit. In bethleem iude ad differentiā alterius bethleem que est in galilea in tribu Zabulon. De q̄ legit̄ Josue. xix. ꝫ q̄ tpe. subdit. in dieb⁹ herodis regis. ¶ Sed diceres. q̄re euāgelista Mathe⁹ nō scribit tps natalis dōi penes Octauianum impatorē. sed penes herodem. Rndet̄ illi⁹ sūt tres cause. Pria q̄ mathe⁹ scp̄sit euāgeliū suū iudeis. iō fecit mentionē de rege iudeor⁹. ⁊ nō de impatore gentiliū. Scda rō vt ex ꝫ pharet̄ ver⁹ messias xp̄s nat⁹. q̄ regnabat alienigena. ⁊ nō hūerunt regem de stirpe iudeor⁹. iuxta ꝓphetiā Dañ. ix. Cuz venerit scūſctōr⁹ cessabit vnctio vra. Tercio ideo vt in hoc oñderetur dei magna mīsericordia. Nā iudei fuerunt in magna tribulatōne. eo q̄ perdider̄t regalem dignitatem. vt super eos regnaret tyran⁹ herodes. ideo tunc misit eis maximā ꝓsolationez. s. filiū suū Jō scribit eis mathe⁹ q̄si ꝓ ꝓsolatōe natiuitatē iesu in dieb⁹ herodis regis. Sm̄ q̄ pdixit Isa. c. xix. Clamabūt ad dōm a facie tribulantis ⁊ mittet eis saluatorem. Ecce magi ab oriente venerunt hyerl'ymā. Cōsuetudo est aūt q̄n rex vadit accipere regnū. tunc veniunt ad eū milites curie sue vt de sua sublimatōne in regnū congaudeant et g̃tias deo referant. Veniūt populares vt dōm suuz ꝓgnoscant. veniūt p̄ncipes et barones vt munera offerant ⁊ omagiū p⁹estent et fidelitatē faciāt. ¶ Spūal'r. sic xp̄s dōs hūit duplex regnū. s. celeste et celeste. Regnū celeste pacifice obtinebat. regnū aūt terrestre diabol⁹ libi vsurpauerat. Ideo xp̄s iesus venit in hūc mundū vt diabolū de regno eijceret et regnū suū recuparet. Ideo ipe dixit Joh. xij. Nūc p̄nceps hui⁹ mūdi eijciet̄ foras. Venerūt ergo ꝓ visitādū milites curie sue celestis de sua sb̄limatione gaudentes. et deo gr̄atias referentes. dicentes. Gloria in excelsis deo. Secundo venerūt populares. id est pastores. ⁊ ipm in recognitionē dominij visitauerūt ⁊ gr̄as referebār. Luce. ij. Heuersi sūt pastores laudātes et glificātes deū. Tercio venerūt p̄ncipes. vt magi hodie adorātes⁹ munera offerentes. de q̄ text⁹. Ecce magi venerūt. glo. Nō malefici ꝫ sapia magni. Dicit em̄ Chrys⁹. sup mat. q̄ fuerūt sapiētissimi marie i astronomia. et tenuerūt ꝓphetiā balaā. de q̄ hī Nūe. xxiij. Orietur stella ex iacob ⁊ ꝓsurget vga de israel. ⁊ percutiet duces moab. Hāc ꝓphetiā intellexerūt de nascituro rege i iudea. Et vt possent hāc tps illi⁹ stelle. in mōte altissimo vbi erat aer serenissim⁹ noīe Fauscōstruxerūt palaciū mire pulcritudis. ⁊ elegerunt xij. sapiētes doctos i astronomia. q̄b⁹ dederūt oia necessaria vt eo diligēti⁹ possent ꝓscrutari tps illi⁹ stelle. ⁊ vno illor⁹ mortuo alt̄ successit i locū illius. Et hec tamdiu fecerunt donec xp̄s nasceretur. In eadem hora natiuitat⁹ sue stella noua apparuit illis in oriente. qui nunciauerunt illud regib⁹. q̄ dicuntur magi. i. sapientes. quia olim sapiētes eligebantur ad regimen cōmunitatis. q̄ dicit Aristot. j. politico. Boies intellectu ⁊ rone vigentes naturaliter sunt aliorum dominiꝫ rectores. Ideo Hugo de sancto victo. O felicia antiquorum tpa cum reges se studio sapientie dederūt. Jō salomō Sapientie. vj. O reges ppli diligite sapientiam et re-

gnetis in ppetnū. Et subdit. Illigite lumen sapie oēs q̄ pestis pp̄is. Et tales fuerūt illi. iō dicūt magi. i. sapia magni. Venerūt ab oriēte. Chryſ. Nō dies nascit nde initiū nr̄e fidei ꝓcessit. Fides ē lumen aiar̄ ducēs ad xp̄m regē ēternum. Et fuerunt tres. ad significandū gentiū oīm cōuersionē per fidē summe trinitatis. Venerūt hyerosolymā. Sz di. nūqd nō sciebant herodē ibi regnantē? Respōdet Chryſ. dicēs sic. ꝙ ita cōsiderabant regē futurū q̄ nō timebant p̄item. Adhuc eū nō viderūt r tā mori pati ꝓ eo erant. ¶ Sz di. quare hyerosolymā venerunt cū ibi xp̄s nō erat. Ānder Remigius triplici de cā. Prima. cognouerunt xp̄s r non locū ipi magi. Sed hierl'em erat ciuitas regalis r sacerdotalis. iō estimabant talē puer nasci in tali ciuitate. Et venerunt ibidē ad inrogandū ꝓ loco vt implerēt illō Isa. ij. De syon exibit rex r verbum dñi de hierl'em. Scōo vt iudei essent iexcusabiles alr̄s p̄nt se excusare dicētes. Nos scimus locū r nō tp̄s. iō magi annūciauerunt eis tp̄s dicētes. Vbi est q̄ natus ē rex iudeor̄. Tercio vt ex studio magor̄ condēnarēt pigritia iudeor̄. Illi vni prophete crediderunt. s. balaam. isti nō pluribꝰ. Illi q̄rūt regē altenū. isti nō ꝓtiū. Illi venerunt de longinquo. isti manserunt in ꝓtinquo. Hec ē antiq̄ nequitia iudeor̄. de q̄ ps. lxxviij. Nō crediderūt verbis domini. Greg. Cognouerunt eū celi. qr in eiꝰ passiōe sol obscuratus est. terra qr cōmota est. petre qr scisse sunt. aque qr calcabiles se pbuerunt. infernꝰ qr mortuos dimisit. iumēta bos r asinus Isa. j. Cognouit bos possessorē suū r asinꝰ p̄sepe dñi sui. Israel aūt me nō cognouit. iō ps. de eis dicit in ps̄ona dñi ps. xciij. Ipi nō cognouerūt vias meas q̄bus iurau in ira mea. si. i. nō introibūt in requiez meā. Idcirco venerunt hyerolymā. qr stella occultauerat se cū viderūt ciuitatē hyerl'em. Iō cōpulsi erant intrare r inrogare. ne iudei se excusarent. r venerunt. xiij. die. Gregoꝛ. Diuina opatōe ꝑ fcm̄ ē. sicut figuratum ē Dan. vlti. Abacuc ab angelo ductus ē de iudea in babyloně vltra centuz dietas in exitu r reditu suor̄ laborantiū in cāpo. i. in vna hora meridiei. Et sic factū est hic miraculose. Et sicut pueri in camino ignis ꝓmanserūt illesi. sic isti reges nō fatigati ex itinere. Et sicut hic puer natꝰ ē de clauso virginis vtero. sic potuit eos ꝓducē ad p̄sepe suū sine defectu r lesione. dicētes. Vbi ē q̄ natus ē rex iudeor̄. Symō de cassia. Ingressi feruido aio. diserti lingua ꝙ interp̄tes sine timore inrogant de rege nunc nato. putātes non displicere iudeis. ꝙ magnū estimant eis gaudiū inesse. r fm simonē de cassia. Nō adierūt p̄mo regē ꝙ q̄scunq̄ p̄ores populares obuios habuerūt inrogauerūt vt si ibi natus esset vt cū muneribus decenť se ordinarent. Cū aūt nemo eos de hoc informaret. ne ipi tanq̄ leues r fatui hec fecisse viderenť. subiunxerunt cām r noticiā sui aduētus dicentes. Vidimus stellā eius in oriēte. r venimꝰ cū muneribus adorare eū. ¶ Sz di. vñ scierunt q̄ hec stella xp̄m natū significaret. Ānder aug. ꝑ didicerūt ab angelis. nā angelꝰ loq̄bat de stella dicēs. Ite adorate eū q̄ natus ē quē celi nouo sidere manifestāt Scōo fm Beꝛn. didicerunt ꝙ diuinam reuelationem dicēs. q̄ ꝙ stellā eos foris ammonuit. ipse in occulto cordis eos edocuit ꝙ gr̄e illuminationem Iō chryſ. dicit. Illa stella fuit spūsctūs q̄ postea supra xp̄m in specie colūbe visus est. hic in forma apparuit stelle. Aug. dicit fuisse angelum dei in tali forma q̄ pastoribus apparuit in forma rōnalis creature. Fulgēti⁹ dicit fuisse nouā stellā a nouo rege creatā. Sz si volumus rite considerare. tūc vbiq̄ veritas ē. spūsctūs fuit ibi opans effective illuminans corda eor̄ in fide xp̄i ꝙ exterius signū stelle. Et angelus fuit ibi administrative ducens stellā. Ipa stella fuit materialis splēdēs. vlā r ꝓpe ostēdens. xp̄m q̄ dicit Fulgēti⁹. In die natiuitat⁊ ostēdit xp̄s vtriusq̄ nature vitatē. s. humane r diuine. Humane in loco q̄ tā pastores q̄ magi inuenerūt puer parvulū. ꝙ diuine in hoc qr celū famulabat sibi. qr angelꝰ pastoribꝰ. stella magis apparuit. Hāc vtrāq̄ naturā cōfitenť hic. hūanam cū dr. vbi est q̄ natus est. diuinā vo ibi. venimꝰ cum muneribus adorare eū. vidimꝰ eñ stellā eius in oriente. ¶

¶ Sctūs tho. iij. pte. q. xxxvj. ar. vij. dicit. Illa stella nō fuit vna stellar̄ celestiū orbiū. ꝙ differebat in multis ab alijs stellis. Primo in situ. qr non fuit fixa in firmamēto celi sic alie stelle. ꝙ in aere vicino terre. Scōo in motu. qr nō circulariter mouebat ꝙ indirecte. qr cū euntibus ibat. r cū stantibꝰ stabat. Tercio in splēdore qr splēdebat die r nocte r non obfuscabat sole. Alie vo stelle lucēt tm̄ in nocte. Quarto in q̄ntitate. qr alie taz magne sunt q̄ vna stella ē maior tota ēra. vt dicit Ptolomeus. ꝙ illa nō fuit tam magna. Quinto in significatōe. qr alie stelle significāt distictōz tēpor̄. illa xp̄i nativitatē. de q̄ Fulgēti⁹. Nec stella fuit dñice natiuitat⁊ nūcia. Sexto i duratōe. qr alie stelle sunt ꝓpetue. illa vo rediit i placentē materiā. ¶ Dixi scōo subiūgit prauor̄ ingens ꝓturbatio r malicios̄a. cū sb̄dit. Audiēs Herodes rex turbatꝰ ē. Augu. Quid faciet tribunal iudicātis cū supbū regē cuna terrebat infantis. Quid faciet ad dexterā p̄tis sedens quē rex impiꝰ timuit adhuc vbera matris lactentē dicit Gre. in ome. Altitudo ēre cōfundit cuz celestis celsitudo apit. In silū diē Chryſ. Sicut rami arborū i alto positi ex leni aura mouent. sic sublimes hoies de facili turbant ne dignitatē pdāt. Sz q̄ in valle sunt hūilitatis in trāq̄llitate manēt. Herodes vo in sublimi dignitate erat. Ideo timuit Leo papa. O Herodes superflue times. quē non vis vt regnet in iudea velis nolis regnat in celo r in terra. Cui consonat Aug. Stulte times o herodes. non venit te perdere qui peccatores venit salvos facere. nec venit regnū accipe in ēris q̄ regnū habet in celis. nec venit te occidere qui ꝓpter te venit occidi r sanguinem suum fundere. Subdit. Et omnis hyerosolyma cum eo. scilicet rege in cōplacentiam. iuxta illud Isa. xxiiij. Sicut dominꝰ ira r seruus eius. Nam debuissent letari. fm illud Zacha. ix. Letare filia syon. quia rex tuus venit tibi mansuetus r salvator ipse pauper. exulta satis tubila filia hyerusalem. Et ipsi non pretendebant salutem. nec attendebant prophetie preconium. sed ꝓpter temporalem dominum pretendebāt tristicie malum. quod non licet. xj. q. iij. dd̄ ḡ. vbi

dī. Propter obēdientiaz potest ḡs bonū deserere ꝫ nō licet malū facē.q; scribit Act.v. Oportet magꝭ obedire deo ḡ hoib⁹.subdit. Et cōgregans oēs ꝓncipes sacerdotū ⁊ scribas ppli. ⁊ scisscitabat ab eis vbi xp̄s nascētur. Ecce astutia.cōgregauit oēs vt ex hoc consideraret an ex natiuitate noui regis tristes vl'leti apparerēt.⁊ scisscitabat locū vt eū occidēdo extingueret. Et appellat eum xp̄m more iudeoꝝ q̄ regē ꝑfectū talē ab vnctōe nominant. At illi dixerunt.in bethleē iude. Ecce cecitas iudeoꝝ ⁊ peruersitas. alijs locū demonstrauerūt ⁊ tñ ad ip̄z adorandū cū eis nō prexerunt. Aug. Judei inrogati de scripturis sctis erant paratī ad legēdum.ceci ad intelligēdū.duri ad credendū.alijs demonstrauerūt fontē vite.ipi sunt mortui siccitate. Silex facti sunt fabris archa noe q̄ alijs vt euaderēt diluuium parauerūt mansionē.ipi aūt p se pierunt. Exq̄ etiā ptz q̄ scribe ⁊ pharisei nō ex ignorantia sed ex duricia recusauerunt credere. Jō confirmāt respōsionē eoꝝ p ꝓphām.sic em̄ scriptū est p ꝓphām scz Micheā.c.v. Et tu bethleē iuda neq̄ꝫ mīma es i ꝓncipibus iuda.ex te em̄ exiet dux q̄ reget populū meū isrl'. Judei abbreuiauerūt ꝓphetiā.nec formaliter eā exposuerunt herodi. Quia ibidē seq̄t scriptum. Et egressus eius ab initio a diebus eternitatꝭ ⁊ hoc obticuerunt.⁊ inīquū regē deceperunt.q̄ postea xp̄m tanq̄ꝫ tpalē regē occidē q̄siuit. ⁊ multos pueros interfecit.quod forte nō fecisset si ei vitatez dixissent q̄ egressus eius eēt ab initio ⁊ a dieb⁹ eternitatis.⁊ in hoc facti sunt rei sanguīs innocētum. Et in hoc etiā corriguntur q̄ partē vitatis dicunt. ⁊ ptē obticēt. Et sic seipos ⁊ multos seducūt. Vñ in can̄.xj.q.iij. Quisq̄s metu ptātis vitatē occultat irā dei sup se ꝓuocat.q; magis timet hoiem q̄ deum. vtq̄ reus ē ⁊ q̄ vitatē occultat ⁊ q̄ mēdacium dicit. Nam ille ꝓdesse non vult ⁊ ille nocē deserat. Quales fuerunt scribe.q; dicit Chrys. Si integrā ꝓphetiā ꝓtulissent in tantū furoꝛē herodes ñ exarsisset. Tunc herodes clam vocatis magis remotis sacerdotibus. Chrys. Ne forte inuidi regem sue generatōnis amantes.⁊ astutiam herodis intelligētes regē occultarēt.nesciēs q; maiores hostes xp̄i erant q̄ ipe. Et diligenē didicit ab eis tempus stelle q̄ apparuit eis.nō pueri ne videat insidiari puero.ꝫ stelle.q; estimauit in eadē hora xp̄m natum fore. Et sic fm̄ etatē trīs ꝓposuit occidē pueros innocentes. Et mittens illos in bethleem dixit. Ite et inrogate diligenē de puero. Chrys. Non de rege. q; nomē regis sibi displicebat.ꝫ de puero.⁊ cū inueneritis renūciate mihi vt ⁊ ego veniēs adorem eum. Chrys. Deuotionē ꝓmittebat ore.ꝫ gladius acuebat corde. Jō Fulgēti⁹ in fmone huius festi. O calliditas ficta.o neq̄tia fraudulenta.si adorare puer interēdebas q̄re p illo multos pueros occidebas. Sanguis innocentū quē crudeliter effudisti attestatur quid de illo puero voluisti.ꝫ ille. O q̄t sunt hodie tales dolosi.de q̄bus ps.xxvij. Loquūtur pacē cū ꝓximo suo.mala aūt in cordib⁹ eorū. Malach.j. Maledictus dolosus. Jō ps.v. Virū sanguinū ⁊ dolosum abominabit dñs. Et sic de herode vitiat illud ps.xxxv. Verba oris ei⁹ iniq̄tas ⁊ dolus.tunc subdit, Qui cū audissent regē abierunt. Chrys. nihil mali suspicātes. Ecce stella quā viderāt in oriēte aficedebat eos.s.tanq̄ꝫ lucerna diuini lumis.vsq̄dum veniēs staret supra domū.s. vbi erat puer. Stella demōstrauit solē iusticie regibus.q.d.magis. In ꝫ loco ē rex iudeoꝝ. Chrys. dicit. Veniens ibi descēdit sup caput pueri inferius. Videntes aūt stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Chrys. Gauisi sunt q; spes eorum nō fuit decepta ꝫ amplius confirmata. licet habebāt testimoniū hoim̄ tamen illud est quandoq̄ fallax ideo celeste signum eos certificauit.s.de dignitate nati regis qui excedebat dignitatem oīm mundanorum regū. Dixi tercio inuitē deuotoꝝ feruēs adoratio ⁊ gl'iosa.cum subdit. Et intrantes domū inuenerunt puer cum maria matre ei⁹. Hystoria de tribus regibus dicit.q; regaliter se induerūt. et cum muneribus regijs diuersoꝝ intrauerūt. ibi solū puerum cum maria matre inuenerunt. Dicit Rabanus. Diuina dispensatione factum est vt ioseph abesset ne coꝛdibus gentilium suspitio orta fuisset. Gymon de cassia. Ingrediuntur domum nulla suppellectili ornatam.inuenerunt puerum non dyademate coronatum.nec in lectulo sericeo procūbentē.nec pturbantur nec scandalizant sed plus in fide confortantur.cogitantes hunc puer nō solū esse regē iudeoꝝ ꝫ celoꝝ.q; dicit Chrys. Si regē terrenū q̄siuissent magis confusi fuissent nec adorassent.sed celestē querebant regē. gaudebant eoꝝ oculi contēptibilē puer aspicere.q; spūs sanctus in corde eoꝝ terribilē ac amabilē demonstrabat. Jō inquit Herō. Non sordet illis stabulū nō offendunt pānis.ꝫ venerunt vt regē adorarēt. vt dīm.iō subdit. Et procidētes adorauerūt eū. Rabanus. Adorant in carne vbū eternum.in infantia sapiētiā.in infirmitate potētiā.⁊ in hois vilitate manifestatē diuinam. Chrys. Parvulū non adorassent nisi quid diuinum in eo vidissent.⁊ subdit. Quis ē qui eos duxit.eos instruxit vt pro salute mūdi in tali forma venit. ¶ Nam isti magi tria cognouerunt se habere ab illo puero. scilicet corpus et animam ⁊ tpalem substantiam. Ideo etiam tria ei exhibuerunt. Primo habuerunt ab eo corpus. iō procidētes.i.ad terram cadētes. Secundo animaz iō adorauerunt.tercio temporalem substantiam iō subdit.apertis thesauris suis obtulerūt ei munera.aurum.thus ⁊ mirrham. Dic Gymon ō cassia. Xp̄us per se munera non accepit.immo nihil aliud ostendit ḡ vt puer.xiij. dierum.ꝫ pia mater eius accepit mūera de quibus largas elemosinas fecit. Et postea per septem annos in egypto se et puerum sustētauit. Dicit Remigi⁹. Hec tria munera obtulerunt.aurum ad tributum vt regi magno.thus.ad sacrificium vt sacerdoti vero.mirrhā vero ad sepulturaz vt homini mortali. Vel sic fm̄ Herō.aurum propter relevandam paupertatem. thus propter stabuli fetoꝛem tollendum. mirrhā propter mēbroꝛum solidationē. Innocētius vero dicit. Tria munera significant tres substantias in christo. Aurum quod vniuersis eminet metallis significat diuinitatem.thus redolens pciosam significat animam.mirrha vermes ꝓhibens a coꝛpoꝛib⁹ significat coꝛp⁹ xp̄i mortale nō sentiens sti-

malos viciorum. Finito sacrificio cogitantes de recessu.responso accepto in somnis ne rediret ad herodem.Chrys. Intuere magor fidem. nō scandalizati sūt in seipis dicētes. Si puer iste magn⁹ z potens est que necessitas est fugere z occulte recedere.ꝫ crediderunt z obedientiā pstiterunt.pausantes die illa z nocte.Chrys. Si regem terrenū quesiuissent. inuenientes apud eum mansissent. hunc aūt adorauerunt z munera obtulerunt. Reuersi sunt p aliam viam in regionem suam.s.p naues tharsis.Quod audiēs herodes secutus ē eos z veniēs vidit naues in litore stantes z q ipi nunc transfretassent.cōmotus est z in ira cōtriuit naues de quo ps.xlvij. In spū vehementi cōteres naues tharsis.Et vix in duobus annis domum venerūt angelo duce.z econtra ad mōtem faus puenerūt. ibiq in honorem noui regis capellam pstruxerūt In qua vt dicitur in bystoria trium regum arma sua depingere fecerunt cum puero matre z stella. deinde quilibet in sua est reuersus. ¶ Dascēsionem dñi Thomas apls in indiam venit.z vidit stellam cum infante z matre depictam. z inter cetera sua opera ꝓdicauit illis ihm. z instruxit illos sctōs reges perfecte de mysterijs vite passionis et ascēsionis xpi.z eos baptisauit.z quemlibet in archiepm in suo regno ordinauit.Demum iniunxit vt quolibet anno quo viuerent ad capellam i mōte faus quam etiā apls consecrauit conuenirent.z ibi memoriā natalis xpi z epiphanie celebrarent. quod z fecerunt.Cum ergo grandeue essent etatz. z circa natalem xpi ibi conuenissent.tunc melchior senior in octaua natiuitatis xpi ibidem obdormiuit.Deinde in die epiphanie post missarum solēnia balthasar qui prior inunctus in eodem fuit sepulcro sepultus.Demum in octaua epiphanie Caspar.z dum ad sepulcr priorū duorum fuisset allatus ipi tanq viui secesserunt in partes.z eorū frēm in medio locare pmiserunt. ¶ De eorū translatione sic legitur.q Helena mater Constantini fide recepta z cruce sctā inuenta.audiens triū regum corpa circa montem faus quiescere. collegit solēnem comitatum.z cum magno honore illuc peruenit.Quod audiens patriarcha indie cū omnibus nobilibus suis sibi obuiam venit.z eas honorifice suscepit.z tandem ꝓcibus z munerib⁹ victus sibi ipor corpa p honore dedit.Que gratanter ea recipiens constantinopolim que est mat grecie adduxit.z ibi in ecclesia sancte Sophie honorifice collocauit.Mortua Helena post temp⁹ constantinopolis Mauricio impatori rebellauit qui inter cetera mediolanenses in auxilium recipiens ipam venastauit.z trium regum corpa mediolanensibus illud petentibus pro stipendio cōdonauit.z sic mediolanum pervenerunt. Successu vero tpis mediolanēses Friderico impatori se opposuerunt.cum inter cetera in sui pfidium Reynoldū archiepm coloniensem vocauit.z expugnata ciuitate sibi in recōpensam sui lōgi itineris maximiq laboris eadē tria corpa assignauit. Qui gratanter ipa recipiens vsq ad coloniā pduxit.vbi i sūmo honore hodie requiescunt fideliter sibi famulantibus apud deum rogantes. ¶ Exemplum refertur de sctō ethmundo rege anglie.q cum pri in regno successit.z in die epiphanie in regem coronatus fuisset votum vouit quousq viueret se in dicto die oblatōr suā.multiplicare. Obtulit g decimus rex anno pmo tres marcas auri.sco anno sex.tercio nouē.z sic puenit multiplicādo vsq ad annū viceſimūq̄rtū.in q̄ septuagintaduas marcas offerre debebat. Cōtigit aūt eodē āno q normāni z daci ceteriq regnū suū invaserūt.z illud incēdijs z rapinis crudeliter vastauerunt illic diu pmanētes.Cū g rex in tali dispēdio ome aur pdupsisset. z festinitas instaret.dixit procuratori vt septuagintaduas marcas auri procurar.q rndit se nō pl⁹ in omni thesauro suo habere nisi.xxx.marcas. Ker anxius nemnē scire voluit.ꝫ spem suam in deus z auxiliū triū regū posuit.z in noctevigile epiphanie in palacio stetit.z turbatus celū inspexit. et vidit ibi pfulgidā stellam nō remote a capella sui castri.quam cū p pulcritudine rex intuerek. z sibi in mentē stella triū regū venisset.ecce subito celus p lucidū se aperuit.z tanq sonet telū cū ingenti fragore de stella p tectū capelle cecidit iux altare supra petram.Quo viso rex statim capellā ingredit z telū aureis lris scptum inuenit in hr vba. Tolle fode.posside hic z ineternū.Cū aūt rex sensū vborum nō intelligeret.tūc vir scrūs sibi exposuit. tolle lapidē.fode terrā.posside hic thesauros tpales. z ineternū spuales. Quod z fecit. z inestimabilez thesaur inuenit.quē collegit z de hostib⁹ triūphauit.Cū honore igr diuitijs hic tpalr z in celis eternaliter vsus est.

¶ Sermo xxxviij. ¶ Ad idem.

Ecce magi ab oriēte venerunt hyerosolymam dicētes.vbi ē q natus ē rex iudeor.Iscribit Matb.ij. ¶ Inter oēs infirmitates corpales pcipua ē cecitas oculorū.Ergo si cecī oia bona haberēt tū in spatōne ad videndū nihil se putāt hre.Idcirco cōe ē puerbiū. Cec⁹ hō paup hō.oib⁹ pauperior.Propter ea Thobias audiēs angelū sibi dicere.gaudiū tibi sit. rndit thobias.qle mihi gaudiū cū i tenebris sedeo et lumē celi n video.Thob.v.Et sic ipe cec⁹ Ju.xvij. cui dixit ihs.Quidvis vt faciā tibi.Rndit.Dñe vt videā lumē.nō petuit aur aut dñm ꝫ lumē.Si ꝫ cec⁹ sciret aliquē medicū p cētū miliaria q̄ cum sanare posset illuc perareret. ¶ Spūaliter. sic illi tres magi fuerūt cecī i fide qr gētiles. Isa.ix. Popul⁹ gētiū q̄ ambulabat i tenebris.Audierūt igit in iudea eē natū q̄ posset apire oculos cecor.iux illud Isa.xlij.Dedi te in lucē gētiū vt apires oculos cecor.Et intellexerūt hunc adesse p apparitionez stelle.ꝛō reliqrūt pria.z festinater in indeā appropinquerūt.z hyerosolymā venerūt inqrētes.vbi est q nat⁹ ē rex iudeor. ¶ In suma euāgelij cōmendantur isti tri magi a septē i qb⁹ veri xpiāi eos imitari dñt. ¶ Prio a sapie magnitudie.qr xps natū in sidere cognouerūt.quē iudei a lege z pphetis edocti cognoscere contempserunt. Unde Isa.j. Cognouit bos possessorem suum.z asinus psepe domini sui.Israel aūt me non cognouit.z populus meus non intellexit. Spiritualiter. z sic nos co-

gnoscere debemus xpm per fidem q̄ est ꝟa sapientia. sine qua omnis homo reputatur fatuus. vnde Sap. xiij. Vani sunt omnes homines in quibus non est scientia dei. Hyeronymus. Absq; noticia creatoris sui ois homo pecus est. q̄ noticia est per fidem. Isa. vij. Nisi crediderit is nō intelligetis. s. dñm deū vr̄m. Jō Aug. non ē maior sapia nec vtilior scia q̄ fides catholica. De tali scia scribitur in can. xxvj. q. ij. Qui sine. Qui sine vera sapia putat se eē prudentē fatu⁹ ē. i. sine fide. Jō Sap. vij. Neminē diligit de⁹ nisi q̄ cum sapia inhabitat. s. fidei Et noscit in isto. q; infideles finaliter pereūt. Mar. vl. Qui crediderit ⁊ baptisatus fuerit saluus erit. q̄ vo nō crediderit condēnabit. Jō necessarium ē ad salutē noscē deū p fidē. ꝓpter qō scribit Hiere. ix. c. Nō gloriet sapiēs in sapia sua. ⁊ nō gloriet fortis in fortitudine sua. ⁊ nō gloriet diues in diuitijs suis. q̄ in hoc gloriet q̄ gloriatur. scire ⁊ nosse me. scz p fidem. Hebr. xj. Impossibile ē sine fide placē deo. ¶ Scōo ꝓmēdant ab inq̄sitōis feruore. q; vi so signo celesti nec morā contraxerunt. nec tepide iter aggressi sunt. imo festine surgentes spacio tredecim dier̄ a finibus persar̄ ⁊ chaldeor̄ in iudeaz approximauerunt. Hyeronym⁹ dicit eos vectos dromedarijs q̄ sunt aialia minora camelis. q̄ velociora. Aug. dicit miraculose factū. vt iter vni⁹ anni in tredecim diebus pficerēt. Spūal'r. Sic nos per studiū bonor̄ oper̄ festinanter debem⁹ ire ad xp̄z Dñi Eccli. v. Ne tardes ꝓuerti ad dñm deum tuū. ne differas de die in diē. sicut cotu⁹ q̄ semp clamat cras cras. q̄ q̄ non ē hodie cras minus aptus erit. In huius figurā dñs nō pmisit q̄ndā sepelire patrē suū. q̄ iussit vt statim sequerer eum Math. viij. Multi tñ contra naturā oim aialiū ꝓpositus boni opis portant in vtero mētis duob⁹ vel trib⁹ annis q̄s dñs ait Lu. xxj. Ve pregnātib⁹ ⁊ nutriētibus in illis dieb⁹. Tales ꝓponūt bonū q̄ nunq̄ vl'raro in effectū ꝓducūt. Isa. xxxvij. Venerunt filij vsq; ad partū ⁊ nō est virtus pariēdi. Hec est volūtas otiosa nō remuneratōne digna. lxxxvj. dist. ñ satis Nō satis ē bñ velle nisi assit bñfacē. Jō Eccles. ix. Quōcunq; ꝓt manus tua opari instanter fac. Idcirco festina. nō tarda ad q̄rendū ihm. Isa. lv. Querite dñm dum inueniri potest. invocate eū dum ꝓpe est. Job. xij. Ambulate in luce dū lucē habetis ¶ Pro q̄ sciendū q; q̄nq; sunt stelle seu luminaria q̄ ducūt pctōres ad ihm. Prima stella est xp̄us Apocal'. vl. Ego sū stella splēdida ⁊ matutina. Cui⁹ luminositas ducit ad diuinitatē. vñ ait Job. xxiij. Ego sum via vitas ⁊ vita. Est em̄ via inequabilis vita interminabilis. veritas infallibilis. Jō Joh. viij. Ego sum lux mundi. q̄ seqtur me nō ambulat in tenebris q̄ hēbit lumē vite. Scōa stella ē beata ꝟgo maria. Aue. xxiij. Orietur stella ex iacob. Unde et maria stella maris dr̄. q; sicut stella maris ducit naiigantes ad portum. sic ipa se deuote innocantes ad xp̄m. vñ Bern. Si es in piculis. si in rerum dubijs. mariā cogita. mariā inuoca. ipam seqns non errabis sed secure pernenies. Tercia stella est exēplum sanctor̄. vt Eccl. xliij. Species celi gl'ia stellar̄. i. sctōr̄. Nam ideo ꝓponit nobis vita sctōrum vt imitemur vestigia eor̄. Chrys. sup Math. xxiiij

Que iusticia est sctōs colere ⁊ sctitatē spernere. sine causa iustos honorat q̄ iusticiā spernit. Quarta stella est sacra scriptura. ꝓuerb. vj. Mandatus lucerna est ⁊ lex lux. ⁊ via vite increpatio disciplie Jō p̄dicatores ꝟbum dei ꝓponētes ⁊ doctores sacram scripturam docentes dicunt lucere vt stelle Dan. xij. Qui ad iusticiā eruditi multos fulgebunt q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates. Quinta stella ē diu a gratia. que interius illūinat. ⁊ ꝓprie designat p stellā q̄ magos vocauit p̄cessit ⁊ duxit ad xp̄m. Et sic gr̄a dei est adductrix ad deum Joh. vj. Nemo potest venire ad me nisi pater me⁹ traxerit eū scz per gr̄am. Rich. in li. de contemplatōne. ꝑte. v. Gratia est diuinus nuncius p quē voluntatē diuinam cognoscimus. Et fm Aug. Gratia ē lumē aie faciēs hoiez pctm̄ suū ꝓgnoscē. ⁊ deū sup oia diligere. ⁊ illi firmit adherē. ꝛō merito significat p stellā. nā sic magi si p stellā nō fuissent admoniti; mori ⁊ ducti ad xp̄m nō peruenissent. Et sic fm Greg. xvij. moral'. Si lumē pueniētis gr̄e nos nō irradiaret. p fecto mens nr̄a in pctōr̄ tenebris obscura remaneret. ¶ Et sicut stella ista occultauit se triplici de causa. sic ⁊ dei gr̄a. Primo ꝓp herodis ⁊ indeor̄ malicīā. sic sepe deus subtrahit viris sanctis grām ⁊ spūalem consolationē ꝓp malicīā eor̄ cū q̄bus habitant. In figura filij israel nō potuerunt hic manna q̄diu fuerunt in egypto cū malis. Jō salomon ꝓuerb. j. Fili si te lactauerint pctōres ne acq̄escas eis. ⁊ ne ambules cum eis ꝓhibe pedem tuū a semitis eor̄. Bern. Bonus in cōsilio. bon⁹ in contubernio. bonus in obseqo. Sepe em̄ euenit q̄ deus aliquando bonos punit ꝓpter malos cum q̄ bus habitant. vt Ezechielem ꝓphetam Ezech. iiij Fili hominis ⁊ tu dormies super latus tuum sinistrum. ⁊ pones iniquitates domus israel super eo Secundo occultata est stella vt maiorem adhiberent querendi diligentiam. s. ex interrogatōe ⁊ auctoritate scripture. Et sic deus aliquando subtrahit lumen gratie propter tepiditatem vt forti⁹ operetur per eam. s. quando sibi restituetur. ij. Chor. vj. Hortamur vos ne in vanum gratiam dei recipiatis. nam talis est inutilis seruus Lu. xix. qui talentum domini abscondit ⁊ non negociabatur. ꝓpter quod fuit sibi ablatum ⁊ alteri datum. Ideo Apocal'. iij. Tene quod habes ne alter accipiet coronā. Et apostolus. j. ad Thimoth. iiij. noli negligere gr̄iam que in te est que data est tibi. quia scribitur Hyere. xlviij. Maledictus qui facit opus domini negligenter. Richardus. Quantum negligis tantum decrescis ⁊ retrorsum vadis. Tercio occultauit se vt de nouo letificarentur. quia res chara p dita ⁊ viceuersa inuenta generat nouam ⁊ maiorem leticiam. sic magi videntes stellam gauisi sūt gaudio magno ⁊ sequebantur eam. Et sic de⁹ aliquando subtrahit gratiam vt cum gaudio eā vice uersa recipiamus ⁊ circūspectionem maiorem habeamus ne perdamus eam. quia sine ea nihil boni operari valem⁹. Joh. xv. sine me nihil potestis facere. Richar̄. li. iij. de contemplatōne. ca. vltio. Sine gratia nō sufficimus ad cognitionem veritatis. nec ad operationem virtutis. Augustinus dicit de correctione et gratia. Gratie dei est quic-

quid boni agimus. ¶ Chrys. dicit. Hec stella a magis visa in se signum pueri gerētis in dextro humero crucē habuit. p qđ designat spūalit q volens in se ꝓfuare stellā seu lumē gre debet fieri p meditatōz passiōis dñice. Hern. Si vis hō de vtute in vtutē ꝓgredi. de gīa in grām promouere passionis xpi recordare. passio em xpi oim virtutū ꝓseruatio est. ¶ Tercio cōmendant a prudēti interrogatōe q̄ regē z rotā hyerlymā cōturbauerunt dicentes. Vbi ē q̄ natus est rex iudeox. q̄si dicerent Querimus regē recent natū. nō herodē iam din i solio collocatū. Sic spūalr nos q̄tidie debem⁹ int rogare z discutere consciam nrām q̄rentes vbi sit q̄ natus ē rex iudeozū. ij. Chox. vlt. Vosmetipos tēptate si estis in fide xpi. vosipos ꝓbate an nō cognoscitis vosipos. q; ihs xps in vob ē. ¶ Nota q̄tuor sunt signa p q̄ scire possum⁹ vtr in nob sit xps. Primū ē si amaritudinem de pctis hēm⁹. q; puer inenit cū maria mre sua. Maria nāq; mare amax interpretat. z significat amarā cōtritōz de peccatis. Treñ. ij. Velut mare ꝓtritio tua. Prouerb. xiij. Cor qđ nouit contritōem anie sue in gaudio ei⁹ nō miscebit extrane⁹. i. a pnia alien⁹. Nam contritio vera ē signū pscie ei⁹. Hyero. Tunc sal⁹ peccatoris incipit cū de pctis vaciter ingemiscit. Secundū ē si pauptatē diligim⁹. q; xps inuolutus ē pānis. Vñ Hern. Paup natus est. paup vixit. et paup obijt. Idcirco dilige pauptatē nō solū i teipso ꝛ extiā in alijs. Eccli. iiij. Congregatōi pauperuz affabilē te facito. z declina paupi sine tristicia aurē tuā. Thob. iiij. Nō auertas faciē tuā ab vllo paupere. z sic fiet q̄ nō auertak a te facies dñi. Terciū ē si delicata ꝓpt deū ꝓtēnimus. q; xps in psepe reclinak vt cibus inmētox Job. xxviij. Non inuenit in terra suauit viuentiū. Dic igit cū Daniele. ix. c. Panē desiderabilē nō maducaui. Quarrum est si otiosa vba vitamus. q; inuenerunt infantē. Ambro. Dagit infans int arta positus ꝑsepia. Infans nobis in exemplū custoditionis ꝑmonū. ꝓuerbi. xiij. Qui custodit os suū custodit animā suam. i. xpm qui ē vita anime. Hern. Facile ē vbum ꝛ g̃ē vulnerat. volat vbum irremeabile. nec aduertit insipiēs q̄d emittat. Sz audiēs herodes. i. dyabolus conturbatus ē. Hern. Vñe qđ diligitur a deo impugnatur a dyabolo. Et sic cū gīa in nobis nascitur dyabolus ipugnare nitit. Figurak. ij. Regū v. Audierunt philistijm q̄ vnctus ē dauid in regē ascēderunt vniuersi vt q̄rerent dauid ad ꝓdenduz eum. nā sicut Herodes voluit sibi renūciari puex sic diabol⁹ vult grām nō celatā hre ꝛ publicatoz vt occidat eā. Sz ō scribit Matthei. vj. nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. Grego. depdari desiderat q̄ thesaux publice in via portat. ideo Thob. xij. Sacrm regis abscondē bonū ē. ¶ Quarto cōmēdank a calliditatis appētione. cū dicit. Itez interrogate diligent de puero hoc z renunciate mihi. Qui herodis astutiā cognoscētes ad eū redire sic ipe postulauerat renucūrt. ꝓuerb. j. Frustra iacit rhete añ oculos pennatox ꝛc. Sic z nos debemus astutiam diaboli ꝓcauere nō redeūdo p recidiuati onem exquo incepimus q̄rere xpm p bonā opationem. Gen. xix. Salua aiam tuā z noli respicere post tergū. q; scribit Lu. ix. nemo mittens manuz suā ad aratx z respicīs retro aptus ē regno dei. Sz hen dyabolus cū aliqbus ludit sicut cū mure murilegus. q̄ ad ꝑs murē dimittit. z fugientē murē capit z inficit. Sic̄r z dyabolus dimittit quosdaz ad ꝑs a se recedē. verūtn dicit cū pharaone Exo. viij. non lōge abeatis. Vñ postmodū vehemēti⁹ eos inuadit z in pctō occidit. Hinc ē q̄ regi israel ait ꝓpha. iij. Reg. xx. Vade z cōfortare. z scitoz vi de qđ facias. seq̄nti em anno rex syrie ascēdet contra te ꝛ a multis illuditur ei. Sic etiā contingit de murilego q̄ aliq̄n capit auē z vult secum ludere sicut cū mure. ꝛ illa euolat. nec se de cetero arripi sinit. Hoc mō faciēs illudit dyabolo ad eū non redeundo. Prouerb. vj. Erue te q̄si damula de manu. z q̄si auis de insidijs aucupis. ¶ Quinto commēdātur a spūali congratulatōne. q; audito prophetie oraculo z viso stelle signo. z inuēto rege puero gauisi sunt gaudio magno. ¶ Sic z nos gaudere debemus de spūalibus bonis. Pio de infusiōe gre q̄ liberamur a ptāte dyaboli z efficimur filij dei. ad Colo. j. Eripuit nos de ptāte tenebrarū z trāstulit in regnū filij dilectōis sue. Scōo de puritate conscie. ad Hebr. ix. Emūdauit cōsciētiā nostram ab opibus mortuis ꝛc. Seneñ. nō nascit vera leticia nisi de pura cōscia. q; scribit. j. Johis. iij. Si coz nr̄m nō rephēderit nos fiduciā hēm⁹ q̄cq̄d petierimus ꝛc. Prouerbi. xv. Secura mens q̄si iuge cōuiuiū. Tercio de ꝓmissione gre. vñ Lu. x. Gaudete qm̄ noia vra scpta sūt in celis. vbi erit eternū gaudiū Job. xvj. Gaudium vr̄m nemo tollet a vobis. Primū gaudiū est magnū. scōm mai⁹ terciū maxim. ¶ Sexto cōmdāt a deuota adoratiōe. cū subdit. intrātes domū. s. diuersoriū in q̄ na t⁹ ē xps inuenerūt puex cū maria mre ei⁹. Hern. Hec fuit familia. hec vniuersa militia. thron⁹ pscipiū. diuersoriū fuit regale palacium. Et pcidētes adoraueruūt eū. Hern. Nō sordet illis stabulū. non pānis offendunk. nō scādalizank lactētis infantia. pcidunt z venerātur vginē. adorant dñm. Nam q̄ eos foris p stellā admonuit. z ipe in occulto eos edocuit q̄ ita ꝓ salute nr̄a venit. ¶ Spūaliter sic nos debemus introire domuz conscie nre. iux illud Eccli. xxxij. Precurre prior in domum tuā. scz consciam. z illic aduocare. s. scrutiniū cōsciētie z illic lude. s. diuina bñficia reuoluēdo deuote. sic ludebat dauid totz viribus saltās añ dñm. ij. Reg. vj. Qui saltat nūc summa petit. nūc ad ima redit sic q̄ contēplak diuina bñficia mira cum iocūditata ascendit. vt ihs ei dulcescat. z mole grauitatz descēdit vt ipe sibi vilescat. deinde debemus pcidere p cōsiderationē conditōnis infirme. sicut abraam qui dicebat Gen. xviij. Quid loquar ad dñm cuz cinis z pulvis. Pulvis ē homo. quia flatu tēptationis de loco suo exturbatur. z quodcūq; deijcit delectus ꝓpria virtute nō leuatur. Cinis ē. quia ex se nullum germē boni opis ꝓducit. ij. Chox. iij. Nō sumus sufficiētes cogitare aliquid a nobis tanq̄ ex nobis. Sic igit debemus adorare deū i domo cōscie. Mat. vj. Tu cū oraueris intra cubiculū tuum. z clauso ostio ora patrem tuum in abscōdito. Chrys. Cū oras nemo sit in cōscia tua nisi quem

adorans & recogita tibi suã maiestatẽ & tuã vilitatẽ Judith.viij. Humiliemus illi alias nras. & in spũ hũiliato & cõtrito fulemus illi. Ecci.xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat. q; dic̃ Augu. Oratio hũilis si fuerit vacua nõ redibit. Sic adorauerũt eũ tres reges. Chrisp. Parvulũ non adorassent nisi aliqõ diuinũ in eo vidissent. Septio cõmendant a munex oblatõe cũ subdit. Aptis thezauris suis obtulerunt munera. aux thus & mirrã. Gze. Aux vt regi magno. thus deo vero. mirrhã passibili & mortali hoi. sicut ꝓphetatũ fuit Isa.lx. Omnes de saba venient aux & thus deferẽtes. Et dic̃ omes. q; p istos tres reges significat totũ genus hũanũ de tribus filijs noe ꝓpagatũ. Et dicit. aurũ & thus deferẽtes. Et ꝓpha Isaias nõ noiat mirrhaz quia mortalitas ei⁹ satis fuit manifesta. Sz diuinitas q̃ p thus designat & regalis dignitas q̃ p aurẽ significat illa erãt latentia. Vñ exprimit ea ꝓpha vt cõfundant iudei q̃ xpm pux hoiem suspicant. Chrisp Diuina gra ordinauit hec vniuersa. Spũalit. & sic nos debemus offerre munera regi nato. Remigi⁹ dic̃. Nõ singula singuli obtulerunt. ꝫ q̃libet eox tria obtulit. aux ad tributũ. thus ad sacrificiũ. mirrham ad sepulturã. Et sic nos hodie. q; indevot⁹ est vacu⁹. Adora ꝫ devote. Exodi.xxiij. Nõ apparebis in ꝓspectu dñi vacuus. sic & nos. ¶ Nota triplex ẽ thesaur⁹. s. cordis. oris & opis. De quolibet thesauro debem⁹ ei offerre mũera. Primus est thesaur⁹ cordis. vñ Lu.vi. Bonus homo de thesauro cordis sui ꝓfert bonũ. Et sic nos de thesauro cordis debem⁹ offerre mun⁹. s. aux dilectionis. ad Ephe iij. Suadeo tibi emere aux ignitũ. i. fervidã dilectionẽ. Et bene p aux diuina dilectio itelligit. Pro ꝓpter pciositatẽ. q; excedit oia alia metalla. nã q; alia decorant p aux & non ecõverso. & sic charitas seu dilectõ excellit oẽs alias vtutes. j. Chox. xiij. Maior hox charitas. s. fide & spe. Isiõ. ó sumbo. Charitas oim vtutũ obtinet ꝓncipatũ & ocorat oẽs alias vtutes. q; alie sine ea sũt deformes. Augustñ. Charitas est vtus q̃ valet ad oia sine q̃ nihil valẽt oia. Hoc munus desidera p oibus. Deut.x. Audi isrl q̃d dñs petit a te. vt ambules in vijs eius & diligas eũ ex toto corde tuo. Idcirco offer domino teipm & omnem substantiã tuam. nõ acceptat sine auro charitatis. Hilarius. Frustra erit omnis boni opatio nisi assit dei dilectio. ad Col.iij. Sup oia habete charitatẽ. Iõ dic̃ Hugo de arra anime Nihil possum⁹ õo de bñficijs rependẽ nisi reamare. Scõo p aux diuina dilectio itelligit ꝓpter raritatẽ. q; aux ẽ rax. iõ pciosum. q; oẽ aux pciosum. Piero. Oẽ qõ magis rax est magz appetit. pulegiũ apud indos pciosius ẽ q̃ aux q; rax. & sic charitas ẽ rara. q; pauci sunt qui deũ veraciter diligũt Quod cõquerit apostolus Phil.ij. Omnes que sua sunt querunt non que sunt ihu xpi. Nam pl⁹ superbi diligunt honores. Matb.xxiij. Amãt primos recubitus i cenis. salutationes in foro. Luxuriosi vero plus diligunt delectationes corporis. De qbus Osee.iij. Diligit dñs isrl. & ipi diligũt vinacia vuax. die bulse des reyns. s. ad modũ porcorũ. Pl⁹ diligũt diuitias avari. Isa.j. Oẽs diligũt mũera. sequũtur retributiones. Iõ sic̃ multus est numerus spinarũ paucus lilioꝝ. & multus est nũmerus grossoꝝ lapidũ paucus pciosoꝝ. & multus est numer⁹ ferri & plũbi paucus auri. & sic pauci sũt vere deũ diligẽtes. multi diligũt ybo & nõ facto. ps.lxxviij. Dilexerũt eũ i ore suo. ꝫ lingua sua mẽtiti sunt. cor ipsox nõ erat rectũ cũ eo. nec fideles hiti sũt in testamẽto ei⁹. vt sũt oẽs pfati. ó qb⁹ Gze. in omel. Qui adhuc p illicita desideria defluũt p fecto deũ nõ amãt. Et sic dilectõ cõpar auro ꝓpter raritatẽ. Tertio dilectõ cõpar auro ꝓpt durabilitatẽ. q; verũ aux i igne nõ corrũpit. Et sic vera charitas i igne tribulatiõis & passiõis ꝓpt deũ durat et ñ perit Cãti.viij. Fortis est vt mors dilectio. apls Ro.viij. Scio & cert⁹ sũ q; neq; mors neq; vita neq; tribulatio nec ãgustia nec istãtia me possit separe a charitate dei. j. ad Chox.xiij. Charitas nũq̃ excidet. peribit spes. fides. Fides q; succedet aptavisio. spes peribit q; succedet presentialis possessio. Charitas aũt nõ peribit. q; nihil est qõ sibi succedet. ꝫ hic incipit & in futuro pficiet. Mã de igniculo parui amoris quenemus ad caminũ fornac̃ dilectionis. Isa.xxxj. Dicit dñs cui⁹ ignis in syõ et camin⁹ in hierl'm. Quarto dilectio dr aurũ ꝓpter dulcorositatẽ. q; in fundo ciphi positũ facit potũ dulcẽ. Et sic charitas indulcorat mentẽ etiã i duris opibus. Gze. in moral. Mens q̃ fortiter deus diligit dulcia estimat q̃ amara sunt. Et sic tyburtio ardẽtes carbones apparuerũt q̃si rosei flores. & Laurẽtio in craticula carbones ardẽtes refrigeriũ. Et Actuũ. v. Ibãt apli gaudẽtes a ꝓspectu cõcilij qm̃ digni habiti sunt p noie iesu ꝓtumelia pati. Et hoc causavit charitas. vñ Orige. sup epl'am ad Ro. j. Dũ in dei amore subsistimus signũ doloris nõ recipimus. ¶ Scõus est thesaurus oris. de quo Prouer.xxj. Thesaurus desiderabilis in ore sapiẽtis. Huc thesaurũ debemus aperire & offerre dño thus devote oronis ps.cxl. Dirigat oro mea sicut incẽsum in cõspectu tuo. Nã sicut thus positũ sup carbones ignitos ꝓcedit in altũ & redit dulcẽ odorẽ. sic oro debet ꝓcedere de corde ignito p amorẽ. Ecci.l. Quasi thus ardẽs in igne. s. amoris. Nã talis oro diabolũ incẽdit et expellit. Vñ Thob.vj. Cordis eius particulã si sup carbones ponas. fumus eius extricat oẽ genus demonioꝝ. sine a viro. i. a ratione. sive a muliere. i. a sensualitate. Et talẽ orationẽ petiuit ꝓpheta ps.cxix. dicẽs. Quid det tibi aut q̃d apponat tibi ad linguam dolosaz. i. ꝓtra suggestionẽ diaboli. Acuẽt sagitte potẽtis acute cũ carbonib⁹ desolatoriis. id ẽ charitate ignitis ps.xxxviij. In meditatione mea exardescet ignis. s. charitatis Jer. Cũ mens igne charitatis accẽdit talis oro ad deũ ascẽdit et exaudit. ¶ Tertius est thesaurus opis Mat.xiij. Simile est regnum celorũ thesauro abscõdito in agro. Gze. Thesaurus abscõdit vt obseruet. & sic thesaurus boni opis abscõdi dr ab hũanis laudibus. Depdari desiderat q̃ thesauros publice i via portat. Huc thesaurũ opis debem⁹ apire & offerre deo myrrhã mortificatiõis carnis Col.iij. Mortificate mẽbra vra q̃ sunt sup terrã. fornicationem. immũdiciã. libidinẽ. ꝓpiscentiaz malã. Augu. Tota vita nra est vt affectus petõx carnis & mun

di mortificare debem⁹. ¶ Et mortificatio carnis bñ significat ꝙ myrrhā. Nā myrrha hz triplicē vtutē. s. expulsiuā. ꝓfortatiuā. z cōseruatiuā. Primo hz vtutē expulsiuā. odor em̄ myrrhe expellit vmes z serpentes. z sic mortificatio carnis z castigatio expellit oēs tēptatōes diabolicas. Prouer. xxij. Stulticia colligata est in corde pueri. i. pueriliter viuētis. z vga disciplīe fugabit eā. Eccli. xj. Malicia vnius hore oblitionē facit luxurie magne. Sicut em̄ dr Thob. vj. ca. Piscis. i. diabolus in aquis deliciarū nutrit. in sicco abstinētie palpitat z morit. Scōo hz vtutē ꝓfortatiuā. cōfortat em̄ mēbra renera z debilia. sic mortificatio infirmū et debilē ꝓstantē facit z fortē. ij. Thor. xij. Cū ei infirmor tūc fortior sum z potēs. Sci ei viri pnie armis armati adeo fortes efficiūt ꝙ oīa diaboli munimēta frāgūt z destruūt. ij. ad Thor. x. Arma militie nre nō sunt carnalia. ꝫ potētia dō ad destructiōez munitionū inimicor destruēdo ꝓsilia prava Tertio hz vtutē ꝓseruatiuā. qz cōseruat a putrefactōe Sic mortificatio carnis cōseruat gfaz z vtutes. ij. Thor. xij. Virt⁹ in infirmitate pficit. Hoc cognoscēs ap̄lus dicebat. j. Thor. ix. Castigo corp⁹ meū z in seruitutē redigo. ne forte cū alīs ꝓdicauerim ipe reprobus efficiar. Sicut ei sal ꝓseruat a putredine. sic mortificatio aiaz a corruptione pcti. Dic igit cū spōsa Cant. v. Digiti mei pleni myrrha ꝓbatissima. i. castigatione volūtaria. Et sic scūs Benedictus abbas sentiēs putredinē carnalis tēptationis ꝓiecit se in spinas. z fuit ꝓseruatus. Hersi. Vulnus corpis sanat vulnus mētis. Dicit enim Hugo. Tūc myrrha est ꝓbatissima qñ carnis seruatur mortificatio discreta.

Sermo .xxxix. Ad idem

Ecce magi venerūt ab oriēte hierosolymā dicētes. vbi est ꝙ natus est rex iudeor. vidim⁹ em̄ stellā eius in oriēte z venim⁹ cuz muneribus adorare eum. Mat. ij. ¶ In summa vbor duo innūit. Primo magor sollicita inq̄sitio. ibi. Ecce magi venerunt ab oriēte. Scōo inq̄sitionis eor rō. ibi. vidim⁹ em̄ stellā ei⁹. De ꝓmo dicit. Ecce magi venerūt ab oriente. ¶ Vel sic. In summa vbor cōmēdant magi a tribus. Primo a distātia lōginque regionis. ibi. Ecce magi venerūt ab oriēte. Scōo ab audacia vere ꝓfessionis. ibi. vbi est ꝙ natus est rex iudeor. Tertio a reuerētia debite subiectiōis. ibi. Vidimus stellā eius z venimus cū muneribus adorare eū. De ꝓmo dicit. Ecce magi. Aug. dicit Isti magi fuerūt ꝓmitte nre fidei in hoc ꝙ ꝓmo de populo gentiū crediderūt in xp̄m. Simus igit eorū sequaces eisdē ꝓformes in his trib⁹ in qb⁹ cōmendant. Primo a distātia lōginque regionis ꝓficiscūt difficulter. cū dicit ab oriēte venerūt. Glo. a finib⁹ psarū: medorū et caldeor. vbi est saba fluuius. a q̄ regio illa denomiat. iuxta quā z arabia est vbi isti fuerūt reges. Et hoc ē qđ dicit in ps. lxxj. Reges arabū z saba dona adducēt. ¶ Ecce eor diligētia. nō tardabat eos itineris lōginqtas. nec tpis diuturnitas. nō opis aspitas. nobis in exemplū ꝙ nulla difficultas laboris debet nos retrahere ab operatione boni operis. qz scribit Rom. viij. Nō sunt ꝑdigne passiones hui⁹ tp̄is ad futurā glīaz. s. ꝓmerendā. qz labor est cum fine. glīa vo sine fine Jo Isid. Nullus labor durus. nullū tp̄s longū q̄ glīa eternitatis acquirit. Nā sicut se habet punct⁹ ad lineā. sicut vnitas ad numerū. z sicut centrum ad circūferētiaz sic nr̄ ois labor respectu q̄rz eterne. Idcirco scribit Eccli. vl. Modicū laborauī et inueni mihi requiē multā. Vñ Bern. Labor meus vix est vni⁹ hore. z si amplius nō sentio. s. ꝓ nimio amore mercedis. Chrisost. Si attēderes requiē celi nō turbareris ꝓ labore mūdi. scribit Sap. iij. In paucis vexati in multis bñ disponent. ¶ Secūdo cōmendant ab audacia vere cōfessionis dicētes. vbi est ꝙ natus est rex iudeor. Cōfitent audacter eū regē iudeor. Ecce de isto regali titulo quo xp̄s dr rex iudeor. quem pilatus scripsit ꝓ causa mortis in cruce. Iste titulus xp̄o morīente deleri nō potuit. ꝫ in natiuitate z in morte a gētibus approbatus fuit. s. a magis z pilato. Istū titulū negauerunt iudei. Joh. xix. Nō habemus regē nisi cesarem. Istū titulū publicare ꝓhibuerūt Joh. xix. Noli scribere rex iudeor. ꝫ qz ipe dixit. rex sum iudeorum. Huic titulo insultauerūt. si rex israel es descēde de cruce. Matt. xxvij. Sic adimpletū est in eis qđ dixit dñs ad Samu e lē. j. Reg. viij. Abi cerūt me ne regē me habeāt. Jō cum prius fuerit ppl's eius z crāt oues pascue eius nūc negātes eū vagant absq̄ dño. vt dicit Dañ. ix. Non erit ppl's eius ꝙ negaturus est eū. Sed isti reges audacter ꝓfitent eū dicētes. vbi est ꝙ natus est rex iudeorū. Coram rege terreno cōfitebant eternū. nobis in exemplū ꝙ a cōfessione vitalis non debet retrahere nos tyrānitas timoris. qz scribit Ro. x. Corde creditur ad iusticiā. ore aūt ꝓfessio fit ad salutē Chrys. Sciebāt bñ ꝙ in hierlm regnaret herodes. intelligebāt etiā iusticiā legis ꝙ q̄cūq̄ rege viuēte alter nūciaret q̄si inimicus puniret in sanguine Hz sic ꝓsiderabāt regē futurū ꝙ nō timebāt ꝓsentē. Sic dz facere q̄libet fidelis ad ea maxime q̄ sunt fidei. Vñ Act. xviij. dixit dñs nocte p visionez Paulo Noli timere sed loq̄re. ne timeas. Ad hoc aūt ammat nos xp̄s Mat. x. Dis q̄ ꝓfitebit me coram hoibus. ꝓfitebor z ego eū coram pre meo q̄ in celis est. Et magi ꝓfessi sunt dicētes intrepidi. vbi est q̄ natus est rex iudeor. ¶ Ista q̄stio multipliciter pōt intelligi z formari. Pmo pōt q̄ri. vbi ē generaliter. pōt rideri illō qđ dicit mgr. j. sentētiar. Est vbiq̄ p essentiā potentiaz z ꝓsentiā. Est vbiq̄ ꝓmo p essentiā q̄tū i nobis opa bona oia facit. de q̄ Isa. xxvj. Oia opa nra opat⁹ es dñe. Jo apl's. j. Thor. xij. Divisiones operatōnū sunt. idē aūt de⁹ qui opat omnia in oibus. Noli ergo gliari de operibus tibi ascribēdo. qz dicit apl's Phil. ij. De⁹ operatur in nobis velle z ꝓficere. Scōo est vbiq̄ p potentiā. qz per potentiā suaz in nobis bona opat et operata custodit. ps. cxxvj. Nisi dñs custodierit ciuitatem ꝛc. Jō aliq̄n a bono ope distrahit ꝙ aduersitatē sentētē. aliq̄n ꝙ ꝓsperitatē blandientē. In vtroq̄ statu dñs custodit. de quo Isa. xxj. Custos quid laboras de nocte aduersitat⁹. custos q̄d de nocte. Et ponit ibi nox. quia est aduersitas per

missa a deo ⁊ immissa a diabolo. In qualibet ista rum ipse custodit. ⁊ nō est tm̄ custos in nocte aduersitatis. sed etiā in die sine mane prosperitatis. Jō subdit. Si q̄ritis q̄rite. s. auxiliū a me. cōuertimini. s. a pctis. ⁊ venite ad me. s. inuocandū. Tertio est vbiq; p̄ p̄sentiā. inquantū. s. oia cognoscit de quo Hebre. iiij. Non est vlla creatura inuisibilis in cōspectu eius. oia aūt nuda ⁊ apta sūt oculis eius. Jō boetius de ꝓsola. Magna est nobis indita necessitas p̄bitatis cū oia agamus añ oculos iudicis cūcta cernētis. Ecci. xxiij. Oculi dñi lucidiores sole circūspicientes oēs vias nr̄as. Idcirco tu adulter vl̄ adultera aut fur noli dicere. quis me videt. Prouer. xv. In omni loco oculi dñi cōtemplant bonos ⁊ malos. bonos ad p̄miādū. malos ad puniēdum. Scōo pōt q̄ri. vbi est deus local̄r. Potest rñderi q; in mūdo p incarnationē assumptam licet añ incarnationē nō esset in loco cū esset inuisibilis. incircūscriptibilis. per naturā tm̄ assumptaz bodie cepit esse in mūdo q̄ p̄ius videbat eē in celo. Olim em̄ erat in celo p misericordiā purā ⁊ cōsolationē verā. ps. xxxv. Dñe in celo misericordia tua. In mūdo aūt per penā iusticie. de quo subdit. Justicia tua sicut montes dei. iudicia tua sic̄ abyssus multa. Post incarnationē aūt ē a deo miscōia dei multiplicata in mūdo q; etiā saluat animales brutales ⁊ carnales. i. pctōres malos. ps. xxxv. Homines ⁊ iumēta saluabis dñe. homines. i. bonos. iumenta. i. peccatores magnos. Tertio pōt queri. vbi ē singulariter. Ad q̄ pōt rñderi. in humana natura p vnionem Joh. j. Verbū caro factum est ⁊ habitabit in nobis. i. in terra humane nature. ex qua vnione factus est frater noster. ad Heb. ij. Nō ꝓfunditur nos vocare frēs suos dicēs. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Et hoc stat nobis ad magnā nobilitatē. securitatē ⁊ iocūditatē. Primo ad nobilitatē. q; nobiliores angelis facti sumus ex eo q; nobiscū ⁊ nō cū eis parentelā ꝓtraxit. Heb. ij. Nusq̄ angelos app̄hendit q̄ semē abrae. Scōo ad magnam securitatē in iudicio. q; videbimus frēz nostrū esse iudicē vniuersoꝝ. iō nō dicit. datū est iudiciū filio dei q̄ filio hois. q; in forma hois apparebit ⁊ sententiā p̄nūciabit Joh. v. Potestatē dedit ei iudiciū facere q; filius hominis est. Tertio ad magnā iocunditatē in regno Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solum verū deū ⁊ iesum xp̄m quē misisti in incarnatione Berñ. Plenum erit omni gaudio videre hoiez ⁊ hois cōditorem. Quarto pōt queri. vbi est specialiter. Ad quod pōt rñderi. in bethleē. Ad hoc magi in sua interrogatione specialiter intendebāt scire scz locū specialem in quo natus maneret. Et iō iudei interrogati dixerunt. in bethleē iude. sic em̄ scriptū est p ꝓphetā ⁊c. Ex q̄ notaī cecitas et puersitas iudeoꝝ q̄ alijs locū demonstrauerūt vel denunciauerunt ⁊ ipi ad eū adorandū mīme perrexerūt Jō Aug. Judei interrogati de scripturis scris fuerūt. parati ad legendū. ceci ad intelligendū. duri ad credendum. Quinto pōt queri. vbi ē spiritualiter. Ad q̄ rñderi potest q; in iustis per gr̄az Jobis. xiij. Si quis diligit me ad eū veniemus ⁊ māsionem apud eū faciemus. Et dicit notāter. veniemus in plurali. q; venīet p̄ nostrā infirmitatē roborādo Phil. iij. Omnia possum in eo q; me ꝓfortat. s. ad bonū operādū ⁊ malo resistendū. ad Eph. vj. Cōfortamini in dño ⁊ in potētia virtutis eius. Veni et filius nostrā ignorantiā illuminādo. vt cognoscamus facie dei. Job. j. Illuminat oēm hoiez venientē in hunc mundū. ij. Paral. xx. Cum ignoramus quid agere debeamus hoc solum residui habemus vt oculos nr̄os ad te dirigamus. Venīet spūsscūs de quo Lu. xij. Ignē veni mittere in terram. quid volo nisi vt ardeat. Sexto pōt queri. vbi ē sacramētaliter. Ad hoc rñdet. sub specie panis ⁊ vini. fm quē modū nobiscū est hic in hac vita ⁊ sp erit Mat. vl. Ecce ego vobiscū sum oib⁹ diebus vsq; ad ꝓsummationē scī. Est em̄ nobiscū in memoria sue passionis Lu. xxij. Hoc facite in meam cōmemorationē. Est nobiscū sacramētalit in medicamentū nr̄e curationis. Ecci. xxxviij. Altissimus de terra creauit medicinā. ⁊ vir prudēs nō abhorrebit illam. Est nobiscū sacramētaliter in viaticum nr̄e peregrinationis. Et dī viaticum. quia debet dari ex hac vita migrātibus vt securi⁹ ⁊ fortius pergāt ne invia deficiant. Mar. viij. Si dimisero eos ieiunos deficiēt in via Figurat. iij. Reg. xix. Helyas comedit de pane subcinericio. ⁊ confortatus ambulauit ad montē dei oreb. Spūalit. sic xp̄i corpus de cineribus nr̄e mortalitat̄ assūptum cōfortat hoiez in via p̄sentis vite quousq; veniet ad montē dei. i. ad regnū celoꝝ. Joh. vj. Qui māducat hunc panē viuet in eternū. Dixi scōo subiungit eoꝝ inquisitionis rō. cū subdit. Vidimus stellā eius in oriēte Sed di. quare xp̄s voluit natiuitatē suā p stellā ⁊ non per aliā creaturam manifestare. Rñdet primo vt suā natiuitatem xp̄s purissimā demōstraret. stella em̄ purissimum corpus est. ⁊ sic eius natiuitas pura ex parte matris. Vñ canit eccl̄ia. Sicut sidus radiū parit virgo filiū partu forma. neq; sidus radio neq; ꝑgo filio fit corrupta. Jtē ex parte p̄lis. Job. xv. Celi non sunt mūdi in cōspectu eius. Rō. qr est cādor lucis eterne ⁊ speculuz sine macula. Sap. vij. Scōo vt incarnationis mysteriū insinuaret. Nā stella habet lumē a sole. ⁊ q; solē inspicere nō sufficim⁹ ei⁹ radiū in stellis videmus. Et sic deitatē in se ꝓspicere nō possum⁹. Job. j. Deū nēo vidit vnq;. Rō j. ad Thim̄. vj. Inhabitat lucē inaccessibilē. Jō induit corpus terrenū vt lumē diuinitatis in būano corpore videre m⁹. vt sicut lux solis videt in sidere. ⁊ sic lux diuinitatis in humanitate. Aug. exponēs illud Job. xliij. Ego sum via dic̄. Xp̄us in humanitate fact⁹ est nobis via ad suā diuinitatē ꝛ dicit Apoca. vl. Ego sum stella splēdida ⁊ matutina. Tertio vt lingua celi testimoniuz sibi p̄hiberet. Est em̄ q̄druplex lingua que testimonium perhibuit de xp̄o. Norma diuina. Lu. iij. et Mat. xvij. Vox p̄ris audita est. hic est filius me⁹ dilectus. Secūda est lingua humana. s. ꝓphetaꝝ natiuitatē xp̄i p̄dicentiū. vt Isa. vij. ca. Ecce ꝑgo cōcipiet ⁊ pariet filiū. ⁊ Hiere. xxxj. Nouū faciet dominus sup terrā. Mulier circūdabit virū. Ideo Actu. x. Huic oēs ꝓphete testimoniū perhibent. Tertia est lingua angeloꝝ. Lu. ij. Annūcio vobis

gaudiū magnū qđ erit omni ppło. qz hodie natꝰ est saluatoꝛ xpꝰ dñs in ciuitate dauid. Quarta celestis. de qua Aug. Quid erat illa stella nisi lingua celestis mirifica que enarraret gl̃iaz dei. que inusitatum virginis partū inusitato fulgoꝛe clamaret. Juxta illud ps. xviij. Celi enarrāt gl̃iaz dei. ¶ Moraliter de vita nr̃a. sic q̃ttuoꝛ lingue spũales dāt testimoniū de hoie vt sit spũaliter natus cum xpo. Prima lingua est diuina. i. obediētia inspirationis dei. ps. lxxxiiij. Audiā qđ loquat̃ in me dominus deꝰ. Grego. in moral̃. Locutionē dei audire est inspirationē mēte cōcipe. qz dicit Aug. de triplici habitaculo dei. Allocutio est occulta inspiratio qua mētibus suā veritatē ꝛ voluntatē inuisibiliter oñdit. Cāti. ij. Dilectus meꝰ loquit̃ mihi. surge ꝓpera amica mea. surge scz a pctis. ꝓpera scz p bonā voluntatez ꝛ operationē. Ideo ps. lxxxiiij. Loquet̃ pacē in plebē suā in his q̃ conuertunt̃ ad coꝛ. id est ad mentem. ¶ Scda lingua est angelica scz pura ꝓscientia que generat mētis leticiā. Gene. Nunq̃ nascit̃ vera leticia nisi ex pura ꝓscientia. ij. ad Choꝛ. j. Gloria nr̃a hec est testimoniū cōscientie nr̃e. Nā sicut lingua angelica annūciauit gaudiū nativitatis. ꝛ sic bona ꝓscientia. vt dicit Hugo de bono cōsciētie. Bona ꝓscientia est titulus religionis. templū salomonis. ager bñdictiōis. hoꝛꝰ deliciarū. gaudiū angeloꝛ. ¶ Tertia lingua est celestis. id est bona vita ꝛ celestis cōuersatio. dicendo cū apło ad Phił. iij. Cōuersatio nr̃a in celis est. s. celestia cogitādo. Sap. v. Cogitatio eoꝛ apud altissimū. Itē celestia loquēdo. j. Pe. iiij. Si q̃s loq̃tur quasi sermones dei. scz loquat̃. Item celestia operando. ad Gal̃. vj. Operemur bonū ad oēs. j. Pe. ij. Cōuersationē vr̃az inter gētes habētes bonā. Dicit em̃ phs. Qualis vnusq̃sq; est talia loq̃tur: meditat̃ ꝛ operat̃. Jōo apłs ad Gal̃. vj. Opꝰ suum ꝓbet vnusquisq; qz saluatoꝛ Joh. x. dixit. Opera q̃ facio testimoniū ꝓhibent de me: ꝛ sic etiam de nobis Joh. viij. Si filij abrae estis opera abrae facite. ¶ Quarta ē lingua humana. Illa debet ꝓhibere de nobis testimoniū. ꝛ est bona fama de qua. j. ad Thim̃. iij. Oportet habere testimonium bonū ab his q̃ foris sunt. id est bonā famam. Dicit em̃ Aug. de cūmuni vita clericoꝛ. Cōscientia necessaria est ꝓpter nos. bona fama ꝓpter ꝓximos. Jō Eccli. xli. Curam habe de bono nomine Prouer. xxij. Melius est nomē bonuz q̃ diuitie multe. eo q̃ dicit sctūs Tho. in. ij. ij. q. lxij. artic. ij. Inter res tales maximū bonum est bona fama. Jō Aug. ꝛ hr̃ in canone. ij. q. j. ca. nolo. Qui cōscientie confidit ꝛ famā negligit crudelis est. Propter qđ dicit apłs Ro. xij. Prouidētes bona non tm̃ coꝛā deo sed ꝛ coꝛā oibꝰ hoibus. s. ꝓpt̃ bonā famā ꝛ vitare scādalum. ¶ Dixi tertio in scda diuisione q̃ cōmēdant̃ isti magi a reuerētia debite subiectiōis. qz venerūt obsequiū ei impēdere. scz adorare eū Dicit Leo papa. Reges em̃ erāt. ꝛ tū puerum venerant̃ in fascia. ꝛ diuites. ꝛ tū pauperculo genuflectūt. sapiētes erant ꝛ tamē infantē adorāt nondū verba ꝓferentē. Et ideo dixerūt. Vidimꝰ stellā eius in oriēte. ꝛ venimus cū muneribꝰ adorare eum. vt impleret illud Isa. lx. Veniēt ad te qui detrahebāt tibi. ꝛ adorabunt vestigia pedū tuoꝛum. ps. lxxj. Adorabūt eū oēs reges terre: oēs gētes seruiēt ei Idcirco nō retrahat te sublimitas honoris ab impēsione obsequij. Nā si reges adorant quid hodie debet facere ppłs popularis. Si adoratur inuolutus fascia. nonne adorandus est sublimatus in gl̃ia. Si adorat̃ vagiēs in cunabul̃ nōne adorādus est nūc regnās in celis. Si adorat̃ angustatus in diuersoꝛio. nōne adorādus est q̃ vēturus est iudicare in iudicio. Magi ergo nato puero humiliter genuflectere nō verentur. nec ipos regalis dignitas retraxit. Vñ ad l̃iaz illud salutare ꝓsiliū cōseruauerūt. ps. ij. Et nunc reges intelligite. erudimini qui iudicatis terram. Seruite dño in timoꝛe. ꝛ exultate ei cum tremoꝛe.

¶ Sermo .xl. Ad idem.

Intrantes domū inuenerūt puerū cum maria matre eius. ꝛ p cidētes adoraverūt eū. ꝛ aptis thesauris suis obtulerunt ei munera aurū thus ꝛ myrrhā. Mat. ij. In ꝑbis ꝓmissis duo innuunt̃. Prio pueri leta inuētio. scdo munerū ꝓna oblatio. Primū ibi. Et intrātes domū inuenerūt puerum ꝛc. Scdm ibi. ꝛ apertis thesauris suis. De primo dicit. intrantes domū. Dicit Symon de cassia. nullo suppellectili ornatā. non fuerūt sedilia tapecia puluinaria hāc domū decoꝛātia. Augꝰ. Inuenerunt puerū quātitate paruū. fandi impotentē. alieni operis indigentē. Et nulla ab humana infantia generositate discretū. qz sicut stella eius diuinitatē ostēdebat. ita eius verā humanitatē ꝓtendebat. Cū maria matre eius Chryſ. Nō diademate coronatā. aut in lecto aureo recumbentē. ꝛ vix tunicā habentē vnā. nō ad ornatum coꝛporis sed ad tegumentū nuditatis. qualē habere poterat vxoꝛ carpentarij peregre ꝓfituta. Et forte virgo maria aduentū magoꝛ ꝓsciuerat. vt dū essent ante tugurū respiciēs extra ꝛ intuēs magne potentie viros. vt aliquiꝫ volunt tulit puerū de cunis. i. de ꝓsepio ꝛ posuit inter brachia. ꝛ collocās in gremio vt puer decēter iaceret. ꝛ ipsa se matrē pueri ostenderet. Magi aūt viso puero lumine fidei illumiati sunt. ꝛ crediderūt illū puerum quē cū tanta sollicitudine querebāt et quem stella annūciauerat. nec ab hac fide eos matris paupꝛtas nec pueri imbecillitas retraxerat. hec Rabanus. ¶ Sed q̃ re ibi nō inuenerūt Joseph sicut pastores inuenerunt. Rñdetur ꝓm eundē q̃ diuina dispositiōe factum est vt illa hoꝛa Joseph absens esset. ne pater pueri crederet a gētibꝰ in fide nouellis. ideo dicit. Inuenerūt puerū cū maria matre eius. Hec ē felix illa mater sine q̃ iesus nō cōcipit̃ nec nascitur. Lu. ij. Impleti sunt dies marie vt pareret. ꝛ pepe rit filium suū ꝓmogenitū. Nec mirum. quia ipsa est flos puritatis. Isa. xj. Egredieť virga de radice ieſſe. ꝛ flos eius de radice ascēdet. Hec est benedicta mater sine qua iesus nē inuenit̃. Lu. ij. Sicut hic inuenerūt infantē cū maria matre eiꝰ Nec mirū. quia ipsa est veritas ꝛ via. Eccli. xxiiij. Trā site ad me oēs qui concupiscitis me. ꝛ a generationibus meis adimplemini. Ipsa est mater sine q̃

Jesus nō crucifigit. Joh. xix. Stabat iuxta crucē iesu mater eius. Nec mirū. qz ipsa est mr pietatis. Ideo crucifixa erat in aia. Luc. ij. Et tuam ipsius aiam ptransibit gladius doloris. Fuit ergo socia passionis filij. qz vera mater z tota mater. Hec est mater sine q̄ iesus ad nuptias nō vocat. Johis. ij. Nuptie facte sunt in chana galilee. Nec mirū. qz ipsa est thalamus pudicicie. ps. xviij. Ipse tanq̄ spōsus p̄cedēs de thalamo suo. Ipa est mr sine qua spūssctūs non dat. Actuū. j. Erāt omēs perseuerātes in oōne cū mulieribus z maria mre ihu Nec mirū. qz ipa est aq̄ductus gre. Ecci. xxiiij. Sicut aqueductus exiui de paradiso. per ipaz enim gra dat z gra impetrat. Ideo canit ecclesia. Maria mater gre mr misericordie. z Luc. j. Inuenisti em̄ gram apud dm̄. Nos pdidimus. ipa inuenit Eccli. xxiiij. In me ois gra vie et veritatis. Berū. Si quid in nobis est gratie ex ea nouimus redundare. ideo gra spūssti sine ea nō dat. Jō sci magi inuenerūt puerū cū maria matre eius. ¶ Nota sancti magi quattuor modis se habuerūt. Primo inuenerūt. scōo adorauerūt. tertio honorauerunt. quarto honoratū custodierunt. Primo ergo ipm querētes inuenerūt. Ratio pma. qz ipm q̄sierunt eo studio. scōo eo mō. tertio eo ordine. quarto eo fine. Primo q̄sierūt eo studio q̄ debuerunt. Nā studiū eor fuit triplex. Primo in pscrutādo. qz diligēter scripturā pphete balaam pscrutati fuerūt. z ibi inuenerūt q̄ in hortu xpi stella oriri debebat. Nume. xxiiij. Orietur stella ex iacob z cōsurget virga de israel. Spūaliter. z sic nos si volum⁹ eum inuenire oportet nos hīe studiū ad sacrā scripturā. Johis. v. Scrutamini scripturas in q̄bus putatis habere vitā eternā. ille testimoniū phibēt de me. Dicit nāq̄ dyoni. in li. celestis hierarchie. Impossibile est nobis lucere diuinū radium nisi sub velamine scripturarū iō Grego. super Ezech. Omēs q̄ viā vite desiderāt vba vite audire debēt id est scripturā sacram. Ratio scti Tho. pte. j. q. j. arti. ix. Nator cognitio non haberī de deo in hac vita nisi in sacra scriptura. Ad hāc adhibuerī studiū. z sic eū inuenerūt. Scōm studiū in vigilādo. qz super montē victoriale ascēderūt. ascendentes sollicite ibidē vigilabāt. Et sic nos. qz scribit Pro nerbi. viij. Qui mane vigilauerit ad me inueniēt me. Tertiū studiū habuerūt in orādo. qz in dicto mōte p ipsius stelle apparitione orabāt. z iō meruerūt exaudiri. Et sic nobis non sufficit vigilia si nō assit oō deuota. j. Pe. iij. Estote prudētes et vigilate in orōnibus. qz scribit Mar. xj. Amen dico vobis quicqd orātes petieritis credite z accipietis z eueniēt vobis. Jō apls. j. Thor. xvj. Frēs vigilate z state in fide. Et sic ipsi. ¶ Scōo quesierunt eo mō quo debuerūt. qz quesierūt eum fortiter sapiēter z dulciter. Primo quesierunt eum fortiter. vt nec labore itineris. nec tribulatione regis nec amissione sideris aliquaten⁹ frāgerenī. ꝫ virilem animū habentes. Et sic nos viriles esse debemus. iuxta illud ps. xxx. Viriliter agite z confortetur cor vestrū. ad Eph. vj. Confortamini in dño et in potētia virtutis eius. Et sic ipsi nō timentes tyrannū herodē Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidunt corpus. Chrisī. Adhuc eum non viderūt z iam parati pro eo mori erāt. Scōo quesierūt eum sapiēter vt nec herodis astutia deciperenī. Tertio dulciter. vt nec herodis promissionibus allicerenī. O q̄ pauci sunt q̄ querūt deū fortiter. vt nō frāgātur a mūdi aduersitatibus. ꝫ in tribulatione z persecutione ꝓpter verbū aliq̄n scādalizanī. Pauciores vo sunt qui querūt sapiēter vt nō decipianī a diaboli calliditate. ō quo apls. ij. ad Thor. xj. Timeo em̄ ne sicut serpens seduxit euā astutia sua. ita corrumpanī sensus vestri. Paucissimi sunt q̄ querūt dulciter. vt nō illiciat a carnis voluptate. Jaco. j. Unusq̄sq̄ temptat a cōcupiscētia sua abstractus z illectus. ¶ Tertio quesierunt eo ordine quo debuerūt. Primo quesierūt per partē sensualem scz per stellā. deinde per partē rōnalem. i. prophetā. tertio per partē intellectualem. In hoc instruimur si dm̄ querere volumus incipiam⁹ ab infimo statu humilitatis. Lu. xiiij. Recūbe in nouissimo loco. Deinde pgamus ad mediū virtutis. ps. lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutez. Ultimo peruenīamus ad summū p̄templationis. vt possim⁹ dicere cū ꝓpheta. Sup excelsa statuēs me. ps. xvij. vsq̄ implebit illud apli. ij. Thor. iij. Renelata facie gliam dñi speculātes. in eandē imaginē transformamur de claritate in claritatem. Iste triplex gradus tangitur Gene. xxvj. Ibat ysaac proficiens scz per viam humilitatis atq̄ succrescēs scz per viam virtutis donec magnus vehemēter effect⁹ est scz per viam summe p̄templatiōis. ¶ Quarto quesierunt cū eo fine quo debuerūt. s. vt ipm honorarent. adorarēt z dotarēt. honorarēt in corporis prostratione. adorarēt cū mētis deuotiōe. dotarēt cū munerū largitione ¶ Nam oīe q̄ habuerūt sibi obtulerūt. Primo corpus cū dicit. pcidētes. Ecce humilitas in nobilibus regibus z diuitibus q̄ est rarū q̄ nobiles z diuites sunt humiles. sed magis pauperes z populares. Dñ hoc orik. Respōdet Henricus de hassia. primo ex superbia. Aug. Vermis diuitiarū superbia. difficile est z rarū q̄ nō sit superbus q̄ diues est. Scōa causa est ne maculēt vestes pciosas. plus honorāt vestes q̄ deū. nō cogitātes q̄ deus pater nō pepercit filio suo sed pro nobis oībus tradidit illū. Et implebit in eis illud Isa. iij. In illa die auferet dñs ornamentū. z p ornatu erit ignominia. Tertia causa ne nimis fatigarent corpa delicate nutrita. nō attēdētes q̄ dixit dñs Isa. l. Corpus meū dedi percutiētibus. et genas meas vellētibus. faciē meā nō auerti ab increpātibus z cōspuētibus in me. Et q̄ cecidit i faciem suam orādo. Luce. xxij. z q̄ inclinato capite tradidit spm̄. Lu. xxiij. Jō docet apls ad Roma. xij. Obsecro vos vt exhibeatis corpa vestra hostiam viuentē deo placentē. Sed hen aliq̄ ita se ligauerunt q̄ nec genua corā sacramēto flectere possunt. veniet aliq̄n q̄ tales oportet flectere genu coram spiculatore. Et finaliter dicetur eis illō Mat thei. xxij. Ligatis manibus et pedibus ꝓjcite in tenebras exteriores. Jō apls ad Phil. ij. In noie dñi iesu oē genu flectat. Scōo obtulerūt aiam cū dicit. adorauerūt. z sic nos. Joh. iiij. Vere adoratores adorabūt pīez in spū z vitate. j. Thor. xiiij.

Orabo spiritu orabo ⁊ mēte. psallā spiritu psallā ⁊ mēte. Tertio obtulerunt res tēporales. cum dicitur. apertis thesauris suis. ⁊ sic nos. Prouerbi. iij. Honora dñm de tua substātia. ¶ Dixi secundo inuentū adorauerūt. cum dicit. ⁊ ꝓcidentes adorauerunt eū. scz adoratione latrie. Est aūt latria cultus soli deo debit⁹. de quo Deut. vj. Dominū deum tuum adorabis ⁊ illi soli seruies. In q̄bus ꝓbis exprimit trinitas ꝓsonarum. dominū scz patrē. deū scz filiū. tuum scz spm̄sctm̄. ¶ Nota adoratio est triplex. Una est que debet soli creatori. Et dicitur grece latria. Secūda que debet creature. ⁊ dr dulia. que tm̄ est duplex. Dm̄ quedaz est dulia simplex q̄ adorant hoies. Alia ypdulia. i. superior dulia. qua adorat caro xp̄i ⁊ crux eius. carnem xp̄i adoramus ꝓfitēdo q̄ ipa est causa materiat nostre redēptionis. Nam p ipam redemit nos xps exponēdo eam passioni. Unde Eph. ij. Soluēs inimicicias in carne sua Itē ꝓfitēdo q̄ ipsa sit vivificatrix aiarū nostrarū. Joh. vj. Nisi māducaueritis carnē filij hois nō habebitis vitaz in vobis. qm̄ ipsa cōfert ⁊ auget gloriam si digne recipiat in sacramēto altaris. Joh. vj. Panis quē ego dabo caro mea est pro mundi vita. qui mādu cat hunc panē viuet in eternū. ¶ Attamen notādum. dicit em̄ Aug⁹. de ciui. dei. lib. x. ca. j. q̄ caro xp̄i dupliciter consideratur. Uno mō p se. alio modo q̄ accidens. Per se cōsiderata capit ꝓ parte materiali illius humanitatis q̄ pars distinguit cōtra aiam. Et sic non est adorāda adoratiōe latrie cum sit creatura nullā habens relationem ad diuinū suppositum fm̄ se considerata sed adoratione ypdulie. Alio modo consideraf per accidēs videlicet ꝓut est hypostasis diuine nature. non vt carnē nudā considerātes. sed vt vnitā deitati i vnitate hypostasis dei verbi duabus naturis reductis. Item hypostasis dicit quasi substās vel subsistēs. ⁊ ponitur pro materia ꝓma. Et greci hypostasim vocant personā. vt q̄ sunt tres hypostases in diuinis. i. tres ꝓsone. hec catholicō. Et fm btm̄ Tho. parte. iij. q. xxv. ar. ij. Adorare carnem xp̄i nihil aliud est q̄ adorare verbum incarnatū. ⁊ sic adoratur adoratiōe latrie. Et hoc est qđ dicit Aug. super Joh. tractans illud Joh. xiiij. Nō turbet cor vestrū. dicēs. Ego dūicam carnem immo ꝓfectaz xp̄i humanitatez iō adoro q̄ a diuinitate suscepta ⁊ humanitati vnita est. Et sic adoratiōe latrie adoratur verus de⁹ ⁊ verus homo. Sed btā virgo adoratur adoratiōe ypdulie. nō latrie. Damas. lib. iiij. Quia bonor q̄ est ad btām virginē reducit ad deum qui ex ipsa incarnatus est. Similiter crucem xp̄i adoramus in qua xps pepēdit adoratiōe ypdulie. licet non habet formā seu figurā crucis. sed eo q̄ sit instrumentū nr̄e redēptionis in qua redē ptor nr̄ operatus est nostrā salutē. Alias vo cruces adoramus ratione figure. in eo q̄ significant xp̄m crucifixum in tali forma. nō em̄ adoram⁹ formā. vt dicit Damascē. lib. iiij. ca. iij. ꝛ typū crucis. vñ si typus soluit non est adoratio fienda. ¶ Sanctus tho. vo parte. iij. q. xxv. art. ij. dic̄ q̄ crux xp̄i in qua xps crucifixus est dupliciter est a nob venerāda. Uno modo ꝓut nobis repūtat figuraz xp̄i extensam in eo. Alio mō ex cōtactu ad mēbra xp̄i ⁊ ex hoc q̄ sanguine eius ꝓfusa. vtroq̄ modo adoratur adoratione latrie. Et ꝓpter hoc crucē alloq̄mur ⁊ depcamur. Tuam crucē adoram⁹ dñe. Si vo loq̄mur de effigie crucis xp̄i ꝓut ē in alia materia. puta lapidis vel ligni. auri vel argēti. sic venerant crucē vt imaginē xp̄i. Et dicit ibidē sanctus Tho. ar. iij. q̄ omis|imago est venerāda sicut illud cuius est imago. Cū ḡ xps adorēt adoratōe latrie ꝓsequens ē q̄ ei⁹ imago sit adorāda adoratiōe latrie. imagines vo scōz adoram⁹ nō in ordine ad se ꝛ in ordine ad signatū. s. ad scōs. ¶ Sed dic. imagines fieri ꝓhibitū est Exod. xx. Nō facies tibi sculptile. neq̄ oēm similitudinē q̄ est in celo desuper. ⁊ q̄ in terra deorsuz. neq̄ eoz q̄ sunt in aqs sb terra. Non adorabis eas neq̄ coles. Ruđet Damas. in. iiij. Prohibitū est facere similitudines vt imagines ad adorandū ꝓ dijs. q⁹ tūc ppls iudaicus ꝓnus fuit ad idolatriā ꝓpt exēpla gentiū cuz q̄bus habitabāt. Et q⁹ nondū de⁹ humanā naturā assumpsit. iō figurari ñ potuit. q⁹ erat incircūscriptibilis ⁊ infigurabilis. ꝛ mō q̄ miscēdie sue viscera factus est hō passus ⁊ crucifixus. ḡ pōt figurari. Ideo dic̄ Bonauē. Imaginū introductio in ecclesia nō fuit absq̄ rōnabili cā. Prio ꝓpt simplicium ruditatē ⁊ informationē. Sunt em̄ simplices q̄ scripturā nō pūt intelligere. iō in hmōi picturis tanq̄ in scripturis legūt gesta xp̄i ⁊ scōz. vñ Gre. ⁊ hr̄ de ꝓse. dist. iij. platum. Nō legētibus scḗptura hoc idiotis cernētibus pstat pictura. Secūdo propter deuotionis excitationē. plus em̄ mouēt exēpla q̄ verba. ⁊ ea q̄ videmus q̄ q̄ audiuimus. Ut ḡ moueremur ad deuotionē ⁊ cōpassionē ecclesia tenet ⁊ pmittit imagines. Tertio ꝓpter memorie labilitatem. q⁹ ea que audiunt facilius oblitioni tradunt q̄ ea q̄ vident. Uñ de ꝓse. dist. iij. venerabiles. Venerabiles imagines xp̄iani nō deos appellāt. nec fuiūt eis vt dijs. neq̄ spem salutis ponūt in eis. neq̄ ab eis spectāt futurū iudiciū. ꝛ ad memoriā ⁊ recordationē ꝓmittuntq̄ venerāt eas. ¶ Uño Gre. de ꝓse. di. iij. platum dicit. Aliud ē adorare picturā. Glo. tanq̄ sit aliqđ diuinuz hoc ꝓhibet. Aliud vo est per picture historiam qđ sit honorandū addiscere. q. d. ꝓpter hoc imagines sūt institute. Uñ ysus. Effigiem xp̄i dū trāsis sp adora. Nō tū effigiē sed qđ designat honora. Beati vo magi xp̄m adoratione latrie adorauerūt. Dic em̄ Aug. in enchiridion. Adoratio latrie est triplex. s. cordis operis ⁊ oris. Prima cordis fm̄ Aug. consistit in tribus. s. in dei agnitione. dilectione. ⁊ debita subiectione. Et hoc mō eū magi corde adorauerunt. Primo q⁹ eū verū deū ⁊ hoiem veraciter cognouerūt. Secūdo dulciter amauerūt. pro cuius amore regna sua dimiserunt. Tertio humiliter se subiecerunt. Secūda adoratio oris illa est ꝓfessio diuine maiestatis. Et habet fieri tripliciter. s. orando. laudādo. ⁊ grās agēdo. oibus his modis adorauerūt ore. Tertia adoratio est operis. illa etiā ꝓsistit in tribus. Primo in genuflexione. Isaie. xlv. Mihi curuabit oē genu. et sic ipsi. q⁹ ꝓcidentes adorauerūt. Secūdo in rerū oblatione. Deut. xxvj. Cum intraueris terrā quā dñs deus daturus ē ti-

bi possidendam tolles de cūctis frugibus terre. ⁊ offeres dño deo tuo. Et sic ipi obtulerūt ei munera. Tertio in sacrificij immolatione. ⁊ sic ipi incēsum qđ deo in sacrificiū ponit sibi dederūt. Quarto adoratū honorauerūt. ſ. p munera que sibi obtulerūt. ¶ Nota q̄ q̄druplex munus sibi obtulerūt. Primo munus a corde. qz cū dilexerūt ⁊ in eū crediderūt. Scđo munus ab ore. qz ipm verum deū ⁊ hoiez pfessi sunt. Tertio munus a manu qz sibi aurū thus ⁊ myrrhā obtulerūt. Quarto munus ab obsequio. qz se ante eū corpe pstrauerunt. Istud q̄druplex munus nos exhibere in honorē debemus. Primo mun⁹ a corde. ⁊ est dilectio Nat. xxij. Dilige dñm deū tuū ex toto corde tuo. Scđo mun⁹ ab ore. ⁊ est laudatio. ps. xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me. Tertio munus a manu est bona operatio. Eccles. ix. Quodcūq̄ pōt manus tua opari instanterter fac. qz nec opus nec ratio est apud inferos. Jđo ad Gal. vj. Dū tēpus habemus operemur bonuz. Eccli. iiij. Noli esse remissus in opibus tuis. Apocal. xiiij. Opera em̄ illoz sequunt illos. Quarto mun⁹ ab obsequio. qđ est exhibitio seruitutis psonalis. scz qū qs se totū in obsequiū deo mācipat. Dñ Ecci. xlvj. dicit caleph. Semen illius obtinuit hereditatē. ⁊ viderūt oēs filij israel q̄ bonū est obseq̄ scō deo. Quinto honoratū custodierūt i hoc q̄ ad herodē nō redierūt. nec de pueri inuētione sibi nuncios trāsmiserūt. nec p eius cōfinia trāsire voluerunt. ⁊ per aliā viā redierūt. Sed heu multi sūt q̄ postq̄ xpm inuenīūt ipm non custodiunt. q̄dam em̄ eoz ad peccatū ⁊ ad herodē. i. diabolū redeūt. Tales cū diabolo pactū faciunt. Isa. xxviij. Pepcussimus fedus cū morte ⁊ cū iferno pactum feci mus. flagellū inundās cū ptrāsierit nō veniet sup vos. Sed tales occidūt puerum natum. Heb. vj. Rursum crucifigētes filiū dei. Tales q̄ ad peccatū redeūt sunt sicut ille q̄ vadit ad carcerē inimici. vel ad viā vbi erit spoliatus. q̄ sunt bruti insipiētiores que ad laqueos nō redeūt quos semel euaserunt. Eccles. j. Stultorū infinitus est numerus. Alij vo nuncios herodi. i. diabolo trāsmittūt. Hi sunt q̄bus ⁊ si peccādi deest facultas. nō tū deest volūtas mala. Tales vo prauis desideriis ⁊ volūtatibus agitant. mala vo desideria ⁊ prave voluntates sunt q̄dā nūcij diabolo missi. qz dicit Aug⁹. in lib. retractationū. Ex voluntate nascit peccatū Osee. x. Cōfundet israel in volūtate sua. Nā sicut volūtas bona est initiū ois boni. sic econuerso volūtas mala est initiū ois mali ⁊ pdemnatiōis. Jđo Gre. Sicut em̄ peccādo per superbiā ⁊ inobediētiam a regione nostra. i. paradiso celesti recessim⁹ sic penitēdo per humilitatē ⁊ obedientiam redire debemus p aliam viam. ſ. penitentie.

¶ Sermo. xlj. Ad idem.

Obtulerunt ei munera o aurū thus ⁊ myrrhā. Mat. ij. In sūma vbor duo tāguntur. Primo magoz pia oblatio. ibi. obtulerūt ei munera. Scđo numerū denotatio. ibi. aurū thus ⁊ myrrhā. De pmo dicit. obtulerūt ei munera. ¶ Sed diceres. quare obtulerūt ei munera: Rūdet pmo xpter consuetudinē arabū. qui cū quēpiā adorāt munera offerūt Scđo vt oñderent eū esse deū. qui dixit Exo. xxiij. Nō apparebis in ꝓspectu meo vacuus. Jđo qū apparem⁹ coz dño. vt audiēdo missam. debem⁹ aliquid deo offerre. vt hr̄ in canone de cōse. di. j. ois. Dis xpianus studeat ad missarū solēnia aliquid deo offerre. ſ. spūale vel temporale munus. qz oblatio est duplex scz spūalis ⁊ temporalis. vt habet de conse. dis. ij. tribus. in fine. Sed hoc est ptra aliquos q̄ nec tēporale nec spūale offerūt in missa. et solū pſentiā exhibēt. ⁊ infra missaz inutilia loquūtur. ¶ Idcirco sciendū vt oblationes sint deo acceptabiles requirunt plura. Prio vt pſona offerens deo placeat. quia oblatio placere non potest nisi prius hō placeat deo. vñ Prouer. xv. Victime impiorū abominabiles sunt dño. vota iustorum placabilia. Figuratur Genes. iiij. Respexit dñs ad abel ⁊ ad munera eius. Dicit notanter ad abel pius. ⁊ deinde ad munera. Gre. Non placuit abel ex munere sed munus ex abel. qz ipe erat acceptus deo per iustā vitā ⁊ innocentiā coꝛdis sui. ⁊ xpterea accepta fuerūt eius munera. Jō Eccli. xxxiij. Dona iniquoz nō pbat altissimus. vt patet de cayn Genē. iiij. cuius munera nō acceptauit deus. quia ipm xpter iniquitatē suā reprobauit. Propter qđ dic Hiero. ⁊ hr̄ in can. xxiij. q. j. odi. Nō sacrificioz magnitudinē ꝛ offerentiū merita respicit deus. ¶ Ideo multoz peccatorū oblationes pbibet accipere ecclesia. Primo notoz dissidentiū fratrū. Matt. v. Si offers munus tuū ad altare. ⁊ ibi recordatus fueris ꝛc. relinq̄ ibi munus tuū. Scđo oppzimentiū pauperes. di. xc. oblationes. ⁊ de raptoꝛibus. sup eo. Tertio vsurarioz. de vsu. q̄ in oibus. Quarto eoz q̄ sunt in crimine notorio ⁊ horrēdo. vt meretricū. xvij. q. iiij. mitor. vbi quidē pbibent oblationes eorū q̄ hoies rapiunt ab ecclesia. Quinto sacrilegorū. xij. q. ij. de viro. Sexto excōmunicatoz ⁊ eoz qui spōte ⁊ sine necessitate rebaptizati sunt ab hereticis. Hoz oblationes duob⁹ annis nō sunt recipiēde etiā si veré peniteāt. de pse. di. iiij. omnis. ¶ Scđo debet fieri de re bona. Eccli. xxxv. Noli offerre munera prava. nō em̄ dñs suscipiet illa. Jō Malach. j. Si offeratis cecū ad imolandū nonne malū est. si offeratis claudū ⁊ languidū nonne malum est: offer illud duci tuo terreno si placuerit illi. i. non. Propter qđ subdit in fine capituli. Maledictus dolosus q̄ habet in grege suo masculū ⁊ immolat debile dño. Propter qđ scribit i canone. xlix. di. sacerdotes. in fine. Indignū est dare dño qđ dedignat homo. ¶ Tertio debet fieri de substantia propria. Prouer. iij. Honoza dñm de tua substātia. nō de aliena ⁊ furto. Isa. lxj. Ego dñs diligēs iudiciū. ⁊ odio habens rapinā in holocaustum. Malach. j. Intulistis de rapina munus. nunq̄d suscipiā illō de manu vīa. quasi di. nō. Dñ ⁊ Hiero. Sunt quidam q̄ in hoc estimant se placere đo eo q̄ de rapina edificāt ecclesias. ⁊ larga testamēta faciūt ⁊ đo offerūt. pauperes. viduas ⁊ orphanos depmētes sed magis deū puocāt ad irā ⁊ remunerationem vindicte. Et exclamat dicens. O oipotens deus si

taliū mūnera acciperes tūc iniqū esses cum ipis. qō absit. Tales em̄ volūt participē facere deū eo rū iniquitatis z oppssionis pauperum. Propter qō scribit in canone. xliij. q. v. Immolans ex iniq̄ maculata est oblatio. Ideo Malach. iij. Erūt domino offerētes in iustícia z placebit dño. nō de rapina. Ecci. xxxiiij. Qui offert de rapina pauperū qsi q victimat filiū in pspectu pr̄is sui. Jō obliano deo accepta debet fieri de iuste acq̄sitis. q: hr̄ in canone. j. q. j. nō est. Quicq̄d in sacrificio dei ex male acq̄sito offerr̄ non placet deo sed ipsius iracundiaz irritat. ¶ Quarto oblatio. dz esse deuota. ps. lxv. Holocausta medullata offeram tibi. Per medullā q in medio ossium est intima vis deuotiōis accipit. ac si diceret. Licet modicū sit qō forīs offero. tñ hoc modicū intima deuotione offero. Cassianus in lib. collationū patrū. in collatiōe Jobis abbatis. Melius est deuotū in minoribꝰ q̄z indeuotum in maioribus operibus inueniri. Legitur em̄. iij. Reg. viij. de magna oblatione quaz fecē rex Salomon z ois multitudo filioz isr̄l immolabāt oues z boues absq̄ estimatione z numero. q̄ licet essent multa z magna. magis tñ reddebat ea accepta offerentiū deuotio. Nā subiūgit ibi. vtrūq̄ genu Salomon in terrā defixerat. z manus expandebat in celū. in quo cordis deuotio denotat. Similiter z dauid. j. Paral. xxix. letus fecit oblationē dicēs. Quis ego z quis ppl's meus vt possim⁹ tibi vniuersa hec offerre. Tua em̄ hec sunt omia. z q̄ de manu tua accepim⁹ dedimus tibi. In simplicitate cordis mei let⁹ tibi obtuli vniuersa hec. Et subdit de ppl'o dicēs. Populū tuū q̄ hic rept⁹ est vidi cū ingēti gaudio tibi offerre donaria. Et subiungit. Dñe deus custodi hāc volūtatē cordis eorū. z semp in veneratione tui mens ista pmaneat. vñ apls. ij. Chor. ix. Unusq̄sq̄ put destinauit in corde suo: nō ex tristicia aut ex necessitate. Hilarē em̄ datorē diligit deus. Nō delectat in aliq̄ oblatione facta sine deuotiōe. ppt̄ qō in veteri lege multa sacrificia iussa sunt aspgi oleo in signū q̄ sine deuotionis aspersione nō sunt deo grata. Quia dicit Greg. Cor z nō substantiā pēsat deus. nec pependit quantū in eius sacrificio. nisi ex quanto. s. ex cordis denotiōe. ¶ Richardus de mystico somno. Deuotio est feruida mētis in deum dilectio z animi dulcedo. Herū. Sicut mel in cera. sic deuotio in anima. q: mel indulcorat z sapidum facit. z sic deuotio. Et sic fuit oblatio triū regū. Prio fuit deuota q: pcidentes adorauerūt. Scdo fuit de re bona. q: aptis thesauris. qō dicit a thesis qō est positio. z aurū. z est locus vbi cōseruant pretiosa quecunq̄. z maxime aurū. Tertio fuit de re ppria z notat cū dicit suis: nō alienis. Quarto fuit deo placida rōne ipsoz: q: fuerūt in charitate feruidi. Et ipsa bona in charitate facta sunt deo accepta. Aug⁹. Habe charitatē z fac q̄cq̄d vis z placebis deo. ¶ Dixi scdo tangit munerū eoz denomiatio seu specificatio. ibi. aurum thus z myrrhā. ¶ Sed diceres. quare hec tria obtulerūt z non alia munera. Rō assignat Iralis sm̄ glo. q: arabes in sua regione abundāt his. scz auro. thure z myrrha z diuersis generibus aromatū. z ipi talia cōsueuerunt offerre. Sed melius dicit sm̄ eandē glo. q̄ ex inspiratione diuina hoc factū est ppter mysticā significationē. quā et si tūc magi nō intelligebāt tñ vt dicit Chrisf. gra dei hec oia facere hortabat. ¶ Moraliter. p hos tres reges significant omēs electi fideles. q̄ sunt in triplici statu. s. incipientiū. pficiētiū z pfectoz. Dicit em̄ Gre. xxiij. moral. Electi dei sacre scripture testimonio reges vocant. q̄ cū ctis motibus z carnis tēptatiōibꝰ mūdi z diaboli nō psentiūt nec succūbūt. ß bñ posse nouerūt. Oñ reges sm̄ Isid. de sum. bono. a recte regēdo vocati sunt. nō recte faciēdo tenet recte nomē regis. peccādo vero amittit. Oñ subdit ibidem. Rex nunq̄ eris si te nō rexeris. Dicit em̄ phs. j. politi. Mens rōnalis regali dño regnat z regit appetitū sensitiuū. ne insurgat inordinatus motus in regno anie ppria diuinū honorē. Et si insurgere ceperit statim p rationē q̄si p regalē manū debet cohiberi z compesci. Prouer. xx. Rex q̄ sedet in solio iudicij dissipat oē malū intuitu suo. Et sic oēs debem⁹ eē reges. Poeta. Si rō te reperit rex es. si corp⁹ seruus. Ambro. Rex est q̄ corpus pprium subegit. nec eius passionibus aiaz suā turbari pmiserit. Et q̄d tales debent offerre regi celesti. Sunt em̄ vt dictū est in triplici differētia. ¶ Primi incipiētes. illi debent offerre myrrhā cōtritionis. ps. l. Sacrificiuz deo spūs ptribulatus. Nā sicut myrrha hz amaritudinē in gustu. z sic vera pritio hz amaritudinē cordis. Treno. ij. Velut mare cōtritio tua. dicendo cū Ezechia rege Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine anie mee. Item myrrha expellit vmes mordētes z causat quietē. z sic vera cōtritio expellit culpā remordentē. Hiero. Nulla culpa delebit nisi pritiōe deleat. Et facit quietē in pscientia. Hugo. Peccatoz salus tūc incipit cū p pctis veraciter ingemescit. Itē myrrha serpētes fugat. Et sic vera pritio diabolū contristat. De quo Aug⁹. Acriores dolores diabolo non facimus q̄ cū vulnera peccatorū dolendo et confitēdo sanamus. Item ex myrrha conficit vngentum placabilē. vñ Judith. x. Judith vnxit se myrrha z placuit holoferni. z in oculis oium pulcra apparuit. Sic z vera humilitas reddit hoiem placabilē deo z angelis eius. Dañ. iij. In spū humilitatis z aio cōtrito dñe suscipiamur a te. vt sic acceptabile fiat sacrificiū nostrū. vt inquit venerabilis Beda. Amaritudo cordis mentē purgat. angelos letificat. et deum placāt. ps. l. Cor cōtritum z humiliatū ꝛc. ¶ Scōi sunt pficiētes. illi debent offerre aurum bone operationis. Oñ Eccli. xxix. Pone thesaurū tuū in pceptis altissimi. et pderit tibi magis q̄ aurū. Nā aurū nō liberat in die indi cij Juxta illud Prouerbi. vj. Non recipiet pro redēptione munera. sed cōseruatio pcepti liberabit a dānatione. Eccles. viij. Qui custodierit pceptū nō experiet quicq̄ mali. Ideo Eccli. iij. Que precepit deus cogita semp. Ratio Eccli. xxxv. Salutare sacrificiū est attendere dei mādatis. quia cum alijs sacrificijs pōt dānari. sed nō cum obedientia mādatoz dei. Ideo compar auro. Nam sicut aurū indulcorat potū. z sic obseruatio pceptoz animū. Eccli. xxiij. Nil dulcius q̄ respicere in man-

datis dñi. Propk qđ dixit Samuel.j.Reg.xv. Nũ quid vult dñs holocausta ⁊ nõ potius vt obediat sibi: Nã obedientia plus valet q̃ victima. Grego. In victima aliena caro:i obedientia ỹo ꝓpria offertur. Itẽ aug cor letificat:⁊ sic obfuãtia mãdato⁹. Augus. Suauẽ ⁊ iocundã vitam gustabis:si ꝑcepta dñi fuabis ¶Tertij sunt ꝓtẽplantes.hi debẽt offerre thus deuotõis. Nã sicut thus dr a theos grece qđ ẽ de⁹latine.qr in dei sacrificio offerr si ue adolet.⁊ sic cõtẽplates debẽt se sacrificare deo modũ thuris. Verbi gra. thus ꝑmo i igne positũ calefit.⁊ sic cor eor ꝑmo dr calefieri igne deuotionis.quia dic Rych.de mystico somno. Deuotio ẽ feruida mẽtis i deũ dilectio. Scõo thus calefactũ dissolvit.⁊ sic mens cõtemplãtis in lachrymas dr dissolui deuotõis ⁊ desiderij post deũ dicẽdo cum ps.xlj. Fuerũt mihi lachryme mee ⁊c. Serñ. Futura gaudia nõ satis cõcupiscis:si nõ quotidie postulas cũ lachrymis. Tertio thus post dissolutio elevat sursum i aera:sic mens cõtẽplãtis ad deũ dr eẽ elevata:ad Col. iij. Que sursuz sunt q̃rite:q̃ sursum sunt sapite:non q̃ sup terrã.qr frena cõcupiscẽtia impedit cõtẽplationẽ. de quo Ysiõ.de sũ. bo. Oculus alta conspicere nõ poterit quẽ pulvis claudit. Jõo aie cõtẽplative põt dici illud Isa.lj. Elevare elevare cõsurge hierlm. Dic ẽm Aug⁹.in li.j.de trini. Quãto magis homo de tẽporalib⁹ ad eꝛna se extẽdit:tãto sil'ior deo erit. Dicãt igit cõtẽplativi cuz apostolo ad Phil.iij. Nostra cõuersatio i celis ẽ. Quarto thus elevatũ dilatat in tẽplo. ⁊ sic mens devota sursuz elevata ad celestia dilatatur desup celestibus theoricis:meditãdo bonitatẽ dei ⁊ gloriã sctõr ⁊ gaudia eor. De hoc apls.ij.ad Cor.vj. O corinthij cor nostrũ dilatatũ ẽ.rangz filijs dico:dilatami ⁊ vos vt post hoc tũc efficiami ꝑni ad quecz bona opa. Dicẽdo cũ ps.cxviij. Viam mãdator tuor cucurri:cum dilatasti cor meũ Quito dilatatũ acuit versus celũ.⁊ sic mens cõtẽplãtis i tali devotõe acuit vsus celum p grãz actionẽ totius boni recepti a deo i ipsi⁹ effusiõe:sicut fecit apostolus q̃ dixit.ij.ad Cor.xij. Pro me autem nihil gloriabor:nisi in infirmitatib⁹ meis.gra dei sum id qđ sum. Sexto acutũ evanescit q̃ non amplius apparet.⁊ sic mens cõtẽplãtis sic i devotõe accensa:sic dissoluta:elevata ⁊ dilatata⁊ acuta evanescit p suũp ius⁊ oim sensibiliũ obliuionẽ.de quo Rich. Sepe ꝓtẽplates sunt i tãta altitudie q̃ ea q̃ circa ipos fiũt ignorãt.vt legit de sctã Monica matre sancti Augustini:q̃ i ꝓtẽplatõe rapta clamavit. Volem⁹ i celũ:volem⁹ i celũ. Mirãtibus populis i ecclesia:estimabãt eã a rõne destitutam Post hoc ad se reuersa interrogabat cur sic clamasset:rñdit. Cor meũ ⁊ caro mea exultauerũt i deũ vivũ. Igit de tali devota aia põt dici illud Cant.iij. Que ẽ ista q̃ ascẽdit p desertũ sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe ⁊ thuris.

¶Sermo xlij. ¶Ad idẽ.

Vidi et testimoniũ ꝑhibui.qr hic ẽ filius dei. Jo.j. In sũma euãgelij duo tangũtur. Primo Johannis humilitas vigorosa;ibi .vidit Jesum Johannes venientẽ ad se. Secũdũ ibi.hic est q̃ baptisat De primo dic. In illo tẽpore.s.cum iudei miserũt sacerdotes ⁊ levitas ad Johannẽ interrogãtes eum. Quis es tu: Respõdit. Non sum ego xpus.Et de nicz volẽtes scire q̃s eẽt:respõdit eis. Ego sum vox clamãtis i deserto ⁊c.cui⁹ non sum dignus corrigiã calciamẽti solvere.Et cum iohãnes baptisaret i iordane ad se veniẽtes:tunc vidit Jesum ad se veniẽtem.s. inẽ alios homies. Ecce iohãnis humilitas. non se extollebat nobis i exẽplũ:vt de bonis gratuitis nõ extollam⁹ nos:ꝫ magis humiliemur:iuxta illud Eccli.iij. Quanto maior es humilia te i omnibus:⁊ invenies grãm. Qđ documẽtum servans Maria:ait Luc.j. Ecce ancilla domi.licz fuit domia mundi ⁊ regina celorũ. Jõo i cãtico suo. Respexit humilitatẽ ãcille sue.nõ matris sue. Itẽ Jesus venit de galilea bis ad iohannẽ. Primo vt baptisarek ab eo.de quo Matth.iij. Scõo vt manifestaretur a iohãne. Et merito venit secũdo ad eum scõm Chryf.quia dicit Matth.iij. Exibat ad iohãnem omnis hierosolyma:⁊ omnis iudea:⁊ ois regio circa iordanẽ.⁊ baptisabãtur ab eo in iordane cõfitentes pctã sua. Sz ꝑma vice venerat xpus ad iohannẽ vt baptisarek. Ne ergo aliqs ipsum vt ceteros crederet eẽ peccatorẽ:cõvenies fuit vt secũdo veniret:vt iohãnes ex suo testimõio eum ostenderet innocentẽ:vt sic omnis mala suspitio de christo a cordibus hominuz tolleretur:ostẽdens eum agnum sine macula dicens. Ecce agnus dei q̃ tollit peccata mũdi.q̃si di. Agnus a patribus desideratus Isa.xvj. Emitte agnum domie domiatorem terre. Ecce agnus in lege figuratus.de quo Exod. xij. Erit agnus sine macula masculus ⁊c. Consuetudo est vt boni servi laudant dominũ:⁊ probi milites regem suuz:⁊ industrij nuncij exaltant innocentem. Sic in ꝓposito servus dominũ.miles regem p̃cursor salvatorem: Johannes christus commendat a duobus. ¶Primo quid habeat ex natura. Secundo q̃ confert ex gratia. Primo ex natura est dulcis:tractabilis ⁊ annosus. Ideo dicit. Ecce agnus dei. Agn⁹ nõ habens cornua quib⁹ reverberet:non habens vngulas.i.clawen.quibus te laceret.non habet dentes quibus te mozdeat.nec rostrum cum quo te pungat. ¶Item nota christus dicitur agn⁹ quattuor de causis. Primo ꝓpter vite innocentiã.s. Pet.ij. Qui peccatum non fecit:nec inventus est dolus in ore eius. Hic agnus dicit lupis Johã.viij. Quis ex vobis arguet me de peccato: Sic si vis partem habere cum isto agno in ovili suo:esto innocens. Psal. xxiiij. Innocentes ⁊ recti adheserunt mihi. ¶Secundo dicitur agn⁹ ꝓpter molestie patientiaz.⁊ sic christus.j. Pet.ij. Cum malediceretur quasi seductor non maledicebat.i.imꝓperabat eis mala. cum pateret vt infamis non cõminabat. De quo Isa. liij. Quasi agnus coram tondente se obmutescit: non aperiens os suum. Et sic nos si volumus habere partem cum isto agno:debemus esse patientes. Jaco.v. Patientes estote cõfirmantes corda vestra. Sed heu multi sunt qui ad vnicum verbũ movent vt agant ora ad imꝓperia. Hi proprie faciunt vt strix quod est animal spinosum:mittẽs

spinas q̄si sagittas vt canes vulneret insequētes. Tales sunt vt vasa testea t fragilia: q̄ ad modicum pulsum frāgunt Treñ.iiij. Quomō reputati sunt in vasa testea: op⁹ manuū figuli. Christ⁹ ḡ dī agn⁹ ꝓpter patiētiā aduersitatis quā habuit dum eēt in mūdo: nūc non minus ē patiēs existēs i celo: cuz tot malox sustineat scelera t pctā a malis hoibus. De q̄bus ad Heb.vj. Rursum crucifigētes filiuz dei. Sz dīc Greg. Qui i pñti velut agnus ꝑce vnica flecti potuit: oī leone feriox iexorabilis oib⁹ i iudicio futuro apparebit. Tertio dī agnus ꝓpter victime ꝓdecētiā. Agn⁹ ꝓsueuit victimari i sacrificiū ꝓ pctō: vt dī Leui.xiiij. Cū em̄ sacerdos purificās hominē statuerit eū cozā domio tollet agnū t offerret eū ꝓ delicto. Sic xp̄us victimat⁹ t occisus ē i ara crucis ꝓ pctoribus redimēdis Hiere.xj. Ego q̄si agnus māsuetus q̄ portat ad victimaz. Er ḡ dī agn⁹ dei: q̄ deus pat̄ illum obtulit ꝓ salute mundi Ro.viij. Proprio filio suo nō pepcit deus: ꝫ ꝓ nobis oibus tradidit illum. Ecce ideo agnus dei. Sz deus illum acceptauit vt oblationē dignam t sufficientē. vt dīc Theoph̄. ꝓ ꝑcio hūane redēptionis: cui⁹ sāguis sup postes saluabit ab angelo p̄cutiēte. j. Pet.j. Non corruptibilibus auro t argēto redēpti estis: ꝫ sāguie agni icōtamiati. Quarto dī agnus xp̄i mīs noticiā. q̄ agnus dī ab agno scēdo. q̄ i turba magna agnoscit mīez. Et sic xp̄s licz eēt i tāto strepitu turbax t i tāta p̄ssura crucis nō tū fuit imemox mīs sue quādo sibi statuit fautorē t custodē Johā.xix. Cum vidisz Jesus matrē t discipulū stantē dixit mīi sue. Mulier ecce filius tuus. Etiā agnus dī ab agnoscēdo patrē: cui fuit obediēs vsq̄ ad mortē: mortē aūt crucis. Etiā agnus dī ab agnoscēdo gregē suum ꝓ quo mortuus ē domin⁹ Luc.xxiij. Pat̄ dimitte illis. Jōo ter i missa dī Agnus dei. Dixi secūdo cōmēdat Johānes xp̄m i hoc q̄ confert ex gr̄a. q̄ ē vtilis t fructuosus. Jōo subdit. Qui tollit pctā mūdi. Glo. .i. originale: q̄ fuit cōmune toti mūdo: q̄ in lege nec ꝓ agni oblationē: nec ꝓ alia sacrificia ita cōueniēter t ꝑfecte auferri poterat. De quo ad Heb.ix Impossibile ē sanguinē hircox aut vitulox auferre pctā. Sz iste vt scribit Osee vlt. aufert omnē impietatē. Jōo xp̄iani oēs sceleratī pctis aggrauati ad ip̄m fugere debēt. q̄ dī.j. Johā.j. Ipe ē ꝓpciatio ꝓ pctis nostris. Non tm̄ nostris: ꝫ totius mūdi. Nicola. ō lyra. Ipe ē in quo ē gr̄a t virtus purgatiua omniū pctox. Nā ipe ē agnus q̄ nos misericorditer redemit. de quo Apoc.v. Vidit Johānes librum septē sigillis signatuz t nemo poterat soluere ea t aperire librum. t ego flebā: t vnus ō senioribus dixit mihi. Ne fleueris. Et vidi agnū stātē tanq̄ occisum: t accepit librum t aperuit. Tūc t quattuor seniores cātabant cāticuz nouū dicētes. Dignus es domie deus noster aperire librū: t soluē septē signacula ei⁹. Septē signacla sunt septē mala q̄ venerūt ex ꝓuaricatōe ꝓmox parētū cōtra genus hūanū. Primū ē dei irritatio. ps.cv. Irritauerūt euz i vanitatib⁹ suis. Deut.xxxij. Ad iracundiā cōcitauerūt euz: ꝓpter ea dēs nascimur filij ire. Eccli.xlj. De vobis q̄ dereliq̄stis legē altissimi. si nati fueritis i maledictōe nascemi. si mortui fueritis i maledictōe morieni. Sz ꝫ sigillū agnus dei aperuit. q̄ ira dei mitigauit. de quo apl⁹ Ro.v. Cum inimici eēm⁹ reconciliati sum⁹ ꝓ sāguinē filij eius. Secūdū malū fuit: doni amissio. i. originalis iusticie ꝓditio ꝓ se t posteris Treñ.j. Nederūt queq̄ ꝓciosa ꝓ cibo. Reuera ꝓciosum fuisz opus si Adā ꝓstituisset tūc oēs in inocētia fuissem⁹ nati t i iusticia originali. nūc vo oēs pctōres: ad Ro.iij. Oēs peccauerūt t egēt gr̄a dei. Prouer.xx. Quis pōt dicere munduz ē coz meū: purus sum a pctō: j. Johā.j. Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ non habem⁹ ꝛc. Sz hoc sigillū ipe agnus dei aperuit. q̄ iusticiaz ipetrauit. de quo apl⁹ ad Ro.v. Nūc iustificati in sanguine ip̄ius salui erim⁹ ab ira ꝓ ip̄m. Tertiū malū fuit patrie exultatio. i cui⁹ signū bō fuit electus de paradiso. Sz cōtra hoc ipe patriā acq̄siuit t p̄misit Luc. xij. Nolite timere pusillus grex. cōplacuit p̄ri meo dare vobis regnū. Quartū malū fuit i exiliū relegatio. cōtra hoc ipe vocat nos de exilio Matb.xj. Venite ad me oēs q̄ laboratis t onerati estis: t ego reficiā vos. Quintū malū fuit ad satisfactionē obligatio. de quo magr̄ in.iij.sent.dist. xviij. Deus decreuit vt hō ꝓpt pctm̄ nō itromitteret i paradisū. i. in contēplationē dei: nisi i vno homine eēt tāta humilitas q̄ posz oibus ꝓdesse. sicut in hoie tanta fuit superbia q̄ oibus nocuit: ꝫ seip̄m humiliauit vsq̄ ad mortē: ꝓ oib⁹ satisfecit. Ps. Que nō rapui tūc exoluebā. De quo Isa.liij. Gratis venūdati estis t sine argēto redēpti ꝛc. Sextū malum fuit gl̄ie amissio. de quo Isa. Tollatur impius ne videat gloriā dei. Sz ipe repauit Jo.xiiij. Vado vobis parare locū. In collecta. Deus q̄ nobis p⁹uenigenitū tuū eknitatis aditū deuicta morte reseraſti ꝛc. Et ps.xv. Tu es q̄ restitues hereditatem meā mihi. Septimū malū fuit acq̄sitio pene. s. mortis aie: ad Ro.v. Regnauit mors ab adā. non soluz i corpe: ꝫ etiā i aia. Sz ipe agn⁹ dei hoc sigillum aperuit. Greg. Morte nraz moriēdo destruxit De quo .j. Cor.xv. Sicut oēs i adā moriunt: ita i xp̄o oēs viuificabunt. Subdit. Hic ē de quo dixi qui post me venit. Ibi Theoph̄. Quia xp̄us iaz erat.xxx.ānox rōe tēporalis necessitat⁹: qui añ me factus ē. Aug⁹. i. dignior me. q̄ ꝓr me erat. s. scōz diuinitatē. q̄ ab eno Eccli. xxxiij. Ego ex ore altissimi ꝓdiui ꝓmogenita añ oēm creaturā. Et ego nesciebā eum. s. quo ad psonā hūanitatis ꝓpria cognitione: ꝫ vt manifestarek in isrl̄. Ego veni. Ecce hic possum⁹ elicere q̄ liber de infantia saluatoris ē apocrifus. quia si feciſſet signa notificasset seip̄m: t nō fuisset opus a Johāne manifestari. Ego veni in aqua baptisans. q. d. baptism⁹ meus exilis ē. Querit an baptism⁹ Johānis fuit sacramētuz: Respōdet sctūs Tho. sup. iiij. sent. dicēs. Sacramentum dicit dupliciter. Uno modo quasi sacre rei signum. t sic erat sacramētum. significabat em̄ rem sacram. quia baptismū christi q̄ est remissio peccatorū. Alio modo ꝓprie sacramentū dī sacre rei signū t causa: t sic nō fuit sacramētum. Sz dī. an pueri debent baptisari baptismo Johānis: Respondet sanctus Thomas super. iiij. sententiarum. distinct. ij. Baptism⁹ Johānis fuit baptism⁹ penitentie. quasi Johannes diceret: Penitteas et

go fac te baptisari. ꝛ pnia non cõpetit pueris. ergo nec baptismꝰ Johannis. Sz di. an baptismꝰ Johannis ꝓferebat grãm: Rñdet sanctus Tho. pte. iij. q. xxxviij. arti. iij. q nõ. qz opatio Johannis erat saltim ꝺdã ꝓparatio ad xpm: sicut ministri z inferioris artificis ẽ ꝓparare materiã ad formã quã iducit pncipalis artifex. gra autẽ cõferẽda erat hoibꝰ p xpm: sm illud Johã. j. Gra z veritas p Jesum xpm facta ẽ. Et ido baptismus Johannis grãm verã nõ cõferebat. conferebat autẽ dispositiue. Et hoc tripliciter. Uno modo p doctrinã Johannis iducẽtẽ hoies ad fidẽ. Alio modo assuefaciẽdo homies ad ritus baptisandi. Tertio p pniam ꝓparãdo hoies ad suscipiẽdus effectũ baptismi xpi. ¶ Sz di. cũ dr Marc. j. q Johannes fuit i deserto baptisans z ꝓdicans baptismũ i remissionẽ pcꝰ. ꝛ pnia z remissio pcꝰ ẽ p grãm. igit baptismꝰ Johannis cõferebat grãz ¶ Rñdet sctus Tho. vbi. s. allegãs Bed. q pt itelligi duplex baptismus pnie. qz erat quoddã inductiũ ad pniam: z quasi ꝺdã ꝓtestatio qua ꝓfitebãtur homies se pniam acturos. Alius autẽ baptismus xpi p quẽ pcã remittũtur: quẽ Johannes dare non potuit: ꝛ soluz ꝓdicabat baptismũ pnie i remissionẽ. non autẽ cõferebat. ido dixit hic in textu. Ego veni i aq̃ baptisans. Nõ exponẽs Greg. dic. Johannes nõ i spũ: ꝛ i aqua baptisauit. qz pcã soluere nõ valebat: qõ solũmodo ẽ gra spũssancti q̃ baptismus Johannis grãm non cõferebat. ¶ Dixi scdo tãgitur ꝓdicatõis eius veritas gloriosa: cũ ibdit. Et testimoniũ phibuit Johannes dicẽs. qz vidi spm̃ scm̃ q̃si colũbã descẽdẽtẽ ỏ celo z manẽtẽ sup eũ. Angelꝰ nõ descẽdit i ipm̃ sãctificãdo. qz sãctus sctõꝝ erat: ꝛ fuit ad oñdẽduz eũ sctm̃. Et dic. manẽtẽ sup eum. Chryſ. Differẽtia erat int̃ sãctitatẽ xpi z aliorꝝ sctõꝝ. Nã ipe sic est sãctus q i ipo habitat plenitudo spũssancti ꝑmansiue z possessiue: ita q ipam non põt amittẽ. In oibus autẽ viatoribꝰ nõ ita plenarie fuit gra spũssancti z ẽ ꝙn possunt eam amittẽ: nisi cõfirmẽtur a deo. ¶ Et dic. q̃ãꝛ columbã. Sciẽdum q illa fuit ꝙa columba. Uñ Aug. ỏ agone xpiano. Sic dicimus xpm verũ corpus habuisse: licz vera columba fuit: nõ tamẽ fuit gnãta naturaliter virtute columbarũ: ꝛ p diuinã potẽtiã nouiter ꝓducta. Ita spũssanctus oculis hominum apparuisse videbat i specie colũbe sic nouiter z recẽter a deo ꝓducte. Sz aliter apparuit filius i humana natura: aliter spũssanctus i columba. Nam filius vt dic sanctus Tho. pte. iij. q. iij. arti. vij. assumpsit humanitatẽ. Spũssanctus non assumpsit columbã i vnitate ꝓsone: ꝛ solum tanq̃ signũ ipius. Ido Aug. ij. ỏ trinit. dic q filius dei dici potuit homo rõne vnius: ꝛ spũssanctus nõ potuit dici columba. z sic ỏ flatu z igne i q̃bus spũssanctus apparuit. Subdit. Et ego nesciebã eum. ¶ Sz di. cũ dr Math. iij. Ego a te debeo baptisari. Rñdeꝺ. nesciebam eum ita ꝓfecte sicut postq̃ eũ baptisaui. Uel sic. nesciebã illã auctoritatẽ baptisandi mihi reuelatam. ꝛ qui misit me baptisare in aqua: ille mihi dixit z reuelauit. Sup quẽ videris spm̃ sanctũ descẽdentẽ z manentẽ z requiescẽtẽ: hic ẽ qui baptisat i spũsancto. ¶ Itẽ nota Nicolaus de lyra sup Johannẽ in isto ỽbo: manẽtem. In mansiõe quies designatur. Qz autẽ spũssanctus in aliquo non quiescit duplici causa cõtingit. Una ex pcõ mortali p quod effugatur spũssanctus Sap. j. Nõ habitabit in corpore subdito pctis. Alia causa ex peccato veniali: p quod aliqua ỏpatio spũssancti impeditur. In xpo autẽ nec̃ mortale: nec̃ veniale: nec̃ originale pctm̃ fuit. vñ semp sup eum mãsit. i. quieuit. Alia causa. quia cõtum ad grãs gratisdatas non semp adest virtus opandi miracula: nec ꝓphetis virtus ꝓphetie. Christus autẽ semp habuit potestatẽ ad omnẽ opationẽ virtuum z opationẽ grãꝝ: ido sup eum mãsit Isa. xj. Requiescit sup eũ spũs domi. qõ itelligẽdum est de christo inq̃tum mior est patre z spũsancto: scz scõm q homo. Cũc subdit. Hic est q̃ baptisat in spũsancto. ¶ Nota duplex potestas christi attenditur in baptismo. Prima ẽ essentie: scz que mundat interius animã a peccati macula. hanc potestatẽ nulli cõmunicat. Secunda est potestas misterij. hanc cõmunicat fidelibus Marc. vlt. Baptisantes eos in nomie patris z filij z spũssãcti. Et ido sacerdotes vt ministri secundarij habẽt potestatem baptisandi. ꝛ christus inq̃tum homo est caput omniũ ministroꝝ ecclesie: vt dicit apostolus. Qñtum ad hoc habz singularẽ potestatẽ z excellẽtiam in sacramẽtis. que excellẽtia vt dic Nicolaus de lyra sup Johannẽ apparet in quattuor. Primo i sacramẽtoꝝ institutõe: quorum institutor est solus christus: sic q nullus homo nec etiam ecclesia tota possz sacramẽta instituere. Sacramẽta em̃ grãm conferũt. cõferre autẽ grãm ẽ solius dei. z ido qz christus ẽ solus verꝰ deus: sacramẽta potest instituere. ¶ Secundo qz ex merito sue passionis christi sacramẽta virtutẽ habent. Roma. vj. Quicũq̃ baptisati sumus in christo Jesu: in morte ipsius baptisati sumus. ¶ Tertio quia christus potest cõferre effectum baptismi sine sacramẽto: quod est soliꝰ dei. ¶ Quarto qz alit quo tẽpore baptismus cõferebatur ad inuocationẽ nomis christi: licz em̃ modo non fiat. Nec em̃ christus nulli hominũ cõmunicauit: ne aliquis in nomine Petri vel alicuꝰ sancti baptisaretur: ne fieret scisma in ecclesia. z baptisati ponerẽt spem in illis in quoꝝ nomie baptisati eẽnt. Spũs ergo sanctus mansit sup christũ qui solus interius sui virtute mũdat baptisando p grãm. Cunc subdit. Et ego vidi. s. oculo interiori: z testimoniũ phibui: qz hic ẽ filiꝰ dei. ¶ Nota itez duplex ẽ baptismꝰ scz sacrãlis: z spũalis. Sacrãlis baptismꝰ mũdat puulos ab alieno pctõ. s. originali. adultos ab originali z actuali virtute passiõis xpi. z tollit oẽm penã culpe quã homo a seipo cõtraxit vl ab alio imposita sibi: q̃ saltez retardat z ipedit a patria. Dico ꝓmo penaz culpe ꝓpr̃ irregularitatẽ bigamie q̃ nõ ꝓcedit a culpa. vt ptz dist. xxxiij. si q̃s viduã. Baptismus licz tollat culpã: nõ tñ penã homicidij. vt ptz dist. iiij. si q̃s. Dixi quã homo a seipo cõtraxit vel ab alio imposita: vt pnia. Et dixi que retardat ꝓpter penam corporalẽ: scz vt fames sitis: q̃ non retardat: ꝛ ꝓmouet. ¶ Sed di. si baptismus tollat omnẽ penam tunc aliqõ peccatuz manebit impunitum: qõ ẽ cõtra Aug. Nullum malũ impunituz: Rñdet sctus Tho. sup. iij. Mala eoꝝ qui ba-

ptisank non manēt impūnita. qz puniunk pena insufficiēti i seipis p ꝛtritionē vl attritōem vt i adultis. Sufficiēti autē pena i capite p passionē xpi. qz p baptismū homo icorpak xpo ⁊ fit mēbꝝ xpi. Et ideo pena quā xpus sustinuit reputak ei i satisfactionē Ro. vj. Quicūq; baptisati sum⁹ i xpo Jesu in morte ipius baptisati sum⁹. cōsepulti em sum⁹ ⁊c. ¶ Scōo em ē baptism⁹ spūalis. s. flamis: vt ex vera cōtritōne cordis ⁊ effluētia lachrymarū hz vim regenerativā. s. in spū cōtritōis ⁊ aq̄ lachrymarum. de q̄ ps. lxxiij. Cōtribulasti capita draconis i aqs. Heri. Nō in nobis min⁹ ē in vnda lachrymarū ⁊ afflictōe penar: ipe deus supplet suis penis. Ille baptism⁹ noster spūalis figuratur i corpali baptismo xpi. Augus. i li. de doct. xpia. Dis xpi actio nostra ē instructio. Et apostol⁹ ad Ro. xv. Quecūq; scripta sunt: ad nostrā doctrinā scripta sunt. ¶ Igitur q̄tuor scripta sunt de baptismo xpi. Primū est q̄ Johānes tenuit xpm i manibus. Spūaliter. Johānes iterptak gra vel in quo ē gra dei. qz gra tenet i manu penitētē ne recidiuet. De quo sā ctus Tho. li. iij. ptra gētiles. cap. lv. Indiget hō diuine gre auxillo vt pseueret i bono. De quo etiā. j. Pet. vlt. Deus ois gre qui vocauit nos i eternā gloriam suā: ipe pficiet cōfirmabit solidabitq;. Hz ne pctōr iā penitēs in pristinū opus redeat: ⁊ ne sic fieret nouissim⁹ error peior prore Marc. vlt. ⁊ ne assimilarek bruto Prouerb. xxvj. Canis reuersus ad vomitus: sic q̄ reiterat stulticiā suā. Ergo reqrik ad sackm baptismi Johānes. i. gra dei. q̄ tenet hoiem ne recidiuat: ad Tyt. ij. Apparuit gra dei erudiēs nos vt abnegātes oēm impietatē ⁊ secularia desideria. ¶ Scōo legim⁹ columbā descēdentē q̄ mansit sup eū. Columba hz gemitū. p cātu: ⁊ significat spm̄ pmouētē ad gemitū. p cōmissione pctōr ⁊ defectuū cōsideratōe: ad Ro. viij. Ipe spūs postulat p nobis gemitibus ienarrabilib⁹. Nā ad vex penitentē reqrik gemitus ⁊ dolor. Aug. de pnia. Bene penitens semp doleat ⁊ de dolore gaudeat: ⁊ se non semp doluisse doleat. dicēdo cum ps. xxxvij. Dolor meus in cōspectu meo semp. ¶ Tertio vox patris audita ē: hic ē filius me⁹ dilectus. Hoc cōtingit scōm apostolū Ro. viij. cum ipe. s. phibet testimoniū spūi nostro q̄ sum⁹ filij dei. Hoc fit quādo postposito oi timore ⁊ horrore piculor i deuotōe nostra non vt iratū: ⁊ pium ⁊ benignū ⁊ dulcē patrē adoramus. Pe q̄ deuotōe. Ro. viij. Accepistis spm̄ adoptōis filior dei: in quo clamam⁹. abba pat. Et sic nostra deuotio se habz ad deū non vt ad dñm. non vt ad iudicē: ⁊ vt ad pium patrē. In eadem em attestatōe stat vt simus filij dei: cum simus deuoti ad deum. ¶ Quarto legimus: celū se apiēs. p qō designak q̄ in spū baptisak: illi celū veraciter apiek cum de hoc exilio euolauerit. cum legitur Act. x. Vidit Petrus celum aptū: ⁊ linthеum q̄tuor initijs sūmitti añ eum in quo erāt omnia q̄drupedia: scz serpētina ⁊ volatilia celi. ⁊ vox facta ē dicēs. Surge Petre: occide ⁊ māduca. Nā p verā pniaz oia imūda q̄ aiaz maculāt ⁊ i linthеo scie apparuerūt illa occidūtur p contritōez ⁊ p verā pniaz ⁊ recipiunk i celū. Chryſ. O pnia auro rutilātior: sole splēdidior. q̄d de te dicā: q̄d de te referam: Dia ligata solutis: cōtritum saluas: imundū mūdas: tristē exhilaras. q̄disuz apis. ad vitā eternā reuocas. Mat. iij. Pniam agite ⁊c.

¶ Sermo xliij. ¶ Ad idē.

Ego a te debeo baptisari: ⁊ tu venis ad me. Mat. iij. ⁊ legit hodierno die. p euāgelicali officio. ¶ In sūma euāgelij duo inuūtur. Primo vigorosum exē pluz nostre humilitatis. Scōo generosuz testimonium eterne veritatis. Primū ibi. venit Jesus ad Johānē. Secūduz ibi. ecce apti sunt celi. De pmo dicit. In illo tpe: scz cum Johānes baptisaret homines i iordane ad se venientes: venit Jesus inter alios hoies: cum tamē baptismo nō egeret. qz verus deus: ⁊ alios saluare venerat Matb. j. Ipe saluū faciet populū suū a pctis eor. A galilea. i. a nazareth vbi latuerat: q̄ situata erat in galilea ad iordanē q̄ est fluuius: ⁊ oritur ad radicē lybani montis ex duob⁹ fontibus ior ⁊ dan. In quo fluuio dicit Aug⁹. i sermone de epiphya domi: facta sunt multa mirabilia. ¶ Primo legitur ps. cxiij. Iordanis cōuersus ē retrorsum. Dic magr. in glo. sup ps. ad lrām. Factum ē cum filij isrl exierūt de egypto: tūc supiores aq̄ iordanis fluxerūt retrorsuz. i. inclinatōes seu male passiones supioris ptis rōis mitigātur i baptismo. Item Helyas i iordane fecit diuisionē aquarum: tulit palliuz ⁊ involuit illud: ⁊ percussit aquas iordanis: ⁊ diuise sunt i duas ptes: ⁊ sicco pede trāsierunt Helyas ⁊ Helyseus. iij. Reg. ij. Et sic nunc i baptismate fit separatio pctōr ab homie. Et ad hunc fluuiū venit Jesus ad Johannem: dns ad suū: rex ad militē: imperator ad scutiferum: sol ad luciferuz. Hz q̄re: vt baptisarek ab eo. maior a miore: vt null⁹ dedignarek miorē se. ¶ Hz di. tamē xpus nō indiguit baptisari cum non habet patrē: q̄re ergo voluit baptisari: Rñdet sctus Tho. pte. iij. q. xxxix. ark. j. Primo vt aq̄s mundaret. de quo Ambros. sup Luc. Baptisatus est Jesus non mūdari volēs: ⁊ vt nobis flumia mundaret. ¶ Scōo vt legē quā instituerat impleret. de q̄ Augus. i sermone de epiphya. Voluit facere qō faciendum omnib⁹ impauit. Hoc est qō habek i canone de cōstituk. c. cum oēs. Quicqd iuris i alterum q̄s statuit: eoipso cōtra se vti debeat. hz em legi parers quā ipe tulerat. Et hoc ē cōtra aliquos de quibus Matb. xxiij. Alligāt onera grauia i hūer hominū: ⁊ mimo digito nō attigūt. Hz Jesus nō sic. ideo scribit Act. j. Cepit Jesus facē ⁊ docere. Et sactus Tho. Nō solū debebat implē ea q̄ sunt legis veteris: ⁊ etiā q̄ noue legis inchoare. ¶ Tertio baptismo Johānis baptisari voluit. Dic Hieron. vt baptismū Johānis approbaret. ¶ Quarto vt nemo quātūcūq; sctus baptismi grāz supfluā indicaret. ¶ Quito vt mysterū sācte trinitatis reluceret. Ideo Chryſ. i omel. Quia licz baptism⁹ Johānis erat pnie: ne aliqs estimaret q̄ xpus venisset ea ratione ad iordanē xpter pniam. ideo Johānes dixit. Ego a te debeo baptisari: quia sanctior ⁊ fortior ⁊ maior me es: ⁊ tu venis ad me q̄ nō indiges. quasi di. ego a te debeo iustificari vt efficiar celo dign⁹ ⁊ omnes homines debēt mundari per te: ⁊ tu ve-

nis ad me. ¶ Sed dī. tamen in vtero matris fuit sanctificatus ⁊ ab originali mūdatus: quom: ō dixit. eg o a te debeo baptisari: Rñdet scūs Tho. in. iiij. dist. ij. Dis homo nō baptisat⁹ tenek ad baptismū si ꝑt baptisari: vt habek i cano. de ꝑsbr̄. nō baptisa. ⁊ c. apostolico. ⁊ c. venies. etiā q̄ sunt sācti ficati i vtero. Primo ꝓpter obedīēte subiectionem. q: dicit generale ꝓceptum Marc. vlt. Eūtes baptisate oēs gētes. Secundo ꝓpter caracterē. dicit scūs Tho. Caracter ē signū sacramētale a deo impssum anime. q: ascribit nos familie xpi. q: baptismus habz efficaciā a morte xpi quo noiamur populus dei. Tertio ꝓpt cōformitatē passiōis xpi. q: baptismus: vt supra Io. vj. Quicūq baptisati sumus i xpo Jesu. i. i institutōe xpi Jesu: i morte ipsius baptisati sumus. Nam xpus instituit ꝟbo ⁊ facto. Verbo cum dixit Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto ⁊c. Et facto cum baptisare cepit. Cōfirmauit etiam ꝟbo cuz i die ascē siōis dixit Marc. vlt. Ite baptisate oēs gētes. Facto cum de latere eius exiuit sāguis ⁊ aq̄. Et sic baptisati sumus in xpo Jesu. i. i institutōe ⁊ cōfirmatione Jesu xpi. Dicit em̄ magister li. iiij. di. iij. Sacerdos baptisat exterius: xpus ꝟo interi⁹: q̄ tollit pctm̄ ⁊ cōfert grām: iuxta illud Johā. j. Sup quē videris spm̄sanctū descēdentē ⁊ manētē sup ipm: hic est q̄ baptisat i spūsctō. Sz baptismus hz efficaciam a morte xpi vt dictuz ē. q: mors eius ē causa purificatōis. In hui⁹ signū exiuit sāguis ⁊ aq̄ ō latere eius: vt dī Johā. xx. Sāguis in ꝑciuz: aq̄ in lauacrū. ꝓpter qō inquit apostolus ad Ephē. x. Habemus fiduciā in introitu sanctoz i sāguie christi. Nā scōm Hugo. apuit nobis passio xpi ianuā paradisi. Idcirco Johānes baptista licz sāctificatus i vtero ab originali: tamē debuit baptisari a xpo. s. a pena debita originali: q̄ est carentia visionis dei Magister in. iiij. dist. iij. Nec circūcisio nec baptismus apuit aditū regni celestis: ꝫ hostia salutaris. Idcirco anima Johānis baptiste descēdit ad lymbum vsq̄ ad passionē ⁊ resurrectionē. De q̄ Hern̄. liberatus ē p christuz: eo q̄ dixit. omnis salus nostra i xpi passione ē posita. ¶ Oz autē ecclesia in baptisādo gerit similitudinē mortis xpi patz ex multis. Primo añ ecclesiā exorcizak: ⁊ fit ozō sup baptisandū. ⁊ significat ozōnē quā fecit xpus post cenā añ passionē in q̄ oranit ꝓ oībus credituris Johā. xvij. Rogo vt vnū sint sicut ego ⁊ tu vnum sumus: pak̄ sācti fica eos i veritate. Scōo introducitur i ecclesiā baptisādus. ⁊ significat introductōem xpi i hierl̄m p⁹ captiuationē cū a iudice ad iudicē ducebak̄ ⁊ false accusabak̄. Tertio puer denudak̄. ⁊ significat denudationē xpi i loco crucifixionis: ⁊ sup vestimēta sua posuerūt sortē Marc. xv. Quarto baptisādus tenetur i alto sup fontē. ⁊ significat xpi exaltationē i cruce ⁊ acerbaz corporis ⁊ anime sepationē. Et sicut tunc xpus corpak̄ moriebatur. sic ⁊ pncipak̄ incipit puer baptisatus tuncviuere. Iō baptismus nō gerit solū sik̄itudinē vere mortis xpi: ꝫ etiā sepulture. Primo iungik̄ i ore ad significādum q̄ fidē public̄ ꝓfitek̄. Scōo in vertice ad significādū q̄ i agēdis subtilizek̄. Tertio inē scapulas: vt iugū dūi suaui⁹ ab eo portek̄. Quarto in pectore ad significāduz q̄ deus ab ipo dulci corde ametur. ¶ Scōo post baptismū alba veste induik̄. Spūak̄r q̄ corp⁹ syndone mūda fuit involutū a Joseph ab arimathia. Morak̄r ad significāduz q̄ peccati mac̄a ꝑ baptismū delek̄ ⁊ inocētia dak̄. ¶ Tertio ter imergik̄: ad significādū triduā sepulturā: vt hī i canōe ō ꝑse. dis. iiij. De trina mersiōe nil veri⁹ q̄ꝫ q̄ sepulture triduane sac̄a signam⁹. Morak̄r q̄ fidē trinitatis ꝓfitek̄. ¶ Quarto ꝑ baptismū patrinoz custodie deputak̄: ad significāduz q̄ corp⁹ xpi fuit munitū custodib⁹ Mat. xxvij. Ite custodite sicut scitz. Morak̄r: ad significādū vt Aug⁹. dic̄: ⁊ hī ō ꝑse. dist. iiij. Vos añ oia patrini q̄ filios i baptismo suscepistz: moneovt vos coḡscatz fideiussores apō deū extitisse ꝓ illis q̄s ō sacro fōte suscepistis Iō eos monere debetis vt castitatē custodiāt. iusticiā diligāt. ⁊ charitatē añ oia teneāt. symbolu⁊ ozōnē dn̄icalē teneāt: ipos docete. Et ħ est q̄ dicit apls. Cōsepulti sum⁹ cū ipo i morte. Et sic ptz baptismi ꝟtute fore a passiōe xpi. Augus. Si passio xpi abesset: nemo ad deū spē hīe possz. Et ḡ iobes dixit. Ego debeo a te baptisari. i. a passiōe tua: ⁊ tu venis ad me. Rñdit ⁊ dixit ei. Sine modo. i. ꝓmitte me baptisari a te. sic scz facīdo decet nos adimplere oēz iusticiā. i. ꝑfectā hūilitatē. ¶ Dicit em̄ Gozia. Tres sunt ḡd⁹ hūilitatis. Prim⁹ ſbdere se maiori: nec ꝑferri pari. hic ē iciptētiū ⁊ sufficiens Io. xiij. Dis aia ptātib⁹ sublimioꝛib⁹ subdita ē. q̄ ptāti resistit ordinatōi dei resistit. q: ois ptās a dño ē. Et ad Heb. xij. hortak̄ nos apl̄us. Obedite ꝓpositis vīs: nā ipi vigilāt rōez reddituri ꝓ aiab⁹ vīs. Scōus ḡd⁹ hūilitatis ē subdere se pari nec ꝑferre mioꝛi: ⁊ ē abūdās ⁊ ꝑficiētiū. Tertⁱ⁹ grad⁹ est subdere se maiori nec ꝑferri alicui: ⁊ ē supabūdās ⁊ ꝑfectoꝛ. Et sic se xps mioꝛi se subdidit Johāni i baptismate: ⁊ discipl⁹ i lotōe pedū Jo. xiij. ⁊ Marie ⁊ Joseph Luc̄. ij. Descēdit cū eis ⁊ erat subdit⁹ illis. Et hāc humilitatē docuit Mat. xj. Discite a me q: mitis sū ⁊ hūilis corde. Eccl. iij. Quāto maioꝛes hūilia te i oib⁹ ⁊ inueies grām. Jaco. iiij. Et. j. Pe. v. Deꝰ superbis resistit: hūilib⁹ āt dat grāz. Hek̄. Noli te ꝓpare maioꝛib⁹: nec mioꝛibus: nec alicui: nec nulli. q: ħ ē signū vere hūilitatis. De q̄ Chrys. Qui vere est humilis indignioꝛē se reputat alijs. Tunc dimisit eum. i. cōsensit vt ab eo baptisarek̄. Primo, phibuit Johānes quasi ex reuerētia. Secundo cōsensit verbis christi ex obedictia. Baptisatus autē Jesus ascendit de aqua. Dicit ascendit in signū q̄ q̄ se humiliat exaltabit Luc̄. xviij. Itez i signū q̄ baptisati statim ad virtutes ꝓficiunt ⁊ ad dignitates celestes subleuātur: ⁊ de carnalibus fiunt spūales. Et dic̄ de aqua. q: non i aliquo liquore q̄ꝫ in aqua potest fieri baptismus. nec i vino nec in oleo: neq̄ i medone neq̄ i aqua artificiali vt rosea: sed elementari. In necessitate autē vt dicit Nicolaus Dinckelspuel potest fieri i lixiuio. quia est naturaliter aqua seu substātialiter: licz per cineres colozata. Sicut em̄ potest fieri in aq̄s sulphureis. q: est aq̄ elemētaris. ⁊ nō ꝓpt aliud nisi ꝓpt effect⁹ baptismatis ad modū ꝓtetatz aq̄. ¶ Prima ꝓtetas ē aqua abluit sordes corpis. et sic baptismus sordes mētis, de quo Ezech. xxxvj. Effundā

sup vos aqđā mandā ⁊ mūdabímini ab oibus inq̄mētis vīis. Puer ab originali ⁊ actuali. ps.l. Lauabis me ⁊ sup niuē dealbabor. Jō Ambro. Baptism⁹ non req̄rit gemitū .s. pnie exteriozis: sed bñ interiozis. ⁊ hoc i adulto. ⁊ hoc habek in canōe de cōse. dis. iiij. c. sine. Sine pnia sunt dona ⁊ vocatio dei: licz tollit ⁊ mūdat omnē culpā: non tñ irregularitatē bigamie. vt habek i canōe dist. xxxiiij. si q̄s viduā. Scōa ꝓprietas aq̄ ē q̄ extinguit ignē. et sic aq̄ baptismaꝫ extinguit ignē infernalē ⁊ ꝓfert salutē Marc. vlt. Qui crediderit ⁊ baptisatus fuerit salu⁹ erit. Jn illo autē q̄ ficte accedit nō opat remissionē pctōz: licz ei caracter imꝓimit: ꝫ incipit opari cū fictio recedit. de ꝓse. dist. iiij. tunc valere. Nec ē opus reiterare baptismū. ō ꝓse. dis. iiij. solet Tertia ꝓprietas aq̄ ē q̄ refrigerat. ⁊ sic baptism⁹ ꝓstat refrigeriū cōtra ardoꝛē ꝓcupie. de quo Rom. vj. Destruit corpus pcti. i. fomes deꝓmit. Psal. xxxviij. Remitte mihi vt refrigerer ⁊ amplius nō ero. s. tāto ardoꝛe succēsus ad malū. Quarta ꝓprietas aq̄ ē q̄ submergit. sic baptism⁹ submergit omnē ptātē diabolicam. vt habek de cōse. dist. iiij. Pharao ē submersus cū suis. Et significat q̄ diabolus omnes vires amittit in aqua baptismi. ps. lxxiij. Cōtribulasti capita draconū i aq̄s. i. oia pctā de ꝓse. dist. iiij. regenerante. vbi dī. Per baptismuꝫ oē pctm̄ originale actuale ⁊ veniale remittit. qō nō fit p alia sacra Quita ꝓprietas ē q̄ aq̄ fructificat terrā. ⁊ sic baptism⁹ rigat terrā cordis nostri ad fructificādum. ps. clj. Terra sine aqua. q. d. sine aqua baptismatis nullus ē fructus boni opis. qz sine eo non ē salus. xv. q. j. firmissime. Firmissime tene q̄ null⁹ ꝑt salu⁹ fieri si ꝓtēnit baptisari Sz dī. a quo fuit institutus baptismus Johānis: Respondetur q̄ a deo Johā. j. Qui misit me baptisare ille dixit mihi. sup quē videris spm̄sanctū descēdentē ille ē qui baptisat in spū. Sz dī. qō a deo instituit: dī dei ⁊ non homis. vt dī baptismus xp̄i: non Pauli. j. Cor. iij. ꝫ hic dī baptism⁹ Johānis ⁊ nō dei: Rñdetur q̄ Johānes fuit minister ꝓmarie instituōis ⁊ singularis executōis ⁊ totalis. qz de⁹ in illo baptismo nihil faciebat qō p Johānē fieret. totuz em̄ āmīstrabat. qz tm̄ exteri⁹ lauabat ⁊ fuit ꝑcipuus āmīstrator. Et qz deus q̄ ipsum instituit: ⁊ ei officiuz āmīstrādi cōmisit ⁊ nō alteri. idcirco a Johāne noiat. ⁊ cessauit cessante Johāne. Sz i baptismo xp̄i nullus alter erat plenarī⁹ admīstrator. ꝙa ibi fiebat iterioꝛ regeneratio. ergo non nomiatur a Petro ⁊ Paulo ꝛc. ꝫ a christo. Jō Johānes dixit Matth. iij. Ego baptiso vos i aqua. Glo. añ corpora lauo. q. d. pctā nescim⁹ soluere. Et sic baptism⁹ Johānis ad figurādum baptismū xp̄i: ⁊ ad asnescendū ad xp̄i baptismū fuit institut⁹. Et forma baptismi Johānis fuit i nomie vēturi. Sz dī. i qua forma Johānes ꝑdicauit ⁊ baptisauit xp̄m: Respōdet Nicola⁹ Dinckelspuel. sup. iiij. dis. xij. q. xp̄us fuit baptisatus a Johāne ꝓfectioꝛi forma ꝫ cōsueuerat habere Johānes quādo cōmuniter baptisauit. patz p Augst. ⁊ Bedā: qui dicunt ibi fuisse trinitatē exp̄ssam. patrē in voce. filium i carne. spm̄sanctuz i specie colūbe. Dñ pōt dici q̄ xp̄s fuit baptisatus in forma quā nūc habz ecclesia. si nō ꝓbotū facto. Jdē dicē q̄ btā v̄go ⁊ oēs apostoli fuerūt baptisati. De apostolis habetur in cano. de cōse. dist. iiij. quādo ab hierosolymis. ⁊. c. sequē. ⁊ probat p locum a maiori. quia si christus baptisari voluit: videtur q̄ nullum voluit ab hac lege exemi. Sz dī. an aliquis posset baptisare seipm: Respōdetur q̄ non. quia iter baptisantē ⁊ baptisatum oportz esse distinctōem ꝓsonalē. vt habetur de bapti. ⁊ eius effec. c. debitum. quia ibi cōtrahitur cognatio spūalis baptisantis. Nullus autem potest esse pat suiꝑius. sicut em̄ in corporali generatiōe: sic ⁊ i sacramētali alius est qui generat: ⁊ ali⁹ q̄ generatur. Sz dī. exquo baptisabant discipuli añ passionē xp̄i: vt dicē magister in. iiij. dist. iij. ad quid valuit illud baptisma: Respōdet Alan⁹. habebat effectum dimittēdi culpam ⁊ cōferendi gratiam: ꝫ non tollēdi penam. quia descēdebant ad īferos: ꝫ i passione domi cōsecutus ē baptismus effectum totalē auferēdi culpam ⁊ penam ⁊ cōferēdi grām. Dixi secūdo innuit generosuz testimonium eterne veritatis dicēs. Et ecce celi apti sunt. Glo. Tantus fulgur circūfulsit christuz in baptismo quasi videret celum empyreū apertum. nō q̄ fuerat celuz diuisum: ꝫ quia videbatur apiri sicut tēpoꝛe choruscatōis videtur fieri. Et scōm Bedaz fulgur iste tādiu duranit q̄diu paterna vox audita est: ⁊ cum ea termīatus est. Sz dī. an conueniēs fuit celuz apiri eo modo sicut dictum est: Respōdet Remigius q̄ sic. Celum em̄ videbatur apertū ad designādum q̄ baptisatis in xp̄o aperitur ianua celest̄ regni. ⁊ sic erat figura. Ex hoc patet fatuitas mulier ꝓlozantiū incōsolabiliter mortem puerozꝫ vt infantiū. Nam gloriam quam sibi vellēt filijs inuident de quo gaudere deberēt. Et apparet q̄ reprehensibiles sunt illi parētes quoꝝ negligentia negligit baptismus. Et qui occidunt pueros crudeliozes sunt lupis ⁊ hostibus ⁊ leonibus qui legūtur alienos filios nutriuisse. vt patz de Cyro rege persarū quē nutriuit lupa: vt inuenit quidam pastoꝛ. Ecce bruta cōseruant homies in vita corporali. ꝫ parētes negligūt pueros i vita spūali ⁊ eternali. Et hoc est primuz testimoniū veritatis aptio celi ꝛc. Secundū testimoniū ē apparitio spiritussancti. de quo subdit. viderūt. s. tam Johānes q̄ Jesus spm̄ dei descēdentē. non p grām. quia ab instanti cōceptionis fuit plenus gratia spūssancti ꝫ descēdentē. s. in signo visibili: vt subdit. sic colūbam venientē supra se. i. sedentē supra christuz. Et hoc ē qō dī Johā. j. Manentē sup euz. De quo ꝓphetauit Jsaias cap. xj. Requiescet sup eū spūs dñi. Et merito spūssanctus apparuit: ad significādum q̄ paruuli post baptismū ⁊ etiam adulti efficiūtur templum domī: iuxta illud. j. Cor. iij. Templum domi sanctum est: qō estis vos. Q̄ q̄ in magna reuerentia tenebatur archa testamēti in qua fuit māna: vt dicit apostolus ad Hebre. ix. quāto magis deberent parentes ad paruulos reuerētiam habere: in quibus est spirituussanctus. Jō apostolus. j. Corinth. iij. Si quis violauerit templum dei: disperdet illum dominus. Ecce q̄fatui sunt qui diu faciunt iacere pueros sine baptismate: hospitātes spiritum malignum. quia dicitur in catbecismo.

Exi maligne spūs. Et cū hoc ponūt puer in pcto. qz posset mori sine sacramēto baptismatis: sine quo quis nō ē salus. ¶ Sz dī. vtz fuerit ba columba: Rūdet sctūs Tho. pte. iij. q. xxxix. Nō decebat q filiꝰ dei q ē veritas pīs aliq̄ fictōe vteretur sicut fantasticū ē: ꝫ vez corp⁹ suscepit. sic etiā spūs sanctus q̄ est spūs veritatis verā columbā formauit in q̄ apparuit: licz non assumpsit in vnitate pso ne sicut filius hūanitatē. Et dictū est q sedit super eum. Et hoc triplici de causa. Prima ē ad significandū eum hāe spm̄sctm̄ plenissime. Jō totuz habuit. De q̄ plenitudine scribit Joh. iij. Nō ad mē surā dat deus spm̄. Secūdo sedit ad designādum q cōtinue t frequēter datur nobis pticularit: t aliquādo recedit a nobis. in ipo autē semp mansit t non recessit ab eo. Tertio ad ostēdēduz q vox patris ipsi facta ē sup quo requeuit spūssanctus t nō alteri. de q̄ scribit Luc. iij. Ecce vox de celis t patris celestis dicēs. hic ē filius meꝰ dilectus. s. cōsubstātialis. qz de mea substātia genitus: nō optatus Et merito dilectus. qz omnes cause dilectōis fuerunt in eo ꝓpt quas pater diligit filiū. ¶ Primo ꝓpt obediētiā Eph. ij. Factus ē obediēs vsq̄ ad mortē. Secundo ꝓpter doctrinam vl locutionē ad Heb. j. Locutus ē nobis in filio suo. Tertio ꝓpt sapiam ad Colos. ij. Oēs thesauri sapie t scie i eo sunt recōditi. Prouerb. x. Filius sapiēs letificat patrē. Quarto ꝓpt pulcritudinis formaz q̄ fuit in xpo Sap. vij. Candor ē lucis eterne t speculuz sine macula. j. Pet. ij. In quē angeli desiderāt inspicere. Jō ps. xliij. Speciosus forma p filijs hoim. In q̄ mihi bñ ꝓplacui. qz nunq̄ ei displicuit. nunq̄ oculos diuitatis offendit. qz ipsiꝰ volūtatē adimplenit. Joh. viij. Que bñplacita sunt ei facio semp. Propt qō dixit Joha. v. Non veni vt faciam voluntatē meā: ꝫ eius q̄ misit me patris.

¶ Sz dī. cur vox pīs sonuit: hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ: Rūdet ad designādū q nos q̄ttuor ꝓsequmur i baptismo. Primo em̄ discernimur a grege infideliuni i caractere t nomie. Caracter em̄ ē indelibilis qz a deo i baptismo impmit aie i signū q sumꝰ de familia eius. Et etiam discernimur noie Isa. lxv. Seruos suos vocabit alio nomie. s. vt denomientur xpiani a xpo. Tertio nobilitamur i adoptōem filioz Joha. j. Dedit eis potestatē filios dei fieri q̄ non ex volūtate carnis: nec ex volūtate viri: sed ex deo nati sunt. O magna nobilitas. j. Joh. xiij. Videte qualā charitatē nobis dedit: vt filij dei nominemur t simus. Oñ Hern̄. Participes nomis sumus t hereditatis. xpianꝰ sum: frater xpi suz. Si sum qō dicoz heres sū dei: coheres autē xpi. Tertio diligimur affectōe: vt i collatōe donoz. Pater em̄ tribuit nobis potētiam ne p violētiam oppzimamur. filius sapiam ne p fraudulētiam seducamur. spūssanctus bonitatē ne p malignolētiam deprauemur. j. Cor. x. Fidelis autē deus q̄ non patitur vos tēptari vltra id qō potestis: ꝫ facit cum tē ptatōe puētuz tc. quia astat nobis: ad Ro. viij. Si deus p nobis qs contra nos: Quarto i baptismo efficimur placiti t accepti deo in decore virtutum Ps. xliij. Cōcupiscit rex decorē tuū: vt impleat illud Sap. iiij. Placita erat em̄ aia illiꝰ.

¶ De sanctis Fabiano t Sebastiano.

¶ Sermo xliij.

Anquaz aur in fornace ꝓbauit illos: t inuenit eos dignos se.

Sap. iij. ¶ In summa ybor duo inuūtur Primo sanctor martyrū a dño ꝓbatio: ibi. tanq̄ aurū. Scōo ipor iusta inuentio: ibi. t inuenit eos dignos se. De pmo dicit. Tanq̄ aurum in fornace. Vbi sciēdum: fornax ē quadruplex i qua boies ꝓbant aut ꝓbari possunt. scz fornax miſie. culpe. getēne. t glorie. ¶ Prima fornax ē miſie. q miserīā i pūi itelligo q̄scūq̄ tribulatōes: siue ab itra: siue ab extra inatas. illatas. pmissas. In hāc fornacē ꝓjiciūtur iusti. s. q patiētiā. de quo Eccli. xxvij. Vasa figuli probat fornax: t homies iustos tēptatio tribulatōis. Et hoc quasi necessario habz fieri i electis i hoc seculo. sicut legitur Thob. xij. de Thobia angelo dicēte. Quia acceptus eras deo: necesse fuit vt tēptatio ꝓbaret te. Sicut sancta Judith alloq̄bat sacerdotes spūsancto docta Judith vij. dicēs. Corda populi ad eloquiū erigite: vt memores sint qz tēptati sunt patres nostri: vt ꝓbarentur i tribulatōibus varijs. Et subdit. Omnes qui placuerūt deo q multas trāsierūt tribulatōes. Illi autē qui tēptatiōes non susceperūt cum timore dei: t impatiētiā t impropriū murmuratōis sue cōtra dominū ꝓtulerūt extermiati sunt. Secūda fornax ē culpe. i hac fornace aliq̄ ardēt igne ꝛcupiscētie. aliq̄ ardore auaricie aliq̄ supbie. ꝛtumacie t vane glorie. In hac fornace perijt genus humanū q̄si i toto tēpore diluuij Gen. vij. Et sodomite Gene. xix. Itē Pharao cum exercitu suo Exo. xliij. ¶ Tertia fornax ē gehēne. ō qua Matb. xiij. Qui facitūr iniq̄tatē mittētur i caminū ignis: ibi erit fletus t stridor dētiū. Ps. xx. Pones eos vt clybanū ignis. Ibi ardebūt hi qui i vitijs arescūt t sine penitētia decesserūt. De quo Deut. xxxij. Ignis accēsus ē in furore meo: t ardebit vsq̄ ad inferni nouissima: hoc ē ineternū. Isa. vlt. Ignis eoz nō extinguet. Ibi reprobi ꝓbati sunt: t ꝓbabāntur t ꝓbabunt vsq̄ i sempiternū. ¶ Quarta fornax ē glorie de qua Isa. xxxj. Cuius ignis in syon: t caminꝰ in hierusalē. De quo ad Gal. iiij. Illa q̄ sursuz ē hierusalē est mater nostra. Fornax illa figurata ē Daniel. iij. ꝓ fornacem in qua positi fuerūt tres pueri que fuit accēsa nimis: et ambulabāt i ea Sidrach Misach et Abdenago: i medio flāme bñdicētes deū t laudātes. non nocuit eis flāma: ꝫ potius refrigerabat eos. Sic bñ fornax siue caminꝰ dī i hierusalem: cuiꝰ ignis charitas est. Existētes i ea non aliud facitūr q̄ vt deū incessanter laudent. In hāc fornacem ventūt qui bic i fornace tribulatōis prius probati sunt. ita q̄ in eis impletur illud ps. lxv Quoniam probasti nos deus: igne nos examinasti sicut examinatur argentum. Et iteruz Psal. eodem. Transiuimus per ignem t aquaz t eduxisti nos in refrigerium. Sic sancta Sara dixit. Thobie. iij. Hoc autem pro certo habet omnis qui colit te: quia vita eius si in probatione fuerit coronabitur. Sic sancti martyres probati sunt: vt dic thema. Tanq̄ aurū probauit illos. Dicit ꝓcipue tan-

q̄z aurum. ¶ Vbi sciendum q̄ sancti martyres hic auro ꝓparātur. z hoc ꝓpter q̄tuor. Primo qz in igne aurum probat: z sic peccatoz i martyrio Thob. iij. In tpe tribulatōis pcta dimittis. Vñ sicut baptismus flumis oia crimia homis lauat: sic baptimus sanguis. de cōse. dist. iiij. baptismi. Baptismū dico vicē supplere passionū. Idcirco dicit Leo papa: z habet in canone. xxiij. q. viij. Vi timoze z terroze postposito si qs ꝓ veritate fidei moritur: celeste regnū cōsequit. Hocipm ō foztib⁹ tribulatōibus patiēter toleratis itelligere possumus Vñ z beatus Job eiusdē. xxiij. cap. dicit. Probauit me q̄si aurum qō p ignē trāsit. Exvstiōe em̄ tribulatōis z subtrahunt vitia: z augētur merita iustis. q̄ non cōsumētur. qz i igne tribulatōis rubiginem. i. pcta dimittūt. ¶ Secūdo aurum ē ductile. qz sub malleo dilatat. sic gra dei p patiētiaz creuit i martyribus. Figurat Exo. j. Quāto magis opprimebat eos pharao: tāto plus multiplicabātur z crescebāt. Et sic sancti martyres i gra. Propt qō dic̄ apostol⁹. ij. Coz. xij. Libēter gloriabor in infirmitatibus meis: vt inhabitet i me virtus xpi. propter qō placeo mihi i infirmitatibus meis z cōtumelijs: i necessitatib⁹ z psecutōibus: i angustijs p xpo. Ps. iij. In tribulatōe dilatasti mihi. Vox faber est xpus. mallei psecutores. incus corp⁹ martyrum. aurū anima eoz. Sic igit ecōtrario qui in tribulatōe patiētia non habz nec i gra dilatat: auruz nō est. Sicut fistula eris q̄ vacua ē z pcussa sonat: sic vacuū a gra se oñdit q̄ in psecutōib⁹ impatiēs ē Gre. Nemo murmurās regnū dei accipit. ¶ Tertio martyres dei scī auro ꝓpart. qz ipm̄ hz colorē magis decoz iter cetera metalla. z sic iter cetos sāctos martyres hñt signū magis decoz martyrij. s. aureolā. Vñ canit de ipis eccl̄ia. Nā rubzo fluido sāguie laureis ditant bñ fulgidis. Sic dr̄ de eis illud Apoc. vij. Vi sunt q̄ venerūt ex magna tribulatōe: z lauerūt stolas suas z dealbauerūt eas i sāguine agni. Et sic in ipsis magis resplēdebit sol iustic̄ie: ita vt verificat i eis illud. j. Mach. vj. Refulsit sol i clipeos aureos: z resplendebāt montes ab eis sicut lampades ignis. Quia q̄ se magis cōfozmes fecerūt xpo p moz imitationē: magis etiā similes erūt i gl̄ia. ¶ Quarto aurū iter oia metalla est pciosissimū. z sic martyres iter ceteros sāctos maioris charitatis se oñdūt cum p fide xpi etiā se morti exposuerūt: sicut dicit sc̄us Tho. Nō ē maius signū charitatis pfecte q̄ mori p xpi noie. Et sic dic̄ idē doctoz i ka fe. q. xxiij. Ad pfectū martyrij req̄rit q̄ aliq̄s subeat morte p xpi noie. Nec ꝓprie dr̄ martyr q̄ p sola tolerātia carceris vl̄ alia tribulatiōe patiē: forte nisi mors ex his sequerek. Et subdit ibidē arti. v. Martyres dicunt testes. qz corpalib⁹ suis passiōibus vsq̄ ad mortē testimoniū phibēt veritati. nō cuicūq̄: ꝫ vitati fidei. Et sic cuiuslibet martyrij causa ē fidei vitas. Ideo oim virtutū opera fm̄ q̄ referunt i deū sunt q̄dā ꝓtestationes fidei p quā in notescit q̄ de⁹ hmōi opa a nobis req̄rit z nos p eis remunerat. z fm̄ hoc possunt eē martyrij causa. Vñ martyrū Johānis baptiste in eccl̄ia celebrat qui nō p fidei cōfessione: ꝫ p reprehēsione adulterij mortē sustinuit. Et sic nō solū martyr dr̄ q̄ patit p fidei ꝓfessione q̄ fit p vba: ꝫ etiaz q̄ patit p quocūq̄ ope bono faciēdo vel peccato eutando propter xpm̄. qz hoc totū ptinet ad fidei pfessionē. Nō ergo ē sia aurū nisi p charitatē. z hāc sancti martyres. s. fabian⁹ z sebastian⁹ z vincētius habuerūt: z in ea vsq̄ ad finem fortiter pseverauerunt. Ideo merito de eis dr̄. Tanq̄ aurū in fornace. pbauit illos dñs: z inuenit eos dignos se. fm̄ q̄ i ꝓmo concluditur.

¶ De scta Agnete. ¶ Sermo xlv.

Qui matrimonio iūgit

virginē suā bñ facit. q̄ non iūgit melius facit. j. Coz. vij. In summa vbor duo inuntur. Primo apl̄us statū matrimonialē cōmendat ibi. q̄ matrimōio. Secūdo statū virginalē mātimonio pfert: ibi. q̄ non iūgit melius facit. De ꝓmo dicit. Qui matrimōio virginē suā iūgit bñ facit. ¶ Pro quo sciēdū: duplex est matrimoniū. s. spūale z corporale. De corporali matrimonio hic loq̄tur apostol⁹ qō celebrat iter vxorē z virum. z illud est bonū si rite seruat. Vñ. j. Coz. vij. Si nupserit virgo nō peccauit. Et iterū melius ē nubere q̄z vri. i. prauā cōcupiscētia vinci. Et dignitas hui⁹ matrimonij in multis ostēdit. vt ptz. s. de matrimōio in fm̄ōe de tēpore q̄ incipit. Nuptie facte sunt ꝛc. Huic statui inest saluatio. vt ptz p apostolū. j. Thimo. ij. Saluabit mulier p generationē filioz. ¶ Virgi secūdo pfert statū virginalē dicēs. Qui nō iūgit melius facit. qz status dignioz est quo ad castitatē De quo Beō. Bona ē castitas matrimōialis. melioz vidualis: ꝫ optima virginalis. Nec solum i castitate: ꝫ in pluribus alijs status virginalis matrimonialē pcellit. ¶ Primo pcellit eum in dignitate. de quo Damas. libzo. iiij. Quāto angelus homie est supioz: tanto virginitas nuptijs bonoza bilioz. Et dicit ibidem cap. xvij. Quis celos clausit: quis mortuos suscitauit: quis iordanē interciditNōne virgo helyas: nōne tres pueri virginitate potiozes igne effecti sunt: Nonne danielis corpoi virginitatem diligentis ferarum feroces dentes nequiuerūt infigi: Hec ille. Ideo in collatiōibus patrum dicitur. Maioz est virtus virginitatē tenere q̄z demones expellere. Eccl̄i. xxvj. Non ē digna ponderatio cōtinentis anime. Sicut ergo aq̄la inter volucres. lucifer iter stellas. gemma inter lapides: sic pcellit matrimoniū virginitas. de quo Augusti. O fulgida virginitas. gemma virtutum. germana angeloz. lampas ecclesiaruz. lux anima ruz. Albertus sup. iiij. sent. Nihil dignius poterit castitati virginali compari. Propter qō dicit Ambrosi⁹: et habetur. xxxij. q. j. integritas. vbi dicitur. Virginitas suaderi potest: imperari nō potest. j. Corinth. vij. De virginibus preceptū domi nō habeo. cōsiliuz autem do. Ob hoc dicit Hiero. z habetur in canōe. xxxiij. q. v. Tunc saluabitur mulier si illos genuerit filios q̄ virgines pmāsuri sunt. qō ipa pdidit acquirit i liberis. ¶ Secūdus status virginalis pcellit matrimoniū in puritate. de qua miratur Salomon Sapiē. iiij. O q̄pulcra est casta generatio cum charitate. Ambros. in li. de vgnitate. Pulcritudinē quis pōt estimare maiorem

decore vginitatis.q̄ amak a rege.pbak a iudice.de dicak a dño. Nā est q̄si status angelicus. De quo Chrik.sup Matb.Licet oēs vtutes sint res angelice.specialiter tū castitas angelica vtus est.p hāc em̄ singulariter homies angelis similank.de quo Hiero. Viuere in carne p̄ter carnez plus est vita angelica q̄s humana.angeli sine carne viuūt.vgines in carne triūphāt. Jō Apoca.xiiij. Virgines sunt t sequunk agnū quocūq; ierit. Super q̄ dicit Aug. Dūm sequi est integritatē mētis t corporis seruare. Et hmōi puritas nō est i mr̄imonio Nūc ḡ in hac vita hoc habēt vgines qō ꝓiugati hēbūt in futura. Matt.xxij. Nō nubēt neq; nubenk.sed erūt sicut angeli dei. Et licet ꝓiugati nō mortalit peccēt.tū difficulter carēt venali ꝓpter ardorē cōcupiscētie. Et licet coniugati deo possunt seruire mūdo corde.tū nō mūdo corpe. Et sic dicit Apo. iij. Qui nō coinquinauerūt vestimēta sua ambulabūt mecū in albis. Sic p̄cedūt vgies sctōs martyres.intellige q̄ vginitatē nō habuerūt.vel i vginitate nō decesserūt. Et p̄cedēt oēs alios corruptos q; status eor est dignior.ꝓpter ꝟ etiā nudo capite incedūt.q; nihil verecundū fecerūt. Jō cōpetit ipsis illud.j.ad Thes.v. Deus pacis sctificet vos p oia.vt integer spūs vr t aia t corp⁹ sine q̄rela i aduentu dñi dei seruek. Nā integritas spūs ad rōnez ptinet cū rō subdik soli deo t nullo errore corrumpik. Integritas aūt aie ptinet ad salutē qū rōni sbdik t nulla delectatione illicita corrūpik. Integritas vo corpis ad gl'iaz cū oia mēbra corpis immaculata ꝓseruank. de q̄ Hiero. Ad verā castitatem vginalē requirik castitas mētis t corpis. vt hō sit castus tactu visu t affectu. Hze. Intueri non licet qō nō licet ꝓcupisci. Et si nō intueri.multomagz nō tāgere. ¶ Tertio status vginalis p̄ferk mr̄imonii in libertate.q; ille status est ad seruiendū dō liberior.de q̄.j. Chor.vij. Virgo cogitet q̄ dñi sūt vt sit sctā corpe t spū. nupta vo quō placeat viro suo. Virgo pōt orare.ieiunare.elemosynā dare sine oi impedimēto. ꝟ mulier in mr̄imonio nō sine licētia viri.nisi haberet parafernalia vl̄ esset lucrosa.vt dicit sctūs Tho.ij.ij.de elemosyna. Sic etiā dicit.j.Chor.vij. Mulier sui corpis prātē non habet ꝟ vir. Et sit cōiugata turbak corpe t spiritu.spiritu in timore marti. Ad Eph.v. Mulier timeat virum. Corpe turbak parturiēdo fructus t nutriēdo.t multa incōmoda a viro audiēdo. Virgo vo nihil hmōi tribulationis haber.nec timet ꝟberari nec dure alloqui.t sic de alijs. Et hoc iterū p̄cellit vginalis castitas mr̄imonii ¶ Quarto p̄cellit status vginalis mr̄imonii in sponsi venerabilitate. q; spōsus eor venerabilior est.q; xp̄s dūs.de quo apls.ij.ad Chor.xj. Despōdi vos vni viro vginē castā exhibere xp̄o. Ille est p̄mo speciosissim⁹ ps. xliij. Speciosus forma p̄ filijs hoim. Mirū q; dī Sap.vij. Splēdor est lucis eterne t speculū sine macula. Hebre.j. Splēdor gl'ie est t figura substātie patris.j. Pe.ij. In quē desiderāt angeli ꝓspicere. In eius aspectu stat vita eterna. Joh.xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verum deum t quem misisti iesum xp̄m. Sc̄o est eloquentissimus.q; aduocatus nr̄.j. Joh.ij. Aduocatū habemus apud deū patrē q̄ est ꝓpitiatio ꝓ peccatis nr̄is. Tercio sciētissim⁹ t sapiētissimus.q; ad Col. ij.o;. Omnes thezauri sapiētie t scientie dei in eo sunt recōditi. Quarto est ditissimus.q; ipius sunt celi t terra.ps.xxiij. Dñi est terra t̄c. Et diuitie ipius nō decrescunt. Quinto est fortissim⁹.ad Heb.j. Portās oia vbo vtutis sue. Et Job.ix. Si fortitudo querik robustissimus ē. De seipo dicit Mathei vlti. Data ē mihi ois p̄tās in celo t in terra. Sexto ē immortalis t eternus.ps.cj. Tu aūt ineternū p manes.t memoriale tuū a generatōe in generationem. Septio ipe est būilis.nō spernit aliquem vel aliquā q̄ ipm in sponsum eligit.t seipi p fidē t charitatē desponsat. ¶ Quinto p̄cellit status vginalis matrimoniū in p̄mij q̄ntitate.q; singularik coronabunk. Sap.iiij. O q̄ pulcra est casta generatio cū charitate imppetuū coronata triūphat t Sap. iij. Que nesciuit thor in delicto habebit fructū in respectōe aiar sctār. Deus oēs respicit in remūerando.tū vginibus centesimū fructus assignauit. Insup addik eis corona p̄fecti decoris.s.aureola t est p̄miū accidētale. Dic sctūs Tho.sup.iiij.sentēti ar. Aureola dak rōne pugne.mō virginū pugna ē magna.sicut dic Aug. Inter oia xp̄iano; certamina durioza sunt castitatis p̄lia.vbi quotidiana pugna t rara victoria. ¶ Obi clarius sciendum duplex est p̄miū beator scz essentiale t accidētale. Essentiale ē sine quo homo non ē btūs.vt clara visio essentie diuine. Q̄z accidētale p̄mium est quoddam accidētale supadditū sine quo essentialr quis btūs esse pōt.sicut decor vginitatis quē multi sancti nō habuerūt. ¶ Et nota tres sunt pugne.s. ꝓtra mundū.carnē.t diabolū.q̄ cuilibet ꝓueniunt in q̄bus tres aureole sumunk.t debenk his q̄ obtinent p̄fectā victoriā. Dū in pugna ꝓtra mundū illa est victoria p̄cipua q̄ resistik in p̄secutionibus vsq; ad mortē ꝓ xp̄o. Sic merenk aureolā martires. qui mundū p̄fecte vicerunt. In pugna ꝓtra carnez victoriā illi obtinēt potissimā q̄ delectationib⁹ veneris q̄ sunt p̄cipue in hoc genere oīno ꝓpter xp̄z resistūt.t sic vginitati debek aureo a. In pugna vero ꝓtra diabolū illa est p̄cipua t ꝓuilegiata victoria cū aliquis hostē non solū a se ꝟ etiā ab alijs remouet.q̄ fit p doctrinā t p̄dicationē. Et tō doctoribus t p̄dicatorib⁹ debek aureola. Et sic habem⁹ tres victorias ꝓuilegiatas q̄bus corrūdent tres aureole.i.tria accidētalia p̄mia ꝓuilegiata. ¶ Tercio notandū q; ꝓ aureolā intelligik p̄miū accidētale t gaudiū eiusdē sic ex gaudio essentialis p̄mij redundat in corpus q̄dā decor t gl'ia corpis.ita ex gaudio aureole resultat alicꝭ decor in aia. Et vt sic aureola ē p̄ncipalr gaudiū spūale i mēte ꝓuenies ex ope p̄cellēti t ꝓuilegiato.t p quandā redundantiā etiā refulget in carne. Et sic patet quō aureola ē p̄miū aie supadditū. ¶ Quarto nota fm q; ōr i descriptionibus aureole.q; debek opibus p̄fectionis quia illa sunt que nos maxime cōformant christo. Xp̄us em̄ fuit martir fm q; passionem suā in mundo sustinuit. Ipe fuit virgo inquantū virginitatez in corpore seruauit perpetue. Et fuit doctor fm q; veritatem quam a patre accepit in mundo manifestauit. Qui ergo persecutionē patik vsq; ad mor

rem aũt virginitatẽ ꝓpter deũ retinet. aut ꝙ doctrine veritatẽ non solum a se ꝫ etiã ab alijs hostẽ expugnat. ille maxime xpo conformat ꝑm victoriaz ꝓfectam. ¶ Quinto nota. differentia est inter aureã palmã. aureolam ⁊ fructum. Aurea est ꝑmium essentiale qõ cozrũdet radici charitatis. Et per hoc homo efficit ꝓticeps diuinitatis. ⁊ ꝙ ꝓsequẽs regie potestatis. cui ꝓpter dignitatẽ regiã debetur cozona aurea. ¶ Aureola est diminutiuũ ab aurea. ⁊ idẽ est qõ parua cozona posita sup aureã. i. premiũ accidẽtale essentiali supadditũ ⁊ cozrũdet operi excellenti ⁊ ꝓuilegiato. s. victorie martiꝝ. ṽginũ ⁊ ꝓdicatoꝝ. Palma est ꝑmiũ accidẽtale qõ nec radici charitatis nec opi aut victorie debeꝫ ꝫ voluntati. Tale premium habuit btũs ¶ Martinus eo ꝙ martiriũ desiderauit licet non sustinuit. De quo canit eccl'ia. O beatissima anima quã ⁊ si gladius ꝓsecutoris nõ abstulit. tñ palmam martirij non amisit. Fructus ṽo est qõdã premiũ qõ debeꝫ hoibus ex eo ꝙ a carnali vita in spũalẽ trãseunt ex semie verbi dei. Et illi vite spũali fructus cozrũdet ꝙ homi-nem ꝓcipue a carnis subiectione liberat. ¶ Hoc facit continentia ꝙ homo continet se ab actibus luxurie seu incontinẽtie. qz ꝑ retractiones ⁊ restrictiones venereoꝝ caro aie subdit ⁊ in vita spirituali constituit. Sed per delectationes venereas aia ꝑcipue carni subditur. ita vt in actu carnali ꝑm Hiero. Nec spũs ꝓphetie cozpa tangat ꝓphetarũ. nec in illa delectatõe est possibile aliqd intelligere. vt dicit Aristo. j. ethicoꝝ. Et iõ continentie magis cozrũdet premiũ illud qõ est fructus ꝙ alteri ṽtuti. Et sic diuersis meritis diuersa cozrũdent ꝑmia. Sic virginitati cozrũdet aurea ꝑm qõ ꝓpter deum seruat impio charitatis. Aureola ꝑm ꝙ est opus ꝑfectionis hũs rõnem victorie excellentis. fructus vero per continentiã. Sic finaliter virginitas matrimonium precellit in premij quantitate. Et hoc ꝑmiũ adepta est btã ¶ Agnes. vt patet in eiꝰ legẽda.

¶ Sermo. xlvj. ¶ Ad idem

Abentes donationes

b ꝑm grãm que data est nobis differentes. ad Ro. xij. ⁊ lectũ est in dñica in epl'ari officio. ⁊ applicat ad honoꝛez sancte Agnetis in sermone hodierno. ¶ In summa epl'e duo innuunt. Primo ꝓponit grãrum diuersitatem. ibi. habẽtes donationes. Scõo subiũgit eaꝝ ꝓmunicabilitatẽ. ibi. ꝙ tribuit in simplicitate. ¶ De ꝑmo dic̃ Frẽs hñtes donatões ꝫ grãz. Dic̃ ꝫ gratz qz nihil habemus boni a nob. ij. Choꝝ. iij. Nõ sumꝰ sufficientes cogitare aliquid a nobis tanꝗ ex nobis. ꝫ sufficiẽtia nostra ex deo est Jaco. j. Omne datũ optimuz. ⁊ omne donũ perfectum desursum est descendẽs a patre luminũ. Dyonisius. Nihil bonũ est nisi a deo ꝙ essentialr bonus ẽ. Et dicit differẽtes. quia oẽs fideles sunt vnũ cozpꝰ mysticũ qõ est eccl'ia. q̃ est ꝓgregatio fideliũ. sic deducit Cyprianꝰ papa. Et ponit. xxiij. q. j. ca. loquit. Multi sunt radij. ꝫ vnũ lumẽ. ⁊ rami arboris multi sunt ⁊ robur vnũ tenaci radice fundatũ. Et quõ de fonte vno riuuli plurimi defluũt. Et numerositas licet diffusa videatur exundãtis copie largitate. vnitas tñ seruat in origine pũritatis ⁊ vnitatis. Sicut vnũ caput est qõ est xpus qui est caput eccl'ie ⁊ vna origo et vna mater fecunditate copiosa. adulterari non potest xpi sponsa. vnũ dominũ nouit. vnius cubiculi sciẽtatem in casto pudore custodit. hec ille. Omnes filij illius matris. i. mẽbra eccl'ie diuersitate grãrum sunt capescendi. de quo thema. Hñtes donatões ꝑm grãm q̃ data est nobis differentes. Singuli sumus membra differentibus tñ dome. ¶ Noto deꝰ dat suis sex magna dona ex sua gratia scz. duo ⁊ duo ⁊ duo. Primo duo dona dat vt seruari pñt. si non seruant nunꝗ rehabeant. Scõa duo dat. vt nunꝗ perdi possunt in quocũꝗ statu. Tercia duo dat vt possent perdi ⁊ seruari ⁊ multotiens rehabe Prima duo dat vt fuari pñt. ⁊ pdita nunꝗ. rehaberi. s. virginitas ⁊ tpis nobilitas. ¶ Primũ est virginitas. ⁊ est pulcerrimũ donũ. Bern. Quid virginitate decoriius. quasi di. nihil. Amb. Pulcritudinem maioꝛẽ nemo põt existimare ṽginitatis decore. Et est duplex ṽginitas. vt dic̃ sctus Tho. ij. ij. q. clij. ar. iij. scz nature ⁊ gre. De scõa hic loquit que ẽ ꝓpositũ fuandi virginitatem. De qua ⁊ Augusti. Virginitas est in cozpe cozruptibili ꝓpter incozruptionis meditatio. Et illa a deo datur. Sap. viij. Non possum esse cõtinens nisi deus det. Lucide ostendit in hoc ꝙ hoc donũ a deo specialr descendit. Jõ apl'us. j. ad Choꝝ. vij. De ṽginibus preceptum dñi non habeo. consiliũ aũt do tanꝗ miseri cordiã consecutus a dño. Et cui datur hoc donum sollicite debet fuare ⁊ diligẽter custodire. qz habet se sicut speculũ qõ faciliter frangit ⁊ nunꝗ reintegrat. Amos. v. Cecidit ⁊ non adijciet vt resurgat. Virgo israel ꝓiecta est in terrã suã. non est qui suscitet eã. Habet etiã se hoc donũ sicut sericum. qõ cuz in lutum semel cadit ꝓfecte nunꝗ ablutr quin semp macula apparet. Jõ dic̃ Augu. in li. de vita xpiana. Quãto sublimioꝛ est glia. eo maioꝛ debet esse cura. ꝫ glia virginitatis est magna. Nitrat enim Augusti. dicens. O q̃ fructus dulces sunt castitatis vt in eis singulariter reficit dñs maiestatis. Cãti. vj. Dilectus meus pascitur inter lilia. id est pura cozda. lilium vbi tangitur nudis manibus polluitur ⁊ putrescit. sic virginitas. De quo Augusti. de fide xpiana. ⁊ habetur. xxxij. q. v. nec solo. vbi dicit. Nec solo affectu id est desiderio ⁊ tactu. ꝫ aspectu quoꝝ appetitur ⁊ appetit concupiscentiam feminarum. Et infra ibidem. Et ab intactis ab immunda violatione cozporibus fugit ipa castitas. ¶ Dicunt enim naturales ꝙ cozpus natum est obedire imaginationi in suis delectationibus applaudenti. Ideo incestus mentis quandoꝝ redundat in pollutionem cozporis. sicut in temptatione cum deliberatione ⁊ ꝓposito delectandi turpiter. tunc delectatio non est in cozpore nisi cum mentis ꝓcuratione. Ad cuius imperiũ mouetur concupiscentia ⁊ fantasia. ⁊ incipit homo pollui a delectatione ⁊ imaginatione. ⁊ sic cozrumpit virginitas. non solũ mentis. ꝫ ⁊ cozporis. que nunꝗ recuparr potest. De quo sctus Tho. ij. ij. q. clij. arti. iij. Per penitentiã potest acquiri formale virginitatis. nõ aũt materiale. Cui consonat Hiero in epl'a ad eustachiũ. dicens. Cum omnia deus possit nõ potest

virginē suscitare post ruinā. intellige quo ad materiale. pōt eā quidē liberare de pena. s. p penitentiā. ꝫ non vult coronare corruptā. Et iō dicit ibidem. Hiero. 7 bñ. xxxij. q. v. Si paul⁹ apl's vas electionis 7 ꝓparatus in euangelio xpi ob carnis aculeos 7 incentiua vicioꝝ reprimit corpus suū 7 seruituti subijcit ne alijs ꝑdicans ipe reprobus inueniatur Et tamen vidit aliā legem in suis membris repugnantem legi dei. i. considerauit fomitem peccati. Si post nuditatē. ieiunia. famē 7 carceres. flagella 7 supplicia in semetipo reuersus clamauit. Infelix ego homo qs me liberabit de corpe mortis huius. Et subdit. Tu te putas secuꝝ esse debē. queso caue qñ de te dicat deus. vgo israel cecidit 7 nō est q̄ suscitet eā. Et sic in maximo periculo sunt femine delicioſe inuenib⁹ familiares 7 econuerso. ¶ Scōm est tpis nobilitas. De q̄ Hern̄. Nihil nobilius tpe. Reuera nobile. Primo q̄ paꝝ dak. q̄ dic̄ phūs. iiij. phisicoꝝ. Nihil habemus de tempe nisi nūc. Idcirco Eccli. iij. 0r. Fili obserua tpm. Scōo est nobile q̄ nō gratis dak. ꝫ hoi dak ad merenduꝫ Et ꝫ est qō dicit Hiero. 7 bñ. xiij. q. ij. c. in pñti. vbi dicit. In pñti solū est tempus merendi. ꝫ post hoc implebit illud ps. Nō dabit deo placationē suam nec ꝓciū redemptionis aie sue. Iō apl's ad Gal. vj. Dū tempus habem⁹ operemur bonū. quia dicit Hern̄. Omne tpm impensuꝫ q̄rek quō est expensū. Et iō dicit Hiero. Sicut non perit capillus de capite. sic nec momentū de tpe. Tercio nobile. q̄ nō reuertit nec recupak. Vñ sicut vginitas amissa nō recupak. sic qui vnū diē inutiliter expendit. nunq̄ recupabit siue vadat ad celū siue ad infernuꝫ. Si damnanē sp plus ardebunt. sic' si saluabunē nūq̄ recupabunt. semp ꝑ pditione vnius diei min⁹ habebunt gaudiū. licet pcm̄ penitebit 7 delebunt p penitentiā. Iō Chrik. dicit. Nulli rei magis debes parcere q̄ tempi. auꝝ si pdideris recupare poteris tpm vero ꝑteritū nunq̄. Vñ tpis sancti pres valde custodierunt. Et iō scriptura singularit cōmendat eos de obſuantia tpis. Sic scribit de abraaꝫ Gen. xxv. Mortuus aūt est abraā in senectute bona. sic de Isaac Gen. xxxv. Mortu⁹ ē Isaac senex 7 plenus dieꝝ. sic de Jacob eiusdem ca. vlti. sic de David. j. Paral. xxix. Mortuus ē david in senectute bona plenus dieꝝ. De quo ps. lxxij. Conuertent 7 pleni dies inuenient in eis. ¶ Alia duo dona dedit deus que possunt reseruari 7 perdita recuperari. Primuꝫ est gratia quaꝫ reseruauit sanctus Johānes baptista. De quo canit ecclesia. Intra deserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiens petisti. ne leui saltem maculare posses famine vitam. Luc. j. Replebit spiritusancto ad huc ex vtero mris sue. Etiā gratia habita potest amitti 7 amissa recuperari. vt patet de sancto Petro q̄ negando gram amisit penitēdo recupauit. imo maiorē. vt habek in canone. l. dist. fidelioꝝ. vbi 0r. Fidelioꝝ factus ē petrus. postq̄ fidem se pdidisse defleuit. atq̄ ideo maioreꝫ gram accepit q̄ amisit. ¶ Iō notanduꝫ. gra dupliciter pdik. Primo ad damnationeꝫ. scōo ad ꝓmotionē. Primo ad dānationē perdit per peccatū mortale. Eccles. ix. Qui in vno offendit multa bona pdit. Reuera q̄ pncipaliter deum perdit De qūo Aug. Deus est vita anime intrante morte p peccatū recedit. Et qui deū non habet fm eūdem nihil habet. ps. lxxij. Qui elongat se a te peribunt. Ideo Hiere. ij. dicit. Scito 7 vide quia malū 7 amarū est reliquisse te dñm deuꝫ tuū. Reuera omnis dulcedo amara est deo non habito. ad cui⁹ amissionem semp amara est ꝓscientia. Augu. Omnis inordinatus animus sibijpi est pena. Hec pena hic incipit 7 ineternū ibi durabit. Isa. vl. Vermis eoꝝ non morietk. 7 ignis eorū non extinguek. Sic Isa. xlviij. Non est pax impijs dicit dñs. nec hic nec in eternū pacez habebunt. Scōo pdik gratia ad ꝓmotionē. Vñ Aug. de ciui. dei. Iudeo dicere supbis vtile esse cadē in aliqō pcm̄ apertum 7 manifestū vt humilienk. Dicit Richardus sup flumina babilonis. Ad hoc electis q̄ñq̄ gra diuia sūtrabik q̄ vnusq̄sq̄ intelligat q̄d sit ex seipo. 7 q̄d ex munē diuino. In vno erudik ad humilitatem. 7 in alio ad maiorē dilectionē. Et hoc ē qō dicit Aug. de ciui. dei. Salubrius sibi displicuit. Petrus q̄ fleuit q̄ placuit q̄ ꝓsumpsit. Scōo ꝓiuak hō gratia vt cautioꝝ reddak. Nam aues cerq̄ animalia in eundē laqueū 7 in easdē pedicas raro incidunt. Sic nos hortak apl's ad Eph. v. Videte quō caute ambuletis. j. ad Chor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Tercio vt feruētioꝝ resurgant sicut ptz in maria magdalena. q̄ post casuꝫ feruētiuꝫ xpm dilexit. Amb. Sancti dū aliqñ cadunt feruentioꝝ resurgunt. Iō Lu. xv. 0r. Gaudiū est angelis dei sup vno pctōre penitentiā agente. Quarto vt sciāt alijs cōpati. Greg. 7 bñ. l. dist. c. considerandū. Cur omnipotens deus eū quē ecclie ꝑferri disposuerat ancille vocē ptimescē 7 seipm negare p̄misit. qō nimiꝝ magne pietatis dispēsatione actū esse cognoscimus. vt his qui futurus erat pastoꝝ i sua culpa disceret qualiter alijs misereri deberet. ¶ Scōm est innocentia illa potest perdi 7 etiam recuperari. idcirco dicit Gregorius in quadaꝫ collecta qua vtik ecclesia. Deus innocentie restitutoꝝ 7 amatoꝝ. Et nota innocentia capik dupliciter. Uno modo ꝓut negat actū contrariū. sic dicik innocens qui nunq̄ aliquid cōmisit quo fieret nocens vel reus. Et sic ad primū statū innocētie peccatoꝝ nunq̄ potest venire. Et hoc est qō dicit Hieroni. Deus non pōt facere q̄ corrupta fiat incorrupta q̄tum ad actū ꝑteritū. Alio modo sumik innocentia ꝓut negat culpam. Et sic pctōꝝ potest ad pristinum statum innocentie peruenire. quia deus potest omnē maculam culpe delē per infusionem gratie. vt anima tāta niteat puritate sicut prius vel maiori. quia deus radicē charitatis recuperare potest. etiam gradu ampliori. vt dicit Amb. in omel. 7 habek. l. dist. ca. fidelioꝝ. Et hoc fit per penitentiā sicut dicit glo sup eodem capi. fidelioꝝ. Penitens innocenti in prelaturis debet ꝑferri. quia talis sūditis suis nouit cōpati. Et innocēs dicik fm Ambrosius in li. de offi. 7 habetur. xxij. q. iij. capi. innocens. Innocens de omnibus bene iudicat. Et Aug. de ciui. dei. 7 habek. xxiij. q. v. c. non est innocentie. vbi dicik. Innocentis officiū est nulli nocere. peccata punire. Sūt 7 tercio duo magna dona que semel habita nunq̄ amitti possunt qualiscūq̄

fuerit homo siue bonus siue malus. siue fidelis siue infidelis. siue saluet siue damnet. vnū est misericordia. aliud iusticia. ps. lxxxviij. Misericordia mea ⁊ veritas mea. i. iusticia cum ipo. Aug. Non tollit misericordia iusticiā. Nam si descēdis in ifernū tecū descēdit iusticia. quia qui plus peccauerit plus puniet. q̄ minus etiā minus puniet. ad Ro. ij. Reddet vnicuiq; ꝯm opa eius. Tribulatio ⁊ angustia in omnē aiāmā opantis malū. in pondē. s. magnitudinis ꝓ adulterio plus q̄ ꝓ fornicatiōe. in tpe. s. diuturnitatis. i. in mensura longi tpis. q; q̄ diutius iacuerūt in peccatis etiam diutius torqueb̄unt. in numero. s. delictoꝝ. Attamē misceōia ē eis q; non tantū puniunt quantū meruerunt. licet ita dure eos punit q; nullus sensus hūanus pōt excogitare. tm̄ citra condignuz. Et sic est misceōia remittens ꝙ non redimens seu liberās. Sic̄ in celo ē iusticia. Job. xxxiij. Opus homis reddet eis. ⁊ iuxta vias singulorꝝ restituet eis. ps. xvij. ꝯm puritatem manuū meaꝝ retribuet mihi Iu. vj. Eadē mēsura qua mensi fueritis remetiet vobis. Ro. ij. Non est ꝓsonaꝝ acceptio apud deū Glo. id ē deus non iudicat ꝯm faciē ꝙ ꝯm merita. non respicit quis ille vel iste. Etiam misceōia est in celo. q; vltra condignū remunerat. Ro. viij. Non sunt cōdigne passiones huius tpis ad futurā gl̄iam. Herm̄. Non sunt talia merita ꝓpter que dat vita eterna. nisi ex dei sola misceōia ⁊ gr̄a. Et dicit Chrisō. sup Matḥ. Maius est sctōꝝ ꝓmiū q̄ eoꝝ desiderium. Prima duo dona btā Agnes habuit ⁊ diligenter seruauit. Scōa duo dona sic̄ obtinere meruit. Et licet pdere ⁊ recupare potuisset. pie tm̄ est credendū q; nūq̄ ea pdidit. Et si possibile esset q; perdidisset. abūdāter tamē recuperauit ꝓ ardentissimā amorē sponsi sui dñi nostri ihu xp̄i. ꝓpter quē etiā mortem cuz gaudio sustinuit. ⁊ meruit obtinere donum eterne gl̄ie. q̄ ab ea nūq̄ auferet. Ad q̄ nos pducat ⁊c.

¶ De sancto Vincentio ¶ Sermo. xlvij.

Si quis vult venire p̄ me abneget semetip̄m. ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequat̄ me. Matḥ. xvj.

¶ Introductio. Tris. dicit. Res q; quas causas ꝓponit per bas etiā dissoluit. Sicut peccatuz actuale mortale ozit ex ꝓpria voluntate. De quo Augu. j. li. retractationū. ⁊ hr̄ in cano. xv. q. j. q; aūt ea. Ex volūtate itaq; ꝓcedūt pcā. nam ita diffinit pctm̄ Augu. di. Peccatū est volūtas retinendi vel cōsequendi q̄ iusticia vetat. Idem de vā religione. Nil peccatuz nisi voluntariū. Idcirco ex quo voluntarie pctm̄ ozit volūtate añcedente vel ꝓsequēte. oportet etiā q; voluntarie ⁊ actualr̄ in nobis puniat. nā dic̄ apl's ad Heb. x. Voluntarie peccantibus nobis iā non relinquit hostia ꝓ pcō. q; nō denuo crucifiget xp̄s necꝝ ꝓplantet homo sic̄itudine mortis eius q; baptismū. ꝙ in ꝓpria lachrimaꝝ vnda exigit ꝓpriā baptizare crucē. Sz sicut alieno peccato obligati eramꝰ ita ⁊ soluti sumus. nunc vero qui ꝓpria mala ꝓmisit ꝓpriā crucem penitentie tollat. De quo Ezech. xviij. Non erit amplius ꝓuerbium in israel. Patres nostri comederunt vuam acerbam ⁊ dentes filiorū obstupescunt. id est. q; aliquis non punietur ꝓ peccatis parentū eternaliter licet temꝑaliter. ꝙ sicut dicit ad Gal. vj. Onusquisq; onus suū portabit. Grego. Qui ꝓpria mala cōmittit. iustum est vt ꝓpria pena diluat ac emēdet. Ad quod nos hortatur thema. Si quis vult venire post me. ¶ In sūma euangelij duo innuunt. Primo ꝓponit largitas diuine bonitatis. ibi. si quis. Scōo subiungit malignitas humane qualitatis. ibi. abneget semet ipm̄. De primo dicit. In illo tempe. scz xp̄o dicente q; passurus esset hierosolimis. tunc Petr⁹ dixit Nequaq̄ ꝙ ꝓpitius esto tibi. Tunc dñs redarguit petrū dicens. Non sapis ea que dei sunt ꝙ ea q̄ hominū. ⁊ dixit. Si quis vult venire post me abneget ⁊c. q. d. phibes me pati. ꝙ ego dico tibi. nisi passurus fueris ⁊ vite tue abrenuncies saluari non poteris. ⁊ sic quilibet alter. Dicit ergo Si quis. s. dominus vel ꝓnus. diues aut paup. nobilis vel ignobilis. Ecce diuina largitas omnibus se offert. nulli se denegat. Juxta illud. j. ad Thim̄. ij. Vult omnes homines saluos fieri et ad agnitionem veritatis venire. Patet hoc in figura ⁊ scriptura. In figura q; natus est in cōi domo. Iu. ij. In scriptura Job. xxv. Sup quē non fulget lumē eius. ⁊ Act. x. In vītate cōperi. q; nō est ꝓsonaꝝ acceptio apd deū. ꝙ in omni gente qui timet deum ⁊ operatur iusticiā acceptus est illi. ¶ Et ergo in hoc verbo vult. intelligit humana libertas liberi arbitrij qua homo dignificatus est super ceteras creaturas. q; omnis potētia brutoꝝ alligata est organo corpali. Et ꝯm Damas. non est libeꝝ q̄ de necessitate agit impetu. nec bruta hñt arbitriū q; non hñt discretionis iudiciū. ꝙ naturalibus affectiōibꝰ ferunt ad aliq̄d ꝓsequendū vel fugiendū. Nō sic ē in hoibus. Jō apl's ad Gal. v. Vos in libertatez vocati estis tm̄ ne detis eā in occasionē carnis. Q̄ exponens Herm̄. dicit. Hec ē libertas q̄ nos deus liberauit. vt nulla creatura nos ab ea euellere aut violenter auertere possit nisi sola nostra voluntas. Et ōz arbitriū q; sine necessitate ⁊ coactione valet vnū eligē vel appetē ⁊ relinquere reliquū. De quo Eccli. xv. Deus ab initio cōstituit hoiem ⁊ reliquit eū i manu ꝓsilij sui. adiecit mandata. si volueris ꝯuare seruabunt te. apposuit tibi ignē ⁊ aquam. ad q̄ volueris extende manū tuam. ante hoiem bonū ⁊ malum. vita ⁊ mors. q̄ placuerit dabit ei. Ipe agnoscit omnē operā hois. nemini mādauit impie agere. Gen̄. iij. Subt̄ te erit appetitus tuus. ¶ Attamē notandū dicit mgr̄ in. ij. dist. xxv. q; in statu innocentie fuit maioz libertas arbitrij q̄ nūc in multis. Primo quia homo ante peccatum potuit nō peccare. nūc aūt dicit Eccles. vij. Non ē homo iustus sup terraz qui facit bonū ⁊ non peccet. Secundo quia nihil in bono impediebat. Tercio. q; nihil ad malū impellebat. Nam homo nō habuit infirmitatem ad malū. ꝙ habuit adiutoriū ad bonum. Quarto quia sine erroze ratio potuit iudicare. ⁊ voluntas sine difficultate bonū appetere. sed post peccatū dicit Herm̄. vndiq; bella. vndiq; tela. vndiq; temptamenta. De quo Isa. j. Omne caput languidum ⁊ omne coz merens. a planta pedis vsq; ad verticem non est in eo sanitas. Et hoc est q; Richar. super Isa. dicit. Libeꝝ arbitriū ante pec-

ricationē nihil ꝓtradictionis inuenit ꝯdiu suo superiori spōte se subiecit. Sz post ꝓuaricationē ē rebellio in cogitationib⁹ affectionib⁹ ⁊ opationib⁹, qō cōquerit apl's Ro.vij. Nō inuenio i carne mea bonū. ⁊ Treno.v. Ve nob quia peccauim⁹. Gre. Si non esset iniquitas nulla esset aduersitas. Attn dic mgr in.ij.sniax. Pro xpi ibu passione ⁊ nri reparatōe. ⁊ baptismi renouatōe, licet liber arbitriū impugnat cū ꝯcupiscentia. attū non vincit. habet quidē infirmitatē ⁊ inclinationē ad malū. ꝫ grām ꝓfortationis in loco vt posit peccare ꝙ libertatē et infirmitatē. ⁊ posset. nō peccare ad mortē ꝓpter libertatē ⁊ grām adiuuantē. ¶ Sz di. cur nō fec deus hominē impeccabilē. Rndet mgr in.ij. ꝙ maluit eos sue libertate relinquere. vt non ifructuosi essent boni. nec impuniti mali. Jō Rich. sup Isa. Quid in hoie sublimi⁹ q̄ꝫ q ad imaginē dei creatus est. libero arbitrio dotatus. qz sicut deus non habet supiorē se nec habere potest. sic liber arbitrium dim non patit nec pati pōt. qz violentiā ei inferre nec creatorē decet. nec creatura pōt. Jō dicit Si quis. qz neminē cogit saltē coactiōe sufficienti vt metu mortis. Nam dicit mgr in.ij.di.xx. Vbi ē necessitas ibi non est libertas nec volūtas. ⁊ pcō sequens nec meritū nec demeritū. Nam fm Bed. Voluntas hois est origo vicij ⁊ virtutis. Dicit enz Rich. Nialia rōnalia que sūt liberi arbitrij sūt actum suor dñi. sic ꝙ ex libero arbitrio faciūt bonuz gra assistente. malū vo ex arbitrio opant gra desistente. ꝓpter qō dic Augu. ⁊ bed. xxij.q.iij.c. nabuchodonosor. vbi dicit inter cetera. Deus nequaq redderet interitū nisi homo voluntariū mereretur ꝙ peccatū. Et sic nō nececessitas ꝫ voluntas ꝓpellit nos ad malū. ⁊ facit pficē bonū gra dei mediāte Sic ꝯ dicit. Si q̄s vult. q. d. de numero multorum pauci sunt. Subdit. venire post me. Grego. Post xpm venire ē in se deficere ⁊ in xpm ire. Sed heu pauci sunt tales. qō ꝓquerit Bern. dicēs. Vbi omnes vellēt ad te venire. pauci post te ire volūt. omnes pmia iustor optāt. ꝫ pauci sequūtur vestigia eor. Dic Boe. iij. de pol. Natural' icliatio adducit varī⁹ aūt error abducit. Idcirco dic. Si q̄s vult venire p⁹ me abneget semetipz ¶ Dixi scō sublūgit malignitas hūane q̄litat. Tales em sūt hoies. licz em benignitatē ⁊ largitatē dei varijs modis ꝓsiderēt ⁊ paratū ad dandū grām ⁊ glām intelligant tn ipi sensualitatē sequētes ꝓprie volūtati ꝓtradicūt. Et hoc innuit in textu cū dicit. abneget semetipm quasi di. Si q̄s ꝓpria volūtate viuere intendit me non sequit. ¶ Obi sciendū varia sunt impedimēta q nos impediūt in via salutis. ⁊ nō pmittūt nos post xpm ire. ¶ Primū est ꝓpria voluntas. et tangit in textu ibi. abneget semetipm. Glo. non p naturā ꝫ p malicia. nō est bonū habē ꝓpriā volūtatem. Greg. Nisi q̄s a seipo deficiat. s. p ꝓpriā volūtatē ad eū q supra ipm est nō appropinquat. Keli quamus ergo nos ipos q̄les nos peccādo fecim⁹. ⁊ maneamus q̄les ex gra sumus. ⁊ relinquamus in quo sensualitas delectat. Dicit ꝯ glo. sup Mat. Perfecta est ꝙersio vbi carnalis corrumpit delectatio. Et sic supbus factus būilis seipm relinquit Prouer. xij. Verte impios ⁊ non erunt. non quia nō erunt oino p essentiā. ꝫ non erūt p impietatis culpā. Grego. Nec valet q̄s apphendere qō supra ipm ē si nescierit mactare qō ē. Et hoc fieri habet p dei timorem. ps. cxviij. Cōfige timore tuo carnes meas. Greg. Configat carnes tuas diuinus timore ne decipiat carnalis amor. Eccl. xviij. A volūtate tua auertere. Volūtas tua sit sine voluntate ꝓpria vt dicit Bern. in ꝼmone de naaman syro. Est volūtas q nō est cōmunis deo ⁊ hoibus. i. q non stat ad honorē dei ⁊ ad edificationē ꝓximi ⁊ ad ꝓpriā salutē. de qua alibi dicit. Nihil odit deus aut punit nisi ꝓpria voluntatē ¶ Scōm impedimētū est penitentie ꝛrietas. nā pnia est ꝓtraria. ⁊ tn eā oportet habere qui vult saluari. iuxta sniam saluatoꝛ Ju. xiij. Nisi pniam egeritis omnes sic peribitis. Hoc impedimentū tangit cū subdit. tollat crucē suam. i. crucē pnie. Gal. v. Qui xpi sunt carnē suā cruci fixerunt cū vicijs ⁊ ꝯcupiscentijs. Greg. hoc fit cū gulā restringimus. carnis luxuriam p continentiā coartamus. cū de mundi gria nil q̄rimus. Exemplo apli. j. Chor. ix. Castigo corpus meū ⁊ in ꝓpriā tutē redigo. Symon de cassia. Non semel ꝫ quotidie. nā omni die mūdus se offert cum delectationibus. ⁊ caro incessanter impugnat. lō gladiū cum q nos decidimus a mundo deponere non debemus qz non dormit q impugnat. licet aliqū cessat vt artem noui belli fabricet. pt fugari non exterminari non pōt occidi ꝫ ꝛfligari. Et sic apl's Gal. vj. Stigmata xpi in corpe meo porto. Greg. Jam non debet xps p me mori ꝫ per me carnalia desideria occidi. Bern. Qui infirmus est vt semel effundē sanguinē non sufficit. quotidie tū corpus affligit. De quo. ij. Chor. iiij. Mortificationē carnis in corpe nro circūferentes. Per hoc innuit q pnia debet ee se afflictiua ⁊ austera. i. eo q dicit glola Gre. Crux a cruciatu dr. Sic Joel. ij. dr. Cōuertimi ad me in fletu ⁊ planctu. scindite corda vra. nō sicut monialis que se afflixit pro maximis delictis caudis vulpinis. Etiā innuit vbi supra q pnia debet eē p ꝓpria. Chrīs. Nō putes crucē xpi sufficere sine tua. Aug. Qui te plasmauit sine te. ñ vult te saluare sine te. Et hoc est ꝓtra illos q gliant de sctōr austeritate spantes eis sufficere. Sil'es indeis q gliabant patrē se habere abraā q̄bus xps dixit Joh. viij. Si filij abrae est opa abrae facite. Dic em Chrīs. ⁊ hr xl. dist. c. nō est. vbi dr. Nō filij sctōr sunt q tenēt loca sctōr ꝫ q exercēt opa ipor. Et dic Clemēs dist. xxxviij. Qui rebellit ⁊ viult et discē atq agē bona recusat magis diaboli q̄ꝫ xpi membr esse ostendit ⁊ pot⁹ infidel' q̄ꝫ fidel' esse monstrat. Quapropter nemo de aliena pnia ꝓfidat. Ezech. xviij. Non portabit pr iniqtatē filij. ⁊ ecōtra. ꝫ iustitia iusti liberabit eū. ¶ Tercū impedimentū salutis est glie mūdane vanitas. nā in multis attenuat vultus ⁊ exterius pallescit. attamē nō ꝓpter deū ꝫ hoīm laudez De q̄b⁹ Bed. De semel ⁊ ve iter portantib⁹ crucē xpi ⁊ nō sequentib⁹ xpm. Jō sbdit. ⁊ sequat me. i. q se castigant sentiāt xpi amorē non mundi bonorem ⁊ ꝓpriā laudē. tales em duplici ꝓpritione cōterentur. Chrīs. Fures ⁊ latrones non xpm sequuntur ⁊ tn portāt crucē. qz suspendūtur ꝓpter maleficiū. j. Pe. ij. Que em gra si peccātes ⁊ colaphizati

suffertis. Ex si bene facientes patienter sustinetis: hec est gra apud dñm.j. Pe.iij. Nemo vrm patiat q̃si homicida aut fur aut maledic⁹ aut alienor appetitor. Si aũt vt xpianus nõ erubescat. Quidaz em patiunt ꝓpter diabolum. vt amatores mundi. nos aũt ꝓ xpo. Idcirco nõ solũ in te sit fortitudo patiendi q̃ est in latronibus z malis hoibus. ꝫ etiaz in te sit mansuetudo z ꝓtus vt ꝓpter xpm hoc facias Ho q̃ iactura nõ habere tantã fortitudinẽ patientie ꝓ xpo ad ꝓsequendũ vitã eternã sicut ad ꝓsequendum penã eternã. Chrisf. Crucẽ xpi tollit qui paratus ẽ ad omne piculũ ꝓpter deũ. ꝫ pauci sunt tales Hõ. qz crucẽ xpi non portãt in mẽte ꝓ ꝓpassionem Greg. in omel. Si passio xpi diligẽter intuel nullu graue ẽt equo animo toleret. Her. O q̃ plures sunt q̃ volunt cõregnare. pauci aũt ꝓsequi z pati. Cum tũ dicit apls. Si cõpatimur cõregnabimus. si cõmorimur cõuiuemus. ij. Thi. ij. ¶ Quartum impedimentũ est ꝓprij corpis charitas. Eccli. xvij. Quid nequius q̃ qõ caro excogitare poterit id est amator carnalis. de q̃ Drige. Amator corpis vl carnis parcit vite sue timens mori z aiam suã ꝓ hanc morte pire. Iste volens hoc mõ saluari pdet illam Si qs aũt cõtenat vitã pñtem vsq ad morte ꝓpter xpm. inueniet eã. s. aiam in eterna vita. Et h est qõ dicit euãgelista cũ subdit. Qui voluerit aiam suaz salua facere pdet eã. scz quo ad voluptates. z q̃ perdiderit eã. s. ꝓpter me inueniet eã. Dicit em apls Rom. viij. Debitores sumus nõ carni sed spiritui. Greg. Cũ caro ad tps suauiter viuit spũs ineternũ pibit. Hugo li. iiij. de sacramẽtis. c. xix. Conari debemus quantũ possum⁹ vt carnẽ spũi subdamus z spũm deo. Her. Crudelitas est carnẽ diligẽ z spiritũ negligere. Augu. Deus ẽ summũ bonuz. aia magna. corpus paruũ. q̃ magnũ debemus reuereri ꝓ paruo. Chrisf. Non aia ꝓ corpe. ꝫ corpus ꝓ aia factũ est. Et q̃ ꝓpt qõ vnũqõq tale z ipm magz .j. posterior. Valde em exile est qõ ꝓ corpe est. vt dr Isa. xl. Dis caro fenũ z omnis gla eius quasi flos agri. ¶ Quintũ impedimentũ est auaricie cupiditas. Eccli. viij. Multos pdidit aur z argentũ. j. Thimo. vj. Cupiditas est radix oim vicior̃. Iõ subdit. Quid pdest hoi si vniuersum munduz lucret. anime vero sue detrimentum patiat. Chrisо. Quid pdest si videris famulos tuos in leticia. te in summis malis. hec reputa de carne z aia. Seq̃tur. aut quã dabit homo cõmutationem ꝓ anima sua. Chrisf. Nunquid habes aliaz animã ꝓ aia tua dare. pecuniã si pdideris poteris aliã dare. nõ aũt aliã animã. Sicut neq̃ diuitie redimẽ pñt corpus sic nec aiam damnatã. Iõ Hiero. Quid pdest tibi si haberes prudentiã salomonis. pulcritudinez absolonis. fortitudinẽ sampsonis. longitudinem enoch. potestatem octauiani. victoriã alexandri. si tandem caro daret vermibus. anima demonibus cũ diuite cruciada sine fine. q. d. nihil esset. q̃ valde cauendũ est vt dicit Amb. ne ꝓpter amorẽ auaricie vel carnalis vite negligamus salutem anime q̃ nihil pdest lucrifacere tpalia si pdũtur eterna Prouer. vj. Non recipiet ꝓ redemptõe dona plurima. z Prouer. xj. Non pderunt diuitie in die vltionis. iusticia liberabit a morte. ¶ Sextum impedimentũ est eie lenitas non hns respectũ ad dei iudiciũ z ad finalem terminũ. Propk qõ dr Deut. xxij. Vtinã saperent z intelligerẽt ac nouissima ꝓuiderẽt. Sm illõ qõ dicit. ij. Chor. v. Oẽs nos manifestari oportet ante tribunal xpi vt recipiat vnꝰ quisq̃ ꝓpria corpis ꝓut gessit siue bonũ siue malum. Et hoc ꝓclusiue tangit in littera cũ dicit. Filius hois venturus est in gla patris sui. i. in forma gliosa. quã claritatẽ habet a patre cũ angelis suis. glo. vt fiant testes humanor actuũ. Hiero. Times morte audi triumphantis gliam. vereris crucẽ adsculta angelor ministeriũ. hec ille. Et tunc reddet vnicuiq̃ iuxta opa sua sine ꝓsonar acceptõe. s. peccatoribus penã. iustis gliam siue coronã. Nõ debemus ergo habere mẽtis leuitatẽ. ꝫ iudicij memoriam. De quo Greg. in omel. xxix. Sic agenda est pñtis tpis leticia vt amaritudo sequẽtis iudicij nõ recedat a memoria. qz dicit Greg. z habet. xj. dist. Qualis vnusquisq̃ hinc egredit talis in iudicio ꝓsentat. Hoc ponderauit beatus Vincentius.

Sermo. xlviij. Ad id em

Certamẽ forte dedit illi vt vinceret.

Sap. x. Hominũ ẽ mos q̃ fortes ad fortia assumunt. Et qz btus Vincentius inter alios martires fortia passus est. ideo merito ad fortia dicit assumptus. de quo thema.

¶ In summa verbor btus Vincentius a duob⁹ cõmendat. Primo a virili pugna. ibi. certamẽ forte. Scõo a triũphali victoria. ibi. vt vinceret. De ꝓmo dicit. Certamẽ forte dedit illi. s. Vincentio. z oibus nobis. s. pugnare ꝓtra hostes fortissimos. s. carnẽ. mundũ. z diabolũ. ℍ ¶ Primus hostis est caro nra. z hic impugnat nos carnali ꝓcupiscẽtia. Aug. Inter omnia xpianor certamina duriora sunt castitatis pl̃ia vbi quotidiana pugna rara victoria. Herũ. Nunqd forte certamẽ laqueũ nr̃m gerimus z inimicũ alim⁹. Item Hugo de claustro anime. Carnis voluptas tripliciter impugnat sanctos viros. s. telis. hasta. z gladio. hoc est. visu. auditu. z tactu. Hec tria cõtingebant ioseph. vxor enim dñi sui videlicet pharaonis ꝓmo in ipm oculos ꝓiecit. Hugo. Aspect⁹ ipudic⁹ ẽ ꝓmũ telũ voluptatis. Iõ Eccli. ix. Nõ circũspicias speciẽ alienã ꝓpt spẽm mulieris mlti pterũt. Gre. Nõ licz ituer qõ nõ licet ꝓcupiscere. sicut in Dyna filia Jacob patet ẽ figura. qz si visum suũ custodiuisset capta non fuisset. ꝫ hoc nõ fecit. iõ vginitate ꝓuabat. Geñ. xxxiij. Scõo basta locutionis ipm ioseph ꝓcacit allocuta fuit dicẽs. veni inḋt dormi mecũ. Prouer. v. Fauus distillans labia meretricis. z nitidi⁹ oleo guttur et⁹. nouissima aũt eius amara quasi absinthium. z lingua eius acuta quasi gladius biceps. Eccli. ix. Colloquiũ illius quasi ignis exardescit. Tercio gladio. gladius mulieris est conuersatio. z hoc per tactuz. sicut cõtingebat ioseph. vxor em pharaonis non solũ alloquebat eũ ꝫ etiam retigit Ipe vo vestem reliquit in manu sua z mulierem aufugit. Geñ. xxix. z sic nos. quia tactus ꝓ alijs sensibus valde contagiosus est. Unde Prouer. vj Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo vt vestimenta sibi non ardeant. sic qui ingredi

tur ad mulierē ꝓximi sui non erit mūdus cū tetigerit eā. Prouer.vij. Multos vulneratos deiecit .s.vulnere ꝓcupiscētie.ꝛ fortissimi q̄q interfecti sūt ab ea.s.carnali ꝓcupiscētia.sic salomō.de q̄ Greg. xxxij.q.iiij.c.salomon.sic sampson.sic dauid.Ecce viri fortissimi delecti sunt a ꝓcupiscētia mulierum.

¶ Debemus ḡ nos armare ꝓmo ꝓtra tela oculoꝝ labore ꝛ exercitatione honesta.Si dauid in exercitatōe fuisset visum sūū incaute sup Bersabeaz nō misisset.Poeta.Querit egistus cur sit factus adulē. In ꝓmpto causa q̄ desidiosus erat.Ezech. xvj.Hec fuit iniq̄tas sororis tue saturitas panis ꝛ vini ꝛc.Eccli.xxxiij.Multa mala docuit ociositas Piero.Semp aliq̄d boni opis facito ꝛc.Scō cōtra bastā ignitaꝝ locutionū castigationē adhibere coꝛpis debemus.exēplo apli.ix.Choꝝ.ix. Castigo coꝛpus meū.q̄ dr Prouer.xxix. Qui delicate nutrit fuū suū sentiet eū ꝓtumacē .Et meditationem ignis infernalis.vt dr Eccli.xj.Malicia vni⁹ hore oblitionē facit luxurie magne. Tercio ꝓtra tactū ꝓtagiosum debet accipe fugā olfno.j.Choꝝ.vj. Fugite fornicationē.Amb.Cū alijs nempe vicijs pōt homo expectare ꝓflictū.hāc fugite ne approximetis.Aug.Cōtra reliqua vicia oportet nos oi vture resistē.ꝓtra vo libidinē nō expedit repugnare ꝫ fugere.Jō Greg.Secuꝝ est mulierē nō videē.securi⁹ eā nō audire.securissimū nō tangē.dū videt inficit inflāmat dū audit.polluit vt tangit.Aug.Magis approꝓinq̄ igni ardenti q̄ mulieri cū ipe sis inuenis.Greg.Cōtra impetū luxurie fugā arripe si vis victoriā obtinē.nō sit tibi ꝑcundia fugē si vis castitatis palmā hre.Sic igit vt supra vincit caro exercitatione castigatione ꝛ fuga.¶ Scōs hostis est diabol⁹.de q̄.j. Pe.v. Vigilate q̄ aduersarius vr diabol⁹ tāq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret. Epō.vj.Non sit nob colluctatio aduersus carnē ꝛ sanguinē.s.tm̄.ꝫ aduersus ꝓncipatus ꝛ ptātes tenebraꝝ. ¶ Hic hostis etiā se habet in triplici differētia. Prio est callidus in decipiendo.Greg. Versutus hostis habet mille nocēdi modos.aliōs decipit vigilātes.vt qui credūt artibus magicis. de q̄bus.j.ad Thim.iiij.In nouissimis diebus discedent q̄dam a fide credētes spiritib⁹ erroris ꝛ doctrine demonioꝝ.Isiō.Demones triplici acumine figent. Prio subtilitate nature.q̄ de sublimioꝛi natura sunt creati.iō subtili⁹ ꝑsiderāt q̄ hoies.ꝛ sic intelligūt naturalr pūtia.Scōo lōga experientia temporꝝ.accessit em̄ de demonibus tā lōge spaciū tpis quo coꝝ vita ꝓtendit.lōge maioꝛ experientia q̄ hoibus ꝓpter breuitatez vite.Et fm̄ hoc etiam futura possunt ꝑdicere naturalia.Tercio reuelatione supnaꝝ virtutū. Dū sicut medicus expertus pōt infirmo varia ꝑdicere.ꝛ sic est cū demonibus. vt clari⁹ habet.xxvj.q.iiij.c.Sciēdū aūt.Ex hoc mltos decipiunt.ꝛ hoc deus fieri ꝓmittit ꝓpter hoim maliciā ꝛ infidelitatē.vt q̄ spernūt veritatē ꝛ mendacio credunt.sicut dic̄ Aug.de ciui.dei.ꝛ habet lucide. xxvj.q.v.c.sciendū. Auguria aliquos decipiūt dormientes.vt hos qui negligunt eis resistere . ꝛ hūt varios modos in temptationibus suis.vbi magis hoiem naturaliter sentiunt inclinatū.ibi magis tēptant.¶ Scōo est cupidus in acquirendo .nunq̄ sibi sufficit.ꝛ q̄s magꝝ ardētioꝛes in dei fuitio coꝝ uerit bos magꝝ ipugnat.De q̄ Alexāder.ꝛ hr.iij. q.j.c.nulli dubiū vbi dr. Nulli dubiū.q̄ bōi a maꝝ sp persequunt ꝛ tribulant.ꝛ diabolus non cessat q̄rens quē deuoret.querēs quos ex fidelibus pdat. ꝛ maxime q̄s ardentioꝛes in fuitio saluatoris eiq̄ familioꝛes inuenerit.Est etiā mirabilr senus. De quo Isiō.de sum.bo.Quanto breuius tp̄s sibi restare videt.tāto senioꝛ est diuina iusticia ꝓmittēte. ꝓpter q̄ dicit Apocal.xj. Ve terre ꝛ mari. q̄ descendit diabolus ad vos hns irā magnā . sciens q̄ modicū tempus habet.¶ Tertio sollicit⁹ est i possidendo ne q̄s sibi euadat.quē diutius possidz magis difficulter fac̄ recedere.Dicit tm̄ Amb.in li. de beata vita.ꝛ hr.xv.q.j. Non est .Neminē iugo fruitutis astrictū possidet nisi ꝓius ei pctōꝝ ere se vēdiderit.Habet ḡ se ad hoies sic tripliciter.ab aliq̄bus exit ꝫ non recedit neq̄ fugit.vt q̄ vinculo peccati sunt ei addicti.Aug.se talē confitet in lib.confessionū dicēs.Suspirabā ad te ligatus non ferro alieno ꝫ mea ferrea volūtate.velle meū tenebat inimicus.ꝛ cathenā fecerat ꝛ ex volūtate puersa facta est libido.ꝛ dū seruit libidini facta est ꝓsuetudo. et dū consuetudini non resistit facta est necessitas.Et si tales in malis inueterati aliq̄n penitēt diabolus ab eis aliq̄n exit ꝫ nō recedit.ꝛ ibi ꝓpe expectat q̄ post modicū est reuersurus.Lu.xj. Et reuertar ad domū mā exiui. Ab aliquibus.Jo.s.a tepidis exit ꝛ recedit ꝛ nō fugit.sicut em̄ ipi lente ꝛ tepide deo seruiunt.ꝛ sic lente eū expellūt.Apoca.iij. Vtinaz frigidus esses aut calidus.ꝫ q̄ tepidus es inciptā te euomere ex ore meo.Ja facie aūt sctōꝝ q̄ feruenter deo seruiūt recedit ꝛ exit ꝛ territus fugit. Dū licet astutus est potēs ꝛ senus.tm̄ nō potest nob dnāri in temptatōe sua nisi volūtarie ei cōsentiamus. Dic em̄ Amb.in lib.de btā vita.ꝛ hr.xv.q.j.c.non est. Neminē iugo seruitutis astrictū possidet . nisi ꝓius ei pctōꝝ ere se vēdiderit.j.Choꝝ.x. Fidelis deus q̄ nō patiē vos tēptari vltra id quod potestis Greg.Debilis ē hostis nō pōt vincē nisi volentē. Idcirco dr Jacob.iiij. Resistite diabolo ꝛ fugiet a vob.Berñ.in meditationib⁹. Licet mille nocendi modis nos tēptet.tm̄ solūmō nō ꝓsenseris.quotiēs resistis totiēs coꝛonaberis. ¶ Exemplū legit in vitaspatꝝ de q̄dam iuuene oꝛāte cū senioꝛe.Senioꝛ attenuatus capite petiit ad modicū quiescē. vt iunioꝛ expectaret.iunioꝛ vigilās tēptatus est septē vicibus.ad quālibet aūt tēptationē surrexit et oꝛauit.ꝛ post quālibet oratiōnū cessauit tēptatio. Et senioꝛ euigilās vidit septē coꝛonas in capite ei⁹ interrogauit fratrē q̄d fecisset. ille narrauit serie gestoꝝ ei. Ex hoc aperte pater ille senioꝛ coḡuit ipm̄ se ptē coꝛonas p septem resistētias meruisse.¶ Tercius hostis est mundus. hic etiā vario modo nos impugnat. Prīmo potētia.facit em̄ homines desiderare dūtum magnū vt inquietum eū reddat ꝛ in periculo ponat.Christ.Sepe a vento concutiunt qui in alto sunt.ꝛ q̄ in plano sūt securi existūt. Implebit in eis non nunq̄ illud Job.xxj.Erūt sicut palee a facie venti.ꝛ sicut fauilla quā turbo dispergit. ꝓpter hoc nobis in exemplū xp̄s fugit cuz iudei vellēt eū facere regē. Job.vj.Scōo temptat

diuitijs & honoribus. & sic ite nos in maxia pcula ponit. q; p hoc inducit iter alia plura mala. maxime superbiaz q odibilis est deo & hoibus. Eccli. x. Tercio temptat psecutionib⁹ Job. xvj. In mūdo pressurā habebitis &c. In oibus tū his pnomiatis tēptationibus fortit btus Vincentius pugnauit. & vbiq victoriā obtinuit dei assistētia & adiutorio. Dicit em pmū hostē p pximentiā. scōm p innocentiā. terciū p patientiā. q tāta fuit sibi a deo data. q nō solū voluntarie ad varia tormēta p xpi noie se dedit. ꝫ etiā in eis quasi spūalē leticiā habuit & pro epuli reputabat. Vñ moras carnificū arguēdo ad penas alacriter pperauit. Et vltra hoc desiderium magis patiēdi habuit. Jō merito vificauit de ipso verba thematis. Certamen forte dedit illi vt vinceret. & sic p victoria eterne glie coronā obtinuit.

De quersione sancti Pauli Sermo .xlix.

Ecce nos reliquimus e oia & secuti sumus te Math. xix. Mar. x Lu. xix. In sūma euāgelij tria per ordinē tanguntur. Pmo pfecta mūdi abrenūciatio. ibi. Ecce nos reliq̄mus oia. Scōo directa xpi imitatō ibi. & secuti sumus te. Tercio pia pmij retributio. ibi. Vos q̄ reliquistis oia. De pmo dic. In illo tpe. s. cū adolescēs interrogaret dūm. q̄d faceret vt vitā eternā possideret. Rñdit. Si vis ad vitā igredi serua mandata. Ille dixit se a iuuētute impleuisse. interrogauit q̄d adhuc sibi deesset. Rñdit ibs. Si vis p fectus esse vade & vēde oia q̄ habes & da pauperibus & habeb thezaur in celo. & veni sequere me. Cū audisset vba hec adolescēs abijt tristis. erat em multas possessiones hns. Tūc ibs dixit discipul. Amē dico vob. q; diues difficile intrabit in regnū celoz Et iterū dico vob. Facili⁹ est camelū p foramē acus trāsire ꝫ diuitē intrare in regnū celoz. Audit̄ his discipuli mirabant valde dicētes. Quis pōt salu⁹ fieri. q̄bus xps ait. Apud hoīnes hoc est impossibile. apud deū oia sūt possibilia. Tūc rñdens petrus dixit. Ecce nos reliq̄mus oia &c. Orige. Petrus pn ceps apl̄oz loquit̄ p oibus dicēs. Ecce reliquim⁹ oia. s. q̄ habuim⁹. & q̄ habere vel appetē poteram⁹.

Cōmendat illā paupertatē q̄ fuit in pmatiua eccl̄ia. Pro q̄ ad pmptitudinē in hoc q̄ dixit. Ecce reliq̄mus &c. multi pmpti erāt. Greg. Ad vnius tussionis vocē Petrus Andreas & Jobes relictz retibus & naui secuti sunt dūm Math. iiij. Scōo cōmendat acōitate. cū dicit. nos. q. d. oēs in cōmuni. Act. iiij. Nec quisq̄ eoz aliq̄d suū esse dicebat. ꝫ erāt oia illis cōmunia. Tercio a volūtate spontanea. cū dixit. reliq̄mus. Erāt em paupes spū. i. volūtate nō coacta necessitate. Fuerūt em de numero illoz. de q̄bus Math. v. Bti paupes spū quoniam ipoz ē regnū celoz. Quarto ab integritate integerrima fuit in eis pauptas. & tangit cū dicit. oia Omnia reliq̄rūt sua suos & se. i. xpiā voluntatem habēdi. Chrisō. in omel̄ alloquens Petro interrogat. Qualia omnia o beate petre. reliquisti rbete & nauigium dicis omnia. Grego. in omel̄. Multuz reliquit qui sibi nil retinuit. multum reliquit q̄ cuz re possessa etiā cupiscētijs renūciauit. nā tāta abeis dimissa sunt quāta ab eis concupisci potuerūt Bern. Plus nocet concupiscētia ꝫ substantia. q; concupiscentia potest se extendere ad oia. Et hanc reliquerunt. i. voluntatē habendi. Vbi scīē dum beati apostoli revera oia reliquerunt. omnia vtiq impediēntia. oia retrabētia. oia piclitantia. oia ponderātia. oia mediātia. Pro reliq̄rūt oia impediēta. Impediūt em in dei fruitio amoz & sollicitudo tpaliū. pter hoc dicit saluator. Math. x. Difficile q̄ pecunia hūt irabunt in regnū celoz. Glosa pecuniam hūt in amore nō in vsu. Dicit em Rabanus sup illud. Homo quidā ab arimatia nomine Joseph erat diues. magne erat dignitatis apud seculū. ꝫ maioris apud deū meriti. q; non erat diues diuitijs amore. ꝫ tm possessione. & sic diuites non excludunt a discipulatu saluatoris. Iste em diues erat & discipulus xpi. qui non erat pecunie amator ꝫ ipius distributor. Et hoc est q̄ dicit ps. lxj. Diuitie si affluant nolite cor apponere. non dicit. nolite habere. Beda sup Lu. Nō reprehendit diues q; terrā coluit. vel q; fructus in horrea cōgregauit. ꝫ q; fiduciā in illis posuit & pauperibus non erogauit. & nimiū eas adamauit. De quo Chrisō. Qui diuitias amat necesse est q; deū odiat. Et sic sunt impedimentū pfectionis quia amor causat auariciaz & fruitutē quā prohibet dōs Math. vj. Nō potestis deo fuire & māmone. Glo. Ille diuitijs fuit q̄ pl⁹ de eis sollicitus est & eas diligit ꝫ aie salutem & sic dicit Eccli. x. Nihil iniquius ꝫ amare pecuniam. Et ibidem. Auaro nil sceleſtius. nam animā suaz venalem habet. Ideo venerabilis Beda. Frēs cōsideremus & terrena ita possideamus vt vtiq mēte ad celestia tendamus. Beda super Lucam. Differentia est inter renunciare & relinquere. renunciare conuenit omnibus. relinquere autē perfectis. Ideo Grego. Si cuncta relinquere non potestis. tū ita tempalia tenete vt per ea non teneamini. ita possidete vt vos non possideant. vt sub mentis vestre sint dominio que possidetis. q; cuncta temporalia in vsu non affectu possideatis. Nam dicitur Eccles. v. Qui amat diuitias fructum non capiet ex eis. & Grego. Qui terrenarum rerum id est diuitiaz amore vincitur in deo nullatenus delectat. Ideo Richar. de sancto victore. O felix anima q̄d sollicita es erga plurima. porro vnum est necessarium. dilige vnuz in quo sunt omnia. ibi fige cor et desiderium tuum. mundus em transit. & omnis cōcupiscentia eius. Sic fecit apostolus ad Phil. iij. Omnia arbitratus sua vt stercora vt xpm lucrifacerem. Scōo reliquerunt omnia retrahentia. id est amorem mundi qui retrahit hominem ab amore dei. De quo Aug. Si in te est amor mundi. non est q̄ intret amor dei. Cor tuū vas est. effunde q̄d habes. nō potest em vas repleri balsamo quod plenum est aceto. Jaco. iiij. Qui vult esse amicus huius mundi inimicus dei constituitur. Ideo .j. Johan. ij. Nolite diligere mundum. Nam amare mundum est amare pditorez suū. Augu. Ama seculum & absorbebit te. Chrisō. Miser est mundus miserrimi qui eum sequuntur. Semper mundialia opera excluserunt hominem ab eterna vita. Ideo exclamat Augusti. O munde immūde quā tos seduxisti. & multos decepisti. Bernhar. in me

ditationib⁹. Mund⁹ facit vt tabernator qui dat potatorib⁹ falsas carnes vt valde potēt & postea chare soluant. Et sic facilīter mūd⁹ delectat & breuit tpe. & deinde sequit eterna damnatio. Job. xxj. Ducunt in bonis dies suos. & in puncto ad infernū descendūt. Ecce q̄ trahit. Ideo Paul⁹ ad gal. vj. Mihi mūdus crucifix⁹ ē & ego mūdo. Chrys. Quicquid mūdus reputabat gloriā hoc ipe penā ¶ Tertio relinquerūt oīa mediantia. & est amor amicorū Math. x. Qui amat patrē aut matrem plus q̄ me nō est me dignus. & q̄ amat filiū aut filiā sup me nō est me dign⁹. Aug. Amādus ē generator & pponēdus ē creator. Sed heu plures sunt qui ꝓpter filios & vxores multa ꝓtra deū faciunt. furādo. iniuste bona acquirēdo. diuinū officium vel seruitiū sepius negligēdo. & nonnūq̄ aie salutē minime aduertēdo. Et sic qui amici eē deberēt pn⁹ inimici sūt salutis. q̄ verificat illud. Miche. vij. Inimici homis domestici ei⁹. Tali mō mediant inter te & salutē anie tue. Hoc mediū habuit ille dines de quo Lu. ix. cui dns dixit. Sequere me et ille respondit. Dne ꝓmitte me ꝓus ire & sepelire patrē meū. Glo. pater illi⁹ fuit infidelis & fuit mortu⁹ in vita. & dixit illi ihesus. Sine vt mortui sepeliant mortuos suos. tu aūt vade & annuncia regnū dei. Ecce quō xps noluit q̄ etiā sepultura pris deberet fieri quē tñ precepit honorare. ne ꝑ medius esset salutis. Post ꝑ ibidē. Lu. ix. alter dixit. domine sequar te. ꝑ ꝓmitte me primū renūciare his qui domi sūt. Alt aūt illis ihesus. Nemo mittēs manū suā ad aratrū retro respiciēs apt⁹ ē regno dei. vbi dat itelligere q̄ illi q̄ domi sūt amici. carnales fratres & sorores &c. hi nonnunq̄ mediant in via salutis idcirco ōr Deu. xxxiij. Qui dixerit pri & matri nescio vos. & nesciunt filios suos. hi custodierunt eloquiū tuū. Hoc attēdens Paul⁹ oīa mediantia reliquit. De q̄ Gal. j. Cum placuit ei qui me segregauit ex vtero mris mee. & vocauit p gram suam ꝓtinuo non acquieui carni & sanguini. hoc ē ꝓpinquis meis iudeis. ¶ Quarto reliquerūt oīa periclitantia. ꝑ ē ad malū attrahentia. & ē ꝓprius amor. De q̄. ij. Thi. iij. In nouissimis tpibus istabunt tēpora piculosa. & erūt homines seipos amātes. cupidi. elati. &c. voluptatū amatores pl⁹ q̄ dei. habentes spēm pietatis. i. religionis. vtutē aūt eius abnegantes. De talib⁹ ōr Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere nequeūt. Iō glo sup Mat. Perfecta dicitur conuersio vbi carnal' rumpit dilectō Hanc ruptelā docet Math. xvj. Si quis vult venire post me abneget semetipm. Glo. nō p naturā sed p malitiā. q̄ dicit Greg. Nisi quis a seipo desciat ad eū q̄ supra ipm est nō appropinquat. Her. Charitas charitatē destruit. charitas carnis destruit charitatē spūs. Iō dic idē doctor. Crudelitas est carnē diligē & spm negligere. Hugo de sacramentis. Conari dēm⁹ quātū possum⁹ vt carnē spūi sb̄damus. Hoc etiā fecit Paul⁹. j. Chor. ix. Castigo corpus meū & in seruitutē redigo. ¶ Sed di. est ne amor sui pn̄m mortale. Rñdeō. si amor sui crescit in cōtēptū dei tunc erit pn̄m mortale. vbi gra. Si quis nollet ieiunare q̄tuor tēpora cui tenetur ex precepto ecclie cum bene posset. & non vult corpus suū aggrauare. Sin nō vult surgere dominica die ad missam. & ad dei verbū ꝓut quilibet tenetur ex ꝓcepto ecclie. vt habeō de cōse. di. j. c. missas. & c. sacerdote. & obmittit sine rōnabili & necessaria cā peccat mortal'r vt dicit ibidē. Et breuiter q̄cūq̄ quis paratus ē transgredi ꝓceptū ōi aut ecclie ꝓpter illicitū amorē sui. tūc semp peccat mortaliter vt vult apl's Ro. viij. cū dicit. Si si fm carnē vixerit̄ morieni. Eccl. xvij. Quid nequius q̄ qō caro excogitare poterit. Tal' amator carnis nō fuit apl's. De quo Chrys. dic. Nihil corpi nisi nudā necessitatē ministrauit. Nā sicut faber incudē indurat crebris ꝓcussionibus sic paul⁹ assiduis laboribus. De quo. ij. Thes. iij. In labore et fatigatione die ac nocte opantes. Haymo. Nocte laborauit & die ꝓdicauit. nobis in exemplū fic' ibidit ibidē. vt formā daret ad imitandū nos. quoniam si q̄s nō vult opari nec manducet. ¶ Quinto reliquerunt oīa pōderantia. & est sarcina pctōr pn̄s. xxxvij. Sicut onus graue grauate sūt sup me De q̄ pondere loquit apl's Heb. xij. Deponētes oīe pondus & circūstās nos pctm̄. Iō depositionis. quia vt dic Greg. Nulla bona acceptant̄ que malorū admixtiōe maculant̄. nec ieiuniū. nec oō nec elemosina. sic dic Pius papa. & habeō de cō. di. v. c. nihil. vbi dic. Nihil ꝓdest ieiunare boi aut orare. aut alia religionis bona agere. nisi mēs retrabatur ab iniq̄tate. Et ꝑ ē q̄ ōr Ecc̄s. ix. Qui in vno offendit mlta bona pdit. Greg. Nihil est deo gratum ab eo qui ingratus ē deo q̄ pctm̄ mortale. Hoc considerās apl's cū dns arguit eū de ꝓsecutōne Actu. ix. statim dixit. Dne quid iubes me facere. Et sic docet nos. j. Chor. xj. Imitatores mei estote sicut ego xpi. Itē stati ꝓuersus. sic & nos q̄n vocamur p diuinā inspirationē. Eccl. v. Ne tardes ꝓuerti ad dnm deū tuū. ne differas de die in diem Amb. Si secutus es errantē sequere penitentem Aug. mox parauit se ad obediendū q̄ prius seuiebat ad ꝓsequendū. ¶ Dixi secundo sb̄iungit directa vel salutifera xpi imitatio. ibi. & secuti sum⁹ te. Ad vex eni xpianū ptinet vt xpm sequat. Dic nā q̄ Aug. de vita xpiana. Xpiani nomē frustra sortit q̄ xpm mime imitat. Ecce nō merek dici xpianus q̄ xpm nō imitat. ¶ Sed di. in quib⁹ tñ dēmus xpm seq̄. Rñdeō pāo i vite asperitate. Ipe eni ab ingressu mūdi vsq̄ ad egressum asperā duxit vitā. Nā in natiuitate feno iacere ꝓtulit. & in arto posit⁹ ē ꝓsepio. In egressu arduā penā i cruce elegit In ꝓgressu n̄ legit risisse ꝑ fleuisse. Iō dic xps Mat. x. Qui nō accipit crucē suā & sequit me nō ē me dignus. Sic bīus Paulus eū secut⁹ ē. j. Corin. iij. Esurimus & sitim⁹ & nudi sum⁹. colaphis cedimur. ꝓsecutionē patimur. tanq̄ purgamenta hui⁹ mūdi facti sum⁹ oīm peripsima vsq̄ adhuc. ¶ Scdo in mētis hūilitate. Mat. xj. Discite a me q̄ mitis sū & humil' corde. De q̄ Aug. de vbis dn̄i Vis cape celsitudinē dei ꝓus accipe humilitatē xpi. Dignare humil' esse ꝓpter deū. q̄ deus dignatus ē esse humil' ꝓpē te ber. Quāto q̄s in se viliorē tāto do ꝓciosior. & sic paul⁹. j. Cor. xv. Ego mim⁹ apl'orū nō sum dignus vocari apostolus. & ad Ephe. iij. Mihi omniū sanctorū minimo data est

gratia dei in gentibus. Et.j. Chor.xv. Nouissime vero tanq̃ aborti uo visus ẽ mihi. respectũ habuit ad peccatũ suũ. ꝛ̃ se annihilauit. De q̃ Gre. Qui perfecte peccatũ suũ intelligit nullũ pctm̃ par peccato suo existimabit. ¶ Tertio debem⁹ eũ sequi i pietate erga ꝓximũ. Iu.vj. Estote misericordes sicut et pater vester misericors ẽ. Pater ãt noster xp̃s dici poterit. q̃ p ip̃z regeneramur. Ipe ꝓpio sanguie suo hereditatẽ regni celestis nobis acquisiuit. sic itez Paul⁹ eũ secut⁹ ẽ. q̃ de eo dic̃ Crisp. Nemo intantũ dilexit amicos sicut paul⁹ inimicos. Ipe ex pietate alioꝝ pctã defleuit. ij. Cor.xij Iugeã multos ex his q̃ ante peccauerũt ꝛ nõ egerunt penitentiã de imunditijs suis. Chrisp. Null⁹ ita deplangit ꝓpria sicut paul⁹ aliena. Paul⁹ quasi totũ mundũ genuisset oñibus ꝓdoluit. hec ille ij. Chor.xj. Quis infirmat ꝛ ego nõ infirmor. Et sic hortatur ꝛ alios. ad Gal.vj. Fratres si quis p̃occupatus fuerit in aliq̃ delicto vos q̃ spirituales estis instruite hmõi in spũ lenitatis. q. d. cõpassionẽ habendo cũ eo. Greg. Plus ẽ animam ꝓpetue victurã reficere. q̃z ventrem momenture carnis pabulo terreno satiare. ¶ Quarto i aduersitate siue penarũ patienti tolerationе. j. Pe.ij. Chrisp⁹ passus est pro nobis vobis relinquẽs exemplũ vt sequamini vestigia eius. Qui cũ malediceret nõ maledicebat. cũ pateret nõ ꝓminabat. ꝛ sic nos. q̃ Actu. xiiij. or. Per multas tribulationes oportet nos intrare regnũ dei. Sic Paul⁹. j. ad Chor.iiij. Maledicimur ꝛ benedicim⁹. psecutionẽ patimur ꝛ sustinem⁹ ꝛ. ij. ad Chor.xj. In carceribꝰ abũdanti⁹. in plagis supra modũ. Et sbdit. A iudeis quinquies quadragenas vna min⁹ accepi. Ter virgis cesus sum. semel lapidat⁹ sũ. ter naufragiũ ptuli. i oñibus his fuit multũ patiens. Et sic nos ad patientiam hortamur hodie. Heb.x. Patientia ẽ vob̃ necessaria. vt voluntatẽ dei facientes reportet̃ repromissionẽ. amb. sup Beati imaculati. Quãto tribulatio maior tanto ꝓsolatio vberior. ¶ Quinto debemus xp̃m sequi in charitate. quã docuit Luc.x. Diliges dominũ deũ tuũ ꝛ ꝓximũ sicut teipm. Et sic Paulus in charitate dei ꝓmo fuit quasi igne⁹ Chrisp. Sicut ferrũ missum ignẽ totũ igneũ efficitur. ꝛ sic Paulus igne charitat̃ succẽsus. sic q̃ scribit ad Rom. viij. Quis me sepabit a charitate xp̃i tribulatio an angustia. aut gladi⁹. aut fames. scio ꝛ certus sũ q̃ neq̃ mors neq̃ vita. Aug. Volendũ est q̃ ap̃m horrẽda tormẽta nõ poterãt a charitate de separe. ꝛ nos ociose fabule ꝛ vilia vicia separant. Habuit secõ charitatẽ ꝓximi tãtã q̃ dicebat ad Ro. ix. Cupiebã anathema esse ꝓ fribus a xpo i. ad tẽpus separari vt attẽderet̃ psuersioni eorũ ad fidẽ xp̃i. Sic etiã ad Phil. i. Testis ẽ mihi deus. quoniã cupiã vos oẽs in visceribus iesu xp̃i. gre. Nullũ deo tale acceptũ sacrificiũ sicut zelus aiaꝝ Ecce quãta charitatẽ deꝛ ꝓximi habuit. Io dicit ad Eph. v. Imitatores mei estote ꝛ ambulate i dilectione. Et merito. q̃ quãto in hoc mũdo maior dilectio. tanto in futuro maior retributio. Sic dic̃ Chrisp. de laude pauli. Nil prorsus errauit q̃ pratũ gõdã insigne virtutũ ac paradisũ spirituale animũ pauli nuncuparet. Quis ergo ad explicanda eius merita explicare sufficiet. Nã oñia q̃ sũt in hominibus bona vna aia possidet. singuloꝝ eni virtutes sanctorũ excellentissime in eo fuerũt. Abel obtulit sacrificiũ deo ꝛ inde laudat̃. Sed si hostia pauli ad mẽdiũ ꝓducatur. tũc quãtũ celũ a terra distat tantũ hostia pauli superius apparebit. ¶ Prob̃at sic Chrisp. Abel obtulit oues ꝛ aliena. Paul⁹ quotidie in seipso parat⁹ erat mori ꝓ xpo. Actu. xxj. Non solũ alligari sedet mori paratus sũ pro xpo. Et studuit totũ mundũ offerre deo. j. Chor. ix. Oñibus oñia fact⁹ sũ vt oẽs lucrifacerẽ. Noe cõmendatur. q̃ ser septẽ hoies conseruauit tpe diluuij. Paulus nõ tantũ octo. q̃ infinitos a dãnatione eterna p suã doctrinã conseruauit. Abraã cõmendatur. q̃ ad preceptũ oñi patriã ꝛ amicos suos siue cognatos reliquit. Paulus nõ solũ pfiam sed totũ mundũ reliquit. ad Phil. iij. Oñia arbitratus sũ vt stercora vt xp̃m lucrifacerẽ. Etiã i mõ relinquẽdi dñs abrae multa ꝓmisit. sicut diuitias multiplicationẽ semis. vt habeꝛ Gen. xij. Ego pau paulo multas tribulationes. Actu. ix. Ego ostendam illi quanta oporteat eũ pati ꝓ nomine meo. Cõmẽdat Iacob a longanimitate. q̃ septẽ annis pro Rachel seruiuit. ꝛ videbãt sibi dies pauci. gene. xxix. Paulus nõ septẽ annis q̃ tota vita sua ꝓ sponsa nõ sua q̃ xp̃i que est eccl̃ia. nõ adustus sole ꝛ estu diei ꝛ gelu noctis sicut Iacob. q̃ supra. Bi finita sufferẽdo mala. ij. ad Chor.xj. In laboribꝰ plurimis. in carceribus abundantius. i plagis supra modũ ꝛ̃. Hec oñia cũ gaudio maxio ꝛ alacritate susceptt. Cõmẽdat Ioseph a pudicicia ꝛ castitate. Gen. xxxix. q̃ reliquit palliũ vxori pharaõis ille postmodũ accepit vxorẽ. Sed paulus ꝓ totus tẽp⁹ vite sue vgo ꝓmansit. imoꝝ quoscunq̃ potuit ad virginitatẽ induxit. i. ad Chor. vij. Volo oñes homies esse sicut meipm. Dico autez nõ nuptis ꝛ viduis bonũ est illis si sic ꝓmanserint sicut et ego. Ideo in testimoniũ puritatis sue lac ꝓ sanguine fluxit tempore decollationis. Etiã cõmendetur Iob a patientia. Chrisp. Iob quibusdã mentibus patientiã in tribulatõe habuit. q̃ paulus mltis annis vsq̃ in agonẽ perseuerans tribulat⁹ fuit. nõ tantũ a tribus vel quattuor amicis sic Iob sed a cunctis infidelibus sepissime impugnatus. ꝛ sic i singulis gratias egit deo. j. Chor. j. Gratias ago deo meo semper. ꝛ tamẽ non solum ꝓ se sustinuit. sed ꝓpter electos. ij. Thi. ij. Oñia sustineo ꝓpter electos vt salutez consequant̃. Cõmendatur moyses a zelo q̃ ꝓ salute populi petijt deleri de libro vite Greg. in moralib⁹. id est. petijt se temporaliter mori. Chrisp. Paulus pl⁹ fecit. quia eterna gloria voluit ad tẽpus priuari pro salute proxi morũ. ad Ro. ix. Optabam et ego anathema esse pro fratrib⁹ meis. Cõmendat Iohannes q̃ arguit herodem pro adulterio. Paul⁹ nõ vero vnũ q̃ plures tyrannos. Commẽdatur Enoch et Helias. quia in paradisum rapti. ꝛ vltra hoc Paulus in tertium celum. ij. ad Corinthe. xij. Scio hominem raptum vsq̃ ad tertium celum. id ẽ. vltra naturam elevatum vsq̃ ad celum empyreum. Et est locus beatorum spirituum. Et ibi vidit vt dicit Augustinus. libro de videndo deum. diuinã visi-

onē. Et ista visio dicitur auditus. quia instructus fuit de diuinis secretis. q̄ nō licent homi loqui. id est. verbis explicari. ꝛ sic de alijs. Jō canit eccl'ia. Magnus sanctus Paul⁹ vas electionis vere digne est glorificand⁹. ¶ Dixi tertio sbiungitē pia p̄ mij retributio. Dñ petrus i psona oim dixit. Ecce nos reliquim⁹ oīa ꝛ secuti sum⁹ te. psequēter interrogauit. q̄d ergo erit nobis. s. q̄ vtilitas. q̄ honorabilitas. q̄ sufficientia nob inde. Respōdit Iesus. Vos qui secuti estis me scz imitatione viuendi. p̄dicandi ꝛ moriēdi. in regeneratōne. s. iustorum de morte ad vitā. Raban⁹. Due sūt regenerationes. vna animarū. alia corporis. Et hec erit generalis resurrectio. cū sederit filius hois. scz p̄ auctoritatē iudiciarīā in sede maiestatis sue. scz p̄ manifestā potentiā que prius latuit. vel sedes maiestatis dicit nubes clara diuia formata maiestate. sedebitis et vos. s. quieti ꝛ securi sup sedes duodecim. s. tanq̄ principes electi sup vniuersā terrā. ¶ Per sedes etiā iudiciaria ptās designat. quia apli et viri pfecti iudicabunt natōes in compatōne melioris vite ꝛ approbatiue. mō tm̄ specialiori q̄ alij electi. iudicātes duodecim trib⁹ israel. Raban⁹. Nemo putet tātū duodecim aplos iudicaturos. sicut nec duodecim tribus israel tm̄ iudicandos. ꝫ in duodecim aplis vniuersitas pfector designat. ꝛ i duodecim tribubus vniuersitas iudicādor designat. Ecce quō sancti apli p̄e alijs sanctis honorandi sunt q̄ p̄e ceteris eos elegit. Johā. xv. Ego vos elegi vt eatis ꝛ fructus afferatis ꝛ fructus vr̄ maneat. Et sic erūt tanq̄ scabini speciali mō in iudicio iudicantes. Itē sūt nuncij dei p̄ excellentiam. q̄ deus eos misit. Marci. vlti. Euntes i mundū vniuersū p̄dicate euangeliū oīi creature. Itē sūt honorādi tanq̄ p̄ceptores p̄cipui. Vnde canit ecclesia. De quor doctrina fulget eccl'ia vt sol ꝛ luna. Itē quia sanguine p̄stati sūt fidē. Vnde canit eccl'ia. Plātauerūt eccl'iam sanguine suo. Vltimo sedebūt iudiciū. nec crede q̄ tunc orabunt p̄ te sicut nunc. Chrisō. ꝛ Beda. Nec parētes orabūt p̄ filijs in iudicio. nec angeli sicut solebant. nec sācti habebāt p̄passionē cū pctōribus sic nunc p̄patiuntur nobis orādo p̄ nobis. Per. Si igitur sancti apostoli fuerūt potentes ꝛ pij in terris. multo magis existentes nūc in celis. vbi charitas nō minuitur ꝫ augmentat. Implorem⁹ igit eorū clementiam. de quorū numero ille ē cuius hodie exist'it salubrrima conuersio.

¶ Sermo I. ¶ Ad idem.

Saule saule quid me persequeris. Actu. ix.

¶ Introductō Presens festum quatuor de causis celebratur. Primo in ordine ad pctōres vt habeāt exemplū spei. vt nullus quantūcunq̄ pctor magn⁹ desperet de venia. exquo Paulū q̄ tant⁹ fuit i culpa respexit in gratia. Vnde greg. Perpēdo pene considero latronē. aspicio zacheū. intueor magdalenam. cōtēplor paulū. ꝛ nil in eis video nisi spei et penitētie posita exempla. Si forte aliqs lapsus est in fide aspiciat petrū q̄ ter negauit xp̄m. ꝛ post amare flendo p̄cm̄ deleuit. Alius contra p̄imum in malicia crudeliter exarsit. aspiciat latronē qui i vltimo mortis articulo ad vite p̄mia penitētia peruenit. Alius auaricie estibus anhelās aliena diripuit aspiciat zacheū. qui si q̄d abstulit reddidit q̄ drupluz. Alius libidine succensus carnis mūdiciam p̄didit aspiciat magdalenā q̄ in se carnalem amorē igne diuini amoris exterſit. Alius in se vl in suis mēbris eccl'iam p̄secut⁹ est aspiciat Paulum q̄ ad vnius iussionis vocē factus est vas electionis. Nemo q̄ desperet. ꝫ ad suscipiendā gratiam mentē suam disponat. ꝛ dñs q̄ venit pctōres saluos facere. vt ōr. j. ad Thimo. i. p̄ius sic paulū recipiet. ¶ Scōo celebrat̄ h̄ festū in ordine ad eccl'iam. Vnde exquo sācta mr̄ eccl'ia habuit maxima tristiciā in eius p̄secutione. debuit etiā habere maxima leticiā in ei⁹ conuersione. Et q̄ maiorē letiam nō potuit habere nisi vt festū celebrarek. ideo in ipo beato paulo impleta ē ꝓphetia iacob. de q̄ Gene. xlix. Cum filios suos moritur⁹ bñdiceret. et ad beniamin veniſſet dixit. Beniamin mane lupus rapax. ꝛ vespe diuidet escas. Ibi p̄ beniamin iuxta doctores intellexit Paulū qui fuit de tribu beniamin. Hic mane. i. p̄mo fuit lupus rapax dei eccl'iam p̄sequendo. Sed vespe diuisit escas q̄i conuersus ad fidē. fidem eccl'ie p̄dicauit. ¶ Tertio in ordine ad angelos ꝛ ad celestē curiā. Sicut eni ōr. Lu. xv. Gaudiū ē angelis dei sup vno pctōre penitentiā agēte plus q̄ sup nonagintanouem iustis. quāto magis in cōuersione vnius apli. p̄ cuius doctrinā ruina eor ex magna parte ē restaurata. Dicit eni Chrisō. Oēs ad salutē duxit ac si oēs regenerasset. j. ad Chor. ix. Omnibus oia factus sū vt oēs lucrifacerē Volens igit eccl'ia se sanctis angelis p̄formare in gaudio instituit h̄ festū. ¶ Quarto in ordine ad deū ꝓpter miraculū. s. q̄ ex senissimo p̄secutore fecit fidelissimū p̄dicatorē. Vnde h̄ miraculū maius ē vt dicit Aug. q̄ celū ꝛ terrā ex nihilo creare. Et rō. q̄ in creatōe nihil resistit diuine actioni p̄. xxxij. Ipe dixit ꝛ facta sūt. ꝫ in cōuersione pctōris ꝓpria voluntas resistit. Juxta illud Matb. xxiij. Quotiēs volui cōgregare te sicut gallina congregat pullos suos sb alis ꝛ noluisti. Et q̄ magnus pctor fuit paul⁹. vt ipe testatur. j. Thi. j. Blasphem⁹ fui ꝛ p̄secutor ꝛ iniuriosus et gloriosus factus ē p̄dicator. sicut canit ecclesia. O gloriosū lumē oim eccl'iarū sole splēdid⁹ ꝛc. Et ad vnicā vocē ad dñm se conuertit. sicut ōr in verbis thematis. Saul e saule q̄d me persequeris.

¶ In summa epistole duo tanguñt. Prio pauli p̄iculosa infirmitas. ibi. Saul⁹ adhuc spirans. Secūdo sbiungitur ei⁹ miraculosa sanitas ibi. Vas electionis est mihi iste. De prio dicit. In dieb⁹ illis scz cum lapidatus esset beat⁹ stephanus. ꝛ saulus erat consentiēs neci. ꝛ facta est p̄secutio magna in eccl'ia q̄ hierosolimis erat. ꝛ dispersi sunt fideles p̄ regiones iudee et samarie. tunc Saul⁹ adhuc spirans. scilicet corde et per odij animositatem. minarum et cedis in discipulos domini. id est i christianos anhelans ad cedem per minarum asperitatem. ℘ ¶ Nbi sciendum sicut infirmitas corporalis dicitur periculosa variis de causis ꝛ

sic infirmitas spūal. Prio quādo in corde interi radicatur. Secūdo quādo exterius per totū corpus diffundit. Tertio qū morbus nescit. Quarto quādo ptraria sumūtur. Quinto qñ medic cōtemnitur. Oñibus his modis Paul infirmabatur. ideo merito piculosā infirmitatē habuisse dicitur. Primo fuit radicata ab intra morbo peccati in corde. t tāgit ibi cum dicit. spirās. Ecce cordis malicia. quā ipe phibet ad Hebre. iij. Videte fratres ne forte sit in aliquo vr̄m malū cor increduli tatis discedēdi a deo viuo. Here. iiij. Lauda malicia cor tuū hier̄m vt salua fias. Aug. Nulle malores diuitie q̄ fides eccl̄ie. Abacuc. ij. t ad Ro. j. Justus ex fide viuit. Secūo fuit periculosa ifirmitas pauli q p totū corpus diffundebatur. In ore cum dicit. spirans minarū. in manibus cū dicit. t cedis. in pedib ibi. accessit ad pncipes sacerdotū. Et sic potuit locū habere i eo pphetia. Esa. j. A plāta pede vsq ad verticē nō est in eo sanitas Tertio ifirmitas ē piculosa qñ nescit. Aug. super p̄s. lviij. Non est insanabilior eo q̄ sibi sanus videtur. Et sic Paul videbatur sibi sanus. Propter qđ dicit. j. Thi. j. Ignorās feci. Est tamē sciendum r̄m sanctos doctores. duplex ē ignorātia. s. facti t iuris. Prima facti. t cōtigit duplicit. aut adhibet diligentiā. t sic excusat a toto vt pcubitus iacob cū lya Geñ. xxix. Aut nō exhibet diligentiam. t sic excusat a tanto t non a toto. vt ignorātia Lamech occidētis cayn cū putauit occidere ferā. Geñ. iiij. Secūda ē ignorātia iuris. hec ē duplex. quedā inuincibil. hec excusat a toto. Alia vero vincibilis. t hec iterū duplex. quedā affectata. hec in nullo excusat. quedā simplex hec excusat a tanto sed nō a toto. De q̄ Aug. de li. ar. li. iij. c. xxxv. Nō imputat ad culpā qđ inuitus ignorās. q̄ qđ quere negligis. Greg. Aliud est nescisse. aliud scire nolusse. Primū ōr negligentia. secundū malicia t supbia. Habuit igit apls ignorantiā iuris simplicē. Unde bene excusabat a tanto q̄ non a toto. Et si ita mortu fuisset eternā dānationē incurrisset. Attamē nō fuit tanta ignorātia sua sicut si ex pria malia ignorasset. q̄ sic dicit vbi supra. Ignorans feci igit miserecordiā pfecut sū. valde tamē periculosa fuit ignorātia sua. Quarto fuit ifirmitas eius periculosa. q̄ ptraria sumebat nō sufficiebat sibi pria scientia. q̄ alios pcitabat. cū sbditur Accessit ad pncipes sacerdotū. nō vocat q̄ spōte. et petijt epistolas scz ad loca remota. Nō sufficiebat sibi psequi fideles in hierusalē. sed petijt licentiā ad alia loca scz in Damascū ciuitatē ad sinagogas. vt si ās inueniret. q̄ pauci bui vie. i. xpianorū. viros t mulieres vinctos pduceret in hier̄m. s ad puniendū. Ecce crudelitas sua. Sequit. Et cū iter faceret. s. cuz epistolis. contigit vt appropinq̄ret damasco. s. cū exercitu suo. t sbito circumfulsit eū lux de celo. ad designandum q̄ sine luce gratie nemo pōt ad deū veracit cōuerti. ideo merito circumfulsit eū lux. Et illa lux fuit pmo repētina in celeritate. q̄ eū subito mutauit in aliū virū in scientia. vita t in mētis pstantia. In scientia. dicit glo. q̄ in illo triduo cecitate pcussus oīe cog̃nit mysterium incarnationis t vitatez euangelij. Unde ad Gal. j. Notū facio vobis euāgelizz q̄ nō ab hoie. didici q̄ per reuelationē ihu xpi. Item imutauit eū in vita. q̄ statim vrute lumis qđ ipm circūfulsit oñem carnalē amorē t affectū terrenū mox abiecit pter qđ dicit Gal. j. Complacuit ei qui me segregauit ex vtero mis mee. t vocauit p gratiā suā ptinno nō acquieui carnī t sanguini. Et hoc est qđ dicit Ambro. Nescit tarda molimina spiritussancti gratia. Etiā mutauit eū i mētis pstātia. De quo Jo. viij. Quis nos sepabit a charitate xpi. Secūdo illa lux fuit imensa. q̄ circūfulsit eū t ab intra t extra ipm totū illuminauit. in iterioribus p sapientiā qua oīa mysteria scripturaruz intellexit. ab extra p lucidā puersationē t sanctitatis exemplū. a supiori p clarā contēplationē qua nude t immediate deuz p essentiā cognouit. Tertio illa lux erat celica. ideo intellectū ipsius angelicis spiritibus pformauit. imo etiā vt dicit Chrisf. ipsi angeli plurima secreta p eius predicationem didicerūt. vt dicit glo. sup illud ad Ephe. iij. Mihi enī oim sanctorū mimo data ē gr̄a in gētibus euangelizare ꝛc. vt innotescat pncipibus t potestatibus in celestibus. Illa ergo lux affectū ei totaliter transmutauit. Chrisf. Sicut ferrum in igne missum. t sic paulus in charitate accensus. Etiaz ipm celesti cōuersatione decorauit. Ideo Phil. iij Nostra cōuersatio in celis ē. Hec tria innuit Dyonisius in epla de transitu p desertū huius mūdi. vbi dicit ipm angelum terrestrem pter primum imaginem diuinitatis pter secundum. t celestez hominem pter tertiū. quia dicit Chriso. Paul in terra gradiens sic se gerebat in cunctis q̄si socie tate angelorum frueret. Hec subita cōuersio pauli figurata ē. j. Reg. x. i Saul. de quo dicebat. Insiliet in te spūs dñi spiritu repentino t pphetabis et mutaberis in virū alium. Ps. lxxvj. Hec mutatio dextre excelsi. Sequit. t cadens in terrā. s. ex nimio terroze timuit ne forte maiori plaga pcuteretur q̄ Pharao aut maria sororo moysi. de quib in Exodo. In hoc etiam timuit ad designanduz q̄ homo illuminatus per gratiā debet cognoscere suam fragilitatem. exēplo abrae Geñ. xviij. qui dixit. Quid loquar ad dominū cum sim puluis t cinis Esa. xlvj. Redite puaricatores ad cor. Bern. Non ē melior pservatio gr̄e q̄ in vera humilitate Quinto periculosa est infirmitas cū medicus cōtemnit. Et sic fuit in Paulo. pter qđ sequitur in epla. Et audiuit vocē. s. auditu corpis dicentez Saule saule quid me psequeris. Hec duplicatio fit ad mouendū eius intētionē. q. d. Granis ē tua ifirmitas. quia medicū ptemnis. da locū medico t nō discedet a te. Eccli. xxviij. qr opera ei tibi sūt necessaria. Et dixit. qđ me psequeris. s. in membr meis que psequebatur saul t nō xpm in pria p sona. q̄ iam sedebat ad dexteram pris gloriosus. Tantā tamē habet dñs dilectionē ad suos vt qđ eis exhibetur sibi fieri reputat. Matth. xxv. Nō vni ex minimis meis fecistis mihi fecistz. Qui respondit. Quis es domine. s. deus aut angelus q̄si diceret sentio potentiam. non scio essentiam. Estimabat eum esse angelum. Respōdit. Ego sum ihesus nazarenus quem tu persequeris. quasi diceret.

Ego sum qui de celestib⁹ loquor quē putas mortuum vt homiem. ego sum viuēs & regnās per secula cuncta. Ecce bonus medic⁹. ¶ Revera bonus. ꝓmo q̄ habuit sapiētiā in cognoscēdo. eo q̄ radicē infirmitatis pauli cognouit. Credebat q̄dem paul⁹ psequi hominē mortalē & psequebatur deum celestē. Ideo infirmitatem ei⁹. eū cognoscere fecit dicēs. Ego sū ihs nazaren⁹ quē tu psequeris q.d. nō hoiem psequeris sed deū. nō creaturā sed creatorē. nō corpus ꝫ caput. Scōo medic⁹ ille habuit bonitatē in exequendo. q̄ psonal⁹ de celo descendit & sibi locu⁹ fuit. & adhuc existēn in volūtate & actu psequēdi eū ꝙuertit. nō sic alios apl̄os. licet eni nō essent sequētes. tū nō fuerūt eū psequētes. Tertio fuit medic⁹ sbtl⁹ et pfect⁹. sbtiliter ei & velociter pfectęq; eū ꝙuertit & sanauit. ¶ Hz di. si dñs faceret mihi ita etiā me ꝙuertere. Rndet doctores. Non ē nūc op⁹ miraculose agere ꝑ fide. q̄ nūc multū creuit. Jō sic plāte nouelle & filo acus inducit. sic ꝑ miracl̄a fides i ꝓmatiua creuit ecclesia. Dñs aūt nūc pctōres inspiratōib⁹. ꝑdicatōibus. flagellis & tribulatōibus ꝙuertit. Sic fac nobis nunc vt iudeis fecit. Vnde ꝑ signa vocauit de egypto eos. ꝫ in terra ꝓmissionis manifeste ꝑ ꝓphetas. nūc ꝑ ꝑdicatores Nec requirit vocatō miraculosa sicut fecit sancto Paulo. & h ex sua ineffabili bonitate. Unde dixit. Ego sū ihs. i. saluator quia salutē tuā & nō aliud quero. nazaren⁹. i. florid⁹. q̄ ꝑ tex toto mūdo in cruce floruit. Ecce q̄ mite eū alloquit. nobis in exēplū spei. ꝓpter qō dicit apl̄s ad Heb. xij. Accedam⁹ cū fiducia ad thronū gr̄e eius vt misc̄oiam ꝓsequamur. Subdit. Durū est tibi ꝓtra stimulum recalcitrare. i. potētiori te i compabilirer resistere. s. vitijs et peccatis. ¶ Unde nota. dñs loquit h̄ de statu peccati in q̄ iacuit apl̄s. Dux valde in tali statu ē esse seu ꝓmanere ꝓpter plura. Vnō q̄ diabol⁹ pctōrib⁹ dominatur. ij. pe. ij. A quo q̄s superatus ē hui⁹ & seru⁹ ē tot demoniorū seruus q̄t viciorū. vt dicit Aug. Secū do q̄ gladius euaginat⁹ sup eos extēdit. Ps̄. vij Nisi ꝙuersi fueritis gladiū suū vibrauit ꝛc. Hoc viri iusti & sancti desiderant. Apoca. vj. Usq̄quo dñe sanctus & ver⁹ nō iudicas & nō vindicas sanguinē nostrū de his q̄ habitāt i terra. Tertio quia cōscientia remordēte aggrauauit. Aug. Omnis inordinatus aius ē sibiꝑ pena. & nō minima ꝫ maxima. De quo Isid. in li. soliloquior. Nulla grauior pena q̄ remordēs cōscientia. Hanc secū ferre oportet pctōres. qō est valde graue. Sap. xvij. Frequēter eni ꝓoccupant pessima redarguēte cōscientia. cū sit eni timida neḡcia dat testimōiū cōdēnationi. Quarto q̄ cumul⁹ pctōr augmentat. Greg. Peccatū qō ꝑ penitētiā nō diluit mox suo pondere ad aliud trahit. Jō Eccl̄i. xxi. Quasi a facie colubri fuge pctm. Quinto q̄ nescit q̄ fine terminat. an vnq̄ deus sibi bonū finē ꝓcedat. Joel̄ ij. Quis scit si ꝙuertat & ignoscat de⁹ Poeta. Dia sūt hominū leui pēdentia filo. Et sbito casu q̄ valuere ruūt. Sic dicit aug. Hac ania aduersione ꝓcutitur peccator vt moriēs obliuiscat sui q̄ dū viueret oblitus ē dei. Ideo Gamfredus in poetria sua nona dicit. Pessima res vicīū nil eque ꝓnicio sum. Revera pessima. nō tantū in vita. sed etiā in morte & post mortē. Vnō q̄ in agone homis a demōibus ante oculos pctā portabunt. Eccl̄i. xj. In fine homis denudatio pctōr illi⁹. Secūdo q̄ ad hinc exiēs demonib⁹ ꝑsentat. Job. xx. Vadent. s. anie. & veniēt sup eā horribiles. s. demones. Sap. xvij. Persone tristes illis apparētes pauorē illis prestabāt. Tertio q̄ post mortē ad locū tormentorū deputat vbi impetuū cruciet. Propter quod Eccl̄i. vij. Memorare nouissima & ieternū nō peccabis. Quarto ꝓpter pene augmentionē. cū ania carni societ. s. in vniuersali iudicio. tūc corpus et ania simul ardebūt. Tūc ipletur illud Apoca. vj. qō dicent petris & mōtib⁹. Cadite sup nos. & absc̄ondite nos a facie sedentis sup thronū. Quinto ꝓpt finalem sententiā Math. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū ꝛc. Ideo final⁹ Orosius dic. Plus ē vitanda pctī fedidas q̄ q̄libet tormētorū imanitas. Et sup h̄ verbo. Dux est tibi vt recalcitres stimulo. sbdit. Qui tremēs ac stupens dixit. Dñe quid iubes me facere. q.d. Jā nō meam sed tuā voluntatē paratus sū adiplere Greg. Nisi q̄s a seipso deficiat ad deū nō appropinq̄bit. sic paulus. Unde aug. Nox parat se ad obediēdū q̄ prius seuiebat ad psequendū. Amb. Si secut⁹ es errantem sequere penitentē. ¶ Dixi secūdo tangit sancti Pauli miraculosa sanitas. De q̄ in textu sequitur. Et dñs dixit ad eū. s. q̄ ad volūtatē ei⁹ ꝓnus se exhibuit. Surge & ingredere ciuitatē. s. damascū. et ibi dicet tibi q̄d te oporteat facere. ¶ In h̄ significat mystice q̄ ille q̄ deo vult placere dz surgere a vitijs & pctis. & ingredi ꝑ fidē & charitatem in ciuitatē. i. in vnionē sancte matris eccl̄ie. ibi dicetur illi q̄d sit factur⁹. ad Eph. v. Surge qui dormis & exurge a mortuis. & illuminabit te xp̄s. Sequitur viri autē illi qui comitabant cum eo. i. socij ei⁹. venit eni cū notabili comitatu. Hi ergo stabant. stupefacti. audiētes quidē vocē sancti Pauli sed neminē videntes. stupebāt ex magnitudine miraculi. quia audierūt vocē pauli ꝫ nō xp̄i. vt habetur Actu. xxij. Qui mecū erant lumē quidē viderunt. vocem autē eius nō audierūt qui loquebatur mecū. neq; videbant personā cui dirigebat sermo. & sic stabant stupefacti nescientes q̄d facerēt. Surgēs aūt saulus de terra. & apertis oculis nihil videbat. Exterior dispositio corpis interiorē significabat. Ipe nanq; tunc ab oīb⁹ terrenis affectibus surrexit. Et dicit Aug. in ꝓmone de Paulo. Eo tpe quo cetera nō videbat mysterū informabatur credētium. qm̄ qui credit in xp̄m ipm in tueri debet. Et sic tunc vidit & cōtemplabatur celestia. cui visus clausus fuit ad terrena. ¶ Ad manus autem illum trahētes introduxerunt Damascum. & erat ibi tribus diebus non videns. scilicet corporalibus oculis. neq; manducans neq; bibens. Dicit glo. tres dies nō vidit. quia non credebat xp̄m tertia die resuscitatum. ¶ Sed di. q̄d tunc fecit in illo triduo. Dicunt doctores communiter q̄ in illo triduo raptus fuit vsq; ad tertiū celum. & habuit illam excellentem visionem de qua ij. Chorinth eorum. xij. Ex illa fuit ita sustentatus q̄ nec manducare affectabat nec bibere. Sicut

legit de moyse q̄ fuit cū dño .xl. dieb⁹ in mōte absq; cibo. Sequit. Erat aūt quidā discipul⁹. Damasci nōie Ananias. s. de iudaismo ad xp̄m p̄uersus scientia vt vita famosus. Et dixit ad illū i visu dom⁹. Anania. z ille ait. Ecce ego dñe. Tales vocationes legim⁹ etiā in plurib⁹ locis veteris testam̄ti factas esse his q̄bus dñs p̄uersatus ē. Et sic in p̄senti. Et dñs ad eū. Surge z vade in vicū q̄ vocatur rectus. Et quere i domo iude saulū nōie tharsen. q; de tharsis erat oriūd⁹. illuc eni p̄ et⁹ translatus fuerat de iudea. z ibi creuerat i p̄māte z fama vt patet in glo. lyre. ij. ad Thim. vl. Sequit. Ecce eni orat. q. d. mentē ad deū eleuatā h3. Ex illo eni raptu paul⁹ egressus gr̄as deo agebat. Sequitur et vidit. s. p diuinā reuelationē virū Ananiā nōie i troeuntē z imponētē sibi man⁹. q. d. Hec q̄ tibi loquor iā p̄sentialr i oīone z raptu tuo cognoscis. et nō tm̄ vidit p̄sonā. ſ. etiā nomē lucide cognouit et opus facturū. imponētē sibi man⁹. Lyra. Hec i positio nō erat ad receptionē spiritussancti. vt p3 Act. viij. sed ad sanationē defect⁹ corporal'. vt patet de sctō Laurētio. q̄ ponebat man⁹ sup oculos cecorū z illuminabant. Et sic in ꝓposito sic̄ sb̄dit. vt visū recipiat. Hz quō se habuit Ananias i hac parte sequit in textu. Dixit Ananias. s. se excusando. Dñe. q. d. sū paratus facere q̄ iubes tanq; seruus fidelis. Sed vnū est. miror de vbis tuis z de eo q̄ me iubes. q; audiui de mltis de viro h. s. saulo. quāta mala fecerit sanctis tuis i hier'm. q. d. famosus est in p̄secutōe. Et h̄ scz nouissime hz p̄māte a p̄cipib⁹ sacerdotū alligandi oēs q̄ inuocāt nomē tuū. q. d. Dis vt meipm volūtarie tradā i manus ei⁹. z nō debeo sustentari diuti⁹ p salute fidelium tuor̄. Dixit aūt ad eū dñs. Vade. Raban⁹. q. d. Nō est timēd⁹ q̄si p̄secutor; amplectend⁹ vt frater. q; mala q̄ sanctis intulit patus ē sustinere. qm̄ vas electionis est mihi iste. id est vas specialit electū gr̄e sc̄ētie cōtentiuū. vt portet nomē meū coram gentib⁹ z regib⁹ z filijs israel. ¶ Reuera libere z fiducialiter z p̄stant h̄ dulcissimus nomen ibs portauit i ore z corde. q̄ngentis ei vicib⁹ scripsit illō in epistol' suis. vt p3 intuēti. Et ego oīdā illi q̄nta oporteat eū pati p̄ nōie meo. q. d. multa alijs sanctis intulit. etiā ipe multa patiet. z h̄ cum magno gaudio z hilaritate amore nois mei. ij. Corin. xij. Libent gl'iabor in infirmitatib⁹ meis. Cōfortatus igit sic Ananis z p̄solat⁹ a dño abijt. s. gaudenter. ad explēdū officiū z mādatū dñi. z itroiuit. s. in domū p̄nominatā. vbi saulū repperit imponens ei man⁹ z dixit. Saule frater. fratrē vocat quē prius timuit inimicū. Ex lupo eni agn⁹ fact⁹ erat. dñs me⁹ ibs misit me ad te q̄ apparuit tibi in via q̄ veniebas. s. ad p̄sequēdū electos. licet p gratiā suā sis mutat⁹. q̄re ad te venio vt videas. i. visū corpalē recipias z iplearis spūsctō. O benigna et gratiosa locutio z legatio Ananie ad Paulum ex causis vbi supra exp̄ssis. z quāti fuerunt expti dñi effectus vba eadē sb̄dūt. Et p̄festim. i. absq; mora ceciderūt de ocul' ei⁹ tanq; squame. i. macule albe et dure sicut squame piscīū. z visū recepit. Et surgens baptizatus ē. supple in nōie xp̄i. Et cū accepisset cibū confortatus est duplici p̄fortatione scz spūali z corporali. Ecce miraculosa sanatio. Atte dam⁹ sanationis effectū. Fuit aūt cū discipul' supple xp̄i q̄ erāt damasci p dies aliq̄t. z p̄tinuo. i. diligenter sollicite ingressus sinagogas p̄dicabat dominū iesū q; h̄ est filius dei. Sed quō se ad h̄ miraculū habebāt iudei. sequit. Stupebāt oīs q̄ audiebant eū z dicebāt. Nōne h̄ ē q̄ expugnabat in hier'm eos q̄ inuocabāt nomē istud. z huc ad hoc venit vt vinctos illos adduceret ad p̄cipes sacerdotū. quasi dicerēt. Nix ē nobis q̄d sibi videtur aut qualis existit. Sequit Saul⁹ autē. s. aū sic vocatus z post baptismū paul⁹ multo magis quale lescit. s. p̄dicando. z p̄fundebat iudeos. s. p doctrinā a spūsancto datam. q̄ habitabant damasci. affirmās quoniā hic ē xp̄s. s. in lege p̄missus. Et sic patet breuiter expedita sue p̄uersionis historia. Ad merita ipsius nos cōmendem⁹.

¶ Sermo lj. ¶ Ad idem.

Imitatores mei estote. j. Chor. xi. ij.

¶ Introductio. Si quis vult aliquā artē studere querit exp tum magistrū in ista arte. sic volēs discere aut ārē re salutē anie debet seq̄ paulū ap'm. Nō Chrisost. in li. de laude pauli. Quia quicq̄d p̄riarche. quicquid ꝓphete. q̄cq̄d ap'li seu alij sancti in se p̄fectionis aliquid acceperūt. hec oīa simul colligens Paulus cū tanto cumulo habuit cū quāto null⁹ eorum collegit. Et exēplificat h̄ de abel. de noe et abrāā. z sic de alijs q̄ plurimis. vt supra ostensum est. Et sb̄dit Chrisost. vbi supra. Nil prorsus erranti qui p̄ratū q̄dā insigne virtutū z paradisum spiritualem pauli animū nuncuparet. Itē dicit Chrisost Quid in angelis magnificū p̄dicam⁹ qui oīni p̄fecta dilectione deo adherēt z obediunt incessanter Paul⁹ vero mole corporis gr̄uat⁹ adeo deo adhesit q̄ dicit Ro. viij. Cert⁹ sū q̄ neq; mors neq; vita neq; āgeli. neq; archāgeli. neq; p̄cipat⁹. neq; vtutes. neq; tribulatō. neq; angustia. neq; fames. neq; nuditas. nec p̄secutio. nec gladi⁹. nec altitudo. nec p̄fūditas. nec creatura aliq̄ poterit nos separare a charitate dei. Et sic paul⁹ erat angelus terrestris homo celestis. nā in terris degēs dixit illō Phil. iij. Nostra cōuersatio in cel' est. Sic qui vult viaz ambulare dz sequi sciētēz expertū i ea. Volēs igitur tendere ad viā celestis patrie debet sequi paulū. ipe eni viā exptus est. vt dic. ij. Chor. xij. Scio hominē raptū vsq; ad tertiū zelū. ipe diuinit⁹ nouit iter. z docuit illō vbo z exemplo. lō merito potest dicere. Imitatores mei estote. ¶ Vbi sciendū q̄ttuor vicib⁹ reperim⁹ hec vba supradicta scpta i ep'lis suis. s. Imitatores mei estote. vicz. j. Cor. iiij et. j. Chor. xj. z Eph. v. z Phil. iij. Ex hoc elicere possum⁹ q; q̄ttuor sūt p̄cipal'r in q̄b⁹ imitari debem⁹ ap'm. ¶ Prio eū imitari debem⁹ i p̄fecta p̄uersione. Nā p̄uersio sua fuit initiū salutis sue et sic p̄uersio nr̄a. Zacha. j. Cōuertimini ad me z ego p̄uertar ad vos. Eccli. xvij. Cōuertere ad dominū et relinq̄ pctā. Nō. q; dic̄ ps. vij. Nisi p̄uerti fueritis gladiū suū vibrauit. h̄ est iudiciū. Iu. xij. Nisi penitētiā egeritis oīes simul pibitis. ¶ Nota ad perfectā p̄uersionē requiruntur tria. s. termin⁹

a qō.termin⁹ ad quē.z medīū p qō ꝓuertimūr. Primo termin⁹ a q̄.s.verti debem⁹ a nobis.i.a ꝓpria volūtate. Matḥ.xvj. Si q̄s vult venire post me abneget semetipm. Greg. Nisi q̄s a seipo desiciat ad eū q̄ supra ipm est nō appropinq̄bit. Sed di.quō a seipo hō recedere pōt. Rñdet.a nobis recedim⁹ si ꝓpriā voluntatē obnegam⁹. Eccl.xviij. A volūtate tua auertere.z Osee.x. Cōfūdet israel in volūtate sua. Her. Nullū bonū deo placere pt qō factū est ex ꝓpria volūtate. Exēplificat de ieunio. Esaie.lviij. Ecce in die ieiunij vr̄i inuenitur volūtas vr̄a.z sbdit. Nunq̄d ḃ est ieiunīū qō ego elegi.q.d.nequaq̄.ber. Quid ē qō odit aut punit deus nisi ꝓpriā volūtatē.tolle ꝓpriā volūtatē z infernus nō erit. Scōo termin⁹ ad quē z est de⁹. Jo balis.ij. Cōuertimi ad dīm deū vr̄m. q̄ nihil melius.nihil digni⁹.nihil vtili⁹.qz est summū bonum Matḥ.x. Nemo bon⁹ nisi solus de⁹. De q̄ Dyonisius. Nil bonū est nisi ab eo q̄ essentialr bon⁹ est nil dulcius. ꝓpter qō dr. Matḥ.xj. Tollite iugum meū sup vos.iugū enī meū suaue ē z onus meum leue. Gre. Pro amore ei⁹ dis pſecutio hz dulcedinē.dis afflictio cōsolationē. De q̄.ij. Chor.j. Sic abundāt xp̄i passiones in nob sic z ꝑsolatões. Ps̄. xciij.fm multitudinē dolor meor i corde meo cōsolatões tue letificauerūt aniam meā. Nil digni⁹ et vtili⁹ q̄z vt ad illū ꝓuertamur q̄.p nobis de celo venit.z oīa q̄ fecit in celo z in terra ad nr̄am salutem ordinauit. Prouer.viij. Qui me inuenerit inueniet vitā.z hauriet salutē a dño. Tertiū ē medium p qō ꝓuertimur ad deum.z ē libera volūtas. Differētia ē inter ꝓpriā volūtatē z libex arbitriū. Her.in fmone de Naamā. Propa volūtas ē que nō ē cōis deo z hoib⁹.i.q̄ nō fit aut stat ad honorē dei z ad vtilitatē siue edificationē ꝓximi.z ad salutē ꝓpriā. Hz libex arbitriū est illō qō hō sine necessitate z coactōne pōt eligere z appetere. Hem. Nulla creatura pōt nos violēter a deo retrahere. ad Gal.v. Vos in libertatē vocati estis. Hoc est. liberū arbitriū seu libera volūtas vr̄a qua ad deū ꝓuerti debetis debet esse versa siue mutata in dei volūtatē.dicēdo Matḥ.vj. Fiat volūtas tua. sic Paul⁹ Actu.ix. Quid me iubes facere.q.d.offero tibi volūtatē meā.informa eā q̄d p eā fieri voluerīs. De hac volūtate dic Her. Volūtas ē origo oīm bonorū.z mr̄ oīm virtutum. Et sbdit Her. Custos anie circa statū sue volūtatis sollicitus debet esse.s.vt discernat q̄d volendū sit.s.q̄ ad qualitatē.z quātū volendū q̄tum ad quātitatē volūtatis z regularitatē. ¶ Nota volūtas nr̄a debet mensurari fm triplicē mēsurā.s.fm nr̄m posse fm nostrū nosse.z fm dei velle. Prio fm nostrū posse.i.ad nostrā possibilitatē.vt oia velimus q̄ possumus iplere virib⁹.de possibilib⁹ nihil penitus obmittētes.ita q̄ nec infra p desideria veniam⁹. nec per indiscretū feruorē modū excedam⁹. De q̄.ij. Chor.viij. Si enī volūtas ꝓmpta ē fm id qō habet accepta ē. Sed heu ꝓquerit Her. Viz est aliquis q̄ in eis q̄ ad deū sūt experiri velit q̄d possit. ℟ etiā quid ꝓmptissime possit Quid si dixeris illud Prouer.xxiij. Dires nō suppetūt. Respondet salomō. Qui inspector ē cordis ipe intelligit. Scōo mensurāda ē voluntas nr̄a fm nostrū scire vel nosse.vt sine exceptōe velim⁹ q̄ scim⁹ esse bōa et ea nolim⁹ que cognoscimus eē mala. Jaco.iiij. Bonū scienti z nō facienti pctm̄ est illi. Ju.xij. Seruus sciens voluntatē dñi z nō faciens vapulabit plagis multis. Tertō mēsurāda ē fm dei velle vt oīa velim⁹ q̄ vult de⁹. Ecōtra oīa q̄ non vult deus z nos respuam⁹.vt vnusq̄sq̄ nr̄m dicere possit illud Matḥ.xxvj. Nō mea pater voluntas sed tua fiat. Et illud ad Gal.ij. Vivo ego nō ego sed vivit in me xp̄s. Et ḃ quo ad quātitatē volūtatis. Sed q̄ ad qualitatē dic Ro.xij. Renouami in nouitate sensus vr̄i.vt ꝑbetis q̄ sit volūtas dei bona beneplacēs z ꝑfecta. Prio bona volūtas iustorū bona ē.qz oīa q̄ faciūt vel patiunt in pctōr satisfactionē z dei offense placationē ordinant. Ex remissione enī pctōr hoi collata ꝓsurgit ꝓscientia leta serenata. Et sic nimiz ex hac lra ꝓsciētia nihil negligit q̄n hō oia in deū ordinat. Scōo beneplacita.qz in p̄missa remissione amara nōnūq̄z incipiunt dulcescere.vt oia q̄ facīūt in dei bñplacitum ordinat. Aug. Ille placet deo cui placet de⁹.s.i prosperis z in aduersis. ¶ Tertio volūtas ꝑfecta ꝓsistit in dei dilectōe z oīm rer abrenūciatōe. Greg. Voluntatis sacrificiū nūq̄z plene ꝑficit nisi huius mūdi cupiditas ꝑfecte deserat. Itē ꝓsistit in boni p malo redditōe.j.Thes.v. Videte ne q̄s malus p malo reddat. ℟ semp qō bonū ē sectamini. Hec est volūtas dei in xp̄o iesu. Gal.iiij. Estote ꝑfecti et plene volūtatis dei. Tal fuit apls. ¶ Scōo debem⁹ ipm imitari in corpali exercitatione. Amb. Si secutus es errātē sequere penitētē. Dic ei Greg. in moral. Ille nobis oībus dr ad exēplū ꝓtra hi q̄ cunctis passionib⁹ carnis moriēs rm spualit viuit q̄ ꝓspera postponit mūdi.quē nulla aduersa puniunt.z sola eterna desiderat. Tal fuit paul⁹ merito debem⁹ ipm imitari. ¶ Vbi nota exercitatio ꝓsistit in trib⁹. Prio in bonorū operatiōe Amb. in li.de offi.z habet in cano.lxxxvj.dist.nō satis.vbi dr. Non satis ē bene velle nisi assistat benefacere. Opa vero nostra si debent deo esse grata triplicē debent habere decorē. Primo debent esse fidelia. Gal.vj. Dum tps habem⁹ operemur bonum. Eccs.ix. Quecunq̄ potest manus tua operari instanter fac. Ro.xij. Prouidentes bona nō tā tum coram deo sed coram oīnibus hominib⁹. Et sint fidelia.vt in omnibus que agim⁹ non qō nobis vtile est. ℟ ad dei gloriā.z eius beneplacitum inquiramus. Ps̄.cxiij. Non nobis dñe nō nobis ℟ nomini tuo da gloriam. Et cōgruū est.quia omnia q̄ in celo z in terra sunt operat⁹ est.nō sibi sed nobis operatus est.j. Chor.iij. Omnia vestra sūt siue appollo.siue cephas.siue mūdus.siue vita.si mors.siue ꝓsentia.siue futura omnia vestra sūt vos autē christi.christus autem dei. Vt ergo innocem impēdamus faciamus simlr.j.Chor.x. Sive māducatis siue bibitis vel aliquid aliud facitis. ad gloriam dei facite. Et iterum ad Colo.iij. Omnia quecunq̄ facitis in verbo z opere omnia in nomie dñi nr̄i iesu xp̄i facite. In hoc consistit fidelitas. Ps̄.c. Oculi mei ad fideles terre. Eccli. xij. Qui fideliter agunt placent deo. Sed heu

pauci sūt tales. De q̄ ꝓuer. xx. Multi sūt viri misericordes. viꝝ autē fidelem quis inueniet. Ju. xij. Quis putas fidelis seruus. Tal' fuit beat⁹ Paul⁹. De q̄. ij. ad Thes. j. Gr̄as ago deo meo semp qui me fidelē existimat potēs i ministerio suo. Secūdo debēt esse vtilia. de q̄ vnicuiq̄ nostrū dr. Eccl. iiij. Noli esse mutilis i opib⁹ tuis. Util debet igitur esse vnusquisq̄ in opib⁹ suis. sic q̄ nō tantū sibi ꝑsit. ꝫ etiā vt in eis ꝓximū edificet. iuxta illud Math. v. Sic luceat lux vr̄a coꝝ hoibus vt videant opa vestra bona z glificent p̄rem vestr̄ q̄ in celis est. j. Pe. ij. Conuersationē bonā inter gētes habete vt ex opibus vr̄is ꝑsiderātes glorificēt deum Tunc eni opa simplicia tanto multiplicant quāto ex eis plures edificant. ij. Cho. iij. Nemo qō sum est tantū q̄rat ꝫ qō alteri⁹, Hoc oñdit ap'ls inseipso Ro. xv. Unusq̄sq̄ vestrū ꝓximo placeat i bona edificatiōe. Tal' fuit paul⁹. j. Chor. x. Oīnibus p oīa placēs. nō querēs quod mihi vtile est. s. tū. ꝫ vt vtilis sim alīs vt saluificēt. Propter qō dicit ad Phil. iij. Vos estis coꝝona nr̄a ante deum. Tertio debent esse difficilia vt nr̄ affect⁹ per h̄ deuotior ꝑbeat. Heb. xij. Recogitate eū q̄ talē sustinuit a pctōrib⁹ aduersus semetipm ꝓtradictionē vt ne fatigemi anis vr̄is deficientes. nōdū vsq̄ ad sanguinē restitistis aduersus pctm̄ pugnātes. vt brūs Paul⁹ fecit. ij. Thes. iij. Scitis fr̄es neq̄ gratis panē māducam⁹. ꝫ in labore nocte z die sumus laborātes. vt nosipsū formā darem⁹ vobis.

¶ Scōo consistit coꝝporalis exercitatō i malorū reluctatiōe. De q̄ Rom. xij. Noli vinci a malo ꝫ vince in bono malū. h̄ est coꝝp⁹. mūdū z diabolū. Hec sūt q̄ ꝓtrariant anie saluti. hec vicit apostolus. Pro corpus p castigatōnē. j. Chor. ix. Castigo corpus meū z in seruitutē redigo. Chrys. Nihil coꝝpi ꝓter nudā necessitatē mistrauit. Et h̄ iō fecit vt ꝑfecte carnē sbijceret rōni. Si ille hec fecit qui iā certus fuit de dei dilectōe q̄d nos facere debem⁹. Scōo mundū p mentis alienationē. De q̄ Gal. vj. Mihi mūdus crucifixus ē z ego mūdo. Chrys. Quicq̄d mūd⁹ reputabat gl'iam hoc ipse penā. Tertio diabolū p ꝓtinuā resistentiā z humilē oronē. vt ipemet loquēs q̄si de piculo anie sue in tēptatōe diabolica. ij. Cor. xij. sic inq̄t. Dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis. angel⁹ sathane q̄ me colaphizet. z sbdit. Propter qō deū ter rogaui vt discederet a me. ecce oro. z dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Tantā gr̄am ei dñs ꝓtulit vt semp vinceret. z nūq̄ a diabolicis tēptatōib⁹ vinceret. nec potuit a diabolo superari. q̄a a charitate xp̄i separi nō potuit. ad Rom. viij. z sic nos ad reluctationē hortamur. Eph. iiij. Nolite locū dare diabolo. z ibidez c. vj. Induite vos armaturā fidei vt possitis stare aduersus insidias diaboli. ij. Thi. ij. Nemo coꝝonabit nisi q̄ legittime certauerit. scz ꝓtra mūdū. diabolū z carnē. Sic coꝝonari meruit ap'lus. vt ipsemet testat. ij. ad Thi. iiij. dr. Bonū certamē certaui. cursū cōsummaui. fidē seruaui. in reliq̄ reposita est mihi coꝝona iusticie quā reddet mihi dñs iustus iudex in illa die. nec solū mihi ꝫ z alijs qui diligunt aduentū eius. i. qui ita se habuerunt q̄ nō timent aduentū eius. ¶ Tertio ꝓsistit coꝝoral' exercitatio in aduersitatū ꝓpessione. ij. Thi. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o ꝑsecutionē patient. Judith. viij. Oēs q̄ tibi placuerūt p varias tribulationes trāsierūt. Quāto magz q̄s deo acceptior tāto magz q̄nq̄ a dō tēptari ꝓmittit. Thob. xij. Quia acceptus eras deo necesse erat vt tēptatio ꝓbaret te. j. Cor. iiij. Maledicimur z bñdicim⁹. ꝑsecutionē patimur z sustinem⁹. blasphemamur z obsecramus ꝛc. Sic Paul⁹. ij. Chor. xj. In carceribus abūdātius. in plagis supra modū. z sbdit. Audeis q̄n quies q̄dragenas vna minus accepi. ter virgis cesus sū. semel lapidatus sū. ter naufragiū ꝓtuli. Jd circo dicit nob. Heb. x. Patiētia vobis necessaria est vt z voluntatē dei facientes reportetis repromissionē. ¶ Et nota passiones ꝑfector̄ de q̄bus erat paulus sūt triplices. Prio ex ꝓpria vite insufficientia. vt quātūcūq̄ bonū faciūt sp maiorē desiderio inardescūt ad ea q̄ desiderāt. z estimant se nihil fecisse. Sic videbat paulo Ro. vij. Velle adiacet mihi. ꝑficere aūt bonū nō inuenio. z ad Phil. iij. Que retro sūt obliuiscēs ad anteriora me extēdo. Scōo affligunt ex mūdi displicētia. ad Gal. vj. z figurat Eze. j. Quocūq̄ ibat spūs illic z rote eleuabant. Quid per spm̄ nisi spūal' vita intelligitur. q̄d p rotas nisi tribulatio q̄ vitā spūalem seq̄t Gre. Quāto q̄s altius ꝓficit tanto in h̄ mūdo inueniet qō duri⁹ portat. Tertio ex dei abstētia. Osee ix. Ve cū recessero ab eis Her. Ania que semel receperit dei p̄sentiam z sustinere ei⁹ absentiam ē experiri gehēne penā. Tertio debem⁹ imitari apostolū in acquisitione virtutū. Her. Quantūcunq̄ affligis coꝝpus nō ꝓdest nisi fuerz virtutib⁹ adornatus. j. Thi. iiij. Coꝝporalis exercitatio ad modicum vtilis est. spūalis vero ad multa. q̄ consistit i interioribus v̄rtutibus. O imitatores estote. ¶ Jā licet beatus paul⁹ in oīb⁹ v̄rtutibus abundaret. de tribus aūt videam⁹ quas excellenē habuit. Primo charitatē Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate dī. tribulatō an angustia vt supra. Scio et cert⁹ sū q̄ neq̄ mors neq̄ vita. Aug. Dolenduz est q̄ ap'ls cū horribilib⁹ tormentis a charitate dei nō potuit supari. nos interdū ociosa fabula z parūissimū vicū sepant. imo q̄nq̄ ꝓter signū opinatū ad inimicū i inimicicia venim⁹. De paulo dic̄ Chrys. Sic̄ ferrū in ignē missum totū igneū efficit sic paulus charitate succēsus tot⁹ effect⁹ est charitas. sicut dic̄ Eph. v. Imitatores mei estote sic̄ filij charissimi. z ambulate in dilectiōe sicut dilexit vos xp̄s. Et merito q̄ dic̄ Aug. De laude charitatis. Quāto i hoc mūdo maior dilectō de tāto maiori futuro retributio. Etiā habuit dilectionē p̄ri tātā q̄ dixit Ro. ix. Cupiebā anathema ee ꝓ frib⁹ a xp̄o. i. ad tp̄s separi a xp̄o vt intrēderet cōuersiōi iudeor̄ ad fidē xp̄i. Chrys. Null⁹ tāto affectu deplangit mala ꝓpria sicut paul⁹ aliena. Phil. j. Testis est mihi deus quoniā cupio vos oīes in visceribus iesu christi. Sic nos imitari debem⁹. Roma. xv. Debemus z nos firmiores imbecillitatei infirmorum sustinere. Gal. vj. Alter alterius onera portate. Ratio Greg. sup Eze. Nullum est deo tale sacrificium sicut zelus animarum. ¶ Secunda virtus quā excellenter habuit i qua eū sequi de

bemus ē hūilitas.ptz ex nois interptatione.paulus.i.modic⁹. Inde paululū.i.modicū. Augusti. Paulus nomē hūilitatis ē. Et bñ ꝓuenit sibi hoc nomen.quia ipe de se fideli anio dixit.j.Cor.xv. Ego sum minim⁹ apl̄oꝝ ꝛ nō sum dignus vocari apl̄us. Item ad Phil.iij. Mihi oim sctōꝝ minimo data est gr̄a dei p̄dicare i gētibus. Et itez cum dicit de apparitōib⁹ factis alijs apl̄is post resurrectionē xp̄i dic.j.Cor.xv. Nouissime vo tāq̄ abortiuo visus ē mihi. Et ne videak hoc dicere quadā simulatōe. ideo nō faciebat hoc paul⁹ mētiēdi p̄cipitatōne ꝛ estimandi affectiōe. Greg⁹. Qui em̄ p̄fecte peccatū suū ꝛ seipm̄ examinando intelligit nullum peccatū par suo peccato existimat. ꝛ q̄d quid boni hz soli deo attribuit. Sic ipe paulus.j. ad Cor.xv. Gr̄a dei sum id qō sum. nihil aliud seipm̄ reputabat q̄ peccatorē ꝛ indignū hoiem. vñ j.ad Thimo.j. Fidelis sermo ꝛ in oñi acceptōne dignus. q⁹ ihs xp̄s dei filius venit i hūc mūdum pctōres saluos facere. q̄⁹ ego ꝑmus sum. i. p̄ncipalis. Ecce hūilitas. Greg⁹. Bia opera sunt nulla nisi fuerint in hūilitate fundata. Sic nos ipm̄ debemus seqni in verahumilitate si ad celeste regnū volum⁹ puenire. Aug. Excelsa patria. humilis ē via. hūiliter ad humilē venire oportet. Dicit idem sup illud Job. Ego sum ostiū. Ostium hūile est. s. celestis patrie. si sano capite volum⁹ intrare oportet nos caput dimittere supbie. cum q̄ aliꝫ impossibile ē intrare. Tercia virtus quā excellēter habuit fuit māsuetudo siue pietas. Chrys. Nemo intrantū dilexit amicos sicut paul⁹ inimicos. ij.Cor.xij. Lugeo multos q̄ peccauerūt ꝛ nō egerūt penitētiam de ūmūdicijs suis. Chrys. Null⁹ deplangit p̄opa sicut paul⁹ aliena. Subdit idē. Ac si totū mūdum genuisset de oibus ꝓdoluit.ij.Corinth.xj. Quis infirmak ꝛ ego nō infirmor. Et sic hortak nos imitari ad Gal.vj. Frēs si p̄occupat⁹ fuerit hō in aliq̄ delicto vos qui spūales estis instruite hmōi in spū lenitatis. Gre. Plus ē animā ppetue victurā reficere siue reuocare q̄ vētrē moriture carnis terreno pabulo satiare. Quarto debemus ipm̄ imitari q̄ntū possum⁹ in sblimi contēplatione. Quis vnq̄ in terris sblimi⁹ ptemplatus ē q̄ ille q̄ totus i celū raptus ē. vbi imaginem scē trinitatꝫ raptu ꝑspexit. angelor ꝛ hoim̄ gaudium ꝑsiderauit. Ecce triplex ptēplatio. De q̄. ij. Cor.xij. Scio hoiem añ annos. xiiij. siue in corpe sine extra corp⁹ nescio. deus scit raptuz hmōi vsq̄ ad terciū celū. Ecce p̄funda ptēplatio. Chrys. Deus paulū in paradisum rapuit. i celū sblimauit. ineffabilia archana patefecit. iō canit eccl̄ia. O glorio sum lumē oim̄ eccl̄iar sole splēdidi⁹ ꝛc. Et iteruz. Magn⁹ sctūs paul⁹ vas electōis ve digne ē glorificād⁹. Ad ꝓposituz. Imitatores mei estote. vbi supra. Sermo. lij. Ad idem.

QAs electionis ē mihi iste Act.ix. Vel sic. Magn⁹ sctūs paulus vas electōis ve digne ē glificādus. Ista sunt vba eccl̄ie bti pauli apl̄i ꝑconizātia gloriā. Dicit bern̄. Cū xp̄i spōsa alterat vba fortior ē ista trāspositio vborū q̄ ꝑma. Si em̄ hieronymi pauli aut iacobi ꝛc. vba posita sunt antētica. multomagis vba eccl̄ie. Dñ tātā autoritat ē ipe saluator ascripsit eccl̄ie qō dixit Mat.xviij. Qui ecclesiā nō audierit sit tibi sicut ethnic⁹ ꝛ publicanus ꝓpter qō dicit Inno.papa ꝛ hr̄ in can̄.xj.q.j. quis nesciat. Quis nesciat q⁹ ab oibus dz obseruari qō romana obseruat eccl̄ia. Et aug.li.vj.ctra faustū. Ego euāgelio nō crederē nisi autoritas eccl̄ie me ꝓmoueret. Et sctūs Tho.in scōa scōe.q.ix. Nam mā autoritatē hz eccl̄ia q̄ ab oibus ē emulāda. Et plus ē stādū auctoritati eccl̄ie q̄ auctoritati gregorij hieronymi vel augustini. Ꝓpr̄ qō dicit gregor⁹. Pctūm paganitatis incurrit q̄ eccl̄ie sancte p inobediētiā ꝯdicit. ideo ꝛc. R. In p̄missis verbis btūs paul⁹ a trib⁹ cōmēdak. Ꝑrio ab excellētia sctitatis. ibi. magn⁹ sctūs paul⁹. Scōo a plenitudine gratiositatꝫ. ibi. vas electōis. Tertio ab honorificētia dignitatꝫ. ibi. ve digne ē glificād⁹. De ꝑmo dicit. Magn⁹ sctūs paul⁹. Ꝑro q̄ sciēdum. multa sūt exercitia siue vtutes p que siue p quas magni apud deū fieri possum⁹. Ꝑrio p dei timorē Judith.xvj. Qui timēt te magni erūt apō te p oia. i. hic ꝛ i futuro. h̄ in gr̄a. ꝛ in futuro i glia Talis fuit btūs paul⁹ cū p̄strat⁹ sensit dei plagā. audiuitq̄ vocē. Saule saule q̄d me pseqūris: timuit ꝛ rñdit. Dñe q̄d vis me facere: ita tā ꝑsensit i volūtatem dñi. ꝛ hoc opabak timor. Ꝓuerb.xv. Timore dñi ois hō declinet a malo. ideo dr Eccli.ij. Qui timēt dñm reꝙrunt q̄ bñplacita sunt ei. ꝛ iterum Eccl.xv. Qui timēt dñm facient bona. ꝓpter qō dicit ps.cxlvj. Bñplacitū est dño sup timētes eū. Idcirco docuit Thobias filiū suū Thob.iij. dicēs. Memēto fili qm̄ vitā paupm̄ gerim⁹. habebis mlta bona si timueris dñm ꝛ recesseris a pctō ꝛ feceris bona. Her. In vitate ꝑeri nil ita efficax ad gr̄am ꝓmerēdā nutriēdā ꝛ ꝓseruādā sic timor dñi. Dicit idez. Cōnexa sūt timor ꝛ religio. vnum nō stat sine reliq̄. Et sic paul⁹ Act.ix. ꝛ legit i hodierna epl̄a. Tremēs ꝛ stupens cogitās de plaga pharaonis. timens si nō obediret forte maior plaga eū ꝑcuteret. Et h̄ nōnūq̄ euenit sbito plagare iniq̄s ꝛ nō innocētes. vt declarat ipe saluator Luce.xviij. Cecidit turris i syloe ꝛ occidit. xviij. hoies ꝛ dixit ihs. Putatꝫ q⁹ ipi sc̄z hoies debitores fuerit idcirco i plaga q̄ maxime ꝓgnosce pctā tua. time ꝛ dole. ꝛ pctā relinque. Cassiod. sup ps. Dis pculsio diuia aut ē purgatio vite p̄sentis aut initiū pene seq̄ntis. Qui inc̄ flagella nō emēdak pena huj⁹ inchoak ꝛ ibi nō termiabit. Et sic meliorauit se beatus paulus dicens. Quid vis me facere. Aug⁹. Mor pauit se ad obediēdū q̄ prius seruiebat ad p sequēdū. Et h̄ opabak in se timor dñi. Scōo efficit hō mḡnus p diuinū amorez. De q̄ aug⁹. Talis est vnusq̄sq; q̄lis est sua dilectio. ꝛ q̄ valde diligit mḡnus ē. q̄ nihil diligit nihil ē. Opa em̄ nr̄a merita erūt ꝛ ꝑmiatoria fm̄ dilectōem. De q̄ aug⁹. Non nūerositas opm. nō diuturnitas tpm. ꝛ maior charitas auget meritū ꝛ premiū. Sed diceres. q̄ est rō q⁹ meritorū esse stat in charitate. Rñdetur ꝓmo. q⁹ ꝑtinet deū. j. Joh.iij. Deus charitas est ꝛ q̄ manet i charitate in deo manet ꝛ deus in eo. Nō deus est adeo mḡnus q⁹ dicit ps.cxliij.

De cõuersione sancti pauli

Magnus dñs ⁊ mĝnitudinis ei⁹ nõ est finis. Secũdo ꝓtinet oẽs vtutes. vñ phs. Qui hz vnã virtutẽ scz charitatẽ: hz oẽs. Nam sicut de⁹ cõtinet i se oia. vt dicit Dyonisi⁹. Deus ẽ summũ bonũ sine q̃ nihil est bonũ. Et sic charitas ſm Hugonez oĩm vtutum tenet ꝓncipatũ. ⁊ excludit oia vicia. j. Cor. xiij. Charitas nõ inflat. nõ emulat. nõ inuidet. ꝫ oia mãdata implet. qz plenitudo legis ẽ dilectio Ro. xiij. Tertio qz charitas ꝓtinet ꝓticipationẽ oĩm meritor. Ber. Charitas est vtus largi flua q̃ facit oia cõia. Greg. Qõ tuũ est q laborẽ ꝟ meũ per amorẽ. Subdit idẽ. Pensent igit inuidi quãtũ bonũ sit charitas q̃ sine labore aliena ꝓpria facit. Ber. O charitas q̃nta ẽ tua vtus. nemi nem spolias ⁊ oia rapis. nulli aufers sua ⁊ oia facis tua. hãc habuit sctũs paulus. De q̃ Chrisost. Sicut in ignẽ ferrũ missuz rorũ fit igneũ. ⁊ sic paulus igne charitatis fuit succẽsus. qõ p se scribit Rom. viij. Quis nos sepabit a charitate dei. tribulatio. an angustia. an fames ⁊c. Scio ⁊ certus suz q ne q̃ mors neq̃ vita ⁊c. Aug⁹. Dolẽdum q horrida tormẽta aplm nõ potuerũt a charitate dei separe. ⁊ nos ociosa fabula ⁊ vilia vicia sepant. ideo Eph. v. Imitatores õi estote sicut filij charissimi. ⁊ ambulate i dilectõe. qz dicit aug⁹. Quãto i hoc mundo maior dilectio: tãto in futuro maior retributio ideo Col. iij. Sup oia habete charitatẽ qõ est vinculũ pfectõis. ¶ Tertio efficit hõ magn⁹ p humilitatis decorẽ. Greg. Quãto i oculis nr̃is sumus hũiliores de tãto in oculis dei maiores. vt habeꝫ de saul cui samuel ex pte dei dixit. j. Regũ. xv. Nõne cũ pusillus esses i oculis tuis caput i tribubus isrl̃ factus es. sicut dic̃ saluator Luc. xviij. Qui se hũiliat exaltabit. Ber. Quãto vnusquisq̃ sibi vilior tãto in oculis dei ꝓciosior. Et sic sctũs paul⁹ j. Cor. xv. Ego sum minim⁹ apl̃or q̃ non sum dignus vocari apl̃s. Et itez Eph. iij. Mihi oĩm sãctor mimo data est gr̃a dei euãgelizare i gentib⁹. Ecce dicit se minimũ cum tũ habeꝫ Rom. xv. q a hr̃m p circũitũ vsq̃ ad illiricũ mare repleuit euãgelio dei. Et in vtute hũilitatis nõ solũ dicit se minimũ ꝫ etiã abortiuũ. vt hr̃. j. Cor. xv. Nouissime tanq̃ abortiuo visus ẽ ⁊ mihi. Ad hãc hũilitatez duxit eũ pncipalis respectus quẽ habuit ad pctm̃ suũ. de quo Gre. Qui pctm̃ suũ examinãdo intelligit. nullũ pctm̃ par suo peccato existimat Et q̃nto seipm hõ magis deijcit. tanto coram deo magis ascẽdit. Et sic hũilitate meruit maria effici mater filij dei. de q̃ Ber. sup missus est. Audeo dicere q nec vginitas marie ẽo placuisset absq̃ et⁹ pfunda hũilitate. Sed vt placeret vginitas ꝟ ꝓculdubio fecit hũilitas. hec ille. Idcirco oĩm vtutũ oblita dicit in cãtico suo Lu. j. Respexit hũilitatem ancille sue ⁊c. Sic nos debem⁹ esse hũiles Jaco. iiij. Humiliamini scz veracit. nõ ficte. in ꝓspectu dei. ⁊ exaltabit vos. de q̃ amb. sup Beati imaculati. Quãto q̃s abiectior i hoc seculo. tãto magis exaltabit in futuro. Sic dicit de vgine gl̃iosa berñ. Nunq̃ sup choros angelor exaltata fuisset nisi vltra oẽs hoies se hũiliasset. ¶ Quarto efficit hõ magn⁹ p magnã passionẽ ⁊ tribulatõez quã q̃s patit ꝓpter deum. De q̃ amb. sup Beati imaculati. Quanto maior tribulatio tãto vberior ꝓsolatio. vt ꝓmisit xp̃s Mat. v. Beati estis cũ maledixerint vob hoies ⁊ psecuti vos fuerint ꝓpter me. gaudete ⁊ exultate qm̃ merces vr̃a copiosa est in celis. ps. xciij. Sm multitudinẽ dolor meor in corde meo ꝓsolationes tue letificauerũt aiam meã. Et sic post mĝnã penam sequtur mĝna gl̃ia. de quo. ij. Cor. j. Sicut abũdant passiões xp̃i in nob. sic ⁊ ꝓsolatões. Sic itez bene magn⁹ paul⁹ dici põt. qz mĝna passus ẽ ⁊ multa. de quo. ij. Cor. xj. In laborib⁹ plurimis in carceribus abũdanti⁹. in plagis supra modu⁹. in mortib⁹ frequẽter. i. in periculis mortis. a iudeis q̃n quies q̃dragenas vna min⁹ suscepi. ter virgis cesus sum. semel lapidat⁹ sum. ter naufragiuz ꝓtuli. nocte ⁊ die i ꝓfundo maris fui. i itinerib⁹ sepe in sidiabãt mihi. in periculis latronũ. in periculi ex genere. i. iudeis. i periculi ex gentib⁹. periculis in ciuitate. periculis ex sollicitudine. periculis in mari. periculis i falsis fratrib⁹. in labore ⁊ erũna. i vigiliis mltis. i fame ⁊ siti. i ieiunijs multz. i frigore ⁊ nuditate. ⁊. j. Cor. iiij. Maledicimur ⁊ bñdicim⁹. psecutionez patimur ⁊ sustinem⁹. Sic nos si volumus mĝni fieri i celo. act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare i regnũ dei. Greg. Gl̃iosius ẽ bene pati q̃ bñ agere. ij. ad Thim̃. iij. Oẽs q̃ pie volũt viuere i xp̃o ibu ꝓsecutõem patientur. Quis maior xp̃o q̃ a cunabul̃ ꝓsecutõem passus est vt dicit Hiero. ⁊ sic nos Job. xv. Nõ sit seru⁹ maior dño suo. si me ꝓsecuti sũt ⁊ vos ꝓsequẽtur. ¶ Quito efficit hõ apud deũ mĝnus p verbi dei ꝓdicatõem ⁊ actõem. de q̃ Matt. v. Qui fecerit ⁊ docuerit ꝟ magn⁹ vocabit̃ in regno celor. Et sic btus paul⁹ solẽnis ꝓdicator fuit. Vñ canit eccl̃a Doctor egregie paule mores instrue. Isid. Egregius q̃si extra gregẽ posit⁹. ¶ Mã triplici fuit ꝓditus scia. Prio mosayca. illaz didicit. act. xxij. Ego sum vir iude⁹ nutrit⁹ secus pedes gamalieꝫ. erudit⁹ iuxta veritatẽ pr̃ne legis. Scõo sapia euãgelica. illã didicit i scolis xp̃i. de quo Gal. j. Notũ vob facio euãgelium q̃ nõ ab hoie didici ꝫ p reuelatõem ibu xp̃i. Tertio sapia diuia. illã didicit i scolis angelor q̃ raptus ẽ in tercũ celuz. ⁊ audiuit archana v̄ba que nõ licẽt hõi loq̃. ibi Nico. de lyra dic̃. q ꝓdestinatõez hoim vidit. Et qz triplicẽ sapiam habuit. ideo ꝓfectus doctor fuit. ⁊ tripliciter v̄bo. exẽplo ⁊ martyrio ꝓdicauit ¶ Prio ꝓdicauit verbo. instãter ⁊ laboriose. Chrisost. Nõ vnũ diem i ocio ptrãsijt. ij. ad Thes. iij. In labore ⁊ fatigatõe nocte ⁊ die laborãtes. Haymo. Nocte laborauit. die ꝓdicauit. Nã a ꝑmo pullor cantu vsq̃ ad q̃m tam horã manib⁹ laborauit. deinde ꝓdicatõi vacabat. ⁊ plerũq̃ vsq̃ ad noctẽ sermonẽ ꝓtraxit et residuũ tẽpus i refectõe somno ⁊ oronib⁹ cõsumpsit. Scõo ꝓdicauit exẽplo Leo papa. Efficacior est vox exẽpli q̃ verbi. Gre. i omel. Cui⁹ vita despicit restat q̃ eius doctrina ꝓtenat. Paulus nihil docuit v̄bo q̃n ꝓfirmauit exẽplo. Ro. xv. Nõ enim audeo aliq̃d loq̃ eor q̃ q̃ p me nõ efficit xp̃s. ⁊ sic p se ꝓdicauit castigatõez corꝑis ⁊ p se fec̃. j. Cor. ix. Castigo corp⁹ meũ ⁊ in seruitutẽ redigo. Si prędicauit castitatẽ p se castitatẽ tenuit ⁊ castus fuit. j. Cor. vij. Volo oẽs hoies esse sicut meipm. ⁊ sic

de alijs. Tertio ꝓdicauit martyrio. qz in morte trũcato capite illud melliflui nomẽ ihs sibi medullitus ꝓplantatũ trib⁹ vicib⁹ sonabat. vt dicẽ dyonisius de trãsitu apl̃oꝝ. ¶ Dixi scõo ꝯmẽdatur a plenitudine gcłositatis. ibi vas electõis. Nota electio reqrit triplicẽ gram. s. ꝓuenientẽ. coopantẽ. z ꝓsumantẽ. ¶ Prio ꝓuenientẽ. de quo Greg. xvij. moral. Si lumẽ ꝓuenientis gre nos nõ irradiaret ꝓfecto mens nra i tenebris pctoꝝ obscurata ꝑmaneret. illam habuit apl's. j. Coꝝ. xv. Gra di sum id qđ sum. Aug⁹. Gra est lumẽ anie faciens hoiem pctm suũ agnoscere. z deũ sup oia diligere. Scõo coopantẽ requirit electio. quia Joh. xv. dr Sine me nihil potestis facere. Aug. Volentẽ dei gra prevenit vt vult. z volentẽ subsequtur vt possit. Ideo greg. in collecta. Tua nos gra sp preveniat z sequat. ꝓueniat inspirãdo. sequat iuuãdo. Augustin⁹ de correctõne z gra. Gre dei ẽ quicqd bonũ agimus. Et item scts Tho. li. iij. ꝓra gentiles illa indiget hõ. banc habuit paul⁹. j. Coꝝ. xv. Gra dei i me vacua nõ fuit. Et phł. iij. Dia possuz in eo qui me ꝓfortat ꝑ gram suã. ¶ Tertio reqrit gratiã consũmantẽ. de quo scts Tho. li. iij. ꝓra gentiles. ca. clv. Indiget hõ diuine gre auxilio vt pseueret i bono. illã habuit scts paul⁹. j. ad Coꝝ. xv. Gra eius sp in me manet. Et sic vas electõis ex triplici causa dr. Dixi tertio ꝯmẽdat a celsitudine dignitatis z sctitatis. ibi. Vere digne ẽ glorificandus. Chrisł. de laude pauli. Singuloꝝ iustoꝝ virtutes excellẽtissime fuerũt in hõ paulo. ita vt i eo impleri potuit illud Eccli. xlviij. Gndictõem oim gentiũ dedit illi. qre de hoc supra circa finẽ primi sermonis de scto paulo. qui incipitur. Ecce nos reliquimus omnia.

¶ Sequtur secũdus sermo quasi coincidẽs cũ primo sermone postillari sup hac epła. Sequentem sermonẽ a ꝓncipio nõ vidi i rapiarijs. als ambos in vnum redegissem. hic magis doctrinalis est q̃z primus. ¶ Sermo. liij. ¶ Ad idem.

QAs electionis ẽ mihi v iste. act. ix. ¶ In sũma epła tria innuũtur Prio infirmitas sauli. ibi. Saul⁹ adhuc spirans. Scõo eius sanitas miraculosa. ibi. subito circũfulsit eũ lux. Tertio ipius dignitas głiosa ibi. vas electõis ẽ mihi iste. De ꝓmo dicit. In diebus illis cũ lapidar⁹ fuit btus stephan⁹ in mense augusto. z paul⁹ erat ꝓsentiẽs eius neci. z facta est ꝓsecutio mgna i eccłia que erat hierosolymis. z dispersi sunt fideles. post ħ quasi ad ħ tẽpus vt nũc tũc saul⁹ adhuc spirãs. Gło. i. vehemẽti spũ ignẽ ꝓsecutõis in se z i alijs suscitabat. Et ħ fuit signuz infirmitatis. ¶ Nota infirmitas hois est periculosa ꝗnq modis. Prio quãdo i corde radicatur Et sic de paulo dr. erat spirãs. i. anhelãs ꝑ odij fomitẽ scz ꝑ incredulitatẽ. ꝑ malã volũtatẽ z prauam intẽtionẽ ꝓra xpianos. Ecce tria mala erãt i corde eius. Primu fuit incredulitas. Et ħ est malũ. vt dicit scts Tho. in scõa scõe. q. x. ar. iij. Nec catũ infidelitatis ẽ maximũ. Nõli bet pctm tanto graui⁹ est q̃nto ꝑ ipm hõ magis a deo elongał. ħ pctm infidelitatis maxime elõgat hoiem a deo. igit maximũ. ad Heb. xł. Impossibile ẽ sine fide placere deo. Radix salutis fides est Greg. Arbor arescit sine radice. z sic opus sine fide. Abacuc. ij. Justus ex fide vivit. ido sim⁹ ꝓfidi. iuxta illud ad Heb. iij. Videte frẽs ne i aliquo vr̃m sit cor incredulitatis. Nõ augustini de vbis dñi. Nulle maiores divitie q̃z fides eccłie. Job. xj Si crediderz videbis głiam dei. Ecõtra ad Heb. iij. Turauit incredł vt nõ intrarẽt in reqem suaz. Et sic valde grauis ẽ error i fide. Aug⁹. Sine fide falsa est ois virtus etiã si sit i bonis morib⁹. vt habetur. xxiij. q. j. c. vbi. Vbi nõ ẽ fides sana ibi nõ põt esse iusticia. Nõ augustini de fide ad petz. Fides est oim bonoꝝ fundamẽtum z hũane salutis initiũ. sine qua ois laboz est vacuus. Illa fide caruit paul⁹. z si ita mãsisset eterneliter dãnat⁹ fuisset. ideo falsum ẽ quod aliq dicũt. in sua fide quẽlibet saluari iudeũ z gẽtilem. Athanasius. Hec ẽ fides catholica quã nisi qsq fideliter firmiterq̃ crediderit: absq dubio ineternũ pibit. Job. iij. Qui incredł⁹ est nõ videbit vitaz eternã. ħ ira dei manebit sup eum. ¶ Scõo infirmitas est periculosa qñ per totũ corpus exterius diffundit. Et sic infirmitas anie sauli fuit. Prio in ore. ibi. minarũ. Secũdo i manibus. ibi. cedis. Tertio fuit i pedibus. qz accessit ad ꝓncipes sacerdotũ vt implerek in eo illud Esa. j. A planta pedis vsq ad vticẽ nõ est in eo sanitas. Et sic hodie graue est pctm infirmitatis anie. grau⁹ aũt pctm fit cuz ab extra diffundit verbo vel ope. de quo Cassioð. sup psal'. Culpã geminat q̃ facinoza cogitata diuulgat. vt aliq fũt de qbus dicit Esa. iij. Pctm suũ quasi sodomã ꝓdicãt. Prouer. ij. Letant cuz malefecerunt: z exultãt in rebus pessimis. Isido. de sum. bono. Maiozes culpe ẽ manifeste peccare q̃z occulte. Talis dupliciter reus est. Prio qz peccat. Scõo qz proximuz scãdalisat Matt. xviij. Ve hõi illi ꝑ quẽ scandalũ venit. ¶ Tertio infirmitas ẽ periculosa cũ ignoratur. De quo aug⁹ sup ps. lviij. Nõ est insanabilioz eo q̃ sibi sanus videt. Et sic saul⁹. j. Thimo. j. Ignoraꝝ feci i incredulitate mea. ħ non fuisset excusatus ꝑ illam ignoratiã. ¶ Nota dicẽ alexãder de halis i suo tertio. Duplex ẽ ignorantia scz facti z iuris. Prio ignoratia facti ꝓingit fieri dupliciter. aut hõ adhibet diligentiã. z sic excusał a toto. vt ꝓcubitus iacob cum lya. Geñ. xxix. Aut nõ adhibet diligentiã. z sic excusat a tãto ħ nõ a toto. vt Jamech occidentis cayn cũ putauit se occidere ferã. Geñ. iiij. Alia est ignoratia iuris in his que de iure tenek scire homo. vt legem nature. precepta dei. Nõ tibi vis fieri fac alijs. Głosa. i. velle debes alijs fieri qđ tibi fieri vis. Et que ꝓcernũt fidem. vt ꝓncipales articulos. illa adhuc ẽ duplex. quedã vincibił. quedã invincibił. Invincibił excusat a toto. vt in fatuis q̃ nõ ex culpa sua infatuant Et etiam in vtentib⁹ rõne cum faciũt diligentiaz. Aug⁹. Nõ reputabit ad culpam qđ invit⁹ ignoras. sed qđ timere negligis. Si aũt vincibił illa ẽ duplex aut ẽ simplex. i. ex negligẽtia. aut affectata id est ex malicia. Si ex negligẽtia excusat a tanto sed nõ a toto. Si aũt est affectata id est ex malicia quod põt querere z hre instructores. z nõ vult. il-

ka a nullo excusat. ps. xxxv. Noluit intelligere vt bñ ageret. ideo aug⁹. Nõ ois ignorãs immunis est a pena. Ille ignorãs excusari poterit qui qõ disceret nõ inuenit. nõ illi q̃ inuenientes a quo discerẽt opam nõ dederũt. Greg. Aliud ẽ nescisse aliud scire nolisse. Primũ est negligẽtia. Scõm ẽ malicia. Tales alleuiare ꝓsciaz suã nõ ꝑñt ex ignãtia. Quia dic̃ ber. ō duodeci gdib⁹ hũilitaz. Frustra sibi ex ignorãtia blãdiũtur q̃ libẽter ignorãt vt liberi⁹ peccẽt. De talib⁹. j. Cor. xiij. Ignorãs ignãbitur. Gre. z habek. xxxviij. di. q̃ ea. Qui ea q̃ oĩ sunt nesciũt a dño nesciũtur. Et iz talis ignorãtia mala est oibus adultis z periculosa. vt habek ibidez xxxviij. di. c. ignorãtia. Ignorãtia est cũctor errorũ mater z neminẽ excusat. nec iudeos q̃ xp̃m venisse ignorãt. attamen sacerdotib⁹ maxime est dãnabilis q̃ aliis ducatũ prebẽt. De q̃bus Esa. xlvj. Ipi pastores ignorãt intelligentiã. z sic de iudeis Matb. xv. Sinite eos ceci sunt z duces cecoruz. Et si cecus ceco ducatũ prestat ambo in foueã cadũt Lu. vj. Cũc implebiť in eis illud gre. j. mora. Stultus i culpa fiet sapiens i pena. Et sic fuisset de saulo. Greg. Error dũ verus creditť difficulter emẽdatur. ¶ Quarto infirmitas est periculosa q̃ illud recipiť per qõ infirmitas roborabať. Et sic saulus accessit ad pncipes sacerdotũ. z petijt epl'as i damascũ. nõ vocatus sed seip̃m ingerens volũtate nocendi inflãmatus accessit ad sinagogas. vt si quos inueniret hui⁹ vie. quia pauci fuerũt. viros aut muleres vinctos pduceret in ihr̃m. Et sic hodie aliq̃ licet i causis sciũt se hr̃e iniusticiã. tñ assumũt in potestate ꝓstitutos i iuuamẽ. Arist. i poť. Semissima ẽ iusticia que hz arma. z sic fuit i saulo. ¶ Quito infirmitas est periculosa cũ medic⁹ cõtẽnitur. z sic saul⁹ psecutus ẽ xp̃m. vt ptz in textu audiuit vocẽ. Saule saule q̃d me psequeris scz in mẽbris meis. q̃si diceret. q̃uis ẽ infirmitas q: medicũ contẽnis. medicinã nõ appetis. cũ scribitur Eccli. xxxviij. Da locũ medico z nõ discedet a te. q: per opera eius tibi ẽ necessari⁹. Subdit. Dux est tibi ꝓra stimulũ recalcitrare. i. potẽtiori te resistere. Job. ix. Quis restitit ei z pacem habuit. q̃si diceret. nullus. Et sic ẽ ois pctõr in mortali pctõ. q: xp̃m augustinũ. Peccare ẽ deuz inhonorare. O q̃ duruz z periculosuz ẽ hoc vt homo existat i mortali crimine. q: talis est in ira dei. Eccli. xij. Altissimus odio habet pctõres. Modo durum ẽ esse in ira illius sine quo nequaq̃ ꝓseruari possum⁹. nec in corpe nec in ania ad momẽtum. Ber. Sicut necessario indigemus cõditore. ita ꝓseruatore. Augustin⁹. Sicut hõ ex nihilo factus est. sic ad nihilum tenderet nisi deus manu regiminis eũ conseruaret. Idcirco pctõ non ẽ ꝓmouendus. q: valde contrariať ei. ps. v. Quoniã non volẽs iniq̃tatem deus tu es. ℞ ¶ Ex multis põt ostendi q̃ ei summe displicet peccatũ. Primo ex hoc q̃ tot milia angelor propter peccatũ de celo eternaliter puniẽdos detrusit. Scõo primos parentes nr̃os cuz oibus posteris suis de paradiso expulit. z eos a celesti hereditate plus q̃ ad. v. milia annor exclusit. Tertio totũ mõdum p diluuiũ perire fecit. demptis octo hominib⁹. Modie infinita mala ꝓpter peccata hoibus eueniũt. Item nullus genus sacrificij deo placet i crimine mortali neq̃ sacrificium Esale. j. Quid mihi de mltitudine victumarum vestrar. ne offeratis sacrificium frustra. nam solẽnitates vestras odiuit ania mea. Non otiones vestras. ibidem. Cum mltiplicaueritis preces vestras nõ exaudiam vos. quia manus vestre. i. opera vestra plena sunt sanguie. i. peccato. ps. l. Libera me de sanguibus. i. de peccatis. Greg. Perpẽdite peccati malum. q: etiam illa p que pctã laxãtur i peccatis abiciũtur. Ideo greg. Nulla bona a deo acceptãtur q̃ malorum admixtõe maculantur. Secũdo durũ est pctõribus ab infra. q: infernus ẽ eis aptus Esaie. j. Dilatauit infern⁹ animã suaz. z fortes descenderunt in eum. Ideo ps. xxx. Erubescãt impij z deducãtur i infernũ. muta fiãt labia dolosa. Propter hoc etiã dicit Esaie. v. Ve vobis q̃ trahitis iniq̃tatem i funiculo vanitatis. q̃si diceret. Non valẽtes periculum vestr aduertere. z quasi vinculũ plaustri peccatũ. Tertio durũ est ab intra rõne remorsus pscientie. Sap. xvij. Timida pscientia dat testimoniũ pdẽnatiõi. ps. xlj. Abyssus abyssum inuocat. Glosa. Abyssus pscientie inuocat. i. dat abyssum pdẽnatõnis eterne. Aug⁹. Dis inordinat⁹ animus ẽ sibijpi pena. hec pena ẽ vermis. de quo Esa. vlt. Vermis eor non morietur Greg. Non ẽ granior pena q̃ remorsus pscientie. Isidor⁹. Quodcũq̃ hõ fugit cõscientia fugere nequit. ad Ro. ij. Testimoniũ phibente pscientia eor. Quarto durũ est ab extra scz a fragili vita que est pendẽs quasi gladius in filo paruo. De quo poeta. Dia sunt hominũ leui pendẽtia filo. Et subito visu que velociter ruũt Eccl. xxxj. Quasi rõphea bis acuta omis iniq̃tas. q: corpus z aiam scindit gladius diuini iudicij. z iusticia cũ gladio minať. ps. vij. Nisi cõuersi fueritis gladiuz suũ vibrabit Hic gladi⁹ pendet i filo. i. in breui vita. Job. xiij. Breues dies hois sunt. nũerus mẽsiũ eius apud te est. Non stat i potestate nr̃a q̃diu volumus viuere. idcirco durũ est z periculosum i peccatis iacere. Quito durũ est. z hoc quo ad futurũ ex oĩ parte. q: priuat hominẽ celesti iocunditate. z obligat ad eternã damnatõem in corpe z ania. De q̃ athanasius. Hec ẽ fides catholica. i. q̃uis obligatur h̃ credere inter cetera: q̃ bona egerũt in charitate. scz pseuerãter. ibũt in vitam eternã. q̃ vero mala z q̃ sine penitẽtia decesserũt in ignem eternũ. scz cũ corpore z ania. z hoc post vniuersale iudiciũ. ps. ix. Cõuertẽtur pctõres in infernũ: oẽs gentes qui obliuiscuntur deũ. O dura res vicium. Et hoc est qõ dicit gamfred⁹ in poetria sua noua. Pessima res viciũ nil eque pniciosum. ideo. Orosi⁹. Plus est vitanda peccati feditas q̃ quelibet tormẽtorũ imanitas. Inf. Amara z mala res est pctm. faciles habz actus sed valde difficiles exitus. ¶ Dixi scõo subiũgitur sanitas ei⁹ miraculosa. De q̃ subdit textus. Cum iter faceret scz cũ epistolis. cõtigit vt appropinq̃ret damasco. z subito circũfulsit eum lux de celo. S ¶ Dicit sctus Tho. in scda scẽe. q. clxij. ar. viij. Quattuor req̃rũtur ad iustificationẽ pctõris. Primo infusio gr̃e. hoc habuit sanctus paulus. z tangit ibi. lux eum circũfulsit. id ẽ

gra vel diuina illuminatio. Aug⁹. Gra est lumē anie faciēs hoiem pctm̄ suū cognoscere. Hugo su per tractatū angelice hierarchie. Quid est dei gra nisi diuina illūinatio. z Greg. Nisi gra diuini respectus nos illūinaret mens nra in pctōrum tene bris remaneret. ideo ps. xij. Illumia oculos meos ne vnq̄ obdormiā in morte. s. crimiali. Osee. xiij. Perditio tua ex te. saluatio ex me. i. ex mea gratia. Scōo reqritur motus liberi arbitrij i pctm̄ et eius enormitatē vt ei pctm̄ displiceat. Hoc saul⁹ habuit. z hoc tāgitur ibi. cadens i terram. Glosa. In terrā cadere est pctā que qs cōmisit ex terreno amore cognoscere z de eis dolere. Quid prodest pctā cognoscere ex lumie gracie cū homo etiā ea nō detestetur z dolet. cū dicit Hiero⁹. Nulla culpa delebit nisi tristicia anxiet. Ideo subdit i textu tremēs z stupens. Erat em̄ lr̄is imbut⁹ cogitans de plaga pharaonis. timens si nō obediret q̄ maiori plaga eum pcuteret. z sic timore correptus est Eccli. j. Timor dñi expellit peccatū. Sic igit̄ multotiens euenit q̄ dñs vnā terrā plagat vt cetere timeant. z in timore a pctō cessent. Prouer. xvj. In timore dñi o mis hō declinat a malo. sic pater corrigit vnū filium vt ceteri timeāt. Luc. xiij. Cecidit turris in syloe z occidit. xviij. dixit ibs. Putatis q̄ ipi tm̄ debitores fuerūt. nisi penitētiā egeritis omnes pibitis. Idcirco i plaga quā deus pmittit facit te maxime cognoscere peccata tua z dolere.

Cassiod. sup ps. Omis pcussio diuia aut ē purgatio vite psentis. aut initium pene sequētis. q̄ non emēdatur inter flagella pena eius hic inchoatur. ibi nō termiatur. Et sic emēdauit se paulus z doluit Rom. ix. Tristicia mihi ē z dolor ctinu⁹ cordi meo. Hugo de sancto victore. Tūc salus pctōrum incipit cū veraciter pro delictis ingemiscūt. Tertio reqritur mot⁹ liberi arbitrij in deum vt sit nr̄e volūtatis cum diuia volūtate pformatio. hāc habuit paulus. z tāgit ibi. Dñe q̄d vis me facere: id ē. non meā volūtatē sed tuam facere paratus suz. Aug⁹. Nox pauit se ad obediēduz q̄ prius seuiebat ad psequēdum. Et sic docemur nos Eccli. viij. A volūtate tua auertere. Hern̄. Grande malū est volūtas ppria. vt sit bona nō sit tua. sed dicamus Fiat volūtas tua dñe. Hern̄. Quid odit de⁹ aut punit nisi propriā volūtatez. Dicit sctūs thomas in. iiij. di. xvij. Dino nō pōt tolli culpa nisi reordinetur volūtas fm̄ diuinā volūtatē. Hiero. Quātum ppie volūtati subtraxeris tātū vtuti addideris. Quartuz est pcti remissio. hec seqtur illa tria. z est finis iustificatōis. Et hoc fuit i beato paulo. ppter qō dicit in epla. Vas electōis ē mihi iste. In hoc terciū pncipale psentis epe tangit. s. eius dignitas gliosa. ¶ Sciēdū btūs paulus merito vas electōis dicitur q̄dripliciter. Pmo vas singularis gre. Secūdo doctrinalis sapiētie. Tertio mirabilis patiētie. Quarto vas diligibilis vel amabilis effluentie. Pmo dr vas singularis gre. O magna z singularis gra quaz deus ei cōtulit q̄ illum q̄ adhuc i volūtate z actu psequēdi extitit tam mirabiliter z psonaliter ad se vocauit. Talez gram̄ alijs apostol nō exhibuit. Licet em̄ nō erāt sequentes nō tamē psequentes vt Saulus. quem sic miraculose z pfectissime puertit. Tunc potuit locum habere illud Eccli. xliij. Vas admirabile opus excelsi. Nam vt dr Rom. v. Vbi abūdauit delictum supabūdauit z gra. ¶ Sed diceres. si dominus faceret mihi ita etiā cōuerterer. Respondent doctores. nō est opus nūc miraculose agere. q̄z nunc fides creuit. ideo sicut plāte nouelle pfundūtur in pncipio. non autez postq̄ radicate sunt. Et sicut p filum acus inducitur sic fides per miracula. Item non ē opus propter meriti diminutionē. q̄z dicit Gregorius⁹. Fides nō habz meritū vbi humana ratio pbet experimētum. Aug⁹. Magnuz prodigiū qui toto mūdo credēte non credit. Sed nūc vocat dñs per flagella inspiratōes z pdicationes. vt supra dictum ē paulo. Surge z ingredere ciuitatē. id ē vnitatē ecclie. ibi dicetur tibi quid te oporteat facere. Nam sicut nō in tenebris ꝫ in luce cognoscitur via. z sic nō in pctis z inter pctōres Job. xj. Qui ambulat i die non offendit. q̄z lucez videt. q̄ ambulat i nocte scz pcti offendit. ¶ Scōo fuit vas doctrinalis sapientie. Eccli. xv. Replenit eum dñs spū sapiētie z intellectus. Triplici nanq̄ sapiētia fuit pditus. s. mosayca. angelica. z diuina. Et fm̄ hoc tripliciter pdicauit. verbo. exēplo. z martyrio. quere hoc in pcedenti sermone vbi dr q̄ homo fit magnus p verbi dei pdicatōem. sicut de eo dicit Chrisf. in li. de laude pauli. Nil erat ab eo desiderabile nisi deo placere. Modo vt dicit Gregorius⁹. Nullum deo tale sacrificiū sicut zelus aniarum. Hoc paulus quesiuit ad Phil. iiij. Nō quero datum ꝫ fructum abūdantē in rōne. i. i anima rōnali. ¶ Tertio fuit vas mirabilis patientie propt̄ multiuariā passionē. Et notat̄ ibi. Ego ostēdam illi quāta o porteat euz pati pro me. ¶ O Vbi nota eius patia z mētis pstantia patz in triplici genere passionū que patiēter toleraut. Primo p assumptā corpalem passionē. i. afflictōem a seipo. ij. Cor. xj. In ieuniis multis. i vigilijs. fame z siti z nuditate. i laboze. in erūna. in carceribus⁹ Scōo per mētalē compassionē. z hoc tripliciter. Primo pro ecclīarū dilatatōne z profectu fideliū ij. ad Cor. xj. Preter illa q̄ intrinsecus sunt quotidiana sollicitudo oim̄ ecclīarum. Chrisf. Omnes ad salutē dilexit acsi oēs genuisset. Scōo pro infirmorū relevatōe. ij. Cor. xj. Quis infirmat̄ z ego non infirmor. Chrisf. Nullus intātum deplangit propa sicut paulus aliena. Tertio pro aliox tribulatōne. ij. ad Cor. j. Sive tribulamur pro vra exhortatōne. sive psolamur pro vra psolatōe. ¶ Tertio i illata passione eius patiētia ostenditur ij. ad Cor. xj. A iudeis q̄nq̄es quadragenas vna min⁹ suscepi. ter virgis cesus sum. semel lapidatus. ter naufragiū ptuli ꝛc. Et iterū. ij. Chor. j. Nolo em̄ vos ignorare frēs de tribulatōne nr̄a que facta est in asia. quoniā supra modum grauati sumus z supra vtutem. Sed dicit Chrisf. In oibus his suis passionib⁹ saxo fuit durior. omi columna immobilior. omi adamāte fortior. nulla vi a charitate xpi separi potuit. Merito de ipo dicit̄ verbū thematis. Magnus sctūs paulus. ¶ Quarto fuit vas diligibilis vl amabilis effluentie. fuit em̄ igneus in charitate. Chrisf. Sicut ferrū in ignem missum

totum sit igneum. sic paulus igne charitatis succensus quo ad deuz z quo ad proximū. Quo ad deum Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate dei. an angustia: fames. aut gladius ꝛc. Scio z certus sum q̄ neq̄ mors neq̄ vita neq̄ pncipatus neq̄ potestates. Vbi aug⁹. Dolēdum est q̄ apostoluz horribilia tormēta non potuerūt a charitate dei separare. z nos ociosa fabule z vilia vicia. Sz quo ad dilectōem proximoꝝ Ro. ix. Cupiebam z ego anathema esse pro fratrib⁹ meis. i. ad tēpus separi a xpo. vt intēderet cōuersioni iudeoꝝ ad fidem xpi. z. ij. ad Coꝝ. xiij. Ego libentissime impēdam z supimpendar pro aiabus vris. z iterū ad Phil. j. Testis est mihi deus qm̄ cupiebam vos oēs in visceribus ihu christi. z iterū. j. Thes. ij. Que em̄ ē spes nra aut gaudiū aut glorie corona. nōne vos ante dm̄ nr̄m ihm xpm. vos gl̄ia nostra estis z gaudiū. Ecce oēs simul ad salutem ferventissime dilexit. Et videbaꝫ sibi singulare gaudium z solatiū ex hoc resurgere. Tantā habuit dilectōem ad proximos q̄ dicit Chrys. in supranoiata auctoritate. Nemo inūtum dilexit amicos sicut paulus inimicos. Modo dicit aug⁹. Non nūerositas operum. nec diuturnitas tēpoꝝ. sz maior charitas auget meritum. Ideo de ipo dicere possum⁹ cum ecclesia verba thematis pāssumpta. Magnus sanctus paulus vas electōis vere digne glorificād⁹ Glorificādus vtiq̄ propt decorē virtutū z excellentiā meritoꝝ. Nam dicit Chrys. de laude pauli. Nil prorsus errauit q̄ pauluꝫ pratū quoddā insigne vtutum dixerit z spūalem padisum. vbi sunt vniuersa genera floꝝ. i. vtutum. Explificat Chrisostom⁹ ipm extollēdo. quere in sermone primo psentis materie vbi supra.

De festo purificatōis Marie vginis.

Sermo. liij.

Postquā impleti sunt p dies purgatōis marie In. ij. Introductio. Festū vginis btē pluries in anno celebraꝫ q̄ festū alicui⁹ alteri⁹ sancti. Et hoc pcipue propt quattuoꝝ. Prio ꝓpter magnā dei ꝓplacētiam. vt dicit Fortunat⁹ in vno fmone Grati⁹ est deo obsequm q̄ mr̄i eius impendit z offertur q̄ q̄ cuilibet sctōrū dirigitur. Propt qđ dic̄ Hiero. Si ꝓphetico ore dm̄ i sctis suis laudare iubemur. multo ampli⁹ in vgine gl̄iosa de q̄ sctūsctōꝝ processit. Scdo propt ipius dignitatem z excellētiā. Dñ de ea p̄ dici illud Eccl. xliij. Exaltate eā quātūcūq̄ potestis qm maior ē omni laude. Aug⁹. Quid nos tātilli. qđ nos anio pusilli. qđ in eius laude digne referam⁹. cum z si oim nostrū membra verterētur i linguas nullus eam plene laudare sufficeret. Tertio propter pmiū ducitā. Dñ hieronym⁹ de progatiuis btē vginis Magis remūerat deus cultū qui mr̄i sue btē virgini impēditur q̄ q̄ sibi q̄ntūlibet vel cuilibet sanctoꝝ mīstratur. Quarto ꝓpter nostrā indigentiā. Hugo. Dignum ē z iustum vt quā tot vicib⁹ in nostr̄ necessitatib⁹ invocam⁹ vt eā sedulis bn̄ficijs z obsequijs z laudib⁹ honoremus. Dic̄ em̄ Sedulius i suo carmie. Scio q̄ ductuz celestia ac terrestria ad inuicē coruissent si nō ea marie gr̄a sustērasset. Ipo hodierna solēnitas q̄ttuoꝝ habet noia. Primo dr festum excellētis oblatōnis. hodie em̄ xpus dei filius oblatus est i tēplum. De quo berū. in hodierno fmone. Hodie sistitur creatori terre fructus sublimis. hodie placabil⁹ z deo placēs hostia vgineis manibus offertur in tēplo propt quod i introitu canitur illud ps. xlviij. Suscepimus deus miscōiam tuam i medio tēpli tui. Scdo dr festum deuote obuiatōis. Hodie em̄ symeon z anna deuotissime obuiauerūt xpo. z gloriosa vgo maria z ioseph etiam fecerūt nobilissimam processionē. z sic dr festuz ypopanti. i. deuote obuiatōnis. Tertio dr festum potētis illustratōnis. Hodie em̄ verus dei filius ihus xpus reuelatus ē. hodie lux mūdi i tenebris illuxit. propt qđ z hodie candelas ardētes portamus. Quarto dr festum volūtarie purgatōnis. Virgo em̄ būdicta benigna ac humili. mera z libera volūtate nō necessitate fuauit legē purificatōnis. de quo patebit in processu. Et sub hoc nomie festiuitatis sonant vba thematis vbi supra. In summa vboꝝ pr̄e sentis euāgelij duo breuissime tangūtur. Primo ꝓcepti legalis libens obseruatio. ibi. postq̄ impleti sunt. Scdo simeonis iusti gaudēs obuiatio. ibi Et ecce hō erat in ihr̄m. De pmo dicit. Postq̄ impleti sūt dies purgatōis marie fm legē moysi. Audistis supra q̄ psens festum q̄ttuoꝝ habz noia oia illa i serie psentis euangelij fm ordinez explicātur. Primo dr festum volūtarie purgatōnis. h tangit ibi in pncipio euangelij. scz postq̄ impleti sunt dies purgatōnis marie fm legem moysi. In lege mosayca ꝓceptum fuit Leuit. xij. q̄ mulier q̄ peperisset suscepto semie imūda cēt septem dieb⁹ a ꝓcretio hoim si pareret masculū. z vltra triginta tres dies abstineret ab ingressu tēpli. z duplicabātur dies post partum femine. Ratio. quia mulier duplex peccatum cōmisit. iō duplici pena punita fuit. Primo ipa supbiuit. iō deus eam humiliauit dicens. Sub potestate viri eris. Geñ. iij. Scdo ipa fructū vetitum comedit. iō deus eā in fructu puniuit Gene. iij. In dolore paries filios tuos. Et ꝓpter hoc etiā post femine parturitōem duplicabātur dies vt hūiliaret. qz dicit mgr̄ in. ij. sen. dist. xxij. Mulier credidit vez quod diabolus dicebat. Eritis sicut dij scientes bonū z malū. Vbi aug⁹ dicit. Quō crederet mulier diabolo nisi essz in mēte eius supba ꝓsumptio. Adam nō fuit seductus sz mulier. nō putabat vez quod dixit diabol⁹ sed victus amicabili benuolētia mulieris. Et sic mulier nō solum peccauit. sz virū in peccatū cōcitauit. vñ aug⁹. Mulier infecta ē z infecit. decepta est z decepit. seducta ē z seduxit. Eccl. xxv. A muliere initium pcti. p illam oēs morimur. Sed hodie eis nō est hoc obijciēdum. qz dicit Ber. supermissus ē. Quicqđ hūana natura p eue supbiaz p̄didit. hoc p marie hūilitatē recupauit. Ob hoc tē pus purificatōis duplicabaꝫ ad partū femie. Sz di. Vtrū nūc mulier teneaꝫ tpi ac ꝓcepto purificatōnis sbiacere. z ab ingressu eccle abstinere Rñdet greg. q̄ nō scribēs anglox epo augustino di. v. c. in lege vbi dicit. In lege ꝓcipiebaꝫ vt mu-

lier si masculū pareret.xl.diebus.si vero feminā lxxx.dieb⁹ cessaret a tēpli ingressu. Nūc aūt post partū statim ecclīam ingredi nō ꝓhibetur. Et sūdit idez greg.c.si mulier. Si mulier eadē die qua genuit actura deo gr̄as intrat ecclīam.nullo pondere pcī grauetur.ne penam vtamur in culpam voluptas etēn carnis nō dolor i culpa ē. Hoc idē etiam habeť extra de purificatōe post partū.c.volentes. Si tū ex veneratōne aliq̄diu abstinere voluerit.talis deuotio nō ē improbāda.z ꝙsuetudo sup hoc inducta est ꝓmēdanda. Et eadē rōne nec sacra ꝓmunio ē ei denegāda.nisi ex reuerētia voluerit abstinere. Vñ aug⁹. Sepe sine culpa agit quod venit ex culpa. Vñ etiam cū esurimus sine culpa comedim⁹.qz culpa ꝓmi homis est vt esurimus.hec ille.vt habeť di.v.c.ea.eius vo ꝓcubitus z ca.sequēti.nemo tanq̄. Ad hanc vero legē oīno nō fuit obligata btā virgo.qz lex dicit.mulier.qđ significat coꝛruptōem.ꝛ ipsa fuit v̄go. Etiaz dicit lex mosayca. Mulier q̄ suscepto semīe ꝓcreauerit.ipa vero a spūsancto. Berñ. Quis nō aduertit liberā esse btām v̄ginem dei matrē.cū nihil in cōspectu eius imūdum.nihil impuꝛ.nihil purgādum inuenīať.nec rōne matris . nec rōne ꝓlis. De mre scribit Cant.iiij. Tota pulchra es amica mea ꝛc. De ꝓle Sap.vij. Candoꝛ lucis eterne z speculū sine macula. Ideo dic̄ bernard⁹. O v̄go nō est tibi opus purificatōe sicut nec filio tuo circūcisione. Sz sicut xp̄s q̄ fm diuinitatē moysi legem dedit apparēs i hūanitate implere voluit.sic maria lz purificatōe non indiguit.tamē tēpus purificatōis obseruare voluit. ¶ Primo ꝓpter obediētie exēplum.quā videlicet obediētiā z nos p̄stare debemus eccl̄ie.j.Regū.xv. Melioꝛ ē obediētia q̄z victima.vt dicit Berñ. Nō credas aliq̄d bonū placere deo qđ est ꝓtra obediētiaz eccl̄ie.qz fm Gre. Pctm paganitatis incurrit q̄ sctē eccl̄ie p inobediētiam ꝓtradicit. ¶ Scōo ꝓpter hoc vt a iudeis occasionē tolleret scādali.alis iudei dixiss̄ent de ea sicut de filio Joh.ix. Nō est a deo q̄ sabbatum nō custodit.si eā putassent trāsgredi legez. z sic i ea scādalisati fuissent.vt dicit Gre.z habeť xj.q.iij.inter v̄ba. Xp̄us soluit tributū ꝓpter vitare scādalū Matt.xvij. Vt nō scādalisemus eos z iterū dixit Mat.xviij. Ve bōi p quē scandala fiunt.ꝓpť ꝺ maria tenuit tēpus purificatōis ¶ Tertio ꝓpter hoc vt ꝓfunde hūilitatis sue v̄utē ostēderet. Berñ. Qui vere hūilis ē nō solum vult humilis dici ꝛ vilis reputari.sic virgo gl'iosa. Vñ ipa tam pura erat q̄ dicit Anſ. Ea puritate nitebat qua maioꝛ sub deo intelligi neq̄t. Et tamē acsi ipa imūda essz z purificatōe indigeret seipam oīndit. Et si nō habuissz tam ꝓfundam hūilitatē potuisset dicere vt bernard⁹ dicit i hodierno fmone. Cur abstinea ab ingressu tēpli.exquo vterus me⁹ nesciēs virum ē factus tēplum spūssancti.iuxta illud eccl̄ie. Domus pudici pectoris tēplum repete fit dei. Cur nō ingrediar exquo peperi dñm tēpli.nil in ꝓcepto meo imūdum.nil i partu impurum.nihil illicitū.cum ꝓles mea sit fons puritatis. Voluit igitur nō ingredi ꝓpter humilitatē causam.scies scriptuz Eccl.iij. Quanto maioꝛ es hūilia te in oībus. Subdit tulerūt illum in ihr̄lm ꝛc. ¶ Scōo hoc festū dicit pie z excellētis oblatōnis. In ipo em̄ dei filius poꝛtabať ad oblatōnem de quo textus.tulerūt illum i ihr̄lm.s.a bethleem maria z ioseph.qz ibi erat locus sacrificij. Et metro i ihr̄lm.qz ibidem post xxxiij.ānos.seipm deo patri ꝓ nobis oībus i remedium offerre voluit. Vt sisterēt.i.offerent seu p̄sentarēt eum dño ¶ Dz diceres.illud qđ alicui sp est p̄sens.q̄d opus ē ei sisti se p̄tari.ꝛ hūanitas xp̄i fuit semp deo p̄s quia ꝓiūcta i vnitate p̄sone.igitur nō oportuit ꝓsentari. Audet sanctus Thomas ꝓte.iij.q.xxxvij. ar.iiij.nō fuit necesse xp̄m p̄tari deo acsi nō eēt ibi p̄sens.ꝛ hoc factum ē nobis i exēplum.vt sicut nō gr̄a sui factus ē deus z hō.ꝛ vt nos p gr̄am suam faceret deos.sic non ꝓpter se circūcisus ē sed ꝓpter nos vt circūcideremur mēte . Sic z ꝓpter nos sistitur dño vt nos discam⁹ deo offerre. Sed q̄d potuit dicere maria i hac oblatōne. Ber. O p̄r celest̄ offero tibi filiū tuū atq̄ meū.a me genitū tpaliter.a te eternaliter.offero tibi eū hodie i odoꝛē suauitatis q̄ seipm offerre venit ꝓ totī⁹ mūdi peccatis. Nam veniet tēpus q̄ nō poꝛtabiť manibus v̄gineis ꝛ brachijs crucis.offero tibi illuz qui est sacerdos sacrificiū z tēpluz. De quo aug⁹. in li.de fide. Ipe sacerdos p quē sacrificiū offerē. qui est tēplum in quo recōciliati sum⁹ Ezechielis xlvij. Vidi aquā egredientē de tēplo a latere dextro.q̄si di. Offero tibi illum q̄ se non offert sub tecto.nō in tēplo iudaico ꝛ in excelso crucis ligno. De qua oblatōe dicit ps.xxxix. Oblatōem z holocaustū voluisti.tūc dixi ecce venio. Offero tibi vez sacrificiuz z acceptabile p quod oia sacrificia veteris legis sunt figurata.de quo.j.Coꝛ.x. Oia in figura ꝓtingebāt illis. De qua etiā symō de casia. Agnus q̄ prefiguraťs est ab oꝛigine mūdi oblatus ē in fine mūdi. Ber. Maria vtra ait. O p̄r veniet tēpus vt nō redimeť ere alieno aut agno ꝛ alios redimet sanguine ꝓpo.nō redimeť quicq̄ siclis ꝛ alios redimet q̄nq̄ vulneribus rubicūdis. Amb. Marie vita est oīm nostꝛ exēplar z disciplina. Ipa oblata fuit a pentib⁹ in exēplū.ipa obtulit filiū.ipa obtulit z seipaz vt nos ita faceremus ps.iiij. Sacrificate sacrificiū iusticie. Glosa. Sacrificium iusticie ē offerre deo q̄ nos recepim⁹ ab eo.dicēdo illud.j. Paraľ.vlť. Tua dñe sunt oia z que de manu tua recepim⁹ offerim⁹ tibi.s.coꝛp⁹ z aiam Eccl̄i.xxxv. Da altissimo fm datum eius ꝓio coꝛpus i castigatōem Ro.xij. Obsecro vos vt coꝛpa vestra exhibeatis hostiā viuētē deo placentem. Secundo animam in graciarū actōnem Eccl̄i.xxxv. Bono anio redde gloriam deo. Sequitur. Scriptū est i lege dñi scz Exo.xiij. Quia oīne masculinū adapiens vulvā.i.vterū. Hic loq̄tur de ꝓmogenito.sctm̄ vocabitur dño.i.p̄tabiť dño. ¶ Dic̄ sanct⁹ thomas ꝓte.iij.q.xxxvij.arti.iij. Duplex ꝓceptum ꝓcipiebať in lege moyſi. Vnū generale q̄ntum ad oēs.s.vt completis diebus purgatōis.i.purificatōis offereť sacrificium ꝓ filio siue filia.vt habeť Leuit.xij. Et hui⁹ oblatōis duplex fuit causa Vna vt ꝓles nata a pctō i quo erat ꝓcepta expiareť. Scōa fuit vt etiā ꝓles

ista dño ꝓsecraret. ¶ Scom ꝑceptum i lege spā. le fuit de ꝓmogenitis tam de boibus q̄ iumentis in memoriā plage egyptioꝝ. de quo ps. Et ꝑcussit oēm ꝓmogenitū egypti ab hoīe vsq̄ ad pecus ꝓ migenitis filijs leui reseruatis. vt patz Exod. xiij. Sed xp̄s erat ꝓmogenit⁹. ideo voluit nō soluere legē ꝛ ad imple/e. Mat. v. ꝛ Lu. iij. Sic decet iplere oēm iusticiā. Et sic ꝓmemorat vtrūq̄ seruatū. li cet nō essz obligatus ꝑ legē. eo q̄ vterū matris nō aperuit. ꝛ clauso vtero exiuit. Hic datur exēplum ꝛ doctrina p̄sidentib⁹ id qđ alijs statuūt ꝑ se ꝓserua re debēt. de cōsti. c. ois. Quicqđ iuris i alteruz statuit ipe debz vti eo. Sed heu iplebitur hodie illd Mat. iij. Alligant hoibus grauia onera ꝛ ipportabilia. digito aūt suo nolūt ea mouere. Xp̄s autem vtrūq̄ seruauit. Primū tāgitur vbi supra. Scom cū subdit i textu. Et vt darēt hostiaz ꝓ eo ꝑ fm q̄ scriptum ē in lege dñi. s. Leuit. xij. Chaſ. O ꝓfun ditas diuitiaꝝ sapie ꝛ scie dei. pr̄ complet figuraz in filio. veritas adest. conditor legis custodit legē Et subdit. Par turturuꝝ aut duos pullos colūbaꝝ Hec erat oblatio paupm. ꝛ diuitum agnus. Naz ipa mater nouit filium i pauptate viuere. de quo ij. Cor. viij. Qui cum diues essz ꝓpr̄ nos egen⁹ factus ē. Et sic voluit ꝓ se hostiam paupm offerre. In ista oblatōne significauit q̄ figura legis ces sare debuit. q̄ veritas affuit. Nam ioseph potuis set hre agnum quē obtulissz. ꝛ vbi aderat veritas debebat deesse figura. Agnus aūt q̄ offerebatur i lege. figura erat istius agni xp̄i qui tollit peccata mūdi Joh. j. Ecce i hoc qđ ꝓ eo dabāt par turturum aut duo pulli colūbarū. significabāt q̄ ipe debuit eē p̄ciū redēptōnis ꝑ sui sanguis effusio nē. ¶ Prio in hoc q̄ sanguis colūbe ē mūdis simus. ꝛ sic sanguis xp̄i nulla pcti macula contamiatus. j. Pet. j. Non auro aut argēto corruptibi li redēpti estis de vana vestra ꝓuersatōne. ꝛ pcioso sanguie agni imaculati ꝛ incōtamiati ihu xp̄i. Scōo q̄ sanguis colūbe est calidissimus. sic sanguis ihu xp̄i ex feruētissimo amore effusus. vt dicit Jobes i Apocal. j. Dilexit nos ꝛ lauit nos in sanguine suo a pctis nostr̄. Tertio ē vtuosissim⁹ q̄ instillatus ocul' acuit visum ꝛ remouet impedimētum. Et sic sanguis xp̄i est nobilissimū collirium. Apocal. iij. Collirio vnge oculos tuos vt videas. Oculi spūs sunt affectus ꝛ intellect⁹. vt dic Bernard⁹. Et nos debem⁹ vngere ocl'os nostros sanguie ihu xp̄i. ꝛ clare videbim⁹ misc'ōiam ꝛ bonitatē ac charitatē dei i nobis. Bernard⁹. In quo illuxit clarius q̄ nos dilexit dñs q̄ in suis vulneribus. ¶ Dixi scōo tangitur i serie p̄ntis euangelij Symeonis iusti gaudēs obuiatio. in hoc exp̄mitur tercium nomē p̄ntis festiuitatis vbi dixi q̄ dicit festum deuote obuiatōnis. de quo text⁹. Ecce homo erat i hierusalē cui nomen symeon. ꝛ homo iste iustus ꝛ timorat⁹. q̄ isticia non stat sine timore. Eccli. j. Qui sine timore ē nō poterit iustificari. Et sic de Iob scribit eiusdē. j. ca. Job erat vir simplex ꝛ rect⁹ ac timēs deum. Et sic symeon iustus erat ꝑ boni opationē. ꝛ timorat⁹ ꝑ mali declinationē. Prouer. xv. In timore dñi ois bō declinat a malo. expectās ꝓsolationē. i. redēptōem isr̄ scz q̄ debebat fieri ꝑ xp̄m i bñficio incarnatōnis. si cut ꝓmisit dñs Esa. lj. Egoipe ꝓsolabor vos. Symon de cassia. Justus erat erga deū. q̄ viuebat ex fide Roñ. j. Just⁹ ex fide viuit. Et iust⁹ erga ꝓximū. q̄ toti⁹ ppli expectabat salutē. Et spūssanct⁹ erat i eo. quāuis ds gram suā cōicet oñi hoi dispo nēti se ad eā. qbusdā tñ hoīb⁹ spēale donū cōtulit ꝓpter cōem vtilitatē Et sic huic symeōi spēale donum iustificatōnis ꝓtulit ꝓpter cōem vtilitatem quo dono ꝑgscret ꝓpinquā dñi p̄ntiā quā ꝓmiserat ꝑ ꝓphas. Ideo dicit symō de cassia. Et spūssctūs erat i eo. ad sciendū ꝛ docēdū futura. Et rñsum accepit symeō a spūsancto q̄ erat i eo. nō visurum. i. expiturū se mortē nisi videret xp̄m. s. oculis corpis. quē videbat oculis mentis. xp̄m dñi. i. vnctum a dño messiam i lege dñi ꝓmissum. Aug⁹. Rñsuz accepit ad suū desideriū q̄ frequēter suspirabat i oīonib⁹ suis his vbis. Quare tardas dñe ꝛ facie tuā auertis. obliuiscer̄is inopie nr̄e ꝛ tribulatōnis nr̄e. mitte dñe redēptorē captiuis. ꝓsolatorem mestis. veni dñe libera nos. vellē mori donec ꝓius viderē illū ꝑ quez mors vincit. nolo ex hoc seculo recedere nisi videā illū per quē cōditus est sc̄m. Dicebat nāq̄ suspirādo. Putas ne me inueniat ista felix natiuitas. putas videbo. putas durabo. Ipse erat alter daniel vir desideriox. cui dictū est Dañ. iij. Noli timere vir desideriox. pax tibi. ꝛ ꝓfortare ꝛ esto robust⁹. nō te frangat etas. nō morieris nisi videas. nisi tangas nisi amplecteris xp̄m. Aug⁹ in ſmone hodierne festiuitatis. Intelligite frēs quale desiderū sancti pr̄es habuerunt. qui sic ſp xp̄m affectabāt ꝛ feruēter videre. vt ipso viso amplius tpaliter viuere nō affectarēt. cum tñ oēs ad lymbū descēderēt. Spūaliter sic dic Ber. Oportet q̄ ignis desiderij ꝓcedat siue ꝓueniat ad oēm aiam ad quā venturus est. Seqtur. Et venit spū in tēplum. i. mot⁹ a spū. Origenes. Qui vult inuenire tenere ꝛ amplexari xp̄m debet i spūsctō ventre i tēplum. nō in spū superbie vt ambicioſi q̄ vsurpāt sibi dignitates ecclīasticas. ps. cxliij. Circūornate vt similitudo tēpli. sicut faciūt inanis glie cupidi. ornantes se varijs vestibus vt appareant coram hoibus. non in spiritu luxurie. nō in spiritu vanitatis. vt garruli. sed in spūsancto. Bernardus. Qui vicia i tēplum dñi inducit spelunc̄ latronū facit. Seqtur. Et cum inducerent puerū iesum parētes eius scz maria ꝛ ioseph pater putatiuus. vt facerēt fm consuetudinē legis ꝓ eo. ꝛ redimerēt. v. siclis sicut ꝓmogenita alioꝝ tribuū a tribu Leui. Seqtur. Ipe scz symeon accepit eum i vinas suas. nō sufficiebat sibi cū videre ꝛ tāgere ꝛ etiam recepit ipm gaudēter. amāter ꝛ reuerēter in brachia sua. Augustin⁹ in sermone hodierno. Symeon vidit ꝛ cognouit eum. intus est ei reuelatus qui foris est natus. Cognouit eum in infantia quē iudei crudeles occidebāt faciētem mirabilia. O q̄s sepe ei oscula impſſit. o q̄s amāter euz inspexit. O q̄s multi filij nobiliū oblati sunt. nullus aduertebat. i illius aūt introitu totus in spū ardebat. O q̄nta grā potuit ei collata esse. Origenes.

Si a tactu fimbrie vestimenti christi mulier sanata est. quid putandum est de Symeone. Subdit. Et bñdixit deū. scz p grāruactionē. t dixit scz cupiens mori. Nūc dimittis dñe seruū tuum in pace. Amb. O q̄z piū spectaculū q̄ nō nisi pij delectari ꝓbant. stat virgo et mr. filius dei suscipit et de eo ꝓphetizat. O mira res. vidit puerulū t ex ei⁹ aspectu intantū fuit ꝓsolatus q̄ tā letus mori volebat. Greg. Corporalib⁹ oculis vidit hūanitatē. int⁹ illuminat⁹ cognouit mundi saluatorē. t ipm oibus ꝑdicauit dicēs. Nūc dimittis dñe. Theop. Cognouit eū dñm vite t mortis. ōt fm ỳbū tuū. i. pmissū in pace. Orige. Si pax mittit ad limbū. quanta q̄ eū suscipiūt euntes ad lucē eternā. Potuit tūc dicere symeon illud Gene. xlvj. Jā letus moriar. q̄ vidi faciē tuā. Et h̄ est qō subdit. Quia viderūt oculi mei salutare tuū. i. filiū tuū aut saluatorē. Aug. in libro de nuptijs. Eadē fides q̄ saluat nos t antiquos saluos faciebat. Subdit. Qō salutare parasti. scz nō solū visibile ꝫ etiā palpabile. ante faciez oim ppl'oꝝ. Jordan⁹. O attende sagacitatē huj⁹ venerādi senis. q̄ cū tanto zelo postulauerat salutare isrl'. qō postq̄z tanto voto potit⁹ ē. exclamauit se vidisse oim ppl'oꝝ salutē. Et ōt notant ante faciem ꝛc. Theop. Ot ei⁹ incarnatio oibus appareret. Quarto dī hoc festū potētis illustratōis. De q̄ in textu. Lumē ad reuelationē gētiū. ōt Athanasius. Gentes ante aduentū xpi erāt in vltimis tenebris ꝓstitute. q̄z infidelitatis causa erāt cognitione diuina ꝑuate. Has q̄ gentes multipl'r illuminauit. scz doctrinis miracul'r t sacramētis. Jōo merito dī

purgatiõis nobis signũ demõstraret. Amb. Maríe vita ẽ nobis exẽplar et doctrina. Sicut maria post tps purificatõis in tẽplũ materiale venit. sic nos in tẽplũ eternitatis veniem⁹ cũ ab oi imundicia purgati erim⁹. Dicit Chrisf. z hẽ de ꝑse. dis. iiij. c. nõ põt. vbi õr. Non põt qs grãm vite celestis accipere nisi purgat⁹ fuerit ab oi sorde ¶ Debet igit qlibet cũ maria purgari in corde ore z opere. Eccli. vij. De negligẽtia purga te cũ pancis. scz cũ cõtritione ꝓfessione z satisfactõne. Primo dz purgari cor. Jac. iiij. Purificate corda vra. Et ẽ triplr scz ab oi defectu culpabili. ab affectu voluptatis. z cõmaxime a pctõ mortali. Matb. xv. De corde em exeũt cogitatões male. homicidia. adulteria. fornicatões. furta. falsa testimonia. blasphemie z Merito purgandũ ẽ vt horaf vnũquẽq; ꝓpheta. Hiere. iiij. Lava a malicia cor tuũ. Hanc purgationẽ desiderabat david toto corde in ps. l. cũ dixit. Cor mũdũ crea in me de⁹. Rõ qr õr Aug⁹. Mundis puris mũdisq; cordib⁹ de⁹ haberi z teneri potest. Et itez Matb. v. Bti mundo corde qm ipsi deũ videbũt. Scõo dz purgari os ab oi inhonesta locutõe. ad Eph. iiij. Omis sermo malus ex ore vio nõ ꝓcedat. z ad Eph. v. Fornicatio aut ois imundicia aut auaricia nõ nomiet in vobis sicut decet sctos aut turpitudo aut stultiloquiũ. z sic de alijs q̃ ad rẽ nõ ptinẽt. Rõ qr õr saluator Matb. xij. Ex verbis tuis iustificaberis z ex verbis tuis ꝓdẽnaberis. Et ibidẽ. De oi verbo ocioso qõ locuti fuerint homes reddẽt rõnẽ i die iudicij. Prouer. xviij Mors z vita i manu lingue. Idcirco õr salemon Prouer. xxj. Qui custodit os suũ z linguã suam custodit ab angustijs aiam suã. Propk qõ dicit david in ps. cxviij. Statue seruo tuo eloquiũ tuũ in timore tuo. Sic hester sancta eiusdẽ. xiiij. c. Da dñe sermonẽ cõpositũ in os meũ. Debem⁹ ergo z nos purgare os nrm p legitimã cõfessionẽ. humilem z deuotã oronẽ. qr õr Basili⁹. Per oroes purissimas oia nobis vtilia tribuunt. z cuncta noxia effugant. Tercio debem⁹ purgare man⁹ ab omni illicita z inutili opatõe. Jaco. iiij. Emũdate man⁹ pctores. Et merito. qr in vnoquoq; verificabit illud ps. xvij. Fm puritatẽ manuũ. i. opez meoz retribuet mi. Apoc. xiiij. Opa ei illoz sequunt illos Debem⁹ igit purgare opa nra p elemosynarũ largitionẽ. Luc. xj. Date elemosynã z oia mũda vobis erũt. Thobie. iiij. Elemosyna ab omi pctõ z a morte liberat. z nõ patiet aias ire i tenebras. Huiusmodi igit purgatio reqritur ad incipientes. Et merito debẽt esse purgati. quia õr Apoc. xxj. Nihil coinqnatũ intrabit. Hãc puritatẽ habuit Job eiusdẽ. xxvij. c. Non reprehendit cor meũ in oi vita mea. in ꝟ stat glia nra. O felix esset q̃ dicere posset cũ apl'o. ij. Chor. j. Gloria nra hec ẽ testimoniuz ꝓscie nre. ¶ Scõo pñs festũ dicit festum pie oblationis. Herñ. Hodie maria obtulit ꝓmogenitum suũ dicẽs. O pr celestis offero tibi filiũ tuum atq; meũ. a me genitũ tpaliter. a te eternalit. offero tibi eũ hodie in odorẽ suauitatis q̃ se offerre venit p totius mũdi pctis. Nam veniet tps q non porrabit manib⁹ virgineis: sed brachijs crucis. Offero tibi illũ qui ẽ sacerdos z sacrificiũ et tẽplũ. De quo Aug⁹. in lib. de fide. Ipse est sacerdos p quẽ recõciliati sum⁹. sacrificiũ quo recõciliati. z tẽplũ in q̃ recõciliati sum⁹ Ezech. xlvj. Vidi aquã egredientẽ de tẽplo a latere dextro. Potuit etiã dicẽ. Offero tibi illũ q̃ seipm offert. nõ sub tecto nec in tẽplo iudaico. sed in excelso crucis ligno. De qua oblatione ps. xxxix. Oblationẽ z holocaustũ non luisti. tũc dixi. ecce venio. Offero tibi hodie verũ z acceptabile sacrificiũ p oia sacrificia veteris legis figuratũ. De quo. j. Chor. x. Oia in figura ꝓtingebant illis. Dicit symon de cassia. Agnus q̃ figuratus ẽ ab origine mũdi oblat⁹ ẽ in fine mũdi. Propter qõ õr glo. ad hebr. x. Deus nũq; delectatus fuisset in odorib⁹ illis. ꝟ tm in fide offerẽtis z desiderio future oblatõis ¶ Ad qõ loquit sanct⁹ Tho. in prima scẽe. q. ciij. ar. ij. q̃ cerimonioz observatio fuit quedã fidei ꝓtestatio inquantũ erat figura xpi. Et licet in veteri lege offerebant sacrificia ꝓ pctis. hoc nõ fuit ideo q̃ sacrificia ista a peccatis mũdarẽt ꝟ quia erãt quedã ꝓtestatões fidei q̃ mũdabant. Et sic nõ erat ex vi sacrificioz sed ex fide z deuotõe offerẽtiũ ad figurãdũ expiationẽ a pctis q̃ fiẽda erat p xpm. Moraliter nob in exẽplũ Oñ hiero. In maria hẽtis exẽsse magisteria ꝓbitatis. qd eligẽ. qd respuẽ. qd seq debeatis. ipsa fuit oblata a pentib⁹ i tẽplũ. ipsa obtulit filiũ. ipa obtulit deo seipsaz vt nos ita facerem⁹. Qõ docet ps. iiij. Sacrificare deo sacrificiũ iusticie z sperate in dño. Glo. Sacrificiũ iusticie ẽ singula offerre deo q̃ ab eo recep im⁹. dicẽdo illud. j. Parar. vlt. Tua dñe sunt oia. z q̃ de manu tua recepim⁹ offerimus tibi. Sed qr fm Aug⁹. ex largitate diuina que replet oñe aial bñdictiõe. tria genera bonoz homes reciplũt. scz tpalia. corporalia z spũalia. hoc ẽ. res corp⁹ z animã. z de eisdẽ debem⁹ hodie offerre oblationes ne appareamus ingrati. ¶ Ad hoc seipm dei fili⁹ dedit in exẽplũ. Primo obtulit bona deo patri. cũ celestẽ mãsionẽ reliqt. et in exiliũ mũdi venit. Hiere. xij. Relicq domũ meã. dimisi hereditatẽ meaz. Quod idẽ. c. xiiij. admirans ait. Quare futurus colonus es i terra. z quasi vir vagus declinans ad manendũ. Et hoc ꝓpter nos. ij. ad Chor. viij. Cum dives esset ꝓpter nos egenus factus est. Matb. viij. Vulpes foueas habent et volucres celi nidos. filius aũt hois nõ habet vbi caput suũ reclinet. Scõo obtulit corpus. Isaie. l. Corpus meũ dedi pcutientib⁹ z genas meas vellentibus. faciẽ meã nõ auerti ab increpantibus et cõspuentibus in me. ad Tym. ij. Dedit seipsum p nobis vt nos redimeret ab iniquitate. Tercio aiam. Hiere. xij. Dedi dilectã animã in man⁹ inimicoz. Sic ergo z nos hortamur Eccli. xxxv. Da dño fm datũ eius. Primo tẽporalia. Eccli. xliij. Dignas oblatões offer. scz qõ iuste acquisitũ est. Eccli. xxxv. Oblatio iusti ipinguat altare. et odor suauitatis est in cõspectu altissimi. Malachie. iij. Erunt domino offerẽtes in iusticia z placebit domino. Et ecõtra Eccli. xxxiiij. Immolans ex iniquo maculata est oblatio. Isaie. lxj. c. Ego dominus diligens iusticiam z iudicium. z odio habẽs rapinam in holocaustũ. Eccli. xxxiiij. Qui offert sacrificium de substantia pauperũ quasi qui victi

mat filiū in ꝓspectū pīis suī. Vbi dicit Greg. z hō j.q.j. nō est. int cetera. Quāt⁹ sit dolor pīis ppendam⁹ si in ei⁹ ꝓspectu fili⁹ victime. z hic facile cognoscit q̄ntus in deo dolor exasperat q̄ ei sacrificiū ex rapina tribuit. Jō q̄ in dei sacrificio offert ex scelere oipotentis dei irā non placat sed irritat. ¶ Scō corpore. ad Ro. xij. Obsecro vos p mi sericordiā dei vt exhibeatis corpora vīa hostiā viuentē. sanctā. deo placentē z ħ ꝓpter duo. Primo ꝓpter debitū recōpensatōis. Hern. Quid tibi dux esse poterit cū recordat⁹ fueris q̄ dñs nr̄ ihs dedit corpus suū pcutiendū⁹. z amaros cruciatus sustinuit. ne tu ꝓpetuas sustineres penas. Dñs ap̄lus Heb. x. Sctificati sum⁹ p oblationē corpis ihu xpi in eo q̄ semꝑ obtulit imaculatū deo dignū vt recōpensam in corpore nr̄o faciam⁹. Scō ꝓpt debitum satisfactōis. q̄ cū mēbris corpis deū offendimus dignū ē vt p eadē emēdem⁹. Hab. xj. Per q̄ ꝙs peccat p hec punit. Ro. vj. Sicut exhibuistī mēbra vīa seruire imūdicie z iniq̄tati ad iniq̄tatē. ita nūc exhibete iusticie in sctificatōnē. Tercio debem⁹ offerre animā. j. Pe. ij. Offerte spūales hostias deo. q̄ nullū deo digni⁹ z vtili⁹ sacrificiū offerri pōt q̄ dō meli⁹ z nobili⁹ē. z sic spūs nobilissimū est. De q̄ Hern. in meditationib⁹. Tot⁹ siq̄dē ille mūdus ad vni⁹ anime pciū estimari non pōt. ¶ Sunt igit offerētes animā in triplici differētia. Primi in ꝓtritione cordis vt incipiētes. illi inspiciunt pctā q̄ cōmiserunt. z quō animā maculauerunt. z deū offenderūt. Et sic lachrymis deo reconciliant. Ps. l. Sacrificiū deo spūs ꝓtribulatus Dañ. iij. In spū hūilitat̄ z aio ꝓtrito suscipiamur a te. Hec ē oblatio par turturū. i. duplex cōtritio. scz timoris pene quā meruim⁹. z timoris dei quē offendim⁹. dicēdo cū ps. cxxxvj. Sup flumia babilonis illic sedim⁹ z fleuim⁹ dū recordaremur syon. i. salutē pditā. Esa. lix. Quasi colūbe meditantes gemem⁹. Rich. de sctō victo. Tūc pctōris sal⁹ incipit cū veracit̄ p delictis ingemiscit. Scōi offerunt animā i gr̄arūactōe. z est ꝓficientiū. bi inspiciunt būficia q̄ receperūt. Nā ꝓsiderāt q̄ pctōr macule sunt absterse. z dñs dedit tps penitēdi. z cōtulit grām sine oi merito. ad Tyt. iij. Non ex opibus iusticie q̄ fecim⁹ nos. Et sic q̄si admirās ꝓficiens incipit deū laudare. dicendo cū ps. cij. Benedic aia mea dñm. et oia q̄ intra me sunt noi sctō eius. q.d. Ego te offendi. tu m̄ peperisti. subiūgit ps. cij. Benedic aia mea dño. z noli obliuisci oēs retributiones ei⁹. Eccli. xxxv. Bono aio redde glorīā deo scz ꝓpt infinita būficia ei⁹. Hern. Nihil nos ita ad gr̄arūactionē inflāmat sicut frequens būficior̄ recordatio: q̄ sunt innumerabilia. dedit tibi bona tē poralia ad sustētandū. naturalia ad ministrandū bona spūalia ad sctificandū. grām in pctōr̄ remissionē. virtutū collationē. meritor̄ multiplicatōez ad spūalē iustificatōnē. Dic igit cū ps. cxv. Quid retribuā dño ꝓ oibus q̄ retribuit m̄i. Dedit em̄ semꝑ in incarnationē. in redēptionē. in cibarior̄ et in pmior̄ retributionē. Et econuerso dicetur tibi Gene. xv. Ego ero merces tua magnimis. Aug. in epla ad marcellū. Nil melius aio geram⁹. ore ꝓmamus, z calamo scribam⁹ q̄ deo gr̄as agamus. ps. lxx. Tota die repleat os meū laude. Super q̄ dicit Aug⁹. Quid ē tota die nisi sine intermissione laudare. ps. xxxiij. Benedicā dñm in oi tpe zc. In ꝓsperis. qz cōsolaris. In aduersis quia argueris. ¶ Tercio offerūt animā in feruēti dilectione. z ē pfector̄. Illi solū ꝓtēplant deū a q̄ eis oia bona ꝓuenerūt. qz cū fortior sit oibus affectibus in ei⁹ virtute aia efficacit̄ offert. Qualis autē debet esse charitas vt deo aia nr̄a pfecte offeratur docemur Eccli. xxxv. Da altissimo sm datū eius qō ē intātū dicē. In tanto amore offer animā tuā deo in q̄nto ille animā suā ꝓ te dedit. Ad hoc etiā hortamur Cant. viij. Pone me sic signaculū sup cor tuū. impssione sigilli forma ei⁹ impmit̄. In b̄ ergo q̄ dr. pone me. hortat nos vt sub ea dilectiōe q̄ ipse animā suā ꝓ nobis posuit. sub eadē forma ei nos animā nostrā offeram⁹. Maximā aūt charitatē in oblatione aie sue ꝓ nobis exhibuit. Joh. xv. Maiorē charitatē nemo hz vt animā suā quis ponat ꝓ amicis suis. Sicz nos. Cant. viij. Fortis est vt mors dilectio. j. Joh. iiij. Perfecta charitas foris mittit timorē. Grego. Qui ꝓfecte deū amat eq̄liter oia portat. Hec tria sacrificia figurant in veteri lege. oblatio ꝓ pctis designat cōtritionē z est incipientiū. Hostia pacifica ꝓfigurat gratiarūactionē. Holocaustū z totū incēsum significat intēsum siue ardentē dilectionē. z ē pfector̄. Hoc est par turturū q̄ est auis solitaga. Et bina ponit. qz vita cōtēplatiua req̄rit duo. despicere terrena z desiderare eterna. ps. cvj. Ascendūt vsq̄ ad celos z descēdūt vsq̄ ad abyssos. Cōtēplatiuor̄ duplex est gemit⁹. amoris z deuotōis. amoris ꝓ ōsiderio patrie. pō. Heu m̄i qz incolat⁹ me⁹ zc. Job. x. Tedet animā meā vite mee. Gre. Tūc pīs vita tedere incipit cū diuinus amor in corde dulcescit. Gemitus aūt deuotōis ex ꝓsideratōe dñice passionis fit. Aug⁹. In valle lachrymar̄ fumus in q̄ magis flendū ē q̄ min⁹ flemus. Hern. Quis pōt ptrāsire siccis ocul⁹ q̄ lancea milites ptrāsijt latus saluatoris. ¶ Tercio pīs festū ōr clare illustratōnis. Reuera qz ille hodie visibilit̄ apparuit q̄ sua claritate celū z terrā illuminauit. imo celis z terris lucē ꝓstat. Hodie vo sil⁹ illa se oīdit cui⁹ ortū salemō in spū cognoscēs in cāticis suis. c. vj. admirās inquit. Que est ista q̄ ꝓgredit̄ q̄si aurora ꝓsurgens pulcra vt luna. electa vt sol. Illa ē de cui⁹ natiuitate ecclia psallendo ōr. Natiuitas ē hodie sctē marie vginis. cui⁹ vita inclita cūctas illustrat ecclias In hui⁹ figurā hodie fit ꝓcessio cū accēsis siue ardentib⁹ luminib⁹. z ħ ꝓpter xpm. ꝓpter virginē. et xpt̄ nos. De pmis duob⁹ q̄re in p̄cedēti sermone. ¶ De tercio sciendū vnusq̄sq̄ nostrū hodie lumen debet portare in manu sua sm statum suum Primo incipientes debēt portare lumē gr̄e. De quo Aug⁹. Gr̄a est lumen aie faciens hoiem peccata cognoscere. Nam sicut lumē in aere expellit tenebras. sic dei gr̄a omne peccatū. ꝓpter q̄d dicit Isaie. lx. Surge illuminare hierl̄m quia venit lumen tuū. Quanto hō magis per grām illuminatur tanto pfectius purgat z clarius lucet. Purgatur pmo a prauis cogitationib⁹. Scōo ab inanibus locutionib⁹. Tercio ab oibus illicitis operā-

tionsb⁹. ¶ Scõo ꝓficientes hodie debẽt portare lumẽ triplex. Primo in corde lumẽ intẽtionis recte. Luce.xj. Vide q̃ lumẽ qđ in te est ne tenebre sint.i.intẽtio puersa. Bernñ. Intẽtio viciosa viciosam facit animã. Grego. Intẽtio ꝑstat fundamẽtum opi nr̃o. Scõo lumen veritatis in ore sincere instruẽdo ꝓmũ.ad Gal.vj. Si q̃s ꝓoccupatus fuerit in aliq̃ delicto vos q̃ spũales estis instruite hmõi.j. Petri.iiij. Si q̃s loq̃tur q̃si sermones dei loq̃tur. Tercio in manib⁹ lumen opationis bone. Math.v. Sic luceat lux vr̃a coram hoibus vt videant opa vr̃a bona.ad Phil.ij. Sitis sine reꝓhensione in medio nationis prave.inter q̃s lucetis sicut luminaria mũdi. Lumẽ em̃ manifestat seipm. et sic taliũ hoim ꝙ opa bona lumẽ ardet. z sic fm Bernñ. Oia opa nr̃a in feruore charitatis sunt agẽda. Tercio ꝓfecti seu ꝓtẽplantes debẽt portare lumen deuotõis. vt dicẽ possint illud ps.iiij. Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui dñe. Hi etiã repleti debẽt esse spũscrõ cũ symeone z intima emittere suspiria. ¶ Et nota ꝟ lumẽ deuotõnis intime tria hz.scz splendorẽ.ardorẽ z dulcorẽ. Splẽdorẽ cognitionis.ardorẽ dilectõis. z dulcorẽ ꝓsolationis Primo hz splendorẽ cognitõis.ps. In lumie tuo videbim⁹ lumẽ. Ipsa nãq̃ aia in illa deuotõe sentit se misericordiã cõsecutã in remissione pctõr̃.z ideo velit nolit se cõtinere nõ poterit q̃n deũ diligat.dicẽdo illud Actuũ.xij. Nunc scio vere q̃ misit dñs angelũ suũ z liberauit me. Ecce quõ surgit Scõm est scz ardor dilectõis. Vñ q̃nto excellenti or est splendor cognitõis.tãto magis augmentat ardor dilectõis: Et ex ꝟ tunc seq̃tur terciũ scz dulcor ꝓsolatõis. Vñ ꝓsiderans in ardore dilectõnis aliq̃d posse facẽ in q̃ bñficijs dei correspondeat.et nihil dignũ inuenies necesse hz flere ex dilectõis suauitate z ardore.ps.xxxviij. In meditatõe mea exardescet ignis. Et item ps.lxvij. Sicut fluit cera a facie ignis sic liquescit aia ex dulcedie deuotionis. Et hz in ꝟ fletu dicẽ illud ps.cxv. Quid retribuã dño ꝓ oibus que retribuit m̃i. Non videt sibi aliq̃d dño retribuẽ. Bernñ. dicẽs. Diligã te dñe ꝓ dono tuo z modulo meo min⁹ iuste ꝛ plane z ꝓ posse meo. Illud lumẽ hz ꝓncipiũ mediũ et finẽ. Principiũ ꝓsistit in ꝓsideratõe bñficior̃ qñ nõ hz de pctis sollicitationẽ.q̃ tã sunt purgata. tũc conuertit se ad dei bñficia recolenda.z videt tantũ cumulũ q̃ntũ ẽ spaciũ int celũ z terrã.incipit admirando dicẽ illud.ij.Keg.vij.Quis ego sum dñe.z q̃ dom⁹ mea.q̃ adduxisti me vsq̃ huc.q.d.Tantã misericordiã fecisti mecũ.tã admirabilẽ bonitatẽ tuã oñdisti m̃i. Aug⁹. Cũ dei miseratões attendo. sic m̃ videt si phas ẽ dicẽ q̃dãmodo nihil agit de⁹ nisi saluti mee ꝓsideat.oĩm oblit⁹ q̃si m̃ soli velit vacare. Mediũ.post ꝟ in medullis cordis dulcescit dñs.vt q̃ pus diligebat ꝓpr̃ bñficia nũc ꝓter se ipm diligit.Et oia sua obsequia ordiat talis vt solũ deo placeat nihil amplius desiderans.dicẽs cũ ps. lxxij.Quid m̃i ẽ in celo z a te qđ volui sup terram defecit cor meũ z caro mea.dñs ps mea in eternũ Finis aũt huius deuotõis est vehemẽs desideriũ q̃ aia nitit venire ad amplexũ sũmi boni cũ symeone.z vehemẽter desiderat pũtiã ei⁹ quẽ diligit.Et põt dicẽ illud Job.xxxj.Quis m̃ det vt desideriũ meũ audiat oĩpotẽs.ac si dicẽt. Non surgo.nõ excitor de pulvere donec veniat et osculet me osculo oris sui.Cant.j.Cum aia sentit sic se accensam scire hz q̃ iuxta se ẽ dñs. Et sic q̃si spũalibus brachijs amplectit illũ.Et sic põt dicẽ illud Cant.iij. Inueni quẽ diligit aia mea.tenui illũ nec dimittã Ex hac ꝓsolatõe ꝓuenit oĩs ꝓsolatio corporis extinguitur.Tunc ꝓuenit aia desiderat de labore ad requiẽ.de tribulatõe in leticiã. de ꝓtumelijs i gloriã dicẽs cũ symeone. Nũc dimittis dñe seruũ tuũ in pace.Nõ m̃i z vobis ꝑstare dignet ꝛc.

¶ Sermo.lvj. ¶ Ad idem.

Vlerunt illũ in hieru

t salem vt sisterẽt eũ dño. Luc.ij. ¶ Vbi notandũ sup ꝟba themat⁹. dicit.tulerũt illũ in hierl'm. Itẽ hierl'm fuit locus sacrificij vbi erat tẽplũ.z sic tulerũt in hierl'm.i.in tẽplũ. Aliud thema. Et cũ iducerẽt puer̃ ihm parentes ei⁹ vt facerẽt fm ꝓsuetudinẽ legis ꝓ eo.scribit vbi supra. ¶ Nota q̃druplex ẽ tẽplũ in qđ xp̃s induct⁹ ẽ. vicz ꝟginale.materiale.spũale. et eternale. Prio induct⁹ ẽ in tẽplũ ꝟginale.ꝟ fuit vter⁹ ꝟgis bñdicte. Illud tẽplũ fabricatũ ẽ a diuina potentia. Figurat.iij.Keg.viij. Hyrã pfecit op⁹ regis salemonis in tẽplo.z sic de⁹ pr̃.iij.Ke.vj. Malle⁹ necꝫ securis i ea audit̃ ẽ. Sic maria ꝙ potẽtiã ꝟtut⁹ dei sine strepitu hũane opatõis.ps.lxxxvj. Hõ nat⁹ est i ea.z ipse fundauit eã altissim⁹. Scõo adornatum ẽ diuina speciositate. Figuratũ ẽ.ij.Macha. iiij. Ornauerũt faciẽ tẽpli coronis aureis.i. mẽtẽ ꝟginis sctissime ad cognoscendũ ekna. quã cognitionẽ vltra oẽs creaturas habuit.sic q̃ figuralit in ea cõpleri potuit illud.iij.Ke.vj. Nil in tẽplo.i.in ꝟgine gl'iosa qđ nõ auro tegeret.i. spãle ꝓuilegiũ nõ habẽt cognitõis diuie. Aug⁹. Quid ignorare potuit in q̃ tota diuinitas ihabitauit. Tercio dedicatũ ẽ diuina gr̃a. Lu.j. Spũsctus supueniet i te. z virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Bernñ. Tot⁹ gr̃e plenitudinẽ posuit in maria. Vñ Hiero. Ceteris sctis ꝙ partes ꝑstat.marie se tota plenitudo gr̃e infudit. In ꝟ tẽplũ ꝓmo introduct⁹ est ihs. De quo Ezech.xliij. Ingressa est matestas dñi tẽplũ. Hoc tẽplũ fuit triplici pictura decoratũ. Prio fuit i ea depicta imago diuitatis ꝙ gr̃e plenitudinẽ q̃ in divine nature similitudinẽ fuit totalit trãsformata. Propt qđ dr̃ Cant.viij. Pone me sicut signaculũ sup cor tuum. Sic figura figuli ipsimit materie molli.z sic btã ꝟgo fuit liq̃da i amore dei. iõ recepit ipsiõnẽ diuinitatis. Brige.sup Cant. O felicissima cui te adeq̃bo generi.oẽs excell' q̃si de⁹ cũ mr̃ dei sis sup oẽs homines puros. q̃ nihil hũani mot⁹ passa es i ple.nulli ꝓpari potes.q̃ de⁹ est cui⁹ mr̃ es.feia lucidissima es quã nũq̃ maculauit pulvis macule venial'. Depicta fuit scõo i ea imago angelice puritatis ꝙ ꝟginitat⁹ celsitudinẽ q̃ fuit angel' eq̃para. imo sup angelos iestimabil'r collaudata. Hiero. In carne ꝓter carnẽ vinẽ pl⁹ẽ vita angelica q̃ hũana. Idẽ. Angelicã vitã i carne acq̃rẽ pl⁹ est q̃ in nã hñe. Si igit i alijs hoib⁹ ꝟginitas ẽ laudabilis z angelice puritati cõparat. multo magis

virginitas marie q̄ in sua ꝟginitate hoies ⁊ angelos trāscēdit. Anf. Ea puritate nitebat q̄ maioꝛ sb deo intelligi neḋt. Tercio imaginē hūanitatis ꝑclarissime cognouit. ipsa em̄ in vtero suo illū continebat in quē angeli desiderāt ꝓspicere. j. Pet. j. Cuius facies sicut sol radiabat. vt ðr Matḃ. xvij. Sic dicit Chꝛys. sup matheū. q̄ facies xp̄i in vtero virginis tanto splendoꝛe pulcritudis exterius radiabat. et p vterū eius ita se aliq̄s reuerberabat q̄ Ioseph nō poterat intendē in ipsam virginē donec pareret. ꝓpter qð ⁊ ipse voluit eam occulte dimittere reputās se indignū ei⁹ cohabitationi. Ecce q̄ speciosum tēplū. De ea Canti. vij. scribit. O q̄ pulcra es ⁊ decoꝛa charissima i delicijs. pulcra coꝛam hominibus: decoꝛa coꝛam angelis: pulcra hoib⁹. pulcra in actiua vita. decoꝛa in cōtēplatiua R̄ Scōm tēplū in qð iesus duct⁹ est: est templū materiale. Malach. iij. Veniet ad tēplū scm̄ suū dñator dñs. Hoc hystoꝛialiṫ hodie impletū ē. Ex quo venit ⁊ q̄liter se in tēplo p̄sentauit audiamus ⁊ attendam⁹. ⁊ formā imitatōis in eo vel in his q̄ circa tp̄m facta sunt recipiamus. Primo venit ad tēplū post tp̄s purificatōnis. ⁊ sic nos. Figuraṫ ꝫ in virgine gl̄iosa. q̄ anteq̄ ingrederet tēplum post partū imaculati filij sui ꝑus tp̄s purgatōis impleuit. Sic etiā fili⁹ anteq̄ duceret in tēplū circūcidi voluit. nō q̄ mater purificatōe aut fili⁹ circūcisione indigeret. cū ipsa nō suscepto semine concepat ⁊ ipse fili⁹ ex intacta matre nat⁹ fuerat. Vtrāq; tñ legē seruare voluit vt nobis daret noꝛma spūalis purificatōis ⁊ circūcisionis. scz vt purgati a vicijs circūcisi ecclesiā dei ingrederemur. Apocal'. xxj. Nil coīnq̄natū intrabit. Et hoc est qð dicit Beda Per hoc inḋt vt ꝫgo sacra ante tp̄s purificatōnis tēplū nō ingredik. nec puer nisi post circūcisionez dño sistik̄. mystice insinuaṫ neminē nisi purificatū ⁊ circūcisum a vicijs dñicis dignū esse aspectibus. Nā q̄libet in mortali cōstitutus suspēsus est q̄ ad se. vt patet ex canone. j. q. j. sacerdotes. ⁊ extra de cohabitatione viri ⁊ mulieris. c. si q̄s. Et iterū. xiij. q. iij. ois. vbi supꝛa. Dis impius ⁊ si nō ab ecclesia. tñ a deo sepaṫ. Et sic q̄libet talis ðr occulte excōicatus. hoc ē coꝛā deo. Ideo inquātū talis nō est aptus intrare ecclesiam. et ingerere se diuinis officijs. nisi ad min⁹ generalē contritionē ꝑus habeat de pctis suis. Et deniq̄ si copia sacerdotū haberi poterit sua pcta būiliter cōfiteaṫ. q⁊ Eccli. xv. ðr. Non ē speciosa laus in oꝛe pctōris. Et itez. Ecclesi. xxxiij. Dona iniquoꝛ nō ꝓbat altissim⁹. Idcirco Deut. xxiij. ðr. Si fuerit inꝛ vos hō q̄ nocturno tpe sit pollut⁹ summo mane egrediek extra castra. ⁊ nō reuertek ꝑus q̄ ad vesperā lauek aqua. et post solis occasū regrediek ad castra. Si ꝫ ibi staturū erat q̄d dicā de ecclesijs deo dicatis. vbi ipse de⁹ sacramēṫaliṫ ꝑus existit. merito q̄sq̄ cū oīni timoꝛe debet se disponē q̄n eas ingredik̄ vt non solū ab oi mortali pctō esset purgat⁹. verūetiā a venialī. In hui⁹ figurā ðr Exo. xxxj. Ponebaṫ iuxta p̄ceptū dñi vas eneū cū aq̄ ante ostiū tabernaculi. ⁊ ibi aaron ⁊ filij ei⁹ ingressuri tabernaculū lauabant man⁹ ⁊ pedes. Sic hodie circa foꝛes ecclesie habek aq̄ būdicta p quā hō purgaṫ a pctis venialibus dūmodo p̄ius mortalia p pniam delenit. Et sic tūc intrās ecclesiā acceptus deo reddik̄. Scōo xp̄s ingressur⁹ tēplū materiale poꝛtat⁹ ē brachijs mīs. Et sic nos poꝛtari debem⁹ brachijs sctē matris ecclesie. q̄ vt dicit Cypian⁹ nō ē aliud q̄ cōgregatio fidelīū fide ⁊ charitate vnita. Ista sunt duo brachia. extra illa sunt heretici. scismatici ⁊ alij infideles q̄ oberrāt in fide. Siḿ oēs excōicati ⁊ mali xp̄iani q̄ deuiāt a charitate. ⁊ sunt ꝑcisi ab vnitate sctē matris eccl̄ie. Vt oēs inquātū tales nō sunt apti ad intrandū ecclesiā. qꝛ ðr Cypian⁹. ⁊ habeṫ xxvij. q. j. alien⁹. Alien⁹ ē. ꝓfanus ⁊ hostis. nō ꝑ habē deū patrē q̄ vniuersal' eccl̄ie nō tenet vnitatē Nam⁹ fract⁹ ab arboꝛe nō pōt germinare ⁊c. Frustra ḡ ⁊ indigne ecclesiā ingredik̄ q̄ inḋ brachia ecclesie mystice nō ꝓstringik̄. q̄les sunt inḋ xp̄ianos q̄maxime excōicati. De q̄bus aug⁹. de vbis apl̄i. sermone. lxxviij. ⁊ hī. xj. q. iij. ois. Dis xp̄ian⁹ qui a sacerdotib⁹ excōicaṫ sathane tradik̄. Subdit. q̄a sicut in eccl̄ia ē xp̄s sic extra ecclesiā ē dyabolus. Per ꝫ ergo q̄si dyabolo tradik̄ q̄ ab eccl̄ie cōmunione ⁊ vnione remouek̄. Idcirco ðr idē sup Iohānem. Nihil debet sic formidare xp̄ian⁹ q̄ꝫ separi a coꝛpoꝛe xp̄i. Si em̄ sepaṫ a coꝛpoꝛe xp̄i iā non est mēbꝛ xp̄i. ⁊ si nō ē mēbꝛ xp̄i nō vegetaṫ a spū ei⁹ Subdit ibidē hiero. xj. q. iij. quoꝛ. vbi ðr. Quoꝛū dimiseritis pctā ⁊c. id ē q̄b⁹ ecclesiā interdixeritis nisi recōciliati p satisfactionē fuerint ipsis ⁊ ianua regni clausa erit. Idcirco Chꝛys. super epl̄am ad Heb. ⁊ hī ibidē in ca. nemo. Nemo ꝓtēnat vincula ecclesiastica. nō em̄ hō est q̄ ligat ſ xp̄us q̄ hanc ptātem dedit. ⁊ dñs hoies fecit esse tanti honoꝛis. hec ille. ¶ Tercio mduct⁹ est vt sisterēt eū dño. Et sic in nobis debet esse causa recte intētōis. s. causa oīonis vel deuotōis debem⁹ ecclesiā ingredi. non causa ostētationis ⁊ manis gl̄ie. Sicut hi q̄ vadūt ad ecclesiā ad ostēdendū ornatū vestitū vel p̄sone pulcritudinē. vel causa lasciuie ad vidēdū mulieres. et ecōuerso. qð nōnūq̄ repik̄ in hosiatoꝛib⁹ q̄ negocia sua nō valent alibi expedire q̄ꝫ in ecclesia Nec etiā causa cōfabulatōis. nec causa emptōnis ⁊ venditōnis. Tales maxie in rigoꝛe ipse saluatoꝛ de tēplo p flagellū expulit dicēs. Ioh. ij. Domus mea dom⁹ oīonis vocabik̄. ⁊ vos facitis eā spelunca latronū. Herū. Proditoꝛē oīno se nouerit q̄cunq̄ ille est q̄ vicia q̄libet in eccl̄iam conaṫ introducere. ⁊ tēplū dei speluncā latronū vult facē. Hi oēs tēplū ingrediētes non sistūt se dño sicut pueri ibs de quo hic dicik̄. q̄ pentes eius induxerunt eū vt sisterēt eū dño. Nec veniunt in templū sicut Symeon in spūsancto ſ potius sistunt se dyabolo. ⁊ ei⁹ inducunk̄ spiritu cui tali fine seruiūt. Et quantum hoc deo displicet satis in ꝫ ppendi pōt. cum em̄ mitissim⁹ hic in terris in humanitate existeret nunq̄ talē rigoꝛē ad alios pctōꝛes sicut ad hos q̄ domū dei suis vicijs dehonestarent ostēdit. Cauēant igitur rales vt non sistant se dyabolo vbi soli deo intendere ⁊ seruire debēt. ¶ Tercio tēplū in qð ihs indukik̄ tēplū spūale. i. tēplū cuiuslibet fidelis aie. de q̄. j. Choꝛ. iij. Templū dei sanctū est qð estis vos. Ps. In tēplo eius oēs dicent gloriam. Vt ergo de⁹ in hoc tēplo bonoꝛificetur reqꝛitur

primo robur fundamēti.hoc ē fides.Eph.ij.Superedificati sup fundamētū apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ ipo summo angulari lapidi xpo iesu.in q̄ ois edificatio cōstructa crescit in tēplū sctm̄.Hoc est fundamentū illud de q̄.j.ad Coꝝ.iij.Fundamētū aliud nemo pōt ponē ꝑter illud qđ positū est qđ est ihs xps.i.fides ihu xpi q̄ est fundamētū salutꝫ.Hoc fundamēto carent oēs heretici et in fide dubij. de here.c.dubius.Dubi⁹ in fide heretic⁹ ē.Athanasius.Hec ē fides catholica ⁊c̄.Habēt se igit articuli fidei sicut lapides fundamentales.Scdo reqrit culmē edificij.i.recta intētio ⁊ figurak Eccl'i.l.Symon onye fili⁹ sacerdos magn⁹ q̄ in dieb⁹ suis corroborauit tēplū.tēpli etiā altitudo ab ipso fundata est duplex edificatio ⁊ excelsi parietes templi. Tūc est duplex altitudo tēpli qñ recta intētio nō querit aliud nisi regnū dei ⁊ iusticiā eius.⁊ ꝑ gratiam venire ad gloriā. Hanc igit intētionē rectā mali habē nō pñt. Figurak ꝑ cecos et claudos.ij. Reg.v.Cecus ⁊ claud⁹ nō intrabūt in tēplū.Cec⁹ est q̄ in tenebris ambulat.⁊ nihil q̄rit nisi bona ꝑsentia.Claudus ē q̄ incedit duplici via.modo q̄rit ꝑpalia.mō eterna.⁊ vterꝝ eijcit de tēplo. Matth. vj.Nemo pōt duob⁹ dñis seruire.j.Joh.ij.Si q̄s diligit mūdū nō ē charitas p̄is in eo.Tercio req̄ritur odor sacrificij.i.affectio pia q̄ ascēdit in oratione.Et h̄ est de rōne oīonis.vt ōt Damas. Hīo est pius affect⁹ mētis in deū elevatus.Illo sacrificio deus placak in corde nr̄o. Propk qđ dicit ps. xlix.Immola deo sacrificiū laudis.Et iterū.Sacrificio laudis honorificabit me.Illic itur q̄ ostēdam illi salutare meū.Hoc ergo tēplū sic dispositū debet ornari varijs coloꝝib⁹ ⁊ picturis.scz albo castitatꝫ.rubeo volūtarie passionis ꝑ xpo.vel saltem patiētie in aduersitatibus. viridi fortis spei. croceo spūalis locūditatis.flaueo celestis desiderij.⁊ demū nigro ꝑfunde hūilitatis. Hec ē virtus illa q̄ oēs alias virtutes exornat ad modū nigri coloris q̄ alios colores excipit.distinguit ⁊ ornat.sic ōt grego.Qui ceteras vtutes sine humilitate cōgregat q̄si q̄ in ventū pulueres portat. Et item idē Beritomne qđ agit nisi in hūilitate custodiatur. In istud ḡ tēplū sic dispositū ⁊ ornatū delectatur introduci ihs xps.iuxta illud Prouer.viij.Deliciemee eē cū filijs hoīm. Ibi debem⁹ offerre deo par turturū.aut duos pullos colūbaꝝ.i. dupliceē dilectionē dei ⁊ primi. vel sollicitudinē cōtēplationis ⁊ publicā opationē vite actiue.Et debem⁹ eum portare in vlnis amplexando brachijs veri amoris cū symeone.Et sic portādo debem⁹ eū benedicē gras ei referēdo ꝑ oib⁹ būficijs suis.⁊ demū in ꝑgustatione diuie dulcedis q̄si tedio pñtis vite affecti dicē cū symeone. Nūc dimittꝫ fuū ⁊c̄. Quartū ē tēplū eternale.de q̄ ps.lxxiij.Sctm̄ est tēplū tuū mirabile in eqtate. Hoc tēplū vt dicit apocal'.xxj.sole nō eget neq̄ luna vt luceant in eo ꝙ claritas dei illumiabit illud.In h̄ tēplo triplex est pictura.scz diuinitatis.hūanitatis. et angelice dignitatis vel claritatis.⁊ fm h̄ est triplex gaudiū inexplicabile. De q̄.j.Choꝝ.ij. Nec oculus vidit nec auris audiuit.nec in cor hois ascēdit que ꝑparauit deus diligentibus se. Ad hoc inexplicabile gaudiuz merenk ꝓuenire bi qui rederenk ⁊ digne xpm honorauerūt in tēplo vginali ⁊ materiali.et deniq̄ ei tēplū spūale ꝑparauerunt in q̄ habitauit ꝑ gratiā. Et sic digni erūt ipso eternaliter ꝑfrui in gloria.Ad quā nos ꝓducat ihs ⁊c̄.

Sermo.lvij. Ad idem.

Vmen ad reuelatio-

I nem gentiū. Luc.ij.Introductio.Dicit phus.iiij.ethi.q̄ nobiles.diuites.potentes ⁊ virtuosi dignificank honore. Spūaliter.sic marie festum dignificak vltra festiuitates alioꝝ sctoꝝ. Primo sicut dignificank nobiles. et sic maria nobilis.q̄ mater dei est. Amb.in lib.de virginitate. Quid nobilius matre dei.q.d. nihil. Ideo aug⁹.Et si oīm nostrū mēbra ꝓterenk in linguas nullus eā plene laudare sufficēt. de q̄ greg. admirans inqt.Sctā ⁊ imaculata vginitas q̄b⁹te laudib⁹ referā nescio. q̄ quē celi capere non poterant tuo gremio cōtulisti.Eccl'i.xliij.Exaltare eā quātū ꝓtestis.maior est oi laude. Scdo sicut diuites.scz in gra.et sic ipsa.Eccl'i.xxiij. In me ois gra vie ⁊ veritatis.Hiero. Ceteris sctis ꝑ partes. ꝫ marie se tota ifudit plenitudo gre. Vñ diuites honorank a pauplb⁹ ꝓpter cōmunicationē.Rich. de sctō victo. Nihil a throno dei diuini muneris defluit qđ p manus marie nō transit. Joh̄ Herñ. sup missus ē.O magna.o pia.o multuz amabilis maria.nec noīari potes q̄n accendas.nec cogitari q̄n recrees affect⁹ diligētiū te.nec mir̄.q̄ ōt Herñ. Xps ꝛpleuit ei⁹ vētrē ⁊ mētē.cū recessit a vētre ñ recessit a mēte. Tercio sic potētes.⁊ sic maria.Eccl'i. xxiij. In volūtate ptās mea.Herñ.in sermone de natiuitate dicit. Nemo tā idoneus q̄ abijciet gladiū dñi sicut patrocinia marie. Ecce potētia.quā admirak Anſ.dicēs.O dña nihil tibi eqle.nil tibi cōparabile.omne qđ est aut supra te est. aut infra te.supra te solus de⁹.infra te oīe qđ de⁹ nō est scz ois creatura angelica ⁊ hūana.Ecce potēs ē. Joh̄ Chrys⁹.dicit.Tribularer nimiū ⁊ desperarē si non marie patrocinijs animarer. Joh̄ dicit Hugo.Dignum est quā totis vrib⁹ in nostris necessitatib⁹ inuocam⁹ vt eam sedulis obsequijs honorem⁹ Quarto honore digni sunt virtuosi.Et sic ipa merito ꝓe oibus alijs honorāda est Eccl'i.xxiij. In me omnis spes vite ⁊ virtutis.Hiero. Nullo genere virtutū vacauit cui angelus plenitudinē gratie ꝓmisit.Ipsa abundantissime ⁊ ꝑfectissime potuit dicere illud Ruth.iij. Scit ois populus me esse mulierē virtutis.nec mirū.q̄ illū meruit concipere ⁊ parere a q̄ ois virtus ⁊ gra ꝓcedit. sine q̄ nec aliquid virtuosum dici poterit.Ob hoc igit ⁊ ipsa lumē merito dici poterit.tā em̄ virtuosa eius vita fuit vt oib⁹ simul lumē ⁊ exēplar virtutis ꝓe buit. Ideo ꝑ themate assumpsi verba vbi supra.

Circa qō tria sunt videnda. Primo qđ p lumē significak. Scdo quō per illud nobis via celestis demonstrak aut reuelatur. Tercio qualiter illud lumen hodie honorak. Circa primū sciendum virgo maria significak p lumen.⁊ hoc ꝓcipue ꝓpter quatuor. Primo quia lumē in essentia habet puritatē.et sic maria habuit altissimā puri-

tatem. Anſ. Ea puritate nitebat q̄ maior ſub deo intelligi neq̄t q̄ longe angelor trāſcendit puritatem. Nā ſcribit Job.iiij. In angelis repit prauitas.in ea nihil inuenies macule. Cantic.iiij. Tota pulcra es amica mea t macula nō eſt in te. Berñ. In puritate trāſcēdit angelos t celeſtē oēm creaturam ſupgredit.qō nō ſolū autoritate ſ t rōne,p bari pōt. Quāto em̄ aliq̄ creatura ē deo vicinior. cōmunior t cōiunctior.tāto purior.de quo ſanct⁹ Tho.pte.iij.q.xxvij.ar.vij.ōr. De quāto aliq̄d magis approp̄inq̄t p̄mo p̄ncipio de tanto magis pticipat eius effectū.vt exēplificat. Dyonisi⁹ in celesti hierarchia. Angeli q̄ ſunt magis ꝓpinquiores magis pticipant bonis diuinis q̄ homines. Sic ipa ſup oēs creaturas ē deo vicinior q̄ eſt lumē indeficiens.ideo purior. Cui⁹ puritatē dyonisi⁹ exptus ait. Si lumē fidei non haberē t diuinis lr̄is eruditus nō eſſem maius lumē nō crederē. Idcirco ſoli t lune t ſtellis cōparat ſiue p ea ſignificat. vt ōr Apoc.xij. Mulier amicta ſole t luna ſub pedib⁹ eius.in capite coronā hns ſtellar duodecim. Super q̄ dicit Berñ. Si rex p̄ſentiā de claritate penſam⁹ nihil clarius t purius ſole luna t ſtellis poterim⁹ repire. Scōo q: lumen oſtendit vie directi bilitatē.q̄ alr errarēt in tenebris. Sic maria errantes in hui⁹ mūdi tenebris ad celeſtē patriā directa via dirigit t ꝓducit.de q̄ Berñ. Si es in angustijs in rerū dubijs.mariā cogita.mariā inuoca.ipſam ſequere nō deuias.q: ipſa habet normā viuēdi ſin gulor ſanctor.actuū t autor. vt dicit idē ſanctus doctor q̄ dicit. Marie nō defuit fides patriarcharum.ſapia ꝓphetar.charitas apl'or. cōſtātia martyrū.ſobrietas cōfeſſor.caſtitas v̄ginū.fecūditas cōiugator.humilitas viduar. Ideo oīs etas.oīs ſtatus.oīs ꝓditio.oīs hō normā viuendi t ad vitā eternā puenīendi poterit in ea inuenire.ita vt ſingulis poſſit dicē illud Judith.ix. Nō me videtis facē oēs facite. Hinc ē q̄ Berñ. vocat eā viam per quā itur ad vitā eternā dicēs: Regina celor virgo maria ipſa eſt via p quā ſaluator ad nos venit. teneam⁹ ergo viā vt p illā ad deū poſſim⁹ pervenire q̄ per illā in noſtrā venit miseriā. De qua et alibi dicit. Per te acceſſum habem⁹ o būdicta interuētrix gratie.genitrix ſalutis nr̄e.vt p te nos ſuſcipiat q̄ p te datus ē nobis. In hui⁹ figurā ipſa ōr maris ſtella.vt canit eccleſia. Aue maris ſtella ꝛc. Ipſa pōt dicē illud Job.viij. Qui ſequit me nō ambulat in tenebris ſ habebit lumen vite. ¶ Tercio q: lumē oñdit t habet aſcenſus ꝓpietatē.t ſic maria in tota vita ſua aſcendit t oſtendebat in virtutibus.de quo Hiero. Dietā ſibi cōſtituerat vt nullum momentū ſine fructu meriti tranſiret. Nō.q: nō erat retardata obſtaculo eo q̄ non eſſet in ea inclinatio ad malū nec tediū ad bonū. Ideo dicere potuit illud Eccli.xiij. In me oīs grā vie t veritatis.in me oīs ſpes vite t virtutis. Et maxie ex feruore deuotōis ipſa maiora deuotōe ꝓ incarnatōe filij t mūdi redēptōe depcabat. Dicūt em̄ doctores. Cū angel⁹ gabriel ad virginē gloriosā miſſus venit.ipſa deuotiſſimo deſiderio orauit hūc pſalmū. Benedixiſti dñe terrā. Et cū intelligēt de incarnatione dei ꝓfuſis lachrymis dñm depcabatur vt de cetero diuti⁹ tardare nō dignaret. Et nō ſemel ſ pluries credit lachrymis deuotōis in celū aſcēdiſſe.t tot⁹ generis humani oraſſe ſalutē. Aug⁹. Non dubito tūc matrē tanto efficaciores quanto dulciores lachrymas effudiſſe. q̄bus lachrymis q̄cq̄d voluit impetrauit. Figurata eſt p heſter. vt habet eiuſdē Heſter.v.q̄ aſcendit ad ſoliū regis aſueri ad orandū ꝓ populo ſuo iſrael q̄ morti depuratus fuit puerſo conſilio aman. Qua viſa rexait. Heſter ego ſum frater tu⁹ noli timere. t inclinauit ſibi regale ſceptrū dicēs. Quicq̄d vis dabo tibi.at illa dixit. Peto ꝓ populo meo. et ipetrauit. Spūaliter.p heſter virgo gl'ioſa. p aſuerū glorioſus de⁹ pater.p aman dyabolus.p ſceptrū dei fili⁹.p populū iſrael totus mūdus ſignificat. Ad pces igit v̄ginis p̄ filiū ſuū tanq̄ regale ſceptrū inclinauit.q̄ ipm in ipſa incarnari.nasci.educari pmiſit.t ꝑter ipm mundū redemit. Oñ v̄go glorioſa poſt aſcēſionē xp̄i ad rantā altitudinē deuotionis puenit vt ſolū diuinis ꝓtēplationib⁹ vacaret.ſicut ſcribit de ea btūs ignaci⁹.q̄ vixit tpe virginis.q̄ ipſe quodā die poſt aſcenſionē xp̄i hierl'm venit.vt virginē tanq̄ ſingulare ſolatiū fideliū videret.t inuenies ioh̄ānē cuſtodē virginis narrās ſibi ſui cordis affectū tale recepit reſponſum. Vacat diuinis cōtēplationib⁹ in oīone ſua.t ℔ ſingul' dieb⁹ facit vſq̄ ad horā nonā.t nō paret humanis aſpectib⁹ ſ diuinis.ſuſtine modicū donec velit ſe tibi oñdere. Aduenīēte v̄o hora nona egreſſa virgo cubiculū oīonis tota diuina dulcedine pfuſa fuit.ita q̄ facies ſua fulgebat tanq̄ ſol.ſic q̄ nō potuit eā inſpicē. Vnde tact⁹ dulcore q̄dā cecidit in terrā clamās. O ſi hec nō eſſet vita eterna ignora q̄d aliō eſſet. Et ſic p: quō in motu ſuo ad modū lumis habuit aſcēſū. ¶ Quarto lumē in ſe hz cōmunicabilitatē. Et ſic v̄go maria cōicat ſe oībus. Cant.ij. Ego flos cāpi. ſicut flos cāpi exponit oībus t nulli claudit. ſic virgo ſcta oī creature ſe cōmunicat.de q̄ Berñ. Maria oīb⁹ ſinū pietat⁊ aperit.vt de plenitudie ei⁹ accipiāt vniuerſi. captiu⁹ redēptionē.eger curationē.triſtis ꝓſolationē. peccator veniā.inſt⁹ grām.angelus leticiā. tota trinitas gloriā. Ipſa nō denegat ſ iuitat. Fm illō Eccli. xxiiij. Trāſite ad me oēs q̄ cupiſcitis me,t a generationib⁹ meis adimplemi. Idcirco ōr Berñ. Merito oīm oculi i te reſpiciūt. q: p te t de te benigna man⁹ oipotētis q̄cq̄d creauerat p te creanit p te celū repletū ē.infern⁹ euacuat⁹. ex ore tuo pendet conſolatio miſeror.redēptio captiuor.liberatio dānandor. t vita vniuerſor. Et ℔ q̄ ad p̄imū p̄ncipale. ¶ Dixi ſcōo ꝓſiderādū ē quō p hoc glorioſum lumē nob via celeſtis demōſtrat.t tangit in ℔.ad reuelationē gētiū. Pro q̄ ſciendū. licet fm ambroſiū tota vita marie v̄ginis ſit tanq̄ ſpeculū noſtre ſaluatōnis.tñ ſingulariter verba a benedicto ore eius,plata reuelant t docent nos viā celeſtis patrie. ¶ Circa qō ſciendū. licet beata virgo pauca verba ꝓtulit.quotiens tamen aliq̄d dixiſſe legit ſemp aliq̄d maximū fact⁊ ex ſuis verbis cōſecutū eſt in quibus nobis puenīendi modus ad celū demonſtrat. Et hoc tractans Bernardus dicit. In omni textu quatuor euangeliorū ſi

Dilectissimum de laude marie

De purificatione virginis marie

bene meminim⁹ mariā nō nisi in q̄tuor locis legi mus ꝓtulisse sermonē. Primo ad angelū. qui dū pluries ad eā locut⁹ fuisset dixit maria. Ecce ancilla dñi: fiat mihi sm̄ vbū tuū. Scdo cū ipsa Elizabeth visitaret & elizabeth eā laudib⁹ extollēt dicēs Bñdicta tu i mulieribus & bñdict⁹ fructus vētris tui. Et vñ hoc ꝙ mat̄ dñi mei venit ad me. ipsa rūdit. Magnificat aia mea dñm. Tercio locuta ē ad filium cū esset duodecim ānox & ꝑdidisset eū. et inuenisset eū in tēplo dixit Luc. ij. Fili q̄d fecisti nobis. pater tuus & ego dolentes q̄rebam⁹ te. Quarto locuta ē ad filiū et ad mīstros in nuptijs. Joh. ij. Vinū nō habēt. Hec q̄tuor verba tante vtutis erāt & efficacie vt ad quodlibet eox singularit̄ ꝓfectum magnū est miraculū consecutū. Ad primū eius verbū vbi dixit ad legationē angeli dans cōsensum statim verus dei filius deus & hō in vtero eius se cōcepit. Ad scdm ꝙ salutauit elizabeth infans iohānes in vtero matris exultauit. & spūsctō repletus ē. Ad tercīū q̄ dixit. Fili q̄d fecisti nobis. statim filius dei obediuit ei. descēdit cū illis in nazareth. & erat subditus illis. Luc. ij. Ad quartū q̄ dixit. vinū nō habēt. obtinuit vt aqua in vinū cōuerteret. Ecce verboꝝ eius vigorositas. ¶ In his q̄tuor verbis vgo gloriosa nob modū veniendi ad filiū suū reuelauit. In ꝓmo verbo nos docuit virtutē vere hūilitatis. sine q̄ nemo ad celū ꝓuenire potuit nec pōt. Vñ cū angelus gabriel eā tā reuerēter salutauit. et eā matrē dei futurā ꝓconizauit potuisset dixisse. Ecce mr̄ dei. regina celi. dña mūdi. o im tū oblita ex fonte ꝓfunde hūilitatis dixit. Ecce ancilla dñi. offert se ꝓsonā seruilem q̄ est signū vere hūilitatis. Reuera i deo & ꝓpter deū oibus ad seruiendū ꝓata ē. Ipsa nāq̄ ē illa q̄ sepe sniam iudicis ꝓtra pctōrē mutauit orando ꝓ ipso. q̄ figuratū ē. j. Reg̃. xxv. Cum nabal offendisset dauid regē ipse dedit sup eū sniam mortis cū iuramēto. Hoc audiēs prudēs Abigail venit et cecidit ad pedes eius & mutauit sniam. ita dauid dedit nabal grām. Sic spūaliter. ꝙ nabal q̄libet pctōr. ꝙ dauid xps ihs intelligit. ꝙ abigail virgo gl̄iosa sup oēs humilima. In h̄ g̃ vbo docuit si ad celū volum⁹ ꝓuenire debem⁹ nos humiliare Aug⁹. sup Joh. Excelsa patria. hūilis ē via. Hāc hūilitatis virtutē etiā hodie opib⁹ oñdit cū tēpus purgatōnis obseruauit. In scdo verbo informat nos in oibus opibus laudē dei q̄rere. iuxta illud ad Col. iij. Omne q̄cunq̄ facitis in verbo & ope in noie dñi ihesu xp̄i facite. Et ite. j. Cor. x. Sive manducatis sive bibitis vel aliud faciatis ad gloriam dei facite. Et sic Maria. Vñ licet elizabeth cōfiteret eā matrē dñi. alatricē spūssancti. tamen ipsa nihil laudis sibi sed totū deo tribuens dixit. Magnificat aia mea dñm. In cui⁹ recōpensam eam econtra deus magnificauit vt peccatoribus turū accessum ad deū ꝓstaret. & hoc valde est necessarium. cū peccator totiens offendit deū. et sic accedere non auderet si mater misericordie ducatum & accessum sibi non ꝓberet. De hoc securo accessu dicit Bernardus. O peccator securum habes accessum ad deum patrem. vbi habes matrē ante filiū. filiū ante patrē. mater ostendit filio pectus & vbera. filius patri latus & vulnera. nec pōt ibi fieri repulsio petitonis vbi tot sunt charitatis insignia. Ideo apostol⁹ Hebre. viij. Accedamus cū fiducia ad throno grat̄e eius. Ipsa ē throno in q̄ quieuit rex gloie nouē mensib⁹. ps. lxxxviij Thron⁹ ei⁹ sicut sol in cōspectu meo. Apocal. iij. De throno exiuit fluuius ꝙ mediū ciuitatis. id est gr̄a dei a virgine gl̄iosa ꝑ mediū totius christianitatis. In tercio verbo nobis charitatē dei & ꝓximi ad salutē necessariā declarat. in hoc ꝙ filium suū verū deū & hominē plus q̄ omnes homines dilexit. Et in signū hui⁹ quādo ipsum ꝑdiderat in triduo cum maximo dolore quesiuit. Et ista dilectio ꝓuenit ex singulari cognitōe. Aug⁹. Quanto quid ꝑfectius cognoscit tanto amplius diligit Ipsa igit̄ habuit maximā cognitionē naturalis & infusi luminis. Aug⁹. Quid ignorauit in qua plenitudo diuinitatis corporaliter nouē mensibus inhabitauit. Bernard⁹. O q̄ subtiliter & vtilit̄ sapuit de deo & sic plus dilexit eū q̄ aliqua creatura. Dilectio autē ꝓbatur cū res dilecta perditur. Hac ergo de causa cū ipsum inuenit dixit. Pat̄ tuus et ego dolentes querebam⁹ te. O ineffabili dolore tūc cor eius tenebat. in hoc ergo ꝙ fuit deus & homo dilectio dei & ꝓximi nobis ꝑ eū significatur. Si ergo volum⁹ venire ad celū debemus charitatē dei & ꝓximi habere. & cū eam perdimus debet nobis esse maximus dolor. Unde sanctus Tho. parte. iij. Sicut deum debemus sup omnia diligē. sic de eius amissione maxime dolere. Die remie. vj. Luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū Glo. Nihil dolentius morte vnigeniti. & sic amissione xp̄i. Hoc iterū figurat̄ in hodiernis factis per par turturū. in quo significat̄ contritio que ꝓcedit ex timore: & amore generat̄. In quarto verbo excitat nos ad pietatē & misericordiā in hoc ꝙ nō petita ad filiū ꝓ defectu vini intercessit. & mutatōnē aque in vinū impetrauit. ibi incitat nos ꝓ defectib⁹ nostris ad eam recurrere. nā nulli se negat. Bernardus. Ille sileat misericordiā tuā o virgo qui in necessitatibus suis te inuocatā sensit defuisse. quasi dicēt. nullus est talis. cū nimia sit pietas ei⁹. ꝓpter q̄ ōr aug⁹. Scio me non posse pire pre pietate marie. Sic nos ꝑ modulo nr̄o si volumus saluari debem⁹ esse pij. ad Tyt̄. j. Sobrie & pie viuam⁹ i hoc seculo. j. ad Thimo. iiij. Pietas ad oia vtilis ē. maxime ad ꝓmissionē vite eterne. Chryſ. Misericordiā dei mereri nō poterit q̄ misericors nō fuerit. ideo amb. sup epl̄am ad Tytum dicit. Dis summa xp̄iane discipline cōsistit in misericordia & pietate. lxxxvj. di. q̄ clemētiā. Qui clementiā nō hz q̄ius spūalis apparet xp̄i mandatū nō adimplebit. Jōo apl̄us. j. Thimo. iiij. Exerce teipm in pietate. & hoc q̄tū ad scdm. ¶ Tercio cōsiderandū ē quō hoc gl̄iosum lumē a nobis honorat. Obi sciendū volens eā honorare debet se suis actib⁹ quos hodie fecit ꝓformare et sunt quatuor. Primo se cū puero q̄dragesima die iuxta legis ꝓceptū ꝓsentauit. In hoc docuit nos si volumus ei placere & ipsam digne honorare debemus ꝓceptis dei & ecclesie obedire. quia extra illā obedientiā sumus in odio dei, nec pōt nobis esse

salus. z sic nec digne possum⁹ vginē gliosam honorare. Gre. Cāto q̄sq; citius deū placitet q̄ stomagis gladio p̄cepti se imolet. Her. in meditatiōib⁹. Quāto q̄s plus obediēs fuerit tanto ampliorem mercedē habebit. z ecōtra. Scō ipa hodie obtulit dignissimū sacrificiū. q; filiū suū. Et sic nos nobilius q̄ habem⁹ est corpus z aīa q̄ offerre debemus. Her. Duo minuta habeo. s. corp⁹ z aīaz q̄ in sacrificiū laudis deo offerre debeo. Et cōsequēter etiā talia. vt dicere possumus illud. j. Paral. vlti. Tua dñe sunt oia. z q̄ de manu tua recepim⁹ dedimus tibi. Et p̄sequēter sic eā digne possum⁹ honorare. ¶ Tertio ipa in tēplo existēs obtulit par turturū aut duos pullos colūbarū. Et sic nos si volumus deo z vgini gliose placere. Offerunt igit illi turturē q̄ est auis solitaga. id est solitaria q̄ sectāt vitā cōtemplatiuā. Illi vo colūbā q̄ est auis gregatim volās q̄ sequūt vitā actiuā. Utraq; aūt auis bina bū ponit. z vtraq; p cātu gemitū hīe phibet bina ponit. q; vita p̄templatiua dz hīe duplicē oculū. z vita actiua duplicē actū. Cōtēplatiua vita dz hīe oculū vnū vt p̄cipiat celestia ad desiderandū z aliū q̄ videat terrena ad despiciendū. de q̄b⁹ ps. cvj. Ascendūt vsq; ad celos: descēdūt vsq; ad abyssos. Actiua duplicē actū habet q̄ ad seipaz. s. correctionē. ps. Exercitabar z scopebā spm̄ meū. q̄ ad p̄rimi edificationē. Matth. v. Sic luceat lux vra coā hoib⁹ ⁊c. Utraq; tū vita. s. actiua z p̄templatiua gemitū habet. q; dicit Aug⁹. In valle lachrymarū sumus in q̄ magis flendū est q̄ min⁹ flem⁹. Cōtēplatiuis duplex dz esse gemit⁹. Unus amoris p desiderio patrie. ps. cxviij. Heu mihi q; incolatus meus p̄logat⁹ est. Alli⁹ deuotionis ex p̄sideratiōe dñice passionis. Sic actiuis est duplex. vn⁹ p pctis p̄riis. ps. vj. Lauabo p singulas noctes lectū meū lachrymis meis. Alius cōpassiōis Hiere. ix. Quis dabit oculis meis fontē lachrymarū vt plangā die ac nocte interfectos pp̄li mei. In vtraq; vita p̄stituti digne eaz possunt laudare. ¶ Quarto ipa ad amplexandū dedit symeoni filium suū. Et ipse symeon dñm bñdixit. z sic nos deum debem⁹ laudare. p oibus bñficijsq; suis grates referre. Et sic ex p̄sequēti meremur deo z vgini gliose accepti esse vt veniā pctōz mereri valeamus sua intercessione. z gratiam in p̄senti seculo z gloriam in futuro Amen.

¶ Sermo .lviij. Ad idem.

Vmen ad reuelatiō-

nē gentiū ⁊c. Lu. ij. ¶ Sciēdū lumē est multiplex. Primū est naturalis itelligētie. illud ex se nō sufficit ad verā cognitionē. q; sepe fallit in suis iudicijs dicēs malū bonū et bonū malū. ponēs tenebras lucē z lucem tenebras. Isa. v. Tale lumē habuit nathan p̄pheta de q̄ scribit. j. Paral. xvij. Dū interrogat⁹ a dauid de edificatiōe tēpli dixit ex lumine natural' intelligētie. Bia q̄ habes in corde tuo fac. q; dñs tecū est. z iō fefellit eū in sua intelligētia. p̄pter q̄d dixit saluator Lu. xj. Vide ne lumē q̄d in te est tenebre sint. Hoc tū lumē naturalis scientie cū ad bonū cōuertit multū adiuuat. Her. Si q̄s calet ingenio z viget arte instrumēta hec sunt tā viciorū q̄ vtutum Vicioz his q̄ sua scientia abutunt. z ad hoc sapientes sunt vt seipos excusant seu excusare sciāt. De q̄bus. v. politicoz. Sciissima est iniusticia q̄ habz arma. Etiā sunt instrumēta vtutū. sicut in his ptz q̄ volūt ea vti ad dei laudē. vt legit de sctō Dyonisio. q̄ sciētia naturali claruit. z postea spūsctō illustratus. cosubtil⁹ z pfundius diuinas scp̄turas scripsit z intellexit. p̄pter q̄d legit dixisse ap'm de Aristotele. O aristoteles si te inuenissem qualē te deo restituissem. Voluit in hoc ap'us vt si intelligens fuisset in naturalib⁹ absq; dubio exinde leuius ad intelligentiā veniisset rerū diuinarū. nō tñ lumē illud ex se sufficit. ¶ Scōm lumē est ifalis scientie. illud etiā nō sufficit nisi lumie spūali adiuncto vñ. j. Choz. viij. Sciētia inflat. hoc itellige dū lumē spūale ei nō adiūgit. Similitudinez ponit. Her. dicēs. Licet bonos cōstat esse cibos, tñ tu in sumēdo modū z ordinē nō seruās reddis tibi malos z nō bonos. Et sic de sciētia. Bern̄. Deus non diligit scientē q̄ diligit modū in eo habentē. q̄ sciētia ifalis sine spūali sp nocet. Job. xviij. Lux ip̄iorū peribit z extinguet. Impij sunt q̄ nō ad laudez dei q̄ sui hec duo lumina ordināt. Et tñ lumē hoc q̄tū ad salutē p̄ficiēs z p̄desse pōt diligēdo. p̄ut hortamur Sap. iij. Diligite lumē sapiētie. Cuius rō. q; vt dicit p̄uerb. xviij. Acceptus ē regi mister intelligēs. ¶ Tertiū est lumē spūalis influētie. et illud sufficit: afficit z p̄ficit. z est itima deuotio in flāmans affectū. de q̄ Isai. lx. Surge illuminare hierl'm q; venit lumē tuū. Q; aūt hec deuotio lumē dz appellari dicit Eccl's. xj. Dulce lumē z delectabile oculis videre solē. Sol q̄ iusticie hic per gr̄am nō poterit delectabil'r videri nisi p lumē deuotionis. ió Her. Cū purgat⁹ z exercitat⁹ fuer̄ pete tibi dare lumē deuotōis. q; inter aīaz z deū nullū eadit medium nisi pctm̄. Isa. lix. Iniq̄tates vre diuiserūt inter vos z deū vr̄m. z absc̄derūt facie ei⁹ a vobis. Cū igit hō se de pctō purgat tūc statim amor dei tanq̄ calor ō igne. radius de sole exit ad aīaz. ex cui⁹ cōtactu incipit ipa calescere. z viceuersa deū diligēter z feruēter diligere. Gre. Amor ōis amorē aie parit z p̄ijcit. sicut sol radiū p̄ijcit z reuertit. sic deus calorem amoris p̄ijcit in aīaz. z de aīa in deū redit. Et hec deuotio dī lumē p̄p̄ tria q̄ in lumie habent. s. ardorē. splēdorē. z decorē. de q̄bus supra in s̄mone p̄mo de purificatiōe. notabili vltimo. ¶ Circa q̄d sciendū vlterius tria sūt p̄cipal'r q̄ lumē custodiūt ne extinguat. hec sil'itudinarie faciūt vt lumē deuotiōis in cordib⁹ nostris nō extinguat. Primū ē q̄n a vēto custodit si ue absc̄dit. s. elatiōis. Propt̄ q̄d ipe saluator dic̄ Mat. vj. Attēdite ne iusticiā viam faciatis coram hoibus vt videamini ab eis. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextra. Gre. Hic dep̄dari desiderat qui thesaurū publice in via portat. Scō si nō dz extingui dz cādelis ardētibus associari. i. congregatiōi bone z sctē vt alioz adiutorio foueat Eccles. iij. Melius est duos sil' ee q̄s vnū. habēt em̄ emolumentū societatis sue. si vnus ceciderit ab alio sublenet. Prouer. xxxviij. Frater q̄ adiuuat a fratre q̄si ciuitas firma. Sicut em̄ in ciuitate vn⁹ murus

alīū corroborat sic in cōgregatione bonoꝝ. Idcirco Isīd. dicit. Bonā societatē q̄re. si eris socī⁹ conuersatiōis eris ⁊ socius vtutis. ¶ Tertio q̄ semp ligmen cere admistrak pabulū. Spūal'r. et sic pabulū opationis bone Prouer. xxvij. Cū defecerit ligna extinguet ignis. Et sicvbi defuerit opera bona extinguik ignis charitatis. et perit oē qđ agik. Idcirco Leui. vj. Ignis in altari meo semp ardebit quē nutriat sacerdos p singlos dies subijciēs ligna. ¶ Et nota sicut tria sunt q̄ custodiūt lumē ne extinguak. sic tria sunt q̄ impediūt ne extinctū reaccēdak. s. remotio. humectatio. ⁊ grossi corporis interpositio. Sic q̄uis p̄dicatores habent ignitū eloquiū tū aliq̄s accēdere nō possunt. Primo qz familiaritate vel vicinitate anditores eis ſi associank. Prouer. xiij. Qui cū sapiētib⁹ graditur erit sapiēs. ⁊ amicus stultoꝝ sibis illis efficik. Sic dī Deuk. xxxiij. Qui appropinquāt pedib⁹ ei⁹ accipiūt de doctrina eius. Predicatores sunt pedes dei q̄ p vniuersuz mundū deū portāt. illis oportet appropinq̄re si volum⁹ illumiari. ps. Declaratio sermonū tuoꝝ illumiat ⁊ intellectū dat paruulis Scōo aliq̄ deliciarū sclarū amore humectank. j. Choꝝ. ij. Animalis hō nō pcipit ea q̄ dei sunt. Rom. viij. Qui fm carnē sunt q̄ carnis sunt sapiunt. qui vo fm spm sūt q̄ spūs sūt sentiūt. Et iō subdit apls ibidē. Qui in carne sunt. i. q̄ carnalik ⁊ delicioſe vivunt. deo placere neq̄unt. Et iterū. Si fm carnez vixeritis moriemini. Tertiū qđ impedit ne lumē extinctū reaccēdak est grossi corpis interpositio. i. terrenoꝝ amoꝝ ⁊ sollicitudo. Mat. xiij. Sollicitudo sclī hui⁹ ⁊ amoꝝ diuitiarū suffocāt dei vbū. qđ est ⁊ habet se tanq̄ lumē aie. de quo ps. cxviij. Lucerna pedib⁹ meis vbū tuū ⁊ lumē semitis meis Volens igik hic fulgere in gra dz se custodire ne lumē gre in ipo extinguak. Et si extinctū fuerit dz a se remouere impedimēta vt ō nouo accēdek. Et q̄ hic in p̄nti scō fulget p gram ⁊ deuotionē in futuro fulgebit in glia p eternā ꝓsolationē ⁊ glificationē. Lumē aūt gre ⁊ glie habet virgo impetrare gliosa. Quere de hoc exemplū. Recurram⁹ igik ad merita ipsius matris gre ⁊ misericordie.

¶ De sancta Dorothea ¶ Sermo lix.

Vigilate et videte. qz nescitis diē neq̄ horam. Mat. xxv. ¶ In summa euāgelij tria innuunk. Prio bonoꝝ ⁊ malorū finalis discretio. ibi. Simile est regnū celoꝝ. Scōo singloꝝ vniuersalis resurrectio ibi. tūc surrexerūt oēs vgines ille. Tertio malorū eternalis exclusio. ibi. Amē dico vobis nescio vos ¶ Dixi p̄mo innuik bonoꝝ ⁊ maloꝝ discretio. Interim q̄ sumus in hoc scō nō possumus veracik ⁊ certitudinaliter discerni q̄les sum⁹. in fine autez cuiuslibet apparebit. Et hoc declarak p vba ⁊ exēpla p̄ntis euāgelij. vbi dicik Sile est regnū celoꝝ Gre. id est militās eccl'ia. decē vginibus. id ē vniuersitati fideliū: qui ꝓpter integritatē fidei vgines vocank. Et sic viri ⁊ mulieres vgines dicunk. ij. ad Choꝝ. xj. Despōdi vos vni viro. s. p fidē. vginem castā exhibere xpo. Aug. Per vginē castā intelligik continētia a vicijs ⁊ voluptatibus, ad quā scz ꝓtinentiā oēs fideles obligank. qui oēs significantur per decē ꝓpter decē mandatoꝝ dei implētionē Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. Et sic dicit Chrik. sup Mat. Ideo ponit vniuersitatē fideliū in persona vginū vt oñdat licet vginitas magnū qđ sit. tū si opibus bonis nō est fulcita cū adulteris foris ejcik. ideo necesse est vt habeat bona opa. Greg. Nō sufficit mala non agere nisi q̄s studeat bonis opibus abundare. Ideo subdit. Accipiētes lāpades suas. i. bona opa fm Aug⁹. Sicut lāpades vitree sunt trāslucide. ⁊ sic opa nra etiā coram alijs lucere debent. Matth. v. Sic luceat lux vra coram hoib⁹ vt videant opa vra bona ⁊ glificent p̄rem vrm q̄ in celis est. Chrik. aūt p lāpades fidē intelligit. Sicut em lāpas illuminat domū. sic fides aiam. Propter qđ dicik post baptismum accipe stolā candidā. lāpadē ardentē. ⁊ custodi baptismū tuū vt possis xpo occurrere. Subdit. Exierunt obuiā sponso ⁊ sponse. id est xpo ⁊ ecclesie se preparauerūt ad obediendū. Exire est mūdo ⁊ vicijs renūciare. Sequik. Quinq̄ aūt ex eis erāt fatue ⁊ quinq̄ prudentes. Prouer. xxiiij. Qui cogitat mala facere stultus est. qui aūt cū charitate exspūali sapore ⁊ prudēti ordine se in deū ferūt prudentes sunt. Ad ꝟ hortak nos Hiero. dicēs. Dēs sensus nros in deū referamus. s. visum. auditum gustū tactū. Aliter dicit Gre. Qui recte credunt ⁊ iuste viuūt prudētes sunt. q̄ aūt ꝓfitent fidē ⁊ nō agunt opera ad salutē fatui dicunk. de q̄bus subdit. Quinq̄ fatue acceptis lāpadibus. i. fidē. non sumpserūt oleuz secū. i. charitatis opa. Quid pro dest lāpas sine oleo. ⁊ sic fides sine opibus. Gre. Quid ꝓdest si redēptoꝝ nro fide iūgimur. moribus aūt disiungimur Jaco. ij. Fides sine opibus mortua est. i. nō fructuosa. Hiero. Quid ꝓdest si deū fide inuocas quē opibus negas. Isīd. Beat⁹ est q̄ recte credit. et credēdo bū viuit. ⁊ bū vivēdo rectā fidē custodit. Alio mō fm Aug⁹. Fatue būt lāpades sine oleo. i. bona opa sine recta intētione. Gre. xxiiij. mora. Qui rectā intentionē in ope nō tenet opus ⁊ cultū pdet. Luc. xj. Si oculus tuus. id est intētio tua nequā est. totuz corpus tuū tenebrosuz erit. i. totū opus Hiero. Opus cōmensuratur intentiōe. quantū intēdis tantū facis. Nī magister in. ij. dis. xl. Actus simpliciter mali sunt q̄ peruersam intentionē habēt. fm Gre. Lāpades sine oleo. i. opa sine charitate. Nī sic lāpas sine oleo feret. sic op⁹ sine charitate. j. ad Choꝝ. xiij. Si charitatē nō habuero nihil sum. ⁊ tales dicunk fatui. Per oppositū aūt se habēt prudētes. ō q̄bus subdit. Prudētes vo acceperūt oleū in vasis suis cū lāpadib⁹. Hilari⁹ sup Matt. Vasa sunt humana corda. oleū est opus benū in charitate factū. Sic q̄ receperūt in vasis oleū cū lāpadibus. i. fidē cuz opere. opus cū intentōe. oia illa cū charitate Hugo. Charitas est deo ita familiaris vt māsionē hīe nolit vbi charitas nō fuerit. ⁊ dicit idē i lib. de laude charitatis. Charitas facilius vincit deū q̄z botuinē. Per oppositū dicit Hilari⁹ sup Job. Frustra est ois operatio nisi assistat dei dilectio. Seq̄k. Mozā aūt faciente sponso id est deo q̄ pius est. et nō immediate iudicat ⁊ punit. Isa. xxx. Expectat

nos deus vt miserat nr̄i. Dormitauerūt oēs scz in venali p negligentiā. z dormierūt. scz in mortali per malitiā. Eccē. viij. Quia nō cito cōtra malos pferr̄ sentētia absq; vllo timore filij hoim ppetrāt mala. subdit. Attn̄ ex eo q; pctōr cēties facit malū z p penitentiā sustentat. ego cognoui q; bonū erit timētibus deū. z nō sit bonū impio vt pl̄ogenr̄ dies eius. sed q̄si vmbra trāseunt q̄ nō verenr̄ faciez dei. q̄si vmbra. i. leuiter improuise ad mortez z ad iudiciū rapiunr̄ p pestilētias vel p alia media improuisa. qō innuit in textu cuz subdit. Media nocte. i. nullo sciēte fm Dorige. hoc est cū hoies sunt remissi z negligētes. sicut in media nocte est pfunditas soporis z magna frigiditas. z sic hoies i malicia obstinati Isa. xxx. Dū nō speret venire ei cōtritio. j. Thes. v. Cū dixerint pax z securitas veni et eis repentinus interitus. Apocal. iij. Veniā ad te q̄si fur in nocte. Clamor factus est. s. in iudicio. id est sonus angelor tubantiū. j. Thes. iiij. Canet em̄ tuba z mortui resurgēt. O q̄ntus clamor. non erit aia ita alte in celo. nec ita pfunde in inferno. nec corpus ita absconditū in sepulcro quin audiat hūc clamorē. Ille clamor fuit semp in auribus bti Hieronymi q̄ dicit. Quotiēs diē iudicij cogito toto corpe cōtremisco. siue bibo siue pmedo sp videt̄ sonare in auribus meis illa terribilis tuba. Surgite mortui venite ad iudiciū. Etiaz clamor capit̄ hic p sentētia finali eterne dānationis quaz pra reprobos faciet. de quo Mat. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū. O terribil' clamor. subdit. Ecce spōsus venit exite obuiā ei. hoc ē. exhibete vos oēs sine vlla pradictione. ei cū opib⁹ vr̄is obuiādo. Reuera obuiabunt ei portātes singula opa sua q̄si aī facti scripta. Et obuiabūt differēter. boni cū magna psolatiōe. mali cū inexplicabili terrore. hoc est qō subdit. Tūc surrexerunt oēs vgines ille. s. tā boni q̄z mali diuersimode sic hic excitati a somno corpali. aliq̄ a deo. aliq̄ a diabolo. aliq̄ ad peccatū. aliq̄ ad vrtutes. aliq̄ ad oratiōnē. aliq̄ ad fornicatiōnē. aliq̄ ad missam. aliq̄ ad tabernā. sic etiā fm hoc resurgēt in iudicio. Seq̄t. Et ornauerūt lāpades suas. Gre. i. apud se cogitauerūt opa sua pro qbus remuneratiōnē expectabāt. Aug. i. parauerūt rōnes. s. recurrēdo ad merita operū. z cogitādo de iusticia. mali ex timore. boni ex amore. ij. ad Chor. v. Omēs stabimus aī tribunal xp̄i. vnusq̄sq; recipiet pria corpis, prut gessit siue bonū siue malū. Sic dicit. Ornauerūt lāpades suas. vtinā oēs bñ ornarēt. ¶ Obi nota. tria requirunr̄ ad ornandū lampadē. Prio claritas vitri. i. puritas pscientie. Ber. In illa die melior est pura cōscia q̄z marsupia plena. Scōo plenitudo olei. i. misericordia z elemosina. ps. Jocūdus bō q̄ miserēt. Ambro. Sola elemosyna est comes defunctor. Tertio inflāmatio ignea. id ē fides cū dilectiōe. Leui. vj. Ignis in altari meo semp ardebit. ad Eph̄. iij. In charitate radicati z fundati vt possitis cōprehēdere cū oibus scis q̄ sit lōgitudo rc̄. Sed heu hoc mīme fatui puidere curauerūt. ō subdit. Fatue sapiētib⁹ dixerūt. Date nobis ō oleo vr̄o. Aug. Fatue cū se vacuas inuenerūt foris testimoniū q̄siuerūt. q. d. Justicia vr̄a est sufficiēs vos gl̄ificare z nos excusare. Ferte g̃ testimoniuz de opibus nr̄is q̄ nos facere vidistis. Augu. Sicut de psuetudine semp inq̄rūt aliq̄ vñ soleant gaudere. z sic apud deū. Jō aliq̄ in exteriori iudicio vel testimonio gaudere solebāt. z sic apud deum q̄rūt z postulant. vt supra. Quia lāpades nr̄e extinguunr̄ Gre. hoc fit. cū opa in apparētia hoiz sunt cādida. apud deū vo tenebrosa. Luce. vj. Nō hoibus altū est abomicatio est apud deum. vel fm Aug. extinguunr̄ dū opa fatuor aliene laudi subiciūt z sic carēt merito. ō q̄ Matt. vj. Faciūt opa sua vt videanr̄ ab hoibus. Amen dico vobis recepērūt mercedē suā. Idcirco dicit Gre. Sepe sordet in pspectu iudicis qō fulgebat in pspectu hominis. Recte dicit de opibus fatuor sicut de visu stellarū. stelle q̄ de nocte clare lucēt aduenīte sole z die obscuranr̄. Sic q̄dē ibi est. Nullus potest aliuz iuuare. nr̄ vir sufficit sibi sua iusticia. Ezech. xviij. Justicia iusti erit sup eū. z impietas impij super eū erit. Jō rūdebūt vt in textu sequit̄. Respōderūt prudētes dicētes. Nequando nō sufficiat nob z vobis. Hiero. Mō dicūt ex auaricia vel inuidia vel timore vel cupiditate. nr̄ significāt q̄ q̄libet habebit satis p se rūdere. nec meritū alicui⁹ poterit ei q̄ indignus est pdesse. de q̄. xiij. q. ij. In pūti seculo scimus siue oionib⁹ siue psilijs inuicē posse nos adiuuari. cū aūt añ tribunal xp̄i venerimus. nec Iob. nec Daniel. nec noe rogare posse p q̄q̄. nr̄ oportet vnūquēq; portare on⁹ suū. vt affirmat apostolus ad Gal. vj. dicēs. Vnusq̄sq; onus suū portabit. ō dicūt. Ite potius ad vēdētes z emite vob. q. d. fm Ambro. Videte quō vos adiuuare pūt q̄ adulatōis oleū vobis vēdere pslueuerūt. Gre. Vēditores olei sunt adulatores. ps. xl. Oleū pctōris nō impinguet caput meū. Hiero. Adulator apō phos diffinit blādus inimicus. Isidon⁹ i epl̄ari. Magis timeo adulatorē hoiem q̄z pncipē infernalē. Vel etiā q̄si dicerēt. Ite ad paupes vl' ad doctores eccl'ie p quor oiones aut informatiōnē suscipiatis oleū. Dū aūt irēt emere. i. puenienti morte. ecce spōsus venit. s. cū sublimitate maxima qui hic venit in humanitate. z q̄ parate erāt. s. in fide z bonis opibus. recta intētione z charitate. intrauerūt cū eo ad nuptias. Seneca. Veniētē mortem nemo hilaris accipit q̄ se ad illā nō pparauit. Jō ois nr̄a vita dz esse pparatio ad mortē. Nō Aug⁹. qz nihil aliud est nisi cursus ad mortē. Et clausa est ianua. Gre. O quāte exultationis sponsus venit. o quāte dulcedinis. intrauerūt cū eo ad nuptias. o quāte amaritudinis clausa ē ianua. vt iplerei illō Amos. v. Cūctis q̄ fortis sunt dicēt ve veve. Reuera pmo ve. q; ianua misericordie eis claudet̄ ad indulgendū. qō hic nō est indultū. ibi nūq̄z indulgetur. pter qō dicit. Esto psentiēs pr̄t aduersariuz dū est in via tecū. nequando tradat te tortorib⁹ z mācipabūt te carcere. z nō exies inde donec reddas nouissimū q̄drantē. ps. lviij. Nō em̄ misereris oibus q̄ opanr̄ iniqtatē. Scōo ve. qz ianua gr̄e eis claudet̄ ad merendū q̄ solū hic habet̄. vt pater. ij. Chor. vj. Ecce nūc tps acceptabile ecce nūc dies salutis. ibi nō. apocal. Post h̄ tps non erit tps. s. merēdi. Tertio ve. qz claudet̄ eis ianua gl̄ie ad in

trándũ q̃ mõ aplĩ oĩb⁹ vere penitẽtibus. Mat.iij. r.iiij.c. Agite pniaz r appropinq̃bit vobis regnũ celox. Primus egit de retributione bonox.nũc vo agit de retributione malox dicẽs. Nouissime vo venerũt r reliq̃ vg ines.scz tardevt dines Lu.xvj. dicẽtes. Nũe dñe aperi nobis.Christ. Nihil ꝓdest ex necessitate repetita ꝓfessio q̃ non est facta ex voluntate.Eccli.v. Ne tardes ꝑuerti ad dñm. nec differas de die in diẽ.subito em veniet ira illius.r in tpe vindicte dispdet te.Et iterũ Eccli.xvij.Cõfiteberis viuus r sanus.a mortuo q̃si nihil perit confessio.Sunt multi in finẽ penitentiã ꝓtrahentes. dicẽtes illud Aug. Juuenis sum.faciã illõ qõ me delectat.r postea penitẽtiã agã.ac si diceret. Percutiã me gladio.postea vadã ad medicũ. Heu nescis vnius hore puncto vulnus accipit qõ vix lõgo tpe ad sanitatẽ reducit.hec augl. Audi ḡ q̃d dicat dñs talibus. Amẽ dico vobis.nescio vos.s.noticia approbationis fore dignos glie. O terribile vbũ.amara ꝓsolatio. Cõcludit. Vigilate itaq̃.Ꝫ dicit nõ illis ꝙ alijs negligẽtib⁹ hodie viuẽtib⁹ p modũ diligẽtis auisatiõis.vt sitis solliciti de aiax vrarũ salute.q̃ nescitis diẽ neq̃ horã.s.vocationis vie p mortẽ ad iudiciũ. Et Ꝫ euãgelio charissimi mei finaliter elicit quõ ꝑsens eccla pmixta ẽ bonis r malis.q̃ oẽs et singuli q̃les fuerũt i fine aut post mortẽ discernent. r vnusq̃sq̃ fm merita vel demerita a deo habebit retributionẽ.boni ꝓsolationẽ eterne glie.ꝙ mali ab hac glia etnaliter secludent ꝓpt inaduertentiã r negligentiã eox. Hortamur r nos vt singuli simus circũspecti r solliciti vigilãtes in bonis operibus.vt hic possimus promereri gratiam r in futuro gloriam.

¶Sermo lx. ¶Ad idem.

Quinq̃ fatue acceptis q lãpadibus suis nõ sumpserũt oleũ secũ. prudẽtes vo acceperũt oleũ in vasis suis cũ lãpadibus. Matt.xxv. ¶Introductio. Zizania fm Jsiõ. nascit inter triticũ. et q̃dammõ sikis est herba tritico.sic q̃ ab eo vix poterit discerni.r cũ creuerit separ r eradicar.Spũalr.p zizaniam intelligunt mali.q̃ crescũt inter bonos.quorũ pauci sunt respectu malox.Eccls.j. Stultox infinitus est numer⁹. Hz qz tales a bonis non bñ pũt cognosci.iõ crescere cũ illis pmittunt. quẽadmodũ dixit xps Mat.xiij. Sinite vtraq̃ crescere vsq̃ ad messem. Sup q̃ dicit aug⁹.in omel. Multi inq̃t mali sunt tolerãdi quox pctã manifesta nõ sũt.ne forte eradicãdo zizaniã eradicet r triticũ. Hz quãuis nũc mali cũ bonis crescere pmittũt. Ꝫ est ꝓpt bonox exercitiũ.vt dicit Gre.in mora. Deus vitã malox tolerat.qz eos ad ꝓbationẽ iustox fuat.vt dicit Grego.sup Ezech. Quia abel fieri nõ valet quẽ malicia cayn nõ exercet. Nã cũ diabolus aduersar⁹ nr tẽptare nos nitit tũc ipis malis q̃si armis ꝫ nos vtit.r p ipos in nos seuiẽs cruciat.ꝙ ne sciẽs purgat. In extremo vo iudicio tũc dñs areã mũdabit.zizaniã a tritico sepabit.triticũ i horreuz zizaniã igni inextinguibili tradet. Tunc ex fructibus cogĩcent q̃ fatui vel prudẽtes fuerint.de q̃ thema.vbi supra. ¶In summa ẽ box duo breuissime tãgunt. Prio malox fatuitas r negligẽtia.ibi. q̃ q̃ fatue. Scõo bonorũz sagacitas r diligẽtia.ibi. prudentes. De ꝓmo dicit.q̃ q̃ fatue. ¶Hꝫ Obi sciendũ.triplex est fatuitas sicut r prudẽtia .s. cordis.oris.r opis. Prima est fatuitas cordis.r illa ꝓbat ex multis. Prio in Ꝫ cũ q̃s vbũ dei vilipendit. ꝙuer.j. Sapientiã atq̃ doctrinã stulti despiciunt. Et iterũ ꝙuerb.xviij. Nõ recipit stultus vbũ prudẽtie.i.vbũ dei. Sed implek in eo illud Eccli. xxj. Tãq̃ dom⁹ extermiata sic fatuo sapia. Nã fatuus nõ curat lapides pcciosos ꝙ respuit qz vim ignorat. Et sic fatui spũales se habẽt ad vbũ dei. nõ attẽdẽtes illud Eccli.j. Verbũ dei fons sapientie in excelsis. Hz heu nõ aduertũt illõ Ecci.xxj. Cor fatui q̃si vas cõfractũ oẽm sapiaz nõ tenebit. Nã sicut cribũ furfura retinet nõ farinã. r sic tales inutilia rvana.qz Sap.xiij. Vani sunt omẽs hoies in q̃bus nõ est scia dei. Heu nõ solũ vani ꝙ miseri Augu. de btã vita. Non est maior r misera bilior egestas q̃ egere sapia. Prouer.x. Qui indocti sũt in cordis egestate morient. Sic ḡ q̃ eget sapiẽtia stultus est. Ecõtra prudẽtia ꝓsistit in susceptione vbi dei.de q̃ ꝙuer.xv. Cor sapiẽtis q̃rit doctrinã. Et iterũ ꝙuerb.xviij. Cor prudẽtis suscipit sciaz.r Eccli.xxj. Ornamentũ aureũ viro prudẽti doctrina. Et Ꝫ necessariũ est ad salutẽ. de q̃ Greg. sup Ezech. Oẽs q̃ vitã vite scire volũt vba vitatis diligẽter audire debẽt. Scõo probat stulticia cordis in Ꝫ si q̃s correctionẽ nõ suscipit.vñ ꝙuer.xv. Stultus irridet disciplinã.nõ solũ irridet ꝙ r corrigentẽ odit. Prouer.ix. Corripe stultũ r odit te. Idẽ.xv. Nõ amat pestilẽs eũ q̃ se corripit.iõ prouerbi.xij. Qui odit disciplinã insipiẽs est. Ꝺ q̃t sit tales.de q̃bus Ecci.xxij. Qui docet fatuũ q̃si qui ꝓglutinat testã. Prudẽs vo correctionẽ benigne suscipit.ꝙuer.ix. Argue prudẽtẽ r amabit te. Eccix. Vir prudẽs r disciplinatus non murmurabit correct⁹. Etiã tales correctiões ꝓsunt circa prudẽtẽ.vt dr ꝙuer.xvij. Plus ꝓficit vna correctio apõ prudentẽ q̃ centũ plage apud stultũ.iõ di. Christ. Nõ est ꝓtemnẽda correctio.qz est via hois ad deũ ꝑpt qõ dr ꝙuer.xv. Qui despicit disciplinã despicit aiaz suã. Sap.iij. Sapientiã aũt r disciplinã q̃ abũcit infelix est.et vacua est spes illox. Talibus euenient q̃rela cũ illa eis nõ ꝓderit nec ꝓdesse poterit.de q̃ ꝙuer.v. Cur detestatus sum disciplinã. r increpatiõib⁹ nõ acq̃enit cor meũ. Tũc vt dicit Greg. Oculos pena aperiet q̃s hic culpa clausit. Tertio stulticia cordis ꝓsistit in Ꝫ.cũ q̃s aliena cõscientiã plusq̃ suã inquirit.de q̃ Ecci.xxj. Pes fatui facilis i domũ ꝓximi intrat. Gre.in iij.mora. Tãto intẽsius q̃s stult⁹ est de quãto sua ꝓfundi⁹ ignorat. Ꝺ q̃t sunt tales alioꝝ vitã respiciẽtes. Cõtra q̃s dicit apl's Ro.xiiij. Tu q̃s es q̃ iudicas alienũ fuũ.si stat dño suo stat. si cadit dño suo cadit. ad Ro.ij. In q̃ alterũ iudicas teipm ꝺdẽnas Merito tales stulti dicẽdi sunt.de q̃ Tullius de stulticia. Stultorũ est ꝓpriũ aliena vicia cernere.suoꝝ obliuisci. Et qõ pl⁹ est spẽale signũ est malicie. vt dicit Gre.in mora. Reprobi sunt q̃ vnũ bonũ incaute respiciũt. r multa grauia mala in q̃bus sunt nõ cõspiciunt. Etiã q̃ alios inspiciũt seipos nũq̃

gnoscūt. Ecōtra faciūt sapiētes. Seneca. Sūma philosophia est suūpsius noticia. Ber. sup ps. Dixit insipiēs. dicit. Sapia cordis est plenitudo peccatorū. si pcā tua respicis. z ea cordialiter defleas. Hugo. Nulte scie hoīum. nulla melior q̄ vbi hō cognoscit seipm. Talē cognitionē laudat Her. in meditatōibus suis dicēs. Multo melior z laudabilior z nobilior es si te p̄gscis q̄ si te neglecto cognosceres cursus planetarū. Scōa fatuitas est ociis. z hec silr in trib⁹ ꝓbat p̄cipaliter. Prio cū q̄s se de bonis iactat. Eccli. xx. Iascivus z imprudēs nō fruabit tpus. Fatuū est merces suas multū pegrinātibus mōstrare. Eccli. vij. Nō te iustifices apud deū. Job. xv. Celi nō sunt mūdi in ospectu eius. quātomagis inutilis hō q̄ bibit q̄si aquā iniq̄tatē. Stultū est igit seipm iactitare. qz Eccles ix. Nescit hō an odio vel amore dignus sit. ꝛ oīa in futurū reseruant incerta. j. Chor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Ecōtra prudētia ociis cū q̄s de se humilit loquit. prouer. xviij. Sapiens in oibus metuit. sicut Job. ix. Verebar oīa opera mea sciēs q̄ nō parceres delinquēti. Sic apl̄us. j. Chor. iiij. Nihil mihi ꝓscius sum. ꝛ in h̄ nō iustificatus sum. Sic docuit ip̄e saluator discipl̄os suos dicēs Lu. xvij. Cū feceritis oīa q̄ p̄cepta sūt vobis dicite inutiles sui sum⁹. Scōo in h̄ q̄ defect⁹ suos facilit demōstrat. puer. xij. Fatuus statim indicat irā suā. Eccli. xxj. In ore fatuor cor eor. prouerbi. xxix. Totū spm̄ suū ꝓfert stultus. sapiens aūt differt z reseruat in posterū. Sic g̃ econtra sapiēs nō faciliter vba exp̄mit. Eccli. xxj. In corde sapientū os eor. Et paulo aī. s. Eccli. xx. Hō sapiens tacebit vsq̄ ad tps. Idcirco dicit Ecci. v. Honor z gl̄ia in sermone sensati. lingua imprudentis subuersio est illius. Tertio ꝓsiderat in h̄ qz alios detractorie infamāt. Ecci. xix. Sagitta infixa in femore canis. sic vbū in ore stulti. Item habēt se ad modū suis. nā sicut sus citius currit ad lutū q̄ ad aurū. z sic mali potius respiciūt prauū q̄ bonum Eccli. xxj. Labia imprudētis stulta narrabūt. Reuera stulta. qz de talib⁹ detractoribus dr̄ ad Ro. j. Detractores deo odibiles. Alexander papa et h̄r vj. q. j. summa. Sūma iniq̄tas est detrahere. ip̄i ei detractores deteriores sunt q̄ fures. vt patz ibidē Sic g̃ ecōtra q̄ prudēs est ore alios non diffamat. Eccli. xviij. Nō sapiēs attēdit ab inertia. Ecci. xx. Sapiens in vbis seipm amabilē facit. Nec tm̄ ab bis vbis ꝛ a q̄buscūq̄ alijs nociuis se prudēs custodit. qz vt dicit ps. cxxxix. Vir linguosus nō dirigēt in terra. z Ecci. xx. Qui multis vtit vbis ledit aiam suā. Et ecōtra prouer. xiij. z xxj. Qui custodit os suū z linguā suam custodit ab angustijs aiaz suā. qz vt dicit saluator Mat. xij. De oi verbo ocioso q̄ locuti fuerint hoīes reddēt rōnez in die iudicij. Tertia fatuitas est in opibus. z probat in trib⁹. Prio qz tales spūalibus bonis se nō ornant. Et sic dicit de fatuis vginib⁹. nō sumpserūt oleū secū. s. charitatis. prouer. xxj. Thesaur⁹ desiderabilis oleū in habitaculo iusti. oleū scz charitatis. qz dicit apl̄s. j. Chor. xiij. Si habuero oēm fidē ita vt mōtes trāsferā. charitatē aūt nō habuero nihil sum. Et si distribuero omnē substantiā in cibos pauperū. etiā si tradidero corp⁹ meū igni vt ardeā. charitatē aūt nō habuero nihil suz. et nihil mihi ꝓdest. Aug. Charitas ad oīa valet sine q̄ nihil valēt oia. Gre. Quicq̄d p̄cipit in charitate solidat. Nō hz viriditatē ramus boni op̄is si nō permanet in radice charitatis. Aug⁹. Sola charitas est q̄ distinguit inter filios regni z filios p̄ditiōis. Scōo ꝓbat fatuitas op̄is in hoc cū recta intētiōe carēt. Aug. de vbis dñi. Qui nō ꝓterea gaudet qz intrinsecus deo placet oleū secū nō habz. Gre. Qui rectā intentionē in op̄e non tenet totū opus amittit. Magr̄m. ij. dist. xl. Actus simplicit mali sunt q̄ quersam intentionē habēt. Deus pon⁹ est inspector cordis q̄ operis. Et opus q̄libet ita remunerat sm̄ q̄ ex corde ꝓcedit. Debet g̃ ois intētio nr̄a in oib⁹ op̄ibus nr̄is esse bonor z gl̄ia dei. j. Chor. x. Sive māducatis sive bibitis vel aliquid aliud facitis ad gl̄iam dei facite. Tertio fatuitas ꝓsiderat in hoc. qz tarde se ad deū ꝓuertūt. z ō meritis bonor operū sibi nō ꝓuident. z negligentes sunt in factis suis. hoc tangit in textu cū dic̄ Nora faciēte spōso. i. deo q̄ patiētē expectationem. dormitauerūt oēs. s. in veniali. z dormierūt scz in mortali. paruipēdentes dei iusticiā. Nescientes illud Eccli. v. Nisi cordia z ira ab illo cito approximat. z in peccatores respicit ira illius. z subdit. Ne tardes ꝓuerti ad dñm. z ne differas de die i diem. subito em̄ veniet ira eius. z in tpe vindicte dispdet te. hoc est q̄n nullū habes ad hoc respectum. Est igit summa fatuitas q̄ hō seipm negligit. z tēpus sic inutiliter ꝓsumit z amittit q̄ nūq̄ recuperare poterit. Qui aūt vera ꝓuidētia vtit ille ꝓuidet sibi in tpe oportuno de necessitate sua. Sic tales hoies accidiosos et negligētes horat salomō Prouer. vj. O piger surge z vade ad formicā. disce sapientiā. q̄ cū nō habeat ducē neq̄ p̄ceptorez nec p̄cipē laborat in estate sibi cibū z ogregat in messe q̄ hz in hyeme. Et sic q̄libet hō debet facere tpe gr̄e q̄ homī valde breue est z incertū. ꝓp̄ q̄ merito magis sollicitus esse deberet. z maiori diligētia se in bonis exercere. vt docemur Eccles. ix. Quōcūq̄ pōt manus tua opari instāter fac. qz nec opus nec ratio est apud inferos q̄ tu properas. ad Gal. vj. Que hō seminauerit hec z metet. Preparemus igit nos in tpe nē claudet nobis ianua celestis regni sicut fatuis bis accidit vginib⁹. Videamus ne simus serui inutiles. ne locū in nob habebit illud Matt. xxv. Inutilē seruū p̄jcite in tenebras exteriores. Simus igitur sapiētes z prouidentes bona in tpe oportuno.

De sancta Dorothea vel Appollonia.

Sermo lxj.

Domine domie aperi nobis. Matt. xxv. Nota regnū celorū aperit multiplicib⁹ psonis. eo q̄ diuisiones gr̄arū sunt. j. ad Chor. xij. Ipsa em̄ scta ecclia habet se vt regio dissimilitudis. vt dic̄ Aug. in qua vnus sic. alter sic ibat. dicit em̄ Prosi⁹ sup isto ps. Dñe q̄s habitabit in tabernaculo tuo. Notandū q̄ sunt decē genera hoīm in p̄ui q̄bus aperitur tabernaculū dñi in futuro. Nā sicut filij ilr̄

multas habuerit habitatiões donec ingressi sũt in terrã desiderabilẽ. in terrã pmissionis. in hierlm vbi est templuz dei. sic ppls dei in ecclesia sancta. ¶Primi sunt immaculati z innocentes. ps. xiiij. q̃rit dicẽs. Dñe q̃s habitabit i tabernaculo tuo. Respõdet in psone dñi. Innocẽs manibus z mundo corde. vel q̃ ingredit sine macula. ps. cxviij. Beati immaculati in via. Ambro. Si vis esse beatus sis immaculatus. i. innocẽs. nec alteri nec tibi nocẽs ps. xxxvj. Nouit dñs dies immaculatoꝝ. Glo. nouit q̃lẽ claritatẽ eterne lucis eis largiturus est qui cũ xpo regnaturi sunt. ps. xxxvj. Hereditas eoꝝ in eternũ erit Apoca. xiiij. Virgines sunt z sequũtur agnũ quocũq; ierit. Intellige eos q̃ in innocẽtia baptismali z in carnis puritate pmãserũt. Etiã p immaculatos pñt intelligi ve penitentes q̃ loti sunt aq̃ lachrymarũ z diuine gr̃e. De q̃b⁹ Ezech. xxxvj. Effundã sup vos aquã mundã. z mundabimini ab oib⁹ inq̃natiõibus vr̃is. z ponã spm̃ meũ in medio vr̃i. z eritis mihi ppls z ero vobis de⁹ vsq; in sempiternũ. ps. xcix. Introite portas ei⁹ in confessione. s. sacramẽtali. j. Joh. j. Si pfiteamur pcã nr̃a fidelis est z iustus deus vt remittat et mũdet nos ab oi iniq̃tate Matth. v. Hti mũdo corde qm̃ ipi deũ videbũt. ¶Scõi sũt amici. ad q̃s etiã pueniet hereditas celestis gl̃ie. q̃bus etiã porta salutis aperiri merek. Et hi sunt obedientes deo z ecclesie. Joh. xv. Vos amici mei estis si feceritis q̃ ego p̃cipio vobis. b̃ est. seruaueritis mãdata mea. de q̃bus Matt. xix. et Mar. x. Si vis ad vitã ingredi serua mãdata. s. dei z ecclesie. Ipsa em̃ mãdata ecclesie sub decalogo etiã intelligunt. Nã ipe saluator vbi supza sic inq̃t. Qui nõ audierit eccl̃iam sit tibi sicut ethnicus z publicanus. Sicut nulli infideli sic z nulli publicano. hoc est publico peccatori inquantũ tali ianua celestis regni aperit. sic nec tali infideli z inobedienti. s. eccl̃ie mãdatis. Inno. papa. z hr̃ in cañ. dist. xj. c. q̃s nesciat. vbi di. Quis nesciat q; ab oib⁹ dz obseruari q̃ romana seruat ecclesia. Et iterũ Calixtus papa ibidẽ. c. nõ decet. Nõ decet a capite membra discedere. Sed iuxta scripture testimonia mẽbra caput sequunt. Nulli vo dubiũ est q; mr̃ ecclesia aplica mr̃ est oium ecclesiarũ. a cuius nos regulis nullaten⁹ debem⁹ vl̃ cõuenit deuiare. Et sicut filij⁹ dei venit facere volũtatẽ p̃ris. sic nos iplere debem⁹ volũtatẽ mr̃is nr̃e q̃ est eccl̃ia. Sic etiã dicit Stephan⁹ papa q̃ntus z hr̃ dist. ix. eminero. vbi dicit. q; in speculũ z exẽplar sctã romana ecclesia cui nobis xps̃ esse voluit posita est oib⁹. q̃cq̃d statuit. q̃cq̃d ordinauit p petue irrefragabiliter obseruandũ est. Et di. Sex. in meditatiõib⁹. Quãto q̃s plus xp̃i deũ obedierit. tãto ampliorẽ mercedẽ obtinebit. ¶Tertio celestis regni ianua aperit iustis. q̃ declinãt a malo z faciũt bonũ. Et hoc est q̃ tãgit dauid in ps. xiiij Dñe q̃s habitabit in tabernaculo tuo. dicit q̃ opatur iusticiã. Aug. de vita xp̃iana. Ad verã iusticiã nõ sufficit cessare a malo. ꝫ etiã facere bona oportet. Athanasius. Qui bona egerũt ibũt in vitam eternã. vñ Eccl̃i. xxx. Salus aĩe in sctitate iusticie ps. xxxiij. Oculi dñi sup iustos. z aures eius in p̃ces eoꝝ. Sap. iij. Iustoꝝ aie in manu dei sunt. Et Sapientie. iiij. Justus si morte p̃occupatus fuerit in refrigerio erit. z iterũ Sap̃. v. Justi autem imppetuũ viuẽt. z apud dñm est merces eoꝝ. ps. xxxvj. Justi hereditabũt terrã z habitabũt i scl̃m scl̃i sup eã. ¶Quarto aperit dona portãtib⁹. hoc ẽ in misc̃oie opibus se exercitãtibus. Eccl̃i. xvj. Misericordia vnicuiq; p̃parat locũ fm merita operũ suoꝝ. Videtis bñ q; ostia magnatoꝝ aperiunt dona portãtib⁹. Sic g̃ dr̃ Exo. xxiij. Non apparebis in ꝑspectu meo vacuus. Geñ. xliij. Afferte. i. portare dño terre munera. puerbi. xxviij. Dona hois dilatant viã ei⁹. z añ p̃cipẽ spaciũ faciũt. sic Jacob dixit de frẽ irato Geñ. xxxij. Placabo eũ muneribus⁹. Sic dñs placari poterit donis q̃ sibi in p̃sona pauperis tribuũt. nã ipe dixit Mat. xxv. Quic q̃d vni ex mimis meis fecistis mihi feciſtz. Mat. v. Hti misericordes q̃m ipi misericordiã ꝑsequnt. Idcirco Thob. iiij. dr̃. Noli auertere faciẽ tuã ab vllo paupe. ita em̃ eueniet vt nec auertat facies dñi a te. z iterũ Thob. xij. Elemosyna a morte liberat. z ipsa est q̃ purgat z facit inuenire vitã eternam. Sic ecõtra fatuis vginib⁹ oleũ misericordie nõ habẽtibus dictũ est Mat. xxv. Amen dico vobis nescio vos ¶Quinto aperit ianua celestis regni veritatẽ loquentibus. sicut dicit dauid in ꝓoemio psal. xiiij. Qui loquit veritatẽ cũ p̃ximo suo zc. s. Habitabit in tabernaculo dñi. Et dicit hic q̃ loquitur Ambro. Veritas a quocunq; dr̃ semp a spũsco ẽ. id est a deo. Joh. xiiij. Ego sum via veritas z vita Dñs de ipo diabolo dicit saluator Joh. viij. Mẽdax est z pater ei⁹. s. mẽdacij. Et sic q̃ mẽdacia loquunt filij diaboli sunt. z eius hereditatẽ obtinebũt. ps. v. Perdes oẽs q̃ loquunt mẽdacium. Sic ecõtra veraces ex deo sunt. z hereditatẽ regni celestis obtinebũt. Idcirco Jeui. xix. dicit. Nõ m ẽtie mini nec decipiet vnusq̃sq; p̃ximũ suũ. Epb. iiij. Deponẽtes oẽ mendaciũ loq̃mini vr̃itatẽ vnusq̃sq; cũ p̃ximo suo. Jaco. v. Sit sermo vr̃ est est. nõ nõ. ps. xj. Disperdet dñs vniuersa labia dolosa: z linguã maliloquã. Idcirco Eccl̃i. xxviij. Verbis tuis staterã facito. j. Pe. iiij. Si q̃s loquit q̃si sermones dei loquit Prouer. xviij. Mors z vita in manu lingue. Mat. xij. Ex vbis tuis dãnaberis. ex vbis tuis iustificaberis. ¶Sexto pacificis. z tã git ibi cũ dicit. nec fecit p̃ximo suo malũ. i. q̃ sine dolo cũ p̃ximis ambulat. z opprobriũ nõ accepit aduersus p̃ximos suos. Idcirco apls Rom. xij. Quantũ in vobis est cũ oibus hoibus pacẽ habẽtes. Matth. v. Hti pacifici q̃m filij dei vocabunt. Rom. viij. Si filij z heredes. filij q̃dẽ dei. coheredes aũt xp̃i. ij. ad Chor. xiij. Habete pacẽ z deus pacis z dilectionis erit vobiscũ in gl̃ia z gratia. ¶Septimi sunt vaciter se hũiliãtes. z de seipis in nullo ꝑsumẽtes. Aug. Si vis intrare ad eternitatẽ tene humilitatẽ. Prouer. xxix. Humilẽ spũ suscipiet gl̃ia. ps. xvij. Tu pplm̃ humilẽ saluũ facies Et dico notãter. q̃ se veraciter humiliat. dicit enim Eccl̃i. xix. Est q̃ se nequiter hũiliat. et interiora ei⁹ plena sunt dolo. Qui aũt veraciter se humiliat b ianuã celestis regni merek ingredi. Matth. xix. z Lu. xviij. Sinite parvulos venire ad me z nolite eos ꝓhibere. talium em̃ est regnũ celorum Octavi

sūt sapientes. puer. xiiij. Accept⁹ est regi miſter intelligēs. Eccli. iiij. Qui diligūt sapiaz diligit illos de⁹. ppt qō dī Prouer. iij. Glīaz sapiētes possidebūt. z Sap. vj. Cōcupiscētia sapie ducit ad regnū ppetuū. diligite sapiaz z ippetuū regnetis. Nō st fideles fidelē fidē imaculatā seruātes. Apoc. ij. Esto fidelis vsq; ad mortē. z dabo tibi cozonā vite hs. c. Oculi mei ad fideles terre. i. ecclesie. Et dico q fidē fideliter seruāt. Dicit em Lucius papa. z hr in cano. xxiiij. q. j. A recta fide et ppbico z aplico tramite ppt nullā tribulationē licet recedere. Cuius rationē assignat Grego. iij. moza. z hr ibidem in cano. qz vbi dicit inter ceta. Quia nisi qs fidei soliditatē tenuerit diuinā psentiaz nō agnoscit. vñ Athanasius. Hec est fides catholica quā nisi qsq; fideliter firmiterq; crediderit salu⁹ esse nō poterit. Decimo aperit regnū celeste militib⁹ fortit pugnantibus Figurat in btō stephano Act. vij. q vidit celos aptos. Propt qō dic tpe saluator Mat. v. Btī q psecutionē patiunt ppter iusticiā qm ipoꝝ est regnū celoz. Actuū. xiiij. Per mltas tribulationes oportet nos intrare regnuz dei. ppter qō dicit aplus. ij. Thi. ij. Nemo cozonabit nisi qui legitime certauerit. Sic aperta est ianua celi Dozotheevel appolonie. z sic ce alijs.

De vna virgine
Sermo lxij.

Quāpulcra est casta

O generatio cum charitate Sap. iiij. In sūma vboz tria innuunt q inuenire adoptat spōsus in spōsa. Prio pulcritudinis venustatē. Scōo pudicicie pbitatē. Tertio cozdis charitatē. Primū tangit ibi cū dī O q̄pulcra. Scōm ibi. casta generatio. Tertiū ibi. cū charitate. Dixi pmo spōsus adoptat in spōsa pulcritudinis venustatē. Nā fm Aug. de doctrina xpiana. Spēs cozporis est simulacrū mētis z figura pbitatis. Naz vt cōmuniter dī. Distoꝝ vultū sequit distoꝝtio moz. Iō pulcritudo q̄rit in spōsa z decoꝝ. Sic deus q est spōsus q̄rit pulcritudinē mētis z non cozporis. de q Aug. in lib. de vginib⁹. Nō q̄rit deus pulcrā carnē q pulcrā mentē. Nō Idcirco sic pulcritudo cozporis psiderat in q̄ttuoꝝ. sic pulcritudo mentis. Primo in pulcra facie. i. mēte sine cōscientia. Cāti. ij. Facies tua decora. i. mens vtutib⁹ redimita. i. ornata. Bene. Nil vtute pstātius. nil pulcrius. Et merito. qz hāc pulcritudinē sol⁹ de⁹ tribuit. vñ Aug. Virtus est tā nobilis effectus vt nullus operet eā in nobis nisi solus deus. Possumus tñ aliq̄d coefficere vt de⁹ nobis hāc pulcritudinē pster. s. viciꝝ abrenūciādo. defectus nros cognoscēdo. p vtutibus deū supplicādo. Nam fm aplm. j. Choz. iij. Dei em coadiutoꝝes sum⁹. Petamus igit eā a deo. iuxta illud Bern. Sine dī auxilio qs incassum laborat in acq̄sitōe vtutū. quia fm Richar. Ria vtutibus plena est dei spōsa. trinitatis cathedra. Scōo pulcritudo considerat in oculis. i. in ptēplatione eternoz. Cāt. iij. O q̄pulcra es amica mea. oculi tui sicut colūbarū. Oculi em columbarū stant ad tria. s. ad cauendū pericla ad colligendū grana. z ad sua cubicula. Prio ad cauendū pericula. sedēt em colūbe iuxta aquas z fluenta. et vident in aquis ne rapaces aues i aere volātes eas interimāt q declināt ab eis. Et sic dñica virgo. Cāti. v. Oculi eius sicut colūbe super riuos aquarū. i. sacre scripture. vt possit a tēptationibus demonū declinare. de quo Piero. in q̄daz epla. Sicut stellas celi nō extinguit nox. sic mentes fideliū inherētes sacre scripture non obscurat hūana iniqtas. Idē ad Rusticū monachū. Ama sciam scripturarū z carnis vicia nō amabis. Secundo oculi colūbe stant ad colligendū grana. Et sic oculi spōse dei ad vtutū exercitia. de q Aug⁹. Dñica vgo debet insistere operi vel diuine lectioni z meditationi. Cui cōsonat aplus. j. Choz. vij. Virgo cogitat q dñi sunt vt sit scā spū z corpore. Nam fm Piero. Virginitas sola absq; ceteꝝ virtuosis opibus nō est multū laudāda. ex eo q dicit Mathei. xvj. Reddet vnicuiq; iuxta opa sua. Certio oculi colūbe stant ad sua cubicula. sic ocli mētis spōse dei ad futura pmia. vt de talibus dicek illud Isa. lx. Qui sunt hi q vt nubes volāt. z q̄si colūbe ad fenestras suas. Per volatū intelligit contēplatio celestis pmij. qō pmisit deus terrena relinquētibus z carnē ac mundū vincētibus. dicens Apocal. iij. Vincēti dabo māna absconditū. i. ma xima dulcedinē diuine fruitionis quā oculus nō vidit. nec auris audiuit. nec in coꝝ hois ascendit. j. Choz. ij. O si xpi spōsa oculis mētis pmissa premia ptēplarek nō formidaret sufferre q̄cq; ardua. z reliq̄re cozpis oblectamēta. eo q, nō sunt cōdigne passiones huius tpis ad futurā gl'iam. Rom. viij. Gre. Cōsideratio pmij minuit vim flagelli. Certio pulcritudo cozporis pstit in labijs. Cāti. iiij. Sicut vitta coccinea labia tua. Nā per vittā circūligat mentū. z significat refrenatio lingue vt sit moderata vbis. iuxta illud Jaco. j. Si qs putat se religiosum nō refrenās linguā suā huius vana est religio. Ideo hortat spōsam xpi Ambro. dicens. Custodi vgo vias tuas vt nō deliquas in lingua tua qz nō solū ociosa z vana loqui. q etiā multa loqui excellēter plurimū crimē est virgini. eo q in multi loqo raro deest mendaciū. Prouer. x. Iō Jacobi. j. dicit. Sit ois hō velox ad audiendū. tardus ad loquendū. Nō pma. nā q custodit os suū custodit aiaz suā. Prouer. xiij. Nā mors z vita i manibus lingue. Prouer. xviij. Deniq; z dñs in euāgelio Mat. xij. Ex vbis tuis saluaberis. ex verbis tuis dānaberis. Nō scōa cur vgo dñica dz esse ad loquendū tarda. qz taciturnitas est signū pfectionis z pudētie. Jaco. j. Qui i vbo nō offendit hic pfectus est vir. Tertia rō ppter vginitatis pudorē exēplo marie vginis. de q Ambro. sup Lu. Discat vgo vbor vitare lasciuiā. Maria em in salutatōe angeli verebat. Dico vginū esse ppriuz trepidare ad ois viri affatū. in hoc vera vginalis pudicicia dinoscit. de qua ambro. Ubiq; in vgine singularū virtutū comes debet esse pudor. Piero. super Lucā. Sermo earum debet esse rarus z pudicus. Rationē subdit. Nā vbi nō est pudicicia ibi nō est putāda castitas. Quarto cōsistit in gestis z maxillis. Canti. iiij. vbi collaudat pulcritudo sponse xpi fidelis anie dicit. Quasi fragmē malipunici.

ita gene tue absq eo qđ intrinsecus latet. q. d. pulcritudo corporis q exterius patet magna est. ꝫ interior maior. In malo punico cū frāgit apparent duo colores. s. albus z rubeus. sic in ỽgine dñica exterior albus color est exemplaritas z ostēsio bonor operū. de quo Mat. v. Luceat lux vra coram hoibus vt videant opa vra bona z glificēt patrem vrm q in celis est. Nā dicit Gre. sup Ezech. Qui in occulto bñ viuit carbo est. qz mime alijs ꝓdest sed solū sibijpsi viuit. ꝫ q in publico lumē scitatis demōstrat q̄si lāpas est que in se ardet z alijs lucz Nō collaudat Gre. x. moral. dicēs. Non arbitror cōsiliū melius q̄ q primū tuū exēplo doceas. qz dicit idē in omel. Haro vnq pctōres ad pniaz rediret si nulla essent bonor exēpla q eor mentem traherent. Itē apparet etiā color rubeus. z est charitas cordis. nihil em ꝓficeret oēs ꝑfate pulcritudines. scz ỽtutū claritas. mētis ꝓplatio. oris taciturnitas. bonor exēplaritas si nō adesset iste rubeus color. i. cordis charitas. Ve q Hilarius sup Job. Frustra est ois opatio nisi assit dei dilectio. Testat apls. j. Chor. xiij. dicēs. Si charitatē non habuero nihil sum. Et ꝑdixi in scō mēbro. sponsus q̄rit z desiderat in spōsa pudicicie ꝓbitatem z puritatē. eo q dicit Ambro. in lib. de virginitate. Pulcritudinē maiorē q̄s pōt estimare ỽginitatis decore. q amak a rege. ꝓbak a iudice. Nam fm damas. lib. iiij. Quis clausit celos. q̄s suscitauit mortuos. q̄s iordanē intercidit. nōne virgo helyas. nōne tres pueri virgines igne' puriores sunt effecti. Nōne daniel corporis ỽginitatē diligēs ferarum dentes nequiuerūt infigi. hec ille. Attū ỽginitat integritas sine charitate nō ꝓdest. de quo Hier. in epla ad Senonē. Castitas sine charitate lāpas est sine oleo. subtrahe oleū z lāpas nō lucet. tolle charitatē z castitas deo nō placet. hec ille. ¶ Ideo sequit membrū tertiū q spōsus in sponsa optat cordis charitatē dicēs. cū charitate. ¶ Sed di. q est noticia ỽe charitatis. Rūdet aug⁹. dicēs. Quāto quis terrena despicit ꝓpter deū tantū diligit. qz charitas non q̄rit quessua sunt. sed q̄ iesu xp̄i. Sic apls ad Phil. iij. Dia arbitratus sum vt stercora vt xp̄m lucrificarē. Sic beatus petrus in persona oīm aplor dixit Matth. xix. Ecce nos reliq̄mus oia ꝛc. Que ỽba tractās Greg. dicit. Qui ad culmen ꝓfectionis tendūt oia derelinquūt vt solū deum habere possint. Et sic hō in vera charitate debet relinquere quattuor. Primo oia impedimēta. Scōo oia retrabētia. Tertio oia mediātia. Quarto oia periclitātia. De his oibus quere in sermone de conuersione sancti Paupli super themate. Ecce nos reliquimus omnia.

¶ De sancto Valentino

¶ Sermo lxiij.

Justus germinabit sicut liliū. z florebit in eternū ante dñm.

In summa verbor btūs Valētinus a duobus cōmendat. Primo a decore pulcritudinis. ibi. germinabit sicut liliū. Scōo a flore eternitatis. ibi. z florebit in eternū ante dñm. De primo dicit. Justus geminabit sicut lilium. ¶ Pro quo sciendū. iustus cōparatur lilio qñadrūplici de causa. s. ꝓpter odorem. decorez. colorē. z vigorem. Primo ꝓpter odorem. Ipm em liliū habet multū bonū odorē. sicut videt in experiētia. Sic iusticia optimū habet odorē. qz oēs ỽtutes in se cōprehēdit. de qua Hiero. Nōne in iusticia oēs virtutes cōprehendunt. Etiā alie ỽtutes pñt stare cum vicio. vt prudētia cū malicia. fortitudo cū iracundia. tpantia cū impatientia. sicut dicit Ambro. in hexamerō. Ubi prudētia ibi malicia. vbi fortitudo ibi iracūdia. vbi tpantia ibi ipatientia. plerūq; alia vicia. vbi aūt iusticia ibi oīm virtutū ꝓcordia. Ipsa em iusticia ꝓprias vtilitates negligit. z cōia emolimēta ꝓponit. Idcirco Tullius dicit. Justicia est oīm virtutum regina. Ob hoc ipe saluator volēs fideles suos vīā salutis docere dixit Matt. vj. Nisi iusticia vra plus abūdauerit q̄ scribarū z phariseor nō intrabitis in regnū dei. Nō dic. nisi castitas. nisi humilitas ꝛc. nec dicit. nisi sācitas. ꝫ dicit. nisi iusticia vra. q̄si oēs ỽtutes alias sub nomine iusticie intelligere vellet. ꝓpter hoc dic pbs v. ethico. Justicia est ꝓclarissima ỽtutū. maxime famosum facit hoiez Prouer. iiij. Justor semita q̄si lux splendēs Eccli. xvij. Quasi sol opera eorū in ꝓspectu dei. z oculi eius sine intermissiōe inspicientes in vijs eor. ¶ Scōo compak lilio ꝓpter vigorē. ipm em liliū odore suo infirma corpa fortificat z infirmitati subuenit. z sic iusticia infirmis cōpatitur. vñ Chrisp. sup Matt. Justicia sine misericordia crudelitas est. dicit em Gre. z habek in cano. xlv. di. vera iusticia. vbi dicit. Vera iusticia cōpassionē habet. falsa ỽo dedignationē. quāuis et iusti soleant recte pctōribus indignari. sed aliud ē qđ agit tipo supbie. aliud qđ gerit zelo iusticie. indignant em iusti sed non dedignātes sunt. Indignant sic q fortis disciplinā z correctionē sine increpationē exaggerāt. intus tñ charitatē et dulcedinē seruant. ꝓponunt sibi in anio plerūq; eos q̄s corrigūt meliores estimāt q̄s iudicāt. z p disciplinā corrigunt subditos. per humilitatē ỽo seruant z custodiūt seipos. Cassiod. sup ps. Justi cū alijs turgiū non habēt sed cū seipsis. Contrariū faciūt hi qui de falsa iusticia supbiūt. ceteros despiciunt nulla misericordia cōdescendunt. et qui se peccatores nō estimāt deteriores tamē peccatores fiūt. Sed ita fieri nō debet. Unde ꝓuer. xviij. Justus ꝓmo accusator sui ipsius est. Et sic quātomagis seipm cognoscit z reprehēdit. tanto plus in consideratione defectus sui alteri condescendit. ¶ Tertio comparatur iustus lilio ꝓpter colorem. liliū triplicē habet colorē. scz album. rubeū z viridem. et sic iustus. Primo habet albū z colorē aureū. Vñ Bern. in epla. Duo faciunt boiem iustū. scz innocētia z bñficentia. Innocētia iusticiam inchoat. bñficentia cōsūmat. Si innocētia alteri facit qđ sibi velit. alteri nō negat qđ sibi optat. Quo ad primū dicit Socrates. Nulli imponas qđ ipse pati non poteris. Quo ad scōm loquit Hiero. in epla ad filiū mauricij. Justicia nihil aliud est q̄ nō peccare. non peccare est legis precepta seruare. Modo preceptum naturale est. Quod tibi fieri vis alteri fac. Mat. vij. z habek in cano. di. j. humanum

genus. Quecūq; vultis vt faciāt vobis homes: eadem facite illis. Hoc pertinet aureo colori. Tertio hz lilīū colorē viridē. z designat p desideriuz. Dñs Matth. v. Bti q esuriūt z sitiūt iustitiā. Hiero sup Matth. Nō sufficit velle iustitiā: nisi patiemur iustitie famē. Propt qđ dixit ipse saluator Lu. xvij. Cum feceritis oia q̄ pcepta sunt vobis: dicite inutiles sui sum9. Revera: qz dicit Greg. v. moral'. Sepe iustitia nra ad examē diuīe iustitie deducta iniustitia ē: z sordet in pspectu districti iudicis qđ fulget i estimatōe opantis. Sicut dicit Bernh. i fmōe d aduētu dñi. Just9 nunq; arbitrat se pphēdisse totū qđ ad salutē suā pertinet. nunq; dicit satis ē: ꝫ semp esurit z sitit iustitiā. vt si sp viueret: sp inq;rū in se ē iustior eē desideraret: atq; de bono i melī9 pficē totis viribus suis conarek. z sic nō ad annū: nō ad tps: ꝫ i seck̄m seculi manet iustitia ei9. Et hoc est qđ dī Apoc. xxij. Qui iust9 ē iustificek adhuc. Quarto iustus ppak lilio ppk lilij decorē. Ipm em̄ lilium inter oēs flores hz pulcritudinē. z sic iustitia. Dñs Aug. li. viij. de ciui. dei. Justicia ē pulcritudo animi qua homes pulcri sunt i pspectu dei: plerūq; etiam corpe deformes. Revera pulcri z letabūdi. qa semp habēt deū psentē. Ambro. li. de offi. Nunq; iustus solus ē q̄n cum deo semp ē. quasi mortuus viuit. quasi tristis letus est. quasi paup dives ē. qz non caduca bona: ꝫ eterna desiderat. Jōo Greg. z habek. xij. q. ij. cū devotissima. vbi dicit inter cetera. Summū bonum est iustitiā colere. Itē decor lilij cōsistit i hoc q̄ vult esse sine ptagiōe. sic iustitia Dñi Prosp9. Si quis min9 vel magis facit q̄ iustitia patit: iniustitia est. Ideo August. in li. de gra z lra. Nō oibus iustis pmissa est eterne vite retributio: ꝫ illis tm̄ qui sunt iusti sine oi iniustitia. Idez decor etā cōsiderak i lilio. qz stat inter spinas z nō ledit. sic iustus. ¶ Prima spina est timor dei Eccli. j. Qui sine timore dei ē nō poterit iustificari. Chrys. Facile deuiat a iustitia q̄ non timet deū ꝫ homies. Idcirco cum dī de hominibus iustis i sacra scriptura sp timor dñi adijcit. Job. j. Job erat vir iust9 ac timēs deū. De Symeone Luc. ij. Erat vir iustus z timoratus. Ideo dī Eccli's. Just9 in oibus metuit. Et merito. qz dī Eccli. xxvij. Si in timore dñi te nō tenueris: cito subuertet dom9 tua. Ideo Prouer. xxviij. Btūs vir q̄ semp ē pauid9. ¶ Secūda spina ē dolor siue passio: z hoc quo ad tēporalē: spūalē z corporalē defectū. Hoc apostolus Ro. xij. Flete cuz flētibus. Sicut dī de Job q̄ fuit iustus: vt habek Job. j. Justitiā suā in vera cōpassiōe oñdit. Dñs Job. xxx. Flebā sup eū q̄ afflictus erat: z ppatiebak aia mea paupi. Nec sufficit iusto cōpassio: nisi etiā cū pt assit iniurie defensio. Dñs Tulli9. Si es iustus nō solū nō noceas: ꝫ etiam nocētes phibeas. Dñ habek i canōe. xxiij. q. iij nō in offerēdo. vbi dī int' cetera. Qui nō repellit a socio iniuriā si pt: in tantū ē in vitio quātū ille qui facit. Subdit Anastasi9 z Damas9 papa. c. q̄ pt. vbi dic. Qui pt obuiare z pturbare puersos z nō facit nihil aliud est q̄ fauere ipietati eoz. nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto facinori desinit obuiare. ¶ Tertia spia ē tribulatio. hs. Multe tribulatōes iustoz. Grego. in omek. Recognoco Job in sterquilinio. Johannē esurientē in heremo. Petr in panbulo. Jacobū decollatū gladio. cogite qualiter deus in futuro cruciabit quos reprobabit: qz ita dire affligit quos amat. Gre. z habetur. xij. q. j. aduersitas. Aduersitas bonis est pbatio virtutis. Bernh. sup Can. Quomō stelle i nocte lucēt in die latēt: sic virtus q̄ in psperis latet: in aduersis patet. Propter hoc dī Thob. xij. Quia acceptus eras deo necesse ē vt tēptatio pbaret te. Item alia causa quare iustis pmittit dñs tribulationes. Greg. xxxiij. moral'. Electis suis ad se pegrinātibus domin9 iter asperū facit. ne dum quis vite psentis requie q̄si vie amenitate pascit: magis euz din pgere q̄ citius puenire diriget. Ne igit̄ oblectetur in via z obliuiscak eoz q̄ sunt in patria. Etiam propter eoz remunerationē. Unde dicit Hieronym9 in epistola ad Cyprianū. Quanto in hoc seculo persecutōibus inimicoz vel morboruz crudelitate fuerimus afflicti: tanto post resurrectōez in futuro maiora pmia cōsaquemur. Propter qđ dicit Grego. xxvj. moral'. Sanctoz mentes eterni tatis gloriā pstolantes vires ex aduersitatibus suscipiūt. qz crescēte pugna gloriosiorem inde ambiūt victoriā: z ex cōsequēti maiorē coronā. ¶ Nota secundū mēbz supra de vigore lilij recipe p q̄rto: z dic sic. Justicia ē vigorosa. Prio i vita. pō. Non vidi iustū derelictū: nec semē eius querē panem Prouerbi. iij. Tabernaculū iustoz bñdicek. Pō. Oculi domi sup iustos: z aures eius in pces eoz. Propter qđ dicit August. Si iust9 eēz non timerē. Secūdo i morte. dī Sap. iij. Justoz anime in manu dei sunt. i. ptectōe dei: z non tanget illos tormentū malicie. Glo. Rupti Holgot sup li. Sapiē. i. in ptectōe dei sunt. z ideo non tanget illos tormentū malicie. Sap. iij. Justus si morte occupat9 fuerit in refrigerio erit. Propter qđ Prouer. xxxviij. dī. Justus q̄si leo cōfidens absq; terrore erit. qz iustitia eū ab ira dei libat. Idcirco Prouer. xj. Non pderint divitie in die vltiōis. iustitia liberabit a morte. Tertio post mortem. quia pducit ad vitam perpetuā z ad regnū eternū Sapiē. v Justi imperpetuū viuēt: z apud dominū est merces eoz. Pō. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo: Respōdet inter cetera. Qui operak iustitiaz. Matth. v. Beati qui esuriūt z sitiūt iustitiaz: quoniaz ipsi saturabūtur. Ubi: In eterna gloria. Pō. Tunc satiabor cum apparuerit gloria tua. Idcirco Eccli. xxx. Sal9 aie in sanctitate iustitie. Ad ppositum ergo Justus germiabit sicut lilīū: quo ad primū vbi. s. Et florebit ante dñm: quo ad secūdū qđ sub primo brevitatis causa pphēdo. Sic hodie floret brūsmartyr sanctus Valentin9.

De sancto Petro in Cathedra.

Sermo lxiiij.

Exaltent eū in ecclesia plebis z i cathedra seniorū laudēt eū. pō. cvj. ¶ In vbis pmissis brūs Petr9 pmēdak a duob9. Primo ab exaltatōe gliosa: ibi. Exaltēt eū. Secūdo a cōmendatōe honorosa: ibi. in cathedra seniorū. De primo dicit. Exaltent eum in ecclesia plebis. ¶ Introductio. Consuetudo est

in curijs pncipũ quẽ rex decorat hunc oẽs subdi-
ti regis honorare solẽt. Hũ Poeta. Hũc quẽ rex
decorat ppl'us decẽter honorat. Figurat Genẽ.xlj
rex Pharao exaltauit Joseph: dicẽs. Tu eris sup
domũ meã: z ad tuũ imptũ cũctus ppl'us obediat
Et tradidit sibi anulũ quo sigillabant lre regie i si
gnũ ptãtis sibi cõcesse. qõ vidẽtes oẽs alij honora
bant ipm. Spũal'r. sic xpus rex regũ z dns dnantiũ honorauit btm Petrũ. ps. Cõstituit eum dñm
domus sue. i. eccl'ie sãcte quã cõmisit ei ad regẽdũ
z substituit eum vicariũ suũ: tõo merito debemus
eũ honorare. Hoc ẽ qõ dicẽ de oibus alijs sacerdo
tib9: z beati petri vicarijs btũs Grego. ad Mauri
ciũ impatorẽ. z habet. xj. q. j. sacerdotib9. vbi dicit
int' cetera. Dignũ ẽ vt vita sãctitas z pietas honorare dignet illos qbus suo loco de9 honorẽ tribuit: z angelos aut deos appellat. Et signãter beatũ
petrũ quẽ cõstituit dñm sup oẽs pncipes dignissimũ pncipẽ: sicut hodie canit ecclia. Tu es pastor
ouiũ: princeps apl'or. tibi tradidit deus oia regna
mũdi. tõo merito exaltẽt eũ. Alia introductio.
Dicit btũs Greg. Dilecti z electi dei quãto am
plius a dño diligunt': tãto i tritura psecutõis durio9
cõterẽtur. Hz qz btũs petrus i patria celesti p̃ cete
ris i multis ẽ sublimat9. tõo i hac vita sustinuit du
riores cruciatus. Pro cui9 vltiori introductõe sciẽdũ: anteq̃ btũs petrus puenit ad celestis
patrie exaltationẽ tribus vicib9 prius sup terrã ex
altatus legit. Primo exaltat9 ẽ p electionẽ. Psal.
lxxxviij. Exaltaui electũ de plebe mea. Pze ceterz
em electus ẽ a xpo i pastorẽ ouiũ xpi z sup vniuer
sam ecclam cõstitutus Job. xxj. Symon iohãnis
diligis me pl9 his: Rndit. Dñe: tu scis qz amo te.
Tũc scõo z tertio interroganit si diligeret. quo facto
dixit. Pasce oues meas. Trina vice interrogauit:
ad designãdum q̃ btũs petrus cuz suis successoribus ppl'm sibi subiectũ tripl'r pascẽ deberet. s. vbo
exẽplo z ozõne. j. Pet. v. Pascite q̃ in vobis ẽ gregẽ. Joo Berñ. dicit. Justo ordine oues pascunt' a
pastorib9. qz lana z lacte pascũtur ab ouib9. Et do
miu9 ait p̃ ppham Ezech. xxxiij. Egoipe requiraz
oues meas ỏ manu tua. Ubi denotat quẽlibet pastorẽ. Hz heu multi sunt q̃ instãt ad pfidẽduz ouibus. nõ ad pascẽduz eas: ꝫ seipos. ỏ qbus Ezech.
xxxiij. De pastoribus q̃ pascũt seipos. Heb. xiij.
Ipsi quigilãt rõem reddituri p animab9 vris. Hz
dr Sap. vj. Dei iudiciũ durissimũ fiet his q̃ psunt
Joo Grego. i omel. Grandis honor: grãde onus
Oẽs cum grãdi honore exaltauit btm Petrũ. sibi
soli dictum ẽ Matth. xvj. Tu es petrus: z sup hãc
petrã. s. quam tu cõfessus es: edificabo eccl'iaz meam. z dabo tibi claues regni celox: quodcũq̃ liga
ueris sup terrã: erit ligatũ z i celis. z quodcũq̃ solueris sup trã: erit solutũ z i celis. Rũquid nõ magnus ẽ honor cui rex cõmittit claues regni sui i re
cessu: Et sic xpus volẽs recedẽ ỏ mũdo ad pẽz nõ
tradidit claues regni sui: z spũalitũ thesaurorũ btẽ
vgini Marie matri sue dignissime. ỏ quo hz ỏ pe.
z remis. c. noua. Dicit Innoc. papa. Licz brissima
virgo Maria dignior z excellẽtior fuit vniuersis
apl'is: nõ tñ sibi: ꝫ istis dñs claues regni p̃misit in
btõ petro. Idcirco si volum9 intrare regnũ celox:
refugiũ habeam9 ad btm petrũ tanq̃ ad illu9 pcu
ratorẽ. qz dr Ambr. i ẽmõe q̃ incipit Propiciatio
diuitaz. Puto inq̃r celos alit apire ñ posse: nisi cla
ues petri apl'i apiẽdi sũpsim9. Et sbdit idẽ. Roge
m9 petrũ vt nobis tanq̃ bon9 pastor z ianitor por
tas regni celestis aptat. Et sic q̃ ad h btũs petr9 pt
dicẽ illud ps. Dextera dñi fe. vir. dext'. dñi exal. me
Scõo btũs petr9 ẽ exaltat9 p miracloz opatõez.
q̃a legit Act. v. q̃ infirmi ponebãt i plateis i lectu
lis: vt saltẽ vmbra illi9 obũbraret quẽq̃ illoz z libe
rarẽtur ab infirmitatib9 suis. Sic legit Act. ix. quẽ
dã ifirmũ noie Eneã solo vbo sanauit dicẽs. Enea
sanet te dñs ihs xps: surge z sterne tibi. q̃ surrexit
statim. Et ibidẽ sbdit ỏ q̃dã discipula noie Thabita
q̃ dũ infirmata mozeret: petr9 rogat9 a discipul'oza
uit z dixit. Surge. Et aptit oculos: z viso petro re
sedit. Ista signa cũ vidissẽt taz fideles q̃ infideles
q̃ tãtis miracl'is chozuscaret: vocabãt eũ non ho
minẽ: ꝫ deũ Act. xiij. dicẽtes. Hij siles facti hoib9
descẽderũt ad nos. Quoz errorẽ in pfunda humi
litate se pternẽs cozrexit. Quid nos q̃si ppria vtu
te z ptãte fecim9 hũc ambulare. de9 abrahã. de9 ysa
ac. deus iacob. de9 patrũ nostroz glorificauit p filiũ suũ Jesum xpm. Hic quo ad hoc ỏ eo põt di
ci illud Eccli. xvij. Dedit ei ptãtẽ eoz q̃ sũt sup trã
Immo ista exaltatio miraculoz nõ ẽ dũraxat i ter
ris: ꝫ subtus trãz. Mã refert Vincẽt9 i spe
hysto. lib. xxij. cap. xlix. q̃ Karolus impator nocte
quadã sacre diei domice: cuz post matutinũ retret
pausaruz audiuit vocẽ terribilẽ dicẽtẽ sibi. Karole
exeat a te spũs tuus. Qui cum exissz de corpe du
xit eum angel9 in vallẽ q̃ ex vna pte erat tenebro
sa z velut clybanus ardẽs. ex alia vo pte erat ame
nissima. Respiciẽsq̃ Karolus cõtra tenebrosã ptẽ:
ibi erat dolij cũ fernẽt aqua: i quo vidit patrẽ su
um Ludouicũ vsq̃ ad femora stantẽ: q̃ dixit. Noli timẽ Karole: qz pmisit te deus venire huc vt vi
deres q̃d paterer p pctis. nam vna die sum in pẽs
hui9 dolij: z altera mittar i suauissime aq̃ dolio. z
hoc pcibus sancti apostoli petri: cui9 pcibus gen9
nostrũ liberat: z ad paradisuz i gaudiũ pducit. Ex
hoc ptz q̃ non ẽ tm potẽs btũs petrus i miraculo
rũ opatõe sup trã: ꝫ z infra trã. Tertio btũs pe
trus ẽ exaltatus p passiõis tolerantiaz. qz leuatus
a tra suspẽsus i cruce pedibus sursuz capite demis
so i tra Eccli. xlvj. Exaltauit eum ỏ tra. Prima ex
altatio facta ẽ xpi auctoritate: ad designãdũ illud
qõ scribit ad Hebre. v. Nemo assumat sibi honorẽ nisi vocat9 a deo tanq̃ aaron. Hz heu multi fa
ciũt oppositũ: cũ ñ ꝓhibeat Eccli. vij. Noli q̃rere
ducatũ ab hoie: nec a rege cathedrã honoris. Nã i
tra stare nõ ẽ piculosuz: ꝫ in alto. Chrys. Qui i ter
ra sedet nõ habet quo cadat. q. d. per oppositũ est
de his qui in alto sunt positi: sicut diuina sapiẽtia
ait Eccls. viij. Interdum domiatur homo homi
ni in malũ. Secũda exaltatio facta est in cogni
tõis claritate. de qua dicit dns Matth. xvj. Quem
dicũt homies esse filiũ homis: Respõdit Petrus
tanq̃ pre alijs illumiatus. Tu es christus fili9 dei
viui. Nec mirum. qz clarus fuit in cognitõe. quia
tres magistros sapientissimos habuit. Primo pa
trem reuelãtem Matth. xvj. Beatus es symõ Pe-

tre.q; caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi:ꝫ pater meus q̄ in celis ē. Scōo filiū instruētē. Job.xv. Omnia q̄ audiui a p̄re meo nota feci vob. Tertio spūm scti infundentē. Jo.xiij. Spūssanc⁹ quē mittet vobis p̄ in noie meo:ille docebit vos oia. ¶ Tertia exaltatio.s.i passiōe facta ē ex feruēti charitate q; p̄ ceteris magis dilexit.ꝓpt qō ip̄m saluator interroganit Job.xxj. Diligis me pl⁹ his:rñdit. Tu scis dñe. Nō suscepisset martyriū si non ex radice charitatis habuisset: imo oēs martyres q̄ tormēta subierūt ex radice charitatis acceperūt. Dñ Aug. Quō corpalis puluis ꝫ tam magna tormēta duraret:nisi xp̄us deus i eo habitaret. Jōo dictum ē Thobie ab angelo.c.xij. Quia acceptus eras deo necesse fuit vt tēptatio ꝓbaret te. Grego. Qualis vnuſq̄sq; apud se lateat illata ꝓtumelia,ꝓbat. Sed q; btūs petrus p̄ ceteris magis dilexerat:iōo primus p̄ ceteris xp̄m imitari debebat. ¶ Hdcir co ꝓpter istā trinā exaltationē festū scti petri trib⁹ vicib⁹ i āno celebrāt. Ex eo em̄ q; fuit dignior i auctoritate:q; princeps apl̄oꝝ ⁊ claues regni celoꝝ accepit:celebrāt hodie ei⁹ festū. Or autē fuit efficacior i virtute: ꝓpter hoc celebrāt festū ad vincula. Et ex hoc q; fuit feruētior i charitate:ob hoc dies ei⁹ obit⁹ vel natalis celebrāt. Scōo celebrāt ei⁹ festuz ter i anno ꝓpter būficiū qō ei dñs cōtulit:hoc est,ꝓpter ptātē ligandi ⁊ soluēdi. Ipse em̄ liberat nos a trib⁹ generib⁹ pcto⁹.s.locutōis:cogitatōis:⁊ operationis. Tertō ꝓpt debitū.q; ip̄e ē pastor noster. Ipse em̄ tripl⁹ nos pascit.vbo.exēplo.⁊ oꝛōne. Jōo festū ei⁹ totiēs celebrāt nobis i exēplū vt null⁹ desperet.si ds xp̄m negasset corde:ore:⁊ ope si velit penitere:xp̄us vult eū suscipe penitētē.

¶ Sermo lxv. ¶ Ad idē.

Exaltent eū in ecclesia

plebis ⁊ i cathedra senioꝝ laudēt eū.ps. cvj. ¶ Pro doctrina sciēdū.cupiētes hic exaltari p vite meritū ⁊ i p̄ria p gl̄ie p̄miuz:debēt ad hoc conari p tria. Primo p electōem:⁊ b fieri bz tūc:cū p grām spūssti intrinsec⁹ ꝓpūcti incipim⁹ inspicere vitā nr̄am.bonū ⁊ malū.celū ⁊ trā. celestē locūditatē.infernalē calamitatē.momenta neā delectationē ⁊ eternā dānationē.mētis nostre oculis ītuētes ⁊ rimantes q̄d inf̄ ista potissime sit eligēdū.vtrū ꝓpter momētaneā delectationē expedit mereri eternā dānationē.vtꝝ ꝓpt terrena bona expedit carere celestib⁹:cum sint i infinitū meliora. Et sic respicientes deū p̄ oibus eligam⁹ ⁊ p̄ria respuamus:statuētes custodire iudicia iusticie sue. Statim ⁊ vt factū fuerit:elegit nos de⁹ vt sim⁹ filij dei ex seruis diaboli.⁊ sic nō erim⁹ mediocrit exaltati. Tūc em̄ iplebit i nob illud Deut. xxvj. Dñm deū tuū hodie elegisti vt sit tibi de⁹:⁊ ambules in vijs eius.⁊ elegit te hodie dñs vt sis ei pp̄lus peculiaris:⁊ faciet te excelsiorē cūctis gētib⁹ quas creauit i laudē ⁊ gloriā suā. Nūquid nō sum⁹ vehemēter exaltati:cū ex filis diaboli erim⁹ adoptiui filij dei: Job.viij. Qui facit pctm̄ fu⁹ est pcti. Sic dic apl̄us Jo.vj. An nescitis cui vos exhibetis seruos ad obediēdum:huius fui estis. j. Johan.iij. Qui facit pctm̄ ex diabolo ē. Jōo dic̄ ps. lxxxiij. Elegi abiectus eē in domo dei mei magis q̄ habitare in tabnaclis pcō⁹. Et sic Susanna Dan̄.xiij. Quid eligam inq̄t ignoro.melius ē mihi incidē in manꝰ hoim q̄ derelinq̄re legē dei mei. Et sic Eleazarus vir antiqu⁹ potius gaudēter elegit mortē q̄ cōtra legē dei ageret.ij.Machab.vj. ¶ Scōo exaltamur p opationē:cum post electōem opa nostra cuz conatu facim⁹.cōmunē statum excedim⁹.non cōtenti cōmunib⁹ obsequijs:ꝫ q̄tuz vires supperūt cum discreto excessu oia factēdo:dicēdo illud Eccl̄s.ij. Magnificaui opa mea. Et tādiu opa ardua ꝓtinuantes q̄usq̄ de excessu op⁹ veniam⁹ i excessū mētis. Hunc excessum opis docet Bern̄.dicens. Honum ē homi sua obseq̄a ad cumulum dare. Verbi gr̄a.sufficit ad salutē molestiam ferre patiēter.ꝫ cumulus ē desideräter ⁊ feruēter pati.sufficit ad salutē supflua non requirē:⁊ nec ꝓpter ipsa si necessaria desint murmurare:ꝫ cumulus ē alijs necessaria mistrare qui vere ⁊ p se penuriam patiuntur.sufficit ad salutē p̄latis obedire.ꝫ cumulus est fugē in quo sentit voluntatē oblectari. Dñ Bern̄. Perfecta obedientia legē nescit.termios non habet.nec ē cōtenta angustijs,pfessiōis.longiori modo volūtatē ferūt in latitudinē charitatis ad omne qō eis inūgitur spōtanea volūtate alacriꝫ animo extēditur. Et sic de alijs opibus exēplificāduz est. ¶ Tertio exaltamur p passionez. Cum em̄ nos quibusdā exercitijs passionibus eq̄alēribus strēnue exercitantes.s. p grām:qua gustata ⁊ qua subtracta fit amaritudo amarissima.⁊ eq̄alet passioni i patiēti desiderio incipiūt feruēter languere.tamen nec ad carnalia desideria nec libeat:nec liceat ambobus carētes.⁊ sic inter celum ⁊ terram sic suspēsi amarissime cruciamur:⁊ talis cruciat⁹ eq̄ualet passioni. De tali Job.vij. Suspēdium elegit anima mea:⁊ ossa mea mortē. Qō exponēs Grego.dic̄. Per animā nil nisi mētis intētio intelligitur. Nam omne qō suspendit ab imis ad superna eleuatur:⁊ ossa.i.carnis fortitudo moritur. Greg. Dum mentis intētio ad alta sublimatur:omnem in se fortitudinem necat. Unde sancti viri rectissime sciunt q; hic requiem habere non possunt.iōo suspendia eligūt.quia terrena derelinquētes:celestia desiderātes ad alta animū tollunt.ossib⁹ mortem inferunt.quia amore supne patrie virtutū studijs accincti fortes p̄ius mūdo:nunc autem deo. ⁊ hi dicūtur suspensi. Unō Hugo libro.v.de archa mystica. Nonne velut a terra ad aera suspenditur:dum homo sup hominē ducitur:⁊ mentis alienatione a terrenis in celestia erigitur. Hi tedium habent viuere in seculo:dicentes cum Psal. Heu mihi quia incolat⁹ meus ꝓlongatus ē. Tales Petri martyrio corporali coequātur:qui inter celi ⁊ terre cōsolationes eleuati pendent miserabiliter desolati. Et hoc est qō dicit Gregoriꝰ. Cum gratia cōtemplantibus celerius non subuenit:sic obsecrāti celū ereū ⁊ trā ferrea:⁊ sic sine ferro sanguinē fundunt.⁊ quanto maior passio:tanto post mortem vberior cōsolatio. Sic ergo q huiusmodi exercitia meremur hic exaltari p gratiam:⁊ in futuro p gloriam. ¶ Nota p̄sens festum quinq; ō causis celebrāt. Primo ꝓpt Petri libatōz ⁊ eius

exaltationē.q; hodie de carcere liberat⁹ ⁊ in cathedra sublimat⁹. Scdo ꝓpt corone clericalis dedicationē. Nā ipe Petr⁹ ꝓpt ignominiā nois xpi abrasus fuit i capite:⁊ hoc factū ē diuia ꝓuidētia:ad significādū q; int deū ⁊ clericū nullū dz eē mediū.ij. Cor.iij. Nos vo reuelata facie gl̄iaz dñi speculantes. Sz heu q̄dā sunt q̄ int se ⁊ deū ponūt krā.i.aurū ⁊ argētuz vt auari.q̄ lutū vt luxurioſi.q̄dā vētū vt supbi.q̄dā ignē vt tracūdi:⁊ sic ō alijs. Idcirco abradit i supiori pte crinis:⁊ ponit in modū corone.q; deo fuire regnare ē. Et circulariť abradit:ꝫ denotat q; ipſi sine fine vo fuire ⁊ ipm laudare debēt. Tertio ꝫ festiuitas fit ꝓpt ꝑme misse celebrati onē.q; petr⁹ ꝑmā missā i pōtificatu i āthiochia celebrauit. Et credēdū ē q; isto die celebrauit qñ itronisat⁹ fuit:vl̄ saltē in illo tpe. Et tōo ista dies dz eē valde celebris ⁊ solennis. Quarto ꝓ erroris destructōe. Olim erat error q; credebāt vt aie defunctoz circa tumulū errarēt.vt dic̄ Maxim⁹ i fmōe q; sup tumulos cibos apportabāt:cū tñ corpalib⁹ cibis nō idigerēt:ꝫ demōes ꝓsumebāt. Idcirco sācti prēs ordinauerūt ista die festū fieri scti Petri q̄ hec fuerūt facta antiochie:vt vtute isti⁹ festi ꝫ subscriptio oblinīōi traderek. Alia q̄re in passionali. Volēs tamē facē cū his notabilib⁹ secūdū fmōez sup ꝓdicto themate:possz tot vtutes aut bona opa colligere q̄b⁹ hō magn⁹ efficiť corā deo.

De De sctō Mathia. Sermo lxvj.

Ollite iugz meū sup

t vos ⁊ discite a me:q; mitis sum ⁊ hūilis corde Matħ.xj. Introductio. Dura ē fuitus vbi labor ē magnus ⁊ pciū paruū:vbi magna afflictio ⁊ qua remuneratio. Spūal̄r.⁊ sic fuitiū möi pcti seu diaboli ē graue Hiere.xvij Seruiet̄ etiā dijs alienis q̄ nō dabūt vobis requez die ac nocte. Sap̄.iij. Labor eoz sine fructu. Pūt q̄ri illud Luc.v. Preceptor ꝑ totā noctē laborantes nihil cepim⁹.nisi dānū ⁊ verecūdiā. De q̄ Ro. vj. Quē fructū habuistis i q̄bus nūc erubescitis: Et loquit ibi de ꝑmio dicēs. Stipēdia pcti mors. Idcirco dimittam⁹ talia fuitia:hmōi labores Isa. j. Quiescite querere agē:⁊ discite bñ facere. Studeamus iugū portare dei.q; valde graue ē iugū gerere diaboli. Figurat exo.j.⁊.ij. Pharao aggrauauit filios isr̄l̄:lutum ⁊ paleas cōgregādo. Spūal̄r. Pharao.i.diabol⁹:rex egypti.i.tenebrarū:aggrauat filios suos paleas vanitatis ⁊ lutū iniq̄tat̄ colligēdo. Prouer.x. Opus iusti ad vitā:opus impij ad pctm̄. Hec. Stultū ē fuire diabolo q̄ nullo placat obsequio. Iōo thema. Tollite iugum meuz sup vos ⁊c. In summa euāgelij duo inuūtur. Primo illumiatio nostri itellect⁹:ibi.cōfitebor tibi. Scdo subiūgit accēsio nostri affect⁹:ibi.tollite iugū. De ꝑmo dic̄. In illo tpe.s.cū dixit Jesus signa q̄ fecerat i ciuitatib⁹ iudee ꝓ.s.corozaym:bethsayda ⁊ capharnaū.q̄ si facta fuissent i ciuitatibus gētiliuz.s. tyro ⁊ sydone:egissent pniaz i cinere ⁊ cilicio. Modo diceret q̄s.q̄ est rō q; ppl̄us iudaicus xpm reiecit q̄ tamē vnū deū credidit:⁊ gētilis popul⁹ eū tā pron⁹ recepit: Quia igit vt dic̄ Chrysо. multos de ista qone sciebat dubitaturos:iōo rndēs dixit. Cōfitebor tibi pr̄.s.grās ago. Augus. Cōfessio nō ē solum pctōr:ꝫ ⁊ laudatoꝛ.tibi pat̄.s.q; eternā generatiōez: dne celi ⁊ terre.i.visibiliū ⁊ invisibiliū. ꝑs. Tui sunt celi ⁊ tua ē terra. Nota i his vbis Cōfitebor tibi pat̄ celi ⁊ terre. Triplex error excluditur. Primus iudeoꝛ:qui dicebāt Jesus blasphemū dei Mat.xxvj. Blasphemauit. Excluditur ille error in hoc vbo Confitebor.vbi exprimit vocē laudis Johā.viij. Ego glorifico patrē meu. Secundus fuit erroꝛ arrianoꝛ:qui dixerūt xpm non eē verū deuz:qui excluditur i hoc vbo pat̄.ipe em eterni patris fili⁹. Tertio excludit̄ error manicheorum:qui dixerūt deum nō eē creatorē invisibiliū:ꝫ solum visibiliū.⁊ hoc ibi excludit̄ cum dic̄.domine celi ⁊ terre.i.visibiliū ⁊ invisibiliū creator. Sequit. Qui abscondisti hec a sapiētib⁹.s.archana.s.sapietue:⁊ sacramēta redēptōis nostre:⁊ mysteria fidei q̄ in aduētu meo sunt impleta a sapiētibus ⁊ prudētibus.s.hui⁹ seculi.vl̄ his qui sapiētes sibūpsis vidētur.i.qui secularī vl̄ diabolica sapia p̄diti sunt De qua Jac.iij. Non ē ista sapia desursum descēdēs:ꝫ ⁊rena animalis diabolica. Et hmōi sapiam habebant scribe ⁊ pharisei q̄ supbe sibūpsis videbantur sapiētes.de talibus etiā loquit hic. Ecce causa excecatōis est supbia Jaco.iij. Deus supbis resistit:humilib⁹ dat grām. De quo subdit. Et reuelasti ea parvulis.i.būllibus. Grego. Nō dic̄ insipientibus:ꝫ ꝓuulis.q; reprobat supbos:eoꝛ tumorem nō accusantes. Ecce causa illumiatōis est humilitas. Prouerb.xvj. Ubi būilitas:ibi sapia. Et sic revelatio veritatis facta est ꝓuulis.i.hūilibus ꝑ miscōiam.⁊ ecōuerso abscōsio veritatis facta est supbis ꝑ iusticiā. Et dic̄. Au.j.tractās de hac materia q; xpus tūc exultauit spū. Sz di.nūquid malefecit Jesus q; locut⁹ ē de infidelitate hoim: Respōdet Chryſ. Locutus ē xpus nō de hoim excecatōe ⁊ infidelitate:ꝫ de occulta dei iusticis quam supbi ignoraverūt ⁊ hūiles cognouerūt. vl̄ pōt dici q; exultatio xpi referť ad reuelatōez:non ad absconsionē. Subdit autē causaz reuelatōis. Ita pater.s.factum ē:quoniā sic placitū ē añ te.i.tūc placuit volūtati tue.q.d.nullā volēs aliaz reddē rōnē filius q̄re illos reprobauit:istos elegit:nisi būplacitū patris nobis i exēplū:vt secreta dei iudicia discutē nō ꝓsumam⁹. Greg.xxv.moral̄. Qui pscrutator ē maiestatis oppmeť a gl̄ia Ro.xj. Incomphēsibilia sunt iudicia eius:⁊ iuestigabiles vie ei⁹. Attamē dic̄ sctūs Tho.li.iij.cōtra gētiles.c.xvj.q; de⁹ vellet oēs homes saluos fieri inq̄ituz eēnt dei capaces ꝑ amorē ⁊ cognitionē. Mō exq̄ nō faciunt tunc dānationē ⁊ reprobatōz eisipsis procurāt. Jō Matħ.xx. Amice nō facio tibi iniuriā. Glo.q; iustū eē non pōt qđ iusto placet. Idcirco Roma. xj. Noli altū sape:ꝫ time. Hiere.xviij. Sicut lutū i manu figuli:sic vos i manu mea. Roma.ix. Cui vult mekek:quē vult idurat. Subdit. O hō tu q̄s es q̄ rndeas deo.nūquid figmētū dic̄ ei q̄ se finxit q̄d me feciſti sic: In nō bz ptātē figulus luti ex eadē massa facē aliud q̄dē vas i honorē:aliud i cōtumeliā: Et sic volūtas dei ē tā i generali ad oēs:tā i spāli ad aliquos.vt.s. i electis appareat dei miseri cordia:⁊ i alijs iusticia. Augusti.li.j.de ciui. dei.c.

xij. Si oēs manēt in penis:in quo apparet gra redimētis: Kursus. si oēs salvarenť i nullo apparet seueritas reprobatōis. Etiā si oēs salvarenť tūc ita libex eēt malū z vitiū sicut virt⁹ zc. Attamē dicit Aug. z hī. xxxij. q. iij. c. vasis. Vasis ire nunqz de⁹ redderet iteritū: si nō spōtaneū inuenirek hō habere pctm̄. Nec de⁹ peccāti hoī iuste infert irā. i. penam si hō ex p̄destinatōe cecidisset i culpā. Aug. super illud Jo. vj. nemo p̄t venire ad me: nisi p̄ me⁹ traxerit illū. Multi iterrogāt: cur trahit illū z non illū: Kñdet Aug. Noli diudicare si nō vis errare. causa eē pōt: iniusta eē nō pōt. Ad ꝓpositū pſequēdo euāgelij materiā: dicit Chryſ. Possz aliqs estimare q xps puat⁹ eēt virute. ideo subdit. Dia mihi tradita sunt a p̄re meo. In h̄ oñdit q sit eqlis potētie cū p̄re: ex eo q dicit oia. ß relinq̄tur auctoritas p̄ncipij i p̄re p h̄ q dic̄: tradita sūt mihi a p̄re. Nec tñ ex h̄ itelligē debes q de⁹ desinit aliqd h̄re qō tradit. Ostēdit se nūc eqlē i scia cū subdit. Nemo nouit filiū nisi p̄. Nemo. i. null⁹ alteri⁹ eēntie: nouit scz i oipotētia. s. eēntialr. plene. pfecte z ꝓphensiue. Et h̄ dico q̄ hoies q̄ cognoscūt p fidē z btōs i patria. Sil'r z angeli p manifestā visionē: nō tñ p visionē ꝓphētiuā. Aug. Dti būt plenā cognitionē apphēsionis: ß nō ꝓphētiōis. q: dicit sctūs Tho. pte j. q. xij. art. viij. Null⁹ itellect⁹ creat⁹ totalr deū ꝓphēdere pōt. q: de⁹ infinit⁹ ē. Damas. Eternitas sibi soli cognita ē i tali cognitōe eēntiali. Et dī hic: nisi filius. In h̄ spūssctūs nō excludit. q: nō ē alteri⁹ essentie. Subdit. neqz nouit p̄ez. Añ Chryſ. cū dic̄. neqz nouit q̄s patrē. Nō h̄ dicit q eū oēs ignorent ß cōi cognitōe. q: filius eū nouit: null⁹ al's eū scit. sic ē neqz nouit zc. vl' cui voluerit reuelare. z sic filius ē causa reuelatōis. Vñ Aug. viij. ō ciui. dei. Reuelatur p̄ p̄bū suū sicut p̄bū trāsitoriū qō ꝓferimus seipm oñdit. q̄tomagis p̄bū dei p qō facta sūt oia ita oñdit p̄ez sicut est p̄. q: filius ē mētis nr̄e lumen luc. ij. Lumē ad reuelationē gētiū. Jo. viij. Ego sū lux mūdi. ¶ Nota h̄ euāgeliū legit' ō sctō Mathia. q: de⁹ sibi redēptiōis z fidei secreta reuelauit q̄ inde abscōdit. Pōs. Epatū ei⁹ accipiat alt'. Act. j. ptz ad lrāz. Excecat⁹ em̄ erat iudas puluere malicie. q: sacra redēptōis dūice cognōscē nō potuit zc.

¶ Dixi scōo subiūgit' accessio nr̄i affect⁹ cū subdit. Venite ad me oēs q̄ laboratis zc. Postq̄ xps docuit nos q̄d de ipo credere debeam⁹: vt p h̄ nostrū illumiaret itellectū: p̄ter nos docet q̄d ei⁹ exēplo facē debeam⁹: vt p h̄ illumiaret itellectū nr̄m z inflāmaret nr̄m affectum: z dic̄. Venite. s. credēdo z obedīēdo. nō pedibus: ß morib⁹. non carne: ß fide. oēs q̄ laboratis. s. sine fm naturā q̄ nascimur. s. ad laborādū Job. v. sine fm culpā q̄ trāsgredimur: in q̄ trāsgressiōe ē labor magn⁹ Sap. v. Lassati sum⁹ i via iniq̄tatis. luxuriosus i voluptatib⁹. auar⁹ i cupiditatibus zc. Iste labor est maxime afflictiu⁹: vt dī Eccli. x. Labor stultorū affliget eos. Et onerati estis. i. grauati onere legis Act. xv. Fuit on⁹ qō nec nos nec p̄res nr̄i portare potuim⁹ Itē onerati onere phārisaice traditōis Mar. xxiij. Imponūt onera grauia z importabilia. Itē onere diabolice fuiturus. Pōs. Iniq̄tates mee supgresse sunt caput meum. i. sciaz meā. z sicut onus graue grauate sunt sup me. Et ego reficiam vos. s. cibo eucharistie: doctrine z spūalis gre. Chryso. Per ea q̄ dicta sunt i desideriū sui discipulos incitauerat: ostēdens ieſabilē suam: vtutē z grām. Dicit em̄. venite ad me oēs. Herñ. O felix ēmin⁹: ad me venite a stulto labore vro zc. ad me medicū salutis. portū q̄etis. oſtium veritatis: vt i die nouissimo ad me venire poteritis ad gloriā eternitatis. venite ad me nūc p fidē z bona opa: vt cum venero ad iudiciū ad vos possum dicere illud Matth. xxv. Venite ad me bñdicti: p̄cipite reg. zc. Chryſ. Nō dicit. venite illi vl' ille. ß oēs q̄ i tristicijs z pctis estis zc. Vñ si accedimus hic i gra: ibi eripiet nos ab oi pena z onere.

¶ Nota triplex on⁹ nūc portam⁹. Primū ē fragilitas corpis Sap. ix. Corpus qō corrūpit aggrauat animā. hoc ibi nō erit. j. Cor. xv. Surget imortale z incorruptibile. Secundū onus ē ꝓnitas ad malū. Heñ. viij. Sensus z cogitatio hoīs ab adolescētia sua ꝓna sūt in malū. Eccli. xvij. Quid nequi⁹ q̄ qō caro excogitare poterit: Gal'. vj. Caro cōcupiscit aduersus spm̄. hoc etiā non erit ibi Isa. xxxij. Sedebit popul⁹ meus i pulcritudine pacis z i requie opulēta. Aug⁹. Ubi velit spūs: ibi protinus erit z corpus. Tertiū onus est penalitas. scz esuries: sitis. ab hoc onē etiā liberabimur Apoca. xxj. Absterget deus oēm lachrymā ab oculis eor. Sic q̄ reficiā vos. Et subdit. Tollite iugū meū super vos. non iugum diaboli. i. pctm̄: illud graue ē. Eccli. xl. Jugum graue aratū ē sup filios adam. j. Cor. viij. Nolite iugū ducē cū infidelibus. q: cōtigit corpus z aiam ad penā. Ideo dicit meū. ¶ Nota triplex ē iugum xp̄i. Primus ē euangelice eruditōis. Hab. quia iudeos z gētiles in vnitate fidei cōiungit Eccli. vlt. Collum vrm̄ subijcite iugo eius. Secundū ē diuine dilectōis: eo q hoies duos iungit. sic iugum dr̄a iungēdo Colos. iij. Super oia habete charitatē: qō ē vinculus pfectōis. Osee vij. Occisi sunt absq̄ iugo. Tertium ē carnis mortificatōis z imitatōis passionis Trcū. iij. Bonus ē portare iugus domi ab adolescētia. i. pniam. Et h̄ denotat cum dic̄ meus. quis ꝓnus portauit. Herñ. Non sufficit crux xp̄i sine tua. Sup vos. i. p̄sidēs vobis p dominū: vt impleatis quo ad iugum euāgelij. Vl' sup vos. i. in vro supiori: z hoc q̄tū ad iugum dilectōis. Tertio sup vos. i. i vro exteriori: qō ē caro q̄tum ad iugū mortificatōis. Vñ Gal'. vlt. Stigmata Jesu i corpe meo porto. Subdit. Et discite a me: scz docēte z facīēte. nō mortuos suscitare. nō demones effugare. nō sup mare siccis pedibus ambulare. nō signa oparī. Nā signa nō semp sunt necessaria: nec omnib⁹ cōmoda sunt: nec omnibus cōcessa. Quia mitis z hūilis corde sus. Reuera mitis ad ꝓba. j. Pet. ij. Cū malediceret non maledicebat. Jo. viij. mite dixit. Demoniū nō habeo. Scōo mitis ad ꝓbera. j. Pet. ij. Cū pateretur nō ꝓmiabat. Sz ait Jo. xviij. Si male locutus sum ꝓhibe testimoniū ō malo. si bñ cur me cedis: Tertio mitis ad tormēta. Isa. liij. Sicut ouis ad occisionē ductus ē z non aperit os suum: nisi ad oratiōnē Lu. xxiij. P̄ dimitte illi. Subdit. Et hūil' corde. Pet. Colluctancē sit hūilitas z māsuetudo. Et sicut ꝓsumptio ab elatōe: sic vera mansuetudo ex

vera hūilitate ꝓcedit. ¶ Et nota hic circa lrās: septē i xpo possum⁹ ꝓsiderare hūilitates. Primo hūiliauit se i icarnatōe Phil.ij. Exinaniuit semet ipm fo:.f.ac. In hoc docuit nos ō nobilitate generis nō supbire: cū ipe filius dei habitū fui assumpsit Aug⁹. O hō pudet te fortasse imitari hūilē deum Scdo hūiliauit se i natiuitate. i qua docet nos i diuitijs nō supbire. nā ille cui⁹ ē celū z tra paupratē elegit. Tertio i circūcisiōe q̄ nō idiguit: attamē circūcidi voluit vt nos i vera pnia nosipsos hūiliaremus. Quarto i baptismate: vbi Johez mlto mior ē nō ꝓtēpsit: z ab eo baptisari voluit. sic etiā parē tib⁹ subditus erat Luc.ij. In hoc nos docuit inferiores nō ꝓtenere. Quito i assim sessiōe: i quo docuit ō bonis corpalib⁹ nō supbire: z corp⁹ hūlr subdere z tenere. Sexto i pedū lotōe. i qua docuit humiliē fuire Matb.xx. Filius hois non venit ministrari: ꝫ ministrare. Septimo i crucis passiōe. i qua docet ꝓtūelias hūlr pati Eccli.ij. In dolore sustine: i hūilitate habe patiētiā. Sic ḡ dic. Discite a me. Et subdit pmiū imitatōis sue cū subdit. z inuenietz requiē aiab⁹ vris. s. i pūti z i fuko. In pūti Eccls vlt. Laborauī modicū z inueni mihi multā requiē. s. ꝓscie: z pacē i futuro Isa.xxxij. Sedebit ppls meus i pulcritudie pacis: i tabernaculis fiducie z i requie opulēta. Aug⁹. i li. ꝓfes. Feciſti nos dñe ad te inqetū est cor nrm donec requescat i te. ¶ Obi nota. sunt alīq̄ q̄ hūt requiē i corpib⁹: vt dz Lu.xvj ō diuite epulone. z ille pcipue dives Luc.xij. q̄ dixit. Alia mea habes mlta bōa reposita i ānos plurimos. requesce. comede. bibe ꝛc. Alij sunt q̄ inueniunt requiē i aiab⁹. s. q̄ securā hūt ꝓsciaz. Aug. i li. ō catheziz̄dis ruō. Jocūdi⁹ gaudes de bōa ꝓscia inf molestias q̄s ō mala iter delitias. Señ. Nō nascit vera leticia nisi ex pura ꝓscia. Tertij sunt q̄ nō inuiūt requez nec i aiab⁹ nec i corpib⁹. vt dānati. Hiere.xvij. Seruietis dijs alienis q̄ nō dabūt vob requem die ac nocte. Quarti inueniūt requiē i aiabus z corpib⁹: vt btī post vniuersalē resurrectionē. Tūc in eis iplebit pfecte autoritas supra allegata Isa. xxxij. Sedebit populus me⁹. s. quo ad requiē aie i tabernaculis fiducie: quo ad requiē corpis. z i requie opulēta: quo ad vtrūq̄. Ibi erit reques a labore: dolore: z timore. A labore Apoc.xiiij. Immodo requescit spūs a laboribus suis. Et a dolore Isa. lj. Gaudiuz z leticiā tenebūt: fugiet ab eis dolor z gemit⁹. Et a timore Job.xj. Requescet z non erit q̄ te exterreat. ¶ Est alia causa q̄ affectū nrm accēdere dz ad xpi imitationē: quā subiūgit concludēdo euāgeliū dicēs. Jugum meū suaue ē z onus meū leue. q. d. Si non velletis me seq̄ xp̄m pmiuz: hoc ē propter eternā requiē. deberetis tamē me seq̄ propter cessationē acerbitatis exiliū labor. Per q̄dē requies magna ē: ꝫ labor acerbus z importabilis ne hō hīet aliqtenus excusationē dicit saluator. iugum meū. Est iugz euāgelij respectu legis. q: lex euāgelij ē charitatis: lex vo vetus fuitutis Rom. viij. Nō accepistis spm fuitutis i timore: ꝫ accepistis spm adoptōis filiox dei: hoc ē spm charitatis: quā filius ad patrē hīe dz: sic dic. z onus meum leue. Aug⁹. ō vbis dñi. Charitas oia sena z imania: id ē magna facit lenia. j. Corinth.xiij. Charitas oia suffert. Hiero. Amāti nihil ē difficile. Ipe ḡ saluator vltra vires hūanas nulli aliqd ꝓcepit: vltra ḡām suam benivole tribuit: vt q̄ grauia vident leuia fiant. Imitemur ḡ xpm sicut hortat i pūti eoz aliquib⁹ laborib⁹ z virtuosis opib⁹ reqrem⁹: z gloriā suā obtinebim⁹ i futuro. Hāc sctūs Mathias adepti⁹ ē. vt ptz i ei⁹ legēda.

¶ Nota sup euāgeliū. Nemo novit.

Nota hic lucidētalr sup illud euangeliū. Nemo novit prēz nisi fili⁹. ¶ Ad dei cognitōz possumus venire p septē qualitates. Primo p naturalē instinctū cum eū cognoscim⁹ summū bonū z fontē oīm rex. sicut agnus ex naturali instinctu matrē i balatu cognoscit: sic i lumie rōis i quo creati sum⁹ ad imaginē z silitudinē dei. Ps. xlij. Signatū ē sup nos lu. vul. t. do. i. naturalis ratio cognoscēdi deuz. Et sic nemo excusat. Sic pbi eū cognouerūt vt summū bonū: ꝫ nihil aliud inestigare potuerūt. z sic vbi iceperūt: ibi finierūt Roma. j. Qui cū deū cognouerūt non sicut deū gl'ficauerūt: z euanuerūt in vanitatib⁹ suis. ¶ Scdo p gr̄e infusionē. Nō sicut hō i splēdore solis cognoscit colores differre abinicē: sic p infusionē diuine gr̄e cognoscim⁹ quātū creator differt a creatura: z ecōtra. sic oriēs ab occidēte. ō q̄ Eph.v. Eratis aliq̄n tenebre. s. añ infusionē fidei: nūc aūt lux i dño. Ps. In lumie tuo. s. infuso: videbim⁹ lumē. s. cēntiale. ¶ Tertio deū cogscim⁹ p āgelicā revelatōez. sic hō p nūcios cogscit negocia. z sic āgeli sc nūcij dei. Rych. Angel⁹ ē divin⁹ nūci⁹ p quē divinā volūtatē agscim⁹. Iz nō visibilr: tū invisibilr. ex q̄ ei officio nob revelat agnitōz dei. Mā sic dic Dyoni. Angel⁹ ē mānifestatio divini lumis. Et sic cognouerūt deū ātiq̄ pres abrahā: ysaac z iacob. q̄bus mltoties angeli dei visibilr apparuerūt: z docuerūt eos de deo z ō celestib⁹. ¶ Quarto deū cogscim⁹ p hūanā eruditōez: sic discipuli lrās a mgris discūt. Ps. Auribus nris audivimus: pres nri annūciauerūt nobis opus qđ operatus ē i nob. opus creatōis. gubernatōis. gl'ficatōis: z sic ō alijs. Iz heu pl'es eruditionē hmōi nō suscepert: nec aliqd p deo sustinuerūt nec hodie sustinēt. Ps. Noluerūt itelligere vt bñ ageret. Nolūt tales seipos nec deū cogscere p eruditōz: z sic nec de⁹ eos cogscit p approbatōz. ꝫ dic eis Mat.xxv. Discedite a me: nescio vos. Job.x. ego cogsco oues meas: z cogscūt me mee. ¶ Quito cogscim⁹ deū p creaturaz ꝓsideratōz Ro.j. Invisibilia dei p ea q̄ facta sc itellecta ꝓspiciunt. Et.j. Cor.xiij. Videm⁹ nūc p speclm z i enigmate. Augus. ō ci. dei. Per speclm. i. p silitudinē creaturarū cogscimus deū. qz i creaturaz videmus vestigia dei. Sic dī Sap. xiij. A magnitudine speciei creature cognoscibilr poterit eoz creator itueri. Sic sancta Katherina cognouit. ¶ Sexto deuz cognoscimus p scripturaū inspectōem. sicut homo vultuz in speculo. Sanctus Tho. parte. j. q. j. art. ix. Maior noticia de deo non habetur in ha vita q̄m in sacra scriptura. Gregorius. Sacra scriptura est q̄dam speculū quod oculis mētis ꝓponitur: vt iterna facies videatur. Ideo dic ipse saluator Jo. vij. Scrutamini scripturas in quibus putatis habere vitam eternaz: z testimoniū hīe de me ꝛc. ¶ De

ptimo p miraculoz opatõem. sicut sapiẽs cognoscit aiaz suã p opatõez potẽtiaz. s. p itellectũ z memoriã q̃ coḡscit se hñe aiaz rõnalẽ z differre a brutꝫ Et sic nos cuz audim⁹ miracla p̃ naturã ꝛc. bñ cognoscim⁹ ℞ a ꝺo fieri: cũ id natura nõ pokit opari. z sic xp̃s dixit ꝺ iudeis Joh. v. Si opa nõ feciss̃ q̃ nemo ali⁹ fecit pctm̃ nõ hñent. nũc aũt excusatõez nõ hñt. s. ꝺ pctõ sue infidelitatis. Sic ḡ talib⁹ modis possu m⁹ puenire ad cognitõez. s. gratuitã dei i pñti: z mereri vt ip̃m agnoscam⁹ deniq̃ p gl̃az i futuro. Sũt tñ aliq̃ q̃ hic deũ nõ cognoscũt. s. p grãz: neq̃ i futuro p gl̃az. ¶ Et taliũ etiã septẽ sũt genera. Primi sunt iniq̃. Iniq̃tas em̃ ẽ puersio naturalis ordinis. Isa. j. Ve gẽti peccatrici z pplo graui iniq̃tate: semi nequã z filijs sceleratis. Subdit. Hos cognouit possessorẽ suũ: z asin⁹ p̃sepe domini sui. Isrl autẽ me nõ cognouit: z pplus me⁹ nõ itellexit. Ps. Obscuratũ ẽ insipiẽs cor eoz. ¶ Scõi sũt ingrati q̃ grãs nõ agũt ꝺ infusiõe gr̃e Ro. j. Qui cũ deũ cognouerũt: nõ sicut deũ gl̃ificauerũt. Herñ. Ingratitudo ẽ vẽt⁹ vrẽs exiccãs fõtẽ pietatꝫ ¶ Tertij sũt inobediẽtes: nolẽtes audire p̃dicatõez vñ deũ possent cognoscẽ Hiere. vij. Audite vocẽ meam z ero vobis de⁹. Subdit. Et nõ audierũt neq̃ iclinauerũt aurẽ suã: ꝫ abiert i voluptatib⁹ suis. ¶ Quarti icredulj nõ credẽtes sacre scripture. sic fuerũt hoiesꝛe Noe Genẽ. vj. Noe cẽtũ ãnis archã edificauit z i edificatõe p̃dicauit hoibus vt cessarẽt iniq̃ agẽ z ira dei euadere: ipsi subsanauerũt eũ. z sic cũ securissimi eẽnt venit diluuiũ. Sic dr nobis Mat. xxiij. Sicut fuit i dieb⁹ Noe: ita erit aduẽt⁹ filij homis. ¶ Quinti sũt mũdi amatores: q̃ pl⁹ amãt corpis affectũ q̃z aiaz Ro. j. Seruierũt poti⁹ creature q̃z creatori. Jõo Isa. vj. Exceca cor populi hui⁹: vt videntes nõ videãt: z audiẽtes nõ itelligãt. ¶ Sexti sunt iuidi p̃ malicia Sap̃. v. Excecauit eos malicia eorum. ¶ Septimi sunt iduratj: q̃s nec scriptura sacra nec miracla illumiare pñt. ꝺ q̃b⁹ Hiere. v. Induruerũt supra petrã corda eoz. Ps. Ipsi nõ cognouerũt vias meas: si. i. nõ itroibũt i reḡez meã.

¶ Itẽ nota volẽs ex ℞ nõbili ꝑmonẽ facẽ possꝫ sic scribẽ. Nemo p̃ez nouit nisi filj⁹. ¶ In sũma ꝟbo ruz ip̃e saluator duo inuit. Prio insinuat quõ patrẽ celestẽ nemo nouit: ibi. nemo. Scõo specificat q̃l⁹ ip̃e solus filj⁹ spãl⁹ p̃gscit: ibi. nisi filj⁹. Nota q̃ dr̃uplex ẽ cognitio. s. gratuita. gl̃iosa. natural. z pfecta. ¶ Nota sup illo ꝟbo. Cõfitebor tibi p̃. dicit glo. sup Apoc. triplex ẽ pfessio. Pria pcti. j. Corinth. xiij. Nõ p̃fundaris p̃fiteri pctã tua. Scõa ẽ fidei. Ro. x. Corde creditꝫ ad iusticiã: ore aũt fit cõfessio ad salutẽ. Tertia ẽ pfessio laudis siue grãrũ actõis Eccli. lj. Cõfitebor tibi dñe rex: z collaudabo te deũ saluatorẽ meũ. Et sic accipit hic. ¶

Nec autẽ cõfessio p̃mo ꝺr fieri cũ vocali exp̃ssiõe. qr non solũ habem⁹ a deo sp̃m: ꝫ etiã corp⁹ igitꝫ ꝛc. Notat hoc i ꝟbo cõfitebor. s. corde z ore. Scõo cũ recta intẽtõe: z tãgitꝫ ibi cũ dr̃. tibi. i. ad honorẽ tuum: nõ ad fauorẽ hoim vl̃ ad lucrũ t̃renũ. Magr̃ in. ij. dist. xl. Actus simpl̃r mali sunt q̃ quersaz bñt intẽtõez. Tertio cuz filiali dilectõe. z notatur i hoc ꝟbo pat. cui tenemur filialẽ dilectionẽ quam rect̃rit a nobis Malach. j. Si ego pat̃ sum ubi ẽ amor tuus: Et tangit ibi: domie. Quarto cũ magnificẽtiali honore: cuz dr̃. celi z terre. Summ⁹ honor z magnificẽtia i diuia laude ẽ cognoscere deum creatorẽ eẽ visibiliũ z inuisibiliũ. Grego. xviij. moral. Deus nõ idiget laudibus nostris: tamẽ p̃opter nos vult laudari vt nos p̃ficiam⁹. Quito cuz bñficiali cõmemoratõe. Et tangit ibi cum dr̃. abscõdisti hec a sapiẽtib⁹: z reuelasti ea paruulis. Ambros. sup Luc. Nihil deo p bñficijs possum⁹ magis facere nisi q̃ grãs agamus. Sexto cum mẽtali exultatõe Luc. x. Exultauit i spũ nobis i exẽp lr̃. Ps. Psallite dño i letitia. ij. Cor. ix. Hylarẽ datorem diligit deus.

¶ Sermo lxvij. ¶ Ad idẽ.

Venite ad me oẽs qui laboratꝫ z onerati estis. discite a me q̃ mitis sum z hũilis corde: z inuenietis requiẽ animabus vr̃is. Matb. xj. In summa ꝟbo r apte saluator tria p ordinẽ oñdit. Primo laboratꝫ ad se venire inducit: ibi. venite. Scõo formã ip̃m imitandi eis ꝓponit: ibi. discite a me. Tertio mercedẽ laboris z imitatõis ipsis p̃mittit: ibi. z inuenietis req̃em animab⁹ vr̃is. s. hic i p̃scia z post mortẽ i ẽna gloria. De p̃mo dr̃. Venite ad me oẽs q̃ laboratis. Dr̃ em̃ Hugo ꝺ sancto vict. Est labor i vitijs: requies i virtutib⁹. ¶ Nbi tamẽ sciẽdum q̃ triplex ẽ labor. Est labor i vitijs. labor p̃nitẽtie. z labor cõtra vitia. Et p̃m hoc triplices sunt laboratꝫ: oẽs tñ tales ex benignitate sua vocat. ¶ Prim⁹ labor ẽ i vitijs: z sunt tales qui sic laborãt i vitijs vt eoz pessima desideria compleãtur. ille ẽ iniqu⁹ Hiereñ. ix. Vt iniq̃ ageret laborauerũt. Sic laborat supbus in supbia. auarus i auaricia. luxuriosus in carnis cõcupiscẽtijs. gulosus i crapula. iracũdus in ira. z sic de alijs. Grego. i moral. Quid em̃ i hac vita laboriosius q̃z terrenis z carnalib⁹ desiderijs estuare: aut q̃d quieti⁹ q̃z nihil hui⁹ secli appetẽre: Hinc ẽ q̃ israeliticus populus custodiã sabbati accepit munere Exoꝺ. xx. Egyptus ꝟo multitudine muscarũ fuit p̃cussus. Et populus qui deũ sequit habet requiẽ mẽtis. egyptus ꝟo. i. mũd⁹ muscis plenus: hoc ẽ iniquitatib⁹. Musca est inquietũ aial. z sic peccatores desiderijs inq̃etãtur Eccls. x. Musce morietes p̃dunt suauitatẽ vngẽti. i. cogitatões crimiose q̃ in aia nascũtur suauitatẽ spũs p̃dere faciunt. Et si he musce. i. cogitatões iniq̃ p̃dunt suauitatẽ spũs: q̃to magis ꝟba z opatões. Et sic i talibus laboribus laborãtibus implet illud Sap̃. iij Labor eoz sine fructu. imo z cum dãno. Dñ Ro. vj. Quẽ fructuz habuistis i quib⁹ nũc erubescitꝫ Stipẽdia pcti mors. Hi merito pñt p̃ri illo Ju. v. Per totã noctẽ laborantes nihil cepim⁹. Nocte laborãtes nihil cepim⁹. Nocte laborat q̃ pctis insistit. isti nihil boni acq̃rũt. qr tot⁹ onerosus ẽ eoz labor z penosus Eccls. x. Labor stultoz affligit eos. s. nõ tm̃ i pñti: ꝫ etiã i futo. Et iõ tales ex benignitate sua vocat ab hmõi laboze dicens. Venite ad me oẽs q̃ la. z one. es. p̃s. xxxvij. Iniq̃tates mee supgresse sũt ca. meũ: z sic on⁹ graue grauate sunt sume. Reuera graue. q̃d grauj⁹ z onerosi⁹ pctõ: Jõz nec celũ nec terra nec gadisus portare potuit. Ab

eo igit labore peccati vocat: & refectionē pmittit dicens. Ego reficiā vos. s. hic sacrali aut spūali refectōe: & deinceps celesti i futuro. Hz heu mime aduertunt hoc carnales homies: & stultiores brutis se in hoc oñdūt. Uñ Hymō de cassia dic. Talia onerifera q̄rūt iuxta nature instinctū opprimētib⁹ onerib⁹ releuari. ꝛ boibus nulla onera grauiora nisi ista q̄bus se spōte onerauerūt i aia. nec tñ illa deponere curāt: ꝛ vt dr Prouerb. ij. Relinquūt iter rectū & ambulāt vias tenebrosas. letātur cum malefecerint & exultāt i rebus pessimis. quor finis interit⁹ eē. Scōus ē labor, pvitijs. s. extirpandis. & b fit i vera pnia: ad quā ipe saluator hortat Luc. iij. Facite fructū dignos pnie. Ro. vj. Sicut exhibuistis mēbra vīa seruire imūdicie & iniq̄tati ad iniq̄tatem: ita & nūc exhibete mēbra vīa seruire iustitie i sanctificatiōne Deut. xxv. Scom mēsuraz delicti erit plagar modus. Hab. xj. Per q̄ q̄s peccat: p hec & punit. Apoc. xviij. Quātuz glorificauit se & i deliciis fuit: tantū date illi tormētum & luctū. Hz heu hūc laborē multi pretēnūt: potiꝰ volūt eē ociosi. ido in eis suo tēpore iplebit illud ps. In labore hoim sunt: ido cū homibꝰ nō flagellabunt. Glo. ꝛ cū de mōibus Certiꝰ est labor cōtra vitia. ille labor est gloriosus. q̄ coronat laborātē. Joh. j. Thi. ij. Labora vt bonus miles. s. ad suppeditāduz inimicos Et subdit. Nemo cñ coronabit: nisi q̄ legitime certauerit. Joh ps. Virtilit agite & cōfortet cor vīm: & sperate i dño. Eccli. vl². Opami opus vīm añ tps: & dabo mercedē i rēpore suo. Dēs ḡ hmōi laborātes vocat: dicēs. Venite ad me oēs. Et hoc quo ad pmū. Dixi scō formā imitādi ipm eis ꝓponit cum subdit. Discite a me: q̄ mitis sum & humilis corde. Aug⁹. ō vbis dñe. Nō dic discite mortuos suscitare. nō demones effugare. nō sup mare siccis pedib⁹ ābulare. q̄ dic Greg. iij. moral. Sāctitatē nō pbāt signa & miracula: ꝛ charitatis opa Et ḡ dic. Discite a me. s. facē & docē. q̄ mitis suz. s. exteri⁹ i moribꝰ. & hūilis corde: hoc ē vitatis iteri⁹ i mēte. ꝓpt illos ō q̄bus dr Eccli. xix. Est q̄ nequit se hūiliat: & iteriora ei⁹ sunt plēa dolo. Ergo vt illi pauli ō q̄bus Matb. xiij. Quicūq; hūiliauerit se vt puul⁹ ille: itrabit in reg. ce. Ex his ḡ supradictis vbis nobis a xpo tria imitāda ꝓponunt. s. mititas i psonatōe. hūilitas i cognitōe. & vitas i intētōe: sic de se dic. mitis sū & hūilis corde. mitis sū: q̄ nullū ledo. hūilis sum: q̄ nullū despicio. corde q̄ nullū decipio. Hunc sentētie pcordat Hab. dicēs. O Tria a saluatore discam⁹. s. vt sim⁹ mites moribꝰ. neminē ledam⁹. & nullū decipiam⁹. Primo docet nos mititatē. Hierony. Mititas ē animi dulcedo quā nulla vicit amaritudo. Sic dic Bonauē. Mititas hilitat aiz ad beniuolētiā & ad passiōis tolerātiā: & aduersitatis patiaz. q̄ ꝓpt iniurias nō turbat nec amaritudie cordis irritat. Meritū eius oñdit saluator Mat. v. dicēs. Bti mites. Aug. ō vita xpiana. Mites neminē ledūt nec vbis nec factis: ꝛ oibꝰ pdesse desiderāt. pmiū eor ē. ipi possidebūt terrā. De q̄ ps. Credo vidē. bōa do. i ter. vi. Aug. Ubi nullū malū erit: nullū bonū latebit. Hāc ḡ vtutē a xpo discē dēmꝰ: q̄ i seipo eādē oñdit. Ipe ei mitis fuit ad vba: ad vbera: & ad tormēta. Unde i ꝓcedēti fmōe. Et nota mites singlariꝫ tria dona recipiūt a vo. Primo ꝓfuatōez ab oi ipatia: ira & inuidia. Hoek. Mititas est sic antemurale i castro aie. oēs lapides duros vbos: oēs ictꝰ iuriē suscipit & i patia custodit. Exēplū. sicut vasa vitrea i re molli voluūtur vt a lesiōe ꝓfuētur. sic māsuetudo. Joh Eccli. x. Fili i māsuetudie tua aiaz tuā. Scdo mititas mltiplicat grāz. Declarat hoc Heinric⁹ ō firmaria. Sic rosa ad pūtiā dulcis rosis & feruorē solis nāl⁹ se apit: & ecōuerso ad frigidi vēti pūtiā se ipaz claudit. ita cor hūanū ex dulcore mititatis dilatat: & ad recipiēdū diuios influx⁹ capaci⁹ reddit. Sic dr Prouer. iij. Māsuetis dabit grāz. Gre. Sic ira perturbat hitaculū spūs: sic māsuetudo pparat & ꝓfuat. Tertio facit possidē trā. ō q̄ Deut. viij. Ducet te dñs i terrā bonā lacte & melle fluentē. p qō significat fruitio diuitatis & hūanitatis. Hāc terraz apte dñs his q̄ mites sūt pmittit: vt. s. declaratū ē. Scdo docet nos ipe saluator vt sim⁹ hūiles moribus. Hab. s. vt neminē ꝓtēnam⁹. Aug⁹. Si magn⁹ vis eē a mimo icipe: si cogitas fabricā magne celsitudinis ꝓstruē: inspice fūdamētū magne hūilitatiꝫ Gre. xxxiij. moral. Ad hunigenit⁹ dei fili⁹ formaz infirmitatiꝫ nr̄e suscepit: & p hāc nō solū visibiliꝫ: ꝛ etiam despect⁹ apparuit: vt de⁹ hūilis doceret homiez nō eē superbū. Ido Aug⁹. O hō puderet te imitari homiez hūilē: saltē imitare hūilē deū. Erubescat hō eē superb⁹ cuz hūil⁹ sit de⁹. Gre. xxxviij. moral. Sic superbia ē origo pditōis: ita hūilitas ē instrumētuz nr̄e redēptōis. Redēptor nr̄ magn⁹ manēs sup oia factꝰ ē pu⁹: hostis sup oia videri voluit elat⁹ eē. Ille dixit. In celū ascēdā. Ipe vo p ꝓphaz dixit. Repleta ē mal⁹ aia mea: & vita mea i inferno appropiabit. Ille dixit. Similis ero altissimo. Hic vo p ꝓphetā dixit. vmis sū & nō hō &c. merito dicē potuit. discite a me: q̄ hūil⁹ sū. Olteri⁹ sciēdū mlti sē gd⁹ hūilitatiꝫ q̄s discere debemus a xpo saluatore. Primꝰ grad⁹ ē volūtarie subeē maiori. Rom. xiij. Omis aia ptātib⁹ sublimiorib⁹ subdita sit. Discite a xpo q̄ dixit Jo. viij. Que placita sūt ei facio semp Jo. v. Nō veni facē volūtatē meā: ꝛ ei⁹ q̄ misit me pr̄is. Et b docuit nos p apl̄z Heb. xij. Obedite ꝓpositiꝫ vr̄is. ipsi ei quigilāt q̄si rōnē reddituri. p aia b⁹ vr̄is Scōus gd⁹ ē ō nobilitate generiꝫ nō superbire. & b docuit i icarnatōe Phil. ij. Exinaniuit semetipm for. f. ac. Aug. Erubescat superbire hūana infirmitas cū se deposuit diuia maiestas. Tertius grad⁹ ē ō diuitijs nō eleuari. Et hāc hūilitatē docuit i natiuitate: cū ille cui⁹ ē celū & tra elegit paupertatē: pauprime nat⁹ ē Lu. ij. Inuenerūt infātē pānis inuolutū: positū i psepio. O mlti homes oppositū faciūt: oñdētes se i diuitijs & vanitatib⁹ suis Quart⁹ ē se vilē fuitorē reputare. Hūc gradū docuit cū circūcidi & i tēplo pūtari voluit: & sic tāq̄ pctōr apparere q̄ nullū vuln⁹ pcti habuit: nñ ligaturā vulneris nō refugit nobis i exēplu. Quint⁹ q̄ ab aliis vilis reputari vult. Heñ. Vere hūilis nō vult tm hūilis dici: ꝛ etiā vilis cū b reputari. Hūc xpus docuit i suo baptismate: vbi veit ad Jobez tanq̄ qui baptismo idigeret: ab eo baptizari voluit ac si minor eo eēt. Et nota de hac mētali humiliatiōe q̄ si quis se aliis viliorem reputat, dicit sanctus Tho.

de hoc merito fieri habz in eo cognoscit. Primo cū videris aliq̄d bonū in primo qō z in te nō scis hꝛe. tūc ex hūilitate debes te illi sbijcere. Scōo cū cognoscis aliquē defectū in te quē in alio nō cognoscis tūc itez ex hūilitate debes te ei sbijcere. Tercio si tales nō scias i manifesto signo te pfulgere nō posse debes cogitare q̄ aliq̄ bonū latet i eo qō tu nō pcipis. Et sic itez debes teipsuz vilioꝛē reputare ꝫ reuera nonūcꝫ euēit q̄ qs in se occlte habeat q̄ ille q̄ magne reputatōis ē nō hz. Et sic dic̄ Chrisꝰ. Qui vere hūilis ē sp indignioꝛē se aliis reputat. Sz beu aliq̄ sūt q̄ bene se viles dicūt ꝫ reputari nolūt neq̄ audiri ꝛc̄. Et ꝫ sp est q̄si latēs signū supbie. Sex tus gdus est inferiozes nō ptenere. ꝫ eis hūiliter se subijcere. Hāc hūilitatē xp̄s in duodecio āno etatis sue docuit cū pentib⁹ suis sbdit⁹ erat. vt Lu. ij. Descēdit cū eis in nazareth z erat sbdit⁹ illis. Her. Quis q̄b⁹. deus hoib⁹. cui angeli fuiūt. cui pncipat⁹ z ptātes obediūt subdit⁹ erat marie z ioseph hoib⁹. Septim⁹ gdus est hūiles hoies ex coꝛde diligere. Ecci. xiij. Omne aial diligit sibi sile. hunc hūilitatis gduz xp̄s docuit cū hūiles piscatoꝛes in discipulos familiares sibi elegit. vt ptz Matb. iiij. Marci. j. z Luce. v. Octau⁹ gdus est honoꝛē impendēdū fugere. hūc docuit nos tpe pdicatōis sue cū signis z miraculis clarescceret. z indei vellēt cuz facere regē. Joh. vj. ipe fugit ab eis. absc̄dit se. noluit sustinere humanū honoꝛē ꝛc̄. Nonū signuz hūilitat⁹ est honoꝛē impēdendū phibere. z sic xp̄s Marc̄. ix. surdo muto sanato phibebat ne cui diceret. sil⁹ Mat. viij. lepꝛoso curato dixit. vade nemini dixeris. Etiā in trāsfiguratiōe Mat. xvij. Nemini dixeritis visiōez hāc. Et sic nos docuit Mat vj. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. Qui se laudari desiderat supbū se esse demōstrat. Decim⁹ gdus est de oblato honoꝛe dolere. z sic xp̄us in die palmaꝝ cū magnus honoꝛ esset sibi exhibitus fleuit Luc̄ xix. z sic nos. Chrisꝰ. sup Mat. Sapiēs dū laudat in facie flagellat in coꝛde. Unde cimus gdus qū qs vilia officia exercere nō ptenit. hūc gdū xp̄us docuit in pedū ablutiōe. Hꝛ autem hmōi exercitia signa sunt vere hūilitatis habet de pe. di. ij. si quis. vbi dicit. Exercitia hūilitatis sunt se subdere viliꝛibus officijs. z sic christus docuit. Ipe cū discipulis suis pedes lauissz Joh. xiij. dixit Exemplū dedi vobis quēadmoduz ego feci ita z vos faciatis. Mat. xx. Filius hois nō venit ministrari ꝫ ministrare. Duodecim⁹ gd⁹ est patiēter pati z ptemni. Hūc gdū habuit xp̄s. vt ptz in multis locis euangelij. Mat. xiij. Nonne est hic fabri filius. Joh. viij. Testimoniū tuū nō ē vez. Et itez Nōne benedicim⁹ nos q: samaritanus es z demonium habes. nob⁹ in exempluz. Eccli. ij. In doloꝛe sustine. in hūilitate patiētiā habe. Sic in igne pbat aurꝛ sic hoies in camino hūiliatiōis. Tredecim⁹ grad⁹ est nō solū patiēter ꝫ gaudenē pati. hūc gduz habuit z docuit in passiōe. Heb. xij. Proposito sibi gaudeo sustinuit crucē. z apl⁹ Act. v. Ibāt apli gaudētes a pspectu cōcilij qm digni habiti sunt p nomine xp̄i cōtumelia pati. sic veri hūiles. Grego Qui gl̄iaz nō q̄rit nec ꝛtumeliā sentit. Aug. Ples sunt q̄ volūt hūiles videri. pauci vero contemni

Quartusdecim⁹ gd⁹ vilē se ex coꝛde pfiteri. Isa. xlvij. Narra si quid habes vt iustificeris. Eccli. iiij. Nō pfundaris p aia tua dicere vez. Quintusdecimus gd⁹ est doloꝛ. s. qū homo est cā sue destitutōnis. Michee. iiij. Dole z satage filia syon q̄si parturiēs q̄ nūc egrederis de ciuitate. z habitab in regiōe z venies in babilonē. i. domū pfusiōis ꝛc̄. Hi q̄ sūt grad⁹ vere hūilitatis. dyonisi⁹ de angelica hierarchia. Quāto q̄sq̄ hūilioꝛ esto tāto deo ppiqoꝛ Amb. sup bti immacłati. Quāto q̄sq̄ abiectioꝛ i ꝺ secło tāto magis exaltabit in futuro. Naz p q̄t gd⁹ hūilitatis q̄s descēdit p tot ibi ascēdit. Ideo Isi⁹. Descēde vt ascēdas. sic saluator. Discite a me quia mitis sum z hūilis coꝛde z inuenietis req̄m aiab⁹ vr̄is. s. hic z in futuro. Hic tercia ps pncipalis tangitur quam breuitatis causa pretermitto.

Sermo lxviij. Ad idem

D dñe qui nosti coꝛda

t ostēde quē elegeris. Act. j. In summa p̄sentis epl̄e duo breuissime tāgunt. Prio ponit inde puaricatio z ei⁹ punitō. ibi. Exurgēs petr⁹. Scōo subiūgit matthie approbatio z ei⁹ electio. ibi. tu domine q̄ nosti coꝛda. vel ibi. statuerūt duos ꝛc̄. De pmo dicit. In dieb⁹ illis. s. in tpe medio inter ascēsiōez domini z pēthecostes. tūc exurgens petr⁹ tāq̄ pncipalis z caput alioꝝ in medio fratꝝ z discipuloꝝ q̄ tāq̄ fratres mutuo se habebāt Erat aūt Fe turba hoim. cxx. z dixit. s. petr⁹. Viri frēs oportet impleri scpturā quā pdixit spūssanct⁹ cui⁹ verbū nō pōt esse falsuz. q: spūs veritatis est. per os dauid de iuda q̄ fuit duꝝ eoꝝ q̄ apphēderūt ihm q̄. s. iudas pnūerat⁹ erat in nobis. i. vn⁹ ex. xij. apl̄is. z sortit⁹ est sortē ministerij hui⁹. i. dignitatez apl̄icā quā nō habuit a casu vel a sorte ꝫ p xp̄i electiōez. Joh. vj. Nōne ego vos. xij. elegi z vnus ex vobis est diabol⁹. Sors em̄ aliq̄n accipit ꝑ pte. et sic accipit hic. q: in pte apl̄oꝝ vocat⁹ est. Et ꝺ q̄dez possedit agꝝ de mercede iniqtatis. i. possideri fecit ab alijs q: xxx. denarios q̄b⁹ xp̄m vēditerat in tēplū ꝓiecit. ex q̄b⁹ pnceps sacerdotū emit agꝝ p sepultura pegrinoꝝ. vt hꝛ Mat. xxvij. Consequenter nūc innuit causas depositionis iude. Ubi nota pl̄ib⁹ ꝺ cāis plat⁹ deponi pſuenit. z sic iudas Prio ppt notoꝛiū homicidiū immanitatē. i. crudelitatē. Et sic iudas mal⁹ plat⁹ homicidiū ꝓmisit q̄n dei filiū occidi. procurauit. Et ꝺ homicidiū fuit notoriū Nō dī in textu. Et notū factū est oīb⁹ habitātib⁹ in hierl̄m. Notoriū fuit homicidiū iude trib⁹ mōis. Prio p psumptōz violētā. Nā si fu⁹ cuz inimicis capitalib⁹ dñi sui ꝛcilio secretū iniret ꝑsumeret ꝛ fun̄ q̄ mortē dñi sui machiat⁹ fuissz. Inimici em̄ capitales xp̄i erāt scribe. pharisei ad q̄s p rexit z ꝛciliū cū eis iniuit. Mat. xxvj. Abijt vn⁹ ex xij. ad pncipes sacerdotū. z ait. Quid vultis mihi dare z ego vobis eū tradā. Scōo fuit notoriū p facti euidētiā. q̄n venit turba cū gladijs z fustib⁹ ad capiēdū ihm. tūc nō potuit aliq̄ tergiuersatōe celari. Tercio fuit notoriū p cōfessiōz ppam. Mat. xxvij. Peccaui tradēs sanguinē iustū Et ista pfessio facta est in iudicio coꝛā pncipib⁹ sacerdotū z senioribus qui fuerūt iudices ppli. Scōo plat⁹ pōt de-

poni ꝓpter hereticā prauitatē. Sic iudas a fide xpi ꝓuaricat⁹ fuit. tāgit ḥ in lra cū sequit. accipe locuz misterij hui⁹ de q̄ ꝓuaricat⁹ est iudas. Ipe em̄ recessit de lumie fidei ad tenebras infidelitatis. Jō xps post suū recessuz dixit. Nūc clarificat⁹ est filius hoīs Joh. xiij. Nā cū ille mal⁹ erat cū bonis sic cozp⁹ cū colūbis. tūc collegiū apl'oz nō erat pfecte clarū. z sic dz ibidē. Erat aūt nox q̄n recessit ad significādū infidelitatē suā Tercio pōt deponi ꝓpter simoniā ca prauitatē. z sic iudas q̄ vendit spūale. i. xpm ꝓ tē pali. z Mat. xxvij. Acceperūt. xxx. argēteos pciu appciati a filijs isrl ḥ notat i textu cū dr. et ḥ possedit agz de mercede inīctaz. Nota sunt q̄dā diuina. scz spūssancti dona vt peccatoz remissio miraculoz opatio. z hmōi. Sūt q̄dā spūalia. s. eccl'ie sacramenta. Sūt z q̄dā spūalib⁹ annexa sic ius patronat⁹. Vēdē ḡ spūalia ānexū ē simonia magna. vēdē spūale puz ē simonia maioz. ḥ vēdē diuina ē maxia simōia In xpo aūt fuit aliq̄ totū diuinū qđ est el⁹ deitas fuit quoddā spūale puz qđ est el⁹ ania fuit q̄ddaz spirituale annexuz quod est eius caro. q̄ mediante aīa fuit annexa deitati z pīucta. Et sic iudas vēdidit oīa. ḡ pessim⁹ simoniac⁹. z p ꝓsequs dign⁹ dam natiōe z depositiōe. sbdit. Et suspēsus crepuit medi⁹. vt pena cozrūderet culpe. z diffusa sunt oia viscera ei⁹. Justū erat vt viscera q̄ tātā ꝓditionē ꝓcerāt enormiter devētre caderēt nec digna fuit aia exire p os illō qđ nouissime xpm indigne retigerat Et notū factū est oīb⁹ habitātib⁹ in hierl'm vt appellaret ager ille acheldemach. ḥ est ager sanguis. nūc adducit scpturas. Scptū em̄ in libro psalmorū est: Fiat ꝓmoratio eoz dekta z nō sit q̄ habitet in ea z in epatū ei⁹ accipiet alter ḥ scribit ps̄. cviij.

¶ Nota psalmista tria ponit de iuda. s. depositōnē depositiōis rōnez. eternā punitiōez. Depositiōem vbi dic̄. Fiāt dies ei⁹ pauci. Nā xps elegit iudā in discipulum de mōo. tādez de discipulo in apl'm. tādem de apl'atu in ꝓcuratorē. ḥ in hoc triplici statu fuerit dies eius dies pauci. Sēz di. miz est q̄ xps dei sapiētia q̄ nec fallere nec falli pōt elegit iudaz in ꝓsortiū discipuloz z pastorē ouium quē sciebat futurū lupū rapacē. mirabilius q̄ fecit eū apl'z quē sciebat futuz ꝓditorē suū. mirabilissimū q̄ fec eū ꝓcuratorē quē sciebat furē esse. q̄re fec hoc: Ad det xps posuit eū in ꝓsortiū discipuloz z pastorez ouiū suaz m'tiplici rōne. ¶ Prio ad oñdēdū q̄ in hoc mōo mali sp sūt pmixti cū bonis. i. celo tm̄ boni sunt. i. in ferno tm̄ mali. De q̄ Gre. et hr̄. xxiij. q. iij. hec aūt vita. vbi dic̄ Hec aūt vita q̄ inter celū et infernū sita est sic in medio sbsistit ita vtraq̄ ptiū cines ꝓmūiter recipit. Et itez idez dic̄. xx. moza. In eccl'ia est sic in area vbi sūt triticū z palee. ¶ Scōa ratio ad oñendū q̄ boni ꝓpter malos nō sunt deserēdi. sicut aliq̄ temerarie iudicātes vnā totā ꝓgregatiōez quipēdūt. ꝓpt vnū malū. De qb⁹ Aug. in li. de baptismo. z hr̄. xxiij. q. iij. c. quāt⁹. Quāt⁹ arrogātie tumoz est q̄nta hūanitatis z leuitatis oblīuio. q̄nta iactātia vbi qs se facē credat qō nec apl'is ꝓcessit domin⁹. vt zizaniā a frumēto putat se posse discernere. Non sunt ergo diiudicādi nec spernendi. exēplo xpi. Joh. vj. Nonne. xij. elegi z vnus est diabol⁹. Jō Aug⁹. de verbis dñi. vt hr̄. xxiij. q. iij. tu bon⁹. Tu bonus tolera malū. nā xps iudaz quē furē sciuerat esse toleravit z ad pdicandū misit. eiq̄ cū alijs eucharistiā dedit. Idez sup Joh. habet in cano vbi ꝺ. c. q̄d ergo. Quid ergo voluit dñs noster ibs fratres mei ammonere eccl'iaz suā. q̄ vnū perditum inter. xij. habere voluit nisi vt malos tolerem⁹ ꝛc̄. Idcirco dicit Gre. ibidē in cano. c. hec aūt vita. inter cetera. Si boni estis q̄diu in hac vita subsistitis eq̄nimiter tolerate malos. Naz q̄s malos nō tolerat sibi ꝓpi p intollerantiaz testis est q̄ bon⁹ nō est. Sed q̄re voluit eū eligere in apl'm quē sciebat furē z futurū pditorē suū. Ratio pria est vt inde bonū eliceret. Aug. in enchiridion. Dipotēs deus cū sit summe bon⁹ nō sinit aliq̄d malū esse in suis opibus nisi bonū eliceret. Idē. Melius iudicauit de malis būfacere q̄ malū nō pmittere. Scōa ratio. vt vanā fiduciā amputaret. Aug Nemo securus pōt esse in hac vita que temptatio noiat. vtrūq̄ pōt fieri ex deteriori melioz. z ex melioi deterior. Gerū. Nusq̄ securitas fratres mei adest. Ada cecidit in paradiso de loco voluptaz. Judas in mūdo de scola saluatoris. Gerū. ad eugenium papam. Noli nimis credere affectui tuo. nihil bonū fixū aio qō nō negligēcia z tpe abolescat. Idcirco. j. Choz. x. Qui existimat se stare videat ne cadat Item voluit xps iudā facere ꝓcuratorē quē sciebat furē. Prio vt tpalia ꝓtenenda et villa esse demōstraret. Gre. Cōtemptibilia ꝓptibilib⁹ dāt Xps em̄ in hac vita habuit cozpus z aniaz. habuit matrē z eccl'iaz. habuit q̄ndā psonā p ex pēditiōe pecunie. ea q̄ charioza habuit charioribus custodibus dereliq̄t. Mrez vero z eccl'iam charioz⁹. s. matrē iohāni. eccl'iam petro tradidit. aniaz vero charissimā pri ꝓmēdauit. pecuniā vero ꝓtemptibilē z vilissimā reputauit quā iude ad custodiā dedit. Scōa rō vt custodiā rex tpaliū signāter p dilectionē piculosaz oñderet Ecce modica pecunie ad ministratio fuit iude eterne dānatiōis occasio. Hier. Dis ꝓgnoscere q̄s piculosus sit amor habēdi pecuniā. Nā ille amoz fecit iudā xpi, pditorem stultuz mercatorē Eccl'i. x. Nihil. iniquius q̄s amare pecuniā. Juar⁹ aiam suā venalē hz. Eccl'i. viij. Multos pdidit auz z argentū. Hiero. Quādo audimus iudā tradidisse xpm ꝓpter pecuniaz z impiū discipulū cōdemnam⁹. ꝓpio nos gladio cōfodim⁹. O quāti iude iudā damnant. Hiere. vs. Ā minio vsq̄ ad maximū oēs auaricie studēt. Idcirco. j. Cho. iij. Querit inter dispēsatores q̄s fidelis inueniat Lu. xij. Quisputas fidelis fu⁹ z pudens. ¶ Nota tribus modis pōt dispēsator eē malus Primo ininste rapiēdo. Habacuc. ij. Ve q̄ multiplicat nō sua. Aug. Si tenes obuluz ininste teneris a dyabolo. Scōo auare retinendo. Chrisō. Dispensatores diuitiaz sum⁹ non dñi. sicut dives de q̄ Lu. xvj. domin⁹ fuit diuitiaz. nec tñ rite dñs ḥ potius fu⁹ z nō dispēsator. Tercio inspiēter expendendo. vt dives ille de quo Lu. xij. Anima mea epulare ꝓmede z bibe. Vel etiā villicus Lu. xvj. q̄ dissipauit bona dñi sui. Nos vero debem⁹ esse boni dispensatores. nostra dare z nō aliena rape. non

aliena retinere ꝫ large imptiri. Aug. Maledictus dispẽsator ꝙ est auar⁹ cũ larg⁹ est dñs eius Ad ꝓpositũ dicit in textu vbi ꝫ. Epatum eius accipiet alter. Nic. de lyra. Apl'at⁹ est epatus vbi t epi successores sũt apl'oꝝ. vt dicit Anacletus. t hr. xxj. di. in noua. vbi dicit. Apl'is decedẽtib⁹ in locũ eoꝝ surrexerũt epi. deinde. lxx. discipuli electi. quorum tipũ gerũt ipsi sacerdotes. Sic ergo dic. epatus. i. apl'atũ ei⁹. s. iude accipiet alter. Henera alter matthias fuit a iuda: nõ tm in psona ꝫ in vita. ille ꝑditor iste fidelissim⁹ ꝑdicator. ille sup⁹ iste hũilis t ꝓnus. ille lator pecunie iste ꝓtẽptor toti⁹ terrene ꝫbe ille a dyabolo possessus iste spũscto plen⁹. ille fili⁹ ꝑditõis iste filius eterne salutiõis. ille homicidij ꝓperrator iste aniaꝝ mortuaꝝ viuificator. illi⁹ visce ra fusa sunt ꝙ crepationẽ. istius viscera fundebãtur ad oẽs ꝙ ꝓpassiõeꝫ. ille desperauit iste ꝓfidit deo. ille uspẽsus manebat ad trabem. iste suspẽsus erat ad deũ ꝙ amorẽ. illi⁹ guttur erat ꝓfractũ ꝙ laqnei nodatoꝫ. isti⁹ guttur erat aptũ ꝙ fidei ꝑdicatõꝫ. ille scz iudas i aere interijt vt eẽt de cõsortio demonũ iste ꝙ fidẽ xpi mortu⁹ fuit vt eẽt in ꝓsortio ãgeloꝝ. Hec cre ꝫ alter iudas matthias vocari meruit. Propẽ qõ dixi scõo sbiũgit matthie approbatõ t eius electio. de q̃ subdit. Oportet ꝫ ex his viris qui nobiscũ ꝓgregati sunt in oi tpe q̃ nobiscuꝫ intrauit t exiuit dñs noster ihs incipiẽs a baptismate iohis vsq; in diẽ q̃ assũpt⁹ ẽ a nob ꝙ ascẽsionẽ testẽ resurrectõis eius nobiscũ fieri vnũ ex istis. ¶ Nota ex lra elicit q̃les dñt esse electores. q̃lis eligẽd⁹. q̃liter sit eligẽdũ. t ad q̃d sit eligẽdus. Quo ad ꝑmũ vicꝫ q̃ les. Ꝟnde ꝙ dñt hr̃e vnitatẽ t ꝓcordiã. qz ꝺ fuerũt cẽtũ t viginti viri t null⁹ discordauit. ꝫ cõi cõsensu ioseph t matthiã tãq; viros approbatos coã dño statuerũt. Hz heu nũc vix electores ꝑlatoꝝ sũt sine discordia. Scõo dñt hr̃e diligẽtiã ꝓuidã. s. iq̃rẽdo bonũ ꝑlatũ t vtilẽ. nõ amicos nõ ꝓpinq̃s. t sic ꝺ fecerũt. Tercio dñt hr̃e intẽtionẽ rectã vt nõ q̃rãt vtilitatẽ ipoꝝ ꝫ honorẽ dei. Jõ nõ est respiciẽda dignitas ꝓsone ꝫ ꝓsona dignitati. alias q̃rẽtes dignitatẽ ꝓsone t nõ ꝓsonã dignitati sunt silꝫ his q̃ ouibus deberent querere pastorem t querunt ouibus furẽ qui eas mactat. Quarto dñt hr̃e mẽtẽ deuotaꝫ vt imminẽte tpe electionis oꝛõibus insistãt. qz ois ptãs a deo est. Rom. xiij. Sic ergo fecerũt scti apl'i vñ dicit in textu oꝛãtes dixerũt. tu dñe ostẽde quez elegeris. ¶ Hic scõo aduertẽdũ q̃lis debeat ꝑlat⁹ esse q̃ eligẽd⁹ est. oñdit exemplo matthie. Primo ꝺz esse etate matur⁹. nõ ꝺz esse puer. naz ibi ex his viris notat. In puero nãq; ẽ vana lasciuia. Eccl's xj. Adolescẽtia t voluptas vana sunt. In pueris ẽ leuitas t incõstãtia Prelatus eñ eligit ad subditoꝝ informatiõeꝫ. iõ ꝺz hr̃e mox grauitatẽ Eligit etiã ad maloꝝ repssionẽ seu repbatiõeꝫ. iõ ꝺz hr̃e ꝓstantiã t firmitatẽ. ad Thytũ. ij. In oib⁹ pbe teip sum exẽplũ bonoꝝ opeꝝ in doctria t integritate t grauitate. Scõo nõ ꝺz esse alien⁹ ꝫ domestic⁹. notat. ibi. q̃ nobiscũ cõgregati sunt. Caput ꝓpriũ melius scit naturã sui corꝑis q̃ alienũ. amor eñ ꝑlati de collegio electi ad eccĩam est naturalis. alienꝫ o accidẽtal. nãlia immutabilia sunt. accidẽtalia vero ꝺz facili mutari pñt. Tercio nõ ꝺz esse neofitus. et notat cũ dr̃. In omni tpe. In ꝑlato req̃rit experiẽtia. hũilitas ꝺa. t auctas reuerẽda. Prelat⁹ autem neofitus est inexptus. iõ nescit se cõformare qualitatib⁹ sbditoꝝ. Eccl. xxxiij. Vir in multis cogitabit m'ta. q̃ nõ est exptus paucos recognoscit Etiã ꝑlatus neofitus possit fieri sup⁹ t elatus putãs q̃ eccĩa vel religio nõ possꝫ erigi sine eo. Jõ paul⁹. j. Thi. iij. Nõ suscipe neofitũ. ne insupbia elatus in iudiciũ diaboli incidat. Etiã ꝑlat⁹ neofitus possit a sbditis cõtemni t despici. t sic sua auctas posset minui t vilificari. sic accidit Joth. cui dixerũt sodomite Geñ. xix. Recede illuc. ingressus es vt aduena nũq̃d vt nos iudices? Quarto nõ ꝺz esse insci⁹ ꝫ doctus. t notat in ꝺ qõ dr̃. intrauit t exiuit inter nos dñs ihs incipiens a baptismate iohis. Ex ꝺ patꝫ q̃ fuit sapiẽs qz doct⁹ a doctore vitatꝫ. immo ab ipamet vitate. Ab illo de q̃ dicit apl's. Oẽs the sauri sapiẽtie t sciẽtie in eo sunt recõditi. ad Col. ij Et sic merito eligẽd⁹. Alia duo scz q̃lit̃ sit eligend⁹ t ad q̃d in seq̃ntibus epl'e verbis ꝓpendunt cũ sbdit cõcludẽdo. Et statuerũt duos Joseph qui vocabat Barsabas q̃ cognominat⁹ est iustus. et Matthiã. t oꝛãtes dixerũt. Tu dñe q̃ nosti coꝛda hoim oñde quẽ elegeris ex his duobus in locũ miſterij hui⁹ t apl'atus de q̃ puaricatus est iudas vt abiret in locũ suũ. t dederunt sortes eis. t cecidit sors sup matthiã. t annũeratus est cum. xj. apostolis.

¶ Sermo lxix. ¶ Ad idem.

Ors cecidit super ma

ſ thiã. t annumerat⁹ est cũ vndecim apl'is. Actuũ. j. ¶ Introductio Dicũt naturales ꝙ lux de se ꝓcit splẽdorẽ t splẽdor manifestat latẽtia t occulta. vt ptz de sole ad expientiam. Spũaliter ꝙ lucẽ intelligit xpus q̃ dicit Job. viij. Ego sum lux mũdi. t Joh. j. Erat lux vera q̃ illũinat oẽm hoiem venientẽ in hunc mundũ. Et notãter xps dicit lux. qz dic̃ Amb. in examerõ. Lux est pulcritudo ois visibl̃ creature t oi⁹ creaturꝫ dat pulcritudinẽ. Sic xps est pulcritudo oĩm creaturaꝝ. qz oẽs creature ab ipso hñt suã pulcritudinẽ teste Herñ. in soliloquio qui ait. Ab ipo est q̃q̃d habet pulcritudinis ois creatura t decoris. Tu solem claritate vestisti et clarior es sole. Et subdit. Quid est lux solis t decor omnis creature in comparatione tui nisi tenebre. ornasti celum sideri⁹ celum empireum angelis. aera volucribus. aquas piscibus. terram herbis t floribus. Hz nõ est his species neq; decor in mi compatiõe o fons vniuer se pulcritudinis iesu. Ab hac iocũda luce ihu xpo ꝓcessit splendor diuin⁹ q̃ manifestauit suos famulos quos elegit. vt legit de beato Gregorio. q̃ volens se latitare ne eligerẽt in papam. reuelatus est per lucidam colũnam e celo missam. Et sic beat⁹ matthias vt dicit dyonisi⁹. in lib. celestis hierachie Splendor diuinus affuit q̃ ostendebat ipsum assumendum in apostolum. et notat hic sors. de quo thema. ¶ In verbis premissis beatus matthias a duobus cõmendatur. Primo a celica electiõe. ibi sors cecidit. Scõo ab apostolica annũeratõne ibi et annumeratus est cũ vndecim apostolis. De primo dicit. Sors cecidit super matthiam. Dicũt na

turales.celū habet varias stellas.vt habek Genes xv.Suspice celum z numera stellas eius si potes q.d.ꝑ est tibi impossibile qꝫ soli deo possibile.ps. cxlvj.Qui numerat multitudinē stellaꝝ.Et cꝫis varias habet stellas inter illas habet singulariꝫ septem q dicunk planete. Inter illos quidā influūt mititatē.vt Iupiter.aliqui iracundiā.vt atu⁹nus. aliqui humilitatē. vt venus.aliqui iusticiā. vt sol. aliqui sapiam.vt mercurius. ¶ Spūal⁹.hic p celū intelligiꝫ btūs mathias q varijs virtutibus or natus fuit tāꝫ septē planetis.q virtutes in ſris hu ius nois mathias patēt. ¶ Prima lra q ornat hoc nobile nomē est m.z significat mititatē q est virt⁹ multū laudāda in platis.qz scribiꝫ Ecci.x. Sedes ducū superboꝝ subuertit.z mites sedere fecit ꝓ eis Idcirco xps platus platoꝝ hanc ꝑ alijs docuit di scipulos Math.xj. Discite a me qz mitis sum ⁊c. ¶ Scda virtus intelligiꝫ p scdam lram scz a.z significat austeritatē vite. Chrisſ. Circa vitā alioꝝ esto benignus z circa tuā austerus.audiēt te boies magna facientē z ꝓna mādantē. Et sic btūs mathias austerus fuit in vita ꝓpria.vt potuit dicere cū ap̄lo illud.j.Choꝝ.ix.Castigo corpus meū z in seruitutem redigo.z merito.qz dicit ap̄l's.j.Choꝝ.xv.Caro z sanguis regnū dei possidere nō pūt.i.carnal⁹ viuētes.Rom.viij.Qui ſm carnē sunt deo placere nequeūt.qz bſ Job.iiij.Deus spūs est.ergo ſm spm viuēs deo placet.eo q dī.j.Choꝝ.ij. Anialis hō nō ꝑcipit ea q̄ spūs dei sūt. Sic etiā austeritas pertinet ad platos. Dicit em Rich.de scō victore Sunt quidā q ita mites esse volūt vt devita subditorū nihil curāt.neminez corripiūt. Talis mititas nō est laudāda.qz xps platus olim platorū docuit i exēplo Luc.ix.de seruo inutili q receptū talentū posuit in sudario.q dicebat.sciebā qz hō austerus es.Math.xxv.Seruū inutilē ꝓjcite in tenebras exteriores.Et sic btūs mathias indurat⁹ dixit.Annūcio vobis qz viui in infernū descendetis.z terra aquit se z deglutiuit eos.vt legiꝫ in legēda.z sic fuit alter moyses Num.xvj.q datban z abyron rebelles terrā deglutire ꝓmisit.Quilibet ḡ platus nō solū dz esse mitis ſ etiā austerus. Figurak in throno salomōis.iij.Reg.x.in q sculpti erant duo leones vnus in apparētia z apparatu mitis.alter austerꝰ Et sic platus mitis esse debet bonis z rectis corde Ps̄i ps.cxxiiij.Benefac dñe bonis z rectis corde. Austerus malis Exoꝺ.xxij.Maleficos ne patiaris viuere sup terrā. ¶ Tercia lra huius nois est t. z significat timorē dñi.Exo.xviij.Eligе tibi viros timētes deū.Eccl.ij.Qui timēt dñm inḡrunt q̄ bñ placita sunt ei. Talibus em astat dñs. Ps̄.cxliij. Voluntatē timētiū se faciet. Hmōi fuit btūs mathias figuratus p abdiā.iij.Regū.xviij.q fuit prīceps i curia regꝫ ozie regꝫ iude.valde timebat deū z sic ipse. Propter qꝺ ps̄.dicit Constituit eū dñm domus sue.z principē oīs possessionis sue. Timētes ḡ dñm debēt esse plati.qz timor oēm negligentiā excludit.Eccles.vij.Qui timet deū nihil negligit.Sic ergo cū ipsi timerēt deū tūc timerēt a populo.Judith vlti.Qui timēt te magni erunt apꝺ te p oia. ¶ Quarta lra est h.z significat hūilitatez. Hec etiā virtus spāliter platis ꝓuenit.Eccl.xxxij. Rectorez te posui noli extolli ſ esto inter illos q̄si vnus ex illis.Ap̄l's Phil.ij. In hūilitate superiores inuicē arbitrātes.Eccl.iij.Quāto magnus es hūilia te in oibus.Nā tales exaltenk Ju.j. Deposuit potētes de se.z ex.hu.sic legiꝫ de saul.j.Regū.xv. Nōne cū parvulus in oculis tuis esses caput factus es in isrl'.Et sic supbus iudas deposit⁹ est.z hūilis mathias exaltatus.imo electus ad celestia regna ex humilitate cognoscit.vt dicit Greg.Euidētissimū signū reprobozū ē supdia.electoꝝ hūilitas. ¶ Quinta lra est.i.p quā significat iusticia.q̄ ē virtus vt dicit Amb.in lib.de paradiso.q magis alijs ꝙ sibi ꝓdest.z vtilitates suas negligit.cōia emolimēta ꝓponit.Et illa ptinet ad platos.q̄bus dī Sap.j. Diligite iusticiā q iudicatis terrā.Sic etiā dī Exodi.xviij.Eligeviros q diligūt iusticiā z odiunt auriciā.Cyprianus.Queꝝ bona in regno opak iusticia.Talis fuit btūs mathias.ſ de eo legiꝫ illud p̄ner.x.Benedictio dñi sup caput iusti. ideo dedit illi dñs ptē in tribubus.xij.sic z nos. Ps̄.xxxvj. Nō vidi iustū derelictū. Idē.Dñe q̄s habitabit in tabernaculo tuo.Rfider.Qui opak iusticiā in seipso. et nō noceat alijs nec ꝓhibeat. qz dicit Tullius. Si es iustus nō solū nō noceas ſ etiā nocētes ꝓhibeas. Hanc virtutē collaudat Greg.z hō.xij.q.ij.cū devotissimā.Summū in rebus bonū est iusticiaꝫ colere.z vnicuiq̄ sua iura seruare. ¶ Sexta lra est a.z significat amorē. Naz reliqne nihil ꝓsunt sine amore.Aug.Si charitas desit cetera nihil ꝓsunt qz ē forma virtutū. Iō dī Epḥ.iij. In charitate radicati z fundati. Hilarius. Frustra est ois operatio nisi soli deo debeak. Sic fuit mathias in charitate ardēs.Aug.Quāto q̄s terrena despicit tanto diligit.Et sic ipse ꝓpter deū oia dereliqt. Sic q potuit dicere cum ap̄lo z alijs pfectis illud Math.xix. Ecce nos reliq̄mus oia z secuti sumus te. Sic ergo nos in charitate dei ipm imitari debemus. q̄a ipsa charitas vt dicit Hugo.est fons ꝓprius de q̄ nō cōicat alienus.Aug.Hia sacka hꝛe potes z malus esse potes.cū charitate aūt malus esse non potes. Rō.j.Joh.iiij.Qui in charitate manet in deo manet z deus in eo. ¶ Septima lra est s.p quā significat sapia dei.Sap.vij.Neminē diligit deꝰ nisi eū quē cū sapia ihabitat.Et hꝰ ꝑcipue ad platos ptinet. Ps̄i Prouer.iij.Sapiētes gubernacula possidebūt.De hac materia poteris plura querere et applicare.Et quāto hic prudentiores z doctiores fuerint tāto plus in futuro fulgebāt.De q̄ Daniel xij.Qui docti fuerint splēdebūt q̄si splēdor firmamēti.z q̄ ad iusticiā erudiūt plurimos fulgebūt q̄si stelle in ꝓpetuas eternitates.intellige de his qui eruditunt vita z doctrina.Hoc vera sapia requirit. Ps̄i Greg.nazanzen⁹.Sapia est laudabilis.Hāc habuit btūs mathias.nec sufficiebat sibi in seipso hoc tm̄ hꝛe.ſ ꝓles ad ꝙ informauit.Idcirco a dño eligēdus z electus est.z a nobis bodie honorādus ac glorificādus z invocādus.

¶ De annunciatōe beate Marie virginis.

¶ Sermo. lxx.

Ingressus angelus dixit ad eā.Ave gra plena dñs tecū.Luc.j.

¶ Introductio. Boni rumores letificāt homies & habenk in memoria. Nozak'. O q̄ boni rumores sunt hodie nūciati. sic q̄ locū pōt hīe illud. iiij. Re gū. vij. Hec est dies boni nūcij. si tacuerimus scele ris rei erimus. ¶ Heuera boni nuncij dies. q̄ directe h̄ nūciatio est ꝑ annūciationē serpētis que nobis oibus morē intulit. & mala fuit multiplici rōne. ¶ Primo q̄ fuit nunciatio dubietatis respe ctu mulieris cū dixit serpens Geñ. iij. Cur ꝑcepit deus vobis vt nō comederetis de oi ligno paradisi. Rñdit. ne forte moriamur. Ecce illud q̄ō deus po suerat in certo mulier posuit in dubio. Illa dubie tas durauit vsq̄ ad xp̄m. q̄ hō dubius fuit quō sa lutē ꝑsequi deberet. Et ꝓtra h̄ annūciatio est secu ritatis. Hodie eñ angelus dixit. noli timere Ma ria. inuenisti eñ gratiā apud dñm. ¶ Scō fuit nū ciatio falsitatis. q̄ dixit serpēs Geñ. iij. Nequaq̄ moriemini. Ecōtra h̄ nūciatio est veritatis. q̄ illuz angelus gabriel nūciauit q̄ est veritas. de q̄ Johis xiiij. Ego sum via veritas & vita. ¶ Tercio fuit ma la rōne mortalitatis q̄ euenit ex illa. Rom̄. v. Per vnū hoiem pctm̄ in mūdū intrauit: & ꝑ pctm̄ mors & sic in oēs hoies mors ptrāsijt. Ecōtra ex hac an nūciatōe hoi vita venit. Joh. x. Ego veni vt vitam habeāt. Hodie dñs lignū vite. i. filiū plantauit in medio paradisi. i. in vtero virginis bñdicte. vt in figu ra habeā Geñ. ij. sicut dī. j. Chor. xv. Sicut in adā oēs moriunk: ita & in xp̄o viuificabunk. ¶ Quarto fuit mala h̄ annūciatio rōne acerbitatis. fuit enim acerba vtroq̄ parēti. Primo ade cui dictū ē Gen̄. iij. Maledicta terra in ope tuo. spinas & tribulos germinabit tibi. In sudore vultus tui vescēris pa ne tuo. Scōo eue: ibidem. In dolore paries filios tuos. Ecce maledictio. Sed hodie annūciata est bñdictio. Bñdicta tu in mulieribus Lu. j. Ecce nū ciatio bñdictōis & alacritatis Aug. Hodie male dictio eue mutak in bñdictionē marie. Bern̄. Ho die reuelatū est ꝑsiliū ꝑ q̄ō moz tolleret. vita red deret & hō de seruitute diaboli liberaret. & in ꝑisti nā dignitatē reduceret. Hodie implek illō Zach. ij. Letare filia syon ecce venio & habitabo in medio tui. Idcirco canit hodie eccl'ia. Hec est dies quaz fecit dñs: hodie dñs afflictionē ꝑpli sui respexit: & redēptionē misit: hodie morē quā femina intulit femina fugauit. Hodie deus hō factus. id q̄ō fuit ꝓmāsit. & q̄ō nō erat assumpsit. q̄ exordiū nr̄e redē ptiōis deuote recolamus & exultem⁹ dicētes. gl'ia tibi dñe. Et merito. q̄ vt dicit Aug. Factus est p ticeps nr̄e hūanitat' vt essemus ptices sue diui nitatis. Jō Alexāder sup Cañ. Amor erat in orbe regnaturus. iō missus est celestis panimphus. q̄si colūba noe factus portās ramū olive. i. pacis & sa lutis. de q̄ thema. Missus est &c. ¶ In summa eñ gelij q̄ruor ꝑ ordinē tangūt. Primo noua legatio diuine maiestatis: ibi missus est. Scō, pmpta exe cutio angelice dignitatis: ibi. ingressus angelus. Tercio mutua collocutio inquirēde veritatis: ibi. Quō fiet istud. Quarto deuota hūilitatio v̄ginee voluntatis: ibi. Ecce ancilla dñi. De primo dicit. Missus est angelus. Etiā apponit. In illo tēpore

¶ Quo ad tps q̄nq̄ sunt ꝑsiderāda. vicz q̄ anno. q̄ mense. q̄ hebdomada. q̄ die. q̄ hora angelus missus est. ¶ Quo ad primū. h̄ est q̄ anno dicunt breuiter sancti doctores q̄ fluxis a ꝓncipio mūdi annis q̄nq̄ milibus. cxcix. In isto igit̄ vltimo an no facta est h̄ legatio. Sed q̄ ad scōm. s. q̄ ad mēn sem dicūt q̄ in mēse martio. & allegant illius ꝓbs rōnes q̄s alibi repies. Sed q̄ ad terciū. scz hebdo madā colligit̄ ex dictis bti Aug⁹. in. iiij. de trini. q̄ vltima hebdomada ꝓnoiati mēsis. Cuius rō ē fm eundē ad designandū q̄ in vltimo tpe xp̄us incar nari voluit. s. in tpe gr̄e. De q̄ Abacuc. ij. Appare bit in fine. si morā fecerit expecta eū. q̄z veniens ve niet. Quo ad q̄rtū dicūt q̄ feria sexta. q̄z illa die fa ct⁹ ē hō. Et sic merito hac die ꝓcipit̄ nasci debuit q̄ die regenerād⁹ erat hō ꝑ eī⁹ passionē. Sz q̄ ad q̄n tum. h̄ est q̄ ad horā diei. dicūt cōiter doctores. & q̄ maxime Frāciscus maronis. q̄ hora ꝓpletorij fuit ista nūciatio incepta: q̄ hora matutinali fuit incar natio celebrata. Et h̄ repūtat eccl'ia in cāpana quā mane & vespe pulsare ordinauit ad hui⁹ rei memo riā. Et dicūt scti doctores aliq̄ q̄ locutio angeli cū virgine durauit ab hora ꝓpletorij vsq̄ ad mediuz noctis. Et sufficit bīō luce verborū scribere subam Sicut in multis exēplis scp̄ture habem⁹ q̄ illa q̄ longissimo tpe sūt facta breui pagina sūt descpta Sicut scribit Sap̄. xviij. Dum quietū silētiū tene rēt oīa. & nox in suo cursu iter h̄ret. oꝑs sermo tuus exiliēs de celo a regalib⁹ sedibus venit. Et intelligit̄ h̄ etiā ad ꝓpositū. Dum eñ virgini bñdicte oia creata silerēt. velut cūcta in nocte latētia i ea sopi ta erāt. Tunc oꝑs sermo tuus. i. eternū verbū p̄is venit. Et h̄ potuit esse hora ꝓpletorij. Ad ꝓpositū tū dicit ap'ls Gal'. iiij. Cū venit plenitudo tēporis

¶ Sed diceres circa p̄dicta. q̄re tādiu incarnari distulit. Rñdet Tho. pte. iij. q. j. ar. vj. q̄ h̄ fecit mul tis rōnibus. Primo ꝓpter diuine iusticie manife stationē. Nā dei iusticia vt dicit Aug. nullū malū sinit impunitū. Vt igit̄ deus pctm̄ ade puniret: tā tos clamores sustinuit. & luctus & suspiria fieri per misit. & adā cū sequacib⁹ suis tanto tpe expectaret in limbo. & exul existeret a paradiso vt manifestaret q diuinā iusticiā nullū pctm̄ dimitti multū. Scōo p pter pcti cognitionē. Dñi medicīa nō dak infirmis nisi se cogñscāt. mō ipsi ꝓmo nō cognouerunt infir mitatē suā. debebāt eñ prius cogñscere q̄ nō a se ꝑ mediāte liberatore redimi debebāt. & q̄ illi⁹ neces sario indigerēt. Tercio ꝓpter desiderij augmētatio nē. Nā dicit Bern̄. Dilatio rei amate est augmēta tio desiderij. Et q̄nto diuti⁹ desideratū denegak. tā to magis desiderīū augmētak. Prouē. xiij. Spes q̄ differt affligit aiaz. Idcirco post clamores & ma gna desideria sctōz patrū venire voluit. Exod. iij. Vidi afflictionē ꝑpli mei. & clamorē ei⁹ audiui. de scendā & liberabo eū. Quarto ꝓpter būficij incar natōis maiorē ꝓmēdationē. q̄z q̄ō amplius diuti us differt cū dak ꝑciosius reputak. Et sic dicit Jno. in sermone de aduētu dñi. Si filius dei subito post lapsum hois veniss & eū reduxisset. ille videō se facile sanatū incidisset in gratitudinis viciū. & nō magno medico se indigu'isse credidisset. Sic q̄ ex diuturna expectatōe difficultatē salnatōis cogno uit. q̄ &c. Quinto ꝓpter scp̄ture implētionē. Osee xiij. Dieb⁹ multis expectab me. Jō dicit Abacuc.

ij. Apparebit in fine. i. in tpe gre Pe q̃ pñ. Tps mi serẽdi eius venit. Et ℔ fuit tps illud q̃ ad annũ mẽ sem r bebdomadã. dicẽr horã de q̃. ℨ. audistis. Tũc ḡ missus est angelus. ¶ Cur angelus r nõ hõ. Ñndet Symon de cassia. Primo qr q̃libet hõ fuit pctõr: ꝯ opus incarnatõis debebat hoiem soluere a pctis. ió magis pgruũ fuit mittẽ angelũ q̃ hoiez Scõo qr missio ista fuit ꝓpter reuocationem ad regnũ celoꝝ. idcirco mitti celestis ciuis debebat. Tercio qr p incarnationẽ dñi etiã angelica ruina' repanda erat. r de cetero pax esse inẽ angelos r hoies In huiꝰ ḡ figurã tpe natiuitis gaudẽtes angeli cantabãt. Glia in excelsis deo. r in ẽra pax hominibus. ¶ Sed q̃re tm̃ vnꝰ angelus mittebat. Ñ. ꝓpter celare diabolo opus incarnatõis r redẽptõis. Dicit tñ Albertus q̃ sibi soli ꝓmissum erat q̃ nũciare verbũ deberet. attñ cũ eo erat magnꝰ angeloꝝ exercitus q̃ nõ sciuerãt in spãli. A silli. sicut vnꝰ angelꝰ nũciauit gaudiũ natiuitatis dñi pastoribꝰ. venit tñ magna multitudo cũ eo celestis curie. Figuratur Gen. xxiij. Abrahã misit vnũ. s. eleazar ad ꝓducendũ spõsaz filio. ille tñ multos habuit comites. mõ nõ est minoris dignitatis incarnatio q̃ natiuitas. Solus tñ gabriel apparuit. r colloquiũ cũ virgine habuit. idcirco textus spãliter eũ noiat. ¶ Sz di. q̃re gabriel r nõ alꝰ. Ñndet Bern. sup missus ẽ Gabriel fortitudo interꝑtat. Nã p opus incarnationis virtus altissimi manifestat. ḡ merito p fortitudinẽ annũciat. nã p ℔ opus fortissima vicit. Primo diabolũ. Iob. xij. Nũc ꝑnceps mũdi eiciẽt foras. Scõo mũdũ. Iob. xvj. Cõfidite ego vici mundũ. Tercio oẽm intellectũ creatũ. puto q̃ oẽs angeli nõ possent cape suis itelligẽtijs vehemẽtiã incarnatõis quã nob in ℔ ope exhibuit. qõ opus angelus certe ignorauit. Dñ interrogatꝰ a virgine quõ fiet istud. rñdit. Spũsctus supueniet in te. q. d. Tu expleris. Aug. Fide capit. rõne ꝓphẽdi nõ põt. scz quõ deitas hũanitati iungit. r deus r hõ de vgine nasci. Aug. ser. j. de annũciatõe dicit. Est stupẽdũ miraculũ excedẽs oẽm intellectũ. q̃ in cherubin ẽ terribil. in oibus angelis ẽ incõphẽsibilis. cõceptꝰ est in aluo vginis. Dñ virginẽ ꝓcipeꝝ parere superat oẽm legẽ nature. Adhuc tñ fortiꝰ est q̃ deus et hõ ab hoie nasci voluit. Ideo Anf. de ꝓceptu virginali. Quis vltimũ ꝑmo ꝓsequet nisi dei fortitudo r ita conglutinauit q̃ nec morte soluit. Merito ḡ gabriel. i. fortitudo dei mittit. Sequit. a deo. s. sine medio. Ecce ꝓrogatiuũ. qr nõ ẽ seruatꝰ cõis modꝰ eo q̃ non p suplorẽ reuelationẽ ꝟ a deo missus est. Dion. c. vij. celestis hierar. Alij coguerũt ꝟ nõ bñ plene. maxie latuit eos modus q̃liter totus in ptẽ totus i virgine. In ciuitatẽ galyle. ¶ Sed di. cur nõ in iudeã. Ñ. qr in galylea cohabitabãt gẽtiles cũ iudeis i signũ q̃ vtrũq; pplm vellet redimẽ Iob. xj. Hic ihs moritur. erat ꝑ gẽte r ñ tm̃ ꝑ gẽte. s. iudaica. ꝟ vt filios dei dispsos ex varijs gẽtibꝰ i vnũ congregaret. Eph. ij. Ipe est q̃ facit vtraq; vnũ. Cui nomẽ nazareth. qõ interꝑtat flos. ad significandũ q̃ ipse esset ille flos de q̃ Can. v. Ego flos cãpi. dicẽ flos cãpit ñ horti. qr flos horti clausus ẽ. ꝟ flos cãpi oibus aptus est. r sic xps Matth. xj. Venite ad me oẽs. Itẽ flos gignit ex purissimis tribus horti bus r calore solis. r sic xps incarnatꝰ virtute spũscti ex purissimo sanguie vginis marie. Itẽ in pribus trãsmarinis bñ q̃dã flos q̃ hz stipitẽ asperũ. et v. rubea folia. r significat xpm q̃ habuit asperitatẽ crucis. r. v. rubea vulnera. Itẽ cũ flos ꝓrerit longe spargit odorẽ. r sic xps i martariolo crucꝭ ꝓtritus. Iste ḡ flos floruit ꝓceptõe. i nazaret. appuit i natiuitate i bethleẽ. emarcuit in hirlm. floruit inẽ duo lilia. s. angelo annũciãte. vgine ꝓsentẽte. Apparuit inẽ duo aialia. Isa. j. Cognuit bos possessorẽ suũ. r asinꝰ ꝑsepe dñi sui. Emarcuit inẽ duos latrones in cruce. refloruit in resurrectõe. Sequit. ad mariã vginẽ r merito. vt ꝓphetia impleret. Isa. vij. Ecce vgo ꝓci. r pa. fi. r Hiere. xxxj. Nouũ faciet dñs super terrã. femia circũdabit virũ. Vbi dicit Dion. de diuinis no. De oibus nouis ℔ ẽ maximũ nouũ Bern. Deũ decebat hmõi natiuitas. Et si debebat nasci tũc de vgine r si vgo debebat parere tũc deũ Sic igit missus ẽ ad vginẽ. Aug. Deniẽs creator mũdi ex mũdis viscerib⁹ in mũdo nasci voluit vt ĩmũdũ mũdũ redimeret. sic dicit Bern. sup missus est. Ad vginẽ carne. ad vginẽ mẽte. ad vginẽ ꝓfessione. ad vginẽ talẽ de q̃. j. Chor. vij. Mentes corpore sanctã. nec nouit: nec fortuitu inuẽtã. ꝟ a secnlo electã. ab altissimo ꝓcognitã. a spũsctõ ꝓparatã a ꝓphetis ꝓsignatã. a ꝓphetis ꝓmissaz. Damas. li. iij. c. vij. Ipsa dei genitrix vgo ab eẽno dei ꝓcilio fuisa. ipsa ẽ quã vidit moyses in rubo ardẽte. Gedeon in vellere. Ezechiel in porta clausa in domo dñi. Daniel i lapide abscisso sine manib⁹. Aaron i vga r flore. Sctus Tho. pte. iij. q. xxviij. Merito agnꝰ dei sine macula debebat nasci. r sine pctõ de vgine pura. Sequit desponsatã viro. Amb. vt inde is tolleret scãdalũ vt puer hẽret nutriciũ. r vt virgo vginitatis sue testimoniũ. cui. s. viro nomẽ erat ioseph de domo. i. de familia dauid. ¶ Tres legimus eẽ viros in sacra scptura huiꝰ noiis. Primus fuit ꝓcurator egipti q̃ ꝓmẽdak ab innocẽtia. Scõs ioseph ab arimathia. q̃ ꝓmẽdak a pietate r miseria r a deuotõe eximia posuit xpm de cruce. r in monumẽtũ suũ collocauit. Tercius fuit vnꝰ ex. lxxij. discipulis. ille ꝓmẽdak a iustitia. vt hñ Act. j. Omnes hi hũc ioseph figurabãt. oim enim vtutes ipe ꝓfecte habuit. Et specificat eũ euangelista q̃ sit de domo dauid. vt ꝑ ℔ designet vtutes ꝓmissiõis. Pñ. cxxxj. De fructu vẽtris tui ponã sup sedẽ tuã. ¶ Et nomẽ vginis maria. Isiõ. Antiqs ꝓphetis noia imponebant secreta futuroꝝ ꝓtinẽtia. a fortiori ergo vgini dei genitrici. q̃ oibus fuit sanctior r in statu sublimior. Dñ Chrisf. in sermone de annũciatõe. Nihil erit in glia respectu btẽ vginis oim ꝓcedentiũ mẽoria. Dicit ḡ maria qõ hebraice interꝑtatur stella maris. q̃ nauigãtibꝰ viaz indicat. Et sic ipsa misit radiũ p quẽ totũ mũdũ illumiauit. Grego. Huic mũdo lumẽ eẽnũ effudit. Bern. Sicut nec radiꝰ minuit sideris claritatem sic nec filiꝰ vginis mris integritatẽ. Scõo maria grece r latine dr amarũ mare. r sic ipsa in passione. Lu. Tuã ipsi⁹ aiam gladiꝰ dolo. ptran. Tercio syriace dr dña. r sic ipsa dña angeloꝝ ꝓtegẽs nos ab infestatõe inimicorũ Bern. Nõ enim hostes visibiles timẽt aciẽ ordinatã sicut demones dei marẽ. Amb. Totũ collegium

ptātis malīgne ad īnuocationē nois marie. Berñ. Sicut cera fluit a facie ignis. sic demões ad īnuocationē nois marie ỹginis. Et sic dicit. Nomē ỹginis maria. nō a casu ꝫ nomē ꝫ spāli instinctu z angelica reuelatōe ỹgini ipositū est. Et cōueniēt ꝫ venerabile nomē obtinet ex ethimologia. Ipm ei bz q̄cq̄ lras p q̄s ip̄si⁹ q̄n p̄uilegia designāt. Et q̄libet harū p̄uilegiū vnuz ex his q̄cq̄ designāt. q̄ ipsa spāliē a deo meruit obtinere. ꝓpter q̄ ꝫ nomē sibi ꝯgrue cōuenit. Prima lra hui⁹ sctissime nois ē m. p quā designat primū p̄uilegiū q ipsa est mr̄ oīm sctōꝝ. qz oib⁹ scitatē generauit. Daniel. ix. Veni et sctūsctōꝝ z vngar. Idcirco Berñ. Laudamus tuā ỹginitatē z miramur hūilitatē. qz nob oib⁹ genuisti scitatē. Eccli. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectionis z timoris z agnitōis z sctē spei. mō oia illa ad scitatē ptinēt. Et sic ei spāliē dicere possum⁹ illud Judith. viij. Data p nob. q̄n tu mlier sctā es. imo z oīm sctōꝝ mr̄. Secūda lra ē a. p quā significatur scōm p̄uilegiū. s. q ē aduocata oīm pctōꝝ. Sic ecclesia nōiat eā. Eya g̃ aduocata nr̄a ꝛc. Nota dicit Isiō. Volēs aduocare ꝓ alio dz hīe primo iudicis amicitiā. et sic ipsa. qz mr̄. Berñ. Tu mr̄ exulis. tu mr̄ iudicis. Ipsa in mr̄e salomonis figurat. cui salomon. iij. Reg. ij. Pete a me q̄d vis. nō ē phas vt auertā faciē meā a te. Berñ. i ser. de natiuitate. Cū corā tremēdo iudice assistim⁹ q̄ vibrat gladiuz ire sue sup nos. z q̄s auertat irā suā nisi maria. p quaz suscipim⁹ in ꝛis misc̄oiam. q̄re exēplū in discipl'o sermōe vltimo de iuuene depaupato. Nō mirū si apud deū potēs ē. Dicit em̄ b. Anſ. Nīra res. ois creatura a deo creata ē. de⁹ oia creauit ꝫ maria eū genērauit. Et sic merito bz amicitiā. Sc̄o dz br̄e pietatis clemētiā. z sic maria. Vñ Ber. in ser. q̄ incipit. Magnū signū apparuit i celo. Quid ad mariā trepidat accedere hūana fragilitas. nihil austerū. nihil terribile in ea. ꝫ tota suauis z mitis. Jō dicit Aug. in li. retractationū. Scio me pire nō posse p̄ pietate marie. Sic g̃ possum⁹ dicere ei illō. iij. Reg. ij. q̄ dixit Adonias ad matrē regī salomōis Pro nob loq̄re regi. qz in te ē pietas. z misc̄oiē clementia. ueq̄ tibi q̄cq̄ denegare poterit. Tercio dz ꝓponere rei indigētiā. z sic maria. Vñ berñ. Ipō filiū suū inducit illud euāgelicū. Memēto filiꝫbi tui in q̄ pctōrib⁹ spem venie tribuisti. nō ē op⁹ valētib⁹ medic⁹ ꝫ male hītib⁹. Nō veni vocare iustos ꝫ pctōres. Ipsa ē mulier de q̄. ij. Reg. xiiij. q̄ aduocauit ꝓ absalone apud dauid allegās generalē infirmitatē dicēs. Oēs morimur z q̄si aq̄ dilabimur in terra. Cassi. in q̄dā epla Tu patrona hūani gñis tu afflictis ꝑsolatio. tu infirmis medicina singularis. q̄s tuo nō indiget inuamie cū peccare cōe sit. g̃ sc̄o ē aduocata oīm pctōꝝ. Tercia lra ē r. p quā significat terciū p̄uilegiū siue tercia gra marie collata q ipsa ē regula oīm morꝝ z vtutū. Et primo puritatis. qz dicit Anſ. Ea puritate nitebat q̄ maior sub deo intelligi neq̄t. Qz aūt puritas virtus sit. z nos acceptos deo reddit: dr̄ Prouer. xxij. Qui diligit mundiciā cordis habebit amicū regē. z Sap. vj. Incorruptio primū facit deo. Dō. xvij. Em puritatē manuū mearū retribuet mihi. Ipsa etiā spe cialit est regula hūilitatis. imo z mgra. Lu. j. Ecce ancilla dñi. Nō potuit eā amplius extollere angelus. qz dei matrē futurā eā ꝑdixit. z ipse dixit se ancillā ꝑsonā seruilē z hūilē. o mira hūilitas Hec est vtus illa quā ipe saluator docuit discipulos dicēs Matb. xj. Discite a me qz mitis sum z hūilis corde. Ipsa etiā ē regula charitatis. Vñ Amb. Sicut ferrū in ignē missum totū fit igneū. z sic ipsa charitate dei z primi tota fuit ignea. i. charitate plena. Et sic excellēter in se oēs virtutes habuit. q verificari poterat ō ea illud Judith. xj. Nō est talis mulier sup terrā. s. decore vtutū. Ber. Ipsa dignū dei habitaculū oibus vtutib⁹ plenū. Non mirū si fuerit regula morꝝ. Amb. in lib. de ỹginitate. Talis fuit vita marie vt ei⁹ soli⁹ vita eēt oīm regula z disciplina. Quarta lra hui⁹ nois est i. p hāc q̄rtum significat p̄uilegiū q̄ ipsa dici merek inkfectrix oīm vicioꝝ. Vñ Berñ. sup missus ē. Sicut diabolus p mulierē hūanū genus pdidit. sic dñs p mulierē reparauit. Sic dicit Maxim⁹ in sermōe. Sicut eua nocuit p stulticiā. sic maria ꝓfuit p prudētiā Eua dānauit p supbiā. maria saluauit p hūilitatē. Ipsa fuit de q̄ canit eccl̄ia. Mortē quā femia intulit femina fugauit. Ipa fuit illa de q̄ Gen. iij. ex pte diaboli dr̄. Inimicicia ponā int̄ te z mulierē. z sb̄dit. Ipsa p̄teret caput tuū. Quinta lra z vltima ē a. p illā significat q̄ntū p̄uilegiū q̄ ipsa spāliē dici meruit armonia. s. spūsci donoꝝ. Aug. tractās illud ꝓner. ix. Sapia edificauit sibi domū. excidit columnas septē. dicit. Domū edificauit. i. corỹginale spiritusscī donis plenū. Nā alij scti habuerūt gratiā cū mēsura. ipsa fontē oīm gratiarū. sic q̄ in ea impleri potuit illud Prouer. vl. Multe filie regū cōgregauerūt diuitias. tu sola supgressa es vniuersas Berñ. Ipsa excessit fidē p̄triarcharū. ꝓphaꝝ spem. apostolorum charitatem: constantiam martyrum castitatem virginum. Aug. in ser. de assumptione. Quid dignū hac ỹgine cui nullus sctōrū poterit ꝯpari. Hiero. sup̄ in ser. de assumptōe. Sicut in cōpatōe dei nullus bon⁹. ita in ꝯparōe marie nulla ē pfectio ꝛ vtutib⁹. Merito igit̄ maria dr̄ mr̄ omniū sctōꝝ. aduocata oīm pctōꝝ. regula morum. interfectrix vicioꝝ. armonia spūsci donoꝝ. Ex supradictis g̃ ꝯcludit noua legatio diuine maiestat̄. nouitiꝝ z inaudita. Nā lz multe legatōes fuerūt p oracula ꝓphaꝝ ꝛc. illa tñ fuit oībus excellētioꝛ. Primo ex pte nūcij. qz fuit nūci⁹ de supioribus venīēs de his q̄ astāt añ faciē dei. Luc. j. Sc̄o ex pte mittētis. qz imediate missus a deo. a pcilio totius sctē trinitatis. Tercio ex pte psone ad quā mittit. ꝫ fuit ỹgo maria oi laude dignissima. Quarto ex pte cause. z ꝫ fuit maxima. qz nr̄e salutis redēptio. vt infra clarius patebit. Et ꝫ q̄tū ad primū. Dixit sc̄o subiungit̄ ꝓmpta executio angelice dignitatis. de q̄ subdit. Et ingressus ad eam angelus dixit Aue gra plena dñs tecū bñdicta tu in mulieribus Postillā quere in thesauro antiq̄ circa hodiernaz festiuitatē vel latius circa sermōes Berñ. lup missus est. Ad ꝓpositū tñ añ lectiōis executōez angelus reuerētissimā formauit salutationē in q̄ virginē gloriosam ex q̄tuor principal'r cōmēdauit r. Primo a vite innocētia. z ꝫ tangit̄ cū dr̄ Aue idē sine ve. s. pudoris. laboris z doloris. Gen. iij. Aul

tiplicabo erũnas tuas ⁊ ꝯceptꝰ tuos.in dolorẽ paries filios tuos.Bern. Ipsa sine corruptõe fecũda sine grauamine grauida.et sine dolore puerpera. Sed vñ ḃ.qz dicit Bern. Propriũ delictũ nõ hũit ab alieno lõge inocẽs fuit.Et sic ꝓ ꝑs nec tal' maledictio eue in ea locũ hẽre potuit. Merito dixit ei. Aue.i.sine ve.¶ Ceuera ipsa fuit sine ve culpe.sine ve miserie.sine ve gehẽne.q̃re in thesauro antiquo ¶ Scõo ipsã ꝓmẽdauit a gr̃e superfluẽtia.cũ dixit gr̃a plena. Vbi nota duplex ẽ gr̃a. Pria ẽ gr̃a gratũ faciẽs q̃ dr̃ charitas infusa.sine q̃ nemo est acceptus deo.⁊ q̃ inf̃ oĩa dona a deo creata ẽ excellẽtissimũ donũ.vt dicit Aug. De illa ꝑncipal'r loquit angelus. Ber. Ita coplose ẽ ei collata gr̃a q̃ oẽm virtã suã custodinit ab oĩ culpa venali ⁊ mortali. Iõ Aug.dicit. Quid dignꝰ hac ỽgine q̃ trãscẽdit merita oĩm mortaliũ.etiã ⁊ angelorꝝ. Alie sũt gr̃e gratis date.q̃ lz oibꝰ hoibus a deo gratis dant.non tñ hoiem fm se gratificant oẽs sil'nec aliq̃ earũ. ꝫ ad multa alia ordinant. Tũc hmõi gr̃e pñt dici oẽs ỽtutes alie a charitate. Maria q̃ nõsolũ habuit donũ gr̃e ꝑncipalis gratũ faciẽtis. ꝫ etiã plenitudinẽ gr̃aꝝ gratis datarũ. De q̃ Hiero.in sermõe de assũptõe sic inqt. Si diligenf attẽdis nil ẽ ỽtutis qõ nõ resplẽdeat in ỽgine maria. Vñ ipsa fuit hũillima Ber. Si maria hũil'nõ fuiſſz spũſſctũs sup eã nõ q̃ eu'sset nec eã ipgnasset. Isa. vlt. Sup quẽ requiescet spũs meꝰ nisi sup q̃etũ ⁊ hũilẽ. Itẽ fuit castissima. Vñ Ber. Tãte fuit puritatꝫ q nec ãgelica puritas ausa ẽ ei se ꝯpare. Idẽ. Nec astra mõa st i ꝑspectu eiꝰ. Tãta mũdicia o maria deꝰ carnẽ tuã mũdauit vt ẽt sue dine puritati eã ꝯglutinare ñ despexit. Itẽ fuit mitissima. Bern. Nihil austerũ.nihil terribile in ea.tota suauis ⁊ mitꝫ. Itẽ fuit misericordissima Vñ Ignacius. Maria oĩm operũ pietatis vnicui q̃ aliq̃d mistrat.miseris⁊ afflictis ẽ coafflicta. Et ḃ miscdia nõ est in btitudine diminuta ꝫ ꝑfecta. Sic igit merito a gr̃e superfluẽtia ꝓmendat. ¶ Tercio ꝓmẽdauit eã angelus in salutatõe sua a diuina assistẽtia:cũ dixit.dñs tecũ. Bern. Licet cũ oibꝰ sctis sit dñs.tñ singularit⁊ singulari ꝑrogatiua ẽ cũ maria.vt lz dr̃ Iob.xliij. Si q̃s diligit me ad eũ veniemus ⁊ mãsionẽ apud eũ faciemꝰ.tñ cũ illa excellẽtissime ⁊ singularissime. Vñ exponẽs supradicta ỽba Bern. dicit. Dñs tecũ.pr̃ te obũbrãs vt tantũ splẽdorẽ filij tui posses sustinere.tecũ filius vt sibi seruet vterũ tuũ.⁊ tibi seruet' virginitatis signaculũ.Tecũ spũſſctũs.cuiꝰ ỽtute ꝓcipis sctificãs te vt sola digna esses filiuꝫ dei portare.Et sic tota trinitas fuit cũ maria vt corpus mũdaret. vitã sctificaret ⁊ aiam fecũdaret. Aug. Dñs tecũ manet.tecuꝫ ꝑmanerat.a te nũq̃ recedet. Hugo de sctõvic.in sermone de annũciatõe. Dñs tecũ in castitatis voto. tecũ in prudẽti ꝓcilio.tecũ i vtero.tecũ i ꝑscie seereto.tecũ in ore ope ⁊ corde.tecũ vbiq̃.age seeure q̃d vis. Hiero. Iã cũ ỽgine erat q̃ ad ỽginẽ mittebat. Dñs vbiq̃ p essentiã.in celis p apparẽtiã.in angelis p ꝑsidentiã.in sctis p gratiã.in assumpta hũanitate p vnionẽ.ꝫ in ỽgine p totiꝰ deitatis pñtiam ⁊ corpalẽ existẽtiã. merito potuit dicere.dñs tecum. ¶ Sed dr̃. q̃re nõ potiꝰ dixit.dñs in te. Rñdeq̃ nõ tñ cũ ea fuit p inhabitationẽ ꝫ etiã p copationem. Hoc ꝫ significare volens dixit:dñs tecũ. ¶ Quarto eã ꝓmẽdauit a feminea refulgentia:ibi. bñdicta tu i mulierib⁹.i.sup oẽs mr̃es. Ceuera nõ solũ sup oẽs mulieres ꝫ ⁊ sup oẽs viros post xp̃m.nec solũ sup oẽs viros ꝫ ⁊ sup oẽs ãgelos.⁊ vniuersal'r sup oẽm creaturã aliã a xp̃i hũanitate.eo q̃ a ỽbo assumpta ẽ. Iõ Anſ. O bñdicta ⁊ supbñdicta p te bñdicit oĩs creatura Aliq̃ mulieres sũt bñdicte qz ỽgines.ꝫ nõ sunt fecũde. Aliq̃ ỽo sũt fecũde ꝫ nõ ỽgines. Petrus rauen. in ser. q̃daꝫ sup missus est. sil'r Bern. Maria ỽgo inf̃ mulieres ẽ bñdicta. q̃a dec⁹ possedit virginitatis.pudorẽ ⁊ dignitatẽ ptulit mr̃is. O vere bñdicta q̃ celo fuit maior.terra fortior.orbe latior. Deũ em̃ quẽ mũdus nõ capit sola suscepit.⁊ portauit eũ q̃ portat orbẽ.suũ genuit genitorẽ.nutriuit oĩm viuẽtiũ nutritorẽ. Hiero.i sermone de assumptõe. Talibꝰ oppignorare decebat ỽginẽ muneribꝰ vt esset gr̃a plena. Et iõ dr̃.dñs tecũ.bñdicta tu i mulieribꝰ.q̃ dedisti celis et angelis terris ⁊ hoibus deũ.fidẽ gentibꝰ.⁊ finẽ vicijs.vite ordinẽ.moribꝰ disciplinã.vt oẽs hoies surgẽtes in gr̃arũactiõe dicere bñt illud ps̃. lxxxiij. Bñdixisti dñe terrã tuã.auertisti captiuitatẽ iacob.i.p singularẽ bñdictionẽ mr̃is. ¶ Quintũ volumꝰ addere. ⁊ eã cũ Elizabeth ꝓmẽdare a dignitatis sue excellẽtia. qz hodie mr̃ dei effecta merito superextollẽda et sũme ꝓmẽdãda. Sed q̃d dicam de eiꝰ excellẽtia.⁊ quõ valeã eã digne ꝓmẽdare. Exq̃ em̃ mr̃ dei ẽ.sic deũ nulꝰ sufficit nec digne laudare ꝑt:sic nec matrẽ. De q̃ petrus damiani. Qualr eã laudare poterit mũdanꝰ bõ p trãsitorũ ỽbũ q̃ de se ỽbũ ꝓtulit qõ manet ineternũ. Aug.i nq̃dã ser.de btã virgine Si oĩm nr̃m mẽbra ỽterent⁹ in linguas.nullus eã digne laudare sufficeret.altior ẽ celo de q̃ loqmur ꝑfundior inferno ⁊c. Hec sola ẽ q̃ mr̃ ⁊ sp̃osa vocari meruit.q̃ em̃ ỽgo tã sctã quã dignaret sup̃venire spũſſctũs.q̃ tã speciosa quã deꝰ eligeret sibi sp̃osaꝫ ⁊ filio suo i matrẽ. O q̃ tã casta vt eẽt ỽgo i partu⁹ post partũ. O q̃d dicã pauꝑ ingenio.o q̃d dicã.q̃q̃d dico minor laus ẽ q̃ tua dignitas reqrit. O q̃d dicã dei genitrix cũ nõ sufficit lingua carnis tuas enarrare ỽtutes. Eccl. xliij. Exaltate eã q̃ntũ potestis qr maior ẽ oi laude. Ipa ẽ ō q̃ Ber. q̃ totiꝰ mũdi obtinuit ipetrãdo salutẽ. Cui spãl'r p toto genere hũano dictũ est. Ne timeas maria inueniſti em̃ gratiã apud dñm. Quis q̃ o btã mr̃ miscõie valeat inuestigare tuã lõgitudinẽ.latitudinẽ.altitudinẽ⁊ ꝓfunditatẽ.longitudo tua vsq̃ ad diẽ nouissimuꝫ subuenit vniuerſ invocãtibꝰ te.latitudo tua replet orbẽ trax.altitudo supne ciuitatꝫ meruit p te recuperationẽ.ꝓfunditas sedẽtibꝰ i tenebris ⁊ in vmbra mortis obtinuit redeptoꝛ. Hoc ꝫ q̃ ad angelicã salutationẽ. Reliq̃ vtꝫ.dixi q̃re in thezauro antiquo Recurramꝰ ꝫ oẽs ad matrẽ gr̃e ipsã q̃ntuꝫ possumus laudibꝰ ⁊ ꝑconijs extollẽdo.vt eiꝰ inuẽro sufragio possimꝰ obtinere gratiã oipotentis dei in ḃ seculo.⁊ in futuro fieri ꝑticipes ẽkne glorie Amen

¶ Sermo lxxj. ¶ Ad idem.

Ingressus angelus ad eam dixit. Aue gratia plena dominus tecum. Luce primo. ¶ Introductio.

Vidēmus gaudium oriri dum tribulatis nuncia tur liberatio de angustijs. Spūalr. hūanū genus ante incarnatōez xp̄i erat i maximis tribulatiōib⁹ sic q̄ potuit q̄ri illud Dan.xiij. Angustie sunt mi bi vndiq;. Reuera vndiq;. Nā ꝓmo erat aridus ex pte defect⁹ hūoris.i.carēte gr̄e.ps.cij. Tria mea sic cra sine aq̄ tibi. Jōo Isa.xlv. Rorate celi desup et nubes pluāt iustū. Ista aridītas figurat.iij. Reg. xvij.trib⁹annis z sex mensib⁹ nō fuit ros neq; plu uia. Et sic tēpore nature culpe z legis scripte:i his trib⁹ānis nō fuit ros salutis z pluuia bñdictōis vsq; ad sextū mensez quarti ānī.i.tēpore gr̄e.de q̄ ps. lxxxiij. Dñs dabit benignitatē z tra nr̄a dabit fru ctū suū. Secūdo homo erat famelicus Amos.v Mittā famē sup terram. Non famē panis:sed fa mem audiēdi verbū dei.i. filij dei.vel famē viden di.s.faciem dei.quia nihil satiat hominē nisi dei vi sio. Hac erat primus homo priuatus z totum ge nus humanū. Sz hodie venit semē de celo semi atum i terrā bñdictā.i.in vterū v̄ginis bñdicte. Ps. lxxxiij. Bñdixisti domie terrā tuā. Figurat Nu me.xj.cum descēderet nocte sup castra ros:descen debat parik z manna.ps. Panē celi dedit eis. Ter tio homo erat infirmus Isa.j. Omne caput lāgui dum:z omne cor merēs. Hodie venit ille q̄ se me dicum corpor z aiar ostēdit. Et q̄ xp̄i languidos se venisse testat Math.ix. Non ē opus valētibus medicus:ſ male habētib⁹.non veni vocare iustos ſ pctōres ad pniam. Augus. Sanguis eñ medici factus est medicina frenetico:q; suo sanguie cu rauit nos a lāguore aie Isa.lxj. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxit me:vt mederer cōtritos corde. Quar to homo erat captiu⁹ Prouer.v. Funib⁹ peccato rū suoz q̄libz cōstringit. Sap.xvij. Vna cathena cō stringit oēs. Hodie venit q̄ captiuos liberat. Et Isa.lxj. Misit me vt p̄dicarē captiuis indulgētiā. Propter qō ipe saluator dixit Joh.viij. Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. Quinto hō erat i ꝑia mortuus Gen.ij. De ligno sciētie boni z mali ne comedes.i quacūq; hora comederis morte mo rieris. Roma.v. Regnauit mors ab adā. Sz hodie nūciata z missa est vita.j.Cor.xv. Sicut in adam oēs moriunt:ita z i xp̄o oēs viuificabunt. Figura tur Gen.ij. Posuit dñs lignū vite i medio paradi si.i.filiū in vtero v̄ginis bñdicte:p quē vita z salus credētib⁹ illuxit Jo.x. Ego veni vt vitā habeāt:et abūdāt⁹ habeāt. Idcirco.iiij. Reg.vij. Hec ē dies bōi nūcij.si tacuerim⁹ sceleris arguemur. Hec aūt sal⁹ icepit cū angel⁹ igress⁹ ad v̄ginē venit.de q̄ the ma. In vbis p̄missis duo tāgunt. Ꝑmo appari tio angelice claritatis:ibi.igress⁹ angel⁹. Scōo sa lutatio virginee dignitatis ibi. Aue gr̄a plena. De ꝓmo dic. Ingressus angel⁹.s.mēse sexto post ꝓce ptōez Jobis baptiste:q̄ fuit ꝓcept⁹i fine septēbris. saluator vo i martio.xxv.die mēsis eiusdē. Sz q̄re i isto mēse z nō i alio:alibi repies. Jōo iste mēsis pre alijs est p̄uilegiat⁹. Ꝑmo qz i eo mūd⁹ ē creat⁹. idcirco iudei hūt eū p ꝓmo mēse anni:z i cipiūt annū ab eodē Exo.xij. Iste mēsis sit vobis principiuz mensiū. Secūdo quia populus israeli ticus i eo ē liberat⁹ Exod.xij. Egrediemi mēse no uoz frugum. Licz nō sint fruges formate:tamē in celesti paradiso formate erāt noue fruges. Tertio mēsis ille p̄uilegiat⁹ ē:eo q̄ mūdus i ipo est redē ptus:licz bñ ꝓtingit solēnitatē passiōis in aprili ce lebrari. Isto ḡ mēse.s.marcio die z hora vt.ā.i ꝑce dēti fīmōe:ingressus ē angel⁹. Sctūs Tho.pte.iij q.iij.artı.ij. Assūpto corpe i forma hois. Aug. Fa cie rutilās:veste choruscās. Berñ.sup Missus est: z sctūs Tho. Merito in forma homis.quia debe deum ānūciare incarnādum z hoies redimēdum. Jōo z oēs angelice apparitōes i veteri testamēto ordinant ad illā.q; xp̄m i carne nasciturū oñderūt Ad eā.s.solā. Frāciscus maronis. Virgo a iuuen ture lrās didicit:z legebat illud Isa.vij. Ecce v̄go cōcipiet. Cepit desiderare si fieri possz q̄ eēt illius v̄ginis ancilla.z occupauit se cuz desectib⁹ hūani generis.z deniq; dedit se i oronē:vt cito oipotens p̄ vellet oñdē ineffabilē miscōiaz suā hūano generi z p filiū suū vnigenitū illud redimere.z p orōnē ve nit i ꝓtēplationē. Sola ḡ deo dedita flexis genib⁹, eleuatis oculis.manibus lachrymis ꝑfusis.vt im pleret illud Sap.xviij. Cū silentiū eēt.s.duz v̄gini oia creata silerēt velut i nocte i ea cūcta latētia so pita eēnt. Sic ḡ spūal⁹ deo vnita ingressus ē angel⁹ ostio clauso. Berñ. vt mōstraret se angelū z nō ho minē. Et dic Bed.q̄ hec apparitio angelica fuit ni mis insolita. qz i forma hois cū ingēti lumie. Dñs dic. Credēdū est q̄ Maria mlrotiēs vidit angelos ſ nunc̄ i tāta claritate. Nota q̄ q̄ndā angelus maior erat hoie i trib⁹ pncipal⁹. Ꝑmo i dignitate.qz spūs.ps.ciij. Qui facis ag̃elos tuos spūs. Sz hō tren⁹ Gen.xviij. Quid loq̄r ad dñm cū sim puluis z cinis: Scōo i familiaritate Math.xviij. Angeli eor semp vidēt faciē p̄is q̄ in celis ē. Ter tio i gr̄e vbertate.qz angel⁹ i splēdore:hō in obscu ritate.j.Cor.xiij. Videm⁹ nūc p speculū in enig mate. Maria vo excessit angelos i his trib⁹. Ꝑ mo i dignitate. qz electa mr̄ dei:z dña angelor. iō canit eccl̄ia. Aue regina celor. Scōo i familiarita te. xp̄s hoc dixit ei angel⁹. dñs tecū.q.d.alit ꝙ me cum. Tertio i gr̄e vbertate.qz fontē gr̄az generare meruit. Idcirco angel⁹ hoc ꝓcognoscēs cum oi re uerētiali bonore quo potuit ad eam ingressus ē.z salutauit eam dicens. Aue gr̄a plena. Dicit Aue. Sup quo dic Petrus grec⁹. Cōtra vocem mulieris p̄me qz erat cā oīs ve:dixit Aue. Ꝑmo Eua cognit p stulticiā.qz credidit serpēti:z sic fuit seducta in ꝓuaricationē.ſ Maria instructa p sapi entiā p̄dētissime disserens cū angelo. Scōo eua cecidit p supbiā cū deitatē petist.ſ maria exaltata est p humilitatez dū ancilla esse voluit:dicens. Ecce ancilla dñi. Tertio eua ꝓuaricata est p inobedientiā trāsgredies dei mādatū. ſ maria ꝓfecta ē p obedē tiā p̄bendo ꝓsensuz. Quarto sicut eua peccauit p fiducia credens verbis serpentis.isto maria meru it nobis salutem credens verbis angelicis. Quin to eua p fructus ligni comestionē intulit mortem Eccli.xxv. A muliere initiū pcti:z p illā oēs mori mur. Sz maria attulit fructū vite Jo.xj. Ego sum resurrectio z vita. Eua duxit nos de paradiso i exi lium. Maria leuat nos de exilio i celū. Per eua⁹ maledictio:p mariā omnib⁹ nobis venit sal⁹ z bñ dictio. Idcirco vbū maledictōis vertit in verbum

bñdictōis z initiū sue salutatōis Aue. Hic tangit secundū pncipale huj⁹ fmonis: vbi dixi innit salutatio ⁊ginee dignitatis: dicēdo. Aue gra plena.

¶ Vbi nota q̄ solēt mulieres i mūdo affectare pncipaliʳ q̄nq̄. Scio pulcritudinē. Scōo diuitias vbertatē. Tertio spōsuz laudabilē. Quarto famē celebrē. Quīto plē nobilē. Dia hec angel⁹ ꝓpbendit i salutatōe. ¶ Primo pulcritudinē. Uñ lz corporali pulcritudine notabiliʳ eēt adornata: de illa tñ ipa parū curauit: scies illud Prouer. xxxj. Fallax gra z vana ē pulcritudo. Pulcritudine vo spirituali maxie fulgebat. Uñ pulcritudo corpal⁹ mulieris ꝓsistit i boc qñ in se ē pulcra. Et sic btā virgo Cank. iiij. Tota pulcra es ami. m. Henera pulcra: pulcritudine spūali. Hoc tāgēs angel⁹ dixit Aue. id ē sine ve. s. originalis z actualis pcti. q̄ scriptura illa locū i ea hre ꝑpt q̄ scribit Ezech. xxxj. Oñe lignū paradisi nō est assimilatū ei. Et pulcritudinē ei⁹ mirat Anselm. Ea puritate nitebat ꝛc. Scōa pulcritudo ꝓsistit i ꝓpositōe mox. de qua Sap. iiij. O q̄ pulcra es casta generatio cuz charitate. i. mox venustate. Istaz pulcritudinē ipa excellēter habuit. Uñ de ipa dr Cañ. vij. Quā pulcri sunt gressus tui i calciamētis filia pncipis. Gressus sunt ⁊tutes aie Calciamēta gressuū sunt opa ⁊tutū. De pulcritudine mox ei⁹ dic Amb. Nil in Maria torui i oculis. nihil i verbis pcax. i actu nihil verecūdū. nō incessus solutior. nō vox petulātior. Hiero. Si maria dei matrē inspicias. nihil ⁊tutis. nihil speciositatis cādoris gre q̄ in ea nō splēdeat. Tertia est pulcritudo celestis. de q̄ Isa. xxxij. Sedebit populus me⁹ i pulcritudine pacis. Nūc possidet hanc pulcritudinā q̄ totū mūdū illuminauit. Ser. Marie pūcta tor⁹ illumiat orbis. Et etiā supna ciuitas ⁊ginee lāpadis ē illustrata fulgoribus. ps. lxxxvij. Thron⁹ eius sicut sol i ꝓspectu meo sp. Quarta ē pulcritudo diuitatis. Hiere. xxxj. Hūdicat tibi dominus pulcritudo pacis. Istā ipa habuit z hodie ꝓcepit. Quapropt dic ps. Cōcupiuit rex decorē tuuz Amb. i li. de ⁊gitate. Quid nobili⁹ mre dei z splēdidi⁹ illa quā splēdor elegit: Tā splēdida ē q̄ Salomon i spū splēdorē ei⁹ admirās dic Cank. vj. Que ē ista q̄ ꝓgredit q̄si aurora. pulcra vt luna. electa vt sol. Ecce pulcra. Sic nos si volum⁹ eā digne salutare cū angelo: videam⁹ p̄ de pulcritudine spūali. q̄ dr Eccli. xv. Nō est speciosa laus in ore pcōris nisi dicere posset nobis illud Isa. xxix. Hic ppls labijs me honorat. Hiere. iiij. Iama a malicia corrui birrim. nā habes os pulcrū z cor falsuz. Scōo debem⁹ hre moralē pulcritudinē Mat. v. Luceat lux vīa co. ho. Greg. z hr. xj. q. iij. inc ceta. dic. Inc cetera ꝓcia nobis necessaria ē. fama autē. primis. Idcirco Ro. xij. Prouidentes bona non tm̄ cora deo: z cora oib⁹ hoib⁹. Et tūc p ei⁹ merita dak nobis claritas diuina z celestis. ¶ Scōo optāt mulieres diuitias vbertates. Ipa tñ nō curauit de diuitijs tpalib⁹: scies illud Eccli. vij. Multos ꝓdidit aurū z argētū. Et ut dr Prouer. xj. Nō ꝓsunt diuitie i die vltōis. Ideo optauit diuitias gre. z has attulit angel⁹: seu ipam eas hre demōstrauit i eo q̄ dixit. gra plena. Henera plena. q̄ dic Hiero i sermone de assūptōe. Ceteris sanctis p gtes gra dak: ꝫ Marie se tota plenitudo infudit gre. Et sic in ea verificāt illud Prouer. vlc. Multe filie regū ꝛgregauerunt diuitias: tu sola supgressa es vniuersas. Uñ cū ceteri sancti habebāt i se aliquā mēsurā: ipa fontem gratiaruz habuit. i. xpm. De quo Hern. super Cañ. Origo oim fōtiū z fluminū mar est. oim virtutū z sciaz fons Jesus xpus. Ipa em̄ ē aqductus. merito ei dicē potuit angel⁹. gra plena. Plena vtiq̄ nō tm̄ plenitudine sufficiēte q̄ ē oim sctō rū. nec etiā abūdāte q̄ fuit apl⁹ox: ꝫ vltra ꝫ habuit plenitudinem supefluentie. Eccli. xxiij. In plenitudine sctōz detētio mea. Sic g̃ oēs alios sctōs i gre vbertate excessit. Henera excessit. q̄ cū ceteri dekmiatas mensuras grāz acceperūt: ipa vniuersas mēsuras simul habuit. De quib⁹ mēsur⁊ Luc. vj. vbi q̄druplex mensura nomiat. scz bona. cōferta. coagitata. z supefluens. Mensura bona est habere ea que requirūtur ad sui sanctificationē: que est in oibus sanctis. Cōferta que requirit ad aliorum eruditionē. z fuit i apostolis. Coagitata q̄ requirit ad sui cōfirmationē. que fuit in Johāne baptista qui fuit in vtero cōfirmatus. Supefluēs q̄ est ad plenā diffusionē que est in xpo Johā. j. De plenitudine eius omnes accepimus. Istam tamē mensurā matri cōmunicauit. quia de plenitudine sua nobis infudit. Habuit ergo q̄druplicē plenitudinem: ita q̄ scribit de ea Eccli. xxiij. In me oīs gratia vite z veritatis z virtutis. transite ad me ꝛc. Vite quo ad grām sanctificantē. veritatis quo ad grām instruentē. z virtutis quo ad grām cōfirmātem. Transite ad me oēs. s. quo ad grām effluentē Heb. iiij. Accedamus cum fiducia ad thronū gratie eius. Ignati⁹. Impossibile est aliquē o ⁊go saluari peccatorē: nisi p tuū auxiliuz z fauorē. Hug. Ardor gre ardebat i corde: vt mirabilia faciebat i corpe: exteri⁹ illa mēbra radiādo. Uñ Hylari⁹ sup Mat. Joseph spōsus ⁊ginis cōsiderauit sacrm̄ p diuini lumis radiuz. Ideo Hern. De plenitudine ei⁹ accipiūt vniuersi. captiu⁹ redēptionē. eger curationē. peccator veniā. Idcirco cōsidera q̄ hodie possis ꝓticeps fieri ei⁹ gre. Hz possum q̄ri de aliquib⁹ illud Jo. iiij. Nō habes i quo hauries. Ser. Vehemētia desiderij: seruor deuotōis z dilectōis a puritas orōnis hauriūt fontē miscōie z pietatis Porta ergo hydriā tuaz hodie z mūda eā. q̄ vt dr Sap. j. In maliuolā aiam nō itroibit spūs sapie. ¶ Tertio affectāt mulieres spōsum laudabilez. sic ipsa hodie sponso nobilissimo fuit decorata. Hoc sentiēs angel⁹ dixit. domin⁹ tecū. q. d. aliter q̄ mecum. Necū tanq̄ domin⁹ cum seruo: z sicut creator cum sua creatura. tecū sicut filius cum sua matre. tecū sicut aurora cū sole lucēte. s. dic gre nūciādo. tecū sic flos cū ⁊ga florēte Isa. xj. Egrediet virga de radice yesse: z flos ō radice ei⁹ ascēdet. Tecū sic rex cū regia palaciū igrediēte. Figurat. ij. Re. ij. mr Salomōis sedēs iuxta regē: cui rex. Pete a me q̄cq̄d vis: nō ē phas vt ōnegē tibi. Tecū dñs p̄ p potētiā. tecū fili⁹ p sapiaz. tecū spūsctūs p clemētiā. Idcirco pctōr q̄uis mō peccāsti recurre ad eā. Hern. Si es i angustijs: piculis: aut reruz dubijs. Mariam inoca: mariā cogita. non recedet ab ore tuo. nō a corde; vt impetres ei⁹ orōnis suffragiuz.

Et merito. qz dicit Bern̄. Quia in te: per te: z de te pia manus omnipotētis quicqd creauit recreauerat ⁊c. ¶ Quarto optant mulieres celebrē famaz. Hāc cōsiderauit i ea angelus: idcirco dixit ei in salutatōe. Benedicta tu i mulieribꝰ. i. vltra oēs mulieres. O q̄famosa fuit illa cuiꝰ fama de xris vsq; ad celos redoluit. Vñ dicē potuit illō Ruth. iij. Scit omis ppls me eē mulierē virtutis. Potiꝰ hoc dicē habuit Maria. Et licz oibꝰ virtutibꝰ abūdaret: z i his famosa cēt: tñ etꝰ hūilitas tātā famā ei nō solū i terra: ꝫ z i celis fecerat q etiā filiū dei i vteꝝ suū p humilitatē trahere meruit: hoc significat Luc. j. Respexit hūilitatē ancille sue. ecce em̄ ex hoc beātz me dicēt oēs generatōes. Et hoc Aug⁹. i quodā ſmone attestat: vbi ꝙginē gl̄iosaz q̄si admirādo alloq̄tur dicēs. Obsecro virgo gl̄iosissima: dic mihi q̄d boni egisti: quātuz p̄ciū obtuliſti vt virt⁹ z sapientia dei p̄is: q̄ attingit a fine vsq; ad finē fortit: suauit̄q; disponit oia. totꝰ vbiq; manēs: z sine vlla sua mutabilitate i vterū tuū veniēs: ita castū castelluz tui vētris icoluerat: vt ingredi ēs nō lederet: z egredi ēs ic̄lumē custodiret: Et rūdens i ꝑsona virginis dicit. Queris q̄d obtulerim vt mater dñi mei efficerer: Oblatio mea ē ꝙginitas z hūilitas mea. Nō respexit ornamēta mea neq; pulcritudinē corporis: ꝫ hūilitatē mētis. z hec ei intātuz placuit vt vnigenitū filium suū de me nasci voluit. Ecce q̄famosa fuit nō solū in hūilitate: ꝫ z i castitate z in secūditate vltra oēs mulieres. Ipsa potuit abūdanter dicere id qđ ō Judith dicebat: vt scribit eiusdē xv. cap̄. Tu gloria hier'lm. tu leticia isr'l. tu honorificētia ppli nostri. Heuera qz tu gloria i hier'lm. i. dei. tu leticia isr'l. i. angelox qui vidēt facie p̄is. tu honorificētia populi. i. generis hūani. qz tu feciſti hūilr z virilr. s. ex eo q̄ p tuaz hūilitatē deū ad trā traxiſti. Aug⁹. Hūilitas Marie facta ē scala celi. Ideo merito ei angelꝰ dicere potuit. Benedicta tu i mulieribꝰ. ¶ Quinto optāt mulieres nobilē ꝓlē. z sic ipa ꝙgo Maria hodie dotata est. Hoc sensit Elizabeth: xpt̄ qđ dixit ei. Benedictꝰ fructus vētris tui. O nobilis z generosus fructꝰ ille fuit. qz dī Sapiē. xviij. Ex regalibꝰ sedibꝰ venit. Ro. j. Ex semie dauid ſm carnē. O nimis generosus fructꝰ. in celo habēs patrē sine matre: i terra matrē sine patre O generosus fructꝰ. ipe s ꝛl nat⁹ ex ꝙgineis visceribꝰ matrē ꝙginē habuit. vt impleret illud Isa. vij Ecce virgo cōcipiet z pariet ⁊c. Hodie lapis abscidit sine manibꝰ Dañ. ij. hodie rubꝰ ardet z nō cōburit Exo. iij. hodie vellꝰ Gedeonis maduit Judicū. vj. hodie virga aaron florvit Nume. xvij. hodie ꝙgo cōcepit vnicornū. Aug⁹. Vere ꝙginis nobilitas. parierīs i virginitate. nascerīs in diuitate. q̄ ante luciferū genit⁹ a patre: hodie cōcept⁹ a matre Bern̄. O maria hodie facta es mat cuiꝰ deꝰ ē pat. filiꝰ patne charitatis ē corona tue castitatis. o q̄bñ dictꝰ fructꝰ. hodie plātatū ē lignū i medio paradisi. hodie i ꝙgine ꝓceptꝰ ē p quē toto orbi salꝰ effluxit. Anselꝰ. Nō ē salꝰ i mūdo nisi quē pepit ꝙgo. Bern̄. Hodie dñs opatꝰ ē salutē i medio tre. idcirco nō decet nobis tacere q̄n plurimū ei grās referre debemꝰ a qua tanta salus nobis exorta ē. Debemus ergo nos exēplo angeli ꝙginē gloriosam devotis mētibus hodie celebrare z salutare. ℟. Et hoc maxime q̄nq; de causis. Primo ꝓpter debitū. Salutatio em̄ ꝑcipue debet amicis z benefactoribus. z sic ex debito tenemur eā salutare. qz mlta beneficia dilectōis z signa nobis exhibuit: z hodie exhibet nobis i salutē. Magnos ei labores habuit filiū nutriēdo. i egyptū fugiēdo. pauperatē sustinēdo. z vsq; ad patibulū ipm̄ seq̄ndo. Jo. xix. Stabat iuxta crucē mat Jesu. Stabat vt si forte passio xpi sufficiēs nō fuisset: ipa parata ad patiēdū p nobis fuisset. Sic ab eo tpe quo mat dei facta ēvsq; ad novissimū diē nō cessat petere p nobis. Bern̄. Supplici ter z efficaciter salutis nostre negocia ꝓtractat tanq; mater miscōie. mē exulis. mat peccatoris. z mater iudicis. In ipa locū habz illud Roma. vlt. Salutate Mariā q̄ multū laborauit i vobis. i. in omniū vestrū salutē. ¶ Secūdo debemus eā salutare ꝓpter eius bñplacitū. z maxime cū illa salutatiōe qua Mariā salutauit angelus celestis nūci⁹: z detulit tanq; epistolā in qua recolit exordiū nre redēptōis. redemptio captiuox: victoria hostiuz. Hodie potuit angelus dicere illud ps. Immisit in os meū cāticū novū. Novū z multū suaue. tā suaue q̄ eā movit in spū exultare Luc. j. Magnificat anima mea dñm. ¶ Non est salutatio aliqua magis sibi placita q̄ illa. Sicut legit exēpluz de quadam sancta monali sanctitate famosissima: z beate virgini specialr devota. Hec cuidā viro religioso z ꝙgini Marie simil'r devoto sub ꝑsona alterīꝰ de se manifestavit dicēs. Scito mi dñe q̄ fuit quedam genitricis dei dilectrix in tali monasterio q̄ sicut z tu valde virginē gloriosam dilexit. cui ꝓ certo tale nup scias accidisse. Quadā nocte cū i lecto quiesceret: vidit ante se Mariā stare dicentē. Dormis ne filia: Cui illa respōdit. Non dormio domina charissima: ꝫ scire desidero cur ad me peccatricem veniſti. Cui virgo gloriosa. Ne timeas piam matrē filia cui devota reddis seruitia: ꝫ moneo te vt magis ꝓficeres: salutatiōnē angelicā sicut incepisti diligēter ꝓsequādo. scias em̄ q̄ maximū gaudiū ex eadē salutatōe habeo: qđ nullus hoīm sufficiēs est explicare sermōe. Nā cum dicis: dñs tecum. videt mihi q̄ in me sil'r sit filius meꝰ sicut in me fuit cū ꝓ petōribꝰ nasci dignatus fuit. z sic tūc mihi ineffabile gaudiū fuit: sic nūc cū eadē verba replicas. Ex hoc ḡ ptz q̄ multū sibi placet. ¶ Tertio debemꝰ eā salutare ꝓpter salutatois fructū. Vñ sicut hec salutatio ꝙgini Marie summe placet: sic ipam ei dicētibꝰ valde remunerat. sicut ptz in pluribus exēplis. ¶ Quarto debemꝰ eaz salutare. xpt̄ cauere ingratitudinis vitiū. Sūma em̄ ingratitudo ē multa bona suscipe z nō cognoscere z regratiari Modo dicit Bern̄. i ſmōe de natiuitate ꝙgis. Alti⁹ inuemi quāto devotōis affectu eā dñs voluit a nob honorari q̄ totiꝰ bōi plenitudiez posuit i Maria. vt si q̄d spei i nobis. si q̄d gre. si q̄d salutis ex ea nouim⁹ redūdare: nihil hie nos voluit qđ p Marie manꝰ non trāsierit. ¶ Quinto ꝓpter diaboli supplicium. quia ipe inuidus turbat cum videt z audit p quid homo salutē est cōsecutus quam ipe amisit. Unde eccli. xxij. Musica in luctu importuna est narratio: z sic cum diabolo. Sic dicit Bern̄. Ce

ium ridet. angelus gaudet. mūdus exultet. infernus ꝓtremiscit. demões fugiūt cū dico Aue Maria. Non solū diabolo displicet illa vocalis oratio ꝙ singula ꝓba q̄ in ea ꝓtinent. Displicet sibi Aue: cū sit sibi ineptū ve. Et ve eternū ꝓcurauit ⁊ hoiez salute ꝓuauit: qđ Maria recupauit. Displicet sibi Maria. qz de ea dictū est Gen. iij. Ipsa cōteret caput tuū. Idcirco hoc nomē valde exosum hz. Displicet sibi cū audit gr̄a plena. qz ipe mulierē ⁊ per mulierē virū a gr̄a euacuauit. Displicet sibi dominus tecū. dolēs valde ꝙ hanc societatē diuinā ipa hz a q̄ ipse ignominiose ē detrusus. Displicet sibi bñdicta tu i mlieribꝰ. qm̄ ipe ꝙ mulierē maledictionē dei ꝓcurauit. Displicet sibi vltra modū: ⁊ bñdictꝰ fructꝰ vētris tui. qz ipe ꝙ suā suggestionē fructū. i. mulieris maledictionē pene ⁊ culpe intulit. Idcirco ex debito tenemur marie placere. Videamus g̃ exinde quē nobis fructū venire ꝓspicimꝰ cū ingratitudinis vitiuz euitare volumꝰ ⁊ diabolo suppliciū inferre conamur: tūc ꝓginē gloriosā humiliter ⁊ deuote salutare debemus. Immo quicūq̄ es ipam salutare nō cesses. qz si imūdꝰ es: g̃ ad mundā ⁊ scrām dicas. Aue. i. sine oi ve culpe ⁊ pene. Si tenebrosus es dicas Maria. i. illuminata. si peccatoz es ⁊ gr̄a cares: dic gr̄a plena. si oīm bono no vacuꝰ es: dicas dñs tecū. Si pene obligatus es debes accedere ad bñdictaz: ꝙ qđ dicas ei. bñdicta tu i mulieribꝰ. q. d. erue me de maledictiōibus. Si fame licꝰ es: dicas. bñdictꝰ fructꝰ vētris tui. Ipe em̄ ē fructꝰ ille i cuiꝰ ꝓspectu ē vera ⁊ ekna satietas. de q̄ ps. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Hiero. Si ꝙgo es lauda eā. qz mertisti hz̄e quā laudas. si cōtinēs es lauda. qz hoc nō aliūde habes q̄ ex gr̄a xp̄i q̄ fuit i ea. Si ꝓlugata aut peccatrix: imo cuiuscūq̄ ꝓditōis vl̄ sexꝰ es lauda eā. qz ex ea fluxit gr̄a ⁊ misericōia. Exultemꝰ g̃ oēs ⁊ singli: ⁊ excitemur voce pia ⁊ mēte sincera ⁊ deuota: exēplo āgeli laudātes: q̄ igressꝰ dixit. Aue g̃. ple. d. t. ꝛc̄. Et sic ꝙ eiꝰ intercessionē obtinebimꝰ grām oipotētis dei i hoc seculo: ⁊ in futuro efficiemur participes ekne gl̃ie. Ad quā me voscq̄ ꝓducat q̄ hodie in ꝙgine ꝓceptꝰ eternaliter vivit ⁊ regnat. Amē.

De sancto Georgio. Sermo lxxij.

Sine me nihil potestis facere. Jo. xv. ⁊ legit hodierna die ad honorē sancti Georgij ꝙ euāgelicali officio. Dicit pbus. ij. de aia q̄ oculi hois non pñt cognoscere colorē sine lumie. nā ad pfectā visionē reqrit q̄ medū sit illuminatū. Spūal̄r. sic naturalis itellectꝰ nō pt hz̄e meritoziā cognitōez ⁊ opationē sine lumie gr̄e. ꝺ q̄ Richꝺ. ꝺ ꝓtēplatōe li. iij. c. vl. dic̄. Sine gr̄a nō sufficimꝰ ad cognitionē veritatis. nec ad amorē virtutis. Et figurat̄ Act. xij. Petrus i carcere exñs nesciuit q̄ circa eū agebant. ꝙ postq̄ angelus eū illumiauit ⁊ eduxit tūc cognouit ⁊ dixit. Nūc scio vere qz misit deꝰ āgelū suū ⁊ eripuit me. Spūal̄r. sic hō i carcē pcti exñs sine illumiatione gr̄e nō pt q̄cq̄ meritorie opari nec cogīcē. De q̄ Chrys. Sic ⁊ra nō germiet sine pluuia: sic nec hō sine dei gr̄a. Ꝺo Gre. ix. moz. Spūsci gr̄a menti krene infūdit: vt ad itellectū sui ꝓditorꝛ erigat. Dicit nāq̄ apl̄s. ij. Coz. iij. Nō sumꝰ sufficiētes cogitare aliq̄d a nobis tanq̄ ex nobis. Si em̄ nō possumꝰ bonū cogitare: mlto minꝰ opari. Ꝓpt̄ qđ dic̄ ps. xciij. Si dicebā motꝰ ē pes meꝰ misericōia tua adiuuabit me. Et Isa. xxvj. Dia opa nr̄a operatꝰ es dñe Et apl̄s. j. Coz. xv. Gr̄a dei sū id qđ sū. De q̄ thema. Sine me ꝛc̄. In sūma euāgelij duo inuunt. Ꝓio hortat nos ad fructificādū. Scđo ad i se manēdū. Primū ptz i pncipio. Secūdū ibi. manete i me. De ꝑ dic̄. In illo tpe. s. post cenā: dixit Jesꝰ discipul̄ suis. Ego sū vitis vꝛa. Symō ꝺ cassia. Dñs loquit ꝑ silitudinē: vt trahat ad vitatē. Videaz xp̄s silitudinarie viti ꝓpat mlt̄is de cauk. Ꝓio sic vitis ē arboz pua ⁊ despecta: sic xp̄s modicꝰ i hūilitate. qz exinaniuit semetipm Phil̄. ij. ⁊ despectus i deformitate. ꝺ q̄ Isa. liij. Vidimꝰ eū nō hītē spēz neq̄ decorē. putauimꝰ eū tanq̄ leprosū: percussuz a deo ⁊ hūiliatū. Scđo vitis ē tortuosa. s. crepsich vel knozzich. ⁊ sic xp̄us liuidꝰ i cruce: nō leuis. vt ipleat illud Isa. x. A plāta pedis vsq̄ ad vticē nō ē i eo sanitas. Tertio vitis ē arboz hūida. nā cū sciđ manat liq̄r. sic ꝺ xp̄o triplex liq̄r emanauit cuz sciss̄ꝰ i cruce fuit. s. sāguis: aq̄: ⁊ lachrime. Sāguis ad redēptōez. aq̄ ad ablutionē. lachryme i iustificationē. Nā si lachryme marie magdalene iustificabāt eā: mlto magis lachryme xp̄i. De q̄b̄ Heb. v. Ꝓrabat cū lachrymis ⁊ exaudit̄ ē ꝙ sua reuerētia Quarto vitis excedit oia ligna i dulcedie fructꝰ ⁊ sic xp̄us oēs sctōs. Vñ Can. ij. Fructꝰ eiꝰ dulcis gutturi meo. De q̄ fructu dic̄ Origen. O dñe rolle desideriū meū: vt attigā dulcē fructū tuū Quito flores vitis bonū dāt odorē. ⁊ sic xp̄i exēplū. Ecci. xxiiij. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoris. i. exēpla bōa. Vñ Can. x. Currem̄ i odore vngētoz tuoz. Hec vitis figurat̄ Hen. xl. Videbāt ē hītē ꝓagines tres. s. xp̄m hītē tres subas. diuinitatē: aiaz: ⁊ corꝑ. Hāc vitē plātare debemꝰ i aiamā cordis nr̄i. de q̄ Hiere. xxxj. Erit aia eoz q̄si ortus irrigu. Idcirco inuoca hanc vitē: dicēdo illud Can. v. Veniat dilectꝰ meꝰ in ortū suū. Hec vitis ꝓtulit nobis triplex vinū. s. vinū cōpūctōis. dilectōis. ⁊ sanguis effusiōis. Primo vinū ꝓpunctionis. Unde ps. lix. Potasti nos vino compūctōis. Vñ verā cōpūctionē hō a se nō pōt hz̄e: ꝙ a deo. Vñ Hiere. xxj. Postq̄ puertisti me egi penitentiā. Et Treñ. vlt. Cōuerte nos dñe ad te ⁊ conuertemur. Hoc vinū lachrymaꝝ letificat āgeloꝝ collegiū. De q̄ Gerñ. Lachryme penitētiū sunt vinū engeloꝝ Secundū est vinū dilectionis. ps. ciij. Et vinū letificet coꝛ homis. i. charitas. Hoc vinū charitatis figuratū est Gen. ix. Noe bibit de vino ⁊ inebriatus est ⁊ denudatus. Sic xp̄s bibit de vino charitatis in cruce. Et inebriatus charitate denudatus est a Cham. i. a militibꝰ Pylati. ⁊ obdormiuit in cruce. Ad hoc vinū hortamur Prouerb. ix. Venite bibite vinū qđ miscui vob̄. s. vinū charitatis. Hoc dat nobis mixtū. q̄ ita pure nō possumus euz diligere sicut ipe nos dilexit. quia maiorem charitatē nemo habet ꝛc̄. Johā. xv. De hoc vino bibit apostol̄ Paulus: ⁊ ita erat inebriatus ꝙ dixit Ro. viij. Scio ⁊ certus sum ꝙ neq̄ mors. neq̄ vita. neq̄ gladius. neq̄ fames poterit me se-

parare a charitate xpi. De hoc vino bibit btūs georgius. ¶ Tertio hec vitis ptulit nobis vinū rubeum sanguinis effusiōis Job. vj. Sanguis meus vere ē potus. Hoc vinū expssuz ē de torculari crucis: et cōsolak tristes Pronerb. vlk. Date vinū his qui amaro sunt corde. Dicit notāter: ego sum vitis vera. Aug⁹. vt discernat se a vite corrupti. s. ppło inde ox. Ūñ Hiere. ij. Quō puersa es i amaritudinē vitis aliena. Reuera amara. Ūñ Deut. xxxij. Vua eox vua fellis: botrus amarissim⁹. fel draconū vinum eox ac. q; xpinauerūt xpo fel et acetū tpe passionis. Hec vitis circūcisa ē octauo die. Et subdit Pak meus agricola ē. Ex q̄ habek q̄ xps fm hūanitatē ē vitis. q; caput ecclie. et nō fm diuinitatē. q; sic pak etiā eēt vitis: ex eo q̄ fm diuinitatē vnū sūt. Et pi dī agricola. q; plātauit et rigauit gre plenitudinē i vite. i. i xpo hoie. Ūñ ps. j. Erit tanq̄ lignū qđ plātatū ē sec⁹ decursus aq̄x: qđ nō pōt arescere. Et sic xps i nullo deficere. q; de plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ grāz. Et subdit. Oēm palmitē in me nō ferētē fructū tollet eū. i. oēz fidelē nō facientē opa bona sepabit a xpo vite. Ex quo ptz q̄ nō solū q̄ mala agūt. ꝫ etiā q̄ bona facere negligūt sepātur a xpo. Figurak Luc. xiij. q̄ xps abscidi fecit ficum sterilē. et sic infructuosi fideles. Ūñ Mat. xiij Sepabit malos de medio iustox: et mittet eos i caminū ignis. Et tūc loc⁹ infernalis cōpetit eis: non mūd⁹ q̄ ē loc⁹ laboris Job. v. Nascit hō ad laborē sicut celū. q; ibi dak merces laborātib⁹ Matth. xx. Voca opartos: et red. illis mer. Nec ppetit eis esse i purgatorio. q; i ꝟ mōo nō laborauerūt. Ūñ ps. lxxiij. In laboze boim nō sunt: et cū hoib⁹ non flagellabunk. s. i purgatorio. Nec ppetit eis terrestris paradisus. q; posuit de⁹ hoiez i paradisuz voluptatis vt oparek. Cōcludit q̄ q̄ loc⁹ eox erit i infimo. i. i inferno. q; ille loc⁹ nō ē ad opādū: ꝫ ad puniēduz Eccls. ix. Quōcūq; pōt manꝰ tua opari instāter fac q; nec rō: nec scia: nec op⁹ ē apō inferos. Ioo hortak nos apłus Col. j. Fructificātes in oi ope bono ¶ Attamē sciēdū q̄ tria sunt q̄ fructū impediunt bōi opis: q̄ sunt figurata p tria q̄ desolabāt fructus i egypto. s. locusta. bruc⁹. et erugo. Primū fuit locusta. de q̄ Exo. x. Mane facto vēt⁹ surgēs leuauit locustas: et ascēderūt sup vniuersam terrā. et deuorata ē ois herba tre i egypto. Spūal'. p locustā itelligit supbia. q; locusta saltādo vadit: et sic supb⁹ se eleuat. Ūñ ps. lxxiij. Supbia eox q̄ te oderūt ascēdit sp: et destruit fructuz bonox opex. De q̄ Greg. Perit oē qđ agit: nisi hūilitate custodiak. Nā supbia i pscia hz se sicut negatio i logica: quic q̄d post se inuenit hoc totū destruit et opposituz ei⁹ inducit. et sic de supbia. Ioo Judith. ix. Supbi nō placuerūt tibi ab initio. Ioo Berñ. sup Cañ. ser. xij Nolite ꝓpari maoꝛib⁹. nolite mioꝛib⁹. nolite alicui nec vni. ꝫ dico q̄ nulli. Hz tene dictū saluatoꝛis Luc. xvij. Cū feceꝛitis oia q̄ ꝓcepta sunt vobis: dicite. inutiles sul sum⁹. fecim⁹ qđ debuim⁹ et nil amplī⁹. Nā tales locustas. i. supbos tollet ō cōsortio sctoꝛ. ps. c. Nō hitabit i medio dom⁹ mee q̄ facit supbiā. ¶ Secūdū qđ ꝓsūpsit tre fruct⁹ i egypto fuit bruc⁹. Ūñ ps. cxiij. Venit locusta et bruc⁹ qui⁹ nō erat numer⁹. ¶ Per brucū itelligit luxuria. q; bruc⁹ nutrit in simo et imunditia. et sic luxuria impedit fructū boni opis. De q̄ Gre. Luxuria cū semel mētē possederit: vix bona cogitare permittit. Ioo apłs Ro. viij. Qui i carne sūt deo placere nequeūt. nā de⁹ spūs ē. Et dicit Hiero. Sicut ignis et aq̄ sil' stare non pñt: sic corpales et spūales delicie. Ioo apłus. j. Coꝛ. vj. Fugite fornicatiōez. Nā fm Chrysk. pxus fornicatōis efficit hō aialib⁹ sil'is. Et aialis hō non pcipit ea q̄ spūs dei sunt. sic nec luxuriosus. Ioo Aug⁹. de pflictu vitioꝛ et virtutū. Ō cōpas ē pcubit⁹ boza p quā pdit vita ekna. q; vt dic Bek. Qui carnalib⁹ delitijs pascit: ekns idign⁹ babek. Ioo Iobes i Apoc. c. vlk. excludit tales a regno celoꝛ: dicēs. Foris canes venefici et impudici. Nā nil coinq̄natū intrabit Apoc. xxj. ¶ Tertiū qđ deuoꝛauit fruct⁹ tre egypti fuit erugo. De q̄ ps. lxxvij. Dedit erugini fruct⁹ eox. ¶ Spūal'r p eruginez itelligit auaricia. q; cadit succinctim in splēdoꝛe solis. sic auaricia accrescit i pspitate: nūc optās hoc: nūc illud. de q̄ pbus. iij. Ethi. Appetitus diuitiaꝝ crescit i infinitū. Et talis erugo. i. auaricia oēs fruct⁹ aie destruit. Ūñ Eccli. x. Nihil int qui⁹ q̄ amare pecuniā. Nā auar⁹ aiaz suā venalem hz. Ioo Luc. xij. Cauete ab oi auaricia. Mat. xvj Quā ꝓmutatiōnē dabit hō p aia sua: q. d. nullaz. Nā ppt illa trena pdit hō celestia: iuxta illō Greg. Quō pñt spare i celis q̄ maloꝛē spem: et amoꝛē ponūt i trenis. Ioo hortamur p Psal. pō. lxj. Diuitie si affluāt nolite coꝛ apponere. Rō Eccli. viij. Multos pdit auꝝ et argētū. Ioo Aug. O dānosa lucra accipis pecuniā pdis aiaz. Hec tria sunt q̄ fructuz bonox opex destruūt. ō qb⁹ Isiō. ō sū. bo. dic. Luxuriosis supbis et auaris demōes pl⁹ fautoꝛes exi stūt. ¶ Attamē posito q̄ nec sis supb⁹ luxuriosus: nec auar⁹: tñ nō sufficit ad vitā ekn̄: nisi in bono te exerceas. q; dic Aug. i li. ō vita xpia. Nō solū a xpiano ḡrik vt malo careat: ꝫ etiā vt i bono se exerceat. Nam si nihil mali fecerit aut boni: tū ad ekne vite pmiū nō admittit. ꝫ gehēne ignib⁹ mācipak. vt dī Mat. xxv. ō fuo inutili būte vnū talētuz et nō negociāte fuit dictū. Seruū inutilē ꝓjcite i tenebras exteꝛioꝛes. q; dic Greg. Nō satis ē maluz nō agere: nisi ḋsq̄ discat bonis opib⁹ insudare. Hz quō hz se agricola circa bonos palmites: sbdit. Et oēz palmitē qui fert fructū purgabit eū: vt fructuz pl⁹ afferat. Sicut in vite materiali aliq̄ palmites abscindūtur ne humoꝛ nimis dispgak. et sicut virtus vnita foꝛtioꝛ est et magis fructificat: sic fideles purgātur p tribulatiō es: vt locūditas ꝑsentis vite ab eis abscindak. Grego. Deus electis iter aspex ꝑbet i via: vt nō obliuiscātur eox q̄ sunt in patria. Berñ. Nō flagellū grano. fomax auro. lima ferro hoc facit tribulatio iusto. Et sic coꝛda eox retrahūtur ab amoꝛe mūdi: et faciūt maloꝛē fructū bonox opex. ps. xxxiij. ō tali purgatōe. Multe tripulationes iustoꝛū. Apocal'. vlk. Qui iustus est iustificetur adhuc. Augus. in omel'. Quis ē in hac vita ita mūdus vt non fiat magis mūdus: Subdit. Quō palmites mūdank. p fmones eius: dicens. Iā vos mūdi estis ꝓpter sermonē meū quē locutus sū vobis. ¶ Ubi nota q̄ verbū xpi mūdat ꝓmo domū a soꝛdib⁹ pctoꝛ sicut aqua mundat vas medi-

cina corpus. Vas em̃ cui frequẽter aquã infudit. Iz nõ retineat. ẽ tñ mũdi⁹ q̃ si nõ infunderet. sic ille q̃ freq̃nter audit verbũ dei mũdior erit q̃ ille q̃ nõ audit. Exẽplũ in vitas patrũ legit q̃ cuidã p̃l monacho dixit vn⁹ q̃ vbũ dei sibi nihil ꝓdesset. qz statim obliuiscerer. Hoc audiẽs p̃ tradidit illi cophinũ. i. korp fumo denigratũ dicẽs ei vt eũ plenũ aq̃ afferret. cũ facẽ nõ possz redijt tristis. Cui ait p̃. Et si aquã nõ attulisti tñ colatũ hũc mũdasti. Sic ali q̃ circa vbũ dei audiẽdũ sũt tta negligẽtes q̃ p̃ut assilari cribro. qõ cũ in aq̃ ponit statim implet̃ q̃z extrahit nil remanet. Sic mlti sũt q̃ cũ dei audiũt verbũ pleni sunt aq̃ ꝓuctõis t deuotõis. q̃ cum recesserint vacui remanẽt. Eccli. xxj. Cor fatui q̃sivasculũ fractũ. oẽm sapiam nõ retinet. Greg. Nõ facit vent⁹ igni. ꝟ verbũ dei audiẽti. qz eũ inflamat. t sicut faber p ventũ ignẽ accẽdit. t sic verbũ dei cor audiẽtis. Hiere. xxiij. Nõne verba mea q̃si ignis ardẽs. Lu. vl. Nõne cor nr̃m ardẽs erat. ps̃. cxviij. Ignitũ eloquiũ tuũ vehemẽter. Scõ verbũ dei mũdat ab erroribus tenebrarũ. ps̃. xviij. Lex dñi imaculata quertẽs alas. Et idẽ ps̃. cxviij. Lucerna pedib⁹ meis verbũ tuũ: t lumẽ semitis meis. Naz sicut lumẽ est formarũ t figurarũ manifestatiuuz. sic verbũ dei manifestat nobis formas viciorũz et virtutũ. Vñ ap̃ls ad Eph̃. v. Omia q̃ arguunt a lumine manifestant. Dixi scõ hortat nos ad i se manendũ. ibi. manete in me t ego in vobis. Et subiũgit in textu dicẽs. Sicut palmes nõ p̃t ferre fructũ a seipso nisi manserit in vite. sic nec vos nisi in me mãseritis. Nã palmes cũ sepat̃ a vite pdit hũorez stipitis t el⁹ pinguedinẽ. sic hõ sepatus a xp̃o pdit dei gratiã. Et subdit. Ego sum vitis t vos palmites. Aug⁹. Sicut vni⁹ nature sunt vitis t palmes. sic xp̃s fm hũanitatẽ nobiscũ. Vñ ps̃. lxxix. Extẽdit palmites suos vsq̃ ad mare. Tũc oñdit q̃ mansio xp̃i sit necessaria hoi vt fructificet dicens. Qui manet in me t ego in eo hic fert fructuz multum. Nota manẽ in xp̃o debem⁹ tripl̃r. Primo p fidei integritatẽ. scõo p spei securitatẽ. tercio p charitatis puritatẽ. Primo manẽ dẽm⁹ in xp̃o p fidei integritatẽ. j. Joh. iiij. Si q̃s ꝓfessus fuerit q̃ xp̃s ẽ fili⁹ dei in deo manet. Et ꝟ p fidẽ q̃ carẽt iudeꝛ pagani. qz raro ẽ heresis q̃n aliquẽ articulũ fidei credat. Athanasius. Hec ẽ fides catholica ꝛc. Hanc fidẽ bñ habem⁹ si ipsaz ope implem⁹. qz fides sine opibus mortua est. Jaco. ij. Si estis in fide vos p bate. ij. Chor. vlti. scz p opa. qz aliq̃ ꝓfitent̃ se nosse deũ ore. factiz ãt negãt. Ad Tit. j. Vñ hiero. Quotiensc̃uq̃ q̃s mortal̃ peccat totiẽs deũ negat. Talibus em̃ dr Eccli. xxix. Cõfirma verbũ et sidel̃ age cũ illo. t in oi tpe inuenies qõ tibi necessariũ ẽ De hac fide dicit Greg. Liquet qz fides illarũ rerũ argumẽtũ est q̃ apparẽ nõ p̃t. q̃ em̃ apparẽt fidẽ nõ hñt ꝟ agnitionẽ. Scõo p spei securitatẽ. Vñ Judith. viij. Nos aliũ deũ nescim⁹ p̃ter te deum in q̃ speram⁹. Hec ẽ q̃ nõ ꝓfundit. ap̃ls ad Rom̃. v. Et ꝟ ꝓpter sui securitatẽ. Glo. Confundit q̃ qõ sperat inuenit. Sic speranit golias in fortitudine sua. lõ ꝓfusus est. qz in funda delect⁹. Sicz lucifer spauit in sapia t in fortitudine t pulcritudine sua t cõfusus est. qz plectus est ad ꝓfundũ inti. Aug. Puta dãt se esse excelsos cũ sideribus t fulgidos. et ecce ruerũt in terrã. vñ plerũt t diffozmes facti sũt. Sic dines ille q̃ spem posuit in diuitijs. in hozreis amplatis t annis plurimis ꝓfusus est. qz mox diuitijs t vita ꝓuatus ẽ. Aug. Quid in rebus hũanis certius morte. q̃d hora mortis incertiꝰ inuenit. non miserek inopi. nõ verek diuitijs. inuenib⁹ non parcit nõ denicz ipsa parcit etati. nisi q̃ senib⁹ est in tantis. iuuenib⁹ in insidijs. Sed p̃s. xxj. dicit. Vñe i te spauerũt p̃res nr̃i t nõ sunt ꝓfusi. Tercio in deo debemus manere p charitatis puritatẽ. j. Joh. iiij. Deus charitas ẽ. t q̃ manet in charitate ꝛc. Nobilis charitas. quã q̃ habet deũ hz. De hac Aug⁹. Et eius effectibus fac me cognoscere p amorẽ. sequit. Quia p cognitionẽ fame amoris lãguet aia mea. refocilla eã. satiat eã dilectio tua. impleat eaz amoz tuus. Hic amoz purus eẽ dz. vt scz de⁹ amet ꝓpter se. nõ ꝓpter tpalia vel spũalia. Qui aũt alit amauerit audiat q̃d dicit Aug. De aie te deũ non querẽti. te nõ amãti. q̃ si te non diligit pctis seruit. nunc̃z quiets. nunc̃z secura. nil queso sine te dulcescat mihi. nil placeat pciosum. vilescat oẽ p̃ter te. qõ tibi est aduersum mihi sit molestũ. tedet gaudere sine te. delectat gaudere. flere tecũ. ꝓtristari. ppt̃ te. sit nomen tuũ mihi refocillatio. memoria ꝓlatio. si pctã mea ꝓhibẽt. si delicta mea excludãt. tñ natura cõis nõ repellit. Multa em̃ sunt monẽtia ad dilectionẽ dei. sicut eius bñficia spũalia. corpalia. tpalia. Aug⁹. Celũ t terra t oia q̃ in eis sunt dicunt mihi vt amem te de⁹ meus. Sed ista sũt tãc̃z incitamenta ad purũ amorẽ. Vñ Hern̄. sup Can. Causa diligẽdi deus ẽ. Tulli⁹. Eos tanc̃z peccora diligimus q̃s nõ ꝓpter te ꝟ ꝓpter vsum diligim⁹ Talis amoz ẽ carnis. qz eos ꝓpter carnẽ diligunt Nota sup isto verbo. hic fert fructũ multũ. nõ sufficit pluralitas fructuũ. nisi etiã assit bonitas. Q Ideo sciẽdũ ad bonitatẽ fruct⁹ requirũt multe cõditiões. Primũ est maturitas. nã fructus dz esse tẽ pestiuus. zeytig. t sic fruct⁹ boni opis dz fieri tẽpe ꝓpruo. Eccli. xliij. Fili obserua tps. Et ap̃ls ad gal. vj. Dũ tps habem⁹ operemur bonũ. t ꝟ est p̃ns tps Vñ. ij. ad Chor. vj. Ecce nũc tps acceptabile. Nõ em̃ spectandũ est ad tps senectutis. Hern̄. Infelix hõ qui offert florẽ iuuẽtutis diabolo. t fecem senectutis deo. Dic igit cum ps̃. lviij. Fortitudinẽ meam ad te custodiã. Sed hen de multis ꝙqueritur Hiere. viij. c. Miluus in celo cognouit tps suum hyrũdo t ciconia custodierũt aduentum tpis sui. ppls aũt meus nõ cognouit iudiciũ dñi. Scõo requirit integritas. i. intus t extra. nõ interius putridus. exterius pulcer. vt ypocrice q̃ sunt vt sepulcra dealbata. Matb. xxiij. De quibus. ij. ad Thymo. iij. Speciẽ pietatis habẽtes. pietatẽ abnegantes. Habek nanc̃z in Can. lxxxiij. di. nemo. Nemo in ecclesia sctã amplius nocet q̃z nomen sanctitatis habẽs t querse agens. Tercio est odoris suauitas. Eccli. xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatez odoris. i. bone fame. Licet em̃ ꝓpter se sufficiat puritas ꝓscie. tñ ad ꝓximũ requirit odoz bone fame. quia dicit Aug⁹. Conscia est nobis necessaria. fama ꝓximis. xij. q. j. ca. nolo. Qui confidit cõscientie t negligit famã crudelis est. Ad Rom̃.

xij. Prouidētes bona nō tm̄ coꝝ deo. sed etiā coꝝ omnib⁹ hoibus. Ideo dī Apoc. vlt. Qui sanctus est sanctificet adhuc. q̄ est interius exerceat exterius. ¶Quartū est saporis bonitas. i. dulcedo in anio. ab Heb. xij. Contēplantes ne radix amaritudinis sursuz germinans impediat. vt alīq̄ in seipsis sunt amari alios turbātes. Contra hs apl's Eph. iiij. Omnis amaritudo et indignatio tollat a vobis. ¶Quituz est vtilitas vt nō sit ocio sa. Ezech. xxvij. Et erūt fruct⁹ eius in cibū. z folia eius in medicinam. j. Cor. iiij. Exemplar esto fidelīū in omni cōuersatiōe. Seū. Sermo tu⁹ nō sit inanis. Mat. v. Sic lucear lux vestra coꝝ hoib⁹ ꝛc. ¶Sextum est durabilitas. z sic nos in. j. In scitirate z iustīcia seruiam⁹ dño. Chrīs. Colle pseuerātiā. nullū obsequū hz mercedē. Sed timeo alīq̄ sunt mittētes manuz ad aratrū scitatis incipiētes colere viā dñi z respiciūt retro. z sic putrescūt in futuro. Exēplū. Quedaz ania apparuit vni sancto viro q̄ hic a deo obtinuit vt ei appareret. interrogauit scm̄ virū dicēs. Dinit ne aliquis in mūdo. At ille cur interrogas Rñdit. Tantā vidi multitudinē descendentē in infernū vt aliquē in mōo esse dubitaui. Gre. Incassum bonū agit si ante vite terminū deserat. Ideo Mat. x. z. xxiiij. Qui p seuerauerit vsq̄ in finez hic salu⁹ erit. z Apoc. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortē z dabo tibi coꝝnā vite. s. eēne. Ad quā pducat nos ꝛc. ¶De sancto Marco. ¶Sermo lxxiij.

Justus quasi leo confidens absq̄ terroꝛe erit. Prouer. xxviij.

¶Nota vita iustoꝝ cōpar̄ ꝓphetarib⁹ leōis. Prīo leo hz generositatē. q̄ ē rex aialiū. z sic iustiores sunt generosiores. Jō Chrīs. z habet. xl. di. q̄cūq̄. Unusq̄sq̄ festinat quō appareat maioꝝ nō qui maioꝝ iustioꝝ. ꝛ q̄ iustioꝝ maioꝝ ē z dignioꝝ. Seū. Generosissim⁹ est q̄ optim⁹ est. Ideo. Gre. Summū bonū em̄ in reb⁹ est iusticiā colere. z qō equū est custodire. Scōo leo hz pietatē. q̄ cibū suum nō solitarie comedit. ꝛ alijs aialib⁹ diuidit. et sic iusti. Grego. Vera iustitia cōpassionez habet. Chrīs. Justicia sine misericordia crudelitas ē. Tullius. Si iustus es nō solū nō noceas sed etiā innocentib⁹ ꝓdoleas. Tercio leo hz animositatez. z sic iustus hz ꝓfidentiā vt a deo nō derelinquet in vita in morte. z post mortē. In vita. pō. xxxvj. Nō vidi iustū derelictū. In morte Sap. iij. Justoꝝ aie in manu dei sunt. Amb. Nunq̄ iustus solus est ꝛ deus cū eo. Augu. Si iust⁹ essem nō timerē. Prouē. x. expectatio iustoꝝ leticia. Glo. Ruperti bolgot Fides in ꝓtectiōe dei nō tanget tormēta malicie. Sap. iiij. Just⁹ si morte poccupat⁹ fuerit aia eius in refrigerio erit. q̄ iusticia eruit a morte. iuxta illud. Prou. xj. Diuitie nō pderint in die vltiōis. ꝛ iusticia liberabit a morte. Etiā post mortē. q̄ duc ad regnū. De q̄ pō. xiiij. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. Rñdet q̄ opatur iusticiā. Jō pō. cv. Beti q̄ custodiūt iudiciū z faciūt iusticiā in oi tpe. Nam iusticia pducit hoiem ad viā vite. iuxta illō Sap. j. Justū deduxit dñs p vias rectas. z ostēdit illi regnū dei. Quarto leo hz timoroſitatē. s. cū videt catulū verberari coꝝ se. Sic vere iustus hz dei timorē. q̄ scribit Eccli. j. Qui sine timoꝛe est non poterit iustificari. Nā talis nō hz pseuerantiā iusticie. De quo Chrīs. Facile diuertit a iusticia q̄ non timet deū ꝛ hoiem. quia timoꝛ hoim defert. ꝛ non aufert voluntatē male faciēdi. Ideo iustis vbi de eis scribit semper timoꝛ dñi adijcit. vt ptz de Job. .c. j. Erat vir iustus ac timēs deū. Similr Luce. ij. Symeon erat vir iust⁹ ac timoꝛat⁹. Quinto q̄uis leo sit aial forte. tm̄ patit infirmitatē vt dicit Plinius. q̄ febres quartanas rōe caliditatis. z etiā vt ferocitas edomet. Et sic vir iustus opoꝛtet vt habeat tribulatiōes. iuxta illud pō. xxxiij. Multe tribulationes iustoꝝ. vt dicit Gre. in moral'. Legim⁹ Iob in sterquilinio. Iobem decollatuz gladio. petrū in patibulo. ꝛ oia pmittit de⁹ sup iustos vt ꝓbent. De quo Thob. xij. Quia accept⁹ eras deo necesse fuit vt temptatio ꝓbaret te. z sicut leo patiē vt sua ferocitas edomet. sic vt dicit Cassio. sup pō. deus iustos flagellat ne de iusticia supbiant. Sic flagellatus est apl's. ij. ad Choꝝ. xij. Ne magnitudo reuelationū extollat me dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis mee angelus sathane. Nā tribulatio generalis est oib⁹ iustis. vt dic Hiero. Quis sanctoꝝ sine tribulatōne coꝛonatus est. q. d. nullus. z sic dīs Marcus hz fortis fuit. silr z Georgius vt leo. passus est tm̄ infirmitatem tribulatiōis z mortis. vt pt in legenda. ¶Sermo lxxiij. ¶Ad idem

Similis factus est leoni in operibus suis. j. Mach. iij.

Gre. dicit. Quia natura vniuscuiuscq̄ ex diuersis componit. Ideo per ipsam aliquando diuersa designant. vt exemplificat de leone qui habet virtutē habet et sentīā. ex virtute significat christum et hominem iustuz. ¶Primo significat xp̄m deum qui habet virtutem ex natura. Scōo significat hominē iustuz qui habet virtutem ex gratia. Tercio diabolus ex sentia. De primo q̄ xp̄m significat legit Apocal. v. Ecce vicit leo de tribu iuda Nā xp̄s in resurrectiōe habet sevt leo vt dic. Isiō. Nam sicut leo est aial potens z forte. z sic xp̄us in resurrectiōe magnā exhibuit fortitudinē z potentiam. De q̄ Job. x. Potestatē habeo sumendi animam meā z iterꝝ ponēdi eā. z Math. vlt. Data est mihi oīs ptās in celo z in terra. Scōo xp̄s habuit se vt leo in resurrectiōe ꝓpter tempus z modum q̄ dicit Isiō. Leo nat⁹ dormit tribus dieb⁹ z excitat rugitu z sic christus tercia die a morte resuscitatus. vnde Seū. xlix. Redescens acubuisti vt leo. s. in sepulcro. Scōo leo significat hoiem iustū. vt patet in p̄cedenti ſmone. Justus quasi leo cōfidens. Prouē. xxviij. Tercio leo ex sentitia significat diabolum. j. Petri. v. Vigilate fratres. quia aduersarius vester diabol⁹ tanq̄ leo rugiens circumit querens quem deuoret. ¶Et quarto leo significat beatum Marcū. z hoc in multis. Primo ratione descriptionis euangelice. Secundo ratione dignitatis z excellentie. Tercio ratione fortitudinis et constātie. Dixi primo per leonē intelligit beatus marcus ratione descriptōis euāgelice. q̄ sicut leo in deſto nascit z pascit. sic beatus marcus in ꝓncipio de scriptōis euāgelice seu euāgelij sui mox de

ducit iobem in deserto rugientē.cū dicit. Vox clamātis i deserto ⁊ fuit iobel i deserto ꝓdicās baptismū pnie. Et p̄ꝫ statim sibūgit xp̄m dimicātē ꝫ diabolū i deserto. Sili⁹ marc⁹ in medio Mar.viij.describit quō xp̄s pauit q̄tuor milia hoiz septē panib⁹ ⁊ paucis piscib⁹. Irez in fine euāgelij introducit patrem filiū suscitantē.sicut leo ad sui clamores excitat leunculos .sic pater tercia die suscitauit filiū.

¶ Scdo beat⁹ marc⁹ cōpar leoni rōe fortitudinis ⁊ cōstātie. q⁹ leo est anial forte in aggrediēdo. Et sic beat⁹ marc⁹ fortiter tormētis se exposuit. Naz habuit fortitudinē vitatis. De q̄.ij. Eſdre.viij. Sup omnia vincit veritas.vt de eo potuit verificari illud p̄s.lx. Scuto circūdabit te vitas eius et nō timebis a timore nocturno. Itē habuit fortitudinez charitatis.de q̄ Hern. Fortis virtus charitas.de q̄ apl's.j.Thor.xiij Charitas oia suffert.ita vt scribit Can.viij. Aque mlte nō potuerūt extinguere charitatē meā.i.mlte tribulatiōes.q⁹ fortis est vt mors dilectio. Tercio beat⁹ marcus compar leoni rōne dignitatis ⁊ excellētie.nā leo grece dicit rex latine. Sic ipe tāq̄ rex fuit excellēt⁹ dignitat⁹.q⁹ de tribu leui q̄ dignior fuit tribub⁹. Fuit enim patriarcha euāgelista ⁊ ꝓpheta. Nā ex corruptiōe calciamēti sui intellexit ⁊ ꝓphetisauit corruptiōez sui corpis. Etiā fuit martyr. Dicit nāq̄ Aug⁹. Nō pena ꝫ cā facit martyrē. ¶ Pro quo nota circa cām que facit martyrē p̄ esse multiplex. Prima cū q̄s patit ꝓ defensiōe fidei catholice.⁊ sic btūs marcus ⁊ apl's ⁊ alij martyres.de apl's Heb.xj. Tēptati sunt lapidati sūt.occisi sunt ꝓ xp̄o. Et sbdit cām. Testimonio fidei ꝓbati sunt. Tales oēs vere dici merēt martyres.⁊ digni sunt celesti p̄mio vt hr̄ in can.xxiij.q.viij omni timore.vbi dicit Leo papa. Omni timore depsito qui ꝫ inimicos sancte fidei agit.⁊ aduersarios oim religionū agere virtuter studeat. si q̄s morier celeste p̄miū ꝓsequit q̄lis fuit beatus marc⁹. Scōa cā martyrij est q̄n q̄s patit ꝓ defensione vitatis vite ⁊ iustitie.vt sctūs iohes baptista q̄ arguebat herodē de incestu. Iō impletū est i eo illud Eccli.xlix. Male tractauerūt eum q̄ de vtero mr̄is ꝓsecrat⁹ est ꝓpha. Et sic nos pati debemus ꝓ veritate vite ⁊ iustitie. Quod cōmēdat Aug⁹.⁊ hr̄ xj.q.iij.c.nemo. Melj⁹ est ꝓ vitate pati suppliciū q̄ꝫ ꝓ adulatiōe ꝓsequi būficiuz. Tercia cā martyrij q̄n quis patit ꝓ defensiōe libertatis eccl'ie.sic beatus Tho.cātuarien⁹ passus ē.q̄ potuit dicere hoc. p̄s.lxviij. Zelus domus tue comedit me. Quarta causa que facit martyrē.q̄n quis patit ꝓ obediētia mr̄is eccl'ie.vt btūs laurēti⁹ ex iussu sixti pape distribuit thesauros eccl'ie.⁊ hūili⁹ obediuit.⁊ fidē negare nolujt. Et sic duplici de cā fuit martyr. Nam btūs tho.dicit in.ij.ij.q.cxxiij.ar.v. q⁹ oia opa vtutum fm q⁹ referunt in deū sunt quedā ꝓtestatiōes fidei.⁊ sic p̄t esse cā martyrij. Et sic quicūq̄ patit pro bono ope faciēdo bonav' mala vitādo est martyr ꝓpter deū. ¶ Attn sciēdū q⁹ dic Cyprian⁹ ad ꝓfectū martyriū req̄runt q̄tuor. Prio fiducia in corde q⁹ corde credit ad iustitiā ad Ro.x. Scōo req̄rit ꝓstātia i fmōe ⁊ q̄stiōe.q⁹ ore fit ꝓfessio ad salutez. Ibidē. Tercio req̄rit ꝓseuerātia in ope vt cūcta p̄sentia ꝓtemnere. ꝓsanguineos,bona tpalia,et honores p̄tes parui pendere. Iuxta illud Job.ij. Pellem ꝓ pelle.⁊ oia q̄ hz homo dabit ꝓ ania sua Quarto req̄rit patiētia in morte. Dñs sctūs. Tho. ij.ij.q.cxxiij.ar.iiij. Ad ꝓfectū martyriū nō solū requirit tolerātia carceris vl exilij aut rapina bonorū tpaliū.nisi forte ex his seq̄tur mors. Sz heu sūt alicq̄ ꝓfitētes deū et vitatē fidei.ꝫ postq̄ venerit ad passionē exilij vl rapine tūc resiliūt. De q̄b⁹ ysica tur illud apl'i ad Thit.j. Cōfitent se nosse deū vbis factis aūt negāt. Qualis nō fuit sctūs marc⁹.ꝫ fortit ꝓseuerauit.sic ⁊ nos Mat.x. Qui ꝓseuerauerit vsq̄ i finē h̄ salu⁹ erit. Nā dic Aug. Maior honor deo ⁊ sctis ei⁹ nō poterit exhiberi q̄ vt studeamus eos imitari. q⁹ dicit Christ. sup mat. Que iustitia est sctōs colere ⁊ sanctitatē spernere.q.d.nulla. Id circo q̄lit sanctitas ei⁹ est imitāda.p̄z in ei⁹ legēda.

¶ De sctis Philippo ⁊ Jacobo Sermo .lxxv.

On turbet cor vestruz

n neq̄ formidet. Joh.xliij.⁊ legitur hodierno die ꝓ euāgelicali officio. ¶ Dicit p̄bus in de animalib⁹. Animalia parua habētia magna corda natural'r sunt timida.sic lepores ⁊ mures. Rō.q⁹ calor natural' nō p̄t implere tā magnū cor.sic videm⁹ de igne q̄ citi⁹ calefacit clibanū puū q̄ꝫ magnū.⁊ sic magnū cor est frigidi⁹ ⁊ ꝓ ꝓsequēs timorosi⁹. Spūal'r.sic homo hūs magnū affectuz ad tpalia ⁊ terrena est timorosus ꝫ vicia ⁊ ad spūalia exercēda.p̄s.liij. Trepidauerūt timore vbi non erat timor. Sz hūs paruū affectū ad terrena est fortis ad celestia ⁊ ad spūalia exercēda. De quo Gre. xix.mora. Omnes hui⁹ seculi amatores i terrenis reb⁹ sunt fortes.in celestib⁹ vero debiles. Nā ꝓ terrena glia vsq̄ ad mortē desudare appetūt.ꝫ p spūali nihil pati p̄t.timentes ꝑdere tpalia ⁊ nō eterna. de talib⁹ scribit Job.vj. Qui timet ꝓuinaz cadet sup eū nix. Qui timet paruā penā tpalem cadet in eternā. Iō Mat.x. Nolite timere eos q̄ occidunt corp⁹ quod etiā vult;dñs in verbis p̄missis dī. Nō turbetur cor vestruz ⁊c. ¶ In summa euāgelij duo innuunt. Primo timorosa remotio directe turbationis.ibi. Non turbet. Secundo subtungit diuersa māsio celice habitationis.ibi. In domo patris mei māsiones multe sunt. De primo dicit. In illo tempore. scilicet post cenā cum dixit christus discipulis de eius traditione ⁊ petri negatione ⁊ de eorum fuga tūc discipuli fuerunt turbati. Ideo saluator cōsolabat eos dicens. Non turbetur ⁊c.

¶ Pro quo sciendū. turbatio est triplex. prima laudabilis.secūda tolerabilis.tercia vituperabilis Prima est laudabilis scilicet cuz homo turbat de peccatis. De qua psal.xlvij. Ipsi videntes scilicet peccata turbati sunt.cōmoti sunt.tremor apprehēdit eos. Illa est bona turbatio. quia signū salutis De qua apostolus.ij.ad Thor.vij. Gaudeo propter vos quia cōtristati estis ad penitentiā. Nam hec turbatō ⁊ tristicia delet vicia. Unde Hieroni. Nulla culpa deletur nisi tristicia anxiet. Hoc considerans dauid dicit in psal. Conturbata sunt omnia ossa mea a facie peccatoruz meorum. Nam sicut turbat oculus collirio vt clari⁹ videat. sic turbatio de peccatis ⁊ de offensione dei ꝓducit hoiez

ad claritatem visionis diuine. Vñ apls.ij.Cho.vij Que fm deū est tristicia pniam in salutē stabilem opak. Scōa turbatio est tolerabilis .s. de morte q̄ dū fit fm imperiū rōnis z non ꝓtra imperiū. tunc est tolerabilis. vt dic̄ Damas. Si vero ꝓgredit vsq̄ ad ꝓturbationē rōnis z sua rectitudine tūc pōt fieri vitupabilis. vt dicit poeta. Qui mortē metuit amittit gaudia vite. qz est signū q̄ diligit nimiuz pñtem vitā. qō ꝓhibet. j. Joh. ij. Nolite diligē mūdum. Nā licet naturale est timē mortē. debet tñ fieri fm imperiū rōnis z non contra rōnem. Et sic de morte z recessu mgri turbatio erat in discipul'. vñ Symō de cassia. Que causa maior turbationis et tristicie q̄s separi a dilecto. q̄ non pōt falli nec fallere. Tercia turbatio est vitupabil'. s. p amissione rei tpalis in sollicitudie auaricie. Vñ ps. cvj. Turbati sunt z moti sunt sicut ebrius z ois sapia eoz deuorata est. Nam tales sunt q̄si attoniti in ratione. Vñ Prouer. xv. Cōturbat domū suā q̄ sectat auariciā. nā tales nō quiescūt in mentibus eoz. vnde Hiere. xlviij. Turbati sunt in mari. p̄ sollicitudine q̄escere nō potuerūt. Nā vt dicit Tullius. Tota vita auari hois ē plena miserie z doloris. Naz sicut fons turbat pede vt nō resplendeat imago. sic turbatio auaricie. obfuscat claritatē rōnis. Talē turbationē habuit ille iuuenis cui dixit dñs Math. xix. Si vis pfectus esse vēde omnia q̄ habes z da pauperibus z veni seqre me. Ille aūt tristis abijt. erat em̄ mltas hñs diuitias. Jō apls. ij. Choz. vij. Seculi tristicia morte opat. nā est signū q̄ tales plus diligūt tpalia q̄ eterna. ꝓpter qō dicit ihs filius syrach. Eccli. xxx. Tristiciā longe repelle a te. mltos occidit tristicia z non est vtilitas in illa. ¶ Itē turbatio vitupabilis nō solū orit ex auaricia z sollicitudine. ſ etiā orit ex indiscreto p̄cepto p̄latoruz. Vñ de saul dixit Jonathas. j. Reg. xiiij. P̄r meus turbauit terrā. qz p̄cepit q̄ nemo gustaret cibū vsq̄ ad vesp̄as. Et sic erāt attenuati q̄ nō poterant pseq̄ inimicos. Saul interp̄tat abutēs. sic q̄ ptāte abutitur mala multa i cōmunitate opat. z sic fec̄ david. ij. Reg. xxiiij. q̄ misit numerare pp'm ꝓpter qō dominus misit pestilentiaz in israel de mane vsq̄ ad tempus constitutū. mortui sunt ex pp'o a dan vsq̄ ad bersabee septuaginta milia viroꝝ. Nā dic̄ apls. ij. Choz. vl. de plat is. Dedi eis ptātem in edificationē z nō in turbationē z in destructionē. Qualē turbationē in cōmunitate fecit achab vt dixit helyas regi achab. iij. Reg. xviij. Non ego turbaui irr' ſ tu z domus p̄ris tui q̄ dereliquisti viā dñi. ¶ Tercio turbatio vitupabilis etiā causat ex inobediētia subditoꝝ. z sic totus exercitus turbat⁹ est ꝓpt furtum achioz. Josue. vij. cui dictū est. Quia turbasti nos ꝓturbet te dñs. Et sic hodie ꝓpter inobedienti am mandatoꝝ dei turbat cōitas. Vñ Eccli. xxviij Vir peccatoz turbat amicos. ¶ Quarto talis turbatio orit ex ꝓbis bilinguis. multos ꝓturbat pacē hñtes bilinguiū z susurruz. Vñ Eccli. xxviij. Susurriū z bilinguiū multos ꝓturbāt pacē habentes Ciuitates muratas diuitū destruxit. Et sbdit. Beatus q̄ rectus est a lingua nequā. ¶ Quinto tal' turbatio orit ex ptinacia. i. kriegkheyt. Ideo Eccli. ix Attende tibi a pestifero. fabricat em̄ mala. i. ꝓpriuz sensum habet. Jō ibidē dicit. De ea re que te non molestat ne certaueris. Nā sic̄ a scintilla vna egredit ignis. sic ab vno dolo auget sanguis. Tūc subdit. Neq̄ formidet. s. amissionē terrenā. ps. xlviij. Ne timueris cū homo factus fuerit diues. z cum multiplicata fuerit gl'ia domus eius. qm̄ cū interierit nō sumet oia. nec descendet cū eo gl'ia ei⁹. Anima eius in vita benedicet ſ in futuro nō. Neq̄ formidet. s. ꝓsecutionē. ij. Thi. iij. Omnes qui pie volunt viuere in xp̄o ꝓsecutionē patiunt. Dic̄ nanq̄ Greg. Cū cognosco iob penā pati i sterqlinio. Johannē esurientē in heremo. petrū extensum in patibulo. iacobū decollatū gladio. cogito q̄liter deus in iudicio cruciabit reprobos q̄ ita afflixit suos electos. Tūc subdit. Creditis in deū z in me credite. q. d. fm Chrisost. Si turbamini ꝓpter formaz serui i. humanitatē quā timetis p mortē pire. non turbemini ꝓpter meam deitatē. qz z si moriar vt homo resurgā. quia deus sum. q̄ etiā post tribulationez z mortē remunerare z letificare possuz. Nota ponit fidē remediū ꝓtra turbationē. qz fides purgat oculum cordis. Act. xv. Fide purificans corda eorum Dicit Hiero. Fides clarificat z serenat vt appareant pricula q̄ in tribulatione latebant. ¶ Nota fm Aug. sup Joh. z sup hoc verbo. Creditis in deū dic̄. aliud est credere deū. aliud in deū. z aliud deo. Credere deo est credere ea esse vera que deus loquit hoc non saluat. qz hoc facit mali. Sed credere deū est credere q̄ deus est. Et hoc credit diabolus. Jaco. ij. Diabolus credit z ꝓtremiscit. Sed in deū credere est credendo deū diligere z in eū ire z ei firmiter adherere z eius mēbris. Et hoc est ꝓpriū bonoꝝ. non illoꝝ qui hac nocte agunt multa maleficia. vt de subtractione lactis ꝛc. quoꝝ fides ē corrupta z mortua. Vñ Jaco. ij. Fides sine operibus mortua est. Jō Isid. Iustus est qui recte credit recte credendo bene vivit. bñ viuendo rectā fidem custodit. Hec fides est remediū ꝓtra omne turbationis pericul̄. vt dic̄ Aug. super Joh. Virtus fidei q̄ credit in patrē z filiū est potētioz oibus periculis q̄ fidelibus accidere pñt. Jō. j. Joh. v. Hec ē victoria q̄ vincit mundū fides vra. vt fecerunt scti apli z martires. de q̄ Heb. xj. Sancti p fidem vicerunt regna. Idcirco hortat eos ad fidē di. Creditz in deū z i me credite. q. d. fm Aug. i. ꝓsequēs est q̄ in me credē debeatis. qz ego suz creator z redemptor vr̄ z remūerator. Nā null⁹ pōt vere in deū patrem credē nisi etiā credat in filiū. qz fili⁹ est eiusdē nature z eiusdē essentie cū p̄re. Jō di. Joh. v. Qui non honorificat filiū nō honorificat patrē q̄ misit illū. Jō Athanasius. Necessariū est hoi ad eternā salutem vt icarnationē quoq̄ dñi nr̄i ihu xp̄i fideliter credat. nā sine hac fide nō est sal⁹. Vñ hr̄ in cano. xxiij. q. j. qz. Quia nisi soliditatē fidei q̄s tenuerit. diuinā p̄sentiā nō cognoscit. Jō Augu. de vbis dñi. Ambula p fidē z quenes ad spēm. s. visionis diuine. de q̄ Job. xj. Qui credit in me etiā si mortuus fuerit viuet. ¶ Dixi scdo subiungit diuersa māsiones celestz ihabitatiōis. ibi. In domo p̄ris mei māsiones multe sūt. ¶ Nota duplex est dom⁹ dei. Prima ē eccl'ia militās. j. ad Thi. iij. Scias quō in domo dei te oporteat ābulare. ¶ In hac domo multe

N

mansiones sūt,ſ.multi hoies in qbus deus manet p fidē. Hiere.xlij.Tu aūt in nob es dñe scz p fidē. Eph.iij.Dico xpm habitare p fidē in coꝛdib⁹ vr̄is Scōa ē eccl̄ia trīūphans.ij.ad Choꝛ.v. Habemus domū non manufactā in celis.ps.xxxv. Replebūtur ab vberta te dom⁹tue. In hac domo mānsiones multe sūt ſm diuersitatē meritoꝛ.Aug. Vnaqq aia p meritis suis illic honoꝛat.⁊ ſm q amplius in merito se dilatauit.j.Choꝛ.xv. Stella differt a stella in claritate ⁊c. Licet em̄ obiectū bītudinis ē vnū.ſ.deus.⁊ idē denarius diurnus q dat oib⁹ in vinea dñi labo ꝛantib⁹.attamē vn⁹ excedit aliū i dignitate ⁊ claritate eterna. ¶ Pꝛio p cognitiōez quāto ampli⁹ qs coḡuit deū p v̄itatē fidei.tāto intensius coḡscet p visionē.Scdo quāto qs deo fretus fuerit p amoꝛē.tanto amplius pfruet illo p claritatē.Exemplū de fonte q maius vas habet magis recipit.⁊ nō erit inuidia.Ber. Nō meū p laboꝛē tuū p amoꝛē.Aug. Vnuſqsq qđ in se nō possidet.in alio se possidē gaudet.Greg. Vniculq suf ficit quātū recipit de hac domo.psal.dic̄.p s̄. xxvj. Vnā petij a dño hāc requirā vt inhabitē in domo dñi.Et qđ ibi acturi sumus.dic̄ ps.lxxxiij. Beati q habitāt in domo tua dñe.in secula seculoꝛ laudabunt te. Subdit.Si quo minus.i.si esset aliqs defectus dixissem vob.qꝛ vado vob parare locū. ¶ Sz dicit̄ oꝛ Math.xxv. Venite possidete regnū qđ vob paratū est ab oꝛigine mūdi. Ꝛūdet ſymon de cassia. Parauit ab eterno pr̄ p̄destinando.filius i hūanitate patiendo.⁊ impedimentū.ſ.culpe ⁊ pene remouendo ⁊ in celū ascendēdo . Nā licz essent ab eterno p̄destinati.nō bītudinē non ꝓsequerent nisi p grām: q dat tpaliꝛ in pñti.Et si abiero ⁊ ꝑparauero vob locū. Nico. de lyra. Non q in gl̄ia celesti qđ ꝑparauit.ꝛ post ascensionē dñi spūs scī mittit q̄ꝛ ꝑparamur ad ꝓsecutionē beatitudis . Iterū veniā ad vos ⁊ accipiā vos ad meipm.vbi alīq heretici dixerūt.q electi nō assument vsq ad diem iudicij. Hoc est ꝓtra apl̄m Phil̄.j.Cupio dissolui ⁊ esse cū xpo.⁊.ij.Choꝛ.v.Si domus nr̄a terrestriꝛ destructa est.habem⁹ domū nō manu factā in cel̄. Sz sic est intelligendū.iteꝛ.ſ.in moꝛte accipio vos ad bītudinē aie. in iudicio vero ad bītudinē coꝛporis ⁊ aie.vt vbi ego sum.qꝛ ante suā passionez tā erat beatus quantū ad aiam.⁊ vos sitis.Symō de cassia.O ineffabil̄ dilectio non cōtent⁹ ꝓsoꝛtio angeloꝛ.ꝛ hoies intantū pensauit vt in terrā descenderet ⁊ peuntes q̄reret.vt i domo paterna secū habitarent.nob ꝑticipans in hūanitate vt secum esse mus ꝑticipes in diuitate.Et quo ego vado.ſ.ad patrē.⁊ viā scitis.ſ.moꝛtē ⁊ passionē.Symon de cassia. Intelligit quo ad debitū.i.scire debetꝫ. ipe em̄ sciuit eoꝛ desideria.Jō dedit eis occasionē interrogandi.Dic̄ ei thomas . Dñe nescimus quo vadis .ſ.in speciali licet i generali qđ possum⁹ viā scire. Dic̄ ſymō de cassia. Laudabile ē ꝓfiteri ig̃noꝛantiam ꝛpt acq̄rere sciam. ¶ Ꝛūdit ihs.Ego sum via veritas ⁊ vita.via iobliq̄bilis.eim zveg der do kein krum hat.De q̄ Hiere.vj. Interrogate q̄ sit via recta ⁊ ābulate i ea. Hec via ē xp̄s ⁊ ei⁹ vita i hūanitate. vñ Aug. Xp̄s i hūanitate factus est nob via ad diuitatē. Hec ē via de q̄ Deut.v. Nō decliabitꝫ nec ad dexterā nec̄ ad sinistrā.ꝛ p viā ibitꝫ quā ꝓcepit dñs deus vr̄. Ille decliat ad dexterā q dic̄ xpm esse deū. Ille ad sinistrā q negat hūanitatē.sed ille tenet mediū q fatet vtrūq.ſ.xpm deū ⁊ hominem Hec est via de qua ps.cxviij. Beati imaculati q ambulant in via.i.i xpo.nā oēs alie vie ducūt ad infeꝛos.hec sola ē via recta q̄ ducit ad celos. vñ Pꝛouer.iiij. Viā sapie mōstrabo tibi quā cū ingressus fueris nō habeb offendiculū . Scdo xp̄s est v̄itas infallibil̄.qꝛ nec fallit nec fallere pōt . Dñ symon de cassia. Ipe ē a quo vex est omne qđ vex est.q.d. ego sum v̄itas oia vicens.a nullo deuicta. Ipe em̄ dic̄ Ju.xxj.Celū ⁊ terra trāsibūt . v̄ba aūt mea nō trāsibūt.qꝛ ipe est de quo psal.cxliij. Fidelis dñs i oibus v̄bis suis. ¶ Tercio xp̄s ē vita impturbabil̄ vita desiderabilis.vita sine moꝛte.ꝓsolatio sine meꝛoꝛe.De q̄ psal.xxxiij. Quis est hō q vult vitā desiderat dies vidē bonos.p quā vitā deuenim⁹ ad vitam eternā.De q̄ subdit in textu . Nemo venit ad patrē nisi p me.q.d. Missus sum in mūdū a patre si vultis eū coḡscere tūc p me coḡscere debetis. Et subdit.Si coḡuisseti⁹ me scz ꝓfecte q̄ ad diuitatē ⁊ patrē meū vtiq coḡuisseti⁹.q.d . Si fili⁹ crederet eternus tūc ⁊ pater. Immō cognoscetꝫ eū ⁊ vidistis scz a tpe passionis.qꝛ aperuit eis sensum vt intelligerēt scripturas Lu.vlti.Et tūc habuerūt plenioꝛē noticiā de misterio diuitatis.vel sic. Immō cognoscetis eū.ſ.p spūm sctm̄.qꝛ ille vos docebit oia Joh.xvj.Et vidistiꝫ eū.i.aliq vr̄m iam viderunt eū .i.intellexerunt.Nā q recte cognoscit filiū p fidem in ipo cognoscit patrē.qꝛ dic̄ Joh.x.Ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹.nā sic̄ splēdoꝛ fac̄ cognoscē lucē a q̄ ꝓcedit: ita xp̄s facit cognoscē patrē.qꝛ est splēdoꝛ gl̄ie. ad Heb.j. Sz qꝛ de hac noticia nō omnes erāt informati.sic̄ Philippus q estimabat patrē in substantia sine ꝓsona filij videri oculis coꝛpalibus.Jō ait O dñe ostende nobis patrē.Chrisſ.qꝛ coꝛpalibus oculis voluit videre recepit ex Jsaia eiusdē.c.vj. Vidi dñm facie ad faciē ⁊c.ꝛ illa visio non fuit in diuina substātia.ꝛ in subiecta creatura.vt dic̄ Aug.i ij.⁊.iiij.de trinitate.⁊ Job.j.Deū nemo vidit vnq Ideo dicit ſymon de cassia. Multum errabat a veritate.si patris ostensionē poscebat ad oculū.cum nō solum coꝛpalis oculus.ꝛ etiā glorificatus non sit credendus posse intueri diuinitatē. nā aia sola q̄ gl̄ificata fuerit intuitiuā visionē atq fruitionez diuinitatis habebit non impedit gl̄ificato coꝛpe in quo erit.Si aūt philippus poscebat ad intellectū videre diuinitatē etiā errabat.ꝛ q̄rebat aliter q̄ p fidem. qꝛ non viatoꝛ ⁊ ꝑhensoꝛ poterat simul esse. Si in futuro erat petitio.ſ.in patria vt ostenderet tūc non incōgrue ꝓcabat.quia di. Augu.li.j.de trinita. Nam vos implebit cū vultu suo vt nihil amplius requiret.Et ergo ſm hūc sensum bene dixit philippus. Dñe ostende nobis patrē ⁊ sufficit nobis.quia ibi erit omnis sufficientia sine omni defectu.vt dicit Bern̄.in meditationibus. Amabimus sine modo.videbim⁹ sine termino . cohabitabim⁹ sine medio.videbimus ad voluptatē.fruemur ad iocunditatem.habebimus ad voluntatē. In rōne erit plenitudo lucis.in voluntate multitudo pacis in memoꝛia continuatio eternitatiſ. Q ꝛ multe mā

stones erunt in domo eternitatis ¶Primo ibi erit iocūditas sine meroze. ibi vita sine morte .ibi letitia sine tribulatiõe.ibi eternitas sine fine.Ad quã eternitatem perducat ꝛc.

¶Sermo.lxxvj. ¶Ad idem

DIcit ei philippus .domine oſtende nobis patrẽ ⁊ sufficit nob. Johan.xiiij. ¶In summa verboꝝ duo tanguntur. Prima philippi pia petitio .scõo xpi benigna rñsio. De pmo dicit. Oſtende nobis pꝛez. Symon de cassia. Multũ errabat a vo si pꝛis ostẽsionẽ petebat ad oculũ coꝛpis qui puro mentis intuitu ꝓspicit. Joh.j. Deũ nemo vidit vnq̃. Exod. xxxiij .Non videbit me homo ⁊ viuet. ¶Nota q inter apl̃os q̃dam petierũt secularẽ potentiã. Matb.xx. Dic vt vnus sedeat a dextris ꝛc. q̃dam futuroꝝ sciam. Matb.xxiiij. Quãdo hec erũt dic nobis.quod erit sigñ aduẽtus tui.Quidã inimicoꝝ vindictã Lu.ix. Dic vt ignis descendat de celo. Philippus nõ petijt secularẽ potentiã. qꝛ breuis. Eccl̃i.x. Omnis potentatus breuis vita. Nec mundanã sciam.qꝛ curiosa est.j.Choꝝ.viij. Scientia inflat.nec inimicoꝝ vindictã quia ꝓhibita est. Matb.v. Diligite inimicos.q̃ petijt visionẽ paternam q̃ est eterna beatitudo.qꝛ ibi summa iocũditas.ps.xv. Adimpleb̃ me letitia cũ vultu tuo. Itẽ plena satietas ps.xvj. Satiaboꝛ cũ apparuerit gloria tua. Itẽ eterna felicitas. Job.xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te ꝛc.tõ subdit.⁊ sufficit nob. Aug.in li.de libero arbitrio. Tanta est felicitas iocunditatis eterne . vt si non liceret in ea ampliꝰ q̃ vnius diei horã viuere homo posset omnes delicias huius mũdi ꝓtẽnere.ps.lxxxiij. Melioꝛ est dies vna ꝛc. Aug.in li.de ciui.dei. Quid est q per ꝓphetam dñs dicit. Ero illoꝝ deus.nisi ego ero vnde satiant. Ego ero q̃cunq̃ ab hominibus desideratur.⁊ vita ⁊ salus ⁊ virtus.⁊ copiosa gl̃ia.pax ⁊ honoꝛ ⁊ oĩa bona. ¶Primus igit̃ fructus beatitudinis est vita. puer.viij. Qui me inuenerit inueniet vitã. ¶Scõs ẽ sanitas. Pax ꝓdesset hꝛe vitã si semp infirmitas haberet.qꝛ vita cũ morbo non vite ꝛ pena ⁊ miseria. Eccl̃i.xxx. Melioꝛ est mors q̃ vita amara.ꝛ ibi erit sanitas. Apocal.xxj. Neq̃ clamoꝛ neq̃ luctus neq̃ doloꝛ. qꝛ habebunt medicum pñtem. De quo Eccl̃i.xxxviij. Altissimus de terra creauit medicinã ¶Tercius fructus est vicius siue comestio.parũ esset habere sanitatẽ si nõ haberet q̃d comederet.vt Lu.xxij. Edatis ⁊ bibatis sup mensam meã in regno meo. Sz quia mꝛte sunt comestiones q̃ pꝛe nimia tenuitate non satiãt ꝛ ibi non sic.ps.xvj. Satiaboꝛ cũ apparuerit gl̃ia. tua. Quia vero multi sunt q̃ vno cibo nõ satiant. tõ comestio habebit ferculoꝝ varietatẽ. Vnũ ferculũ ex contemplatione diuinitatis.aliud humanitatis. Isa.vij. Butiꝝ ⁊ mel comedet . Butiꝝ q̃ causat ex carne.i.hũanitas. Sz qꝛ multi in comestione solẽt habere fastidiũ.ibi non.ꝛ plena dulcedine. Eccl̃i.xxiiij. Qui edũt me adhuc esuriẽt. Sz sepe delicata comestio solet cito finiri.ꝛ illa habebit ꝓpetuitatẽ. Apocal.vij. Non esurient neq̃ sitient amplius. ¶Quartus fructus diuitie .parum esset si comestionẽ haberet sine diuitijs. Prouer. viij. Necũ diuitie ⁊ gl̃ia.ps.cxj. Gl̃ia ⁊ diuitie in domo eius. Prouer.j. Abundãtia pfruet malorũ timoꝛe sublato. Matb.vj. Thesaurizate vobis ꝛc. Iste non factũ:iter secuꝝ ꝛ timoꝛibus plenũ. Job xv. Sonitus terꝛoꝛis sp in auribus meis ⁊ cũ pax sit semp insidias suspicat ¶Quintus fructus pulcritudo. Pax esset si q̃s haberet diuitias ⁊ aliq̃ de formitate fedaret . Erit igitur pulcritudo triplex. Pria a diuinitate.iij. Reg.viij. Impleuerat gloria dñi domũ dñi.i.sctõs.sicut sol suo splẽdore oĩa illuminat.sic diuinitas oĩa clarificat. Scõa a coꝛpe fulgẽti Mat.xiij. Fulgebũt iusti sicut sol . Tercia ab aĩa influẽte. Can.iiij. O q̃ pulcra es amica mea absq̃ eo q̃d intrinsecus latet. Eccl̃i.xlij. Gl̃ia dñi plenũ est opus eius. ¶Sextus fructus honoꝛ. parũ esset hꝛe pulcritudinẽ nisi haberet honorẽ. Primo honorabilẽ habitũ.ps.xliiij. Astitit regina i vestitu deaurato.i.coꝛpe gl̃ificato.⁊ circũdata varietate.s.in mente.ps.xliij. Dis gl̃ia eius filia regis. Scõo q̃tũ ad dñium collatũ.ps.viij. Oĩa sbiecisti sub pedibus eius. Tercio quantũ ad honorabilez familiaritatem.ps.cxxxviij. Nimis honorati sunt amici tui deus Job.xv. Jã non dicã vos fꝛos. qꝛ fꝛus nescit quid facit dñs suus.ꝛ amicos.qꝛ omnia q̃ audiui a pꝛe meo nota feci vob.j. Johan.iij. Jam filij dei sumus nondũ apparuit quid erim⁹. ¶Septimus fructus pax.si q̃s haberet oĩa supꝛa dicta ⁊ semp guerraz.quid ꝓdesset.ps.cxlvij. Posuit fines tuos pacẽ. Leui.xxvj. Dabo pacẽ in finibus vꝛis. Vnus finis est deus.alius coꝛpus.tercius est q̃libet ꝓximus. Isa.xxxiij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis ¶Ultimus fructus est oẽ bonũ. Pñ Aug. Nullũ latebit bonum nullũ aderit malũ. Primo omne bonũ in ꝯgregatione. Sap.vij. Venerũt mihi oĩa bona pter cũ illa. Boetius. Beatitudo est status oĩm bonoꝝ aggregatione pfectus. scõo in possessoꝝ fruitione Pax esset si q̃s multa bona possideret nisi eis vti liceret. Eccl̃es.v. Quid ꝓdest possessoꝛi nisi q̃ cernit diuitias oculis suis. Hiere.xiij. Recẽsebit ⁊ cũctis affluet bonis. Tercio in fruitionũ ꝓtinuatiõe. qꝛ illa fruitio bonoꝝ nunq̃ finiet.neq̃ interpellabit. Pñ ps.cxxvij. Videas bona hierl̃m oĩb⁹ diebus vite tue. Eccl̃i.xxxj. Stabilita sunt bona illi⁹ in dño. Idcirco libẽter deberemus sustinere moꝛtem ꝓpꝛ xpo ⁊ mori mundo vt ibi viuerem⁹ cũ deo. Ad q̃ hoꝛtat Aug. Illuc festinate vbi semp viuatis.si em̃ hic amatis miserã ⁊ fluidã vitã vbi homo nascit cũ doloꝛe viuit cũ laboꝛe ⁊ finit cũ luctu et meroze.q̃sto magis amare debetis vitã eternã.vbi semp summa securitas.sũma felicitas.Jõ Augu. Si diuitie appetant ibi q̃rant vbi pire nõ pñt ⁊ seruant. Aug.in li.ꝓfec. Pñe fecisti nos ad te.inq̃etũ ẽ coꝛ nr̃m donec req̃escat in te.qꝛ in te est oĩs sufficientia sine oi indigẽtia.Et sic dixit philipp⁹.Pñe ostende nobis patrẽ ⁊ sufficit nobis ꝛc.

¶De sancta cruce ¶Sermo .lxxvij.

QVi me inuenerit inueniet vitam. Prouerb.viij. Scribit Isiõ. de quadam arboꝛe que est in Indis.⁊ ba

bet fructus dulcissimos. Ad hanc volant columbe et de fructibus eius comedūt mane et sero. Draco autē q̄ est naturalis inimicus colūbarū insidias ponit eis vt trāsgluriat et occidat. Sed tū draco in rātū timet arborē p̄dictā q̄ nec audet attigere. nec in ea latitare. Si vmbra p̄tendit ad occidētem draco ad orientē declinat. et ꝑ naturaliter ꝓpendēs columba semp in vmbra arboris manet. et tunc a draccone est secura. Sed q̄n columba arborē dimittit et vmbram eius. tūc ꝓtinus a draccone deglutitur.

¶ Spūal'r. p arborē nobilē intelligit sctā crux. De qua Amb. Crux fidelis inter oēs arbor vna nobilis. Hec ē arbor figurata quā vidit nabuchodonosor Dan. iiij. Vidi et ecce arborē in medio terre cuius altitudo ad celū ꝓtingebat. et aspectus eius vsq; ad vniuersos fines terre. folia ei⁹ pulcerrima. fructus eius nimis dulcis. et esca vniuersorū erat in ea. subter eam habitabāt bestie. in ramis ei⁹ volucres celi. Spūal'r. Hec arbor sctē crucis in medio terre est sita. Ps. lxxiij. Operatus est salutem in medio terre. Longitudo crucis ꝓtingebat ad celū. q̄ est scala quā xp̄us erexit sibi et suis sequacibus. Vñ canit ecclia. Hec est scala pctōr ꝑ quam xp̄s rex celorum ad se traxit oia. In hac arbore est esca oim aialiū. i. pctōr. q̄ xp̄i caro que vere est cibus. Job. vj. Ad hanc arborē ꝓciosam volare debēt columbe. i. deuote aie si volunt hīe vitam et sedere in vmbra. i. in ꝓtectione illius dicendo Can. ij. Sub vmbra illius quē desideraui sedi. et fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. Nam sub vmbra illius est secura q̄ draco. i. diabolus multū timet arborē crucis. q̄ in ea est victus. Greg. Qui in ligno vincebat. in ligno q̄z vincerē ꝑ xp̄m dñm nr̄m. immo etiā in ligno crucis diabolus est crucifixus in sua potestate. Dē q̄ Adamantinus sup lib. Judicū. In cruce visibiliter crucifixus est xp̄s. inuisibiliter vo dyabolus ad Coll. ij. Expoliās principatus et ptātes. et ideo timet Isa. xxx. Pauebit assur virga percussus. Et sic hec est virga de qua ps. xxij. Virga tua et baculus tuus ꝛc. Ideo ꝓfugere debemus ad vmbram ꝓtectionis sctē crucis. dicēdo cum Ps. xvj. Sub vmbra alarū tuarum ꝓtege me. Nam in ea est vita columbarū. i. aiarum fidelium. De q̄ intro itus. Nos aūt gloriari oportet in cruce dñi nr̄i ihesu xp̄i in quo est salus vita et resurrectio nr̄a. De q̄ Eusebius. Tota salus mentis et corpis ꝓuenit ex ligno crucis. Ideo thema. Qui me inuenerit. In quibus verbis duo innuūt. Primo salutifera crucis inuētio gloriosa: ibi. Qui me inuenerit. Scōo subintingit eius vtilitas operosa: ibi. inueniet vitaz.

¶ De ꝓmo dicit. q̄ me inuenerit. Homini viatori ē magnū solatium et magna securitas. si iuxta ꝓfundum fluuiū inuenit nauē. Et sic de fluuio ꝑsentis fluxibilis vite ad portū salutis hō ꝓuenire non potuit. Et venit xp̄s in nauicula crucis. De q̄ Bap. xiij. Exiguo ligno credunt homines saluare animas suas. et transeūtes mare ꝑ ratem liberati sunt. Aug⁹. Nemo poterit transire ꝑ mare hui⁹ seculi nisi portatus a cruce xp̄i. Ideo Isid⁹. de sum. bo. Quotiēs in fluctibus et ꝓcellis es lignū ascēde crucis et liberaberis. Et Bern. sup Can. Crux xp̄i vite fuit lignū q̄ solū fuit dignū ferre salutē et vite fructū. iō dicit Qui me inuenerit. ¶ Nota inuētio sctē crucis post annos ducētos a resurrectiōe dñi facta est. de qua hodie ecclia solennisat. Istū ꝟ lignū longe ab immersione est inuentū. Primo a seth filio ade. vt hr̄ in ewāgelio Nicodemi. cū adā infirmaretur seth filius eius portas paradisi adijt. et oleum misericōie q̄ corpus p̄is pungeret postulauit. Cui apparens angelus michael ait. Noli laborare et flere ꝓ oleo misericōie. q̄ nequaq̄ illud ꝓsequi poteris nisi ꝓleti fuerint q̄nq; annor. Istū legit alibi. q̄ dedit sibi ramusculū vt illū in mōte libani plantaret. Sed i. quadā hystoria grecor legit q̄ tradidit ei de ligno in q̄ adā peccauit dicēs. q̄n fructū fecerit tūc p̄i sanabit. Rediēs igit et patrē mortuū inuenies hunc ramū sup tumulū p̄is plātauit q̄ creuit in arborē magnā. vsq; ad tpa salomonis ꝑdurauit. ¶ Scōo a salomone est inuēta. Nam salomon dū domum saltus edificaret. vidit arborē tam pulcrā. fecit eaz succidere. et in p̄dictā domuz collocare. nesc̄ tū vt dicit Jobes beleth locari poterat. nec alicui aptari voluit. modo nimis longū. mō nimis breue. Iō indignati artifices ipm reprobauerunt. et sup quendā locū vt esset pons trāseūtibus ꝓiecerūt. ¶ Tercio inuēta est a regina saba. Ista Fm Josephū dicta fuit nicaula. et venit in hierl'm. vt haberet. iij. Regū. x. vt audiret sapiam salomonis. Et cū p̄dictuz lignū ꝓtransire debebat iuxta scolasticā hystoriaz vidit i spū q̄ saluator in illo ligno suspēdēdus erat. iō sup illo ligno ire noluit. et salomon intimauit q̄ in illo ligno quidā suspēdēdus erat. ꝑ cui⁹ mortez regnū iudeor deleri debebat. Iō salomon lignuz illud inde sustulit. et i ꝓfundissimis terre viscerib⁹ submergi fecit. ¶ Quarto inuēta est a iudeis in ꝑbatica piscina vbi hostias abluebāt. Nec inquā piscina habuit virtutē sanādi infirmos. et ꝑsertim q̄ ꝓior descēdebat Joh. v. Et ꝟ nō solū fuit ex descēsu angeli. ꝫ etiā ipsius ligni. Appropinquante igit passione p̄dictū lignū supnarauit qō iudei videntes ipm acceperūt et crucē dñi parauerūt. et ipm in eo crucifixerūt. Mortuo aūt xp̄o et sepulto. crucē in terra absc̄oderūt. vbi ꝑ ducētos annos et vltra latuit. ¶ Quinto inuēta fuit ab helena. et ꝟ ab ecclia celebrat. q̄ alie q̄tuor inuētōes eiusdē ligni nōdū sanguine xp̄i erāt ꝓsecrate. Et ipsa inuenit ꝑ iudā sacerdotē fodiētē. vt hr̄ i legēda tres cruces. ad designādū q̄ hoies vtriusq; sexus triplices inueniūt qui in eis gerūt crucē. Aliqui crucē mali latronis. aliqui boni latronis. aliqui crucē xp̄i. ꝟ Primi sunt q̄ inueniunt in cruce mali latronis. et sunt pctōres i mortali. Nā tales bñ cruciatū Fm Aug. Onaquecq culpa sibūpsi pena est. De q̄ Eccli. xij. Non est bñ ei q̄ est assidue in malis. Nam ꝓscia ad minus die noctuq; viget eū. Bern. Bñ q̄ laborez sustinēt nō tū est eis ps in dño. vt raptores adulteri. iō ve portātibus crucē. ꝫ non xp̄i. Sunt eīm corona q̄tuor crucis hui⁹. Licet latronū crux non habuit q̄tuor ꝫ tria. tū Fm modum crucis deposita.

¶ Primū comu est pena ante pctm̄. vt iracūdi. superbi. fures. et sic ō alijs. Primo meditant punīētes se cogitationibus in seipsis quō ꝓueniāt ad pctm̄. ita vt impleat illud Ps. xxxj. Multa flagella peccatoris. Sicut eīm aranea se inuoluit vt capiat mu-

scas multis laboribus Isa.lix. Telas aranee texuerunt. veniet paruus ventus mortis et destruit telā vt diues Luce.xij. misit horreum dilatare. et dictū est ei. Hac nocte aīam repetūa a te. Ps̄.lxxv. Dormierunt somniū suū. et nil inuenerunt viri diuitiarum ꝛc. ¶ Scōm comu est pena post pctm̄. De q̄ Sap.xvij. Subitane⁹ timor supueniet illis pessima redarguēte ꝓscia velit pctōr vel nolit nō erit ei reqes. Vnde Isaie.lvij. Cor impij quasi mare feruens qđ quiescere nō potest. Gregorius. Non est maior pena q̄ remordēs conscientia. ¶ Terciū comu est cōfusio cordā hominibus. Vnde Sap.xvij. Semp ꝓsumit seua perturbata cōscientia. Vnde Catho. Conscius ipse reus de se putat oia dici. Job. xv. Cum pax sit. ille semp insidias suspicat. et Hiere.x. Malicia tua amara. sed nō meliorat. q̄ nō timet deum. Chrisost. Timor hoim differt peccatum. Herm̄. Quid trepidas ad carnis penas. et gladiuz districti iudicis contemnis ¶ Quartum comu est eternū tormentū. Sap.xvij. Timida nequicia dat testimoniū cōdemnationi. Ps̄.xlj. Abyssus abyssum inuocat. q̄ abyssus criminis inuocat abyssuz cōdemnationis. q̄ dr̄ ad Rom̄.vj. Stipendia peccati mors. q̄ de hac cruce culpe descendit in damnationē eterne pene. et sic latro malus in infernuz. ¶ Scōa crux inuenta fuit boni latronis. et est crux penitētie. Hanc crucē hodie debet nobis inuenire helena regina. i. ratio q̄ debet regere omnia et debet compellere iudā. i. sensualitatez. et igne minari eterno ei. Et debz habere q̄tuor comua. ¶ Primū comu est contritio et dolor ꝓ peccatis. quā habuit dauid Ps̄.v. Dolor meus in conspectu meo semp. Et ad hanc hortamur Hiere.xxxj. Pone tibi speculum. statue amaritudines. Hec amaritudo facit pacem cōsciētie. Isa.xxxvij. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et ille dolor ꝑm sanctum Tho. in. iiij. nō pōt esse minor in volūtate sicut nec dilectio. sed bene in sensualitate. Et debet esse continuus. Ideo ps̄. Dolor meus ꝛc. Augu. Vbi dolor finit de pena nihil relinquit. ¶ Scōm comu inferius vbi pedes affixi fuerunt vno clauo significat affectiones aie que debent affigi vno clauo. s. timore dei et timore peccati ne deuz amplius offendat. Ps̄.cxviij. Cōfige timore tuo carnes meas. ꝯ cū timore pctī pctm̄ ne reincidat. j. Chor.x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Eccli.xxvij Nisi in timore dei te tenueris cito subuertetur domus tua. ¶ Terciū comu ad partē sinistrā est ꝑmptitudo ad ignoscendū. q̄ dicit Chrisost. Hec est virtus que hoiem assimilat deo qui nō solū inimicis indulsit. sed etiam ꝓ eis intercessit. Luce.xxiij.c. Pater dimitte illis. Eccli.xxviij. Relinque ꝓximo nocēti tibi. Sed clauus est timor de ꝓpciato pctō. de quo Eccli.v. De ꝓpciato pctō noli esse sine metu. Exquo dicit apl̄s. j. Chor.iiij. Nihil mihi conscius sum: ꝯ in hoc nō iustificatus sum. Videmus q̄ canis offendēs dm̄ vocatus cum timore accedit. ¶ Quartū comu a dextris ē satisfactio. quā docet Iohes baptista Luce.iij. Facite dignos fructus pnie. sicut dicit apl̄s ad Rom̄.vj. Sicut exhibuistis mēbra vra seruire iniq̄tati ad iniq̄tatē. ita nunc iusticie in sctificationē. Deut.iiij. Scōm mē

sura pctī plagarū erit modus. q̄ ꝑm Aug. Nullū malū impunitū. si non hic tū ibi. Et q̄ dicit Chrisost. Nō sufficit crux sua sine tua. Jō hortat. Mat.xvj Qui vult venire post me abneget semetipm et tollat crucē suā et sequat me. Sed clauus affigēs ē timor iudicij. ps̄.cxviij. A iudicijs tuis timui. q̄ nihil ibi occultū Eccl̄s.xij. Cūcta q̄ fiūt adducet dūs in iudiciū ꝓ omni errato: siue bonū siue malū sit. ¶ Tercia crux inuēta fuit crux xp̄i. et significat crucē iusticie quā portat iusti. dicēdo cū apl̄o ad Gal. ij. Xpo ꝓfixus sum cruci. et Gal.v. Qui xp̄i sūt carnem suā crucifixerūt cū vicijs et ꝓcupiscētijs. Nō verbū ptractat Aug. in glo. dicēs. Congruit vre de notōi vt q̄ dñi crucifixi passionē celebramus repī mēdarū carnaliū voluptatē crucē nobis faciam⁹. O si vis meritorie te crucifigere debes hodie habere q̄tuor comua crucis. i. q̄tuor virtutes q̄s xp̄s in cruce oñdit. de q̄bus Herm̄. sup Cañ. Xp̄s virtutuz gēmis q̄tuor decorauit comua crucis. Supemineēs charitas quam ꝓfecit a dextris crucis. O benigna obediētia quam adimpleuit a sinistris. O sctā patiētia quā exhibuit in ꝓfundo. O summa hūilitas quā semp retinuit. O ¶ Primū comu supī⁹ est charitas. Nā ex charitate fit dolor crucis de sūtractōe spūalis ꝓsolatiōis. ps̄. ciij. Auferes spm̄ eorū et deficiēt. i. spūalē ꝓsolationē. O quanta est illa crux. Herm̄. Nia q̄ semel didicit ad seipsam intrare et intimis suspirijs suspirare. nescis an ipsi gehennam ad tps expiri penalius horribiliusq̄ extat. q̄s ꝓsolatōne spūali carē. Jō glo. sup Treñ. j. Frustra q̄rit ꝓsolationē exterius q̄ spūalē pdidit intrinsec⁹. ¶ Scōm comu a dextris est obediētia in difficiliū et arduor opatōne. vt diris laborib⁹ exhauriat sanguinē et offerat xp̄o deo in recōpēsam. q̄ sanguinē ꝓ nobis effudit. iij. Reg.ij. Effundūt sanguinē belli in pace. ℞ est in corpali afflictōe sanguinē attenuare. Herm̄. Verū genus martyrij est q̄tidiana afflictio corpis. ¶ Terciū comu a sinistris est patiētia in aduersitatis oppssione. s. pauptatis. infirmitatz Greg. Crux xp̄i tollit cū aduersitas patiēter tolerat. ¶ Quartū et infimū est humilitas ꝓfunda xp̄i Et sic nos si vilipēdimur. et licet sit crux humiliter debemus pati. vt Dauid. iij. Reg.xvj. cui maledixit semey. qđ audiēs abysai filius saruie ait. vt q̄d canis iste morituus nr̄o maledicit regi. Cui dauid. Dimitte eū vt būdictio det mihi ꝓ maledictione. Eccl̄. vij. Humilia valde spm̄ tuū. Hiero. Quātū cūq̄ te hūiliaueris. xp̄o hūlior nō eris. Et sic ℞ est crux xp̄i ꝓ quā venit ad gloriā et exaltationē eius. vt scribit ad Phil.ij. Propter qđ exaltauit eū ꝛc. Et ¶ Dixi scđo subiungit crucis xp̄i vtilitas. Primo diabolus fugat. Aug. Vbi signū crucis cuz fide crucifixi ꝓfferit. ibi inimic⁹ nihil nocebit. non solū fidelib⁹ ꝯ et infidelib⁹. vt ps exēplū de iudeo in tēplo dekto. Nā sic dauid a saul p cytharā spm̄ malū effugauit. i. Reg.xvj. sic crux xp̄i repellit hostez malignū ab hoibus. Aug. Crux xp̄i pellit a nobis exterminatorē. si tū cor nr̄m habeat deū inhabitatorē. Ideo Inno. In inchoatōe cuiuslibet operis oportet muniri pect⁹ crucis signaculo ꝓpter qđ dicit Herm̄. in meditationib⁹. Si pulsat turpis cogitatio. si ꝓmit te caro. si demon parauit insidias: fu

ge ad signū crucis xp̄i z uberaberis. ¶Scōo padi sum vite celestis apit. Damas. Crux xp̄i clauis paradisi. Isa. xxij. Dabo clauē domus dauid sup humerū eius. Hec est clauis q̄ latroni padisum aperuit. q̄ p quinq̄ milia z ducētos annos clausa fuerat. Cui dn̄s ait. Hodie mecū eris in padiso. Luce xxiij. Amb. Hoc signo celū apit. z homies a malo seruanē. Nō signū hodie honorem⁹ z nos munemur semp.

¶Sermo lxxviij. ¶Ad idem.

Eccata nostra ipse p-

p tulit in corpe suo sup lignū. vt pctis mortui iusticie viuamus. j. Pe. ij. ¶Rabi salomon sup Exo. dicit. Modus est aquile q̄ portat pullos suos de loco ad locū q̄portat eos supra dorsum. vt si p̄sciat sagitta ab inferius recipiat sagittā z nō pulli. Spūaliter. sic xp̄us q̄ voluit nos de obligatōe eterne damnatōis portare ad spē celestis glorificatōis accepit nos. id est penas peccatorū nr̄orū supra dorsum suū. De q̄ Deut. xxxij. Sicut aq̄la p̄uocās ad volandu⁹ pullos suos ꝛc. Expādit alas z assumpsit atq̄ portauit pctā nr̄a in humeris suis q̄ crucem baiulauit. Ps. Redemit nos in brachio extēto. Dicit em̄ mgr̄ in. iij. dis. xv. Primo accepit de nr̄o vt nobis daret de suo. susce pit penā vt nobis daret pene absolutionē. Iō Eusebius. Tota nr̄a salus mētis z corpis p̄uenit ex ligno crucis. ¶In q̄bus verbis duo innuunt. Primo magna acerbitas xp̄i xp̄i passionis: ibi. peccata nr̄a. Scōo subdit mira vtilitas nr̄e salutionis: ibi. vt pctis mortui ꝛc. De p̄mo dicit. Peccata nostra ptulit. i. penas pctō⁹ nr̄o⁹ pfecte tulit. Augu. Si eque pensat culpa hois z p̄cium redemptōis. nō tantū distat ortus ab occidente. z centrū terre a summo celo cardine. In hoc tātū valet. i. plus solvit q̄ debuit. Ps. cxxix. Copiosa apud eū redemptio. Subdit. in corpe suo sup lignū. Ecce penalitas z acerbitas christi passionis: quia eius penalitas tanta fuit q̄ nō pōt bn̄ explicari ab hoie. Ps. lxxxviij. Nēs fluctus tuos induxisti sup me. Glo. id est oia q̄ de passione eius p̄dicta sūt euenerūt Nam sicut eius natura q̄tū ad teneritatē oīm hominū naturā incōparabiliter excessit. sic eius passio alio⁹ passionē. Tren. j. Videte si est dolor sicut ꝛc. Idco dicit Aug. Caput nostrū intueamur. multi martyres talia passi sunt. q̄ nihil eorū relucet quō caput nr̄m: q⁹ xp̄s nullā p̄solationē recepit in sua passione: z voluit sibi b̄ miraculose in passiōe subtrahere. qō ex eius gr̄a dignatus est suis martyribus tpe passiōis elargiri. Nā quāto eis durior fuit tribulatio. tanto martyrij maior interior p̄solatio. Vñ sctūs laurēti⁹ sup cratere assatus dixit. Carbones tui refrigerīū mihi p̄bent. Et sctūs Tyburcius duz nudis plantis sup carbones ignitos duceret: ait. Videt mihi sup flores roseos incedere. Sed i xp̄o nulla talis p̄solatio. iō dixit. Deus deus me⁹: quare me dereliquisti. Et sic p⁹ acerbitas passiōis in ligno. ¶Hoc lignū crucis figuratū ē multipliciter in veteri lege. ¶Primo Gen. xxij. Abraam colligauit ysaac z posuit eū sup struē lignorū: z post b̄ seminis multiplicatio ei p̄mittit. z sic mlt̄ tiplicatio xp̄ianorū facta est Job. xij. Si mortuus fuerit fructū multu⁹ affert: sicut stelle celi z arene maris. boni xp̄iani p stellas. mali p arenam. q⁹ isti erūt in celo vt stelle. mali in inferno vt arena in p fundo maris. ¶Scōo figurat Exo. xv. Ostendit ei lignū. qō cū misisset in aquas: in dilectiones verse aque. i. tribulatōes. Ps. lxviij. Saluū me fac de⁹ qm̄ intrauerūt aque. i. tribulatōes. Sed ad dulcorationē tribulatōnis est efficax lignū scē crucis z cōsideratio dn̄ice passionis. Greg. Quicqd tribulatiōis terrena p̄pinat aduersitas. leue erit si inspiciat q̄d biberit in crucis patibulo q̄ unitat nos ad celū. Tercio figurat Num. xxj. in palo in q̄ serpēs ꝛc. Cassio. Crux victoria xp̄i. p̄ditio ⁊ yaboli. infernorū destructio. celestiū reformatio. mors infidelium: vita iustorū. Amb. Fugat timor corpalis vbi p̄tegit dulcor dn̄ice passionis. Nam b̄ nr̄a signū nullū stat piculū. Quarto figurat. j. Re. xvij. David tulit baculū in manib⁹. z collegit sibi q̄tq̄ lapides limpidissimos de torrēte. misit in peram pastoralē. z significat baculū crucis z quinq̄ vulnera Gen. xxij. In baculo meo transiui iordanē istum. Jacob paup venit in mesopotamiā. q̄ cū duabus turmis redij. sic cū turma gentiū z iudeorū redijt xp̄s de victoria in cruce habita. ¶Quinto lignum crucis figurat Hester. v. Aman parauerat lignū mardocheo z p se in eo interijt. sic diabolus nobis damnationē pauit in ligno transgressionis. sed victus est p lignū crucis. De quo Grego. Qui in ligno vincebat in ligno q̄s vinceret. vñ z Aug. Domuit orbē vicit dyabolū. non ferro q̄ ligno. ¶Sexto figurat lignū crucis. Dan. xiij. Ecce arbor i medio tre: cuius lōgitudo ptingebat ad celū. z latitudo ad t̄minos terre. esca vniuersorū in ea erat. Per arborē i medio tre intelligit crux xp̄i i medio tre sita. De q̄ Ps. lxxiij. Operatus es salutē in medio terre. Hec arbor attingebat celū. q⁹ p crucē xp̄i oēs nos oportet ascēdere Matth. x. Qui non accipit crucē suā ⁊ sequit̄ me nō est me dignus. In hac arbore pendebat esca oīm aialiū. i. oīm fideliū. q̄a xp̄i corpus nobis dat in cibū. Et oēs volucres celi. i. fidelis indeficiēt in ea. Herū. in meditationib⁹ Cum p̄mit caro. cū pulsat turpis cogitatio recordor crucis z vulnerū xp̄i. resurgo z resipisco. Non inuenimus in oibus tpibus tam efficax remediū: sicut ad vulnerū xp̄i refugiū. ¶Septimo figurat Can. iij. Ferculū fecit sibi rex salomon. z dī a feris: q⁹ defert de loco ad locū. z figurat xp̄i crucē que fuit lectus in q̄ requieuit xp̄s. Isa. xxviij. Coangustatū est stratū. Reuera augustū. q⁹ posuit pedē sup pedē. z non habuit vbi caput suum reclinaret Matth. viij. Vulpes foueas habēt. filius autē ꝛc. qō figuratū est Gen. xlix. Jacob finitis mandatis q̄bus filios instruebat collegit pedes super lectulū z obijt. Spūal⁹ p iacob q̄ iterp̄tat supplātator intelligit xp̄s. q̄ supplātauit hostē nr̄m dyabolū. hic collegit pedes in lectulo crucis z obdormiuit mortēdo. Nā sicut q̄ magni dn̄i in meridie se reclinat ad dormiēdū solent fenestre claudi vt q̄etius dormiat. sic xp̄s dormiēs i lectulo crucis fenestra mūdi videbat clausa q̄ tenebre facte sunt per vniuersam terrā aq̄ hora sexta vsq̄ ad horā nonā.

Hic est lectus de q̄ Math.xxiiij. Erunt duo in lecto vno.s.diuinitas z humanitas.vna sumebatur ad penā.s.hūanitas. z alia relinq̄bat libera.s.diuinitas. Hoc est lignū pciosum inter oia ligna siluarum vt canit eccl̄ia.in q̄ salus nr̄a pepēdit. vt dicit Eusebius. Tota salus nr̄a mētis z corpis pepēdit in ligno crucis. Hoc est lignū cū q̄ fit defensio cōtra diabolum.vt dicit Isiō.de sum.bo. Si pcellis mūdi z diaboli inuolueris lignū ascēde crucis et liberaberis.vt legit exemplū de iudeo signās se signo sctē crucis.z diabolus non p̄ualuit p̄tra eum. ¶ Dixi scōo subiūgit mira vtilitas nr̄e saluationis:ibi.vt pctis mortui iusticie viuamus. Aug.in li.de salutaribus documentis. Quid est pctō mori nisi opa maligna in nobis dānare z h̄ miserabile seculū fugere z dyab olū cū oibus pompis debellare. Nam sicut hō mortuus nulli detrahit. nemini molestus existit:nō inuidet:nō superbit:ꝫ sicut in mortuo nō est sensus neq̄ motus.sic in eo qui est mortuus mūdo z pctō nō est interior effectus criminis nec exterior. Non tñ possum⁹ esse sine pctis de lege cōi vt motus penitus nō assurgāt. q̄ dicit Amb. Nulla mēs nulla aia est q̄ nō recipiat agrestes motus cogitationū malarū. Iō Bernā.sermone.lix.sup Cañ. Quis in h̄ corpe manēs pfecris. erras si vicia putas emortua z nō p̄ssa magis.velis nolis int̄ fines tuos habitat Jebuseus. Subiugari p̄t eximiari ñ p̄t. Attñ de lege spāli ē possibile vt alicꝫ attingat ad statū tāte pfectiōis vt hēat corpus emortuū.et ab oib⁹ motib⁹ illicitis alienū. vt dicit Johes cassianus in collatiōib⁹ patrū.coll.ij. Subdit vt iusticie viuamus.i.virtutib⁹ insistem⁹ Nam.di. Hiero. Dēs virtutū spēs noie iusticie cōtinent. Et h̄ est crux spūalis.s.pctis mori z iusticie viuere.habens q̄tuor cornua. De q̄bus Bernā.sup Cañ. Quatuor sunt cornua crucis spūalis.supius obediētia.inferius hūilitas.a dextris charitas. in sinistris patientia. et sic pficitur crux tua. De qua Math.xvj. Qui vult venire post me abneget semetipm z tollat crucē suā. Dicit glo.sup aplm ad Gal.v. Congruit nr̄e deuotiōi vt dñi crucifixi passionē celebremus:reprimēdarū carnaliū voluptatū nobis crucē faciam⁹. In hac cruce semp pēdere dz xp̄ianus vt sit fixus clauis.i.p̄ceptis iusticie. Nā di. Maximus in ser.de martyribus. Vita oīs xp̄iani q̄ fm euāgeliū vixerit crux ē atq̄ martyriū Et ab hac cruce spūali nō debemus descēdere sed vsq̄ in finē p̄seuerare. De q̄ Bernā. Neminē audiamus nec carnē neq̄ sanguinē a cruce descēdē suadentē. ꝫ p̄severem⁹ quousq̄ deponamur. Dō nobis p̄cedat p̄ z filius z spūssanctus.

¶ Sermo lxxix. ¶ Ad idem.

Benedictū lignuz p q̄ dō

fit iusticia. scribit Sap.xiij. Pro q̄ scien-
dū in vbis p̄missis duo tanguñt. Primo lignum crucis bñdicit:ibi. Bñdictū lignū.scōo rō bñdictōis reddit:ibi. p q̄ fit iusticia. ¶ Dixi primo lignū crucis bñdicit vbi dz. bñdictū lignum.z merito bñdicit. Primo q̄ in eo diabolus supat et hō de ptāte ei⁹ liberat. vt dicit Adamantinus sup iudicū. Visibilit xp̄s crucifixus ē:ꝫ inuisibilit diabolus supatus ē. p̄ter q̄ demones valde timent crucē. vt dicit Chrys. Vbicūq̄ demones signū crucis dñicū viderint fugiūt.timētes baculū q̄ plagā pceperūt. Iō volēs esse tutus a diaboli tentatione p̄signet se crucis signo. Nā p Aug.reddit rō dicēs Vbi signū crucifixi cū fide z deuotōe p̄cesserit ibi inimic⁹ nō nocebit. Dico notāter cū deuotōe:naz fures raptores cc̄.se signāt z eis nō p̄ficit. q̄ dicit Chrys. Crux xp̄i nō patrocinat crimini:ꝫ deuotio cū fide z dilectōe dz p̄cedere. Juxta illud Ezech.ix Sup quē videris signū thau nō nocebis. Et sic canit eccl̄ia. Contra h̄ signū nullū stet periculū. Vñ legit exēplū de dono timoris. Cū quidaz vir bon⁹ cū vxore sua diu in pace z sctitate cōmoratus esset hoc inuidēs diabolus immisit eis tentatōes vt se suspēderēt. z sic p̄item miseriā euaderēt. Cū vterq̄ in hac tentatōe improba tristis efficerēt z in importuna cogitatōe vt nō somnū capere nec comedere possent. quesiuit alter ab altera tristicias suas. Cōfidit vir q̄ h̄et voluntatē se suspendendi. Cōfidit mulier p̄sil̄e fore desiderū suū. p̄sentiētes ambo laqos aptārvt se suspēdeant. Tunc mulier dixit viro. O dñe p̄sulerē vt p̄ius biberemus de illo bono vino q̄ habemus in cellario de vinea nr̄a q̄ nōdū gustauimus. z sic potati letius z suauī⁹ moriemur Placuit viro. q̄ afferēs vinū obtulit viro. q̄ cum vellet bibere sicut p̄sueuerat signauit illud crucis signo z bibit z dedit vxori sue. Cū aūt bibissent vinū signatū sctē crucis signo statim fugit diabolus z tentatio q̄ p toto mūdo h̄ q̄ cogitauerūt facere noluissent. ꝫ p̄fusi ad cōfessionē venerūt z penitue runt de malo p̄posito. Et iō docuit btūs bñdictus p̄tra malas cogitatōes adhibere signū crucis. Cuz q̄dā monachus filius cuiusdā potētis in cena sua teneret ei lucernā cogitauit in corde suo di. Quis est hic cui ego seruio. z q̄s suz ego q̄ tali seruire deb eo. Clamauit sctūs bñdictus. Signa cor tuū frat̄ q̄ cū feciss̄et tentatio recessit. z q̄d cogitauit alīs reuelauit. Nā signū crucis est flagellū q̄ abīcit̄ de sunt muscę morientes a suauitate vngēti. Nā dicit August. sup Johem. Signum crucis a nobis expellit exterminatorē. si tñ cor nr̄m habeat deuz inhabitatorē. ¶ Scōo bñdictū est crucis lignuz. q̄ p illud meritū nr̄m auget. Figurat Genā. xxij. Cuz abraā colligasz ysaac sup struem ligno multiplicatio seminis z generis sui p̄mittit.cū dz. Multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. Et sic p crucis lignū aucta est multitudo fidelium.vt h̄ Job.xij. Si granū frumēti mortuū fuerit multū fructū affert. Reuera multū:q̄ hoibus venit p̄solatio.angelis vo gaudiorū augmētatio. De p̄mo dicit Richā. de san.vic. Sicut p diaboli tentationē in ligno surrexit hoīm oīs tribulatio.sic p passionem xp̄i in ligno oīs cōsolatio. De scōo vo dicit idē. In te crux sctā angeli augmētant sua gaudia. ¶ Tercio bñdictū est lignū sctē crucis.q̄ in eo oia sustētant. Vñ Ps.xxij. Virga tua z baculus tuus.s.crucis ipsa me p̄solata sunt. Nam dicit Damas.in li.iij. Crux xp̄i est baculus infirmorū. datrix bonorū. auersio oīm malorū. Hic ē baculus de q̄.j. Reg.xvij. David tulit baculū in manibus ꝫ philisteū: z sic nos crucis signū ad sustētādū ꝫ diabolū. De q̄ Chrys.

Crux xpi est xpianorū spes ⁊ victoria. mortuor resurrectio. dux cecorū. via querentiū. baculꝰ claudorū. ꝓsolatio pauperū. vite etne lignū. ¶Quarto bñ dictū ē crucis lignū. qz in eo hō recōciliat. Bñ ad Coll'.j. Pacificās p sanguinē crucis eiꝰ q̄ in celis ⁊ in terris sunt. Jō ambas manꝰ extēdit in cruce ad recōciliādū ambas ptes. De q̄ Rom̄.v. Cū inimici essemꝰ recōciliati sumꝰ p sanguinē filij eiꝰ. Rabanꝰ de laude crucis. Tu crux sctā es. egrotos curas: mestos letificas: tribulatos cōsolas: tu status credētiū: tu firmitas opantiū: tu btitudo in te sperantiū. ¶Quinto bñdictū est lignū crucis. qz i eo aduersitas dulcorat. Figurat. Exod.xv. Moyses clamauit ad dñm ꝑ aq̄s marath. i. amaris. ⁊ oñdit ei lignū. qđ aq̄s impositum dulcorabant. Spūalr. aque amare sunt tribulatōes pñtis vite. q̄ dulcorātur p crucis mēoriā. Bñ Greg. Quicq̄d afflictionis pateris i terris leue erit si inspiciat q̄d biberit xps in ligno crucis. Mā fm Bern̄. Bonꝰ miles nō sentit sua vulnera regis intuet. Grego. Bñ passio xpi intuet nil tam graue qđ nō equo aio sustinet. ¶Sexto xps in eo bonorat. ad Phil'.ij. Factus ē obediēs vsq̄ ad mortē: mortē aūt crucis: ꝓpt qđ ex altauit eū deꝰ. s. ꝓpter obediētiaz. Dicit mgr in. iij. sen. dis'. xvij. Vt xps clarificaret in sua resurrectōe hūiliatꝰ est in crucis passiōe. Mā hūilitas crucis ē meritū claritatis. ⁊ claritas resurrectōis ē ꝑciū ⁊ ꝑmiū hūilitatis sue passiōis. ¶Septimo bñdictū ē lignū crucis. Mā p illud ois bñdictio dat. vt bñ in can̄. de ꝑse. di. v. nūq̄. vbi dī. Sacerdotalis gradus aliaq̄ sacra signo crucis ꝓficiunt. Jō Aug. in ser. de passione dñi. Crux xpi nob est cā totius btitudinis. Ih̄ de cecitate liberauit errorīs. Ih̄ de tenebris reduxit ad lucē. Ih̄ debellatos q̄ti sociauit. Ih̄ alienatos deo ꝓiunxit. longe ꝓstitutos ꝓximos repūtauit hec pegrinantes ciues effecit. Ih̄ discordiā amputauit. Ih̄ est pacis firmamētū. Ih̄ est abundās largitio oim bonor. ¶Octauo bñdictū ē lignū crucis. Mā p illud celū reserat. De q̄ damas. Crux xpi ē clauis paradisi. De q̄ clave Isa. xxij. Dabo clauē domꝰ david sup humerū eius. Jō Greg. in omel. di. Crux xpi paradisū patefecit qđ p q̄nq̄ milia annorū ⁊ amplius clausus fuit. De q̄ aptōe dixit saluator. Hodie mecū eris in paradiso Lu. xxiij. Jō Rabanꝰ sup Gen̄. Dñs in meridie crucē ascēdit. ⁊ ꝑmissa latroni habitatōe paradisi post meridiem hora nona spm tradidit vt vicz hora eadē q̄ ꝓmus hō lignū ꝑuaricatōis tetigerat. scōs hō lignū redēptōis ascēderet Et q̄ hora diei ꝑuaricatorē adaz de paradiso expulerat. ea hora latronē eū ꝓfitētē in paradisum inducēt. ¶Dixi scō rōe bñdictōis reddit. cuz dī. p qđ fit iusticia. Nota multiplex facta fuit iusticia p lignū crucis. Prima. nā p illū hō repēdit qđ abstulerat Justū ē em̄ q̄ fm formā ⁊ q̄titatē delicti fiat emēdatio cū restitutōe ablati. hō aūt fructū vetitū recepit ab arbore. ꝓpter qđ mortalitatem incurrebat. ⁊ sic hō xps fructū vite restituit arbori cū pependit in ea. Hō delectatꝰ ē in oi sensu suo illicite i ligno. Et sic xps punitꝰ ē in oi sensu suo iniuste. Penaz em̄ habuit q̄ ad tactū. in flagellatiōe: crucifixione: ⁊ coronatōe. Penā habuit q̄ ad visum. ꝓsiderādo matrē lacrimantē ⁊ discipulū: audiuit opprobria et blasphemias. Alios salvos fecit ꝛc. Gustauit acetū cū felle mixtū. Odorat ē spūti fetorē. iuxta illud Isa. l. Faciē meā nō auerti ab increpātibꝰ ⁊ ꝓspuētibus i me. Idcirco impletum est illud apli Rom̄. v. Sicut ꝑ vnius delictū in oēs hoies mors in ꝓdēnationē transiit. ita ꝑ vnius iusticiaz in oēs hoies vita i iustificationē. Ille q̄ Amb̄. i ser. de passione. Qđ adā in arbore ꝓdidit. Ih̄ xps in cruce inuenit. Scō iustū fuit sicut diabolus hoiem in ligno decepat ⁊ vicerat vt p lignū viceuersa falleret ⁊ decipet. De q̄ Grego. Qui in ligno vincebat ꝛc. Jō Pś. cxliij. Justus dñs in oibus vijs suis. De hac iusticia loquit mgr in. iij. dis'. xx. reddēs rōnez q̄re xps potentia nō voluit nos liberare: ꝫ iusticia di. Potētia vincere nolunt. qz diabolus vicio querit satis sue amatoz est potētie ⁊ desertoz oppugnatorq̄ iusticie: in q̄ eū hoies magis imitant q̄ negleta vel postposita iusticia magis studēt. eiusq̄ adeptōne letant vel cupiditate inflamant. Jō placuit deo vt nō potētia ꝫ iusticia vincens hoiem liberaret. in q̄ hoiem imitari discerent ꝛc.

¶De ascensione dñi. ¶Sermo lxxx.

Ascendit deus in iubilatiōe: ⁊ dñs in voce tube. Pś. xlvj. ¶In verbis ꝓmissis duo innuunt. Primo iocūda xpi ascēsio. Scōo eius tremebunda reuersio. Primo dī. ascēdit deus in iubilatiōe. ¶Nota xps multiplr ascēdit. Primo potēter. qz ꝓprijs viribus. Job. iij. Nemo ascēdit in celū nisi q̄ descendit. Glo. vtute ꝓpria. Si tu debes ascēdē oportet q̄ fiat vtute sua. Bñ pbs in li. de generatōe. Oīne leue sursum: graue deorsū. Nos vo grauati sumꝰ pctis. Pś. xiij. Omnes declinauerunt sil̄ inutiles facti sunt. nō est qui faciat bonū nō est vsq̄ ad vnū. id est xpm. Ipse em̄ lenis sine omni pctō. Ita potenter ascēdit vt mirarenk angeli dicētes illud Isa. lxiij. Quis est qui venit de edom. i. sanguineus qui viderunt cicatrices vulneruz. tinctis vestibus de bosra. i. tribulatione. Iste formosus in stola sua id est claritate. in multitudine virtutis sue gradiēs Respōdit. Ego sum qui iusticiā loquor ⁊ ꝓpugnatorsum ad saluandū. i. ꝑ hoie pugnaui contra diabolum quem vici: ⁊ hoiem quē saluaui. Nō sic potenter ascendit enoch. de quo dicit Tulit eum dñs ⁊ non apparuit. Gen̄. v. Non sic raptus vt paulus nec i curru sublimatꝰ igneo vt helyas solū in celuz aereū: ꝫ ipemet ꝓpa vtute ascēdit. Dicit em̄ sctūs Tho. ꝑte. iij. q. lxxij. In xpo erat duplex natura. s. diuina ⁊ hūana. Bñ fm vnāquāq̄ naturā potest accipi ꝓpria virtus. Primo fm naturam diuinam q̄ i potētia diuinitatꝫ fm quā ē vbiq̄ ꝓpetit sibi id q̄ ex potētia diuinitatꝫ facta ē corpal' ascēsio. vñ Greg. Ille ꝑ hūanitatē ascēdit i celū q̄ ꝑ diuinitatē cōtinet trāt celū. Bz fm hūanā naturā ꝑt accipi duplex vtus. Vna nālis q̄ ꝓcedit ex ꝓncipijs nature. ⁊ tali vtute manifestū ē q̄ xps nō ascēdit i celū. Alia vtus i hūana nā ē vtꝰ glie ex ꝑte aie glificate. ex cuiꝰ redūdātia glificat corpꝰ. qz fm aug. Tāta ē obediētia glificati corpis ad aiaz. q̄ vbi vult spūs ibi ꝑtinerit ⁊ corpꝰ ꝓpt dotē agilitatꝫ. Et sic illi fmini. assumptꝰ elevatꝰ ferebat i epla ⁊ euāgelio. Iz videt significare q̄d alteriꝰ āminicli. ꝓpe tū xpm ascēdisse im-

portāt.q; vnte aievolētis corp⁹ xpi ascēdit i celū. Nā sic corp⁹ efficit gl'iosū ex pticipatōe aie: ita ex pticipatōe di efficit btm̄.z sic pma radix ascēsiōis xpi fuit virt⁹ diuia. Ideo xps poter ascēdit z pria virtute. nō q̄ est hūane nature naturalis: ꝫ q̄ est virturis dinē z aie sue brē. Hz di.tū dī in epla: nubes suscepit eū: Kūdek.non fecit hoc q̄si nubis misterio indigeret: ꝫ p hoc oñdit q̄ oīs creatura parata ē obsecā creatori suo. ¶ Scdo xps ascēdit patēter Act.j. Videtib⁹ illis assūpt⁹ ē.s.apostolis De q̄ Jo.xvj. Vado ad eū q̄ me misit: z nemo ex vobis interroget me quo vadis. Glo. palā ascendaz vt nemo interroget qđ visu corpali cernet. Jdo illis videtib⁹ ascēdere: voluit vt ipsi ascēsiōis testes exi sterēt: z naturā hūanā ferri i celū gauderēt. ¶ Tertio velocit. vñ dī volasse tanq̄ vēti vel angeli. Oñ ps.xvij. Ascendit sup cherubin: z volauit sup pennas ventoz. Potuit sup cherubin ascēdere z volare.q; mouebat nō virtute nature sicut vēti: ꝫ vtute gl'ie p quā corpus suū habebat dotē agitatōis. Nō tñ mot⁹ iste fuit ita velox q; i instāti ascēdisset hoc em̄ repugnat motōi corpis locali: q̄ oportet q; pmeriat spacio. Scdm hmōi dimēsionē diuidit tē pus.vj. Phis. vñ mouebat ea velocitate q̄ de⁹ disposuerat z put expediebat: vt discipuli ei⁹ videre possent. Vel alia glo. Ascēdit sup cherubin.i.sup angelos mistrātes: q̄ designātur in ventis xpi mobilitatē z velocitatez misterioz. Reuera velociter ascēdit. Refert em̄ Rabi moyses maxim⁹ astronomus: q̄ dicit. A terra vsq; ad celū supmū tantuz eē spaciū: quātū de via plana vnus iret in septē milibus septingentis ānis: si intm̄ viueret.ita tñ q; iter cuiuslibet diei q̄draginta miliaria iret: z q; miliare sit duoz miliū passuū. Hec Rabi moyses. Hāc mēsuratōez nouit ille q̄ fecit oīa i numero: pōdere z mēsura. ¶ Quarto ascēdit leāter.q; cuz magno triūpho z iubilo.de quo ps.xlvj. Ascēdit de⁹ in iubilatōe. Reuera xpi ascēsio erat iubilosa. Primo sibīpsi xpi opis sui psummationē. Hoies multuz solēt gaudere q̄n magna opa laudabili fine pegerūt. Sic xps opus suū sibi a patre celesti cōmissū laudabilr expleuerat.de quo Job.xvij. Op⁹ pfēcī manū q̄ dedisti mihi. Et mortēs dixit Jobā.xix. Cōsummatū est.s.quicqd sibi erat cōmissum a patre. Nā vicerat mūdū p pauptatē Job.xvj. Confidite quoniā ego vici mundū. Itē diabolū expulerat Job.xvj. Princeps hui⁹ mūdi iam iudicat⁹ est. Itē hoiem pditū repperierat: ideo letāter ascendit De quo Luc.xv. dixit ad angelos. Cōgratulamī mihi: q; inueni ouē pditaz ¶ Scdo ascēsio xpi fuit iocūda angelis xpi ruine reparatōez. de quo Ephes. iij. Xps q̄ descēdit ipe est q̄ ascēdit sup oēs celos vt adimpleret oīa.i.oēz ruinā angeloz. Naz ex oībus chorīs angeli ceciderunt consentientes lucifero z pctō ei⁹. Hāc ruinā xps hodie repare incepit: iuxta illud ps.cix. Judicabit i natōib⁹ implebit ruinas. O q̄tū gaudiū fuit angelis i xpi ascensione: q̄n viderūt tantā multitudinē aiaz ad choz coz trāseūtē. Nā dī Luc.xv. Gaudiū ē āgelis dei sup vno pctōre pniam agēte: quātū putas gaudiū cum tot milia animarū cum xpo ascenderūt: Potuerūt dicere illud Apocal.xix. Gaudeam⁹ z exultemus z dem⁹ gloriā deo.q; venerūt nuptie agni. ¶ Tertio fuit iocūda patribus de lymbo venientibus.s. propē carceris liberationē: z propter regni celestis adeptōem: z angelorum associationē. De bis tribus dī Isa.lij. Eleuauerūt vocē suam deuz laudātes.s.de liberatione: z simul laudātes de regni adeptōe.q; oculo ad oculū viderūt faciem domini: z delectabilē societatē angeloz. Itē gaudebunt patres xpter humane nature sublimatōez vltra angelos i xpo Jesu. Ambro.sup illo vbo. Musq; angelos appēdit: dicit. O q̄m magnū z mirabile gaudiū oi stupore plenū: carnē nostrā sursuz sedere z ab angelis z archangelis adorari. Jdo i veteri testamēto pmiserūt se adorari angeli. vt patet Gen.xviij. Abrahām tres vidit: vnū adorauit. In nouo testamēto post ascensionē xpi dixit angelus Johāni volenti eū adorare. Me feceris: cōseruus tuus ego suz Apocal.xix. Jdo Grego. i omel. ascēsionis. Hasc̄te domio videbat humilitata deitas: ascēdente vo domio exaltata est hūanitas. Et hoc fuit gaudiū patrib⁹. ¶ Quarto eius ascensio ē iocunda hoībus.q; ascēdit vt patrē p nobis exoraret. Oñ ad Heb.vij. Accedens p semetipm ad patrē vt p nobis interpellet. O si duo frēs eēnt i exilio: z vn⁹ reuocaret ad patriā: z alt derelinq̄ret in exilio: vtiq; frater exul rogaret vt frater reuocatus exoraret p eo. Et sic xps nobisc̄ fuit i exilio. ps. cxix. Habitaui cum habitātib⁹ cedar.i.in tribulatōe. Hz hodie reuocat⁹ ad patriā. de quo Job.xx. Ascēdo ad patrē meū z ad patrē vestrū. Grego. in omel. Maria stabat: dicit. Ascēdo ad patrē meuz p naturā: vestrū p grām.j. Joh.ij. Aduocatū habem⁹ apud deū patrē q̄ ē xpiciatio p pctis nris. Jō cycatrices retinuit vt pī oñderet. Jdo dic Bern. Securū o pctōr habes accessum ad deū. Jdo ps. xcvij. Jubilate i aspectu regis. Hec iubilatio figuratur.ij. Re.vj. David deduxit archā cum iubilo. z sic filius dei corpus qđ assumpsit cum tripudio ¶ Quinto ascēdit vtilit Job.xvj. Expedit vobis vt ego vadam. Reuera vtilis ē xpi ascēsio: de qua nobis dz fore iubilatio. Primo vt diabolū cōfunderet Nau.j. Celebra iuda festiuitates tuas z redde vota: q; non adiçiet vltra vt p te transeat belial Per iudā intelligit cōfitens: z significat quēlibet fidelē cui hec vba dicunt. vt reddat promissa deo: vt diabolo renūciet z pompis eius. quia diabol⁹ vltra nō habet tantā potestatē. interijt em̄ i. perijt ei⁹ potestas. quia nō potest vincere nisi volentē. vt dī dicit Hiero. Debilis est hostis ꝛc. Ergo iocunda. Isa.xxix. Pauper homies in sancto israel habitabunt: quoniā deficit qui pualebat. Perpēde quātum hodie cōfundebatur cum videbat suos captiuos ita ascendere: z suum locum de quo electus est possidere. ¶ Scdo vt viā ppararet Mich.ij. Ascēdit iter pandēs ante eos. Duo erant loca. vn⁹ vbi tristicia z morz: vt infern⁹. alter in quo vita z cōsolatio. Via pmi loci erat notissima Isa.v. Infern⁹ dilatauit animā suam: z aperuit os suum absq; vllo termino. z descenderunt fortes: sulimes z gloriosi ad eū. Hz viā in celo null⁹ sciuit. ꝫ hodie ostendit. ps.xxv. Notas mihi feciſti vias vite: adimplebis me letitia cū vultu tuo. Reuera oñdit nobis i sua

ꝓuersatõe Job.xliij. Ego suꝫ via ꝛc. Aug⁹. Xpus in hũanitate ẽ nobis via ad suã diuinitatẽ. Jõo.j. Joh.ij. Qui dic̃ se i xpo manẽ: oꝫ sic̃ ipe ãbulauit ꝛ ille ãbulare. ¶ Prio xps descẽdit ad Eph̃. iiij. Qui descẽdit ipe ẽ qui ascẽdit. Reuera descendit ꝙ grad⁹ hũilitat̃ Phil.ij. Exinaniuit seip̃m foꝛmã serui accipiẽs. Et sic nos ꝙ hũilitatẽ. Aug⁹. i li. ꝓfes. Descẽdite vt ascẽdatis. Luc.xviij. Qui se humiliat exaltabit. Aug⁹. ō ciui. dei. Hũilitas ẽ via in celũ: nõ leuãs se ꝑ deũ. Herñ. Si ascendere desideras: necesse est vt descẽdas. si vis hẽe celsitudinẽ dei: cape ꝓfundã hũilitatẽ dei. Proner. xxix. Hũilez spũ suscipiet gl̃ia. Herñ. sup ẏbo. ascẽdo ad patrez meũ: dicit. Chr̃ist⁹ descẽdit quo inferi⁹ nõ debuit. videlicꝫ vsq̃ ad carnẽ. vsq̃ ad crucẽ. vsq̃ ad mortẽ. vsq̃ ad lymbũ. Jõo ascẽdit quo celsi⁹ nõ potuit. qꝫ sup oẽs celos Matc̃. vlt. Sedet ad dexteram dei. Dextera dei ẽ eq̃litas ꝛm diuinitatẽ. ꝫ ꝛm hũanitatẽ (dicit sc̃us Tho.) est frui optimis bõis ꝛ potioꝛib⁹ i diuinitate. Sꝫ hen in supbia aliqui volũt ascẽdere: qõ est impossibile. ascẽdũt vsq̃ ad celos descendũt vsq̃ ad abyssos sicut diabol⁹. Isa.xliij. In celũ ascendã: sup astra dei exaltabo soliũ meũ. Audi subdit. Quõ cecidisti lucifer q̃ mane oꝛieberis: Nõ Fulgẽti⁹. Supbe mẽtes quãto alti⁹ ascẽdũt: tãto ꝓfundioꝛẽ casuꝫ faciũt. Herñ. Quẽ seq̃mini miseri: quẽ seq̃mi: Nõne ille ẽ mons in quẽ angel⁹ ascẽdit ꝛ fact⁹ est diabol⁹: Isiõ. Si q̃s i valle nõ ambulauerit: ad montẽ ascẽdere neq̃t. ¶ Secũdo inocẽter vixit postq̃ descẽdit. j. Pe. ij. Peccatũ nõ fecit. Et sic nos. qꝫ coꝛpa de quãt o puꝛioꝛa: de tãto lentioꝛa. ꝛ sic puri a peccato apti sunt ad ascẽdendũ. ps. xxiij. Quis ascẽdet in montẽ dñi: Rñdit. Innocẽs manib⁹ ꝛ mũdo coꝛde. ¶ Tertio postq̃ passus est ascẽdit Luc. vlt. Nõne oportuit xp̃m pati ꝛ sic itrare i gl̃iam suã: Sic ꝛ nos ꝙ passi onẽ Act̃. xiij. Per multas tribulatões ꝛc. Hoꝛtatur nos Mat.xvi. Qui vult venire post me: abneget semetip̃m: ꝛ tollat crucẽ suã ⁊ sequat̃ me. ¶ Crux xp̃i duob⁹ modis tollit. cum ꝙ abstinentiã coꝛpus macerat: ꝛ ꝙ ꝑassionẽ animus. Geñ. iiij. Subt̃ te erit appetitus tuus. Figurat xp̃i passio i ꝓcessione. Nos trãsiuim⁹ vt discipuli post crucifixũ. Sic licꝫ xps nõ reintrauit cuꝫ illis: tñ nos crucem repoꝛtam⁹ qꝫ sp ẽ nobiscũ spũali pñtia Mat. vlt. Vobiscũ sum ꝛc. In pmitiua eccl̃ia ꝓcessio fiebat q̃ntis feriis: nũc die dñica ꝛpt plura festa. Etiam die dñico ad designãdũ ei⁹ resurrectionẽ. Sed heu multi volũt ꝙ diuitias ascẽdere: qõ ẽ impossibile. Gre. Nemo valet ascẽdere ad id qõ sup ipm est: nisi sciat mactare qõ est. Eccl̃i. xviij. Ne ꝑtes ꝓcupiscẽtias aie tue. ¶ Quarto ꝓus surrexit. ꝛ sic nos Eph̃.v. Surge q̃ dormis ꝛ exurge a mortuis ꝛ illumiabit te xp̃us. Isiõ. Non ꝓdest xp̃i resurrectio: nisi surgam⁹ cũ xp̃o. ¶ Quinto reꝛobauit incredulitatẽ eoꝝ. ꝛ sic ꝛa vitã crimialẽ ꝙ displicẽtiã Aug⁹. de ẏbis dñi. Displiceat tibi qõ es sivis pueniꝛe ad illud qõ nõ es. ¶ Sexto trãsiuit ad montẽ oliueti de quo ascẽdit: ad designãdũ q ꝙ opa mixti coꝛdie ascendẽ debem⁹. Eccl̃i. xvj. Dis miscẽia facietvnicuiq̃ locũ ꝛz merita opeꝝ suoꝝ. Figurat. j. Macb̃. ij. Dauid i sua miscẽia cõsecut⁹ ẽ regni sedem in secula. j. Thimo. iiij. Pietas ad oĩa vtilis est. maxime ad pmissiones vite ẽne. ¶ Septimo eleuatis manib⁹. ad designãdum ꝙ oĩa nostra bona i deũ debem⁹ trãsfundere. j. Coꝛ. x. Oĩa quecũq̃ facitis: ad gl̃iam dei facite. ¶ Octõo vtilit. ꝺa ad fidei cõfirmationẽ. Augus. in ꝛmõe de ascẽsiõe dic̃. Xp̃i ascẽsio ẽ fidei catholice cõfirmatio. ¶ Tertio vtilit. qꝫ ad erectionẽ spei. Augus. Naturã nostram sublimauit ad sydera: vt credẽtib⁹ post se viam patere demõstraret. ¶ Quarto vtilit ad charitatis inflãmationẽ. Xp̃us hodie ascẽdit i celuꝫ vt cũ illo ascẽderet coꝛ nostrũ. Grego. Illic seq̃mur coꝛde: vbi credim⁹ eum coꝛpoꝛe. Augus. in ꝛmõe hodierno. Si deuote ascẽsionẽ celebꝛam⁹: tũc surſuꝫ coꝛda habeam⁹. Reuera debem⁹ inflãmari charitate. Leo papa i ꝛmone hodierno. Hodie firmati i paradisuꝫ ꝙ passionẽ eius ampliora sumus accepturi ꝙ suã gl̃iam quã pdidim⁹ ꝙ diaboli inuidiaꝫ. ad Colos. iij. Que surſum sunt queꝛite. Matb. vj. Ubi ẽ thesaur⁹ tuus: ibi ꝛ coꝛ tuũ. Heb. xiij. Non habem⁹ pmanentẽ hic ciuitatẽ: ꝫ futuraꝫ inquiꝛimus. Job. xiiij. Vado parare vobis locuꝫ. vt vbi ego sum ꝛ vos sitis. ¶ Sexto ascendit honoꝛãter. ps. lxvij. Ascendit in altum: captiuã duxit captiuitatẽ. i. eos qui fuerũt a diabolo captiuati. Proner. xx. Honoꝛ regis multitudo populi. O q̃ cum magno honoꝛe suscẽptus est hodie. Hiero. Oẽs virtutes angelice xp̃o venerũt obuiã. ps. lxvij. dictuꝫ impletũ est. In veritate deduxisti me: ꝛ cuꝫ gloria suscepisti me. Ideo ps. lxvij. Psallite deo q̃ ascendit sup celos. Jõo canit eccl̃ia. O rex domie virtutum: qui triũphatoꝛ hodie ꝛc. ¶ Sc̃o sequit̃ tremebũda reuersio i voce tube. j. ad Thes. iij. Canet eñ tuba. Ps. xlix. Deꝰ noster manifeste veniet: et non silebit. Zach. ix. Dñs in tuba canet: ꝛ exibit vt fulgur gladi⁹ ei⁹ in iudiciũ: scindẽs exꝛtraq̃ parte ¶ Sciendũ tamẽ ꝙ audiet triplex vox in aduentu xp̃i ad iudiciũ. s. vox citatõis. vox discꝛeptatõis. vox diffinitõis. ¶ Prima vox citatõis Mat. xxiij. Mittet angelos suos cum tuba ꝛ voce magna: ꝛ cõgregabũt electos eius a quattuoꝛ ventis celi. Chr̃is. O q̃m magna erit illa vox ꝛ terribilis cui omnia obediũt elementa. q̃ petras scindit. inferos frãgit. monumẽta aꝑit. vincula mortis dissoluit. ꝛ vniuersos ad iudiciũ surgere cõpellit. Adeo terribilis erit reꝛobis: sicut dicit Aug⁹. ꝙ mallent reꝛobi oẽ toꝛmentũ sustinere q̃m ipam audire. Tũc reꝛobi dicent mõtibus Apocal. vj. Cadite super nos. De hac voce dicit Hiero. Sine comedaꝫ: sine bibã semꝰ sonat illa vox i auribus meis: surgite mortui. ¶ Sc̃da vox discꝛeptatõis erit terribilioꝛ Joel. ij. Cõgregabo oẽs gentes i vallẽ Iosaphat ꝛ discꝛeptabo cũ eis. Primo obijciẽdo malis bñficiũ passiõis. ꝓpter qõ reseruauit cycatrices: vt dic̃ Augus. deinde opa miscõie q̃ non fecerũt. Matb. xxv. Esurivi ꝛc. Deinde mala que perpetrauerũt Eccl̃s. vlt. Cuncta q̃ fiũt adducet dñs ad iudiciuꝫ. O quid ꝛespondebit miser peccatoꝛ: Isa. xxxviij. Quid ꝛespõdebo cum ipse fecerim. Ps. cvj. Omnis iniquitas opilabit os suũ. muta fiunt labia dolosa. Quis sapiẽs ꝛ itelligat miscõias dñi: ¶ Tertia vox diffinitõis. ꝛ est terribilissima: quãdo vlti-

mã sniam dabit eõtra malos. De qua voce dr Zacha. ix. Dñs in tuba canet: t exibit vt fulgur gladius eius in victima snia. Q ẽgacut⁹ gladius scindẽs ex vtracz pte. s. corpus t aiam: quãdo dicet repro bis. Ite maledicti in ignẽ eternũ: qui vobis paratus ẽ ꝛc. Ideo canit ecclesia. Vt cum clãmuoma nube reuerteris ꝛc.

Sermo lxxxj. Ad idẽ.

Dominꝰ quidez Jesus postq̃z locutꝰ ẽ eis ascẽdit in celũ Marc. vlt. Dicũt naturales q aqua in aq̃ductu talẽ hz cõditõem q quãtũ descẽdit: tantuz ascẽdit dum fistula sit integra. P Spũalr. q aquã itelligit pplus xpianꝰ. Dñ Apoc. xvij. Aquas q̃s vidisti sunt populi. Hec aq̃ ductꝰ in fistula. i. in roze fidei t gre diuie. Et cuz hec fistula sit integra: hec aq̃. i. populꝰ fidelis tantũ ascẽdit surſuz i celũ: quã descẽdit in terris. i. se hũiliauit. Luc. xviij. Qui se hũiliat exaltabit. Et sic xpus hũiliauit se descẽdẽdo in vterũ vginis: t induit habitũ homis. Scõo hũiliauit se vsq̃z ad pſepe t ad crucẽ: ad tumulũ t ad infernũ. ꝓpt̃ qõ merito ascẽdit. Joo Berñ. tractans illud. ascẽdo ad patrẽ meũ: dicit. Christꝰ descendit quo inferꝰ non decuit: ideo ascẽdit quo alius nõ potuit. Quapropt̃ dicit Greg. in omel. de ascẽsione. Sicut vascẽte dño diuinitas ẽ humiliata: sic eo ascẽdente hũanitas eius est exaltata. Dicit em magister in. iij. dist. xvij. Decuit vt ꝓpt̃ peccatũ homo non intromitteret in paradisuz. i. in celũ: nisi in hoie vno tanta eẽt hũilitas q̃ omnibꝰ p. ficere posset: sicut in homie tãta fuit supbia q̃ omnibus nocuit. Et illa fuit repta solum p xpm. ideo Apoc. iij. vidit Johãnes ostiũ aptũ illi qui modicam virtutẽ habuit. i. xpo qui habuit hũilitatẽ. p. pter qõ Joh. iij. Nemo ascẽdit nisi descẽdit. i. pmaxime se hũiliauit. Auguſ. Portaz quã nobis clausit supbia nostra: aperuit hũilitas. Sim⁹ ergo ipsuz sectãtes i eius hũilitate. De quo Judith. viij. Humiliemus illi aias nras: expectem⁹ hũiles cõsolationẽ t consolationẽ eius. Berñ. Si vis cape celsitudinẽ dei: cape pus hũilitatẽ xpi: qui pus humilitatẽ pdicauit t se hũiliauit. De quo thema. Dñs quidẽ Jesus ꝛc. In sũma euãgelij duo inuũtur. Primo amicabil' xpi apparitio. Scõo sbiũgit mirabilis eius ascẽsio. De pmo dicit. In illo tẽpore. s. in die ascẽsionis: recũbentibus vndecim discipulis. s. in cenaculo in quo mãducauit xpus cum discipulis ante passionẽ. tũc apparuit illis Jesus in die ascensiõis. His em apparuit. s. i cenaculo: t in monte oliueti. Q Diceres. tamen ecclia canit. Dñs de synai ascẽdit. R fidet Guil. i rõnali. Hoc itelligit q̃tũ ad iterptationẽ. qz synai iterptat mãdatũ. Ascẽdit q̃ de sctõ mãdato. Eũtes docete oẽs gẽtes. Aug. His xpi actio ẽ nra instructio. Et xpus hodie octo fecit nobis i exẽplũ. Dñ Gre. Oportz frẽs vt illud seq̃mur corde: vbi xpm credim⁹ ascẽdisse carne. P Primo xpus apparuit discipulis i cenaculo. t sic oportz q nobis xpus pꝛ⁹ apparebit p grãm i corde. Nã fm Richb. li. iij. de ꝓplatõe. Sine gra nec sufficim⁹ ad veritatis cognitõez: nec ad virtutis amorẽ. qz dicit Aug⁹. Gra est lumẽ aie faciens deuz sup oia diligere t ei firmiter adherere Jõo Greg. Tua nos gra semp pueniat t sequat⁹ Preueniat inspirãdo: t sequat adiuuãdo. Dicit em Grego. in. xvij. moral'. Si lumẽ gre i nobis nõ appareret: mens nostra i peccato p tenebꝛis remaneret. R Secundũ est allocutio. Dicit em Aug⁹. de triplici habitaculo dei. Allocutio est eius debita t occulta inspiratio. q̃ mediante suam veritatez t voluntatez intimat⁹ ostẽdit. De quo ps. lxxxiij. Audiaz q̃d loquat in me dominꝰ deus meꝰ. Grego. Vox domi auditur cũ inspiratio mente concipitur. Tertiũ est exprobratio peccatoꝝ. Naz dicit Auguſ. Hoc est ꝓpriũ gre vt faciat hominẽ peccatum suũ cognoscere. Et Greg. Quãto matꝛis gre lumen q̃s recipit: tanto magis reprehensibilẽ se cognoscit. ps. xlix. Arguã te t statuã te cõtra faciẽ tuã. q. d. qõ posuisti post tergũ tuũ. De quo i textu Exprobrauit icredulitatẽ eoꝝ. s. ad pñs habitã. q̃ bis qui viderãt eũ resurrexisse nõ crediderũt. s. marie magdalene t discipulis venientibus de emaus. ad designãdũ q licz oẽ pctm̃ ẽ redarguẽdũ: signãter tñ infidelitatis. qz dicit Aug⁹. illa manẽte cetera detinenk. qz sine fide falsa ẽ ois religio: etiã i bonis moꝛib⁹. Joo Aug⁹. de vbis apli. Homo infidelis nõ põt videre splendoꝛẽ veritatis: ꝛ i tenebꝛis manet cecitatis: t lumẽ eternũ nõ lucet ei. De quo in canõe. xxiij. q. j. quia. Nisi q̃s soliditatẽ fidei tenuerit: deũ cognoscẽ nõ potuit. qz scribit Habacuc. ij. Justus ex fide viuit. Idcirco merito arguit homo i seipo. qz fidẽ op⁹ nõ ipleuit. t ꝓpt̃ hoc igemiscit qz dicit Hug. de sctõ vict. Tũc pctoꝝ sal⁹ incipit: q̃n veracit de pctis igemiscit. Quartuz ẽ mãdatũ t eiusdẽ ꝓpositio. vt a hierlm nõ discederent: ꝛ expectarẽt pmissionẽ pris. Spũalr. Hierosolyma. i. pacifica. Et sic si volum⁹ cũ eo ascẽdere: a pace nõ recedere. Dñ ad Heb. xij. Pacẽ t sanctimoniã seq̃mi sine q̃b⁹ nemo videbit deũ. Joo Bef. Cõpone mores vt sis pacific⁹: t eris ver⁹ dei filiꝰ. Mat. v. Beati pacifici: q̃m filij dei vocabũtur. Et loq̃tur de pace mẽtis. de q̃ Gre. xxiij. moral'. Sciõ mens tanta pace vtit vt nec ꝓspitate extinguit: ꝛ pmiũ eternitatis expectat. t vires ex aduersitatib⁹ sumit. qz crescẽte pugna crescit t cozona. Dicit em Psal. pꝰ. xxvj. Si exurgat aduersum me pliuz: in hoc ego sperabo.

Quintuz est comestio. t hec comestio significat plibationez t pgustationẽ cibi vite eterne dulcedinis p desideriꝝ amorẽ t deuotõem. Dñ ps. xxxiij. Gustate t videte: q̃m suauis ẽ dominꝰ. Nã regnũ celoꝝ nõ dat nisi esuriẽti. Esuries aie ẽ desideriuz beatitudinis. de quo Amb. i meditatiõib⁹. O dñe fac me gustare p amorẽ qõ gusto p cognitõez. Nã de tali spũali cibo reficit aia. De quo autoꝛ de spũ t lra. Hec ẽ vita cordis nri cũ aia deuz ꝓplat⁹ t ꝓplatõe reficit. Et q̃ hãc pgustationẽ nõ habuerit ad regnũ celeste nõ anhelat. Dñ Gre. sup Ezechi. Quãto intensius itelligit. i. gustat: tanto delectabilius a tẽporalibus delectatõibus requiescit. Et subdit. Dis dulce est esse in terrenis rebꝛs qui nihil gustauerunt de celestibus. Sextum est ad montem oliueti deductio. Et per hoc significatur operis misericordie exhibitio. quia dicit apostol⁹ j. ad Thi. iiij. Pietas ad omnia vtilis est. maxime

ad ꝓmissionē vite eterne. Et ergo nō sufficit in terris hīe devotionē interi⁹: nisi etiam homo exterius exerceat se i miserationē ad ꝓximū. Nam scribit Eccli. xvj. Misericordia vnicuiq; parat locuz. Sm illud ps. ciij. Coronat te i misericordia t miserationib⁹. Hoc est oleū de quo Eccls. x. Oleū de capite nō deficiet. s. oleū misericordie. Nā ostia templi fuerūt de oliua in hierusalē. iij. Re. iij. Et sic misericordia ē celi tanua. Vñ. j. Machab. ij. david i misericordia cōsecutus est regni sedem i secula. ¶ Septimū est versus bethaniā deābulatio. Bethania. i. domus obedientie. Nam ipse fuit obediēs vsq; ad mortē: ad Phil. ij. Propt qō exaltauit illū de⁹. Et sic nos si volum⁹ secū assumi debemus mandatis suis obsequi Matb. xix. Si vis ad vitā ingredi ꝙa mādata dei. Eo q; dicit Aug⁹. sup ps. Sola obedientia accipit palmā. inobedientia penā. Glo. Mat. ij. per aliā viā reuersi sunt in regionē suā: dicit. Sicut p inobedientiā a paradiso cecidim⁹: ita p obedientiā appropinq̄m⁹. ¶ Octauo elevatis manibus ferebat in celū: t in elevatione manuū ascendit. t ostendit manus t pedes t stigmata vulnerū reseruata: ad ostēdendū q; volētes cum xpo ascēdere debēt eius passionē hic portare Matb. xvj. Qui vult venire post me abneget semetipm t tollat crucē suā ꝛc. Ideo in ꝓcessione portamus crucez t sequmur: ad designādum illud apli ad Rom. viij. Si cōpatimur: simul t glorificemur. Nā p multas tribulationes oportet nos intrare ad regnū dei Act. xiiij. Sz in oibus his dz ee fides. q; dicit Aug⁹. in li. de fide. Fides ē hūane salutis initiū: t fundamētum omniū bonoz operū. Ideo subdit. Euntes in mūdū vniuersuz. q; xpus tm redemit. Oētuz ergo in se est oēs vult saluare. Vñ. j. ad Thimo. j. Vult oēs homies saluos fieri. Predicate euāgeliū omni creature. i. oi homi: t hoc rōne cōueniētie. Greg. Homo habet cōuenientiā cū oibus creaturis. esse cū lapidibus. viuere cum plātis. sentire cum aialibus. intelligere cū angelis. Quapropter sm similitudinē homo dī microcosm⁹. i. minoz mūdus: q̄si oēm creaturā continēs. Scōm eundē homo dī ois creatura. q; propter eum ois creatura mundi est ꝓducta. Vñ magister in. ij. sent. dist. j. Totū bonū homis est qō factum est. De quo apl̄us. j. ad Coz. iij. Dia nra superioza: eq̄lia: t inferioza. Superioza vt ageli ad ministrāduz. equalia ad cōsolādum. inferioza ad obedīedum. Ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius Vel sic sm Theoph. Omni creature. i. credēti et nō credēti. Inde ē q; euāgeliū legitur palā omnibus: vt audiat. Doctrina euāgelij excedit oēm doctrinā: vt dicit Innoc. Euangeliū est verbū dei. sapiētia sapie verbū illius. De quo Job. j. In pncipio erat verbū. Itē legit versus aquilonez vbi sita ē hierl̄m vñ ad nos quenit. Vñ Luc. vlt. Vos testes hoz. Itē ad euāgeliū dī Dñs vobiscuz. q; ad. est dñs fidelibus q̄ credūt euāgelio Mat. vlt. Vobiscū sum vsq; ad cōsummationē seculi. ¶ Itē q̄n tuplex crux impmit i pnūciatōe euāgelij. Primo in libro ad designāduz q; hec sunt verba crucifixi. Scōo i rōte: ad designādū q; ipm euāgeliū debemus pdicare t ꝓfiteri coram regibus t principib⁹ sine verecūdia t timoze. Tertio i labijs. t est vt oris ꝓfessio sit ad salutē. Quarto i pectoze: vt corde credatur ad iusticiā. Quinto i tota facie: ad designādum q; apta facie gloriā domi speculamur. Tunc ponit pmiū dicēs. Qui crediderit t baptisatus fuerit saluus erit. Glo. qui crediderit. s. fide formata charitate ornata. q; dicit Jacobus in canōica. Fides sine opibus mortua est. Qui vo non crediderit cōdemnabit: apostol⁹ ad Heb. xj. Sz puer baptisati saluantur in patrimoū fide: t i fide ecclesie. Tunc ponit signa in quib⁹ credētes cognosci possent: t dicit. Signa aūt eos qui crediderint hec sequētur. Et sunt q̄nq;. ¶ Primū. i nomie meo demonia ejicient. Hec signa nō sunt necessaria nūc corpal̄r. q; nūc fides cōfirmata est. Et quonīā miracula hominē sanctū ostēdunt: sed non efficiunt. Sz spual̄r requrunt ad salutē. Primo demonia. i. pctā ejicere debemus p pniam Apoc. xviij. Facta est babylon. i. coz pctōris habitatio tot demoniox quot vitioz. Et Greg. sup Marc. Maria magdalena septez demonia habuit. quia vniuersis vitijs plena fuit. Illa ejiciūtur p contritōnem: confessionem t satisfactionē. ¶ Secundū signū. linguis loquētur nouis: iuxta illud. j. Reg. ij. Recedāt vetera de oze vro. Vt si quis solitus erat secularia verba dicere: verba dei loquat. j. Pet. iiij. Si quis loquit: quasi ꝼmones dei loquat. ¶ Tertium signū. serpētes tollēt. i. ꝓsecutōes detractōes libēter propter deum sustinēt. De quibus ps. xiij. Acuerunt linguas suas sicut serpētes. Naz patiēter tribulationes ferre: est signū salutis. De quo Greg. Ego patientie virtutem maiorē signis t miraculis credo. ¶ Quartū signū. mortifex si quid biberint nō eos nocebit. i. si tēptatōes habēt t nō cōsentiūt: ꝛ immediate vicerint. Vñ Greg. Non ē cogitatio raz immūda q̄ mentez polluit: si ratio non cōsentit. Vñ Beri. Demonū ē suggestiones malas ingerē: nrm ē nō ꝓsentire. Nā quotiēs resistim⁹: totiēs diabolum supamus. angelos letificam⁹. deū honoram⁹ Et sic nō nocet venenū tēptatōis. Vñ Aug⁹. Nō sentit q̄ nō ꝓsentit. q. d. nō sentit penā q̄ non ꝓsentit ad culpā. Vñ possum⁹ dicere cuz apl̄o. ij. Coz. vj. Castigati t nō mortificati. i. penā būt t nō moriūtur in aia. Vñ Io. viij. Nihil dānatiōis est in his qui sunt in xpo Jesu: t non ꝼm carnē ambulant. ¶ Quintuz signū. sup egros man⁹ imponēt t bene se habebunt egri. Egri dicūtur qui alioz subsidio egēt in suis necessitatib⁹. aliqui i corpe: aliqui in anima. Et quādo his misericordiaz exhibemus. esurientes cibando. nudos vestiēdo. simplices instruendo: man⁹ imponūtur. i. opa misericordie vt dñ se habeant. Prouer. vlt. Man⁹ suas aperuit inopi. Naz est magnū signū salutis. de quo Ambro. Nihil ita cōmendat xpianū sicut misericordia. Ihō Greg. Hec quinq; miracula sunt tanto maiora quāto spualiora. quia p ea non suscitantur corpora: sed aie. ¶ Vi xi secūdo inuit eius mirabilis ascensio: di. Dominus quidē Jesus postq̄ locutus ē eis: assumptus est in celum. Ipse osculatus est vnūquēq; ex amore cordis intimo. Unde Ambros. in ꝓsa hodierna. Apostolis chara relinquēs oscula pacis: t valedicēs eis. Elevatis manibus: vt dicit Lucas: sic pater a filijs recedens eos benedicit. t assumptus

in celum. Et hoc multiplicit. ¶ Primo in cõ-
uenienti tempore. quia. xl. die decuit z cõueniens
fuit. Primo vt gaudiũ resurrectionis excederz me
rore tribulationis. nã Aug. iiij. de tri. Xps mortu⁹
fuit. xl. horis. qõ fuit tps merozis discipul'. ꝫ temp⁹
resurrectionis fuit eis tempus gaudij qõ fuit rõna
biliter post. xl. dies ꝓpter excessuz. vt gaudiũ exce-
deret tribulationẽ. De q̃ gaudio ait Job. xvj. Ite
rum videbo vos z gaudebit cor vr̃m. Scõo in hoc
designauit. si q̃s patit ꝓpter deũ. tũc ꝓsolatio cõse-
quens z letitia maior erit q̃ tristicia habita. De q̃
Ro. v. ij. Non sunt ꝓdigne passiones hui⁹ tpis ad
futurã gl'iam. Aug. Est quedã tribulatio cũ fine. le
ticia sine fine. Tercio vt nob modũ ascẽsionis my-
stice designaret. Naz q̃dragenarius numerus fm
Aug. pfectionẽ pñie designat. q̃ disponit hominẽ
ad ascensionẽ. Matb. iiij. Agite pniam z appropi
quabit vob regnũ celoz. Chrisó. O pñia rutilantior
auro. splendidior sole. q̃d de te referã. Omnia liga
ta solutis. celũ apis. z etnaz gl'iam tribuis. ¶ Scõo
ascendit vtilit. Diceres. nõne magis ꝓfecisset cor-
poralis pñtia q̃ absentia. Nam discipuli in pñtia
mgr̃i melius eruditunt. Ñdet q̃ lõge melius fuit
p nobis vt iret ad celũ q̃ q̃ maneret nobiscũ. Pro
bat triplici exẽplo. Prio melius est vt aduocatus
in causa alicuius cor̃ dño sit. vt vẽtilet cãm illius
Sic Xps est aduocatus nr̃. j. Joh. ij. Aduocatum
habemus apud deũ patrẽ. Jõ vtilius est vt stet co
r̃ deo pr̃e. Scõo psuadet sic. Capitaneus guerre
cũ suis stipẽdiarijs vtilius ẽ vt stet extra ciuitatez
resistendo inimicis q̃ intus ꝓuersando cũ amicis
Nã nos habemus pliũ cũ malis spiritib⁹. nr̃ capi
taneus ẽ xps. stipendiarij sunt oẽs sancti q̃ secuz
sunt. z iõ vtilius est ipm esse supius q̃ inferius. de
quo Deut. xxxiij. Ascensor celi auxiliator est tuus
Tercia psuasio. Pfamilias q̃ habet magnã fami-
liã z multis indiget. vtilius est eũ esse extra domũ
querẽdo diuersas mercationes. q̃ si remaneret in
domo. sic nos habemus magnã indigentiã gratie
spũssancti sine qua nec possem⁹ opari q̃cq̃. q̃ ha-
bere nõ poterimus nisi xps iret ad celũ. Vnde ait
Joh. xvj. Si nõ abiero paclitus nõ veniet. Pũ vti
li⁹ fuit ꝓ nobis vt ipe ascẽdit in celũ. Videm⁹ q̃
qñ sol est in supma pte celi. q̃tũcũq̃ magis distat
a nobis p situ. tãto magis appropinq̃t p effectum
q: tũc arbores z plãte ꝓducũt fructus. vt ptz i esta
te. qõ nõ fit tpe hyemali qñ est ꝓpior nob. Kõ quia
in estate mittit nobis radios directe. in hyeme vo
oblique. Jõ minus de eius vtute pcipimus. Spi
rituali'. sol est xps Malach. vlti. Orieť vob timen-
tibus deũ sol iusticie. q̃diu fuit nobiscũ quasi in vl
tima pte sui circuli paz potuim⁹ de hac vtute sen-
tire. ꝫ cũ ascendisset sup omnes celos. ad Eph. iiij.
tũc impleuit oia. q: terrã miscõia. infernũ iusticia.
z celũ gloria. q: p miscõiam i terrz pctores recõcili
auit. p iusticiã infernuz spoliauit z pres de lymbo
liberauit. z cum ipo resurgẽtes ad celestẽ gloriam
pduxit. Itẽ videmus naturaliter q̃ non pluit nisi
vapor virtute solis ascẽdat. Figurať. iij. Re. xviij.
cum nõ pluebat p annos tres z mẽses sex: ascẽdit
nubecula qua de mari q̃si vestiginz homis. Et sic
miscõia dei. ps. lxxxviij. Vbi sunt miscõie tue an-
tique domie. Haymo. Ascẽdit in celũ vt mitteret
donũ celi. ¶ Tertio ascẽdit letãter. q: ascẽsio
xpi gaudiosa erat hoibus. Augus. in fmone. Re-
surrectio xpi spes nostra: ascẽsio glorificatio nr̃a.
¶ Notandũ q̃ festiuitas hodierna ẽ sancta omni-
um festiuitatũ. quapropter cũ incarnatus ẽ trigin
tatribus ãnis laborauit in terris: deinde passus et
mortuus vt nobis celũ apiret. q: hodie impletũ ẽ.
Ideo Aug⁹. in fmõe de ascẽsione. Mors xpi nos
liberauit. resurrectio viuificauit. ascẽsio nos ꝓsociauit. q: nobis spiritu⁹ de celo tribuit. Ergo festi-
uitas hodierna prima omniũ festiuitatũ. annũcia
tõis. incarnatõis ꝛc. Nam si celebrať dies vni⁹ sã-
cti qui p morte euolauit: z dies illa appropriať si-
bi. z sic ista dies põt dici dies omniũ sãctor angelo-
rũ: quor ruinã incepit repare hodie. z simil'r sã-
ctor patriarchar: quor anime hodie cũ xpo ascẽ-
derũt. Itẽ btẽ Marie ỹginis. quia Maria hodie
letata ẽ q̃ carnẽ filij sui quam de se assumpsit ho-
die sup omnes celos exaltari vidit. Itẽ est gaudiũ
totius humane nature q̃ hodie exaltata est. Et po
test nobis dicere illud Joban. xiiij. Si diligeretis
me gauderetis vtiq̃: quia vado ad patrẽ. Dicit nã
q̃ Grego. Domio nascenti videbatur humiliata
diuinitas: ꝫ christo ascendẽte humanitas ẽ exalta
ta. Nam scõm Greg. hec natura cui dictũ est. ter-
ra es z in terram reuerteris. hodie exaltata ẽ super
oẽs celos: q̃ oi homi põt dici hodie illud ps. lxvij.
Psallite domio qui ascẽdit sup celos ad orientem.
Quẽ igitur nos in sua iuocemus ascẽsione: vt vir
tute illius celum ascẽdere valeamus: vbi regnatur
cum eo p infinita secula seculor.

¶ De sancta Trinitate. ¶ Sermo lxxxij.

O Altitudo diuitiar̃ sci-
entie z sapie dei. Roma. xj. Hodie eccle-
sia venerať festum sancte trinitatis. Cui⁹
ratio est. quia distinctim mẽtio facta ẽ in festiuitati
bus penthecostes de his ꝓsonis. Primo de poten
tia patris: qui spũsanctũ in noie filij misit. de hoc
in die penthecostes euangeliũ Joh̃. xiiij. Para-
clitum spũsanctũ quem mittet pater in noie meo
Deinde feria secũda mẽtio facta est de filio qui p
suam morte sapiẽter nos redemit: iuxta illud euã
gelij Joh̃. iij. Sic deus dilexit mundũ: vt omnis
qui credit in ipsum non pereat: ꝫ habeat vitaz eter
nam. Ꝫ post hoc feria tertia facta ẽ mẽtio de spi-
ritusancto: qui p suam bonitatẽ est hostiarius ouĩ
um. quia apit nobis viam celestis vite. z fuit euan
gelium feria tertia Joh̃. x. Qui intrat p ostiuz in
ouile ouiũ: huic ostiarius apit z saluabitur: z pa-
scua inuenier. Non igitur sic differũt in personis vt
credat eos quis differre in essentia. Igitur ad desig
nãdum vnitatẽ essentie: vno die cõiunctim festi-
uamus. Et rationabil'r statuit ecclesia hoc festuz
statim post missionẽ spũssancti: ad designãdum q̃
nemo de hac sancta trinitate quicq̃ dicere põt: ꝫ
solum qui habz p inspirationẽ spũssancti. De quo
j. Corinť. ij. Que dei sunt nemo cognoscit nisi spi-
ritus dei. scõm q̃ dicit Hylarius. In talibus soli
deo de se credẽdum est: z qui se solus nouit. Dicit
nãq̃ pbus. ij. Metha. Sicut oculus nocticoracis

habet se ad lumen solis.ita intellectus noster ad manifestissima nature.ꝑ minus pōt apphendere creatoꝛē nature. Jō Chrīſ.sup eplam. Cū de deo loqui intendimus.quo ad essentie vnitatē.psonarū trinitatē.tunc nulla sufficit lingua ad exprimēdū.nec intellectus ad intelligendū. Hinc ē qō ōr. O altitudo ꝛc. In summa epistole tria innuunt. Prio pfunditas sapiētie beate trinitatis.ibi. O altitudo ꝛc. Scdo sbiungit imbecillitas intelligētie humane capacitatis.ibi. quis cognouit sensuꝫ dñi. Tertio vnitas essentie ꝛ differētia psonalitatiꝫ ibi.ex ipo. De prio dicit. O altitudo. ¶ Sciendū epla sic venit ad ꝓpositū fm Lyrā.qꝛ gentiles cōuersi insultabant cōtra iudeos audiente Paulo. Tū qꝛ a principio fuerūt electi.ꝛ p eoꝝ prauitatez dñm reliquerūt. Tū qꝛ eruditi in lege ꝛ tū legē ꝛ fidē sprenerūt. Tum qꝛ filij eoꝝ.s.apostoli q̄ū radices fidei fuerūt.ꝛ eis iudei nō crediderūt nec audire volnerūt. Ꝛndit apl's ꝟ maxime ꝓuenit ex permissione diuia.cuius sapiētia ꝛ sciētia ita ꝓfunda est ꝙ etiā cōprehendi ꝛ inuestigari nō pōt. iuxta illud Eccs.viij. Intellexi ꝙ oīm operū dei nullā homo possit inuenire rōnē. Hoc innuēs dixit. O altitudo ꝛc. ¶ Sciendū dixi primo ꝙ ꝓfunditas diuine sapientie ꝛ scientie notaꝫ ex trib⁹. Primo ex rerū mirabili creatōne.secūdo ex eaꝝ mirabili eaꝝ mutatiōe. tertō ex mirabilissima earūdē finali dispositione. Primū ibi. O altitudo diuitiarū sapiētie ꝛ sciētie dei.q̄ ad rex creationē. Scōm ibi.qꝛ incōprehensibilia sūt iudicia ei⁹.quo ad taliū rex pmissiā mutationē. Tertiū ibi. ꝛ inestigabiles vie eius.s.quātū ad finalē dispositōnē. De ꝓmo dicit. O altitudo diuitiarū.quo ad mirabilez rerū creationē. Reuera mirabilis est rex creatio.ꝛ hoc triplr. Prio respectu materie. qꝛ oīa ex nihilo creauit.ꝛ ꝟ ē creare.qꝛ differētia ē inter facere et creare. Creare ē aliquid ex nihilo ꝓducere. Facere ex aliq̄.qꝛ tunc facere ōr cū ꝙ voluntatē ei⁹ aliquid noui contingit. Modo creatio q̄ fit ex nihilo ē ita mirabilis ꝙ eius noticia nō potuit puenire ad homiem nisi ꝙ reuelationē.vt testaꝫ Greg. sup Ezecb.tractans illud Geñ.j. In principio creauit deus celū ꝛ terrā. Est ei tā mirabil ꝛ alta ipa creatio.ꝙ phi nō potuerūt ꝓcipere.vt Aristo.dic. mundū fuisse ab eterno.ꝛ posuit duo principia.s. materiā ꝛ formā.pseruationē ꝛ gubernationē. qō ipse bene inuit.viij.pollitico⁹ dicēs. Diuina ꝟtuꝫ gubernat mundū. Scdo creato fuit mirabilis respectu illi⁹.qꝛ in instanti.pō.clxviij. Ipe dixit ꝛ facta sunt. Geñ.j. Fiat lux ꝛ facta ē lux. Nā fm Hugonē de argentina in compendio theologice veritatiꝫ li.ij.c.j. Homo opaꝫ successiue sine paulatim.angelus repente.de⁹ in eodē instanti.pō. Mādauit et creata sūt vniuersa in instanti.pō. Ipse dixit et facta sūt. Tertō creatō fuit mirabil respectu dispositōis. Dicit eni Sap.xj. Oīa in mēsura numero et pondoꝛe dispositā sūt. ¶ Sed diceres quare res ita mirabiliter creauit. Dicit sanctus Thomas ꝓtra gentiles.li.ij.ꝛ arti.iij.ad fundationem fidei.quod sic deducit. Nā videntes magnitudinē ꝛ multitudinē creaturarū potētiā patris miramur. Sap.xiij. A magnitudie speciei creature cognosci poterit eoꝝ creatoꝛ. Deinde videntes debitum ordinē tūc sapientiā filij miramur ad Ro.j. Inuisibilia dei ꝙ ea que facta sūt intellecta ꝓspiciuntur. Et deinde videtes rerū pulchritudinē tūc bonitatē spūssancti contēplamur. fm illud pō.xcj Delectasti me dñe i factura tua.ꝛ sic ex noticia creaturarū in noticiā trinitatis venim⁹. ¶ Dixi scdo pfunditas hui⁹ sapiētie notaꝫ ex creaturaꝝ mirabili mutatione. Ipe eni imutabilis ē Malach.iij Ego eni dñs ꝛ nō mutoꝛ. Et oīa mutabilia creauit. De quo Boetius de ꝓsolatione li.iij.metro.ix O qui ꝑpetua mundū rōne gubernas. terrarūq̄ satoꝛ q̄ tēpus ab euo ire iubes. stabilisq̄ manens das cuncta moueri. De q̄ ad Ro.viij. Vanitati oīs creatura sbiecta ē. Etiā āgeli mutabiles sūt creati.ꝙ grām ꝓfirmati. De quo Job.iiij. Ecce qui seruūt ei nō sunt stabiles.ꝛ in angelis reperit prauitatē. Sed diceres.quare ita creauit eos de⁹ vt ō statu bono verterenꝫ in malū. Ꝛndet Aug.in enchiridion. Deus adeo bon⁹ ē ꝙ nequaq̄ ꝑmitteret mala nisi eliceret bona. Hoc deducit magister in ij.senꝫ.di.iij.q̄rēs cur de⁹ hoiez tēptari pmisit quē casurum ꝓsciuit. Ꝛndet primo ꝓpter hoc vt ostēderet neminē posse in hac pegrinatione sine tēptatione viuere. Scdo qꝛ in ꝟ laus ꝛ glia ostendit.non quia diabolus tēptat.ꝛ qꝛ homo strēnue resisteret Et dicit ibidē mgr in.ij.di.xxxiij. Gloriosius est nō ꝓsentire q̄ nō tēptari posse. Scribit ei Job.vij Militia ē vita homis sup terrā.i.certatio. Nā nemo coꝛonabitur nisi legittime certauerit.ij.Thi. ij. Nā si nō esset pugna.nō esset victoria.si non victoria.nō dareꝫ coꝛona. Jō apl's.ij.ad Thi.iiij. Bonū certamē certaui.cursū ꝓsumaui fidē ſnaui tōo reposita ē mihi coꝛona iustitie. Qꝛ de⁹ pmisit mlta mala i veteri ꝛ nouo testamto.vt eliceret bōa pmisit Ioseph vendi ꝛ in carcerē trudi.ex quo mlta bona ꝓsecuta sūt.pmisit thomā in fide dubitare Job.xx.ex quibus multa bona venerūt.vt patet de se. Signanꝫ dicit Greg.i eo ꝙ thomas dubitauit vulnus dubitatōis i nobis amputauit. Et sic final'r ex tali rex mutatione cognoscimus fidē trinitatis. Nā ex donatōne rerū cognoscim⁹ patris potentiā.ad Roma.xiij. Oīs potestas a dño dō est. Et sic ait Iesus pylato. Nō haberes potestatez aduersus me nisi data esset tibi desup. Deinde ex earū labilitate ꝛ dispositione intelligit filij sapientia.ad significandū nobis ꝙ nō habem⁹ ꝟ manētem ciuitatem. Sed ex rerum similiū ꝓductione ostēditur nobis bonitas spiritussancti.hoc notat apl's in textu dicens. O q̄ incōprehensibilia sūt iudicia eius.pō.xxxv. Judicia tua abyssus multa Nā dicitur Eccs.viij. Omnium operum domini nō possit inueniri ratio. ¶ Tertio notatur profunditas diuine sapientie in rerum creatarum finali positione. quos vult saluat.quos vult damnat. Exoō.xxxiij. Miseꝛeoꝛ cui volnero. et clemens ero in quem mihi placuerit.vt patet i figura Malachie.j Jacob dilexi.Esau autem odio habui.Similiter de duobus regibus Pharao ꝛ Nabuchodonosoꝛ.vterq̄ depdauit ꝛ ipuḡnit ppl'm ōi.ꝛ vn⁹ penituit.ꝛ alt nō. Naꝫ de illa finali dispositōe dic in textu. O q̄ inuestigabiles vie ei⁹. Augu. Mul-

las excogitare potest. quō scribere ē possibile videamus de thiro ⁊ sidone Mat. xj. Ve tibi beth saida. ve tibi corozayn. Si in thiro ⁊ sidone facte fuissent ꝟtutes in cinere ⁊ cilicio egissent pniam. cur predicauit illis ⁊ nō istis. Aug. Causa eē pōt sed iiusta esse nō potest. ¶ Dicit ei sanct⁹ thomas. Predestinatio includit tria. Prio a deo inchoatur Greg. ⁊ habet. xxiij. q. iiij. Obtineri neq; q̄ possunt que p̄destinata nō fuerūt. ⁊ tñ non ponūt necessitatē bene opandi ad salnandū. sic nec prescientia male agendi. Dicit eni Aug. ⁊ habet. xxiij. q. iiij. Nabuchodonosor. Nequaq; deus redderet meritū nisi hō voluntarie mereret. ergo nō necessitas. sed volūtas opatur. Scdo deprcatiōe sanctorū adiuuatur. Greg. Que sancti viri impetrāt ita p̄destinata sūt vt precibus obtineant. Cui consonat Aug. de pnia di. j. que ex his. Tres mortuos suscitauit xp̄s ad discipulor̄ petitiones. quartum nō Math. viij. de q̄ dixit. Sinite mortuos sepelire mortuos suos. q̄ defuerūt viri q̄ pro eo deprecassent. ideo suscitari nō meruit. Jaco. vlti. Orate p̄ inuicem vt saluemini. Jō Aug. Ideo disposita ē predestinatio vt electi ex labore q̄uenīūt ad alios postulando ⁊ merenk accipe q̄ ante secula disposuit dare. vt patet de ysaac. Dicit eni Greg. exemplū. cui p̄misit fructū. Geñ. xxj. ⁊ tñ postmodum deprecatus est p̄ vxore sua. Ideo. j. Pe. iij. Oēs vnanimes estote in oōne. Tertio p̄pria oōne cōsummat. j. ad Chor. iij. Dei ei coadiutores sum⁹. Aug. Qui te creauit sine te. nō te saluabit sine te. Jō Eccs. ix. Quodcūq; pōt manus tua ⁊c. Dicit Athanasi⁹. Hec ē fides catholica. Qui bona egerunt ibunt ad vitā eternā ⁊c. Et apls. ij. ad Chor. v. Oēs stabimus añ tribunal xp̄i. ⁊ Mat. xvj. Filius hois venturꝰ ē in gloria p̄tis sui cum angelis suis. ⁊ tūc reddet vnicuiq; iuxta opa sua. Apoc. x. iiij. Opa eor̄ sequunt illos. Ideo in finali dispositione relucet fides trinitatis. In ꝟ q̄ saluat ⁊ dānat intelligitur potentia p̄tis. in ꝟ q̄ variat statū hois. nunc in grā. nunc sine gratia intelligit sapiētia filij. in ꝟ vero q̄ō pmittit malos ꝟblimari ⁊ bonos humiliari ⁊ puniri intelligit bonitas spiritus sancti. ¶ Dixi secūdo ꝟbiungit imbecillitas intellizentie humane capacitatis. ibi. Quis cognouit sensū dñi. cur hoc pmittit sic. hoc ita. quis p̄siliarius eius fuit q̄ ita stabiliuit terrā. decorauit celuz stellis. quis prior dedit illi ⁊ retribuet ei. q. d. nullus. ¶ Nota humanꝰ sensus non pōt altitudinē diuie sapiētie cape p̄ter tria. Primo p̄ter creaturarū innumerositatē. Aug. Opa eius quis dinumerare poterit. q. d. nullus. Job. xxxv. Nemēto q̄ ignoras opus eiꝰ. q. d. q̄d tunc operatorem. Job. xxxvj. Ecce deus magnus vincens scientiaz nr̄am. Ideo Sap. ix. Sēsū tuū q̄s sciet nisi tu dederis sapientiā ⁊ miseris spūm̄ tuū de altissimis. quis nouit iudā dānari. latron̄ saluari. Jō Eccli. j. Sapientia dei p̄cedente oia quis inuestigabit. q. d. nullus cognouit sensū. ¶ Secūdo altitudinem sapiētie dei nō possumꝰ cape p̄ nr̄i intellectꝰ paritatē. Temistius. sup de ania. Ea que scimꝰ sunt minima his que ignoramꝰ. Et ꝟ quātūcunq; modica. attamē cū labore acquirimꝰ. Eccs. j. Qui addit scientiā addit ⁊ laborat. ⁊ quātū laborat tantū acquirit. ⁊ valde labilia sūt. iuxta illud Aristo. ij. elencor̄. Sepe q̄ō scimus trāsposituū ignoramus. Et si q̄q; durant p se tñ nō saluant. p̄m illud Aristo. v. ethicor̄. Stat esse bonū geometria ⁊ malus hominē. imo sepius ex se in p̄cipiciū ducūt. Teste apl̄o. j. ad Chorinth. viij. Scientia inflat. charitas edificat. Diceres. quare sic intellectū obfuscare pmisit. ipse nouit. Iō dicit q̄ ad ꝟ. quis p̄siliarius eiꝰ fuit. ¶ Tertio altitudinē diuie sapientie cape non possumꝰ p̄ter meritorū insufficiētiā vt diminuibilitatē. Dicit eni apl̄us. ij. ad Chor. iij. Non eni sufficientes sumꝰ cogitare aliq̄d a nobis quasi ex nobis. nihil sibi dedimus aut p̄cessimꝰ. ꝟ oēia a sua bōitate habemꝰ. j. Chor. iiij. Quid habes q̄ nō accepisti. Jac. j. Omne datū optimū desup ⁊c. ¶ Diceres. quare vni dat ⁊ nō alteri. ipse nouit Ideo dicit. quis p̄ior dedit illi. ⁊ retribuet ei. Attamē ex ꝟ relucet fides trinitatis. Prio in creaturarū innumerositate p̄tis potētia. Secūdo in nr̄i intellectus paruitate sapiētia filij. Tertio in nr̄or̄ meritorū tenuitate vel diminuibilitate. bōitas spiritussancti. qui nō multo minꝰ facit solē suū oriri sup bonos ⁊ malos. Ideo ex quo sumus ibecilles et infirmi ⁊ nō capaces altitudinis diuine sapientie docemur. Eccli. xxx. Altiora te ne q̄sieris ⁊ fortiora te ne scrutatus fueris. Prouer. xxv. Qui p̄scrutator̄ ē maiestatis oppr̄i met a gl̄ia. Jō dec festiuitas ē precipua oim festiuitatū. ⁊ inde celebrat in cōi festo die dñico. vt nullus habet singulare q̄ scrutationē p̄ter vitare errorē. Dicit eni Hylarius in li. de trinitate. Virtus terreni luminis obstupescit q̄ō nobis in sole iusticie supeminenk claresci. t. Iō nō est p̄scrutanda. ¶ Primo q̄ vanū Iō nō possit p̄sequi finē intētum. Hugo de san. vi. Vide quid pōt sensus carnis in mūdo. ex ꝟ intelligas quid possit sensus in deo. Exemplū de sancto Augustino. Nulla ē inutilior sollicitudo q̄ occupatio trinitatis. Secundo q̄ periculosū. Prouer. xxv. Sicut qui comedit mel m̄ltū nō ē ei bonū. ⁊ sic qui p̄scrutator̄ ē maiestat̄. Jō ad Ro. xij Nō plus sapere q̄ oportet. Augu. li. de trinitate. Vbi vnitas trinitat̄ queritur nullibi periculosius erratur. nec laboriosius querit. nec fructuosius inuenitur. Jō Greg. Hec sūma trinitas magis est fide venerāda q̄ studiose inuestiganda. ¶ Dixi secundo ꝟbiungitur vnitas essentie ⁊ trinitas p̄sonalitatis dicēs. Quonīā ex ipso sūt oēia. Hugo de argentina in cōpendio theologice ꝟitatis. li. j. c. x. Ex die cām efficiētē ⁊ eē a nllo. ⁊ ꝟ p̄ri q̄uenit q̄ est p̄ncipiū sine p̄rincipio. Scdo p̄ ipm ly p̄ notat opatōnē ꝟsiue mediū eē ab alio ⁊ q̄uenit filio q̄ ē p̄ncipiū de p̄ncipio. In ipo. hec p̄positio in notat conseruationē ⁊ eē ab alijs. p̄terea q̄uenit spūisctō q̄ est p̄tinētia oīs boni. Et sic manifeste tāgit ꝟ trinitatē p̄sonar̄ ⁊ eēntie vnitatē q̄ relucet i scripturis. miraclis. figur̄ ⁊ creatur̄. ideo ꝟbdit. Ipi honor laus ⁊ gl̄ia. Et merito. Prio p̄ debitū. Esa. xliij Populū istū formaui mihi laudē meā narrabit. Scdo p̄ meritū. j. Regū. ij. Qui honorificat me honorificabo eū. Eccli. xxiiij. Qui elucidant me vitam eternam possidebunt. Tertio propter exem-

plum.qz dicit Aug. Nō cessat laudes tuas vniuersa creatura. Psal.cxlviij. Omnis spūs laudat dominū .ergo et spiritus humanus laudet dominū Quarto propter officiuz assuescendum in patria Pō.lxxxiij. Beati q̄ habitant in domo tua dñe. i secula seculoz laudabūt te. Ideo beatus Grego. instituit in fine psalmorū Gloria pri. Jō hodie in troitus. Benedicta sit sancta trinitas.z Dañ.iij. Benedicam⁹ patrem z filium zc.

De corpore xpi. Sermo lxxxiij.

Accipite et manducate ħ ē corpus meū.j.ad Choz.xj.scribit et legitur hodierna die p epistolari officio. In verbis p̄missis duo innuūtur. Prio gratiosa donatio saluatoris.ibi. Accipite. Secūdo sb̄iungitur miraculosa refectio peccatoris.ibi.z mānducate ħ est corpus meū. De pmo dicit. Accipite O q̄ gratiosa z amoroſa donatio. Nā compādo gradus diuie largitatis quātū ad donū tūc iste est summus graduū. ¶ Primus gradus amoz z donationis ē q̄ ē largitus homi celū z terram z omnes irrationales creaturas ad obediendū.pō. viij. Omnia sbiecisti sb̄ pedibus ei⁹. Eccl.xvij. Deus creauit hominē de terra. z dedit ei potestatem eoz̄ que sūt sup terrā.z dixit Gen.j. Dominamini piscib⁹ maris z volucrib⁹ celi. Cui⁹ donationis recolit Aug.dicēs. O ania mea dilige deū qui dedit tibi celū cū sideribus.aerē cū volatilibus. aquā cum piscib⁹.terrā cū germinibus. totū mundum cū omnibus que in eo sūt. ¶ Secund⁹ grad⁹ amoroſe donatiōis ē.q̄ dedit homini nobilissimas creaturas.anie rōnali celestes.id ē angelos ad ministrandū. Unde ad Heb.j. Oēs sūt administratorioz̄ spūs i ministeriū missi ꝓpter eos q̄ hereditatē capiunt salutis. Hiero.dicit. Magna dignitas aniaz̄ q̄ vnaquaq̄ aia hz vnū angelū ad custodez sibi deputatū.de quo dixit saluator. Matb.xviij. Angeli eoz̄ semp vident faciē p̄is eorū qui in celis est.vbi dicit Aug⁹. Dicunt angeli nostri .quia nobis seruiūt z nos ꝓcliues suos habere cupiunt. Ideo Chrisō.sup epistolā ad Heb. O quātus honoz nobis exist̄it q̄ angelos ad nos sicut ad amic ad amicos suos trāsmisit. ¶ Tertius gradus amoroſe donationis ē.q̄ largitus est seip̄m.z ħ multis modis. ¶ Prio dedit seipsū nobis in sociuz nostrū seu nostre peregrinatiōis. Baruch.iij. In terris visus ē cū homib⁹ cōuersatus ē. Ecce soci⁹ vie in hac pegrinatione.de q̄.j.Iob.j. Nō vidim⁹ et audiuim⁹ z man⁹ nr̄e tractauerūt de v̄bo vite. ¶ Secūdo dedit seip̄m in seruū nr̄e necessitatz.ad Phil.ij. Exinanuit semetip̄m formā serui accipiens.de quo p se dixit Matb.xx. Filius hominis nō venit ministrari ꝫ ministrare. Reuera seruiuit nobis trigintatribus annis in humānitate.de quo Esa.xliij. Seruire me fecisti pctis vr̄is. ꝓpter qō dixit Lu.xxij. Ego in medio vestrū sū sicut q̄ ministrat. ¶ Tertio se dedit in preciuz nostre redemptionis. Hñ ad Eph.v. Dilexit nos z seip̄m obtulit p nob ostiā z oblationē deo i odorē suauitatis de q̄ Mat.xx. Filius hois venit dare aiam suam in redemptionem p multis. ¶ Quarto dedit se hmini in cibū. Joh.vj. Panis quē ego dabo caro est p mundi vita. Ubi greg. Bonus pastor dominus Iesus aniam suā pro ouibus posuit. z in sacramēto corpus z aiam z sanguinē dedit. vt oues quas redemerat.carnis sue sacro satiaret. Ecce magna dilectio z amoroſa z gratiosa. Hec ē donatio de qua habet de reli.z vene.sanctorū in clementinis. O dñe. vbi dr. O diuini amoris imensitas. diuine pietatis supabundantia. diuine largitatis affluentia.dedit nobis oia sb̄ pedibus. angelicos spūs ministros.volens adhuc exuberantē charitatē demonstrare.p̄cipue liberaliter seip̄m nobis exhibuit. Transcendens oēm liberalitatē dilectionē et modum tribuit seip̄m in cibū. O singularz z diuina liberalitas vbi donato venit in donū. z datū est idē penitus cū datore. O q̄ larga z ꝓdiga largitas.cū quis tribuit seip̄m.z q̄ magna charitas. de qua Job.xiij.cū dilexisset suos vsq̄ in finē dilexit eos.id est in fine ostendit dilectionē supabundantē.que figurat.ij. Reg.xij. vbi dixit ꝓpheta nathan ad dauid. Quidā vir pauꝑ habuit vnā ouez quā nutrierat vt filiū.erat eni de pane illi⁹ comedens.de calice bibens.in sinu suo dormiēs. Mystice. Pauꝑ est xp̄s.ij.ad Choz.viij. Qui cum dines esset ꝓpter nos egen⁹ factus ē. Quis ē vnaq̄q̄ fidelis ania p̄s.xcix. Nos pp̄lus ei⁹ z oues pascue eius. Hanc ouē emit chare.de q̄.j.Choz. vj. Empti estis p̄cio magno.qz sanguine agni incontaminati.j. Pe.j. Nutriuit eā pane celesti.qz sacramento corporis sui. Sap.xvj. Angelorū esca nutriuisti populū tuū.z in sinu suo requiescit.s.misericordie sue.z tandē in sinu abrae recipietur. Ecce quāta dilectio. Quā dationē amoroſā memorat Aug.di. Quid tribuā dño ꝓ oīb⁹ que retribuit mihi.donauit vitā.donauit sciētiā.donauit voluntatē liberā.sb̄stantiā z ingeniū. Et quid plura.donauit seip̄m z oīa sua vt essent omnia tua. Ideo Her. Quid plus dare debuit q̄ seip̄m in eduliuz q̄ potuit dicere illud. Esa.v. Quid vltra debui facere qō nō feci. Nā maiora signa dilectionis nob exhibuit in donationibus suis q̄ patribus veter̄ testamenti. Nam illis dedit manna corruptiōi obnoxium in alterā diem reseruatum. illud vero alienum est ab oīni corruptione. Pō.xv. Nō dabis sanctum tuū videre corruptionē. Unde canit ecclesia. Sumit vn⁹ sumūt mille q̄tum isti tantum ille.nec sumptus ꝓsumitur. Isti qui manducauerunt manna mortui sūt corporaliter z aliq̄ eternaliter. vt dathan z abiron. Nu.xvj. Qui vero manducat hūc panē vivit in eternū. Joh.vj. Illis dedit aquā de petra.nobis vero sanguinē de latere. Ecce magnitudo dilectiōis z amoroſe donatiōis Jō Amb .z hr̄ de ꝓse.di.ij. Reuera. vbi dicit. Sicut lux potior ē q̄ vmbra. vitas q̄ figura.sic ħ donū digni⁹ z amoroſi⁹ ē illo qō ꝓpendēs Her.dic. Puto q̄ oēs angeli suis itelligentijs nō p̄nt ꝯcape vehemētiā charitatz. Et ħ ē qō dic. Accipite z mānducate. ¶ Notādū hūc amabilē cibū debem⁹ cape mltz modis. Prio fidelit sine erroze.scōo sincerit sine ꝓtagione.tertō diligēter cū ꝓscie discussione q̄rto hūilit cū ꝓtritōe z tremoze.q̄nto decēter cū recta intētiōe.sexto prudēter cū studiosa medi

tatione.septimo feruenꝫ cū deuota contẽplatõne octauo amicabilit cū charitatiua affectõne. nono dignant cū meritoria opatõne.decimo dulcit cuꝫ exprimentali ꝓgustatõne. ¶Primo debem⁹ accipe fideliter sine errore. Dicit nãq; Hern̄. i epla ad petrū papā. Hec sacra necessario fidē exigunt.ꝛ rationē nō admittunt. Nic mordeat linguā fallax sophista. Taceant ꝛ argumēta aristotelica.talis substantia nō inuenit ꝑ illa.ꝫ oꝑtet credere salubriter qō nō inuenit vtiliter.nam hic est puteus alt⁹. de q̄ Joh.iiij. Nō habes vñ hauries. Hic est torrens vbi null⁹ patꝛ potuit transuadare.iō ad Hebr.xj. Oportet accedentē ad deū credere. qꝛ est. Et inqrentibus se remuneratoꝛ est. Sed q̄ possibile fuit xp̃o nobis ꝓbere coꝛpus suū ꝓbat a sili a maioꝛe ꝛ minoꝛe. Prio a sili a maioꝛe qō ꝓius fecit.qꝛ vnā sbam in aliā trāsmutauit. Joh.ij. Aquā in vinum Scōo ꝓbat a minoꝛe.s.ab his q̄ fiunt ab arte a natura ꝛ gīa. Prio q̄ fiunt ab arte.vt cineres artifici aliter mutanꝫ in vitꝛ.si hoc facit ars multomagis fabricatoꝛ artiū. Eccles.viij. Oīe qō voluerit facere.ꝛ fmo illius ptāte plenus est.nec q̄sq̄ dicē pōt. cur ita facis. Scōo ꝓbat in his q̄ fiunt a gnā.apes naturaliter faciūt mel de succu floꝛ.sol de ẽra aurum.in nobis vo panis ꝛ aqua mutanꝫ in sanguinē ꝛ carnē naturaliter. Si hoc facit natura. q̄d naturaꝛ dñs. Tercio ꝓbat ex his q̄ fiunt a gratia. vt moyses Exod.iiij.ꝛ.vij.c.,piecit virgā ꝛ facta ē serpens.cū cauda recipiens in virge naturā reuertit ecce ex gīa natura bis est mutata.ꝛ flumia egypti versa sūt in sanguinē. Kursus ad moysi ꝓces cruoꝛ cessauit ꝛ in aquaꝫ naturā remeauit. Num.xx. Moyses aquā de petra ꝓduxit qō natura nō habuit.ꝫ hoc moyses ex gīa fecit. Amb. de sacramētis.ꝛ hī de conse.dist.ij. renera.dicit renera si tātū valuit benedictio humana.q̄tū valebit benedictō diuina. Aduertim⁹ grām maioris virtutis q̄ naturam.nam sacrm̄ ẏbo creatoris conficit ps. xxxij. Ipe dixit.ꝛ facta sunt. Nā illa ptāte q̄ cōuersa fuit mulier in statuā salis illa ptāte transmutat sba panis. Tercio ꝓbat a maioꝛi.qꝛ fecit ex gīa.nam oia creauit ex nihilo.ꝛ trāsmutauit terrā in carnē ꝛ ossa nostra in creatõne ade.nonne maius est nouas naturas ex nihilo creare.q̄ res ꝛ naturas creatas mutare. Jō Amb. de sacrīs. Quid q̄ris nature oꝛdinē i xp̃i coꝛpe.cū ꝑter naturā sit in sacrīs. Et ipe dñs ihs conceptus de virgine. Eaten⁹ dī Isa.lxx. Nisi crediderītis nō intelligetis. Et maximus in sermone. Enarrari nō pōt.credi potest.si lingua et sensus deficit.nunc fides sufficit.nam magna est fidei ꝓfectio.ꝛ erit copiosa remuneratio.cū tantum de ẽo q̄ fidem concipimas qō sermone nō potest explicari.iō Aug. de ẏbis dñi. Ambula per fidem ꝛ puenies ad speciē.nemo letificat in patria.quē fides nō consolat in via.nam dicit dñs Jobis.xx. Bti q̄ nō viderūt ꝛ crediderūt. Nam ꝓpter verā fidem habebimus in futuro clarā visionē. Quapro pter hortat Eusebius dicens. Recedet ergo omne infidelitatis ambiguuꝫ. qꝛ ipe est auctoꝛ muneris q̄ est testis veritatis.nam inuisibilis sacerdos visibiles creaturas in substātiā coꝛpis sui ẏbo suo cōsecrata ptāte conuertit dicēs. Accipite.vbi Augu. Diuina opa non sunt discutiēda.ꝫ credēda . nam ꝑ luce rōnis habes omnipotentiā conditoris. Et ideo q̄nto min⁹ capis in intellectu.tanto ampline venerari debes in sacro.nam ipe fuit ille de q̄ Hester.xiij. Dñe in ditione tua cuncta sunt posita.nā credendū est sine hesitatõne q̄ xp̃s fuit conuiua ꝛ conuiuū. vt dicit Hyero.ꝛ hī de cōse.distin.ij.nec moyses. Ipe fuit comedens ꝛ q̄ comedit. Dic̄ glosa.vt daret exēplū aliis.sicut baptisatus est aliis i exemplū. vtꝫ de conse.dist.iiij.per aquā. ¶Dixi secundo subiungit miraculosa refectio pctoris . cuꝫ dicit.manducate hoc est coꝛpus meū. Manducate sacramentaliter ꝛ spual'r. ¶Nam hoies i receptõne ꝛ manducatõe huius sacri hñt se in q̄druplici differētia. Aliq̄ accipiunt ꝛ manducāt hūc cibū tm̄ sacrālit. aliq̄ spual'r tm̄. Tercij nec sacrāliter nec spual'r. Quarti spual'r ꝛ sacrāl'r sil. ¶Primi dico accipiūt hunc cibū sacrāl'r tm̄.ita q̄ nō consequunt grām.vt sunt oēs hoies existētes in peccato mortali.vñ Eccl's.vj. Est malū q̄ddā qō vidi sō sole vir cui deus dedit diuitias.substantiāꝫ honorem ꝛ nihil deest aie sue.nec tribuit ptātem ei de⁹. vt comedat exeo. Hebr.vl. Habem⁹ altare . de q̄ non hñt ptātem edere q̄ tabernaculo coꝛpis deseruiunt.nā dī.j.Choꝛ.x.non potestis mense dñi participes esse ꝛ mense demonioꝛ.de q̄bus Gregoꝛi. Sumūt pctoꝛes in mortali sacramentaliter veraꝫ carnē ꝛ veꝛ sanguinē xp̃i psentiali essentia.ꝫ nō salubri efficiētia.naꝫ dicit Aug. Quotidie sumptū sacramentaliter nō datvitā eternā.ꝫ spūaliter. ¶Pro q̄ sciendū q̄ triplices sunt psone q̄ recipiūt sacramentalit tm̄. ¶Primi sūt malicioſi q̄ sumūt in volūtate peccādi. de q̄bus Isa.xxix. Appropiquat pp̄s iste oꝛe suo.coꝛ aūt eoꝛ longe est a me. Appropinquat oꝛe ꝑ susceptionē.ꝫ coꝛ a deo longe est ꝑ peccandi voluntatē. Et tales consequunt tria mala. Primū est pcti sui aggrauatio. august. Habētes voluntatē peccandi magꝫ dico aggrauari eucharistie ꝓceptõne q̄ purificari. Scōm est dei inhonoratio.aug. Xp̃m conculcat q̄ libere peccat ꝛ eū absq̄ timoꝛe indignē ꝑcipit. Magis eñ deliquūt q̄ iam in celis regnantē cōtemnunt. q̄ qui in terris ambulantē crucifixerunt. Hec augustin⁹. Jō ambro. Qui pollutus accedit.non solū coꝛp⁹ xp̃i lacerat.ꝫ totā trinitatē adunatā xp̃i coꝛpi inhonoꝛat. Tercīū malū qō incurrit est etna damnatō j. Choꝛ.xj. Qui māducat indigne . iudicium sibi māducat ꝛ bibit. Dicit ambr. Penam mortis xp̃i merek ac si xp̃m occidisset. ¶Scōi q̄ accipiunt sacramentaliter tm̄ sunt dolosi ꝛ hypocrite.qui foris boni apparentes.occulte sunt praui.ꝛ tanq̄ iusti accedunt ad altare.ij. Thi.iij. Speciem pietatis habentes.i.religionis. pietatē aūt abnegantes.i. charitatē.Et sunt hi q̄ oꝛe remittunt ꝓximo.non tamen coꝛde.de quib⁹ ps.xxvij. Loquunt pacē cum ꝓximo.mala aūt in coꝛdibus eoꝛ ꝛc. Sicut etiaꝫ detractoꝛes q̄ apparent boni in facie hois.retro loquunt oīa malū.de talibus Eccli.j. ne accesseris ad deū duplici coꝛde.ne fueris hypocrita in cōspectu hois.Tales sunt socij iude traditoris q̄ in specie amici ē osculat⁹ xp̃m ꝛ tradidit eū. de q̄b⁹ aug. Qui accipit mysteriū vnitatis.ꝛ nō tenet vinculū

pacis.nō accipit.p se ꝫ cōtra se.q; dicit ambro. Indignū est illi deū xpiciū esse q̄ crudelis est i.prios

¶ Tercij sunt q̄ recipiūt sacramentalit tm̄. vt presumptuosi.q̄ non timent in magnis pctis cōicare de his hī de conse.dist.ij.scta. Scta nocent malis. nō q; illa res mala sit.ꝫ q; mal⁹ qđ bonū ē male accipit.nam sicut lucē solis oculus sanus accipit ad delectationē.eger ad perturbationē.z sicut san⁹ bōvi nū ad iocunditatē.febricitans aūt ad maiorē infirmitatem.z sic peccator in mortali. Jō Math.vij. nolite sanctū dare canibus. ¶ Secūdi sunt qui recipiunt spūal'r tm̄ z non sacramētalit. Hoc ē q; recipiunt grām sacri.ꝫ nō sacramentū.vñ Prouer. xij. Qui bonus est hauriat sibi grām a dño. Et sūt quatuor genera hoīm q̄ spūal'r recipiunt ℔ sacrm̄. Primi sunt q̄ in infirmitate constituti sūt.sic q; nō retinent cibū.tū ex corde desiderant hoc sacramentum.ꝫ ꝓpter infirmitatē z vomitū nō psumūt illō sumere.z hi sunt q̄ manducant spūal'r.i.grām sacmenti percipiunt propter desiderium quod habēt ad sacrm̄.z tales nullo mō recipe debent hoc sacmentū q̄ sic infirmati sunt q; cibū retinere nō pūt. q; sufficit eis illa spūalis manducatio. Dñ legitur q; q̄dam habens deuotionē magnā ad sacramētū omni die si aliquo mō potuit missam audiuit integram.cū mori debebat.z ꝓp vomitū cōicare non posset.z de hoc multū doleret.petijt sibi latus suum leuare z in panno mundissimo corpus xpi involuere.z eius lateri applicare. z mox vt corpus xpi nudā carnē illius hois tetigit vsq; ad cor cunctis videntibus penetrauit. ¶ Secūdi q̄ spūal'r manducant sunt q̄ ꝓpauerunt se ad hoc sacrm̄ fm suuz posse z sacerdos denegat eis.etiā cū ipi humiliter petunt z desiderant hoc sacrm̄.isti etiā vt puto spiritualiter sumunt.ergo patienter ferre debēt tales si hoc sacrm̄ eis ad libitū nō porrigit. ¶ Tercij q̄ spūaliter manducant sunt q̄ in agone constituti libent vellent cōfiteri z cōicare.ꝫ sacerdotē non pūt habere.si tales in cōtritōne z ꝓposito tali decederent spūaliter cōicauerunt ꝓpter contritōz quā habuerunt de pctis.z desideriū qō hūt ad sacmentū

¶ Quarti sunt q̄ ex puro corde deo seruiunt. z cū magno desiderio hoc sacramentū appetunt.z tamen ex humilitate z reuerentia sacri non audent accedere. Et sic oīm die q̄libet hō q̄ hz magnū affectū z deuotionē ad sacrm̄ pt se cōicare spūaliter Tales qñq; q̄ ex deuotōne audiūt missam maiorem grām interdū recipiunt qñ ipe sacerdos celebrans missam.q; qñq; ipe sacerdos nō ē bñ dispos⁹.istiuo opposito.signāter hoies boni sine mortali pctō q̄ desiderāt ptcipes fieri. De quo aug⁹. z hr̄ de conse.dist.ij.c.panē. Panē in altari spūal'r manducare est innocentiā ad altare portare.s.per fidem z charitatē.nā fm aug. Corpus xpi mādu care z sanguinē bibere nō est aliud nisi in xpo manere.z xpm manentē in se hre.s.p fidē z charitatē. nā dicit aug. Crede z māducasti.ad Rom.j. Just⁹ ex fide vivit. Tertij sunt q̄ nec sacramentaliter nec spūaliter māducāt.z sunt obstinati z desperati peccatores.hi a fonte grāx se dividūt.non mix q̄ arescunt.nūqd pt arescere scirpus absq; humore z carectū absq; aqua.q.d.nō. Job.viij. Psalmes si i vi te non manserit arescit z excidet z in ignē mittet. z sic tales. Nā dr̄ de non recipientib⁹ discipulos. Lu.x. Remissius erit terre sodomox in die illa q̄ huic ciuitati q̄ nō recepit vos.nam dr̄ Joban.xv. Quid tunc de dño.tō Hyere.xvij. Dñe omnes q̄ te derelinquūt confundent z in terra scribētur.i.in inferno.z dicet eis illō Mat.xxv. Hospes eram z nō me collegistis. Ite maledicti in ignē eternum Sed heu volūt sibiꝫpis applaudere z se excusare dicentes. Melius est xpi corpus nō sumere. q̄ in pctō z indigne suscipe. Rūdet vere ē.tū dolere dēt q; sunt vasa ire q̄ deberent esse vasa gre.z q; abutūtur libero arbitrio.z sequūtur ꝓpriā voluntatē vnientes ꝑ dei dilectionē.cū fm Aug.nihil peccatū nisi voluntariū z sic voluntarie mācipāt se dānati oni.Et hoc hoīm sunt tria genera. ¶ Primi infideles excecati in lumine fidei. Exod. xij. Alienigena nō comedet ex eo.ad Hebre.xj. Oꝑtet accedentē credere.Et sic Joh.vj. Quō pt nobis dare suā carnē ad manducandū. Sap.ij.Excecauit eos malicia eox.z Joh.iij. Qui incredulus est filio. nō videbit vitā eternā.ꝫ ira dei manet sup eum.

¶ Scōi sunt negligētes q̄ tpalibus lucris z secularibus negocijs intantū se implicant.vt sanctam cōionem debito tpe negligūt.de illis Math.xxij Misit rex seruos suos.aliq; ibant in villā.aliq; in negociatōz.alij neglexerunt. Gre. Maledictū negociū p qō negligit diuinū officiū. Luc.xiij. Nēo illox virox gustabit cenā meam. Item Nume.xx. Si qs mundus est z in itinere nō fuerit.i.non habet impedimentuz iuste necessitatis.z non fecerit phase.exterminabit aia eius de pplo. q; sacrificiū nō obtulit dño tpe suo.pctm̄ suū portabit Eph.iij Ergo vt possitis apphendere q̄ sit sublimitas z profunditas xp̄i ¶ Tertij sunt contēnētes q̄ ita mūdū amant vt sumere contemnunt.de qb⁹ Joban.iij. Lux venit in mundū.z dilexerūt hoies magis tenebras ꝫ lucē.erāt em̄ illox opa mala. ¶ Quanti accipiunt sacramentalit z spūal'r simul.z sunt boni z electi q̄ cū cordis contritōe z pura confessiōe z recta intentōne accedūt. De tali manducatione Joh.vj.dr̄.Qui manducat me vivit ꝓpr̄ me.nā fm Gre.hoc sacrm̄ dedit nobis xp̄s in salutē remediū.qō pstare dignet pr̄ z fili⁹ z spūsctus.

¶ Sermo. lxxxiij. ¶ Ad idem.

Accipite et manducate.hoc ē corpus meū.j. Chox.xj. Dixi q̄ scōo debem⁹ accipe hoc venerabile sacramentum sincere sine cōtagione.s.mortalis peccati.de quo Nume.xviij.Qui mundus est vescetur ex eo.Nam fm aug. Corpus xpi conculcat q̄ peccat z indigne absq; timore pcipit.ideo Exod.xix. Qui accedunt ad dñm sanctificentur Isa.j. Lauamini z mundi estote.nam dicit Aug. z hr̄ de cōse. dist.ij.sancta.Sancta nocent malis.ꝓsunt bonis. malis.i.pctōribus in mortali. Jō.j. Reg.xxj. Cuz dauid venit ad abimelech petens panē. sacerdos abimelech rūdit.non sunt ℔ panes nisi panes ꝓpositionis.si tm̄ sunt mundi marie a mulierib⁹ mādūcēt.vbi dicit Hyer. z hr̄.xxxiij.q.iij.sciatis. Si panes ꝓpositionis ab his q̄ vxores suas tetigerāt

comedi non poterant. ꝯto magis panis ille q̄ de celo descendit. Ergo eo tpe q̄ carnee agni māducaturi sumus vacare a carnalibus desideriis dēm⁹. ¶ Et habek ex cōsilio Elibertino. de conse. dist. ij. ois homo. Omnis hō añ sacrm cōionis a xpia vxore dz abstinere tribus q̄tuor aut sex diēb⁹. s. q̄ ab ea nō exigat. dicit Bartholome⁹ brixeñ. tamen reddere dz q̄libet tpe. vt hz. xxiij. q. v. si dicat. vbi dz Exigēs peccare nō reddens. Et ñ tm dēm⁹ eē mūdi ab ope carnali. ꝫ vt dicit Hyero. ab oñi ope seruili. i. pctō mortali. Mat. vij. Nolite sanctuz dare canibus. i. pctōrib⁹ pollutis. Rōnem signat ambr. Qui pollutus accedit. nō solū corpus xpi lacerat ꝫ totā trinitatē adunatā xpi corpi inhonorat. ideo Bern̄. De hoi cui salus mūdi adiudiciū ē. cui vita mors est. cui absolutio dānatio ē. cui gratia ira. cui calix ꝓpiatōnis est vas indignatōnis. hec ille nam si Osa fuit pcussus xpē tactū arche ruinā minātis. ij. Reg. vj. q̄ cōmiscuit se vxori. q̄d de accedentibus indigne ad corpus xpi. ambro. Penam mortis xpi merenk. ac si xpm occidissent q̄ idigne pcipiunt. Cui consonat Hylarius. Talis deuz ad vindictā concitat t sctōs a se fugat. hostē lenificat vitā suā abbreuiat. q̄ corpus xpi indigne māducat seipm pctis illaqat. ps. lxviij. Fiat mensa eox corā ipis in laqueum in retributōnes t in scandalū. attñ hō volens frequentare hoc sacramentum debet respicere. vt nō solū sine mortali. ꝫ etiam venialibus sit cor mundatū. ¶ Diceres. vtrū venialia impediūt effectū huius sacri. Rñdet sctūs tho. pte. iij. q. lxxix. ar. viij. Pctā venialia duplicit accipi pñt. Primo ꝓut sunt ꝓterita. t sic in nullo impediunt effectū hui⁹ sacri. Scōo inquantū sunt actu exercitata. sic ipediūt effectū huius sacramēti. nō in toto. ꝫ in pte. q̄ sic accedit mente distracta p venialia peccata. q̄ tollunt ab eo actualē refectionem spūalis dulcedinis. non autē gre habitualis vel charitatis. Oñ iste q̄ cū actu venialis pcti accedit māducat i hitu spūal'r. ꝫ non actual'r. Ideo habitualē effectum huius sacramenti pcipit t ñ actualem. Hec thomas. Ideo magis bonū est vt homo studeat se p ꝓfessionē emendare t p contritionem purificare. Verecundū est anime deuote ad sponsum cū macula accedere. Ideo Hyonisius. Sacerdos accedēs ad canonē lauat digitos ad designādum mundiciā. etiā a venialibus. Hyeroni. Dic clerice quid tibi cuz caducis t vanis q̄ astas sacris aeris. Dicit em̄ xpūs Isa. lij. Mundabimini q̄ fertis vasa dñi. Reuera illa mundatio non solum debet esse ab actu peccādi libera. ꝫ etiā ab affectu. dicit augu. t hz de conse. di. ij. quottidie. Si mēs ē in affectu peccādi magis dico aggrauari eu charistie perceptione ꝯ purificari. q̄ qđ dak in remediū t salutē vertit in iudiciū t dānationē. de q̄ Haymo. Qui ita suscipit sacrm. sibi magnum ac q̄rit tormentū. augu. in sermone de aduentu dñi. Nuta vitā. si vis accipe vitā. dicit nāq̄ Chrysosti. t hz de conse. dist. iiij. non pōt. Nō potest q̄q̄ gratiā celestis vite accipe. nisi purgatus fuerit ab omni sorde. ¶ Diceres. dictū est q̄ hoc peccatum magnū est. sicut illox xpm occidentiū. ꝫ illud fuit maximū t grauissimū. Math. xxiij. Veniet super vos omnis sanguis iust⁹ ab abel vsq̄ ad sanguinē zacharie. Rñdet. s. tho. pte. iij. q. lxxx. ar. v. dicens. q̄ pctm̄ indigne sumentiū hoc sacramentū ꝓpat pctō xpm occidentiū sm̄ similitudinē. q̄ vtrūq̄ committit ꝫ corpus xpi. nō aūt sm̄ criminis quantitatem. pctm̄ em̄ occidentiū xpm fuit grauis. ¶ Dzio i hoc. q̄ illud pctm̄ fuit ꝫ corp⁹ xpi in sua ꝓpria specie. hoc aūt est aūt est pctm̄ ꝫ corpus xpi in specie. sacri. Scōo illud pctm̄ ꝓcessit ex intentōne nocēdi xpo. hoc aūt nō. Oñ pctm̄ infidelitatis q̄ō funditus sepat hoiem ab ecclesie vnitate simpl'r loqndo. maxime hoiem ineptū reddit ad susceptionez huius sacramenti. q̄ō est sacrm ecclesiastice vnitatis vt dictū est. Oñ est q̄ grauius peccat infidelis accipiens hoc sacrm ꝯ pctōr fidelis. t magis contemnit xpm q̄ est sub hoc sacro. pserti̇m si non credit xpm sub hoc sacramento esse. q̄ ꝯtuz est ex se diminuit sanctitatē huius sacri t virtutē xpi operantis in hoc sacro. q̄ō est contemnere ipm sacrm in se. Sz ipe fidelis q̄ sumit cū conscia pcti contēnit hoc sacrm nō in seipo. ꝫ ꝯtū ad vsum indigne suscipiens. Jō subdit in epla. Nō diiudicās corp⁹ dñi. i. nō discernēs ipm ab aliis cibis. q̄ō maxime facit q̄ uō credit xpm esse sub hoc sacro. Item ille q̄ hoc sacrm in lutū ꝓiceret grauius peccaret ꝯ ille q̄ cū conscia pcti mortal' sumit t in hoc q̄ h facere ex intentōe iniuriā inferendo huic sacro. quod non intendit pctōr corpus xpi indigne suscipiens ¶ Diceres an sit pctm̄ corpus xpi in pctō mortali videre. vel an pctōr repelli debet. Rñdet Durandus sil'r t Bonauentura sup. iiij. sniar. q̄ q̄daz accedunt ex fide. ꝫ nō ex charitate. isti pñt videre. ꝫ non sumere. q̄ tales sūt vniti xpo in fide. t fides corrñdet visui. Alij fide t charitate. tales pñt videre t sumere. Tertij nec fide nec charitate. vt infideles. t hi oñt repelli ab vtroq̄. Jō. s. tho. pte. iij. q. lxxx. Per visum nō attingimus corpus xpi q̄ ad sbam. ꝫ spēs sacrales. ideo a visione nullus baptizatus ꝓhibek. ¶ Attñ notandū q̄ dicit petr⁹ de tharanthasia sup. iiij. sen. Ab hoc venerabili sacramento excludit q̄s triplici rōne. Prio ꝓpter indignitatē sui. t est pctm̄ mortale vel volūtas ei⁹. Secūdo ꝓpter reuerentiā sacri t sic nihil aliud ꝯ peccatū excludit hoiem a sacro. vt imūdicia corporis pollutio corpis. illusio nocturnalis. ꝯ sm̄ se cōsiderata nō potest esse pctm̄ mortale. tñ in sua causa q̄nq̄ habet pctm̄ mortale annexum. Prouenit q̄nq̄ a causa extrinseca spūali. s. a demonū illusiōe q̄nq̄ intrinseca spūali. s. a ꝓcedentibus cogitatōnib⁹. q̄nq̄ ab intrinseca corpali. s. ex superfluitate nature. vel ab extrinseca corpali. s. ex superfluitate cibi et pot⁹. t sm̄ q̄ cause sunt pcti. sic t effectus. t sic ꝓt considerari an pollutio ex necessitate ipedit sumptionē sacri. ꝫ si ex reuerentia nisi necessitas vrget tunc est dimittendū. Sed q̄ est illa necessitas. Respondek ē infirmitas in layco. vel festiuitas i clero vz dist. vj. Testamentū. Ibidē hz declaratio pollutōis optia. Sinaūt dubitak de cā ex reuerentia abstinēdū est. Aug. Bonax mentiū est timere culpā vbi culpa nō est. t hz dist. v. ad eū concubitū. ibi hz de mulierib⁹ mēstruatis. Idcirco ꝓpt inbrcitatē vel infirmitatē q̄ nō ē diuturna. ꝓt se abstinē ab

hoc sacramento ex reuerētia. Itē ꝓpter reuerētiaz sacri reqrik abstinētia a cibo ⁊ potu. hoc est ieiunium. vt dicit. s. Tho. pte. iij. q. lxxx. ar. viij.

Ieiunū est dupl ex. Primū nature. s. ꝓuatio cibi ⁊ potus cuiuscūq; ⁊ tale ieiunū reqrik ad ħ sacramentū. vt neq; post sumptionē salis vel aque vel medicine aut alterius cibi vel potus. vł medicine in q̄tūcūq; parua q̄titate. licet hoc sacr̄m recipere. nec refert vtr̄ hmōi nutrit vel nō. dūmō sumitur ꝑ modū cibi ⁊ potus. Si reliquie casualiter deglutiant nō impediunt sumptionē hui⁹ sacr̄i. quia nō sumunt ꝑ modū cibi. sic etiā de reliquijs aque q̄bus os abluit. nō in magna q̄titate. ħ ꝑmixta saliue qō vitari nō ꝑt. Sccōm est ieiunū eccl̄e qō instituit ad maceratōz corpis. ⁊ tale ieiunū ꝑ predicta nō impedit. Et hoc ieiunū eccl̄e dicit. s. Tho. incipit a media nocte. ⁊ si post mediā noctē aliq̄d sumit per modū cibi vel potus. ⁊ si est sanus non potest eōdē die sumere sacr̄m. ꝑ vo si aī mediam noctē. Nec refert vtr̄ post cibū vel potū dormierit aut indigestus sit. q̄tū ad rōnem ꝓcepti. refert tamen q̄tū ad ꝑturbationē mentis quā patiunt homines ꝓpt insomnietatē vel indigestionē. Quia si mens multū ꝑturbet hō reddit ineptus ad sumptionē huius sacr̄i. Joō. j. ad Chor. xj. legit. Probet aūt seipm hō. s. conscium suā. Dixi tercio debemus hoc venerabile sacr̄m accipe diligenł cum conscie discussione. Nā hz in can. xj. q. iij. Inł ẏba Non hoim linguas ħ conscias scrutari debemus Aug. Quicq̄d ē ꝑ conscium edificat ad gehennaz Greg. sup Ezechi. In omni qō agit sp dz hō tacite ad interiorē testē currere hoc est ad conscientiā ij. ad Chor. j. Gloria nostra est hec. testimoniū cōscientie nostre. Nā sicut cum in teste innenit aliq̄d falsitatis totū testimoniū deroborat. ⁊ sic de cōscientia Jacob. ij. Offendens in vno factus est omnium re⁹. iō Ju. xj. Si oculus tuus simplex ē. totuz corpus tuū lucidū erit. si oculꝰ nequā. i. conscia. totum corpus tenebrosū.

Diceres. exq̄ debeo ingredi domū conscie. tñ conscia me retrahit a venerabili sacr̄o. ħ ratio attrahit. Kūdet supior pars rōnis dz hoc iudicare. ⁊ voluntas supior arbiter eē ⁊ eligē quid sit faciēdū. Dicit primo conscientia. O ardua ē res corpus dñicuz suscipe. Kratio pēsa q̄nta vilitas ⁊ consolatio totius eccl̄e hoc dz te mouere. Conscientia q̄ ē ista. Kratio. ē redēptoz ⁊ redēptionis nostre mēoriale dulcissimū. pignus eine hēditatis. ⁊ future iocunditatis amabile ꝑludiū. arra sponse. iocale diuinū. vnio fraternalis eccl̄e triumphantis cū militante. suaue glatinū. ibi veritas reuelata facie. ħ palliata. Sed illa celestis hyerusalē hz deum iocundius. ista militans in ẽra mirabilius. illa hz eum omnino secure. ista proficue si credis in hoc sacramēto panē celestē dari omne delectamētum in se hītē. ⁊ desideras illā delectationē. Conscientia. desidero. q̄ro ⁊ laboro. Kō. bonū ē desiderū. ħ mirabile q vis te remouere cuz vere credis sub sacramēto illam suauitatē veritissime cōtinert. Facis sicut qui vinum vehemenł appetit. ⁊ vas in quo ē non vult attingē. Conscientia. alijs exercitijs ⁊ ꝑ alia opa melⁱ⁹ possit hauriri illa dulcedo. vtputa in secreta oīone. Kratio. ħ ē fons totꝰ gie ⁊ dulcoris. nihil rōnis hz riuū q̄rere ⁊ fontem deferē. lz alibi posset q̄ri. melius tñ ⁊ fructuosius ē ⁊ iocūdius ē arborē cum fructu hīeq̄ solū fructū Conscia. O q̄ multi fontem suscipiūt. q̄ de eⁱ⁹ dulcedine nihil sciunt. Fons dici ꝑt ⁊ esse. non tamē cuilibet patens ħ signatus. vt dr̄ in Canticis. Can. iij. Hor⁹ conclusus. fons signatus. Kō. ita est vt dicis de his q̄ ad exteriora diffusi. ad interiora nō respiciunt. nucleū sumentes nōdū cōminuūt. ħ sit cum testa deglutiunt. nihil ꝓcipe ꝑnt latētis dulcedinis. iuxta illō Bern. Dēs conq̄rimur nobis deesse grām. si iustius q̄reret. nullus sibi grāz deesse sentiret. Conscia. ego timeo accedere. ⁊ puto opⁿ valde tremendū. Kō. nec valeret si sine timore accederes. ħ si ꝓpt timorem esset abstinendū. tunc ꝑ ceteris magis scti plus timerent. q̄ magis abstinere deberent. Ponamus hoiem q̄ adhibita diligētia ꝑ modulo ⁊ posse nihil scit restare ex debito faciendū. ⁊ si sciret q̄dem nollet negligere. vtr̄ melius securius ⁊ rōnabilius sit talē abstinere q̄ accedere. Conscia. Hoc q̄ro. Kō. si hunc melius est abstinere male consolati essent oēs deuoti q̄ frequenter cōicant nisi ex reuelatōe diuina in statu gr̄e se esse cognoscerent. ⁊ sic ꝑiculosum esset fieri sacerdotem. maxime q̄ ad sepe celebrandū rone officij vel b̄ficij est obligatus. Nam securitas hominū ħ esse nō potest. ergo si bonū est ex humilitate dimittere. multo melius ex humilitate accedere. nā nescis hoc deo placere. Prio q⁹ deus posuit in potestate hois suscipe. Secōo q⁹ dedit ei bonā voluntatē nō peccandi. Tercio dedit desideriū cōmunionis. Quarto q⁹ delicie ihu xpi sunt esse cuz filijs hoim. Prouerbi. viij. Quinto ingratitudo diuis delicijs nō locū dare. Cōscia. ego nullū scio pctm nisi scrupulū. Kō. si pctā haberes maius dignum esset vt dimitteres pctā ꝓpt sacramentū. ⁊ si es ill̄ispositus. dispone te ergo q⁹ nō est oim sumentiuz vna dispositio. Probet seipm hō. Prio mcipiens an se peccasse doleat. ⁊ cōfessus est omnia pctā saltē mortalia. ⁊ si ꝑatus est pniam facere. et voluntatē hz a pctis desistere. ⁊ faciat diligentiaz suam ꝑ opportunitate loci ⁊ tpis ⁊ viriū. q̄diu q⁹ in istis deficeret nunq̄ deberet accedere. Secōo ꝑficiens an ꝓximo in suo pctō condoleat ⁊ in oratione deuotus existit. fugit vicia. ⁊ occasiones ⁊ vanitates leuiū pctōz. ⁊ ꝓfectum in virtutibus se inueniat. ⁊ ad obedientiā mandatoz dei. Tertio homo ꝑfectus ꝓbet se an mori ꝑ ꝓximo sit paratⁿ. aut si letanter patiꝰ. ⁊ si nil timet amplius q̄ deū. ⁊ hz intima suspiria post deū desiderando summū bonū. ferens spm eius sursum. q⁹ dicit Bern. Principalioz est spūs vbi amat q̄ vbi animat. ⁊ ħ causatur ex charitate summi boni. qō ē sacr̄aliter ꝑs.

Sermo lxxxv. Ad idem.

Accipite et manducate. hoc est corpus meū. j. ad Chor. xj. Audistis quō accipe debemus hoc venerabile sacr̄m fideliter sine erroze. sincerit̄ sine contagione. diligēter cū cōscie discussiōe. Quarto videndū est q⁹ recipiaꝰ decent cum recta intentione. eo q⁹ dicit Grego. xxvj. moral. Intētio ꝑfi-

tuat fundamētū opi nro. Nā sicut fabrica columnis innititur. colūne basibus insulciunt. ita vita nostra virtutibus. z virtutes intima intētiōe sōsistūt ꝓpter qō dicit Greg. xxviij. moral. Vigilanti cura p cuncta opa nra intētio nra ē pensanda. vt nil amplius tēporale appetat. ꝫ totū se in solū eterni tatis figat. ne si extra fundamētū actiōis nre fabri ca ponat totū in nihilū soluat. Nā q̄ rectā intenti onē nō habet in ope. totū opus amittit. eo q̄ dicit mgr. in ij. sent. di. xl. Actus simplicit̄ mali sūt qui peruersam intētionē habēt. Nā mala intentio facit bonū opus nō valere. vt habet in can. xxiij. q. v Cū minister. vbi dicit. Cū minister sponte occidit quē iudex iubet occidere. homicida ē. intelligendū ē de intētione speciali. q̄ dat causam operi. Jō Greg. xxviij. moral. Sicut oculꝰ corpalis est corporis lucerna. sic p radiū intentionis illustrant intentionis merita. Hoc i dē etiā patet de opere indifferēti ad meritū vl̄ ad demeritū. vt ptz dist. xlj. quisq̄s. z. c. delicie. z sūt vba Aug. de doctrina cristiana. Q̄ sapiēs p̄ciosissimo cibo sine aliquo vitur vicio. Insipiens aūt fedissima gule flamma i vilissimū cibū ardescit. Et sapiēs magis z potius more dñi piscē vescere pōt q̄ lenticulā more esau. qz nō cibus ꝫ appetitus est in culpa. Nā deus plꝰ respicit intentionē z voluntatē q̄ actus hois. Nā intentio facit actū bonū vel malū. vt habet de vsu c. consuluit. Q̄ sola spes z intētio sine pacto facit vsurarū Jō Alexander papa. xv. q. vj. si sacerdotibus. Nō attēdenda sūt q̄ fiunt. ꝫ q̄ aio fiunt. vbi glo. Potius respiciēda ē causa facti q̄ ipm factus Nā fm Aug. Si quis aliquid optatur vt terrenus cōmodum p̄sequat. non erit coz mūdū qō in terra voluratur. Et sic de ope accedēdi ad h̄ venerabile sacrm. opus in se bonū ē. videat aūt vnusq̄sq̄ intētionē. Nā dicit Bonauentura. Intentio nō ē oīm bus vna. Aliqui trahunt amore vt iflāmēt. Aliqui infirmitate vt curētur. Aliqui ex memoria delictorū vt deleant. Aliqui ex tribulatōe vt liberentur. Aliqui ex desiderio gr̄e vt exaudient. Alij ex gratiarū actione p beneficijs. cū nihil digni. Aliqui ex dei honore z sanctorū. cū nihil maius. Aliqui ex dilectione z cōpassione ꝓximi. cū p salute viuoz z mortuoz nihil efficaci. vt habet de pse. di. ij. nihil. Nihil in sacrificijs maius. nisi oblatio portoz ista. z sic intētio ē radix opis. Ho. xj. Si radix bona z rami. nā fm Hedā. Thesaurus cordis est intētio quā respicit dñs. vt dicit greg. Coz z nō substantiā pensat deus. nō quātū. ꝫ ex quanto. Nā sicut arbor mala nō potest fructus bonos facere. sic nec mala intētio opa bona. vt patet de xp̄i passione. quo ad intētionē xp̄i. fuit enī opus nr̄e salutis. s. quo ad nr̄am redēptionē. ꝫ fuit iudeis dānatio. quo ad eoz intētionē. ¶ Pro q̄ sciendū intētio ē multiplex Nō. quia vt dicit Hugo de arca noe. Coz hois in tot diuidit. quot sūt ea que cōcupiscit z amat. ergo fm diuersitatez ꝓcupiscentie seu amoris erit diuersitas intētiōis. vñ Ber. super Cant. sermone. xiij. Si amans turpia appetit z intentio turpis est sedans faciem anime. si honesta appetit. intentio honesta est. ergo diuerse sūt intētiones fm diuersos affectus. ¶ Prima intētio fm Ber. ꝓuersa z iniqua. vt illa q̄ ꝓcedit ex voluntate affectata z amore carnali tendēs ad finez qui ē ꝓtrarius vltimo fini vt q̄ intendunt gule. vt magis luxurie vacare possint. Talis ē intentio obstinatoz. vt intendere vni vicio ꝓpter aliud inducendū. s. superbie vestimentoz. ꝓpter cōplacere meretrici. Dicit nāq̄ Ber. de li. arbi. Quantū maluz intendis. tantum malū facis. Sicut patet de fure qui intendit furari magnū thesaurum. z posito q̄ nō ꝓsequeretur actū. tñ fur coz deo ꝓbatur. vt h̄ xiij. q. vj. c. fur. vbi ōz. Nō furtū ꝫ mens furantis attenditur. ¶ Secūda intentio est falsa z ficta. q̄ ꝓcedit ex affectata voluntate. mēdaciter tendēs in deum z apparenter falsē z nō vere. qz ꝓpter fauorē hominū de quo dicit Ber. Tendere quasi i deū sed nō ꝓpter deū hypocrite anie ē. vñ Mat. vj. Exterminant facies suas vt videantur ab hominibus. Hec intentio fedat aniam p turpitudinem ypocrisis z occidit eā. De quo augꝰ. in ſmone de cōmuni vita clericoz. z habet in cano. xj. q. j. nolo Qui ypocrita ē mortuꝰ ē. licet viuit corporaliter. tamē mortuꝰ est spūaliter. ¶ Tertia intētio ē mercennaria z obliqua que ꝓcedit ex volūtate affectata pusillanimiter tendēs in deū. nō ꝓpter deū. sed ꝓpter vite p̄sentis necessaria. ex qua voluntate incurua q̄ ad se. vnde mercēnaria ē. qz filijs verz nō ꝓuenit. vt patet p Amb. qui dicit in glo. sup lucaz c. xv. Filius q̄ habet spūssancti pignꝰ in corde. secularis lucra mercedis nō querit. ꝫ ius seruat heredis. Et de hac intentione dicit Ber. Tendere in deū ꝓpter vite necessaria ē pusillanimis aie. quia nō habet magnā ꝓfidentiaz de dei ꝓuisione. de q̄ p̄s. lviij. Jacta cogitatū tuū in dño. z ipse te enutriet. Et iterū p̄s. xxxvj. Spera in dño z fac bonitatē et pasceris i diuitijs eiꝰ. Idcirco si intētio sit obliqua deus debet esse fundamentū. De quo Ber. Qui intendit in aliud q̄ in deū. tñ ꝓpter deū ē negocium marthe z nō marie. nondū ꝓuenit ad pfectum decorē. quia nō querit deū ꝓpter se. ꝫ in ordine ad alterū. ¶ Quarta ē intentio inordinata z inimica deo. vt intendere bonū affectu bono z affectu malo. qz bōa itētio nō excusat opꝰ malū. vt ptz in can. j. q. j. nō est. vbi dicit greg. Nō est putanda elemosina si pauperibus dispensēt q̄ ex illicitis rebus acquirit. qz nō sunt facienda mala vt bona eueniant. p̄ talis magis aggrauat q̄ iuuat. Aliō est ꝓpter cōmissa pcta elemosinas facere. aliud ꝓpter elemosinas pcta ꝓperrare. vt sūt qui diuitibꝰ furant z pauperibus tribuūt. Hec elemosina nō placet deo. licet bona sit eoz intētio. vt habet. xvj. q. v. Elemosina illa placet que nō ex illicitis z iniquitate ꝓgeritur. sed que de rebus a deo concessis et bene acquisitis deo impendit. Petrista. Quicquid agunt hoies intentio iudicat oīs. Jdeo dicit Greg. Quisq̄s sacerdotū vel episcopatū nō ad elationis pompā. sed ad vtilitatē desiderat adipisci. bonū opus desiderat. ꝫ bene p̄ius vires suas cum eo quē subiturus ē honorē metiat. vt si ē impar abstineat. z ad id cū metu etiā sui se exstiat sufficere accedat. Et sic intentio eiꝰ nō erit inordinata nec deo inimica. ¶ Quinta intētio ē vera z recta q̄ in deū p̄cipaliꝰ z ꝓpt ipm dirigit q̄ est actu-

unponor ꝛ ꝓcedit ex volũtate affectata specialr et ẽ igne amoris calefacta. Hec nullibi hoiez siste re ꝓmittit nisi in deo. vñ Drige. sup Cañ. c. v. Qui recto desiderio intus estuat nil in intentiõe portat. qõ nõ feruore estuantis desiderij in deũ liquescat Hec aũt intẽtio adhuc nõ ẽ ꝓfecta. qz adhuc p mꝛa occupata. Est tñ recta ꝛ pulverẽ terrene cõdem nationis facilr abstergere põt. qz occupatio fit ꝓpr deũ. ꝛ est marthe negociũ ꝛ nõ marie. vt dicit supra Her. Et sbdit. Recta ẽ nra in intẽtio. s. vt in oi actiõe nra aut dei honorẽ. aut vtilitatẽ ꝓximi. aut bonã ꝓscientiã queram⁹. ¶ Sexta ẽ intẽtio pura simplex. ꝛ magis imediata. ꝛ oi odore dulciorꝛ suauior. finis ei⁹ ad vltimũ finẽ allicit. ꝛ est ꝓplari uorũ. ꝛ illa ꝓcedit ex volũtate affectata experimẽ taliter. Experimẽtalr eni odor vltimi finis oia contraria ꝓvenit. In nullo alio fine q̃ in vltimo fine q̃ escit. De q̃ Hug. sup. vij. angelice hierarchie. Experientia est rex magistra ꝛ mr intelligẽtie. Nam ille veritatẽ optime novit qui nõ solũ audiẽdo ꝫ etiã faciendo ꝛ studendo didicit. Et in tali experiẽtia tũc ambulat intẽtio. ꝛ quasi currit in odore dilecti. dicẽs cũ sponsa Cañ. j. Currem⁹ in odore vnguentorũ tuorꝛ. Hec intẽtio intẽdit solũ in deum et imediate q̃tũ põt ꝛ ꝓpter ipm. ꝫ vt pluries non totalr ꝓpr ipm solũ. ꝫ etiã ꝓpr se q̃rẽs delectari et ꝓsolari rerũẽs adhuc aliq̃d de ꝓprio. vt dicit Her. Et ideo talis intẽtio clamat cũ petro. Matb. xix. Ecce nos reliquim⁹ omnia ꝛc. q̃d ergo erit nobis. In hoc qõ dicit. q̃d erit nobis. nõ totalr ꝓpter ipz solũ. ꝫ etiã ꝓpter se querens delectari ꝛ consolari. Ergo adhuc habet aliquid ꝓprij. iuxta illõ pſ. cxviij. Inclina cor meũ ad faciẽdas iustificationes tuas ꝓpter retributionẽ. Quaz tñ intentionẽ dñs nõ solum reprehendit. qz nõ principalr querebat mercedẽ. ꝫ dñi voluntatẽ. cũ multi tales sunt i domo patris. ¶ Septima ẽ intẽtio q̃ ẽ imediata simplificata ꝛ deificata. ꝛ amorꝛ finis eterni totalr attracta. ꝛ hec est beatorũ in pria. Et hec intẽtio dicitur deifica. qz fm Her. in li. de diligẽdo deũ. Illa intentio nihil relinquit i volũtate admixtũ vel ꝓprũ. ꝫ totũ p intentionẽ dirigit in deum. Et sbdit ibidẽ. Illa intentio eo deificatiorꝛ purificatior est qz in ea nihil de ꝓprio admixtũ relinquit. eo suauior est q̃ totũ diuinũ est qõ sentit. Nã in hac intẽtione homo a seipso liquescit ꝛ in deũ penitus se transformat. qz oia in omnibus est deus. nã licet in homine ibi manet substantia tñ alia forma. alia gloria. alia erit potẽtia. Et dicẽ Her. ibidẽ. Impossibile est fieri nisi post resurrectionẽ vel post resumptionẽ corpis ab ania. qz adhuc anie desiderio naturali appetunt vnionẽ corporꝛ suorũ. Idẽ sentit Aug. de appetitu corporꝛ sup Geñ. ✠ ¶ Diceres p que signa recta ꝛ simplex intentio cognosci tur. Respondet Heinricus de firmaria. q⁹ bui⁹ intẽtionis sunt aliqua signa. quedaz exteriora q̃ ad homines. et quedam interiora quo ad conscientiam. Signa igitur exteriora recte intentiõis fm Drige. sup Cañ. sunt quinq̃. ¶ Primum signuz est hũane laudis detestatio ꝛ dei glorificatio. Vñ Matb. vj. Cum facis elemosinã noli tuba canere sicut ypocrite faciunt. de quo q̃ Chrisf. Tuba est omnis actus per q̃em demonstratur operis factãtia. Aug⁹. Jactantia est eo periculosior quo noie religiosior. que ẽ vitanda. quia nescimus an deo placent opera nostra. Eccẽs. ix. Sunt iusti quorum opera in manu dei. Ideo Luce. xvij. Cũ feceritis oĩa que ꝓcepta sunt vobis. dicite. serũ inutiles sum⁹. qõ debuim⁹ facere. fecimus. ¶ Scõm ẽ rõnabilis tristitia ꝛ exultatio mẽtis. Matb. vj. Cuz ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Hiero. ibidẽ dicit. Nõ invenī veri⁹ signũ boni cordis q̃ si erũpas forꝛ in dulcedinẽ mentꝛ ꝛ freq̃ntiã sobrie exultationis ꝛ tristicie. ¶ Tertiũ signũ ẽ ordo correptionis. vt ꝓmus a teipso iciplas. ꝛ deinde post hoc alios corripias. Vñ Luc. vj. Ypocrita eijce ꝓmo trabẽ de oculo tuo. ꝛ tunc videbis eijcere festucã de oculo fris tui. Dicit Drige. ibidem. Nisi fallor nihil aliud appetis nisi apparere instus dũ me corrigis ꝛ te negligꝛ. Nã scribit Prouer. xviij Justus ꝓior accusator sui ẽ. Ideo Greg. Imperitus medicus ẽ qui aliorꝛ curã gerit. ꝛ seipm nescit ꝓpter qõ docet apstus. j. Thi. vj. Considera teipm ne ꝛ tu tẽpteris. Eccl. xxxj. Intellige que ꝓximi tui sunt ex teipso. h ẽ si me ꝛ te corrigis. incipe ꝓmo a te ꝛ nõ a me. ꝛ hoc requirit vera ꝛ recta intẽtio ¶ Quartũ ẽ benignitas cõpassionis. Vñ greg. Qui bonus ẽ corde. benignus est cõpassione. quia vera iustitia ꝛ intentio cõpassionẽ habet. falsa indignationẽ. vt phariseorũ. Mat. xxiij. Imponunt onera grauia ꝛc. ꝛ ve vobis scribis ꝛ pharisei qui alijs claudit is regnũ celorũ. ꝛ nõ sinitis intrare nec vos intratis. qui alios ex charitate non docebant viã dei. nec cõpatiebanꝫ peccantibus ex charitate. ꝛ sic nõ fuerũt in via salutis carẽtes recta intentione in benignitate cõpassionis. Quia dicit Aug. sup pſ. Incꝫtum maior charitas tanto plus torque te cũ quem peccare vides. ¶ Quintuz signum ẽ imobilitas mẽtis tam in aduersis q̃ in prosperis. vt Job qui dixit Job. j. Si bona suscepimus de manu dñi. mala aũt q̃re nõ sustineam⁹. Ibidẽ dr. Erat Iob simplex ꝛ rectus. qõ exponens Greg. dicit. Simplex ꝛ rectus ẽ ille q̃ aduersis nõ frangit. qui ad temporalia nõ inclinat. qui ad superiora totus erigitur. q̃ diuie volũtati humilit sbjicitur. Hec Drige. breuiter enumerat exponẽs illud Canti. vij. q̃pulcri sũt gressus tui in calciamentis tuis filia ꝓncipis. i. in oĩbus tuis q̃ agis si laudẽ humanã vites. si sobrie. i. rõnabiliter exultes. si ꝓmo te corripis. si alijs benignitatem exhibes. si patientiã in aduersis ostẽdis. hec sũt signa exteriora. ¶ Post h videdũ ẽ de signis interiorib⁹ Dicit eni Her. in li. de ꝓceptis. q̃ interior oculus intentionis vere sit simplex duo arbitror necessaria. s. charitatẽ in intẽtione. ꝛ veritatẽ in electione. ¶ Primo q̃ necessaria ẽ charitas in intentiõe Ratio. quia charitas dirigit intentionẽ ad omnia illa que ad finẽ principaliter sũt intẽtũ. quia charitas vnit ꝛ i oib⁹ vnũ intẽdit. ꝛ oia q̃ põt cũ illo vnire q̃ rit. ad Col. iij. Sup oia habete charitatẽ. qõ ẽ vinculũ pfectionis. ¶ Scõm veritas in electõne. qz illa nõ sinit errare circa finẽ intentum. Her. Quõ simplex ẽ oculꝰ intẽtiõis cui ingrãtia vitatis bonũ non diligit, ꝛ malũ nesciens agit. q̃ ad verã inten-

tionē requirit amor boni ⁊ cognitio veri. sic etiam nec charitas sinit intentionē ante finē itentū stare. nec veritas sinit eā circa finē errare. Ber. Veritas nō querit angulos. nec ei diuersoria placent. pſ. l. Spūm rectū innoua in visceribus meis. i. intentionē rectā. qz ſm Rich. de ſā. vi. Inter oīa que ad salutē spectare vident pmū et principale ē bona voluntas p quā in nobis diuine similitudinis imago reparat. Sz qz intentio sine charitate ē remissa. sine veritate corrupta. igit ꝓsidera veraz intentionē p signa ꝓhabita. Basilius. Porro vnum est necessariū. s. recta intentio ad dei gl'iam. Quinto accipe debemus ꝺ venerabile sacrm humiliter cū tremore ⁊ timore reuerētie. Nā sanctus Iobes baptista sanctificat⁹ erat in vtero. tñ de eo legit cū deberet xp̄m baptisare nō audebat sanctā dei tangere verticē. ꝫ clamauit cū tremore. sanctifica me saluator. Itē legit eccl'ia. tremunt ptātes. Dic igit cum Job. c. j. Anteq̄ comedā suspiro. ⁊ tanq̄ inundantis aque sic rugit⁹ meus. Timuit enī abraā loqui cū angelo Gene. xviij. Quid loquar ad dominū cum sim cinis ⁊ pulvis. Fuit angel⁹ in ꝓsona domini Multo magis timere debes tu. accipiendo dominū angelor̄. Timuit ei moyses loqui pharaoni. Exo. iij. Quis ego sū vt vt loquar pharaoni. Quid tu facere debes accipiēdo regē regū et dominū dominantiū. Jō scribit in collationibus patrū. Quantumcūq̄ puritatis sit hō. nō debet se existimare dignū. Nā homo ignarus est negligens ⁊ obliuiosus. ideo debet se idignū estimare ꝓpter multor̄ excessuū ignorātiā. negligentiaz et obliuionē. dicēdo cū centurione Mat. viij. Domine nō sū dignus vt intres sb̄ tectū meū. Nō sū dignus sed necessarius. Reuera nō dignus. nam hoc sacrm ē speculū sine macula. cādor lucis eterne Sap. vij. Jō ps. xxxiij. Timete dñm oēs sancti eius. Et merito Job. xv. Celi nō sūt mūdi in conspectu ei⁹. quāto magz inutil' bō. Aug. Christū cōculcat q̄ hoc venerabile sacrm sine timore reuerētiali accipit.

Sermo lxxxvj. Ad idem.

Accipite et manducate. hoc est corpus meū. j. ad Chor. xj. Audistis quō accipiendū ē ꝺ venerabile sacramētū quinq̄ modis. s. fideliter sine errore. sincere sine ꝓtagione. diligenter cū ꝓscientie discussione. decenter cū recta intētōe. humil'r cuz tremore. Nunc terto videndū ē q̄ accipiat prudenter cuz studiosa meditatōe. nā nō sufficit recta intētio nisi assit studiosa meditatio. qz nisi spūs hūan⁹ aliquē finē ꝓcognosceret. nesciret q̄ tenderet. vbi quiesceret. ⁊ nisi illū finē aliqual'r desideraret nūq̄ eū querere curaret. ꝫ esset facuus ⁊ ꝓfugus sup terrā vt alter cayn a facie dñi. pieri⁹ nūq̄ stabilis pmaneret. Unde Hugo li. ⁊ de archa noe. Meditatō studiosa p oīa discurrēdo. ⁊ hunc finē intentum inuestigando quasi curatiue q̄ret inuestiget ⁊ inueniet ⁊ spūm ad illā cum exultatōe adducet. iō iter meditationis rōnabil'r sequit iter intētōis. Rich. li. j. de archa mystica. Studiosa meditatio q̄rit arduа apprehendere. obscura disrūpere. occulta penetrare. donec vitatē diu quesitā inueniet. Et sic mor boni ⁊ cognitio vi q̄ sūt necessaria intētōi augmentant et cōfortant. pſ xxxviij. In meditatōe mea exardescet ignis. Ber. Ignis ea q̄ inflāmat. i flāmat ad boni amorē ⁊ veri cognitōnē. Nō Diceres. q̄ ē differētia inter meditationē ⁊ cogitationē. Respondet Rich. li. j. de archa mystica. c. iij. dicens vnā eādē materiā aliter p cogitationē intuimur. aliter p meditationē rimamur. m'ta enī a se inuicē differūt. licet i materia ꝓueniāt. Idē Rich. Cogitatio ē improuidus ani aspectus. ad euagationē ꝓnus. Ipe ei se singulis pene momētis cōsuevit ad inepta ⁊ frīuola relaxare. ⁊ sine vllo discretionis freno ad oīa se ingerere vel ꝓcipitem dare. Meditatio vero ē studiosa mētis intētio p uidus ani intuit⁹ ad vitatis inq̄sitōnē. Ex his patet istor̄ multiplex differētia ſm Rich. ibidem.

Prio cogitatio p diuersa huc illuc diuagat. sed meditatio circa magna ⁊ ardua ad directōis finez cū animi industria ad magna ꝓuenire querit. Secūdo differūt. qz cogitatio serpit. meditatio intendit ⁊ ad plura venit. Tertio cogitatio ē sine labore ⁊ fructu. meditatō vo cū labore ⁊ fructu. Quarto cogitatio ē semp vaga motu de vno ad aliō trā sit. meditatio semp vnū aliq̄d incessanter intēdit. Ananie frequēter vnū ponitur p reliquo. Cogitatio q̄nq̄ i meditatione ꝓuertit. Dicit Rich Ideo memoriam debem⁹ habere q̄tuor. Primo ꝓrior̄ vicior̄ ad detestādū vt doleam⁹. Apoc. ij. Memento vnde excideris ⁊ age penitentiā. quia Chrys. sup ep'lam ad Heb. ⁊ hr̄ de pe. di. iij. q. j. Judas inq̄t peccaui. nullū delictorū tale remediū habet sicut eor ꝓtinua memoria. Glo. ad cōpunctionē. nō ad delectationē. ꝓpter qđ Deut. ix. Memento inq̄t vt nō obliuiscaris q̄ ad iracūdiā ꝓuocasti dñm deū tuū. pſ. cxxxvj. Sup flumia babilōis illic sedimus ⁊ fleuim⁹ dū recordaremur syon. i. in captiuitate pcti ⁊ ꝓfusionis flere debem⁹. cum recordaremur syon. i. gr̄e pdite ⁊ innocētie. in q̄ statu homo deū speculat Aug⁹. Quāto quisq̄ strictior tanto in eo p memoria delictor̄ sit fletus vberior vt ezechias Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oīs annos meos in amaritudie aie mee. Treñ. iij. Recordata est hierl'm diez afflictionis ⁊ p̄uaricatiōis. q̄ ad culpā oīm desiderabiliū suor̄ quo ad gratiam Secōo debem⁹ hr̄e memoriā mortis ad pcm vitādū. Eccl'i. vij. Memorare nouissima tua ⁊ i eternū nō peccabis. Si diē mortz hoies meditari vellent ab oīm imundicia animos suos cohiberēt. Sz heu pquerit. Treñ. j. Sordes ei⁹ in pedib⁹ illi⁹. qz nō est recordatus finis. Et ḡ qui nūc volūt meditari salubriter. necesse ē hanc aliqñ dolent sustinere. Aug. in ſmōe de inocētib⁹. Hac aia duerſiōe pctōr̄ pcutit q̄ dū viueret oblitus ē dei. monēs obliuiscat sui. Tertio dei iudicior̄ ad timendum. Eccs. xj. Si homo annis multis vixerit meminisse debet tenebrosi tpis ⁊ diez multor̄. q̄ cuz venerint vanitatis arguent ꝓterita. Prouer. xij. Cogitationes iustor̄ iudicia. s. dei. Eccs. vi. Cuncta q̄ fiunt adducet dñs ad iudiciū. Eccl'i. xviij. Memēto fine ⁊ tēpus retributionis. hec oīa in oculis dei. pſ. lxx. Memorabor iusticie tue soli⁹. Quarto

debem⁹ habere meditationē beneficiorū dei.ad ḡ
tias deo agendū. Luc.xvj. Recordare q̄ recepisti
bona in vita tua. Reuera bōa naturalia. Delecta-
bilia.substantialia.s.corpus ⁊ sanguinē xpi. Nā de
māna dato dño p̄cepit Exod.xvj. Imple gomor
ex eo ⁊ custodiat in futuras retro generatōnes vt
noverint panē q̄ alui vos in solitudine. Ita iustū
imo multū iustius ē q̄ nos impleam⁹ cor nostrū
memoria beneficij ⁊ doni celestis.quō dedit seip̄z
nobis in sacro altaris. Nā eius corpus in sacro cū
in aliquo simile ē māna.in aliquo multo excellē-
tius ⁊ p̄ciosius.q̄ sicut lux potior ē q̄ vmbra.ve-
ritas q̄ figura.ita b̄ donū digni⁹ ē illo.de p̄se.vi.ij
Reuera. Jtē illō fuit corruptioi obnoxiū i altez
diē reseruatū.istud vero ē alienū ab oīni corruptō
ne in eternū.p̄s.xv. Nō dabis sanctū tuū videre
corruptionē. Unde canit eccl̄ia. Sumit vnus su-
munt mille.nec sumptus p̄sumit. Jtē māna quā-
do calnit sol liquefiebat.b̄ sacr̄m nullū patit̄ acci-
dens.q̄ accidēs stat sine sb̄iecto. Jtē isti oīes sunt
mortui.aliqui corpaliter.alicj eternal̄r.vt dathan et
abyrō. Nu.xvj. Istud facit aliās esse sine corrupti
one culpe ⁊ pene. Job.vj. Si quis māducauerit
ex hoc pane viuet in eternū.p̄s.cx. Memoriaz fe-
cit mirabiliū suoz.escā dedit timentib⁹ se. Item
nota memorari debemus dānū ⁊ fructū inde p̄ce
dentē. Fructus inde p̄cedens ē multiplex. ¶ C
Primus ad diligendū inflāmat.sicut ad p̄sentiaz
ignis expellit frigus.sic ad presentiaz corpis xpi
tepiditas. Exēplū habet in malogranato. sicut q̄
panē calidū de clibano recipit.cū pane sumit calo
rē.sic qui recipit corpus dñi ignitū amorē recipit
Quz heu patiēs febres lz sit in camio ignis calorez
nō sentit.⁊ sic p̄tōr i mortali licet b̄ sacr̄m sumit.
nō sentit tū calorē charitat⁹ rōe malicie ⁊ iniq̄tat⁹
Unde Viere.vj. Sicut cisterna facit aquā frigi-
dam.sic malicia.ideo Her. Qui māducare amat
augmentū amoris sentiet. ¶ Scōo fructus ē q̄ b̄
sacr̄m lucet b̄ est q̄ illumiat mētē hois.⁊ latentia
p̄tā p̄terita manifestat.⁊ figurat̄ p̄ mel qō ionā-
thas comedit de arboze.j.Reg.xiiij. Et dixit.vidi
stis q̄ illūinati sūt oculi mei eo q̄ paululū gusta-
ui de melle. Mel ē sapiētia dei increata. vñ Esaie.
vij. Butyr ⁊ mel comedat.i.humanitatē ⁊ diuini-
tatē in cibū recipiat. Hic cib⁹ illumiat oculos mē
tis. Uñ chrisō. Sicut i sole natural̄r apparēt atho
mi.q̄ extra solē nō discernunt.sic in p̄sentia digne
acceptionis vni⁹ sacri cognoscunt defectus spūa
les q̄s hō al⁹ nō cognosceret. Iō Isi. Accedite et
illuminami.q̄ lux ē mūdi. ¶ Tertio delet venia-
lia. De q̄ Inno.dicit. Hoc sacr̄m venialia delet ⁊
mortalia cauet. Sic̄r ⁊ Amb.li.de sacris. Iste pa-
nis q̄tidianus sumit̄ in remediū q̄tidiane infirmi
tatis.p̄pter qō dicit Her. Nō manducamus cor-
pus dñi.q̄ boni sum⁹.ꝛ vt boni efficiamur. Ideo
Aug de vbis dñi. Accipe q̄tidie q̄ tibi quotidie p̄
sit. ¶ Quarto p̄seruat a futuris mortalib⁹. q̄ pec-
catū ē mors spūal̄ anie. Unde sicut hō p̄seruatur
a morte corporis dupliciter.sic dicit sanct⁹ Tho.
p̄te.iij.q.lix.ar.iiij. Uno natura roborat interi⁹ p
medicinā. Scōo cor⁹ p̄seruat exterius p arma
Utroq̄ mō sacr̄m eucharistie p̄seruat a pctō. Pri
mo roborat interius spm̄. Usi.p̄s.ciij. Panis cor
hois p̄firmat.q̄ ē panis vite.q̄ vitā māducat mo-
ri nō p̄ot. Accedite⁊ absoluemi.q̄ ē remissio pctō
rū. Hec ille.q̄ sm Aug. de v.dñi. Iste panis aie
nr̄e subam sulcit.⁊ i esse ḡtuito ponit. Alio mō in
q̄tū ē signū passiōis xpi p quā victi sūt demōes.
repellit demonū ipugnationē. Ne q̄ Chrisō. super
Joh. Ut leones flāmā spirātes.sic ab illa mēsa re
cedim⁹ diabolo effecti terribiles. ¶ Quinto auget.
s.p̄teritā gr̄am. Ne q̄ sanct⁹ Tho.dic̄. Hoc sacr̄m
est gr̄az augmētū. Figurat Nu.xj.vbi legit.q̄ de
scendēte māna descendit pariē ⁊ ros.sic in xpi cor
pore accipit ros gr̄e. Nā sicut ros facit fruct⁹ ter-
re crescere ⁊ augmētat illos.⁊ sic b̄ sacr̄m facit ōno
te recipientes i meritis crescere ⁊ gra.p̄uer.iij. Nu
bes roze p̄crescunt.i.deuotis gr̄a augmentat. Nā
sicut ignis nō ē sine splēdore.sic b̄ sacr̄m digne sū
ptū nō ē sine augmēto gr̄e. Esa.lv. Comedite bo-
nū ⁊ i crassitudine delectabit̄ aia vr̄a.vñ Geñ.xlix
Pinguis ē panis aser. Spūal̄ aser interp̄tat̄ bea
titudo.b̄ ē pax eterne beatitudinis.q̄ ipinguat do
minē p gr̄e augmētū. ¶ Sexto b̄ sacr̄m vnit nos
deo.de q̄ Aug. Cib⁹ sū grandiū cresce ⁊ māducab
me.nō me mutabis in te ꝛ tu mutaberis in me.et
b̄ p amorē. Nā dicit Dyonisi⁹. Amor trāsformat
amantē in amatū. Et figurat in trāsfiguratione su
pnaturali. ⁊ in sacro vbi vna substantia transmuta-
tur in aliā. Jtē mēs devota fit deifica. ad Gal. v.
Viuo ego.nō ego.ꝛ viuit in me xps. Hoc fit spū
aliter cū q̄s nō agit̄ a suo spū ꝛ xpi.⁊ vitā suā p̄for
mat exēplis xpi. Uñ Job.vj. Qui māducat me
viuit p̄pter me. Ideo orat eccl̄ia in collecta dicēs.
Fac me semp inherere mādatis tuis.⁊ a te nunq̄
separari. Iō b̄ sacr̄m dr̄ cōmunio.eo q̄ in b̄ sacro
cōmunicamus oīm bonorū ⁊ meritis
oium sanctorū.vt ipleatur illud. Job.xlij. Alij la-
borauerūt.⁊ vos in labores eor introistis.Et dici
tur electis illud ad Ephe.v. Jā nō estis hospites
et aduene.ꝛ ciues sanctor ⁊ domestici dei. Item
p dignā susceptionē bui⁹ sacri bō etiam fit ptic̄ps
meritor p̄pī in humanitate. Uñ Bern. De⁹ dedit
nobis filiū suū.q̄ gr̄am cōmunicauit nobis p filī
um.de q̄ Aug. Omia bōa sua nob cōicauit.q̄ mala
nr̄a assumpsit.ſō Her. Uñe oper bonor egemus
vbi defecerint mea.ibi suppleant tua. vt ipleat il-
lud.j.ad Cor.xij. Omia vr̄a sūt.vos aūt xpi. ¶ Se
ptimo b̄ sacr̄m mitigat fomitē. Sicut aq̄ ignis ca
lorē refrenat.sic p̄cupiscētia carnis mitigat. Uñ
ps.xxij. Sup aquā refectiōis educauit me. Figu
ratur. Judi.vij.in visione Gedeonis.q̄ panis sb̄cinereus sb̄uertebat castra madian. Per madian
intelligitur cōtradictio.⁊ significat fomitē carnis
qui semp contradicit spūi.cuius castra sūt carnis
desideria que subuertit panis iste mitigando ea.
Osee.xiiij. Ero quasi ros in israel. Nam sicut ros
mitigat calorem.sic hoc sacramētum minuit ca-
lorem prauе concupiscentie.⁊ hoc p̄pter augmē-
tum charitatis. De quo Augu.in lib.lxxxiij. que
stionum. Augmentū charitatis est diminutio fo-
mitis. Jō amb. Qui vulnus habet. medicinam
requirat. ¶ Octauo liberat a reatu pene. Dicit
sanctus Thomas.p̄te.iij.q.lxxix.articu.vj. Hoc

sacramentū est sacrificiū ⁊ sacr̄m. Sacr̄m est inq̄n tum recipit ꝓut continet inuisibilis gr̄a sub visi bili specie. Sed sacrificiū inquātū offert ꝓ viuis ⁊ mortuis. ⁊ sacr̄m. s. inquātum instituit ad spūa liter nutriendū p vnionē ad xp̄m ⁊ ad mēbra ei⁹. sicut nutrimentū vnit ⁊ nutrit. Sz q̄ hec vnio fit p charitatē. ex cuius feruore alīs ꝓsequitur remis sionē nō solū culpe ꝫ ⁊ pene. idcirco nō directe. ꝫ p cōcomitantiaz sequitur remissio pene. nō totius ꝫ ꝑm modū feruoris ⁊ deuotōnis. Inquantū vo ē sacrificiū habet vim satisfactiuam. ⁊ non attendit quātitas oblationis. ꝫ quātitas deuotionis. ⁊ nō p tota pena. ꝫ p pte rōne deuotōnis hois. ideo di cit Hiero. Aqua q̄ apponit est signū mūdatōnis a pena. ⁊ sic liberat a culpa ⁊ a pena. licet nō totali ꝫ partiali. vñ puerb. xxvj. Munus absconditū extinguit iras. Ore. Dñs dedit nobis sacr̄m salu tis in remissionē criminū. Nono dulcedinē p̄ stat. vñ Sap̄. xvj. Panē de celo ꝑstitisti eis. omne delectamentū suauitatis in se hñtem. de q̄ augus. Deus itrat in mentē oīm dulcedine dulcior. oīm suauitate suauior. de quo ps. lxiij. Qui simul mecū dulces capiebas cibos. Ro aug. Ibi diuia dul cedo in suo fonte bibit. ideo dixit dñs Jo. vj. Si q̄s sitit veniat ⁊ bibat. s. dulcedinē huius sacr̄i. di cit nāq̄ ps. lxvij. Parasti in dulcedine tua paupe ri deus. Et Salo. Cañ. ij. Fructus ei⁹ dulcis gut turi meo. ꝓter q̄ exclamat Ouge. dicēs. O dñe tolle desideriū meū vt attingam dulcem fructū. s. tui sacramenti. Dulceres. tū sepius sumo et tantā dulcedinē sacr̄i non sentio. Rñdet. iste est ci bus medicine aie. Dñ sicut medicus ꝑ tus dat q̄ busdā medicinā dulcē in palato corpis. alijs vo ꝓ bet dulcedinem in palato mētis. q̄uis in gutture nō sit dulcis. tū in rōne sentit q̄ sanat. ⁊ sic mentē delectat. Et sic dñs deus q̄busdā fidelib⁹ dat p in timū affectū vt ardētius delectentur in deuotōne dulcedinis. Alijs vo p plū intellectū. eo q̄ intelli gūt se a pctis ampli⁹ abstinē ⁊ virtutib⁹ adherere. ⁊ credūt hūc cibū vitā eternā dare. Et sic licet non sapiūt p affectū dulcedinē. tū p intellectū. vñ sap̄. viij. Nō hz amaritudinē cōuersatio illi⁹ nec tediū cōuictus ei⁹. ꝫ leticiā spūalē. Et figurat Exo. xvj. Gust⁹ manne erat q̄si sil'e cū melle. Et figurabat dulcedinē huius sacr̄i. Qua q̄dē dulcedinē sensit aug. vt de eo legit. Displicebat ei q̄cq̄d agebat in seculo p̄ dulcedine dei. Sz heu alīq̄ sunt q̄ nec in i tellectu nec in affectu suauitatē sentiūt. ⁊ sunt hi q̄ dulcedini hūane aut carnali insistūt. nā aīalis hō nō ꝑcipit ea q̄ spūs dei sunt. j. Cor. ij. et rom. viij. Qui in carne sunt q̄ carnis sunt sentiūt. Nā dicit Salomō ꝓuer. xxvij. Ania saturata cōculcabit fa nū. sicut filij isr̄l saturati cibis cepis ⁊ carnib⁹ egy pti. Nūe. xj. nō delectabant in māna. sic ꝑm greg. Qui terrene delectationi inhiāt. spūalis dulcedis cibi fastidiū hūt. Sap̄. xvj. Dulcedinē tuam in fili os demōstrabas. Qua dulcedinē sensit mater au gustini. q̄ post dignā susceptōnem huius sacr̄i cla mauit in excessu di. Volemus ad celū volem⁹ ad celū. post hoc veniens ad seipam interrogata cur ita clamasset. Rñdit. Cor meū ⁊ caro mea exulta uerūt in deū viuū. ps. lxxxiij. Decimo viuificat scz hic in gratia. ibi in gloria. vnde ps. xxxv. Dūc apud te ē fons vite. de quo saluator Joh. vj. Qui māducat hūc panē viuet in eternū. de q̄ ysi. Hic ē panis vite q̄ vitā manducat mori nequit. vñ Joh. vj. Qui māducat me viuet ꝓter me. Undecio associat sanctis ⁊ angelis dei. de quo raban⁹. Qui hoc sacr̄m digne ꝑcipit. societatē sancto⁹ digne p cipiet. Duodecimo assecurat. s. in egressu. vt hō pōt dicere illud ps. xxij. Si ambulauero i medio vmbre mortis nō timebo mala. q̄m tu mecum es. Figurat nāq̄ ꝑ panez subcinericiū. iij. Regū. xix. In cui⁹ fortitudine ambulauit helyas vsq̄ ad mōtem dñi. Nam dicit bern. Corpus xp̄i ē pegrinātī bus dieta. egrotis medicina. debiles cōfortat. va lentes delectat. timidos securat. Est Dñ viaticus q̄si custos vie. Et ideo dat in agone morīēti bus. Primo ꝓter cōfortatōem. q̄ lōga via sine cibo nō ē amplectēda. vñ Hug li. ij. de sacr̄is. Ci bus ille non ē corpis. ꝫ mentis. nā de ore trāsit ad cor. cōfortans aie vires. Secūdo dat in agone ꝓ pter securationē ⁊ ꝓtectionē. quia homi morienti maximū p̄liū instat. idcirco datur in ꝓtectorē. ps. xxv. Dñs protector vite mee a quo trepidabo. Et ap̄lus Ro. viij. Si deus ꝑ nobis quis ꝓra nos. ⁊ Hiere. xx. Dñs mecū tanq̄ bellator fortis. ideo cū infirmaris memorare cum hoc sacr̄m sumis vt ab inimicis tuis defenderis. Nam hic xp̄s pñs est ⁊ angeli. Dan. vij. Milia miliū ministrabant ei. ideo Crisosto sup Joban. Ad hoc sacramētū angeli cō currūt. demōes fugiūt. Hi sunt duodecim fruct⁹ ligni vite. Apoca. vl. qui omnē ex hoc venerabili sacro. Et dicit Nico. de lyra super Joban. alia sa cramenta habēt singulares effectus. vt in bapmo solus baptisatus suscipit gratiam. ꝫ in īmolatōne huius sacramenti est vniuersalis effectus. q̄ non solum sacerdos cōsequitur effectum ꝫ viui ⁊ mor tui. Ratio. q̄ in ipo cōtinet causa vniuersalis oīm sacramentoz. s. xp̄s. Et sic nō est de laico recipiēte quantum est ex opere opato. ⁊ quantū consideratur vt perceptio. q̄uis ex intentione percipientis possit cōmunicari omnibus vel aliquibus ad q̄s dirigit suam intentionem. Ideo de hoc sacramen to venerabili dicit alexander. ⁊ habetur de conse. dist. ij. nihil. Nihil in sacrificijs maius. nulla obla tio potior ista. Et isti duodecim fructus habētur breuiter in his metris. Inflāmat memorat. delet preseruat ⁊ auget. Unit ⁊ mitigat. liberat dulcedi nem prestat. Viuificat ⁊ associat. ⁊ in fine securat. Item non solum est meditanda vtilitas hui⁹ sa cramenti digne percipientiū. sed etiam penalitas que cōsequitur indigne recipientes. Incurrit ho mo eīm triplicē penā. s. tempalem. spūalem. ⁊ eter nalem. Primo tpalem. j. Cor. xj. Ideo inter vos multi imbecilles sunt. ⁊ multi dormiūt. Unde le git q̄ quidam ꝓhibitus ne accederet ⁊ verecūdia ductus non dimisit ꝫ accessit. ideo subitanea mor te cora altari interijt. Pascasi⁹. Qui indigne mā ducat si bonitas dei nō resistēt statim āgeli eū pu nirent. Scdo penā spūalē. q̄ diabolus maiorem in eos accipit ptātem. vnde in iudas post buccellam panis intrauit in eū sathanas. Cibus ille nō erat corpus xp̄i. quāto magis corpus xp̄i. Augustin⁹.

Nullus malignus ad cōrpus xp̄i accedat. nullus fictus. nullus induratus aio appropinquet. de talibus pōt dici vt de iuda. Manus tradentis ē me cū in mensa. Luc. xxij. Tercio eternalē. j. Cor. xj. Reus erit iudicio. Amb. Pena xp̄i mortis meretur q̄ pollutus accedit tota trinitatem inhonorat. bern̄. Ve homini cui salus mūdi iudicium ē. vita mors ē. cui absolutio damnatio. cui gr̄a ira. Judicium sibi manducat et bibit.

¶ Sermo. lxxxvij. ¶ Ad idem.

HAccipite et manducate hoc est corpus meū. j. ad Cor. xj. Iudicatis quō hoc venerabile sacr̄m recipiendū est fidelit̄ sine errore. sincerit̄ sine cōtagione. diligent̄ cū cordis et conscie discussione. humilit̄ cū timore. decent̄ cū recta intentōne. p̄uidēter cū studiosa meditatōne. ¶ Nūc septimo videndū est q̄ accipiat̄ feruēter cū deuota contēplatione. Et bñ cōtemplatio sequit̄ meditationē. q̄ meditatio est eternor̄ inuestigatio. cū magna animi industria. nec a veritatis inquisitione dimittit donec inueniat q̄ q̄rit. et q̄sito q̄situ inuenit̄. tūc incipit inhere re gaudēter. Et s̄m Richb. li. j. Sic studiosa meditatio intrantū exercuit se et p̄fecit q̄ in p̄tēplationē trāsiuit. ps. lxv. Trāsiuimus p ignē et aquā et eduxisti nos in refrigerīū. i. in cōtemplatōem eternorū. q̄ p̄riū ē meditationi sua p̄motione semp ad altiora tendere. Sed p̄tēplationi p̄riū ē tocūditatis suo spectaculo cū admiratione inhererе. ¶ F ¶ Sed di. q̄d ē contēplatio. Ric̄det Richb. lib. j. de archa noe. c. iij. Contēplatio ē libera mentis p̄spicatio in sapie spectaculo cū admiratōne suspensa ¶ In hac descriptōne innuūtur quatuor. Primū ē liber cōtēplatōnis motus ab oīb̄us excoriat⁹ et in nullo impeditus. Ex hoc patet q̄ spūs contēplatiuus debet esse sine pct̄o. q̄ q̄ peccat. Jo. viij. seruus ē peccati. et vinculis eius ligat̄ ne sursum ferat̄. Etiā debet esse liber a desiderio et cura temporaliū. q̄ sunt dare seruitutis. j. ad Thimo. vj. q̄ cupiūt fieri diuites incidūt in temptōes et laqum diaboli. Gre. xxx. moral̄. Tūc spūs liber dimittit q̄ calcatis terrenis desiderijs mens ab appetitu t̄poraliū exonerat̄. ideo Isido. de sum. bo. Oculus alta cōspicere nō poterit quē puluis terrene cupiditatis claudit. Gre. xix. mor. Cōtemplari dei sapiētia nō p̄nt q̄ sibi ip̄is sapientes sunt. ¶ Scōm q̄ō necessariū ē contēplantib⁹. ē. q̄ oculus contēplatōnis sit p̄spicax. i. gr̄a dei sanatus. dicit em̄ Hug. li. ix. celestis hierar. ¶ Triplex ē oculus. Primus ē carnis q̄ hō videt ea q̄ sunt extra se. Secūd⁹ oculus rōnis q̄ videt ea q̄ sunt intra se. Tercius ē oculus cōtemplationis quo videt hō ea q̄ sunt supra se. Primus est aptus. s. oculus carnis. Oculus secūdus. s. rōnis ē lippus. Tercius. s. contēplatōis est clausus et cecus. ió necessariū ē vt oculus cōtēplationis p̄spicax sanet̄. i. purget̄ ab oīi labe et cupiditate terrenozū. j. j. Deus lux ē. et tenebre nō sunt in eo. ¶ Terciū ē q̄ oculus in spectaculo sapientie eterne sit erectus. s. p̄templari deū nō quocū q̄ modo. sed cum delectatione ex quadā expīmē tali suauitate et affectu. Actus ergo contēplatōis duo includit. s. cognitionē et saporosam delectatōnem. et delectatio adiuuat cognitionē. q̄ dicit Richar. s̄m mensurā delectatōnis dispensat̄ et mod⁹ manifestatōnis. ¶ Quartū ē mentalis suspensio ex admiratione causata. Richb. lib. de archa mystica. de quāto aīma ab infimis sit remotior. de tanto in seipa purior et ad sublimia sublimior. et quanto sublimior. tāto diutius in supioribus suspenditur Job. vij. Suspēdiū elegit aīa mea. q̄ō Vercellen. exponit dicēs. Suspendiū est extensio mentis in eterna spectacula. iuxta illud p̄s. xxiij. Oculi mei semp ad dñm q̄n ip̄e euellet de laqueo pe. meos. Richb. lib. v. de archa mystica. Nōne velut a terra ad aera suspēdit. dū hō sup hoiem ducit̄ et aīa a seipa excutit̄. et mētis alienatōe in celestib⁹ tota erigit̄. Quapropt aīa cōtemplatiua dolent̄ ad inferiora relabit̄. vt patz exemplū de scō bernardo. qui semp fleuit q̄n comedē debuit. Interrogātib⁹ fratribus cur fleret. Rñdit. nōne debeo flere. q̄ pus erā spūalis. nūc aialis. Ecce dolēter descēdūt anime contemplatiue ad inferiora. ¶ Sed dicer̄es. que sunt dispositōes q̄ disponūt aiam ad cōtemplatōem. Rñdet Richb. li. de cōtēplatōe. Nos debemus a nouissimis incipe et paulatim mentez subleuare. et p exteriozē noticiā ad cognitōnem inuisibiliū ascēdere. ¶ Primus gradus esse debet i imaginatione sola. et nihil rōcinando inuestigare et oriūtur ab his q̄ sensu corporeo hauriūtur cum imaginamur. O q̄multipharie et iocūde sunt creature. et imaginatio in. cōsiderationē adducit. et infert ammirationē et stupores. ¶ Secūdus gradus dum illud q̄ō in imaginatōne cōsistit. p̄cedit rōcinando. et p rōem q̄rimus et inuenim⁹ rex vtilitatē et ordinē. Et hic gradus ē supior. eo q̄ rō in eo operat̄. ¶ Tercius gradus ē s̄m Richb. q̄n ex similitudine rex visibiliū in speculationez rex inuisibiliū sublenamur. ad Ro. j. Inuisibilia dei p ea q̄ facta sunt intellecta conspiciūtur. ¶ Quartus gradus quādo circa inuisibilia speculādo insistimus et ea p experientiā cognoscimus et intelligentiam capimus et venimus in cōsiderationē celestiū oib⁹ sensibus remotis. eo q̄ tam a corpalibus q̄ a tempalibus magis elongamur. Ideo iste gradus ē alijs perfectior. q̄ spūs in eo magis purificat̄ et eternis vnitur. ¶ Quintus gradus ē quādo super rōem et nō p̄ter rōem in hac contēplatōnis speculatōne et mentis subleuatōne ascendim⁹ ad ea que ex diuina reuelatōne cognoscimus. que nulla rōe hūana plene inuestigare sufficimus talia sunt illa que de diuinitat̄ natura in illa simplici essentia credimus. et scripture auctoritate p̄bamus. Et ē grad⁹ excellentior q̄ superat rōnem. ¶ Sextus gradus versat̄ circa ea q̄ sunt supra rōnem. et vident̄ quasi cōtra rōnem. et sunt pene oia q̄ de psonarū trinitate credere iubemur. de q̄bus cuz rō hūana cōsulit nihil aliud q̄ cōtraria vident̄. Iste gradus ē perfectior oīibus. q̄ in eo pura intelligētia opat̄ q̄ ad p̄templatōem diuine essentie admittit ¶ Alio mō s̄m Drig. sup Cañ. c. ij. declarāt̄ gradus p̄templatōis. vbi dicit. Cōtēplatorē rex certū te iudico si primo te pficit̄ actio. nā vbi actiua vita terminat̄ ibi contemplatiua inchoat̄ et gradatim sursum tē

dit.donec in visione intuitiua cõsummak.de quo Gre.v.moꝛ.Qui arcem cõtemplatõnis ascendere desiderat.pꝛius necesse ẽ vt in ope pfecte actõis se exerceat. Secũdo de visibilibus ad inuisibilia pcedere. Ro.j. Inuisibilia dei ꝛc. Sapi.xiij.a magnitudine speciei creature creatoꝛ eoꝛũ poterit videri.bern.sup Canti. Tanta formaꝝ varietas atq; speciez nũerositas in rebus creatis sunt q̃dam radij diuinitatis. Tercio mente oĩa oblectamẽta carnis trãscendere. ps.liij. Elongaui fugiẽs ⁊ mansi in solitudine.s.nõ delectando in creatura. Quarto supꝛa ratõnem transcendere ⁊ speculari ea que metas hũane capacitatis excedunt.vt diuinitatis naturã ⁊ simplicẽ eius essentiã.⁊ est supꝛa rõnem ꝫ non pter rõnem.qꝛ p intelligentiã capit q̃ ẽ superioꝛ intellectu.nam fm Richb. Intelligentia ẽ vis anime qua de diuinis inquãtũ possibile ẽ cognoscit celestia archana penetrando ⁊ contemplatiue anime acies acuitur. Quinto qñ transcẽdit superoĩa intelligibilia supꝛa ⁊ ptꝛa rõnem.vt de trinitate.vbi intelligẽtia nõ habet locũ.⁊ ibi hõ diu stare nõ põt.qꝛ dicit Gre.v.moꝛ.qñ spũs sursum vehitur.tunc mens immẽsitatẽ luminis ỽberata reuocat cũ internã dulcedinẽ degustat.amoꝛe estuat.⁊ infirmitatis sue tenebꝛas cognoscit.qꝛ illud qõ ardenꝫ diligit hr̃e neq̃t.saltẽ pfecte. ¶ Diceres. q̃ sequit talẽ cõtemplatõem vtilitas. Rñdeo pmo qꝛ spũs hũanus dulcit consolat.vñ Fortunatus. nequaq; deus deuote aie se applicat ⁊ inclinat nisi totã se in cõtẽplatõe erigat ⁊ occurrat. iõ Dam. Qualis q̃s in futuro esse debꝫ.talẽ in pñti se exhibeat.ex q̃ felicitas in futura ptemplatione diuine essentie existit.ideo Lu.x. Maria optimã ptez elegit. Richb.li.j.de contẽplatione. Que ẽ ps optima quã elegit maria.nisi videre ⁊ vacare q; suauis est dñs.nã maria sedẽs secus pedes dñi audiebat verbum illius.summã itaq; sapiam in carne latitantem.quã oculis carnis videre nõ poterat audiẽdo intelligebat.intelligẽdo videbat. qꝛ credebat. ⁊ in hũc modũ sedẽdo ⁊ credendo ⁊ audiẽdo summe veritatis cõtemplatõni vacabat. Hec ẽ pars q̃ electis ⁊ pfectis nũq; auferꝫ.qꝛ contẽplatio in hac vita inchoak.⁊ in futuro augek ⁊ in ppetuũ celebrabik. ¶ Secũdo spũs hũanus in cõtẽplatione deo familiarius ⁊ amicicius vnik.vt dicit Greg.xxv. moꝛa. Sepe misericoꝛs deus quos tenere diligit. eos sollicicius ab extraneis actionib⁹ custodit.nã pfamilias ad eũ laboꝛem seruos dirigit a quo filios suspendit.vt filij sine vexatõne securi sint. Figurak Jo.vlk.vbi ihs dixit petro de Jobe quẽ diligebat. Sic eũ volo manere donec veniam.tu me seq̃re.vbi dicit aug. Per hos duos apl̃os significank due vite.Contemplatiua p Jobem. Actiua p petrum.Ecce intũxit petro. tu me seq̃re. vbi dicit Hieroñ.p passionẽ debere seq̃ petrũ. Ecce actiua petri in laboꝛe. Cõtemplatiua Jobis intellecta in req̃e.vna in opatione actionis. altera in mercede contẽplatõis.vna declinat a malo ⁊ facit bonum altera nullũ habet malũ q̃ declinat. ꝫ magnũ habet q̃ fruak bonũ.vñ vna cuꝫ hoste pugnat. altera sine hoste regnat.vna carnales libidies vetat.alia spũalibus delectatõnibus vacat.vna subuenit indigẽti.altera ibi ẽ vbi nullũ inuenit indigentem hec aug.Ergo sic eũ volo manere. Glo.i.nolo eũ p martyrũ cõsummari. Orig. Hec vita cõtẽplatiua ẽ summũ bñficiũ qõ aie cõferri põt in hac vita ⁊ hꝫ pfectissimas delectationes annexas. Nã alie delectatõnes hñt fastidiũ spũs. puer.xiij. Extrema gaudij luctus occupat. ¶ Tercio spũs humanus in itinere vite cõtẽplatiue somno quietak ⁊ vigilia illuminak. Figurak Gen.xxxij. Jacob q̃ qñ ꝫ dicebak luctatoꝛ post luctũ et somnũ contẽplationis vocat⁹ ẽ isrl̃.i.videns deũ.eo q; tam i luctu ꝫ in somno cõtemplatõnis didicit videre spũalia vñ dixit. Vidi dñm facie ad faciẽ. vñ hugo.li.iij. de claustro aie. Tunc ex iacob fit isrl̃ qñ post iudationes bone opatõis venit ad lucẽ ptẽplatõis.ps. xiij. Tũc exaltabik iacob ⁊ letabik isrl̃. Jacob.i. vita actiua luctak ꝫ victa.emarcuit nernus.i. nõ occidik spũs in luctamie.ꝫ tñ infirmak ⁊ fatigak.ps. xxxvij. Afflictus sum ⁊ hũliatus sum nimis.per isrl̃ videntẽ vita ptẽplatiua significak.q̃ si dormit. id ẽ ab amoꝛe tpaliũ ⁊ seculi q̃escit ptẽplak celestia Cank.v. Ego dormio ⁊ coꝛ meum vigilat. claudit oculos seculo.aperit xp̃o. Ille somnus placet deo. Cañ.ij. Adiuro vos filie isrl̃ ne excitetis. ¶ Quarto spũs facie pulcrificak.⁊ visu clarificak. Richb.li. j.de pꝛiarchis. Duas legim⁹ vxoꝛes Iacob habuisse.s.lyam ⁊ rachel. Lya fecundioꝛ.rachel formosioꝛ. Lya fecũda ꝫ lippa. Rachel sterilis ꝫ formosa Spũalr̃.p lyam actiua vita ad quã ptinet flere gemere suspirare.p rachel vita ptẽplatiua q̃ interpretak videꝫ pncipiũ.ad illã ptinet meditari. ptemplari.intelligere ⁊ discernere. Richb. Quid dulciꝰ q̃d iocũdius.q̃ oculos mẽtis ad summe sapie cõtẽplationẽ erigere. Ex hac cõtẽplatõne summe sapiẽtie facies mẽtis pulcrificak. Exemplũ de moyse. Exoꝺ.xxxiiij.cuius facies splendida facta fuit ex cõsortio dñi intantũ q; iudei videꝫ nõ potuerũt in eũ.gre.vj.moꝛ. Vita cõtemplatiua in aia contẽplantis ẽ speciosa. ꝓpter qõ dr̃ Cañ.iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nõ ẽ in te. ¶ Quinto spũs human⁹ dulcik ⁊ multipl̃r reficik. Primo cibak ⁊ fortificak. Comedere q̃ spũalr̃ nihil aliud est fm Gre.sup Eze.q̃ supni luminis in cõtemplatõnibus pasci.Cañ.ij. Fructus eius dulcis gutturi meo.vbi Origenes. Da mihi domine fructũ dulcem.fructum vite anime mee.altus es.extolle domine desideriũ meuꝫ. benedictus es. sanctifica obsequentem.imputribilis es. purifica affectum. suauis es.letifica animã.Secundo spiritus reficik in potu ⁊ inebriak gratia.vñ anima cõtemplatiua gloriatur. Introduxit me rex in cellam vinariam Glo.id est in dulcedinez gratie. ita me recreatam sentio ab amoꝛe terreno ꝛ in superna translatam. sed hanc refectõnem spiritus humanus ambulãs in vñs actiue vite vix ⁊ raro experitur.vnde augustinus. Cõtemplatiui non actiui gustare possunt siceram bonã. Ad quod gustandum necesse est a tumultu seculi cessare.quod non factũ actiui. Et ergo non habẽt sensum gustus exercitatum.iõ nõ reficiuntur spiritualiter. Richardus de sanc.vict. Oñ per cõtemplatõnis dulcedinem sup nos rapi mur.q̃si quoddã syeuitatis vinũ sumẽtes inebri-

amur ⁊ a nobisipis alienamur nihil hac dulcedie locūdius sentiē..nihil animū ab amore mūdi elōgat.nihil mentē cōtra temptatōnes roborat. ¶ Sexto spūs būanus in itinere vite ꝓtemplatiue a labore vie releuat.⁊ hoc p diuinā allocutionē. Luc. xxiiij. Nonne cor nr̄m ardēs erat in nobis dū nobis loqret in via. Nō exponit gre. Xpi audito sermone exardescit anim⁹.corpis recedit frigus. sic mēs in celesti desiderio anxia libet audire p̄cepta celestia.⁊ quot mādatis instruit.tot facibus inflāmatur.ideo Bern̄. Deus q̄si vie viator itineranti bus se socias omnē vie releuat laborem. Richō.de sanc.vic. Tūc ad oēm laborem hilarescit. laborat nec lasciscit.festrnat nec ōscit.lacerat ⁊ nescit.irridet ⁊ nō aduertit.hec ille. ¶ Septimo spūs in itinere vite cōtemplatiue vltra oia inferiora mentaliter in celestibus elevat. Hugo in p̄ncipio li.de claustro aie. Contēplatio claustrū aime dī.in cui⁹ sinu dū se recipit ammodo sola celestia meditat. a terrenis separat.in dño delectat. angelica dulcedine pfruit.legit in libro vite.cōsiderat p̄is potentiaz. filij sapiam.spūssancti clementiā.hoc nō facit spiritus vite actiue. Bern̄.sup Cant. Licet anima in actione ad deū rendit ꝓpter deū.tñ adhuc ē sollicita ⁊ pturbata.ideo aug.ix.de trini. Spūs in itinere vite actiue ab hmōi cōsolationib⁹ impeditur ⁊ amaritudinibus replet.vñ Brige.sup Cañ. Qui terrenis inheret inuenire nō p̄t nisi qō in terris latet.s.amaritudinē ⁊ laborem.q̄ aūt celestib⁹.invenit dulcedinē ⁊ cōsolationez. Sed ois dulcedo repitur in corpe xpi. Sap.xvj. Panē de celo p̄stitisti eis oīne delectamentū in se hūtem. Sic ḡ cōtemplatiu⁹ abstrahēdo te a terrenis ⁊ adherendo celestibus. ¶ Nota quatuor impediūt cōtemplationē.vñ bern̄.sup Canti. Primū ē senius egens. scz egritudo corpis. q⁹ aia ad corp⁹ afficit q̄ cōtēplari nō p̄t.nisi dñs fecerit hoc de gra spāli. vt fecit paulo. Secūdū impedimentū cura terrenorū actuū. vñ bern̄. Sicut pulis oculo intectus nō sinit oculū clare vidē.sic terrenor̄ occupatio. Tertiū culpa mordens.s.p̄terita vel p̄ntia. licet peccata sunt deleta. tñ impediūt sicut tenebre visum. sic oīni rpe dolē debem⁹ ⁊ flere sup petā. Quartum fantasmata corpaliū imaginū ⁊ hoc ē difficilius. ergo reqrit solitudo.bern̄. Omnē opez contemplantē eē surdū.mutū ⁊ cecū.vt vidēs nō videat. audiēs nō intelligat.i.non secum portet.

¶ Sermo.lxxxviij. ¶ Ad idem.

Capite ⁊ manducate hoc ē corp⁹ meū.j.ad Cor.xj. Audistis quō accipe debem⁹ hoc venerabile sacramentū fidelit̄ sine erroze.sincerit̄ sine contagione diligent̄ cū pscie discussione.būil'r cū timore decēter cū recta intētione.prudēter cū studiosa meditatione.feruēter cū deuota ꝓtēplatōe. ¶ Nūc octauo accipe debem⁹ amicabilit̄ cuz charitatiua affectione.dicit nāz aug.de spū ⁊ aia. Charitas ē via dei ad hoies ⁊ hoim ad deuz. Hz q⁹ audistis q̄ ex charitate datus est iste cibus.ideo digne volēs accedere debet stare i charitate. Et bene charitatiua affectio seq̄tur ꝓtemplationē.q⁹ pficit candē. Vñ Aug.li.viij.de trini.c.penūl. De qnāto flagrant⁹ deū diligimus.de tanto serenī⁹ eū videbimus. ī charitatiua affectio debet immediate seq̄ contemplationē.de q̄ Hug.de angelica hierar. q⁹ dilectō maior ē cū intelligētia.plus em̄ diligit cū intelligitur.⁊ affectio dilectionis intrat vbi scia foris stat. aug. Nullū bonū pfecte nosci q̄ nō pfecte amat ideo Eccli.ij. Qui timetis deū diligite illū ⁊ illuminabit corda vr̄a.q̄ charitatiua affectio sequitur cōtemplatōem tanū pticiēs eaz. ¶ Diceres. q̄ ē charitatiua affectio. Videt Dyo.iij.de diui. nomi. Charitas ē vtus vnitiua amātis cū amato ꝑ affectus vel affectio fm hugonē de san.victo.est spōt nea q̄dam dulcis ipius animi inclinatio ad aliq̄d.⁊ sic variant amores fm varīā inclinatōem affectionū ⁊ motuū. Sunt em̄ sex affectiones vel amores quibus inclinamur ad aliq̄d. ¶ Primus ē affect⁹ natural.de q̄ hug.dicit. Est cuiuslibet ad carnē suā.vñ Ephe.v.nemo vnq̄ carnē suam odio habuit.ꝑ nutrit ⁊ fouet eā. Phs.ix.ethi. Naturale est q̄libet diligit suū esse ⁊ opus suum Item mr̄is ad filiū.ysa.xlix nūq̄d mr̄ pōt oblivisci infantis. Item hois ad domesticuz suū.q⁹ em̄ domesticoz curā nō habet.vt dicit ap'lus.j.ad Thimo.v. fidem negavit ⁊ est infideli deterioz. Hūc sane affectum sicut nō admittere impossibile ē.ita eū nō sequi virtutis summe ē.nisi rōne regulet̄r semp em̄ iste affectus mollia suggerit ⁊ suauia.q⁹ iocūdum q⁹ terrenū q⁹ voluptuosum q⁹ delectum libēter amplectit̄.q⁹ vo aspez ⁊ voluptati cōtrariū oīni horroze refugit. q⁹ circa huius affectionis executōem amoz quersus ē ⁊ a xpo interdicit mat.xvj. Qui amat aiam suā pdet eā.q̄ odit aiam suā in hoc mūdo in vitā eternā custodit eam.aug. Si male amaueris tūc odisti. si bene oderis tunc amasti.ps.x. Qui diligit iniq̄tatem odit aiam suā naturale ē q⁹ homo erga se ⁊ suos affectū habet. ꝑ amorem fm affectum habere non debet .ꝑ fm rōnē hec ille. Idcirco ab isto affectu naturali differt affectio charitatiua.quia illa innascitur ista infundit a deo. ¶ Secūdus affectus ē carnalis. de quo aug. Carnalis affectus ē plerūq̄ neq̄ vtus neq̄ vicū.ꝑ ē quedaz exteriozis hois habitudo.aim sibi intuentis inclinans facile.vt cum videt forma alicuius elegantioz. sermo auditur suauior.venust⁹ aspectus.⁊ sic prouocat affectum.hoc est quod in puero moyse apparuit Exod.ij. Qui ꝓpter elegātem formā tribus mentibus ꝓpter p̄ceptum pharaonis abscondebat.⁊ a filia pharaonis in filium fuit adoptatus. Etiā carnalis affectus ad noxiam voluptatē in quālibet specie suauitatis male compūgit.sicut carnalis affectus fuit Dauid in speciē bersabee. Hic abstulit sapientiaz salomonis ⁊ ad ydoloz culturā elecit.talis affectus non habet nomen veri amoris.Eccli.xvij. nil nequius q̄ cū caro excogitare potest. Rom̄.viij. Qui i carne sunt deo placere nequeūt.Dyo.amor carnalis est anxi erate plenus.affectio charitactiua plena iocūditate. Vnde Richar.iij. de trinitate. Sicut charitate nihil est melius.ita nihil iocūdius. ¶ Tercius affectus est officialis.de quo Hugo. Officialem affectū dicimus cū animus alicuius ꝓpter munera

vel obsequia ad aliquē sit inclinatꝰ. Et talis affectus licet sit periculosus ne sit ingratus cauendum est ne delinitus muneribꝰ.allectus obsequijs fouet viciosa.ergo necessariū est videre vt dilectio q̄ ortꝫ ex tali affectu sic fiat vt diligat ille q̄ in virtutibus ē adornatus.z retributio fm rōnem z nō fm affectum impendat. Et ob hoc multū differt charitatiua dilectio z affectio.qz ista q̄rit q̄ sua sunt.ꝫ charitas nō querit sua. ¶Quartus est affectus rōnalis. Hugo. Et ē qui ex virtutis cōsideratōne ortꝫ tur.s.cū oculis nr̄is alicuiꝰ hois virtutē videmus vel famā diuulgatā mens nr̄a dulcedinis suauitate pfundit. Sequit ergo.hic ē affectus cū nos audita martyrū passione suauissima deuotōe cōpūgimur.z ad p̄rimi dilectionē accēdimur. Ille affectus est pfectioꝝ alijs.qz p̄cedit exemplariter ex iudicio virtutis. Ab isto affectu differt affectio charitatiua.qz ista mediante rōne ab exemplis exteriorib⁹ ortꝫ tur.affectio charitatiua a spūsancto ad amandū etiā peccatores inflāmat. ¶Quintus affectus ē spūalis.qz a spūsancto ortꝫ vel inspiratꝫ.z hic est triplex.qz q̄ncz immittitꝫ a spū maligno.q̄ncz a spū humano.q̄ncz a spūsancto .De spū maligno oriūtur affectōnes viciose.vñ hugo. q̄ inclinat aliquē ad vicia. Illo affectu amon filius David imp̄obe sue sororis thamar exarsit in amplexus. Istū quoq; affectuꝫ misit demon in cor iude vt xp̄m traderet. Isto affectu inclinamur ad q̄cz turpia.vnde Osee.iiij.Spūs fornicatōnis decepit eos. Ex spū aūt humano tam innato q̄ etiam per exercicia studiose acquisito oriūtur q̄ncz affectus amoroſi ad summū bonū diligendū.qđ ē summe appetibile.z fit q̄si simil affectioni charitatiue vel gratuite.vt etiā si acceptaꝫ fit maximus gradꝰ charitatis.de quo Jo.xv. Animā suā ponat quis p̄o amicis suis. Hi les gradus ex puris naturalibꝰ inueniunꝫ multi ascēdisse.vñ aug. de ciui.dei.li.xiij. narrat.q̄ multi vtilitatē reipublice ꝑ̄te vi te p̄ponebant. Et exemplificat hoc Tulliꝰ li.j.de offi. c.ij.dicēs. Duo erāt p̄cepta platonis notata volētiū reipublice p̄eesse. Primū vt vtilitatē ciuiū sic tueanꝫ.vt q̄cūq; agant ad eā referant obliti cōmodoꝝ suoꝝ.Secūdū vt totū corpus reipublice tueantur p̄ncipaliꝫ.ne aliquā ꝑtē foueret z alterā derelinqueret. De spū aūt diuino affectus charitatiꝫ infundiꝫ.vt patebit infra. licet in meritis differt a p̄dictis.tū in multis etiā cōuenit cū eis ꝑ̄ter qđ difficile ē distinguere inter illos.s.charitatiuā.naturalem. z acq̄sitā ꝑ̄ter silitudinē actuū. Tamē differunt. Primo q̄tū ad originē.qz charitas gratuita a solo deo infundiꝫ Ro.v. Charitas dei diffusa ē in cordibꝰ nr̄is p̄ spūsctū. Nālis aūt p nām innascit.z altera p exercitiū acq̄riꝫ. ¶Secundo dr̄nt q̄tū ad ſbtilitatē.qz charitas gratuita ē viuificatiua purior z feruentior.qz nūcq; ē sine spūsctō q̄ vaꝫ i ea.neutra autē illaꝝ viuificat. Tercio dr̄nt q̄tū ad formalitatē.qz charitas alias virtutes informat z pficit. Amb. Utraq; illarū manet informis z imp̄fecta sine ista. Quarto dr̄nt q̄tū ad finis capacitatē.qz charitas gratuita spm̄ hūanū a culpa educit.i gr̄am cōducit.ad verū finē p̄ducit.ad eternā beatitudinē inducit.vñ Raba.in q̄dā ser. Charitas ē ignis in meditatōne mentē purificās a sordibus viciorꝫ.puer.x. Uniuersa delicta opit charitas. Est lux in oculo mentē irradiās claritate virtutū. Mel in gr̄arū actione. mentē dulcorās dulcedine diuinoꝝ b̄ficioꝝ.vinū in cōtēplatōe mentē inebriās locūda delectatione.sol in eterna beatitudine mentē clarificās serenissimo lumie.suauissimo calore.ꝫ nulla istarū est talis. nec naturalis. nec aquisita nisi charitas gratuita. ¶Dicere⁹ q̄dꝰ signis charitatis affectio a deo inspirata cognoscit. Rūdet fm tho. Charitas gratuita hz silitudinē cū dilectōne nāli z acq̄sita. ſō nō possumꝰ p certo scire charitatē gratuitā. Nō p̄ma.qz charitas inportat diuinā acceptōem q̄ nos later. Eccli.ix. nemo scit an amore vel odio dei dignꝰ sit. Scōa rō. qz intellectꝰ nr̄ obūbratꝰ carne ebes est ad spūalia cognoscendū. Sap.ix. Corpꝰ qđ corrūpit aggranat aiam.z terrena inhabitatio depmit sensum.charitas aūt spūale ē.ſō hō certitudinaliꝫ nescit ip̄am se habere. Tercia qz silitudo actuū nālis z acq̄site charitatis hoc impedit.qz rō ē iudiciū dei. q̄ vt humaliemur ordinauit q̄ in nob sunt fore occulta ne de nobis p̄sumamꝰ.q̄uis hr̄e p̄fectam charitatis sit necessariuꝫ ad salutē.nō tū scire se hr̄e. ¶Dora q̄t sunt cōiecture z signa q̄ oriūtur ex actibus charitis.Et sunt fm triplicē statū hoim.s.inciptiū.p̄ficientiū z pfectoꝝ.p̄ter qđ dicūt scti doct. Aliq̄ sunt signa charitatis iam genite.aliq̄ iam roborate.aliq̄ charitatis pfecte.dicit nāq; aug.sup epistolam Joh. Charitas nascit.nata nutrit.nutrita roborat.roborata pficit. Charitas hz se vt herba vel semē.de q̄ mar.iiij. Semē p̄ceciū in terrā p̄mo generat herbā. deinde spicaꝫ.deinde fructū.z sic fuit charitas in btō petro. Primo erat herba cū dixit. si oportuerit me mori tecū nō te negabo.ꝫ post hꝫ fuit spica in aduentu spūssancti.z p̄tulit fructum q̄ in die penthecostes cōuertit circit tria milia hominū.nā hꝫ de pe.di.ij.q.j. Cui hec. Nemo repēte fit summus.sed in bona cōuersatōne q̄ sine charitate nulla est ab infimis inchoat vt ad magna perueniat. Idcirco videndū est de signis charitat genite sine infuse seu inciptētis. Et dicit Herū i ser. de oīb⁹ sanctis.q̄ quatuoꝝ sunt signa charitatis genite. ¶Primū est doloꝝ de culpa ꝑterita.vt habeꝫ de peni.dist.ij.c.charitas. Sine charitate veram cōtritionē quis hr̄e non p̄t.qua aduenīente peccatū displicet homi. qz charitas z culpa mortalis opponūtur.ideo simul stare nō p̄nt in eadez volūtate.ꝫ q̄ charitas appropinquat tunc culpā p doloꝝem cōtritionis remouet.qz dicit Augusti. omeꝫ.viij.sup Joh̄. Radix oīm bonoꝝ est charitas.sic radix oīm maloꝝ est mali cupiditas.igitur stare simul non possunt. eo q̄ habeꝫ.j. Johan.iiij. Qui in charitate manet in deo manet. Nō p̄tōr nō manet in deo.j. Jo.iij. Qui facit peccatū ex diabolo est. Quales fuerūt iudei Joh.viij. Vos ex p̄re diabolo estis.qz desideria p̄is vestri vultis facere.s.peccatū.dicit nāq; Greg. Qui adhuc p illicita desideria defluit.p̄fecto deum nō amat. Jōo p̄s.xcvj. Qui diligitis dñm odite malum.i.peccatū. p̄uerb.x. Uniuersa delicta opit charitas.s.per contritōnem quam inducit.z contritio quam in-

ducit charitas debet esse talis. vt dicit.s.tho. par. iij.q.lxxxvj. q̄ homi displiceāt pcā sua oia ꝓpter hoc q̄ sunt ꝓtra deū. nō ꝓpter penā vel infamiam Nam dicit Prosper de vita cōtemplativa. Charitas est volūtas recta deo cōiuncta. Idcirco hō cōteritur ex eo q̄ offendit deū peccatis suis. Secūdū signū charitatis genite est firmū ꝓpositum cauendi futura cū affectu. Nā ꝓpositū cauendi oia peccata mortalia ꝓpter deū cū affectu nec q̄ amorem naturalē nec acq̄sitam pōt haberi sine gratia adiuuante. vñ aug.li.j.retractationū.c.viij. dicit. q̄ volūtas ipa sine dei gr̄a non liberat a seruitute diaboli.qz facta ē serua pcti licet eīm ꝓpter libertatem arbitrij possetvitare aliq̄d peccatum mortale. non tñ ꝓpter infirmitatē posset diu q̄dlibet in cōmuni vitare q̄n in aliq̄d incidat. Ergo diu cē sine cōscia mortalis peccati signū est charitatis genite Nam charitas in mēte habz se vt ignis cōsumēs rubiginē culpe t mūdans ferrū. de quo Prosper. de vita contemplativa. Charitas ē volūtas recta. igne spūssancti ignita. ab oibus terrenis auersa. Terciū signū charitatis genite ē fm Gerū. delectatio in auditu sermōis dei. vñ Eccli.ij. Qui diligūt illū seruabūt verbū illius. Hō. qz amātes delectant in sermonib⁹ amatorū siue sint sermones inspirati siue inscripti siue exterius auditi. vt ex illis capiāt experimentū mutuoꝝ affectuū. Crisosto. Nos ē amantiū vt amorē suū silentio tacere neq̄ant. vñ Gilb. sup Cant.sermone.xv. dicit. Charitas inspiratione.i.interna allocutōne nō ē contenta. ꝛ sacri sermonis institutōnes velut clipeus memoriter vndiq̄ apprehēdit. Jo.viij. Qui ex deo ē verbū dei audit. vbi Gre. Dnusq̄sq̄ se interroget an ex deo sit.s. p charitatez q̄ ad verbū dei afficit. vñ aug. Verbū dei est ꝓbatorū q̄ q̄ filij dei cernūtur a filijs diaboli. ideo Job.xiij. Qui diligit me fmonē meū seruabit.dicēs cū ps.lxxxiij. Audiam q̄d loquat in me dñs deus meus. Sed heu aliq̄ surdi sunt vt aspides ad audiendū vbum dei t hoc ē signū carentie dilectionis dei. eo q̄ scribit ū. Job.j. Dis q̄ non mānet in doctrina xp̄i deuz nō amat. Quartū signū charitatis genite ē ꝓmptitudo boni operis.de quo Symō de cassia. Nescit ferlari dilectio.qz charitas ē maxime opatiua eo q̄ ipa ē amor suus.ō diligit omnē actū ordinabilē in vūc finē. Gre.in omel. Amor dei nūq̄ est ociosus.opat magna si ē. si opari renuit amor nō ē. Et subdit. ꝓbatio dilectionis exhibitio ē opis. Quintū signū ponit Amb.in li.sititudinū. Et ē q̄n aliq̄s de defectu spūali alioꝝ tristat. t de profectu spūali letat. vñ.j.Cor.xiij. Charitas non gaudet sup iniq̄tate. cōgaudet aūt veritati.aug. Non dolere de malo ꝓximi nō ē charitas dei. Hō fm Hyo.qz cū charitas ardor sit t vtus vnitiua ō nitit oia liq̄facere t in vnū cōflare vt in ipa vniant. de q̄ gre.sup Eze. Ecce q̄lis ē charitas q̄ diuersitates mētiū accēdit cōcremat t cō flat.liq̄facit. t q̄si in vnā spēm animi reformat.qz amor ē virt⁹ vnitiua amātis cū amato. Sextū signū ponit Anf. dicēs. Sic decet diligē deū vt nihil diligat ꝓter supra vl̄ ꝫ eū.nā dicit saluator math.x. Qui amat ꝓtem vl̄ mrem plusq̄ me.nō ē me dign⁹. Ꝫ oia diligenda sunt ꝓpter ipm. vt dicit aug⁹. Qui diligit ꝓximū saltem sancte t spūal̄r.q̄d diligit in eo nisi deū. Item alia sunt signa charitatis roborate siue ꝓficiētis dilectōnis.t sunt q̄nq̄. Primū signū charitatis roborate ē ꝓscie frequēs discussio t examinatio.nō solū de pctis mortalib⁹ ꝫ ēt venialib⁹ Hō.qz sic charitas genita seu iciptēs oppōit pcō mortali ita feruor charitat̄ q̄ ē roborate charitat̄ opponit veniali. vñ ipm expellat ab aima ne spūs scō displiceat.dic nāq̄ aug. Pctm veiale ꝛ aiam nō occidit.tñ q̄busdā pustul̄ horrida scabie deformē facit. Quapropt roborata charitas oēs officinas mētis visitat illumiat t mūdat.de q̄ gre. Charitas roborata nec minimā possidet pcti paleam. nec eā residē facit.ꝫ statim igne subtilissime circūspectōis exurit.vñ Prosper de vita cōtēpla. Charitas roborata ē oīs corruptōis vanitatis nescia. Secōm signū ē ꝓcupie diminutio.q̄ ēpto charitas dei magis augmētat in mēte hois.tanto magis a cōcupīs tpalīū elongat.vñ aug. in enchirid. Crescente charitate minuit ꝓcupia vbi autez nō ē charitas ibi regnat cupiditas. Amb. Nēs charitate accensa ꝓtinuat concupia. Ex q̄ cogīscit q̄ amatores mūdi ardētes in mūdiali dilectōe carēt charitate dei.vñ.j. Jo.ij. Si q̄s diligit mūdū nō ē charitas pīs in eo.augu. Qui biberit de fluuio paradisi in eo extincta ē sitis hui⁹ mōi. Terciū signū ē interiorū sensuū exercitatio vitalis. q̄ sic exercitatio sensuū corpalīū ē signū corpalis vite.ita exercitatio sensuū spūalīū ē signū spūalis vite. Sūt nāq̄ q̄nq̄ sensus interiores.s.sensus cōis.imaginatō estimatiua.fantasia.t memoria.sic.v. sunt sensus exteriores. ꝓpter q̄ dic gre. in mor. Habitare in corpe aiam ꝓbat vitales sensus corpis.ita habitare i aia spm ipm ꝓbat vita spūal̄. illud ex visu t audītu dinoscit.istud ex charitate t alijs virtib⁹ ꝓbat igitur ex charitate que est vita anime.vt dicit hugo de arra anime.sensus interiores vitificētur. ō Gerū. Fons vite charitas. nec viuere dicam q̄ nō habet illam.ergo exercitatio sensuū interioꝝ est augmentate charitatis signū. Quartū signum est studiosa mandatoꝝ obseruatio. quod sine dilectione fieri non potest. Job.xiij. Qui diligit me mandata mea seruabit.ad Rom.xiij. Plenitudo legis est dilectio. Hoc signū habuit xp̄us.quia dixit Johan.xiij. Sicut mandatum dedit mihi pater.sic facio. Grego. Quomō quis ex charitate ꝓficeret qui fontem in se dilectōnis non haberet. et iam aliqualiter gustaret. Quintū signū est diuinarū voluptatum manifestatio. Ratio huius. q̄ amor est causa cōmunicatōis. Et ideo amicus reuelat t cōmūicat amico suo secreta sua.quasi credens ea nō ponere extra se. sed fm quod in eo est sicut in ipo. Amicus eīm meus est quasi alter ego ait Richar.lib.iij. de contemplatōne.ca.xvj. Si vis noscere quia subtilitas diuinaꝝ reuelationum sit manifestum diuine dilectionis indicium.audi Job.xv. Jam non dicam vos seruos sed amicos quia oīa nota feci vobis que audiui a pīe meo. quia ex magnitudine diuine dilectōis pēdet modus diuine reuelatōnis.vt dicit ibidē. Certū ergo tibi signū sit q̄ dilectū tuum minus diligis vt ab

illo minus diligeris. si theoricos excessus nondū vocantē sēd meruerīs. Ex quo patz q̄ crescente relatione crescit z dilectio. Item alia sunt signa p fecte charitatis. signāter, aut pōt pfici in via. quia dī puer. iiij. Justoz semita q̄si lux splendens crescit z pficit vsq; ad pfectum diem. scilicet perfecte charitatis. ¶ Ideo sciendum in viatoribus est duplex pfectio charitatis. Una ē necessitatis z sufficientie. Alia ē priuilegiate sanctitatis z excellētie. Has pfectiones tangit Prosp li. iij. de vita contēplatiua. vbi dicit. In hac vita pfecti sunt illi q̄ perfecte deū diligūt q̄ volūt qđ deus vult. nullis peccatis q̄bus offendit deus acquiescunt. z sp ad virtutes diligendas z hūdas se extendunt. In hoc q̄ dicit q̄ volūt qđ deus vult. tāgit pfectionē necessitatis. De hac pfectione scribit Deu. xviij. Perfect⁹ eris z absq; macula coraz dño deo tuo. macula scz criminali. Sed in hoc q̄ dicit semp ad virtutes se extendūt. ibi tangit pfectiōem excellentie. quia dicē bern̄. In defessum pficiendi studiū z iugis conatus ad pfectionē reputat pfecte. s. capiēdo pfectū cui nihil deest. talis erit in patria. nullo mō in via hr̄i pōt. Ergo talis pfectionis signa hic nō querūt Exo. vij. Velle adiacet mihi. pficere non inuenio. ¶ Sed signa charitatis sufficiētie z excellētie sunt duplicia. quedā ex actibus exteriozibus. quedam ex actibus interiozibus. ⁊ de vtrisq; pūt multa signari. tū de vtraq; ad pūs dnq; sufficiēt. ¶ Primū signū extrinsecū pfecte charitatis ē. si p salute proximi mori q̄s sit paratus. Hō hui⁹. qz dicit augustī. in li. de gr̄a z lib. arbi. Quia qua charitas nō sufficit ad implēda magna mādata. vt sunt mori p fratribus. z alias nr̄as p eis ponere. de quo idē. Perfecta charitas hec ē vt etiā quis mori p xpo sit paratus. Orig. Volūtarie patiēdo pbauit q̄ veraciter amauit. tāto amoz ē altioz q̄nto patiendo mortem volūtas ē paratioz. ¶ Secūdū signū extrinsecū pfecte charitatis. si q̄s inimicos diligit z eis p pter deū bñfacit. qz sicut dicit Hugo de arra aie. Amoz trāsformat amātem in similitudinē amati. nō solū q̄tū ad similitudinē. ⁊ etiā q̄tū ad opatiōes arduas z difficiles. Cū igit oīs amator q̄ diligit inimicos z eis benefacit. amator dei constituit. vt habeā matth. v. Diligite inimicos z bñfacite eis vt sītis pfecti. sicut z p̄r vr̄ pfectus ē. Hoc nō p̄t fieri p quālibet dilectiōem. ⁊ solū p dilectionem pfectā. qz dicit aug. in enchir. Illa dilectio inimicoz ē perfectoz. Et Orig. sup Cant. In exhibitione pietatis pbat magnitudo amoris. iō illud signū vez ē diligere inimicos p̄pter deū. ¶ Terciū signū extrinsecū. si q̄s oīa aduersantia gaudēter suscipit z patienr̄ ferat. qz charitas pfecta mentē ab amore huius vite q̄si totaliter auertit. z occidēdo q̄si insensibilem reddit. qz penas tpales z mortē cōtemnē facit. vñ gre. in omel. Fortis ē vt mors dilectio. quia sicut mors corp⁹ interimit. sic charitas vite eterne ab amore tpaliū mentē auertit z occidit. z ad eterna desideria q̄si insensibilez reddit. neq; sctūs q̄libet dño mori potuisset in corpe. si pūs a frenis desideriis mori nō potuisset in mēte. vñ. j. Cor. xiij. Charitas oīa suffert. Act. v. Ibāt apli gaudentes a ꝓspectu cōcilij. ¶ Quartū signū si oīb⁹ abrenū ciare q̄s pat⁹ sit z sēd xp̄z. Hō hui⁹ signi. qz pfecta charitas oīa renuit q̄ ei⁹ officiū impediūt. Phil. iij. Oia arbitratus sum vt stercora vt xp̄m lucrifacerē. ⁊ tpaliū ꝑcupia maxime impedit affectū charitatis. vt dicit aug. li. lxxxiij. q̄stionū. q. xxvj. Charitatis venenū ē spēs adipiscēdoz ac retinēdoruz tpaliū. z nutrimentū charitatis ē minuno cupiditatis. Perfecta vo charitas ē vbi nulla ē cupiditas. de q̄ gre. viij. moz. Ad culmē pfectōis tendūt q̄ exterius cūcta derelinquūt q̄ se reb⁹ habitis nudant. glia honoris se spoliant. desideriоz eternoz assiduitate se affligūt. de q̄ aug. Quantū q̄s despicit tantū diligit. tales fuerūt apli. in quoru ꝑsona dixit petrus. Ecce nos reliq̄mus oīa. naz charitas pfecta non timet perditionē tpaliū. de quo Cant. viij. Si dederit hō omnē substantiā domus sue p dilectione. quasi nihil despiciet eā. qz charitas nō querit q̄ sua sunt. ⁊ q̄ ibu xp̄i. j. Cor. xiij. ꝓpter qđ dicit Hiero. Perfectus xp̄i seruus nihil querit p ter xp̄m. ꝓpter qđ dixit saluator mar. xix. Si vis p fectus esse vade z vende omnia tē. ¶ Quintum sī gnū extrinsecuz. Si nihil aliud q̄ solum deum timuerit. quia dicitur. j. Johan. iiij. Perfecta charitas foras mittit timorē. Quod exponens Guil. sermone. xviij Charitas primi caret liuore. ⁊ charitas xp̄i caret timore. Hec em̄ nihil penale habz timor autem habet penam. ergo in xp̄i christi charitate non erit timor nisi filialis. quid em̄ timebit charitas veteres offensas. quia multitudinez peccatoz operit charitas. quid infirmitatem ꝓprie cōscientie ne recedat. nō. Nam fortis est vt mors dilectio. Cantic. viij. Quid tempales pro xpo timebit molestias finibiles. cuz nec si eterne fuerint tefatigare z euanescere poterint. quia charitas ē cō summata perfectio. nō ideo amat charitas ne pereat. sed vellet in eternum perire penaliter q̄ priuari viu amoris eternaliter. Hec ille. Ex his patet quomodo perfecta charitas expellit timorem.

¶ Sermo. lxxxix.

¶ Ad idem.

Accipite z manducate hoc est corpus meum. j. ad Chorinth. xj. Audistis quomodo accipere debemus hocvenerabile sacramentū cū charitatiua affectione. Et que sunt signa charitatis genite roborate z perfecte. ¶ Nunc igitur videndum est de signis intrinsecis perfecte charitat̄. Sunt em̄ quedam actiones charitatis pfecte z intrinsecus manantes a charitate. z ista sunt tanto veriora quanto intimiora. quanto charitas est perfectior. tanto acutior ad intima pertingens. vt dicit Hugo sup viij. angelice hierarchie. Ideo interiores z perfecti ores elicit actus. ¶ Primū signū intrinsecum p fecte charitatis sunt profunda et intima suspiria mentis. Ratio hec est. quādo memoria rei amate intima mētis amantis tangit. statim suspiria amorosa quasi quosdam nūcios amoris exprimit. donec cum presentia dilecti reficiet. Gregoz. ij. moz. adducens illud Job. antеq; comedā suspiro. mēs ad inspectionē fulgoris intimi suspirijs vegetata conualescit. qz amor charitatis eā reficit. z refectio

contemplationis pascit. ¶ Tepidus autē amor hoc facere nō potest. qz nō ē amor pfectus. Iō Richb. in tractatu de charitate dicit. Intima suspiria sūt pfecte charitatis signa. ¶ Secū dū signū sunt alta desideria. qz dicit aug. lib. xiij. confeſ. Omnia pōderibus suis loca sua petūt. grauia deorsum vt lapis. lenia sursum vt ignis. sed qō est pōdus in corporalibus. hoc ē amor in spūalibus. Vñ dicit ibidem. Amor meus. pondus meū. Eo feror quocūq; feror. dono tuo accēdimur ⁊ sursum ferimur. iō amor quāto plus accenditur. tanto amorosa desideria magis sursum ferūtur. nec quiescunt donec ad locū suū. s. ad amatū puenient. ¶ Gre. viij. mor. Sancti viri desideriis eternis anhelant. in tanta altitudine vite se subleuant. vt audire iam q̄ mūdi sunt graue ac deprimens pondus sibi credāt vale de penale qō illis interius nō sonat qō amāt. hoc signū charitatis habuit maria magdalena. Orig. in omel. Strabat iuxta monumentū foris plorās. onerosi sunt mihi angeli. grauant me ⁊ consolantur. ego eñ creatorē meū q̄ro. ⁊ ideo oñis creatura grauis mihi ē ad videndū. vñ in tractatu de charitate. Frustra exterius cōsolant qui dulci vulnere amoris intus vulnerant. si interius estuant talibus desideriis vt iam ad vitaz spūs p cruciatus anhelāt. ¶ Terciū signū sunt cogitationes langui de. Ratio huius signi. Fulgentius in quodaz sermone dicit. Necesse est quo pcessit dilectōnis thesaur⁹. i. amatū. illic seq̄t cogitatōis affectus. i. desiderū amorosum. iō veritas ait mat. vj. vbi thesaurus tu⁹. ibi ⁊ cor tuū. ⁊ q̄n celis thesaurisem⁹. celestia diligam⁹. vis nosse vbi thesaurisas attende q̄d amas. q̄d cogitas. ita thesaurū tuuz ex amore cognosces. ⁊ amorē tuū iudicio cogitatōnis tue intelliges. planū ē q̄ cogitatio fastidit oñe aliud ab amato. vñ glo. sup illud Cant. v. Adiuro vos filie hierl'm vt annūcietis dilecto. qz amore langueo. sic p̄ magnitudine amoris oñia tpalia sunt mihi fastidiū. vñ langueo. Orig. Incipiētes amāt. pficiētes ardēt. q̄ pfecti languēt. q̄ cogitatōes languide sunt sig̃ amoris. ¶ Quartū signū expectatōnes tediose. Rōem hui⁹ dicit Linconiensis sup. vij. angelice hiera. Amore tēdēte in rē amatā nil velociꝰ nil acutius nil penetrabili⁹ qz nā sua nō q̄escit donec supnālit totā penetraverit pfunditatē ⁊ trāsfigerit amoris totalitatē q̄tū p̄t. iō qñ cursus istiꝰ impedit vel retardat tota mēs turbat. ⁊ expectatōe attediat. qz dic Richb. lib. x. de ptemplatōne. c. xv. Amāti oñis mora videt nimis lōga ⁊ expectatio onerosa. iō clamat cū iob sancto. Tedet aiaz meaz vite mee. eiusdē. x. gre. iij. mor. hoc exponēs dicit. Tūc pñs vita tedē. i. vilescē incipit dū diuin⁹ amor dulcescē incipit. i. pficit. Gilber. fmo. xj. O q̄dux ē amāti aim cū xp̄o ⁊ mdo diuidē. O q̄durū ē dilectioni curas pegrinas admittē. celeste secretū infestari secularibus turbis. Seq̄tur amor ille nihil magis vult q̄ amare. ¶ Quintū signum sunt affectiones causate ex extasi. Extasis p̄m Papiaz est excessus mētis. qz sicut dicit Dyo. in. iij. li. de di. no. Amor in deum tendēs ē extasim faciēs. quia amor ille nō pmittit esse suūpius p mentis sobrietatem. ꝫ eius q̄ amat p mentis excessum. Sed illi qui sui non sunt ꝫ alioꝝ extra se sunt. Dicit bern. lib. de p̄ceptis discipuloꝝ circa finē. Nobis est p̄sentior spūs vbi amat q̄ vbi animat. hoc intelligitur q̄tum ad conatum affectionis sue. Hūc autē excessum non potest facere nisi charitas pfecta q̄ p suam pfectam inclinationē causat tendentiā in rem amatā. vnde apl's ad Gal. ij. Vivo ego iam nō ego. ꝫ viuit in me xp̄s. Dyonisius ibidem dic Verus amator extasim patiens deo vivit ⁊ nō sibi. ꝫ. ad Cor. vj. Qui adheret deo vnus spūs efficitur cū eo. ¶ Nota qualiter dilectio charitativa per gradus distinguat. aug. sup canonicā Jo. Nūquid mox cū nascit. mox pfecta ē. immo vt pficit nascitur. nata nutrit. nutrita roborat. ⁊ roborata pficit. ⁊ cū ad perfectum venerit dicit. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o. Aug. in quadā epl'a. Tanto nobis melius est. quāto magis ad deū imus. quo nihil melius. Imus aūt non ambulando. ꝫ amādo. ⁊ quāto habemus p̄sentiorē. de tanto amorez puriorem. ideo videamus de gradibus. quia dicit Grego. xxij. mora. Nemo repente fit summus. ꝫ p gradus ad summū puenitur. Nota quidam incipiūt ab infimo gradu amoris gratuiti ascendendo ad gradus violentulos. deinde vsq̄ ad gradꝰ amoris seraphici. Primus gradꝰ amoris gratuiti est amor incompabilis. qui ē cōmunis omniū electoꝝ ⁊ est infimus ⁊ tante virtutis q̄ oñe peccatū mortale expellit. ⁊ deū super omnē creaturā diligit. Et hic gradus ē necessitatis. matb. x. Qui diligit p̄em vel mrem plus q̄ me. non est me dign⁹. Igit est super omnia diligendus Anſ. Nihil est diligendū p̄eter deū. ⁊ quicquid diligit debet diligi ꝓpter deum Ratio. In quo est summa diligibilitas summe debet diligi. sed in deo ē summa diligibilitas. qz summuz bonū. ergo summe oz diligi. de quo bern. Sicut serpens moysi comedebat oñes serpentes magoꝝ. sic amor diuinus omnez absorbet amorem. Exemplū patet in igne materiali. qui denigrat ⁊ obfuscat rem quātūcūq; pulcrā sic diuinus amor omnē terrenā dilectōnem. Istū gradū appellat bern. Sincerū amorem. qz mens isto amore deū ita sincere diligit q̄ nihil p̄ter ip̄m vel supra ip̄m. equale sibi diligit ⁊ nihil aliud ab ipso sperat ⁊ cupit nisi soluz amare sinceriter. ⁊ nihil admiscendo omnibus alijs contemptis. sicut fecit apostolus ad phil. iij. Oñia arbitratus sum vt stercora vt xp̄m lucrifacerem. Hūc amorē desiderauit augustī. in lib. confessio. dicens. O felix ⁊ secura dulcedo diuini amoris. quis mihi det vt veniās in cor meū. ⁊ inebries illud amore tuo vt amplectar vnū bonū in quo omnia bona. Signū naturale est in amātibus q̄ penale est eis cum se debeant separe a familiari colloquio. Spūaliter. sic existentibus in tali charitate penale est q̄ debent cessare a colloquio deuote oc̄ionis ⁊ intime deuotionis. Nam quotiens ex aliqua causa extrinseca impediuntur. ex hoc non modicum merorem mētis incurrunt. eo q̄ iugiter diuinam p̄sentiam habē desiderant. ¶ Secundus gradus gratuiti amoris est incontaminabilis. ⁊ est affectio cordis tante puritatis existens q̄ nullo affectu amoris intrinseci cōtaminari potest. Et iste gradus amo

ris trāsced̄it ꝑmū i ℔.qz in ꝑmo gradu ois terrena suauitas ē nō appetibilis.in scdo aūt gradu oīnis delectatio que xp̄m nō redolet abominabilis ē mē ti deuote.z oēm affectum excludit.nihil ꝓter chri stum ꝓcupiscit i quo ardescit.i quo desicit.vnuz si tit.vnū diligit.dicens cū ps.xxvj. Vnam petij a dño hanc req̄ram.q̄si di.Ceteras sunt mihi abomi nabilia. Hūc gradum videt attigisse apl's ad Ga lath.vj. Mihi mūdus crucifixus ē z ego mundo Hūc gradū bene sensit aug⁹.cū ꝓe nimia dulce dine diuini amoris q̄si fastidio ductus dixit. Cur hic sim i ista valle miserie.z q̄d hic agam ignoro. Nam amor tuus i me dñe ꝓcupiscētias excitauit eternas. Et idem dic̄ alibi. Qui semel biberit de fluuio paradisi.restat vt i eo extincta sit sitis huius mūdi. Hui⁹ amoris ꝓpriuz est q ꝓe sui puritate ita deū caste diligit.q nihil a deo queri nisi ama re pure z simpliciter ꝓpter se z ingētē bonitatem De hoc amore casto dic̄ augustin⁹. Quicūq a deo ꝓter deum aliq̄d q̄rit.nō caste q̄rit nec diligit deū. De hoc etiā loq̄tur Bern̄.sup Cant. Amor castus est sibijp̄t ꝑmiuz z meritū. Amor em̄ ꝓeter se nō querit fructū aliuum extra se. Nā fruct⁹ eius vsus eius ē. ¶ Et q hoc patere p̄ōt.nam si queris quare diligo deū. Respōdeo.qz amor suus est mi hi dulcis z delectabilis. Si q̄ris ꝓpter quē fructū diligo deum. Rñdeo.in hoc nullū fructū req̄ram nisi vt dulcedinē sui amoris plene habeā. Signū aūt naturale ptz i simili. Nam naturalit̄ amātes interius arescūt eo q ex cordis applicatōne circa rem dilectā multipl'r se spūs exaltat.ex quo inte rioza partiūtur exiccationē. Spūalit̄. Sic ex amo re vehemēti diuin⁹ affectus anie est exiccatus ab oīni inclinatōe cuiuscūq delectatōis terrene.solū gustando deū. De q̄ ps.xxxiij. Gustate z videte q̄ nia suauis est dñs.q.d.null⁹ p̄ōt recte estimare q̄n ta sit dulcedo diuine suauitatis.nisi illam q diui num influxū dem eruit gustare. ¶ Tert⁹ gradus est impturbabilis.q nulla re trāsitoria p̄ōt ꝓturba ri. Et ideo ille gradus amoris bn̄ dr impturbabilis qz hoc solū diligit.z nihil ē q̄d sua voluntate ꝑuari poterit.cum nō hz affectū ad ista transitoria. Vñ Prouer.xij. Nō ꝓtristabit iustū q̄cq̄d ei acciderit ¶ Sed q̄s ē ille iustus que nullus euēt⁹ cōtri stari p̄ōt. Rñdet q ille ē qui cor suū totū p amorē inflāmatū ordinat i deū.q etiam rectus dr Cant.j. Recti diligūt te.qz eox desiderium ꝓseuēs erigit in deū.z nullo mō affectu obliquo ad ista trāsito ria incuruanē.tales nihil ꝓtristat.nō damna rerū. nō ꝓpinquox.nō violētia.qz fm apl'm ad Ro. viij. Neq mors neq tribulatio ꝛc. Rō.quia p̄nci palis intētio anie amorose ē sic delectari i amato. quicq̄d ꝓter ꝑuaricatōem amato accidit.nō cōtri stat ꝫ gaudet de flagellis sibi celit⁹ missis tāq̄ de veste regis.q̄ deus p̄ filium suū vestire voluit.q amaritudinē trigitatrib⁹ annis sustinuit.hūc gra dum amoris attigerat apl's cū ꝓe suauitate diui ni amoris cupiebat dissolui. Phil'.j. Hui⁹ amo ris ꝓpūm ē q solum hoc reputat malū si mens sentit sbtractam diuie p̄ūtie suauitatē.z sic p̄ōt ꝑ rūpere in hec vba Origen̄.sup Cant. Heu inq̄t q abijt gaudiū meum.vbi latet amor me⁹,vbi ē dul cedo cordis mei.dereliq̄sti me salus mea. ¶ Ex q̄ bus vbis inuitur q mēs amorosa maximū habet tedium de dilecti absentia.ex eo q ꝓter eum oīne gaudiū reputat solū molestiā z merorē.qō bn̄ oīn dit Origenes i omel'. Grabat maria iuxta monu mētum foris plorās.que ꝓsolatōem ab angelis re cipe nolebat.q̄si di. Oneros sunt mihi angeli gra uant me z ꝓsolant.ego em̄ creatorē meū q̄ro.z iō ois creatura grauis mihi ad videndū.Cui cōsonat Bern̄.in tractatu de charitate dicēs. Frustra nisi fallor conatur exterior ꝓsolatio amātis anie lenire dolorē cū dulce vulnus amoris int⁹ curari opor teat. Signū aūt naturale i hoc gradu ꝓbabiliter ad ꝓgnoscēdum ē in hoc.q ibi est aridītas oculo rū z carētia lachrymax.naturalit̄ em̄ amorosi ex adustione calōris hūiduz ꝓsumētis siccitatē ocu lox incurrūt.Ex quo spūaliter informamur q a nima amorosa ab affectōe terrenox sic dr eē exic cata igne charitatis q nūq̄ ꝓ re trāsitoria lachry mas effundet.nisi fuerint sibi diuinit⁹ ꝓpinate.z hoc ꝓtingit ex triplici cā. ¶ Prio ex pctōrū recordatōe in via ꝓtritōne vt ptz in petro.qui post negatōem fleuit amare. Scdo ex ꝓximox ꝓpas sione.vt ptz in ioseph.q̄ vidit frēs suos pauore cō cussos.a fletu nō potuit se ꝓtinere. Tertio ex spō si subtractōe z celestis gaudij delectatōe.vt ptz in thobia z āna vxore q̄ post filiū spirans fleuit z cir cūibat q oēs vias p quas spes redeūdi videbatur Dicit em̄ gregor⁹. Penale ē qō exteri⁹ nō sonat qō quis interi⁹ amat. Sic ania amorosa ꝑ sponsi pūtia dr iugiter suspirare z oēs vias ardētissimis desideriis observare p q̄s se credit sue dulcedinis amplexib⁹ reunire. ¶ Quart⁹ gradus amoris est insupabilis.z dr amor insupabilis ideo.qz nec ali qua mūdi delectatio nec carnalis affectio.nec ho stilis ipugnatio ip̄m poterit supare. Hūc gradū attingit apl's ad Ro.viij. Scio z certus sum q ne q̄ mors neq vita.qz xp̄i amor vehemēter i deum trāsformat.sicut ferrū ignitū fit totaliter ignis.sic talis transformat in amorē.Et dr charitas vulne rās.qz vulnerat affectōem z transfigit eā.vt mors ei⁹ desideriis resistere nō possit. Exēplū in maria mḡdalena q̄ fuit charitate xp̄i secūda.ita vt a xpo mortuo separi nō poterat.vñ Hugo. Facili⁹ erat aiam eius separi a corpe qō viuificabat q̄ a corpe qō amabat. Et de hoc amore insupabili loq̄t ber nardus dicēs. O insupabilis vis charitatis que ip̄m insupabilem supasti.z cui oia subiecta sunt oim pedib⁹ subiecisti.dū victus amore de⁹ nō so lum hō fieri voluit.ꝫ obprobriū hoim z abiectio plebis. Ad hūc gradū amoris inuitat spōsus spō sam Cant.vlt. Pone me sicut signaculū sup cor tuū. ¶ Et bene xp̄s compat signaculo amoris duplici rōne. Prīa.qz ex eius vita nob lucet forma z speculū p̄fecti amoris.quā formā mens de uota sibi dr imp̄mere intime.q totā vitam suā va leat ꝓformare amori eius. Scda.qz xp̄s signa p̄fe cti amoris indelibiliter corpi suo impressit.nam ad modū sigilli fuit sculpt⁹.in capite corona spinea in manib⁹ z pedibus clauis durissimis pfossus.i latera lancea trāsuerberat⁹.z toto corpe fuit vbe rum vberib⁹ lacerat⁹.ita q a plāta pedis vsq̄ ad

verticē nulla ps illesa pmansit. Et reuera q̄cūq; illud amoris signaculo cordi suo bene impmeret & intime cogitaret q̄ amare nos redemit. & q̄ feruēter & fideliter salutē nr̄am q̄siuit. tūc hō ad oia illa feruēter posset affici. q̄ que honor dei & salus p̄ximi posset p̄curari. Propūm hui⁹ amoris ē q̄ ania plus velit eē dei q̄ suūpius. Dc q̄ Aug⁹ in li. lxxxiij. q̄stionū. Cū de⁹ magis diligit q̄ anim⁹ sequitur q̄ hō malit eē ei⁹ q̄ su⁹. Hō fm bernardū q̄ p̄sentialior est spūs vbi amat q̄ vbi animat. dicēs cū apl'o ad Gal. ij. Viuo ego. iā non ego. sed viuit i me xp̄s. Signū aūt naturale i isto gradu ē ex cecitate oculor̄ que causat ex siccitate corpis. Spūalit. Sic oculi interiores anie amorose qui sunt intellect⁹ & affect⁹ p̄fundāt̄r i corde duplici rōne. Prio totū intra est q̄ mens amorosa q̄rit & diligit. extra nihil q̄rit nihil sapit. Secō hoc idez fit i accessu & recessu. anim⁹ em̄ facili⁹ ppēdit. Accedit spōsus q̄ deuotōe insolita mētē tangit. recedit q̄ dulcore sue p̄ntie mēti se subtrahit. ¶ Quintus gradus amoris ē amor infatigabilis. q̄ mētis affectū indesinēter sursū eleuat infatigabiliter feruido amore. vt solū bonum diuinū & nihil aliud sibi sapiat. & verbo diuio viuat delitijs affluēs innixa sup dilectum suū Cāti. iij. scribit ex cor p̄sona. Que ē ista q̄ ascēdit p desertum. i. solitudinez vite p̄sentis. Et ascēdit i secretū dei habitaculū sicut ygula fumi. s. supra seipam erecta. facies multa opa bona & nihil reputans se fecisse. iuxta illud Lu. xvij. Cū fecerit⁹ oia que p̄cepta sunt vob dicite. iutiles serui sum⁹. Propriū hui⁹ amoris est q̄ oīe malū non sentit. & p dilecto quipendit oēm aduersitatē & penalitatē. Vñ dic̄ bernardus. Vtinā ille amor nr̄is infigerek mētib⁹. vt quicq̄d diuina p̄uidētia nob pati cōtulerit. hoc dulciter & totaliter sine molestia patiamur. imo de h̄ potius i trisecus gaudeam⁹. & deo de hoc laudes deuotissimas exsoluam⁹. Exēplo cetus apostolici. q̄ ibant gaudētes a p̄spectu p̄cilij. q̄nā digni habiti sūt p noie xp̄i contumelijā pati. q̄ charitas oia suffert. ſ. ad Cor. xiij. Signū naturale amoris est q̄ amātes cōsueuerūt de amore suo rigmos facere & cantus i laudem & memoriā amati. vt ex his moueāt̄r ad crebrius cogitandū de amato. vt q̄ hoc sem p̄ habeak in memoria q̄ nō p̄ōt haberi p̄sentiam Sic deupta ania debet deo gr̄arū actōnes iugiter decātare & eius beneficia semp i mente reuoluere dicens cum Esaia eiusdē. lxiij. c. Miserationū dom̄i recordabor & laudem dicā p̄ oibus q̄ retribuit mihi dñs deus noster. ¶ Sextus gradus est amor inseparabilis. q̄ sic aiam cū sponso ligat q̄ animus amātis de alio cogitare nescit. q̄cq̄d em̄ agat q̄ uicq̄d dicat. hoc semp dormiēs somniat. hoc vigilās oīni hora tractat. Hoc amore ligat⁹ fuit bernard⁹ dicēs. O ihu sūma benignitas. o mira cordis locūditas. incōprehēsa bonitas me strīgit tua charitas. Hic est ille deuotōnis gradus excessiu⁹ qui animā totam rapit in deum. nō sinens ipsam suūpius esse fm Dyonisiū. sed amati. Istū videk attigisse cuz dixit. Quis mihi det vt venias in cor meū & inebriar amore tuo & amplectar vnum bonum in q̄ sunt oia. Hūc gradum videk possedisse sponsa Cāti. iij. Tenui eū nec dimittā donec eum introducā in domū mr̄is mee & in cubiculū genitricis mee. Super q̄ dicit Gilbertus. O dñe ihu q̄ dulce est te q̄rere q̄ dulcius tenere. In vno p̄ laboris est exercitiū. ſ in altero p̄fecta letitia. Nā ille tactus fructu nō caret. mulier em̄ euāgelica sed fructu tetigit fimbriā ihu. & statim sanata est a fluxu carnalis sanguis. Per fimbriā vestimēti intelligere debem⁹ virtutes & dona gr̄aruz q̄bus christi humanitas vestita fuit. q̄s cum mens deuota tetigerit affectu interioris amoris restringik in ipa oīs flux⁹ carnalis delectatōis. & homo efficit deiformis. iuxta illud apli. j. ad Cor. vj. Qui adheret deo vnus spūs efficitur cū eo. hoc tātū dictum est fm Aug. q̄ ania amorosa nō viuit suūpius vita. ſ vita sponsi. q̄ amoris iura sibi vendicat q̄ est spōsi. Propriū hui⁹ amoris ē q̄ ania amorosa frequēter & incessanter cogitat de amato. Dc q̄ Ber. Amās post rem amatā indefessis oculis p̄explak Nā fm augustinū. Vbi emor vbi oculus. vbi dolor ibi manus. Iō Fulgenti⁹. Vbi dilectōnis est thesaur⁹. ibi & cogitatōnis affectus. Signū naturale hūc gradum p̄babiliter cognoscēdū est ineq̄litas pulsus. Nā vehemēter amās hz pulsum aut nimis tardū aut nimis velocez. fm diuersas amati apphensiones. Est em̄ tardus si anxie dilecti absentiā patitur. Velox aūt dū ex spe consequēdi dilectum cor aperik & hylarak. ex q̄ hylaritate spūs i flāmak & pulsus naturaliter excitak. Spūales aūt pulsus anie amorose sunt ei⁹ affectōnes. qui veloces sunt cū gaudet de dilecti p̄sentia. tardi autem sunt dū tristatur & dolet de dilecti absentia. Assumens illud Origenis sup Canti. Heu heu q̄ abiit gaudium. vbi latet amor meus salus mea. Nam ania amorosa in hac amoris anxietate est sic fixa in dulcedine dilecti q̄ p̄ter eū oīe gaudiuz molestiā reputat. Ita q̄ dicit Gilbert⁹ sup Cāti. Durum est amāti peregrinas curas imittere & celeste secretum infestari. ¶ Septim⁹ gradus ē amor insatiabilis. q̄ ideo dr̄ insatiabilis. q̄ mētez tāta suauitate pfundit. q̄ gustu diuine dulcedis satiari nō potest. ſ quo āplius bibit āplius sitit. Juxta illud Eccli. xxiiij. Qui edūt me adhuc esuriūt. & qui bibunt adhuc sitiūt. In hoc gdu ania esse cōstituta cognoscik quādo ad affectum inusitatū ad quendā gustum innoiatum diuinit⁹ intromittik. Quez gustū bene gustauit brūs Augustinus cū dixit. x. confessionū. Intromittis i me q̄ndoq; intrisecus & nescio in quā dulcedinem. q̄ si p̄ficerek in me nescio q̄d erit. vnum tū scio q̄ vita ista nō erit. In h̄ gdu amoris ania capitur in illum abyssum diuini lumis. & in tārā suauitatē diuini amoris vt anim⁹ exterior oīm oblitus penitus nesciat seipm. & totus trāseat in deum. quēadmodū aurora a claritate solis absorbetur & stilla aque multo vino infusa deficere a se tota videtur. dum alteri⁹ sapor̄ induit & colorem. vt dicit Berū. in tractatu de charitate. Sicut vides in lāguidis nil esse vigoris. ſ totus eor motus ex alieno dependet imperio. sic si quis ad tātum gdum p̄fectionis p̄fecerit nil iā p̄prium agit. nil iā proprio arbitrio relinq̄t. sed oia diuine dispēsationi dimittit. Nec mirus q̄ mens

in tali gdu amoris sibiꝑ ꝛ oībus rebus creatis funditus moꝛitur. vt possit viuere soli deo Dñ ve re posset dicere cū Augustino. Moꝛtar vt ille viuere queā. De qbus mentib⁹ loqꝛtur apl's ad Col. iij. Moꝛtui estis ꝛ vita vꝛa abscondita est in chri sto deo. Et de tali moꝛte pōt exponi illud Nūeri xxvij. ō moꝛte moysi cui dcm ē a dño. Ad me ascē de in mōtē istum abarim. ꝛ ꝓplare terrā ꝛ moꝛe re i monte. Ille mons eminentiā contemplatōis designat. Abarim interptat trāsitus. ꝛ significat virū ꝓtemplatiuū qui de meditatōe trāsit in ꝓtem platōem. ꝛ de contēplatōe i admiratōem. ꝛ de ad miratōne i mentis alienatōem. ꝛ de mētis aliena tione i quādā delicatā moꝛtē ꝛ hoc ē moꝛi in mō te. Qui vult contēplari diuinā sapientiā. oꝓtet eum oīa coꝛpalia. imo ꝛ ipam rōnem trāscendere q; fm Gregoꝛiū. Mens visibilib⁹ dedita videre nō potest inuisibilia. vñ Boetius de ꝓsolatōe phie. Q; lumen increatū nec capitur sensu nec imagi natōne. oēm etiā rōnem ꝛ intelligentiā supgredit. Et ex hac luce choꝛuscāti mens sibi deficiens ꝛ in sui alienatōem trāsiens dulciter moꝛitur cū ꝑlar cha Iacob. Jā dulciter moꝛtar ꝛ letus. q; vidi faci em tuā. Hulus amoris ꝓpriū est q; gustum in ternū ꝛ sapiētie diuine dulcedinē tā ardenter desi derat. q; licet bibat. tñ sic bibendo sitim nō extin guit desiderij. q; affectus talis i nullo gradu fami liari ꝓtentus ē. sed sp interioꝛa penetrās ex vi trās formatiua amoris tātum mergitur i dilectum vt sponsus se ab ea vulneratū dicat Cāti. iiij. Vulne rasti coꝛ meum soꝛoꝛ mea i vno ictu oculoꝝ tuoꝝ. nā fm Bernñ. in tractatu de charitate. Denota aia bz oculos. vnū quo intelligit. alium quo diligit. ꝛ vnū cognitōnis. aliū amoris. dexter dilectio. sinis ter intellectio. Et dilectio bene rectus dicit. q; re cto aspectu in dilectū figitur. Cum q; ex sua intima penetratōne q ipm dilect⁹ vulneratur. q; vbi intellect⁹ repellit. ibi iste admittit scz amādo. qō ptz. Plus em sape q̄ oꝓtet oēs ꝓhibemur. sed amare plus q̄ posse ꝓcipimur. cum dr. Dilige do minū deum tuū ex toto coꝛde tuo ꝛ ex tota anima tua. Dñ in cāticis de amoꝛosis mētib⁹. Adolescē tule dilexerūt te nimis. nā velle nimis fm Bernñ. est plus esse q̄ posse. Sic ergo nimis dr quod su pra posse ꝛ vires acceptat. infinitus quippe ꝛ im mensus ē deus. nunq̄ amoꝛ charitatis intēditur vt nullus sit modus vel mēsura amoris. Sic igit amās ꝛ si nimis amat posse suo. min⁹ tñ velle suo ꝓpter quod amoꝛ ille vt Bernñ. dic apparet modi cus dum ꝓgustatus q̄d delicijs ꝑplus in deside rijs exardescit. que si dentur ad plenitudinē nun q̄ tñ ad satietatem. nō soluꝫ viatoꝛib⁹. sic nec ipis cōꝛehēsoꝛib⁹. de quo ps. xvj. Satiabor cū appa ruerit gloꝛia tua. ibi dicit Bernñ. Per satietatē de bem⁹ accipe desiderij abūdātiā. nō aūt finē ipius desiderij. constat em q; satiati nō sunt q̄ semp esu riūt. nā fm Bernñ. Satietas parit fastidiū. Gustus aūt diuini dulcoꝛis semp parit ꝛsidertiū incitamē tum. fames em anie desiderium est. Vere btā esu ries que solū esurit quod semp bz. ꝛ sic amās ip moꝛe circulum facit vt nullus sit finis amoris.

Propriū huius amoris est q; ducit vsq; in syon. i. ad contēplatōem nudā diuine essentie cum leticia sempiterna. Et ꝓfert fm aug. mēti indicibile gau diū quod nec ꝛbis exprimi pōt. De quo Greg⁹. iij moꝛal. Sepe amātis anim⁹ tāto cōtēplatōis mu nere implet vt videre valeat q̄ oīno loqui nō va leat. nec enarrare pōt. vt alter moyses descēdens a ꝓsortio dñi in onia ꝛ coꝛpe aliqua signa ꝛ testio nia faciet vt i illa regiōe luce fuerat. vñ hugo. Dū de ꝓplatōne ꝛ secreto reuertimur. q̄d nobiscum afferre poterim⁹ nisi lucem de regione lucis poꝛ tamus. q̄s scire poterit q; ibi fuimus nisi illūinati redirem⁹. si vidimus ꝑis potētiam apꝛoꝛemus lucē timoris. si filij sapiam lucem vitatis. si spūs sancti clemētiam. apꝛoꝛtem⁹ nobiscū lucem dile ctōnis. Signū aūt naturale ꝓbabiliter hoc ꝓgno scēdum ē. si mens aliq̄ istum gradū attingit. tunc talis nūq̄ sciat loqui nisi dulcedinē verbi. Et q; in oībus desideriis suis elevata ad eternam vitam. q̄ vsq; ad totam obliuionē vite ꝓalis transierit. vt dic Bernñ. ꝛ sic fuit exptus aug⁹. cum dixit. Nil me delectat nisi de te loq̄. de te audire. de te ꝓferre tuam gloꝛiā freq̄nter in coꝛde meo reuoluere. q̄ō ꝑstet nobis ꝑ ꝛ filius ꝛ spūsscūs. Amen.

Sermo. xc. Ad idem.

Accipite et manducate hoc ē coꝛpus meū. j. ad Choꝛ. xj. Au distis quō accipe debem⁹ hoc venerabi le sacramētū cum charitatiua affectōne. Nunc vero vidēdum ē q̄d seq̄tur ipam charitatiuā affectionē. ꝛ ē eternoꝝ occulta reuelatio. nā fm Gre. xiij. ꝓfessionū. Charitas ē pondus inclinās aman tem ad amatū. ꝛ appꝛopinq̄re facit amato inquan tum pōt. nam dic Dyonisi⁹. Quāto ꝓpiꝛ qui⁹ est amās amato. tāto verl⁹ ꝛ sūbtil⁹ reuelat sibi ama tum. vñ Hugo sup vij. angelice hierarchie. Qui ardētius diligūt ꝓfundi⁹ cōspiciūt ꝛ sūbtil⁹ discer nūt. ꝛ q; cautiori modo respiciūt. ꝑculdubio eui denti⁹ cognoscūt. Idcirco q̄nto eterna magꝭ amā tur. tāto ꝓfectius cognoscūtur. Et sic verificat ver bum Rich. iij. de ꝓplatōne. Ex magnitudie di uine dilectōnis pendet modus diuie reuelatōnis ergo merito seq̄tur charitatiuā affectōem occulta eternoꝝ reuelatio. Nota reuelatio eternoꝝ dr occulta. q; non nisi i occulto ꝑcipitur. De quo Hugo li. iiij. de archa noe dic. In reuelatōnibus necessaria ē secreta habitatio ꝛ mētis collectio sine vnio. Dñ si scrutemur scripturas. tūc vir aut nūq̄ deum fuisse locutū in multitudine inuenie mus. q̄ quotiēs voluit aliq̄d innotescere hoibus nō gētibus aut popul'. q̄ paucis ꝛ a cōuētu hoim segregatis vl' ꝑ nocturna silētia. vl' in campis. vel in solitudinib⁹. monnib⁹ ꝛ vallib⁹ se manifestauit Sic locut⁹ fuit noe Gen. vj. ꝛ abraam Gen. xij. ꝛ Jacob in via Gen. xxviij. In somnis vidit scā lam ꝛ dñm innixū. postq̄ euigilauit dixit. Vere dñs est in loco isto. sic ꝛ moysi Exod. iij. cū pasce bat oues Jetro cognati sui sacerdotis madian. Cū mnasset gregē ad interioꝛa deserti veit ad mō tem dei oꝛeb. apparuit dñs in flāma ignis de me dio rubi. Et vidit q; rubus ardebat ꝛ nō com burebat. Et ezechieli circa fluuiū chobar. ꝛ sic quasi

ribus ꝓphetis. Et sequitur. qđ est qđ in secreto loq̄ tur deus. nisi q̄ nos ad secretū vocat. z q̄ cū pau cis loq̄tur. nisi q̄ nos colligit z inueniet. sic silis est rō quare i scripturis obscure loq̄tur. nisi vt vitas malis abscondat z bonis reuelet. De quo Mat. vij. Nolite margaritas ꝓijcere añ porcos ne mar garite porcoꝝ pedibus ꝑculcētur. ¶ Ex his patz q̄ reuelatōnes nō sunt eq̄les. q̄ non oēs ho mies eq̄liter a sensu abstrahūtur. nec eq̄liter in in tellectu exercitant. nec eq̄liter i intellectu sursum eleuant. ideo necesse fuit vt q̄busdam fierēt reue latōnes sensibilit. q̄busdam intelligibilit. Nam q̄ busdam patrib⁹ fiebant sensibiles reuelatōes. vt exēplificat Dyonisi⁹. xiij. ca. angelice hierarchie. si cut pastorib⁹ z q̄busdam alijs. Hec reuelatio ad i trādū eterna allicit. Scōa reuelatio ē intellectua lis q̄ fit intellectualit viuētibus. vt filijs isrl ex egy pto exeūtib⁹ iam intellectualit ambulātib⁹. z hec reuelatio introducit ad eterna. vt postmodū pate bit. Tertia reuelatio ē supintellectual. z hec fit tm̄ mētibus vnitis. z egressis de egypto z interioꝝ⁹ deserti exeūtib⁹ vt moysi. z hec reuelatio eternita ti ꝓuenit. Istas reuelatōnes mēs ꝓcipit q̄ in infi mis z i intimis stare consuevit. Itē nota q̄ reuela tio sensibil fit plebi simplicit viuēti. de egypto tē porali exire desideranti ad terram promisse here ditat. Et hec reuelatio vt dic̄ Richard⁹ sup Apo cal. cap. j. sensibil fit duplicit. Fit eñ q̄q̄ p signa sensibilia. vt q̄ñ res videtur sensib⁹ corpalib⁹. id ē extra z absq̄ significatōne mystica. vt pharaoni. z his q̄ nullum sensum spūalē z mysticū intellexe rūt. z hec nō fuit pfecta reuelatio. q̄ illis vltra sen sum nō fuit reuelatum. ¶ Est alia reuelatio sensibilis scz visio corporal. q̄ fit sensib⁹ exteriorꝝ⁹ bus. vt q̄ndo res videtur i quib⁹ latēt signa myste ca. qual fuit facta patrib⁹ veteris legis. vt abraam ysaac iacob. q̄ mystica nouerant. silr z moysi cuz in rubo ardēti sensibilit dñs apparēs sibi in sbiecta creatura dicēs. Ego sum ds abraam. ds ysaac. deus iacob. hoc nomē mihi ē ineternū. In hac re uelatōne sensibili ostēdit ds ig nē deitatis vnitēde cum rubo hūanitatis. Nam ꝟbum eternum ostē dit suam sensibilē denominationē. in quo cōiungit eterna cum tēporalib⁹. spūalia corpalib⁹. patriam exulibus. In hoc q̄ dic̄. Ego sum dñs ds abraam ego inq̄t sum. quia eē meum ē incōmutabile. hoc etiam ostēdit Job. viij. Anteq̄ abraam fieret ego sum. z Math. xxij. Ego sum ds abraam. nō est ds mortuoꝝ ꝫ viuētiuꝫ. Sz nō vivūt in tēporali mu tabilitate. ꝫ in eterna stabilitate. non in corporali mortalitate. ꝫ in spirit⁹ imortalitate. non in exilio hui⁹ calamitatis. ꝫ in eterna hereditate. vt egiptū corporalē z tēporalē vt pegrini egrediamur. z ad terram hereditatis ꝓmissam patrib⁹ scz eternam bitudinis z eternitatꝫ anhelemur. Aug⁹ in ſmone de natiuitate dñi dicit. Natus ē nobis xp̄us in tēpore volubilitatis vt nos ꝓducat ad p̄fis eterni tatē. Factus ē deus hō. vt homo fieret ds Demet igit modo non corporalit ꝫ mētalit. scz memoria cogitando eterna. nam dic̄ Aug⁹. xiij. de trinitate ca. xvij. Cum eterna cogitam⁹ non sum⁹ in ꝑ mū do. q̄ eum tā transcēdim⁹. Veniet etiam intelle ctu eterna ꝓtēplādo. Greg⁹. xviij. moral. In sanc tis viris eternitas iugiter aspirat: Veniet etiā vo lūtate eterna amando. Greg⁹. Supiora amare sur sum ē ire. nam dū homo magno desiderio ad cele stia inhiat hoc qđ ipm capere q̄rit iam degustat. Se cūda reuelatio intellectualis illa nō fit oculis car nis ꝫ mentis. vt dic̄ Richard⁹. Et fit duplr. Prio q̄ñ anim⁹ p spūm sanctū illūinat⁹ formalib⁹ rep. vi sibiliū silitudinib⁹ z imaginib⁹ ꝓmōstratꝫ sine p̄ tatis ad inuisibiliū cognitionē ducit. Et hanc Joā nes in Apocal. vidit. z Ezechiel ꝓpheta. vt dicit Glosa sup primū ꝓlogū apocal. z in fine alteri⁹ ꝓlogi dicit. q̄ iobes imagines vidit i mēte z i eis veritatē intellexit. Hec reuelatio ad eterna ducit. q̄ p eam intellect⁹ ad inuisibiliū z eternoꝝ ꝓgni tionē exurgit. vñ Richard⁹. Q̄ñ intellectūs p intet nam inspirationē suauit tactus nullis mediātib⁹ rerū visibiliū formis ad celestium cognitionē ert gitur. sicut dauid ꝓpheta vidit i spū que vidit. Et Haymo sup apoc. ꝓcordat di. Intellectual revela tio fit q̄ñq̄ non p corpales res nec p silitudines. ꝫ ipa veritas imediate manifestat videntibus. qđ ꝓ prie electoꝝ est Math. xvj. Caro z sanguis nō re uelabit tibi. ꝫ p̄ me⁹ p interiorē inspirationē. ps. lxxxiij. Audiam qđ loquat in me dñs deus. Qz talis reuelatio intellectual nō fit nisi intelligētib⁹ vt moysi z interioꝝ deserti ingredientib⁹ vbi oīe velū remouet ab eis. Nam reuelatio ōr quasi ve li remotio ab oculis intellectualib⁹. Qua remoti onē petiit dauid. Revela oculos meos z ꝓsidе rabo mirabilia de lege tua. j. Cor. ij. Nobis reue lauit ds p spūm sanctū qui oia scrutat. etiam ꝓfun da dei. Tertia reuelatio ē supintellectual. z ōr sup intellectual. q̄ amplius habz fieri p dilectionē q̄ p intellectum. quia plus diligit q̄ intelligit. z dile ctio intrat vbi intellectūs foris stat. Nec obstat qđ dic̄ augustin⁹. Incognita nequaq̄ p̄nt amari. que duplex ē. scz intellectual. z affectual. Idcirco dic̄ Dyonisi⁹. Verus amator dei vnit immediati⁹ deo q̄ intellectūs. nam qđ intellect⁹ nō capit noticia af fectual ꝓcipit. q̄ est supior intellectuali. Percellē sis sup Cant. Intellectus z affectus sil coambulāt vsq̄ ad nouissimū defectum. Intellectūs in celesti bus vbi hz sue cognitōnis z lumis sui ꝓsumatio nē. tūc affectus cōtinet ad deum ꝓncipalia suspi ria z supintellectuales extēsiones z imissiones. fer uidos fulgores. z fulgidos feruores. ad que oia i telligētia trahi non pōt. ꝫ affectus. Et subdit. Tā ta ē virtus veri amoris q̄ non solū facit angelos z homies excedere naturā ꝓpriam vt i deum ascē dant. ꝫ etiam deū quasi naturā ꝓpriam egredi vt ad creaturas q̄si infra naturā ꝓpriam cōdescēdat ꝓcedēdo. Ex his ptz q̄ reuelatio supintellectūa lis non fit p intellectualē cognitionē. ꝫ per arden tissimā z supferuidam dilectōnis exprimētalē no ticiā. vñ Dyonisius de diuinis noibus. Audēduꝫ est dicere p veritate. cum trāsit ē inegressibil a se. licet ipe suā immēsitatē nre capacitati contēperet eo tñ non mutato. Et hec reuelatio nō fit nisi in se raphicis mētibus i interioꝝ⁹ deserti existētibus in caligine occulti silentij. ideo Dyonisi⁹. O amī ce thymothee vt sis capax illius reuelatōis incor

poꝛari.sic radio diuino derelinq̃re sensus ⁊ sensibilia exteꝛioꝛa ⁊ intellectuales opationes.⁊ omne intelligibile ⁊ forti conatu hec ꝓtime. Et sicut est tibi possibile cõsurge supintellcũalik ad vnionem dei.q̃ est sup oẽm cognitionẽ.⁊ sic te habe in caligine ista donec diuinus radius vere ⁊ circũuelate appareat.⁊ sic reuelet se.ergo ꝑm Inconiẽsez cõmẽtatoꝛẽ dyonsij.gradus illius ascensionis sunt. Pꝛio derelinq̃re oia sensibilia. Scõo oia intelligibilia. Ideo ingredere caligine vbi apparet deꝰ. Q̃ pulcra ẽ talis aia.vt impleak illud Esa.lviij. Implebit dñs sꝰlẽdoꝛibus aiam tuam . Exẽpluꝫ de moyse cuius facies splendida fuit.q̃ separauit se a ppło ascẽdẽs in montẽ sex diebus fuit in nube.septimo die appuit spiritus dñi quasi ignis ardẽs.secretum ibi iuenik vere ⁊ tenetur q̃lis ibi inenik.⁊ nõ est effabile homini vt paulo.ij.Choꝛ. xij. Scio hoiem raptum i tertium celũ.an in coꝛpoꝛe vl extra coꝛpe nescio.⁊ vidit ea q̃ nõ licẽt homini loqui. Cui talis reuelatio fit põt dicere illud Mat.xj. Cõfiteoꝛ tibi pr celestis.q̃ abscondisti hec a sapiẽtibus ⁊ prudẽtib9.⁊ reuelasti ea puul.

Sermo.xcj. Ad idem.

Accipite et mãducate hoc ẽ coꝛpus meũ.ſ.ad Choꝛ.xj. Audistis quõ accipe debemus hoc venerabile sacramẽtũ amicabiliter cũ charitatiua affectõe. quã ꝓseq̃ occulta reuelatio eternoꝝ. Dicit Nũc videdum ẽ quõ recipe debemus dulcik cum experimẽtali ꝓgustatõe. Pꝛo quo sciẽdum dic papias. Expientia idem ẽ q̃ noticia.vñ si oẽs homies dicũt mihi.hoc gustabile ẽ dulce.p hoc nõ habem9 noticiam experimẽtalẽ de illo.Etiã quãtũcũq̃ pꝛobant p rõnes.q̃ ꝑm opinionẽ fidẽ vl sciam hr̃e possent. Sz si gustus meus attingit gustabile vl attigerur ab illo.tũc ab illo habeo noticiã experimẽtalem.sic etiã de sensib9 interioꝛib9. Si lego vl audio ab aliquo q̃ dulcis sit dñs.ꝓpter hoc non habeo noticiã.nisi gustus spũal attingak diuina dulcedine.vt dicam cũ sponsa Cañ.ij. Fructus eius dulcis gutturi meo.vbi loquik de gustu spũali. Et sequik congrue ꝓcedẽtia scz charitatiuã affectionem ⁊ occultã reuelationẽ eternoꝝ. Quid pꝛodest mlta cognoscere vl intelligere nec illa experiri nec aliquẽ vsum illoꝝ hr̃e. Ideo hugo sup.vij. angelice hierarchie. Non facit pfectum cognitio vitatis.nisi etiam habitus vtutis in expientia sequatur.magistra em̃ intelligendi ẽ expientia. Et iste optime vitatẽ nouit qui eam non solũ audiẽdo q̃ faciẽdo ⁊ gustando didicit. Ad hanc expientiam hortatur petrus.j. Pet.ij. Si tñ gustatis q̃niam dulcis ẽ dñs. Et Diceres.in q̃bus sensibus hr̃ expimentalis noticia. Aug9 de spũ ⁊ ania dicit. Duo sunt sensus in hoie.exteꝛioꝛ.⁊ interioꝛ. Exteꝛioꝛ reficitur in ꝓtẽplatõne hũanitatis. Interioꝛ in ꝓtẽplatõne diuinitatis.ꝓpterea ds factus est hõ.vt hoiem btificaret.⁊ tota ꝓuersio hominis eẽt ad ipm.⁊ tota delectatio eẽt in illo. Cuꝫ p sensum carnis videtur in carne.⁊ p sensum mẽtis videtur p diuinitatis ꝓtẽplationẽ . Sequtur.hoc erit totum bonũ hois siue ingredik siue egreditur pascua in factoꝛe inueniet. Et infra dic̃. Cum hõ cõstat ex coꝛpe ⁊ ania ⁊ in carne sunt q̃q̃ sensus.ſ. visus auditus ⁊c̃. Et sic in ania q̃q̃ sensus spũales.q̃ ania est spũs.vñ de visu spũali Deut.xxxij Videte qm̃ ego sum deus. De auditu Apoca.iij. Qui hz aures audiẽdi audiat quid spũs dicat.id est sensum intelligẽdi. De gustu ps.xxxiij. Gustate ⁊ videte ⁊c̃. De odoꝛe.ij. Choꝛinth.ij. Bonus odoꝛ xpi sumus. De tactu Mat.ix. Quis me tetigit loq̃tur de tactu spũali.ſ.p fidem. Si interioꝛes sensus debẽt hr̃e vigoꝛem necesse ẽ vt sensus exteꝛioꝛes sopiank.i.a sua euagatõne restringantur. Vñ gregoꝛius.iij.moꝛal. Si exteꝛioꝛ euagatio sensus claudik.interioꝛ sensus aperitur. Huius rõnẽ reddit Hugo.li.iij.de archa noe. Mẽtes q̃s cure carnales exagitãt nõ comphẽdũt sapiam sapidam.q̃ qui minoꝛatur actu inueniẽt eam. Quõ do animꝰ ab exteꝛioꝛib9 abstrahik ad seipm colligitur ⁊ robustioꝛ ad ꝓtẽplanda eterna subleuak.⁊ cũ a delectatõne carnali abstrahik necesse ẽ vt statim aliq̃d spũalis gaudij ꝓgustare incipiat.ne oĩno a delectatõe remãserit aliena quasi semẽ aridũ sine humoꝛe. Ioõ istas mẽtes interne desideriuꝫ dulcedis trahit q̃s nll̃a ꝓcupiscẽtia carnal affectꝰ foꝛis religauit. Idcirco ps.xxxiij. Gustate ⁊ videte ⁊c̃. Gustũ istum nemo extinguere põt nisi q̃ expertus ẽ. Vñ gregoꝛi9. Suauitatẽ eius nõ cognoscetis.si hanc nõ cognoscitis mime gustatis.q̃ a nullo exprimitur nisi p expientiam noscik.ió opoꝛtet querere q̃liter spũs nr̃ ad istam gustus expientiam possit ꝓtingere. Respõdet Hugo sup ꝓlogo angelice hierarchie. Ihus dei filius q̃ est sapientia pr̃is venit vt creatura in hũanitate ⁊ manifestauit se in opibus suis.⁊ cepat inuisibil videri visibilik. Et sapiẽtia pr̃is ihs incarnatꝰ factus ẽ q̃ si lumẽ in testa vt nos illũinaret ⁊ ad patrẽ reduceret Joh.iij. Ipi audiuim9 ⁊ scimus q̃m hic est ihs saluatoꝛ mũdi.⁊ sic causabat in nobis ⁊ i sensibus interioꝛib9 q̃ndam noticiã credibilem eternoꝝ supnaturalẽ Ro.j. Inuisibilia dei ⁊c̃. Et sic Joh.vj. Quo ibimus.vba vite eterne habes. Et Joh.vij. Nũq̃ sic locutus ẽ homo. Sz vt dic̃ dyonisius. Illa noticia nõ est expimẽtalis.q̃ expientia repugnat fidei. Scõo sapia incarnata q̃ sunt inuisibilia p visibilia manifestauit. Et voluit oñdere quõ eẽt cibus aiarum ⁊ refectio. Iõ ꝑm hugonẽ dꝰ.Carnẽ assumptã nobis i eduliũ posuit in sacramẽto vt p cibum carnis ad gustũ inuitaret diuinitatis Cañ.v. Comedi fauũ cum melle meo. Dꝛige. Fauꝰ est cera vginea cellul distincta melle repletꝫ. Nã comedere fauũ cũ melle nõ ẽ aliud nisi mãducare coꝛpꝰ carnis vginee repletũ cum dulcissima diuinitate.⁊ sic p gustuꝫ hũanitatis peuenik ad gustũ diuinitatis. Fit Sz diceres.q̃liter sensus spũalis interioꝛ eterna expiak. Greg.v. moꝛal.rñdet. Eternitas p mẽtẽ cernik.sine aspectũ videk.audik sine motu.suscipik sine coꝛpe. Sap. xvj. Panẽ de celo pstitisti eis oñe delectamẽtuꝫ i se hñtẽ.ſ.ois saporis suauitatẽ. Pꝛio videk spũalibus oculi Job.xxv. Videbũt faciẽ eius in letbilo. Greg.iij.moꝛal. Hoc fit cũ spũal oculus in radio eterni solis figik oñi imutabilitate ꝓcultata vita-

ti eterne inheret Et sic experientiã habuit spõsa que dixit. Dilectus meus cãdidus ⁊ rubicũdus electꝰ ex milibꝰ ⁊ desiderabilꝭ. Cañ. v. Secõ audiꝭ spũalibus auribꝰ. Greg. sup Ezech. omel. viij. Non q̃rit aures corpis ꝫ mentis. Apoc. ij. ⁊ Matb. xiij. Qui hz aures audiẽdi audiat. Richb. Ille hz aures audiẽdi qui hz sensum intelligẽdi ⁊ affectũ diligendi. Augꝰ sup Gen. Dei sapiẽtia loqtur inspiratõne occulta. Tertio odorat Dyonisiꝰ. iiij. celestis hierarchie. Deus redolet i sensu spũali cuz diuina gra placet. ⁊ sancta delectatõne nos replet. Cañ. j. Currem⁹ in odore vngẽtoꝝ tuoꝝ. vbi Beda. Si dñs suauis sit vniuersis. maxime tñ domesticis. ⁊ q̃nto q̃s familiarꝰ vite merito ac mentis puritate appropinq̃t. tãto recẽtius flagrantiã sentit. ⁊ hmõi nõ capit intelligẽtiã. nisi q̃ntũ attingit experientia. ij. Coꝝ. ij. Deo gras q̃ notitie sue odorẽ manifestanit p nos in oñi loco Quarto tangitur scz cũ deus p amorẽ tenet ⁊ amplexat. Richb. Deꝰ p intelligẽtiã videt. p mẽoriã audit. ꝫ p dilectõem amplexat ⁊ attingit. Et sic Cañ. ij. ör. Leua eiꝰ sb capite meo. i. intus splẽdores q̃ ad statũ viatoꝝ pertinẽt. Dextera eiꝰ. i. amor i patria amplexabit qui speculũ nescit ꝫ premiũ Cañ. iij. tenui euz nec dimittã. Quinto sentit gustu. Hern. li. de amore ör. Cũ mẽte deo inherem⁹. deo fruimur. ⁊ in fruitõe est dulcis sapor. ⁊ i isto sapore gustat ⁊ in ania reficit. ⁊ hec refectio non ẽ p speculũ. ꝫ p diuine dulcedinis experientiã. Et hec ẽ portio marie optima. q̃ non auferet ab ea. Hern. sup Cañ. Deus vniformiter non sapit oibus. Nã p varijs desideri⁹ variatur diuine pũtie gustus. aliq tñ audiũt. ꝫ electi sic audiũt cibũ sapie dei vt degustãt. iõo Richb. de trinita. c. iij. Non dz nobis sufficere eknoꝝ notitia q̃ est p fidẽ solũ. nisi apphẽdemus ⁊ istã q̃ ẽ p intelligẽtiã. ꝫ nec dum sufficim⁹ nisi ad illã q̃ ẽ p experientiã quentam⁹. tũc em̃ deũ q̃s gustat cũ oẽs ꝓsolati omes rẽnuit. Greg. xvij. moral. Cũ tpalẽ amissionẽ non lugeo. de tpali abũdãtia ꝓsolari nõ valeo. ꝫ in mẽoria dñi solius delectat⁹ sum. ps. lxxvj. Renuit ꝓsolari ania mea memoꝝ fui dñi ⁊c. Hern. Su p mel ⁊ oia ẽ dulcis eius pũtia. ⁊ delectatõnis pũtia. Et q̃nto delicias spũales plus expuis de tãto auidius eas appetitis.

Sermo. xcij. Ad idem.

Accipite et manducate. hoc ẽ corpꝰ meũ. j. ad Coꝝ. xj. Audistis quõ accipe debemꝰ hoc venerabile sacrm cũ exprimẽtali ꝑgustatõe. Nũc decio ⁊ vltio dicẽdũ. vt accipiat cũ meritoria opatõe. eo q̃ dixit dñs Mat. xvj. se redditurꝝ vnicuiq; fm opa sua. Apoc. xiiij. Opa illoꝝ seq̃nt illos. nam cũ aliq̃s in spũalibꝰ exercitat⁹ fuerit ad eknã directus p recta intẽtõem. expedit⁹ p freq̃ntẽ meditatõez. eleuatus sup limpidã ꝓplationẽ. accẽsus pferuidã dilectionẽ. ⁊ de eternis instruct⁹ p multiplicẽ instructionẽ ⁊ cũ fuerit eknã exptus p dulcẽ ꝑgustationẽ. de q̃bus supra patuit. Quidnã restat nisi vt eknis ingrediat p deiformẽ ⁊ meritoriã opationez Quidnã oia ꝑdicta valerẽt. si ea deiformis operatio nõ ꝓsumaret. Nõ em̃ pfectũ facit ꝓgnitio vitatis nisi i opatione sbsequãt habitꝰ vtutis. Dic em̃ Hugo sup. vij. angelice hierarchie. ⁊ in li. de tribꝰ dietis circa finẽ. Quid nobis ꝑdest si i deo ꝓgnoscimus maiestatẽ celsitudinẽ ⁊ nullã inde colligimus vtilitatẽ. Si aũt de illo intimo diuie ꝓtẽplationis secreto reuertimur. q̃d nobiscuz afferre poterimus nisi lucẽ exẽplaris opationis. Et sequit merito oia ꝑdicta. Nam ad hoc facta ẽ rõnalis creatura vt opatõnes tales opetur p q̃s mediãte gra finẽ suũ eternũ ⁊ vltimũ cõsequat. Nõ oñdit Linconiẽsis ꝓmẽtatoꝝ sup. iij. angelice hierarchie dicẽs. Facta ẽ rõnal' creatura nõ solum ꝑpter inherere deo p dilectionẽ. ꝫ etiã ꝑpter opari fm sacras ordinatões ad ꝓrimũ ex dilectõe ꝓximi. ⁊ si ꝑdicto mõ nõ opetur. tũc caret fine ꝑpter quẽ facta ẽ. cũ neutra dilectio maneat sine altera. nam fm Greg. Charitas opat magna. Et apls. ij ad Thes. iij. Qui nõ laborat nõ mãducet. sic ꝓximus angelꝰ ⁊ ꝓmus hõ nõ opantes fm opatões sacras a ꝑpria gra recedẽtes volũtarie. ⁊ elõgates ceciderũt in corruptionẽ natural' essentie. nõ q̃ ipi caderẽt penit⁹ in nõ esse. ꝫ q̃ ipi vt ꝓtectũ est a ꝓpria integritatis plenitudie ceciderũt p auersionẽ a sũmo bono. Jõ hortat apls. ij. Choꝝ. vj. Hortamur vos ne inuanũ gram̃ dñi reciplatis. Hern. Nõ lz ociari a bono ope. q̃ ocium ẽ mors ⁊ vini hois sepultura. Jõ dicit Hiero. Nil deteriꝰ ocio i sctõ ꝓpositq̃ ocium ẽ nouerca vtutũ. ꝑpter qõ dic̃ Hern. sup Cañ. Sapiam scribe i tpe ocij. nam diabolꝰ inueniẽs domũ vacãtẽ intrat i eam. Matb. xij. Et valeri⁹. Vanã dant ocia mẽtẽ. nã fm Her. Nil ꝓciosius tpe. q̃ sicut capilꝰ nõ ꝑdit de capite. sic nec momẽtum de tpe. nã oñe tps impẽsum req̃rek a nobis quõ sit expẽsum. iõ rõnalis creatura facta ẽ vt opet Job. v. Nascit hõ ad laborem vt auis ad volãdũ. Sciẽdũ cũ hõ ꝓstat ex duplici natura. s. corpali ⁊ spũali. iõ dz duplices opationes opari. scz vt fm vtraq; naturã tẽdat ad eterna. Et sic totus hõ cum tota familia sua scz corpali ⁊ spũali bñ ordinet ⁊ pacificet vt regnũ efficiat eknõ deo. nisi em̃ ds regnũ in nob hñe possz nõ dixisset Luc. xvij. Regnũ dei intra vos ẽ. Hoc autẽ regnũ vt dicit apls Ro. xiiij. nõ est esca ⁊ potus. ꝫ iusticia ⁊ pax ⁊ gaudiũ in spũsancto. iusticia rectificãs iudicia rõnis. pax trãquillãs impia facultatis. gaudiũ adimplẽs desideriũ volũtatis. Greg. exponẽs illud vbum dic̃. Hec sunt velut imago ⁊ erra pennis leticie futuri seculi. Dicit em̃ aug⁹ de spũ ⁊ ania. Nobile creatura ẽ anis. ciuitas nãq; dei. De quo. ps. lxxxv. Gliosa dicta sunt ör te ciuitas dei. q̃ ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ dei facta ẽ. Hec ciuitas appellata est ihrlm. q̃ ad fruendã visionẽ illiꝰ sume pacis q̃ facit vtraq; vnũ. Creatura ẽ padisus in q̃ celestia ör meditãtur. ⁊ q̃si in padiso voluptat⁹ delectãtur. Est em̃ domꝰ sumi patris p mãsionẽ. Est etiã spõsa xpi ꝑpter dilectõez. Est tẽplũ spũsct⁹ ꝑpter sctificatõem. Et ẽ ciuitas eterni regis ꝑpter ꝓcordiã ciuiũ. q̃ nulla est ciuitas absq; pplo. Disposuit in ea ꝑditoꝝ nr̃ ppm̃ triplicis gẽdus. s. sapiẽtes ad ꝓsulẽdũ. milites ad pugnãdũ. artifices ad mistrãdũ. Sũt em̃ intellectus animi cõsiliarij dicẽtes illud Eccls. vi. Time deũ

ꝛ mādata eius obserua. hoc ē oīs homo rōnalis. Sūt milites q̄ hostes ꝓcupiscentiaꝝ impugnāt p arma iusticie. ij. Coꝛ. vj. Per arma iusticie dei cō-mēdemus nosmetipos i multa patia. aiales siue sensuales tanq̄ rustici ꝛ artifices mechanici q̄ coꝛ poꝛalib⁹ rudimētis insistūt ꝛ coꝛpi ministrāt. Et tota ista familia anie pacificata ē. ꝛ q̄libet ad suū officiū ꝛ opus ordinata ꝛ directa. ꝛ regi sūmo ple ne ē subiecta. Oēs extranei regnū anie ꝓturbātes eiiciātur ꝛ excludant. Extranei sunt vt dic̄ Rich. li. v. de ꝓtēplatōne. ca. xvj. oēs cogitatus tam vani q̄ noxij q̄ nō deseruiūt nr̄e vtilitati. silr turba inoꝛ dinatoꝝ affectuū ꝛ sollicitudinū q̄s oporꝛet oīm⁹ eiicere vt regis nr̄i legib⁹ tāto liberi⁹ ꝛ iocūdi⁹ li-ceat inherere. ¶ Diceres. q̄liter tū nr̄a opatio scz coꝛpalis ꝛ spūalis fit deiformis. i. diuie opatio ni ꝓformis. Nisi em̄ possem⁹ deo patri nr̄o aliq̄li ter ꝓformiter opari tanq̄ filij ōs nō dixisset. estote ꝓfecti sicut pr̄ vr̄ celestis ꝓfectus ē. Mat. v. Sicut em̄ imaginē dei pr̄is nr̄i tenem⁹ in mente. ita etiā vt veri filij sūmus debem⁹ tenere in opatiōe. nam eius filij tūc sum⁹. si opa eius facimus Job. viij. Si filij abrae estis opa abrae facite. Dicit em̄ dyo nisi⁹. uij. angelice hierarchie. q̄ tā in hoc sec̄o deiformē vitā inchoam⁹. quā in celo ꝓsūmabim⁹. Di cit em̄ dyonisius ibidē. In celo hierarchie sunt. ꝛ sunt ordinalit̄ distincte. s. in p̄mas. medias. ꝛ infi-mas. sic nos deiformes opatōes opari debemus Et fm supmas ordinatōes simus ordinati ad de um. fm medias bñ ordiati ad nosmetipos. fm vl-timas siue infimas bñ ordinati ad exteꝛioꝛa. ꝛ sic opationes nr̄e erūt deiformes ꝛ deo accepte. Dic̄ Berñ. in li. de ꝓsideratōne. c. v. Deus in seraphin amat vt charitas. in cherubin nosc̄it vt veritas. in throno sedet vt eq̄tas. Oporꝛet igit̄ vt nos inquā-tū possum⁹ deum ꝛ sūmū bonū diligam⁹. Ro. xij Spū feruētes vt sūmā veritatē cognoscemus. q̄ nosse deū ꝓsūmata noticia ē. vt sūmā eq̄tatē in no-bis teneam⁹. ps. xxxvj. Custodi inocētiā ꝛ vidi eq̄ tatē. ꝛ sic bñ erimus ordinati quo ad deū p deiformes opationes. q̄ dicit Linconiēsis sup. x. ange-lice hierarchie. Intellect⁹ hūanus in suo supmo gradu ad intus bz vt cū seraphin ferueat amoꝛe. luceat scia cum cherubin. Spūalis factus dicere pōt cuz thronis. sctūs sanct⁹ sctūs. ¶ Sc̄o q̄ ad nos bñ ordinati deiformes opatōes opemur ad sūtudinē medie hierarchie. Berñ. vbi supꝛa. Deus dñaī vt maiestas. opaī vt virt⁹. tuetur vt salus oporꝛet etiā vt nos oīm impedimētū diuine ꝓtici patōnis dñando supamus. ꝛ operatōni ꝑtuū fm gr̄am studiose insistem⁹. vt oibus inordinatꝫ mo tibus ꝛ impulsionib⁹ potenter resistam⁹. ꝛ sic eri mus bñ ordinati i nobismetipis p deiformes ope ratōes. q̄ dicit Linconiēsis vbi supꝛa. In media hierarchia oporꝛet vt dñemur cum dñationib⁹. vt foꝛtes sim⁹ cū ꝑtutibus. ꝛ ordinati cū ptātibus ¶ Tertio debem⁹ esse bñ ordinati ad exteꝛioꝛa. vt operemur deiformes operatōes ad sūtudinē in-fime hierarchie. in q̄ deus vt dic̄ Berñ. regit vt pn cipiū. reuelat vt lux. assistit vt pietas. Oporꝛet vt oia exēplariter ad pmū pncipiū reuocemus vt lu men ꝑtuis ꝑbis ꝛ factis alijs ostēdam⁹. vt ope-ra pietatis oībus deuote exhibeam⁹. Et sic bñ erimus ordinati ad exteꝛioꝛa p deiformes opatiōes ad sūtudinē infime hierarchie. q̄ dicit Linconiē sis. In vltima nr̄a hierarchia oporꝛet vt principe mur cum pncipatib⁹. s. oia ad pmū pncipiū redu cendo. vt reuelemus ꝑitatē cuz archāgelis. ꝛ pie-tatē exhibeam⁹ assistēdo indigēti cū angel⁹ Thob iij. Quō potueris ita eē misericoꝛs. ¶ Et sic ptz q̄ p vtrasq̄ opationes interioꝛes ꝛ exteꝛioꝛes siue vite actiue siue ꝓtēplatiue spūs hūanus ad intrinsecū ad eternū manerīū ingrediat. Quia di cit Prosper i li. de vita ꝓtēplatōe. Vita ꝓtēplati-ua ꝛ actiua diuersis itinerib⁹ incedūt. ꝛ ad eandē patriā intēdūt. Actiua vita intꝛat ꝓsper hz sollicitū cursum. Cōtēplatiua vo gaudiū sempiternū. In actiua ꝓtēnit mūdus. in illa aūt videbit deus. hec ille. Et coꝛdat aug⁹. Sicut malis opibus quasi q̄busdā seris ac vectib⁹ vite ianua claudit. ita abs q̄ bonis opib⁹ sine dubio nō aꝑitur. igit̄ nō solū bonis opibus bois interioꝛis. ꝫ etiaz exteꝛioꝛis p uenitur ad eterna Mat. xvj. Reddet vnicuiq̄ iu-xta opa sua. Nā dum bona opa facim⁹. q̄d aliud q̄ quedā itinera agim⁹. p que ad patriā festinam⁹ Greg. xxij. moral'. Quāuis i vsu opis sit tpalitas tū in intētione dz esse eternitas. ¶ Nota sicut p opa interioꝛis bois. vt p ꝓtēplatōez q̄q̄ fit ꝑliba tio vite eterne ita etiā p opa exteꝛioꝛis bois fit q̄q̄ sūtudo vt imago eterne vite. vt dicit Berñ. lib. de amoꝛe dei. Sunt aliq̄ qui se sentiūt sic vicisse oēs ꝓtradictōes carnis. vt in oīm substātia carnis non repiꝛ nisi instr̄m boni opis. ꝫ si in ipis miseriis ꝓtabescūt tūc in interioꝛi hoie foꝛti⁹ ꝙualescūt. ij. ad Coꝛ. xij. Cum infirmoꝛ tūc foꝛtioꝛ sum ꝛ po-tēs. Nā ipsi nouā q̄ndā pcipiūt spūalē gr̄am. ocu li sunt simplices. aures obtpantes. in oꝛone feruē tes. tactus honest⁹. dulcis gustus. si non in gustu suauitatis. tū p mutuū charitatis incētiuū. Apoc. iij. Opa tua plena sunt coꝛā deo. Dicit em̄ albert⁹ li. de diuis mysterijs. Facit dulcedinem in gustu. gaudiū in coꝛde. Vñ Huge. sup Cañ. De natura boni opis ē q̄ ad ipius mꝛtiplicatōem mꝛtiplicat ꝛ delectatio q̄si cōdimētū cibi spūalis. vt solt⁹ dei donū obtineat in motu gustu ꝛ visu. ꝛ oīm desideriū eius i eternitate felicit̄ termiatur. ꝛ sic ibit i do mū eꝛnitatis sue. Eccl's. vlt̄. Ibi dicit aug⁹ de spū ꝛ ania. erit manifesta visio. plena cognitio. ꝑa dilectio. firma cōlūctio. plena refectio. societas indi uisa. silitudo ꝓfecta. vita btā ac eterna. ad quā nos perducat ꝛc. ¶ De sc̄o Johāne baptista.

Sermo. xciij.

IOhannes est nomen eius Luc̄. j. In sūma verboꝝ duo inuē-tur. Prio ortus tripudij natiuitatis ioā-nis. ibi. Elyzabeth. Sc̄o sbiūgit̄ mirādū ꝓdigiū de eius dignitate. ibi. aptum ē illico os ei⁹. De pri-mo oꝛ. Elyzabeth impletuz est tēp⁹ pariēdi. Erat illa elyzabeth q̄ erat sterilis. vt oꝛ Luc̄. j. Dixit nāq̄ angel⁹ ane ꝛc. ¶ Oꝛ deus aliq̄n claudit vter alicui⁹. hoc ideo facit vt mirabili⁹ denuo aperiat ꝛ nō rone libidis esse q̄ nascit. ꝫ hoc magis diui ni mūeris foꝛe cognoscaī. oēs em̄ quos ex mulie-

ribus sterilibus recitat scriptura natos excellẽtes pueri legũtur. vt ysaac ex sara sterili ad nouagesimũ annũ cui repromissa erat oim gentiũ bñdictio Rachel sterilis genuit ioseph dñm totius egypti. ds fortior samsone. sanctior samuele. z tñ hỹ oẽs mres steriles habuerũt. z sic nr pfonus sanct⁹ iohãnes. Symon de cassia. Natura deficit in pentibus vt p nature legez nõ possent generare. sed ex gra coopante spẽali. Ideo pmẽorat euãgelista dicens. Impletũ est. Subdit. pepit filium. non quẽ cũq; fz magnũ gra z viutib⁹. Iõ ber ñ. in fmõe hodierno dicit. Hodie illuxit insignis. z tãto ceteris sanctior. qnto sanctior ẽ hoiem terrꝫ effudit. hodie natus est xpi psanguine⁹ sponsi amicus. De quo elyzabeth impletũ est tẽp⁹ partẽdi. Ista beata elyzabeth pepit fm legem mrimonij cũ dolore Joh. xvj. Mulier cũ parit tristiciaz hz ¶ Diceres. Nũquid iste dolor mulieri ẽ meritorius. cũ dolor partus est ppter penã peccati introducti⁹. vt dixit dñs eue Gen. iij. Multiplicabo erũnas tuas. z sic est necessitatis. nõ ista que sunt necessaria p se nõ sunt meritoria. qr oẽ meritũ hz esse volũtarium vt dic̃ bernardus de gra z libero arbitrio. Rñdet Chrisk. sup matheũ. De necessitate põt fieri virtus cũ patiẽter tolerak. z sic mulier patiẽter tolerans dolorẽ ppter hoc q omipotens ds p peccatis introduxit. volens in hoc satisfacere diuine volũtati z ordinatõi indubitank merek in dolore part⁹. sicut q̃ viuit de labore manuũ suarũ merek in hoc volens satisfacere statuto dei. qr imposuit ds filijs ade dicẽs. In sudore vultus tui ꝛc. ps. cxxvij. Labores manuũ tuarum qr manducabis ꝛc. Jõ. j. Thim. ij. Saluak mulier p generatõem filiorũ. si pseuerauerit in fide z dilectõne. ¶ Diceres. q̃d faciet mulier sterilis cui nõ incũbit onus partus. Rñdetur q illud fecit anna. j. Reg. j. Ubi felix anna lachrymas fundebat coram dño vt cõciperet z pareret fructum in dei laudẽ. z factum est Sikr rebecca que fuit infecũda. q̃ ex oronibus cõcepit z pepit. ¶ Diceres. q̃d faciet mulier q̃ etiam fusis lachrymis z p oratõem nõ pót hre prolem. Rñdetur q hz intẽdere fructibus spũalibus. que sunt bona opa. qui fructus spũales sunt deo magis placidi q̃ carnales. vt ait aug⁹. Qr maria felicius pcepit christum mẽte q̃ ventre. Dipotẽs ds forte disposuit. vt mulier ua esset disposita ad vitam altiorẽ abstulit ei fructum carnalẽ vt occupetur circa ista que dei sunt. ppter quod vginitas z viduitas pferũtur mrimonio. qr versank z occupank circa magis bona. j. Cor. vij. Mulier innupta z virgo cogitet que dñi sunt. vt sit sancta spiritu z corpe. que aũt nupta cogitet que sunt mundi z quõ viro placeat. ideo aplus ibidẽ. Beatior erit si sic pmanserit. Subdit. audierũt vicini. i. isti qui erant cohabitãtes. z cognati. i. qui erãt ex eius cõsanguinitate. qr magnificauit dñs miscdiam suaz cum illa. i. mgnã miscdiam fecit. s. auferẽdo sterilitatis obprobriũ. dando ei tantũ z talẽ filium.

Q ¶ Nota i hac natiuitate sctus iohes habuit q̃ druplicẽ prerogatiuã cõtra q̃tuor defectus seu incõmoda q̃ habet q̃libet mortalis in sua natiuitate ¶ Prim⁹ defect⁹ est q̃ q̃libet peccator imũdus nascik. quia i peccatis vt dic̃ Job. Nemo mũdus a sorde. nec infans vni⁹ diei cui⁹ vita sup terram. ad Eph. ij. Oẽs nascimur filij ire. Hãc iram ostẽdit dñs i pueris q̃ sine baptismo morũtur. qr priuank eius visione. eo q̃ in pctis sunt cõcepti z nascũtur. Hũc defectum non habuit sctus iohes. qr sctus nat⁹ ẽ. qr sctificat⁹ in vtero. vt pdixit angel⁹. Luc. j. Replebik spũsancto adhuc ex vtero mris sue. ¶ Scdus defectus. qr nascik stultus z ignar⁹ boni z mali. Prouer. xxij. Stultitia colligata est in corde pueri. vt ptz ad oculuz. qr puer p pomo daret puerilã. Ab isto imunis fuit iohes. O quãte sapie. i vtero matris existens xpm z mrem eius cognouit z xpm sue mri indicauit. Et i vtero in p phetam vnctus. Aug⁹. Celũ z terram nõdum viderat. z dñm celi z terre cognouit. Et ante fuit sue mris mgr q̃ eius fil⁹. z prius ipam docuit q̃ ipa euz lactauit. ¶ Terci⁹ defectus. qr debilis z infirmus nascik z se i nullo iuuare põt. Hui⁹ exẽpluz habem⁹ in dauid cũ pugnatur⁹ esset cum Golia. dixit ei saul. non vales resistere philisteo. nec pugre aduersus eũ. qr puer es. j. Reg. xvij. Cõtra hũc defectum natus ẽ iohes puer fortis. Hñ canit ecclesia. Intra deserti teneris sub annis ciuiũ turmas fugiens petisti ꝛc. ¶ Quart⁹ defectus. qr tristis z flens nascik. Et ista ẽ cõis cãtilena oim. Beatus iohes nõdum natus gaudisus ẽ z exultauit. Hñ dixit mater eius ad brãm vginẽ Luc. j. Exq̃ facta ẽ vox salutatõnis tue in auribus meis. exultauit infans in vtero meo. Ipe nanq; ẽ scdus ysaac qui interptatur risus. Hñ poterat dicere mr. Risum fecit mihi dñs Gen. xxj. ideo dik in textu. Cõgratulabank ei fm q̃ angelus pdixit. z multi i natiuitate eius gaudebũt. Sz fm aplm ad Ro. xv. Quecũq; scripta sunt ad nram doctrinam scripta sunt. In verbis istis informamur q̃ debem⁹ gaudere de bonis proximorz. Roma. xij. Gaudete cũ gaudẽtibus. quod nõ factũt odiosi. qui tristantur de bono proximorz. Augustin⁹. Inuidia ẽ dolor felicitatis aliene. Inuidi de aliena miseria exultãt. z de alieno gaudio tristank. z hoc fm nycolaũ de lyra sup Canonica beati iohãnis. Frequenter inuidia pringit in hoibus eiusdẽ status seu artificij. vt i collegijs. z cõuẽtib⁹. mercatorib⁹. aut alijs equalibus. ¶ Diceres. vnde surgit hoc. Dicit Gregorius. v. moral. exponens illud Job. v. Parnulum occidit inuidia. Inuidere non possumus nisi eis quos nobis in aliquo meliores putamus. Parnulus est. quia ipe testimoniũ perhibet q̃ minor sit ei cuius inuidia torquek. z sic antiquus hostis amissa beatitudine minorem se cognouit. z sic cayn despectu suo sacrificio inuidebat fratri. z sic esau benedictõne perdita. Et licet per oẽ vicium q̃ perpetrak humano corde diabolicum virus infunditur. signãter in isto Hab. ij. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarum. Nam cum deuictũ cor linoris putredo corrumpit ipa exteriora iudicant. color pallore afficitur. oculi deprimũtur. mẽs accenditur. Et factum est die octauo venerũt circũcidere puerum z vocauerũt nomine patris sui zachariam. Lyra. quia talis consuetudo fuit apud antiquos. signanter

potentes. Et ait mater. nequaq̃. ꝫ vocabit̃ iohes ¶ Johānes ē nomē valde gratiosum. ideo excreuit in ap̄latu vltra numer̄ viceſimū. qđ non legitur de alijs noib⁹ ap̄licis. q; tm̄ martin⁹ q̄ntus. Bonifacius octau⁹. Gregorius duodecim⁹. ꝫ iohes viceſimus ſecūdus. vt ꝺr glo. clementina ꝛ. Hñ ꝫ nomē cōpetit btō iohānī. q; iohānes ꝺr in q̄ ē gr̄a Sctūs Tho. de articul' fidei ꝺr. Johannes fuit in vtero ſctificat⁹ btā virgo maria ꝛ xp̄s. Sctificatio iohānis ꝓſiſtebat in iſto. q; fuit mūdat⁹ ab oi peccato originali. ꝛ p̄ſtitū ſibi fuit nō peccare mortaliter ꝫ venialit̃. Btā autē virgo ita ſctificata q; nec mortal'r nec venialit̃ peccare potuit. Nā peccatū veniale oriť q; appetit⁹ ſenſitiu⁹ nō totalit̃ ſubijcit rōni quim interdū moueat p̄ter rōnē vel ꝺ rōnem ꝫ in btā virgine totalit̃ ſubiect⁹ fuit rōni p̄ virtutē gr̄e ſcificantis ipſam q; nūq̃ cōtra rōnē moueret Innuebāt p̄ri quē velit vocare eū p̄ ſigna viſibilia. q; nō ſolū erat mut⁹. ꝫ etiā ſurdus. ideo poſtulans pugillarē ſcripſit. Johānes eſt nomen eius. q. ꝺ. non ꝓpono ſibi. ꝫ ꝓpoſitū eſt ei a ꝺeo. nō tenet nomē de terris. ꝫ de celis. iohānes eſt nomē eius Iſta verba tractat Hugo de ſctō victo. Puer vocatur iohānes ꝛ naſcit̃ de p̄ie muto. Et ſic gr̄a dei naſcit̃ q̄n ſum⁹ muti ſilentiū mētis tenētes. Sap. xviij. Dū mediū ſilentiū tenerēt oia. oipotens ſermo tuus de regalib⁹ ſedib⁹ venit. Silentiū mētis eſt trāquillitas cordis ab oi euagatōe mētis libera. Et iſta natiuitas gr̄e ē nobis valde neceſſaria. q; eſt arra future gl'ie. Ro. vj. Ḡra dei vita eterna Johes eſt nomē ei⁹. Symon de caſſia. O magnū nomen qđ p̄ri reſtituit vocē. gaudiū vicinis. pp'lo ſacerdotē. Hoc ē factū ad p̄ſagiū futuro ꝛ. q; ſola gr̄a miracl'a opat̃ ſola gr̄a ad dicēdū vitatē ligua ſac̃ diſſertas. ¶ Et b̄n ꝓueniebat ei ꝫ nomē i q̄ ē gr̄a. Pro ꝫpʰ plenitudinē diuīe gr̄e. Lu. j. Spū ſctō replebit̃ ab vtero. De hieremia legit̃ q; ſcificat⁹ ē de iobe q; ſpūſctō replet⁹ ē. ſctificatio mūdatione ſignificat. repletio inū datione. Mirabile q; ap̄li q̄nq̃geſimo die a reſurrectōe hoc iohes i vtero ꝓſecut⁹ eſt. Scōo b̄n cōuenit ſibi hoc nomē ꝫpʰ xp̄s gr̄e. Matḥ. xj. Lex ꝛ ꝓphete vſq; ad iohannē. ex eo regnū dei euāgeliſabat̃. quia nūciauit xp̄m. Joh. j. Ḡra ꝛ veritas p ihm xp̄m facta eſt. Tercio ꝫpter excellentiā gr̄e quā p̄mus p̄dicauit. ſcz peccator̄ remiſſionē. gl'ie collationē. Matḥ. iij. Penitētiā agite ꝛc̄. Et mirati ſūt vniuerſi. ſcz de ꝓcordia p̄ris ꝛ mr̄is in noie iohis. ¶ Dixi ſcōo innuit mirādū ꝓdigiū de ei⁹ dignitate. ibi. aptū ē ilico os eius ꝛ lingua ꝛ b̄ndixit deū. [illegible] linguā ſoluit quā incredulitas ligau[illegible] ps. cxv. Credidi ꝫpter qđ locut⁹ ſū[illegible] ſuper oēs vicinos eor̄. ſcz adm[illegible] ⁹ ſic mirabilit̃ punituit zachariā ꝛ liberauit. Et ſup oīa montana iudee diuulgabant̃ verba hec q̄ſi facta inſolita. et poſuerūt oēs q̄ audierūt in corde ſuo. q; talia inſolita magis memorie cōmendantur. dicente⁹. Quis putas puer iſte erit. q̄ſi dicerent. ꝫ magnus ꝛ ſctūs. Herū. Nōne magnus ꝛ ſanctus quē p̄re oibus cōmēdauit dūs. Dicit em̄ apl's. ij. Chor̄. x. Non q̄ ſeip̄m cōmendat ille ꝓbatus eſt. ꝫ quē deus cōmendat. et ſicut iohānes noluit ſeipſum cōmendare. Joh. j. cū interrogaret a phariſeis an eſſet xp̄s. Ñdit. nō ſum. ſciuit em̄ ſcptū Prouer. xxvij. Laudet te os alienū ꝛ non tuum. ¶ Et ſic iohānes a triplicib⁹ hoib⁹ laudat⁹ ꝛ veneratus fuit. Primo ab herode malo. Marc. vj. Metuit herodes iohānē vt virū ſctm̄. Scōo a bonis. Matḥ. xxj. Oēs eū vt ꝓphetā habebāt. Tercio ab optimo. i. xp̄o. Matḥ. xj. Inť natos mulierum ꝛc̄. Iſta ē vera cōmēdatio q̄ fit a iudice vero de q̄ apl's. j. Chor̄. iij. Mihi p minimo ē vt a vobis iudicer. q̄ me iudicat dūs ē. Herū. Quid alieno vel mei ꝓtent⁹ ſum teſtimonio cū ſolius dei p̄ſentand⁹ ſum iudicio. Et ſic iohes vere iuſt⁹ quia a vero iudice laudat⁹. O renera iohānes ē a xp̄o laudatus. Johānes fuit lucerna ardens. Joh. v. Conſuetudo eſt ciuiū in ciuitatib⁹. q̄n vnus vult aliū in noctib⁹ tenebroſis viſitare facit parare lucernā. Et ſic xp̄s q̄ſi ciuis mūdi. ps. cxviij. Incola ego ſum in terra. volens viſitare humanū genus in nocte legis moſayce parauit lucernā. i. iohānē de quo ps. cxxxj. Parauī lucernā xp̄o meo. Primo ꝺr lucerna. q; lucerna lucet illis q̄ retro vadūt aliqui in manibus portāt ne offendant̃. ꝛ ſic btūs iohānes vita ꝛ doctrina luxit illis q̄ erant in tenebris peccator̄. Luce. iij. Facite dignos fruct⁹ penitentie. ideo Chryſ. in ſermone de iohāne. Johānes magiſterium vite. ſanctitatis forma. iuſticie norma. virginitatis ſpeculū. pudicitie titulus. caſtitatis exēplū. penitētie via. Scōo lucerna obſtructa eſt vndiq; et a ventis extingui nō p̄ot. ita btūs iohānes nō a ventis tribulationū. ideo figurat⁹ p̄ lapidē abeſton. de q̄ Solin⁹ in li. de mirabilib⁹ mūdi. Hñ q̄ ſemel accendit̃ extingui nō p̄ot. ſic iohānes Matḥ. xj. Quid exiſtis in deſertū videre arundinē a vento agitatā. Prouer. xxxj. Nō extinguetur in nocte lucerna eius. Tercio lucerna non habet lucē a ſeipſa. ꝫ mutuat aliunde. ꝛ ſic iohānes nō lucebat a ſeipſo. ꝫ a xp̄o. recte ſicut lucifer a ſole. ꝛ ſic iohes. Joh. j. Nō erat ille lux. ꝫ vt teſtimoniū ꝓhiberet de lumine. i. de xp̄o q̄ erat lux vera. Jōo q̄n venerūt ſacerdotes interrogātes an eſſet xp̄s. Ñdit. Ego ſū vox clamātis i deſerto. Joh. j. Hoc ē cōtra multos litteratos q̄ ſibi aſcribunt lumen intelligētie. qđ lumē a deo hūt ꝛ a ſeipſis eſtimant ſcire. vt Alan⁹. ideo ꝓuank lumine ſcie. Exemplū de alano doctore magno q̄ ſibi aſcripſit et ꝓdidit. humiliat⁹ recepit. Et ſicut iohannes ſe humiliauit. ſic ꝛ nos. Herū. in ſer. hodierno. Quid ē tot ꝛ tantis ꝓconijs iohānē extollē ſi ipm negligimus in moribus imitari. tales eſſem⁹ ſicut illi q̄ laudant pugillātes ꝛ pugnare nō audēt. Quarto ꝺr lucerna ꝫpʰ lucis obumbrationē. videm⁹ q̄n lucerna accendit̃. ſi maior apportat̃ illa obumbrat̃. ꝛ ſicut ſole oriente lucifer obumbrat̃. ſic de iohanne. Joh. iij. Illū oportet creſcē. me aūt minui. Item ardēs igne charitatis. vt dure ex charitate phariſeos corripet ꝛ herodē. Itē lucēs p̄ vitā iuſticie ꝛ veritatis. ¶ Nota iohānes poſt xp̄m ꝛ matrē ei⁹ p̄ cūctis mortalib⁹ maxima ꝓuilegia habuit. Primum eſt angelice miſſionis. q̄n ab eodē angelo a quo xp̄s fuit ꝓnūciat⁹. ſcz a gabriel. Scōm mirifice conceptionis. Erat enim in matre ſterilitas na

turalis.ꝛ tā in matre q̄ in p̄ie longeuitas.ꝑ qō filiū h̄ie nō poterāt fm naturā.Et illa duo impedimēta tangit euāgelista Luc.j. Non erat illis filius eo q̄ elizabeth erat sterilis ꝛ ambo ꝓcessissent in dieb⁹ suis.ꝛ tū potentia generādi in vtroq̄ reuixit virtute diuina.ideo ei⁹ cōceptio fuit miraculosa quodāmō.Tercio hz p̄uilegiū solēnis natiuitatis.De q̄ Luc.j. Multi in natiuitate ei⁹ gaudebunt. q̄ regina glie p̄s fuit. Et fm alios officio pietatis insistebat. rex ꝛ dns celi fuit in vtero virginis.Et ꝑter istas p̄rogatiuas singularis ꝛ solēnis ē ista natiuitas.Isaac q̄ angelū fuit nūciatus ꝛ a sterilib⁹ parentib⁹ natus.ꝫ nō in vtero sanctificatus.Samuel legit matris p̄cibus obtent⁹.ꝫ nō ab angelo annūciat⁹.Etiā legit de samsone q̄ fuit ab angelo nūciatus.ꝫ nō in vtero sctificat⁹.Et sic patēt p̄rogatiua scti iohis. Itē x̄ps cōmēdauit eū dicēs eū angelū. Matth.xj. Hic est de q̄ dictū est. Ego mitto angelū meū.scz ꝑter vitā angelicam. Ido canit eccl̄ia. O nimis felix meritisq̄ celsi nescius labē nīuei pudoris.Cryſ.Cōuersatio iohānis oim hoim vitā culpabilē fecit apparere. quēadmodū dū videris vestē candidā dicis satis pulcra est.quā si sup niuē locaueris sordida esse incipiet q̄pus fuit decora.ꝛ sic cōuersatio alio⁹ sctō⁹ respectu iohis. Quā nobis p̄stet iesus x̄ps.

Sermo.xciiij. Ad idem.

Iohannes est nomen eius. Luce.j. Legit in li.de ꝓprietatib⁹ rerū.Turtur ē auis casta q̄rens deserta ꝛ loca solitaria diligens.ꝛ fugit cōsortia. Hec auis aduentē vernali tpe q̄rula voce nūciat nouitatē tp̄is. Can.ij. Jam hyems transijt imber abijt ꝛ recessit.flores apparuerunt in terra nr̄a.q̄a vox turturis audita ē in terra nr̄a. Spūaliter.per turturē intelligit̄ btūs iohānes. Primo q̄ turtur est auis casta. Et sic btūs iohānes.q̄ ꝓpetuus vīgo.q̄ patet ex eo. q̄ vitauit oia q̄ solent ad libidinē incitare. quo⁹ sunt q̄tuo⁹.iuxta illud poete. Vestis pulcra.cib⁹ largus.octū q̄z somnus. Primo vestis pulcra. Matth.xj. Qui mollib⁹ vestiuntur ⁊c. Matth.iij. Johānes habebat vestimētū de pilis camelo⁹ q̄ sup nudo corpore portabat. Secundū ē cibus. Prouer.xxix. Qui delicate nutrit seruū suū sentit eū cōtumacē. Cib⁹ aūt iohis erāt locuste. Matth.iij. fm Chryſ. Locuste sunt volatilia mūda cocta in oleo pauperi ꝑbent victū. silr mel siluestre fuit ei⁹ cib⁹. q̄ fm Rabanū ꝛ sanctū Tho. de aq̄no folia sunt lara ꝛ rotūda lactei melleiq̄ coloris. Potus ei⁹ nō fuit vinū. Prouer.xx. Luxuriosa res vinū. Hiero. Dent vino estuās ⁊c Luc.j. Vinū ꝛ sicerā nō bibet.ꝫ pot⁹ ei⁹ fuit pura aq̄. vt canit eccl̄ia. Cui latex haustū satiata pastum mella locustis. Scōo auis ista fugit consortia.et sic btūs iohes.de q̄ canit hymn⁹. Antra deserti teneris sub ānis ciniū turmas fugiens petisti ⁊c. Chryſ. Cōuersatio iohis oim vitā hoim faciebat vitā culpabilē apparere quēadmodū si opposueris albā vestē iuxta niuē apparet sordida.licet nō sit. Sic sunt in cōpatione iohānis alij nati mulierū. Tercio in aduētu suo nouū tp̄s annunciat. Matth.iij. Pniam agite ⁊c. Matth.xj. Lex ꝛ ꝓphete vsq̄ ad iohānē. q̄ tp̄s gr̄e ab eo incipit.q̄ hz nomē a gr̄a. de q̄ thema. Johānes est nomen C Johānes interp̄tat gr̄a. si illa debet nasci in nobis.tūc respiciam⁹ quō iohānes nat⁹ est triplr. Nā natiuitas iohānis corporal' nō fuit naturalis tm̄.ꝫ etiā quodāmō supnatural' cooperatio.q̄ sterilitas ꝛ senectus. Spūaliter.ꝛ sic in nob. Zacharias memorās deū interp̄tat. Et significat illos q̄ h̄nt dei memoriā.ps.xxxviij. In meditatōe mea exardescet ignis.scz gr̄e. Hugo. Sicut ligna nutriunt ignē.sic meditationib⁹ ꝛ cogitationib⁹ nutrit gr̄a. Elizabeth interp̄tat dei mei saturitas.i.nō feruentius aliud desiderare ꝑter deū. Prouer.x. Egestatem opata ē man⁹ remissa.i.exile desiderū. Ps. lxxx. Tribuet eis fm desideria cordis eor. Ideo dictū ē Zacharie. Exaudita ē oīo tua. Sz in loco sctō ānunciat ad significādū illud.j. Chor.iij. Templum dei sctm̄ ē.q̄ estis vos. Leui.xj. Scti estote q̄m ego sctus sum. Sz vbi vixit iohānes.in solitudine.ꝛ sic dei gr̄a dū sum⁹ in gr̄a solitudinē quera mus. Herū. O aia mea esto sola vt soli illi seruies quē solū elegeris.fuge publicū.scias te h̄ie sponsum verecundū q̄ nō velit tibi exhibē suā p̄sentiā ceteris p̄tib⁹. Zach.ij. Fugite de medio babylonis.i.mūdi. Job.xvj. In mūdo p̄ſuram habebitis ꝫ quia solitudo ē ad colloquendū deo familiaris. Exo.iij. Pascente moyse oues i deserto apparuit ei dns i rubo ardēti loquēs sibi familiarit. Petr⁹ Damiani. Solitaria vita ē celestis doctrine scola diuinar⁹ artiū disciplina. Amb. Sola erat maria ꝛ loq̄bat cū angelo. Solus erat petr⁹ et totū orbē sacrandar⁹ genuū cognouit mysteria. p̄intelligo de solitudine mētis q̄ corporis.q̄ ista sine illa nō est vtil.ꝫ illa sine ista ad salutē sufficit. Auge.sup Exo. omel.iij. Relinquēdus ē mūdus si deo seruire volum⁹. relinquēd⁹ nō loco ꝫ aīo. xxiij.q.iij. c. Recedite. Et aug⁹. de verbis dñi. Recedite ꝛ īmūdū nolite tangē. nō cōtactu corpis ꝫ cordis. Sed heu aliq̄ nō sum⁹ i mūdo.ꝫ mūdus i eis.in his nō viuit iohes.i.gr̄a dei.ij. Chor.vj. Que ꝓportio iusti cū iniusto.aut q̄ p̄uenientia lucis ad tenebras Aug⁹. v. de ciui. dei. Merito deficit qui se separat a deo q̄ eū fecit. Idcirco iohānes fuit segregat⁹ p̄fio a mūdo.scōo a prauo cōsortio. Prouer.j. Fili ne ambules i semitis prauo⁹. Eccl̄i.xiij. Que cōiacatio sctī ad canē. Beda. meli⁹ ē malo⁹ odiū q̄z consortium.ij. ad Chor.vj. Immūdū ne tetigeris. et Levi.xxij. Dis q̄ tetigerit īmundū. īmūdus erit. vel morticinū. Nige. sup Leui. Morticinū cōtingit q̄ in pctis [illegible]ruū seqūtur ꝛ imitat. Eccl̄i.xiij Qui tetigerit p[illegible]ꝫnabit ab ea. Matth.v. Qui viderit mulierē [illegible]Beda. Jā tetigit cor ꝓpiscentie viciū ꝛ factū ē īmundū.ꝛ sic iohānes segregat⁹ fuit ab oib⁹ his vt deo soli seruiret ꝛ viuēt. Herū. in li.de diligēdo deū. Nō vīget.iusticia dictat. vt hō se totū illi tradat.a quo totū se habet. Et sic iohannes vt seruaret mundas manus quib⁹ christū tangeret ꝛ oculos q̄bus spūsanctū in colūbe specie videret.aures q̄bus patris vocē audiret mundum reliquit. Unde canit. Antra deserti ⁊c. Ambrosius. Non licet homini aliquo membro abuti

quia m embra nr̃a sunt sanctitatis instrumēta. ad Ro. vj. Exhibete mēbra vra seruire iusticie. Cryf. in quodā sermone bti iohānis dicit. Johānes est p̄inceps monachor̄. in heremo viuit. in heremo nutrit̄. in heremo expectat xp̄m. cui⁹ vita austera vestis hirsuta. cib⁹ locusta vel herba. potus aqua lect⁹ terra. inq̄linus bestia. ipse exul mūdi. heres paditi. j. Chor̄. xv. Gl̄ia dei sum ꝛc. Hugo ō clau stro aie. Fuge luge attende depcare. fuge mundū q̄ vanitas. luge pctū. q̄ iniq̄tas. attende carnem quia fragil̄. depcare deuz. quia ipse misericors est ꝛ tu miserabilis.

De sctis Petro ꝛ Paulo apl̄is. Sermo. xcv.

Ibi dabo claues re-

t gni celor̄. Matb. xvj. In sūma euan gelij duo innuunt. Primo pfessio eēne hereditatis in p̄ncipio. scōo collatio magne p̄ātʒ ibi. Tibi dabo claues. De p̄mo ōr. In illo tpe. scz cū iudei tēptauerūt ei⁹ diuinitatē. dicētes. Magi ster volum⁹ a te signū videre. ipse arguit eos dicēs. Generatio prava ꝛ adultera signuz petit. Chryf. sup Matb. Semp signū petere ꝛ querē est nunq̄ velle credē. Jōo ait discipulis. Cauete a fermēto phariseor̄. i. a falsa fide ꝛ doctrina eor̄. Et in illo tpe venit ihs in p̄tes cesaree philippi. ad differentiā alteri⁹ cesaree in palestina. Et ōr cesarea philippi. q̄ ampliauit eā philippus i honorē tyberij cesaris q̄ dedit ei quartā partē regni. vt ōt Joseph⁹ ꝛ Hiero. Ista ciuitas p̄ius dicebat lachis. ꝛ postea dan a filijs dan eā occupantib⁹. Judicū. xviij Et ibi habitabāt gentiles in finib⁹ eius. ¶ Et ex hoc q̄ pfessio ꝛ inq̄sitio fidei ibi facta ē ostendit fundatio eccl̄ie in fide gentiū. Interrogauit discipulos suos. Beda. Interrogauit nō q̄si nesciēs sciam de se vel alior̄. ꝛ vt pfessionē recte fidei discipulor̄ digna mercede remuneraret. ꝛ errorē hominū p̄ pfessionē discipulor̄ eliminaret. q̄ nō est picule sior̄ erroꝛ q̄ in fide. Aug⁹. de fide. Fides ē oīm bonor̄ fundamentū ꝛ hūane salutis initiū. sine qua ois labor vacuus ꝛc. Itē interrogauit fm Prige. ideo vt docemur scrutari q̄d alij sentiāt de nobis. vt si quid mali occasionē debem⁹ vitare. si q̄d boni debem⁹ amare. iuxta illud Ro. xij. Prouidentes bona nō tm̄ cor̄ deo ꝛ etiā cor̄ omnib⁹ hoibus. vt hī de pse. dis. j. Nobis non tm̄ pscia bona ē necessaria. ꝛ etiam fama. xj. q. iij. inter verba. Conscientia ē nobis necessaria. fama primis. Jōo Eccl̄i. xlij. Cura habe de bono noie. Ratio. Prouerb. xxij. Melius ē nomen bonū q̄ diuitie multe. Et dixit. Quē dicūt homines. i. turbe vulgares. nō quē me dicūt scribe ꝛ pharisei. Hō. Chryf. q̄a opinio scribar̄ erat mala ō xp̄o. Ex quo habem⁹ q̄ nō multū debem⁹ ponderare falsas opiniones malor̄ hoīm de nob. ꝛ pbor̄ ꝛ simpliciū. Aug⁹. de sctā viduitate. Si aliq̄d de nobis male credūt et fingūt ꝛ famā decolorāt. afferūt pscie solatiū et plenū gaudiū. eo q̄ merces ē tanq̄ stipendiū militātiū. Dicit em̄ apl̄s. ij. ad Chor̄. vj. Per gloriā et ignobilitatez. per infamiā ꝛ bonā famā. Catho. Cū recte vivas nō cures verba malor̄. Filiū hominis p̄ter matris sanctitatē. integritatē ꝛ virgini tatē ꝛc. At illi dixerunt. alij iohem baptistā. ꝛ hoc p̄ter eminentiā vite ꝛ sctitatē. Et sic errauit herodes. Marci. vj. Johānē decollaut. ꝛ ipse surrexit a mortuis. ideo opant̄ virtutes in eo. Alij helyā. p̄ē zeli veritatē. q̄ reprehēdit achab ꝛ iesabel. ꝛ sic xp̄s phariseos. Luc. vj. Ve vobis diuitib⁹. Alij hieremiam p̄ter pietatē exā planxit. Hiere. ix. Quis dabit oculi meis lachrymas. ꝛ sic xp̄s Marc. viij. Misereor super turbas. Et fleuit sup hierl̄m. Luce. xix. Aut vnū ex p̄phetis. p̄ sapie claritatē. vt vn⁹ surrexit vt heliseus q̄ habuit duplicē spm̄ helye. iiij. Reg̃. v. q̄ dixit ad iesi. Nōne erat cor meū in p̄senti q̄n reuersus ē naaman de curru suo in occursum tibi. Et sic xp̄s cognouit cogitatōes Mathei. ix. Vt q̄d cogitatʒ mala. Audita opinionē hominū. q̄rit ab eo de opione discipulor̄. Vos autē quē me esse dicitis. q. d. vos ad testimoniū p̄ordinati. Act. j. eritis m̄ testes. vobis datū ē nosse mysteriū regni. Matb. xiij. Vos estʒ lux mūdi. Mathei. v. Vos estis q̄b⁹ oia q̄ audiui nota feci. Joh. xv. Vos estis q̄ semp⁹ mecū fuistis. doctrinā audistis. mirabilia vidistis. Quē me ē dicitis. si alij errant. vos non debetis errare si vultis saluari. ad Heb. xj. Impossibile est sine fide placē deo. Joh. iij. Qui ē incredul⁹ filio nō hz vitā eternā. ꝛ ira dei manet sup eū. Aug⁹. Sine fide falsa est ois virtus etiā i optimis moꝛib⁹. Habacuc. ij. Just⁹ ex fide viuit. ad Heb. xj. Accedētē ad deū oportet credere. Cūdēs symon petr⁹ tāq̄ os ꝛ caput apl̄or̄ p̄ oib⁹ ad inuendū q̄ p̄lati debēt esse p̄mpti ad rūdendū de articul̄ fidei. vt p̄z i cañ. xxj. di. de q̄b⁹ in fine ōr Prelator̄ ē p̄firmare fidē subditor̄. ideo Inno. ꝛ hī. xxiij. q. j. q̄riens. Quotiēs rō fidei ventilat̄ ad petrū. i. ad romanā eccl̄iā referat̄ ꝛ nō ad laycos vt hī de hēticis. li. vj. quicūq̄. Inhibem⁹ vnicuiq̄ layce p̄sone de fide disputare. Itē innocētius de baptismo ꝛ ei⁹ affectu. cañ. maiores eccl̄ie. Maiores causas p̄sertim articulos fidei p̄tingentes ad petri sedē referēdas itelligik i eo q̄ petrus p̄ oib⁹ rūdit. ¶ Nota i multis inuenik̄ p̄mptitudo petri. Prio i abrenūciatōe seculi cū fratre suo. Mathei. iiij. At illi cōtinuo relictis rhetib⁹ secuti sunt eū. Scōo in fletu pcti. Luc. xx. Egressus foras flevit amare. Tercio in p̄ēptu ois piculi. Joh. vlti. Quia audiuit q̄ dñs adesset statim tunica succinxit se. Quarto in oblatōne tormēti. Matb. xxvj. Si mori oporteat me tecū. Quinto in sequela ad penā. Mat. xxvj. Petr⁹ seq̄bat a lōge. Sexto in defensione dñi. Mat. xxvj. Symō petrus eduxit gladiū. Septio in amore. Joh. vlti. Petre amas me. Octauo in veritatis fidei pfessione. sicut h̄ dixit petrus. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. ¶ Itē nota petrus habuit veritatē fidei triplicē. Primo integrā. scōo feruidā. tercio solidā. Primo integrā. quia vtrāq̄ naturā pfessus ē. scz diuinitatis ꝛ humanitatis cū dixit. Tu es xp̄s. in h̄ cōfitet̄ hūanā naturā. quia xp̄s interp̄tat̄ vnct⁹. Unde ps. xliij. Unxit te deus deus tuus. scz in regē ꝛ pontificē. Sz in hoc q̄ dixit. fili⁹ dei viui. confitet̄ diuinā naturam. Et dicit notanter viui fm Hieronimū. ad differentiā eor̄ qui putant̄ dij ꝛ mortui sunt. Ipse solus deus immortalis. Ezechielis. xviij. c. Viuo

ego dicit dñs. Origē. Ipe solus hz imortalitatē et est fons vite. Et sicut petrus habuit fidē integrā. sic z nos hīe debem⁹. qz ōt Athanasi⁹. Quā nisi quisq; integrā zc. absq; dubio ineternū pibit. Etiā debet esse integra. i. oplb⁹ approbata. Jaco. ij. Fides sine oplbus mortua ē. Hiero. Quid ꝓdest si impie agis q deū voce invocas quē oplb⁹ negas Ille vo credit q exercet opando qō credit. Isido. Btūs vir q recte credit. z credendo bñ viuit. Ideo ōt. Btūs es symon. i. obediens. nō petr⁹. i. cognoscens. qz cognitio fidei p se nō salvat. ꝟ obedientia opis. Greg. Cūc veracit fideles sum⁹. si qō vbis ꝓmittim⁹ oplbus adimplem⁹. ¶ Scdo habuit fidem feruidā. qz informatā charitate. Nā sm aug. Charitas ē forma fidei. Et in deū credē est credendo q amorē in deū ire. z ei q fidē formatā tanq; vltimo fini adherē. De q fide ōt Aug. Ille apō deū hz plus meritī q plus habuit de fide. Dñs Aug⁹. Nulle maiores diuitie. nulli honores. nulli thesauri maiores hui⁹ mūdi q; fides catholica. Et sic btūs petrus feruid⁹ fuit. qz oēs mīnas pncipum contēpsit. Act. v. Oportet magis obedire deo q hoibus. Ita erat dulcedo sue dilectionis. vt dicit Chrys. q nō minus dolores q; pmia diligebat. et cōtumelias z dolores reputauit delicias. ¶ Tercio habuit fidē solidā q; p xpo sniam mortis voluntarie tolerauit. De q Chrys. Ad tolerandū p xpo vulnera et mortis picula erat oi saxo durior. omi adamāte firmior. sic q; nulla res trāsitoria eū potuit amouē. de q Juuencus papa. z hī. xxiiij. q. ij. a recta. A recta fidei z apostolica tramite xpi nullā pturbationē licet recedē. Et aug⁹. de exercitu fran cox. et hī. xxij. q. viij. Omni timore postposito si qs p fidei veritate mortē celeste pmiū consequiē. Et sic btūs petrus. ideo cōmēdat eū dñs dicens. Btūs es symon bariona. Bariona interptat fili⁹ columbe. ¶ Itē colūba habet sex ꝓprietates laudabiles q; btō petro competūt. ¶ Primo cito domak. vt ōt Petrus de crescētia. Si ad columbā certis mēsibus ponak colūbas. vt in iulio. augusto z septēbri. citius domak. qz tunc faciliter pōt inuenire cibū in ꝓpinq. Sic btūs petrus vocatus a xpo faciliter domat⁹ erat iuxta mare cum ait. Venite post me. Et illi statim relictis rhetib⁹ zc. Mathei. iiij. Grego. Ad vni⁹ vocis iussionē petrus et andreas secuti sunt redēptorē. Sed heu aliqui dicunt cras cras. Talib⁹ dicet Prouer. j. Vocaui z vos renuistis. Jōo Ecclī. v. Ne tardes cōuerti ad dñm. ¶ Scdo parem valde diligit. z absq; eo volare nō consueuit. Et sic btūs petrus vt dicit Leo papa p dilectōne voluit scire traditorē. Aug⁹. Si sciuisset dentib⁹ eū discerpsisset. ideo ex dilectōne ait p ceteris. Si oporteat me mori tecū. Luc. xxij. Dñe paratus sum tecū in mortē et in carcerē ire. Hoc aūt nō impleuit. ꝟ negauit. vt verbū dei impleret. Sed tamē postea exiuit z fleuit amare. Et fuit ꝑmus in fletu. qz feruēter dilexit. ideo p alijs sibi datus fuit q; p vmbrā sanauit infirmos. Joh. vltio. Diligis me plus his. ¶ Tercio gemitū pro cantu habet qñ pullos vel parem pdit. Et sic beatus petrus post amissionē spiritualiū fructuum z xpi fleuit. De quo Egesippus papa. Quando petrus culpam negationis ad memoriaz reducebat vberrime lachrymas emittebat. z illud in consuetudinē duxit vt eius facies tota adusta credebat. Et clemens papa. Qñ audiuit in nocte gallicantum ad orationē surrexit z ad fletū. Et si ipse qui semel negauit. qd nos q; totiens ātiens peccam⁹. xj. q. iij. estimant. Quotiens qs moraliter peccat. totiens deū negat. Ideo docet flere. Amb. Abluete lachrymis. laua te fletib⁹. Nā sm aug⁹. in li. de pen. Lachryme sunt testes doloris z vere pnie. et q se lachrymans miserū fatek. illi deus miserek. et sic dicit Calixtus papa. Petrus lachrymis deleuit peccatū negationis. Et he fuerūt lachryme doloris. Itē habuit gemitū amoris. eo q; psentiā xpi post ascensionē nō tacuit. Ideo vt refert clemens papa in itinerario. quia semp in sinu suo sudariū portabat. quo crebre lachrymas tergebat. quādo dulcis locutiōis z pīsentie dñi erat memor p amoris dulcedine lachrymas non potuit continere.

¶ Quarto colūba habet ꝓprietatē alias ad rhete ducēdi. vt ōt mgr in ꝓprietatib⁹ rer. xij. li. q aliqñ colūba domak z ad deceptionē silvestriū iformak vt alijs se associet. z cū alijs in rhete vadat. Et sic btūs petrus domat⁹ erat a spūsctō in die penthecostes plen⁹ informat⁹ ad colūbas silvestres. i. infideles capiēdos. Jōo illis se sociauit qñ pdicauit z eos ad rhete fidei duxit. qz vt legit Actu. ij. vna vice tria milia ad fidē duxit. altera die q; quinq; milia ad rethe fidei pduxit. ¶ Vt aūt ad rhete xpi ducēt cū eis capt⁹ fuit ñ tm semel ꝟ pluries. Uno mō a theophilo pncipe antiochie vbi totā civitatem cepit. Alio mō ab herode agrippa. ꝟ angelus dñi liberauit eū. Tercio a nerone vt hodie. Et sic ad rhete fidei pduxit. pcessum z martinianū milites. q eū abire pmiserūt. Ultimo a militib⁹ z pfecto agrippe pīnatus. ita facē debēt pdicatores hodie. ¶ Quinto colūba est auis medicinalis. vt ōt Constanti⁹. quia hz sanguinē medicinalem. quia sanguis eiusdē sub dextera ala extractus z calide oculis instillat⁹ dolorē mitigat. Et sic btūs petrus medicus corporis z aie. Nā multis infirmis medelam corporis pstitit vmbra sui corporis. Act. v. z multo melior aīa xp medic⁹. Sequit. Rūdens ie sus ait. Btūs es symon bariona. nō petrus. qz petrus interptat cognoscēs. symō obediēs. qz cognitio fidei p se laudē nō habet. ꝟ obediētia et opa in charitate. Aug⁹. de vbis dñi. Nulle maiores diuitie. vrē in pīsenti sermone. Qm caro z sanguis nō revelauit tibi. Nicolaus de lyra. i. hō mortalis. de pse. dis. iiij. can. gra. Fides non est tm liberi arbitrij ꝟ donū dei. Sed pr me⁹ q; in celis ē. Math. xj Nemo novit filium nisi pr. Et ego dico tibi. qz tu es petr⁹. h mutat nomē. z sup hāc petrā. i. sup me. j. Chor. xj. Petra aūt erat xps. Nec petra est fundamentū fidei nre. De q. j. Chor. iij. Fundamentum nemo pōt aliud ponē pter illud qd positū est qd est xps. edificabo ecclesiā meā. z porte inferi. i. demones. heretici. tyranni. nō pualebūt aduersus eā. Mario. quia domus dei firmiter est edificata. Math. vij. Vir prudens edificat domū suam sup̄ firmā petram. i. xpm. vbi nec pluuia. id ē suggestiones demonū. nec flumina. i. hereticox con-

sortia. nec venti. i. tyranno⁹ ꝓsecutio possunt ꝓ̃ua lere. Greg. Occidi possunt. flecti nequeūt electi.

¶ Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter debilitatē impugnātis. Hiero. Debilis ē hostis ꝛc. Scō ꝓp fortitudinē auxiliantis. j. Regū. ij. Non est fortis vt deus nr̄. Tercio ꝓpter sollicitudinē custodientis. Isa. lxij. Sup muros tuos constitui custodes Ipsa est bethel. i. domus dei. sup quā iacob angelos dei vidit ascendētes⁊ descēdētes. Gen. xxviij ⁊ Isa. xxj. Custos q̄d nocte ꝛc. ad Ro. viij. Si deus ꝓ nobis q̄s ꝓtra nos ꝛc. Et tibi dabo claues regni celo⁹. tibi. q⁹ recepit ꝓ se ⁊ successorib⁹ suis. sicut ꝓfessio sua erat ⁊ etiā alio⁹. Claues regni celorum. i. eccl̄ie. quia ē cephas. i. caput. Ideo Aug⁹. sup iohānē. ⁊ hī. xxiij. q. j. q̄cūq;. vbi ō⁹. Petrus quādo claues suscepit ecclesiā sanctā significauit Hiero. Petrus singularit recepit vt nō oēs intelligant. q̄cunq; scz ab vnitate fidei se sepant. nec a pctis absoluunt. nec regnū celo⁹ ingredi pñt nec alios a pctis absoluere. ℟ Dicēs tū regnū celo⁹ apertū est in xp̄i passione. Apocal. iij. Vidi ostiū apertū in celo. Ñdet sctūs Tho. in. iij. dis. xviij. Claues accipiunt hic metaphorice. ad similitudinē clauiū materialiū. Sed he claues q̄ date sunt. sunt spūales⁊ dant p̄ sp̄m ad claudendū vel apiendū regnū celo⁹. ¶ Nota regnū celorum claudit dupl̄r. vniuersal̄r ⁊ ꝓticular̄t. Vniuersal̄r ⁊ toti generi humano. Et hoc dupl̄r. scz perpetue ⁊ tpaliter. Perpetue vt pueris descendentibus ad limbū. Contra hoc nulla clauis dat. quia ibi manebūt eternalit. Tēporalit ꝓpter pctm̄ ade. Contra hoc claues sunt soli date xp̄o. Isate. xxij. Dabo clauem domus dauid sup humerū eius. et Apoc. v. Nemo poterat aperire librū nisi agnus. Particularit etiā dupl̄r. ꝓpetua ⁊ tpalis. Perpetua vt pctm̄ mortale. q̄ in eo mort̄. Job. vij. Qui descendūt ad inferos nō reuertunt vltra in domū suā. Quedā ꝓticularis nō ꝓpetua. vt si q̄s peccat mortalit in p̄senti ⁊ demeret penā. Contra illam clausurā est duplex clauis. scz autoritatis. q̄ in solo deo est. q̄ aperit p gr̄e infusionē. Luce. v. Quis est q̄ peccata dimittit nisi solus deus. Sz alio mō administratiue. Et sic data ē clauis ꝓlatis ecclesie qui aperiunt p ministeriū sacramēto⁹ in q̄bus est virtus passionis xp̄i. ¶ Ad argumentū. Xp̄us in passione remouit clausurā p̄mā. scz generalē. tū adhuc q̄libet pōt sibi apponē clausurā ꝓticularē. Nota san. Tho. in. iij. li. dist. xviij. ¶ Claues sunt due. Prima potestas ligandi ⁊ soluēdi. Secunda discernēdi. vt scia q̄ est habitus acq̄sit⁹ vel infusus nō est clauis sed autoritas vtendi scia ad discernendū. Nā scia bene ē dispositio faciens ad bñ esse vt melius exeq̄tur officiū discernēdi. nā sicut in foro iudiciali duo actus req̄runt. Primo cām discernē. Scō sententiare. sic in foro penitentiali. Primo autoritas discernēdi ō⁹ clauis scientie. ℔ ꝓtās ligandi ō⁹ clauis potentie. De q̄ potentia subdit. Nōcunq; ligaueris ꝛc. scz claue nō errante celestis curie approbabit. Petrus de tharantasia. Hec apertio ⁊ ligatio fit tripl̄r. Primo q̄ ad culpā nō absoluēdo ab ea. Scō quo ad penā sensus ligādo tpali pena. Tercio q̄ ad penā ligando. scz suis excōicationis ¶ Dicēs. potest ne sacerdos vti virtute clauiū iuxta suā voluntatem. Ñdent doctores sup. iiij. dist. xviij. q⁹ sacerdos ligando ⁊ soluēdo opat vt minister dei et vt instrumentū nō mortuū. ℔ viuū. Sed ad ratā operā instrumēti req̄runt tria. Primū recta dispositio instrumēti. Scōm ē ꝓportio materie. Tercīū virtus motoris. Nā securis si nō sit acuta nō secabit. vel si nō hz materiā sibi ꝓportionatā. videlicet ligneā quia nō lapides. vel nō moueat ab aliq̄. Sic sil̄r in absolutione sacerdotis debet cōcurrere rectus vsus sue ptātis. ⁊ ꝓparatio suscipiētis. ⁊ virtus dei motoris. si vnū deficit frustrat effectus. Exq̄ p̄z q̄ incautū est hīe nō intelligentē cōfessorē vel sacerdotē q̄ scit int̄ pctm̄ mortale ⁊ veniale distinguere Et valde incauti sunt qui credūt se esse absolutos cum grauia cōfitent simplicib⁹. vti de vsuris ⁊ de rapinis dicētes. q̄d ad me ipse recepit ad se vel supra se. nō attendētes illud Matth. xv. Si cec⁹ ceco ducatū ꝓstat. ambo in foueā cadunt.

¶ Sermo. xcvj. ¶ Ad idem.

Tibi dabo claues regni celo⁹. Matth. xvj.

Nota m̄te sunt claues abiles ad portā regni reserandā Prima ē ecclesiastica ptās collata sacerdotali dignitati. ¶ Nota ista ptās clauiū extendit se ad multa. Primo ad pctō⁹ remissionē ⁊ retentionem. De q̄ Joh. xx. Accipite sp̄m sanctū. q⁹ remiseritis pctā remittunt eis. ⁊ q⁹ retinueritis retēta erūt. Dicēs. Luce. v. ō⁹. Quis ē q̄ pctā dimittit nisi solus de⁹. Ñdet q⁹ vtrūq; vez ē q⁹ de⁹ remittit ⁊ sacerdos. ℔ different. Ex pctō enī mortali tria incōmoda in hoie generant. Primū ē dei inimicicia. Aug⁹. Scio deū oi criminoso inimicū. Sap. xiij. Odio hz dñs ipios ⁊ ipietatē eo⁹. Scōm est deformis macula. q⁹ in aia pctōris imago ⁊ similitudo dei deturpat. Treñ. iiij. Denigrata ē super carbones facies eo⁹. s. aie. Tercīū ē reat⁹. i. obligatio ad penā eternā. q⁹ peccāt ꝛ deū eternū. Nō ista tria solus de⁹ virtute ꝓprīs remittit. solus enī remittit offensā. sol⁹ lauat maculā. sol⁹ dissoluit obligationē eternā. Ista tria figurant Lu. xv. i filio ꝓdigo. de q̄ tria dicūt. Primo q⁹ p̄ ipm amplexat⁹ et osculatus fuit. Scō q⁹ ipm stola indui fecit. Tercio q⁹ dixit. fili⁹ me⁹ mortu⁹ fuit ⁊ reuixit. Per primū q⁹ eū amplexat⁹ fuit dat intelligi q⁹ soli⁹ dei ē remittē pctā. de q̄ Ezech. xviij. Si auerterit se ipi⁹ ab ipietate sua. oīm iniq̄tatū nō recordabor. Per scōm q⁹ stolā induit ei dat intelligi q⁹ lauare maculā ⁊ decorare animā ē soli⁹ dei. ps. l. Lauab me ⁊ supniue dalbabor. Per tcīū q⁹ dixit. fili⁹ me⁹ fuit mortu⁹ ⁊ reuixit. dat intelligi q⁹ ei⁹ē remittē penā eternā. Isa. xliij. Ego sum q̄ deleo iniq̄tates. i. penas eternas iniq̄tatū. Sz q⁹ iustīcia dei nō patit vt remaneat aliq̄ malū ipunitū. vt ō⁹ aug⁹. tōo remanet obligat⁹ ad penā purgatorij. ¶ Sacerdos ār tria facit ex pte sui i absolutōe pctōris. Prio ipm absolutū eē dijudicat. ℔tūcūq; sit a deo absolut⁹ iteri⁹. p absoluto tū ñ recipit ab eccl̄ia militāte nisi ad arbitriū sacerdot⁹. Et figurat i ve. lege Leui. xiij. Quātūcūq; lepros⁹ eēt mūdat⁹ tū p mūdato

non recipiebat nisi indicio sacerdotis. Ideo dixit dñs leproso mūdato. Math. viij. Vade et ostende te sacerdotibus. Scdo ipm a pena purgatorij absolvit. et pena pñti satisfactoria ipm ligat. ita q si sufficiens fuerit alia pena purgatorij non sustinebit. Tercio qz de ipsa pena satisfactoria iniūcta siue iniūgenda partē relaxat. ij. Thoz. ij. Nā et ego qđ donavi si quid donavi ꝓpter vos in ꝑsona xpi Et illa sunt signata in resuscitatōe lazari. Joh. xj. Solus nāq xps resuscitavit eū a mortuis. Discipulis aūt tria cōmisit. Primo lapidē tollere. i. pena purgatorij in pena satisfactoriā cōmutare. Secundo lazarū solvere est peccatorē interius a deo absolutū ostendere. Tercio eū libere ꝓmittere abire est sufficienti pena iniūcta eū a pena purgatorij absolvere. qm si sufficienter cōpleverit illā. aliā penā purgatorij nō sustinebit. Et sic ꝑz qñ dñs ꝙ deus remittit pctm. intelligēdū est ad tria ꝑdicta. id est remittit offensā. lavat maculā. et dimittit penā eternā. Sed qñ dñ. sacerdos remittit pctm. hoc intelligit q ad alia tria. Primo absolutū esse dijudicat. Scdo penā purgatorij in satisfactoriā commutat. Tercio de ipsa pena satisfactoria partē relaxat. ¶ Scdo ista ptās se extendit ad iurisdictionē excōmunicādi et absolvendi. Et ꝫ innuit cū dr. Quocunq ligaveris sup terrā. Excōicatio agit i re qđ sonat in voce. quasi extra cōmunionē positio. Aug⁹. et hr. xj. q. iij. ois excōicatus sathane tradit. Ideo Greg. Onia excōicatōnis siue iusta siue iniusta semp ē timēda. Aug⁹. sup ps. cv. Qui iustus est et iniuste maledicit ꝓmiū illi reddit. et econverso. Rom. xiij. Qui ptāti resistit ꝛc. Chryſ. sup epistolā ad Heb. et hr. xv. q. iij. nemo. Nemo cōtēnat vincula ecclesiastica. qz nō est hō q ligat. ſ xps q hāc ptātē dedit. ¶ Tercio ista ptās extendit se ad indulgentiaꝝ largitionē. ℙ ¶ Quid sunt indulgentie. Ñdet q ē thesaurus ecclesie ꝓuenies ex passione xpi et meritis sctōꝝ et totiꝰ eccliē ex misericordia oipotentis dei. vt ptz de pe. et re. cū ex eo. c. ulti. li. vj. Justū thesauꝝ cōmisit dñs sedi apl̄ice Math. xvj. et hr de vsu pallij. ad honorē. et de pe. et re. ꝓsuluisti. Et dr thesaurꝰ quia nulla res charioꝝ ꝙ sanguis xpi effusus. de q ꝓmordie fluūt indulgentie. ¶ Dicēs. ꝙre deus ptātē dedit vicario suo dispensandi indulgētias. Ñdet Hostiē. Xps scit pctōres ꝑ fragilitate cito labiles in magna pctā. et anteq ꝑ vno pctō septē ānos iplerēt itez caderēt in multa. nisi gra dei eos ꝓseruaret. Et sic ꝑ satisfactione hic omissa relinquit pena purgatorij q ē gravis. Jdo motus miscdia ꝑ minoratōe illius pene relaxat grām quādā q fluit de merito sue passionis. ¶ Dicēs. qt requrunt ad obtinendas indulgentias. Ñdet sctūs Tho. qtuor. Primo ex pte dantis autoritas dispēsandi. Jdo epūs in aliena dyocesi nisi alter cōsentiret indulgētias dare non hz. ſ in sua tm. Et talis q plenissima ē in apostolico limitata ē in epīs. Et licet papa vel epūs sit i pecato mortali. nihilominꝰ hz autoritatē dispēsandi cuilibet fideli. qz pctm nō tollit vicariatū xpi. Nā licet petrus negavit. tñ adhuc mānsit xpi vicarius vt hr de pe. dis. xix. Cū tm. quia non ex merito ſ ex officio dispēsat. Scdo ex pte dantis causa rōnabilis requrit ꝙre dant. ſ. ad honorē dei et salutē ꝓximi Dicit sctūs Tho. sup. iiij. sen. dis. xx. Sicut thesaurus corporalis ꝓsuevit dari ꝓpter duo scz ꝓpē gloriam ꝓncipis vt facīt reges liberales. et ꝓpter vtilitatē cōmunitatis. Et sic thesaurus ecclesie datur ad honorē dei et vtilitatē ecclesie. scz ꝑ defensione ecclesie et fidei contra hereticos. ¶ Itē duo requruntur ex pte merentis et recipiētis. Primo q sit ꝓfessus et ꝑitus. i. in pnia et statu merendi. Scdo q faciat illud ꝓpē qđ dant indulgētie. Idcirco nō dant ꝑ sola volūtate. sed ꝑ effectu ꝓsequente voluntatē tñ hns voluntatē sine effectu habebit magnū ꝓmiū ꝓpter notabile ꝓpositū et augmentū contritionis. licet multū deleat. non tamē ꝑ modū indulgentie. ℙ ¶ Dicēs. an vnus alteri possit indulgentias ꝓmereri. Ñdet sctūs Tho. in. iiij. q non nisi ꝓcedat ex intentione dantis. Concordat Albertus. Similit de his in purgatorio directe eis non ꝓsunt. ſ indirecte ꝑ modū suffragij q̄cunq fecerit hoc vel hoc. ¶ Dicēs. vtrū sit vni sicut et alteri. Ñdet sctūs Tho. in. iiij. q sic. ꝯtū ad remissionem pene tpalis de ꝓpe vel longe venienti. ſ non ꝯtū ad acquisitionē ꝓmij essentialis. Nā ꝯtū vnꝰ habet maiorē devotionē et laborē et magis tribuit ſm hoc magꝫ mereꝫ. Et sic nō eqliter quo ad acq̄sitionē gr̄e et glie. hec sctūs Tho. Itē indulgētia sic diffinit. est remissio pene debite merito alieno suffragante. dispensata ex thesauro eccliē virtute clauiū ꝓuenies. Correlariū. non dat ꝑ pecunia ſ ꝑ dei honorificentia. nō fit obolor virtute sed clauiū ptāte. ¶ Scda clauis est pnia. Math. iij. Penitentiā agite ꝛc. Hec clauis aperuit latroni. marie magdalene et petro. O pnia que es sole splendidior. luna clarior. auro rutilantior. oīta ligata soluis. paradisum aperis. ¶ Tercia clauis ē sana doctrina. Apoca. iij. Lingue eoꝝ claues celi facte sunt. Et Luce. xj. Tulistis clauē scientie. Cum ista clave aperuit petrus vna die trib⁹ milib⁹ hominū postea q̄nq milib⁹ regnū celoꝝ. Et tales doctores lucebūt tanq stelle. Dan. xij. Qui ad iusticiā erudiunt multos erunt q̄si stelle in ꝓpetuas eternitates. Herū. Quantū q̄s edificaverit ex meritꝫ vite cū tot tantisq recipiet mercedē retributionis. Et quāto q̄s exemplū male ꝓversationis tribuit tanto magis punietꝫ. ¶ Quarta clauis est passio xpi. post lapsum ꝓmoꝝ parentū clausum erat celum. nullus paradisum intrare poterat. clamaverūt iusti Isa. lxiij. Vtinā dirūpes celū. David. ps. cxliij. Emitte manuz tuā ꝛc. qñ deus misereri voluit ait Isa. xxij. Dabo clauē domꝰ david sup humerꝫ eiꝰ Sic et nos assumamꝰ hāc clauē. i. xpi crucē in memoriā passionis. Nā dr Damascenꝰ. Crux xpi clauis paradisi. Greg. Crux xpi paradisum patefecit qđ ꝑ q̄nq milia ānoꝝ clausum fuit. Jdo ait salvator latroni Luc. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso ꝛc.

¶ De visitatione gloriose virginis Marie ad Elizabeth. ¶ Sermo. xcvij.

Benedicta tu in mulieribus. Luce primo. Philosophus primo de generatione. Cessante motu celi cessat generatio et corruptio in istis inferioribus.

Spūaliter. Per celū intelligit btā virgo maria ꝓpter situs altitudinē. Eccli.j. Altitudinē celi ꝙs mēsus ē. Et sic maria alta dignitate quā null⁹ exprimē valet. De q̄ Aug⁹. O ineffabilis laus marie, si oim nr̄m mēbra verterent in linguas &c. Secundo ꝓpter stellar̄ multitudinē. Gen. xv. Suspice in celū & numera stellas si potes. & sic virtutes & gr̄e marie. Hier̄. Quis virgo bñdicta lōgitudinē et latitudinē gr̄e tue valet inuestigare. Tercio ꝓpter claritatē. Anſ. Ea puritate nitebat q̄ maior sub deo intelligi neq̄t. Et si hoc celū nō moueret sua pietate. tūc cessaret generatio virtutū in nob. & pctōr̄ corruptio. i. remissio nō daret. De q̄ ignacius in epla ad btām virginē. Impossibile ē salua rī pctōrē nisi p tuū o virgo auxiliū & fauorē. Hoc figuratū ē. j. Reg̃. xxv. Nabal & omnis dom⁹ eius perijsset nisi abigail ꝓrexisset in occursum dauid & irā eius mitigasset. Spūaliter. Nabal stultus. i. pctōr quor̄ infinit⁹ē numer⁹. Eccls. j. Stultor̄ infinitus ē numer⁹. perijsset nisi abigail. i. maria indicis irā mitigassz. Cassiod. in lib. collationū. Tota salus hūani generis cōsistit in multitudine gr̄e marie & fauoris. q̄ abigail erat cōmēdata a dauid dicēs. Bñdicta tu que ꝓhibuisti me ne vlciscerer me manu mea. Et sic nos eā bñdicē & laudare debemus. Anſ. Omne bonū pditū in adā recupak p mariā. Ideo ōr thema. Bñdicta tu in mulieribꝰ

In summa euāgelij duo innuunt. Primo virginis salutatio cōmēdabilis. ibi. Exurgēs. Scōo subiungit ei⁹ exultatio admirabil'. ibi. magnificat. De primo ōr. In illo tpe scz cū maria cōsensum dedit ānunciationi angeli dī. Fiat mihi fm verbū tuū vt audiret de cognata elizabeth q̄ mensis sextus esset illi scz cōceptōis iohānis in vtero mr̄is. Tūc exurgēs maria a loco ꝓtēplationis. nō ꝓpt experi. vt fecerūt filij isr̄l Josue. ij. ad explorāduz terrā iericho. De q̄ Amb. Non q̄si incredula de oraculo. nec q̄si incerta de nuncio. nec q̄si dubitās de exēplo. ꝫ q̄si leta ꝓuoto. religiosa ꝓ officio. festina pre gaudio in montana abijt. scz a nazareth in hierusalē.

Primo vt cognate sue cōgauderet. q̄ tādiu sterilis erat. Et dixit Luc̄. j. sic fecit mihi dñs in diebꝰ in q̄bus respexit auferre opprobriū meū inter homines. Scōo vt seruitiū ei ipenderet. Joh. amb. ōr. Discite & vos mulieres sedulitatē quā pgnātibꝰ debetis exhibē cognatis. cū maria mr̄ dei non recordata tāte dignitatis a loco deuotōis & cōtēplationis surrexit. nō recordata vie asperitatē ad ministrandū cognate venit. Nota maria oi statui se cōformauit ad designādū cōitatē gr̄e. Nā sepe cōtingit q̄ actiui despiciūt ꝓtemplatōes tāq̄ ociosas. sicut martha cōquerēdo sup mariā sororē ei⁹. Luc̄. x. Dñe nō ē tibi cure q̄ soror mea relinq̄t me solā mīstrare. q. d. ipsa ociat & ego laboro. Sed est salubre ociū occupatio in deū p deiverbū. Symō de cassia. Nō gen⁹ armor̄ vtilius. quis limatior & splendidior gladius q̄ verbū dei. Nā ex pharetra cordis veniūt ignea tela. i. oīones deuote. Nā scribitur. ij. Parak. xx. Cū ignoram⁹ q̄d debeam⁹ agē. hoc solū residui habeamus vt oculos ad celū diri gam⁹. Itē cōtēplatiui despiciūt actiuos q̄ nimis sunt terreni & solliciti. ita q̄ nō pūt vacare consolationib⁹ diuinis. Cōtra tales loq̄tur Hier̄. ad frēs dei de monte in epla. Nolo vt arbitreris solū lucē deū nisi in cella tua. aut solitarior̄ deus tñ sit immo & oim. Idcirco btā virgo maria vt vtrūq̄ statum approbaret. ipsa vtrāq̄ vitā duxit. scz contēplatiuā & actiuā. Ipsa fuit ꝓtēplativa q̄ conseruabat oia verba. cōferēs ea in corde suo. Etiā activa exurgens abijt in montana ad seruiendū pgnate nobis in exēplū. q̄ ōt Amb. Maria vita oim nr̄m exēplar ē & disciplina.

Ideo sicut ipsa fuit activa & contēplativa. & sic nos. Nā sicut vita corporalis ꝓsistit in duob⁹. vt dicit phūs in de longitudine & brevitate vite. scz in labore et requie. nec valet vt hō semp existat in labore. q̄ vicit phūs. viij politicor̄. Dis laborans requie indiget. q̄ labor nimius causat defectū & senīū. vt pz de longitudine & brevitate vite. Semp etiā quiescere et ociari nō valet. q̄ causat pigriciā. Ñ ocia dant vicia. q̄ vtrūq̄ requirit. Spūaliter. Sic etiā ad vitā spūalez duo req̄runt. scz actio & ꝓtēplatio. Actio ad ministeriuz ꝓximi. Conteplatio ad dilectionē dei. Nā vt habet de abrenū. nisi cū prīdē. Contēplativa vita licet magis secura & suauis sit. tñ activa magis est fructifera. Ideo Hugo. Qui dulcedinē contēplationis gustare desiderat. necesse ē vt in actionibus se exerceat. & deniq̄ ad contēplatōnē se trāsferat. vt fecit maria q̄ fuit in contēplatōne. & deniq̄ se dedit ad actionē.

Pro quo sciendū tres sunt cause q̄bus hō a iocunda contēplatōne ad tēpus se separat. & ad activā vitam se trāffert. Primo ꝓpter lucrū animar̄. Hier̄. Sciens sponsa voluntatē sponsi zelantis animar̄ salutē. exit ad tēpus cū est necessariū ad opationē vt postea redeat ad ꝓtēplationē. Nā fm Chryſ. Inimicus ē veritatis q̄ crimen nō absorbet errātis. Ipse reatū incurrit dū alienis reatib⁹ tacet. Ñ habet de hereticis. q̄ alios. Qui alios ab errore nō revocat dū pōt. seipm errare demonstrat. Nā Ezech. iij. Si nō ānūciaueris nec locut⁹ fueris vt auertat a via sua impia. sanguinē eius de manu tua requirā. Nā talis reus ē mortis aie fratris sui. vt dicit Chryſ. Qui indigenti nō porrigit manū in auxiliū iniuriā facit manifeste. Latronū socius est q̄ vicini sui parīt infringi domū. Crudelis pastor erga gregē dū erroneā auē nō revocandū se exhibet. hec Chryſ. de quo etiā in can̄. lxxxiij. dist. error. Error cui nō resistitur approbat. Est nāq̄ valde placitū deo & salubre ꝓximo cōuertere peccatorē. vt dicit Grego. super Ezech. omel'. xij. Nullū oipotenti deo tale sacrificiū sicut zelus animar̄. Ideo Jac̄. v. Qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue saluabit animā eius a morte. Et hec ē ꝓma cā ꝓpostponēdi cōtēplationē. Secūa ꝓpter cōmune bonū vel officium. Nā cū ꝓlatus subditor̄ necessitati intēdere debet oportet obmittere contēplationē. Vel ecōuerso subditus ex obedientia ꝓlati. Ñ Grego. in quadā epla. Sunt nōnulli magnis muneribꝰ dotati. dū solitus contēplationis studij inardescunt parere vtilitati ꝓximor̄ refugiūt. hi ꝓcul tāto rei sunt quāto in publico ꝓdesse potuerunt & nō fecerunt. Ideo Innocētius tercius. & hī de abrenū. nisi cū ꝓdē. Facili⁹ indulget vt ascēdat monachus ad

plulatū q̄ plul ad monachatū. ¶ Tercia causa p̄termittēdi contēplationē est qñ more suo recedente sponso nō sentit aīa solitas cōsolationes. vadit em̄ z recedit sponsus p̄ suo velle. tūc aīa languet ex desiderio sponsi. z toto conatu revocat eū. Reuertere dilecte mi. si nō. tunc invocat angelos dicens. Adiuro vos filie hierl'm vt annūcietis dilecto. quia amore langueo. Si nō venit. aīa sciens voluntatē sponsi reducit se in actiuā vitam. vt sic fructificet sponso q̄scp̄ gr̄a redeat. Ezech. j. Animalia ibant z revertebant. scz de actione in contēplationē. Hugo. Qui cōtēplatōis dulcedinē desiderat. necesse est vt se in actione exerceat. Aug⁹. Impossibile ē ad gr̄ām cōtēplatōis pvenire. si nō pvenit in labore z actione. Nā hō haurire debet i actione qō effundat in p̄templatione. Ideo amb. dicit. Qui marie exoptat p̄miū imitet ei⁹ exemplū scz vt vadat de p̄templatione ad actionē z ecōuerso. Sunt nōnulli qui postq̄ cōplent horas mente distracta estimant se satisfecisse. Reuera non. Bern̄. Nulla vnq̄ seruū dei nec dies nec hora inveniat ociosum. Exemplū in maria q̄ exurgens. scz a cō tēplatione abiit in montana. scz in hierl'm cū festinatione. nō recordata vie asperitatē ¶ Primo festinavit p̄pter virginitatis pudorē. Amb. Discite virgines nō circūcursare p alienas edes. nō demorari in plateis. Bern̄. sup missus est. Solēt virgines que vere vg̃ines sunt pavere ad cuiuslibet viri aspectū scientes in vasis fictilib⁹ thesaur̄ portare p̄ciosum. Secō festinavit vt dicit Orige. vt sanctificaret iohannē iesus in vtero matris eius. Tercio festinavit. quia spūsancto repleta. Amb. Nescit tarda molimina spūssancti gr̄a. Quarto vt doceret nos spūaliter ad iohannē. i. ad gratiaz dei festinare. j. ad Thimo. iiij. Noli negligere gratiam que in te est. Eccl's. v. Ne dixeris cras cras. Bern̄. Qui hodie aptus nō es. forte cras mīn⁹ aptus eris. ¶ Nota circa ascensum quē fecit maria in montana ascendēdo signficat spūalis ascensus ad montē dñi. Bern̄. Non equa via hois. sed p̄ut spūs ei moderat. quia non tantū posset quis ascendē q̄n altius. Nam oia virtuosa opa habent modū. ꝫ charitas ē sine modo. Vñ Bern̄. de diligendo deū. Causa diligendi deū. deus est. ꝫ de⁹ est mod⁹ sine modo. sicut sine via nullus pvenit ꝛc. sic nec sine charitate ad deū ambulare quis possz ꝫ errare. Amb. Magna res amor. ꝫ sunt i eo gradus. Bern̄. Qui amat ardentius. pervenit citius. Hugo. Quantū potes tantū dilige. posse tuū nō solū via est. ꝫ mēsura tua. quantū plus amas. tantum plus habes. Bern̄. Quanto maior dilectio. tanto altior mentis ascensio. Subdit in textu. Et introivit in domū zacharie z salutavit elizabeth. ¶ Dicēs. quare maria nō salutavit p̄us virum elizabeth. scz zachariā. cū scribit. j. Cor. xj. Caput mulieris vir ē. Rūdet. Zacharias adhuc erat mutus. z nō decebat virgini cum viro muto signis se occupare. Amb. Venit maior ad minorez. mater dei ad matrē p̄phete. nō solū venit ꝫ salutavit. Ecce hūilitas. Aug⁹. Decet quāto virgo castior. tanto humilior. Ipsa erat in gr̄a hūilitatis in q̄ est p̄fessio castitatis. Ipsa humilitatē eandē vt ait ambrosius. quā angelo exhibuit hoibus exhibē etiauit. angelo dixit. Ecce ancilla dñi. homi exēplo et ope demonstravit. ¶ Dicēs. quib⁹ verbis eā salutavit. Rūdet fm Jordanū q̄ nō est scriptū verisimile. salutavit em̄ eam his verbis. Ave maria qō patet ex effectu. ¶ Dicēs cur maria nō manifestavit que ab angelo audivit. Rūdet Chrys. Non credebat posse fidē adhibere mirandis relatibus Sed ambrosi⁹ dicit. Nō maria occultavit. hoc elizabeth revelavit. Factū ē vt audivit salutationez marie elizabeth. exultavit infans i vtero ei⁹. Quare exultavit iohānes in vtero matris. quia iā sensit aduentū dñi. Ideo ōt Amb. Vocē p̄ior audivit elizabeth. ꝫ iohannes p̄ior gr̄ām sensit. Elizabeth aperuit aures nature. iohānes exultavit rōe mysterij. Ista cognovit cognatā. iohes vo xp̄m. Ibi verbū implet angelicū. implebitur spūsancto ex vtero matris sue. Orige. Non antea replet⁹ fuerat iohannes spūsancto donec assisteret q̄ xp̄m in vtero gerebat. Et seq̄tur in textu. Repleta est spūsancto elizabeth. scz p filiū. ꝫ filius p̄us repletus ē Dñ Orige. Prophetа acutius vidit parentē. z vidit qō verbis explicare nō poterat. salvavit in vtero miles. sensit nō palpebris ꝫ spiritu regē. Ideo Bern̄. A seculo nō est auditū q̄ exultavit quis in vtero matris. O felices matres. ꝫ feliciores nati. nō mirū q̄ iohānes exultavit. matres iunguntur amplexib⁹ venit ad oscula. felices vteri copulant. Regē q̄z et militē nisi duo parietes tenerrimi distinguunt. Et licet elizabeth erat repleta spūsancto cū maria. tñ maria p̄us ante conceptū xp̄i. ꝫ elizabeth post. ꝫ tñ repletio virginis fuit abūdantie longioris. q̄ de plenitudine eius oēs accepim⁹. vt ōt Bern̄. Ab ea p̄tōr accipit ventā. iust⁹ grām. trinitas gloriā. āgeli letitiā. filī⁹ dei nr̄e carnis substantiam. Attamē elizabeth sufficienē rarioris accepit gr̄ām q̄ nō potuit celare. vt impleret illō Matth. xij. Ex abundantia cordis os loquit̄. ¶ De q̄ subdit i textu. Exclamavit voce magna elizabeth dicit glosa. Voce magna clamavit. Primo quia magnalia vidit. scz deū p̄ceptū z hoiem. Secūdo quia vidit eā p̄cepisse in virginali castitate. vt p̄fessa ē. Luc. j. Fecit in magna q̄ potēs est. Tercio clamavit voce magna. q̄ habuit vocez magnā in vtero. De q̄ Job. j. Ego vox clamātis in deserto. Que vox insonuit i auribus p̄tōr. phariseor. penitentiū. z militū. Quarto clamavit voce magna. ꝫ est ex magna devotōe. Nā devotio ē clamor magn⁹. ita vt i celo audit. ita vt dicū ē moysi a dño. Quid clamas ad me. Exo. xiiij. cū tñ nō clamaret clamore oris. ꝫ desiderio cordis. Et sic Elizabeth clamās dixit. cōmēdādo bām vg̃inē. Bñdicta tu in mulieribus. i. sup oēs mulies. Et bñdicta ab angelo. q̄ ruinā angelicā repavit. Et etiā bñdicta est a mulie elizabeth. q̄ morte quā feia intulit ipa fugavit. Idcirco vbi angel⁹ salutationē angelicā dimisit. ibi elizabeth incepit dicēs. bñdicta tu in mulieribus. ōt Theophil⁹. Sūt q̄dā mulies bñdicte q̄ vg̃ines sunt z caste. q̄dā vo q̄ fecūde. ipsa aūt benedicta sup oēs mulies. q̄ vgo casta castissima et fecūda. licet em̄ xp̄m pepit. tñ vgo p̄mānsit incorrupta. Ideo merito possumus dicere benedicta.

Dicunt naturales q benedicta ē herba multū vtilis ⁊ multe vtutis. De ruffa eni legit q in q̄cūq; domo vel camera posita fuerit. ibi nec vmis venenosus nec serpens vel rana latere pōt ꝓpter eius odorē. Habet etiā hanc vtutē q potū corruptū reformat q̄ vtutez pdiderat si ei imponit. ⁊ si de ipso quis biberit rubeū ⁊ bonū colorē acquirit Spiritualr. Benedicta est virgo maria q̄ si imponitur in domo cordis. ibi nullus serpēs infernalis manebit. Unde Ambr. in li. pfationū. Ad inuocationē nois marie cūcta terrenꝝ ⁊ concio ptātis maligne. Marie eni pſentia mestimabilis infert demonib⁹ supplicia. Itē sicut benedicta ruffa reformat potū ⁊ statū pſtinū pbet. sic benedicta maria potū diuine gr̄e quē eua pdidit ipa restituit ⁊ reparauit. Cui angelus Lu. j. Inuenisti ei gr̄az apō dīm. De q̄ Hiero. in ſmone de assumptōe. Quicquid maledictōnis infusū ē p euā totū abstulit benedictio marie. Insup ⁊ gratiaz refudit xp̄i ortus quē p̄ius nō habuit ois mundus. Jō hec benedicta pducit nos ad bonū colorē. i. diuini lumis claritatē. De quo Matb. xiij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno pr̄is eorū. Et sicut hec herba p ceterꝝ habet b nomē. sic maria inter mlieres. vt de ea potest dici illud Judith. xiij. Benedicta es filia a domino deo excelso p oībus mulieribus sup terrā Et merito sup oēs mlieres bñdicta ꝓpter q̄tuor. Primo ꝓpter plenitudinē gr̄e. Scōo ꝓpter celsitudinē pſone. Tertio ꝓpter multitudinē miscōie Quarto ꝓpter altitudinē glorie. Dixi primo benedicta es sup oēs ꝓpter plenitudinē gr̄e. q̄ dicit Ber. O benedicta inuentrix gr̄e genitrix vite. p te habemus accessum ad dei filiū. benedicta es ꝓpt gr̄az cordis oꝛ ⁊ opis. Cordis. q̄ ei⁹ cor delicioſū sic gaudisus. Eccī. xl. Sic gaudisus i bñdictōe vbi diuerse spēs vtutū. ber. Vere gaudisus dei es maria q̄ mūdo lignū vite attulisti. de q̄ qui māducauerit viuet in eternū. Benedicta ꝓpter gr̄az oris. pō. xl iij. diffusa est gr̄a in labijs tuis. Nā deus accepta uit verba oris ei⁹. Ber. Cui placuisti in silētio magis placita es in verbo humilitatis. Ecce ancilla dñi. Verba hūilitatis. Vinū nō hūt. Verba benignitatis benedicta ꝓpter gratiā opis ⁊ ꝙuersationis. Hiero. Quicquid in maria gestū est totū puritas ⁊ sāctitas. totū gr̄a ⁊ vitas. totū miscōia ⁊ iusticia. Secūdo ꝓpter celsitudinē pſone. Ipa ei est illa de q̄ Ignacius in epla ad beatā virginem. impossibile ē aliquē saluari pctōrē o vgo nisi per tuū auxiliū ⁊ fauorē. Quia cassia. i li. collationū dicit. Tota salus humani generis pſistit in plenitudine gr̄e marie. Aug. Benedicta tu in mulieribus. q̄ vitā viris ⁊ mulieribus pepisti. Certō benedicta ꝓpter multitudinē miscōie. Bern. Quis miscōie tue o bñdicta latitudinē. altitudinē. ⁊ profunditatē poterit inuestigare. O revera bñdicta pro multiplici miscōia quā hō recipit ab ea. Primo p eā deus homi factus ē placabilis. Ipsa figuratur. j. Reg. xxv. p abigail. cū offensus dauid occidere voluit nabal. Abigail occurrēs placauit eū qui placatus dixit. Bñdictū eloquiū tuū. ⁊ benedicta tu q̄ phibuisti me ⁊c Spūalr nabal stult⁹ ē pctōr. Abigail maria q̄ interpratur exultatio pr̄is et significat mariā q̄ exultauit in deo. Illa placatā pr̄is. Ber. Nemo tā ydone⁹ q̄ gladiū dñi abijciat. irā placat. sicut tu benedicta amātissima. Idē Quis scit quotiēs irā refrigeras iudicz. Nā de⁹ de ea dixit illud pō. lv. Redemit in pace aiam meā ne cōmouear. Scōo p eā homo factus ē deo acceptabil. Unde Ber. O virgo bñdicta p te dat reis venia. egris medela. iustis gr̄a. angelis leticia. sāctis gl̄ia. Cui ꝓsonat Aug. dicēs. O virgo benedicta. p tuā benedictionē benedicit omis creatura. Benedicta p gram quā inueni sti. ꝓgratiuā quā meruisti. misericordiā quā peperisti. gloriā quā acq̄siuisti. sicut p te pticeps est nr̄e infirmitatz ⁊ miserie. ita per te nos faciet pticipes sue gl̄ie Quarto benedicta ꝓpter altitudinē gl̄ie. Dñs Ber. Sicut nō ē locus dignior in mūdo q̄z vbi xp̄s dei filius nouē mēsibus quieuit ita nō ē locus altior in celo vbi marie corpus quiescit. Jō Aug. Cantū thesauꝛ dignus est seruare celū q̄z terra. Tūc sbdit in textu. Et benedictus fructus vētris tui. ibi ponit et p q̄. Nota angelus ad vginē nō dixit. benedictus fructus ventris tui.. q̄ virgo nōdū concepat cū ea angel⁹ salutauit. Sz postea cū ꝓsensū dedit tūc elyzabeth percipiēs ipsā concepisse veꝛ deū ⁊ hominē addidit. Et benedictus fructus ventris tui. Hic ē fructus generosissimus. q̄ de vt ero ⁊ stirpe regali. Dñs ad Ro. j. Qui factus ē ei ex semie dauid sm carnē vt pmisit. p pō. cxxx. De fructu vētris tui ⁊c. O q̄z nobilis fructus q̄ eternalr natus ē de pr̄e tēporaliter de vgine. De q̄ Ber. O maria illi⁹ es mater cuius deus ē pr̄. ⁊ filius pr̄ne charitatis est corona tue vginitatis. qō ꝓphetauit Isa. liij. dic. Fructus terre sblimis erit in magnificēria. Gl̄ Itē hic est fruct⁹ delicioſissim⁹. Primo delicioſus i decore vñ pō. xliij. Speciosus forma p filijs hominū ad Heb. j. Qui cū sit splēdor gl̄ie ⁊c. ⁊ Salomō Sap. vij. Candor lucis eterne ⁊ speculū sine macl̄a. Scōo delicioſior i odore. Eccī. xxiij. Ego q̄si vitis fructificani suauitatē odoris. de q̄ Cañ. j. Curremus oēs in odore vnguētoꝝ tuoꝝ. vbi ber. Curremꝰ in odore miscōie sue. quia non despicit pctōres. nō spreuit publicanū. nō matheū nec zacheū. nec mulierē adulterā. Tertio delicioſissim⁹ in sapore. Can. j. Fructus eius dulcz gutturi meo Dicit nāq; Ber. Fructus quāto altior tanto dulcior. ⁊ q̄ tu solus altissimus iesu xp̄e. ḡ tu sol⁹ dulcissimus. Quarto ē fructus vtuosissim⁹. q̄ fruct⁹ salutis sine q̄ nō est salus. vt hr̄ Actu. iij. Non est nomē sb celo in q̄ oporteat saluari nisi in noie iesu xp̄i. Jō Anſ. Nō est salus in mūdo nisi quā peperit virgo. Et sic ipa est arbor salutaris que fructū portauit salutis. q̄ di. Bernhar. O vere plantatio celestis pretioſior sanctis. i. sanctorum vniuersis. Ideo exclamat Augu. dicens. Quid nos tantilli. quid actione pusilli mr̄is laudes tāte referam⁹ Et si oim nostrū mēbra verterenꝝ i linguas ei⁹ laudes enarrare nō sufficim⁹. Idcirco sciēdū q festū huius dignissime vginis pluries celebrat in anno trib⁹ de causis. Primo ꝓpter dei cōplacentiā. Nā licet placet deo laus alijs sanctis exhibita. pō. cl. Laudate dīm in sanctis eius. multo magis laus impensa sue beatissime genitrici. De

P

quo Hiero. de progatiuis marie. Magis remunerat de⁹ cultū q̄ mīi sue impēdit. q̄ q̄ cuilibz sctōrū ministrat. Scdo ꝓpter nr̄am indigētiā. vñ Hugo. Dignū ē vt quā tot vicibus inuocam⁹ vt eam p alijs sctis honorem⁹. nā ipa ē mediatrix īt nos t deū. De q̄ Sedulius. Scio q̄ dudū celestia t terrestria corruisset. si marie gr̄a ea nō sustētasset. Jō Hes. O būdicta mr̄ saluatoris. tu singul' p singul' necessitatib⁹ sbuenis. p diuersitate morboꝝ diuersas medicinas largiris. ¶ Tercio ꝓpt ipius excellentē dignitatē. Dic nāq̄ Hes. Quantā grām adepta est p cetis i terris. tantā t maiorē gl'iam obtinz in ce'. de q̄ Damas. Si eius gl'iam scribē volum⁹. deficiūt vba q̄bus expmē valeam⁹. Hāc gl'iam cognouit elizabeth. t admirans dixit. Vñ mihi h. vt mater dñi mei veniat ad me. q. d. Quo iure. q̄ iusticia. vel q̄bus meritz accidit q̄ mihi sterili t seni. et fm reputationem hoim mihi maledicte vt veniat mr̄ dñi mei ad me. s. mr̄ fecūda. mr̄ būdicta. q̄ ē plena gr̄a. q. d. Admiror de būilitate tue visitationis. Et merito admiror ꝓpt magnificentiaz tue vtutis q̄ apparet in te. Ecce em̄ vt facta ē vox salutatiōis tue i auribus meis. exultauit infans i gaudio i vtero meo. Dic glo. q̄ Jobes lingua non poterat. sed animo exultāti saluatorē salutauit. t sui p̄cursoris officiū inchoauit. ipa em̄ Elizabeth cognouit p spm̄ sctm̄ q̄ ista exultatio fuit ꝓpter p̄uiaz dñi in vtero vginis ꝓstituti. Et fuit q̄ddā miraculū diuinuz q̄ nō potuit fieri p naturā. Vñ Amb. Si tāta exultatio in ꝓcessu ꝑmo fuit ad salutationē marie vt exultaret infans in vtero. t repleta ē mr̄ infantis spū sctō. quātū putas vsum tāti tpis marie addidisse p sentiā. Cōsiderate charissimi q̄ magne vtutz ē marie salutatio q̄ marie ꝓfert gaudiū. ꝓfert t spm̄sanctū. ꝓfert t reuelationē diuinoꝝ secretoꝝ. ꝓfert t p phetie actū. Jō libēter debem⁹ ipam salutare ꝓpter resalutatiōis lucr̄. Idcirco q̄ voluerit habere spūssti gr̄az. hodie deuote saluter ipam.

¶ Sermo. xcviij. ¶ Ad idem

Respexit humilitatem

ancille sue Lu. j. Quis q̄libet q̄ vult i altū volare ꝑus se depmit deiñ se in altū relevat. ¶ Spūal'r. Sic q̄ esse vult altus t magn⁹ coꝝ dño. necesse est vt ꝑus se depmat humiliādo seip̄m. q̄ dic Greg. Nequaq̄ sequēs gl'ia būe exaltat. q̄ se bō būiliat. Figurat Hester. j. i vasti regia q̄ noluit se erga assuerū regē būiliare q̄ ñ potuit regnare. q̄ scribit Prouer. xxix. Hūilē spū suscipiet gl'ia. Hoc ꝓpendens btā vgo maria. tō se valde humiliauit. iuxta illud Eccli. iij. Quāto maior es humilia te in oibus. Ipa fuit magna. q̄ mater dei dña mundi. t regina angeloꝝ. Attamē dixit se ancillā. vbi Amb. Eandē humilitatē quā angelo exhibuit. hoibus exhibere curauit. in hoc q̄ cognate sue Elizabeth ministrare voluit. Dic Hes. Neq̄q̄ vltra omnes homies exaltata fuisset. nisi vltra omnes homines se humiliasset. Jō Aug. Facta ē humilitas marie scala celestis ꝑ quam deus descendit de celis ad terrā. Propter q̄ dicit Hes. Quid ergo tu dicis virgo superba. Maria oblita virginitate de sola gl'iat humilitate. dicens. Respexit humilitatē ancille sue. que sunt vba thematis. ¶ Ista est scda ps huius euangelij in qua innuit marie exultatio admirabilis. cum subdit in textu. ait maria. Magnificat anima mea dñm. Cōsuetudo erat in veteri lege q̄n deus mirabilia fecit tunc cōsueuerūt dicere cantica. Et plus potuit oibus virgo beatissima facere canticū magnificando dñm. Nam de q̄uoꝝ mulieribus legit̄ que fecerūt cantica. ¶ Prima fuit maria sororꝝ moysi in trāsitu maris rubri dicens. Cantemus dño. gl'iose em̄ est magnificatus. p̄iecit equū t ascensorē in mare. Exo. xv. Sz ista virgo amplius magnificare potuit. q̄ per eā velut p diuine claritatis stellā maris p̄fis vite transimus. Vñ Anf. in oronibus. Sicut omnis a te auersus necesse est vt intereat. ita ois ad te conuersus impossibile est vt peat. Nam ipa est scala celi. porta paradisi. Et sic p eā cunctis est clausa porta. sic p mariā cunctis patefacta. ¶ Scda mulier fuit delboza. Judicū. v. que cecinit canticū domino p victoria inimicoruz. s. q̄ sysare a iael occisus est. t iabin rex chanaan a facie isr'l humiliatus est. Jō delboza ait. Benedicite dño. Ego sum que canam t psallā deo meo isr'l. ꝗ hec virgo potuit amplius magnificare deū. q̄ ex ea natus est victor. q̄ ait Job. xvj. Confidite q̄ ego vici mūdū. De quo victore Isa. xix. Clamabunt ad dñm a facie tribulantis. t mittā eis saluatorē t ꝓpugnatorē qui liberet eos. Hic saluator t ꝓpugnator venit per mariam. Jō Anf. in oronibus. Quid digne referamus dei genitrici. ego captiuus eraz. p eius plem redēptus sum. pditus eram. p eius filiū inuentus sum mortuus erā. per eius partū viuificatus sum. exul erā t per el⁹ plē de miseria ad patriā reduct⁹ sum. ¶ Tercia mulier q̄ cecinit erat Judith. q̄ caput holofernis āputauit. t dixit Judith. xvj. Cātate dño in cymbalis. modulami illi psalmū nouū. exultate t inuocate nomē ei⁹. dñs ꝓterēs bella. dñs nomē illi. Sz hec vgo ampli⁹. q̄ ipa ꝓtriuit fpenz antiq̄ caput. q̄m in ea impletū ē q̄d dixerat dñs. Ipa cōteret caput tuū. Gen. iij. Amb. in fmone de natiuitate vginis Ipa caput ꝓtriuit in eo q̄ vginitatē sil' t būilitatē deo sctificauit. ¶ Quarta mulier Anna. j. Reg. ij. di. Exultauit cor meū in dño. ꝗ hec ampli⁹ potuit magnificare dñm q̄ suscepit fecūditatz p̄uilegiuz manēte vginitate. Anf. in oron⁹. Nūra res ois creatura a deo creata. t dei natura ex maria nata. Deus q̄ ois fec. ipe se ex maria fecit. Hes. Redemptur⁹ deus gen⁹ būanū vniuersuz p̄cū posuit i matrā. Jō Aug. Facta ē fecūda mr̄ in q̄ integritas virginitatz fuaret. Hes. in ser. de assumptōe. Nō natura nō habuit. vsus nescivit. rō ig̃rauit. mēs non capit. celū pauet. terra stupet. ois celestis creatura miratur. Hoc totū per gabrielem diuinitus ē marie nunciatum. Hiero. Sicut in compatione dei nemo bonus. ita in comparatione matris dei nulla inuenit perfecta virtus. Hoc ipa in spiritu cognoscens omnes vires in gratiaꝝ actionem t laudem dei expendit. vt dicit Origenes loquens in p sona marie. Magnificat anima mea dñm. q. d. tanto munere me dñs sublimauit. vt nullo lingue officio possuz explicare. ꝗ toto affectu interioꝝ t ex-

teriox virtū volo eius benignitatē ꝓplari. Sub anima comphendunt inferiores vires in ꝓpatiõe ad corpus. sub spū vires superiores q̄bus recipit supra se dulcedo ꝓemplationis. Jō dicit. Magnificat aia mea ꝛc. ¶ Nic magnificare ꝑm Basilū nō est idē qđ magnū facere. qz dñs non recipit augmentū nec decrementū. ꝫ est idē qđ magnū p̄dicare vel laudare siue ore siue ope. Jō Origenes Magnificat dñs. nō q vox hūana ei aliq̄d adiungat. ꝫ qz magnificat in nob dū aia nra q̄ ad imaginē dei facta est siue creata p iustitiā se xpo conformat q̄ est imago ꝑfis. ꝛ sic aia dñm magnificat qñ imago dei q̄ est in ipa magnificat. i. virtutū magnitudine magna efficit. sicut si imago depicta sit magna. dicim⁹ magnus Xpoferus siue magn⁹ petr⁹ Jō ipa inter oēs scōs est virtutū magnitudine maxima. Hiero. Si diligēter attēdis nihil cādoris ꝛ virtutis est qđ in ea nō resplēdeat. ꝛ in talibus deus magnificat. Sic nos magnificare debem⁹ deus in suis beneficijs. ¶ Primo būficia sibi attribuendo. Cassio. in ep̄la. Dis p̄fectus ad diuinax munera dei referēdus. qz nihil ꝓstat esse bonū nisi ab illo cognoscat esse collatū. Isa. xxvj. Omia opa nostra operatus es dñe. Qđ docet Aug. in ep̄la. In oibus actibus bonis da illi claritatē ꝛ humilitatem. .j. Chor. iiij. Quid habes qđ non accepisti. ¶ Secundo p ipis grās agēdo. xvj. q. j. reuera. Reuera homo de eo qđ possidet. ꝑmū grās deo agat q̄ cuncta largit Eccles. j. Ad locū vñ exeūt flumina illic reuert unt. i. dei beneficia reuertunt. s. p grāx actionem vt iterum fluāt. Cassio. Spem de futuris recipit q̄ de datis beneficijs gratias agit. Hek. in ep̄la ad hieremiā cancellariū. Nil gratius danti ab accipiēte pōt rependi q̄m si gratū habuerit qđ accepit Hz quidā sunt vt porci glādes comedentes. Ro. j Qui dū deū cognouerūt. nō sicut deū glificauerunt nec grās egerūt. Aug. Qđ deus dederat gratz. tulit ingratis. imo tales punit. iiij. Reg. xx. Ezechias egrotauit p ingratitudine. ¶ Tercio nos in eis exercitādo. dicēdo Math. xxv. Dñe q̄nq̄ talenta tradidisti mihi. ecce alia q̄nq̄ ꝛc. Jō Beda dic. Eius aia deū magnificat qui omnes interiores hominis sui affectus diuinis laudibus ac fuitijs mancipat eius spūs in deo exultat quem nil in terrenis libet nulla caducax rex affluētia emollit. nulla aduersitas frangit. Hz sola illius a quo sal⁹ sperat eterna memoria delectat. ió Hugo in tractatu de cantico bē ꝓginis. Duo ꝛ duo aia ꝛ spūs. aia magnificat. spūs exultat. Item duo. dñs ꝛ salutaris. verba duores vna. dñs potentiā notat. salutaris misericordiā Nā duo sunt q̄ beatox angelox ꝛ hoim spiritus i fonte sūmi boni eternā ꝓemplationē hauriūt. s. in cōprehēsibilis maiestas. ineffabilis bonitas. Primū generat castū timorē. altex dilectionē. p maiestate venerant deū. p bonitate amāt deū. ió legitur Tremunt potestates. Hugo. Hic tremor non est ꝓcussio trāquillitatis ꝫ incessabilis ꝛ vinifica intētio ppetue ꝓemplationis. Nā qz eū quē vident p̄fecte nunq̄ ꝓprehendere sufficiūt. ꝫ semp supra se conspiciūt. in quo quasi p admiratione vigilāt. ne in eo q̄ apprehenderēt vnq̄ torpescant. q̄nto ꝑspicatius intuent. tāto ardentius amāt qz ipm videre sape est. qz qđ videt dulcedo ē. Et reuera dulcedo. q̄to p̄fecti⁹ sentit. tāto desiderabilius appetit. Ad hāc lucē ꝓemplatiōis maria sblimata fuit q̄ celestis patrie dulcedinē in ꝑbis suis mirabilit expressit inquantū ineffabilr cōprehēdit. Nā aia ei⁹ magnificat dñm in ei⁹ incōprehēsibili maiestate. in ꝫ q spiritus exultat. in ꝫ eterne dulcedis gustū se p̄cepisse oñdit. q. di. Ego ex aia mea ꝛ spū meo. i. ex toto corde. tota volūtate laudo deū de saluatiōe quam de⁹ hūano generi p̄repauit. nūc video de me assumi qđ credo. p me debere offerri. iā video tps gre appropinq̄re. ꝛ ꝓmissus ꝑis ꝛ desiderū patx impleri. Jō pōt nos hortari p illō. ps. xxxiij. Magnificate dñz mecū. Hek. id ē magnitudinē dei mecū p̄dicate. magnificate mecū. qz carnē de me p vob assumpsit. magnificate mecū. qz sic de⁹ dilexit mūdū vt filiū daret vnigenitū. Magnificate mecum. qz ꝓprio filio suo nō pepcit de⁹. ꝫ p oibus tradidit illū. Jō Hek. exclamat dicēs. O ineffabilis ardor charitatis q̄s tāte pietatis diuitias nō obstupescat vt ex deo ante tpa nat⁹. nasceret p hoib⁹ in tempe Quis possit existimare vt portaret manib⁹ ꝗgines portator orb. panis angelox aleret. ꝗtus celox firmaret. vita angelox morer et. Magnificat i his aia marie dñm. magnificet ꝛ nra. de q̄ Hek. Animemur. gratulemur. amem⁹. laudem⁹. adorem⁹. gratias illi agam⁹. qm̄ p eandē redēptoris nri mortez de tenebris ad lucē. de morte ad vitā. de corruptiõe ad incorruptionē. de exilio ad patriaz. de luctu ad gaudiū. de terris ad celestia regna vocati sumus. Quecūq̄ igit aia in talibus fuerit incitamentz oc cupata. nil ꝓcupiscit terrenū. nil trāsitorīū. ꝫ mūd⁹ est ei carcer. celū habitatio. qm̄ tm illuz appetit q̄ sup oēs est. ꝛ dicet cū maria. Magnificat aia mea dñz. ꝛ exultauit spūs meus ꝛc. Dic Bern. Exultauit. i. extra oēm creaturā ꝛ extra seipam pre immēsitate gaudij saltauit. ac si diceret. Aia mea q̄ dñz magnificat non in quolibet alio. ꝫ in illo tm exultat quez amādo magnificat. nō in tpali ꝓspitate nec in mūdiali vanitate. sed in deo salutari meo. Phil. iiij. Gaudete i dño sp. Tūc sbūgit exultatiōis rō. vbi dr. Quia respexit hūilitatē ancille sue. Hugo. ac si dicēt. Merito in ipo exulto. qz eius dona ꝓpē ipz diligo ideo in ipso exulto. quia de eius gra exulto ¶ Notandū hoies vario mō exultāt. Primi exultāt neq̄ a deo neq̄ in deo. vt q̄ in carnis voluptate gaudēt ꝛ in pctis. De q̄bus Prouer. ij. Letātur cū malefecerint. ꝛ exultāt in reb⁹ pessimis. Isti nec a deo neq̄ in deo exultāt qz malū ē vñ exultāt. ꝛ deus malū nō fec. ꝛ malū culpe inducit mortē aie de q̄ Sap. j. De⁹ mortē non fec ꝫ impij. Et sic eox gaudiū nō est a deo nec in deo. qz sui gaudij finis i malignitate cōstituitur. sicut dicit Aug. Gaudet piscis cū videt escā. ꝫ bamū non cōsiderat. ꝫ cum educit de aqua torquent ei⁹ viscera. sic ē de peccatore. Dñ Aug. Seculi letitia est impunita nequitia. Et implebit in eis illud Job. xxj. Tenēt tympanū ꝛ cytharā. ducūt in bonis dies suos. ꝛ in pūcto ad infernū descendūt. de talib⁹ Lu. vj. dicit salnator. Ve vobis q̄ hic ridetis. qm̄ lugebitis ꝛ flebitis. ¶ Scōi exultāt a deo ꝫ nō in deo. vt q̄ acceptz donis dei grā abundant, ꝛ ea q̄ ꝓpter salutē aie data

Sā Margaretha

De visitatione Marie virginis

sūt ad carnis suauitatē ⁊ glām seculi conuertunt. acceptis donis dei letant ⁊ gaudent se hr̄e qō deꝰ ꝓtulit. ꝫ nō vtunt vt ad ipm possent ꝓgere. ꝫ vt alīs in gr̄e ꝓceptōe mōstrent amicti. Isti gaudēt a deo ꝫ nō in deo nec ꝓpter deū diligūt qō a deo p ceperūt. de tali gaudio dicit. Gre. in moral. Quot extra deū q̄rimꝰ gaudia. tot postmoduꝫ cogemur sentire tormēta. iuxta illud ꝛ̄poč. xviij. Quantuꝫ glorificauit se ⁊ in delicijs fuit. tātū date illi tormē tum ⁊ luctū. Cōnem assignat Gre. in omel. de vginibus. Nemo pōt hic gaudere cū seculo. ⁊ ibi re gnare cū xpo. ¶ Tercij exultāt a deo ⁊ i deo. Et sūt q̄ ꝓceptā gr̄am ad amorē dei ꝙuertūt in q̄ gaudēt. vnde Bern. in epla. Illud solū verū est gaudiū qō nō de creatura. ꝫ de creatore cōcipit. Hoc nō hāt impij. de q̄ Aug. x. cfessionū. vbi dicit. Est gaudiū qō nō dat impijs. gaudere a te. de te ⁊ in te ⁊ ꝓpter te. Iō sollicite ꝓsiderādū est dū mentez nr̄am aliq̄ letitia tangit videamus ne a malo orta. Et si a bo no orta ne ad malā intentiōez animū cōpellat. ꝫ q̄ in deo finaliꝫ psistat. ¶ Quale fuit gaudiū ma rie. cuiꝰ spūs exultauit in deo. eo q̄ respexit hūili tatē ancille sue. i. acceptauit. Naꝫ sic̄ p superbiā eue mors intrauit in mundū. sic̄ p hūilitatē marie vita reddit mundo. Hñ canit eccl̄ia. Mortē quā femi na intulit. femina fugauit. Iō data est nobis femi na ꝙ femina. dicit Bern. hūilis ꝙ superba Nam sic̄ p superbiā eue habuimus dānatiōis sentētiā. sic per hūilitatē marie saluatiōis gr̄am. Nā hūilitas ma rie ꝛm Bern. facta est porta paradisi. scala celi. Ideo Aug. Audeo dicere q̄ nec placuisset vginitas ma rie deo sine eius hūilitate. ꝓpter h̄ ides exclamans di. O beata hūilitas marie q̄ deū hoibꝰ pepit. vitā mortalibꝰ dedit. celos innouauit. aias liberauit. p pter qō licet habuit oēs vtutes. tñ solū memorat virtute hūilitatis dicēs. Respexit hūilita. ⁊c̄. qz illa gr̄am merek Isa. vl. Ad quē respiciā nisi ad hūilez quietū ⁊ tremētez ꝛmones meos. q̄lis fuit maria. qz deus hūilib⁹ dat gr̄am Jac̄. iij. ꝓpter qō dicit. Bern. Magna virt⁹ hūilitas cui facile se inclinat diuina maiestas. ꝓpter h̄ sibūgit di. Ex h̄ beatā me dicēt oēs generatiōes. Gre. Nō solū tu elizabeth ꝫ oēs generatiōes angelice⁊ humane. sicut iudei ⁊ gentiles me beatā dicēt. qz amissā beatitudinē oēs p fructū meivteri r̄cupabūt. Merito debemꝰ eā di cere beatā. Dicit nāq̄ Jobes de sc̄tō gemiuiano. Sicut sol ñ mittit radios suos sup terrā nisi p aerē sic̄ sol iusticie dñs deꝰ nr̄ nō mittit radios sue gr̄e nisi per mariam. Bern. Nihil nos habere voluit quod p marie manꝰ nō trāsijt. Iō merito eā beata dicēt oēs generatiōes. qz generauit hoibꝰ vitā. an gelis letitiā. iustis gl̄iaz. pc̄oribꝰ veniā. Iō subdit Fecit mihi magna q̄ potēs est. Reuera magna. ¶ Prio qz eaz in matrē elegit. q̄ est mr̄ creatoris saluatoris. redēptoris. ⁊ mr̄ dei. Hñ Hugo. Nihil vnq̄ fuit maiꝰ q̄ deus homo factꝰ est. Nā est ita magnū opꝰ dic̄ Amb. q̄ excedit humanū sensuz ⁊ intelligētiā. ⁊ q̄ nō pt capere rō ꝫ fidelis ꝓfessio. Iō Bern. O magna dignitas marie. facta est illiꝰ mr̄ cuiꝰ deus est pr̄. a seculo nō est auditū q̄ sublimi tas ⁊ vilitas ꝙuenirēt in vnū. Nil deo sblimius et limo villiꝰ. ⁊ tñ deꝰ descēdit in limū. qō mirat Isa. c. vl. di. Quis vnq̄ audiuit talia vel vidit huic sīle ¶ Secundo magna fecit ei qui potens est quia in singularem matrem eam dignificauit quia sola dō et mater. Unde Aug. Que virgo tam casta ⁊ esset virgo post partum. q̄ tam fecūda vt esset ⁊ mater. Iō Bern. Virginitatē mr̄e possidēt. nul vero gaudiū mr̄is hūs cū virginitatē pudore ꝫ ip sa sola. Nā dicit Amb. i exameron. Fenix est auis nō hūs parē. sic maria vt canit eccl̄ia. nec sīlez pri ma visa est nec hr̄e sequētē. ꝓpter qō dicit Chrys. ſmo. de annūciatione. Nil est in gl̄ia ꝓcedētiū oim memoria qb⁹ fec̄ dñs magna sic̄ marie. Nā ipsa fu it dō sine grauamie grauida. sine dolore puerpe ra. sol natꝰ de stella. pr̄ de filia. creatoꝛ de creatura. in ea impletū est illud. iij. Re. ij. Nō est sīle opꝰ fa crū in vniuersis regnis. Est em̄ opꝰ mirabile ⁊ sin gulare inter oia. et sup oia opa q̄ deus et homo in vnā cōuenerūt psonā. Iō dixit. Fecit mihi magna. Dicit Petrꝰ raven. O virgo maria matrē te fecit nō nā ꝫ gr̄a. i toto ꝓceptu tuo atq̄ partu aucta est puritas. roborata integritas et saluata virginitas. ⁊ h̄ erat opus spūssancti. vt dicit Aug. Qui scrip sit tabulas lapideas sine stilo ferreo. ipe grauauit virginem a spiritusancto q̄ fecit virgā aaron sine pluuia germinare ipse fecit mariā sine corruptiōe generare. ⁊ h̄ fuit magnū ¶ Tercio fecit ei magna qz magnam ptātem ei tradidit. Unde Ecc̄i. xxiiij. In hierusalē ptās mea. Reuera in hierusalē sursū ⁊ deorsum. hoc est in ecclesia triumphāti ⁊ militā ti hz ptātem. de quo Piero. Data est tibi ois ptās in celo ⁊ in terra. ⁊ q̄cūq̄ volueris im[illegible]etrare [illegible]re ris. vt canit eccl̄a. Audi nos. nā te filiꝰ nihil ne honorat. Ipsa est mr̄ salomonis cui dicebatur. iij. Reg. ij. Pete a me q̄d vis nō est phas vt auertā fa ciē meā a te. Iō Bern. Quid ꝓteris negare cui nō est negatū ¶ Theophilū de inferni fauc[illegible]renocare Iō h̄ dici cuilibet xp̄iāo qō āgelꝰ dixit agar Gen. xvj. Reuertere ad dñam tuā ⁊ hūiliare sb mānb⁹ eiꝰ ¶ Quarto magna fuitq̄ magnā gr̄am ei contulit. Hñ Prouer. vlti. mr̄e filie regū congregauerūt divi tias. s. gr̄e. qs tu sola supgressa es. vt hr̄ Ecc̄li. xxiij. In me ois gr̄a vie ⁊ vitatis. in me ois spēs vite ⁊ vtutiꝫ. q̄ potuit dicere illud Ecc̄li. xxiiij. Videte qz nō solū mihi laboraui. ꝫ oibꝰ exq̄rētibꝰ vitatez qz deꝰ gr̄am omni hoi necessaria infudit in mariā de q̄ Piero. Ceteris sctis p ptes gr̄a pstat. Marie vo tota se infudit. ⁊ ab ea in nos fluit vt dicit Ber. Si qs spei in nobis est. si q̄d salutis. si q̄d gr̄e ex ea nouimus redūdare. ꝓpt̄ qō sbdit Bern. Intuemi ni q̄to deuotiōis affectu eā volunt a nobis honora ri q̄ totiꝰ boni plenitudinē posuit i mariā. Iō oēs debemꝰ ad eā hr̄e recursū. eo q̄ dicit Chrys. Nemi nē repperi mēdicū q̄ se marie fecisset sedulū fuū. ꝓpter qō dicit Oseꝰ sup Can. Quos non saluat dei iusticia. saluat marie misericordia infinita ⁊c̄.

¶ De sancta Margaretha. ¶ Sermo xcix

QVeni spōsa mea veni co ronaberis. Can. iiij. In verb̄ ꝓmissis vo bat spōsus xp̄us sponsam suam ad duo Primo ad gratiā. Scōo ad gloriā. De primo dic Veni spōsa mea. ¶ Sponsus anime est xp̄s

De quo Osee.ij. Sponsabo te mihi in fide et misericordia. O mira dignatio quaz admirat Bern. O aia mea vñ. tibi hec gra vt dicerís sponsa xpi. et nō ex nostris meritis. sed ex flagrancia sue charitatis Bern. Quis digne cogitare poterit quāto affectu nos diligit. vt aiam nram in spōsaz eligit. Vt igit aia nra digne mereat dici dei spōsa p vnionez gre. Jō sciēdū xps spōsus q̄rit i spōsa sua mta. ¶ Primo pulcritudinis venustatē. sic xps puritatē ꝓscie Aug. de vginib⁹. Nō q̄rit de⁹ pulcrā carnē. ꝫ mētis puritatē. Jō. j. Thes. iiij. Hec est voluntas dei sanctificatō vra. Hugo. in lib. de bono ꝓsciētie. Deus q̄ amator est mūdicie cor pollutū peccatz nō pt inhabitare. Greg. sup Ezech. In omni tpe tacite dz hō ad ꝓsciam currere. Nam sm apl'm. ij. Chor j. Gl'ia nostra hec est testimoniū ꝓscie nre. non remittas te sup verba adulatoria hoim q̄ te dicūt bonū. xj. q. iij. interverba. Nō linguas hoim ꝫ ꝓscias curare debem⁹. Jō sic spōsa solet facie lauare et speculum inspicere. sic nos Hiere. xxxj. Statue tibi speculū ꝛc. Gre. Specula sunt dei mādata Isa. j. Lauamini mūdi estote. Isiō. Ablue te lachrymis lava te fletib⁹ ¶ Scōo sponsus requirit in sponsa disciplinē moralitatē. dz em esse in verbis morigerata. in opibus disciplinata. Amb. Custodi virgo vias tuas vt in vbis tuis nō delinq̄s. nā signū bonitatis est in corde disciplinate loq̄ Matth. xij. Ex abundātia cordis os loquit. nā virgo vel mlier q̄ turpia loquit' est malicie cordis signū. Aristo. iiij. etb. Qualis vnusq̄sq̄ est talia loq̄tur opaz et taliter vivit. Et sic mala locutio est bonoz moz corruptio. j. Cho. xv. Corrūpūt bonos mores colloq̄a prava. pō. xxxiij. Prohibe linguā tuā a malo et labia tua ne loquank dolū. Kō. Prone. xiij. Qui custodit os suū custodit aiaz suā et Prouer. xviij. Mors et vita in manib⁹ lingue. de q̄ Mat. xij. Ex vbis tuis dānaberis. ex vbis tuis iustificaberis. Jaco. iij. Qui in verbo nō offendit. ꝫ pfect⁹ est vir. Item dz esse disciplinata i moribus vt nullū scādaliset. Chrys. Omnia agam⁹ ne scādalisēt ꝓximus Mat. xviij. Ve illi p quē scandalū venit. et ad Thitū. ij. Oib⁹ ꝑbe te exēplū bonoz opez. de q̄ Mat. v. Sic luceat lux vra coꝝ hoibus vt videāt opa vestra bona. Nam sm Gre. sup Ezech. Qui in occulto bene vivit carbo est. qz mime ꝓficit alijs. ꝫ sibi ꝑsoluz. q̄ vero in publico lumē sanctitatis demōstrāt lāpas est. qz in se ardet et alijs lucet. qō collaudat Gre. x. moral. di. Nō arbitroz ꝓsilū melius q̄ ꝙ ꝓximuz exemplo doceas. Idē in omel. Karovnq̄ peccatores ad penitētiā redirēt si nulla essent bonoz exēpla q̄ coz mētes traherēt. ¶ Tercio spōsus querit divitiaz vbertatē. he divitie ꝓsistunt in virtutibus Vere divitie nō sunt opes sed virtutes interiores Sen. Nil virtute pstāti⁹. nil pulcrius. Richb. Anima virtutib⁹ plena est dei spōsa. trinitate cathedra Et virtutes interiores deo placētes inter ceteras ꝫ due. hūilitas et charitas. Nā q̄d pdest hre ꝓscie puritatē et disciplinē moralitatē sine hūilitate. Greg. Qui alias vtutes sine hūilitate ꝓgregat q̄si q̄ pulverez in vētum portat. Gre. viij. omel. sup Ezech. Nullus erit ante deū boni opis fructus ꝫ nō ꝓcedit ex radice hūiliatiōis. Superbia est oim vtutū inimica. Eccli. ix. Nag est potētia dei soli⁹. et ab hūilib⁹ honorat. Scda vt⁹ q̄ aiaz ditat et spōso xpo placabilē reddit ē charitas Aug. Charitas valet ad oia. sine q̄ nihil valēt oia. Quid castitas. puritas. disciplina moralitas sine charitate. nihil. Bern. in epla ad senonem. Castitas sine charitate est lāpas sine oleo. sbtrahe oleū lāpas nō lucet. tolle charitatē castitas nō placet deo. Quid em mai⁹ et ampli⁹ est q̄ spōsus q̄rit in spōsa q̄z charitas. Hilarius. Frustra erit añ deū ois opatio nisi soli deo impēdat dilectio. j. Cho. xiij. Si charitatē non habuero nihil sum. Jō hugo. Quātū potes tātum dilige. Bern. Mod⁹ diligēdi ē sine mō. Hāc habuit btā margaretha. Nā in ꝫ ꝓbat et⁹ dilectio. qz totū mūdū despexit. divitias. delectatōes et honores. Aug. Quā tū q̄s despicit ꝓpter deū. tātū diligit eū. Et sic ipsa. qz dic apl's. Charitas ñ q̄rit q̄ sua sunt. ꝫ q̄ibn xpi Et sic ipa pt dicere cū apl'o ad Phil. iij. Oia arbitrat⁹ sum vt stercora vt xp̄m lucrifacerē. ¶ Quarto spōsus q̄rit in sponsa sbiectōis et obedientie volūtatē. Et sic xps in aia Mat. xvj. Qui vult venire post me. abneget semetip̄m id est ꝓpriā voluntatē Eccli. xviij. A volūtate tua averte. Eusebi⁹ in epla Illo die bñ vixisti in q̄ volūtatē ꝓpriā abnegasti et desideriis restitisti. Bern. Quid odit deus aut q̄d punit nisi ꝓpriā volūtatē. Tolle ꝓpriā volūtatē. et infernus nō erit. Nil ardet i inferno nisi ꝓpria volūtas. dei volūtate ꝓtēpta. Jō hiero. Tātū virtutib⁹ adijcies q̄ntū volūtati ꝓprie sbtraxeris ¶ Quinto spōsus req̄rit in spōsa mēbroz sanitatē. vt nō sit languens nec clauda. Et ꝫ sanitas spōse attēdit in agilitate. qz signum pfecte sanitatis est agilitas. Et sic sponsa xpi dz esse agilis ad bona opa. Eccli. xxxj. In oibus opibus tuis esto velox. et Eccls. ix. Quēcūq̄ potest manus tua opari instāter fac. nō dicendo cras cras. habēdo volūtatem sine actiōe opis. Hiero. xlviij. Maledictus qui facit opus domini negligenter Et sic fecit beata margaretha. vt canit eccl'a. Ibat de virtute in virtutem ardenter sitiēs anime salutez. ¶ Sexto sponsus querit in sponsa fidelitatē. vt sit ei' ita fidelis in amore q̄ nulli placere desiderat nisi ei. et sic xps in ania. Bern. In omni tpe intende in deū ꝓpter deū Aug. Si quis aliquid operat vt terrenū cōmodum adipiscat. non erit coꝝ mūdū quod in terra volutat. j. ad Cho. x. Omnia quecunq̄ facitis ad gloriam dei dei facite. Et sic beata margaretha. Ideo est illa cui dictū est. veni coronaberis. apl's. ij. ad Thitū. ij. Nullus coronabit nisi qui legitime certaverit. Ipa certavit cōtra diabolū quez vicit. contra tyrannū olibrium quē supavit p constantiā. cōtra patrē cui nō cōsen sit. et cōtra totū mūdū quē ꝓtēpsit et supplantavit.

¶ Sermo c. ¶ Ad idem

O Quaz pulcra est casta generatio cū charitate. Sap. iiij. ¶ In vbis p̄missis duo innuūt. Primo mirat virginalez castitatē ibi. O q̄z pulcra. Secūdo hortat ad filialem charitatem. ibi. cū charitate. De primo dicit. O q̄z pulcra est casta generatō. ¶ Nota hoies solēt mirari tria. s. quod ratum. quod pulcrū. et qō magnū. Et sic sapiēs mirat vginalē castitate qua-

De visitatione Marie virginis

si.rarū. Nā fm cōmunē modū loquēdi triplex est gradus ṽginitatis. Primus est integritas carnis absq; omni experimēto veneree delectatōis.et illa cum sola est nō est virtus.nec de se meritoria.q; est dispositō corpis t naturalis cū in pueris inueniat vsu rōnis carētib⁹ immo est donū nature cū q̄ oēs nascimur. Secūdus grad⁹ est integritas carnis cū ꝓposito eandē seruādi ad rēpus t postea nubendi Et illud etiā nō est virt⁹ virginitat⁊.q̄uis tales fm vsuz vulgariū virgines dicant̄ soluz rōne corpalis integritatis. Terci⁹ gradus ē integritas carnis cū ꝓposito ꝓpetue seruādi incorruptiōz carnis t mētis.quā pri⁹ nūq̄ volūtarie amisit. Et illa ṽginitas ꝓsistit i circūstātijs debit⁊.t ē vt⁹ t act⁹ virtutis.t ē meritoria t deo accepta. Et q̄ sic sūt ṽgines sūt i scripturis mltipliciter cōmendate. Et dixi volūtarie. q; involūtarie quocūq; mō fieret decisio seminis per resolutiōez t p posse remitūt tūc nō amittit virginitas Aug. Reuera nō potest corrūpi nisi prius mens corrupta fuerit. Iō dixi requirit ꝓpositū ppetuū. q; hoc est formale t spūale Aug. Virginitas est in corpe corruptibili incorruptiōis ppetua meditatio. ¶ Quaz cū homo pdit materiale. ḥ est integritatē carnis cū ꝓposito t volūtarie. tūc virginitas est amissa et nūq̄ recupanda Hiero.ad eustochiū. Audēter loquor cū oia deus possit suscitare virginē nō potest nec recupare post ruinā.si fuerit materiali pdit formale. Cū em̄ ꝓponit aliq̄ operā dare veneri. tūc pdit virginitas mētis.t pōt recupari p pniam t resumptiōez p̄ioris ꝓpositi. vt si ṽgo ꝓponit corpe nubē.nō ē ṽgo mēte. ḥ si postea mutādo volūtatē deliberate ꝓponit ppetue abstinere.tūc reparata est virginitas cui debet aureola. Itē requirit q; sit ꝓpter deū. vt habeat ꝓpositū ppetuū ꝓpter deū.vt diuis reb⁹ possit vacare liber⁹ t sic placet deo. Et nō quū p̄miū merek apud deū q̄ ꝓpter deū carnis dulcedinē respuit quā mūd⁹ p magno ꝓcipiscit. Si aūt homo ꝓponeret continere,ꝓter verecundiā aut sanitatē aut libertatem ne oporteret subesse marito nō esset act⁹ vginitat⁊ q; tales sine ꝓstātia carēt debito fine. Idcirco ꝓpt deum dz fieri vt liber⁹ vacet deo.j.Cho.vij. Virgo cogitat que dñi sunt.vt sit sctā corpe et spū. q̄ nō pōt ita libere ꝓiugata facere.j.Cho.vij. Qui cū vxore est sollicit⁹ est t diuisus. q̄ nupta est cogitat que sunt mūdi t quō viro placeat. ¶ Querit vtrū virginitas sit p̄ferēda matrimonio. Nota vt dicit sctūs Tho.cōtra gentiles. Fuit hereſis q̄rūdam q ṽginitas nō est melior matrimonio.sed ille error reprobat multis de causis. Prio autoritate beati Aug.de sctā ṽginitate.vbi dr. Statū matrimonij bono virginalis cōtinētie aut vidualis non equam⁹. Itē de sctā viduitate. Bona est pudicitia ꝓiugalis.melior vidualis.optima virginalis. Itez de bono ꝓiugali. Bonū susanne in castitate ꝓiugali laudam⁹.t bonū viduale anne cōmendam⁹.sed magis marie virginis anteponim⁹. Iō Cyprian⁹ Quo ṽginū sublimior est gloria maior debet esse vita. Flos em̄ est germinis dec⁹ atq; ornamentuz gratie spiritualis atq; illustrior portio gregis christi.Scōo reprobatur ille error exemplo christi qui virginitatē in se seruauit t sibi purissimā virginem in matrē elegit. Tercio autoritate ap̄li q̄ virginitatem consuluit.i.Chor.vij. Qui matrimonio iungit virginem bene facit qui non iungit melius facit. Quarto illud est melius p quod homo equatur angelis.t sic status virginalis. Vnde Ambro. de virginitate. Virginitas conditionē hūane nature excellit p quā hoies angelis assimilat. maior tñ victoria virginū q̄ angelor.q; angeli sine carne viuūt virgines in carne triumphāt. Animo bonū dinū ē meli⁹ bono hūano.t bonū aie bono corpis. t bonū cōtēplatiue vite bono vite actiue. virginitas aūt recta ordinat ad bonū aie fm vitā cōtēplatiuā q̄ est cogitare ea q̄ dei sunt. Nam dicit sanct⁹ Tho.in.ij.ij.q.clxxxvj. Licet cōiugiū etiaz ordinat in deū.t act⁹ matrimonij.tū vsus corpalis copule retrahit animam ne totali intētiōe ferat in deuz t in dei seruitiuz.t hoc fit.dupliciter. Vno mō ꝓpter sollicitudinē gubernatiōis filior vxoris t familie Scōo ꝓpter vehemētiā delectiōis Aug.in.j.solr loquior. Nil ampli⁹ deijcit virilē animū q̄ blādimēta femina. nā faciūt cecitatē mētis q nō cognoscit q̄ vera bona sunt t diuina. ḥ castitas virginalis abilitat in telectū t acuit ad deū t ad diuina intelligēduz.vt pz in ioh̄e euāgelista. Itē licet status religionis sit melior secularī. non tamē ꝓpter hoc omnis religiosus est melior secularī.immo cōtingit aliquādo secularē pluribus religiosis meliorē esse. sic in ꝓposito de virginitate. nō omnis virgo omni cōiugata est melior. immo potest contingere q mulier cōiugata est melior virgine triplici ratione.fm Tho.in.ij.ij.q.clvij. ¶ Primo expsius amore castitatis.sicut ille qui est coniugat⁹ habet animū magis paratū ad huandū castitatez si oporteret q̄ ille qui actu est virgo. Vnde Aug⁹. de bono coniugali. Ego non sum melior q̄ abraā licet melior sit castitas celibū q̄ castitas nuptiarū Et rationem subiungit quod enim ego nunc ago illi melius egissent si tūc temporis agendū fuisset sed q tunc illi egerūt. sic ego nunc agerē si agēdū esset.Secundo quia forte que non est virgo habet aliquam excellentiorem virtutem quam non habet virgo.Augusti.de virginitate. Vnde virgo q̄uis sollicita sit que domini sunt forte tamen ꝓpter aliquam sibi cognitam infirmitatem non est iuncta matrimonio. Illa vero multis se preferre nititur.ipa tamen non possit bibere calicem dominice passionis.Tercio posset cōtingere q virgo haberet aliquem defectum ad malicias declinantez quem coniugata nō haberet. ¶ Iam albert⁹ magnus super aue maria ponit quatuor defect⁹ virginū de quibus dicam. Primus est superbia. Aug⁹. Melius est hūile ꝓiugiū q̄ supba virginitas. Ideo Aug⁹. Dico q̄ supbis est vtile cadere in eo in q̄ extollunt vt hūilent.quid em̄ ꝓdest cōtinētia si dominet superbia. Berñ. Audeo dicere non placuisset deo virginitas marie sine humilitate. Amb. Quanto virgo castior.tanto hūilior debet esse.Secundus defectus virginū est torpor.ille in est ꝓpter innocentiā.Gre. Plerumq; q̄ se in nullis peccator molib⁹ oppressos sciunt.nec se in magnis vitijs obnoxios efficiūt sepe tepidi.t bene potest cōtingere q ꝓiugate in arduis actibus se exer-

cēant. Item cōiugata vltra hoc generat ⁊ nutrit filios ad laudē ⁊ seruitū dei. ⁊ intendit cure domestice. ⁊ puidet necessitatib⁹ ꝓpꝛijs ⁊ ꝓmoꝛ. que oia ꝓmēt advitā actiuā. ⁊ sūt oia meritoꝛia cū fiūt ex charitate et debite oꝛdinanť. et sic posset magis mereri. ⁊ ꝑ cōsequens melioꝛ foꝛe. ¶ Scōo miranť hoies rem magnā. ⁊ sic virginitas est donum magnū. De q̄ Cassianus in lib. collationū. Maioꝛ est virtus castitatem tenere q̄ demones expellere Nōne magnū si ex hoie fieret angelus. ⁊ sic virgines sunt hoies et angeli terrestres. de q̄ Hiero. In carne ꝓter carnē viuere plꝰ est angelica vita q̄ humana. Cui cōsonat Aug⁹. Que maioꝛ gl̄ia sup terram q̄ in carne coꝛpali ducere vitā angelicā. ⁊ nūc in valle miserie i carne sua tenere q̄ alij nō possunt hāc vitā hr̄e. De q̄ Lu. xx. In resurrectōe nō nubēt neq̄ nubent. ꝯ erūt sic angeli dei. Jō Amb. de viduis. Maioꝛ est victoꝛia virginū q̄ angeloꝝ. angeli sine carne viuūt. v̄gines in carne triūphāt ¶ Tercio miranť hoies rem pulcrā. ⁊ sic virginitas. De qua Aug. O fulgida virginitas. gēma virtutū. germana angeloꝝ. lux aniaꝝ. lampas eccl̄iatū. Nam sicut lampas illuminat habitaculū ⁊ facit iocūdū sic virginitas vitā virtuosaz. Jō xp̄s amat pulcritudinē virginitatis. de q̄ Amb. de virginib⁹. Pulcritudinē maioꝛē q̄s pōt existimare virginitatī deꝛe q̄ amať a rege. ꝓbať a iudice. Q̄ virginitas amať a xp̄o dicit Beda sup Lu. Sicut xp̄s in summa pace natꝰ est vt se pacē diligere oñderet. ita de virgine natꝰ est vt virginitatē se diligere demōstraret. ꝓpter qō dicit Damas. Quāto angelus hoi superioꝛ tāto virginitas est nuptijs honoꝛabilioꝛ. Jō Prouer. xxij. Qui diligit coꝛdis mundiciaz habebit regē amicuz. Et sic beata margaretha. vt habetur in eius legenda.

¶ De diuisione apostolorum. ¶ Sermo cj.

¶ Legi vos vt eatis ⁊ fructū afferatis Joh. xv. Dicūt naturales p̄ sertim marcianus. q̄ sol q̄ est rex planetaꝝ i medio exp̄s bissenos radios ꝺ se mittit exq̄b⁹ supioꝛa. ⁊ inferioꝛa illuminanť. ¶ Spūaliter. ꝑ solē intelligit xp̄us Malach. vlt. Oriet vobis timētib⁹ deū sol iustitie. q̄ est rex. nō solū oim stellarum. ꝯ oim creturaꝝ ⁊ causa supioꝝ ⁊ inferioꝝ. vt hr̄ de sum. tri. ⁊ fide catholica. firmit credim⁹. Hic emisit a se bissenos radios. i. duodecim apl̄os qui bene radijs companť. q⁹ solꝰ solis est longe lateq̄ diffundere. sic fides apl̄oꝝ pꝛuniuersuz mundū. p̄s xviij. In omnē terrā exiuit son⁹ eoꝝ. Et q̄ sol emittit radios lucis. tūc dormiētes excitāť. infirmi melius hñt. Item Mat. v. Vos estis lux mundi. Sup quo basilius. aduenīēte luce egritudinis ⁊ dolores alleuianť. hoies a somno excitanť. aues gratulanť bestie ad latibula fugiūt sic sīr aduenīēte fide apl̄oꝝ mūdꝰ fuit meliozatꝰ i fide. i bonis opib⁹ fecūdatus. a pctis alleuiatꝰ. a negligētie somno excitatꝰ. ad celestiuz ꝓplatōez aiatꝰ. a ptāte demonū exēptus. Hec emissio. xij. apl̄oꝝ figurat Nu. xiij. i moyse. q̄ emisit. xij. viros vt ꝓsiderārēt terrā. ꝓmissiōis vt ad eā ceteꝝ ppl̄m aiarēt Spūaliť ꝑ moysen intelligit xp̄s. q̄ hodie solēnes. xij. viros misit vt iudeis ⁊ gētilib⁹ dicerēt de fertilitate terre. ꝓmissionis. i. regni celestis. vt ad h̄ anhelantes ꝓuocarēt. Jō canit eccl̄ia. Duodecim iudices nō abuno ꝯ in vnuz diuisum. vt diuisos in vnū colligerēt. de q̄ thema.

¶ In summa euāgelij duo innuunť. Prio electio specialis ⁊ gr̄osa ibi Elegi vos. scōo fructificatō spiritualis ⁊ gl̄osa. ibi. vt eatis ⁊ fructū afferatis. De ꝓmo dicit. Elegi vos. De hac electione ꝺr Eph̄. j. Elegit nos añ ꝓstitutōez mūdi vt essem⁹ scti ⁊ immaculati in ꝓspectu ei⁹ i charitate. ℍ ¶ Item xp̄s elegit eos ꝓmovt ppl̄m suum pascerēt. figurať. iij. Reg. x. Salomon elegit. xij. ꝓfectos ex oi gente israel vt cibaria domui sue ꝓuiderēt. Sic xp̄s de cibo aie. Deut. viij. Non in solo panevivit homo ꝛc̄ Hiere. iij. Dabo vobis pastoꝛes fm coꝛ meū qui pascēt vos sciētia ⁊ doctrina. Jō dixit petro. Joh. vlti. Pasce oues meas. Secundo elegit eos vt testimonium v̄itati phiberēt. Actu. j. Accipietis virtutē supne mētis spūsci in vosꝝ eritis mihi testes in omni iudea ⁊ samaria vsq̄ ad vltimū terre. Jō figurať p. xij. lapides allatos de iordane fluuio Josue. iiij. Nam lapis est firmus ⁊ durꝰ. ⁊ sic ipi firmi ⁊ duri in testimonio veritatis. de q̄ Aug. ad volusianū. Quondā erāt timidi añ aduēt̄ spūsci. ꝯ pꝰ in ꝓfessiōe fidei facti sunt foꝛtes p martyriū in testimonio xp̄i. ¶ Tercio elegit eos vt miracula facerent Mat. x. Cōuocatis Iesus. xij. discipulis dedit eis ptātem sup oia demonia. ⁊ vt languidos curarēt Aug. i ſmone de apl̄is. Dedit eis ptātez sup naturā vt eam curarēt. sup demones vt eos vincerēt sup elemēta vt ea mutarēt. sup moꝛtē vt ipam ptēnerēt. sup angelos vt coꝛpus xp̄i ꝓsecrarēt. q⁹ tunc in ꝓmitiua eccl̄ia necessaria erant miracula ꝓpter ꝓuersionē icreduloꝝ. Jō figurāť p. xij. portas hierusalē Apoc. xxj. Naz sicut p portas fit ingressus in ciuitatē. sic p apl̄oꝝ miracula in fidē. Isiō. de sūmo bo. li. j. c. j. Tunc signa faciebāt exteri⁹ vt fides roboꝛaret interius. signāter vnū mirū fecit deus p eos. De quo Hern̄. in epl̄a ad fres de mōte. Licet magna miracula in terris dñs gessit. hoc tñ maximū sup oia emicuit ⁊ ceteꝛa illustrauit. q⁹ i paucis simplicib⁹ totū mundū ⁊ omnē sapiētie ei⁹ altitudinē sibi subiugauit. Amb. sup lucā. Non misit sapiētes. nobiles ⁊ diuites. ꝯ piscatoꝛes. ne fides catholica ascriberet potētie ⁊ diuitijs mūdi. cum gladio verbi dei. nō coꝛpali. De quo ad Eph̄. vj. Assumite gladium spiritus. O q̄ acutissime penetrat Amb. de virginib⁹. Bonus gladius verbum dei q̄ scrutatoꝛ coꝛdiū ⁊ renū diuidet mundanū a mūdo

¶ Quarto eligit eos vt electos de terra meterēt. q⁹ legit Apoc. xviij. Angelus exiuit de tēplo clamās voce magna ad sedentē sup nubez. Mitte falcem tuā ⁊ mete. quia venit vt metať. qm̄ maturauit messis terre. Et misit ille qui sedebat sup nubē falcem suam sup terrā ⁊ messuit eaz. Spūaliter. Falx fm Haymonem sup Apoc. est p̄dicatio. sed angelus est p̄dicatoꝝ. p̄cipue significat p̄dicatoꝛes magnos scz apostolos qui hodie cū falce p̄dicationis missi sunt in vniuersam terraz. quia illa fuit hoꝛa debita messionis. vt ptz in petro. qui vna die messuit tria milia hominū. alia die quinq̄ milia. vt patet Act. ij. ⁊. iiij. Cum quibus veniet in die iudicij portans

manipulos suos. z dicet ad dominū illud Cañ. v. Messui mirrā meā cū aromatib⁹ meis. z tūc mercedē accipiet. iuxta illud Job. iiij. Qui metet mercedē accipiet z congregat fructū in vitā eternā. Ita dicendū de ceteris apl'is qui terrā dñi fideliter messuerūt. Sed Lu. x. dr Rogate dñm messis vt mittat operarios i messez suā. messis mlta. operarij aūt pauci Gre. in omel. Mund⁹ sacerdotibus plenus. ꝫ in messe dei rarus inuenit bonus operator. Officiū sacerdotale accepimus. ꝫ opus sacerdotij nō implemus. Joban. iiij. Regiones albe sunt ad messem. ꝫ sacerdotes nō ppēdūt illud. Isa. vj. Ve mihi qz tacui. j. ad Chor. ix. Ve mihi si nō euāgelisauero. qđ dicēt mihi in iudicio cū vidēbūt petr cū iudea z romano ppl'o. Paulū cū grecis z gentilib⁹. Bartholomeū cū indis. sil'r thomā z mathiā cuz ytalicis. Gre. Quid dicturi sum⁹ cū ad dñm vacui veniem⁹. Hic pastores vocati sumus. ibi gregem nō ducim⁹. ¶ Quinto eligit eos vt secū in iudicio sederēt. Jō figurati sunt. iij. Reg. vij. Duodecim leunculi circa thronū salomonis erāt sculpti. z significāt. xij. apl'os. Mat. xix. Vos q reliquistis oia sedebitis sup sedes duodecim. ¶ Sexto subiungit fructificatō spūalis z gloriosa. ibi. vt eatis z fructū afferatis. Dicūt naturales. inter oia volatilia tā domita q̄z indomita ñ ē aliqō ita sepe afferēs fructū sicut colūbe domite. nā interdū duodecies in anno. Sic sancti apl'i sunt dicti colūbe Mat. x. Estote simplices sic colūbe nā colūba ꝓprios z alienos pullos pascit. sic apl'i eq̄lit vbū dei p̄dicabant iudeis et gētilib⁹. de q̄ apl'us ad Roma. j. Grecis barbaris sapiētib⁹ z insipiētib⁹ ⁊c. ¶ Septimo laqueum non cauet vt escā sibi acq̄rat. sic apl'i vincula z carceres nō timebāt vt lucra aiar̄ facerēt. Vñ Act. v. Ibant apl'i gaudētes a cōspectu ꝯcilij. qm̄ digni habiti sunt p nōie xp̄i ꝓtumelia pati. de q̄ dr Act. xxj. Nō solū alligari ꝫ etiā paratus sum mori pro nōie xp̄i. ¶ Octavo cōpant colūbe ꝓpē fructuū pluralitatē. de quo dicit Vt fructū afferatis. z fructus vr̄ maneat. Nam. xij. apostoli sunt duodecim exploratores. Nu. xiij. qui portauerūt triplices fructus de terra ꝓmissionis. s. malogranata. ficus et botros. Primo malogranatū qō duruz habet corticem. sed intus grana suauia. Et significat fidē in qua est dura cortex sacramēti. durum em̄ est credere q̄ sb̄ forma panis latet totus xp̄s. Unde Job. vj. Dur⁹ est hic sermo. z tū dulcia grana sunt ibi. id est eterna gaudia. Qui crediderit z baptisatus fuerit hic salu⁹. erit Mar. vl. Secō apportauerūt ficū. qui totus suauis est z comestibilis. z significat spem q̄ tota gaudia eterna degustādo delectat. Vñ Ro. v. Spes nō confundit. et ad Ro. viij. Spe em̄ salui facti sum⁹. Tercio apportauerūt botrum. i. charitatem que nos inebriat vt oblviscamur miseriaruz huius mūdi. Unde Can. j. Bibite charissimi z inebriamini scz vino charitatis. Ille fructus manet j. Chorinth. xiij. Charitas non excidit. Glosa. j. deficiet. ꝓpter q̄z fructuositatē apostoli assimilantur ouibus Math. x. Ecce mitto vos sicut oues. dicit Isi⁹. Quis inter omnia quadrupedia affert fructum in omnibus. s. in carne. pelle et pilis. in fimo sic z apostoli. Idcirco ꝓpter cōmunitatem fructuum compar̄ celo. vt canit ecclesia. Hi sunt celi in quibus christe habitas. Nam sicut stellas celi numerare non possumus. sic nec fructus virtutuz apostolorū exprimere sufficim⁹. Et sicut a celo venit lumen. sic ab ipis venit nobis lumē fidei. vt hodie canit ecclesia. Adduenerūt hodie portātes facez z illuminātes patriā. s. lumen fidei. Nam ipsi sunt duodecim sacerdotes qui extraxerunt duodecim lapides de fluuio iordanis. i. duodecim articulos fidei de flumine sacre scripture. Nā petrus extraxit primum lapidē. i. primū edidit articulum fidei di. Credo in deum patrez omnipotentē. Andreas secundum dicens. z in iesum christum filium eius vnicum dominū nostrū. Jacob⁹ tercium dicens. Qui conceptus est de spiritusancto. natus ex maria virgine. Johannes quartum dicens. passus sb̄ pōtio pilato. crucifixus mortu⁹. z sepultus. Philippus quintum. descēdit ad inferna. tercia die resurrexit a mortuis. Bartholomeus sextum. ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Thomas septimum. inde venturus est iudicare viuos z mortuos. Matheus octauū. Credo in spiritumsanctū. Jacobus nonum. sanctā ecclesiā catholicā. sanctor̄ cōmunionē. Symon decimum. remissionez peccator̄. Thadeus vndecimū carnis resurrectionē. Mathias duodecimū z vltimum. z vitam eternam Amen. Hi sunt duodecim lapides nobilissimi de fluuio iordanis. i. de deitate z humanitate. nam sicut iordanis componit a ior z dan. sic christus ex duabus naturis. s. deitatis et humanitat⁊. Ideo figurant⁹ per duodecim fontes in helym. Exodi. xv. ex quibus biberūt filij israel. i. omnes fideles. ¶ Item preter hunc fructum fidei ad huc attulerūt triplicē fructum. s. patientie mititat⁊ z caritat⁊. Prio fructū patiētie. i q̄ significant per oues que patienter sustinent tormenta illata. sicut ipi vt dixit saluator Lu. xxj. In patiētia vestra possidebitis anias vestras. Sed heu pauci sunt nūc sequentes eoruz exempla. quod ꝓquerit Aug⁹. Nimis dolenduz q̄ apostoli nec minis nec tormētis potuerūt a charitate dei separi. nos vero interdum ociosa fabula z vilia opera. ꝓpter hoc Gre. Omnia bona prius gesta pfundim⁹ que ante pstruximus. Ideo hortat nos ad patientiā beatus Aug⁹. dicēs Noli murmurare fili ꝫ flagellus dei. qz qō pateris medicina est z non pena. noli repellere flagellū si vis pſequi dei regnuz. Secō attulerūt fructū māsuetudinis. z mititatis. vt docuit eos xp̄us mat. xj. Discite a me qz mitis sum dic̄ Hier. Mititas ē ai dulcedo quā nō vicit amaritudo z malū ꝓ malo nō reddit. z h̄ ē necessaria ad cēnā vitā ꝓsequēdā. de q̄ Amb. sup Lu. Cū deposuero omne pctm̄. necesse est vt mitis sim. qđ pdest carere scelerib⁹ nisi fuero mitis z mansuetus. Tercio attulerūt fructū caritat⁊ z in charitate mortui sūt ꝓ xp̄i nōie z h̄ est maximū vt dic̄ Aug. Hec est pfecta charitas vt q̄s mori ꝓ xp̄o sit par⁹. de q̄ Aug. Tanto amor altior q̄to ad mortem paratior. Hi sunt fructus de quibus apl'us ad Ro. vj. Habetis fructus in sctificationem. Idcirco a nobis merito sunt honorandi. ¶ Videmus q̄ isti qui a terrenis regib⁹ honorant illis etiā absentibus honor tm

pēdit. sic apli valde honorant a rege glie. ps. cxxxviij. Nimis honorati sūt amici tui deus. Nā dixit eos lucē mūdi. Matb. v. Vos estis lux mūdi. Dicit Basili⁹. Veniēte luce diei egritudies alleuiant hoies de sōno excitant. Itē honorauit eos magnā prātem eis pferēdo. Vnde q̄ Aug. Dedit eis prātem sup naturā vt eā curarēt. sup demōes vt eos expellerēt. vtq̄. ppt qō eos honorare debem⁹. Itē sūt honorādi. qz iā apud deū nos oīonib⁹ suis ptegunt. nā p̄ faciūt alij scti. a foztiori apli. Jō Hek. in fmone de vigilia pēthecostes. Si porētes fuerūt in terris z orauerūt p pctōrib⁹. nūc ampli⁹ in cel'. quia nūc verius cōgscāt miserias nras apud pfem. qz illa patria charitatē nō minuit ꝛ augmentat. Quarto honorādi sūt p ceteris. qz iudices nri erūt in extremo iudicio. de q̄ Matb. xix. Vos q̄ reliqstis oīa sedebitis iudicātes duodeciz trib⁹ isrl. Raban⁹. i. vniuersitatē iudicādoz. Actū dic trib⁹ isrl. i. iudeos pcipue. qz visis miracul' z audita pdicatione dei z discipuloz credē noluerūt. iō ait dns Mat. x. Amē dico vob q̄ nō recepit vos tolerabilius erit terre sodomoz z gomorreoz ē huic ciuitati. Itē ipi speciāliter iudicabūt iudeos. z testes erunt ptra suos z eccle psecutores Matb. xij. Si ego in beelzebub eijcio demonia. filij vri in q̄ eijciūt. iō iudices vestri erūt. Glo. nō potētia ꝛ opatōe q̄ deo attribuūt. et q̄ vos eijciēt in beelzebub. ¶ Dicēs. tū dz Joban. v. Pater oē iudiciū dedit filio. quō tūc iudicabūt apli. Rūdet alex. de hales. Quod⁹ iudicādi est q̄ntuplex. Primus auctoritatis absolute. de q̄. j. Re. ij. Ds iudicabit fines terre. Illo mō iudicabit tota trinitas. Scōs modus ē auctoritatiz z ptātis delegate seu pticōis ad finē. z sic xps iudicabit fm q̄ homo Job. v. Pē iudiciū dedit filio. Tercius modus ē excellēte z dignitatis assessorie. quō iudicabūt apli z viri pfecti. nō vt xpo cōsulerēt. Rom. xj. Quis psiliarius eius fuit. ꝛ vt duodecim sedes. et speciali dignitate q̄ iudici xpinquiores erūt. q̄ ppt cū hic abiecti fuerūt. iō ibi eminētiores erūt. Quartus approbationis. quō iudicabunt oēs sancti approbātes diuinā sniam ptra pctōres. imo filius ptra patrē. j. Choz. vj. Nescitis qz angelos iudicabim⁹ Quitus opationis iudicādoz culpā manifestādo sic iudicabūt min⁹ mali vel etiaz mali Matb. xij. de niniuitz. Ex q̄ pz q̄ angeli nō iudicabūt nisi iuditio approbatiōis. z nō sic assessores. qz tales dēt esse pzortes in natura. Nec isti assessores erūt ppter necessitatē z psiliū dandū vt dictū est. ꝛ dignitatez nec ibi p pctōribus intercedēt nec angeli nec sācti. sicut solebāt. ꝛ approbabūt sniam iudicz ptra pctōres. Cām aūt ḡre apli iudicabūt modo pdicto assignat Chrisf. omel. xxvij. Futurū erit in die iudicij q̄ dicēt iudex. dūe nō coḡuim⁹ filiū tuū. qs pōt videre thesaur i terra. solē nube tectū. Rūdebūt apli z nos sum⁹ hoies sic z vos. nos piscatores z rustici. vos scribe z sacerdotes i plebe. vos scripturā pre oculis habuistis. nos aūt ex miracula ei⁹ videbamus cognouimus eū. vos aūt post tantaz vtutū testimonia intelligere nō poteratis. z sic erunt ad magnā infidelitū confusionē. Ecce qualis sanctoz apl'oz letitia quando cū tot milibus apparebunt. quos vtā veritatis docuerūt. veniet Petrus cū antiochia z roma. Paulus cū grecia. Andreas cum achaia. Ideo canit eccla. Exultet celū laudib⁹ resultet terra gaudijs apl'oz glozā sacra canunt solēnia. Vt cū iudex aduenerit xps in fine seculi nos sempiterni gaudij faciet esse pticipes. Ad qō gaudiū nos pducat ihus xps Amen.

¶ De sancta maria magdalena ¶ Sermo. cij.

Cepit rigare lachrimis pedes ihu Lu. vij. ¶ Aristoti. in de aialibus dicit. Cyconia cū adulterata fuerit statim volat ad fontē post coitū se lauando. vt veniens ad masculū fetozē non sentiat. alias eā occideret alijs cōnocatis. sic pbat alexāder in lib. de naturis rerū. q̄ cyconia q̄ appzopinq̄bat se lauare volēs z ipe. ipedimit. veniēs masculus cū alijs fetozē adulteri sentiēs ipam occidit. Spūal'r. p cyconia adulterā intelligit peccatrix aia. de qua Hiere. iij. Fornicata es cū amatoribus mltis. Idcirco ad delendū fetozē reqrit q̄ currat ad aquā pztinōis z lachrimaz. qz di. Chrisf. Nemo flēs ad deū accessit q̄ non impetrauit qō postulauit. Jō Amb. Laua te lachrimis. dilue te fletibus. quia finē Hiero. Ofo deum lenit. ꝛ lachryma deum cōgit. Ad miseranduz Jō subiungit. O humilis lachryma tuū est regnū. tua est potentia. vincis inuicibilē. ligas omnipotētem. de quo Hiere. xxxj. In fletu venient ad me z in misericordia reducā eos. Hoc considerans maria magdalena. de qua Augus. Maria erat innumeris vicioz sordib⁹ plena z inquinata. Ideo ad fontē pietatis cucurrit. z facta est innoxia. De qua Inno. iij. in summa dicit. Venit maria ad fontem misericordiarum cum riuo lachrimarum. z cum largo fletu largam eius impetrauit misericordiaz. de quo thema. Cepit lachrimis rigare pedes ꝛc.

¶ In summa euangelij duo innuunt. Primo benigna susceptio marie penitentis. Secōo maligna murmuratio pharisei inuidentis. Primus patet i principio. scōm ibi. videns phariseus. De primo dicit. Rogabat ihesum quidam pharisēus vt cum illo manducaret. z erat pharisēus id est diuisus ab alijs in exteriori apparentia. et nomine religionis gloziabatur. vt hodie ypocrite faciunt. qui sunt foris aurei. intus luto pleni. foris oues. intus lupi. foris humiles. intus superbi. foris mites. int⁹ amarissimi. de q̄bus Greg. xxxiij. moral'. Cūctis apō se in cogitatione tumentibus inest clamoz in locutione. amaritudo in silentio. dissolutio in hilaritate. furoz in tristicia. inhonestas in locutione. rancoz in reprehensione. Job. xij. Non veniet in conspectu eius omnis ypocrita. Nam iste pharisēus reprehensibilis erat in tribus sicut omnis ypocrita. ¶ Primo erga seipsum male estimando z temerarie iudicando. iudicabat quod ignozabat. credebat quod non ita erat. sed seipsum decepit. dicebat eam peccatricem immundam abominabilem z deo odibilem. quod tam non erat. Ideo falsē iudicabat. Nā venerat ad xpm peccatrix. ꝛ moz fuerat iustificata. venerat languida. sed moz sanata quasi mortua. sed viuificata a vita. Et hoc iudicium pzouenit ex superbia que est reprehensibilis Pzouer. viij. Arrogantiā z superbiaz detestoz. Jō

Lu.xij. Attēdite a fermēto phariseoꝝ .qđ est ypocrisis. Fermētū facꝫ elevari pastā. sic ypocrisis elevat mentē. De q̄ in cañ. de pe. di. j. taciturnitas. vbi ꝺr. Vbi ypocrisis regnat. ibi hūilitas nō habet locū. Jō Thobias docuit filiū suū. c. iij. di. Superbiā in tuo sensu nunq̄ dñari ꝑmittas. in ipa sūpsit initiū nis ꝓditio. Jō Jaco. iij. Deus superbis resistit. Cassianus de institutꝫ monachoꝝ. Vide q̄tū est malū superbie, vt nō angelū ꝛ deū merek hre aduersariū. Serñ. Et si deus nō pepcit superbis angel' nec hoibus parciturus ē. ¶ Scđo iste phariseꝰ erat reprehensibilis erga ꝑximū et inuidendo. q: nō fauebat remediū. Est em̄ ꝓditio ypocritaꝝ vt oēs spernunt. nulli fauēt. oēs maculāt vt soli ipi fulgeāt. vñ poeta. Alterius lucra dolet iuidus ac sua dāna. nā de alteriꝰ luce excecank. ꝛ est pctm̄ diabolicū. Sap. ij. Inuidia diaboli mors intrauit in orbē terrarum. ¶ Tercio iste phariseus peccauit erga xp̄m quē ꝓ pheta esse negauit ꝛ hospitē tā gratū vilificauit dī. Si h̄ esset xp̄ha sciret vtiq̄ que ꝛ q̄lis esset mulier Gre. in omel. Si hec mulier ad pedes phariseī venisset. canibꝰ expulsa fuisset. ꝛ sic ille reprehensibilis q: murmurabat ꝫ hospitē cōtra quē scribit. j. Pe. iij. Hospitales invicē sine murmuratōe. O q̄t sūt hodie tales aduersus deū murmurātes sic iste cōtra xp̄m. De q̄bus Aug. Murmurans ꝫ deū blasphemus ē. iō Sap. j. Custoditevos a murmuratione. q: nihil ꝓdest. Ceterā. nō ꝓdest. ꝫ nocet. Gre. Nemo murmurās regnū dei accipit. Jō. j. Cho. x. Neq̄ murmuraueritis sic quidā ꝛ pierūt ꝛc. Tūc sbdit in textu. Et ecce mulier q̄ erat i ciuitate peccatrix. Ecce in scriptura sp ꝓ nouitate ponit ꝛ ꝓ raritate. q: rarissime inueniunk ve penitētes. vñ Am bros. de pnia. Facilꝰ inueni q̄ innocētiā ꝺuauerūt q̄ q̄ verā pniam egerūt. Multe igit sūt mulieres q̄ nouitates pctoꝝ inuenīūt. ꝫ nō modū penitēdi antiquū suscipiūt. nesciētes misere illud. Greg. iij. moral'. Qui nouū pctm̄ vel modū peccādi inueniunt. nouā penā nisi satisfecerint sustinebūt. Et dic notāter peccatrix nō noiat eā. q: hec est cōsuetudo scripture. iuxta illud apli ad Eph. v. Fornicatio ꝛ oīs īmūdicia nō noiek i vob. ¶ Item nota ipa habuit tres occasiones peccandi. Pria corpis pulcritudo. vñ Prouer. xj. Circulꝰ aureꝰ in naribꝰ suis pulcra mulier ꝛ fatua. Nā si sus hret aureū circulū eque bñ locaret se in lutō. ꝛ sic mulier pulcra ꝛ fatua nō vtens rōne. De tali pulcritudine Prouer. vl. Fallax gra ꝛ vana pulcritudo. q: est q̄si gladius splēdēs ꝛ scindēs. Prouer. v. Acuta q̄si gladius biceps. q: scidit corꝰ ꝛ aiaz. De q̄ Hiero. Gladius igneus spēs mulierꝫ. Jō Eccli. ix. Auerte faciē tuā a muliere cōpta. Nā ꝓpt spēm mulierꝫ mlti pierūt. de q̄ Prouer. vij. Vulneratos mltos dejecit ꝛ fortissimi iterfecti sūt ab ea. Vñ poeta Adā sampsonē dauid regē salomonē. Mulier decepit quis mō turꝰ erit. Scđa occasio pcti erat opulentia. q: diues. habuit em̄ castrū noie magdalon. a q̄ dicta ē magdalena. Eccli. xj. Si eris diues nō eris īmunis a pctō. Nā divitie causāt gulā. ex q̄ sequit carnal' ꝓcupiscētia. Ezech. xvj. Hec fuit iniq̄tas sodome saturitas ꝛ abundantia panis ꝑs. lxxij. Prodijt q̄si ex adipe iniq̄tas eoꝝ. Lu. xxj. Attēdite ne corpa vra grauenk a crapula. Greg. Qui carnē delicate reficit h̄ in spū deficit. ꝛ h̄ fecit maria. Tercio fuit libertas. libera em̄ fuit neminē timuit. Greg. Vbi nō timek reprehensor securꝰ accedit temptator Jō nō est ꝓficuū mulieribꝰ vt reliquank in ea libertate ꝛ ꝓpria volūtate. q: scribit Eccli. xxv. Mulier si ꝑmatū tenet ꝛria ē viro suo. ꝓpk qđ docet Ecclesiasticꝰ. xxxij. Filie ꝛ mulieri ne des ptātē in vita tua. ꝓpk qđ dixit dñs mulieri. Gen. iij. Sub ptā te viri eris. ꝛ Eph. v. Mulieres subdite sint viris: Quarta occasio fuit ociositas q̄ est occasio pctoꝝ. Eccli. xxxiij. Multā malicīā docuit ociositas. Jō Hiero. Semp aliq̄d opis facito ne te diabolꝰ inueniat ociosuz. Nā dic Gen. Ociū ē viui hois sepultura. Idcirco noiat eū peccatricē. q: mltas occasiones peccādi habuit. ꝓpk qđ dic Grego. Vniuersis vicijs plena fuit. Idcirco sunt alīq̄ se occupantes an peccauit spūal'r vel corpal'r. de h̄ nō ē multū dispurandū. ꝫ sufficit in exēplū q̄ mgr̄aliter penituit de q̄ i textu. Vt cognit q̄ accubuiss ihs in domo pharisei. habuit fiducīā q̄ q̄ leprosuz mūdauit mūdaret ꝛ eā. Amb. Cōtēdit hec mulier xp̄m hospitē honorare q̄ iste ē hospes q̄ de celo venit. alij hospites ferinas carnes i cōuiuio rec̄rūt. ego assatū cor meū in igne amoꝝ offerā. dabo illi lachrimas ꝓ vino. ¶ Pro q̄ sciendū. maria magdalena multa ꝓciosioꝛa fercula ad conuiuiū ꝓtulit q̄ pharisеus de q̄bꝰ canit eccl'ia. A pharisеo es iuitatꝰ. marie ferculū saturatꝰ. ¶ Primū ferculū fuit ꝓpria infirmitatꝫ ꝛ pcti cognitio. Señ. Salutꝫ initiū est ꝓ ꝓpria cognitio. hāc habuit maria vt dic euāgelista. vt cognit. q: ihs accubuisset i domo symonis attulit alabastꝝ vngēti. Glo. di. Maria deliberauit intra se. Ecce tu es peccatrix oīm īmūdissima et diu iacuisti in pctis. vidisti ihm intrātē i domū. q̄ ob h̄ venit vt pctoꝛes saluos facēt. hic ē q̄ facilik pctā dimittit ꝛ pctoꝛes dulcik recipit. mō obtulit se mihi. certe nō recedā ab eo ꝫ vadā ad eū ꝛ ponā me i manibꝰ misericōie sue. Jō Aug. Novit q̄nto morbo laborauit. ꝛ iō illū ad sanādū esse ydoneū ad quē veniebat infallibil'r ꝑsumebat. accessit īmunda. recessit purgata. accessit egra. recessit sana. ita nos nr̄az fragilitatē ꝓpriā agnoscam⁹. Nō sic illi de q̄bꝰ Serñ. Alii mlta sciūt ꝛ seipos nesciūt. alios inspiciūt ꝛ seipos obliuiscunk. Et accedam⁹ cū maria ad xp̄z. q: alibi nob eē malū ē. q: dic Aug. i soliloq̄oꝝ. Scio q̄m mihi male est ꝑter te dñe. ꝓsperā me ad te vbi bene mihi erit de te. ¶ Scđm fuit cōfusio q̄ tangitur ibi. ꝛ stās retro. non in facie. talis fuit cōfusio publicani Lu. xviij. Hec est ꝓfusio adducens gr̄am et gloriam. Eccli. iij. Ideo Greg. Super ꝓuiuantes ingressa est. nec ꝓpter eos penitere erubuit. tū indignam se considerans ad pedes retro stetit. Et potuit dicere illud. j. Esdre. ix. Dñe deus meus ꝓfundar leuare facīē meam ad te. quia multiplices sūt iniquitates mee. Hanc erubescentiā quilibet penitens habere debet patiēdo erubescētiā. q: vbi magna erubescentia. ibi digna est penitentia. Hiero. Melior est modica amaritudo in faucibus q̄ totum tormentum in visceribus. Cui cōsonat Ser'. Melius est nūc erubescere coram pancis. q̄ in futuro cor̄ oībus deo angelis ꝛ sctis. ¶ Tercū fer-

enlū fuit magna hūiliatio.q̄ innuit ibi.sec⁹ pedes nō ad caput.ꝫ cur se hūiliauit.qz magnū pondus pctōz ipam ad terrā ꝑmebat fm marcū euangelistā habuit septē demonia.z illa exibāt de ea añ pedes ihu.iuxta illud Abacuc.iij. Egrediet diabol⁹ añ pedes.qz sola hūilitas fugat diabolū ¶ Quartū fuit lachrimosa ꝓtritio.z tangit cū dz.cū lachrimis cepit rigare pedes ei⁹. Cōsiderauit em q oculis terrena ꝓcupierat.z viros icante inspexerat. iō per pniam ꝓterens flebat. vt dic Gzego .in omel. Cōsiderauit etiā ante ꝓuersionē suā q fuit tenebrosa.īmunda.frigida. humida.calida.z salsa. Jō habuit lachrimas claras.vt tenebrosam aiam illuminaret. lachrimas hūidas vt īmundicias ablueret. calidas vt frigidā inflāmaret.habuit etiam lachrimas salsas vt insipidā sale diuine sapie ꝓderet. De his lachrimis dic Chrisost. Sic vehemēs imber cuz prūpit post ꝫ fit serenitas.sic lachrimis effusis apparet tranqllitas z perit caligo reatus. ¶ Quintū ferculū hūilis satisfactio.z tangit ibi.z capillis suis tersit.qz fm Gzeg. Capillos ad ꝓpositionē vultus exhibuerat.ꝫ iam capillis lachrimas tergebat ¶ Sextū fuit vehemens dñi dilectio.z tangit ibi. osculata est pedes.qz vana ore loquendo peccauerat z supbe vixerat.iō nunc devotam se exhibebat Fuit em hec osculatio in signū reconciliationis. qz fuit inimica dei .oscul abat pedes ihu in signuz q fuit deo reconciliata. Illi etiā cū ipa osculant q pus inimici effecti postmodū per pniam sunt ad pacez reducti. ¶ Septimū ferculū fuit inenarrabilis devotio.cū subdit.vngēto vngebat.qz multotiens in corpe se vnxit.iō illud nunc deo exhibuit. Illis ferculis maria xp̄m pauit.licet ip̄m pharisens inuitauit. Jō dicit Gzeg.in omel. Ad pharisei prandiuz dñs descēdebat.z apud penitentē mariam mentis epulis delectabat.apud pharisēū vitas pascebat foris.apud peccatricē ꝓuersam intus pascebatur. ¶ Dixi scō innuit maligna murmuratio pharisei inuidētis.ibi.videns aūt pharisens q vocauit cū.ait intra se. Hic si esset ꝓpheta sciret vtiq; q z qualis est hec mulier q̄ tāgit cū.qz peccatrix est. q.dī. Ignarus est z nesciens eā peccatricē qō peccatū tota ciuitas agnoscit. Aug. O pharisee dñi inultoz z irrisoz q̄nta tua ꝓsumptio.iudicas indicez vivoz z mortuoz.spernis penitentē amaritudine plena.q̄ multo excellētius pascit hospitē tuū q̄ tu Cōtra hūc inuehit Chrisost.dī. O pharisee nesc̄ mulieris mentē.nūc illi oculi fluūt lachrimis.q̄ quondam affluxerūt lasciuis visib⁹ nūc ꝓuertunt ad fletum q quondā ad luxuriā.olim capillos cōposuerat ad decorē vt intuentiū ꝓuocaret affectus. nūc ad dei honorē eos spargit z capillis lachrimas tergit. Cūc subdit.rñdens ihs.s.ad cogitationē pharisei.oñdens se plus q̄ ꝓphetā dicēs. Symon habeo tibi aliq̄d dicere.s.p informatōe. At ille. Magister dic.at ihs. Duo debitores erāt cuidā feneratori.i. vsurario. Iste fenerator fm glo.ē xp̄us q dat in baptismo grām.in iudicio aūt reqrit eam tanq̄ sortē z bōa opa vltra sortē. Ille etiā p pctō mortali i hac vita ꝓpetrato z nō deleto exigit penā eternā. Illi ꝫ feneratori q̄d debiti sumus.s.Chrysost. Quid habes qō nō accepisti z si accepisti q̄d gliaris quasi nō acceptis.iō subdit.vn⁹ debebat denarios q̄ngētos.z significat mariā magdalenā .q̄ in decuplo plus peccauit q̄ symō.sic q̄ngēta ē ꝓportio decupla ad q̄nquaginta.iō dic Ali⁹.s.symō debebat denarios q̄nquaginta.nō hūitibus vñ redderēt donauit vtriq;.s.debitoribus. qz pctōres non hñt vñ deo reddēt cū grām dei amiserūt.z ꝓsequent oia bona amiserūt q̄ ad vsuz debitū receperūt.p̄ñt em per se peccare.nec a se a pctis resurgē.qō innuit ps.lxxxvij di. Hoc ē vadēs.s.libē in pctm z non redīes p se a pctō. Jō oportet ꝓcurrē ad misctōiam dei z donationē ei⁹.quā innuit ibi.hic donauit vtriq;.i.mīficoz diter dimisit. Unis ꝫ pl⁹ eū diligit.i.diligē debēt. Rñdit symō. Estimo q is cui pl⁹ donauit. At ille rñdit. Recte iudicasti q maria pl⁹ diligit me q̄ tu. qz plura pctā illi indulgeo. Gzeg.in omel. Cū sua sūia pharise⁹ cōuincit.funē portat cū q̄ ligat. plus tenebat peccatrix diligē ex dimisso. ꝫ pharise⁹ pl⁹ tenebat diligē ex cōmisso.qz sibi cōmissa erat maioz scia legz. Itē fm Aug. Sumus oēs debitores deo. Et tale debitū ē duplex.s.p dimisso z cōmisso z nō cōmisso p̄seruatiōis. Nā fm eū nullū ē pctm qō fec vnus hō qō nō posset cōmittē alt nisi a deo p̄seruaret.z sic oēs tenemur deū diligē.pctōr penitēs p dimissione.alter vo p cōseruatōe. Et cōuersus dñs ad mariā dixit. Symō vides hāc mulierē q.d.corpe ꝓsideras.ꝫ non corde. z redarguit eū ex triplici defectu dicēs. Intraui domū tuā. aquam pedib⁹ meis nō dediſti.q̄ erāt fessi ex labore.ꝫ mihi detraxisti.hec aūt lachrimis rigauit pedes meos z capillis suis tersit.q.d.sic te in ope pietatis excellit.vt dic Tytus. Facilis ē effusio aquaz.difficilis effusio lachrimaz. Tu ꝓmptis nō es vsus.hec aūt effudit mō ꝓmpta lachrimis pedes meos rigando z maculas ꝓpias p eas lauando. ¶ Scō rephēdit eū ex defectu charitatis dī. Osculuz mihi nō dediſti.ꝫ aūt exq̄ intrauit domū tuā non cessat osculari pedes meos.q.d.osculū ē signū amicicie. qō signū nō semel exhibuit ꝫ pluries.exq̄ intrauit.i. a tpe a q̄ sedi.nō solū ori ꝫ pedib⁹ q̄ sūt inferiores ptes corpis osculū dedit. ¶ Tercio rephēdit eū ex defectu hilaritatis z leticie dī. oleo caput meū non vnxisti.hec aūt vngēto vnxit pedes meos in signū devotionis z leticie spūal q̄ ex ꝓfidētia venie oīt. Mat.vj. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū.ꝫ oleū fm Chrisost.si tristiciā inuenit dissoluit.desiderū malū cōsumit.trepidationē abijcit.z ꝫ oleo spūal letitie vnxit maria pedes ihu. ¶ Mystice pedes ihu sūt pauperes q̄ sūt inferiores pes corpis mystici p defectionē.z cruci affixi p afflictionē. Dines ꝫ volēs obtinē venīā i pñti z gliaz regni i futuro qō regnū ē pauper Mat.v. debet intrare.z secus pedes istos stare p familiaritatis exhibitiōz. Eccli.iij. Cōgregationi pauper affabilē te facito.z debz stare circa pedes p amicitie acq̄sitionē.iux illō Lu.xvj. Facite vob amicos de māmona iniq̄tatis. Et debet eos lachrimis rigare.s.p cordis ꝓpassionē Job.xxx. Flebā q̄ndā sup eo q̄ afflict⁹ erat.z aia mea cōpatiebat pauperi.sic nos iux illō Eccli.iij. Ab inope ne auertas oculos.z ne auertas facie tuā ab egeno.declina pauperi sine tristicia aurē tuā z redde debituz tuū. ꝫ ecōtra accidit hodie illō Ja.ij. Nōne diuites p po

tētiā opp̄imūt vos: Itē dz capillis tergere p tēpo raliū cōicationē ⁊ miſie releuationē: vt Job. xxxj Nō comedi buccellā meā solꝰ. Juxta illō Thob. iiij. Si multū fuerit tibi abūdanter tribue. Dz heu multi sunt diuites: sicut illo epulo q̄ nec micā panis dedit mēdico lazaro. Idcirco euenit sibi illud Prouer. xxviij. Qui despicit deprecantē sustinebit penuriā. Itē illis pedibus. i. pauperꝫ dz dare oscu lum p blandā allocutionē. Fm illud Prouer. xvj. Labio deosculat q̄ recta ꝓba rūdet. scz ꝓba cōsola tōis ⁊ nō exaspatōis. ō quo Eccli. iiij. Ne exaspes paupē i inopia sua: ⁊ cor inopis ne afflixeris. Itē dz vngere vngēto. s. p miscōie hylaritatē. Eccl. viij In oi dato hylarē te fac. q̄ dz. ij. Cor. j. Hylarem datorē diligit deꝰ. Tūc implebīt i eo illud qō sequ tur. Remittunt sibi pcā multa: qm̄ dilexit multū. j. Pe. iiij. Charitas operit multitudinē pctorꝫ. Gre. Quid frēs credimꝰ dilectionē: nisi ignē: quid cul pā nisi rubiginē. q̄ arsit valde p amorē igneū. Tā to nanq̄ peccati rubigo consumit q̄nto cor magno charitatis igne ꝓcremat. Prouer. x. Vniuersa de licta operit charitas. Tūc subdit. Cui minꝰ dimittit minus diligit. Hō Diceres minus dimissuꝫ est btē virgini. q̄ solū originale q̄ marie magdalene ⁊ tñ btā maria magis dilexit. Rñdet q̄ illud verbū intelligit ceteris paribus. vñ ⁊ si deus minus bea te ⁊gini dimisit. tñ icompabiliꝫ plus grē donauit q̄ magdalene ⁊ iō plus dilexit. Et sic hodie iusti qui nō in magnis pctis excesserūt. nō minus ex dilecti one opari debent ad grāꝫ actionē reddendā. Et si non p remissione multorꝫ criminū. tñ p conserua tione a multis. q̄ nō est pctm̄ qō fecit vnꝰ homo. q̄n alter posset facere nisi grā dei ꝑseruaret. ¶ P

¶ Diceres an amplius tenet diligere deū penitens q̄ innocens. Rñdet q̄ innocens. q̄ excellentiꝰ be neficiū est ꝑseruari a malo q̄ pmittere incidē ⁊ po stea liberare. Et sic btā ⁊go fuit plus debitrix dili gere deū. sicut ⁊ fecit. ⁊ magis grata de beneficio p seruationis q̄ maria magdalena de bñficio remis sionis. Tūc subdit. Et ceperūt q̄ simul accubebāt dicē intra se. Quis est hic q̄ pctā dimittit. Greg. Ec ce egra q̄ venit ad medicū sanata est. ꝫ de salute eiꝰ adhuc alij egrotāt. Nō eius sanatio facta est alijs egritudinibꝰ occasio. vt dicit Aug. sup Joh. de iu da. Iste de bono odore mortis q̄ alij viuūt. sic isti b dicētes. Quis est hic q̄ etiam pctā dimittit. ¶ Q

¶ Diceres. cur xp̄s nō rñdit ad istam questionē sic ad alias. Rñdet. q̄ supius rñdit ad eā facto ꝓbo ⁊ miraculo. s. Luc. v. Vt sciatis q̄ filius hois habet ptātem in terra dimittēdi pctā. dixit paliitico. Di co tibi. surge ⁊ tolle grabatū tū. Vel etiā iō sic di cit Greg. Celestis medicus egros resp̄uit quos de medicamēto fieri nouit deteriores. Iō dixit mulie ri. vade in pace. fides tua salua te fecit. Hēr. Fides eā sanā fec. q̄ qō petijt posse se accipe nō dubitauit Greg. In via pacꝫ abire ꝓcipit vt eā ꝑfirmaret. ne a rectitudine ⁊ via ꝓbitatis vite in via scādali vlteri us nō deuiaret. R ¶ Dicēs. dimissa sunt ei pctā multa. qm̄ dilexit multū. ḡ eius salus potius debe ret ascribi charitati q̄ fidei. Rñdet q̄ loquit hic de fide formata opans p dilectionē. ⁊ hec nō excludit charitatē. q̄ fm Aug. Charitas est forma fidei. nā fides sine charitate est sicut lāpas sine oleo. Hec ē charitas de q̄ Prouer. viij. Ego diligentes me dili go. Reuera dilexit eā. Joh. xj. Diligebat dñs mar tham ⁊ sororē eius mariā. Nā multa dilectionis si gna ei exhibuit. Prima q̄ indulgentiā oim pecca torꝫ ei dedit. Scōo q̄ tribus vicibus eā excusabat. Primo apud phariseū de pctis. vt hic. Scōo apō sororē de accidia. Tercio apud iudā de ꝑdigalita te. Tercio eā dilexit. q̄ eā flēte dñs fleuit. Joh. xj.

¶ Sermo. ciij. ¶ Ad idem

Jmon vides hāc mu-

lierē Lu. vij. dicit Greg. Sacra scriptura nō solū asserit ⁊tutes scōrꝫ ꝫ etiā casus i notescit vt videam⁹ in lapsibus q̄d timē debemus ⁊ in ⁊tutibus q̄d imitari studeamus. Juxta illud Amb. Si secut⁹ es errantē seqre penitentē. q̄ dicit Chrisᵏ. Nō graue est luctantē cadē. ꝫ delectū face re ⁊ nolle surgē. Et Chrisᵏ. in li. de lapsu. Hūanuꝫ est peccare ꝫ diabolicū in pctis ꝑseuerare. Idcirco capiamus hāc mulierē in exemplū pnie. de q̄ the ma. vides hanc mulierē. S ¶ Pro q̄ nota fm Aug. Duo sunt p que hoies saluantᵉ. s. innocentia ⁊ pnia. de q̄bus ps. xxiij. Innocētes ⁊ recti adhe serūt mihi. Iō hic dñs posuit nobis exemplū eun di ad vitam in duabus mulieribus noie maria. s. mariā. ⁊ mariā magdalenā. Ne sūt duo lumia ma gna. maiꝰ qō ꝑst dici. i. innocētia. minus nocti. id est pnia. ꝫ innocētia rara est nisi in pueris baptisa tis. De quo Aug. de ciui. dei. Pancissimi sunt tā te felicitatis vt aduenīēte adolescētia nō damnabi lia cōmittunt pctā. Ideo possum dicere Exo. xxv. Jnspice ⁊ fac fm exemplar qō tibi demōstratuꝫ est in monte. i. in alta pniali vita. s. marie magdale ne. iō canit eccl̄ia. Preciosā margaritā stellāq̄ cla rissimā locasti i arce vranice curie vt eēt enidēs tue exēplū clemētie iō possū tibi hodie dicē. vides hāc mulierē. T ¶ Itē mlta debemꝰ vidē i hac mulie re penitēte. Pro q̄ eiꝰ pnia fuit tēpestiua nō mor sa. nō expectauit tps senectutꝫ nec tps infirmitatis nec appropinq̄ntꝫ mortꝫ. ꝫ stati cū intellexit medi cū aīe i domo symonis pñtez. sup ꝓuuātes irruit nob i exēplū vt docemur Eccl̄i. v. Ne tardes ꝓuer ti ad dñz. ⁊ nē differas de die i diē ne vtarꝫ voce cor uina dicēdo. cras cras. Greg. Qui venīā spopōdit penitēti diē crastinū nō ꝓmisit. iō ad Gal. vj. Dū tps habemꝰ opemur bonū. Nā Aug. in li. de pnia Nullꝰ expectet q̄uscq̄ peccare nō pōt. arbitriū liber tatē reqrit dñs nō necessitatē. Dimitte ḡ tu pctm̄ i teri q̄ peccare poterꝫ. si nō vis. s. in ifirmitate pctā dimittūt te. Aug. Timēdū ē de sero penitēte quez mozbꝰ vrget. pena terret vix ad satisfactionē ꝓueni et. maxie cū filij q̄s illicite dilexit sūt pñtes. vxor et mūdꝰ ad se vocāt. mltos solet pnia serotina decipē licz em̄ latro veniā meruit de oi crimine. dic Aug. nō tñ dedit baptisatꝫ ꝑseuerādi ⁊ peccādi autozita tē. Tūc em̄ baptizatꝰ ē latro cū xp̄o i cruce ꝓfitet. iō Eccl̄i. xviij. Jn obitū para iusticiā. Chrisᵏ. i li. de lapsu. Hūanū ē peccare ⁊c. Scōo eiꝰ pnia fuit do lorosa. nā pnia habet nomē a pēa. de q̄ Hiero cul pa delet nisi iusticia anxietur. Treñ. ij. Velut ma re cōtritio tua. quia sicut mare acerbū est. sic ⁊ cor

ritio. Sanct⁹ Tho. qte. liij. q. lxxxvj. Homo dz dolere de pctis i eo q̄ sunt ɔ deū. Bonau. dic. Quicūq; recogitat mortalē culpā ⁊ dei offensam dolere dz. qō si nō facit denuo peccat. qz volūtarie manet extra amicicīā dei: ⁊ negligit recōciliari creatori suo quē offēdit. Sctūs Tho. Dolor de pctis dz eē maior q̄ quicūq; dolor de quacūq; re. Nā sicut deus dz nobis sup oia placere: ⁊ sic pctm̄ q̄ qō deo offendit displicē. Aug⁹. Ver⁹ penitēs sp doleat. ⁊ de dolore gaudeat: ⁊ se sp non doluisse doleat. Et sic bā maria magdalena. de q̄ Greg. Discite q̄ dolore ardeat q̄ inf epulas flere nō erubescit. ¶ Tertio eius pnia fuit opōsa. nā post cordis cōtritionē dz bō oīdere ⁊ approbare cōtritionē ope. Augus. Qui veracit penitet malū qō fecit impunitū non sinit. Gre. i omel. Cogitāti mihi ō marie pnia magis libet flere q̄ aliq̄d dicere. cōsiderauit qō fecit. voluit moderare q̄ fecerat. sup cōuiuātes igressa non iussa venit sub mēsa. accessit ad pedes se būilians: cogitādo. Ille ē q̄ xp̄ō pctōres venit. nō spernit ille. ipe ē q̄ leprosū symonē mūdauit: mūdabit leprosam meā aiaz. q. d. Ille hospes ō celo venit. alijs hospitib⁹ offerunt carnes ferine: ego volo offerre meū ferinū cor. p vino lachrymas xp̄iare de corde. Et stans retro secus pedes. Gre. Cōsiderauit indignitatē suā. oculos suos q̄b⁹ impudice respexit i terrā deiecit: cogitās scriptū Sap. xj. Per q̄s peccat: per hec et punīet. ¶ Cogitans q̄ ūtruor modis deū offendit. Pmo oculis q̄b⁹ impudice respexit. Gregor⁹. Quib⁹ frena ꝓcupiscat: p pniam iā ꝓteres flebat. Scdo in vanitate pilos exposuit. ió capillis tersit. pus in lasciuiā. nūc xp̄o in obsequiū ⁊ reuerentiā. O si nr̄e sic facerent mulieres q̄ superbiā exercēt p capillos. ꝓtra illud. j. Pe. iij. Mulieres subdite sint viris. nō sit extrinsec⁹ capillatura aut circūdatio auri aut argēti. j. Thimo. ij. Mulieres i habitu ornato cū pecūdia ⁊ sobrietate se ornātes. nō in tortis crinibus. aut auro aut margaritis aut veste pciosa. h̄ q̄ decet mulieres ꝓmittētes pietatē p bona opa. Nā nō bū successit absoloni. ij. Reg. xviij. ⁊ Isa. iij. Decalvauit dñs vertice filioz syō. ⁊ dabit p crispāte crine calutiū. Tercio ore inutilia locuta fuit. Iō sūdit. ⁊ osculabat pedes nō os. qō ad spōsam ptinet. mō spōsus cast⁹ labūs cast⁹ osculari vult. ió reputauit se noie sponse indignā. ac si dicēt. ego feda. ipe speculuz sine macula. ipe agnus sine macula. ego onis morbida. quō digna sum sponsuz vginū osculari. q̄ me diaboli potestati despōsaui. Sic erat sozor eius martha a fluxu sanguis ad pedes xp̄i sanata. ⁊ sic chananea filie sue liberationē obtinuit ad pedes xp̄i. et sic ipa liberata a septē demonijs. i. vniuersis vicijs. ac si diceret. osculer mr̄ tua casta vgo os tuū ego autez q̄si canis sub mēsa ad pedes. Quarto in vngēti de corazione. ió dr in textu. vnxit vngēto. Grego. Nō sibi turpiter exhibuerat h̄ ia deo laudabil⁹ offerebat. ¶ Quarto ei⁹ pnia fuit amorosa qz i dei amore. ideo xp̄s dixit. Remittunt ei peccata multa ⁊c. Aug. Nō solū oportet deū timē vt iudicē. h̄ etiā vt iustū diligere. j. Choz. xiij. Si distribuero omnes facultates meas. si tradidero corp⁹ meū igni vt ardeam. ⁊ charitatē non habuero nihil sum. Ideo. j. Choz. xvj. Omnia opa vra in charitate fiāt. j. Pe. iiij. Charitas operit multitudiē peccatoz. Greg. in omel. Quid frēs credimus dilectionez dei nisi ignē. quid culpā nisi rubiginez. tanto plus rubigo peccati ꝓsumit q̄nto plus charitate accendit. Itez dilectio marie est opata in ea. Primo mentis liq̄factionē. Cañ. v. Anima mea liquefacta est vt dilectus meus locutus est mihi. Loquebat enī ei cōsolatoria. Primo. remittunt tibi pcā tua. Scdo resurget frater tuus. Joh. xj. Tercio loquebatur ei. Joh. vlti. Mulier quid ploras. Ita liquefacta est vt diceret illud ps. xxj. Factū est cor meū tanq̄ cera liquescēs. Scdo mētis inflāmationē. sicut enīz ex cōcussione duoz lapidū excutit ignis. sic ex corde marie ⁊ ei⁹ meditationib⁹. vt esset dulcis ei xp̄s deus ⁊ homo iflammatio facta est. ps. xxxviij. In meditatiōe mea exardescet ignis. s. meditatio peccatoz ⁊ diuinaz miserationū. Vel sic. Dulcia xp̄i ꝓba ⁊ eius exempla q̄ viderat. dum illa reputauit i corde inflāmatū est cor meū ps. lxxij. Tercio mentis vulnerationez. Cañ. Vulnerata charitate ego sum. Naz sicut vulneratus de alio cogitare nescit nisi de vulnere. sic ipa de xp̄o. Origē. Vbi ioseph sepeliuit corpus tuū. ibi maria spiritum suū. at illa perdidit corp⁹ suū. perdidit ⁊ spiritū suū. ¶ X

¶ Quarto dilectio xp̄i fecit in ea mentis inebriationem. Ebrietas ꝓsumit impossibilia. ⁊ sic maria. Joh. xx. Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi vbi posuisti eum vt eū tollam. non cogitabat de ponderositate corpis. Gregor. Amanti nihil difficile. Piero. Amemus xp̄m ⁊ facile videtur omne difficile. Scdo ebrietas non timet pericula. ⁊ sic maria. Joseph timuit ⁊ licentiā recepit tollere corpus ihu a pylato. Maria non sed ait. ego eum tollam. Origē. O si in domo principis fuisset dixisset. ego eum tollaz. ⁊ sic nos. Sen. in prouer. Nihil est qō non toleraret qui perfecte diligeret. Grego. Probatio dilectionis est exhibitio operis. Idcirco per eius dilectionē meruit triplicem excusationem cū accusaretur. vt patet supra. Tercio cum iudas accusauit eam ꝓdigaz. Matb. xxvj. de pfusione vngenti. excusauit eam dicens. Quid molesti estis huic mulieri. quod fecit. fecit in meam cōmemorationē. i. mortis ⁊ sepulture. Ideo prouer. viij. Ego diligentes me diligo. ⁊ sic ipa dilecta a dño. Joh. xj. Diligebat dñs martham ⁊ sororē eius. Hec ē illa maria qua flente dñs flenit. Joh. xj. Hec est illa que cum matre ihu stetit ad crucem. Hec est illa que quesiuit dñm in monumento plorās Joh. xx. Hec est illa que primo inter omnes mulieres meruit videre xp̄m resurgentem a mortuis. ¶ Quinto penitentia eius fuit fructuosa. qz vlteri⁹ non peccauit mortaliter. Aug. Inanis est penitētia quā sequēs coinq̄nat culpa. Et sic ipa nō coinq̄nauit penitētiā per sequentē culpā nobis in exēplū. ¶ Sīō: Irrisor ē ⁊ non penitēs q̄ adhuc agit qō penituit.

¶ Sermo. cliij. ¶ Ad idem.

Euertere reuertere su

r namitis. reuertere reuertere vt intuear te. Canti. vj. Hec sunt verba dei renouātis aiam peccatricē a statu pcti ad statū pnie

& gratie Sunamitis interpꝛat miserabilis captiua vel mortificata vel coccinea. q̄ oia ꝓuenit aie peccatrici. Ipsa misera dr. q: pdidit statū dignitatis. captiua a diabolo. Prouer.v. Funibus pctōꝝ q̄sq; ꝑstringit. mortificata. q: spūali vita priuat. Sap xvj. Homo p mali cīā occidit aiam suā. ¶ Nota sancta maria magdalena fuit in q̄druplici statu scz auersionis. ꝓuersiōis. pgressionis. & pfectōnis. Primo reuocata ē a statu culpe & auersiōis ad statū pnie & ꝓuersiōis. Iō dr ei. Reuertere. Hiere. iij. Tu fornicata es cū amatoribꝰ multis. tñ reuertere ad me dicit dñs & ego suscipiā te. Itē status pcti est miserabilis. deo odibilis. diabolo dulcis. ¶ Prio est miserabilis. Nā tria sunt q̄ faciūt hoiem miserabilē pauptas. cecitas. & nuditas. Primū est pauptas. nā pauper sunt miseri. q: carēt. bono vtili. s. diuitijs. sic pctōr est miser q̄ caret spūalibꝰ diuitijs. s. deo & virtutibꝰ. Aug. Qui hz deum hz oia. q̄ caret deo nihil hz. Sap. vij. Venerūt mihi oia bona pariter cū illa. Scdo cecitas facit hoiem miseruz q: priuat eū bono delectabili. Si em̄ homo hꝫet totū mundū & esset cecꝰ adhuc esset miser. q: nō posset vti bonis suis delectabiliꝫ Thob. v. Quale mihi gaudiū erit &c. Miser pctōr cecus. q: non videt lumen eternū qđ est deus. Eccls. xj. Dulce lumē & delectabile oculis videre solē. Licet pctōr aliq̄ modo deū videt. s. oculo rōnis. tñ nō videt eū oculo affectionis. q: est totaliꝫ auersus ab eo. Tercio nuditas. q: priuat hoiem bono honorabili. nihil est inhonestiꝰ q̄ hoiem esse nudū. sic pctōr est nudus et apparet turpis deo angelisq; eiꝰ. q: caret veste scitatis castitatis & charitatis. De his tribꝰ dr Apoc. iij. Tu dicis diues sum & locuples & nescis q: pauper. miser cecus & nudus es. Cōtra illōs triplex malus sūdit triplex remediū dicēs. Suadeo tibi emere aurū ignitū & ꝓbatuz vt locuples fias. Hoc est ꝓtra ꝑmū malū. s. pauptatē. & vestimēt̄ albis indueris vt nō appareat ꝓfusio nuditatis tue. hoc est ꝓ scōm. i. nuditatez. Et collirio vnge oculos tuos vt videas. ℞ est ꝓtra cecitatē. ¶ Scdo statꝰ pcti ē summe odibilis deo ꝓpt tria. Prio q: est cōtra diuinā essentiā. q: deus hz esse essentialiꝫ Iō deꝰ nullo mō potest nō esse. q: pctm̄ est ꝙatio modi speciei & ordinis. ſm Aug. Scdo est ꝓtra diuinam iusticiā q: peccatum est auersio a summo bono & vero ad aliud bonū nō verū. Tercio est ꝓtra dei bonitatē. per quā sp intendit creaturā rōnalē beatificare i & seipsum reducere. ℞ peccatū impedit & diuidit int̄ nos & deum. & abducit a fine vltimo. Unde deus nihil odit nisi pctm̄. vñ oia alia sūt a deo. & hūt aliquā similitudinē cū deo. si illa oderet deus. tūc oderet seipm̄. peccatū aūt nō est a deo ℞ a mala volūtate rōnalis creature. ¶ Tercio status pcti est dulcis diabolo & delectabilis. & ℞ ꝓpter tria. Primo q: liberū arbitriū est in ipo pfecte deprauatū. ſō semp appetit qđ malum est. vñ vult oēs hoies peccare ꝓpter malū ꝓtra deū. s. ꝓpter diuinā offensaz quā sp appetit. & ℞ ē sūmū malū. Itē vult oēs hoies peccare ꝓpter malū hois qđ ē pena. q: hō peccādo merek penā eternā. ℞ sibi summe placet. Itez vult aliud malū hois. s. pdere summū bonū qđ ē gl̄ia. Idcirco. j. Pe. v. Vigilate q: aduersariꝰ vr diabolus &c. ¶ Quarto statꝰ pcti dz hoi esse detestabilis. q: ē filius maledictōis. Gen. iij. Maledicta terra in opere tuo. Maledicta q̄ ad culpā ꝓpter quā nullū fructū boni opis pōt ꝓferre. ℞ tñ spicas & tribulos pctōrum. ¶ Diceres. tñ dicit Aug. in enchiridion. & hr. xiij. q. ij. c. tempꝰ. Licet nō valeret vt plena sit remissio. tñ ad ℞ vt tolerabilior fiet damnatio. Rñdet sctūs Tho. & Bonauē. Opa extra charitatem facta nō minuūt culpā nec penā ꝑ eisdē pctis debitā. ℞ sic ē intelligēdū. Primo q̄ opa hmōi faciēdo homo minꝰ peccat q̄ ea obmittēdo. maxie ea que ꝑcepta sunt. & quāto minꝰ peccat. tāto tolerabilior & minor erit pena in gehēna. Scdo intelligitur q̄ hmōi opa aliq̄ modo valēt ad bonā dispositōez vt. s. homo ex minori ꝓtemptu libidinis minus grauek. & quāto pctm̄ fit ex minori ꝓtemptu & libidine. tāto minꝰ grauat. Item maledicta q̄tū ad penā q̄ semp augek. q̄diu est homo i statu pcti cumulat sibi ligna cōbustōis que debent eū eternaliter ꝑcremare. Gre. Crescēte ꝓtumacia crescit & pena. Itē maledicta q̄tū ad vtentē ꝓscientiā quā sp habet secū. sicut diabolus suā gehennā portat. & febricitans febrē. Isiō. li. ij. de sum. bo. Homo pctōr q̄ cūq; abierit reatꝰ sue ꝓscīētie eū nō derelinq̄t. Boeciꝰ. Sicut ꝓbis ꝓbitas est ꝓsolatōr ꝑmiū. ita improbis nequicia supplicīū. Aug. j. Confessionuz. Iussisti dñe & ita est vt oīs inordinatus animus sit sibi ꝑpsi pena. Isa. lvij. Non est pax impijs. ¶ Secundus status est penitētie & conuersionis. Greg. in omel. Cogitanti mihi de marie penitentia plus libet flere q̄ aliq̄d dicere. Nam ipsa est exemplū penitentie omnibus penitentibus. Gre. Scriptura sacra nō solū virtutes sanctorū asserit. ℞ & casus innotescit vt videamus i lapsibus q̄ timere debeamus in virtutibus quid imitari studeamꝰ. Primo eiꝰ penitentia fuit tēpestiua nō morosa. nō em̄ expectauit tempus senectutis. nec tēpus mortis. nec infirmitatis. nec tēs maloris opportunitatis. sed statim vt intellexit suū adesse medicū sup ꝓuātes irruit. Eccs. v. Ne tardes cōuerti ad dñm &c. Fugiēda est vox corruina. Aug. Nec vox multos decepit q̄ bꝰ cludit ostiū & remanēt soris cū voce corruina: quia noluerūt habere gemitū columbinū. Greg. Timēduz est q̄ tēpus senectutis ad penitēdum expectat. ne dū sperat misericordiā inueniet iudiciū Aug. Vera pnia difficile fit q̄n tam sera venit. quoniā cruciatꝰ ligat mēbra. & dolor sensum oppꝛimit vt vix aliq̄d aliud hō q̄ dolorem cogitare poterit. ¶ Secūdo eius penitētia fuit dolorosa. Tre. ij. Velut mare contricio tua. Ipa enim habuit dolorem exteriorem in afflictione corporis in deserto Habuit dolorem interiorem cōtritionem mentis Hugo in de sacramentis. Penitētia alia interior. alia exterior. Exterior in carnis afflictione. Interior in cordis cōtriciōe. Per exteriorem castigatur culpa prauī opis. Per interiorem emundak culpa prauе volūtatis. Unde. Gre. Discite quo dolore ardeat q̄ inter epulas flere nō erubescat. ¶ Tercio eius penitētia fuit operosa. Nam post cōtritionē debet esse opus ostendens & ꝓbans cōtritionem. Aug. Qui veraciter penitet malum quod fecit impunitum esse non sinit. Et sic ipsa. Grego. in omel.

Tot de se intenit holocausta. qō habuit oblectamenta. Nam tota eī⁹ vita nihil fuit nisi operosa penitētia. ¶Quarto pnia eī⁹ fuit pmanens ⁊ fructuosa. Aug. Inanis ē penitētia quā sequēs coinquinat culpa. sic nō ipa. Isiō. Irriso⁹ ēt non penitens. Sed ipa pseuerauit. ⁊ ille status fuit ad vitā eternā. Hek. O penitētia q̄d dicā de te. nō valeo vt volo. q̄ p̄cioſio⁹ es auro. p te moꝛs destruīt. diabolus fugat. vita aperitur. ¶Tertius status ē pgressiōis ꝓficientiū. Aug. Gr̄a merek augeri ⁊ aucta merek p̄ofici. Her. In via dei nō p̄ogredi est regredi. Itē gr̄a spūssancti ē aucta i ea. P̄dio ex v̄bi dei auditu. P̄ouer. xiij. Doctria bona dabit g̃tiā. Est eni verbū dei sicut pluuia salutaris q̄ terrā disponit ad fructificandū. Eccī. xxxij. Audi tacenꝛ ꝓ reuerētia accidit tibi gr̄a bona. P̄ouer. j. Audi sapiens ⁊ sapientio⁹ eris. Sic maria magdalena ex auditu verbi xp̄i multū ꝓfecit. Eccī. xxx. In labijs sensati inuenīt gr̄a. Scōo ex hospitalitate xp̄i. ad Heb. xij. Hospitalitatē nolite obliuisci. ꝙ hanc quidā placuerūt deo. angelos hospitio respiciētes. sicut dñs hospitatus a zacheo ipꝛ puertit. Luce. xix. Hodie salus huic domui facta est. ⁊ sic discipulis in emaus. Iu. vlti. aucta ē gr̄a cognouerūt eū. dicētes. Nōne coꝛ nostrum ardēs erat. ⁊ sic abrāā Gen. xviij. dixit angelis. Si inueni grām nō trāseas seruū tuū. Tertio ꝓpter freq̄ntiā naturaī exercitij. Frequētia actuū augmentat habitū. sicut ex frequēti citharisatiōe ꝛc. ij. ad Co vj. Hortamur vos ne in vanū gr̄am dei recipiatꝛ. j. Pe. iiij. Unuscuiq̄ sicut accepit grām in alterutrū illā administrantes sicut boni dispensatoꝛes multiformis gr̄e dei. ⁊ sic Paulus. j. ad Choꝛ. xv Gratia dei i me vacua nō fuit. j. Thi. iiij. Noli negligere gr̄am q̄ in te ē. ¶Quartus stat⁹ ē pfectorū quē tenuit maria magdalena. ¶Nā quattuoꝛ sūt q̄ inducūt ad pfectionē. Primū vite xp̄i exēplaritas Exo. xxij. Inspice ⁊ fac fm exemplar q̄ tibi mōstratū ē i mōte. Nā ipe exēplificat totā vitā suā. Iu. vj. Perfecī⁹ erit oīs si erit sic mgr e⁹. Scōz xp̄i familiaritas. si em ꝓdest ꝙuersari cū sanctꝛbominib⁹. ps̄. Cū sancto sanctus eris ꝛc. multo magis cū xp̄o. q̄ est sanct⁹ sanctoꝛ. Aug. Cū illis cōuersare q̄ te meliorē facturi sūt. Sanctitas xp̄i habuit virtutē attractiuā. Mat. ix. Matheo in thelonio sedēte. dixit sequere me. Catho. Cū bonis ambula. Eccī. xxxiij. Cū sancto assidu⁹ esto. ꝙuer. iij Qui cū sapientibus gredit saptēs erit. Tertium ē auersionis a mūdo totalitas. Math. ix. Si vis pfect⁹ eē vēde oia. i. alienare a mūdo. j. Joh. ij. Qui diligit mūdū. nō ē charitas p̄is in eo. Richard⁹. fm mensurā dilectōis p̄statur mod⁹ māifestatōis Et sic ipa tota a mūdo alienata. relinquēs fratreꝛ et soꝛoꝛē. ⁊ in deserto triginta annis neminē vidit. Aug. Qui vult sicerā ꝓtēplationis gustare necesse ē a tumultu seculi cessare. Quartū conuersionis ad xp̄m intimitas. j. Choꝛ. vj. Qui adheret deo vnus spūs efficit cū eo. Hec ē pfecta vnio. et sic ipa in singularissima dilectiōe. Hugo facilius erat aniam eī⁹ separi a coꝛpe q̄ puari a xp̄o quem diligebat. Canti. v. Vulnerata charitate ego sum Nā sicut forma sigilli in cera. sic charitas xp̄i radicata in eius coꝛde. ibi oꝛiunk feruentissima desideria. frequētissima suspiria. dulcissima colloq̄a q̄ fuerūt inter xp̄m ⁊ mariā. Luc. x. Maria optimā partē elegit. Pars bona de pctis ad penitentiam ꝓcedere. pars melioꝛ de penitētia ad pfectionē reuerti. Tunc dicet veni electa mea. ⁊ ponā in thꝛonum meum.

¶Sermo cv. ¶Ad idem

Emittuntur ei pecca-

r ta multa. qm̄ dilexit multū Luc. vij. In verbis p̄missis duo innuunk. Primo annunciak pctoꝝ remissio. ibi. Remittunk ei pctā multa. Secūdo sbiungit remissionis rō. qm̄ dilexit multū. De p̄io dicit. Remittunk ei pctā mlta. E ¶P̄io q̄ sciendū multa requirūtur ad remissionē peccati. Primū est pcti cognitio. Her. Scio neminē posse saluari sine ꝓpria cognitione. hanc ipa habuit vñ. aug. Ipa nouit quāto moꝛbo laborauit ꝓpter qō salutē ꝓsecuta fuit. Sen̄. Salutis initiū ē ꝓpria cognitio. ita q̄ docuit dicere cū ps̄. l. Iniquitatez mea ego cognosco. Heu q̄ plures sunt qui ꝓpriā cognitionē habere nolūt. de quib⁹ Bern. In p̄incipio mediationū. Multi mlta sciunt seipsos nesciunt. Tales raro merenk veniam peccatoꝝ. qui eni seipsū nescit. nil bene nouit. Jō Her. Melius est noscere seipsum q̄ cursum siderū ⁊ virtutē lapidum. P̄ouer. xv. Nosce te ipsum mata est iusticia. ¶Scōm qō requirit ē consideratio offensionis dei. De q̄ Augu. de vera ⁊ falsa penitentia. Penitens nō solū cōsideret quid fecerat ꝙ quē offenderat. s. creatoꝛē suū. dicens cū ps̄. l. Tibi solū peccaui ⁊ malum coꝛā te feci. Et cum manasse. ij. Paral. vlti. Peccaui super numerum arene maris. nō sum dignus videre altitudinē celi p̄e multitudine iniq̄tatis mee. Et cum filio p̄odigo. Luce. xv. Pater peccaui in celū ⁊ coꝛam te. non sum dignus vocari filius tuus ¶Tertiuz est timoꝛ Eccī. j. Timoꝛ dñi expellit pctm̄. nā qui sine timoꝛe est nō poterit iustificari. ¶Quartū remissionis fiducia. ꝙuer. xv. Per misericoꝛdiā ⁊ fidez purgank peccata. Hanc ipsa habuit. qꝛ vt cognouit q accubuisset in domo pharisei ad eū adijt dicit glo. Habuit fiduciā qui lepꝛosū mūdasset. eaz mundare posset. Ideo dictū est ei. Fides tua saluam te fecit. ad Rom̄. viij. Spe salui facti sumus. ¶Quintū est peccati verecundia. Unde gre. Faciliter culpa coꝛrigitur que erubescit. Eccī. iiij. Est ꝓfusio adducēs gloriā. Eccl. Quāto verecundia maioꝛ tāto penitēs in occulis dei clarioꝛ. Nā fm Aug. Verecūdia est maxima pars remissionis. F ¶Sextū est dānū et pcti noticia. Et ꝺ damnuz est multiplex qō infert pctm̄. P̄dio facit hominē miserū. P̄ouer. xiiij. Miseros facit populos peccatū. De q̄ Apoc. iij. Tu dicis qꝛ diues es ⁊ locupleꝛ ⁊ nescis. qꝛ miser es. qꝛ i odio dei Eccī. xij. Altissimus odio hꝛ peccatoꝛes. Scōm malū qō facit pctm̄. qꝛ facit hominem pena dignū. Aug. Nullū malū ipunitū. Nā nō stat dedec⁹ culpe sine decoꝛe iustitie. Ideo ꝓstrauit se ante pedes. ac si diceret. ego demeruī q̄ tu truderes me tuis pedib⁹ ad penas inferni. Tertiū damnuz peccati est q̄ ꝑ-

uat hoiem gr̃a. & facit q homo cadit in indignatiõē dei. Sap. xiiij. Odio habet dñs impios & impietatē eox. Aug. Scio deū omni criminoso inimicum. de quo pcōr debet dolere. & sic ipa dolui ita q cepit lachrimis lauare pedes. Her. O quāta vis est in lachrimis penitentis. abluūt culpā. extinguūt gehennā. ascendūt ad celos. descendūt i abyssos. ignē inferni extinguūt. in celo deū reconciliāt intus aiam lauāt. Aug. sup ps. O hō si in pscia ardes. extingue lachrimis flāmam criminis. Chrisost. Nemo flens ad deū accessit q non impetrauit qō postulauit. Aug. Qui de pctō dolet dolorē suū lachrimis ostēdat. qr lachrime sunt testes doloris et vē pnie. & sunt valde viles. Isid. Penitētis lachrime apud deū reputant p baptismate. Aug. Qui lachrimis se miserx fatet. illi deus miserē. ¶ Septimū est satisfactio. Sap. xj. Per que quis peccat p illa punit qō ipa fecit. Greg. Nō habuit oblectamēta. tot de se inuenit holocausta. vt patet supra. Item ad oia ista requirit dilectio. j. Chor. xvj. Oia vr̃a in charitate fiant. Hilarius sup Job. Frustra est oīs opatio nisi assit dei dilectio. Jō subdit. qm̃ dilexit multū. Keuera fortiter deū dilexit. Ita q totaliter in charitate accensa fuit q dilectio eius compatur fortissimis. de q̃bus Salomō Cañ. viij. Fortis est vt mors dilectio. dura sicut infern⁹. & sicut ignis flāmax. Aque multe nō potuerūt extinguere charitatē. nec flumia obruūt illā si homo dederit omnē substantiā suam p dilectione q̃si nihil despiciet eam. Ecce sex fortissima. mors. infernus. ignis. aqua. flumē. & sbstātia tpalis. Prio em̃ mors ē fort̃ i sepando. qr ea q̃ fortiē sūt piuncta. s. aiam & corpus diuidit. j. Reguz. xv. Siccine separat amara. mors sic dic̄ Dyoni. Mors nō est substātie psumptio ꝫ vnitox sepatio. sic amor dei separauit beatā mariā magdalenā ab amore mūdi. & amori xpi firmiter se vniuit. Hāc charitatē ipa oñdit que mundū reliquit. & oēs xpinquos frēm & sororē. & heremū intrauit. p triginta annos cōtinuauit. Et p̄ desiderio xpi tedio vite pñtis affecta. Dicit Egesipp⁹ Nullū vix videre voluit omnē psolationē tpalem fugiens. tm̃ ad dei psolationē anhelans. q. d. illud Aug. Vnū pcor a te dñe vt in nullo permittas me psolari q̃ in te. Omnia amarescunt vt tu solus mihi dulcescas. oia mihi mortua sunt vt tibi viuā. Et poterat dicere illud ad Gal. ij. Vivo ego. non ego ꝫ vivit in me xps. Origē. Nonne maria magdalena mortua que sentiens nō sentiebat. videns nō videbat. & audiens nō audiebat. sed tota ibi erat vbi magister suus. Isto forti amore meruit vt xps eā erga sororem suam excusauit. & meruit inter oēs homies p̄mo xpm videre resurgentem a mortuis ¶ Scōm forte est infernus in retinēdo. qr animas semel receptas semp retinet. & sic amor dei ei⁹ mētem cū deo ita fortiter colligauit q nunq̃ ab eius amore cadere potuit. Prouer. xvij. Omni tpe diligit q̃ verus amicus & fidelis est. in vita. in morte. & post mortem ¶ In vita sequebatur eum. et sedens ad pedes ¶ In morte stabat cum matre eius iuxta crucē. Post mortem emit aromata vt vngeret ihesum. Isto forti amore meruit q dñs eam excusauit erga iudam. Sinite eam. opus em̃ bonū opata est in me. puenit me vngere in sepulturā. ¶ Certum forte est ignis in accendendo & consumendo. Eccli. xiij. Ignis nūq̃ dicit sufficit & sic ignis amoris ita accensus fuit in maria magdalena. nam q̃ meditabat dulcia eius verba que ab eo audiuit. & eius exēpla que viderat p̄terat dicere cuz. ps. In meditatione mea exardescet ignis. Itē. inflammatū est cor meū & renes mei. i. cogitationes. & illud Cañ. v. Vulnerata charitate ego sum. Nā sic̄ vulneratus de alio cogitare nescit nisi de vulnere. Et sic ipa de xpo. Origē. Vbi ioseph sepelinit corp⁹ tuū. ibi maria spm̃ suū. Hern̄. Principalior ē spūs vbi amat q̃ vbi animat. Isto forti amore meruit xpi consolationem. Job. xx. Mulier quid ploras dicit Greg. Interrogat causa doloris vt augeatur desiderū amoris. O pie ibu tu interrogas. & tu sciebas. & sic fieri volebas. Moueras tu hortulane q̄d plātaueras in horto aie. Ecce quō exarsit in amore corpis mortui. q̃ ait. Si tu sustulisti dicito mihi. vbi posueris. & ego eū tollā. Ecce verba feruentis amoris. q̃ vna fragilis mulier tm̃ corpus humeris gestare putabat. De quo Hern̄. qō vir centū libre mirre & aloes sufficiebāt ad p̄diendū. De illo ardēti amore dicit Origē. Ecce maria q̃ ardens in dilectione xpi nullū locū excipit. ꝫ sine timore dic̄. ego eū tollam. Nō timuit custodes armatos. nō inde ox pscrutationes. & pylati damnationē. non expectauit die clax. Joh. xx. Cū adhuc tenebre essent. dixit ego eum tollā. Dicit Hern̄. Nihil est qō non tollit qui pfecte diligit. eo q̃ scribit. j. Joh. iiij. Perfecta charitas foris mittit timorē. ¶ Quartū forte est aqua in extinguēdo Eccli. iij. Ignē ardentē extinguit aqua. & sic charitas dei in ea extinguebat omnē amorē carnalē q̃ castissime vixit. Gre. Gustato spū desipit omnis caro. Hern̄. Charitas destruit charitatē. charitas spūs destruit charitatem corpis. Itē extiguebat charitatē terrenā. De quo Chrisost. Vere nō habet sup terrā qō amat qui donū dei in veritate gustat. Itē extinguebat amorem domesticū. s. fratris & sororis. pensans illud Mat. x. Qui amat patrē vel matrē plus q̃ me nō est me dignus. Et illud Matb. xix. Omnis q̃ reliq̃rit fratres aut sorores. patrē vel matrē xpter nomē meū centuplū accipiet. Itē extinguebat amorē p̄uatū. qr de seipa postea nō curauit. ꝫ. xxx. annis corpus suū afflixit. psiderans illud ad Gal. v. Qui christi sunt carnē suā crucifixerunt cū vicijs & cōcupiscētijs. Et sic spiritualis martir effecta est. De q̃ Her. Verum martirij genus sanguinis effusio & quotidiana corporis afflictio. Isto forti amore meruit spiritualem consolationem. q dñs eam pauit p angelos septies in die eleuatam. qui collaudabūt dñm in eius dura & perfecta penitentia. Luce. xv. Gaudium est angelis dei super vno &c. ¶ Quintum forte est flumen in obruendo Matb. vij. Venerunt flumina & venti flauerunt & irruerunt i domū illam & cecidit. Et sic amor dei fuit in ea fortis sicut flumen. quia subuertebat domum mentis. et funditus destruxit. quia p̄ius cor eius erat dom⁹ diaboli. Grego. Septem demonia habuit. sed charitas dei fecit eam domum dei. j. Joh. iiij. Qui in charitate manet i deo manet & deus in eo. Hugo.

Ita familiaris ē deo charitas vt habitare nolit vbi charitas nō fuerit. Itē hortamur ad Eph̄. iij. In charitate radicati ⁊ fundati. Et sic ipa radicata in charitate. de q̄ Greg. Pensandū quāta vis amoris discipulis fugientibus ipa iuxta crucem stabat Origē. Stabat ⁊ plorabat. Amor fecit eā stare. ꝫ dolor cogebat eā plorare. O quantus amor in ea. discipulis recedētibus a monumēto ipa non recedebat. iterū ⁊ iterum in monumentū respiciebat. Gre. Vis feruidi amoris intentionē multiplicat inq̄sitiōis. Origē. Vehemēter plorabat. q̄ duos dolores in mēte gestabat. vnū de xp̄i morte. aliuz sublatū credebat. cōsolationē angelicā respuebat. Origē. in p̄sona ei⁹. Onerose sunt mihi oēs p̄solationes. grauāt me ⁊ nō p̄solant. ego quero creatorē meū. iō grauis ē mihi oīs creatura. Hugo. Facilius erat aiam ei⁹ separi a corpe q̄ vivificabat q̄ꝫ a corpore q̄ diligebat. Isto forti amore meruit q̄ xp̄s eā dilexit. Iob. xj. Diligebat aūt dñs martham ⁊ sororē ei⁹ mariā. ita diligebat q̄ ipa flente fleuit Et meruit illa dilectione q̄ fuit p̄nūcia resurrectionis xp̄i. iō dī ap̄lor ap̄la. q̄ dixit ei xp̄us. Vade ad frēs meos ⁊ dic eis. ascendo ad p̄rem ⁊c. ¶ Sextū est suba tpalis in appetēdo Aristo. Appetit⁹ diuitiaꝝ crescit in infinitū. Eccl. v. Auarus nō implebit pecunia. Et sic amor dei in maria magdalena q̄ tpalia parui pēdit. Nō est p̄rēta in domo recipere iesum cū sorore. ꝫ in via necessaria sibi ministrare vngēta p̄ciosa effundere. ita q̄ dicit aug. Quantū q̄s despicit intantū diligit. Ipsa parui pēdit vngentū p̄ciosum. de q̄ iudas murmurauit vicēs. Potuisset vngentū hoc venūdari tor denarijs ⁊ dari pauplb⁹. Ipsa potuit dicere illō Phil'. iij. Oia arbitratus sum vt stercora ⁊c. Cū isto forti amore ipsa meruit. vel sic. In appetēdo maria fuit insatiabilis. q̄ gustu diuine dulcedinis satiari nō potuit. ꝫ q̄ amplius bibit. tanto ampli⁹ sitiuit. Idcirco Eccl'i. xxiiij. Qui me edēt adhuc esurient. ⁊ q̄ me bibēt adhuc sitiēt. ꝫ dicēdo cū p̄s. xvj. Satiabor cū apparuerit gl'ia tua. Iō potuit dicere illud aug. Nihil me delectat nisi de te loq̄. de te audire. tuā gl'iam in corde meo frequēter revolvere. per hec meruit eternam gloriam.

¶ Sermo .cvj. Ad idem

Emittuntur ei peccata multa. q̄m dilexit multum Luc. vij.

Videm⁹ q̄ nubes inp̄posita inter solē ⁊ nos. radiū solis auertit a nobis. ⁊ p̄hibet eū. vēt⁹ vo supueniēs ⁊ auferēs nubes solis lumē nob restituit. ¶ Spūaliter. per nubē intelligit pctm̄ mortale. Hoc impedit radiū solis. i. claritatē gr̄e. Isa. lix. Peccata vra diuiserunt inē vos ⁊ deū. ad uenīte vo vento. i. penitētia delet nubes culpe. ⁊ restituit lux solis. i. gr̄a. Aug. Penitētia remouet ac delet pctā ⁊ restituit ablata. Figurat Jone. iij. de niniuitis q̄ debebāt subuerti. ꝫ p pniam saluati sunt. vt patz ibidē. Itē. ij. Reg. xij. dixit nathan ad dauid. Judicauit sup te malū. nō recedet gladi⁹ a domo tua. Respōdit dauid. Peccaui dñe. Cui nathan. Trāstulit dñs pctm̄ tuū. Aug'. O q̄ꝫ salubre verbū peccaui. Ambro. in lib. p̄refationū. O felix p enitētia que ad se trahit dei clementiā. ⁊ ligat ei⁹ omipotentiā. ⁊ inuenit coram deo gr̄am. ⁊ sic maria magdalena. de q̄ thema. Remittunt ei pcta ⁊c.

¶ In summa vbor̄ innuit p̄mo peccator̄ remissio gr̄osa. in p̄ncipio. scōo remissor̄ ratio vigorosa ibi. q̄m dilexit multū. De p̄mo dicit. Remittūtur ei pcta multa. Nā Marc. vlti. dicit. Septē demonia habuit. Gre. in omel'. Vniuersis vicijs plena fuit. Itē nota pctm̄ eius fuit multiplex. scz originale. veniale. mortale. actuale. ⁊ pctm̄ in sp̄m sctm̄. ¶ Primo videndū est q̄d sit pctm̄. Ānder Aug. Peccatū est auersio a bono incōmutabili ad bonū cōmutabile. vel sic fm q̄sdā. Peccatū est oīe dictū vel factū vel cōcupitū q̄ꝫ fit cōtra legem. Iō in lib. de duabus aniabus. Peccatū est voluntas retinendi vel cōsequēdi q̄ꝫ iusticia p̄hibet. Item Ambro. in lib. de paradiso. Peccatū est p̄uaricatio legis diuine. q̄ dicit magister in. iij. dist. xxxv. Peccatū non p̄sisteret si interdictio nō fuisset. Iō magr̄ in. ij. dist. xliij. Causa ⁊ origo p̄ma pcti res bona extitit. q̄ aīa p̄mū pctm̄ nō fuit aliquod malum vī oriret. cū em̄ originē ⁊ cām habuit. aut ex bono. aut ex malo. ꝫ malū aīa non erat. igit ex bono ortū est. s. ex angelo. Aug. cōtra iulianū hereticum. Quid est angelus nisi bonū opus dei. ⁊ bona ⁊ laudāda natura. Et dicit scūs Tho. Bonum p̄t esse causa mali nō p se ꝫ per accidēs. sed mala volūtas angeli sil'r ⁊ homis secūdaria causa fuit malor̄. ¶ Ꝛo q̄ scīēdū q̄ bonū p̄t esse causa vel subiectū mali in quo non sunt oia. ⁊ q̄ nō habet oēm perfectionē ⁊ bonitatē. ꝫ deus q̄ habet oīno perfectionē ⁊ bonitatē nō p̄t esse causa mali. Iō Aug. in lib. questionū. Nō est deus mortis inuētor. ꝫ index. ¶ Itē viso q̄d est pctm̄ in generali. Nūc q̄d sit pctm̄ originale. Ānder scūs Tho. sup ij. senten. Formaliter loquēdo pctm̄ originale est defectus originalis iusticie. Materialiter est p̄cupiscētia. Sed Hugo in lib. de sacr̄is. li. j. Peccatū originale est vicium q̄ nascēdo vel p̄cipiēdo contrahimus. Nā licet generantib⁹ quantū ad culpā remissum sit. tñ remanet quo ad penā. ¶ Diceres fit ne paruulis iniuria q̄ imputat eis hoc ad peccatū Ānder scūs Tho. nō. Nā q̄ caret aliq̄ pfectione que requirit ad aliq̄d obtinendū debet carere illo obtinēdo. sed paruuli carent iusticia originali ⁊ actuali que requirit ad dei visionē. ergo iusticia ade ex gr̄a fuit data sup naturalia p̄ncipia. quā p ingratitudinem amisit. vñ cū ex gr̄a eēt nulla iniuria fit posteris si nō redditur eis iusticia ab adam p̄dita ¶ Diceres. Est ne illud originale voluntariū vel necessariū. Ānder magr̄ in. ij. dist. xxxij. ⁊ est Origē. q̄ p̄t dici vtrūq̄. Necessariū vo q̄rvitari nō p̄t. Ideo p̄s. De necessitatibus meis eripe me dñe. Etiā p̄t dici voluntariū. Aug⁹. Licet paruuli nō vtuntur libero arbitrio volūtatis. attū vocat voluntariū q̄ ex p̄mi homis volūtate p̄tractū ⁊ factū est quo dāmō hereditariū De quo ad Eph̄. ij. Eram⁹ natura filij ire. dicit scūs Tho. in. ij. ij. q. lxxxj. ar. j. Oēs boies ex adā oriuati sūt tāq̄ꝫ multa mēbra vnius corpis. Actus aūt vni⁹ mēbri nō est volūtarius volūtate ipsius. sed volūtate anie q̄ p̄mo mouet mēbra. Nō homicidium

nō imputat manui nisi inquātū est aliquid hois qō mouet a pmo pncipio. sic etiā pctm originale nō est voluntariū volūtate paruuli. ꝫ primi parentis. ¶ Diceres. Est ne pctm originale vnum vel plura. Rndet q vnū. nā sicut vna febris debilitat oia mēbra. sic pctm originale deordinat omia mēbra corpis. ita q oculus est ꝓnus ad videndū lasciuiā. auris ad audiendū. os ad loquendū. de q Gen. viij. Sensus t cogitatio hois ab adolescētia ꝓna sunt ad malū. qō cōquerit apls ad Ro. vij. Nō inuenio bonū in carne mea. inuenio aliā legē in mēbris meis repugnantē legi dei mei. ¶ Diceres. vtrū pctm originale sit magis i vno ꝙ in alio. Rndet q nō. q originale nō est aliud ꝙ priuatio originalis iusticie q est equalr in omibus. ¶ Diceres. si hō non peccasset vtrū habuisset plus de gra tūc ꝙ nūc post peccatū. Rndet q dā sunt dona gre q ordinant ad pfectionē hois in seipo vt dona gre gratū faciētis. Quedā em dant ꝓpter alteri? vtilitatē. vt genera linguarū t opatio signoꝝ. t hmōi q ordinant ꝓtra aliqs defectus. Dona ergo illa q ordinant ad suppletionē defectuū alioꝝ nō essent si pctm nō esset. q defectus illi nō essent. t sic non essent dona gre gratis date q ita sunt. Sed gratia gratū faciēs esset maior añ pctm ꝙ post compādo statū ad statū. q tūc natura esset melius disposita ¶ Diceres. p quid remittit pctm originale. Re spōdet pmo p fidē. Act. xv. Fide purificās corda eoꝝ. Idcirco cum baptizat puer patrini ꝓfitent fidē añ baptismū. q dicit apls ad Ro. v. Justificati ex fide in gra in q stam⁹. Scōo remittit p baptismū. de q Ezech. xxxvj. Effundā sup vos aquā mūdam t mū dabimini ab oibus inq̄namētis vestris Aug. ad felicianū. t hr de pe. dist. j. §. tres. Per baptismū oim ꝑteritoꝝ fit ablutio peccatoꝝ ¶ D Itē pctm venale dr veniale. primo sm san. Tho. in. j. ij. q. lxxxviij. ar. ij. correlarie q̄stionis. quasi dignū venia. q pctā venialia hnt causaz venie. q ex humana fragilitate vel ignorātia causant. q̄ sunt plura. de q Aug. t hr. xxv. di. q alios. vbi dr. Quotiens in cibo vel in potu q̄s plus accipit ꝙ necesse est. t tñ nō intēdit. t sic ebrietas est mētis oblivio t est veniale. Scōo quotiēs quis loquit ꝙ oportz scilicet de licitis t iustis. Glo. non ex cōtemptu. Tertio q̄tiens q̄s tacet ꝙ oportet. Glo. nisi in prelatis q̄bus posset esse mortale. Quarto q̄tiens q̄s exasperat pauperē. Quinto quotiēs sanus non ieiunat alijs ieiunātibus. si saltū nō est ieiuniū ex p cepto. Sexto si q̄s tardius surgit. Septimo si ex facilitate iurat vel ex leuitate maledicit. Ista venialia pctā facilius augmētāt. q dicit Aug. Nullū pctm est adeo veniale. qō nō fiat mortale dum placet. t hr in can. xxv. di. nūc aūt §. criminis. Et dicit glo. Assiduitas t ꝓceptus venialis pcti sunt mortale peccatū. ibidē distinguit de triplici genere venialiū pctoꝝ. Nā apls graviora pctā venialia vocat lignū. minora fenū. minima stipulā. q si cut lignū diutius durat in igne ꝙ fenū. t fenū diutius ꝙ stipula. sic p maioribus pctis hō meretur plus esse puniēdus. Idcirco dicit Aug. sup epla Job. omel. j. Noli cōtemnere venialia. quia levia sunt. sed expauesce quia multa sunt. t aiam a diuina visione excludūt Apoca. xxj. Nil coinquinatum intrabit. Nā non refert siue navis p magnos fluxus sive per guttas paulatim intrātes submergit Ideo Aug. in sermone de oꝛone dñica. Quid interest vtrū te plumbū ꝑmat aut arena. t sic de venialī. nō est paruū qō exonerat deū. ¶ D Pro quo sciendū q pctā venialia pñt mortalia fieri tripliciter. vt dicit san. Tho. j. ij. q. lxxxviij. art. ij. Primo q idē actus nature fit pmo veniale t post mortale sine mutatione volūtatis. t sic nō potest fieri. Sed motus subitus sine deliberatione causat veniale. sed post hoc deliberat? causat mortale. Secūdo q illud qō est veniale ex genere inquantum cōstituit in eo finis ad mortale. vt ordinatio verbi ocioſi ad adulteriū t fornicationē fit mortale Tertio q multa venialia pctā cōstituerēt integraliter vnū peccatum mortale. falsum est. nā oia venialia non pñt hre intantū de reatu. q pctm mortale habet reatū pene eterne. veniale vo pene temporalis. Alio mō intelligit q pctm veniale fit mortale dispositive. q disponit bene ad mortē. Itē venialia pctā remittunt multipliciter. Primo p aque bñdicte aspersionē. vt hr de cōse. dist. iij. aquam sale. Scōo p ꝓsbyteri bñdictionē. xxiij. dist. presbyter. Tertio per dñicam oꝛonē. Quarto p elemosynarum largitionē. Quinto per pectoris tunsionem Sexto per ieiunij castigationē. vt pt̄z de pe. dist. j. medicina. Septimo p dignā cōmunionē vt hr de cōse. dist. ij. Cū omne crimē. Octauo per extremam vnctionē. vt patet de sacra vnc. c. vnctio. dicit scūs Tho. in. iij. dist. xvj. Non pōt tolli culpa nisi reordinet volūtas. Jō nō tollit volūtate manēte. ergo semp requirit vna displicētia ad tollēdū venialia ¶ Tertiū pctm est mortale p qō hō meret eternaz mortē. vt dicit magr in. ij. dist. xlij. Item nota ista pctā differūt inter se. Primo originale ab actuali q originale in aie infusione ꝓtrahit. sed actuale p malā voluntatē ad actum. Itē actuale peccatum trāsit actu t remanet reatu. sed originale trāsit reatu t remanet actu. vt patet. xxxij. q. vij. nō solum. Scōo differt mortale t veniale. q mortale tollit gram t impedit gliam. sed veniale non. q stat cū gra. vt dicit san. Tho. Nā q peccat mortaliter cadit a charitate. sed nō qui venialiter. licet tñ cadit ab innocētia. vt hr de pe. dis. iij. septies. Item peccatū mortale differt a venialī. q pctā mortalia pñt effici venialia p ꝓfessionē. vt dicit san. Tho. in. j. ij. q. lxxxviij. Peccatū mortale effectu efficit veniale. t de pe. dist. j. serpens. Sed venialia nunq̄ pñt effici mortalia inquantū talia. Item pctā mortalia inter se differūt. q aliq̄ dicunt mortalia cōi nomine. aliq̄ vo pctā in spūm scm. Itē pctm in spiritū sanctū dr dupl̄r. Uno mō dr q peccat in personā spūssancti. vt q aliter sentit de ea. dicēs spūm sanctū esse creaturā. Alio mō q peccat ꝓtra attributū spiritussancti. s. ex certa malicia. q ei attribuit bonitas. Et dicit irremissibile. nō q non remittit vt remitti nō possit. sed q nō habet causam excusationis. cū fit ex certa malicia. ꝫ in patrē t filiū habet causam excusationis. q ignorantiā t infirmitatē. Scōo dicit irremissibile. quia ꝓpria voluntas repellit illud p qō deberet remitti. Itē pctm in spūm

ctm̃ specialiter opponit gr̃e pniali p quam fit remissio peccator. ¶ Itē ad remissionē peccati sex exigunt. duo ex pte remittentis. s. misericordia z iusticia. cōtra misericordiā est desperatio. cōtra iusticiā est psumptio. Scōo ex parte ei⁹ cui fit remissio requirunt duo. s. ꝓpositū non peccādi. z dolor de cōmissis. Cōtra primū est finalis impenitētia q̄ priuat emendā. cōtra scōm est obstinatio. Tertio requirit duo ex parte ei⁹ per qō fit remissio. s. fides ecclesie. z gr̃a q̄ dat in sacro. Contra primū est impugnatio veritatis cognite. cōtra scōm est inuidētia fraterne gr̃e. Inuidia est pctm̃ mortale. qz est respectu gr̃e vel alterius boni inquantum credit diminutiuū ꝓpr̄ij boni. ℔ inuidentia est respectu gr̃e in se inquantū ex malicia sibi bonū displicet. z sic pctm̃ in spm̃ sctm̃ dr̄ irremissibile. sicut infirmitas incurabilis q̄ resistit remedio morbi. Item morbus miraculose pōt curari. ita hoc peccatū diuina virtute est remissibile. ℔ finalis impenitētia est irremissibile. Hiero. Nihil misericordie dei repugnat nisi cor impenitēs. qō venīa non postulat. Origē. Nullus de pietate dei diffidat. quia bonitas dei oēm maliciā superat. ¶ Dixi secundo subiungit remissionis rō vigorosa. ibi. qm̃ dilexit multū. ¶ Pro q̄ sciendū pctm̃ mortale actuale remittit p multa. Primo p verā ꝓtritionē Thob. iij. In tpe tribulatiōis pctā ⁊c. ps. l. Sacrificiū deo spūs ꝓtri. z Dan. iij. In spū humilitatis z in anio ꝓtrito suscipiamur a te dñe. Scōo per ꝓfessionem ps. xxxj. Dixi ꝓfitebor aduersuz me ⁊c. z tu remisisti. ⁊c. de quo Prouerb. xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigēt. q̄ aūt ꝓfessus fuerit misericordiā habebit. Jō. j. Job. j. Si cōfiteamur pctā nr̄a fidelis z iustus est dñs vt remittat. Tertio p elemosynarū largitionē. Prouer. xvj. Misericordia z veritate redimit iniquitas. hoc docuit ꝓpha daniel nabuchodonosor regez. Daniel. iiij. Rex placet tibi ꝓsiliū meū. pctā tua elemosynis redime. Eccli. iij. Ignē ardentē extinguit aqua. sic elemosyna resistit pctis. Jō Luc. xj. Date elemosynā z omia ⁊c. Quarto per devotā oīonē. Actu. viij. Roga deuz vt tibi dimittat cogitatio cordis tui. Et sic dimissum est seruo nequā. Mat. xviij. Omne debitū dimisi tibi. qm̃ rogasti me. Quinto p iniuriaꝝ remissionē. Eccli. xxviij. Relinque ꝓximo nocenti tibi. z deprecanti tibi dabit venia. Aug⁹. Vnusq̄sq; talem indulgentiā accipiet a deo q̄lē fecit ꝓximo Lu. vj. Dimittite z dimittet vobis. Eadē mēsura q̄ mensi fueritis ⁊c. Sexto per lachrymarū effusionem. Isti. Penitētis lachryme apud deū reputant p baptismate. Idcirco Aug. sup ps. xcviij. O homo si ardes in psciētia delicti lachrymis extingue flāmā criminis. q̄s btūs Bern̄. cōmendat di. O quāta vis est in lachrymis penitētis. ablūit culpā. extinguit gehennā. ascendit ad celos. descēdit ad abyssos. ignē infernalē extinguunt. celos pulsant. aiam lauāt. deo peccatorē reconciliāt. de q̄ Aug⁹. Qui lachrymās miserū se fatet. illi deus miseret. Finaūt. pcedūt ex dilectione. aliq̄ flent timore pene. de q̄bus Her̄. Quosdā lugere video si lachryme de corde ꝓcederēt non ita cito riderēt. Septimo dimittit pctm̃ p ardentē dilectionē. De q̄ thema. Remittūt ei ⁊c. j. Pe. iiij. Charitas opit multitudinē pctōr. ¶ Pro q̄ sciēdū remissio peccator autoritatiue fit a solo deo Isa. xliij. Ego sum q̄ deleo iniq̄tates tuas. Aug⁹. de vbis dñi. Spūs sctūs opat remissionē pctōr post ꝓtritionē. ℔ reatus pene p op⁹ bonū charitate informatū remittit licet eni culpa sit̄ z nō p ptes remittit. tū remissio pene fit p partes. qui plus diligit plus ei de pena remittit. Gre. Dilectio habet se vt ignis. peccatuz vt rubigo. tātomagis rubigo peccati ꝓsumit. quāto cor peccatoris igne charitatis crematur.

Sermo. cvij. Ad idem

Accessit ad pedes iesu peccatrix mulier. Sic legit z canit scā ecclesia. z sumptū est originaliter ex hystoria euāgelica Lu. vij. Nulla res est hoi ita bona z pficua q̄ nociua aliq̄n dānosa. Et ecōtra. Nulla res dānosa q̄n aliq̄n pōt esse ꝓficua. Exēplū de pmo. s. de re bona. Lux est res bona Gen̄. j. Vidit deus lucē q̄ eēt bona. q̄ sic oculis claris z sanis ꝓdest. ita egris nocet. Scōo diuitie terrene bñ sciēti expēdere. psunt. z nesciēti obsunt z nocēt. Amb. Sicut diuitie sunt impedimēta reprobis. ita bonis sūt coadiuuamēta virtut̄. Tertio sicut bonū vinū pdest hoi sano sitiēti. ita obest egro z febricitāti. Exēplū de scōo. s. ō re dānosa q̄ aliq̄n est ꝓficua. vt de mulierib⁹. q̄dā legūt fuisse exēplar virtutū. q̄dā vo legūt exēplar viciorū z nociue. Nōne pma mr̄ eua legit fuisse exēplar gule z itēpantie. Gen̄. iij. z mr̄ tū nob nocuisse ita vt legit Eccli. xxv. Initiū pcti mr̄ier. p illā oēs morimur. Item vxor loth exemplum inobedientie. dū exirēt sodomā ꝓhibita ne retrospiceret inobedies fuit. z vsa est in statuā salis. Gen̄. xix. Item oyna filia iacob exēplū curiositatis inconstātie dū egressa vt videret mr̄ieres regionis illi⁹ ab emoz filio sichen stupr̄ata est. Gen̄. xxxiij. Item iezabel vxor regis achab exēplū homicidij z ydolatrie. iij. Reg. xviij. Sic ecōtra legunt mr̄te sc̄e multeres q̄ sunt nob exēplar scrutatis z honestat̄. Btā vgo maria exēplū innocētie. Anna vidua exēplū ptinētie. mulier chananea exēplū pseuerātie. Ista vo peccatrix btā exēplū pnie Jō Gre. Sacra scriptura nō solū narrat virtutes scōr. ℔ etiā casus eor vt videam⁹ in lapsib⁹ q̄d timere debeam⁹. in vtutibus q̄d imitari studeam⁹. iuxta illud Amb. Si secutus es errantē seqre penitentē. Si legim⁹ illā recessisse a vo p pctm̃. qz Aug. Peccatū est recessus a deo. videam⁹ quō in pnia accessit. de q̄ thema. Accessit ad pedes ⁊c. ¶ In sūma vbor duo innuunt. Prio ꝓponit ei⁹ accessuz vtuosum. scōo subiūgit ei⁹ excessuz viciosuz. ibi. peccatrix. De pmo dicit. Accessit ad pedes. ¶ Nota septē mulieres i nona lege legunt accessisse ad ihm nob in exēplū q̄ septē sunt virtutes p eas designate q̄s hie dz verus penitēs volēs p pnia accedere ad ihm. q̄s oēs habuit maria magdalena. ¶ Prima mulier fuit Anna vidua q̄ dño pñtato in templo legit accessisse ad eū. Lu. ij. Hec ipa hora supueniēs ꝓfitebat dño z loq̄bat de eo oib⁹ q̄ expectabant redēptionē israel. Moraliter. p hanc mulierē signat ꝓpria cognitio que est ꝓncipiū z fundamentū salutis. de q̄ Her̄.

Scio neminē posse saluari sine sui cognitione. qz malū nō vitat nisi cognitū. Nā sicut ꝓtra latentē inimicū nemo pōt bellare. sic nec ꝓtra vicia incognita. Ber̄. Salutis initiū est ꝓpria cognitio. Cōsidera ḡ te. z cū inueneris reuiciosum. dic cū ps. l. Miserere mei ꝛc. Am̄ inq̄tatē meā ego cognosco. Aug. Si te cognoscis. deꝰ ignoscit. Bed. ad Eugenium papā. Melius est cognoscere seipsuz q̄ scire cursuz siderū. vires herbarū. cōplexiones hoium. naturas aialiū. ꝓpter qō Chrisost. sup Mat. Maxima pars phie est cognitio sui. z q̄ se nescit. nihil bene nouit. Hāc vtutē ꝓprie cognitionis habuit maria magdalena. ō q̄ Aug. Ipa cognouit q̄to morbo laborauit. ipa cognouit quē offendit. qz deum creatorē. Iō hec cognitio necessaria est ad salutē. vt ait Aug. de vera z falsa pnia. Penitēs nō solū ꝑsideret q̄d peccauit. ꝛ etiā quē offenderat qz mortalit peccare est deū offendere. Aug. Offenso deo nulla ē loci religio. qz deus est inimicus oi criminoso. Ecci. xij. Altissimus odio habet peccatores Hoc ipsa cognouit z dicere potuit cuz ps. l. Tibi soli peccaui ꝛc. z cū filio ꝓdigio Lu. xv. Pat peccaui in celū z coraꝫ te. nō sum dignus vocari filius tuus. ¶ Scda mulier q̄ accessit ad iesum fuit mulier chananea Mat. xv. q̄ clamauit. Miserere mei fili dauid. filia mea male vexat a demonio. Moraliter. Chananea interꝑtat erubescēs. Nam ipsa erubuit. Primo dñs ei nō rñdit. Scdo dixit se nō missum nisi ad filios isrl̄. Tertio noiauit eā canē. Et sic peccator dz respicere enormitatē pcti z indignitat ē sui z feditatē scelerū vt nō fetet vt putridꝰ canis in ꝑspectu hoim. sicut pctōr in ꝑspectu dī z angelorꝫ. vt dicit Aug. ꝓpter qō erubescere debet. Aug. Per vos peccastis. ꝓvos erubescatis. qz erubescētia magnā tollit partē criminis. Cui cōsonat Eusebius dicēs. Vere cūdia penā tēperat quā qs pro pctis pati debuerat. Hāc vtutē habuit maria magdalena. Nā post cognitionē scelerū verecundabat. de q̄ textus. Stans retro secus pedes. non añ faciē. Ratio Gre. Turpitudinis maculas aspexit. lauādo ad fontē misericordie cucurrit. cōuiuantes nō erubuit. nō iussa venit. ipa grauit erubescebat intus cogitās in seipa. hic est speculū sine macula. hic ē cādor lucis eē. Sap. vij. Ego suz vicijs plena. iō nō sum digna accedere in faciē ꝫ retro. nō ad caput ꝫ ad pedes. Greg. Facilit culpa corrigit q̄ erubescit Eccli. xlij. Est ꝓfusio adducēs gliaz. vt dicit Richb. de san. vic. De quāto verecūdia maior. de tanto in oculis dei clarior. ¶ Tertia mulier q̄ ad ihm accessit est samaritana Jobis iiij. q̄ exiens de ciuitate venit ad fontē iacob cum ydria haurire aquaz. z inuenit dñm sedentē supra fontē. Per hāc mulierē significat tertia vtus penitētis. s. va cōtritio. Cū ydria aque illa accessit. z nos cū vera ꝓtritione ꝛc. Hiero. Nulla culpa delebit nisi tristicia anxiet. Rōnē ponit magr in. iiij. dist. xvj. In oi peccato actuali est actualis auersio a dō p cōplacentiā pcti. Iō oportet q̄ in oi remissione pcti sit actualis ꝓuersio ad deū p displicentiā. z appellat cōtritio. sup q̄ dicit san. Tho. in. iiij. dist. xvj. Nō pōt tolli culpa nisi reordinet volūtas scz p cōtritionē Tren. ij. Velut mare cōtritio ma. sicut mare est acerbū. sic z cōtritio. Aug. in lib. de pnia. Vere penitēs semp doleat z de dolore gaudeat. z se nō semp doluisse doleat. Nā vbi cōtritio finit. ibi de pnia nihil relinquit. Et illā habuit maria magdalena. de q̄ Gre. Discite q̄ dolore ardeat que inter epulas flere nō erubescat. Innocēt⁹ tertius in summa sua. Venit inquit cū fonte lachrymarū ad fontē misericordiarum. vt cū largo fletu largā eius misericordiā impetraret. de q̄ textus. Cepit rigare pedes ihu lachrymis. Aug⁹. Lachryme sunt testes doloris z vere p̄enitētie. ¶ Item ipa his lachrymis meruit q̄tuor bona. Prio iraz dei mitigauit. Hiero. O humilis lachryma quāta est ptās tua. vincis inuincibilē. ligas omipotentē. Scdo ipa lachrymis venīā impetrauit Chrisost. Nemo flens ad deū accessit qui nō impetrauit qō postulauit. q̄ saltē vere z pure ꝓpter deū in eo q̄ deū offendit deflet pctā. Aug. Qui se lachrymis miserum fatet. illi deꝰ miseret. Tertio lachrymis suis ignē infernalē extinxit. Aug. Flāmā penarum extinguit vnda lachrymarū. Lachryme sunt humide. extinguūt ignē gehenne. ita q̄ dicit Isiō. Penitētis lachryme reputant apud deū ꝓ baptisma te. Iō dicit ambro. Ablue te lachrimis. laua te fletibus. si tuipse fleueris. aliꝰ te nō flebit. si saul pctā sua fleuisset. samuel non fleuisset vel planxisset. si cayn z iudas vtutē lachrymarū scisuissent desperare nō debuissent. Ber̄. Necꝫ mūdus diluuio perijsset. si ad lachrimas fugisset. Quarto lachrimis suis angelos letificauit. Bed. sup Can̄. Lachryme penitentiū sunt vinū angelorꝫ. sicut vinū letificat cor hois. vt dicit ps. sic gaudiū est angelis dei sup vno pctōre pniaz agēte Lu. xv. ¶ Quarta mulier q̄ accessit ad ihm fuit emorroissa. de q̄ Matt. ix. legit q̄ passa fuit fluxū sanguinis duodecim annis Tandē audiēs iesu pietatē z misericordiā. fiduciā habuit ad eū z spem sanādi. accessit retro z tetigit fimbriā. z sanata est. Per hanc mulierē intelligit quarta cōditio z virtus penitētis vere. s. fiducia z spes remittēdi. Aug⁹. Penitētia q̄ est sine fiducia est sterilis z vacua. et manet sine misericōdia. vt cayn Gen. iiij. q̄ dixit. Maior est iniq̄tas mea q̄ vt veniā merear. Ber̄. Metiris cayn. maior est dei misericordia q̄ tua miseria. Idcirco fletus non sufficit sine fiducia. Amb. Nō pōt vere agere penitentiā q̄ non sperat indulgentiā. sed maria habuit fiduciā. de q̄ textus. dū cognouit q̄ esset in domo pharisei. Dicit ambrosi. cogitare cepit. hic hospes de celo venit in mundū vt petōres saluos faceret Alij hospites carnes ferinas requirūt in cōuiuio. ego ferina peccatrix assatū coz meū in igne charitatis offerā. cōfidēs q̄ mūdauit symonē leprosum mūdabit aiaz meā a lepra viciorꝫ. Ecce cōfidētia. Eccli. q̄. Quis speranit in dño z est derelict⁹. q. d. nullus. Ber̄. Quantā spem fiducie i dño posueris. tantā obtinebis. Et sic magnā habuit fiduciā. ꝓpter qō dixit ei iesus. Fides tua te saluā fecit. qz qō petijt posse impetrare nō dubitauit. sic z nos. Jaco. j. Si quis indiget postulet a deo in fide nil hesitans. ¶ Quinta mulier q̄ accessit ad iesum fuit mater filiorꝫ zebedei. de qua Matt. xx. que orauit pro filijs vt vnus sederet ad dexterā. alter ad si

nistrā. Per hanc significat quinta cōditio penitē tis.s.deuota oō. Petamus id qō est ad sinistram id est pcōz remissionē.vt si qd sinistre egim⁹ vt indulgeat.vt docemur Eccli.xxj. Fili si peccasti.nō adijcias iterū.ꝫ de pstinis deprecare.iuxta illō Judith.viij. Indulgentiā peccatoz postulemus cuz lachrymis.sicut fecit ille seruus Nat.xviij. proci dēs orauit.habe patientiā in me. z oia reddā tibi. sic orauit Thobias.c.iij. Ne reminiscaris dñe delicta mea.sic anna. Peto dñe vt a vinculo impio perij absoluas me.subdit. Exaudite sunt pces amboz. Scōo petere debem⁹ illud qō est ad dexterā scz gre collationē Lu.xj. Petite z accipietis.s.grāz dei. Zacha.x. Petite vos pluuiā a dño z dabit in tpe suo. Sine hac hac pluuia arescit ois fruct⁹ bonī opis. Chrys. Sicut terra sine pluuia arescit. sic hō sine dei grā. Joh.xv. Sine me nihil potestis facere.s.meritozie.nec malū vitare q̄si sinistruz. nec bonū opari q̄si dextrū. Aug. de correctione z gra Gre est quicqd boni agimus.sic z penitere. Aug. in lib. de pnia. Vere penitere nō est hois ꝫ dī gre j.ad Chor.xv. Gra dei sum id qō sum. ¶ Sexta mulier fuit marcilla. Lu.xj. Extollēs qdā mulier vocē de turba.dixit ad iesum. Btūs vēter q̄ te portauit.z significat sextā ꝓditionē penitētis.s. satisfactionē quā portare debem⁹. Nā ipse portauit on⁹ pctōz nostroz.j. Pe.ij. Pctā nra ipe tulit i corpe suo sup lignū crucis.sic z nos.j. Chor.vj. Empti estis pcio magno. glificate z portate deū in corde e corpe vro.s.p satisfactionē. Gre. Qui ꝑpria mala cōmittit.iustū est vt p pniam ꝑpria diluat. Gre. Nō sufficit crux sua sine tua.lō ad Gal.vj. Onus suū vnusqsq portabit scz satisfactionis.ad Heb.x Volūtarie vobis peccātibus iā nō relinquit hostia pro pctō.qz nō denuo crucifigit xpus neq cō plārē hō similitudini mortis eius.s. p baptismū Nā sicut ex alieno pctō obligati eramus. ita aliena pena absoluti sumus. Nūc vo q̄ ꝑpria mala cōmittit. ꝑpriā crucē pnie tollat Luce.iij. Facite dignos fructus pnie. Richb. de san. vic. In criminalium purgatione opus est satisfactione. Gre. ponit exemplū. Si quis aliquē blasphemat nō satis est vt cesset.sed vt satisfaciat.ad Ro.iiij. Nomē dei p vos blasphematur.ergo oportet vt satis agatis.de quo Anſ.in lib.Cur deus hō. Necesse est vt ablatus honoz soluat aut pena sequat. Qui vo penitet malū impunitū nō sinit. Sic fecit maria magdalena. Gre. Cogitāti mihi de marie pnia plus libet flere q̄ aliqd dicere. Cōsideravit qd fecit. voluit moderare qō fecerat. Cogitauit eñ scpīū Sap. xj. Per q̄ quis peccat per hec z puniet. Prio peccauit oculis.qz impudice respexit. ecōuerso ochis ꝺbus terrena cōcupierat iam ꝑterēs flebat. Scōo in vanitate pilos exposuit.iam madidatos pedes xpī tersit. Tertio ore vana locuta iā pedes xpī est osculata. Quarto vngēto fucata.iam vnxit pedes xpī. Greg. in omel. Nō sibi turpiter exhibuerat ꝫ tam deo laudabiliter offerebat. Fecit fm dictum apli Ro.vj. Sicut exhibuistis membra vra seruire immūdicie z iniq̄tati.sic nūc iusticie in sanctificationē. Et hoc fecit ipsa. vt testat Gre. Quot habuit in se oblectamēta, tot de se inuenit holocausta.

¶ Septima mulier est maria mater iesu.que accedēs ad ipm stabat sub cruce.z significat septimaz ꝓditionē penitentis.scz verā dilectionē.q̄ requirit ad singulas ꝑfatas conditiones. Aug⁹. Charitas valet ad oia.sine q̄ nihil valet omnia.etiā quecūq satisfactio ardua. Hylarius. Frustra est ois operatio nisi assit dei dilectio.j.Chor.xvj. Omia vra in charitate fiant. z si cares charitate accede cū mre iesu ad crucē.recordare passionis xpi. Damianus Quid magis ad charitatē accēdit q̄ ꝑpio filio nō pepcit deus zc. Bern. Si nō posses cognoscere grauitatē pcti tui.pēsa q̄ grauia fuerūt tua vulnera ꝑ q̄bus necesse fuit pati xpm z vulnerari ꝑ te. Si nō potes orare vide q̄ pie in passione ꝑ peccatoribus orauit cū lachrymis. Pater dimitte illi zc. Lu.xxiij. Si satisfactio videt tibi grauis. Dicit apls Heb.xij. Recogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipm ctradictionē.vt non fatigemini animis vris. Gre. Si passio xpi intuet nil tā graue qō nō equo aio sustinet. Et sic passio xpi est ad oia ꝓdicta inductiua.signāter ad dilectionē q̄ pficit oia ꝓdicta. Bern. sup Cañ. Sup omia te mihi reddit amabilē o bone iesu calix quē bibisti. Hūc amorē habuit maria magdalena. ꝑpter qō dixit ei iesus. Remittunt ei pctā multa. Grego. in omel. Quid frēs credim⁹ dilectionē dī nisi ignē.qd culpā nisi rubiginē.tāto plus rubigo ꝓsumit.quāto magis q̄s charitate accēdit. Jam ōo in ꝑpetū.

¶ De sancto Jacobo

¶ Sermo .cviij.

Potestis bibere calicē

quē ego bibiturus sum. Matt.xx. z legit in pīnis diei euāgelio. ¶ Dicūt naturales q̄ arbores q̄ non fuerūt mote perventū non habēt fructus q̄ honorabiliter possent portari ad mēsam dñoz.qz fm Plinium. Arbores quiete z nō mote ventis illo anno reddunt penitus infecūde. Ratio.quia cū ventis ꝓcutiunt.tūc ꝓcussiōe fertiles reddunt. Moraliter. Per arbores intelligunt hoies. Nar.viij. Video hoies vt arbores. Jnno.de vilitate humane ꝓditionis. Est quedam arbor euersa cuius radices sunt crines.trunc⁹ caput.rami manus z pedes. Hec arbor.s.homo nō facit fructū ekni regni meritoziū. nisi quassatus a vēto tribulationis Aug⁹. Nequaq̄ ad regnū celorum se iudicet ptinere qui hic in area non triturat per tribulationē.nec mēbra se iudicēt q̄ caput suum spīnis corōatū passionibus nō sequunt. Jō ij.ad Thimo.iij. Omēs q̄ pie volūt vivere in xpo persecutionē patient. Nā fm Aug⁹. Nullus meretur dici christi seruus sine tribulationib⁹. ꝑpter qō saluator Joh.xv. Mementote sermonis mei. nō est seruus maior dño suo.si me psecuti sunt. et vos psequent. Ideo Eccli.xxxiij. Magna est glia sequi deum.z Judith.viij. Oēs q̄ tibi placuerunt per varias tribulationes trāsierūt. Hoc cōsiderās Aug⁹. dicit. Dñe hic seca hic vre.da pacē in futuro. Nā fm Ambro. sup bti immaculati. Quanto maior hic tribulatio.tanto vberior cōsolatio. Ne q̄ Grego. x. moral. Tāto spes solidior surgit.quāto granior hic q̄s ꝑ xpo ptulit.qz gaudium de eter

nitate nō tollit nisi hic ꝓs pia seminatione semi nat. ps. cxxxv. Qui seminat in lachrymis in exul tatiōe meter. ad qō portat dōs Iacobū z Iohem di cēs. Poteſtis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sum. ¶ In summa euāgelij duo innuunt. Primo ꝙ po sitio indiscrete petitiōis. ibi. Accessit mat. Scōo subiungit correctio fatue ꝙpositionis. ibi. nescitis q̄d petitis. De ꝓmo dicit. In illo tpe. s. cū xp̄us di xit discipulis suis de passiōe sua. dicēs. Ecce ascē dimus hierosolymā. tūc accessit mr̄ filioꝝ zebedei cū filijs suis Iohanne z Iacobo. hec fuit Salome. q̄ forte vidua. z sequebat xp̄m. Vel forte vir eius re tro seorsum cū alijs iuit. Dicit Aug. Mater ex cō filio filioꝝ accessit. Iō Mar. x. dicit ꝙ filij ꝑ se ac cesserūt. q̄ est regula iuris li. vj. Qui facit ꝑ alium est ac si faceret per seipm. Chrīs. sup Matt. Filij dixerūt matri. Ecce moriet. z post tres dies victor reuertet. q̄d restat nisi regni gloria. q̄d faciem⁹ vt possem⁹ pncipes forę regni. Scimus q̄ nō est in uiris q̄ se donauit boibus. qm̄ regni societatē nō donabit. petētis negligētia reprehendit vbi de mise ricordia dātis nō dubitat. nos si rogamus cetero rū corda ꝓcutiemus. Si scti sunt tū boies sunt. q̄ submittamus matrē vt suo noie deꝑcet ꝑ nobis z fiunt duo bona. Si est res reprehēsibilis nō imp tat. q̄ mulier. sexus ipe excusabit errorē. Si autē nō fuerit reprehensibilis facilius impetrabit. Nat ꝑ filijs rogās accessit adorās eū. i. reuerentiā exhi bēs z petēs aliq̄d ab eo scz primo in generali. Dicit ei Iesus. Quid vis. nō interrogauit q̄si nesciēs ꝙ vt manifestā faceret irrationabilē petitionē ipo rum q̄ petebāt. At illa dixit. vt hi duo filij mei se deāt vnus ad dexteram. alter ad sinistrā in regno tuo. Itē parētes tria desiderāt filijs. quietē. diui tias z honorē. ¶ Primo quietē. cū dicit. vt se deāt. z sic aliq̄ parētes nolūt filios docere labora re sed ociari. timēt ne offendant. nō ꝓpēdentes il lud Eccli. xxxij. Multa mala docuit ociositas. Nā diabolus quē ociosum inuenit statim ponit in ope suo. Figurat Exo. ij. Pharao videns filios isr̄ statim dixit. ite opamini. Iō Hiero. Semp aliq̄d opis facito ne te diabolus inueniat ociosum Her. Otium est sentina oim viciorum Lu. xj. Diabol⁹ in uenit domū vacantē assumpsit septē spūs nequio res se. i. septē pcā mortalia Hiero. Inquantum et aufers de ocio. intantū aufers ei ō loco. Iō Ecci. xj. Si filij tibi sint erudi illos. Job. v. Nascit ho mo ad laborandū sicut auis advolandū. Nā sicut de veste nō portata nascit tinea. sic ō ocio peccatū Cassiod. Mens ociosa nihil aliud cogitare nouit q̄ de escis z de vētre. Sen. Otium sine lr̄is ē viui bois sepultura. Exēplū de illo de q̄ Boetius in ō disciplina scholarium narrat. ¶ Scōm q̄ eis desi derāt parentes est copia diuitiarū. Sic rebecca la borauit ꝓ filio Iacob. vt primogenita obtineret. Gen. xxvij. Nā filijs thesaurisare sufficiētia ē laudabile. h̄ em docet ap̄s. j. Chor. xij. Debēt paren tes thesaurisare filijs. Sed q̄ hō ita afficit ad fili os vt obliuiscat salutis anie sue. h̄ est reprehēsibile. Iō Aug⁹. de vita clericoꝝ. z hr̄. xij. q. ij. si q̄s ira scit. vbi dr̄. Si q̄s vnū filiū habet putet alterꝝ xp̄m si duos putet xp̄m tertiū. si decē vndecimū xp̄m faciet. q̄ dr̄ Ezech. xviij. Filius non portabit iniq̄ tatē p̄ris. nec p̄ filij. Gal. vj. Vnusq̄sq̄ on⁹ suum portabit. ¶ Tertio desiderāt eis honorē. sic bersa bee filio suo salomoni. De q̄. ij. Re. j. Senescente dauid filius eius adonias surrexit viuente p̄e dicēs ego regnabo. Nō audiēs mr̄ salomonis acces sit ad dauid. exhibuit reuerentiā ei. Cui rex. Quid vis. cui illa. Dñe mi rex iurasti mihi ꝙ dñm deum tuū q̄ salomon filius tuus regnaret post te. nūc ado nias regnabit te ignorāte. ad te respicit̄ oculi oim in israel. z eligere poteris quez volueris q̄ regnet post te. z sic ipetrauit ei regnū. Q̄t sūt hodie pa tres z mr̄es q̄ nō curāt de salute filioꝝ ꝙ de hono re. ¶ Ꝑro q̄ nota honor est duplex. s. vtutis z ptātis. Prim⁹ vtutis. de q̄ ꝑbs. iij. ethicoꝝ. Ho nor est pmiū vtutis. Illū honorē oēs desiderare debem⁹ vt essem⁹ vtuosi. Nā cū cognoscit vtuo sus tūc bz cām cur sit honorādus. vt si est castus. hūilis. misericors. pius. obediēs. pacificus. Iō Ari sto. iij. ethicoꝝ. Virtutibus ꝑuati nō sunt hono re digni. ꝙ fm veritatē solus vtuosus est honorā dus. Vñ Aug⁹. dicit. ꝙ antiq̄tus romani colebāt vtutē z honorē ꝑ oīs. vñ duo tēpla ꝓstruxerūt sic sita q̄ nullus intrare poterat tēplū honoris nisi ꝑ trāsisset tēplū vtut̄. ad significandū q̄ nullus eēt dign⁹ honore nisi meruerit eundē ꝑ laborē z vtutē. Iō valde laudabile est boiez eē vtuosum. Sen. Nulla possessio. nulla vis auri z argēti plus estimāda est q̄ vtus. Et q̄ vtuosos boies diligit z ho norat signū est ꝙ ipse vtuosus est. Sen. Scias ꝙ multis vtutib⁹ abundat q̄ alienas vtutes amat. Itē vtus ē donū dñi pio ꝑ honore dignū. de q̄ do no dicit Aug. Tale donū est vtus vt nullus opek eā in nobis nisi de⁹. ad Gal. iij. Qui tribuit nobis spm̄ opak vtutes in nob. Iō ps. lxxix. Dñe de⁹ vir tutū. q̄ a solo deo est. Her. Incassum laborat in inq̄ sitione vtutū q̄ aliūde q̄rit q̄ a deo. z hūc honorē oēs debem⁹ q̄rere. Scōus honor est ptātis. De q̄ Eccli. vij. Noli q̄rere ab homīe ducatū. nec a rege cathedrā honoris. Nō Prige. In nullo diabolus boiem sic illaqueat q̄ cū honoris appetitu ipsum tēptat. Nō. q̄ grauior erit ei⁹ culpa z pena. Prīo grauior erit culpa. q̄ nō solū tenek reddere rōnez ꝑ se q̄ ꝑ alijs. ad Heb. xiij. Obedite ꝓpositis ve stris. ipi em pruigilāt rōnē reddituri ꝑ aiab⁹ vīs. Grego. de cura pastorali. Tot mortib⁹ plati digni sunt q̄t exēpla dānationis ad subditos trāsmittūt Sap. vj. Exiguo ꝓcedit miscōia. potēter potēter tormēta sustinebūt. Scōo grauior erit pena Sap vj. Judiciū durissimū fiet his q̄ ꝑsunt. De q̄ Her. Veniet ad iudiciū dura allegatio. pauperum cla mor. viduarū gemit⁹ z pupillorꝝ. Aug. viij. pfessio nū. Peto dñe vt ois honoris mūdi factas me in expertē z gr̄e tue coberedē. Iō hortamur Ecci. vij. Noli q̄rere fieri iudex nisi valeas vtute irrumpe causas. Iō salomon nō petiuit honorē q̄ sapiaz. iij. Regū. ij. Da seruo tuo cor docile. Raban⁹. Quos delectat culmē honoris ꝑus exercere debēt viā la boris. s. vtutis. ꝓpter q̄ dr̄ Heb. v. Nemo sibi as sumat honorē nisi vocatus a deo. Gre. dic̄ rōnem Grādis honor grane onus. Implek illō Ecci. viij Inter dū dñek hō boi in malū suū. z hr̄ in cañ. xl.

di. Quicunq; primatū in terra desiderat in psusionē veniet. Jō merito talib⁹ dr. nescitis qd petatis dicit Rabanus. Vere nescit qd petat q sedem regni glie grit quā nondū meritis qsiuit. Nescit qd petat q se in vrtutib⁹ nō exercitat. Jō dicit Chr̄s. Nos nō debem⁹ petere a deo qō nobis tantū bonū videt. ꝛ qō ipe viderit nob expedire. Dixi secūdo subiungit correctio fatue ꝓpositionis di. Nescitis qd petatis. Remigius. Xp̄us respōdit discipulis. q; petitio ꝓcessit ab eis. Jtē ista petitio mulieris triplicē errorē ꝓtinebat. s. ordinis perversitatē. intētionis carnalitatē. ꝛ materie vanitatē. Primo ꝓtinebat ordinis puersitatē. q; p̄us petuit pmiū q̄ habuit meritū. iō noluit discere sine fatigatione cū scribit p ps. cxxxv. Qui seminat in lachrymis in exultatione metet. Jā voluerūt hīe denariū diurnū sine labore. cū Mat. xx. scribitur. Voca operarios ꝛ redde mercedē illis. Jtē voluert hīe coronā sine pugna. cū dr. ij. Thim. ij. Nullus coronabit nisi legitime certauerit. Jtē voluerunt hīe brauiū ꝛ nō cucurrerūt. cū dr. j. Chor. ix. Curite vt apphendatis. iō dicit eis. Nescitis qd petatis. q. d. vultis exaltari ꝛ nōdū estis humiliati. cuz di. Greg. ad magna pmia nō pueniť nisi per magnos labores. res pciosa nō compať vili pcio. Jō Chr̄s. Magnū laborē necesse est impēdere. si volumus ad regnuz celeste pueníre. Scōo petitio cōtinebat in intentiōe carnalitatē. q; putauerunt in pmo aduentu xp̄m regnaturū qō erit in scōo. Jō errauerūt sicut iudei de messia i ps. cxlv. Edificās hierl'm dns dispsiones israel ꝓgregabit. h intelligūt de terrestri hierl'm. cū ibi intelligit eccl'ia sctā in qua dispsiones isr̄l cōgregabit in vnitate fidei. Nā desolatio terrestris hierl'm durabit vsq; in finē scī. Juc. xxj. Hierl'm calcabit a gētib⁹ donec implenť tpa nationū. Dan. ix. Erit desolatio vsq; in finē ꝛ psummationē. Nā hierl'm aliqñ capit p celesti ciuitate. Gal. iiij. Hierl'm q̄ sursuz est mat̄ nr̄a est. Sicr Isa. lx. Surge illuminare hierl'm. Et subdit. Nō erit amplius sol ad lucendū. nec splēdor lune illuminabit te. sed erit tibi dns in lucem sempiternā. ꝛ deus tuus in gl'raz tuā. Nō occidet vlira sol tuus. ꝛ luna tua nō minuet. Jtē errabant in intētione. q; credebāt ex lege carnis sibi hoc debere qō nō est verū. q; scribit Ezech. xviij. Si iob. noe. daniel fuerint in medio istorū. iusticia sua liberabūt animas suas. Sed filios ꝛ filias nō liberabūt. sed implebit illud Matt. viij. Multi venient ab oriēte ꝛ occidēte. ꝛ recūbent cū abraā ysaac ꝛ iacob in regno dī. sed filij regni exijcienť in tenebras exteriores. q; non est acceptio psonarū apud deū. q; scribit Mat. vij. Quicūq; fecerit voluntatē pr̄is mei. hic est q̄ intrabit in regnū celorum.

Tertio petitio ꝓtinebat vanitatē. q; pompā grebant. ꝛ posito q; celeste regnū futurū petijssent ad huc fuit error. ꝛ bñ potuissent eis dixisse. nescitz qd petatis. q. di. Nō audistis me referentē. cū veniet filius hois ponet oues ad dexterā. ꝛ hedos ad sinistrā. Et dicet his q̄ ad sinistram sunt. discedite a me maledicti in ignē eternū. Ego vocaui vos ad dexterā. ꝛ vos vultis vos locare ad sinistrā. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum. s. passionis. Nō dixit h dns q; ignorasset q; erāt imitaturi eius passionē. ꝛ iō interrogauit. q; nemo pōt cum xp̄o regnare nisi passionē ei⁹ fuerit imitat⁹. vñ. ij. Thi. ij. Si cōpatimur cōregnabim⁹. Berñ. Tunc mihi tua ꝓdest passio si assit mea imitatio. Jtē nota de triplici calice legit in scripturis. Primus est innocētie. Scōs pnie. Tertius passionis acerbe. Primus est calix innocētie. de q; ps. xxij. Calix meus inebrians q̄ pclarus est. Reuera pclarus. nā q; habet innocentiā habet pclarā sciaz. Aug. de vera innocētia. Vera innocētia est q; nec sibi nec alteri nocet. Iste calix est plenus diuitijs ꝛ gr̄e balsamo diuine gr̄e ꝛ deo valde accept⁹. Augus. ō vita xp̄iana: nihil ōo digni⁹. nihil chari⁹ eē pōt q̄ innocētia. Et nihil hoi salubri⁹. q; hō in statu innocētie est secur⁹. Ambro. Gaude innocētia vbiq; es illesa vbiq; secura. Si tēptaris ꝓficis. si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si occideris coronaris. Ex isto calice bibit virgo maria que fuit balsamo. id est spūsancto plena. Hec duo sunt signa ex q̄bus cōsiderari poterit an q̄s ex isto calice biberit. Primum signum est mundane sitis extinctio. Aug. Qui biberit de fluuio paradisi restat q; in eo extincta sit sitis huius mūdi. Nā fm Chr̄s. Nihil est sup terrā qō amat q̄ donū dei in veritate gustat. Scōm signū est mētis exhilaratio. De q̄ ps. lxxiij. Calix dñi in manu vini meri plenus. Nā sicut vinū letificat. sic vinū gr̄e spiritussancti mentē exhilarat. Lu. j. Maria inq̄t sic Exultauit spūs me⁹ ꝛc. prouer. xv. Secura mens q̄si iuge cōuiniū. q̄lis est mens innocētis. Scōus calix est pnie. de q̄ ps. cxv. Calicē salutaris accipiam. Hic calix est amarus. q; plenus crucis absinthio. Nā bibētes ex eo dicūt illō Isa. xxxviij. Ke cogitabo tibi oēs annos meos i amaritudine aie mee. Sed h calix dz dulcorari spe pmij celestis regni. de q̄ Mat. iiij. Penitentiā agite ꝛ appropinq̄bit vobis regnū celor̄. De isto calice amaro biberunt petrus ꝛ magdalena. Sed heu aliq̄ sunt q̄volunt hūc calicē hīe plenū melle dulcedinis q̄si cōtra ꝓprietatē pnie. Isiō. in li. ethimologiarū. Penitētia dr a pena. q; hō punit in se qō male cōmisit. Nam dicit Chr̄s. Aspera medicina melius curat vbi morb⁹ est curabilis. iuxta illud Deu. xxv. fm mensurā delicti plagarū erit ꝛ modus. Mat. iij. Facite dignos fruct⁹ pnie. Hic calix pnie valde est vigorosus. vt inq̄t Isiō. de sum. bo. O pnia q̄d de te dicā exp̄mere non valeo vt volo. Meliores auro. rutilātior sole. p te moꝛs destruit. diabol⁹ fugat. celū aperit. infern⁹ claudit. Tertius calix ē passionis xp̄i. de h hic dr. Potestis bibere ꝛc. Nā calix dr a calon grece qō est lignū latine. q; xp̄us acerbā passionē sustinuit in ligno. Ille calix ē plenus sanguine illū biberūt oēs martyres. Apocal. vij. Lauerūt stolas suas i sanguine agni. Sic oēs electi bibere debēt de calice passionis. de q̄ Greg. Sanctus q̄sq; vt eterna supplicia euadat ꝛ ad sempiternā gl'iaz ascēdat dz flagellis atteri vt in iudicio purgatus valeat inueniri. Jtē dicit amandus Presens tribulatio hz breuē amaritudinē. longā ꝓsolationē. ꝓpter quā adipiscendā dixit ihs Iacobo ꝛ iohāni. Potestis bibere calicē. s. passionis.

¶ Diceres. cur deus suos electos vult tribulari passionib⁹. etiã i sua gra stãtibus. Rñdet q ẽpto maiori gra hõ a deo visitat. tanto maiori tribulatione tribulat. Jõ sunt tres cause. Prio ẽpto pl⁹ homines deuoti in gra pficiunt. tanto ad sufferẽdũ sunt fortiores. Jõ vndiq tribulantur vt merita cumulent. Dicẽtes cũ apl'o Phil'. iij. Dia possuz in eo q me confortat. Nã dñs deus eis astat. eos fortificat. iuxta illõ. j. Chor. x. Fidelis de⁹ q nõ patietur vos tẽptari vltra id qõ potestis. Scõo tales in gra sunt vtuosiores. ergo plus tribulant vt virtutes cognoscant. ps. lxv. In multitudine vtutiz me mentient tibi inimici tui. Tertio tales tribulatõe indigent vt sint cautiores ne superbient. talis fuit apl's. ij. Chor. xij. Datus est mihi stimulus carnis mee angel⁹ sathane vt me colaphiset ne magnitudo reuelationũ extollat me. Jõ Greg. Postq̃ dom⁹ hoiem p grãm visitat. subito illũ pbat vt cognosat qd a deo hãt ne de gra superbiat. Figurat Geñ. vij. Aque eleuauerũt archã in sublimi. Spiritualr. Sic aque tribulationũ eleuãt mentẽ hois boni ad sublimitatẽ diuinitatis z ad noticiã diuine charitatis. Juxta illõ apocal. iij. Ego q̃s amo arguo z castigo. Et ad hanc inkrogatõz saluatoz de calice passionis rñderunt. possum⁹. Dicit Chrys. sup Mat. Hoc nõ dicunt ex fiducia fortitudinis ꝫ ex ignorantia passionis. Nã inexpti videt leuis esse temptatio passionis z mortis. Jõ ait illis. Calicẽ meũ bibetis. Dicit Beõ. sup Marcuz. Bibit Iacobus calicẽ passionis. qñ ab herode capite trũcatus est. Sed qd de iohe quõ bibit. q ꝓpria morte vitã finiuit. Rñdet Hyero. Propk martyriũ fuit missus in feruentis olei doliũ. z demũ in insulã pathmos relegat⁹. Rñdet eis ihs. Calicẽ meũ bibetis. Remigius. Bibit Iacob⁹ in passione. Johãnes in psecutõe. ꝫ sedere ad dexterã aut sinistram meaz. nõ est meũ dare vobis. Diceres. tamẽ dixit Mat. xj. Dia sũt mihi tradita a pre meo. z Mat. vl. Data est mihi ois ptãs in celo z in terra. Respõdet Remigius. Hoc intelligit dupl'r. Primo fm humanitatẽ quã traxi a matre mea que est amica via. Fm quã sum vester consanguine⁹. nõ est meũ dare vobis. ꝫ fm diuinitatẽ in qua sum pri equal. Alio mõ non est meũ dare vobis. s. in statu in quo vos estis. qz supbi z elate mẽtis. ps. c. Nõ habitabit in medio dom⁹ mee q facit supbiam. ꝫ quibus paratum ẽ a patre. ¶ Diceres. q sunt quibus paratum est regnũ dei a deo pre. Rñdet. Primo innocentibus. Marc. x. Sinite paruulos venire ad me. taliũ em est regnũ celoz. z hoc ex pura gratia z sine omni merito ꝓprio. ad Tyt. iij. Nõ ex opibus iusticie q fecimus nos. ꝫ fm magnam misericordiam suam saluos nos fecit. In signum illius Johes vidit celũ aptum xpo baptisato. Sed heu maledicte matres venerabili hereditate ꝓprios pueros priuantes crudeliores brutis que nutriunt z defendunt pter scropham. Si tales digne vellent penitere. consulit eis Alexander tert⁹ vt intrẽt religionẽ vbi ppetue deplozẽt pctm. Et hz de his q filios oc. c. veniens. Si aũt repugnãte carnis debilitate ad hoc induci nõ pñt. tũc eis nubẽdi licẽtia tribuat. qz tuti⁹ est vt in dño nubẽt vni soli q̃ inhoneste multos admitterent. ꝫ tñ al's grauis pnia imungat. vt hz de his q filios oc. c. intellexim⁹. ¶ Secũdo regnũ patũ est penitẽtib⁹. Mat. iiij. Pniam agite zc. Figurat in rege Nabuchodonosor. q ex supbia dixit. Nõne hec ciuitas babilon in robore meo edificata ẽ. ꝓpk qõ expulsus fuit a regno septẽ mensibus z postea reuocatus p danielẽ vsq̃ in finẽ septẽ annoz egit pniam. neq̃ panes neq̃ carnes comedit neq̃ vinũ bibit. pacta pnia restitut⁹ ẽ in regnũ suũ. de quo Aug⁹. z hz in cañ. xxiij. q. iij. nabuchodonosor. Nabuchodonosor penitẽtiam egit fructuosam. z postmodũ innumeros flagella t⁹ sustinuit. z regnũ qõ ꝓdiderat rursus accepit. sic de nobis vt dicit Aug. Qui pctã q pniam deleuerit angeloz consors i ppetuũ erit. ¶ Tertio regnũ paratũ ẽ misericordiã agẽtib⁹. vñ Mat. xxv. Venite bñdicti pcipite regnũ pris qõ vob paratum ẽ ab origine mũdi. Jõ aug. Prebet tectũ. accipe celũ ¶ Quarto patũ est volũtariã pauptatẽ ꝓ xpo sustinẽtibus. ps. lxvij. Parasti in dulcedie tua pauperi deus. s. regnũ. de q Math. v. Bti pauperes spũ qm ipoz est regnũ celoz. ¶ Quinto patũ ẽ vacare se hũiliantib⁹. Ju. xij. Nolite timẽ pusillus grex. placuit em pri meo vobis dare regnũ. Figuratur j. Reg. xvj. de filijs isr'. Saul mim⁹ fuit vnct⁹ in regẽ. ad designãdũ hũilitatẽ. mõ ipi erãt supbi. ergo societate regni indigni. iõ dixit eis in textu. Scitz qz pncipes gentiũ dñant eoz. nõ sic int vos. dicit Origẽ. s. violent dñari. z alios oppimere. qz dicit Hern. sup Cañ. Sic lucifer a celi gla cecidit. sic aia supba ad pfundũ inferni ruit. Jõ subdit. Qui voluerit int vos esse maior sit sicut minor. iuxta illõ Eccli. xxxij. Rectorẽ te posuit. noli extolli. sed esto inter illos quasi vnus ex illos. Nam dicit Ambr. Si quis vult capere xpi maiestatem. sequatur ei⁹ humilitatem. ¶ Sexto regnũ paratum est pugnãtibus. Vñ canit eccl'a. Estote fortes in bello. et pugnate cũ antiquo serpente z accipietis regnũ eternum. eo q dicit saluator. Mat. xj. Regnum celoz vim patit z violenti rapiunt illud. de quo hz i cañ. xxiij. q. viij. Omni timore postpositio q̃q̃ fidelis mouet in bello qõ ꝫ infideles gerit celeste regnum merek. Mat. v. Bti q psecutionẽ patiunt ꝓpk iusticiã ipoz em est regnũ celorum. Talis fuit beat⁹ Jacobus. vt patet in eius legenda.

¶ De sancta Martha. ¶ Sermo cix

Mulier quedam Martha nomine excepit illum gaudens i domum suam. Lu. x. Et legitur p euangelii cali officio. ¶ In summa euãgelij duo innuuntur Prio xpi susceptio amorosa. ibi. Intrauit ihs in quoddam castellũ. z mulier q̃dã martha noie excepit illũ. Scõo subiũgit marthe administratio studiosa ibi. martha satagebat. ¶ De primo dicẽ Intrauit ihs in quoddam castellum. s. bethania nomine. z mulier q̃dam martha noie excepit illũ id est frequenter suscepit in domum suam. dicit Chrys. Sanctorum festa celebrant vt eorum vestigia z exempla p nos imitantur. Nam sicut martha illum suscepit. sic nos eam imitari debemus. Item martha suscepit xpm in duplicẽ domuz scz

interiorē ⁊ exteriorē. corpalez ⁊ spūalē. Primo in domū spūalem cordis nr̄i. Nā ipe ē hospes. vt dr̄ p̄ pheta Piere. xliij. Quasi colonus futurus in terra. ⁊ q̄si vir vagus declinās ad manendū. Nam querit de suo exilio. Matt. viij. Vulpes foueas hūt. ⁊ volucres celi nidos. filius aūt hois nō habz vbi caput suū reclinet. Ipe est hospes q̄ desiderat in nobis manere. Apoca. iij. Ego sto ad ostium et pulso. si qs ape. mi. intrabo Reuera pulsat dūs ad ostiū spūalis ⁊ corpalis dom⁹. Primo ad ostium spūalis dom⁹. de q̄ domo dicit ps. xcij. Domū tuam decet scitudo dñe. Ad hāc domū pulsat tripliciter. Prio obijciēdo būficia nature di. Api mihi. q̄r ad imaginē meam te creaui. ptuli tibi sensus. ⁊ corpus dedi. ⁊ mēbra decēter cōpegi. ⁊ sanitatē mēbroꝝ tribui. Nā scribit Eccli. xxx. Non est cēsus sup sanitatem corpis. Scōo pulsat p būficia fortune. dicēs. Aperi mihi. q̄r ego dedi tibi panez ad vescendū. vestes ad indiuendū. solē ad videndū aerē ad suspirādū. Sed heu miser pctōr ingratus de collatis bonis negligit dño aperire. ⁊ ad modū serui pigri hoc obaudit. Cui dicet illud p̄uerbi. j. Vocaui vos et renuistis. in interitu vō ridebo. Tertio pulsat p būficia gr̄e di. Aperi mihi. ego te redemi. sanguinē p te fudi. crucis penaz sustinui. dilectā animā meā p te posui. iuxta illud Hiere. xij. Dimisi domū ⁊ hereditatē meā. dilectā aiam meā dedi in manus inimicoꝝ. O tales eū non intromittētes ⁊ ista būficia mēte nō pcipiētes sunt lapide duriores. ⁊ terra ignobiliores claustris inferni firmiores. mortuis miseribiliores. sepulcris fetidiores. Ad hāc ḡ vocē interiorus inspirationis q̄ neglexit adhuc surgere debet. ⁊ illō dicere Cañ. v. Surrexi vt aperirē dilecto meo. Nā plures psone sunt q̄ libēter suscipiunt. Primo dñi suscipiunt p̄pter dignitatē. Et sic xp̄s ē nr̄ dñs Job. xlij. Vos vocatis me mgr̄ ⁊ dñe ⁊ bñ dicitis. imo dñantiū dñs sum ⁊ rex regū. Apoca. xix. Nam eiꝰ ptās est a mari vsq̄ ad mare i celo ⁊ i terra. Matt. vlti. Ipse est rex quoꝝ militū nō est numerꝰ Job. xxv. Scōs suscipiunt amici p̄pter p̄pinquitatē. ⁊ sic ipe caro ⁊ frat nr̄ est. Gen̄. xxxvij. Herō. Puto q̄ me nō pōt spernere xp̄s. q̄r os de ossibus meis ⁊ caro de carne mea. nā maior fraternitas est inter nos ⁊ dñm q̄ inter dñm ⁊ angl̄os. Nā fraternitas angeloꝝ est ex pte pr̄is tm̄ rōne creationis. int nos ⁊ eū ē fraternitas ex pte pr̄is ⁊ mr̄is. Ex pte patris rōne creatiōis. Ex pte mr̄is rōne suscepte humanitat̄ Jō figurati sumꝰ p beniamin Gen̄. xliij. cui ioseph maiorē partē dedit. q̄r frat ex vtraq̄ pte. Et sic xp̄s nos reficiet in humanitate ⁊ diuinitate. angl̄os vo in diuinitate tm̄. vt possemꝰ dicere Act. xvij. Ipius genus sumꝰ. Idcirco eū suscipere debemꝰ Tertio suscipiunt būfici p̄pter vtilitatē. Et sic xp̄s multa bona nobis p̄stitit. Job. x. Multa bona opa oñdi vobis. Reuera multa. naz oia q̄ habuit dedit nobis. corpꝰ in refectionē. Johānis. vj. Caro mea vere est cibꝰ. dedit sanguinem in ablutionē. Apoca. j. Lauit nos in sanguine suo Dedit aiaz in redēptionē Job. x. Aiaz meā pono pro ouibus meis. Dedit diuinitatē in fruitionem Job. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū deū. Dedit regnū in possessionē Matt. xxv. Venite bñdicti pr̄ reg. ꝛc. Ite hūc hospitē venerabilē debemus suscipere in domū cordis p̄pter vtilitatē p̄sequentē. Nā p̄mo illuminat intellectū Job. j. Illuminat omnē hoiem venientē in hunc mundū. Nā ipe dixit Job. viij. Ego sum lux mūdi. Dicamus igit cū ps. Sit splendor dñi dei sup nos. Nā deꝰ lux est. ⁊ tenebre in eo nō sunt vlle. j. Job. j. Et q̄ hāc lucē nō suscipiūt in tenebris peccatoꝝ pmanebūt. Querētes cū thobia ceco. Quale mihi gaudiū cū in tenebris sedeo et lumen celi nō video. Thobie. v. De talibus dicit. Aug⁹. De cecis oculis q̄ te eternum lumē nō vidēt. de tenebris ad tenebras vadunt. nesciūt vbi corruūt. Secundo vtilis est susceptio eius. quia accendit affectum. quia deus noster ignis p̄sumens est Deut. iiij. De quo igne Lu. xij. Ignē veni mittere i terrā. quid volo nisi vt ardeat. Quo igne fuerunt accensi duo discipuli Lu. vlti. dicētes. Nōne cor nostrū erat ardēs in nobis ꝛc. Tertio eius susceptio est vtilis. q̄r ditat nos virtutibus. q̄ est thesaurus in q̄ omēs thesauri sapiētie ⁊ sciētie sunt recōditi. ad Col. ij. Ipse est fons oīm bonoꝝ. Thobie. x. In te oīa. De quo Aug. Qui deū habet omnia habet. Sap̄. vij. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa. Quarto vtilis est eius susceptio in domū spūalez quia reficit spūalibus p̄solationibus. vñ Mat. xj. Venite ad me oēs ꝛc. reficiā vos. i. p̄solatione spirituali p gr̄am. ⁊ eternaliter p gl̄iam. Prouerb. x. Erit vita gr̄e tue ⁊ gratia coronabit te. iuxta illud Eccli. xxxij. Ornamentū gr̄e accipiet coronā. prouerb. xj. Mulier gratiosa inuenier gloriā. Qualis fuit bta martha. que suscepit xp̄m dñm in domuz cordis. ⁊ recepta est ab eo in domū gr̄e ⁊ eternitatis. Ite si volumus dñm iesuz suscipere in domū cordis. tūc necessariū est eandē domū p̄us purgare. iuxta illō. j. Regū. vij. Preparate corda vra dño. Primo p mētis purificationē. Gre. Tergat sordes prauī opis qui pparat deo domū mentis. Hugo. Ipse est amator mūdicie cor pollutuz peccatis non potest inhabitare. Ideo. j. Regū. ij. Deus scientiarū dominus ipsi p̄parant. scz cogitationes mūde. ps. xxj. Tu autē in sancto habitas. Aug. Mundū inhabitaculum decet te emundās virtus. Idcirco hec susceptio christi in domū spiritualem figurat. iiij. Regū. iiij. Mulier sunamitis dixit ad virum suū de heliseo. Animaduerto q̄ vir dei sanctus est iste qui venit ad nos frequēter. faciamus ergo ei cenaculū paruū ⁊ ponamus in eo lectulū ⁊ mēsam sellā ⁊ candelabrū. ⁊ cū venerit ad nos maneat ibi. Spūaliter. Per sunamitē intelligit aia fidelis. volens suscipere heliseum id est xp̄m. Nam heliseus interpr̄etat deus meꝰ. Faciamꝰ ei p̄mo cenaculū paruū. i. cor mundū ⁊ scm̄. q̄r scribit Sap̄. vij. In anias sctās se trāsfert. nec habitabit i corpe subdito pctīs. Sap̄. j. Scōo ponamus ei lectulū. i. quietā ⁊ pacificā cōsciam. De quo Cañ. iij. Ferculum id est lectulum portabilē. quod dicit a fero fers fert. fecit sibi Salomon. id est xp̄s de lignis libani. Libanus interpr̄etat candidatio q̄r lectulus p̄sciētie debet nitere in p̄uritatis cādore. si heliseus. i. xp̄s dr̄ i eo q̄escere. ps. In

pace factus est locus ei⁹. Tertio ponam⁹ ei mēsaz .i. ꝓgemus cor nr̄m ad miscōiam. nam vbi pascūt pauperes. ibi cibat xp̄s. Mat. xxv. Nō vni ex mnimis meis fecistis. mihi fecistis. Greg. Nō sacenti in terra tribuis regnanti in celo porrigis. Mensale illius ē recta intēcio. Ecci. xxix. Trāsi hospes orna mēsam. s. q̄ rectam intēcionem. Cibus mēse ē volūtas ōi. Job. iiij. Cibus meus ē vt faciam voluntatē patris. Nam hec ē voluntas patris vt simus misericordes vt p̄ misericors ē. Potus illi⁹ mēse ē fletus. Bern̄. Lachryme penitētiū sūt vinū angelor. ita q̄ hō non solū miserek ꝓximi ꝫ etiam sui. suā aiam cibando q̄ ōi voluntatem. potando q̄ lachrymar vbertatē. de quo ps. Potum dabis in lachrymis ꝛc. q̄ dicit Cassio. Lachryma ē cibus animar. corroboratio sensuum. ablutio pctōr. lauacrū culpar. Quarto locem⁹ ei sellam. i. sedē humilitatis. i q̄ requiescit spūs me⁹. sup humilem. Jōo Eccli. iij. Quāto magn⁹es hūilia te i oib⁹. Nam fm bern̄. Hūilitas diuine gratie ē familiaris. Quinto ponamus ei candelabr. i. amorem vbi ōi. nam dic̄ psal. Verbū tuū dñe lumē semitis meis. Sine isto lumine omnis domus mētis ē tenebrosa. Sap. xiij. Vani sunt oēs hoies i q̄b⁹ non ē scia ōi. Jō Sap. vij. Proposui ꝓ luce hāe illā. speciosior ē sole. ꝓpt q̄ hortatur Greg. sup Ezech. Oēs q̄ viam vite desiderāt vba vite audire debent. Ista oia hūit beata martha q̄ que meruit xp̄m in domū spiritualē suscipe. Scōo debemus xp̄m suscipe in domus materialē in ꝑsona pauꝑis. Mat. x. Qui vos recipit me recipit. Jōo. j. Pet. iiij. Hospitales inuicē sine murmuratōne estote. Et hospitalitas ptinet ad oēs xp̄ianos hospitia hūtes. vt hī. xxxij. q. vij. c. offerebat. Maiori rōne int̄ xp̄ianos ē opus late charitatis. Et extēdit se ad oēs indifferenter. de quo Chryſ. z hī. xlij. dist. ꝗescamus. Quiescamus ab hac absurda curiositate vt simus ꝑsonar acceptores i hospitalitate. Nam abraam circa oēs se ostēdebat. si scrutator eēt. tūc refugientes ad se angelos hospitio nō recepisset. Jōo Ju. vj. Omni petēti te tribue. Rōnē assignat Chryſ. Non ex vita eor q̄s recipis tibi mercedē tributurus ē domin⁹. ꝫ ex volūtate miscōia z bonitate. Aug. cōtra here sim. Discite xp̄iani sine distinctione exhibere hospitalitatem. ne forte cui domum clauseritis z humanitatem negaueritis. ipe sit xp̄s. Jō ad Hebr. xiij. Hospitalitatem sectantes z nolite obliuisci.

Nota licet hospitalitas ptinet ad omnes xp̄ianos. signanter tamen ad ꝓlatos religiosos. Unō xlij. distin. hospitalem. Hospitalē optet esse sacerdotem ne sit de numero eorum quibus in iudicio dicetur. hospes eram z nō suscepistis me. Qui em ap̄lm secutus est. alios ad hospitalitatē dz inuitare. quō hospitalitatis inuitator poterit eē q̄ domū xp̄iam hospitibus claudit. Habeb nanq̄ in can. xvj. q. ij. z ē Hyero. qui dicit. Quoniā q̄cūq̄ clerici hūt paupes ē. z domus illor omnibus dz eē cōmunis in necessitate z suscepcōne peregrinorum z circa curam hospitum inuigilare debent. Itē viduis competit hospitalitas. j. Thi. v. Vera vidua ē q̄ pauꝑes hospitio recepit. z sctōr pedes lauit.

Nota modū hospitalitatis. Prīo ad veram suscepcionē pauꝑis seu peregrini req̄ritur vt hospiti benivole occurrat vt abraam occurrebat angelis. Gen. xviij. Scōo vt hūil⁹ inuitet. Gen. xviij. Abraam adorauit in terrā ꝓcidens. dicēs. Si inueni grām in oculis tuis ne transeas dñe seruū tuū. Tertio vt intrare cogat. vñ Grego. Nō solus pegrini sunt inuitādi ꝫ trahendi. vtz de duob⁹ discipulis euntibus in emaus Ju. vl. Coegerūt illū dicētes. Mane nobiscū dñe. z act. xxj. Quedā mulier noie lydia colēs deū coegit paulū z lucam di. Si iudicastis me fidelē dño esse. introite i domus meā z manete. z coegit eos. Quarto requiritur vt dulciter introducat. Gen. xxiiij. dixit laban ad seruum abrae. Ingredere bñdicte dñi. Et hoc est q̄ dī. ij. Chor. ix. Nō ex tristicia ꝫ ex necessitate. hilarem em datorē diligit deus. Quinto requiritur vt pedes pegrinor z pauper lauētur. gen. xviij. Auferā pauxillū aque z lauētur pedes vr̄i. z reqescite sub arbore. Sexto req̄rit vt necessaria eis administrent. Gen. xviij. Ponam buccellā panis z cōfortet cor vr̄m. postea transibitis. Septimo requirit vt hospes defendat. sicut fecit Loth Gen. xix. qui claudens ostium dixit sodomitis. Nolite q̄so frēs mei malū hoc facere. habeo duas filias q̄ necdū cognouerunt vir. educam eas ad vos. z abutemini eis sicut vobis placet. viris istis nihil mali faciatis qui ingressi sunt sub vmbra culminis mei. de quo Ambro. in li. de patriarchis. z hī. xxxij. q. vij. Offerebat scūs Loth filias pudorem. Nam si illa flagiciosa iniquitas erat. tamen minus erat fm naturā cū aduersus naturam delinquere. dicit glosa Bartho. bricien. Ita hospes tenet hospitē defendere. Vñ z lex dat actionē ꝑ eū si nō fecerit.

Itē nota hospitalitas ē maxie utilitatis. Primo ꝙgnitōr dei ꝓpat. Ju. vl. Cognouerūt eum in fractōe panis. cū inuitassent eū in hospitiū. Scōo talia bona multiplicat. vtz de vidua. iij. Re. xvij. cui nō defecit farina z oleū cū suscepit helyseum. Tertio a malo tuali confortat. vtz in raab. q̄ recepit nuncios Josue. Eiusdē. ij. saluata cū domo sua. z loth q̄ angelos recepit cū filiab⁹ de incēdio libat⁹ est. Gen. xix. Quarto grām impetrat. Btūs dominicus hospitē suā hereticā ad fidē cōuertit z de zacheo Ju. xix. Hodie sal⁹ huic domui facta est. iiij. Regum. iiij. Heliseus suscitauit filios hospite sue. Quinto q̄ hospitalitatem q̄s merek vt deū suscipiat. Mat. x. Qui vos recipit me recipit. Gre. Pōsate cēta sit vtus hospitalitatis. ad māsiones vias xp̄m suscipite vt ekna cōiuia recipe valeat⁊. ꝑbete mō xp̄o pegrino hospitiū. vt non vos pegrinos nesciat. ꝫ vt xp̄tos ad regnū recipiat. dicens illud Mat. xxv. Hospes eram z nō collegistis me. Nā ad hospitalitatē exercēdā exhortari nos deberet b q̄ oēs hospites sum⁹ i hac vita. Heb. xiij. Nō hēm⁹ b manentē ciuitatē. ꝫ futurā quā q̄rim⁹. Jō aug. de vbis dñi. Fmo. xxxij. dic̄. Unusq̄sq̄ i domo sua b hospes ē. alioq̄n si nō eēt hospes nō inde transiret. si transiturus es velis nolis hospes es. si dimittit illā domū filius hospitib⁹ dimittit. Nā fm aug. Homo in ꝓsenti vita est quasi in domo aliena. nescit q̄ndo exire sibi ꝓcipitur. q̄d igr̄ ꝓfuit eis-

ño mentis de talibus. vt hī Sap. v. Quid nob
pfuit superbia. quid diuitiaꝝ iactantia. oia transie-
runt velut vmbra. ⁊ quasi nuncius precurrēs. ⁊ q̄-
si spuma glacialis que a vento tollitur. ⁊ tanq̄ me
moria hospitis vnius diei pretereuntis. Nā taber
narius non vellet q̄ rediret hospes ⁊ reciperet q̄
dimisit. Sic nec filij tui desiderant reditum tuum
post obitum. Item sicut tabernarius nisi ad ostiū
conducit hospites. sic ꝓpinqui ⁊ amici dumtaxat
ad fossam te conducunt. ⁊ traditur oblitioni me-
moria tua. ps. ix. Perijt memoria eoꝝ cū sonitu.
¶ Idcirco hospitalitatē debemus hic exercere
vt in futuro possemus hospitiū hīe. de quo Aug.
contra hēsim. Prebe tectuz. accipe celū. Iō apls
ad Heb. xiij. Hospitalitatē nolite obliuisci. p hāc
q̄dam deo placuerunt angelis hospitio receptis.
super quo Orige. Domus hospitales ingressi sūt
angeli. domus vo hospitibus clausis ignis ⁊ sul-
phur eccendit. Inde Orige. sup Genē. li. v. Audite
qui pegrinis domū clauditis qui hospitem vitaꝝ
Loth in sodomis habitauit. alia eius bona gesta
non legimus ꝫ q̄ angelos hospitauit ⁊ incendia
ignis euasit. O ꝫ meritorium est hoc opus mise-
ricordie. Primo quia i hoc bono locabunt hospi-
tio in futuro. qz in paradiso. dicetur eis illud Lu.
xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. Ibi bene ci
bēmr iuxta illud Sap. xvj. Panem celi prestitisti
eis omne delectamentum in se hūtem. Scdo me
lius potēmr. de quo ps. xxxv. Torrente voluptatiꝝ
tue potabis eos. Apocal. xvj. Sitienti dabo de fon-
te aque viue gratis. Tertio honorifice cubabūtur
Cañ. j. Lectulus noster floridus. Quarto in claro
⁊ lucido cubiculo collocabuntur. apocal. xxj. Ci-
uitas illa non eget sole neq̄ luna vt luceant in ea.
nam claritas dei illuminat illam. Quinto requi-
es sine strepitu dabitur eis. De quo Isa. xxxij.
Sedebit populus meus in pulcritudine pacis. ⁊
in tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulenta. Se-
xto letum hospitē habebunt. s. dñm deū. Isa. xxxv
Videbunt gloriā dñi dei nostri. ⁊ ibm filium eius
qui transiens ministrabit illis Lu. xij. Ibi adiple-
bitur dictum Heri. Plenum erit omni dulcedi-
ne videre hominē ⁊ hominis conditorem. Ecce ꝫ
magna est merces ⁊ gloria hospitantium peregri-
nos. de quo Chryſ. sup Math. c. x. super illo ver-
bo. Qui recipit iustum in nomine meo. mercedez
iusti recipiet. Vbi dicit Chryſ. Qualem mercedē
habet qui propter deum peregrinatur. talē habet
qui suscipit peregrinantem ⁊ fiunt ambo equales
qui propt deum refrigerat. ⁊ qui ꝓpter deum labo
rat. ⁊ maioris est meriti ꝫ q̄ homo seipm acriter
castigaret. ¶ Unde legitur exemplū. q̄ fuit q̄
dam senex valde hospitalis. faciebat hoies man-
ducare quos hospitabat. ⁊ cum ipis manducauit
Venit semel quidam senex quem hospitio suscē-
pit. ꝫ secū māducare noluit. dicens se ieiunare. At
ille dixit. Veni ozem⁹ simul sub arboze. cui arboz
inclinabit opus eius a deo acceptabit. isti ozare in
cipiētes. arboz iclinata ē huic q̄ hospites hospitio
suscepit. Iō ambro. in li. de officijs. Vides inq̄t q̄
abrāā deū hospitio recepit dū hospites ārit ⁊ loth
angelos. vñ scias tu cum suscipis hoiem suscipies
xp̄m. vtz exēplum de martino monacho vt scribit
Grego. in quadam omelia. qui inuenit lepzo sum
volēs eum portare ad hospitium in monaster i um
estimans euz hominē inuenit eū foze christū. Sic
martha non solum suscepit homines ⁊ angelos
hospitio. sed regē ⁊ dñm hominū ⁊ angeloꝝ. ꝓpter
qō magnum eius hodie meritum ⁊ pmium pco-
nisatur in vniuerso mundo. ⁊ legitur in pñti euan
gelio. Mulier quedam martha nomie excepit il-
lum in domum suam.

¶ Sermo cx. ¶ Ad idem.

Martha satagebat cir-
ca freq̄ns ministerij. Luc. x. ¶ In sūmo
pñtis euangelij duo innuunt. Prio lau-
dabilis xpi susceptio in honorabili hospitio. Se-
cundo subiungitur amabilis marthe conquestio
de sozoris ocio. Primū patet in pncipio. Secun-
dū tangit ibi. Dñe non est tibi cure. De primo dic
In illo tpe. s. cum xp̄s iret ad p̄dicandum de loco
ad locum. tunc intrauit in quoddam castellum. s.
bethaniam. distans q̄ndecim stadijs a hyerusalē.
¶ Sed diceres. quis fuit inductoz ⁊ inuitatoz
qui ibm inuitauit. Rñdetur q̄ lazarus cum venit
de venatōne ⁊ vidit ibm resuscitantē inuenē ado-
lescentem ante portam ciuitatis. Nam tunc inspi
ratum ē sibi. Iste ē qui venturus est ad salutē ppli
⁊ inuitauit xp̄m. Tunc martha reuerenē suscepit
eum. ⁊ maria delectabatur in verbis eius. Spūa-
liter. Per has tres psonas intelligitur triplex sta-
tus hominum. s. penitentium actiuorum ⁊ cōtem
plantium. Status primus. s. penitentium intelli-
gitur p lazaꝝ qui interp̄tatur adiutus. ⁊ significat
pniam. Nam sine adiutorio ⁊ gr̄a dei nemo pōt
penitere. de quo Augu. in li. de pnia. Vere penite
re non ē hois ꝫ gr̄e dei. Ergo errant qui dicunt. si
hoc pctīm agam volo bñ penitere. ac si staret in eo
rū potestate. quod tamen non est. Ratio. quia, ad
veram penitētiam ad minus requiruntur duo.
¶ Primum contritio de pctis pteritis. modo q̄s
pster illam. nō homo. nō papa vel epūs. ꝫ deus. de
quo Richar. li. iiij. de contemplatione. Nihil intī-
ma cordis purgat nisi contritio quaz deus donat.
Johan. xv. Sine me nihil potestis facere. s. meri-
torie. ¶ Secundum quod requiritur ad veram pe
nitētiam ē voluntatis bone propositio. scilicet am
plius non peccandi. Et illam solus de⁹ dat. Phil.
ij. Deus operatur in nobis velle ꝓfitere. ergo me
rito status pnie figuratur per lazarum. qui inter-
pretatur quasi adiutus. Peccator penitens potest di
cere cum psal. Nisi dominus adiuuisset me. pau-
lominus habitasset in inferno anima mea. Sicut
lazarus inuitat iesum ad domum marthe. sic pe-
nitentia inducit iesum in domuz cordis nostri. de
quo Isidorus li. ij. de de summo bono. Peniten-
tia est medicamen en vulneris. ⁊ inductio salutis. Iō
Heri. Intrans iesus in castellum cordis nostri.
Lazarus inuitat iesum ⁊ domum purgat. scilicet
penitentia. sed martha ornat. id est actio. maria ve
ro letificat. id est contemplatio. Iō subdit i textu
Mulier q̄dā martha nomine excepit. i. feruenter
cepit illū i domū suā. ⁊ huic erat sozoz noie maria.

¶ Moraliter. Per martha intelligit vita activa. per mariam vita contēplativa. Vita activa vt dic̄ Aug. ē corpis obsequiū ꝓpt deū corpalr in corporalia exhibitū. vt est esurientē cibare. ecce cibās cibatū t cibus sunt omnia corpalia. t hoc ē negocium martbe. Item martha pōr noiat ꝙ maria. qz senior. t sic vita activa debet p̄cedere cōtēplativā. de q̄ Grego. vj. moral. Qui ad arcē contēplatōis ascendere desiderat. necesse est vt p̄ius in actione se exerceat. Actio fm Nico. de lyra. est opatio vtutum moraliū. In his dz fieri ꝑus exercitatio añꝙ accedat homo ad contemplationē. Sed heu aliq̄ sunt q̄ post susceptā pniam volunt esse contēplativi. qđ nō pōt fieri. Berñ. Nō p̄ius Rachel ꝙ lya supponit Jacob. Jō dicit Hugo. sup Cañ. c. ij. Cō templatorē vex te iudico. si p̄imo pficiat te actio tunc subdit textus. Martha satagebat. i. satis agebat circa freq̄ns ministeriū. X ¶ Itē nota si q̄s vult meritorie opari in vita activa vt satagat cum martha. tunc vita activa req̄rit septem. fm q̄ dies sunt septē in hebdomada p quos enumerat t dilabitur vita nostra. Primo requirit mentis purificationē. Scōo rectā intentionē. Tercio p̄imi edificationē. Quarto corpis humiliationez. Quinto diligentē executionē. Sexto futurā remunerationem. Septimo perseverātem opationez. ¶ Dixi primo activa vita vt meritorie agat req̄rit mentis purificationē. Jaco. iiij. Emūdate manus t purificate corda. Ro Eccs. ix. Qui in vno offendit. multa bona perdit. Beda in omel. sup Johannē. Activa vita est exteriorem hoiem opibus iusticie ifistere. t seipm imaculatū ab hoc seculo custodire. nā modicū fermentū totā massam corrūpit. t sic vnū pctm̄ mortale. Grego. Nulla bona acceptant que malox admixtione maculant. Licet homo multa facit. tñ deo non placent nisi homo p̄ius ꝺō placeat. Grego. Nō placuit abel ex munere. ꝙ munꝰ ex abel. Idem. Quid ꝓdest sua dare deo t seipm dyabolo. nil poterit deo fore gratū q̄diu hō ingratus est deo p mortale pctm̄. Jō gravia pcta dicūtur mortalia triplici de cā. Prio qz mortificāt oia. iuxta illō Ezechie. xviij. Si averterit se iustus a iusticia t fecerit iniq̄tatē. nūq̄d viuet. omnes iusticie eiꝰ quas fecerat non recordabunt. vñ Aggei. j. Seminastis multū. t inulistis pax. t q̄ ꝓgregavit merces misit eas in saccū pertusum. Scōo pctm̄ mortale dicit grave. qz trahit ad mortē eternā. ad Ro. vj. Stipendia pcti moze. Tertio qz aufert hoi deū qui est vita anime. aug. Vita anime deꝰ est. t q̄ recedit ab eo mortuꝰ est. talis est qui peccat mortalr. Jaco. j. Peccatū cū consummatuz fuerit generat mortē. ¶ Scōo vita activa requirit rectā intentionē qz dicit Grego. xxviij. moral. Intentio ꝑstat fundamētū opi nostro. nā sicut fabrica colūnis. colūne basibꝰ fulciunt. ita vita activa virtutibus. t vtutes in time in intētōne ꝑsistunt. Jō subdit ibidem. Vigilāti cura intentio est pensanda. nā qui rectā intentionē in opere non habent. totū opus amittunt. Cui consonat Magister in. ij. distin. xl. actꝰ sūt simpliciter mali q̄ pernersam intentionem habent. ¶ Sed diceres. q̄lis debet esse intentio actiui hominis. Respondet Berñ. In omni opatione vite actiue p̄incipaliter intende gloriam dei. tui salutem t ꝓximi vtilitatem. Primo intende gloriam dei. j. Chor. x. Sive q̄cunq̄z facitis ad gloriam dei facite. Berñ. Fidelis famulꝰ nō suā ꝙ dñi q̄rit gloriam. sic nos dicēdo cū ps. cxiij. Nō nobis dñe nō nobis &c. Scōo intēde tuā salutē. Berñ. Nemo tibi germanior vnico matris tue. Tertio ꝓximi vtilitatē. t hoc est tertiū qđ dixi q̄ requirit vita activa ꝓximi edificationē. vñ Matbe. v. Luceat lux vestra coram hoibus. vt videant opa vestra bona. t glorificent patrē vr̄m qui in celis est. Lu. xj. Nemo accendēs lucernā ponit eam in abscondito neq̄ sub modio. ꝙ sup candelabrum vt luceat bis qui in domo sunt. cum docet apls ad Ro. xij. Providētes bona nō tm̄ coram deo. ꝙ etiam coraz omnibus hoibus. ¶ Diceres. tamen docet salvator Mat. v. Attēdite ne iusticiā vrām faciatz coram hoibus. Glōsa. Nō videt Gozra sup Mat. In ope bono q̄renda ē gloria divina. t ea de cā dz fieri in publico de q̄ Mat. v. dictum est. Sed in bonis opib⁹ fugienda ē gloria ꝓpria. t de hoc dicit. Attendite ne iusticiā vestram faciatis coram hoibus. Ideo sbdit Vt videant ab eis. Greg. Sic opus fiat in publico vt intētio maneat in occulto. Dicit nanq̄ aug⁹. Si nō habes inspectores. nō hēbis imitatores. ¶ Quarto vita activa req̄rit corpis humiliationē Eccli. vij. Humilia valde spm̄ tuum. Nā si magna opa feciſti. multis bonū exemplū p̄buisti. plures meliorasti cum vita t doctrina tua. noli extolli. ꝙ memēto Eccli. iij. Quanto magnus es humilia te in omnibus. Greg. iij. moral. Perit oē qđ agitur nisi in humilitate custodiatur. Lu. xvij. Cum feceritis omnia que p̄cepta sunt vobis. dicite. inutiles serui sumus. s. nobis non complacendo. aug⁹. Ubi tibi placuisti. ibi defeciſti. berñ. Qui placere deo desiderat. necesse est vt sibi displiceat. nam fm Augu. Summa perfectio christiane religionis est vt q̄tum homo proficiat tantum se deficere putet Et hoc causat vera humilitas. De qua berñ. Vera virtus est humilitas. de qua homo verissima cognitōne sibūp̄i vilescit ¶ Quinto requirit futuraz remunerationem non querens in p̄nti remunerari per tpalia. s. divitias t honozes. ꝙ querit deuz in premium. dicendo cum psal. Quid enim mihi in celo est. t a te quid volo super terraz. pars mea deus in eternum. q. d. Celum parvipendo. terrā non curo. ꝙ deū meū in precium desidero. ¶ Sed q̄ actiui solum deum desiderare debent in premium. hoc in multis figuratur in veteri lege. Primo in abraam Gen̄. xiiij. cum persecutus fuerat quin q̄ reges qui depredati fuerant terram t ceperunt Loth t fecit victoriā. Dixit ei rex in sodoma. Da mihi animas. cetera tolle tibi. Respondit abraam Levo manus meas ad dñm deum excelsum possessorem celi t terre q̄ a filo subtegminis vsq̄ ad corrigiam nō accipiam ex omnibus que tua sunt Spiritualiter. Per abraam qui hostes occidit et predam reduxit intelliguntur iudices ecclesiastici t seculares qui iusticiam faciunt inter virum t virum non debent accipere munera parva vl magna. xj. q. iij. nō lz. Nō lz iustū iudiciū vēdē. lz aduocato vēdere p̄ocinīū. ꝙ ñ iudiciū. ꝙ heu nūc iplēt

illud.j.Regom.viij.Declinauerunt post auaricia acceperunt munera.z querterũt iudiciũ. Ḃ non ē ꝓpriũ bonoꝝ iudiciũ ꝫ mal oꝝ.de q̃ Prouer.xvij. Munera de sinu impius accipit vt puertat semitas iudicij. Sz q̃ amplꝰ est conꝯrit Isidorus.z hꝫ xj.q.iij.paup. Paup dum nõ hz vñ offerat non solum audiri contẽnit.ꝫ ertã contra veritatẽ oppmitur.de talibus Isa.v. Ve vobis q̃ iustificatis ipiũ ꝓ muneribus.Symõ de cassia. Ve in sacra scptura significat eñam damnationẽ.Sz boni iudices expectãt eñã remũerationẽ.xj.q.iij.q̃ recte. Qui recte iudicat ꝓmiũ retributõis a dõ expectat.Secundo figurat in moyse.q̃ ait ad dñm Num.xvij. Tu scis q; aselliũ nec vnũ accepim.i. qõcũqꝫ exile munꝰ.Spũaliter.Moyses q̃ leuitas instituit z ordinauit.leuitas figurat epos q̃ ẽ cõferre ordines z bñficia.q̃ ꝓ talibus nullus munꝰ dñt accipe. vt hꝫ de symonia.in ordinãdo. In ordinãdo nõ dz epus impositionẽ manꝰ vendere.nec notariꝰ calamum. iuxta illud Mat.x.Gratis accepistis gratis date. Tercio figurat in samuele.j.Reg.xij.q̃ ait.Cõuersatus sum coram vobis ab adolescẽtia mea vsqꝫ in diẽ istũ.ꝓsto sum loqmini coram dño.vtꝫ bouem cuiusqꝫ tulerim vel asinũ.si quẽ oppssi. z si de manu cuiusqꝫ munꝰ accepi hodie restituã.Spũaliter ꝓ samuelẽ q̃ ozauit ꝓ filijs isrl.z q̃ ait. Absit a me hoc grande pctm vt cessem ozare ꝓ vobis.itelligũtur religiosi q̃ ꝓ missis z oꝛonibꝰ nullũ munꝰ dñt desiderare.ꝫ conseqñt cõsequit z euenit sustẽtationis receptio.iuxta illõ apli.j.Chor.ix. Qui altari deſuit de altari viuat.Et subdit. Quis pascit gregẽ z de lacte eius nõ manducat. Nemo militat stipẽdijs suis vnqꝫ.et seqtur ibidẽ. Dñs ordinauit his q̃ euãgeliũ nũciant de euãgelio viuere. Iu.x. Edẽtes z bibẽtes q̃ apõ illos sũt.dignꝰ ẽ em operariꝰ merce sua. Quarto figurat in helyseo. iiij. Reg.v.q̃ de naaman leproso z mũdato nihil voluit accipe. hz ille benivole ei multa offerebat. Spũaliter. Per heliseũ q̃ ꝓ septenam lotionẽ mũdauit naaman a lepra.significant sacerdotes q̃ conferũt septẽ sacra ꝓ q̃ fideles lauant i eccl̃ia.de qbus nihil dñt exigẽ vt hĩ de symonia.c.nõ sacra. Ittñ q̃ pietas hoim introduxit pias cõsuetudines epi faciunt obſuare.vtz de simonia.c.ad aplica. ¶ Piceres.si alicui libere offerẽ ministrãti sacra.nũqd ꝑt accipere Ñsidet Guil.q̃ sic.si indiget põt ei dari pecunia i sumptus sacerdotis.nõ in munera sacerdotij.i.officij sacerdotalis qõ ipẽdit. sic dicit Hyero. q̃ decẽ panes crustula z vas mellis si data fuerũt ꝓphetis magis in sumptus qꝫ in munera ꝓphetie reputãda sũt.vt hꝫ.j.q.j.iudices.Cũ ergo dicit. sacerdos recipit pecuniã ꝓ amministrãdis sacmentis.nũc ly ꝓ notat cãm sine q̃ nõ.s.cãm sustẽtatõis z non appciatõz ipius sacri vel officij qõ impẽdit vl laboris q̃ laborat in ipo officio.q; laboz continuus ẽ officio qõ nõ dz vẽdi nec locari.Et sic sacerdos dz gratis impẽdere officiũ. Sicr quod dat ei gratis dz dari denotando sustẽtationẽ z nõ appciationẽ.sicut dicit aug.q̃ apli gratuitũ panẽ accipiebant ab illis qbus gratis ꝓdicabant. Vñ augu. in li.de pastoribus. Si tibi accenditur lucerna in domo vt tibi luceret.nonne adũceres oleuz ne extingueret. Vñ z addidit.vnde ergo viuitur necessitatis est accipere.charitatis vero ẽ ꝓbere. Nõ igitur venale est sacramẽtum vt hẽticus dicat vel iniquus christianus.vt illud sit ꝑcium qõ sumunt vñ viuant.qui euangelium nunciant vl sacra administrant. Si enim sic vẽdunt magnam remvilẽ ꝑcio vẽdunt. Accipiunt ergo sustẽtationẽ necessitatis a populo.ꝫ mercedẽ sustẽtationis a deo. Nõ em populus ydoneus ẽ reddere mercedem illis. non em expectant isti mercedem nisi vnde illi salutẽ.quia nõ q̃runt ꝑncipalit datum sed fructum. ¶ Sexto requirit vita actiua diligẽtem executionem.ij. Parat.xix. Omnia cũ diligẽtia agite. Nã negligẽtes maledicuntur Hyere.xlviij. Maledictꝰ qui facit opus dñi negligẽter. Propt qõ hortat apls Rom.xij. Spũ feruẽtes. dño seruiẽtes scz in charitate.sine qua omnis actio frustra. Vñ Hylarius sup Jobem. Frustra erit omnis operatio nisi assit dei dilectio. Berñ. Charitas ẽ virtus i q̃ nec minimũ opus despicit.z sine qua maximum nõ acceptatur. Non ꝑdicatio.j.Chor.xiij. Si linguis hominum loquar z angelorum.charitatẽ autem non habuero sum velut es sonans z cymbalũ tinniens ꝛc.non fides.j.ad Chor.xiij. Si hũero omnem fidem.ita vt montes transferam. charitatem aũt nõ habuero nihil sũ.non elemosina.j.Chor.xiij. Si distribuero in cibos pauperum oẽs facultates meas ꝛc.non martyriuz.j.Chor.xiij. Si tradidero corpus meum igni vt ardeam. charitatem aũt nõ habuero nihil,pdest. Ideo Aug. Charitas est que valet ad omnia.sine qua nihil valent oia. ¶ Septimo vita actiua requirit pseuerantẽ opationẽ. Iu.j. In sanctitate z iusticia seruiamus domino omnibus diebus nostris. Non dicit aliquibus diebus ꝫ omnibus. Quia dicit Grego. In cassum bonum agitur si ante terminum vite deseratur. Ideo Eccl̃i.ij. Fili accedens ad seruitiũ desta.s.in pseuerantia. Chryſ. Colle pseuerantiã.nullum obsequium habet meritum. Propter quod fuit preceptum in figura Leuit.j.q̃ caput cũ cauda deberet offerri deo.id est ꝓncipium cum fine Math.x. Qui perseuerauerit vsqꝫ in finem ḃ salvus erit. Quod fecit beata Martha.vt patet i eꝰ legenda ꝛc.

¶ De sancto Petro ad vincula.

¶ Sermo cxj.

Herodes postquã occi

ḃ dit Jacobũ apposuit z apprehendẽ Petrum. Actu.xij. Ambros. in exameron.

Lupus qui semel gustat carnem humanam.eam amplius comedere appetit.z effundere sanguinẽ humanum delectatur q̃ vsqꝫ ad mortem ingredit pro ea. Ratio.quia homo inter omnia animalia carnem habet sapidiorem z sanguinem dulciorez quia de quanto animal melioribus escis vescitur z nutritur.de tanto caro z sanguis suauioz redd̃t Et sic est de homine.ideo a lupis plus appetitur. Spiritualiter. Per lupum intelligitur crudelis tyrannus.quia mali xpiani dici boies nõ merent̃ sm illud Boetij li.iij.prosa tercia.Euenit vt quã transformatum vicijs improbum videas hominẽ

estimare nō posses. ℟ lupū. Isa. xj. Habitabit lup⁹ cū agno. ⁊ Ezechi. xxij. Lupi in medio eius rapiētes p̄dam. Modo recte sicut lupus gustata carne bois ⁊ eius effuso sanguine sp appetit. sic mal⁹ lupinus tyrannus q̄ semel gustauit p occisionē carnē sanctor̄ hoim. ⁊ effudit sanguinē eor̄ sp effūdere desiderat. qz dicit regula iuris li. vj. Qui semel malus sp p̄sumit malus. Et tales fuerunt illi tyrāni de q̄b⁹ ps. lxxviij. Deus venerūt gentes in hereditatē tuā. polluerūt tēplum scm̄ tuū. Posuerūt morticinia seruor̄ tuor̄ escas volatilib⁹ celi ⁊ carnes sct̄or̄ tuor̄ bestijs terre. ⁊ fuderunt sanguinez eor̄ tanq̄ aquā in circūitu hierl'm. Talis lupinus tyrann⁹ fuit herodes agrippa. q̄ cū semel gustasset carnē dulcissimā bti iacobi ap'li quē occidit. De q̄ textus. Occidit iacobū frēm iohis gladio. appetitus eius nō fuit satiat⁹. ℟ apposuit ap̄phēdere petrū. de quo thema. ¶ In sūma ep'le tria innuunt. Primo petri incarceratio luctuosa. ibi. Videns aūt misit in carcerē ⁊c. Scdo subiūgit eius liberatio gaudiosa ibi. angel⁹ dñi astitit. Tertio grārum actio iubilosa ibi. petrus ad se reuersus dixit. nūc scio vere. E ¶ De primo dicit. Misit herodes manum. i. ptātem vt affligeret q̄sdam de eccl'a. Nota tres fuerunt herodes. ⁊ oēs p̄secutores. Ascalonita necauit pueros. Antipas iohem bap. Agrippa iacobū. ⁊ petr̄ clausit in carcere. Iō subdit. Occidit aūt iacobū frēm iohis gladio. videns q̄ placeret iudeis. voluit eis satisfacē. nō iusticie. apposuit ⁊ ap̄phendere petr̄. q̄ iudei ei plus p̄ce ceteris inuidebant. Tum p̄nceps ap'lor̄. iō noīat cephas q̄ inēp̄retat caput. tum q̄ maioribus miraculis effulgebat. Sanauit em̄ petrus infirmos per vba sua. Act. ix. Enea sanet te dñs ihs xp̄s. Itē p vestimenta sua Act. xix. Afferebant semicinctoria. i. zone q̄bus cingebant. Sanabat p vmbrā suā. act. v. In plateis ponebant infirmi. Sanauit p baculuz suū sicut de btō marciali legit. cui baculum dedit ⁊ sociū suū mortuū suscitauit ⁊ sanauit per suppliciā sua. sicut illā puellā cū osculata fuit cathenam. Si tante virtutis fuerunt vba. q̄d hodie in celo nobis sua suffragia. Si sua vm bra q̄d sua gl'osa vba Si tantū honorē p̄stat sct̄or̄ supplicijs q̄tū p̄stat eor̄ animab⁹ sanctis. Iō non placuit iudeis. ¶ Erant aūt dies azimor̄ q̄n ap̄phendit petrum. ⁊ additur hoc ad significanduz cām q̄re non occidit statim petr̄ sicut fecerat de iacobo. volebat em̄ expectare transitū solēnitatis paschalis. in q̄ iudei septem diebus vescunt panib⁹ azimis. Quē cuz ap̄phēdisset misit in carcerē. ne posset effugē. tradēs quatuor q̄ternionibus militū ad custodiendum. Quaknio dī a quatuor. qz hz quatuor milites sub se. volēs post pascha p̄ducē eum populo. i. exponē morti ad voluntatē populi. tunc subdit. Petr⁹ q̄dē ſuabatur in carcere. oīo aūt fiebat sine intermissione ab eccl'a ad deum p̄o eo. ſ. vt xp̄s eum confuaret in vita. Cū aūt p̄ducturus eēt euz herodes scz de carcere vt occidēt. ista nocte. ſ. imediate p̄cedēti erat petrus dormiēs int̄ duos milites diligent custoditus ne euaderet via humana. vinctus duabus cathenis. Et custodes añ ostiū custodiebant carcerem. Hz deficiēte humano p̄sidio solet adesse diuinū. Iō dixi scdo sbiūgit el⁹ libatio gaudiosa dicēs. Ecce angel⁹ astitit. ſ. ad libatōz ⁊ refulsit lumē in habitaculo carceris. ſ. ad el⁹ p̄solatōz. p cussoꝛ latere petri. ſ. p tactū coꝛpalē excitauit euz dicēs. Surge velocit. ⁊ ceciderūt cathene de manib⁹ el⁹. ſ. diuis vtutevl' angelica. Dixit aūt angelus ad eū. P̄ecinge te vt sis apt⁹ ad ambulandū. resolvit em̄ cingulū vt veste posset pedes coopire ꝛ frigiditatē carceris. ⁊ calcia te caligas tuas. i. idue sandalia sine coꝛio supioꝛi. ⁊ fecit sic. Circūda teve stimēto tuo ⁊ seq̄re me. ⁊ exiēs seq̄bat eum. Et ne sciebat q̄ vex̄ ē q̄ fiebat p angelū. Estiabat se aūt visū videre. qz fortitudo carcer̄ ⁊ diligēs custodia militū fecerūt sibi imaginatōz nō euadēdi. Trāseuntes aūt p̄mā ⁊ scdam custodiā. ſ. militū q̄ erant oppſſi somno. vl' qz vigilātes erāt. ℟ cecitate pcussi. sic. liij. Reg. vj. ō militib⁹ q̄ volebāt capere helyseum. venerūt ad portā ferreā ⁊ erat exitor̄ porta carcer̄ q̄ ducit ad ciuitatē. Ex q̄ videt q̄ carcer fuit ex ciuitatē. q̄ vltro apta ē eis vtute diuia. Et exeūtes illā portā ꝓcesserūt vicū vnū. ſ. ad maiorē petri securitatē. Et cōtinuo discessit ab eo angel⁹. ¶ Tūc dixi ēcio subiūgit grārūactio iubilosa. cuz dixi. Et petr⁹ cōuersus ad se dixit. Nūc scio vere. qz dominus misit angelū. ⁊ eripuit me ō mānu herodis. ⁊ de oīni expectatōe plebis iudeor̄. G ¶ Moraliter Per illa tria significanť tres statꝰ hoim. Prio statꝰ peccātis i petri icarceratōe. Scdo penitētis i elꝰ libatōe. tertio contēplātis in eiꝰ grārūactōe. Dixi p̄ notať statꝰ peccātis i petri icarceratōe. Nā sic petr⁹ fuit vinct⁹ p herodē ⁊ tradit⁹ i carcerē. sic pctōr p dyabolū vincit. ſ. p cōsensum. Prouerbi. v. Iniq̄tates sue capiūt ipiū. ⁊ tradit i carcerē pcti p peccatū. nā in carcere ē tenebrositas. sic hō i statu pcti puerb. liij. Via ipior̄ lubrica ⁊ tenebrosa. q̄ pctōr posset p̄ari illō ps. lxxxvij. posuerūt me i lacu inferiori i tenebrosis ⁊ i vmbra mortꝛ. Itē q̄tuor q̄ternionib⁹ fuit tradit⁹. Et sic dyabol⁹ cōstituit q̄tuor custodes. duos iniquores. ſ. malā volūtatē ⁊ delectationē p̄ranā. q̄ cōſuāt hominē i pctis. ⁊ duos exteriores. ſ. opa mala ⁊ p̄raua cōsuetudo. Vbi hi q̄tuor custodes sť. pctōr difficulť exire p̄t. nā scribitur Eccl's. iuj. Funicul⁹ triplex difficulť rūpit. Si aūt q̄druplex. ſ. p consuetudinem. tunc multo difficilius. Grego. Difficile surgit quē moles p̄raue consuetudinis p̄mit. H ¶ Vel sic. Quatuor custodes sunt quatuor inordinati affectus. Primus timor recidiuādi. p̄s. xiij. Trepidauerūt timore vbi non erat timor. Scdus spes in fine penitēdi. Contra hoc. j. thessalo. v. Dies dñi sicut fur in nocte veniet. ſ. hospite dormiēte. vt diuitī Iu. xij. cui dictum ē. Stulte hac nocte repetam animā tuā a te. Dicit Greg. xxv. moral'. In nocte ablata fuit ania eius. quia lucis cōsiderationē hīe noluit. Tertius ē amor peccandi. de quo Augusti. Nihil facit hominem malum nisi malus amor. ille perdet animam. Vñ ps. x. Qui diligit iniquitatē odit animam suam. Quartus custos dolor tollens pniam. cū dicunt tua fragilitas non pōt talia ferre. Contra hoc dicit ij. Chor. iiij. Id quod estimamus in p̄ti est momentaneum ⁊ leue tribulationis. ℟ in futuro dura acerbitas. De quo Aug⁹. in ſmōe. Ibi dolor ℟

ne cõsolatiõe.ardor sine refrigeratiõe.esuries sine cibo.sitis sine potu.tenebre sine luce.ibi nullus amor: t ordo:ꝫ sempiternꝰ horror.nulla dulcedo:ꝫ sempitina amaritudo.ibi mors optabit̃ t nõ dabitur.Et ergo pnia nõ ẽ pẽsanda in pẽsenti respectu pene in futuro.Jtẽ Petrus erat dormiens inẽ duos milites.i. peccator inter carnalia t spũalia peccata q̃ militant aduersus aiam. dormit.s.qñ cũ dele ctatõe illa cõmittit.Et erat in solẽnitate.Et sic plura vitia cõmittunt i solẽnitate Jsa.j. Solẽnitates vestras odiuit aia mea. Jtem Petrus fuit vinctꝰ duabꝰ cathenis.Et sic peccator vinciť a diabolo.s. pſumptõe t desp̃atõe.de quo Eccli.v. Ne dixeris miseratio dei magna multitudinis pctõꝝ meorũ miserebit.nam miscẽia t ira ab illo cito approximat.Augꝰ. de baptismo cõ donatistas. Q̃diu non habemꝰ pfectõez angeli:tãdiu scito te q̃ nos habemus pſumptionẽ diaboli.i.desp̃ationẽ. Hãc habuit diues Luc.xij.cum dixit Jetare aia mea habes cũcta bona.Sz desp̃atione habuit cum Cayn Geñ.iiij.Maior ẽ iniq̃tas mea q̃vt veniã merear Cõtra quẽ iuehit Heriñ.dicẽs. Mentiris tu cayn. maior ẽ dei miscẽia q̃ q̃is nostra miseria. Hanc cathenã fugere debemꝰ. qz dicit Jsido. Nil ira offendit deũ sicut desp̃atõis crimẽ. Naz fm Chryſ. Qui de venia desp̃at:miscẽiaz dei funditus pdit. Jtẽ sicut petrus a se liberari nõ potuit:nec hũanitus liberatio eius accidit.sic homo a vinculis peccatoꝝ setꝑm eripe non põt Job.xxxix.Quis liberum misit onagrũ t vincula soluit:q.d.nullus nisi deus. Osee. xiij. Perditio ex te saluatio ex me. Chryſ.in omeť. Antecz peccamꝰ liberi sumus.cũ autẽ semel diabolo obligauerimꝰ nos:tã nr̃a volũtate euadere nõ possumꝰ.Et ponit exẽpluz. Recte sicut nauis fracto gubernacꝰo ducit quo tẽpestas impellit:sic hõ amisso auxilio diuine gratie ducitur quo vetus tẽptatõis eũ pellit.Et implet illud Jo. xxj. Alius te cinget t ducet quo tu nõ vis. Augus. i de pnia. Vere penitere nõ ẽ hois:ꝫ dei gr̃e. ¶ Dixi secũdo innuit̃ statꝰ pnie in petri liberatõe. Naz dicit Grego. Res gesta significat aliq̃d gerenduz in eccl̃ia.Exquo eccl̃ia celebrat festum ad vincula Petri:ideo instruimur in pẽsenti lectõe quõ nos a vinculis pctõꝝ eruamur. Primo pro petro fiebat generalis exoratio:cum dicit. Oratio fiebat p petro ab eccl̃ia sine intermissiõe ad deũ. Ecce liberatꝰ ẽ p eccl̃ie suffragiuz.qz p orõnẽ. ¶ Et merito petrus fuit liberatus a vinculis p orõnẽ:q̃ dz hẽ q̃n q̃ cõditões.quas si habuerit t nos liberabimur a pctõꝝ nr̃oꝝ vinculis. Primo oratio debz fieri a dignis.qz ab eccl̃ia.s.ab his q̃ erãt de eccl̃ia numero t merito.i.ab his qui sunt i charitate. nõ em̃ peccatoꝝ nõ merek exaudiri.ps.lxv. Iniq̃tatẽ si aspexi i corde meo nõ exaudiet me dñs. Jsa.j. Cũ multiplicaueritis orõnes vestras non exaudiãvos.qz manus vestre plene sunt sanguine. Secundo fiebat a multis.qz ab eccl̃esia. Dicit Hiero. Impossibile ẽ pces multoꝝ nõ exaudiri.qz dicit saluator Matb.xviij. Si duo ex vobis cõsenserint de omni re quã petierint fiet illis a pr̃e meo. Tertio fiebat cũ magna deuotõe.qz sine intermissiõe cũ pseuerãtia:iuxta illud.j.ad Thes.v. Sine intermissiõe orate. Luc.xviij. Quontã oportz semp orare t nõ deficere. Dixit dñs exẽpluz Luc.xj.de amico pulsanti. Si illi nõ dabis surgẽs eo q̃ amicꝰ tuus sit: tamẽ ꝓpter improbitatẽ.i.importunitatẽ eius surget:t dabit illi quotq̃t hz necessarios.vbi inuit p̃ generantiã. Quarto fiebat p digno.i.btõ petro.qa sepe oratio nõ auditur q̃ p indignis effundit. Jõo Hiere.xj. Noli orare p populo isto. Et ibidẽ.xv. cap. Si steterint moyses t samuel corã me.non est aia mea ad populũ istũ. Quinto oratio fiebat pro re vtili t honesta.qz p petri liberatõe q̃ erat pastor eccl̃esie. Sepe hõ em̃ nõ merek exaudiri.qz petit p re iutili.j. Jo.v. Si petierimꝰ fm volũtatẽ eiꝰ exaudiet nos. Chryſ.sup Matb. Pete q̃ tibi expediũt accipe:t illũ decet dare. Ecce q̃fructuosa ẽ generalis oratio. Vñ Jaco.v. Multũ valet depcatio instãs assidua. Reuera multũ. De quo Heriñ.in ſmone quodã. Per orationẽ Hieremias confortať in carcere. Daniel cõseruatur inter leones.tres pueri tripudiãt in fornace. Susanna liberať a falso crimine. Grego. Quãto tumultus tẽptatõis maior: tanto oratio feruẽtior. Propter qõ dicit Augusti. Ne deficias in orationẽ.si deus differt:non aufert. ¶ Secũdo liberatio petri fiebat p angelicũ misteriũ.de quo dic̃ textus. Angelus astitit t lumen refulsit in habitaculo carceris. Mystice. sic angelꝰ .i.xpus Jsa.ix. Magni cõcilij angelus.hic dz ꝓuenire per suam grãm. Nam ait Johã.xv. Sine me nihil potestis facere. Nam homo q̃ se potest caderenon autẽ resurgere. Jõo Fortunatus in omeť. Omnis hõ si quid boni sibi ꝓsperit euenire:hoc totũ ascribat diuine gratie. Et sic sequitur illuminatio carceris.ij. Corinth.iiij. Deꝰ qui dixit lumẽ de tenebris splẽdescere:ille illuxit in cordibus nostris. Richb. de contẽplatõe li.iij.cap.vlť. Sine gratia nec sufficimus ad cognitionẽ veritatis:nec ad dilectionẽ virtutis. Pñ.xij. Illumia oculos meos ne vnq̃ obdormiam in morte. Dionysiꝰ in li.de diui.nomi. Intelligibile lumẽ non est aliud nisi cognitio veritatis.Et facit duo i anima.expellit ignorantiam:t docet veritatis cognitionẽ. Augꝰ.in li. cõfessi. Irradiasti.chorucasti.fugasti cecitatez meam. ¶ Tertium est Petri excitatio. Subdit. Percussoq̃ latere Petri. Lateris interioris pcussio est diuine passionis inspiratio:de cuius latere salus nostra pfluxit. Qz hoc meditemur:exhortamur.j. Pet.iiij. Christo in carne passo t vos eadez cogitatõe armamini. Vel exterioz pcussio est tribulatio vl̃ correctio. Dicit em̃ Amãdus. O q̃multi sunt qui ꝓfundissimo somno peccatoruz dormierunt:t gratia diuine correctõis excitati:quasi de graui somno vitã in melius cõmutauerunt:t opera tenebraꝝ abiicientes arma lucis induti sunt. Et hoc figurať.iiij. Regũ.xxj.in Manasse:qui regnauit q̃nquagintaq̃nq̃ annis in hierusalẽ t fecit mala in cõspectu domini. erexit sex ydola:t adorauit omnem militiam celi.solem.lunam t planetas.t occidit sanguinẽ innoxiuz prophetarũ donec hierusalem adimpleret vsq̃ ad os.Gloſ.i.inq̃tũ potuit.nec tamen peccatum suum cognouit. Idcirco.ij. Paralip.xxxiij. Tribulationem t percussionem induxit sup eum dñs.s.ꝓnceps exercitus:re-

ges assyrioꝝ:ceperũtq; Manassen ꝛ vinctũ cathenis ꝛ cõpedib⁹ duxerũt i babilonẽ.ꝛ tũc in carcere cognouit pctã suã:ꝛ egit pniam coꝛã dño dicens. Peccaui sup numeꝝ arene maris. Ibi ipe cognouit q; dñs ẽ deus.Et sic excitat⁹ pfitẽs:surge velociter. ſ. ad pniaz:nõ dicẽdo cras cras.Nã dicit Helynãdus de repatõe lapsus. Surge velociter.nam si hodie surgere ẽ difficile cras erit difficili⁹.nã q̃nto iaces diutius:tãto cades ꝓfundi⁹. Hec ille. Et sic cadũt cathene de manib⁹.ſ.quib⁹ te ligauit diabolus. ¶Quartũ est ei⁹ indutio:cũ dicit.pcinge te.ſ.a voluptate carnis.hoc ẽ necessariũ penitẽtibus Luc.xij. Sint lũbi vr̃i pcincti. Greg. Lumbos pcingim⁹ cũ carnis luxuriã coartam⁹.Calcia te caligas tuas.i.resiste terrenis affectiõibus:celestia appetẽdo.Nã calige fuerũt sandalia:nõ habẽtes coriũ sup pedes.Et ẽ affectio sursum ab amore terreno denudata:ad Col.iij.Que sursum sunt q̃rite. Greg.viij.moral. Qui terreno amore vincitur:i deo nullaten⁹ delectat.Subdit.Circũda tibi vestimẽtũ tuũ.i. decoꝛationẽ virtutũ.ſ.charitatis: hũilitatis.Grego.Non ẽ satis mala nõ agere:nisi quis bonis opib⁹ studeat insudare. Subdit.Et sequere me.ꝛ sic nihil valet opus sine seq̃la dñi. Sz quõ:habek Math.xvj. Qui vult venire post me abneget semetip̃m:ꝛ tollat crucẽ suã ꝛ sequak me. Qõ exponẽs Greg.in omek.ait. Kelinquam⁹ nos ipos penitẽdo ꝛ desinam⁹ tales eẽ quales nos fecim⁹ p pctm̃:vt mereamur eẽ tales quales p grãm sum⁹ i baptismo.vt supbus deserat supbiã:suscipiat hũilitatẽ. ¶Subdit.Et petr⁹ sequebat angelũ p tres poꝛtas.Sic peccatoꝝ xp̃m. Prima poꝛta est pnia Mat.iij. Pniam agite ꝛc.ps.xcix. Introite portas ei⁹ in cõfessione.Scõa pseuerãtie:ad Gal.vj.Bonũ faciẽtes nõ deficiam⁹. Tertia glie Math.xxv.Que parate erãt ꝛc. Ille sunt q̃ describunk.j.Esdre.ij. Prima ẽ poꝛta vallis.secũda poꝛta pontis. tertia poꝛta regis q̃ est ferrea:quã null⁹ inimicoꝝ põt devastare.ps.cxlvij.Confoꝛtauit seras poꝛtaꝝ tuaꝝ. Ibi amplius nõ clamoꝛ ꝛc.Tũc petrus.i.peccatoꝛ cognoscit se plene liberatum:dicens.Nũc scio vere q; misit dñs angelũ suũ:ꝛ eripuit me de manu herodis.Et ẽ mẽbꝝ tertiũ i quo dixi innuik petri gratulatio iubilosa. ¶Nota sancti gloriãtur de q̃ttuoꝝ bñficijs. Primo de perfecta recollectõe sui.ꝛ hoc innuik cum dr̃. Petrus ad se ꝓuersus.Nã in hac pñti miseria nulla vł modica ẽ mẽtis trãquillitas:ß quasi cõtinua ẽ mẽtis fluctuatio ꝛ dissipio.Sz in celesti pmio dispsiones oẽs cõgregabunk simul:ꝛ totus hõ ad se cõuertek ꝛ ex intimo coꝛde summo bono vniek.ꝛ tũc recte implebik illud in nobis Math.xxij.ꝛ Luc.x.Diliges dñm deũ tuũ ex toto coꝛde tuoꝛ ꝛc. Nam oẽs vires aie deo cõiungunk vt sint vn⁹ spũs cuz deo. Secũdo gloriank de pfecta cognitõe diuini patrocinij.vñ dicit. Nunc scio vere:q; p certã expientiã divie suauitaꝫ quã eternaꝫ degustãt.ꝛ p clarã cognitionẽ possunt dicere. Nũc scio vere.i.exprimentaliter scio:q; misit dñs angelũ suũ.i.filiũ. Greg. Quid est qõ non videt:q; videntẽ oia videt.Herñ. Ibi magistrũ semel vidisse:est oia didicisse. ¶Tertio gloriank de plena ereptione cuiuslibet inimici quod notak ibi.Eripuit me de manu herodis.Et hoc fit p angelũ magni cõsilij.i.xp̃m. Isa.lxj.Dominus misit me vt p̃dicarẽ captiuis indulgẽtiaz. ¶Apoc.v.Quattuoꝝ animalia ꝛ vigintiquattuoꝝ seniores cantabãt canticũ. redemisti nos deo i sanguine tuo.Nã demones expectãt p̃ditionẽ.Cõsiderãtes illud Gen̄.viij.Sensus ꝛ cogitatio hois ab adolescẽtia ꝓna sunt ad malũ.ps.cxviij.Me expectauerunt peccatoꝛes.i.demones i volũtate peccãdi existẽtes:vt p̃derẽt me. ¶Nota hoc festũ celebꝛatur q̃druplici de causa. Primo i memoꝛiã liberationis petri.de qua liberatõe fideles in hierl'm erãt valde gauisi.ita q; petr⁹ cum venit in domũ Marie:rhode nõ potuit apire ianuaz p̃ gaudio.ꝛ post intrauit ꝛ dixit rem gestã:ꝛ dixit. Nũciate hec Jacobo ꝛ fratrib⁹. ¶Secũdo in memoꝛatõez liberatõis Alexãdri pape:q; fuit sextus a btõ petro. quẽ Quirin⁹ dux romanoꝝ babuit in vinculis.q̃ Quirin⁹ dux audiuit q; Alexander suscitasset Hermetis filiã:ꝛ dixit quirin⁹ alexãdro. Habeo gutturosam filiã:si sanare poteris illã ꝓmitto me recipe fidem tuã.Cui alexãder. Vade duc eam ad carcerem meũ. Venit filia noie balbina:ꝛ ꝓstrata ante alexandrũ osculata est vincula sua. Cui alexãder. Noli osculari filia cathenas meas:ß botas sancti petri inquire ꝛ osculare illas:ꝛ sana eris.Et factũ ẽ: ꝛ quirin⁹ baptisatus est. Alexãder papa ecclias sanctificauit i honoꝛe sancti petri:ꝛ vincula ei⁹ posuit ibi. ¶Tertio ꝓpk rit⁹ gentiliũ destructionẽ.q; primũ diẽ augusti celebꝛabãt in memoriã octauiani augusti. Sz Eudoxia filia Theodosij venit in hierusalẽ:ꝛ quidã iude⁹ cathenas dictas ei dedit quibus petr⁹ vinctus fuit ab herode ꝛ venit romã cuz pelagio papa tractauit vt memoria ꝓncipis paganoꝝ non fieret: sed Petri.Et cathene apporꝛate simul sunt vnite q̃si vna facte. ¶Quaro p̃ quet prãtis soluẽdi ꝛ ligãdi vincula pcõꝝ traditionem:vt ab his absoluat nos auctoꝛitate sibi concessa Mat.xvj.Quodcũq; solueris sup terrã:solutum erit ꝛ in celis. Hec auctoꝛitas ẽ sibi trina vice tradita. Primo Math.xvj. Secũdo Math.xviij Tertio Joh.xx. Accipite spm̃sctm̃:quoꝝ remiseritis peccata ꝛc.ad designãduz q; tribus modis peccamus.ſ.coꝛde.oꝛe.ꝛ ope.Et hz nos ab his tribus absoluere.Quam absolutionẽ nobis ꝓstet Jesus xp̃us Marie filius qui est in secula seculoꝝ benedictus.Amen.

¶De sancto Laurẽtio. ¶Sermo cxij.

Aurẽtius bonũ opus

Iopatus est.Hec sunt verba ecclesie gloriam beati laurentij ꝓfessantia ¶Et non mirum q; assumũtur ecclesie verba.quia dicit Herñ.Cum christi sponsa alteraꝫ verba:fortioꝛ est ista transpositio verboꝝ q̃ prima.Si enim Pauli ꝛ Jacobi verba posita sunt autẽtica:cur non verba ecclesie:cuz saluatoꝛ dicit Math.xviij.Qui ecclesiã nõ audierit:sit tibi sicẽ ethnicus ꝛ publicanus. Ideo dicit Innocenti⁹:ꝛ habek in canone dist.xj. Quis nesciat q; ab oibus debet obseruari qõ sancta romana obseruat ecclesia. Nam dicit Augustinus lib.xj.cõtra Faustum. Ego euãgelio non cre

derē nisi me catholice ecclie autoritas admoneret et scūs Tho.in.ij.ij.q.ix. Maximā autoritatē habet ecclia q̄ ab oīb⁹ ē emulanda. Et pl⁹ ē standū in autoritate ecclie q̄ Hiero. vel Augustini. qz dicit Greg. Pctm paganitatis incurrit q̄ ecclesie sancte contradicit. Idcirco ecclie assumo verba i themate ꝓposita. In his v̄bis ecclia cōmendat beatū laurētiū in bonis opibus ꝓpter q̄ ꝓsecutus est eternā gloriā. Si cupim⁹ honorē nō refugiamus laborē. Sic ergo opemur bona opa vt laurentius opatus ē. ¶ Pro q̄ sciendū vt opa nr̄a sint deo accepta plura requrunt. Pmo acceptāt ex operantis bonitate. iuxta illud Lu.vj.z Mat.xij. Bonus homo de bono thesauro ꝓfert bonū. qz habetur Math.vij. Nō est arbor boa q̄ facit fruct⁹ malos. ac si di. Nullū opus bonū ē deo acceptabile nisi ab hoīe bono. De quo aug. Nihil est bonū .s. meritorie nisi ex te bono. De q̄ aug. Nihil ē bonū ~~.s. meritorie nisi ex te bono~~. Vnde sicut bona plāta facit bonū semē. z rursus illud bonū semē facit bonā plantā si seminatū fuerit. sic bon⁹ homo facē bonū fructū. z illō bonū op⁹ facē rursū hoiez bonū Vnde greg. Nō placuit abel ex munere. ꝙ mun⁹ ex abel. nā inq̄tū boni sum⁹ cozā deo. intantum erūt bona nr̄a opa apud deū. ¶ Scōo opa nostra vt sint deo accepta debent ꝓcedere ex ꝓmpta voluntate. Quāto eni ꝓmptior z benivolentior est homo. tanto erūt opa bona meliora. Ex hac enim prompta volūtate offerebat ppl⁹s deo donaria. j. Paral.xxix. cū dixit Dauid. Dñe deus patrū nostrorū custodi hanc voluntatē cordis eor. z semp in veneratiōe tui nōis ista pmaneat. quia dr.ij. ad Chor.viij. Si volūtas prompta est ꝑm id q̄ habet accepta ē. q̄ autem nō est voluntarium non est deo acceptum neq̄ gratum. Nemo enim inuitus benefacit. z si bonū ē q̄ facit. Jō Eccl.xxxv. Omnis voluntari⁹ z pron⁹ offert deo. qz dicē grego. Cor z nō substantiā pensat deus. nō quātū sed ex quāto .s. affectu offerat. Valuit eni petro z andree rhete ꝓ regno celor. Zacheo dimidiū sbstantie sue. valuit vidue emere regnū celor duob⁹ minutis. valuit alteri calix aq̄ frigide. De q̄ aug. Regnū celorū tantū valet q̄tū habes. valet ad bonā voluntatē. nā ꝑm Greg. Nō est vacua man⁹a munere cū archa cordis sit plena voluntate bona. qz vrait Ber. Bona volūtas in ania ē origo omniū bonor z oīm virtutū mater. q̄ illā habet secuz habet q̄cquid ei ab bene viuēdū opus ē. Itē custos anie sue debet eē sollicit⁹ circa custodiā bone voluntatis. vt prudenter intelligat z discernat quid est q̄ vult. z ꝓpter q̄d vult. z q̄tū vult. z quō velit vtrū vsq̄ ad ꝓemptū ipsius z oīm que sūt vt esse possunt. Et h̄ nō tm̄ ex rōis iudicio. ꝙ etiā ex affectu mētis. vt tā volūtas nō sit volūtas. ꝙ amor. De tali volūtate. Lu.ij. Pax hoib⁹ bone volūtat̄. ecq̄ dicē amb. de officijs. z habet. lxxxvj. di. non satis est bona facere nisi ꝓcedāt ex bona volutate. hic. et habet in can̄. xxiij. q.j. Domin⁹ nō ea q̄ offerūt respicit. ꝙ volūtatē offerēt̄ū. qz iusticia nō ex opere ꝑsumat nisi fuerit volūtas. Et licet opus nō valet sine volūtate. tñ ecōuerso valet volūtas. vt habetur de pe. di.j. Aliter. Sufficit voluntas vbi deest operis facultas. ¶ Tertio vt opa nr̄a sint deo accepta debent ꝓcedere ex intētiōis sinceritate. Est aūt recta z sincera intētio vt singula opa nr̄a non ad placendū hoibus ꝙ soli deo faciam⁹. qz de⁹ est nobilissimus finis. Idcirco q̄tūcūq̄ opi nr̄o talis finis p rectā intentionē imponit erit nobile supra modū iuxta cōe ꝓuerbiū. Si finis bon⁹ ē totum bonū ē. Jō Ber. Intende in deū z ꝓpter deū. h̄ ē vtrāq̄ facilē facere pulchrā. s. actionē z intētionē. et h̄ est q̄ dixit dñs Math.vj. Si oculus tu⁹ sim plex fuerit. totū corpus lucidū erit. Hoc exponit Aug. di. Per oculū intelligere debem⁹ intētionē qua facim⁹ quicq̄d facim⁹. q̄ si munda fuerit et recta. z id aspiciat. q̄ aspiciēdū ē. oīa opa nr̄a que fm̄ eā opamur erunt bona. qz dr ad Heb.iiij. Discretor intentionū z cogitationū cordis ē de⁹. Et dixi q̄ intentio nr̄a debet fieri in deū z ꝓpter deū. Sed heu aliq̄ intendūt ꝓpter deū. ꝙ nō in deū. vt hi qui furant diuitib⁹ z prebēt elemosinā pauperibus. De quib⁹ greg. z habet in can̄. j. q.j. nō ē. Nō est putanda elemosina si pauperib⁹ dispensēt q̄ ex illicitis rebus acquirit. Nam q̄ ita accipit vt dispenset plus grauat q̄ iuuat. qz dicit Alexā. papa et hr̄. xv. q. vij. c. sacerdotib⁹. Nō est opis ꝙ cordis inspector deus. Idcirco tunc opa nr̄a placēt deo. si fiant deifica cordis intētōe z charitatiua affectōne. z ex desiderio superno. nā dicē aug. Si q̄s aliq̄d opatur vt terrenū cōmodū adipiscat. non erit cor mundū q̄ in terra volutat. ꝓpter q̄ dicē Ber. Intentio ē eo suauior z melior q̄ diuini⁹ ꝓcupiscat. ¶ Quarto dñt fieri cū opis difficultate. h̄ ē q̄ dñt esse ardua z difficilia. vt ex arduis z difficilib⁹ voluntas z intentio cognoscat seriosa. Ad hāc difficultatē conati sūt oēs sancti q̄ deo placere cupiebant. cōsiderātes q̄ dura z aspera z valde difficilia in dño ihesu xp̄o ꝓcesserūt. qz oīb⁹ sanctis et electis dicit dñs illud Luc.xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi p̄r regnū. s. p dura z aspera ingressus sū. sic z vos sequimini vestigia mea. Cui ꝓsonat q̄ scribit Actu.xiiij. Per multas tribulatōes oportet nos intrare in regnū dei. De q̄ Gal'.v. Qui xp̄i sūt carnē suā crucifixerūt. Nam si nos non castigabim⁹. deus vtiq̄ nos castigabit si tū sum⁹ de numero elector z in dei filios cōputati. Nulli q̄ elector h̄ parcit. ad Heb.xij. Flagellat omnē filiū quē diligit. Qui dicit oēm nihil excipit. nisi eos q̄bus nō parcit ieternū. ꝓpter q̄ dicit Greg. De⁹ hic quibusdā parcit. vt eos in ppetuū ferīat. Et q̄sdā h̄ ferit. vt eos in eternū clarificet. Nō bene z plene p similitudinē ostēdit de ds speraī infirmis q̄cq̄d popposcerint medici dare ꝓcipiunt. Et illis q̄ a d sanitatē reuerti pūt q̄cq̄d eis placet dare ꝓtradicūt. Eligat q̄ quisq̄ q̄ vult. qz i possibile ē in pūti z in futuro frui delicijs. Jō ber. Qui mala ꝑsentia declinare desiderat. futura ocio certius expectat. ¶ Quito vt opa nr̄a sint deo accepta facienda sunt studiosa vinacitate z cū magna diligentia. Pñ.ij. Paral'.xix. Agite diligenter et dñs erit vobiscū. nā diligentia in oculis dei pl⁹ placet q̄ opus. Hec aūt diligentia nihil aliud est nisi intenta deuotio. z deuota intentio. Et h̄ facimus quando mentē infigim⁹ in id q̄ agim⁹. om

nē euagationē mentis ꝓstringentes. de hac diligē
tia ⁊ diligēti deuotōe dicit Her. Admonēd⁹ ē ho-
mo spūalis quāta pōt puritate cordis intēdere in
eū cui sacrificiū offert. seipm attendere qui offert.
et intelligere ad quid offert. Et i his infigere mē-
tē quousq; ꝑmat vl̄ faciat ex ꝟ lac deuotionis. Et
cūc homo currit i deuotōe sine labore sine sudore
Hern. sup cañ. Sicut mel in cer a sic deuotō in aia
Dicit Richꝫ. de mystico somno. Quid ē aliud de-
uotō q̄ feruida mēꝛ̄ deū dilectio. ⁊ vbi ē dilecto
ibi nulla mētis distractō. vt dic̄ Her. Vbi ē amor
ibi nō ē labor ꝫ sapor. nil graue ꝫ oīa suaue ⁊ le-
ue. ió dicit apl̄s. j. Cho. xiij. In eccl̄ia magꝛ quicq
verba volo loq̄ in sensu meo. vt ⁊ alios instruam
q̄ decē milia verborū ac si di. Hieronis oro plus va
let cū deuotiōe q̄ longa sine deuotōne. Hoc ē q̄
vult Piero. ⁊ habet de ꝓse. di. v. c. nō mediocriter.
Non tm̄ verbis ꝫ corde orād⁹ ē de⁹. quapropter
melior ē quicq; psalmor decātatio cū cordis puri-
tate ⁊ spūali hilaritate q̄ psalteriꝝ modulatio cuꝫ
anxietate. Ex illo patet q̄ vn⁹ pōt plus alio orare
et bona opa facere ⁊ tardius ad celū venire. ⁊ mi-
nus de gaudio habere. de quo aug. Nō diuturni-
tas tēporū. nō numerositas operū. ꝫ maior dile-
ctio ⁊ deuotio auget hois meritū ⁊ p̄miū. Ideo
Cassio. Melius ē deuotū in minoribꝰ q̄ ideuotū
in maioribus opibus inueniri. Ad hāc deuotā dili
gentiā hortamur. Deut. xvj. Nō iustū est ꝟ iuste
exequaris. Hoc tm̄ fit quādo bonū opus cū dilige
tia ⁊ deuotione facim⁹ ⁊ cū attētōne intellectus.
Vnde ꝓsulitur. ij. Chor. x. Nēm intellectū in ob
sequiū xp̄i captiuantes. q⁊ scribit sap. j. Spūs sa-
pientie aufert se a cogitatiōibꝰ q̄ fiunt sine intelle
ctu. i. ꝑter intentionē ⁊ diligentiā. Vnde repellere
spm̄sanctū a se nō ē in voto cogitātis. fit tm̄ cū cul
pa negligētis vt pūs disci pline se aufert a cogita
tionibus indisciplinat̄. ¶ Sexto opa nr̄a facere
debemus ex sincera charitate ⁊ intētione charita-
tiua. sine q̄ nullū opus q̄tūcūq; de genere bonor
acceptat̄. Vñ. j. Chor. xiij. Si linguis hoim loq̄r
et angelorū. charitatē aūt nō habuero fact⁹ sum
cut es sonās ⁊c̄. In quib⁹ vbis apl̄s ponit q̄ttor
nobiliora exercitia q̄ fierī ꝑñt. ꝓbans p locū a ma
iori, ⁊ ꝟ sic. si tā nobilia ⁊ supma exercitia sine cha
ritate nō valeant. mlto min⁹ mediocra ⁊ minora
exercitia nihil valent. Quā autoritatē Her. expo-
nit di. Charitas ē bonū sine q̄ nec op⁹ minimū de
spicit. sine q̄ nec maximū acceptat. Nō p̄dicatio.
si linguis angelor ⁊c̄. nō fides. si mōtes trāsferam
nō elemosina. si facultates oēs in cibos pauperū
distribuero. nō corporis afflictō vl̄ martyriū si tra
dā corpus ita vt ardeat. nō missarū solēnia. q⁊ an-
te fratris reconciliationē mun⁹ ꝓhibet. Est enim
fortis vt mors dilectio q̄ nihil aliud sinit amātem
cogitare q̄ q̄ amat. Iō apl̄s. j. Chor. xvj. Oīa ve-
stra in charitate fiant. Nō aug. Sola charitas di-
stinguit inter filios dei ⁊ diaboli. ¶ Septimo opa
nr̄a dñt fieri ex operantiū mꝝtiplicitate. hoc est vt
omnia mēbra corporis ⁊ oēs vires anie mutuo se
adiuuēt ⁊ certatim ꝓueniant ad obsequiū laboris
q⁊ dr̄. Prouer. xviij. Vbi frater adiuuat frem. ibi
firmior ē ciuitas ⁊ ciuitatis operio. q⁊ si fidelit̄ se
adiuuant faciliter op⁹ ꝓficit. talis coadiuuatō mꝝ
tū placet deo. Eccl̄i. xxv. In trib⁹ beneplacitus est
spiritui meo q̄ fūt ꝓbata corā deo ⁊ hoibus. quo-
rū vnū est ꝓcordia fratrū. i. oīm viriū anie. Si aūt
in his frēs dissentire incipiūt. oīe op⁹ qō agitur
nihil valet. Eccl̄i. xxxv. Vnus edificans ⁊ alter de
struens. q̄d ꝓdest vtrūq; nisi labor. Taliter agens
homo nō ꝓficit. Si enī lingua orauerit. man⁹ po
lluerit. aut man⁹ elemosinā erogauerit. ⁊ lingua
blasphemauerit q̄d ꝓficiet ille hō. nihil. q⁊ ꝟ ꝓhi-
betur. j. Chor. j. Rogo vos frēs ut in vobis nō sint
scismata. Sed oīa opa nr̄a in charitate ꝓ cordiē
faciamus. iuxta illud Col. j. Fructificantes i oīi
ope bono. et Eccl̄s. ix. Quēcūq; pōt man⁹ tua ope-
rari. instanter fac. Nā retributio in vita futura erit
ꝑm opa nostra. de q̄ ps. xxvij. ꝑm opa manuū me
arum retribuet mihi. Apoc. xxij. Opa illor sequūn-
tur illos. de q̄ Greg. Scōm differētiā meritorum
erit retributio ꝓmiorū. Ideo hortamur. Eccl̄i. vl.
Operamini opus vestrū ante tēpus. ⁊ dabit vob
mercedem vestram in tempore suo.

¶ Sermo cxiij. ¶ Ad idem.

Si quis mihi ministrat

me sequat̄. ⁊ vbi ego sū. illic ⁊ minister
meus erit. Joh. xij. ¶ In vbis ꝓmissis
duo innuūtur. Ꝓmio docet nos modū sui seruitij
ibi. si quis. Scōo sēiungit ꝓmiū nostri labor̄. ibi.
vbi ego sū. De ꝓmio dicit. Si q̄s mihi ministrat. No
ta quilibet fidel̄ debet esse minister dei. vt dr̄. j. Cho.
iiij. Sic nos existimet homo. vt ministros xp̄i. ⁊. ij.
Chor. vj. In oibus exhibeam⁹ nos vt ministros dei.
Idcirco videndū ē q̄ vult deo ministrare digne de-
bet duo attēdere. ¶ Ꝓmio qualiter se habeat
erga dominū. secūdo qualr̄ ad ꝓserui. Ꝓmio quo
ad dominū debet habere sex. Ꝓmio elegantiā vel
innocentiā. secūdo intelligentiā. tertio diligentiaꝫ
quarto patientiā. q̄nto cōstantiā. sexto ꝓcomitan-
tiā. ¶ Ꝓmio igit̄ debet habere innocētiā. j. Thi. iij.
Sint ministri xp̄i nullū habētes crimē. ps. c. Im
bulans in via imaculata ꝟ mihi ministrabit. Nā do
min⁹ mūdus vult habere mūdos seruos. Jesui. xj
Sancti estote. q̄m ego sctūs sū. Nā dicit Esa. xxx-
lij. Sicut dñs sic ⁊ seru⁹ ei⁹. Nec innocētia quaꝫ
dñs reqūrit a nob̄ stat i trib⁹. In cordis puritate. ꝑmo
nis veritate ⁊ opis sanctitate. Primo in cordis pu
ritate Aug. Nō requirit deus pulcrā carnē. ꝫ pul
crā mentē. Prouer. xxij. Fili ꝑbe cor tuū mihi.
Ergo cū ītras ecclesiā ad seruiendū deo mūda cor.
Hie. iiij. Lava a malicia cor tuū hierl̄m vt salua fi
as. ⁊ sic sara Thob. iij. Nā ndā seruari aiam mea
am ab oi concupiscentia. Et tales possunt astare
dño deo Mat. v. Beati mūdo corde. ¶ Scōo cō
sistit in oris vel sermonis vitatē ad Eph. iiij. Lo-
quimini vitatē vnusq̄sq; cū ꝓximo suo. Jaco. iij.
Qui in verbo nō offendit hic ꝑfectus ē vir. Ideꝫ
ca. j. Si quis putat se religi osum nō refrenās lin
guam suam. vana est eius religio. Ideo ps. xiij.
querit. Domine quis habitabit i tabernaculo tuo
Respondet. Qui loquit veritatē i corde. nec egit
dolum in lingua sua. ps. xxxiij. Prohibe linguaꝫ
tuam a malo, ⁊ labia tua ne loquant̄ dolū. Quer.

xxj. Qui cūstodit os suū custodit aniam suā mat. xij. Ex verbis tuis iustificaberis. ex verbis tuis cō dēnaberis. ¶ Tertio ꝓsistit in opis sanctitate. Nā arbor ex fructu cognoscit. Matb. vij. Ex fructib⁹ eorū cognoscetis eos. Job. x. Opa q̄ ego facio testimoniū ꝓhibent de me. ps. cxviij. Seruus tuus ego sū doce me facere voluntatē tuā. Imb de officijs. Nō est satis bene velle nisi assit bñ facere. Iō Origē. Audite delides audite negligentes. audite inutiles q̄ speratis in ħ saluari q̄ xpiani appellamini. z nō facitis opa xpiani. Cuz dicit ps. xvij. Sm opa manuū tuarū retribuet mihi. gal. vj. Op⁹ suū ꝓbet vnusq̄sq; Ipoc. xiij. Opa illoꝝ sequuntur illos. De his tribus ait ps. xiij. Dñe q̄s habitabit in tabernaculo tuo. Audet ps. xxij. Innocens manibus. i. opibus. z mūdo corde. nec iuravit in dolo zc. De imundis vo petrob⁹ dr Esa. j. Quid mihi de multitudine victime vre. man⁹ ei vestre plene sūt sanguine. i. peccatis. ergo beatus laurentius mūdus fuit minister. de q̄ Ecc. xxxj. Beatus vir q̄ inuētus ē sine macula. s. cordis oris et operis. q̄ potuit trāsgredi z nō ē transgressus.

¶ Scdo bon⁹ miſter debet habere prudētiā seu intelligentiā. vt sciat q̄d factur⁹ sit vel dimissur⁹ puer. xiij. Acceptus ē regi minister itelligēs. Hāc intelligentiā petebat Salomon. iij. Reg. iij. z sap. ix. Da mihi dñe sediū tuaꝝ assistricē sapiētiam vt mecum sit z mecū laboret. vt sciā quid acceptum sit coꝝ te oīi tēpore. ¶ Hec prudētia ꝓsistit in tribus. de quib⁹ Sen. Si prudēs es in trib⁹ tēporibus dispensek animū tu⁹. pūtia ordina. ꝓterita recogita. futura ꝓuide. De ꝓmo Prouer. xv. Vir prudēs dirigit viā suā. Sic fecit villicus iniq̄tatis Luc. xvj. Sic prudētes vgines. Mat. xxv. Scdo recordare ꝓterita Luc. xvj. q̄ recepisti bona i vita tua. Tertō ꝓuide futura Prouer. vj. Vade ad formicā. o piger ꝓsidera vias eꝰ z disce sapiaz. ij. Prouer. xiij. Vir prudēs declinat a malo. ¶ Tertō bonus minister debet hre diligentiā in agendis z sic matha. Lu. x. Martha satagebat circa frequēs ministeriū Ro. xij. Spū feruētes dño seruietes. ij. para. xix. Oīa cū diligentia agite. z dñs erit vobiscū. Nā negligētes maledicti sūt a dño. Hiere. xlviij. Maledictus q̄ facit opus dñi negligenter.

¶ Quarto debet habere patiētiā. ij. Cho. vj. In oibus exhibeam⁹ nosmetipos sicut dei ministros i multa patiētia. vt onus dñi patienter sufferamus Jaco. v. Patiētes estote ꝓfirmātes corda vra. Jaco. j. Patiētia pfectū opus hz. z sic beatus laurentius. Quinto ꝓstantiā vt non leniter a seruitio dei retrahak Lu. j. Seruiam⁹ illi in sanctitate oīb⁹ dieb⁹ nostris. ij. Para. ix. Beati sut tui q̄ assistūt coꝝ te oīi tpe. Matb. x. Qui pseuerauerit vsq; i finē zc. ¶ Sexto debet habere comitantiā dñi sui. Subdit. me sequak. Ecc. xxiij. Gīa magna ē seq̄ dñm. Hugo de regalib⁹ disciplinis. Seq̄ debem⁹ dñm in oibus vtutib⁹ z bonis moꝝib⁹. vt sicut ad imaginē eⁱ⁹ creati sum⁹. ita ad moꝝ eⁱ⁹ similitudinē reformemur. j. Joh. ij. Qui dicit se in xpo manere. debet sicut ille ambulauit z ipe ambulare.

¶ Prio. nā sicut dñs nr fuit patiēs. j. Pe. ij. Cū malediceretur nō maledicebat. z sic nos. Luc. xxj In patientia vra possidebitis anias vras. Scdo sic dñs nr ē misericors. Mat. viij. Misereor sup turbā sic nos Luc. vj. Estote misericordes sic pat vester zc. Tertio sicut xps scādalū vitabat. Mat. xvij. Ne scandalisem⁹ eos. z sic nos. j. Cho. x. Sine offensione estote iudeis z gentib⁹. Quarto sicut fuit studiosus in oone. nā i oone pnoctabat. Mat. xiiij. Solus orabat in mōte. z sic nos Luc. xviij. Quonīā oportet semp orare. Quito sicut in oīibus opibus nō quesiuit gl'am suam. sed pris. Joh. viij. Ego gloriā meā nō quero. ē q̄ querat et iudicet. z sic nos. ps. cxiij. Nō nob dñe nō nobis zc. ¶ Scdo debet scire quō debet se habere ad familiā dñi sui. Primo pacificationē sine reprehensione. ij. Chor. vj. Nemini dantes vllā offensionem vt nō vituperet ministerū vrm. Phil. ij. Sitis sine reprehensione in medio natiōis prauę. z inter eos lucetis sicut luminaria i mūdo. Heb. xij. Pacem sequimini z sanctimoniā sine q̄ nemo videbit deū. ergo dñs voluit eē suos pacificos Mat. v. Qui dixerit fratri suo racha. re⁹ erit iudicio. j. Chor. xj. Si quis videt ꝓtentiosus cē inter vos. nos talē ꝓsuetudinē nō habem⁹. ij. Thi. ij. seruuz dei nō oportet litigare. ħ māsuetū eē ad oīs. Secūdo debet habere ꝓticipationē. q̄ a dño recipiat vt cōseruis cōmunicet. sic nos. j. Pe. iiij. Unusq̄sq; sic accepit gratiā in alterutrū illā administrātes sicut boni mistri multiformis. gre. vt si habes cōsilium. sapiam zc. Juxta illud Esa. l. Dedit mihi dñs linguā eruditā vt sciā sustentare eū q̄ lapsus est vbo. Si tēporalia habes cōmunica. j. Joh. iij. Qui habuerit sbstātiā hui⁹ mūdi zc. Si habes gtiam deuotionis ꝓ alijs orādi. ora. Jaco. v. Orate ꝓ inuicē. Luce. xxij. Ego ꝓ te rogaui petre. z tu aliq̄n puersus cōfir. zc. Si habes fortitudinē ministra infirmis z infimis. Mat. xx. Ego in medio vestrū sū sic q̄ ministrat. Tertio supportationē onerīs. vt apls Gal. vj. Alter alterius onera portate. Eph. iiij. Supportātes inuicē in charitate. z tenemur in nona lege. Nā i veteri lege dr Exod. xxiij. si videris asinū zc. Ro. xv. Debem⁹ nos firmiores imbecillitates infirmoꝝ sustinere. ¶ Dixi secūdo subiungit premiū laboris. ibi. Obi ego sū illic et minister me⁹ erit. Aug. Obi oia bona etiā si erūt in inferno nulli sbjcient tormēto. Joh. xiiij. Accipiā vos i meipm vt vbi ego sū z vos sitis. Joh. xvij. Pater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sū z illic sint mecū vt videāt claritatem meā quā dedisti mihi. ħ qui nō sequunt vbi erunt. Job. x. In terra miserie z tenebraꝝ. vbi nullus ordo zc. Baruch. iij. querit ab illis q̄ mūdo seruiūt. Obi sunt principes gentiū q̄ dñantur bestijs terre. in aub⁹ celi ludunt. z nō ē finis inq̄sitionis eoꝝ. exterminati sunt ad inferos descenderūt. alij in locū eorū surrexerūt. Ideo oculi nostri semp ad dominuz z ad premiū. Itē nota ad pmiū debet se habere seruus triplr. ¶ Prio vt frequēter aspiciat vt animetur Greg. Consideratio pmij minuit vim flagelli ipe. Spes pmij solatiū ē laboris. Heb. xj. Moyses fide negauit se filiū filie pharaonis eligēs affligi cū populo dei magis q̄ tēporalis peccati habere iocunditatē. sic z nos. Greg. Si ꝓsideram⁹ que

ꝓmittunt in celis vilescũt oĩa q̃ sũt in terris.

¶ Scõo debet ꝑmiũ feruẽter desiderare vt labor alleuiet. Dc q̃ Chrisꝰ. Si attẽderes requiẽ celi. labore mũdi nõ turbareris. Idcirco si terreat te labor respice ꝑmiũ. Dicit Hern. Labor meꝰ vix est vnius hore si amplius nõ sentio ꝓ amore. ¶ Tertio patienter illud expectet ne tedio frangat. sicut filij israel. Nũe.xxj. Cepit populũ tedere labor itineris. q̃ nõ venit in terrã ꝓmissionis. qz nõ patiẽter expectabat. Jac.v. Ecce agricola patiẽter expectat donec accipiet tẽporaneũ fructũ. Figurat Gene.xxix. Jacob patienꝰ expectauit septẽ annis ꝓ rachel. Sic homo fideꝰ ꝓ psecutione vite eterne. Jaco.v. Patientes estote ꝑfirmãtes corda vra. qz ꝺr Jaco.j. Patiẽtia pfectũ opus hz Lu.xxj. In patientia vra possidebitis aias vras. Qualis fuit beatus laurẽtius. vt patet in eiꝰ legẽda.

¶ De assumptione beate Marie virginis

¶ Sermo cxliij.

Introduxit me rex cellã vinariã. exultabimꝰ et letabimur i te. Cañ.j. Et legit in assumptiõe beate marie ỽginis. ¶ Theophilꝰ in breuiloquio diuersaꝝ artiũ. Eboꝛ decoctũ vino forti flexibile efficitur ad instar cere. Nam ebur ob sui dulcedinez vinũ imbibit. ⁊ ꝓ cõsequẽs mollefacit ⁊ mollescit. quẽadmodũ vitruz in sanguine hircino/cornu in oleo/ouũ in aceto mollescũt. Spũaliꝛ. beata virgo maria tanq̃ nobile ebur rõne ỽginalis castitatis vino decocta flexibiliꝰ ẽ i pietatez miscõia erga nos Vnde Hern. sup Canti. Maria sinũ pietatis omnibus aperit. ⁊ de plenitudine eiꝰ accipiũt vniuersi. captiui liberationẽ. egri curationẽ. tristes ꝓsolationẽ. ipctoꝛ veniã. iustus gr̃am. angeliꝰ leticiã. tota trinitas gloriã. ergo digna fuit ⁊ dignissima vita eterna. qz scribit Math.v. Beati misericordes. quoniã ipsi misc̃iam ꝓsequẽtur. ꝓpter ipam pietatẽ q̃ ad oĩa vtilis ẽ. maxime ad ꝓmissionẽ vite eterne. ĩõ ipsa dixit. Introduxit me rex in cellam vinariã. ¶ In verbis ꝓmissis duo innuũt. Primo beate ỽginis assumptio gloriosa. ibi. Introduxit me rex in cellã vi. ⁊c. Greg. i. in itima gaudia que alijs spiritibus occultant. Scõo sblungit suoruz donoꝝ gratulatio iubilosa. ibi. exultabimꝰ ⁊ letabimur in te. i. ꝓgaudemus honori tuo. ¶ Dixi ꝓmo innuit virginis assumptio gloriosa. Hec glorificatio notat ex tribꝰ. Primo ex assumptionis loco. ipsa habet singularẽ felicitatẽ ex loco. qz fuit introducta in diuia cellaria. ex modo hz singulaꝛ iocunditatẽ. qz fuit ad intima celi gaudia introducta. ex ministerio habet singularẽ dignitatẽ. qz nullus angeloꝝ fuit dignꝰ eã introducere nisi solus rex regũ ⁊ dñs dominantiũ. De quo introduxit me rex in cellã vinariã. ¶ Nota beata virgo in triplex cellariũ fuit. introducta. s. gr̃e sapientie ⁊ glorie. De ꝓmo Deu.xxviij. Emittet dñs benedictionẽ sup cellaria tua. i. multitudinẽ gr̃e. Dc q̃ ꝓfunde introduxit eã deꝰ in cellariũ grẽ. Prouer.iij. Torcularia tua. i. potẽtie anie vina dabũt. s. gratie. Her. Quis multitudinẽ ⁊ altitudinẽ grẽ eius inuestigare poterit. Nã ipa dotata ẽ altioꝛi ⁊ perfectioꝛi bono oĩm grãrum. Eccli.xxiiij. In me oĩs gr̃a vie ⁊ vitatis. q. d. Omnẽ gratiã oĩbus hominibꝰ ad psentẽ vitã necessariã. ⁊ ad futurã misericorditer sum ꝓsecuta. q̃ potuit dicere illud Eccli. vlti. Videte q̃m nõ solũ mihi laborauī. sed oĩbus exq̃rentibꝰ vitatẽ. ĩõ Eccli.xxiiij. Transite ad me oẽs q̃ ꝓcupiscitis me. Her. Maria sinuz pietatis oĩbꝰ aperit. ipsa ẽ benigna thesauraria cui cõmisit deus thesauꝝ gr̃e ⁊ misericordie. Jõ dixit ei angelus. Aue gr̃a plena. Luc.j. Hern. De plenitudine eiꝰ accipiũt vniuersi. Eger curationẽ ⁊c. vt supra. Prosius. Quos nõ saluat dei iusticia saluat marie misc̃ia infinita. Ab ỽ vino gr̃e coꝛroboꝛata ẽ in merito vite. q̃ de ẽ̃to gratia maioꝛ. de tanto opus meritoꝛiũ copiosius. ⁊ sic ipa excellit alios sanctos in dono gr̃e. ⁊ in merito. Prouer. vti. Multe filie regũ ꝓgregauerũt diuitias q̃s tu supergressa es vniuersas. Mã ꝺr. Mat.x. Si q̃s prophetã hospitio accepit. mercedem prophete accipiet. Qui accipit iustum mercedez iusti accipiet. Quid illa meruit q̃ dei filiũ nõ solũ i hospitio terrestri. ꝛ in hospicio coꝛporis ⁊ anie suscepit. Si merek ille q̃ dat pauperi indumentũ. q̃d illa q̃ filio dei dedit carnis indumentum. Si merek qui dat pauperi cibũ. q̃d illa q̃ de ỽgineis vberibꝰ dedit alimentũ. Do ẽ̃ sblimia merita. qz in actiua ⁊ contemplatiua vita se sblimiter exercuit. qz simul. alij tamẽ successiue. ꝛ simul ⁊ semel vtraq̃ vita est ei donata vt infans ab eo alerek intus dei filius ꝓplaretur. Jõ hodie legit euangelizz de martha et maria ad designandũ q̃ ipa in vtraq̃ vita fuit pfecta. Mã ipa habuit pfectiozẽ dispositionẽ. ⁊ etiam pfectiozẽ exercitationẽ ⁊ rectã intentionẽ. ¶ Primo pfectiozẽ dispositionẽ. Diceres. q̃ disponunt hoiem ad vitã actiuã. Respõdetur. Primuz est ꝓscientie puritas. qz dic̃ Grego. Nulla bona a deo acceptãtur q̃ maloꝝ admixtione maculãtur. Mã licet multa facit nõ ẽ acceptũ nisi bõ prius sit acceptus. Greg. Nõ placuit abel ex munere. sed munus ex abel. q̃d ꝓdest deo dare sua. seipm diabolo. Mã nihil poterit fore deo gratũ dũ ipe ingꝰ est q̃ mortale pctũ. Eccli.ix. Qui i vno offẽdit multa bona pdit. ideo oportet q̃ sit purus in ꝓscientia Quis vnq̃ fuit maioris puritatis ⁊ dignitatis q̃ ipa. Inf. Ea puritate nitebat qua maioꝛ sb deo itelligi nequit. Cañ. iiij. Tota pulcra es ⁊c. Hern. In puritate trãscendit oẽm angelicã ⁊ oẽm celestem creaturã. ¶ Scõm q̃ requirit ẽ recta intentio Greg. Vigilanti cura intẽtio ẽ pẽsanda. qz dic̃ Alex. papa. ⁊ habek. xx. q. vj. si sacerdotibꝰ. Nõ solum sũt attendẽda ea q̃ fiũt. ꝛ q̃ anio fiunt. Greg. Coꝛ ⁊ nõ ꝟbam pensat deꝰ. Sz que meliozẽ intentionẽ habuit q̃ ipa. Hern. Ipsa imẽdit in deũ ⁊ ꝓpter deũ. que nõ solũ in coꝛpe imoꝛ spũ exultauit in deo dicẽs. Magnificat ania mea dñm ⁊c. Jõ potuit dicere illõ ps. lxxxiij. Coꝛ meũ ⁊ caro mea exultauerũt in deũ viuũ. ¶ Tertio requirit q̃ homo nõ totaliter sit actioni deditus. ꝛ iteriozes vires ⁊ affectus dũt deo dari. Her. Fidelis ania pre oculis habet nõ tantũ quid agat. Eccli.xxiij. Fili prebe coꝛ tuũ mihi. ac si diceret. Quibuscũq̃ exercitijs mẽbra foris dederit volo vt coꝛ tuũ affectio

ad vitã actiuã requirꝰ ⁊ tua

nibus mihi vacet. Ideo multū imꝓperat his q̄ nimiū se dāt opibus exteriorib⁹. Hiere. xlix. Pre sollicitudine quiescere nō potuerūt. De talib⁹ dic̄ Bern. Nō ea die dūt se estimare celice vixisse in q̄ nihil recolunt meditādo celeste coegisse. Sz quis magis deū in oib⁹ oplib⁹ p̄ ocul' habuit q̄ ea q̄ dei formis fuit. Ber. O q̄ familiar' es facta deo o domina q̄ ꝓxia q̄ intima. ipe apud te manet. Vñ tu cū eū vestis suba tue carnis. ipe te vestit sua gloria mafestatis. Nā eā p̄ gratiā nunq̄ reliq̄t. Bern. Christus replenit marie ventrē t mentē. vt cū recessit a vētre. nunq̄ ṁ a mente. idcirco habuit donā dispositionē ad actionē. Itē fm meliorē dispositionē habuit pfectiorē actionē. Nā dicit Grego. sup Ezech. Activa vita ē esurientī panē tribuere tc̄ et sic ipa pfectiori mō q̄ alij. Anſ. i omel. de assūptione. Alij suscipiūt hospitē quēlibet. ipa dei filium. Alij in domo. ipa in vtero. Alij veste corpali. ipa veste carnea induit ipm. Alij cibo t potu exteriori. ipa deū t hoiem lacte virginali. Alij infirmā membra aliorū leuant portāt tc̄. ipa in infantuli etate ipm leuauit balneauit t portauit. ipa vinctū in crūce visitauit. ipa in morte affuit et in sepultura. Ideo legitur hodie. martha sathagebat circa frequens ministeriū. Itez ex vino gfe ipa roborata. In ꝓtēplatiua vita figurata ē p̄ mariā. q̄ sedēs secus pedes dñi audiebat verbū illi⁹. Anſ. Nō tantū ad pedes ꝫ etiā ad caput residens fuabat omia verba magoꝝ. pastoꝝ t angeloꝝ cōferēs in corde suo. Beba in omel. Vita ꝓtēplatiua ē charitatem dei t ꝓximi tota mēte retinere. t ab exteriori actione quiescere soli desiderio conditoris inherere t ad videdū faciē creatoris exardescē. O q̄s magis exardescebat. i dilectōe creatoris q̄ ea⁹ mr̄. Eccī. xxiiij. Ego mater pulcre dilectōis. Amb. Sicut ferrū in ignē missum efficit totū igneū. sic ipa i ignē dilectōnis. Et q̄ meritū causat ex amore. ipa pōt dicere illud Can. v. Nūciate dilecto meo. q̄ amore langueo. Q̄ aūt meritū stat i dilectōe. Grego. Nō numerositas operū. nō diuturnitas tēporis. ꝫ maior charitas auget ꝓmiū t meritū. Ber. Qui plus diligit plus accipit. Et sic ipa p̄ omib⁹ alijs boibus. ¶ Secūdo introduxit eā i cellariū diuine sapientie. Prouer. iij. Doctrinis iplebunt cellaria eius. s. sapiētie. Zach. ix. Quid dulcius t pulchrius q̄ frumētū electorū t vinū germinās vgines. id ē sapiētia dīna. q̄ pfecte a deo potata facit dulciter t suauit̄ de deo sape. Anſ. Quis digne loq̄tur de ea q̄ dulcit q̄ ſblimiter sapiebat de deo. q̄a thesaurus sapiētie reꝑit i ea. Greg. Quid nō de deo sapiebat in q̄ de⁹ t sapiētia eius latebat. ita vt mirarent angeli Can. vj. Que ē ista q̄ progreditur quasi aurora ꝓsurgens electa vt sol pulcra. l. Incerta t occulta sapiētie tue manifestasti mihi. ¶ Tertio introduxit eā in cellariū vinariū glorie. De q̄ Prouer. xl. Date vinū his q̄ sūt amaro corde vt obliuiscantur egestatis sue. Hoc vinū ē clarū t ꝓspicuū. quia ibi clare videt faciē dei. Hoc vinū letificat cor hominis. Ad ꝫ cellariū vinariū hodie ē introducta. ¶ Videam⁹ de mō q̄druplici. Primo cū regio decore. De q̄ Apoca. xij. Mulier amicta sole. Ecce pallium regale. luna sb̄ pedibus ei⁹. id est omnes defectus. ecce scabellū pedū. In capite ei⁹ corona stellax duodeci. id est duodeci progatiue ꝓe oīb⁹ sanctis. ecce regale sertū. Pria stella. i. pmū ꝓgatiuū. q̄ ab initio mūdi p̄figurata. Eccī. xxiij. Ab initio t ante secula creata sum. Secunda stella i vtero sanctificata. Bern. Proculdubio sancta antēq̄ nata. Tertia stella ē ab angelo reuerenter salutata. Luc. j. Aue gra plena. quod nulli cōcessum ē. Quarta a potentia p̄fis obumbrata. Luce. j. Virtus altissimi obūbrabit tibi. Quinta stella a spūsancto fecūdata. Luce. j. Spūssanctus superueniet in te. Sexta q̄ in cōceptu nō grauata. Aug. Quia portabat a q̄ portabatur. Bern. Illa sola graueding nō sensit q̄ sine libidinosa voluptate cōcepit. Septima in partu a dolore p̄seruata. Esa. vl. Quis vnq̄ vidit tale vl audiuit huic simile. s. anteq̄ parturiret peperit. Bern. Nouā proles nouo modo edidit. Io aliena ab oīi dolore pnan sit. Octaua stella i partu inuolata. Vñ canit ecclesia. Sicut sidus radiū parit vgo filiū pari forma. Io aug. dic̄. Fili⁹tu⁹ o vgo fecūditatē tibi tribuit et vginitatis gloriā nō abstulit. Nona stella q̄ ꝓma est q̄ virginitatē vouit. vt dic̄ sctus Tho. p. iij. q. xxvij. Et magis sūt opa laudabilia q̄ ex voto celebrant vt patet in. ij. ij. Sicut q̄ dat arborē cū fructu magis dat. Decima stella q̄ oīb⁹ gratijs ē dotata. Hiero. Ceteris sanctis grā p̄ ptes p̄statur. Marie tota se infudit gfe plenitudo. Undecima oīb⁹ virtutib⁹ adornata. Hiero. Nullo genere virtutū vacauit cui angel⁹ plenitudinē gfe ꝓmisit. Duodecima a hodie sup oīs angelos exaltata. Unde canit eccl'ia. Exaltata ē sup oēs choros angeloꝝ ad celestia regna. Eccī. xxiiij. Sicut cedrus exaltata sū. Figurat Gen. viij. Archa noe reꝑeunt in mōtibus armenie. Eccī. xxiiij. Ego in altissimis habito. Ecce quō introducta ē cum regio decore.

¶ Secūdo introducta ē cū magna gloria t honore. q̄ xp̄s rex regū t cet⁹ angeloꝝ cōuenerūt. Hek. in sermone. tēpus loquēdi. dicit. Credit q̄ militia angeloꝝ t saluator p̄ se festinās occurrit t cū gaudio i suo throno collocauit. Eccl'i. xxiiij. Sicut cedrus tc̄. Rabanus. Sicut cedrus est oīm arborū altissima. sic maria celestiū t terrestriū domina et regina Bern. O benedicta inuentrix oīs gfe. quis altitudinē gloie tue valeat inuestigare. Dam. Si laudē gloie eius scribere volum⁹. deficiūt verba quibus sufficienter scribere valeam⁹. Bern. Christi generationē t marie assumptōnē q̄s enarrabit Nam quantam gratiam adepta ē in terris ꝓe ceteris tantam gloriam obtinet in celis. De quo. j. Chorinthe. ij. Q̄ oculus nō vidit nec auris audiuit que p̄parauit deus diligētib⁹ se. quid preparauit gignenti se t p̄ oīb⁹ diligēti. Io canitur hodie. Qua gloria in celis ista vgo colitur. tc̄. ¶ Tertio fuit introducta cū cantu dulcissimo Figurat. ij. Reg. vj. Dauid t oīs israel cōducebat archā cū iubilo. Dicit ei Ju. xv. Gaudiū ē angelis sup vno pctōre penitentiā tc̄. Quale fuit hodie gaudiū angeloꝝ p̄ducentū reginā celi t terre ad regna celoꝝ. Ideo canit ecclesia. Assumpta est maria in celum gaudent angeli laudantes benedicunt dominū. O non solum angeli. ꝫ t gaudet

filius.quia mater honorat.gaudẽt angeli. quia domina eorũ exaltat.Justi.quia sal⁹ eor augmẽtatur Bern.Quis cogitare poterit q̃ glorioſe hodie regina proceſſit.¶Quarto fuit introducta cũ priuilegiali beatificatõe.qr cũ corpe t ania. Aug. xij.de ci.dei.Sicut xp̃s ẽ glorificatus in corpe et ania.ita pie credendũ ẽ q̃ ỽgo beata ẽ beatificata in corpore t ania.tã in dotib⁹ anie q̃ corpis glorificata. Hoc ꝓbat aug.multis ꝓsualionibus.¶G ¶Primo hoc cõperit diuine potẽtie.si potuit eã conseruare in ỽginitatis pudore.cur nõ incorruptã a putredine.cũ dicit psal.cxxxiij. Oĩa q̃cunq̃ voluit fecit.¶Secũdo ꝑuenit sue sapiẽtie. qr sapiens architector facit relucere sapiẽtiã suã in domo xp̃ia in q̃ eligit habitare. t sic h̃ Prouer.ix. Sapientia edificauit sibi domũ t excidit in ea columnas septẽ.id est septẽ dona spũssancti.quõ diceretur Canti.iiij. Tota pulcra es.qr sapiẽs architector intus et extra edificat domũ ornãdo.t si ita eã ornauit in vita.credendũ ẽ i morte.¶Tertio cõuenit diuine iustitie. iustũ eni ẽ q̃ aliorũ sanctorũ corpora.imo etiã tormẽta vt sũt crux claui t corona in tanto honore haberi facit in terra.corp⁹ quo q̃ mꝛis in maiori honore haberi faceret in terris si esset.q̃ nõ ẽ.sed in celis.Si crux in q̃ xp̃s ad tempus requit in tanto honore habet.in quãto honore deberet haberi mater de q̃ carnẽ suscepit.t i ea nouẽ mensibus requit.Si in tãta honore fuit arcba figuratiua.in quanto archa significatiua in q̃ vna aurea.id ẽ humanitas.t mãna.id ẽ diuinitas latebat Augusti.Si de suis ministris dixit Johã. xij.¶Vbi ego sum ibi et minister meus erit.si ibi maria.nũquid in equali gloria.vbi dei iustitia decuit.vt quevltra oĩs sibi ministraret.vltra oĩes ministros eã exaltaret.¶Quarto ꝑuenit diuine bonitati.Boni filij ẽ honorare matrẽ in vita t i morte vltra alios.mõ dicit Aug.Diuina volũtas elegit inter igneas flãmas vestimẽta puerorũ ꝑseruare illesa.cur nõ in matre xp̃ia. Jdeo Aug.Tãtũ thesaurũ dignius ẽ seruare celũ q̃ terra.illud sanctissimũ corpus datũ eẽ vermib⁹ dicere ptimesco et sentire nõ valeo. Jõ ps̃.cxxxj.Surge dñe in requiẽ tuã.tu t archa sanctificationis tue.¶Q̃z diceres.quo tpe post xp̃i ascensionẽ factũ ẽ. Ñdet Vincentius i speculo historiali anno duodecimo post xp̃i ascensionẽ. ¶Sed di.quare tamdiu misit eã in terris t nõ statim assumpsit. Ñdetur ꝓpter quattuor. Primo ꝓpter fideliũ eruditionẽ et ꝓsolationẽ in multis que sibi specialr constabant. Ipa eni Matthẽo dixit de magis t stella t innocentũ occisione.Et Luce de missiõe gabriel.t de ceteris ꝓceptionẽ t natiuitatẽ ꝓcernentib⁹ scripsit Jdeo Piero.in quodã sermone.Christus post ascẽsionẽ ỽginẽ misit in terris. vt aplicus grex erudiretur de his q̃ viderat t audierat.Scõo remansit in terris in testimoniũ filij vitatis.Tertio ꝓpter fidei augmẽtationẽ.Ber.in omel.sup stabat. Post ascensionẽ xp̃i q̃si ad limina sanctorũ.ita ad virginem mariã adhuc in carne viuentẽ fuit pegrinatio fideliũ cupientiuꝫ videre illud celeste fidele et diuinũ ꝓdigium sc̃z humanitatis t deitatis. Vnde Ignacius in epla ad sanctũ Johãnem.Recte ỽgo maria post ascensionẽ filij manere debuit vt eccliam inter vndas ꝓsecutionũ verbo t exemplo confirmaret. Vnde Bern.in omel.vbi supra.Recte matrẽ misit in mũdo vt vtraq̃ portio eccle.s. militans t triumphãs.visibili t inuisibili frueret solatio. Illa in xp̃o assumpto.ista in matre relicta in mundo.Gaudiosũ fuit matrẽ videre in terris habentẽ filiũ presidentẽ in celo.Quarto ꝓpter ei⁹ meriti augmẽtationẽ t cõpletionẽ. Itẽ beata ỽgo instante hora mortis.vt dicit Dyonisius in diuinis nominib⁹ optabat oĩes aplos interesse dormitioni ei⁹.t factũ ẽ.instante hora mortis fuit rapta supra se in lumẽ deificũ q̃ddã.sicut frequẽter rapiebatur.in q̃ efficiebat insensibilis q̃tũ ad vires et potẽtias alligatas corpi.t sic facta est solutio t oculorũ fractio sine sensu doloris.t in tali raptu fuit xp̃s cũ curia angelor ꝑfis.Et dicit Dyonisius Vnũquẽq̃ aplm in laudẽ xp̃i t ỽginis ꝓmonẽ fecisse.Et sic corpus eius nõ statim ductũ fuit i cellariũ celestis hierlm.q̃ p aliq̃ tẽpus in valle Josaphat collocatũ.t sic fuit ad tẽpus ỽacit mortua nec ista morte a lege cõi exẽpta .ad Heb.ix. Statutũ ẽ oĩbus hoibus semel mori. Jõ canit ecclesia. Mortez sb̃jt tẽporalẽ.nec tñ mortis nexibus deprimi potuit. Hiero.in ꝓmone.Certũ est ipsam migrasse a corpore.Eius sepulchrũ mõstrat i vallis iosaphat medio.vbi fabricata est ecclesia miro modo tabulata.i.depicta. Modus aũt mortis ei⁹ fuit q̃ mẽte ipius suspẽsa in ꝓtẽplatione suauissima corporis ỽture paulatim deficiebat. tandẽ sine dolore nõ ꝓtemplatione interrupta ania corp⁹ deseruit.qr magna dulcedo ptẽplatiõis potuit absorbere oĩem dolorẽ corporis. Itẽ Dyonisius loquẽs ad Tytũ dicit. Nos vt nostri t tuipe multor sanctorũ fratrũ ꝑuenim⁹ ad visionẽ corporis vite pncipis.Erat eni ꝓmo iacob⁹ frater dñi.t petr⁹ vertex.t honorabilissima theoreumatũ.i. theologorũ summitas.Secũdo honorabiles exequere sonabant. Tertio ipa imediate post mortẽ surrexit.nec aplis videntib⁹. Et qr Dyonisius fuit p̃sens t nõ scripsit ista miracula q̃ solẽt legi in apocrifo que ascribunt Johãni. Si eni dyonisius vt Johãnes illa miracula scripsissent.etiã ecclia illa nõ obticeret i dino officio.¶J Dixi secũdo sb̃iũgit nr̃a cõgtulatio gl̃osa.ibi.Exultabim⁹ t letabimur in te.Et merito debem⁹ gaudere in eius gratia t gloria ꝓpter tria. Primo qr hodie facta ẽ cellaria in cellario glorie ꝓpinãs oĩbus vinũ gratie. Eccl.xxiiij.Ego quasi flumius doctr.t quasi aque ductus exiui de paradiso.refundẽs sine intervallo aquã viuã. Rich.de san.vi. Nihil a throno diuini muneris descẽdit q̃ per marie manus nõ transijt.¶Secũdo exultare debem⁹.qr hodie ipsa facta ẽ aduocata generis humani.De qua canitur Eya ergo aduocata nostra. Bonus aduocat⁹ in se debet habere q̃ttuor. Primo diligẽtiã.secũdo potentiã.Tertio sapientiã.vt sciat leges.quarto corã familia regis reuerẽtiã. Ista q̃tuor tãgit ps̃.xliij. de virgine benedicta dicẽs. Astitit. Ecce q̃sta diligentia.t nõ recedit. Jõ recordare virgo mater dũ steteris in conspectu dei vt loquaris pro nob bona. Itẽ dicit regina. Ecce quãte potẽtie mater re-

gis. Eccl. xxiiij. In hierl'm ptās mea. O quāte po
restatē. cū dic. a dextrē. ñ sō pedib⁹ figurat. iij. Reg.
ij. Salomō occurrit mr̄i et iuxta se locauit ad dextre
rā dicēs. Nec̄ phas ē tibi denegare. pete quid vis
Hiero. Hec ē dies i q̄ saluator nr̄ festin⁹ occurrit
mr̄i. et in solio regni p⁹ xp̄m resedit. Subdit in ve
stitu deaurato. Ecce quāte sapie. p aux̄ eni sapien
tia intelligitur. Ceteri sancti habuerūt patrē sapi
entie ꝫ nullus fuit ita vestitus diuia sapiētia sicut
ipsa. Subdit circū data varietate. Ecce quāta rene
rentie in familia regis. Multe familiaritates co
lorū v̄ginī faciunt indu mētū. Color aure⁹ apl'or
rubeus martyr. viridis p̄fessorū. alb⁹ v̄ginū. Om
nes isti circūdabāt eaz. vnde canit eccl'ia. Sicut
dies verni circūdabāt eam flores rosarū. figurat.
iij. Reg. x. Regina saba cū mlto comitatu venit
in hierl'm. ¶ Tertio exultare debem⁹. quia hodie
facta ē paradisi ostiaria. iuxta illō qō canit eccl'ia.
Felix celi porta. Istā portā quam ena clausit ipsa
aperuit. Vnde canit eccl'ia. Paradisi porta p euā
cunctis clausa ē. ꝫ p mariā v̄gīnē iter patefacta ē.
Ipsa nos suis meritis introducit. Prouer. vlti.
Laudant eā in portis opa ei⁹. qz sancti p ei⁹ meri
ta introducunt. Ignacius. Impossibile ē aliquez
saluari pctōrē nisi p tuū auxiliū et fauorē tō exulte
m⁹. hiero. Hodie gl'iosa v̄go maria celos ascēdit
gaudere. Nā hodie regina mūdi ō pūri sec'o nequā
eripitur. Iteruz dico gaudere. Letet ois orbis. ho
die nobis salus ē aucta interuentib⁹ marie me
ritis. Nā si deū in sanctis laudare iubemur. magz
in eius matre. Nā sicut hec v̄go ē incompabil' ce
teris v̄ginibus. ita hec festiuitas eōim festiuitatū
suprema. hec ille. Hymno sup Apocal'. O q̄ gau
dens erit eis obitus q̄ marie dū vixerit fuerit sedu
lus et deuotus minister.

¶ Sermo cxv ¶ Ad idem

ASsumpta ē maria in
celū gaudent angeli laudātes benedicūt
dñm. ¶ Dicunt naturales q̄ herba q̄
dā q̄ dicit sponsa solis ē herba frigida et humida i
scō gradu ē cōmunis oīmbus. eius succ⁹ cū bibi
tur valet ptra venenū. valet etiā ptra morsū canuz
venenosū. Si trita sup vulnus ponat venenū ad
se trahit. Hunc florem sol ad se trahit et quando
sol oritur suos flores aperit. et cum occubuerit ite
rum se claudit. et sequitur motum solis. Spiritu
aliter. Per hunc florē intelligit beata v̄go maria
que fuit frigida ab oīmi ardore pctōrū. et humida
ex plenitudine gratiarū. Dicit eni Aug. i li. de na
tura et gratia. Cū de pctō agit de maria nullā volo
prorsus habere mentionem. qz scimus q̄ illi plus
collatū ē gratie ex oīmi parte vincendi pctm̄. qz cō
cipere et parere meruit eū quē nullū constat habu
isse peccatū. Itē ē cōmunis oīmbus pctōrib⁹ et iu
stis. teste. Bern. Maria oīmbus sinū pietatis ape
rit. de plenitudine ei⁹ accipiūt vniuersi. captiui re
demptionē. egri sanitatē. tristes ꝑsolationē. vt su
pra in alto sermone. Itē eius succus. i. gratia spiri
tualiter bibitus valet ptra venenū pctōr. qz dicit
Christ. in progatiuis beate v̄ginis. Peccatorem
nō saluat dei iusticia. saluat misericordia et gratia
marie infinita. Itē trita valet ptra morsum canū.
id est demonū. qz dicit Eusebius. Demones ma
gis terrēt marie patrocinio q̄ suo supplicio. Istū
amenissimū florē mariā v̄gīnē attraxit hodie ver⁹
sol iusticie xp̄s deus nr̄ p assumptionem veneran
dam. De quo Hiero. in sermone hodierno. Vir
go singularis v̄go regalis hodie a ꝑpio filio suo
ad thronū dei vehitur et in ipius sede trinitat̄ col
locatur. et illō figuratū fuit Hester. ij. q̄ hester vir
go speciosa fuit ducta ad cubiculū regis assueri.
et rex ipsaz amauit sup oīes mulieres. et dedit ei
potestatē sup oia. Ita xp̄s cū tota celesti curia du
xit hodie mariā ad cubile celestis patrie. Ad ō so
nat thema ꝑassumptū. ¶ In verbis p̄missis duo
inuunt. Prio marie assumptō gl'iosa. ibi. Assum
pta ē maria i celū. scōo angelor̄ exultatio sonoro
sa. ibi gaudēt angeli. De p̄mo dī. Assumpta ē ma
ria. s. de p̄senti lacu miserie ō q̄ Job. xliij. Homo
natus de muliere breui viuēs tpe. et Eccs. ij. Cun
cti dies eius erumnis pleni. De his hodie assum
pta ē beata v̄go. de q̄ Aug. Dei genitrix assumpta
est de carcere mūdi ad palaciū celi. de exilio ad pa
triā. de inimicis ad amicos. de tristicia ad leticiaz
de paupertate ad diuitias. de ignominia ad hono
rem. de labore in requiē. de tenebris ad lucē. ¶ Ite
¶ Itē beata v̄go maria assumpta ē hodie q̄dru
pliciter. Primo assumpta est cū honorabili socie
tate. secundo cū ineffabili iocunditate. tertio cum
mirabili claritate. quarto cū terribili potestate.
¶ Prio cū honorabili societate. quod figurat. iij
Reg. x. Regina saba ingressa ē ierusalē cū multo
comitatu ad regē salomonem. Spiritualiter. Sic
hodie regina celi ad salomonē. i. ad xp̄m ē ingres
sa. de qua Aug. Hanc fateamur reginā angelor̄
quia peperit regem celor̄. Hec intrauit in celestē
hierusalē cū magno comitatu. Ber. Quis cogita
re poterit cū magno comitatu. Ber. Quis cogita
re poterit q̄ gloriose regina celor̄ hodie ꝑcessit. et
q̄to deuotōis affectu in ei⁹ occursuz ꝑcessit cele
stium multitudo. et nō mirū. Nā de lazaro dr̄ Lu.
xvj. q̄ portabatur ab angelis in sinū abrae. Nō di
cit vnū angelū ꝫ plures. quāto magis beata v̄go
Ber. Nō solū angeli ꝫ eius filius noster redēptor
iesus christus cum tota celesti curia tam angelo
rū q̄ iustor̄ solēniter occurrēs erexit eā ad beate
ꝑsistorii sessionis. De quo canit eccl'ia. Tanq̄ flo
res rosar̄. et lilia cōuallīū circūdabāt eā. s. confesso
res. virgines et martyres. ¶ Scōo assumpta ē cuz
mirabili claritate. Can. vj. Que ē ista q̄ progredit
quasi aurora ꝑsurgēs pulcra vt luna. electa vt sol.
Ex quib⁹ verbis patet q̄ ipa ascēdit cum claritate
corporali. et hoc intelligitur p claritatē auroze que
post noctē oritur. et nullā retinet obscuritatē. Item
ascendit cū claritate spūali. i. cū ania q̄ tota fuit lu
ce pfusa. et intelligit p claritatē lune. nā luna post
solē maiorē habet claritatē et lucē. et sic ipa post fi
liū. Itē tertio ascendit cū claritate sup substantiali
t. cū filio suo q̄ obuiā sibi venit et significat p clari
tatē solis. Que obuiatio figurat. iij. Reg. ij. Salo
mō occurrit mr̄i et iuxta se eā locauit. de q̄ Hiero.
Hec ē dies i q̄ salnator festin⁹ occurrit mr̄i et in so
lio regni post xp̄m resedit. Nō mirū q̄ assumpta ē

cũ tanta claritate cũ ór Matb.xvij. Fulgebũt iusti sicut sol in regno pris eor. Quãto magis ista que sanctũ sanctorũ de se genuit. ¶ Tertio assumpta est cũ terribili potestate. ita q̃ demones territi ab honorabili societate ꝛ excecati a mirabili claritate. velut noctue ad lucẽ solis excecant. ij. Chor. vj Que conuẽtio lucis ad tenebras. tremefacti a tã terribili potestate ad instar canũ q̃ virgã fugiunt a qua plagã acceperũt. Nu. xxiij. Exurget virga ex israel ꝛ percutiet duces moab. i. demones. Nam eius potestas ẽ tanta q̃ dic Amb. in li. p̃fationuz. Ad inuocationẽ nois marie pcutiẽ cõcio. i. turba potestatis maligne. Exemplum scribit Jacobus tanuensis q̃ monachi quidã ante diẽ stabãt iuxta flumẽ fabulis intẽdentes matutinis finitis. ꝛ audierũt naues cũ tumultu ꝛ sonitu horribili appro pinquãtes. ꝛ obstupentes clamauerũt. Succure nobis maria. ad quã inuocationẽ respondert demones. nisi istã inuocasseris oẽs vos mortí traditi fuissetis ex pmissione diuia. Idcirco legit de beata ỽgine. Can. vj. Terribil' es vt castror acies ordinata. i. ipis demonib⁹. iõ inuocãda ẽ in oñb⁹ tẽptationibus. Ad qõ hortat Hiero. de viris illustribus di. In oñi tpe quo q̃s exercẽt marie gr̃a inocetur. q: dicit Orige. in li. de ritu eccl'ia ꝛ. Nunq̃ hoies ita timuerunt hoiem corpalẽ sicut maligni spũs mariã dei matrẽ. ¶ Quarto ẽ assumpta cũ ineffabili iocũditate. qõ figuratũ ẽ. ij. Reg. vj. Dauid ꝛ oñis israel deducebat archã testamẽti cũ iubilo ꝛ cũ clamore buccine. Spũal'r. Dauid. id est xp̃s. ꝛ oñis isr'l. i. ois multitudo angelorũ deducebant archã. i. beatã ỽginẽ cũ iubilo. Nõ mirũ cum dr Luc. xv. Gaudiũ ẽ angelis sup vno pctore pentẽtiã agente ꝛc. magis erat gaudiũ de ea q̃ nullũ fecit pcm̃. Et ꝟ gaudiũ eructat eccl'ia dicẽs. Assumpta ẽ maria i celũ gaudent angeli ꝛc. ¶ M

Ista ẽ secũda pars p̃cipal' in q̃ dixi inuuit angelorũ exultatio sonorosa. cũ dixi. gaudẽt angeli laudantes benedicũt dñm nõ solũ angeli. ꝟ p̃mo gaudet filius dei. q: mater honorat. Secundo angeli quia regina eorũ exaltat. Tertio iusti. q: eor salus augmẽtatur. Quarto pctores. q: ira dei placatur. Vnde p̃s. xv. A dextris ẽ mihi cõmouear. Ber. alloquẽs eã dicit. O dña quotiens ira refrigeras iudicis cũ iusticie virtus egredier a p̃sentia diuie maiestatis. Et damascen⁹ dic. Ibat ad creatorem a creaturis vt intercedat p nobis. Idcirco Bern. incitat peccatorẽ ad ꝟ gaudiũ dicẽs. Gaude peccator securũ accessum habes ad deũ. Coram p̃fe babes filiũ q̃ ostendit cicatrices vulnerũ. coram filio habes matrẽ q̃ ostẽdit vbera. quõ talia dilectiõis insignia nõ possunt exandiri. ¶ Quinto gaudet ipa. q: hodie gloria ꝛ honore coronat. Vnõ canit eccl'ia. Gaude maria virgo. Cũ oipotens deus septẽ gaudijs replenit matrẽ suã in terris. cui corrident septẽ gaudia q̃ hodie habet in celis. Idcirco canit eccl'ia hodie in introitu. Gaudeam⁹ oñs in dño diẽ festũ celebrantes in honore marie ỽginis de cuius assumptiõe gaudẽt angeli. N ¶ Primũ gaudiũ qõ habuit in terris ẽ q̃ dei filiũ concepit angelo annũciante. nob oib⁹ ad salutẽ. Illud gaudiũ erat mꝝtiplex in die annũciatõis. Primo gaudebat de redẽptiõe hũani generis p q̃ suppli cabat in secreto cubiculo. vt dicit Franciscus maronis. Virgo in iuuẽtute lr̃as didicit ab anna pro phetissa. et legebat illud Esa. vij. Ecce ỽgo concipiet ꝛ pariet filiũ. Et licet mꝝtũ ꝛ vt frequẽter occupauit se cũ defectu humani generis. nũq̃ tñ spũ eius a p̃templatione sbtraxit ordine tali seruato. dicit eni se ad oronẽ. ꝛ p oronẽ venit i p̃templationez soli deo pjuncta flexis genib⁹. elenatis oculi ac manib⁹ maxillis lacrimis pfusis petiuit. vt implereẽ illud Sap. xviij. Dum quietũ silentiũ tenerẽt oia et nox in suo cursu mediũ iter haberet oipotẽs sermo tuus dñe de regalib⁹ sedibus venit. Et cuz in hac oróne fuit. Tunc ingressus angelus salutauit eã di. Aue gr̃a plena ꝛc. Ecce cõcipies ꝛ paries filiũ ꝛ vocabis nomẽ eius ihesũ. i. saluatorẽ q: dicit Anb. Nõ ẽ salus in mũdo nisi quã peperit virgo. Ideo gaudebat de hoim salute in generali. nescie bat tñ fore se puerperã salutis i speciali. Sed post q̃ silenter audiuit p̃ndẽter cogitauit q̃lis eẽt ista salutatio. ꝛ humiliter iterrogauit. Quõ fiet istud. Amb. Virgo credebat. q̃ qõ angel⁹ dixit futurũ reqrebat. ¶ Mã triplex est mod⁹ pcipiẽdi. carnalis. spũalis ꝛ singularis. Querit q̃s modor isto rũ esset. Postq̃ audiuit modũ. Spũsctus supueniet i te. Rñdit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi fm verbũ tuũ. statim pcepit verũ deũ ꝛ hominẽ. Eterna vero sapientia iplenit ei⁹ vter. Ibi letabat de gratia inuenta speciali ꝛ generali. Prio gaudebat de gratia speciali ei collata q̃ ipa fuit q̃ ab eterno ordinata extitit ad dei inhabitationẽ. humani generis reconciliationẽ. ꝛ eterna glorie collationẽ. Prio ab eterno puisa ad dei inhabitationẽ cognouit se portã Ezech. xliij. Erat porta in domo dñi clausa cognouit se ỽgã aarõ q̃ floruit. Nu. xvij. ꝛ ad Hebre. ix. cognouit se rubũ incõbustuz. Exo. iij. Ipsa cognouit se tabernaculũ dei sactificatũ. De q̃ pñ. xlv. Sãctificauit tabernaculũ suũ altissim⁹. Ipa cognouit se angelis dignioze. meditãdo angelicaz salutationẽ q̃ta reuerẽtia eã salutauit angelus.

P ¶ Primus erat angelus maior homie q̃ ad tria. Prio i nature dignitate. q: spũs. Secũdo i familiaritate. Matb. xviij. Semp vident faciẽ patris. Tertio i gr̃a vbertate. q: cũ splẽdore angeli bñt lumẽ gr̃e. nos ỽo inenigmate. j. Cor. xiij. Nos i enigmate videm⁹ nũc ꝛ speculũ. q̃ ipa excessit ãgelos in dignitate. q: tã ẽ regina celor ꝛ dña angelorum Secõ ipa excessit angelos i familiaritate. q: ãgel⁹ d. Dñs tecũ alit q̃ mecũ. tecũ sic fili⁹ cũ mre. mecũ sic dñs cũ suo. Tertõ excessit angelos i gr̃e vbtate cui angel⁹ dixit. gr̃a plena. q. d. Tu es fons i q̃ aq̃ dim fluminũ grãrũ. de q̃ Hiero. Ceteris sanctis gr̃ia p partes pstatur. Marie tota se infudit. Ipsa ibi ipa cognouit se ab eterno puisaz ad hũanitatis reconciliationẽ. Ipa erat Hester q̃ inuenit gr̃az coram assuero vt eriperet pplm suum. Hester. v. Ipa erat iudith q̃ occidit holofernẽ. Judith. xiij. Ipsa erat abigail q̃ pseruabat nabal stultũ ab ira dauid j. Reg. xxv. Quã reconciliationẽ petit eccl'ia ab ea di. Recordare ỽgo mr̃ dũ steteris i pspectu ꝛc. Itẽ ipa coguit fore i ea thesaur nre redẽptõnis. De q̃ Hier. De⁹ redẽptur⁹ genus hũanũ totuz pclũ po-

fuit in maria. Secūdo gaudebat de gra generali. de qua Eccli.xxiiij. In me oīs gra vie z veritatis. Venite ad me oēs.berñ.in ser.q̄ incipit. temp⁹lo quēdī.dicit. Hec ē q̄ totius mūdi repationē adinuenit.salutē oīm impetrauit. Cōstat eā p vniuerso genere hūano fuisse sollicitā.cui dictū est. Inuenisti gram quā q̄rebas.hec ille. Inuenisti gratiaz quā eua pdiderat.quā nemo inuenire poterat. Et q̄re inuenisti.q: q̄ fuisti apud dñm vbi ē locus gre nō apud mūdū cui⁹ gra ē fallax. Et de illa gra dicit berñ.ipa est tanta vt nullus sanctox sit gratiosior.immo excedit gram oīm sanctox.ipa inuenit gaudiū de angelox puritate.de pperax fidelitate. de apl'ox charitate.ideo angelus dixit illi. inuenisti nō emisti.ꝫ gratis accepisti.bef. O vgo z mak legem tene filij.grat; accepistis.gratis date. Currant ergo ad inuentricē gre q̄ gram peccādo mortalit pdiderūt.z dicit inuenisti gram. nō creasti eā sicut deus pī.nec sp habuisti sicut filius. nec emisti sicut simon mag⁹.nec pdidisti sicut homo pīmus.nec rapuisti sicut voluit āgelus. ꝫ inuenisti eam.q: dicit petrus rananenk. Te mirem fecit nō natura ꝫ gra. Berñ.ipa inuenit gram q̄ sine virili cognitione grauida vginitate integra a spūsancto fecūda.sine grauitate enixa z castitas est aucta. z virginitas eius roborata.q: spūssanctus ei⁹ replevit mentē.ꝫ dei filius eius ventrez. Huic gaudio correspondet pmū gaudiū qō habuit in celo.scilz plenitudo glorie sup oēs sanctos z angelos.berñ. Quantā gram accepit p ceteris in terris.tātā gloriā obtinet p oībus sanctis in celis. Idcirco idē exclamat dī. O benedicta oīs gre q̄s altitudinem glorie tue possit inuestigare.dicit Dam̄. Si gram eius scribere volumus deficūt pba quibus exprimere valeam⁹. Berñ. Xpi generationem z marie assumptionē q̄s enarrabit. Si em̄ ysa.lxiiij.dic̄ q̄ oculus nō vidit.nec auris audiuit.q̄ pparauit deus diligēt⁹ se.q̄d pparauit gignēti se. naī dī mat. xxv. Oīm habēti dabit.hūti ergo gram dabit glia Ipa in terra in summa gra erat. igit in celis est in summa gloria.iō canit eccia. Qua gloria in celis ista vgo colit.ideo de eius gloria dicit august. Si oīm nostrū membra verterēt in linguas.minimā scintillā glie sue nō possemus explicare. q̄d igitur dignius hac vgine cui nullus sanctox poterit cōpari. Ipa ē corona vginū.glia viduarū.exultatio cōiugū.victoria xpianox.glia angelox.cōsolatrix aiax.tanna celox.ipa ē salus oīm ppl'ox.ideo ipa dicit de altitudie sue glie illud Eccli.xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Nā sicut cedrus in monte libano sup oēs arbores exaltat. ita ipsa sup oēs sctōs z angelos i celis est exaltata.vñ bef. ipa excedit pīarchax fidē.pphax spem.apostolorū charitatē.martyx cōstantiā. pfessox miam. vginū puritatē. ¶Scōm gaudiū btē vginis quod in terris habuit ē q̄ ipa būdicta ē ab Elisabeth i ei⁹ visitatōne.nā cū maria opationez dīne vtutis z cōceptionē ineffabilē iam cognouisz. z exemplū sibi positū ab angelo ad cognatā visitandā se contulit.non hesitando de vbis angeli. q: Sm Simonem de cassia. Maiora iam in ea celebrata cognouerat.ꝫ vt miraculū miraculo cōiungeret. nouitatem nouitati sociaret. z venerarenk in sterili;diuia mysteria q̄ preibant suū conceptū. spū pphetico multa vgo nonerat z illā sterilē gestaret.z pconez cui⁹ ipsa ferebat;iudicē.in magno em̄ mysterio. q̄ nīā lex z euāgelīū in magnis montib⁹ obuiare debāt.q̄ exurgēs abijt in montana. Amb. Leta p voto.festina p gaudio intrauit;in domuz zacharie z salutauit elisabeth. exultauit infans in vtero p gaudio. Symon de cassia. Exultauit in vtero anteq̄ nasceret.officiū pegit ad qō factus erat. gaudio adorauit deū quē voce non potuit edicere.ita vt mr repleta spūsancto exclamauit voce magna dī. Būdicta tu in mulieribus z būdictus fructus ventris tui.vñ mihi vt mak dñi mei veniat ad me. beata q̄ credidisti. Tūc sanctissima aia marie tubi lo repleta se cōtinere nō valens cecinit canticū in biosum dī. Magnificat aia mea dñm.tūc vterus eius castissimus filiis vasi in q̄ deus pī recōditum tenebat celeste balsamū. Ipa tunc erat rubus spiritussancti igne plen⁹ sine cōbustione fidelitatis. Exo.iij. Ipsa tūc fuit ortus cōclusus oīm aromatū z deliciax.paradisus cui⁹ clauiculariꝰ erat de⁹ verus trin⁹ z vnus. Ipa fuit illa vgo pulcerrima abysac sunamitis q̄ fouit regē dauid.i.xpum regē celi in gremio.iij. Re.j. O q̄tū gaudiū bre deū.in cordis hospitio. O si zacheus suscepit gaudens. q̄d illa. ¶Scōm gaudiū i celo q de⁹ dotauit eam tanta claritate.q celū z oēs angeli scti illuminank sua claritate. pcise sicut hic in kris dies illuminat a sole. Apoca.xij. Mulier amicta sole. Nā sic oēs planete capiūt claritatē a sole.sic oēs sancti a beata vgine.berñ. Nihil nos bre voluit qō p manus marie nō transierit. Si q̄d salutis z gre hēmus ea nouim⁹ redūdare. Ite sicut sol ē cā generatōis inferiox.z sic ipa oīm grārū z vtutuz. Item sicut sol suo lumie delectat. Eccs.xj. Dulce lumē z delectabile oculis videre solē. Et sic videre btām vginē. Dñ legit de q̄dā q̄ ex intima cordis deuotōne appetebat videre btām vginē.z dictū ē ei.videbis ꝫ emarcet tibi oculos. Kūdit.fiat. z ostensa ē ei videns pdidit oculū.ipa euanuit.z ipe clamauit. libenter pdam z reliquū vt adhuc semel videā. Nō mirū.q: dī mat.xiij. Fulgebūt iusti sicut sol.iō canit ecclesia. Quam splēdida polo stella maris rutilat.que omniū lumē astrox z hoim atq̄ spirituū genuit. ¶Terciū gaudium quod habuit in terris est q̄ peperit regem celorum in virginitatis puritate. Unde canit ecclesia. Sicut sidus radiū profert virgo filiū pari forma. ipsum quē genuit mox adorauit.quia vex deū z hoiem eū esse cognouit. Ipa em̄ ibi cognouit se esse portam Ezech.xliij.i domo dñi clausam p quam nemo intrauit nisi rex israel. Ipsa cognouit se esse portam aureā salomonis.ipa cognouit se esse montem.z filiū eius lapidem abscisum sine manibus id est natū de vgine gloriosa sine virili tactu.ibi tantū fuit eius gaudiū sicut dicit berñ.in sermōe q̄ incipit. Signum magnū.q illud gaudiū fuit tam amenū q̄ maiorē delectatōnē in eius intuitu habebat q̄ habuerūt pīmi parentes ex amenitate paradisi.q̄m fructus hui⁹ vginis oēs fruct⁹ excessit. q: dicit alexander papa super Cant. Mater iesu pluries admissa est con-

templari intuitiue diuinitatē filij. vt implerek filō Sap. viij. Conuersatio eius non habet amaritudinē. Bern. O q̄sepe osculata es cū. q; diuinitas rediūdabat in corpe. Item ibi cognouit se totam matrē. q; totā substātiā corpi xpi mīstrauit. t nō ali⁹. ideo dicit se filiū hominis q; ex opatione spūssancti formatū ex purissimis sanguinib⁹ corpus sub corde vginis. Item effecta ē studiosa mr̄. bern. Dia o pa mie erga psonā filij exhibuit. ipm indumēto carnis in dulc. hospitio uteri recepit. noue mēsib⁹ infirmum in infantuli etate nutriuit. lacte potauit ipm in carcere crucis visitauit. t sepulture iterfuit Item ibi effecta est mak singularis quā singulariter deus dignificauit dando ei virginitatē cū maternitate fecūditate. aug. Que vgo tamsctā vt esset vgo post partū. Ipa ē illa de qua ysa. vij. Ecce vgo cōcipiet. augu. Qui scripsit fabulas lapideas sine tinnulo stilo ferreo ipe graudauit vginē mariā cum sancto spū. Qui fecit vgā aaron sine pluuia germinare. ipe fecit filiū dauid sine corruptōne mris generari. Petr⁹ rauenēs. O vgo mr̄em te fecit nō natura ꝫ gra. in tuo cōceptu atq; ptu aucta ē puritas. roborata integritas. solidata vginitas. Quarto facta ē mak digna dei. bern. O mira dignitas facta ē illius mak cui⁹ deus ē p̄. Et fili⁹ p̄ne charitatis ē corona sue castitatis. aug. Que vgo tā sancta vt esset dei mak. Idē. Mira res oīs creatura a deo est creata. ꝫ dei natura ex virgine maria nata. Crisost. in ser. de annūciatōe. Nihil in gloria oīm p̄cedentiū memoria. Anſ. Nō ē salus in mūdo nisi quā peperit vgo. aug. Magni debitores sum⁹ virginis genitricis dei post deū multas tenemur gr̄as agere q̄ nobis salutē mūdi vgo cōcepit. virgo pepit. aluit in gremio. fascia cinxit. fouit solertia matne charitatis. Tercīū gaudiū in celo q; ē exaltata sup oēs choros angelor̄. Bern. Nā sicut nō fuit locus dignior t sanctior in terris. q̄ vbi q̄uit corpus saluatoris. sic nec in celis altior q̄ vbi virgo maria locat. hec bern. Nam oēs sancti angeli obediūt ei t seruiūt vt serui dño. august. in serm. iij. de natiuitate. Facta est maria dña apl̄or̄. victoria martyr̄. tubilatio cōfessor̄. corona vginū. sal⁹ oīm sanctor̄. ideo exaltata ē sup oēs choros āgelor̄. Ipa ē q̄ solem genuit iusticie. tenebras mūdi depulit. fulgore dei nos illustrauit. maledictionez abstulit. bñdictōem dei cōtulit. mortē cōfudit. vitam eternā donauit. Nas sicut caput eminet oīb⁹ mēbris sic ipa oīb⁹ sanct̄ Quartū gaudiū i terris habuit. q̄ laudabile testimonium dei de filio suo a tribus regibus audiuit. Stella de celo testificata ē deitatē. Reges cū aduentu munex t adoratōne. p̄cedētes inuenerūt puer cū matre. obtulerūt ei mystica munera. in auro oſidebat regis potentia. in thure sacerdotē magnū cōsidera. in mirrha dñicā sepulturā. Quartū gaudiū in celo est q; volūtas eius ē vnita diuine voluntati. q̄ maria vult hoc vult deus gratiose implēdo. t ecōuerso. de q̄ canit eccia. Audi nos nā te filius nihil negās honorat. Figurat. iij. Reg. ij. Salomon dixit matri sue. non est phas vt tibi quid denegē. Ideo ad nullū sanctor̄ tantā confidentiam habemus sicut ad beatā virginē. Hebre. iiij. Adeamus cū fiducia ad thronū gratie eius Quintū gaudium in terris habuit q̄ filiū eius in templū cū magno gaudio obtulit de bethleem in hierl'm eundo. gaudebat cū ad p̄ceptū legis nō erat astricta ex pte sui. q; lex dixit. mulier aptens ꝛc. Item tereio gaudebat se offerre filiū dei deo. t potuit dicere. O p̄ celestis offero tibi filiū tuū fm deitatē ab eterno a te genitū. filiū meū in tpe a me natū fm hūanitatez. Pater grates ago tibi q; me elegisti in matrē. bēf. O pater offero par turturū p eo q̄ offert corpus t aiam p salute hoīm. O p̄ offero tibi euz in templo. q̄ cū temp⁹ venerit offeret se tibi p inimicis in ara crucis. nō redimek ere alieno. ꝫ alios redimet sanguine suo. nō redimek q̄nq; ciclis argēteis ꝫ alios redimet quinq; vulneribus t sanguine suo rubeo. Quintū gaudiū i celo q; dñs remūerat ei⁹ fideles seruitores fm eius meritū t arbitrium. Eccli. xxiij. In hierl'm ptās mea sursum t deorsuz i gr̄a t in gl'ia. bern. Data ē tibi oīs ptās in celo t in terra. q̄cūq; volueris impetrare poteris. aug⁹. Ipa ē mr̄ dei. q̄ dicit Eccli. xxiij. In habitatōne sctā coram ipo mīstraui. cui de⁹ cōmisit ministeriū salutis nr̄e. Dio q; ipa ē el'ymaria celi. oēs elemosinas q̄s de⁹ facit sibi fiendas cōmisit. Ipa nō ē tenax nec auara. ꝫ liberalis t larga. puerb. vlti. Manus suas aputt inopi. t palmas suas extēdit ad paupem. Bern. Nihil de⁹ nos hr̄e voluit q̄ throno dei descēdit q̄n p manū marie transijt. Nā q̄cq̄d spei. q̄cq̄d salutis t gr̄e in nob ē ex ea nouim⁹ redūdare. Sctō ipa ē cella gr̄e spūssancti. Canti. xj. Introduxit me rex in cellā vinariā. Hoc vinū p̄parat electis in via ad sufficientiā. de q̄ bern. De plenitudine eius accipiūt vniuersi. Gz illis in p̄ia p̄parat ad ebrietatē. Can. v. Bibite amici mei t inebriamini charissimi. Sācti in via sunt amici. Illi aūr in p̄ia sunt charissimi. illis in mūdo p̄parat vinū gr̄e ad iustificatōem. illis vo in p̄ia vinū glorie ad plenā fruitionē. Ipa em̄ est thesauraria dei cōmisit ei deus triplicē thesaur̄. s. potētie. sapiētie t misericordie. habet thesaur̄ potentie. quia potēter deū traxit. q̄ virtute virginitatis sue t fidelitatis t humilitatis deū in suū uterū suscipere dignata est. Magna nāq; potentia est vincere invincibilem. superare omnipotētem. vnde Cantico. j. Cum rex esset in accubitu suo nardus mea dedit odorē suuz. in accubitu suo. i. in sinu paterno. nardus. i. humilitas mea. Nā sicut nardus est herba parua t valde odorifera. sic humilitas marie fuit tāte potentie. vt dicit Ambro. q; humanū sensum t intelligentiā excedit. Quantū humilitas marie meruit non capit ratio. ꝫ fidelis p̄fessio. Item potenter diabolū cōtriuit. magna potētia est illum conterere. de quo Job. xlj. Non ē potestas sup terrā que eq̄patur ei. Ipa est Judith. ca. ix. Erit memoriale nois tui cū manus femine detecerit cū. vñ ipa conteret caput tuū. Gen. iij. Itē cōmisit ei thesaurus mie. illū dispergit largiter. Eccli. xxiij. Venite ad me oēs q̄ cōcupiscitis me. dic notāter oēs in generali. q; nō ē p̄sonar̄ acceptatrix. bern. Maria si nū pietatis oibus aplt. Item būc thesaur̄ mie impartitur sapienter. s. vbi maior necessitas affuerit. ideo vocatur luna. quia lucz in nocte aduersitatis

cū abscōdit se sol iusticie. tūc luna. i. mr̄ mie lucet. ideo Crisō. Tribulare nimiū si nescirē marie patrocinīū. ideo Cassio. in epla. Tu patrona humani generis. tu cōsolatio afflictis. tu infirmis medicina singularis. de hoc thesauro misericordie gratulat aug. in li. retractationū di. Scio me nō posse perire p nimia pietate marie. ¶ Sextū gaudiuz qō habuit in terris ē qñ vidit eū resurgentē a mortuis. Nā sicut maxime fuit cōtristata in eius morte. ita z primo ꝑm sedulū est cōsolata z pmaxime gauisa in resurrectōne. q potuit dicere cū ps. xciij. ꝑm multitudinē dolox meox cōsolatōnes tue letificauerūt animaz meā. Cū vidit q amara mors xpi fuit cōuersa in vitam. amara passio eius z contumeliosa afflictio fuit mutata in gloriā. mortalitas in immortalitatē. tūc potuit dicere illud psal. xxix. Cōuertisti planctū meū in gaudiū mihi ꝛc. ¶ Sextū gaudiū qō nūc habet in celo ē q ipa xpi ma ē deo xpo filio ei⁹ z sancte trinitati. Nā quāto qs charitate feruentior. tāto deo ꝑmior. qualis fuit ipa. q potuit dicere illud Cant. v. Vulnerata charitate ego sum. Nā ipa ē mr̄ pulcre dilectōis. Eccli. xxiiij. Plena charitate plena. vt dic ambr. Sicut ferrū in ignē missum totū fit igneū. sic ipsa ignita fuit igne dilectōnis. ideo aug. ꝑm mensurā dilectionis erit mensura manifestationis. ꝗ ipa in summo dilexit. ideo trinitati ꝑxima ē. Item quāto magis qs se vnit deo hic. tanto ibi erit ꝑmior ei. qs vicinior mr̄e dei in q deus habitauit nouem mensibus. Eccli. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. ideo ipa ē mr̄ salomonis. iij. Regū. ij. q surrexit z eā ad se locauit. sicut testatur Hiero. Hec ē dies in qua ad throni celsitudinē intemerata mr̄ vgo maria ꝓcessit atq in regni solio sblimata post xpm gliosa resedit. De quo Dam. ibi mr̄ collocatur vbi pr̄ adorat. filiꝰ collaudatur. spūssanctus gl̄ificat. ¶ Septimū gaudium qō habuit in terris ē xpi ascēsio. q vidit eū in celū ascēdentē. z direxit post eū eiꝰ mentē. ita q cōuersatio eiꝰ tota celestis erat q̄sq impletū est eius desiderīū. vt hodie assumerek in celū corpe z aia. Ibi ipa fuit fons puus q̄ creuit in flumen maximū. Ipa ē abigail q venit ad dauid regē z reconciliauit eū p sapientiā suā. vt hr̄. j. Reg. xxv. Ipa ē hester humilis q ē exaltata z coronata in reginaz. Septimum gaudiū qō nūc habet in celo ē q securā est de eternitate glorie. de q canit eccia. hodie vgo maria celos ascendit. gaudete. q cuz xpo regnat in eternū. Si em̄ de alijs sctis scribit Sap̄. v. Justi in perpetuū viuēt. magis de mr̄e dei. nā Sap̄. xiij. O ꝙpulcra es casta generatio cū charitate. in ꝑpetuuz coronata triūphas. multo magis ipa hodie vt in lectione legit. In sion firmata sum. Et in euangelio Lu. xj. Optimā ptē elegit maria q nō auferet abea. sic ipa assidue sine intermissione intercedit pro nobis. vñ Albertus. Maria iustis z pctōribus fideliter eā implorātibus nūq̄ opitulari desistit. ꝺ Crisō. Non est phas illum te deserere. qui fiduciā ponit in te.

¶ Sermo. cxvj. Ad idem.

O De est ista que ascēdit ꝙ desertū delicijs affluens z innixa sup dilectum suū. Can. vlti ℟ ¶ Sicut dño ascendente mirati sunt angeli. ita ascēdente dña magnā admiratōez habuerunt angeli qñ viderūt feminā sup choros oēs angelox exaltari. Sciebāt em̄ hūanā nām ab āgelis minoratā. iuxta illud ps. viij. Minuisti eū ab angelis paulomin⁹. qñ em̄ rōnalis spūs corpi tribili corpi ē alligat⁹. tūc fuit paulomin⁹ ab āgelis minorat⁹. de hoc angeli nō multū mirabant. q: Sap̄. ix. dī. Corp⁹ qō corrūpit aggrauat aiam. Sed q hoies pr̄ angelis eq̄ri hoc in veteri lege nō didicerāt nec nouerant nisi in tpe gr̄e in q̄ pr̄ homines ꝙ vtutū merita z ꝙ vginalē mūdiciā adeq̄ri angelis. Lu. xx. Eq̄les erūt angel⁹ dei. Et ꝺ sl'r in multū mirabāt. ¶ Sciendū q homies facti sunt ad honorē dei z ad dei facie ꝓtemplandū. sed videtes hūanā nāz in duab⁹ ꝑfectis ꝑsonis. s. xpi z mr̄is ei⁹ sup āgelos sblimari i admiratōz maxie sunt ꝓmoti. nā xpo ascēdēte admirādo dixerūt illō Isa. lxiij. Quis ē iste q venit de edom tinctis vestib⁹ de bosra. iste formosus i stola sua gdiēs i multitudine fortitudis sue. De vgine āt ascendente dixerūt illō Can. viij. Que ē ista q̄ ascēdit de deserto delicijs affluens innixa sup dilectū suū. ¶ In summa vox duo innuūt. Prio oñdit assumptōis admiratio. ibi. Que ē ista. scōo admiratōis cā. ibi. affluens delicijs. ¶ Nota admiratio orta ē ex qtuor. Prio de ꝑsona. Que ē ista q̄ ascēdit. Ad istam interrogatōem rñdet aug. Mr̄ dei ipa ē regia celi. dña mōi. porta padisi. In hoc igit q dic̄ mr̄ dei duo notant. Vnū ē q hz sup xpm ꝓceptū seu imperiū mr̄ne autoritatis. q nulla alia creatura vnq̄ hūit nec hēbit. Ju. ij. Descēdit cū eis z erat sbdit⁹ illr̄. berñ. Quis q̄b⁹ de⁹ hoib⁹. sic filiꝰ hoim hoib⁹ sic xps marie. aug. Hoc singlarit ipa hūit vt videret sibi nascēdo ꝙ hūanitatē subditū. quē nō soluz nā hūana. verūetiā āgelica nā veneratur z adorat. ¶ Nota exq̄ em̄ ē dei mr̄ sic deū null⁹ sufficiēter z digne laudare ꝓt sic nec mr̄em. Quis em̄ laudare pōt sufficient eā q̄ ei⁹ ꝓtulit vbū. q̄ suū genuit ꝺditorē. q̄ nob dedit mediatorē dei z hoim. q̄ nobis apportauit cibum angelox. vñ Petrus damiani. Qualit eā laudare poterit mūdanus hō ꝙ transitoriū verbū q̄ de se ꝓtulit verbū quod manet in eternū. ideo aug. Si oim nr̄m mēbra verterent in linguas ꝛc. Et ideo Damasc. Si laudem z gloriā eius describere volumus deficiūt nob vba quib⁹ exprimere valeam⁹. bern̄. Vtinā mihi eēnt tot lingue quot stelle celi z oēs possem in laudē cōuertere genitricis dei nec minimā ei⁹ exprimere valerē virtutē. ¶ Item nota tria fecerūt eaz dignā fore mr̄em dei. Primū est castitas virginalis z singularis. q ipa est speculū vginū. Ipsa habuit triplicē virginitatē. s. integrā. exemplarem. z transfusam. ¶ Primo habuit virginitatē integrā. q: in corpe z aia. Canti. iiij. Tota pulcra es amica mea z macula nō ē in te. aug. de de natura z gr̄a Excepta beata virgine maria. omnes sancti z sancte si viuerēt z interrogarent si sine pctō eēnt oēs vna voce clamarent. Si dixerimus q: peccatū nō habemus. ipsi nos seducimus. aug. Cum de peccato agit prorsus de maria nullā volo habere mē-

tionem. qz illū concepe meruit quē nullū constat habuisse pcm̄. Nam ipa habuit arbitriū in bono cōfirmatū. ¶ Secūdo habuit vginitatē exemplarem. qz ei⁹ virginitas oibus vginibus fuit exēplū. Ideo figurat p amigdalū. q̄ inter ceteras arbores primo fructus ꝓducit. sic beata vgo ꝓmo int̄ mulieres vorū vginitatis emisit. ps. Adducent regi virgines post eā. Nā aū ipam virginitas nō videbat esse magni meriti. qz dabat fructus centesim⁹ cōiugatis. tricesimus viduis. sexagesim⁹ virginibus. nūc vo ecōuerso. ideo berñ. Fulgida virginitas est gemma vtutū. germana angelox. lampas eccliax. lux aiax. Dama. li. iij. Quāto angelus homine supior. tanto vginitas nuptijs honorabilior. ¶ Tercio habuit vginitatez transfusam. quia in alios castitatē transfudit. licet pulcerrima fuit. tñ a nullo cōcupisci potuit. z talē alie vgines nō habuerūt. Nō katherina quā cōcupiuit maxentius. nō margaretha quā cōcupiuit olibrius. nō agnes licet casta mente z corpe. tñ ꝑfecit filius eam cōcupiuit. ¶ Diceres vñ accidit hoc. Rñdet ex tribus. Primo talit̄ se habebat in omnibus vbis factis z moribꝰ q̄ nulli dabat occasionē peccādi. ꝫ mouebat cuiuslibet intuentis animū ad dilectionē. Secūdo ꝓpter lumis claritatē. Hug. Ardor gre splē debat in mente. vt in corpe mirabilia faciebat. Hilari⁹ sup mat. Joseph cognouit sacm̄ p diuini luminis radiū. ideo ipa illud scriptū Eccli. xxiiij. dicit. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Sicut odor cedri fugat serpētes. z sic splendor gre intus oēs motus corpales z spūales. Tercio qz deus occultauit in ea oia q̄ poterāt esse incitamenta ad libidinē. z dedit gram oibus eam intuentibus vt nō inordinate mouerent. ¶ Secūdū qō fecit beatam vginē dignā mrem xpi est būilitas. Dū ipsa fatet Lu. j. Respexit būilitatē ancille sue. aug. sup missus ē in ꝓsona marie. Queris a me q̄d obtulerim meruerit vt mr̄ efficerer dei creatoris. Rñdit oblatio mea būilitas. vginitas. z fides mea. berñ. Audeo dicere q̄ nec vginitas marie sine būilitate deo placuisset. ideo nō dixit se mrem dei. reginā celi. dñam mūdi. ꝫ ancillā. Lu. j. berñ. Nūq̄ super choros angelox ascendisset nisi se vltra oēs homines humiliasset. ambro. sup beati immaculati. Quāto quis abiectior in hoc seculo. tanto magis exaltat in futuro. ¶ Tercū ē firmitas fidei. ihō cōmendat eā elisabeth de fide. Luc. j. Beata q̄ credidisti. aug. de vginib⁹. Beatior fuit maria cōcipiendo fidē xpi q̄ carnez xpi. Nihil em̄ materna ꝓpinqtas fuisset nisi eū felici⁹ corde q̄ corpe gestasset. Jō ex q̄ ē mr̄ dei. tūc erga nos hz mrne cōpassionis affectū. ihō sepi⁹ dicē debem⁹. Monstra te eē zc. Et ꝓpter hmōi affectū cōpassiōis z mie pōt dicē illud Eccli xxiiij. Quasi oliua speciosa i campis. Ipsa em̄ hz miam excedentē designatā p oliuā. nā sicut oliua sugeminet oibus lignis. ita mia ei⁹ oibus alioꝝ sctōꝝ miserationibus. Eccli. xviij. Mia hois circa ꝓximū suū. mia aūt dñi sup oēm carnē. z sic z dñe. Eccli. xxiiij. Transite ad me oēs zc. Habet em̄ miam cōem z potentē. Ideo dr̄ in campis ad differentiā olinaꝝ horroꝝ. ad quas nō ē oim ingressus. berñ. Sinū pietatis maria oibus aperit si q̄d spei. si q̄d gre habemus ex ea nouim⁹ redūdare. Crisо. O vgo nō ē phas te posse deserere filiū qui spem ponit in te. ¶ Secūdo ipa ē regina angelox. Angelus ꝓtius dignior hoie in nature dignitate. qz spūs. ꝫ ipa eū excessit. qz iam regina angelorum Scōo in familiaritate. matb. xviij. Angeli eox sp vident faciē p̄is. Ipa familiarior. qz ei dixit angelus. Dñe tecū alit̄ q̄ mecū. Berñ. O q̄ familiaris es o dña q̄ prima. immo intimi⁹ apud te manet z tu cū eo. ¶ Tercio in grevbertate. qz angeli cum splendore būt lumē gre. hoies in enigmate. j. Coi. xiij. Videmus nūc p speculū in enigmate. ad mariam vo angelus ait. gra plena. Berñ. Ita plena vt ipa excellat gram oim sctōꝝ z angelox. ¶ Tercio ipa ē dña mūdi. Eccli. xxiiij. In oīi populo. i oīi gente ꝓmatū tenuit. iō ad ipam tanq̄ ad dominā z angustam appellare licet sine q̄s granet a diabolo. sine a tyranno. sine a corpe. sine ab ipsa veritate q̄ ē filiꝰ ei⁹. Si q̄d fuerit diffinitū sine imperatū reuocat irritū z restituit in integrū. Si q̄s granat a diabolo sicut theophil⁹ p cyrographum ipa restituit in integz. si q̄s a tyranno. Figurat in Hester. viij. q̄ restituit iudeos. si q̄s a carne vt maria egyptiaca. q̄ multo tpe carnali concupie seruinit ad dñm cōfugit z appellauit z concupiam vicit z castitatez seruauit. si q̄s a dei iusticia granat pōt appellare ad eā. vñ legit̄ in vita sci dñici q̄dam sctūs vir p diuinā reuelationez vidit q̄ cum mr̄ dñi dei filiū ꝓ hūano genē exorare. Rñdit filius. q̄d possum vel debeo ampli⁹ facē. misi patriarchas z ꝓphas parū se emendauerūt. veni ad eos. deinde misi apl̄os z me z illos occidēr. misi martyres z ꝓfessores. neq̄ ill̄ acq̄euerūt. Hz regina mie ei⁹ sniam obtpans rñdit. Hone fili nō fm eox malicia. ꝫ fm miam tuā agē debes. Cui filius. adhuc hāc miam cuz eis faciā. quia p̄dicatores meos eis mittā. ¶ Quarto ipa ē thesaurarla dei. nā deus posuit in ea thesaurū oim vtutū. Eccli. xxiiij. In me oīs gra spes vie z vitutis. Ruth. iij. Scit oīs ppl̄s te esse mrem z mulierē vtutis. Hiero. Nullo vtutū genē vacua fuit cui angelus plenitudinē gre p misit. ¶ Quinto ipa ē porta padisi. vñ canit eccia Felix celi porta. Ipa est hec porta de qua Ezech. xliij. Vidi portā in domo dñi clausam z vir non transibit p eā. qm̄ rex israel ingressus ē p eaz. Can. ij. En ipe stat post pietem. i. post hūanā naturā respiciens p fenestrā. i. p mariā. p cancellos. i. vulnera. ideo canit eccia. Tu regis alti ianua z porta lucis fulgida. Item padisi porta p quam cūctis clausa est. ꝫ p mariā virginē itez patefacta. Est em̄ porta ria que nos suis meritis introducit. Ignacius. Impossibile ē aliq̄ salvari peccatorē nisi p tuū auxiliū z fauorem. Anselm. Omnis a te aversus necesse est vt intereat. Crisosto. Tribularer nimiū si nescirem marie patrocinium. ¶ Dixi secūdo subiungit admiratōnis causam. cum dicit. Que ascendit de deserto. Triplex ratio admiratōnis. Primo qz ascendit de deserto. Itē quia delicijs affluēs. Itē quia innixa sup dilectum suū. ¶ Primo mirabantur. qz de deserto ascēdit. i. de mūdo. z dr̄ desertus. i. derelictus a deo z ab angelo z ab hoie deserendus vbi serpētes ignīti. i. tēptationes graues. j. Johā. v. Totus mūdus in maligno positus est. vñ maior pars descēdit ad infernum. alij ꝓpter

appetitū ambitiosum. vt dathan ⁊ abyron. q̄ principatū ambiētes ꝯ moysen ⁊ aaron seditionē suscitantes. viui descenderūt ad infernū. Nu. xvj. Alij p amorē diuitiaꝝ. vt dines. Lu. xvj. q̄ sepultus est in inferno. Alij p amorē deliciaꝝ. Job. xxj. Ducūt in bonis dies suos. ⁊ in pūcto ad infernū descendunt. Ista tria sunt in deserto huius mūdi. j. Joh. ij. Oīe qđ ē in mūdo aut est concupia carnis ⁊c. ¶ Secundo mirabant. qz delicijs affluens. s. generalibus ⁊ specialibus. Delicie generales sunt que sunt cōmunes sanctis. de q̄bus augu. de ci. dei. Ci nitas supna ē in qua sancti dei in eternitate vigēt in veritate dei lucēt. in bonitate dei gaudent. Iste aūt delicie generales nobilius ēẽ in alijs sanctis i ipa fuerūt. qz iocūdius gaudet ⁊ clarꝰ lucet ⁊ nobilius viget. sap. iiij. O ēẽpulcra es casta generatō scz. beata ỽgo. ecce iocūdius gaudet de eo vt ỽgo pmansit. In hoc q̄ dicit cū claritate. clarius lucet. in eo q̄ dicit in eternū cozonata triūphas. notatur q̄ nobilius viget. Item habet spāles delicias. alie virgines ⁊ sancti hūt aureolā. ipa cozonā in capite. xij. stellaꝝ. Apocal. xij. alij sequūtur in veste alba. apocal. iij. Ambulant mecū in albis qm̄ digni sunt. ipa est sole amicta. Apoc. xij. Signū magnū apparuit in celo. mulier amicta sole et luna sb̄ pedibus eius. Alij sequūt quocūq; ierit. apoca. xiiij. Hec aūt habet lunā. i. eccīam triūphantez ⁊ militantez sub pedibus eius. i. imperio suo. Ille cātāt p cōseruata ỽginitate. hec p ỽginitate ⁊ fecunditate. ideo dī. in vtero hūs. ⁊ clamabat parturiens. mat. j. Inuēta ē in vtero hūs de spūsancto. ipa est regina de qua dauid ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis. Nā regina habet nobiliorē situ ornatū ⁊ famulatū. Primo nobiliorē situ. qz a dextris. ꝛ dicit innixa sup dilectū suū. nā filius portauit matrem a qua portatus ē. Figurat. iij. Reg. ij. Salomon occurrit mri ⁊ iuxta se locauit di. Nec phas est q̄ tibi denegem. ps. xv. A dextris ē mihi ne cō mouear. hiero. Hec ē dies in qua saluator noster matri sue festinus occurrit ⁊ in solio regni resedit Item Damas. Ibat a creaturis ad creatorē vt inf cedat p nobis vbi pz adorat. filiꝰ glificat. spūssanctus collaudat. Scdo habet nobiliorē ornatū ỽe stitu deaurato. i. in corpe glorificato. apoc. xij. Date sunt mulieri due ale. aug. Dicit eīm ibs de ministris. Vbi ego sum illic ⁊ minister meꝰ erit. si ibi maria fuerit. nūq̄d in eq̄li glia vbi dei iusticia. q̄ pepit eū. aug. Thronū dei. dñi thalamū. thesaurum xpi dignius fuit reseruare celū q̄m terra. Tercio hz digniorē famulatuz. qz oēs angeli ⁊ scti famulant ei. ps. xliij. Circūdata varietate. s. ꝓphetarū ⁊ martyrū ⁊ oīm angeloꝝ. ¶ Naz bis euacuatū fuit celū. Primo qñ xps ascēdit tūc nullus angelus remānsit. q̄ oēs xpo obuiā venerūt. Secūdo qñ beata ỽgo assumpta fuit. tūc xps ⁊ oīes angeli venerūt ei obuiā. Tercio euacuabit in iudicio. mat. xxv. cū venerit filiꝰ hois ⁊ oēs angeli. ideo hodie canit eccīa. Assumpta ē maria in celū ⁊c. Figurat ij. Reg. vj. Dauid ⁊ filij israel cōduxerūt archā testamēti cū iubilo. O vere cū iubilo. Lu. xv. Gaudiū est angelis dei ⁊c. ēẽto magis de ea q̄ nullū fec peccatū, gaudet filiꝰ, quia mr̄ honorat, angeli. qz eoꝝ dña exaltat. iusti. qz salus augmēt. pctōres qz ira dei placatur. ps. xv. A dextris ē mihi ne cō mouear. berñ. O peccatoz secuꝝ habes accessum ad deū ⁊c. Hieroñ. in ser. de assumptione. Hodie ỽgo maria celos ascendit. rogo gaudete. letet ois orbis. qz hodie mater dei venit ad regale palatiuz filij. Hodie regina angeloꝝ exaltata est sup oīes choros angeloꝝ. Hodie dña mūdi emplt de p̄senti seculo nequā. Letet ois orbis. hodie oibus hoibꝰ aucta ē salus eius interuenientibus meritis. Naz si deū in sanctis laudare iubemur. multomagis i mre. nā sic hec ỽgo incōparabilis ē ceteris ỽginibꝰ ita ħ festiuitas oīm scrōꝝ festiuitatū ē dignissima.

¶ Sermo. cxvij. ¶ Ad idem.

Maria optimā partem

mi elegit q̄ nō auferet ab ea Lu. x. ¶ In verbis p̄missis duo innuuntur. Primo beata ỽgo cōmendatur ab excellētia ỽtuose vite, ibi. Maria optimā ptem elegit. Secūdo cōmendat a pmanētia glorie copiose. ibi. q̄ nō auferet ab ea. ¶ De primo dicit. Maria optimā partē elegit. Reuera optimā partem elegit maria multiplicit. Primo in p̄senti quo ad castitatē. que habet tres ptes. Prima ē cōiugalis ⁊ illa ē bona. Secūda vidualis. ⁊ illa est melioz. Tercia virginalis. ⁊ illa ē optima. vñ Cyprian⁹. Virginitas est flos germinis ⁊ ornamentū gratie spūalis. De quibus beda Bona est castitas cōiugalis. melioz vidualis. optima virginalis. ¶ Prima. s. coniugalis est bona. j. Cozin. vij. Si nupserit virgo nō peccat. ⁊ ad heb. xiij. Honorabile coniugiū thorus immaculatus. Hec est pars bona. quia habet fructū tricesimum ¶ Secūda est vidualis. ⁊ illa est melioz. s. ad coz. vij. Beatioz si sic permanserit. que recipiūt fructū sexagesimū. ¶ Tercia virginalis. ⁊ hec est optima de qua Augustin⁹. Que maioz gloria sup terram q̄m in carne corpozali ducere vitam angelicam. Et Hieronim⁹. Viuere in carne p̄ter carnem plus est vita angelica q̄m humana. Hanc elegit btā virgo vt ꝓposuit angelo Luce. j. Quomō fiet istud. q̄ niā virum non cognosco. Beda. Angelo ꝓpositum sue mentis virgo reuerenter exposuit. de qua castitate loquitur augustin⁹. Que virgo tam casta vt esset virgo post partum. Hieronimus. Que castioz illa que corpus xpi sine contagione concepit. sine virginitatis corruptione generauit. hec sola mater ⁊ virgo permansit. ¶ Secūdo optimam partem elegit quo ad puritatem. bona est puritas humana. melioz angelica. optima superangelica. infra tamē diuinā. videlicet vbi nulla conspersio pulueris peccati est. quia in vtero sanctificata. de quo Amb. Ea puritate nitebat qua maioz sub deo intelligi nequit. nam angeloꝝ transcendit puritatem in quibus peccatum repitur. in ea autē nihil peccati repit. Can. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊c. Est eīm magna puritas q̄ caret mortalibꝰ pctis maioz q̄ expers ē venialibus. maxima q̄ sine oīm pctō ⁊ sine inclinatōne ad pctm̄. ⁊ sic ipa. berñ. In puritate transcendit angelos. ⁊ celestē oēm supergredit creaturā. ⁊ hoc nō solus ꝓbat auctoritate ꝭ ⁊ rōne. Nā q̄ntū q̄libet creatura ē deo cōiunctioz.

tanto ipam oportet esse puriorem. ꝙ ipsa sup oēs creaturas ē deo cōiūctior. q; deus in ea. ergo purior. Item quāto q̄s deo familiarior tanto purior. ⁊ sic maria. berñ. O q̄familiaris es dña. q̄ ꝓxima. immo intimius apud te manet. ⁊ tu cū eo vestier; ⁊ ex eo q̄ vestisti eum substātia carnis. ipe vestit te gloria sue maiestatis. ¶ Tercio optimā ptē elegit i gr̄e multiplicitate. bona est pars hr̄e gr̄am ad sui ipius iustificationem. maior ad alior salvatōem. optima ad oīm beatudinē. ⁊ sic Maria. de primo Lu. j. Aue gratia plena. de secūdo benedicta tu in mulieribus. de tercio Lu. j. ex hoc beatā me dicēt oñes generatōes. Jo. j. De plenitudine eius oēs accepimus. Eccli. xl. Gratia dei sicut paradisus i bñdictionibus. Eccli. xxiiij. In me oīis gr̄a vite vie ⁊ veritatis. Hieroñ. Ceteris sanctis p ptes gr̄a p̄stat marie tota se infudit plenitudo gr̄e. ¶ Quarto maria optimā ptē elegit in vite pfectione. q; duo cere vitā actiuā est bona pars. cōtemplatiuā ē melior. ꝙ vtrāq; optima. ⁊ sic ipa. Ideo significat per duas sorores. q̄ ducebāt duplicem vitam. Primo actiuā. Gre. sup Eze. Actiua vita ē panē esurienti tribuere. Ipa lactauit ỽgineis vberib⁹ deū. Anf. Alij hospitē quēlibz. ipa dei filiū hospitauit nonē mensibus. q̄ cōquestus fuit matb. viij. q; nō haberet vbi caput suū reclinaret. Alij in domo. ipsa in vtero. Alij veste cozpali. ipa eum carne induit. Et merek ille mercedē ꝓphete q̄ ꝓphetā suscipit. mat. x. Hec ỽo oīm dñm ꝓpheraꝝ. Ipsa vinctū visitauit dū sub cruce stetit. ipa infirma membra i infantili etate balneauit. portauit. leuauit. ipa in morte ⁊ sepultura affuit. Ideo hodie legit Martha satagebat. O q̄occupata erat. vñ de ea legitur. Martha sollicita es ⁊ turbaris erga plurima. Reuera turbata cū fugit in egyptū a facie herodis. cū audiuit iudeos insidiari sibi. turbata cū audiuit gladiū ptransire aiam eius. cū vidit filiū depbensum illusum cōsputū crucifixū coronatū pforatū mortuū ⁊ sepultū. ¶ Item secūdo duxit vitā cōtēplatiuam. Greg. Vita contēplatiua ē charitatē dei ⁊ ꝓximi tota mēte retinere. ⁊ ỽbū dei audire feruēter. q̄s altior in isto q̄ maria. que dicit Eccli. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectōis. Amb. Sicut ferrum in ignē missum efficit igneū. sic ipa in igne dilectōis Ipa optimā ptem elegit. de qua berñ. Qui plu⁹ diligit plus recipit. Item ỽbū dei q̄s maiori desiderio audiuit. illa nō ad pedes ꝙ ad caput sedens vt mak. Lu. ij. Conseruabat oia ỽba cōferens in corde suo. Anf. Quis digne loq̄tur de ea q̄dulcit q̄ sublimiter sapiebat de deo. q; thesaurus sapie reqeuit in ea. Gre. Quid de deo nō sapiebat in qua sapia latebat. ¶ Quinto optimā ptē elegit quo ad virtutū repletionē. Bonū ē hr̄e vnā vtutez. melu⁹ multas. optimū oēs. Illā ptē elegit maria. Unde Hiero. Nullo vtutū genē vacauit cui angelus diuine plenitudinē gr̄e ꝓmisit. puer. vlt. Multe filie regum congregauerūt diuitias. tu sola supgressa es vniuersas. Sicut in cōpatōne dei nullus bon⁹. sic in cōpatione marie nulla pfecta virtus. Anf. Nil tibi o dña eq̄le. oīe qđ ē. aut supra te. aut infra te. supra te solus deus. infra te oīe quod de⁹ nō est. ¶ Sexto optimā ptē elegit q̄ ad vitā futurā. ⁊ hoc in multis. Primo quo ad assumptionē. aliq̄ solū p vnū angelum assumūtur. ⁊ ē pars bona. Exod. xxiij. Ego mitto angelū meū q̄ custodiat te in via ⁊ introducat te in terrā quā ꝓmisi p̄ribus tuis. alii qui p multos. ⁊ ē pars melior. vt Lu. xvj. Factū ē vt morerek mendicus ⁊c. Tercio q̄n oīes angeli aduenier ⁊ xp̄s psonalr p̄ns. ps optima. ⁊ sic maria. de q̄ berñ. Quis illud cogitare sufficit q̄ gl̄iose hodie regina gl̄ie ꝓcessit. ⁊ ei in occursuz tota celestis multitudo venit. aug. Facta ē maria corona virginū. gl̄ia viduaꝝ. exultatio cōiugum. victoria xp̄ianoꝝ. gl̄ia angeloꝝ. cōsolatrix aiaꝝ. ianua celorū. salus oīm populoꝝ. ideo Damas. Et laudem ⁊ gloriā eius scribere volum⁹. deficiūt ỽba quib⁹ scribere valeam⁹. Berñ. Xp̄i generationē ⁊ marie assumptionē q̄s enarrabit. Nā quātam gr̄am adepta ē in terris p̄ ceteris. tantā excellentiorē gloriā obtinebit in celis p̄ ceteris. berñ. O bñdicta oīis gr̄e. q̄s altitudinez gl̄orie tue valet inuestigare. sic dicit apl̄s. j. Cor. ij. Que oculus non vidit nec auris audiuit q̄nta ꝓpauit de⁹ diligēt⁹ se. Quid ꝓ pauit gignēti se ⁊ p̄ oib⁹ diligenti se. ió canit eccia. Qua gl̄ia in celis ista ỽgo colit. q̄ dño celi prebuit hospitiū ⁊c. Secūdo optimā ptē elegit q̄ ad locationē. Quidā in inferiori hierarchia locant. ⁊ illa ē ps bona. Quidā in media. ⁊ illa melior. Quidā in supiori ⁊ supra supiorē hierarchiā. ⁊ illa ē optia Supra supiorē hodie assumpta ē ỽgo gl̄iosa. de q̄ canit eccia. Exaltata ē sancta dei genitrix sup oēs chozos angeloꝝ. Figurat. iij. Reg. ij. Salomō occurrit mr̄i sue ⁊ iuxta se eā locauit ad dexteraz di. Nec phas ē q; tibi denegem. ps. A dextris ē mihi ne cōmouear. Hiero. Hec ē dies in q̄ saluator festin⁹ matri occurrit ⁊ in solio regni post se resedit. Tercio optimā ptē elegit q̄ ad p̄mior gl̄ificatōez. nā bona ps vbi aia in celis ē. melior vbi corp⁹ canonizatū. vt petri pauli ⁊c. ⁊ est incōplcta. optima vbi vtrūq; ⁊ sic beata ỽgo maria. Apoc. xij. Date sunt mulieri due ale. ⁊ ē solius xp̄i ⁊ beate ỽginis ps. cxxxj. Surge dñe in requem tuā. tu ⁊ archa sanctificationis tue. Et hoc cōuenit potentie. sapiētie ⁊ clementie. vt supra.

¶ De sancto Bartholomeo. ¶ Sermo. cxviij.

Acta est contentio in

ter fratres. Lu. xxij. ¶ In summa euangelij tria innuūt. Primo discipulor carnalitas in ꝓtentione. Secūdo saluatoris fidelitas in correctōe. ibi. reges gentiū. Tercio p̄mior multiplicitas in ꝓmissione. ibi. ego dispono. de primo dicit. In illo tpe. s. post cenā facta ē cōtentio quis eor esset maior. Habemus expientiam vbi chorde simul cōueniūt dulcis reddit melodia. vbi aūt dissonant. discrepans sonus efficit. sic si corda hominū simul exūtiū cōueniūt in vnū est dulce melos in aure domini. Eccli. xxv. In tribus beneplacitū est spūi meo. concordia fratr. amor ꝓximor. vir ⁊ mulier sibi cōsentientes. ps. cxliij. Ecce q̄bonū ⁊ q̄iocundum habitare fratres in vnū. Johan. xvij. Pater rogo vt hi vnum sint. si autem sunt discordes. ē confusus sonus in aure domini. j. Cor. xj. si quis videt cōtentiosus esse. nos talē cōsuetu

dinem nō habem⁹.ij.Thi.ij. Seruū dei nō oportet litigare.ps.Qui habitare facit vnanimes i domo. ¶ Nota triplex ē contentio.s.viciosa.periculosa.t fructuosa. ¶ Prima viciosa.s. ꝓtra deū vt ꝓtradicerēt volūtati dei vt mali.vti canis nō ligabilis.si ducit in lassa leuiter latrat t ꝓtradicit.et sic mali.Tales fuerūt filij israel.Deu.xxi.Semp cōtentiosi fuistis ꝓtra dñm.Sed nō est cū eo contendendū. Primo q; potentissimus nō pōt cōtendendo superari.nec hō pōt in hoc lucrari.Job.xxix nūqd q contendit cū deo iam facile acq̄escit. Job ix.Quis restitit ei t pacē habuit.q.d.nullus. Eccles.viij.nō litiges cuz hoie potētiori te.sermo ei⁹ prāte plenus.nec ei dicere potes.cur ita facis.Eccli.xxviij. Abstine te a lite.qm̄ fomes pcōrū. Secūdo sapientissim⁹.ideo opus suū nō debet calūniari.ps. Dia in sapia fecisti.Eccli.xxvij.nō ꝓtendes cū viro locuplete. Tercio q; optimus nil mali fecit.Mar.vij.Bñ fecit oia.Dyonisi⁹. Optimi ē optima facere.ideo ꝓuer.iij.nō contēdas aduersus hoiem cū ipe tibi nil mali fecerit. Illo mō discipuli nō cōtendebāt ꝓtra dñm.vt ait Beda. ꝑ ex hūilitate vt inter se q̄rerēt q̄s aptior esset ad tenendū xp̄i locū. Alia ē contentio viciosa q̄ fit cōtra ꝓximū.t talis ozik multis modis. Primo ex superbia.ꝓuer.xiij. Inter superbos sp iurgia. q; superb⁹ nō vult hr̄e silem.ꝓuerb.xj. Vbi fuerit supbia ibi cōtumelia. Hugo. Supbia ē elatio viciosa q̄ inferiorem despicit.superioribus dñari querit. Secundo causak ex auaricia. Jaco.iiij. Vndiq; bella t lites ex concupiscētijs nr̄is.vñ.xj.q.iij.c.ira. dñs misit apl̄os p̄dicare sine pecunia t virga vt remoueret incentiuū litis t instrumentū vltionis. Gene. Si hec duo ꝓnomina meū t tuū tollerent de medio oia essent q̄eta.vñ in vita patrū. Cuz duo frēs morarent cōcordik.tandē dixit vnus. faciamus t nos litem sicut hoies in mundo. Cui alter. nescio q̄liter fit lis. Ad quez ille frater.pone in medio lapidem t ego dico meus.tu vo nō ꝗ meus. Posita aūt testa in medio vnus dixit meū ē. t alter nō ꝗ meū. ait ille.si tuum tolle ergo t vade.t sic cessauit cōtentio.vbi aūt auaricia ibi contentio.Gene. ad neronē. Auaro deest tam q̄ babet q̄ q̄ nō bz Secūdo ꝓpter ebrietatē.ꝓuer.xx. Luxuriosa res vinū tumultuosa ebrietas. Hieroñ.t habek.xxxv. dist.venter.vbi ebrietas dñatur ibi furor. Tercio causatur cōtentio ex praua opinione.ꝓuerb.xvj. Homo pversus suscitat lites.s.q̄ spūm suū vult p ferre alijs.ꝓuerbi.xiij. Labia stulta immiscent se stultic̄ rixis.t tūc necessaria ē sapia.ꝓuer.xxvj. Ne rñdeas stulto iuxta stulticiā suā.glo.si incorrigibilis ē.ne efficiaris ei silis.q; stultū ē talibus respōdere.nā dñs nō rñdit herodi nec pylato .Si autez corrigibilis est.rñde stulto iuxta stulticiā suā.ne sibi videak sapiēs.ideo vitanda ē contētio.eo q̄ facē hoiem carnalē t nō ofidit euz spūalem.j.Cor.iij. Cū inē vos sit zelus t ꝓtentio.nōne adhuc carnales estis t sm hoiem ambulatis.ideo aug. Lites t cōtentiones nō habeatis nec de festuca faciatis trabem t aiam faciatis homicidā.j.Joh.iij.Qui odit fratrem suū homicida ē. ¶ Secūda contētio est ꝑiculosa.qua deus cōtendit cū venerit ad iudiciū cū peccatoribus.Joel.iij. Congregabo oēs gentes t ducaz eas in vallem iosaphat t disceptabo cū eis.similik sicut dñs cū dispensatore suo de reddēda rōne est periculosa contentio hoc considerās Iob.xxiij. Nolo vt multa fortitudine mecū cōtendat.nec ꝓ magnitudinis sue mole me premat q.d.si ita stricte computat.quis subsistet. Job.ix. Si voluerit bō contēdere cū eo.nō poterit respōdere vnū ꝓ mille. Ideo q elemosinas t lacrimas pax cōponenda est.mat.v. Esto cōsentiēs aduersario tuo dum es in via ne forte tradat te iudici. In hac cōtentione erūt apl̄i iudices.mat.xix. Sedebitis sup sedes ꝛc. Nos scabinos debemus nob facere amicos t placabiles dādo xenia elemosinaꝝ oīonū.iuxta dictū cōmune. Munera placant homines deosq; ¶ Tercia cōtentio ē fructuosa.s.cōtendere ꝓtra mūdū.carnē.t diabolū. Ju.xiij. Cōtēdite intrare ꝑ āgustā portā. Criso.sup mat. Porta ꝑditionis ē diabolus. porta vite xp̄us.ps. Hec porta dñi iusti intrabūt in eam.ꝗ arta.q; pauci viuūt xp̄iane.multi mūdane.ideo sicut ducēres nauem sursum cōtra aquā.t sic nos oportet cōtendē ꝓtra mōm. Mat.xj. Regnū celoꝝ vim patik t violenti rapiūt illud.t sic cōtendit sanctus bartholomeus. Et sic nr̄a contentio non debet esse viciosa t carnalis vt discipuloꝝ. quis eorū videret maior esse.illa contētio ꝓcessit ex elatione.nā audientes alij discipuli petro ꝓmissas claues regni celestis. matb.xvj. Sic audiētes mr̄em filiorū zebedei petūsse statū dignitatis ꝑ filios.sentik aliq̄d hūanū. q; illi volebāt se p̄ferre alijs.ideo contendebāt. q; adhuc carnales erāt.t spūsancto nondū tanta plenitudine ipleti sicut postea. Et sic nos p̄m Bedaz cōtendere debem⁹ quomō in celo magni fieri valeamus.hic ꝑ meritū. ibi in ꝓmio apud deum quia in domo patris mei mansiones multe sunt. Joban.xiiij. Item multa sunt exercicia ꝑ q̄ apud deum magni fieri possumus. Primo ꝑ dei timorem. Judith.xvj. Qui timent te magni erūt apud te ꝑ omnia.id est per omne tempus.hic in merito.ibi in futuro in ꝓmio.ideo psal.xxxiij. Timete dominū oēs sancti eius. nihil deest timēt⁹ eum. Thob.iiij. habebis multa bona si timueris deū. Hersi. In veritate didici nil ita efficax ad gratiam ꝓmerendā nutriendam t conseruandā. sicut timor dei.ideo Job.xxxj. Semp quasi tumētes super me fluctus timui deum. ꝓpter reuerētiā eius. Secūdo ꝓpter diuinū amorem.augusti. Talis vnusquisq; erit qualis sua dilectio.si valde diligit magnus est.si nihil diligit nihil est.nō numerositas operum.non diuturnitas temporū.ꝗ maior charitas auget ꝓmium. Sunt em̄ tria i amore diuino ꝓpter q̄e magnificantur amātes. ¶ Primo quia continent deum.j.Joban.iiij. Deus charitas est.qui manet in charitate ꝛc. Deus ē adeo magnus. Psal.cxliij. Magnus deus t magnitudinis eius non est finis. Secundo continēt in se virtutes. Augusti. Charitas est omniū virtutum mater t custos. quia sicut deus in se cōtinet omnia.t sic charitas oēs virtutes. Hug. Charitas oim virtutū obtinet ꝓncipatū. Philosophus Qui habet vnā virtutē habet oēs. Tercio cōtinent

Sancto Bartholomeo

De corpore Christi

humilitatis decorem. quia quanto in oculis nr̄is sumus humiliores. tāto in oculis dei maiores .j. Reg.xv.dr̄. Nonne cū parvulus eras in oculis tuis caput in israel factus es. Lu.xviij. Qui se humiliat exaltabit.berñ. de quāto quis sibi vilior.tāto in oculis dei pciosior.ideo Crisosto. Docuit discipulos humilitatē corrigens elationē dicens. Reges gentiū dominār eor̄. et qui ptātem habēt sup eos benefici vocant.quasi oia benefacerēt.licet nō sit. Vos autē nō sic debetis pensare dñationē vr̄am. ꝛ q maior ē in vobis fiat sicut q̄ ministrat. hoc est. q̄ hic hūilior.ibi erit maior. Eccli.iij. Quanto magnus es humilia te in oibus. Tunc subdit. Quis maior ē.qui recūbit aut q̄ ministrat.nonne q̄ recūbit.q.d.sic est r̄m iudiciū humanū.ꝛ non r̄m iudiciū dei. Nam q̄ ministrat sepe maior ē apud deū. Eccli.xxxv. Rector ē te posui noli extolli. esto inē illos q̄si vnus ex illis.et ponit se in exemplū dicēs Ego in medio vr̄m sum sicut q̄ ministrat.q.d. Si ego dñs intantū me hūiliaui.q̄ et vos serui. si ego mgr̄.q̄ et vos discipuli. Criso.nō ē verus discipulus q̄ nō imitat mgr̄m.nō ē vera imago q̄ nō est similis auctori.ergo si nobis ministrat nos debemus sibi ministrare.aug. Erubescat supbire hūana infirmitas cū se depssit diuina maiestas. Gre. Qui in celū vult ascendere debz se hūiliare. ¶ Dixi tercio innuit pmiorū multiplicitas dī. Vos estis q̄ mecū pmansistis in tēptatōnibus meis. ¶ Sz di ceres.cū relicto eo oēs fugerūt. Ꝛ idek ab eo tpe q̄ collegit eos multa obprobria et cōtemptus xp̄s pertulit a iudeis.et aliq̄ alij q̄ seqbant eum abierūt retrorsum.vt hr̄ Iob.vj. Dixerūt multi.durus ē hic sermo. Et post hoc seqtur.multi discipulor̄ abierūt. dixit ergo ad duodecim .nunqd et vos vultis abire. Ꝛ idit petrus .p oibus. ad quē ibimus verba vite habes eterne.et nos credim⁹ qz tu es xp̄us filius dei viui.iō recte dicit.vos estis ꝛc.et si obijcit q̄ fugerūt.matb.xxvj. Relicto eo ꝛc. Ꝛ idek q̄ redierūt et reputat̄ p recessu.hinc.iij.Reg.ij.dicit. Oñes reges dauid ezechias et iosias nō peccauerūt.nō q̄ illi nō peccassent. ꝛ q̄ deus eis oñia peccata dimisit.ac si nō peccassent.gre.x.moz. Tanto spes solidior surgit.q̄to granior q̄s .p illo ptulit. nā in gloria resurrectōnis tollit q̄ hic in tribulatōne seminat.de q̄ sb̄dit.ego dispono vobis.s.mecū pmanētib⁹ regnū. ¶ Vt autē pmaneam⁹ in pugna tēptatōnis debem⁹ obijcē q̄ntuplex scutū. Primo scūtū fidei.Ephe.vj. In oibus sumentes scutū fidei.ps.xc. Scuto circūdabit te veritas eius.berñ. Vndiq̄ circūdati sum⁹ tēptatōnibus vt vita nr̄a tēptatio noiat.iō necesse ē scuto dñi vndiq̄ circūdari.vt sit nob a dextris et a sinistris añ et retro. ¶ Secūdū.si grauis tēptatio irruat. tūc scutū extra nos.s.memoriā passionis dñi in mēte hīe debem⁹ h̄ docet scriptura et figura. Figura Nūe. xxj. Filij israel videntes serpentē eneū nō fuerūt lesi. Spūaliter.sic nos xp̄m in cruce.greg. Quicquid xp̄ianat aduersitas tempalis facile erit si cōsideramus q̄d biberit xp̄s .p nobis in cruce. q̄ nos inuitat ad regnū.berñ. Quid durū esse poterit tibi cū recordatus fueris q̄d pro te sustinuit auctor mundi.naz si compar̄ oñes labores seculi et oīm hoīm q̄ sunt fuerūt et erūt. nihil essent in cōparatōe laboz xp̄i. Vel etiaz scutum añ nos considerātes mortis piculū districtū iudiciū vbi oia peccata discutiet.Eccli.vij. Memorare novissima tua et in eternū nō peccabis. ¶ Tercio infra nos. hoc ē ad infernū meditantes et cogitātes.melius ē hic modicū pati q̄z ibi eternalit̄ damnari.melius est in foro leniter flagellari .p quo oportz in inferno etna liter malleari. Iob.vj. Qui timet pninā cadet super eū nix eterne tribulatōis.aug. Nullū malum impunitū et nullū bonū irremūeratū. ibi ūga ferrea.hic lignea.ideo Jaco.v. Patiētes estote confirmantes corda vr̄a.nā p patiam transitoriā elidi tur pena eterna. Nau.j. Nō consurget duplex tribulatio.afflixi et nō affligā te vltra.berñ. Nō est signū cercius euasionis etne tribulationis q̄z qđ ait dauid. Corripiet me in mia. ¶ Quartū scutum supra nos vt mentē ad celi gaudia erigam⁹ cogitantes dei fruitionē et mansionē sanctor̄ et angelor̄ et oīm bonor̄.nec illud venire poterit q̄q̄ nisi purgatus fuerit plenissime a macula pcti. Sapi.viij. Nil coīq̄natū intrabit.ꝛ oportz vt purget. Act. xiiij. Per mltas tribulatiōes oportet nos intrare in regnū celor̄.nā si pateremur q̄ sunt passi oñes martyres.adhuc nō essent passiones cōdigne. Ro. viij.nō sunt condigne passiones huius tpis ad futurā gl̄iam q̄ revelabit̄ i nobis.ij. Cor.iiij. Illud qđ in pūti ē momētaneū et leve tribulatōis ꝛc.iō Eccli.xxij. In tpe tribulatōnis pmane illi fidelis. vt in bonis illi⁹ coheres sis. iō subdit remūerationis sufficiētiā dicēs.Ego dispono vobis regnum Ego vnigenit⁹ dei fili⁹ cui⁹ pulcritudinē sol et luna mirant̄.cui angeli seruiūt.q̄ ē eiusdē essentie cū p̄re. Jo.x. Ego et p̄r vnū sum⁹.ego sum ad quē pti net vnūquēq̄ r̄m suū meritum in celo collocare. ego dispono vobis regnū sicut disposuit mihi p̄r̄ passionē Lu.vl.nōne oportuit xp̄m pati. et sic intrare in gl̄iam suā.et sic ego dispono vobis vt p tribulatōes ingrediamini.Grego. Si xp̄s hinc sine flagello nō exiuit q̄ sine peccato venit. quō digni flagellis nō erūt q̄ in peccatis vixerūt. ¶ Ecce cōmendabile cōmūnū. Primo oñditur seruitoris nobilitas.cū dicit.ego dispono vob Lu.xij. Amē dico vobis q̄ precinget se et faciet illos discūbere. Grego. Precinget se ad remuneratōem. discūbere.id est in eterna requie fouere.Secūdo ciborz delicios̄itas.cum subdit.vt edatis et bibatis supra mensam meā in regno meo. Si gloria militis est cū rege sedere in mēsa.qđ nob cū rege gl̄ie. Hug. in lib.de spū et anima.duo sensus in homine. Interior reficitur in cōtemplatōe diuinitatis. Exterior in cōtemplatōne humanitatis. ꝓterea de⁹ homo factus est vt totū hominē in se beatificaret berñ.super Canti. Plenū erit omni dulcedine vidēre hominē et hominis pditorē.Tercio loci amenitas.qz in regno meo.berñ. Christi regis sublimitas et plena delicior̄ ad te suspiro de valle lacrimar̄.et merito.qz dicit Amandus in plogo sup libū sapie. Ibi erit vernalis amenitas. autūnalis fecūditas.estivalis claritas.ita q̄ scribit Lu.xiiij. Beatus q̄ manducat panē in regno dei. nā talib⁹ dr̄ Canti.v. Comedite amici mei et bibite et inebri-

animi. Hier̃. sup Cant. Comedite de ꝓpꝛijs mẽbꝛis. bibite de hũanitate. ꝛ inebꝛiamini de diuinitate. qꝛ plena oĩ dulcedine. Quarto ꝙuantiũ dignitas. ꝛ tangit cum ꝺr. Sedebitis sup sedes iudicãtes duodecim tribus ıſrl̃. qꝛ apostoli vt dicit Amãdus. erũt in magno honoꝛe ꝛ dignitate. qꝛ i tudiciaria ptãte. hoc ꝓsiderãs apl's Bartholome⁹ q̃ xp̃s fuit ꝓ eo oblatus. ꝛ oblatio debebat fieꝛt ꝺ recta pelle aialis ꝛ eo mortuo. Leui. xuij. Sic sanctus bartholome⁹ cõsideꝛauit nudũ xp̃m in cruce. sic ipe denudat⁹ pelle coꝛpis ꝓ xp̃o vt ꝙueniret ad dignitatẽ iudicãtiũ duodecim trib⁹ ıſrl̃ ꝛc.

De decollatõne Iohãnis baptiste.

Sermo. cxix.

Herodes misit ac tenuit Iobez ꝛ vinxit eũ in carcerẽ Mar. vj. ꝛ legit hodierno die ꝓ euãgelicali officio ℟ Dic̃ plin⁹ i speck'o naturali. ẽ per siluestris est tante crudelitatis. cum ẽ in amoꝛe ꝙuipẽdit mortẽ. ꝛ ꝓꝛa venatoꝛis ferrũ intrepide se infigit. ꝛ iam trãffixus ꝓꝛa sibi resistentẽ vires recolligit. atrociter pungit. ſeras erigit ꝛ parũ comedit ꝛ discurrit post semias ꝛ marcescit. Spũaliter. ꝺ apꝛũ intellige pctoꝛẽ luxuriosum ꝛ carnalẽ. cũ arꝺet i amoꝛe inoꝛdinato ꝛ malo. crudelis ꝛ ferox est aduersus eos q̃ eum arguũt. Dñ legit in vita phılosophoꝝ de pytagoꝛa q̃ veniẽs ad q̃ndã ciuitatẽ noie cretonẽ vbi ppl'm i luxurıã lapsum vidit. ipe amoꝛe castitatis ppl'm redarguit. q̃ insidias ei parauerũt ꝛ occidere voluerũt. qꝛ carnalis odit continẽtẽ. ꝛ luxuriosus castũ. ꝛ hoc ꝓpter dissimilitudinẽ moꝛum. vñ Sen̄. in li. de aia. Dissimiliũ moꝛũ dissidia sunt studia. ſ. boꝛis carnal' incõtinẽtis. ꝛ spiꝛitual' cõtinẽtis. ideo Eccl'i. xxj. ꝺr. Audiet luxuriosus ꝛ disciplebit ei coꝛrectio. Prouerb. xv. Non amat pestilẽs eum q̃ se coꝛrigit nec ad sapiẽtes gradit̃. Et sic i ꝓpositꝰ brũs Iobes fuit vgo castissimus. herodes luxuriosissim⁹. tõ nõ ꝓcoꝛdabant Nam nũq̃ ꝓbi cũ ĩpꝛobis pũt eẽ amici. ꝛ ecõtra. vt dic̃ Boeti⁹ li. iij. ꝓſa. iij. De quo etiã saluatoꝛ Joh. xv. Si de mũdo eẽtis. mũd⁹ vos ꝺiligeret. ꝫ qꝛ de mũdo nõ estis. tõ odit vos mũd⁹. Sic odiuit herodes Iobem. qꝛ arguebat eũ de peccato luxurie ꝺi. Non te lz habere vꝛoꝛẽ fratris tui. tũc ille quasi aper ferox ꝛ fremẽs cõtra venatoꝛẽ suũ sanctũ Iobem q̃ nitebat eum capere ꝙ rhete ꝓdicationis insurrexit ꝓpter vꝛoꝛẽ suam adulterã quaz illicito amoꝛe ꝺilexit. ĩpm i carcerẽ misit ꝛ tenuit. de quo thema. ℟ In ſũma euangelij duo ĩnuũtur. Primo Iobis incarceratio iniurioſa. ibi. misit herodes. Scõo subiũgit eiꝰ decollatio lachꝛymosa. ibi. misso spiculatoꝛe. De ꝓmo dic̃. Misit herodes. ſ. antipa ꝛ tenuit Iobem ꝛ vinxit i carcerẽ scz ꝙ seruos suos. Est em̃ regula iurꝛ. Qui facit ꝙ alium ẽ quasi faceret ꝙ seipm. ꝛ sic eum ꝙ alios posuit i carcerẽ. qꝛ nõ fuit ausus eũ interficere ꝓpter ppl'm. Chꝛiſ. Qui vincla soluebat pctõꝝ. pctõris vinculꝰ detinet. vt victa venia locũ venie nõ inueniebat. Tũc subdit causam ꝓpter herodiadẽ. Herodias erat vꝛoꝛ fratris sui philippi quã duxerat. Dic̃ Iosephus ꝛ mgr̃ i hystoꝛia. Herodias fuit filia aristobuli. ꝛ soꝛoꝛ herodis agrippe. ꝛ neptis hꝰ herodis antipe. ꝛ vꝛoꝛ fratris sui philippi. philippo mr̃imonial'r ꝓiũcta. hoc erat licitũ ꝑm leges Herodes illã amauit amoꝛe illicito. Nam ꝙs romã ꝙ fines fratꝛ⁹ sui philippi trãsiẽs ꝓpigit eã herodiade ꝙ vꝛoꝛẽ suã ꝓpriã repudiaret. ꝛ ipam herodiadẽ in ꝓiugio duceret. qõ vꝛoꝛem herodis nõ latuit. nec expectauit viri reditũ. ꝫ ad patrẽ q̃n tocitꝰ ꝓfugit. ꝛ sic cũ redijt fraudulẽter fratri suo vꝛoꝛẽ cepit. de volũtate tñ herodiadis. ꝛ hoc erat illicitũ ꝙ viuẽte fratre haberet vꝛoꝛẽ eiꝰ. Sz Joãnes tanq̃ vir iust⁹ ꝛ sctũs de ꝫ arguebat herodez dicẽs. Nõ licet te hr̃e vꝛoꝛẽ fratris tui. Symõ de cassia. Si iustitiã violasſz in q̃cũq̃ alio hoie. ſaltẽ debebat custodire i fratre. Si pudicitiã i alia muliere vituperasset zelare debuit in fratris vꝛoꝛe. Est em̃ ꝓceptũ Exo. xx. Non ꝙpiſcas vꝛoꝛẽ ꝓximi tui. multo mĩ⁹ fratris tui. Et ẽ manifesta ꝓhibitio spẽalis Leui. xviij. Turpitudinẽ vꝛoꝛis fratꝛ⁹ tui ne reueles. qꝛ turpitudo fratꝛ⁹ tui ẽ tua. Chꝛiſ. Herodes noluit venire ad baptismũ ꝓnie. tõ Johãnes venit ad ciuitatem ꝛ arguebat herodez. ꝓpter ꝫ posuit eũ in carcerẽ. Symõ de cassia. Exosum habebat quẽ ꝺiligere debebat. illũ medicum pati nõ poterat qui eũ sanare cupiebat. Fecit euz in cercere recludi ne posſz audiri. hec ille. Sz Joãnes i carcere male tractat⁹ oñdit q̃tuoꝛ. ℟ Primo q̃ ad herodẽ oñdit magnã ꝓstãtiã. qꝛ lz sciuit ꝙ herodes eũ q̃siuit ad occidẽdũ. tñ nõ fugit. nec in aliq̃ ꝑterrit⁹ fuit. Chꝛiſ. Nõ herodes illi faciebat in malo. ꝫ ille suscipiebat ꝓ bñficio. ira illius q̃si dei misc̃ia fruebat. qꝛ vex gaudiũ est sctoꝝ exire de mũdo Eccl'. xlviij. In dieb⁹ suis nõ timuit ꝓncipẽ Mat. x. Nolite eos timere q̃ occidũt coꝛp⁹. ꝛc. ℟ Scõo oñdit q̃ ad xp̃m magnã reuerẽtiã. recognoscebat se xp̃i famulũ sicut ad inferioꝛes fuerat. sic ꝛ ad superioꝛes. Jõ de carcere misit discipulos suos ad xp̃m Mat. xj. Tu es q̃ vẽtur⁹ es ꝛc. ℟ Tertio oñdit q̃ ad discipulos magnã diligẽtiã. Chꝛiſ. sup Mat. Missus Iobes i carcerem nõ de suo ꝑiculo sollicit⁹ erat. ꝫ de discipulox salute cogitabat. tõ misit discipl'os ad xp̃m vt miracla eiꝰ viderẽt ꝛ ꝙuerterent̃ ab erroꝛe. Greg. sup Ezech. Nullũ deo tale sacrificiũ sic̃ zelus aiax. qꝛ melioꝛ est apud deũ vn⁹ iust⁹ q̃ tot⁹ mũd⁹ pctoꝛib⁹ plenus. ℟ Quarto oñdebat apud se magnã scitatẽ. qꝛ mõm reputabat carcerẽ Esse q̃ũ i carcere ꝓpt̃ xp̃m reputauit paꝺisuz. Chꝛiſ. Jobes spẽ hõ. gra angel⁹. coꝛpe tenebat in carcere. ꝫ ania i celo. sic⁹ erat paulo Phil'. iij. Mea ꝙersatio i celis ẽ. Subdit. Herodias insidiabat illi ꝛ voluit occidere eũ ℟ Nota int̃ cetera duo sũt genera q̃ plus appetũt mulieres. ſ. diligi ꝛ honoꝛari. Herodias sciẽs se ab herode vehemẽter ꝺiligi ꝛ ꝙ ei⁹ illicitã copulã eẽ in statu maioꝛis honoꝛis qꝛ herodes fuit rex potẽtioꝛ ꝛ famosioꝛ philippo. Jõ vt dic̃ lyra. timebat ne herodes ad ꝓdicatõez Iobis peniteret ꝛ eã marito suo redderet Heu sic hodie mulieres virꝛ ꝓpꝛijs venena ꝓpinãt q̃s arguũtur. Itẽ Symon de cassia. Impatiẽs est mulierũ amoꝛ Eccl'i. xxv. Non ẽ nequicia sup nequitiã mulieris. Chꝛiſ. Incurrit odium qui arguit crimiosum. ꝛ ſm̃ ꝛmune

ꝓuerbiū. Qui veritatē loquit caput sibi retūdit. ⁊ sic herodias q̄rebat occidere eū. nec potuit ꝓp turbā. q: sicut ꝓphām eū habebāt. O q̄t sunt hodie tales qui timēt suspēdia corpis ⁊ penas infligēdas. ⁊ sic peccare nō audēt nec alios hoies emēdare. De quib⁹ Isiō. Aliud vo est peccare amore dei. aliud timore supplicij. ille mercedē boni operis accipit. ꝙ ille solo metu penax iusticiā invitus custodit. Jō herodes metuebat iohem. sciēs eum virū iustum ad hoies ⁊ sctm ad deū. Hiero. Propter seditiōem ppli timebat eū occidere nō amore dei. Chrisᵗ. Timor dei corrigit. timor hoim differt pctm̄ nō aufert volūtatē. Nam duo erāt in herode. timor iobis. ⁊ amor mulieris. sed amor vicit timorē. Et audito eo multa faciebat. Glo. in hypocrisi. ⁊ libēter eū audiebat. ꝑ fec vt retineret ppm̄ a rebellione. O q̄t sunt hodie tales q̄ facīūt q̄si libēter audirēt. ꝙ cū arguūtur occultis insidijs machinant ꝓtra vitatis p̄dicatorē. ⁊ correctōes audiunt. ꝙ a pctis nō resipiscūt. Chrisᵗ. Herodes libidinis facib⁹ ardēs perire maluit q̄ ad pniam redire O q̄ntū vicīū adulteriū Osee. vij. Oēs adulterantes q̄si cliban⁹ succēsus Deut. xxvij. Maledict⁹ q̄ dormit cū vxore ꝓximi sui. Apoc. ij. Qui mechātur i maxima tribulatōe erūt. Apoc. xxj. Pars eorū erit i stagno sulphure ⁊ pice. Graui⁹ est furto. Prouer. vj. Nō grandis ē culpa eū q̄s furat⁹ fuerit. furat enī vt esurientē aiam impleat. Qui autez adulterat ꝓpter corpis inopiā q̄det aiam suā. vñ mulier adultera peccat in deum violando sacrm̄ Nat. xix. Quos ōs ꝓiūxit hō non separat. peccat i vix fidē frāgendo ⁊ falsos heredes sbstituēdo. peccat in plem quē dānificat. reddēs eū inhabilē ad ecclīasticas dignitates. peccat in ꝓximū quē admittit. vñ Dan. xiij. Susanna pot⁹ voluit innocēter mori q̄ in adulteriū ꝓsentire. ⁊ sic ptz i ioseph Gen. xlj. q̄ etiā pot⁹ incarcerari voluit ¶ Itē in penis eternalit ⁊ tpalit punit eos ōs. Prō tpaliter. ij. Reg. xij. Nō recedet gladi⁹ ⁊c. Scōo ēna liter punit adulteriū p separationē ⁊ exclusionē a regno dei. Cor. vj. Fornicatores ⁊ adulteri regnū dei possidere nō pnt. Subdit. Cū dies oportun⁹ accidisset. ecce ḡuitas pcti. mḡna em̄ diligētia cogitabat de morte sancti iobis. In pctō em̄ sunt duo. actus pcti ⁊ conat⁹. q̄ nō cogitat modū ⁊ tps q̄bus mediīs pt peccare. de oibus talib⁹ dz dolere. q: herodes ⁊ herodias ꝓdixerūt pariter q̄ occidere nō possent eū sine seditōne ppli. ꝙ cuz herodes in die natal⁹ sui cenā fecit pncipib⁹ ⁊ tribunis ⁊ primis galylee tūc habuit occasionē occidēdi eū rōne iuramēti ⁊ mltitudine mḡnatorū ꝓuinarū. ¶ Nota ꝓuiuia raro fiūt sine pctō. Greg. in moral. Nōnulla sunt vicia q̄ a ꝓuiuijs separi vix pnt. q: epulas sp comitat voluptas. nā dū corp⁹ refectōe resolvit cor ad inane gaudiū relaxat. Scriptū est Exo. xxxij. Sedit pp̄lus māducare ⁊ bibere ⁊ surrexerūt ludere. Vñ Catho. Cōuiua raro. Herodes i suo ꝓuiuio tria vicia habuit. Primo celebrauit diē natalis q̄ fieri nō debuit. Imo. q: miseri nascimur ⁊ ignari. sine vtute debiles flebiles ibecilles. Jō symō de cassia. De q̄ cū leticia h⁹ mūdi celebrāt igressuz obliuiōi tradētes egressuz. vterqz turpis ⁊ plen⁹ miseriis ille ad tpalitatē iste ad eēntatē miserie vl̄ gl̄ie Eccs. vij. Meli⁹ ē ire ad domū luct⁹ q̄ ad domū ꝓuiuij. nā in illa finis cūctor ad monet hoim ⁊ viuēs hō cogitat q̄d factur⁹ sit. Raban⁹. Nullū legim⁹ diē natalē obseruasse nisi herodē ⁊ pharaonē. vt q̄z erat par ipietas erat par solēnitas. ⁊ solēnitatē sāguie fedabāt. sic herodes tāto nequi⁹ q̄nto sctm̄ vitatis doctorē occidit. Greg⁹. Filij hui⁹ seculi natalē celebrāt. q: post mortem gaudia ei⁹ nō restāt. Sācti aūt ꝑ natali mortē cogitāt. q: nascūtur p oia ad vitā eternā. Jō Eccs. xj Si ānis multis vixerit hō. ⁊ in his oibus let⁹ fuerit meminisse debet tenebrosi tpis ⁊ dierū mltorū. Eccī. vij. Memorare nouissima ⁊ in eternū nō peccabis. ¶ Tertiū pctm̄ in ꝓuiuijs ē saltatio ⁊ chorea. de q̄ textus. Cū introisset filia herodiadis ⁊ saltasset ⁊ placuisset herodi simulq̄ recūbētib⁹ Filia adultere intrauit ex dispositiōe mris ⁊ herodis. ⁊ vna cū alijs saltauit chorisando. in q̄ herodi complacuit lz male chorisauit. Symō de cassia. Placent mala malis. inīq̄ inīq̄s. impudica ipudicis. i honesta ihonestꝫ. vanaq̄ vanis. Remigi⁹ O q̄t sūt hodie mulieres nō solū diuites ꝙ ⁊ paupes filias suas impudice nutriētes. sic ista. nō instruētes pudorem ⁊ honorē. docētes citius saltare q̄ orare vl̄ sermonē visitare. cū tamē chores ē fugiēda. ¶ Prio fm Guil. lugduneñ. Chorea ē circul⁹ cui⁹ centrū est diabol⁹. q: diabol⁹ est i medio corp. ⁊ exacuit gladiuz suū ad occisionē aiarū. Hiero. Gladius igneus spēs mulieris. Eccī. ix. Propē spēm mulieris multi pierūt. ⁊ sic herodes i corpe ⁊ aia perijt. ¶ Scōo ibi diabol⁹ opat ignem ꝓcupiscentie. nā ꝓportat ignē ⁊ stramē Prouer. vj. Nunq̄d gerit q̄s ignē in sinu suo vt ñ ardeat. sic q̄ ingredit ad mulierē ꝓximi nō erit mūdus cuz tetigerit eā. Eccī. ix. Cū saltatrice ne assiduus esto. hz em̄ venenosum sibilū afflatū cirenax. Colloquium illi⁹ q̄si ignis exardescit Prouer. v. Fau⁹ distillans labia meretricis. nouissima illi⁹ amara q̄si absinthiuz. ¶ Tertio diabol⁹ apportat i chorea potentiora arma sua. Orige. Mulier ē initiū pcti. expulsio paradisi. arma diaboli. nam diabol⁹ nō potuit vincere Iob sanctū tribulationib⁹. vexauit tn̄ cū ꝑ mulierē Job. ij. Adhuc ꝑmanes in simplicitate tua. bñdic deo ⁊ morere. nam dz Prouer. vij. Multos vulneratos deiecit. ⁊ fortissimi interfecti sūt ab ea. Chrisosto. Estimo in ꝑ mūdo nullā bestiā ꝓpabilē male mulieri. Quid leone seui⁹. draconе atrocius. nihil iuxta mulierē malā. de quo Eccī. xxv. Cohabitare draconi ⁊ leoni meli⁹ est q̄ cū muliere mala. Chrisᵗ. Ne putes sapientē vix in ironia dixisse. Ex rebus disce manifestū. Danielē in lacu leones reuerit sunt. Justū vo naboth iezabel interfecit. iij. Reg. xxj. Cetus ionā in vētre custodiuit. Valida samsonē crebrī⁹ circūuenit. Dracones ⁊ aspides iobez i deserto manētē tremuerūt. herodes cū filia iobis capat abscidit. ¶ Quarto i chorea nec xp̄o nec sancto q̄s seruire pōt. q: ibi q̄ritur ꝓplacentia hoim. q̄ cum ꝓplacētia dei stare nō pōt. ad Gal. j. Si adhuc hoibus placerē xp̄i seruus nō ēm. eo q̄ scribit Mat. vj. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire ¶ Quinto in chorea oēs sensus ad pctā incitant.

sbi ē visio vanitatis.auditus mūdialitatis.tactꝰ carnalitatis.sensus bestialitatis.ibi oēs sensus inficiūtur.ideo a talibꝰ debemꝰ nos abstinere ꝙ meditatōem triū. ¶ Primo meditādo vbi sumꝰ. qz in valle lachrymarū.de quo ps.lxxxiij. In valle lachrymarū in loco quē posuit.vñ augꝰ.In ꝫ exilio sumus.quo fine claudimur nescimꝰ.nam vndiqz miseria.si hō respicit sursuz videt celū vbi nō est.si deorsum videt terrā in qua putrescere debet si ad dexterā ꝓsperitatis.tūc implek illud psalmiste.ps.xc.Cadēt a latere tuo mille.z decē milia a dextris tuis.ꝫ est vbi mille peccāt in aduersitate. ibi decē milia in ꝓsperitate.si hō respicit añ se videt viā fallēdi z decipiēdi.j.Joh.v.Totus mūdꝰ in maligno positus ē.si retro tūc implebitur illō Baruch.iij. Vbi sunt q̄ ante tpa fuerūt. Thesaurisauerūt auz z argentū.dormierūt z alij in locuz eoz surrexerūt. Idcirco possumus dicere cū psal. cxxxvj. Quō cantabimꝰ cāticū dñō i terra aliena id ē gaudiū in pñti vita.cum scribit Luce.vj. Ve vobis q̄ ꝫ ridetis qm̄ lugebitis z flebitꝭ.Eo ꝙ dic Gre.in omel.Pñtia gaudia sequūtur ꝓpetua lamēta.Scdo meditari debemus q̄ tendimꝰ.qz ad mortē. Augꝰ. Pñs vita nihil aliud ē nisi cursus ad mortē.qz hō nascit vt moriat.Tertio meditari debemus quō in chorea peccamꝰ.nā si hō nimis afficit ꝙ ꝓplacētiam i talibꝰ peccat mortaliter.qz dic Augꝰ. Nullū pcm̄ veniale qō nō fiat mortale dū placet.s.eque deo vl vltra deū.Augꝰ. Dis motus seu saltꝰ petulātie est saltus i pfundū cloace.i.inferni.de quo Job.xxj.Tenēt tympanū z cytharā gaudēt ad sonū organi.ducūt i bonis dies suos.z in pūcto ad inferna descēdūt. ¶ Sexto vitāda est chorea ꝓpter plura alia pcā que ibi oriūtur. Primo ibi oritur superbia qz mētis elatio ad ꝓplacentiam hoim.q̄les fuerūt filie ihrlm. Esa.iij. Eleuate sunt filie syon.ambulauerūt extēto collo.nutibus oculoz ibāt.pedibus suis ꝓposito gressu incedebāt z̄.s.vt ꝓplacerēt hoibus. Vñ ps.lij.Qui hoibus placent cōfusi sunt.ōs sprevit eos. Scdo in chorea oritur auaricia.Cū vident ornamēta vestium alioz illa cōtra deū affectāt.qꝫ ꝓhibet Exo. xx.Nō concupiscas rē ꝓximi tui.Tertio luxuria qz ex ornatu vestimentoz mulier incendit cōcupiscētia viroz.z ex collocutōe eaz Eccli.ix. Speciem mulieris aliene multi admirati reprobi facti sunt.Colloqum illius q̄si ignis exardescit.Jō ibidem. Virginē ne cōspicias ne forte scādalizeris i decore eiꝰ.Quarto ibi oritur inuidia.si vna plꝰ honorat q̄ alia.Quito ira z mētis cōmotio. Augꝰ. de.x.chordis. Melius ē die dñica arare q̄ chorizare.melius ē.i.minus malum.capitēdo cōpatiuū imprope.die dñica lanā rexere q̄ die dñica impudice saltare.Jō grauitas huiꝰ peccati ptz ex vindicta z plaga facta Exo.xxxij. Vbi vigintitria milia hoim chorizantiū ad vitulū aureum occisi sunt.

Vñ q̄ntuz displicet deo chorea legit in li.de septē donis.Quidā iuuenis nobilꝭ deo deuotus a iuuētute,pstratus coz̄ cruce orauit.occurrebat sibi in mēte quid essz qō hoiem magis alliceret ad pcm̄ in quo deus plus vituperatur.dū sic lachrymis oraut vidit iuuenē pulcherrimū z cum eo chorizatio nem magnā qui trāsiens circa crucē. In ꝓmo circuitu q̄libet dabat vnū ictuz sup clauos crucifixi cū q̄ facerēt scōm circūitum coronā de capite xp̄i sumētes crucifixi pedibꝰ ꝙculcabāt.in tertio circūitu plāctus eius deridebāt.q̄rto in facie eius cō spuebāt.q̄nto latus eiꝰ ꝓforabant.i sexto blasphemabāt.Quo facto iuuenis q̄ duxit choreā ait ad illū. Rogasti deum vt oñderet tibi q̄d plus allicit hoiem ad pcm̄ in quo ōs plus vituperat. Jō ego qui sum ꝓnceps inferni z chorizatōnis ex ꝓcepto veni huc cuz ministris meis vt tibi exponā qō rogasti. Primo extensio brachioz fit i vituperiū extēsionis brachioz xp̄i i cruce.Scdo ꝙ sertū concutit corona capitis xp̄i.Tertio ꝙ cantuz vituperat planctus xp̄i.Quarto ꝙ ornamētum ꝙspuit xp̄s Quinto ꝙ leticiā cordis aptur latus xp̄i. Vide miser saltator z ignobilis saltatrix q̄ peiores estis indeis q̄ xp̄m crucifixerūt z derisērūt i terris trāseūtem.vos aūt nūc in dextra pris in celo residentē. Rex ait puelle saltāti. Pete a me q̄d vis z dabo tibi z̄ dimidiū regni petieris. Hiero. Hoc dixit herodes non tanq̄ liberaliꝫ freudulētus. Jō xp̄s eū vulpem appellauit Luc.xiij.Dicite vulpi illi. Ecce eiscio demonia z sanitates perficio hodie z cras.z tertia die ꝓsūmor.Symon de cassia.O vtinam illa suū oculū caput vl linguā postulasset.vel in mīs intētum nequaq̄ psensisset.ꝫ potius mortem sbire decreuisset.nō verisile ē q̄ ꝓpter saltatiōnē vnius puelle ꝓmisit sb iuramento dimidiū regni.Que cū exisset dixit mīri sue.q̄d petam.at illa caput iohis baptiste.Ecce mala doctrina mīris q̄ filiā debuit docere fuire deo.docuit eā forte causaz homicidij.O ve talibꝰ Luc.xxiij.Nolite flere sup me z̄.btē steriles q̄ nō genuerūt. Itē sup hec verba q̄d petam.O infidelis mr̄ non egit fideliter erga filiā. Nycolaꝰ de lyra. Parētes tenētur filijs aut filiabus duo.s.nutrimētum et documentuz. ¶ Primo nutrimētum.hoc em̄ oñdit natura i singulis aialibus.q̄ naturalē inclinatōem hūt ad suoz pullorꝫ educationē. Scdo documētum Eccl.vij. Filij si sint tibi erudi illos.z Deut.vj.De preceptis narrabis ea filijs tuis.Jsta crudelis mr̄ non sic fecit.ꝫ virguz sanctū ad mortē pduxit.O q̄t sūt tales mres q̄ negligētes sūt informare filias suas z diligūt qō ab eis traxerūt.s.corpus.ꝫ nō diligūt ꝫ quod ōs ad imaginē suam creauit.s.aiam.Hieronym̄.Suasit mr̄ vt haberet illā sanctā linguaz que ꝓmo ꝓdicauit dei regnū.q̄ ipe arguit adulterium.cū introisset cū festinatiōe ad regem.Chrys. Intrat quasi bestia nō puella.q̄rit amputare.nō saltare.discrepit fera nō femia cum festinatiōe ꝓna ad malum.tarda ad bonū ꝓtinuit dicēs Volo vt ꝓtinus.i.statim timuit ne herodes resipisceret in disco caput iohis baptiste.Ecce q̄nta iuer ecundiā istius puelle.caput hois decollari petit.quod alie ꝟgines caste horrent.ꝫ publice portare ad cōuiuū non verecūdatur. Itez erat audacis neqcie muliercule postulare caput viri sctissimi.quē populus ꝓphetā xp̄us plus q̄ ꝓphetā appellauit. Hec ē illa neqcia de q̄ Eccl.xxv. Non est caput nequs sup caput colubri.neq̄ neqcia sup nequitiā mulieris.Contristaꝰ est rex ꝓpter iusiurādum.

De decollatõne Johãnis baptiste

Symon de cassia. O impie herodes vñ tristaris: si male iurasti muta decretũ. si bonũ iurasti quare vultũ ꝓfundis in ꝓuinio. Beda in omeĺ. Tristicia herodis nõ est absolutio ꝫ ꝓfessio. scelerũ vultu ꝓtristabat. ꝫ mẽte lerabatur ꝓpter iusiurãdum ¶ Dic̃ sc̃us Tho. in sc̃a sc̃e. q. lxxxix. ar. iij Ad iuramẽtũ req̃rũtur tria. Ꝓmo necessitas non ex leuitate. mõ nulla h̃ necessitas. Sc̃o veritas. imo h̃ non fuit. Tertio honestas. i. licitũ. modo h̃ est illicitũ occidere inocẽtẽ. iõ subdit. ꝓpter discũbentes noluit ꝓtristare eã. Rabanus. Sub excusatõne pietatis ipius fuit. cũ iuramento scelus excusauit. ꝫ minus malũ fuissz ꝓuriuz incurrere q̃z iuramẽtum seruare z inocentẽ occidere. Itẽ ꝓpter discũbẽtes melius fuissz verecũdia coã hoibus q̃z nũc coram deo z angelis eius. Itẽ melius fuissz filiam ꝓtristari q̃z cum vxore z filia ad ꝑpetuam tristiciam venire. O q̃t sunt hodie q̃ vxores z filios nolũt ꝓtristare i vsura. Chrys. Si formida uit testes deiuratõnis. q̃ntomagis inique occisionis. Et sic iurant cines leges legi dei ꝓtrarias obseruare estimãres se eẽ ꝓiuros si leges suas iuratas frãgerent. ¶ Sc̃o inbiũgitur eius decollatio lachrymosa. ibi. misso spiculatore. i. occisore ꝓcepit afferri caput iohãnis baptiste in disco. i. scutella. Discus dr quasi dãs escas. Remigius. Minus pctũ est cã maioris luxuriam nõ extinxit. iõo ad reatũ homicidij descẽdit. z decollauit eũ in carcere. O ¶ Nota eius decollatio fuit cũ multa deuotõne. q̃z cũ decollari debuit. stabat iohes i medio carceris z voce magna clamauit di. Dñe deus tibi ꝓmẽdo spũ meum. Subdit. attulit caput eiꝰ in disco. Hoc sanctũ caput in quo fuerũt bti oculi q̃ totiens x̃pm z spũsanctũ in spẽ colũbe intuebantur. in quo fuerũt aures que vocẽ patris audierũt. in quo labia que totiẽs x̃pi testimonia firmauerũt. in quo lingua que dulcitar apꝓpinq̃tionem regni celestis clamabat. Subdit. dedit illud puelle. z puella dedit mr̃i sue. Chrys. Decollatus sanctus datur incestui. tradit adultere. adijcit saltatrici. vinũ transit in sanguinẽ. funus apponitur in natali. ꝓuiuũ mutat in homicidiũ. organa vertũtur in fimus. Chrys. O speculũ diabolicum ꝓuiuũ sathanicũ. caput iohãnis aufertur. cã oblationis nõ redditur. nõ sentẽtiat. sed in disco ad ꝓplemẽtũ odij femina ꝓducitur. tanq̃ ꝓ cibo apportatur. O q̃ntum crimẽ adducit fornicatio z adulteriuz. ſ. Cor. viij. Fornicatores z adulteri regnũ dei possidere non pñt. Ꝓo exclamat eccl̃ia di. En quõ moritur iustus q̃ si non sit deo dilect⁹. Greg. in moral. Non sine ḡuissima admiratõne ꝓpendo q̃ d̃ in vtero mr̃is ꝓiecratus. inter natos mulierũ non surrexit maior. ab iniq̃s in carcerẽ mittitur. ꝑ puelle saltu capite trũcatur. Qñ in cibo vl̃ potu peccauit q̃ locustas mel siluestre comedit z aquã bibit. Si h̃ deus ꝓmisit sup illũ q̃d illi qui reprobus. Ex illo q̃s colligat q̃d illic sint passuri q̃s reprobat. si h̃ ita cruciat q̃s amat. Iõ bonos facit h̃ pati i infimis. vt remũeret in supmis. Quo audito discipuli eius venerũt z tulerũt corpus z sepelierũt illud i monumẽto apud sebasten i palestino inter beliseũ z abdian ꝓphetas. Dic̃ mgr̃ in hystoria eccl̃iastica. Iohes vinct⁹ z decollat⁹ achi ronta z sebasten q̃ olim dicebat samaria sepultus ꝫ caput in ihr̃m portatũ fuit z iuxta domũ herodis recõditũ. Sed cũ ad tumulũ eius multa miracula fiebant. iubẽte iuliano apostata gẽtiles ossa eius spargebãt. z cũ miracula nõ cessarent. post hoc collecta z i igne ꝓcremata i puluerẽ redierũt. z q aquas vẽtilabãtur. vt dr in hystoriis eccl̃iastica z dum colligerẽt, quidã monachi se imiscuerũt et magnã ptem tulerũt ad philippũ hierosolymitanũ ep̃m. Et digitus ꝓburi non potuit q̃ indicauerat x̃pm di. Ecce agn⁹ dei. Et ficut tractauerũt beatum iohem sic ipi male perierũt. Herodes i exilium missus a cesare gayo. berouiadi dedit prãtẽ redeũdi in terrã suã Ipa aũt voluit herodẽ imitari dicẽs. q̃ illũ cui cõicauit in ꝓsperis nõ derelinq̃ret in aduersis z sic i exilio miserabilit vitã finierũt hec̃ hystoria scholastica Filia vo eius sup glacẽ ambulauit. z sub ea glacies resoluit. z ipa in aq̃s suffocat. In cronica dr q̃ ipam terra vivã deglutiuit. De ea põt intelligi sic̃ de egyptijs in mari rubro submersis. De q̃bus ps. Deuorauit eos terra

¶ Sermo. cxx. ¶ Ad idem.

Male tractauerunt eũ.

In qui de vtero mr̃is ꝓiecratus est ꝓphet. Eccl̃i. xlix. ¶ Arbores de q̃nto in mõtibus stãt altioꝛib⁹. de tãto ampli⁹ quassant a vento. Spũalit. q arbores intelligũtur hoies Matt. viij. Video homies velut arbores. q̃z hõ ẽ arbor trãsuersa. Hij de q̃nto sunt altiores in montib⁹. i. virtutib⁹. de tãto magis vento tentatõis z ꝓsecutionis quassant. Inno. Nemo i hac pegrinatõne potest viuere sine tẽtatõne. ij. Thi. iij. Oẽs qui volunt pie viuere i x̃po ꝓsecutõez patiẽtur. De q̃ etiam Judith. viij. Oẽs qui ab initio placuerũt deo. q̃ varias tribulatões trãsierũt fideles. Greg⁹. De quãto q̃s altius rapit in gr̃a z in ꝓplatõne. tãto acrius z ampli⁹ fatigat in tẽtatõne. Talis fuit sanctus iohes. O q̃ magn⁹ fuit i gr̃a. z tps gr̃e ab eo euãgelisat Matth. xj. Lex z ꝓphete vsq̃ ad iohez. ex eo regnũ dr euãgelisat. ita q̃ angel⁹ dixit Lu. j. Erit mãgnus coã dño. Et dñs q̃ se eum cõmendauit Mar. xj. Inter natos mulier nõ surrexit maior iohãne baptista. Chrys. Circumspice totã sectã nazarenoꝝ. nullum puriorẽ. nullum floridiorẽ iohãne inuenies. Iohes maior hoie. par angelis ꝓpter puritatẽ angelicã. Dignus fuit x̃pm baptisare. z tñ acriter ꝓsecutus z male tractatus. De quo thema. Male tractauerũt ꝛc. ¶ In verbis ꝓmissis duo innuũtur Primo crudelitas herodis malitiosa. ibi male tractauerũt eum. Sc̃o sctitas iohãnis copiosa. ibi. q̃ de vtero mr̃is. ¶ De ꝓmo dicit. Male tractauerũt eum. q̃nis iohes in vtero mr̃is fuit sctus z nulli vnq̃ nocuit. tñ multos habuit ꝓsecutores q̃ eius sãguinẽ sitiebãt. pharisei eum inuidebãt. Herodes eũz occidere volebat herodias ei insidiabat. filia eius caput suũ petijt Dij oẽs male tractauerũt eum. Revera male tractatus est bt̃us iohes in vita. in morte z post mortem. ¶ Primo in vita z hoc triplicit. Ꝓmo ab herode antipa. q̃ misit z tenuit eũ z vinxit in carcerẽ

Christ. Qui vincla solaebat peccatoꝝ. pctōrīs vincula detinet vt vincta venia locū venie non inueniat. O q̄ grauit peccāt q̄ innocentes vincūt ⁊ in carcerāt. vt dic̄ sanct⁹ Tho. in scōa scōe. q. lx. Exq̄ naturalit hō hz libertatē de⁹ reliquit eū in manu cōsilij sui nisi hō abutat libertate sua. ꝓpter quez abusum merito pdit priuilegiū. de q̄ Greg. in regist. Priuilegiū videt amittere q̄ ꝓcessa sibi abutit prāte. vt q̄ adulterat. fornicat. furat. occidit ⁊c. Tales faciūt detrimētū cōtati. ⁊ pūt a iudicibus incarcerari. Sed hō q̄ priuilegiū libertatis non p didit incarcerari nō dz. q⁹ hoc ē restrigere libertatem naturalē hois qua ds vult eū gaudere. ⁊ p cō sequēs tales ita incarcerātes hoies. agūt ꝓtra dei ordinationē ⁊ frangūt homini libertatē quā deus dedit. idcirco male tractauit eū. q⁹ incarcerauit eū ¶ Scdo male tractauit eū ꝓpter cām illicitā propter quā incarcerauit. Narc. vj. ꝓpter herodiadē fratris sui vxorē. q⁹ duxerat eā. de volūtate tn ipi⁹ herodiadis. ⁊ h erat illicitū fm legē. vt viuēte frat hꝫet vxorē fris sui. Idcirco arguebat eū Iohes di. Non lz te hꝫe vxorē fris tui. Symon de cassia. Si honestatis iusticiā violasz in q̄cūq̄ hoie. saltē deberet custodire in fratre. si vitupasset pudicitiā in alia muliere. zelare debuit i fris vxore. Est em̄ ꝓceptū Exō. xx. Non ꝓcupiscas vxorē ꝓximi tui multo min⁹ fris. ⁊ Leui. xviij. Turpitudinē vxoris fris tui ne reueles q⁹ turpitudo fris tui est. ⁊ ꝓpter h̄ habebat eū exosuz. Symon de cassia. Exosum habebat quē diligere debebat. medicuz pati nō poterat qui eū sanare volebat. ¶ Diceres Ad quē ptinet corrigere adulteria. Rndeō. i adulterio sūt duo vidēda. Primo ꝑut est cōtra eccl̄ie sacm̄. ⁊ tia in oibus accessorijs ptinet ad iudiciuz ecclie. vt hꝫ de iudicijs. c. dispēdiosam. in cle. Alio mō ꝑut introducit furē in policiā. q⁹ mulier cōcipiens i adulterio. puer ita nat⁹ sortit hereditatez. ⁊ furat legitime natis ptē hereditariā. ⁊ ita ē de foro ciuili. de quo hꝫ. xxiij. q. v. Rex dz furta cohibere ⁊ adulteria punire. Sz hodie nec spūales nec secl̄ares puniūt. h̄ magis dissimulāt. videāt ne eos de⁹ puniet. q⁹ scribit. iij. Regū. xx. Quia dimisisti vir dignū morte de manu tua erit ania tua ꝓ aia illi⁹. xxiij. q. vij. ca. legi. Non ē crudelitas h̄ pietas ꝓpter dō punire crimia. Nā hoc pctm̄ est valde rep̄hensibile. q⁹ de⁹ maledixit Deu. xxvij. Maledict⁹ qui dormit cū vxore alteri⁹. ⁊ q̄o ei bene succedere dz. ⁊ Deu. xxij. Uterq̄ morte moriat. Et h pec catū Iohes corripuit. idō male tractat⁹ fuit. Chrisosto. Herodes libidis facib⁹ ardens perire maluit q̄ redire ad penitentiā. Osee. vij. Oēs adulterantes q̄si cliban⁹ succensus q̄ ardent i impudico amore. nihil appent eis valere opa ꝓximi respctū opm adulterij. hoc Iohes arguebat. ergo in carcerem posit⁹ ¶ Tertio Iohes fuit male tractat⁹ ab herodiade. q⁹ herodias insidiabat ei. Dicit em̄ nicolaus de lyra. q⁹ timebat ne herodes ad p̄dicationē Iohis peniteret. ⁊ eā marito suo redderet. ideo q̄rebat eū occidere. ⁊ non poterat ꝓe turba. q⁹ sic ꝓphetā eum habebāt. O q̄t sunt hodie tales q̄ ꝓpter hoies magis dimittūt pctā q̄ ꝓpter deū. homines vereōdo ⁊ nō deum. De q̄bus Isti. Aliud est nō peccare dei amore. aliud timore sūpliciū. ille mercedē boni opis accipit. h̄ iste solū metu penarum iusticiā inuitus custodit. Aug⁹. Nemo inuitus bñ facit. ⁊ si bonū est q̄ facit. Nā in tali homie. hoies ⁊ nō deum timēte viuit peccādi voluntas si sperat impunitas. ¶ Dixi scdo male tractauerūt eum i morte. q⁹ in puluio a saltatrice petit⁹ ad mortē. Nā herodes ⁊ herodias mḡnis conatibus cogitabāt de opportunitate. ⁊ venit eis i mētem de die natal⁹ herodis vt puluiū faceret ꝓcipibus tribunis ⁊ pmis galylee. Symon de cassia. Ne q̄ cum letitia hui⁹ mūdi ingressum celebrāt oblitioni tradētes egressum. vt pt⁹ in ꝓcedēti sermone. Itē male tractat⁹ fuit. q⁹ ꝓpter ꝓplacentiā mulieris chorisanti traditus ē morti. Itē ꝓpter p iurū. nam lz iuramētū fm se est licitus Deut. vj. Dñm deū tuū timebis ⁊ p nomē ei⁹ iurabis. Augustin⁹ in li. ꝓtra mēdaciū dic̄. Si pctm̄ eēt iurare nō dictū fuisset i lege. redde dño iuramenta tua. h̄ nō pōt fieri iuramēti redditio. nisi ꝑus ꝓcesserit fides. Dic̄ sctus Tho. ij. ij. Ex vera fide ē iuramētū introductuz qua credūt hoies deū hꝫe infallibilē veritatē. ⁊ oim vlem cognitōem. ⁊ ipm i testem dictoꝝ suoꝝ inducūt. sicut eū q̄ fallere nō pōt ⁊ oia noscit. idō ꝓpter defectū hūane charitatis. ⁊ ꝓpt defectū hūane ꝓgnitōnis q̄ non ꝓgnoscit occulta. Iōo alexāder de hales Jurare ē deū in testē inuocare. ¶ Diceres. cū q̄s assumit in testē tunc h̄ fit ad illū finē vt manifestet veritatē circa ea q̄ dicūtur. Rndet sctus Tho. in. ij. ij. q. lxxxix. di. Sepe manifestat ds in pūti volēti iurare. Pio p intimā inspiratōem incutit timorē ne iuret. Scdo p facti denudatōem cū sūt publica q̄ fuerūt occulta. Tertio p penam mētietis. tūc simul est testis ⁊ iudex. si non i pūti phibet restitutiū certitudinalit faciet i futuro. cū implebit illud. j. Cor. iij. Illuminabit abscondita tenebraꝝ ⁊ manifestabit ꝓsilia cordiū. iōo fm se iurare ē licitum. Dic̄ nanq̄ sanctus Tho. in. ij. ij. q. lxxxix. ar. ij. Juramētum dz habere tres comites. ¶ Pio dz hꝫe iudiciū discretionis ex pte iurātis. vt hō discernat seipm. nec leuiter iuret. h̄ cū maturitate ⁊ deliberatōe ꝓsciam discutiat. alⁱs irreuerētiā faciet deo. Aug⁹ in li. ꝓtra mendaciū. Non dico nō iurare. h̄ non leuit iurare. nisi mḡna necessitate ꝓpulsus. ¶ Scds comes liciti iuramēti est vitas. vt sit vez quod iurat ⁊ q̄ veracit intēdat facere. ⁊ nō aliter sentit cordē q̄ iuratur ore. Greg. xxxj. moral⁹. ⁊ habet. xxij. q. v. humane. Hūa ne aures talia vba nra iudicāt qualia foris sonāt. Diuia vo iudicia tpalia foris audiūt. q̄lia ex intimis ꝓferūtur. iōo Christ. ⁊ habet. xxij. q. v. iuramenti. Juramēti hui⁹ cā est. q⁹ ois qui iurat. iurat ad hoc vt q̄ verū est q̄ loquat. ⁊ Isti. ⁊ habet. xxij. q. v. quacūq̄. Quacūq̄ arte vbor q̄s iurat. deus tamē qui conscie est testis ita accipit si

cut ille cui iurat intelligit. Et dupl̃r ꝑiurus reus fit.q; nomẽ dei inuanũ assumit.z ꝓmũ dolo capit.z sic incidit ꝑiuriũ.qđ fecit herodes. Nã in suo iuramẽto nõ fuit necessitas nec vtilitas.ꝫ mẽdaciũ hiero. Nã iurauit vt occasionẽ occidẽdi hr̃et.z sic fuit ꝑiur⁹. Ugr̃i.iij.sen.di.xxxix. Periuriũ ẽ mẽdaciũ iuramẽto firmatũ. Aug⁹. de vbis apl̃i. Nõ solũ ille ꝑiurat q̃ scienter falsum iurat.ꝫ etiã ille q̃ iurat vex̃ qđ credit esse falsum.q; intendit fallere ¶ Tertius comes liciti iuramẽti est iustitia.ita q̃ iustum sit qđ iurat z licitũ.z nullam includit iniquitatẽ inq̃ntũ põt apparere ratiõi dum iurat. Si em̃ iurat qđ in se pcm̃ est vt adulterium facere vl̃ hoiem occidere peccat iurãdo z seruãdo iuramẽtum. sic fecit herodes. dic̃ nanq; Ysiõ. In male ꝓmissis rescinde fidem.i turpi voto muta decretũ. ¶ Diceres.qđ de iuramẽto coacto. Rñdet Bonauẽtura sup.iij.sen.di.xxxix. Nolũtas cogi non põt q; falsum iurare ẽ de se malũ z pcm̃. Iõ q̃cũq; modo q̃s ꝓpellit nõ excusat a ꝑiurio simplicit. Sil̃r ille q̃ aliquẽ compellit ad false iurandũ ꝑiurus est.xxij.q.v. Qui peierare ꝓpellit.z q̃ peierat vterq; ꝑiurus ꝓbat. Et ca.sequẽti.ille. Ille q̃ hominẽ ad iuratiõem cogit z scit eũ falsũ iuraturũ. vincit homicidã.q; homicida occidit corpus.ille aũt duas aias.s.suam z illi⁹. ¶ Idcirco ꝑiculosum ẽ ꝑiurare tripl̃r. Primo q; ꝑiuriũ est culpe mortal̃ inundatio Eccl̃.xxiij. Dir multũ iurãs replebit iniq̃tate. Scõo q; talis efficit infamis z nõ admittit ad ordines sacros. Maiori rõne repellit ab ordinib⁹ angelor̃ z mittet vbi null⁹ ordo sed sempitern⁹ horror inhabitat.z mg̃na pena infligit.vt dic̃ Eutician⁹ papa.z hr̃.ij.q.j.pdicãdum. Predicãdum ẽ vt fideles ꝑiuriũ caueãt scientes grãde scelus eẽ z in lege in ꝓphetis z in euãgelio ꝓhibitũ. Et subdit.audiuim⁹ letuem iponere penitẽtiã.q; nosse deberẽt talẽ penitẽtiã imponi debere q̃lem ꝓ homicidio. Glo.quo ad nũer anno rum.nõ q̃ad asperitatẽ pnie. Terciũ piculum est q; ꝓpter ꝑiurium p̃uat quis a regno celesti.nisi penituerit.nã ponit tres digitos ad significandũ q̃ negãt sanctã trinitatẽ ¶ Ideo legit exẽplũ q̃ q̃dam bon⁹ homo citauit quendã ad iudicium ꝓpter sũmulam pecunie.z ille instãter negauit z se ad iuramẽtũ exhibuit.qđ alius ab eo accepit.lz sciret eum falsũ iurare. Nox seq̃nti nocte rapt⁹ est ad iudicium.vidit xp̃m sedentẽ in sede sue maiestatis exigens ab eo rõnem de ania illi⁹ q̃ ei iurauit.z de ania sua ꝓ p̃ria.q̃ cognouit ambas eẽ dãnadas. Tũc iudex q̃siuit cur iuramẽtum ab alio recepisset. Et ille ait.q; mihi meũ negauit At iudex Nõne potu⁹ debuisti ꝑdere talem substãtiã q̃ animã ipius z tuam. Nõne ania melior est q̃ ois tpalis substantia. Tũc iudex fecẽ eum flagellari. Aut euigilãs oia que sibi acciderãt enarrauit. Et in signum hui⁹ plagas i corpe z dorso ostendit.q̃ nullo modo curari potuit donec penituit. Iõo caute respiciẽdũ ẽ vt iuramẽtũ sit iustũ. Ber. Tot⁹ mũdus respectu vni⁹ aie preciũ estimari nõ põt Et ꝫ nõ ꝓpendebat herodes.ꝫ contra veritatẽ z iusticiam male tractauit scm̃ iohem in morte.q; misso speculatore ꝑcepit afferri caput eius in disco.q̃ de collauit eũ in carcere. ¶ Tertio male tractatit eũ post mortẽ Uerẽ.vj. Joãne decollato attulit caput in disco q̃si q̃ddaz ferculũ. Beda. Luxurioso ꝓuito cruẽte epule inferũtur. ¶ Diceres. nũq̃d isti speculatores aut tortores sunt i statu dãnatiõis vl̃ saluatiõis.aut vtr̃ peccẽt mortalit̃ occidendo illos q̃ iudicẽ vltimo supplicio deputandos. Rñdet scũs Tho.in.iij.ij.q.lxiij.art.vj. Speculator q̃ est executor iudicis z legis.si iudex sert sniam mortis i aliquem.que snia manifestũ errorem includit.nõ dz obedire iudici.hãc semẽtiã iniuste exequẽdo.z si aliquẽ occidit ꝑm hanc sentẽtiã manifeste iniustã est homicida.vt carnifices q̃ martyres occiderũt. Si vo iudex fert sniam q̃ nõ ꝓtinet manifestã iniustitiã.speculator eam exeq̃ndo nõ peccat.q; iuste exeq̃tur supiorꝭ sniam.z sic põt eẽ i statu saluatõis nisi aburant officio.puta iuore vindicte.vl̃ ꝓpt delectatiõez sundẽdi sanguinẽ.aut cã auaricie.lz ille iuste occidat.nihilomin⁹ peccat minister.cũ non dz rectam z iustam intentiõem.alꝭ nõ peccaret.xxiij.q.v.miles. Reũ non iudex ꝫ lex occidit. Iste aũt speculator ꝺ occidẽs iohem peccauit.q; snia fuit manifeste iniusta de qua canit eccl̃ia. En quõ mõrit iustus. Itẽ male tractat⁹ est post mortẽ.q; herodes corp⁹ sine capite sepelire fecit.timebat em̃ ne ꝓphera resurgeret si cum capite corp⁹ soditum fuisset i sepulcro. Nam discipuli ei⁹ tulerũt corpus z sepelierũt.ꝫ caput eius delatum est i thr̃m z circa domũ herodis sepultũ. Licet herodes fuit ꝓtau⁹.tñ corp⁹ sepeliri non ꝓhibuit.qđ hodie iudices secl̃ares nõ faciũt. Nam deputatos vltimo supplicio sepelire non sinũt. Q; ꝙ absurduz est carmẽ bois xp̃iani q̃ est dedicata sacramẽtis.vtputa baptismate.cõfirmatõne exponere patibul̃.aut alijs locis non ꝓfecratis ad moduz bruti.cum tñ ista caro expectat gl̃iosam resurrectiõem. ¶ Dicit em̃.xiij.q.ij.q̃situm.Quesitũ est ab aliq̃bus fribus de his q̃ in patibulo suspẽdũtur ꝓ suis scelerib⁹ post ꝓfessionem deo pactam.vtr̃ cadauera corr̃ ad eccl̃ias deferenda sint.z oblatiões pro eis offerẽde z misse celebrãde.an non.q̃bus rñdem⁹. Si de oib⁹ peccatis suis fecerũt puram ꝓfessionẽ.z sacra cõmunio ẽ eis danda.z ꝑm eccl̃ie ꝑcepta sepultura nõ deneganda. Scriptũ est em̃. Non iudicat deꝰ bis in ipm. Hoc idem vult papa cuz sctõ ꝓcilio.vt habetur de peni.z remis.i clemẽ.vbi dic̃.Cũ ꝑm statuta canonũ vltio deputandi supplicio negari sepulturã nõ debeat eucharistie sacr̃m. Dic̃ glosa.nec sepultura.vbi dic̃ Hostiẽsis Suspensus tñ nõ debet deponi sine licentia iudicis.qua petita facile ꝓcedere debz. Item male tractauit post mortem btm̃ iohãnem.q; iulianus apostata eius ossa dispgere fecit z auibus z feris lacerãda dedit. Juxta illud ps.lxxviij. Posuerũt mortalia seruor̃ tuorum escas volatilib⁹ celi.z carnes sanctor̃ tuorũ bestijs terre.ꝫ cum vidit q; signa nõ cessarent iussit membra eius ꝓ magna gte comburi.z sic sanctus iohãnes quasi scõm martyriũ patiebat cum in suis ossibus concremarer. Sz q; predicti male tractauerũt eum.iõ ipsi male a ꝺo tractati fuerũt Nam herodes missus in exilium.z ibi miserabilit

mortuus. Et herodias male tractata fuit. quia similit missa in exiliū cum viro suo. vl' fm quosdā q; fuit subito mortua. Cum enī vt q̄dam aiūt caput sancti iohīs baptiste i manu teneret. z ei insultaret. diuino iudicio i eius faciem sufflauit. z illa subito mortua corruit. Filia eius male tractata. q; fuit i aquis suffocata. cum enī sup glaciē ludēdo discurreret subito sub pedib⁹ fregit. z illa i aqs miserabilit suffocat. Judei fuerūt male tractati a thito z vespasiano captiui mortui z dispsi. z trigita p̄ denario venditi. Julian⁹ apostata fuit male tractat⁹. quia celesti plaga fuit pcussus ab hostibus excoriat⁹. de corio scabellū regi psarum fuit fabricatū. Cuius aūt beat⁹ iohēs fuit male tractatus in vita. i morte z post mortē. tū deus eū in triplici statu venerabilit tractauit. ¶ Primo in eius vita. q; habuit vitam spūalem. angelicā z diuinam. Spūalem q̄dem vitam habuit. q; non curauit de cibo z potu corpali. q; pascebat cibo insibili ad instar angeli. q̄ dixit Thob. xij. Eteni cū essem vobiscū per volūtatem dei. videbar q̄dē vobiscū māducare z bibire. ħ ego inuisibili cibo z potu vtor. Nec de ornatu vestimentor̄. q̄ vestit⁹ erat ornamēto vtutū. nec de domicilio cui⁹ mens demorabat in celo. Habuit vitā celestem. q; in terris degebat. ħ tū in celestib⁹ mysterijs nutrieb at. Nā celos apertos vidit. vocem p̄is audiuit. spūm scm̄ i specie colūbe inspexit. filij diuinitatē agnouit. Habuit vitā angelicam. q; purgauit culpam ex eo q; erat lucerna ardens. Illuminabat q̄ntū ad sapientiā. ex eo q; erat lucēs lucerna. Proficiebat q̄ntū ad vtutem z grām Luc. j. Vt puertat patr̄ corda ad filios pare domio plebem perfectā. Habuit vitā diuinā. q; non viuebat amore domestico. ex eo q; oēs gentes reliq̄rat z in deserto habitabat. nec amore mūdano. q; carnem suā mirabilit cruciabat. Sed viuebat amore diuino. q; totum amorem suū in deum posuerat. vnde poterat dicere cū apostolo. Vino ego. iā non ego. sed viuit in me xp̄s. ¶ Secūdo ōs bene disposuit de ipo i morte. q; mortem habuit pciosam. ps. cxv. Preciosa i conspectu dñi mors sctōrum eius. Fuit enī mors ei⁹ preciosa i conspectu dei. q; pro iusticia mortē sustinuit Eccl. xliij. Pro iusticia agonizare pro anima tua. z vsq; ad mortem certa p iusticia. Respectu sui. q; precio sui sanguinis regnū celor̄ acquisiuit Matth. xj. Regnū celor̄ vim patit. z violenti rapiūt illud. Respectu celi. q; primus in tēpore gre pcio sue mortis illud pmeruit. Respectū lymbi. q; sanctis patrib⁹ qui ibi erāt preciosum nūciū apportauit. Respectu mūdi. q; eius mortem preciosam veneraliter colit. ¶ Tertio bene tractauit eū post mortē. Ipe enī fuit pīarcha. pphēta. apls. i. a deo missus. angel⁹. i. dei nūci⁹. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū. Idcirco nūc post mortem hz meritū in societate pīarcharū. in turba pphetar̄. in choro apl̄or̄. in ordinib⁹ angelor̄ inter rosas martyrū. inter violas confessorū. inter lylia virginū collaudat dominū in secula seculor̄ Item sicut btūs iohānes male tractat⁹ est in vita in morte z post mortem. sic pmeruit nobis p̄ocinari z succurrere in vita. in morte z post mortem. Pro in vita hz succurrere vt refert exēplū paul⁹ hystoriograph⁹ lūbardor̄. theodosia regina in lūbardia iuxta mediolanū ecc̄liam i honore scti ioānis baptiste p̄struxit z illam dotauit z do dicauit. pcedēte tpe p̄stātinus imp̄ator volēs italiā a lumbardis eripe z a quodā sctō viro qui spūm pphetie habuit de exitu belli q̄siuit. Qui nocte oroni vacans. mane rūdit dicēs. Exquo regina ecc̄liam sācto ioāni p̄struxit. z ipe p̄o lūbardis ptinue intercedit. iō supari non p̄uit. veniet tū tps quo locus ille despiciet. z tūc supabūtur pp̄ter pp̄li pcm̄. qō tpe Karoli fuit impletū. z sic succurrit i vita. ¶ Itē sctūs iohēs succurrit i morte. Refert Gregorius i dyalogo Vir mḡne vtutis noie sanctul⁹ cum q̄ndam dyaconū a lūbardis captū in sua custodia tali p̄ditōne recepisset. vt si fugeret ipe p̄ eo sniam capitalē subiret. coegit p̄dict⁹ sanctul⁹ ipm dyaconū vt fugeret z se liberaret. quapropt sācti ad decollandū ducitur. z ad hoc fortissimū spiculatorē elegit. de quo dubium nō erat quin vno ictu caput abscinderet. extensoq; collo cum carnifex fortī ictu brachium cum ense in altum eleuasset. ille p̄inus ait. Sancte iohēs suscipe hūc ictū statim brachiū pcussoris aruit. z erecto gladio inflexibile pmansit. z p̄stito iuramēto q; de cetero nullum xp̄ianum decollaret. tūc vir dei p eo orauit z brachium statim deposuit. z sic succurrebat i morte. ¶ Item hz succurrere post mortē. vt refert idem paulus. Cum q̄dam rex lūbardor̄ cuz magno apparatu fuit sepultus iuxta ecc̄liam. q̄dam ex auaricia nocte sepulcr̄ aperuit z clenodia recepit. cui appuit sanctus iohēs dicens. quia ausus fuisti ecc̄liam meā ingredi. z mihi cōmissum tangere z spoliare. amplius ingressum hr̄e non valebis. Et factum ē quotiens ille ecc̄liam ingredi voluit. totiens retrorsum retrusus z repulsum passus quousq; subtracta restituit. Et sic exhibuit se auxiliatorē illius sepulti post mortē.

¶ De natiuitate btē Marie virginis.

¶ Sermo. cxxj.

Ego mater pulcre dilectōnis. timoris. agnitōis. z sancte spei Eccli. xxiiij. ¶ Videm⁹ q; res vix est tam difficil' quā nō tentat p̄ficere mīnus amor Exēplum videm⁹ in natura. Gallina cū sit aial i firmū z debile p liberatōne z p̄servatōne pullor̄ aggredit fortiora se. vt miluos canes z aquilas. Quāto feruētius btā virgo z mr̄ maria facit p̄o filijs suis. i. fidelib⁹. idcirco pctōr̄ omni p̄cilior auxilio destitut⁹ refugiū habeat ad istā mr̄ez q; hodie nata ē nobis aduocata z mr̄. Bern̄. Tu mater rei. tu mr̄ dei. tu mr̄ exulis. tu mr̄ iudicis. Ipa est que se omni solicitudie interponit p filijs suis erga fortiorē se. i. deū. ita q; pctōr qui ex culpa merek morte. ipa sibi grām z miscōiam ipetrat. ex filio p̄ditōnis fieri glie heredē. Aug. in li. retractationū. Ni si spōte velim scio me nō posse perire p̄ pietate marie. ipa est mr̄ figurata p rebeccam. Gen. xxvij que etiā filio iacob impetrauit ius pmogeniti obtinere. Jō Bernard⁹ in p̄mone. O pctōr si ad mā festatē dei nō audes accedere nō liq̄as ōsi cera a

facie ignis.ℏ vade ad mrem miscõie oñde sibi tuorũ pctõr vulnera.ꝛ ipa ꝙ te oñdet filio suo mrna vbera.ꝛ filius ostẽdet ꝙ te latus ꝛ vulnera pri.pr non negabit filio postulãti.nec fili⁹ mri interpellanti.nec mr negabit pctõri flenti.qr dicit Oro⁹ sup cãtica. Quos nõ saluat dei iusticia.saluat marie misrõia infinita.idcirco oẽs habeam⁹ ad eã recursum.qr dicit Chrisᵗ. Neminẽ repperi mẽdicũ qui se sedulũ marie faceret seruũ. Rõnem allegat Amb. Quia sicut xps oim credẽtiũ est frater.sc3 maria oim fideliũ est mater.de q̃ thema. Ego mater pulcre dilectõnis. ¶ In ꝟbis premissis inuitur qũo beata virgo sit mr super q̃tuor genera hoim. Nam sic̃ vnus or pris filius naturalis.sic ihs xps.ꝛ multi filij adoptiui.sic vn⁹ est fili⁹ marie naturaꝛ sc3 ihs xps Luc.ij. Peperit filiũ suũ primogenitũ.ꝛ multi sunt filij adoptiui marie ꝛ frẽs xpi.sicut oẽs electi.ad Heb.ij. Non ꝙfundit nos frẽs vocare. Mat.xxviij. Nũciate fribus meis vt eãt in galyleam ibi me videbũt. Nos ergo filios adoptiuos ei⁹ naturalis filius sub noie iohis matri ꝓmẽdauit in cruce dicens. Mulier.ecce filius tu⁹.ꝛ nobis eã in mrem. Ecce mr tua. Nam iohãnes interꝑtaᵗ gr̃e dei. Et sic oẽs qui sũt m gr̃a itelligũtur ꝙ eũ sc3 iohem.q.d.,ꝙ eis interpello vt mr cũ pater me⁹ exigente iusticia velit eos dãnare.,ꝙ qbus nũc filius patiᵗ ꝛ moriᵗ ex misrõia. Jõ dicit se mrem. Prio fidelium pulcre diligẽtiũ.ibi. Ego mr pulcre dilectõnis. Scõo deũ timentiũ.ibi.ꝛ timoris. Tertio deũ ꝓgnoscentiũ.ibi.ꝛ agnitõnis. Quarto i eum sperãtiũ.ibi.ꝛ sancte spei. Dixi primo.est mr pulcre diligentiũ.de q̃ dicit. Ego maᵗ pulcre dilectõnis.i.xpi filij dei.qui sincere ꝛ sine oñi merito nos dilexit Joh.xiij. Cũ dilexiss3 suos vsq̃ in finem dilexit eos. De hac dilectõe Joh.xv Maiorẽ charitatẽ nemo hz. ¶ Item nõ solũ mr.sed filia ꝛ sponsa. Filia ꝓpter dignissimã creationẽ. Mater ꝓpter mirabilissimã generatõnem. Sponsa ꝓpter excellẽtissimã dilectõem. Primo filia rõne creatõis.ipa est de qua Eccl.xxiiij. Ego ex ore altissimi prodij ꝑmogenita ante oẽm creaturã.intellige nõ tpe ℏ dignitate.nõ sicut flos fructum tpe.ℏ florem fructꝰ dignitate ꝛ vtilitate ꝓcellit. Naz ipa pre oñi creatura ꝑmogeniti obtinuit dignitatẽ. Naz i veteri testamẽto ꝑmogenita pre cesserũt i multis. ¶ Prio loco.ꝛ sic ipa.qr exaltata sup oẽs choros angelorꝫ Eccl.xxiiij. Ego i altissimis habito. Berñ. Sicut nõ fuit i mũdo locus dignior vtero vginali vbi xps quieuit.sic nec i celo altior vbi mariã sublimauit. ¶ Scõo ꝑmogenita plus acceperũt pre alijs.ꝛ sic ipsa nõ tñ eẽ viuere ꝛ sentire itelligere ꝛ specularꝛ trinitatem in speco eternitatꝫ.sed ꝓter hec oia accepit maria affinitate ꝛiungi.s.ꝛcipe ꝛ pere. Prouerb.vlt. Multe filie regum ꝛgregauerũt diuitias.ℊ tu sola supergressa es vniuersas. Chrisᵗ.i sermõe de annũciatõne. Nihil i gloria oim ꝓcedẽtiũ memoria ꝛc̃.

¶ Tertio ꝑmogenita acceperũt bñdictõem.ꝛ sic ipa Luc.j. Bñdicta tu i mulieribus. Ipa nõ recepit bñdictõnem simplr pro se.ℏ habet eã in alios trãsfundere.vñ canit eccl̃ia. Bñdicta tu filia a domio.qr per te fructũ vite cõicamus. O bñdicta et supbñdicta. nam ꝙ tuã bñdictõem bñdicitur oĩs creatura. ¶ Scõo dicit mater ꝓpter mirabilissimã generatõem.qr genuit deum ꝛ hoiem.vt dicit Damas. Ideo or theoteca.i.dei mr.ꝛ mr pulchre dilectõis.i.ihu xpi. Orige.de illa mre dixit. Mater eius.cui⁹ digna digni.vnica vnici mr intacta mr imaculata.mr plasmatoris.redẽptoris.ꝛ saluatoris nri. Si igitur or esse mr tua.debes habere pulcrã dilectõem. ¶ Nota aliq̃d or pulcrũ triplr.sc3 puritate.ordiabilitate.ꝛ nobilitate. Primo aliq̃d or pulcrũ puritate.qõ est trãsparẽs i puro subiecto.ꝛ sic ania q̃ est pura ab oñi macula or pulcra. Si vero hz maculã peccati.tũc turpis forma or.j. Cor.v. Modicũ fermentũ totã massam corrumpit.i.vnũ pctm polluit aiam Exo.xij. Agnũ sine macula debebãt offerre.i.ꝛsciam puram.ꝛ in Leuit.xxij. Si maculã habuerit nõ erit acceptum deo ¶ Scõo aliq̃d or pulchrum ex ordinabilitate.qr est bñ ꝓportionatus. Sic ex ordinato affectu dilectõnis.cum hõ de sua diligentia instũ seruat ordinẽ diligendi. Sanctus Tho.in.ij.ij.et mgr in.iij.sen.dist.xxix.c.j. Ordinauit or i rebus diligendis charitatẽ vt sciamus q̃d prius q̃d posterius.q̃d magis q̃d minus.q̃d ꝓpter se q̃d propter aliud diligek.ꝛ sic maria Cañ.ij. Ordinauit i me charitatẽ sc3 deum diligẽdo super oia.nos in deo.ꝛ primũ ꝓpter deum. Berñ. vt sit talis ordinatio q̃ charitate affectuali diligaᵗ plus deus ℏ prim⁹.ꝛ q̃ deus primo ꝓponaᵗ. Berñ. Duplex est charitas.actualꝛ.ꝛ affectualis. Actualis ꝑfectiori supioribus.ℏ affectualꝛ ecõuerso. ¶ Tertio aliq̃d or pulchr nobilitate.s.obiecti vel materie. vt imago q̃ ex auro ẽ formata pulcrior ẽ ℏ ex terra. Et sic illa dilectio or pulcra q̃ ex nobili obiecto habeᵗ. vñ amor boni ops.boni hois melior est ℏ mali.celi plus ℏ terre. Dilectio aũt ad bonũ qõ ẽ deus ordiata pulcerrima ẽ.maxime cũ diligiᵗ de⁹ ꝓpter se.taliter eñ diligẽtes.s.ex puro subiecto ordinato affectu nobili obiecto merenᵗ mariã esse eor mrem ¶ Scõo ẽ mr habẽtiũ pulcr timorẽ.i. pctõr quor est timere deũ Eccl̃s.vlt. Timebũt excelsa ꝛ formidabũt infima.s.pctõres. Iste timor or eẽ pulcer.i.deific⁹.nõ sicut i his q̃ timẽt bonor tẽporaliũ amissiõem mẽtiẽtes ꝛ primũ decipiẽtes aliq̃n in pscutõe ꝓpter tpalia fidẽ negãtes.quẽ timorẽ ꝓhibet dñs Matt.x. Nolite timere eos q̃ occidũt corpus. Aliq̃ timẽt pniam ꝑfessionẽ ꝛ iuniũ.de qb⁹ Job.vj. Qui timet pruinã cadet super eũ nix.i.q̃ timent ꝑsentẽ penã sustinebũt eternã Job.xxiiij. Jbũt ab aqs niuiũ ad calorẽ nimiũ Hoc attendẽs augustin⁹ ait. Nõe hic seca.ꝰ vre. in futuro pce. Berñ.sup illud Eccl̃.vij. Memorare nouissima tua. Dicit. O hõ nouissima tua sunt mors.iudicium.ꝛ gehẽna.ꝛ quid horribili⁹ morte.quid terribilius iudicio.quid penalius gehenna.q̃ hec meditaᵗ timorem dei i cor ducit.nisi eẽt durior lapide. ℏ ¶ Nam iste timor dei dicitur pulcer.qui dum ingrediᵗ opatur i nobis puritatem. Primo qr expellit peccatum Eccl̃.j. Timor domini expellit peccatũ. Prouerb.xvj. In timore dñi oñis homo declinat a malo. Secũdo operatur bonitatem. Ecclesiast.vij. Qui timet deum

nihil negligit. Tercio incitat nos ad faciendū dei voluntatē. Eccli.ij. Qui timet deū inḡrit q̄ beneplacita sunt ei. & ecōuerso de⁹ facit voluntatē eox ps.cxliij. Voluntatē timentiū se faciet &c. Idem cxlvj. Hūplacitū est dño sup timentes eū. Et illox maria est mr̄ eripiens eos ab ira dei. vt figurat. j. Reg. xxv. in abigail que liberauit nabal stultū ab ira dauid. Cui dauid. Hūdicta tu & benedictū eloquiū tuū q̄ phibuisti me ne irem hodie ad effundendū sanguinē. & vlciscerer me manu mea. nisi i occursum venisses cito mihi nō remāsisset nabal vsq̄ ad matutinū lucis. Ipsa igit ē medica nr̄a sanans vulnera. Eccli. xxiij. Ego q̄si fluui⁹ doxix sanans. Eccli. xxxviij. Altissim⁹ de terra creauit medicinā. & vir prudēs nō abhoxrebit eā. Herū. Nemo tam idoneus q̄ gladiū dūi abijciat. nisi p quā sumpsim⁹ dūi misericordiā. multo pfectius q̄ abigail. Illa humanā. ista diuinā. illa tpalē. ista eternalem. Idcirco canit ecclia. Recordare vgo mat dū steteris &c. ¶ Tercio ipsa ē mr̄ habentiū pulcrā agnitionē. Est em̄ triplex agnitio nobis necessaria. Prima vt cognoscam⁹ dei reuerētiā. Secunda nostrā insufficiētiā. Tercia matris clementiam. Prima parit dilectionē. scōa humilitatem. tercia fiduciā. ¶ Primo necessariū ē vt cognoscamus dei reuerētiā. dicēdo illud ps. lxxvij. Quanta audiuim⁹ & cognouim⁹ ea. scz in maiestate & bonitate. Ex illa cognitōe cōsequmur dilectionē. quia quāto deū purius cognoscim⁹ tanto feruētius eū diligim⁹. Aug⁹. Inuisibilia amare possum⁹. incognita neq̄q̄. Idcirco ipsa ē tā inestabilis bonitas. inexplicabilis dulcedo. vt nemo posset plenarie apphendē. ß q̄tū nosc̄. intātū diligit. Hiere. ix. Non gloriet̄ sapiens in sapia sua. ß in hoc glorietur scire & nosse me. scz deū. nec etiā fortis i fortitudine sua. Herū. Scio neminē adultum posse saluari sine dei cognitōe. Et subdit. Quid si ignoras deū. poterit ne esse spes salutis. nec em̄ poterit amare quē nescis. aut habē quē nō amaueris. q̄a sic de dei agnitōne dilectio. sic de ignoratia desperatio. q̄d sic declarat Herū. Aliquis in se reuersus displicens sibi in oībus malis q̄ fecit. si ignorat q̄ bonus ē deus & misericors ad ignoscendū. nūquid nō sua carnalis cogitatio arguet eū. Et dicit q̄d facis. vitā istā vis pdere & pcā tua sunt maxia neq̄q̄ sufficis satisfacē. & sic desperās resilijt miser ignorās q̄ facile oīpotētia dei ista resoluit. ¶ Secundo cognoscam⁹ nostrā insufficientiā. ij. Chox. iij. Non sufficiētes sum⁹ &c. Illa parit humilitatē quia quāto verius nos cognoscim⁹. tanto lucidi⁹ introxsum ingredimur. & tanto ampli⁹ pcā & mala nostra videm⁹ ex q̄bus hūiliemur. Dicit nāq̄ Boetius. Nemo tā cōplete felicitatis est q̄ nō ex alīq̄ parte sui stratus aliq̄n rixet. Ezech. viij. Ingredere & adhuc videbis abhominatōes maiores Herū. Tu q̄cunq̄ es etiā si sctūs es si te ad lumē veritatis intus in aia sine dissimulatōe inspicias. non dubito quin humilieris in oculis tuis. Et sicut ex cognitōne dei dilectio. sic ex cognitōne nostra humilitas generat. Herū. Neli⁹ est nosse seipsum q̄ cursum siderū. q̄ illa inflat. ista hūiliat. ¶ Tercio cognoscam⁹ matris clementiā. & sic oritur fiducia. vt qui in nobis fiduciā nō habem⁹. q̄ pter reuerentiā dei facē nostrā leuare nō audemus. eo q̄ pctōres sum⁹. & pter nostrā insufficiētiam & miseriā erubescim⁹ dei offensaz. Cognoscamus igit matris clemētiā sperantes nos recipe in grām. Ipsa em̄ nos oēs vocat. Eccli. xxiiij. Veni te ad me oēs q̄ concupiscitis me. Ipsa est ciuitas refugij figurata. Deut. xix. Tres ciuitates separabis tibi in medio terre sternens diligenē viā. vt habeat pfugus quo fugiat. scz ad pfectionez. sic nos ad virginē mariā. ad Heb. iiij. Adeamus cū fiducia ad thronū gr̄e eius. q̄d docet Herū. Si es in angustijs. in rerū dubijs. si in necessitatib⁹ mariā cogita. mariā inuoca. ipsa tenente te nō corruis. ipsa te ptegente securus es. Hylarius sup Matheū. Quatūcunq̄ quis obnoxius fuerit pctō. si marie deuot⁹ exist̄it nūq̄ in eternū peribit. ¶ Quarto ipsa est mater in eā sperantiū. & innuit cū dicit. sctē spei. O q̄ sanctā spem ipa habuit. Primo ad verba angeli & pphetax. sperans nō euacuari dei pmissione. Et sic nos eā sperando seq̄ debem⁹ ad dei pmissa. scz regni dei pfectionē obtinendā. de quo Luc. xij. Nolite timere pusillus grex. placuit p̄i meo vobis dare regnū. Matth. vj. Primū q̄rite regnū dei & oia adijcient vobis. Secō sperauit sanctā resurrectionē post triduū. & sic nos sperare debem⁹ gloriosam resurrectionē post pniam confessionis. cōritionis. & satisfactōis. ps. lxj. Sperate in eo ois pgregatio ppli. effundite cor̄ā illo corda vestra. deus adiutor nr̄ in tribulationib⁹. Tercio post resurrectionē & ascēsionē sperabat sancti⁹ spūs missionē. Act. j. Erāt oēs pseuerātes in oīoe scz maria cū discipul' expectātes grāz sp̄ūsancti. Et sic nos sperare debemus grām & gloriā a dño deo nr̄o. si debet esse mater nostra. ps. lxxxiij. Gratiaz & gloriam dabit dominus. Si gratiam & gloriam ipetrare voluerim⁹ tūc spes nr̄a debet esse sctā. q̄ ōt. & sctē spei. j. Joh. iij. Qui hz spem in eo sanctificat seipm. ¶ Itē tria sunt q̄ spem nostrā sanctificant. ¶ Primū ē vt a pctis cessem⁹. q̄ frustra sperat q̄ eū puocat i quē sperat. Sap. v. Spes impij q̄si lanugo q̄ a vento dispgitur. Jōo. j. Joh. iij Si cor nostrū nos nō rephenderit fiduciā habeamus. Sap. xvij. Timida nequicia dat testimoniū cōdēnationi. Et Job. viij. Spes impioz peribit. ¶ Scōm vt bonuz opemur. ps. xxxvj. Spera in dño & fac bonitatē. Magr̄ in. iij. dis. xvj. Spes est certa expectatio future btitudinis ex gr̄a dei & meritis pcedentib⁹ pueniens. ¶ Tercium vt spem in ipsam matrē ponamus. eā pre oibus honorando nō de pr̄ijs viri⁹ nec alienis nisi xp̄i. deniq̄ marie. Herū. Si queris grām quere per mariā. quicquid offerre paras marie cōmendes. ipsa hodie nata est nobis mater gratie. Vnde canit ecclesia. Salue regina misericordie. & spes nostra salue. Illa spes est nobis hodie orta. De quo Augustinus in sermone hodierno. Adest dies sacratissima. dies celeberrima. in q̄ virgo maria sup oēs mulieres benedicta generosa sua natiuitate mundū consolatur vniuersum. Hodie egrediet virga de radice yesse. hodie flos campi pductus ē. de quo processit lilīū conuallium. hodie nata est rosa de spinis.

hodie nata est p quā maledictio mutat in benedictionē. hodie nata est mediatrix t aduocatrix nra Sap. vij. Venerunt mihi oīa bona pariter cū illa Ideo canit ecclia. Natiuitas tua dei genitrix virgo ꝛc. Hec dies gaudiosa vginis aliquo tpe fidelibus latuit. Contigit igit vt refert Iohānes beleth vt quidā vir sctūs sedulo ꝓplationi insistens singulis annis. vj. ydus septēbris in oīone posit⁹ iocundissimā angelox solennitatez audiret. Cunq; sibi deuotissime reuelari petijt cur quolibet anno die illa t nō alia hoc audiret. Demū recepit respōsum q virgo gloriosa maria tali die fuit nata. t vt reuelaret filijs ecclesie vt cōcordes essent in natiuitatis solēnitate. Cunq; hoc summo pontifici et alijs intimasset. illi scrutantes scripturas insistentes ieunijs t oīonib⁹. t antiq̄tatū testimonijs veritatē cōperierūt. t istū diē venerabilē statuerunt sed octauā olim nō celebrabāt. ℟ dñs Innocent⁹ q̄rtus instituit. Hui⁹ causa fuit hec. Gregorio nono sublato Romani oēs cardinales in cōclaui cōcluserūt vt citius ecclesie ꝓuideret pontifex. ℟ cū p plures dies cōcordari nō possent. t ipsi a romanis multis molestijs afflicti. vouerunt regine celi q si ei⁹ meritis ꝓcordarēt. octās natiuitat⁹ diu neglectas celebrare vellent. t factū ē. Sicq; in dñm celestinū conuenerūt. t q̄ celestin⁹ modico tpe supuixit iplere nō potuit. ℟ p Innocētiū instituerūt.

¶ Sermo. cxxij. ¶ Ad idem.

Fecit sibi rex salomon

f thronū de eboze grandē t vestiuit eū auro fulvo nimis. qui habebat sex grad⁹. t summitas throni rotūda in pte posteriozi. t due man⁹ tenētes sedile. t duo leones stabāt iuxta singulas man⁹. t duodecim leunculi stantes sup sex gradus hincinde. Et nō est factū tale opus in vniuersis regnis. iij. Reg. x. Loco thematis ōt rōnes celebritatis festi hui⁹. Fecit sibi rex salomon. Introductio. Cōsuetudo ē eīm pictoz illuminatoz t architectoz pus pfigurare res q̄s faciūt. fm illud Ex o. xxv. Qñ dñs pfiguravit tabernaculum sanctuarij. t dixit moysi. inspice t fac fm exēplar q̄d tibi in monte monstratū ē. Sic etna sapia dei filij volens sibi edificare tabernaculū. videlicet vterū virgineū. pus illud pfiguravit in throno salemonis. t hoc ē q̄d dicit thema. Fecit sibi rex salemon ꝛc. Circa q̄d videnda sunt duo pncipalr. Primo q̄liter p thronū vgo gloriosa figuricat. Secōo q̄liter in verbis thematis ipsa multiplr cōmendat.

℟ Circa pmū sciendū q̄ pter nouē similitudines maria ōr thron⁹. ¶ Primo. q̄ thronus pprie sedes regia ē. sic ipsa cōcepit t peperit regē. t non regē simplicē sed regē regū. ℟poc. xix. Hoc nulli matri est cōcessum vnq;. oēs eīm generāt pncipes t alios nobiles. ℟ nullus generat rex. ℟ oportet q̄ in regē coronet. In hui⁹ figurā Math. ij. Qñ tres reges volebant munera offerre venientes hierusalem dixerūt. Vbi ē q̄ natus ē rex. ecce dicūt nat⁹ est rex. Qñ spūssanct⁹ Cañ. iij. hortat fideles alias ad p̄ spectaculū dicēs. Egrediemi filie syon videre regem salemonē in dyademate suo q̄ coronauit eum mr̄ sua in die desponsatōis illi⁹. i. in die ꝓceptōis.

¶ Secōo sicut in throno solus sedet rex t nūll⁹ alij⁹ sic in ipsa. B figuratū ē Ezech. xliij. in porta clausa q̄ nō aperiet. erat q; clausa pncipi et pnceps sedebat i ea. Hāc sedē valde appetiuit rex celoz. Qñ canit ecclia. Veni electa mea t ponā in te thronū meū. ¶ Tercio thron⁹ deorsum est clausus. sursū patulus. sic ipsa terrenis delicijs voluptatibus et imundicijs fuit clausa. sursum vo patula. q̄ recipiebat iugit summa dona a p̄e luminū. t tōo spūssctūs vocauit eā vas auri solidū et ornatū oi lapide ꝓcioso Ecclī. xlij. Quo ad B figurata ē per archā que intra et extra deaurata fuit. Exod. xxv.

¶ Quarto thron⁹ a pte anteriozi ē depssior. a pte posteriozi sublimior. sic ipsa in pūtivita oīno pauper. phariseis t scribis despecta. Qñ mulierē que staurā appellabant eā. Hiero. q̄ videlicet cū acu t fuso viuēt. t inde vt filiuz nutriret lucrabat. Ad kam pōt intelligi illud Prouer. vlti. Manū suā misit ad fortia t digiti ei⁹ apphenderūt fusū. Qñ quicq̄d lucrari potuit vltra necessitatez distribuit pauperibus vt filio se similaret. ij. Thoz. viij. Scitis grām dñi nr̄i ihu xp̄i. q̄m ꝓpter nos egen⁹ fact⁹ est cuz esset diues. vt illi⁹ inopia essem⁹ diuites. Sed post hāc vitā in die sue assumptōnis intantū dilata ē vt mirātes angeli dixerūt. Que ē ista q̄ ascendit ꝛc. Cañ. viij. ¶ Quinto thron⁹ ē sedes iudiciaria. pō. ix. Sedes sup thronū q̄ iudicas iusticiā sic ipsa ministrauit filio carnē in q̄ iudicās t iudicaturus ē totū mūdū Act. j. Quēadmodū vidistis eū ascendentē in celū. ita veniet. Hāc auctoritatē iudicandi dedit sibi p̄ ꝓpr̄ iudiciū q̄d ipse i hūanitate passus ē Iob. v. Dedit ei iudiciū facē. q̄ filius hois est. ¶ Sexto thron⁹ fulcit asserib⁹. t sic ipsa multitudine vtutū t angeloz. ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis i vestitu deaurato circūdata varietate scz vtutū t angeloz. de ipsa intelligi pōt illud pō. xc. Angelis suis de⁹ mandauit de te. ¶ Septimo thron⁹ debet esse firm⁹ t cōpact⁹. sic ipsa q̄uoz virtutib⁹ cardinalib⁹ solidata. s. iusticia. prudētia. fortitudine t tpantia. t trib⁹ theologicis. s. fide spe et charitate. t B in summo. Eccli. xxiiij. In oi pplo in oi gente ꝓmatū tenui. nec mirū. q̄ a dño factus est istud. t ē mirabile i oculis nr̄is ¶ Octauo thronus regē stantē ad sessionē q̄si humiliatū recipit. sic ipsa regē regū oim q̄ se exinaniuit formā serui accipiens. ad Phil. ij. Vt placaret superbiā ade. Hoc figuratū ē Jone. iij. vbi ōr. Postq̄ rex audiuit p̄dicationē Ione quō post q̄draginta dies ninive subuerterek. surrexit de solio suo t abiecit vestimentū suū. indutus est sacco t sedit in cinere. Et sequit. Vidit deus t misertus est eoz. t non fecit malū q̄d locutus fuerat. ¶ Nono thronus oibus ministrantib⁹ supior solo rege insidente inferior. sic ipsa supior oibus creaturis. t soli deo inferior Anf. Nihil equale marie. nec aliquid mat⁹ ea nisi solus de⁹. Qñ q̄cq̄d hūt alij scti pulcritudis i pte. hz rōne sue excellentie maria in toto. Vnde etiam ōr pulcra vt luna. Cañ. vj. id ē vniuersalis ecclia. q̄ pulcerrima mulier. Canē. v. Nec mirū. q̄ nulla ei deficit vtus. nec puritas āgeloz. nec fides patriarchaz. nec scia ꝓphaz. nec zelus apl̄oz. nec patientia martiz. nec sobrietas ꝓfessoz. nec inocētia

puerorum. aut humilitas virginū. Bernardus. Quantūcunq; donū sit alicui datū tante virgini nō credim⁹ esse negatū. cōgrue ergo dicta est thronus. ¶ Sed ex verbis thematis pāssumpti cōmendat hic bñdictus thron⁹ a nouē. ¶ Primo ab artifice. quia rex salomon. Nam quāto artifex subtilior z nobilior. tanto z opus. Item licet tota trinitas hūc thronū ab eterno formauerat. Prouerb. viij. Dñs possedit me ab initio viarū suarū. tū specialiter hic attribuit salemoni. i. filio. q; filio attribuit sapia. q; sapientissime hūc thronū pfecit Ideo Prouer. ix. dr. Sapia edificauit sibi domū Vocat aūt filius dei salomon. Nō habeb. j. Paralipo. xxij. vbi legit q; cum dauid senuerat vocauit ad se filiū suū dicens. Voluntatis mee fuit vt edificarem domū dñi. ß factus ē ad me sermo dicens. Multū sanguinē effudisti z plurima bella bellasti. ideo nō poteris edificare domū nomini meo. conuenit xpo. scz vero salemoni. quia pacificauit nos in cruce. Eph. ij. Ipse ē pax nr̄a q̄ fecit vtraq; vnū. ¶ Dicēs. exquo fuit trinomius. videlicet salomon vt hic. z Eccls. qō tantū valet sicut cōcionator vel exigens rōnem. Et idor. i. amabilis dño. sic em̄ nolat eū nathan pheta. ij. Regum. xij Quare potiꝰ hic scriptura in edificatōe huiꝰ throni nolat salemonē q̄z alio nole. Rñdetur. licet hec ola nola cōueniūt xpo. dicit tū salemon. i. pacific⁹ pendēs in cruce. Ecclesiastes. i. exigens rōnem veniens ad iudiciū. Idor. id est amabilis pīi sedēs in regno. tū spāliter sibi fecit hūc thronus vt facēt pacē. Hiere. xxix. Ego cogito cogitatōnes pacis. Zach. viij. Sicut cogitaui vt vos affligerē q; ad iracundiā puocauerunt me patres vestri. sic cogitaui in diebus istis vt benefacerē hierlm z domui iuda. Fecit ergo pacificus thronū vt pacē faceret q; mediāte filio oēs pacificati sum⁹ deo patri. ad Rom. v. Cū inimici essem⁹ rc̄. Mediante etiā matre pacificati sum⁹. pacē apud filiū quotiens volumus possum⁹ inuenire. C ¶ Scdo cōmendat a materia. quia de ebore. Ebur est os elephantis. qō est aial magnū sup ola aialia z fortissimū. portare potens turrim ligneā sup se. in q̄ possunt esse mille viri armati. Sic legitur. j. Macb. vj. q; talia aialia duxit antiochus rex in bellū cōtra iudeos. Item est frigidissime nature. ita q; sanguis eī dicit incendiū serpentū extinguere. Item est animal castissimū. nā cū pari pr̄uat alteri nō copulat more turturis. Item biennio portat fetū. semel tū gignit nec plures nisi vnū. z viuit ānis. ccc. in sola india inuenit. Hec ola cōpetunt virgini gloriose. Ipsa em̄ excellit oēs sanctos veteris z noui testamenti qō ipsa fatet ore pphetico. Eccli. xxiiij. Ego ex ore altissimi pdij pmogenita ante oēm creaturā. Ipa totū edificiū ecclesie suis pcibus supportat. Prosus super Cā. Nudū tota mundi machina corruisset ñ maria eā suis pcibus nō sustentasset. Ad litterā. Tēpore dominice passionis z sepulture in ipsa sola fides fuit. Prouerb. vltimo. Non extinguetur in nocte lucerna eius. Item ipsa fm damas. tunc extinxit virus serpentinū infusum humano generi per euā. q̄ filius dei humanaz carnē ex ea assumpsit. Item castissima. quia virgo ante. in. z post partū. z ideo portauit verū deū z hominē. Et ccc. ānis. i. ppetue viuet misericordiā miseris comunicando. ¶ Tercio cōmendat a quantitate. quia tā grandē. Obi sciendū ante btām virginem filius dei non habuit thronū aliquē specialē sed plebeū et cōmunē. quia p grām habitabat in cordibus iustor. j. Chor. iij. Templū dei scm̄ est qō estis vos. quia deus est adeo magnus q; ipm celū z terra nō poterāt capere. ps. cxlviij. Magn⁹ dñs et laudabilis nimis. sed in ipsa inuenit thronum grandē. Grego. Sctā z immaculata virginitas quib⁹te laudib⁹ referā nescio. quia quē celi capere nō poterāt tuo gremio contulisti. Fuit grandis p humilitatē. quia būilima. Luce. j. Respexit humilitatē ancille sue. Hoc dudū pmisit p Esaiā pphetā. lxxvij. Sup quē requiescet spūs me⁹ nisi sup humilē z quietū. Dicit notanē. Respexit humilitatē. nō dicit vidit. quia respicere est pius obiectum inspectū iterū inspicere. et sic dñs grām quā a pr̄imis pentibus pter superbiā abstulit in ipsa restituit. In hui⁹ testimoniū angel⁹ dixit. Inuenisti grām apud dñm. Luce. j. Et dr notanē humilitatē nō sanctitatē. nō virginitatē. in signū q; ipsius humilitas sibi super ola placuit. q; vbi amor ibi cor. Matb. vj. Obi thesaur⁹ tu⁹ ibi cor tuū. ¶ Quarto a speciositate. q; vestitus eū auro fuluo nimis. ij. Paral. ix. Solū salemonis vestitū fuisse auro mūdissimo in suplatino. quia mundū aurū est carere mortali. mūdus venitali. mundissimū fomite hec ipsa. Beda. Nec pmā simile visa est nec hīe sequentē. Anf. Ea puritate nitebat virgo sctā q̄ maior sub deo intelligi nequit. nec mirū. q; sanctificata in vtero. ps. xlv. Sanctificauit tabernaculū suum. Item in filij cōceptione. Luc. j. Spūssanct⁹ sup ueniet in te. Item in filij tractabilitate. Berū. assimilat eā soli in qua macula nō ē. qō fatetur spūssanctus dicens. Tota pulchra es amica mea. ¶ E Quinto commendatur ab altitudine. ibi. z habebat sex gradus. Hi gradus sunt sex virtutes per quas ad eū verus salemon descendit. ¶ Primus verecundia. de qua Luce. j. Postq̄ audiuit salutationem angeli turbata est in sermone eius. nō turbatione doloris ß pudoris et āmirationis. Et hec verecundia nō solū est virtus sed pfectio virtutuz z maxime in mulierib⁹. Eccli. xxvj. Gratia super grām mulier sancta et pudica. id est verecunda. Verecundia em̄ fm Bedā in ea fuit pter nouitatem salutationis. quia eue dictum fuit. Maledicta tu. Gen. iij. ca. Sibi econtra. benedicta. Item propter psentiā angeli in specie viri. ¶ Secūdus gradus fuit ipsius prudētia. ibi. z cogitabat qualis esset ista salutatio. licet em̄ miranda audiret ab angelo. nō loquebat. sed cogitabat. qō pr̄iū prudentū est. Eccli. xx. Hō sapiens tacebit ad temp⁹ vñ rōne prudentie figurata est p Abigail. j. Regū xxv. que fuit mulier prudentissima et speciosa. cuius sapientia z speciositate verbor. nabal stultus liberatus fuit a morte. ¶ Tercius gradus est modestia sermonis. ibi. quō fiet istud. Ecce tarda. in verba nō pr̄upit. ß breuiter locuta ē. hoc optime ordinauit eī⁹ prudētia. Et ꝫ etiā pz q; eī⁹ prudentia fuit spūalis nō mūdial. q; mūdana sapia mul-

tos solet facere sermones pproperos ⁊ plixiores. ¶ Quartus gradus inuiolabile castitatis ꝓpositum. ibi. qm̃ virū nō cognosco. ỹt nō. qđ negat oē ths. ¶ Quinꝰ fuit fidei magnitudo. ¶ Sextꝰ fidei ꝓsensus. De ꝓmo ibi. Ecce ācilla dñi. de scđo ibi. fiat mihi fm verbū tuū. His gradibꝰ ptrāsitis salemon fuit in throno suo. Nā mox dato consensu fuit in ea verbꝰ de⁹ ⁊ hō. Tūc ipleta ē ois Esaie. Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustū. Esaie. xlv. ¶ Sexto cōmēdat a figura. ibi. summitas throni figura rotūda in pte posteriori ỹt summitas. Vbi sciendū in ꝟ throno fuit initiū. mediū. extremū. et summitas. ⁊ hec oia sunt laudabilia. Initium sua genealogia. qz de semine abrae tribu iuda ex stirpe dauid. Matħ. j. Mediū fuerit dona naturalia sapia eloquētia mititas ⁊c. His oibus insignita fuit. Vñ ꝓpter subtilitatē intellectꝰ ỹt de ea Lu. ij. Maria cōseruabat oia verba cōferēs ea in corde suo. Extremū fuit grē plenitudo. Vñ dixit angelus. Ave grā plena Luc. j. Cūmitas q fuit mater dei. et hec oia p̄dicta pcellit. In ꝟ em̃ equat patri celesti. q sicut eū genuit eternaliter sine matre. sic ipsa sine pre tpaliter. hoc mirādo Esaias dixit. c. liij. Generationez eiꝰ qs enarrabit. Itē ỹt. summitas erat rotūda. rotundū sine circulare ē qđ termina tur ab eodē ad idē. ⁊ significat eternitatē materna lis grie. vñ semp eā nūc in celis honorat vt matrē Vñ canit ecclia. Audi nos nā te filiꝰ tuꝰ nihil negans honorat. Item ỹt notanter. a pte posteriori. Vbi sciendū ps anteriorꝰ in maria fuit eiꝰ virgini tas ante partū. posteriorꝰ fuit eius virginitas post partum. in illa fuit rotunda. quia licet filiū peperit. tñ ante ⁊ post partū virgo pmansit. In huius figurā legit Ezechꝫ. xliij. loquens de porta sanctua rij ỹt eā clausam. in signū huiꝰ virginitatis. Itē in hoc q ỹt. a pte posteriori rotūda erat. significat q virgo post hāc vitā veniret in imutabilē felicitatē ⁊ ꝟ in summo sup oēs. fm q canit ecclia. Exaltata est sctā dei genitrix ⁊c. ¶ Septimo cōmendat a firmitate. ibi. due manꝰ sedile tenētes. hoc sedile ē firmitas trāqllitatis ⁊ pax mētis virginee. vñ credendū ē nūq̄ fuisse mentē tā quietā. Nō. qz dudū spūsctūs p os dauid p̄dixerat eū q̄escere velle in loco pacis. ps̄. In pace factꝰ ē locus eiꝰ. Nisi q̄ in ipsa fuisset summa pax nūq̄ ingressus fuisset i eā Vnde ⁊ ipsa gloriat de hac Eccli. xxiiij. Qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Nec mirū qz in ipsa sensualitas pfectissime obediuit rōni. fm illō Gen. iiij. Appetitꝰ tuus subter te erit. ⁊ tu dñaberis illi. nec aliq̄d remordebat ꝓsciam eius. qđ ē signū summe pacis. ij. Chor. j. Gloria nra hec ē testimoniū ꝓscie nre. Vñ licet in ea sensualitas sub cruce turbarek. tñ eius rō trāquilla erat ⁊ gaudēs tāta em̃ fuit charitas eiꝰ ad nos q ab hora q̄ filiuz cōce pit desiderabat eū pati ꝓ nobis. fm Amb. vt possumꝰ secure dicē de ea qđ de pre dicimꝰ. Joh. iij. Sic deꝰ dilexit mūdū vt filiū suū vnigenitū daret. Si em̃ abrā filiū suum vnigenitū ysaac quem summe dilexit ꝓnus erat offerre. nō tñ ꝓ redemptione mūdi. ꝟ solū i signuz obedīētie. Gen. xxij. q̄to plus ipsa. Vñ Luc. x. Maria optimā ptem elegit. scz se omnia cōformando diuine voluntati. Due manꝰ sunt due opatōes marie. dextera q̄ iustos conseruat ne corruāt. sinistra q̄ pcōres releuāt ad grām. hoc figuratū ē. Matħ. v. Facit solē suū. i. matrē oriri sup bonos ⁊ malos. Et duo leones stabāt circa singulas manꝰ. isti sunt Gabriel archangelꝰ ⁊ Iohes euāgelista. q̄ fuerūt ipsiꝰ ministri Prim⁹ ad dexterā. qz custos ⁊ minister aie feruentissima ⁊ sanctissima eiꝰ desideria deo nunciās. ⁊ si bi in spūalibꝰ obsequens. ad Heb. j. Oēs sunt administratorij spūs. Johes ad sinistrā. qz corporis mortalis curā gerebat. Joh. xix. Ecce mat tua. vñ sibi in tpalibꝰ puidit. ¶ Octauo cōmendat a custodia. ibi. duodecim leunculi stantes sup sex gradus. Hi patres veteris testamēti sunt ex qbꝰ orta est maria. de qbꝰ Matħ. j. Liber generatōis iesu xpi ⁊c. Et dicunt duodecim ꝓpt duodecim tribus ex qbus oēs scti pres veteris testamēti pcesserūt. Gen. xlix. Vel q duodecim leunculos pñt intelligi. xij. apl̄os q̄s xps sibi elegit. Luc. ix. Et ỹt. Stetерunt in gradibꝰ throni. qz ipsa oēs excedit i dignitate. imo cūctas sctoꝝ aias. Prouer. xlvi. Multe filie regū ⁊c. Vtero. Ceteris sctis q partes. Marie vero tota se infudit plenitudo grē. Et dicūt leunculi diminutiue ꝓpt ipsiꝰ natū q̄ ỹt leo de tribu iuda radix dauid. ¶ Nono ꝓmēdat a subtilitate laboꝝ. ibi. nō ē factū tale opus in vniuersis regnis. scz tante pciositatis. subtilitatis. firmitatis ac formositatis. Nec mirū qz ipsa ē speciale opus illiꝰ artificis q̄ fabricatꝰ est auroꝝ ⁊ solē. qz in hoc operi huiꝰ throni pncipaliter suā ondit sapiam. Juxta illud Eccli. xliij. Vas admirabile opus excelsi. ps̄. A dño factū ē istud. ⁊ ē mirabile in oculis nr̄is. et dicit i vniuersis regnis. Tria em̃ sunt regna. scz celeste. terrestre ⁊ infernoꝝ. Vñ sensus ē. nō est tale opus in vniuersis regnis. i. in omni creatura. Vñ canit ecclia. Nec pmā simile visa ē nec habere sequentē. Vel q tria regna itelligit triplex statꝰ saluādoꝝ. s. plugati. vidue ⁊ vginis. hos oēs pcellit. Hūc thronū fecit sibi iste salemon bñdictꝰ. ⁊ hoc ideo vt solꝰ in eo sedēt. sicut fecit nouē mēsibꝰ. ⁊ licet sibi cōuenit q̄ ad ꝟ. tñ etiā nob vt p eū saluaremur. ⁊ angel⁹ vt ipsoꝝ ruina restauraret. Qualit aūt facta sit ipsiꝰ natiuitas ꝓz i passionali. Accedamus q̄ cū fiducia ad thronū grē eiꝰ vt misericōiā cōsequmur. ad Heb. iiij. Accedamꝰ in dilectōe. qz ipse se diligētes diligit. Prouer. viij. Ego me diligētes diligo. q̄ aūt diligit a mre. diliget etiā a filio. ⁊ per ꝓs a tota celesti curia. nec timeamꝰ si sumꝰ peccatores. qz vocat nos dicēs. Trāsite ad me oēs q̄ cōcupiscitis me. Eccli. xxiiij. dicit notanter trāsite. In hoc patet q ꝓcipue vocat pctōres q̄ ptransire debent obstacula pctoꝝ. nec mirū. qz illis data est in refugiū. Vñ canit ecclia. Salue regina misericordie. Vt igit misericordiā cōsequmur implorem⁹ ipsam. vt hic grām. ibi aut̄ gloriā consequamur.

¶ Sermo. cxxiij. ¶ Ad idem.

Lantauit deus para-

p disum voluptatis a principio. Gene. ij.

F ¶ Petrus de crescentijs libro. viij. Qui vult viridarium plantare debet locum elige re planū nō paludinosum in quo sit fons. ⁊ debet

sicut padisus pre ceteris locis est amenior. sic maria ꝑ oib⁹ sctis. Anſ. de cōceptu virginali. Omne qđ est aut supra te est. aut infra te. supra te sol⁹ de⁹ infra te oīe qđ de⁹ nō est. Aug⁹. in ser. de assumptione. Quid digni⁹ hac virgine. cui nullus sctō⁹ poterit cōparari. Herū. Deus redēptur⁹ gen⁹ humanū totū pciū posuit in mariā. Ideo oīs recurramus ad eā. ad Heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū gre eius vt misericordiā ꝓsequmur. Nā ipa est mater misericordie. de qua canit ecclesia. Salue regina misericordie.

Sermo. cxxiiij. Ad idem.

Quom iocunditate nati
uitatē sctē marie celebrem⁹ vt ipsa intercedat ꝓ nobis ad dominū ihm christū. Hec ista sunt verba eccl'ie. z merito assumuntur qz ait Innocenti⁹. z hī in can. dis. xjđs nesciat. Ab oib⁹ obseruari debet q sctā mr̄ obseruat eccl'ia. nā q eccl'iā nō audierit sit tibi sicut ethnic⁹ z publicanus. Aug⁹. li. x. cōtra faustū. Ego euāgelio non crederē si me catholice eccl'ie autoritas nō cōmoneret. Nā sm sctm Tho. in scōa scōe. q. ix. Maxima autoritatē hz eccl'ia q ab oibus est emulāda in q plus standū ē qz in hieronymo vel gregorio. Nā dicit Greg⁹. Petrū paganitatē incurrit qui ecclesie sctē ꝓ inobedientiā ꝓtradicit. Idcirco merito assumpsit verba eccl'esie. sez Cum iocunditate.

In qbus verbis duo innuunt. Primo hortat nos ad natiuitatis marie gaudiosam celebratōnē ibi. Cū iocūditate. Scōo subiūgit gaudiose celebratis rōnē. ibi. vt ipsa pro nobis intercedat. De ꝓmo ōr. Cū iocunditate sctē marie natiuitatē celebremus. Merito cū iocunditate celebremus. z hoc triplici rōne. Primo ꝓpter natiuitatē sanctitatē. Scōo ꝓpter eius vite claritatē. Tercio ꝓpter electōis eius dignitatē. Primo merito debemus cū iocūditate ei⁹ natiuitatē celebrare ꝓpt natiuitatis sanctitatē. qz sctā nata est sine oī macula. Herū. Regina virgo maria ꝓculdubio fuit sctā anteqz nata. Hoc ꝓuidēs balaā cōparauit eā stelle. Nūe. xxiiij. Orietꝫ stella ex iacob. Nā sicut stelle sm substātiā sunt purissime. sic ipsa in natiuitate pura. qz in vtero mr̄is sctificata qđ rarū ē. vt ōr Herū. paucis mortalib⁹ creditꝫ collatū. Nā de omnib⁹ ōr ad Eph. ij. Eram⁹ natura filij ire. et Eccl'i. xlj. De vobis q dereliq̄stis legez altissimi. si nati fueritis in maledictione nascemini. Sed ipsa nata est hodie in benedictōe. De ea scribitur Apoc. xxj. Nil coinq̄natū in eā intrabit. quia i vtero sctificata. q sctificatio cōtulit ei tr⁹plicē grām. sicut ōr sctūs Tho. pte. iij. q. xxviij. ar. iij. Primo originalis expiationē. Scōo gr̄e diuine infusionez. Tercio fomitis restrictionē z ligationē. nā nō habuit inclinationē ad malū nec ad boni attediationem. Anſ. Maria tanta puritate nitebat ꝛc. quā vidit salomon in spū admirās. Canti. vj. Que est ista q ꝓgredit q̄si aurora. Nā ipsa est mulier de q Apoc. xij. Mulier amicta sole. z luna sb pedib⁹ ei⁹ z in capite ei⁹ corona stellar. xij. Sup q ōr Herū. Si rerū pūtiā de claritate pensam⁹ nil clarius qz q mulier sole amicta luna cōculcet z stellā coronet. Herū. i sm one de natitate marie ōr. Necꝫ festiuis laudib⁹ nascēs honorarer nisi sctā nascēt. Scōo merito cū iocūditate celebrem⁹ diē natiuitatꝫ sctē marie ꝓpter ei⁹ vite claritatē. qz sctissima vita relucet in ea. de q canit eccl'ia. Hodie nata ē virgo maria cui⁹ vita gloriosa lucē dedit seculo. Herū. Puto q copiosior gra sctificatōis in ipsam descendit qz nō solū ipsius ortū. qz oēm eius sctificauit vitā. vt deinceps cēt imunis ab oi pctō. qō nulli inter natos mulierū credit datū. Nam licet hieremias sctificat⁹ fuit in vtero. tñ peccatorib⁹ se cōnumerat Treū. iiij. De nobis. qz peccauim⁹. Filr Johes baptista ꝓfessus ē se baptismate indigē. Matth. iij Ego debeo baptisari a te. z tu venis ad me. Sed maria innocēs fuit ab oi culpa. Sap. viij. Nō hz amaritudinē ꝓuersatio illius. Hiero. Quicqđ in maria gestū est totū sanctitas z puritas. Nā si de aplis scribit Matth. v. Vos estis lux mūdi multo magꝫ de ipsa maria. Nā ipsa figurat Ruth. iiij. Scit oīs pp̄l's te esse mulierē z matrē virtutū. Nō ꝓfirmat Hiero. dicēs. Nullo virtutū genē vacauit cui angel⁹ plenitudinē gre ꝓmisit. Ipsa ē iudith. de q Judith. xiij. Sūdixit te dūs in virtute tua. ot sciplina tua in oib⁹ pp̄lis pdicat. Benedicta es tu filia a dño excelso ꝑ oibus mulierib⁹ sup terrā. Nā de oib⁹ nobis scribit Prouer. xxiiij. Septies i die cadit iust⁹. De ea vo Cañ. iiij. Tota pulcra es ꝛc. Et merito. qz ōr Herū. Decuit reginā virginū sine oī pctō vitā ducē. qz genuit illū quē nullū constat hīe pctm. Idē. Sic ei⁹ mēbris z corporis fuit puritas vt ei nō audeat se cōparare angelica dignitas

Tercio cū iocūditate celebrem⁹ ꝓpter electōnis dignitatē. qz dūs eā dignificauit sup omnē creaturam. z ꝑ in trib⁹. Primo in ꝑ. qz ab eterno eā ꝓuidit. Prouer. viij. Dūs possedit me ab initio viaꝝ suarū. Nā sicut artifex volens edificare edificium dispositionē ei⁹ in mēte ꝓconcipit. z spāliter cōmodū eligit sibi ad inhabitādū z ꝙescendū. Sic ekna trinitas z vna deitas fecit in vginis marie electōe Quānis em̄ ipsa btā trinitas oēs creaturas celestes z terrestres sicut sapiēt̄issim⁹ artifex in mente sua diuina ab ekno habuit z dispositōnē celi z tre ꝓcognouit. tñ btissimā virginē mariā tāqz electissimā z ꝓcellentissimā creaturā ꝓ oib⁹ creaturis ab eterno possedit. elegit z ꝓuidit. Ideo de ea legit. Ab eterno ordinata sum z ab initio z ante secula creata sum. Prouer. viij. Scōo dignificauit eā in hoc. qz ab ekno ꝓfigurauit eā. Dñ Herū. sup missus ē. Nō moysi monstratū ē in rubo z igne. Aaron in virga z floze. Gedeoni i vellere z roze. hoc Isaias vidit in btā virgine. z salemon in foztī mulīē. Quid fuit rub⁹ moysi flāmas emittēs z nō ardens nisi maria plena z dolorē nō sentiēs. Quid virga Aaron floridā nec humectata designat nisi mariā concipientē z virū nō cognoscentē. Quid vellus gedeonis de carne tonsum et in aera positum signat. nisi sumptam de marie virginis vtero carnē absq detrimento virginitatis. Nam ipsa est porta de qua Ezech. xliij. Vidi portā in domo domini clausam. Et dixit dom⁹ ad me. Porta hec quā vides nō apertet. z hō non trāsibit per eā nisi rex israel. Hoc ꝓtractās Augustin⁹. Quid ē por-

ta in domo dñi clausa nisi maria semp virgo intacta. quid est q̄ hō nō trāsibit p eā nisi q̄ ioseph nō cognouit eā. Quid ē q̄ solus rex israel intrauit et egredit p eā nisi q̄ spūssanct⁹ impgnauit eā. & de⁹ angelox nascebat p eā. Et quid est q̄ clausa erit in eternū nisi q̄ vgo maria añ partū. in partu. & post partū vgo maneret. Dicit ḡ Aug⁹. Dicat & beata virgo maria. facta sum porta celi. ianua facta sum filij dei. Illi facta sum ianua clausa q̄ post resurrectionē ingressus est p ostiū clausum. Ideo Bernū. de ista figuratōne btē virginis marie dicit. O miranda & oi honore dignissima. hec virgo nō est noviter innēta. nec fortuito. ꝟ a seculo a deo electa a ꝓphetis ꝓmissa. a patrib⁹ & patriarchis p̄figurata. ¶ Tercio dignificauit eā dñs pre oib⁹ creaturis. quia in matrē eā sibi elegit. Vñ canit ecclesia. Elegit eā deus & pelegit eā. i. p̄ oibus elegit eā scz in verā matrē. totā matrē. & singularē matrem Primo elegit eā in matrē verā. q̄ materiā carnis sibi dedit & cōuenientē locū in vtero tribuit. & cōuenientis nutrimentū sibi cōtulit. Ista tria faciunt verā matrē. Secōo elegit eā in totā matrē. quia totam substātiā corporis ipsa ministrauit ita q̄ nullus p̄ ibi aliquid dedit. Corpus alie ex pueror ex duab⁹ lineis formak. i. semine vtriusq̄ pentis. Corpus xp̄i aūt sola vna linea scz sola carne virginea Jōo xp̄s nō vocat se filiū hoim ꝟ hois. q̄ ex opatione spūssancti ex sanguine purissimo ipsi⁹ vginis formatū est corp⁹ xp̄i. ideo ipsa tota mater ōr Tercio elegit eā in singularē matrē. q̄ de⁹ dignificauit eā singulariter dando ei virginitatē cū materna fecūditate. Nā virgo cōcepit. virgo peperit. virgo post partū pmānsit. Aug⁹. Que virgo tam casta vt esset post partū virgo. q̄ virgo tā sancta vt esset mr̄ dei. sola hec ē que potuit mr̄ et virgo vocari. cui⁹ dignitatis singularitatē oēs debem⁹ collaudare. iuxta illud Eccli. xliij. Exaltate eā q̄tum potestis. quia maior est oi laude. Anf. Mira res ois creatura a deo ē creata. ꝟ dei natura ex maria nata. Bernū. O mira dignitas. facta est illi⁹ mater. cui⁹ deus est p̄. filius paterne charitatis ē corona sue castitatis. Petrus rauen. O virgo matrē te fecit. nō natura ꝟ gra. In tuo cōceptu atq̄ partu aucta est puritas. roborata integritas. solidata virginitas. Nā ipsa habuit triplicē virginitatē. scz integram. exemplarē. & trāsfusam. ¶ Primo habuit integrā virginitatem. q̄ in corpore & aia. j. ad Thes. v. Integer spūs vr & aia & corpus sine querela in aduentu dñi nr̄i ihesu xp̄i seruet. Sunt em̄ quidā q̄ nō hūt integritatē corporis. sicut fuit btā maria magdalena. & heu tā plures sunt in mūdo. Vñ Hiero. Qui immunditiā luxurie pfecte continentie subiecit sanctior dauid exstitit. fortior samsone. Nā nihil vili⁹ nisi a carne vinci. nihil gloriosi⁹ q̄ carnē vincē. Alij sunt qui hūt integritatē corporis. ꝟ nō aie. q̄ p malā ꝓscientiā & ꝓsensum animā maculā. Math. v. Qui viderit mulierē ad concupiscendū eā. iā mechat⁹ ē in corde suo. Sic etiā intelligit de tactu illicito & locutōe & corporis ornatu. Hieron. Nōnulle sunt virgines carne sed nō spiritu. quox corpus ē integrū ꝟ anima corrupta Isidorus de summo bono. Carnevirgo ꝟ nō mente nullus p̄miū habet in ꝓmissione. Alij sunt qui nō hūt integritatē spūs. qui p mortale peccatū spiritūsancti a sponso suo diuidūt. & sic spūale adulteriū cōmittūt. Btā aūt virgo habuit integritatē in corpore. q̄ semp corpus illibatū conseruauit. & in anima. q̄ oēm p̄auū motū & cōcupiscentiā penitus refrenauit. Et in spū. q̄ nunq̄ per pcm̄ aliquod a deo diuisa fuit. Cant. iiij. Tota pulcra es. Secōo habuit vginitatē exēplarē. q̄ eius virginitas fuit oibus virginib⁹ in exēplū. Jōo figurak p amigdalū q̄ inē ceteras arbores pmo flores ꝓducit. Sic btā vgo inē mulieres pmo votū vginitatis emisit. ps. xliij. Adducent regi virgines post eā. Nā ante ipsā virginitas nō videbak magni meriti vel honoris esse. postmodu aūt facta ē magni meriti. q̄ debeā et fruct⁹ centesim⁹. cōiugatis corruptis tricesim⁹. viduis sexagesim⁹. ¶ Et facta est etiā vginitas magni honoris. q̄ ipsā honorauit xp̄s q̄n nō de ꝓlugata corrupta. sed de virgine nasci voluit. Et angeli in sctis virginib⁹ gloriank. scz Agnete. cui angelus vestē ꝓparauit. in Cecilia cui angel⁹ coronā de paradiso attulit. in btā Katherina quā angeli ꝓpr̄ijs manib⁹ sepelierūt in monte synai. Itē oēs hoies exēplo xp̄i & angelorū honorare debēt virgines. Damasce. li. iij. Anuptijs abstinētia angelox ē attinētia & socia. q̄to angel⁹ hoi supior. tāto virginitas nuptijs honorabilior. Quis em̄ hoim est tā stolidus q̄ nō amat & honorat virginitatē quā ipse dyabol⁹ honorat. Thob. iij. Demon asmode⁹ virginitatē Sare a septē coruptoribus liberauit. q̄s singillatim occidit q̄sto ad virginē intrarēt. Itē in btā agnete cui⁹ virginitatis infidiatorē. scz p̄fecti filiū suffocauit dyabolus. q̄ velit nolit honorat virgines. sunt em̄ victrices & angelox sorores & xp̄i sponse. Bernū. Fulgida virginitas ē gēma virtutū. germana angelorū. lāpas ecclesiax. ipsa calcat libidinē. vincit dyabolum. ꝓtēnit seculū. ¶ Tercio btā virgo habuit virginitatē trāsfusam. q̄ in alios virginitatē tranfudit. licet em̄ pulcherrima fuit. tñ a nullo ꝓcupisci potuit. Et talē virginitatē sctā Katherina non habuit. q̄uis esset vgo mēte et corpore. tñ marcelli⁹ eā cōcupiuit. Silr sctām margaretha Olibrius. Agnetā p̄fecti fili⁹ adamauit. ¶ Sed diceres vnde accidit q̄ nulli⁹ inspicientiū mariā ꝓcupiuit? Rideā. q̄ hoc accidit p̄cipalr trib⁹ rōnib⁹. Pria q̄ talis se habuit in oib⁹ verbis. factis. & moribus q̄ nulli dabat occasionē peccādi. ꝟ mouebak corcuiuslibet ipsam intuētis ad dilectionē. Secōa ꝓpter lumis claritatē q̄ de facie ei⁹ exibat. q̄ hoies in admirationē inducebat ad deū laudandū de tā nobili creatura. Tercia q̄ deus occultauit oia in ea q̄ poterāt esse incitamēta ad libidinē. et dedit grām oibus eā intuentib⁹ vt non inordinate mouerenk ad malū ꝟ ad bonū. Et sic fuit singularis mr̄ singulariter dignificata. Secōo celebrem⁹ natiuitatē btē virginis marie ꝓpter nos. q̄ hodie canit eccl'a Natiuitas tua gaudiū ānunciauit vniuerso mundo. Reuera gaudiū nobis hodie nunciatū ē. quia dicit Aug⁹. in ſmone hodierno. Adest dies sacratissima. dies celeberrima. in q̄ vgo maria sup oēs mulieres būdicta generosa sua natiuitate mūdū cō-

solak vniuersum. Hodie egressa est virgo de radice Jesse. hodie flos campi ortus est. de q̄ pcessit lilium cōuallium. Hodie nata est p quaz maledictio mutak in benedictionē. hodie venit porta p quā sal⁹ mūdi credētib⁹ apparuit. Bernū. Virgo maria via regia est p quā ad nos saluator venit. pcedēs ex ip̄si⁹ vtero tanq̄ sp̄sus de thalamo. Nam sicut sol mittit radios p aerē tāq̄ p mediū sup terrā. sic de⁹ sol iusticie mittit radios sue gr̄e p virginē gloriosam. Bernū. Nihil nos deus habere voluit qō p manus marie non transiret. ℟ Ipsa est porta speciosa Salomonis p quā multa munera p̄ciosa sibi oblata erant. s. auz argentū z lapides p̄ciosi. Sic per mariā apportak nobis aurū charitatis. argentū castitatz. z lapides p̄ciosi. i. oēs virtutes Bernū. Quicquid vtutis in nobis est. q̄cquid salutis. quicquid gr̄e ex ea nouim⁹ redūdare. Sap̄. vij. Venerūt mihi oia bona pariter cū illa. Idcirco merito gaudēdum est de eius natiuitate. Et ꝺ facit eccia in toto officio hui⁹ festiuitatis. In matutinis in inuitatorio. Corde z voce sil' xp̄m regēveneremur. virginis z matris inbileur nobilis ortus. Introitus misse. Gaudeam⁹ oēs in dño. Her. Si iustus es gaude. q: ex illa cuius hodie festū celebram⁹ ortus est sol iustitie. q̄ est dator z augmētator gr̄e. Si captiuus duceris aliq̄ peccato vel tēptatōe granaris gaudēter celebra festū v̄ginis marie. q: ei⁹ ortus sacr⁹ est nobis salus z redēptio. Anf. Nō est salus in mundo nisi quā pepit virgo. Naz hec festiuitas ortа est z manifestata ecclie p gaudiū angelor vt p̄z i passionali. ℟ Tercio cū iocūditate celebrem⁹ p̄pter dei beneplacitū. Vnde fortunat⁹. Gratius est deo obsequiū qō marie impēdik. q̄ qō cuilibet sctōr dirigik z offert. Hiero Si ore p̄phetico deū in sanctis laudare iubemur multo magis in veneratione virginis mr̄is oportet dignis deo iubilare p̄conijs. Nulli dubiū quin totū ad gloriā laudis xp̄i ptineat quicq̄d digne genitrici sue impēsum fuerit. ideo valde remunerat seruitiū ei impēsum. Hiero. de p̄rogatiuis virginū. Magis remunerat deus cultū qui matri sue impendik q̄ quārūlibet aliud obsequium qō sibi ministrak. Patet exēplū de eo q̄ semel in hebdomada ieiunauit ad honorē beate v̄ginis qui alias lubricus z public⁹ p̄do fuit. mortē deme ruit. z post decollationē capitis loq̄bak desiderās p̄fessionē sui criminis. qōr factū est. Quem sacerdos interrogās vnde sibi ista gr̄a. Rūdit. p merita beate marie virginis. q: talia ei exhibui obsequia vt semel ieiunarē in hebdomada ad eius honorez ℟ Dixi secūdo subiūgit gaudiose celebritatis rōez dicēs. vt ipsa. p nobis intercedat. Nam ipse hodie nata est adiutrix z aduocata oim peccator. Prio hodie nobis est nata adiutrix. nā sine eius adiutorio null⁹ saluari potest. Hilarius. Impossibile est aliquē saluari peccatorē o virgo nisi p tuū auxiliū z fauorē. Chrisf. cōsolak seipm p eā dicēs. Tribularer nimiū si nescirē marie patrocinū. ℟ Naz ipsa potest. scit z vult nos iuuare. Prio pōt Eccli. xxiij. In hierusalē ptās mea. Bernū. O maria data est tibi oīs ptātas in celo z in terra. oia quecūq̄ impetrare volueris poteris. Scdo ipa scit nos iuuare, quia cognoscit defectus nr̄os et necessitates nostras. Eccli. xxiiij. Ego mater pulcre dilectiōis z agnitiōis. Aug. Quid ignorare poterat in q̄ plenitudo scie z diuinitatis corpal'r inhabitauit. Tercio vult nos iuuare. Eccli. xxiiij. Veite ad me oēs cc. q: ipa est mater miserirordie z pietatis. Cassiodorus in q̄dam epla. Tu patrona hūani generis. tu p̄solatio afflictis. tu infirmis medicina singularis. Bernū. in sm̄one q̄ incipit. Signū magnū. Nō trepidet accedere ad mariam humana infirmitas q: nil terribile nec austerū in ea ꝫ tota suauis: mitis. Aug. in li. retractationū. Scio me nō posse pire p̄ pietate marie. Itē bene habet posse. Prio rōne parētele. q: est mater regis celestis. Ideo possumus et dicere illud qō dixit. Adonias matri salomonis. iij. Reg. ij. Loq̄re p nobis regi. q: in te pietas. misericordia z clemētia. Vñ salomon matri. Pete a me quid vis. nec̄ em̄ phas est vt auertam faciē meā a te. Scdo hz posse rōe gr̄e inuente. Lu. j. Inuenisti gr̄am apud dñm. Ideo quātam gr̄am habet p̄ ceteris tantā hz potētiā. Tercio hz magnā potētiā vel posse ratione meriti. q: ipsa super omnes creaturas merita cumulauit. Prouerbi. vlti. multe filie regum cōgregauerunt diuitias. tu sola supgressa es vniuersas. Nam eius merita sunt nobilia. Primo p̄pter immediationē. Nam ipa opa misericordie que nos iubemur pauperib⁹ exhibere ipa immediate ꝺo exhibebat. Scdo fuit magna p̄pter duplatam operationem. quia simul z semel cōtemplationem z actionem exercebat. Nam euz nutriuit necessaria corpis ministrādo. In hoc ei⁹ diuinitatē sublimiter cōtēplabak. Tercio eius merita fuerūt multa p̄pter cōtinuationes Hiero. Dietam sibi statuit vt nullū mometū sine fructu trans̄iret. ℟ Dicerez. tū comedit z dormiuit. Rūdek. q oia ista necessaria corpis ita discrete ordinauit. q̄ etiā quiescēdo: ab operibus cessando semp meruit. z hoc ex feruenti charitate. hoc non est miruz quia nobis semper possibile est aliquid mereri in omnibus que facimus vel dimittimus. cuz in gr̄a z charitate dei sumus. z omnia in deuz referimus Ro. viij. Scimus quonīā diligētibus deū omnia cooperanf in bonū. In hoc p̄cellimus sanctos in celo existentes. quia non merenf ampli⁹. Sz nos omnia in deuz referamus. comedēdo. dormiēdo. vt fortiores sumus ad deū laudādū. Greg. Somnus sanctor nonvacat a merito. multo magis ipa p̄pter ignitā charitatem. Amb. Sicut ferrū in ignem missum totū igneū fit. z sic ipa ignita in charitate dei. ℟ Scdo hodie nobis nata est aduocata. Isid. Volēs aduocare p alijs dz regis z iudicē habere amicitiā z sic ipsa mater. Bernū. Tu mater exulis. tu mr̄ iudicis. Amb. Sicut xp̄s oīm credētium est frater. sic maria omnium credentium est mater. De xp̄o Job. xx. Ascēdo ad patrē meum z patrē vestrū. p̄s. xxj. Narrabo nomē tuū fratribus meis. z sic ipsa maria mr̄ ex materno affectu vult nobis bonū. Bernū. Ipsa apud filiuz inducit illud euāgelicū. Memento fili vbi tu in q̄ p̄cōrib⁹ spem dediſti. Nō est opus valētib⁹ medicus. Itē. Nōveni vocare iustos ſ̄ peccatores. Ipsa ē thecuites. ij. Reg. xiiij. que aduocabat p Absalone allegās generalē infirmitatē dicens. oēs mozimur. Bernū. in ꝑ

mone de natiuitate. Cuz coꝝ tremẽdo iudice assistimus q̃ vibrat gladiũ ire sup nos q̃s auertat iram nisi maria p quã suscepimus in terris misericordiaz. Bern. O peccator securũ habes accessuz ad deum. coꝝ patre habes filiũ ostẽdente vulnera coꝝ filio matrẽ ostẽdentem vbera. quõ hec charitaꝫ insignia nõ possũt exaudiri. ¶ Exẽplũ. Quidã em̃ peccator habuit in ꝓsuetudine salutare beataz virginẽ. semel voluit ire ad peccanduz. et ad altare beate virginis stans salutauit eaz angelica salutatione iuxta ꝓsuetudinem coꝝ imagine. Quod cũ faceret vidit imaginez viuificari cũ puero. Silr de puero vidit sanguinẽ fluere in gremiũ eius. obstupefact9 dixit. O domina q̃s fecit h. ꝛ fidit. Tu ac ceteri peccatores. q; rursum crucifigũt filiũ meuz Heb. xij. Kursuz crucifigẽtes ꝛc. Ber. Dolet plus nostra crimina q̃s sua vulnera. Et peccator ꝓuersus ait. O regina mater misericordie intercede ꝓ me. At illa. Vos peccatores vocatis me matrem misericordie. ꝛ facitis me matrem miseriez tristicie. At ille ait. Non sic pia dña. ꝫ memẽto te aduocatam peccatoꝝ ꝛ intercede ꝓ me. At illa. O pũssime fili ob amorẽ mei miserere huic peccatori. At ille. O mater noli grauari q̃ te nõ exaudio. q; ego rogaui patrẽ meũ ꝓmo vt si fieri posset q̃ alio modo posset saluari genus hũanũ vt trãsferret calicem a me ꝛ noluit me audire. At illa. O fili memẽto q̃ makno vbere ꝛ amore te foui. ꝛ alui vberibus meis. cõdona huic peccatori. At ille. O mater iusticiã tibi ostendo. ꝛ ex iusticia te audire nõ teneor. Cui mater. Nõ solũ ex iusticiã causemur. ꝫ ad misericordiam ꝓfugiam9. et ergo ꝓpter misericordiã tuã miserere huic peccatori. Cui filius. Rogaui ego secundo patrem meũ. Si fieri posset transiret a me calix passionis. ꝛ nõ audiuit. Mater ait. Memẽto laborũ ꝛ doloꝝ q̃s sustinui tecũ i passiõe. ꝛ ꝓdona huic peccatori. Cui filius. Noli mater grauari. sed memento q̃ tercio rogaui prẽz ꝛ iauditus abscessi. Et mater deponẽs filiũ voluit cadere ad pedes eius. qõ videꝫ filius ait. Quid mater vis facere. At illa Tãdiu ad pedes tuos cuz peccatore iacebo q̃usq; ei veniã dones. Cui filius. Absit hoc mater. sanctũ est in lege diuina q̃ filius dz honorare patrem ꝛ matrẽ. Et iusticia ꝓcusit q̃ ille dz legẽ adimplere qui legẽ dedit. cũ ego sim fili9 tu9. et tu mater mea te honorabo in isto peccatore. ꝛ sibi oia peccata indulgebo. ꝛ sit pax inter me ꝛ eũ. In signũ pacis oscule ꝛ vulnera mea. ꝛ fecit. osculãdo sanata sunt oia vulnera. Ideo Ozosi9 super Cant. Quos non saluat dei iusticia saluat misericordia marie infinita. Chrisp. In veritate nullũ repperi mendicũ q̃ se seruum faceret sedulũ marie. Hiere. de viris illustribus. In omni tẽpore quo q̃ris exercẽ marie gra invocetur. Cui consonat Bern. Si es in angustijs in rerum dubijs. mariam cogita mariam invoca.

Sermo cxxv. Ad idem

Iber generationis ie

su xpi fili dauid Mat. j. Iste est liber in quo genealogia iesu xpi scripta est. Sed Spiritualr iste liber est virgo beata. q̃ flozẽ nobilissimũ de se genuit, scz ihm̃ nazarenũ, nazaren9 eñ floriđ9 in terptak. ¶ In isto libro scripsit digito ihesus. Primo inclinãs se Joh. viij. Et q̃d est inclinare Ihm̃ xp̃m nisi hũiliare ꝛ descendere de celis ad istũ mũdũ. Et scripsit digito suo in terra. i. spũsctõ cooperãte in btã ỹgine est ꝓceptus. Et sic beata ỹgo est liber iste in q̃ legere dñt virgines. mulieres. ꝛ peccatores hũilitatẽ. Dñ in cantico ei9. Quia respexit hũilitatẽ ancille sue ꝛc. Itẽ mundiciãr castitatẽ. q; nec primã silem̃ visa est nec hꝛe sequentem q; virgo est mr̃. ¶ Itẽ beata virgo cõpak liborꝫ ꝓpter tria. q; liber scribit. deinde illuminak. tercio legit. Primo scriptor q̃ in ỹ libro scripsit fuit egregius Gabriel archangel9. q; in virgine tanq̃ in libro toti9 hũani generis gram̃ ꝓscripsit dicẽs. Aue gra plena. q; ceteris p partes. Marie data est tota gratia. Bern. De plenitudine ei9 oẽs accepimus. captiuus redẽptionẽ. eger curationẽ. tristis ꝓsolationẽ. pccõr veniã. iustus gram̃. Et sic nõ est q̃ se abscondit a caloꝛe eius gre. Scõo liber illuminak sic ista virgo gliosa fuit illuminata q̃ obumbrãte spiritu scto ꝓcepit. dicente angelo. Ecce ꝓcipies ꝛ paries filiũ ꝛc. Cuius illuminationẽ ꝛ pulcritudinem sol ꝛ luna mirank. q; p ipsum fuit illuminata perquẽ celi illuminank. Vnde. Apoc. xxj. Jã nõ indiget sole ꝛ luna vt luceat. ꝫ claritas dei illuminabit illã. Sol recepit splẽdorẽ suũ a deo. ꝛ luna splẽdorem a sole. Stelle p ipm̃ chorusc̃at. dies clarificak. et aer serenak. mund9 p ipm̃ illuminak. Et ideo dic̃ Ego sum lux mũdi. Iste liber tam decorus illuminak q̃ in isto libro legit deus ꝛ gloriak. angelus mirak. peccator cõsolak. iustus aniak. ¶ Primo legit deus ꝛ gloriak. q; inuenit in isto libro scriptũ rosam pudicitie virginalis. lilium purissime castitatis. violam deuote humilitatis. Sicut em̃ rosa ꝑ ceteris floribus fulget. sic maria in verecundia virginali. In tantũ enim fuit verecunda q̃ de ꝓsortio ꝛ frequẽtia hoim̃ se abstraheret ꝛ sola maneret. iõ angel9 ipam̃ solã inuenit. Scõo inuenit liliũ castitatis. Ipa em̃ ꝑ oib9 virginib9m̃ osayce legis pmũ suã dño donauit virginitatẽ. ꝛ mal nit lapidari a iudeis q̃ lilio virginitatis ꝓuari. vnde dixit angelo Quõ fiet istud. qm̃ virꝫ nõ cognosco. Tercio inuenit in ỹ libro violã hũilitatis. viola em̃ modica est ꝫ multũ odorifera. Sic maria modicã ꝛ hũilem se reputabat. dicẽs. Ecce ancilla dñi. Aug. Audi verbũ hũilitatis o hõ. mater regis celestis tam effecta ancillã hũilẽ se ꝓnũciat. nõ dominã. Per hãc em̃ triplicẽ virtutẽ tantũ placuit dño q̃ de eius utero nasci dignatus est. ¶ Scõam lectionẽ legit angel9 ꝛ mirak. apto em̃ libro. id est nato iesu xpo. ex eo legerũt insolitũ ꝛ inusitatũ nouũ miraculũ quõ virgo pareret ꝛ post ptũ virgo ꝓmaneret. ꝛ vt mr̃ sine dolore fieret. Hoc videres ꝛ legẽtes admirati sunt vt cũ viderẽt natũ q̃ esset speciosus forma ꝑ filijs hoim̃ letari sunt cantentes. Gla in excelsis deo. Si ergo p decorẽ huius infantuli angeli tantã iocũditatẽ acceperũt. certũ est q̃ipa dulcissima dña mater eiusdẽ infantuli ineffabilẽ letitiã hꝛet. cũ i gremio teneret filiũ suum generosum. ꝛ videret ad sue vite obsequiũ angelos cũ cãtico letitie sibi in obsequium deseruire. ¶ Terciaz lectionẽ legit pctor ꝛ consolak. que sic inchoꝫ Jesus xps venit in hũc mun-

dam pctōres salvos facere.j.Thi.j. Item. Nō veni vocare iustos ꝫ peccatores. Et in illo libro legamus libēter. vicz in xp̄o qui p̄ suā possionem redemit nos. z posuit nobis crucē in medio eccie. Hic est liber simpliciū. vt hoc vidētes legerēt in eo memorādo passionē suaz. Isa. xlix. Ego in manibus meis descripsi te. z nunq̄ obliuiscar tui. Ergo memorari debem⁹ assidue passionis ei⁹. in hoc erim⁹ similes virgini gloriose. Sic em̄ beata v̄go corpaliter genuit xp̄m. ¶ Quarto in isto libro legit iust⁹ lectionē vt animet. q̄ sic incipiat. Justi aūt imperpetuū viuēt. z apud dñm ē merces eor. cū gaudio sine dolore. cū letitia sine merore z cū eternitate sine fine. Et illud gaudiū nemo tollet ab eis. vt dic̄ dñs in euāgelio. Gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis Et iste liber scōs z tercius est platorū. Ipsi em̄ dñt legere libros z informare populū p̄ p̄dicationez. z soli debēt esse libri p̄ exemplū bonor operū. Sed heu multi p̄trariū faciūt. ergo mīti in isto libro scā dalisanc. cū tñ nō deberēt facere. sicut scriptū est ō eis. Mat. xxiij. Sup cathedrā moysi sedēt scribe z pharisei ꝛc. Dicit ḡ matheus. Liber generatiōis Jesu christi ꝛc. Hic est liber mādator dei qui non p̄t legi nisi aptus. nec aperire nisi p̄ agnuz. quem clausit septē sigillis. i. septē donis sp̄ūsancti. i q̄ p̄tinet scp̄tura xp̄i sanguīe rubricata. q̄ magis i corde q̄ i cartha mortua apparet. Keq̄rit ḡ scriptura cādidissimū pergamenū. i. mundū cor ab hūore carnalium voluptatū calore sp̄ūsancti vel feruore solis iustitie desiccatū. Talis liber fuit virgo gloriosa candida. in cui⁹ corde sp̄ūsanct⁹ scripsit fidez et veritatē. immo etiā ex ea tanq̄ ex bono lobore verū verbū nō solū legimus. ꝫ etiā suscepimū incarnatū. Preparemus ergo corda nostra vt a corpalib⁹ delectatiōb⁹ feruore dilectiōis diuine valeāt exiccari. z fide z veritate p̄ manū sp̄ūsancti exarari. et christi sanguine rubricari. z sigillis septē donorūz sp̄ūsancti claudi. ne diabolus malas cogitatiōes z affectōes inserat. vt in die iudicij ex eo rōnez vite nostre reddam⁹. z ipe iudex thesauros donor nobis traditos plenos inueniat ad obsequiū suū optime dispēsatos. et mltiplici feruore augmētatos. Quod vt per virginem mariam consequi valeam⁹ ipsam humiliter salutemus. Ave gratia plena ꝛc.

¶ Sermo cxxvj. ¶ Ad idem

Liber generationis ie

su xp̄i filij dauid filij Abraam ꝛc. Mat. j. Christ. sup Mat. Sicut in apotheca sūt diuersa genera speciez ex quib⁹ vngenta p̄ciosa cōdiunc. sic in libro generatōis iesu xp̄i cōditōes sūt regū. pontificū. z aliorū hoīm virtuosorū exquibus colligit vita virtuosa. ¶ Qui em̄ virtuose vult viuere. necesse est vt ei⁹ vita incipiat ab Abraā. Et sic p̄ oēs patres in hoc libro cōscriptos vitā eorūz imitādo vsq̄ ad vitā xp̄i virtutū gradib⁹ sic poterit peruenire. Et hoc sic. Jesus xp̄s in p̄ncipio sue generationis dicit filius dauid z filij abraā. Sed qr de dauid postea dicet. ideo ab abraam est incipiendum. Abraam em̄ exiuit de terra sua et de cognatōne sua. nesciēs quo iret. ꝫ credēs domino dives factus est. z pater multarūz gentium. ita vt semen suū multiplicaret vt stelle celi. Sic z tu si terraz p̄ missionis eterne z diuitias ꝑpetuas volueris obtinere terrenis renūcia. vt ꝺ deū illa non retineas. ꝫ ꝑpter deū distribuas. vt sic semen tuū multiplicet Virgo em̄ benedicta qr renūciauit omnibus que erant p̄tra deuz. ideo iam cum deo omnia possidet Propter quod laudes eius hūana lingua exp̄mere nō potest. vt dicit Hiero. Quid nos tantilli. q̄d actione pusilli. quid in eius laudib⁹ referimus. cū etiā si omniū nostr membra verterent in linguas nullus eam laudare sufficeret. Altior em̄ celo de q̄ loq̄ nitimur. abysso p̄fundior cui laudes dicere conamur. Si celū tevocē altior es. si matrē gentiū p̄ cellis. Si formā dei appellarē te digna exist̄. Si dñam angelor parata esse p̄baris. Quid igit̄ digne de te dicā nisi sicut de⁹ oīm nostruz est pater. sic z tu es nr̄a mater. Plus q̄ Abraā. Abraam genuit Jsaac. q̄ interp̄tat risus vel gaudiū. Si em̄ placuer is deo vt abraā generabis filios gaudij vel risus Sic virgo gloriosa spernēs benedictiōez trāsitoriā ꝑpter votū viginitatis. z spernēs cognationē z patriā maledictionis sterilitatē incurrit. eo q̄ soli domino placere voluit. Ideo mater multar gentiuz facta est. Et genuit Jsaac. i. verū xp̄m i risuz z gaudiū hūano generi sempiternū. Et sicut abraaz voluit filiū offerre z obtulit p̄ eo aretem cornib⁹ herentem in spinis. sic mater gratie xp̄m herentē obtulit cū manibus in cornib⁹ crucis. que lz ei p̄tūc fuerat occasio tristicie. postea tñ ei et nobis oībus fuit materia gaudeor. Jsaac genuit Jacob. q̄ fuit pulcer z nitid⁹. Frater aūt eius Esau pilosus. Sic quidam sunt nitētes sicut Jacob fulgore charitatis. quidā pilosi ardore cupiditatis. Et sicut Esau p̄didit benedictiōem. Jacob aūt ex industriōe matris rebecce ipsam obtinuit. Sic nos si refulgem⁹ charitate siue dilectiōe. per ꝑcurationē Rebecce. i. virginis gloriose a vero Jsaac. i. a patre celesti ex nam obtinebim⁹ benedictionē. Si aūt pilosi fuerimus supfluitate diuitiar. fenerātes vsuris. negociationib⁹ falsis. sortilegijs. rapinis. dolo. iniurijs mendacijs. z piurijs. extunc negligimus xp̄i. benedictionē. sicut ipe Esau neglexit. z solā benedictonē. de pinguedie terre obtinuit. Esau etiā p̄ seq̄bat Jacob. sic mali p̄sequūt bonos. Et sicut iacob. nō resistendo ꝫ fugiēdo euasit man⁹ esau iuxta p̄silū matris vt fugeret in mesopotamiā donec esau a furore recederet. sic et tu si pateris a malo. noli reddere malum p̄ malo. sed maliciaz inimicorum declinando. donec furor transeat inimicorum. qui in te potestatem non haberent nisi deus permisisset Si enim hoc feceris. eris in generatione Jesu xp̄i cum Jacob. Si vero non feceris a generatione iusta p̄scieris vt Esau. cuius generatio hic non describit ꝫ iacob. Jacob aūt genuit Judaz z fres ei⁹ duodeciz patriarchas Ruben. z sic de alijs. sic noster Jacob. i. christus genuit duodecim apostolos patriarchas noui testamenti. Sicut Jacob descendit in egyptū z nimis multiplicatus est. z q̄diu iacob. z filij eius fuerunt in egypto. egyptus p̄spera fuit. egressus aūt exterminata est. Sic z sancti q̄diu sunt in mundo tenent mundū ne cadat. cū autem de isto mundo recedent casurus est mūd⁹

Vide autem quomodo omnes generatiões sctē per mariā ⁊ eius filiū sunt multiplicate ꝓ recreatiō nem. Vnde Bern̄. in sermone. Beatam me dicēt omnes generationes. ait Ex hoc te beatam dicent o virgo gloriosa omnes generationes. qz omnib⁹ generationibus vitam ⁊ gloriaz genuisti. In te em̄ angeli leticiā. iusti gratiam. peccatores veniā inueniunt in eternū. Merito in te respiciunt oculi oīs creature. qz in te ⁊ ꝑ te benigna manus omnipotētis q̄cq̄d creauit recreauit. ⁊ tibi creauit. Judas genuit Phares ⁊ Zaram de Thamar. Thamar primo fuit data filio iude q̄vocabat Her. qui non cōtigit eā in matrimonio ad instructū matris quevocabat Sur. qui ꝑcussus est ꝓpter suā benignitatē Post hoc tradita alteri filio fratri illi⁹ Her. cui nomen Onan. quo audito q̄ semē fratris sui esset suscitaturus. ⁊ nō sibi. fudit semen in terrā. ob ꝟ etiaz ꝑcussus est. Quo mortuo non potuit eam ducere tertius frater. s. Seba propter defectū etatis. ꝓpt quod Thamar de mandato Jude redijt in domū patris sui. donec Seba creuisset. Ita igit factuz est vt thamar virgo maneret. Contigit autē quadam die duz seba creuisset. pater. s. Judas dissimulauit eam illi dare. qz timuit eum mori. Quod thamar presciens cupiens benedictionem in generatione iustoꝝ cum christo obtinere. cū esset casta in meretricem se mutauit. seq̄ posuit in quodaz biuio per quod iudas esset transiturus. Qui estimans eam meretricez sic coopertā accessit. Qua cognita vno ab eo concubitu concepit geminos. quorū vnum vocauit Phares. ⁊ aliū Zaram. Et iudas ꝑ mercede dedit ei virgam ⁊ anulum. Cum igit impregnata esset ⁊ ex iudicio Jude lapidari deberet incestuosa. misit virgam ⁊ annulū Jude. ad q̄ iudas respondit. Justior me es. sed sic non est interfecta quia amore filiorum hoc fecerat. Sic et christus ecclesie ꝓiunctus que est ex iudeis ⁊ gētibus fornicarijs per ydolatriam. Qui sponsus videlicet christus spōse sue dedit virgam castitatis. ⁊ iusticie. siue regni anulum. quē ꝓdigo filio pater etiā ꝑ penitētiam ad se reuertēti contulit ꝑ amore. Ecce quō meretrix in generatiōe dñi inuenit mūdata. vt nemo de generatiōe gloriet. nec de turpi genere vituꝑet. qz si vis domino ꝓiūgi. etiam si meretrix fueris publica vel q̄liscunq̄. abscondas vultum tuuz ex vereūdia peccatoꝝ. ⁊ ꝓiunge te sibi ꝑ amorē. vt virgam siue potestatē regni celestis valeas obtinere. ⁊ annulū siue vinculū ꝓpetue charitatis. Jō ꝟ dicit Hieronim⁹. Dñs iesus voluit nō solū nasci ō iudeis ⁊ alienigenis. vex etiā de adulterinis commixtionib⁹. nobis ꝓstans magnā fiduciā vt q̄licunq̄ modo nascimur si eius vestigia imitamur eius membra ꝑ fidem effi cimur. Hic addit Chrisf. sup Mat. Dum iudas lamētaret̄ venientes q̄ nefandū opus fecisset. in israel. ⁊ dominū deū diu deplorare nec luctus sui terminū faceret. astitit ei angel⁹ dei. ⁊ hec oia exposuit ei sicut gesta fuerūt. ⁊ ꝓsolat⁹ est eū. Judas aūt tāte fuit religionis vt postq̄ cognouit eā nō fuisse vxorē filioꝝ suoꝝ nō acquieuit ei ap ꝓpinq̄re. quoniā ⁊ si quantū ad deū ipsa nō erat nur⁹. tū ad ꝓsciaz nur⁹ videbat. puidebat ei bonū nō tm̄ coraā deo ꝟ etiā coraā hoib⁹. Et fm intellectū dixi eā ꝟ meretricē. Hic ḡ iudas genuit Phares ⁊ Zarā de Thamar. ꝓus egressus aparuit zara. ob stetrix aūt ligauit illi coccinū. id ē rubeū filum seri cem. retract⁹ āt Zara ꝓiō Phares exiuit. Zara igr̄ ōr nobilis. ⁊ significat illos q̄ i ꝟ mūdo nobilitant ⁊ in superbia morient. vt lucifer. Boni autem fortuna seculi p̄rescidunt significati per Phares. qui ꝑ scisus vel diuisus interpretatur. Sed sicut Zara ꝓi⁹ ortus retractus ⁊ inclusus est. Phares autem qui primo inclusus fuerat retracto zara primum exiuit. sic amatores mundi qui primum ostēdunt a luce eterna retrahunt. ⁊ in ventre inferiori recludunt. Boni aūt qui a cōsortio malorū ꝑscidunt in celesti lumine victuri eternaliter oriuntur. Et bene amatores mundi designati sunt per zaraz qui signatus erat filo rubeo. quia ly sint signati sanguis xp̄i rubedine. tamen eis nihil ꝓficit quādo damnant. fm illud ps̄. Quevtilitas in sanguineo meo dum descendero in corruptionē. Ideo generatio Zare nō ponit sed Phares. ly iudei primo apparuerūt in synagoga. tamē nos postremo orti ꝑ filiū huius ꝟginis gloriose sum⁹ iudeis obtenebratis solidati in luce euāgelice veritat̄. Phares aūt genuit Esrom. Esrom interꝑtat iaculū vidēs. ⁊ congruit xp̄o q̄ se dedit q̄si sagittā electā. Et tu sis iacum iaculū ꝛ iaculū maligni hostis extiguēdo i virtute ihu xp̄i qui tanq̄ sagitta electa de pharetra operis omnipotētis dei est ꝓceptus in virgine gloriosa ad occidēdū fortissimos inimicos. Esrom genuit Araz. Arā interꝑtat irritato eo q̄ suo tempore iudei maxime multiplicarent. ⁊ sic egyptios sua ꝓsperitate cōtra se irritabāt intantū vt affligerent ⁊ flagellarent. laborib⁹ luti ⁊ lateris opprimerent. per obstetrices occidi inberent. Et significat electos quoscq̄ q̄ dei gratia prosperati malos incitant contra seve eis detrahāt ⁊ maledicāt ꝑ obstetrices. id est detractōes ⁊ infamiā occident. Sed sicut de illis scriptuz est. q̄nto magis affligebāt tāto magis crescebāt ⁊ augmentabant. ⁊ sic nos cogimur exire de egypto angustiaꝝ huius seculi in terram ꝓmissionis exēplo filij virginis gloriose. qui occisus est a persecutoribus. multiplicati sunt electi sicut granuz tritici. qz tales sunt gens domini desiderata. Subdit. Araz aūt genuit Aminadab. q̄ interꝑtat volūtari⁹ vel desiderat⁹. qz em̄ electi sunt volūtarij ⁊ desiderabiles deo ⁊ hoib⁹. ꝛō mali contra eos ꝑ inuidiā irritātur. Sola em̄ causa inuidie maloꝝ est bonitas electorū. sicut filij iacob inuidebāt frī suo Ioseph ꝓpt bonitatē eius. Sic filij ꝟginis cū aplis ⁊ imitatoribus in vita irritauit malos ad ꝑsequēdum. Sed qz xp̄s volūtarie passus ē. silr ⁊ apli cū eoꝝ sequacib⁹ ibāt gaudētes ad ꝑsecutionē. ideo requiez inuenerūt. Ideo sequit. Aminadab genuit Naason. q̄ interꝑtat reqes. ⁊ sic tm̄ ē dicē. Quisq̄ fm volūtatez dei vivit. ille filios generat i requiē. Qui aūt vivit contra volūtatē dei. inqetos filios ꝓcreat ⁊ ꝓteruos. Ideo beata ꝟgo se totā deo vouerat. ⁊ in nullo voluit hr̄e ꝓpriā volūtatē. Ideo genuit illū qui dic̄. Tollite iugū meū sup vos ⁊ inuenietis requiē ꝛc. Tpe Naason filij israel exierunt de egypto fm Chrisf. In cuius signū ⁊ nos exire de egypto debemus. i. de tenebris huius mūdi. postq̄ nobis mī

gratie xpm in requiē generasset. z tūnc a labore et oppssionez flagellis quiescere valemus. Ideo seq̄ tur Naason genuit Salmonez. qui interptat accipere vas Iste salmon vas accepit qū Raab meretricē in vxorē suā duxit. Hec aūt raab erat de Hiericho. q̄ suscepit explozatozes z nūcios filioz israel dū quererent a rege Hierichovt occiderent. absc̄dit eos in inferiori pte domus. z pseruauit eos a morte. z dilexit iudeos plusq̄ xpiaz gentē. eo q̄ audierat famā illoz quā deus ipis exhibuit inmanu potētis ipsos de egypto ducens. Salmon aūt tanq̄ vir nobilis z virtute insignis videns Raab tā fidelē existere. z deo dilectā z electaz z psuersam ad bonū. licet sciret eā esse meretricē eā in vxorē recepit. videns q̄ de vase ptumelioso factum fuit vas decoris. et vas electionis a domino. Ideo salmon bene dicit accipevas qō pgruit filiovirginis marie Cū enim xpus verus salmon venerit in iudicium. tunc oēs existentes in hereli sectasz pgregationes maloz xpianoz sive ciuiū mūdanoz sive pncipū tenebraz gladio interficiet z igne psumet. cū muri seu munitōnes facte ptra deū z iustitiā corruent in infernū. nisi sola raab. id est ania peccatrix christi sanguine redēpta si in dilectione dei z pximi inuēta fuerit. Oēs em̄ immūdi sum⁹ tanq̄ pann⁹ menstruate de massa corrupta venientes. qui maculam iniquitatis nr̄e quā coz̄ deo absc̄ondere nō valemus in fronte portam⁹. Ideo xpm vez salmonē z pximos nostros diligere debemus. vt valeamus signo sanguis sui rubricati. et sibi ad instar Raab desponsari qū mūd⁹ vt Hiericho corruet in interitum sempiternū. Ideo sequit salmon autē genuit Booz. qui interptat virtus. qui fm̄ ꝓuidētiam dei Ruth in vxorem accepit. z virtuosum filiū generauit. Et sic fm̄ Chr̄m. Qui nō accipiunt fm̄ virtutē vxores. sz ex pulsiōe diaboli. generāt filios malos in malas sortes. z ad penaz iniquitatis sue. nec ad gaudiū. nec ad psolationem vident filios generasse Hic itaq̄ Booz accepit moabitidez nomie Ruth Quomodo autem accepit longum esset enarraret Sed tamen cepit eam in vxorem. quia eam virtuosam cognouit exquo socrum suam non reliquit. sed eam secuta est. dimittens deos suos deum viuentem eligit. z amore generis iudeoz obediēs socrui iuit in nocte ad lectum Booz subtus pallium non ex libidine. sed ex simplicitate et amore prolis Si enim libidinem quesuisz iuuenem inuenisz Sed quia ratione proximitatis Booz debebat eā ducere in vxorem ideo audiens hoc ab ea nihil suspicatus est nisi virtutem nec eam requisit tanq̄ lasciuiam. nec contigit eam tanq̄ lasciuus. sed mane psurgēs ꝓuocauit ꝓximiorem vt eam duceret in vxorem. qui cū eam spreuisz. ipe Booz iure ꝓximitatis accepit eam. felicē se reputans q̄ ipsaz meruisset habere. Ecce quāta virtus. qz simul ꝓiūcti in libidine nullaten⁹ exarserūt. Hoc ē contra illos qui a se longe distantes seinuicem ad libidinez z amorem ꝓuocant. Audite ꝓluges q̄ statis in coniugio vel vultis matrimoniū intrare. nolite querere pulcritudinē vel iuuentutem in his quas ducere vultis exēplo Ruth vobis habilē q̄liscunq̄ sit dūmodo ibi sit virt⁹. z inde ples ꝓducāt. Silr iō ārat diūtes vt ꝓpt pecuniā ꝓncipaliter velitis maritari aut vxorari. sz virtuosas ꝓluges qrite. etiā si sint pauꝑes. vt iste Booz dines pauꝑem colligentē spicas post messores. Hic etiam docet nos Booz et Ruth vt nō scādalisemur de omnib⁹ que videm⁹ Ecce in vno lecto sine vitij suspicione virtus inuenit. Si ergo videris aliquos colloquētes. nō semp suspiceris de malo. Si tibi maluz videt. suspira ad deū. z nō interpteris omnia ad malū quevides Nō de hoc sumatis exemplū ire ad loca suspecta nec cū suspectis loqui studeatis. Nā si hoies devobis nō scādalisant ex vsa ꝓuersatiōe. tū vbicūq̄ potestis tollere scandala debetis. sicut iudas fecit filius Jacob. de quo dictū est. cū peccassz cū thamar credēs eam nurum esse suaz ex duobus filijs suis. postea qū lamentabat pniam agens angelus reuelauit sibi q̄ thamar casta virgo a filijs pmāsisset. z q̄ ipse posset eā habere. Ipse tū ab eius thoro z cōuersatione semp abstinuit. ne alij qui ꝫ ignorabāt scādalisati fuissent. Prouidit em̄ bona coz̄ deo et coraz hoib⁹. Docet insup nos Booz vt nemini suam vxorem sive sponsam accipere debemus. qz ipse nolvit accipere vxorē nisi postq̄ ꝓximior frater eam iure dimisit. Hoc est contra illos qui ꝓtentione z iudicio aliox vxores vel maritos euincūt Ita impletum est illud Isa. xvij. Emitte agnum domine dominatorem terro de petra deserti ad montem filie syon. quia agnus dominus iesus nō solū per iudeos generationē traxit verum etiā p̄ paganos moabitidez. Et sic agnus venit nobis ex paganis ad designandū q̄ p̄ virginem gloriosam etiaz paganicā nostram generationē attigit et mūdauit sanguie suo. vt ad montē filie syon. i. ad faciei sue spectaculū etiam nos pagani per fidem christianā puenire possem⁹. Talis intantuz virtuosus Booz ex tali ꝓuosa vxore Ruth genuit Obeth. q̄ sbdit⁹ interptat. qz oīs q̄ virtuosus est in cōiugio nō querens libidinem sz plem ex dono et merito frequenter hz filios deo z sibi sbditos. Qz mīti aūt hūt ꝓt nos filios. hoc fit fm̄ Chr̄m. qz parētes nō sunt virtuosi. z in matrimonio diuitias eligunt z non mores. pulcritudinē z nō fidem. libidinem z nō ples qō meretricibus congruit nō cōiugibus. optāt vt filij eoruz nō sint iuste commixtionis. sed pena cōdigni irreligiositatis eorū. Vel si sint in se religiosi. tū qz filios nimiū diligentes non corrigūt sz mittūt eis ꝓpriā volūtatē. ideo inobedientes sunt eis. Quia igit obeth subditus fuit deo et parētib⁹ iō. subdit. Obeth aūt genuit Jesse. qō interptat refrigeriū. Unicūq̄ em̄ est subditus deoz parētib⁹ suis generat filios bonos a quib⁹ refrigerat. Qui autē ꝓtumaces sunt nō sibi generant refrigeriū. sz gemina viperarū nascēdo occidunt parētes. z sic gignēdo a filijs occidunt. Quare autē hic Jesse vocat ysai cū vtrūq̄ nomē eius sit. nisi vt ostēderet q̄ nomine iesse ꝓphete generatio christi fieret p̄ ipsuz sicut dicit Isa. xj. Egrediet virga de radice Jesse. Hec est virgo gloriosa que hodie egressa est in lucem. sz flos ei⁹ est pulcer. sapoziosus. odorifer⁹. s. filius eius. Jesse aūt genuit Dauid regē. qz deus in generatione iustorum benedicitur. et a generatiōe iustorum benedicetur. Ideo talis bonus filius

optimi pris genuit etiã filiũ virtuosum Dauid regem. id est manu fortẽ. qui primũ se vicit. qz quemadmodũ patiẽs fuit in omĩb⁹ psecutionib⁹ quas patiebatur a saul rege. z a filio suo Absalone. a Achol vxore sua. z alijs multis. itaz tante mansuetudinis z misericordie fuit vt p populo suo quẽ angelus interficiebat. imo ab hora matutina vsq; ad vesperã septuaginta mlia viroz ipsemet ab angelo interfici voluit. ponens aniam suam. p pplo di. Ego sum qui peccaui. ego sum qui inique egi. isti qui oues sunt quid fecerũt. vertaz obsecro manus tua in me z in domũ pris mei. vt ẽz. ij. Re. xxiiij. et j. Paral. xxj. Etiam adeo sanctus fuit. vt in adulterio cũ Bersabee z homicidio eius viri filius xpi extiterit. in hoc pcipue vt ipsam postremo in vxorem acceperat. quã prius habuit adulterã. Sic cũ xps videns aniam peccatricẽ diaboli vxorẽ. primo inspirat ei vt intimo piungak sibi amore. z tandem occiso diabolo eam in sponsaz accipit nõ habentẽ rugam neq; maculam. Sed ad hoc dauid tibi ꝓponit vt sanctitatem ipius imitari studeas. z ab adulterio z homicidio ꝓcaueas. Si aũt cecidisti cũ dauid. q pniam cũ ipo resurgas. Multi em̃ peccauerũt cũ dauid. pauci aũt cũ eo resurgũt. Ecce in generatõe xpi adulter z meretrix vt z tu speres q̃liscũq; sis. adulter. heretic⁹. vel sodomita cũ eo spũalit veleas copulari z ei⁹ generatiõi piũgi. Dauid aũt genuit Salomonẽ. q̃ interptaz pacific⁹ ex ea q̃ fuit vrie. Ez quare ꝟ nomẽ eius nõ ponit cũ tñ Raab z thamar z dauid peccatores ponunt. Rñdetur q ex eo q thamar ita virtuosa fuit vt zelo pris ꝓcepit ex qua generatõ xpi surgeret piuncta fuit Jude. z Raab ita vtuosa erat vt exploratores iudeoz recipet. Dauid aũt in oib⁹ vtuosus. de Bersabee aũt nullũ signũ virtutis legim⁹. ideo illi ponit illa aut ẽ ex noie nõ ponit in libro generatiõis xpi Ex tali aũt genuit Salomonẽ qui tẽplũ dñi edificauit. vt z tu si ita fueris pacific⁹ ex virtutũ lapidib⁹ templũ coꝛdis edificare valeas. vt in eo dñs p graz posit habitare. Hic est noster Salomon ihs q̃ edificauit castissimũ z pulcerrimum templũ. videlicet corpus virginis gloriose. q̃ pmariũ posuit lapidez in ei⁹ sctificationẽ. qñ in vtero matris eã sanctificauit. Hñ z hodie est dedicatõ templi huius. qz memoriã ei⁹ agimus que sancta fuit anteq; nata. ideo sanctã natiuitatẽ celebremus. In quo templo sũmus pontifex dñs ihs pmaz missaz celebrauit qñ missus a pre venit i ei⁹ carnẽ. z de⁹ z homo i eis ꝓcept⁹ est. vt ex hoc templo idem põtifex nat⁹ z mortuus se hostiã p nobis offerẽs obtulit nobis vncti onem sacri chrismatis z olei omniũq; sacramẽtoz ex latere suo. Quotiẽs q̃ videris in eccl'ia corpus xpi leuare. cogita qz hoc est sumptuz ex tẽplo coꝛporali virginis gl'ose. cui⁹ natiuitas hodie celebrat. Et qñ elevatũ vides in cruce. z qñ baptisatus es z pniam agis z eucharistiã sumis. aut confirmaris. aut vngeris oleo sacro. aut p sacerdotem absolueris a peccatis. cogita q hec oĩa dona tibi ꝓfert sum⁹ põtifex ex templo virginis gloriose. Sed ecce Bersabee mater Salomonis adultera fuit. z pater adulter. Ideo Salomon faciliter fuit parẽtelis criminis imitatoꝛ vt fornicaret cũ alienis mulierib⁹. q̃ bus z ydola fabricauit. Parentes igit studeãt esse iusti. vt castos filios ꝓcreẽt. vt filij postponẽtes crimina virtutes eoꝛ studeant imitari. Sed ad hoc q̃liter natura parentũ in filios trãsfundit. hui⁹ euãgelij textus ostendit cũ dicit Salomon aũt genuit Roboam q̃ volens in subditos seruire ad instar patris ꝓdidit. z ꝓtes regni. Bona em̃ ꝓpria q̃ ille per voluptatẽ. superbiã z luxuriã congregauit. z ea heredibus relinq̃re cupiuit. heres fatu⁹ dissipauit. Quot nũc sunt in mũdo quoꝛ pres magnas mũdi diuitias possederũt. z nũc filij sunt mẽdici. qz forte male congregauerũt parentes pauper oppꝛimẽdo. vsuras faciẽdo. z malas exactiões excutiẽdo. Isti dissipãt mala cõgregata in luxuria. ebrietate. z ludis exponẽdis. Illis potest dici Mat. xxiij. Testimoniũ vobis est q̃ estis filij patrũ vestroꝛ. Item dicit Christ. q̃ regnũ iudeoꝛ pacificatũ fuit z integrũ. q̃diu Salomon in iuuentute fuiebat deo. Cuz aũt incitauit eũ sathanas ad fornicatiõez z ydolatriã in fine sui regni. cepit scindi regnũ suũ. et tpe filij sui totalit scissuz est. vt ex. xij. ꝓtib⁹ sine tribubus due solũ remanerẽt. Sic em̃ regnũ xpianoꝛ tpe apl'oꝛ bene stetit. qz oẽs xpiani soli deo seruiebãt et non ydolis. q̃ nunc xpianis fornicãtib⁹. z q̃si tot ydola q̃t pcta mortalia hũtib⁹ scissuz est regnũ i diuersas ꝓtes. heresim. sectaꝛ hypocritaꝛ. tyranoꝛ z alioꝛ qui mortaliter peccãt intantũ vt pauci inueniunt pfecti xpiani qui charitatẽ pfectam habeant. sine q̃ nec fides saluat. Si q̃ tales hrent fatuos filios multos q̃lis fuit Roboam. scinderet in fine mundi regnũ ipsoꝛ. z nisi pniam egerint oẽs peribunt Nos igit charissimi ex mre nra dulcissima talem Salomonẽ pacificũ suscepimus. cuius regni non erit finis Dan. vij. Potestas ei⁹ eterna que nõ auferet. z regnũ ipsius qđ nõ coꝛrũpet. Hoc regnũ est ecclesia z filie ecclesie tenẽtes tunicã inconsutilẽ de agni vellere factã. z ex nostra virgine ortam nunq; scindet a regno xpi q̃diu in vnitate matris ecclesie ꝓseuerauerint. Roboaz genuit Abiam. qui intꝛpretat pater viuens. quia ꝓnum incepit bene viuere sicut pater. demũ peccauit in deũ. z male cõclusit. Ecce quomodo patrem sequit⁹ proles. Sed q̃d est q malus pater generat bonũ filiũ. qz quilibet filius bonus esse tenet. licet habeat malũ patrez. qđ Asa filius Abie ostendit. de q̃ scribit in textu. Abias aũt genuit Asa. qui interptaz vngentũ eo q xpi bon⁹ odoꝛ fuit in omni vita sua. qz ita benevixit q legere delectat ipsi⁹ historiã. Ecce auꝛ in sordibus inuenit. qz pater vita sorduit. z fili⁹ vngento boni opis exẽplo vite sue z odoꝛe oib⁹ redolebat. Hoc igit subintelligas. qz cõ cursu mala radix malum fructũ ꝓfert. mali parẽtes malos filios. Si aũt alicui ꝓtrariũ fit ꝟ raro ꝓtingit. Sic xps z maria multos bonos z paucos malos i generatiõe habuerũt Ygo castaz hũilis xpin hũilẽ fructũ genuit vt nos eos seq̃mur mꝛtiplicitate oĩm vtutũ. Asa aũt genuit Josaphat q̃ interptaz dñs iudex. dñs em̃ reintegrauit regnũ ipsoꝛ ꝓpter eoꝛ merita. q̃ nullũ bonũ irremuneratũ reliquit. Ideo hic fuit dñs iudex. ad quẽ ꝓtinet remunerare bonos. Ez qz ambo peccauerũt. Asa aũt ꝓsiliũ aduersus rehẽ isrl' petijt. diffidẽs de adiutorio dei recepit in auxilium inimicos

dei. Itez Josaphat peccauit. quia Achab pessimo auxilium pbuit. vbi interfecto Achab in exercitu Josaphat circũ ciuius oraõs vix veniaz impetrauit maxime qz de⁹ dilexit illũ. qz idolatriã deleuerat. vbi dicit Chrisostomus. Fideles nõ oñt dare auxilũ inimicis dei. nec ab eis accipe. vt hr̃ i caũ. Nõ oportet accipere auxiliũ ab inimicis dei. Nos aũt docet supradicta hystoria de Josaphat. q ei pent auxiliũ ò inimicis dei. de auxilio dei desperat. validiores existimãs dei inimicos q̃ deũ. Qui aũt dat auxiliũ inimicis dei aduersat deo. deo em̃ volente pterere inimicũ suũ ipe eũ defendere temptat. Vnde beatus Gregorius pgruit interptaõ Josaphat. qõ est dñs iudex ipa em̃ iudicẽ genuit. quẽ vt frem̃ et correctorẽ diligamus. Sed vide q̃ periculosa sit psperitas diuitiarũ. qz ipse Josophat psperat⁹ genuit Joram q intantũ ex diuitijs supbiuit. vt ptra deũ filiã Jesabel impie et Achab pessimi duceret vxorẽ. Intantũ ela⁹ ꝫ deũ vt etiã sex frẽs occideret. Jõ iorã interptat altitudo. De q poeta. Tollunt in altũ vt lapsu graviori ruãt Ipse em̃ sic elatus plaga graviori et diutina a dño pcussus est. vt ante biduũ mortis sue intestina sua putrefacta iactaret. Caue et tu ne ex diuitijs fili⁹ vel successor bonoz supbia eleuet. Proinde et tu ne ex prĩs diuitijs supbias et pcutiaris a dño vt intestina proijcies. Sm illõ Eccl. xix. Iuaro nihil sceleri⁹. nihil iniqui⁹ q̃ pecuniã amare. h em̃ aniam suam venalem habet. qm̃ in vita sua hi pcerũt intestina sua. qz omnẽ sollicitudinẽ et conatũ ad exteriora extendens ad instar aranee pijciẽtes a se virtutẽ naturalẽ. et gratias a deo sibi collatas. In medio diuitiaz morant sicut aranea in medio tele. Caue ergo tu ne in diuitijs tuis tibi pringat sicut Jude cõtingebat. q ꝓpter diuitias suspẽsus medius crepuit. et effusa sunt oia viscera eius. Actuũ. j. c. Non sic virgo. ꝫ talem genuit filiũ cuius viscera interiora et exteriora membra et ossa in cruce et in sepulcro nõ sunt cõminuta. nec fracta. nec corrupta. vt nos exemplo eoz incorruptevivamus. Jorã genuit Oziam. Itez hic Ethosias et Amasias nõ nominant. sed a generatiõe christi rescindunt. Joram em̃ vsq ad quartã generationẽ fuit electus ex eo. qz de semine pessime Jesabel que occidit ꝓphetas et Achab viri ipsius filiam accepit nore Godoliam. ex qua hec pessima generatio traxit originez Ecce q̃ piculosam est inire cõiugiũ ipsoz. Caue ergo ne vxorẽ ducas de domo impia vel maritũ. ne pringat te deleri cum generatiõe tua a generatiõe christi. Sed si audieris parẽtes esse bonos. tũc cũ omni fiducia ex eis pinguem talem assume. et quere cõiungi generationi rectorũ que benedicet. Nam dñs in generatione iusta est. et nõ cõiungaris generationi pessime adulterate querse. Nationes enim peruerse. s. auaroz. querulosoz. tyrannorũ. pdonum. vsurarioz. et omniũ malorz sunt cause pfumationis pinguem. Non est ergo sm eos generatio diuina. ꝫ post eos sm Osiam. qui interptat nobilis. qz fecit qõ beneplacitũ erat deo. excepto hoc q elat⁹ sacerdotalẽ sibi vsurpauit dignitatẽ. volens thuribulũ in tẽplo offerre. ꝓpter qõ in frõte lepra fuit pcussus. et sedit domi leprosus. nõ exiẽs vsq admoztez. Caue igit ne tu tibi vsurpes dignitatẽ nõ debitã. Sed illã nobilitatẽ seq̃ris q̃ facies qõ beneplacitũ est deo. Sic xps virginis filius nõ rapuit dignitatẽ. nec rapinã arbitrat⁹ est eq̃lem se esse deo pri vt pontifex fieret. ꝫ vocatus est vt Aaron. Sequit Osias aũt genuit Joathan. q interptat pfect⁹. et sic tu nõ egrediar̃. ꝫ i via pfectoz ꝓgredi sp debes. qz sm Gre. in via dei nõ ꝓgredi regredi est. nõ dicas satis ieiunaui. satis facultates in vsus pauperz largitus sum. et sic de alijs. Cũ em̃ oia feceritis. dicite. in vtiles serui sumus. qz in eo q̃ aliq̃s existimat se aliquid esse cũ nihil sit cadit a iustitia sua et humilitate si quã habuerit. Sic phariseus qui oia bona fecerat. et ab oibus malis declinauerat. eo q se pfectũ esse putabat. nec i hũilitate ꝓgredi volebat ad maiora imperãda et faciẽda. iõ a via dei regressus iustitia pdita et hũilitate supbiuit. Xpus aũt nullo indigẽs ꝓpter nos se exinaniuit formã serui accipiens. legẽ impleuit. baptisatus est. ieiunauit. orauit in cruce. Joathan autẽ genuit Achas qui malus fuit. nam ydolis filiũ suũ consecrauit. trahẽs eũ p ignẽ. nihil boni legit de illo. ꝫ tñ in generatiõe boni inuenit forte. qz sub ipo datũ est hoc signũ. Ecce vgo concipiet et pariet filiũ. Achas autẽ genuit Ezechiã qui sctũs fuit. Ipse dixit. Memẽto dñe q̃ modo ambulauerim coraã te in veritate in corde pfecto. et qõ bonũ est coram te fecerim. Et si obijcitur cur fleret cũ mori deberet. Rñdeo q̃ ipse nõ peccauit. qz nõ flenit q̃ deberet ire de mũdo. ꝫ qz heredẽ nõ habuit. iõ deleri a generatiõe ista timebat. qõ scribit Isa. xxviij. Generatõ mea ablata est. ꝓpter qõ exaudiuit eũ dñs. et addit vite sue annos. xv. In cuius signũ sol retrocessit. x. gradib⁹ in horalogio ad oriẽtẽ. ꝓpter qõ rex babilonis misit sibi multa munera ꝓ amicitia inter se mutuo faciẽda. Dicũt q̃daz q̃ rex babilonis colebat solẽ. vidẽs q̃ sol honorabat Ezechiã ꝓ eo misit sibi munera. Qz autẽ aliq̃tulũ maiorẽ gl̃iaz ex hoc hr̃et. oẽs thesauros suos nũtijs ostẽdit. ꝓpter qõ generatõ sua punita est ꝓpter inanẽ gl̃iam. Caue et tu q̃tũcũq̃ accept⁹ fueris ne q̃ inanẽ gl̃iam thesaurũ vite eterne pdes Iste Ezechias serpentẽ eneũ quez moyses fecerat pfregit. qz iudei colebãt eum ꝓ deo. Jõ quecũq̃ bona tua ostẽdis vide ne hostis ꝓ inanẽ gl̃iaz spolietur istis bonis sic hierl̃em fuit ꝓ inanẽ gl̃iaz spoliata thesauris. Sic et tu si nõdum xp̃m bono ꝓposito pcepisti. nec ope bono pepisti. ploza et dic. Generatio mea ablata est. vt sic merearis q̃ diuine ꝓpitiationis fecũditatẽ accipere q̃ mariã que gemẽs affectabat esse in generatiõe messie et expectãs meruit esse mr̃ ipsi⁹. Talis Ezechias q̃ ꝓpter inanẽ gl̃iaz meruit puniri. genuit Manassen. q̃ mal⁹ fuit intã tũ vt ipe Isaiã serraret. qz sm Chrisostomum. Isaias sibi pdixerat in facie sui prĩs. vñ et ipe pr̃ tunc volebat ipsum occidere dicẽs. Meli⁹ est esse sine filio q̃ talẽ filiũ post se relinq̃re q̃ deũ exasperat et sanctos pse quit. Sz ne occidere phibuit Isaias. Item implevit plateas hierl̃em sanguine ꝓphetaz et instoz. de porta ad portã. et posuit ydolum in templo dñi et traxit filiũ p ignẽ cophet in cymon vbi erat ptinus ignis. Cũ igit multa feciss̃et mala cõprehẽsus est a rege assirioz ligat⁹ compedib⁹ et cathenis duct⁹ est in babiloniã. posit⁹ in carcerẽ. bibebat aquã cũ ace

to modico ad mensurā vt viuere posset. Et cū vehemēter affligeret ⁊ penitēs oraret. audiuit eū dñs. ⁊ in flāma ignis descēdēs vincula ipsius adussit ⁊ reuersus in hierl'em in regnū suū seruiuit dño in toto corde. Sic tu si in generatiōe xpi vis inueniri. age pniaz vt ad regnū eternū valeas puenire. Iste manasses genuit Amon q̄ fuit malꝰ. Hec aūt fuit cā sue malicie. qz viderat patrē esse malū. ⁊ post penitentiā reductū ad coronā regni. ꝓposuit malā vitā ducere di. Pater meus in senio pniam egit. sic⁊ et ego cū ad etatē pfectā veniā penitebo. Sed fefellit eū longe vite ꝓmissio. qz exterminauit eū dñs valde velociter. qz duobus annis tm̄ regnauit. Sic tu caue sūo ope ne in puncto q̄ protrahis ⁊ stare vis in peccatis donec petā peniteris. ne ⁊ tu in eodē puncto ad infernū descendes. ℔ potius incipe penitere duz tps est penitēdi. exemplo Marie ⁊ xpi q̄ pnostris petis formā pnie ieiunādo. legi subijciēdo et in sacrificio offerēdo. ⁊ morte patiēdo ꝓtulerūt. Si aūt iustꝰ es ⁊ pniam nō eges. extunc viuas sic Josias. de q̄ subdit. Amon aūt genuit Josiam. q̄ interꝓtat hostia. qz sacrificiū deo obtulit. fecit em̄ pascha sup oēs reges q̄ añ eū fuerūt. vt hr̄. iiij. Reg. xxiij. Sed hec virgo nobis xpm̄ agnū paschalē exhibuit sup oēs reges qui añ ipsum fuerūt ⁊ post euz adhuc erūt. Alij em̄ alienā carnē dabant in pascha. hec aūt xpm̄ ex sua carne ⁊ ipsius carnē dulcissimā nobis ꝓposuit. Sic tu apm̄ exhibeas corpus tuuz hostiā viuā. deo placētez in odorē suauitatis. vt sic māduces xpm̄ vt sibi in vnitate eccie incorporeris Josias aūt Jeconiā ⁊ frēs eius in trāsmigratione babilonis. Hic Jochim̄ ⁊ Eliachim̄ nō ponit̄ in numero regū. Sz rex egygti Pharao intruserat ipsos in regnū manu potēti. ponit̄ aūt secūdus Joachim̄. alias vocatꝰ ꝑ Hieremiā Jeconias qui rite successit. Dicit aūt euāgelista q̄ geniti sunt in transmigratione babilonis. Itē illi q̄ libere voluerūt in babiloniā ire vocabant filij trāsmigratōis. Alij aūt qui ꝓpter iniquitates suas sunt ducti filij captiuationis. ¶ Hic insup nota q̄ oēs in generatione positi figurabāt xpm̄. aut fama infamia. De infamia. sic̄ dauid recipiens vxorē vrie significat xpm̄. qui ecc'iaz de gentib⁹ diabolo auferens sibimet eā copulauit. Jeconias aūt genuit Salathiel. de q̄ nihil legimꝰ boni seu mali. putamus eū bonū fuisse ⁊ in captiuitate deuz assidue petijsse ꝑ calamitate auferenda que ꝓtigerat isr'l. ⁊. iō petioni dei appositū fuisse. Salathiel aūt genuit Zorobabel. quem Chr̄s. appellauit doctorē babilonie. Per istū em̄ Zorobabel dimissi sunt oēs filij isr'l. ⁊ reuersi in ꝓpriā patriā in magno gaudio. Sic esdras exposuit ꝓpheraz q̄ alio nōie dr̄ malachias. Cuz em̄ Zorobabel esset in misterio regis Darij. cōtrouersia facta est inter eum ⁊ duos alios regis ministros q̄d esset fortius in mūdo. vno dicēte. nihil fortiꝰ est vino. altero aūt. nihil fortiꝰ est rege. Zorobabel autē dixit. Nihil fortiꝰ mulieribꝰ ⁊ veritate. Quibꝰ sic certātibꝰ deuētū est vsq̄ ad sniam regis darij. Quo residēte cū principibꝰ suis ad iudicandū. cōrenderunt tres singuli ꝑ tanta sentētia ⁊ verbis. cōtentiones qui cupit eoz scire legat Esdram ꝓphetam. tū vicit Zorobabel iudicio regis Darij omniūq̄ principū. ꝓnūciata est omnibꝰ fortior esse veritas. Cū aūt diceret ad eū darijꝰ rex cū iuramēto. Pete q̄d vis a me vsq̄ ad dimidiuz regni mei. Respōdit Zorobabel. Regnū tuū nō peto. ℔ vtere eoipso in eternū Sed hoc peto q̄ ꝓcepit Cyrus rex añ te vt dimittas captiuitatē filioz isr'l redire in sua. Mox darijꝰ cōsen sit. Exiens aūt Zorobabel gratias egit dño di. Benedictꝰ es dñe ꝙ veritatis. qui sapientiam hanc in os meū misisti. Et ideo recte fm̄ ꝓuidētiā dei nominatꝰ est Zorobabel. id est doctor babilonie. Que aūt maior doctrina dicit Chr̄s. nisi ostēdere veritatē omniū rerū. Et impleuz est in eo q̄ fuerat scriptū. Sup inimicos meos prudentē me fecisti. Interꝓtat Zorobabel fruitio postposita. qz fruitōne. regni ad se decurrēte postposita eligit potius liberationem populi sui q̄z appetere regnum. Hic aūt doctor babilonie est verus christus filius ꝟginis q̄ fruitiōe regni cū ad euz defluxit sprevit. fugiēs cū eū vellēt facere regē potius in paupertate currēs docuit et maluit esse paup ꝓdicator q̄z supbus rex fm̄ estimationē hoim̄. vt nos de eterna cōfusione duceret babilonis. Hic dicit Chr̄s. de resti duis generationib⁹ nec scripturā aliquā me recordor legisse nec audisse. Hic aūt in fine notanduz ē Quicūq̄ deo placuerūt diuti⁹ regnauerūt ⁊ ꝓsperati fuerūt. inimicos eoz humiliauit deus sub manib⁹ eoz. Quicūq̄ aūt inique et maligne egerunt velociter a regno ⁊ a vita cū amara morte ꝓscinde bant. ⁊ hūliauit q̄z eos deos sub manibus inimicoz suoz. Si aūt omniū istoz bonoz habueris vitam ⁊ veritatē cū zorobabel ꝓdicaueris vita ⁊ exēplo. extūc vita sequētiū patrum in te fulgebit. etiā eris magister babilonis. ⁊ oēs homines veritate illumines. ⁊ tunc celestem patrem cognosces quod significat Abiuth. q̄ interꝓtat pater meus. quē virgo non sup sensibili ℔ expimentali noticia sup oēs simplices creaturas cognouit. Tūc resuscitaberꝭ a peccato. quod significat Eliachim. qui interꝓtat dñs resuscitans. Unde ⁊ nos ꝑ xpm̄ filiū virginis resuscitatiōem habem⁹. tūc ad bene opandū adiuuabit te dñs. quod significat Asor. Nū et Maria martha vocat ꝓpter vitā actiuā bone opatōnis. qz adiuuata a dño. vt generaret nobis saluatorē. ps. Adiuuabit eā deꝰ vultu suo. tūc efficieris iustꝰ. qō signicat Sadoch. ⁊ significat Mariā q̄ oēm iusticiā ꝑ xpm̄ impleuit. Ecci. xxiiij. In me ois gra vie ⁊ veritatis. tūc eris frater dñi dilectus. quē significat Achim. ⁊ significat Mariā. qz ꝑ eā nobis xps frater ⁊ nos ei. ⁊ ipsius mater. sororꝭ frater esse posumus. tūc soli deo adherens eris quod significat Eliud. Quis vnq̄ deo adhesit vt maria q̄ eundez genuit quē deus pater. tunc saluus eris qō significatur ꝑ Eleasar. sic omnibus nobis maria salutem obtinuit. tunc deus erit merces tua magna nimis quod significat Mathan. Hanc mercedem valemus omnes consequi ꝑ mariaz. tūc supplantabis diabolū. qz hoc significat Jacob. Hec est mulier ō qua Gen. iij. Dixit dñs ad serpentē. Inimicitias ponā inter te et mulierē. ⁊ ipa cōteret caput tuum ⁊ tu insidiaberis calcaneo ei⁹. te videlicet supplantante. tūc dominaberis in tota terra egypti. quod significat Joseph sponsus marie. de qua natꝰ est.

Jesus q̄ vocat xps. tūc totius terre dñationez obtinebis. qz p hanc ꝟginē habemus vez Joseph. q̄ pascit oēs seculū. iō ꝺz salvatoz mundi. Hic generatio marie nō cōputat. qz eadē generatio est marie z ioseph. qz fuerūt ambo de vna tribu. Jō sub generatione Joseph generatio marie cōputat. Hic ergo oēs generationes. ab abraā vsq̄ ad dauid sūt xiiij. Hi iudices fuerūt. Itē oēs generatōes a David vsq̄ ad transmigrationē babilonis. xiiij. Hi reges fuerūt. a trāsmigratōe babilonis vsq̄ ad xpm xiiij. z fuerūt pontifices. z sic oēs generatiōes. xlij. significabāt xpm. q̄ erat iudex. rex. z pōtifex. Sic ḡ sub illis finitus. iudicū. regū. siue pontificum erat status iudeoz. qz expectabāt eū cui nō deberet succedere alius status. Jō veniēte xpo q̄ in se omnē p fectionē ꝓtinet amplius status eccl'ie nō mutat. ꝫ militabit sub xpo. Sic etiā virgo beata oim scrōz patz vitā in se habuit. fidem Abrae. miscōiam David. sapiam Salomonis. iusticiā Ezechie. z sanctitatē Josie. z nō solū in se habuit. ꝫ etiā eos omnes in ꝟtute excellit. imo oēm fidē illoz z virtutē xpm generando compleuit. Sic etiā scta virgo que nūc filio eius militat. z vsq̄ ad cozonaz regni militabit scta vita ex maria fide z omni ꝟtute reflozet. vt dic̄ ps. Reflozuit caro mea. que q̄dem flozuit in cōceptione xpi. Maria etiā flozuit in passione. resurrectione. ascēsione. z gl'ificatione xpi. z hoc habem9 ex virga virgine maria q̄ ꝓtulit flozē inestimabilis pulcritudinis xpm. sicut hr̄ in sermone Arnonis ꝓbiteri de natiuitate dñi sup illo verbo Jsaie. xj. Egrediet virga de radice yesse. q̄ sic inquit. Maria hec singularis ꝟgo pulcra padisi arboz est. Nā dū virgā noiat. disciplinatā. castā. humilē. modicā. sed in altū cordis hūiliter creuisse insinuat. habes arboris pulcritudinē vide z fructus ipius venustatem. Et flos inq̄t de radice eius descēdet. Flos virge z fructus arboris dñs nr̄ ihs xps. Nō em̄ quia flos. iō non fructus. nec qz fructus est xps. ideo nō flos. Obtulauerūt aūt sibi sicut veritas z misericoꝛdia. ita flos z fructus in xpo. flos ad ꝟitatē. fructꝰ ad miscōiam z pacē ꝓtinet. Sicut nāq̄ in floze ꝓmissio. in fructu redditio ꝓmissionis est. ita et dñs suis fidelibus in fidelitate pseuerantibus ꝓmisit. in miscōia soluit. Dñs ps. Ipe est qui cozonat te in miscōia z miserationibus. Et tria in arboze cernimus. ipam. s. arborē. florē z fructus. Tria quoq̄ in dño nr̄o ihu xpo. Ad hec tria quodāmodo simul p tinētia aduertamus. ipo testāte de se dicente. Ego sum via ꝟitas z vita. Nā via in exēplis. ꝟitas i doctrina z ꝓmissis. vita in vite exhibitōe. Igit̄ via ad arborē. ꝟitas ad florē. vita ad fructū ꝓtinet. Itē arboz est xps in ꝓuersatione. flos in resurrectōe. fructus in ascensione. In vita em̄ xpi fidei nr̄e rectitudo est p doctrinā informatio. z sic in ꝓuersatiōe velut in arboze stamus. In resurrectōe aūt eius spe flozescimus. In ascēsione fructū pcipim9 diuinitatis. Nō em̄ ipe solū p resurrectionē z mortē reflozuit. ꝫ etiā nr̄a fides emortua in ipo reuixit z reflozuit. Dñs spe psallimus cū ps. Reflozuit caro mea in spe. In ascensione vero fructū diuinitatis spiritusancto misso de celo in ap'lis participamus. Sz z singuli nostz qui velut arbozes in horto dominico sumus. si tñ arbozes bone in fide viuendo existimus in bona operatione ac malox patiētia primo hic boni odoris flozem ꝓmittimus vt postmo dū in fructibus cōtemplationis eternaliter gaudeamus. Denicq̄ siue xpm in arboze pulcerrima cuz flozibus suis intellexeris. siue matrē virginē in arboze. In fructu autez arboris dñm ihm estimaberis. qōcūq̄ hoz siue vtrūq̄ dices nō errab. Videte charissimi quō xps flos z ꝟga ei9 ꝟgo maria ñ solū iustos. ꝫ z pctōres i sua hz generatōe. imo maioꝛo doꝛ pietatz nob pctōrib9 i coꝛ spargit̄ cū audim9 q̄ nō ꝓpt̄ iustos ꝫ ꝓpt̄ pctōres xps vēit sic a ꝓncipio euāgelij ꝺz filius dauid qui fuit peccatoz. post hoc ꝟbraā qui fuit iustus. Et licet ex hac causa sit scriptum q̄ licet vicinioꝛ David fuit ꝓmissio facta q̄z ꝟbrae. qz abrae dictū fuit. In semine tuo. i. xpo figurato p Jsaac bñdicentur omnes gētes. Dauid aūt dictū est. De fructu vētris tui ponam super sedem tuā. Camē ꝓpter spem retribuendā pctōrib9 xps primo dauid ascribit̄ qui fuit peccatoz. vt nemo peccatoꝛ desper. ꝫ credat iusticiā faciēdo z penitendo. Et sic poterit esse in generatione xpi. Sz non filius adam veterz. neq̄ eue. ꝫ filius noui adā id est xpi. z Eue. i. ꝟginis gl'iose vt i eoꝛ generatōe reflozeat hic i gr̄a. z in futuro per gloriam.

De exaltatione scte crucis Sermo. cxxvij.

Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nostri ihu xpi. p quē mihi mundus crucifixus est. Gal'. vj. In summa verboꝛ duo inuunt. Primo q̄ solum in cruce xpi sit gloriandu. Secōo subdit causam ibi. per quem. De primo dicit. Absit mihi gloriari. q. d. quidam gloriant in diuitiaꝛ affluentia. ps. xlviij. In mr̄tudie diuitiaꝛ suaꝛ gloriant̄. hoc non est faciendu. ps. lxj. Diuitie si affluant nolite coꝛ apponē. j. Cho. iij. Quid habes qō nō accepisti. si accepisti cur gl'iaris: nescis qz tibi datū est ad salutem vel ad damnationem. Aliqui gloriātur in seculari potentia. vt patet Judith. xiij. de Holoferne qui gloriabatur quasi potens. et in potentia sua coꝛruit. hoc non est faciendum. Eccl'i. x. Omnis potentatus breuis vita. Sapie. vj. Potentes potenter tormenta sustinebunt. Aliqui in religione simulata. ad Gal'. vj. Volunt vos in carne circumcidi. vt in carne vestra glorientur. Sed absit mihi nisi in cruce dominica. ibi debemus gloriari. quia erepti et liberati sumus a miseria. seducti per primum lignum. Crux xpi primo viuificat contra mortificationem. per lignuz mortificati fuimus. Ambroſ. Domi noxialis morsu in mortem coꝛruit. In hoc ligno sumus viuificati. Bern̄. In arboze crucis dominice pēdet omnis vite fructus. In ea pependit christus benedictus fructus qui est vita. Johannis. xiij. Ego sum via veritas et vita. Deute. xxx. Erit vita tua ante te pendens. Ambroſius. Sicut pomum in arboze. sic christus in cruce. Secundo salutificati sumus in cruce contra damnationem. Nam crux christi est archa noe in qua saluatum est genus humanū. De qua Sap̄. xvj. Exiguo ligno credūt hoies saluare aias suas. Gre. in registro. Quid cruce xpi ꝑcio sius de

qua nobis gra. salus t vtus xpi. Isi. Si piculis et pcellis mūdi inuolueris lignū ascēde crucis t liberaberis. Aug. in simone. Crux xpi est nob causa totius brītudinis. j. Pe. ij. Pctā nra tulit in corpore suo sup lignū. Mgr in. iij. di. xix. Penā pctō rū nrox ipe ptulit. i. pfecte tulit. Aug. Si eque pē sak culpa hois t pciū redemptionis non tm distat ortus ab occidēte. ps. Apud dm copiosa redemptio. Eusebius. Tota salus hūani generis puenit ex ligno crucis. Rich. de setō vic. Sicut p diabolū in ligno tribulatio. sic p crucē venit nobis ois cōsolatio. ¶ Tercio in cruce virtutes multiplicank. Figurak Gen. xxij. Cū abrām allīgasset ysaac sup strue em lignox. dictū est ei. Multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. Spūak. sic Abrām. i. deus pr. obtulit filiū in ligno crucis. hinc ortk multiplicatio gre t vtutis Job. xij. Si granū frumenti mortuū fuerit multū fructū affert. Nā xps in cruce nos multas docuit vtutes. ¶ Prio docuit obedienti am. ad Phil. ij. Factus ē obediēs vsq ad mortez. .s. crucis. In oīone pcluſit Math. xxvj. Non sicut ego volo pr. ſ sicut tu. ꝓpter nram obediētiā. Ro. v. Sicut p inobediētiā vnius hois pctōres ꝓstituti sunt multi. ita p obedientiā vnius iusti ꝓstituūtur multi iusti. Et sic xps fuit obediens multo magis nos. Damas. Indignus est diuia clemētia. q viuit sine obediētia. ¶ Scōo docuit patientiā. j. Pe. ij. Cū malediceret nō maledicebat. sic t nos. Jaco. v Patiētes estote ꝓfirmātes corda vra. Hiero. Siveri sumus xpi discipuli. opprobria t detractiōes debemus libēter amplecti. t equo aio ferre. que mgr nr ptulit. Math. x. Nō sit discipulus super mgrm Greg. Si passio xpi ad memoriā reuocek. nihil tā graue q nō equo aio sustinetur. ¶ Tercio docuit charitatē. t h in pmo vbo dicēs. Pr dimitte illr tc Ecce speculū sine macula cōspuik. glia celox irrri dek. t orat p inimicis. Job. xv. Maiorē charitatē nemo habet vt aiam suā qs ponat p amicis suis. t orat p ipis. Bed. In q illuxit clarit q nos dilexit dns. ꝯ in cruce t passiōe eius. Damas. li. iij. c. xxiij Quid magis ad charitatē accēdit. ꝯ q ꝓprio filio suo nō pepcit pr t filit p pctōribus orauit. Symō de cassia. Orauit miscōia. t orare non vult miseria. orauit iudex vt oraret reus. iuꝛ illud Math. v. Diligite inimicos vros. t orate psequētibus vos. Dilexit em nos plt ꝯ matrē. ꝯ discipl'os. ꝯ sanguinē ꝯ corpt. ꝯ vitā. ꝯ etiā aiam. q illa oīa reliqt. t nos redemit. in hoc maxiā charitatē oīdit. Bed. Nihil te mihi reddit ita amabilē bone ihu sicut calix quē bibisti. Hern. O q̄nta charitas. deus bibit mortem ne moꝛs biberet hoiem. Inno. Sustinuit suā passionē vt emeret tuā dilectionē. Hern. Quid gliosius ꝯ q nos tanti estimauit pcij. ¶ Quarto docuit pietatē in hoc q nre miserie in ꝓpria pſona sbuenit faciendo miscōiam quaz docuit. Lu. vj. Estote miscōes. Hoc notak in scō vbo qō dixit in cruce Hodie mecū eris in padiso. O magna miscōia nō legik de latrone q̄ꝯ boni feciſſe. Greg. xviij. mor. Latro in cruce pendēs manibt ac pedibt ligatus nihil hūs libex ꝓmisi coꝛ ad credēdū. linguā ad cōfitendu. t ei misertus est in cruce. nobis ad doctrinam vt simus ad misericordiā ꝓmti. Lu. vj. Omni petenti te tribue. Thob. iiij. Ne auertas faciē tuam ab vllo paupere. Prouer. xxij. Qui ꝓnus est ad miſicordiā benedicek. ¶ Quinto in cruce docuit equitatē in verbo tercio. Mulier. ecce filit tuus. Justicia requirit q ipam cōmendaret in mundo. que nouē mensibus eū in mundo cōmendatū recepit in vtero que eū caste concepit t dulcik aluit Hern. Stabat mr dolorosa iuxta crucē lachrimosa. vidit filiū conspuū. flagellatū. coronatū. perforatum. cruci cōclauatū. gladius symeonis ptransiit aiam eius. Juste t merito eam cōmendauit Johanni. Hiero. Memento parentū sub quox manibus sumpsisti. nutrimētū. Eccli. iij. Qui timet deum honorat parētes. t quasi dnis fuiet eis. ¶ Hextro docuit exemplū patientie in quarto vbo. Hely hely lamazabathani. i. deus deus me. vt quid dereliquisti me. nō impatientiā in his vbis expres sit. ſ magnitudinē sui doloꝛ quē p nobis sustinuit. Non em fuit derelictus in vnione pſonali. q̄ ad sepationē diuinitatis ab hūanitate. ſ sic q diuitas exposuit humanitatē passioni sine defensione t protectione. ac si non fuisset sibi vnita. Sz eius passio maioꝛ passione oim martix. t tm patiēter sustinuit sic t nos. ¶ Septimo docuit desideriū salutis nre in q̄nto vbo. Sitio. ſ. ꝓpter vrām salutez. Hern. O dne cruciat te plus sitis ꝯ crux. de cruce siles. nostrāq salutē sitis. indei vo sanguinē. Intm aūt sitiebat nram salutem. vt etiam pateret in lingua qx ipe accepit amax vinū. non ad bibendū. ſ ad gustandū solū. quia dederunt ei acetū felle mixtum. iuxta illud ps. lxviij. Dederūt in escaz meā fel t in siti mea potauerūt me aceto. Et sic sitis eit fuit fruēs desideriū nre salutis. Math. v. Bti q esuriūt t sitiūt iusticiā. ps. xlj. Sitiuit aia mea tc. Nā nrm desideriū nullibi magꝛ ꝯ ad salutē nram esse debz ps. xxxvij. Dne aūt te oē desideriū meū. ¶ Octauo docuit obediētiā t firmitatē in sexto vbo. ſ. ꝓsūma tū ē. ſ. imperiū t volūtas prīs. desideriū patx. salus pctōx. Et sic nos obedire debem firmit. Nā ipe dixit Job. viij. Que placita sūt ei facio sp. Jo. v. Nō veni facere volūtatē meā. ſ eit q̄ misit me. j. Regū xv. Melioꝛ ē obediētia ꝯ victima. Oze. Scelis ydolatrie est nolle acquiescere. Et Deut. xvij. Si non obedientes fueritis peribitis. Et obedientia debet pseuerare in finez. Sicut xps non descendit xpter matrez vel discipulos nec indeos. t sic nos. Heb. xij. Recogitate eum qui talem sustinuit aduersus semetipm contradictionez vt non fatigemini animis vestris deficientes. Ideo Augu. Nulla moꝛs horribilioꝛ morte xpi. Sap. ij. Morte turpissima condempnemus eum. Ideo turpissima vt nullaz mortem timerem. Nam aliqui non timent mortem. sed genus mortis. ¶ Nono docuit de rebus prudentem facere finalem dispositionem. Nā prudētia requirit vt homo in periculis cogitet de melioris boni conseruatione. Et sic xps vltimo aiam commendauit patri di. In manus tuas commendo spiritū meum. Sciuit em animam suam patri cōmendatā. tamen in articulo mortis cōmendauit eā ꝓpter nram eruditionē. vt de rebus prudentē dispositionē faciam. t in hoꝛa mortꝛ feruētius puertem nos ad deū. Nā sicut ipe ꝓdidit testamētū

sa de cōmendauit tpalia. militib⁹ vestimēta. corp⁹ sacramētal'r nob. discipulos pr̄i Joh. xvj. Pater serua eos in noie meo qs dediſti mihi. matrē iohānī. spm̄ patri. Sic nos vt nudi xpm in fine seq̄mur nos spoliemus in habitu z affectu. Exod. xxv. Inspice z fac fm exemplar cc. ¶ Quarto gl'iari debemus in cruce quia per illā diabolū supauit. Greg. Qui in ligno vincebat cc. Figuratur Hester. vij. Aman ponit lignū z in ipo suspēsus est. Rich. de scō vic. Crucis signaculū est demonib⁹ suppliciū z tormentū. Jō canit eccl'ia. Nullū ptra h signum stat periculū. Aug. Vbi signū crucifixi z fide z deuotione pcesserit. ibi inimic⁹ nihil nocebit. Exemplū de iudeo in eccl'ia deserta cruce signato. Et dico cū fide z deuotione. nō in iniqtate. vt vadēs ad fornicationē. Chrys. Nescit crux xpi pr̄ocinari crimini. ꝛ deuotioni z dilectioni. Aug. Extēdit ideo xps in cruce brachia vt esset patus pbere auxilia. Jō canit eccl'ia. Crux pellit oīe crīmē cc. ¶ Quinto p crucē celū reserauit. Isa. xxij. Dabo clauē domus dauid cc. Nā suis meritis nullus pōt igredi celū nisi p meritū passionis. Vñ mgr̄ in. iij. di. iij. Nec circūcisio nec baptism⁹ apuit aditū regni celestis nisi hostia salutaris. Heb. x. Habētes fiduciaz in introitu sctōr in sanguie xpi. Mgr̄ in. iij. distin. xvij. Deus decreuerat vt ꝓpter pctm̄ nullus intraret paradisum nisi in vno hoie tanta esset humilitas q̄ oibus ꝓficē posset. sic in pmo hoie fuit tanta superbia q̄ oibus nocuit. z h solum in xpo est. Et sicut olim in morte summi pontificis. Nu. xxxj. pfugi habebāt ingressum. z sic p passionem in cruce xpi Greg. in dyalogo. Nūq̄ qs celesti bitudine dign⁹ foret. nisi vitus felicissime passionis xpi suppleret Hec ē scala Jacob. Gen̄. xxvij. cui⁹ summitas celos tāgebat. Vñ canit eccl'ia. Hec ē scala peccatorum cc. ¶ Sexto in cruce nos pr̄i recōciliauit. ad Col'. j. Per sanguinē crucis eius pacificās q̄ in celis z in terris sūt. i. hoies z angelos. Rabanus. In cruce sctā respiciunt angeli cumulata sua gaudia. Ro. v. Cū inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ p sanguinē filij eius. Bern̄. Respice o hō quantū ogligaris patienti dño. q̄tidiana xp̄iani lectio debet esse dñice passionis recordatio. Bern̄. Memor ero q̄diu vixero laborū tuor̄.

¶ Sermo. cxxviij. ¶ Ad idem.

Icut exaltauit moyses serpentē in deserto. ita exaltari oportz filiū hois. scribit Job. iij. z legit hodierna die p euangelicali officio. ¶ Ambr̄. in exameron. dic̄. q̄ gallus albus suspensus ad modum crucis naturaliter leonē fugat z terret. teste pho. x. aialiū. q̄ ait. Leonē fugat gall⁹ z elevantē mus. Cuius rō est. Nā naturale odiū est inter leonē z basiliscū. vt refert Isi. in hist'ijs naturalib⁹. Leo igit̄ cernēs albū gallū estimat eū basiliscū z fugit. Spiritual'r p albū gallū intelligit̄ xps. nā sicut gallus nūciat trāquillitatē z tēpestatē aeris diei z noctis. sic xps nūciat nobis lumē dei. i. gr̄e cū dixit Joh. xij. Vñ lucē habetis credite in lucē vt filij lucis sitz Sil'r nūciauit nobis tēpestatem noctis. i. seueritatem suę iusticie. Ju. xvij. Venient dies q̄ desiderabitis vidē vnū diē filij hois z nō videbitis. Iste ē albus gallus. i. innocēs. j. Pe. ij. Pctm̄ non fecit. nec inuentū est mēdaciū in ore eius. Et cū innocens ter suspensus est in cruce cū alis brachior̄. De quibus ps. Sub vmbra alar̄ tuar̄ ꝓtege me. Jō merito timet ipm̄ leo. i. diabolus. q̄ ab eo supar⁹. De quo Paige. omel'. iij. Crux xpi est p quā mundus vincit̄. z ptra pincipes mūdi triūphat. Itē Plin⁹ in speculo naturali. Carnes crudet calide galli posite sup morsum ꝑpentis extrahūt venenum. Sic passio xpi posita sup mentē a ꝑpente. i. diabolo sauciatā venenū extrahit pctōr. Et h figurat Nu. xxj. Cū dñs misit in filios isr̄l' ꝑpentes ignitos in deserto ꝓpter murmurationē ptra moysen. cui dixerūt. Cur nos eduxisti de egypto vt moreremur in solitudine. deest panis. non sunt aque. aia nr̄a nauseat sup cibo isto leuissimo. ꝓpter qō plagauit eos dñs p ꝑpentes ita vt morerent. Multi venerūt ad moysen z dixerūt. Peccauimus. q̄ locuti sumus ptra dñm z te. ora vt tollat a nob ꝑpentes. Orauit moyses p pp'o. z locutus est dño ad eū. Fac serpentez eneū. z pone eū p signo. q̄ pcussus aspexerit eū viuet. z fecit moyses ꝑpentē eneū z posuit p signo in palo. quē pcussi inspiciētes sanabant. Spūal'r. hec fuit figura passionis xpi. Nā omnes eram⁹ infecti a ꝑpente infernali. z nullū fuit remediū cōueniētius. q̄ p ꝑpens sine veneno. i. xpi corp⁹ fuit suspensum in palo crucis. Nā sic serpēs eneus habet similitudinē veneni inq̄tū dicebat ꝑpens. fuit tñ sine veneno. q̄ ene⁹. sic xps habuit similitudinē veneni id ē pcti ex carne passibili. fuit tñ oīno sine peccato. Et iō sicut aspectus illius ꝑpentis enei saluauit a corporali morte. multo magis q̄ intuet crucifixuz saluat a morte eterna. De q̄ Aug. Frēs vt sanemur xpm̄ crucifixū intuamur. Dic̄ em̄ Eusebius in sermone. Tota salus mētis z corpis q̄uenit virtute crucis xpi hoibus vniuersis. Idcirco merito legit̄ p themete. Sic exaltauit moyses ꝑpentē cc. vt ois q̄ credit in ipm̄ non pereat sed habeat vitam eternam.

¶ In summa vbor̄ duo innuit. Primo oportuna necessitas nostri remedij. Secōo subiungitur immensa vtilitas nostri premij. ibi. omnis qui credit. Dixi primo innuitur oportuna necessitas nostri remedij cū dicit. Sic exaltauit moises serpentē in deserto. ita oportet exaltari filiū hominis in cruce. Dixit sanctus Thomas parte. iij. q. xlvj. Oportebat xpm̄ in cruce exaltari nō necessitate coactionis. quia absolute loquendo possibile fuit deo hominē alio modo liberare. s. p solā voluntatē cōdonando nob pctā. vt dic̄ Leo papa in ꝑmone de ramis palmar̄. Omnipotēs filius q̄ p eandē essentiam est eq̄lis pr̄i potuisset hominē liberare solo imperio volūtatis. iō nō oportuit xpm̄ i cruce exaltari necessitate coactionis ꝛ ꝓgruitatis. q̄ dic̄ Aug. xiij. de ciui. dei. Hoc fuit diuine dignitati cōgruū. vt nos dignar⁹ est p mediatorē dei liberare z hoim Itē ꝓgruū fuit ex parte sui z ex pte nr̄i. Primo ex parte sui cōgruit sue iusticie. quia homo peccauit. z homine deuicto eū non vi eripuit. ꝛ in humanitate p pctō humani generis satisfec̄ ille q̄ peccatū nō fecit. z sic p iusticiā suā liberauit hoiem. Secōo ꝓgruit iusticie sue i hoc. q̄ homo peccauit i ligno

manducās de pomo vetito.ō cōgruit sue iusticie quo ad satisfactionē vt exaltarek in ligno. De quo Greg. Qui p lignū vincebat.in ligno quoq; vincerek p xpm dnm nrm. Tercio congruit sue misericordie.qz p se homo satisfacere nō posset .p pctō totiꝰ humane nature.de quo Apocal.v. Flebā multū. qm̄ nemo dignus fuit apire libz.s.redemptionis. t soluē.vij.sigilla eius.t dixit mihi angelꝰ. Ne fleueris.qz agnus q occisus ē dignus ē. Ecce magna misericordia q p totius hūane nature liberatiōe deus pr̄ satisfactorē dedit filiū suū.t ꝓ fuit abundantioris misericordie q̄ si pctā absq; satisfactione dimisisset. De q Heron. O q̄nte est misericordie regē glorie .pvili ymiculo crucifigi. Inf. Quid misericordius dici pōt pctōri eternis suppliciis deputato q̄ accipe filiū meuz t ds p te.t filius dicit.p̄sto sum.accipe me t redime te. Aug. Si eque pensak culpa hois t pctū redemptionis.nō tantū distat ortus ab occidente.t centz terre a summo celi cardine. vt iplea tur illō ps. Apud dnm misericordia ꝛc. ¶ Itē nota de exaltatōe xpi in cruce tria.pmo q̄s sit modus.scōo q̄ fuit causa.tercio nr̄a sequela. Pmo modus notabilis t amicabil̄.qz pendebat in cruce in longū.altū.latū t ꝓfundū. ¶ Pmo in longū significans se peccatorē longanimē patientissime expectantē. Isa.lij. Expectat nos deꝰ vt misereatur nr̄i parcēs nobis. Hoc aū passionē crucis angelis nō fecit.ꝫ statim eiecit de celo Lu.x. Videbā sathanā q̄si fulgur cadentē. Nec etiā hoibus ꝫ fecit aū passionē.qz adā de paradiso expulit. Dathan t abyron terrā deglutire fec̄. Ꝫz nūc notabile est ꝫ quod dic̄ Aug. Deus patiēter expectat.benigne revocat. vt peccatorē sustineat. Hoc cōsiderās Her.dic̄. Ego peccabā.tu dissimulabas.ego nō ꝓtinebā a sceleribus.tu aūt a verbiꝰ.cur ꝫ assignat cām apls ad Rom̄.ij. Ignoras q̄m benignitas dei te ad pniam adducit.ꝫ si illā longanimitatē nō notab. tunc ira dei grauior veniet sup te. Greg. Grauius damnat quos hic longanimiter portat. Ro.ij. Scōm impenitens cor tuū thezaurizas tibi iram in die iudicij. ¶ Scōo pendebat in latū oūdens se hr̄e latissimā charitatē ad amicos t inimicos Matb.v. Solē suum fac̄ oriri sup bonos t malos.pluit sup iustos t iniustos. Job.xv. Maiorē charitatez nemo hz.vt q̄s ponat aiam suā p amicꝭ suis. Si nemo p amico mouik.mlto minꝰ p inimico. Ꝫz lata xpi charitas q̄ nō solū p amicis ꝫ etiā inimicis mortuus ē. Ro.v. Cū inimici essemꝰ.reconciliati sumꝰ deo per sanguinē eiꝰ filij in morte.multo magis reconciliati salui erimus in vita ipius. Jō de eius lata charitate scribit Sap.xj. Diligis oia q̄ sunt.t nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti. ¶ Tercio pēdebat in altū signans se aiaꝫ nr̄aꝫ i celū introductorē. Jō Job.xij.dicit. Ego si exaltatus fuero oia trahā ad me.s.celestia. terrestria.t infernalia. Celestia patrē reconciliando Terrestria pplm gētilē ad fidē ducendo. Infernalia sctōs pr̄es q̄ fuerūt in limbo liberādo.ps. Ascē dēs xps in altū.s.crucis captiuā duxit captiuitatē ¶ Quarto pēdebat in ꝓfundū q̄ntū ad pedes oūdens ꝫ ꝫ iudicioꝝ suoꝝ inscrutabilitatē.ps. Judicia tua abyssus multa.sic em̄ abyssus multa inscrutabilis ē.nec pōt inuestigari ita occulta dei iudicia inscrutabilia sunt. Ro.xj.q̄ incōprehēsibilia sunt vie dei. Eccl'eo.viij. Nim opez dei nullꝰ hoim pōt inuenire rōnē.t dic̄ Inuestigabiles vie eiꝰ.s.q̄bus vijs visitet vnū t nō reliquū.vt ptz de tyro t sidōe. Matb.xj.dī. Ve tibi bethsaida.ve tibi corozaim. qz si in tyro t sidone facte fuissent tales virtutes.i cinere t cilicio egissent pniaz. Cur ꝓdicauit illis cūdo ad eos t nō ad istos: Rndet Aug. Causa eē pt. iniusta esse nō pōt. ¶ Dixi scōo q̄ modꝰ exaltationis est amicabil̄.trahēs pctōres ad spem t fiduciā venie p dispositionē in cruce. De q Her. Quis nō raptak ad spem impetrādi veniā q̄n eius cōsiderat corpis dispositionē. videlicet caput inclinatuz ad osculū.brachia extēsa ad amplexandū.manꝰ pforatas ad largiendū.latus apertū ad diligendū.pedes pfossos ad nobiscū manendū. ¶ Ex q̄bꝰ vbis hr̄ q̄ xps in cruce pfisteꝰ p sex modos traxit ad se pctōres. Pmo p capitis inclinationē. sic amicus nutu capitis vocat amicū vt dek sibi osculuz. Istud osculū petiuit humanuz genus. Canti.viij. Quis mihi dabit te frēm meū sugentē vbera matris mee.t inuenīā te foris t osculer te. Habē debet hō duo labia spūalia.s.vitatē t pacē. De quibꝰ labijs.s.veritate t pace. Zach.viij. Pacē t vitatez diligite.s. vt vitatē de se i pfessione q̄s dicat t cū deo t pximo habeat pacē.t tunc deꝰ ipm osculabitur cū duobꝰ labijs.s.gr̄a t gl'ia.dabit grām in psenti.t gl'iam in futuro.ps. Grām t gl'iam dabit dns. Notabile est aūt q xps in cruce habuit caput inclinatū ad dexterā.vt ꝫ significaret q̄ō patiebak xpter pcm̄ q̄ fecerūt pmi parētes cū dextera sua. Itē p hoc innuik q nō vocat hominē ad lenam.id est ad vitā terrestrē.ꝫ ad celestē. Itē per hoc ostēdit etiaz q in his que facimꝰ rectā intētionē non sinistram habeamus. Matb.v. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. ¶ Scōo traxit nos p brachioꝝ extensionē.sicut mater trahit pueros ad se brachia a pariēdo.deus aūt duobꝰ.s.p sinistꝝ quo cōgregat ad fidem.t p dextꝝ q̄ portat ad eternā bītudinem Utrūq; aūt brachiū deus olim clausum tenebat. qz paucos ad fidē ducebat. Nunc aūt utrūq; apertum habet.qz cognitionem fidei omnibus tribuit t ad suam beatitudinē fideles accipit. Unde quelibet fidelis anima potest dicere illud. Canti.viij. Leua eius sub capite meo. t dextera illius amplexabitur me. Leuam sub capite posuit quando verā cognitionem fidei tribuit. dextera amplexatur q̄s sanctos sibi eternaliter vnit in gloria. Unde quilibet fidelis potest dicere illud.ps. Tenuisti manuz dexterā tuam.t in voluntate eduxisti me. t cū gloria suscepisti me. ¶ Tercio trahit per manuū pforationē.sicut liberalis trahit egenū ad se. Habuit in cruce xps manus apertas cōfixas t perforatas. Apertas ad inuendū q̄ dat faciliter. Heb.xij. Tā q̄ filijs vob offert se deus. Isa.lxv. Intez clamāt exaudiam eos. Aug. Promior est deus ad dandū q̄ nos ad accipiendum.nobis in exemplu. iuxta illud Eccli.xlij. Non ptrahas datum angustiāti. Item habet manus confixas. ad inuendū q̄ dat pscueranter.j. Chor.xiij. Quid habes q̄ nō accepisti. Eccli.ij. Scitote q̄ nullus sperauit in dño t est confusus.qm̄ sit in mādatis eius t es derelictus.

Itē habuit manna ꝓfortas.q; dat' oibus largiter
j. Tbi.vj. Qui ꝑstat nobis oia abunde. Jaco.j. Si
qs indiget postulet a deo ꝛc. O q̄ largus q; ꝑ po-
tu aque frigide dat mercedē celestis glie. Matb.x
Qui dat potuz vni ex minimis meis aque calicis
frigide. amē dico vob non ꝑdet mercedē suā. O q̄
liberalis fuit in cruce vt sibi nihil retinuerit. Nam
Petro dedit eccl'iam. Job matrē. Patri animaz
Latroni paradisum. Nicodemo z Joseph corpus ꝑ
prīū. Nobis oibus sanguinē suū ꝓfusum. z cruci
fixoribus vestimēta. iude tpalia. ¶ Quarto traxit
nos ꝑ lateris apertionē. trahit em̄ nos sic amicus
amicū oñdens ei amorē. Her. Clamat clauus. cla-
mat lancea. clamat vulnus. q; nos vere dilexit ihs
¶ Quinto nos traxit ꝑ pedū affixionē. sic amicus
in carcē positus trahit amicū ad eū visitandū. z sic
xps ꝓpter amorē nr̄m se incarcerare z crucifigi fec
vt deberemus ad pedes eius recurrere cuz maria
magdalena recipe oleū miscōie z salutarē doctri-
nā z pctōz remissionē. Deut.xxviij. Qui appropi
quant pedibus eius accipient de doctrina eius.
¶ Sexto trahit nos ꝑ corpis extēsionē. sicut ami-
cus amicū extendendo se total'r ad ipm in vera di
lectione. z hoc fecit xps. De q̄ Her. Dedit tibi oia
sua vt essent oia tua. Ecce q̄ amicabilis fuit mod⁹
exaltationis in cruce. ꝑ quē oēs trahimur ad fidu
ciā gr̄e z glie impetrāde. De q̄ Aug. Si bñficium
passionis abesset nemo ad deū spem hr̄e posset sed
p eius passionē z crucē animamur. Chuf. Tribu-
larer nimiū z desperarē si nō passione xpi aiarer.
Bern. Deficiente mihi iusticia z scitate. deficienti
bus meritis succurrat mihi passio tua. ¶ Se-
cundo videnda est cā exaltationis. Et multe sunt
cause q̄re optebat filiū hois in cruce exaltari. Pri
ma causa vt inuenirek. Nā cōmunis q̄rela fuit an-
te aduentū xpi q; nō posset inueniri a sctis. vn⁹ fuit
Job eiusdē. xxiij. Si ad orientē tero nō apparet. si
ad occidentē nō intelligā eū. si ad sinistrā q̄d agā.
nō apprehendā eū. si ad dexterā nō videbo eū. Alt
Isaias eiusdē. xlv. Vere tu es de⁹ absc̄ditus sal-
nator isrl'. Et Salomō Canti. viij. Quis mihi det
vt inueniā te foris. q̄ optebat exaltari vt inueniret
ꝫ nullibi nisi in cruce. In cruce em̄ ab oibus inue-
nit. a iustis z a pctōribus. vt ptz de latrone q̄ inue-
nit eū in cruce. Nā res ꝑdita in alto palo suspensa
inuenit. sic xps in cruce Job. iij. Sic moyses exal
tauit ꝓpentē ꝛc. si q̄ ꝑdidisti xpm q̄ras in cruce z i-
uenes. Prouer. viij. Qui me inuenerit iueniet vi-
tam. ¶ Secūa causa vt cognosceret. q̄rela em̄ sctōz
fuit q; nō ꝯgnosceret. Job. xxiij. Quis mihi tribu
et cognoscē eū vt veniā ad solū eius. ꝫ in cruce pe
nitus nudus vt vndiq; cognoscētur Job. viij. Cuz
exaltaueritis filiū hois in cruce. tūc cognoscet̄. q;
ego sum q̄ ꝑ salute missus est et in lege ꝓmissus.
Deut. xviij. Suscitabit dñs vob ꝓphām de frībus
vr̄is. ipm tanꝫ me audietis. Jo Bern. Cognouimus te in cruce bone ihu. q; tu es fugientiū reuo-
cator. reuertētiū redēptor. fulētiū tibi remūerator.
orphanoz ꝓtector. Ibi cognoscetis ei⁹ humilitatē.
obedientiā z patientiā ¶ Tercia cā vt timerek. fu-
it em̄ quorundā q̄rela q; deus nō timerek. z pctm̄ i
pctōribus nō punirek. De illis vn⁹ fuit Job. xxj. q̄
dixit. Quare ipij sublimati viuūt ꝓfortati in diui-
tijs. Bos eoz ꝓcepit non abortuit. vacca pepit nō
est p̄uata fetu. egrediunt q̄si greges paruuli eoz. te
nēt tympanū z cytharā. ducūt in bonis dies suos
sic ista q̄rela esset. q; post p̄dicta sequit. in puncto
ad infernū descēdūt. q; de⁹ vult punire pctā. z hoc
oñdit. q; pctm̄ ꝑmoz parentū z nr̄m punit in fi-
lio. Ro. viij. Proꝑio filio nō pepcit de⁹. Her. Si
non pepcit filio nunq̄d parcet nequā fuo Lu. xxiij
Si in viride ligno h̄ faciūt in arido q̄d fiet. i. si pas
sus est innocēs q̄d nocēs. Grego. Si sine flagello
nō exiuit q̄ sine pctō venit. quō flagello digni non
erūt q̄ in pctō vixerūt. Jo Eccli. v. Ne dixeris pec
cauī. q̄d mihi accidit triste. Aug. Nullū malū im-
punitū ꝛc. Ro. xiij. Si feceritis malū timete. Pro
uer. xj. Si iustus in terra patit. q̄nto magis impi⁹
z pctōr. Her. Dū ꝑsidero Job in sterq̄linio. Jobā.
nē truncatū capite sanctificatū in vtero. z oms dei
electos supra modū passos q̄d de me dicere debeo
Job. xx. Luet oia q̄ fecit nec consūmabit. ¶ Quar
ta causa fuit. vt amor suus latēs appareret. quere-
la erat de deo vt amorē suū ꝓtineret. sic cōqueritur
Isa. lxiij. Ubi est zelus tuus z fortitudo tua z mr̄
titudo miserationū tuarum. Et dauid ps. lxxxviij.
Ubi sunt miscōie tue antiq̄ dñe. Cessat iam quere
la. q; exaltatus est filius hois in cruce vt charitatē
latentē oñderet. j. Joh. iij. In h̄ cognouim⁹ charī-
tatē. q̄m ille aiam suā posuit ꝓ nobis. Apoc. j. Di-
lexit nos z lauit nos in sanguie suo a pctis nostris
Jo Aug. dicit Nesciui quō me deus diligēt nisi ꝑ
me mori eligēt. Ro. v. Cōmendauit deus charita-
tem suā in nobis. Her. In quo illuxit clari⁹ q; nos
dilexit deus q̄ in cruce z in suis vulneribus. Hic
amor latēs i cruce mani festatus ē. Figurat Gen.
viij. Rupti sūt. s. i passione oēs fōtes magni abyssi.
id ē magne dilectiōis. fōs oculoz ad flendū. fons
oris ad clamādū. fōs manuū. pedū z lateris ad la-
uandū. Et sic factū ē diluuiū miscōie. ad qō oēs
habem⁹ refugiū. de q̄ Her. in meditationibus. Cū
pūgit caro. cū pulsat turpis cogitatio recordor vul
nez xpi i cruce z resisto. nō inuenio tā efficaz reme-
diū in oib⁹ tēptationib⁹ sic meditatio crucis xpi z
vulnez ei⁹. ¶ Notāda ē nūc seq̄la vt etiā exaltem⁹
crucē xpi scz venerādo. iuz illud Bap. xiij. Bñdi-
ctū lignū ꝑ qō facta ē iusticia. z merito debem⁹ cru
cem exaltare z bñdicere. ¶ Prio q; in ea su
mus recōciliati ad Col'. j. Pacificās ꝑ sāguinē cru-
cis ei⁹. Raba. In te crux sctā respicitur āgeli cumu
lata sua gaudia. ¶ Scōo q; per crucem reseratus
est aditus regni celestis. Damas. Crux xpi est cla-
uis paradisi. de q̄ Isa. xxiij. Dabo clauē domus da-
uid sup humez ei⁹. Nā nemo suis meritis potuit
igredi. Ngr̄ i. iij. di. iij. Nec circūcisio nec baptis
mus aperuit ianuā celest̄ regni nisi hostia salutaris
id est crucis. de quo Heb. x. Habem⁹ fiduciā in in
troitu sctōz in sanguine xpi. Hec est scala Jacob.
Gen. xvij. cui⁹ summitas celos tāgebat. ¶ Tercio
q; ꝑ crucē vitificati sum⁹. nā ꝑ vetitū lignū eram⁹
mortificati. de q̄ Amb. Nñ pomi noxial' morsu in
mortē corruit. sed in hoc ligno vitificati. Bern. In
arboze crucis dñice pendebat omnis fructus vite
nostre. q; xps bñdictus fruct⁹ q̄ est vita. Job. xiij.

Ego sum via vita & vita. Amb. Sic pomū in arbore sic xps in cruce. Quarto q3 in cruce sumus saluificati. Aug. Crux saluatoris ē causa nob3 totius beatitudinis. Figurak p archā noe. in q̄ saluatuz est genus humanū. de q̄ Sap. xiij. Exiguo ligno credunt hoies saluare alias suas. De q̄ Greg. in registro. Quid cruce xpi pciosius. de q̄ in nos transcēdit gra salus & vtus. Eusebius. Tota sal9 humani generis puenit ex ligno crucis. Rich. de scō vic. Sic p diabolū in ligno venit ois tribulatio. sic per xpm in cruce ois saluatio. Jō tres festiuitates celebrat eccl'ia de cruce sctā. Primū festū adorationis in pascue. festū inuētionis & exaltationis.

Sermo. cxxix. Ad idem

Erat liber involutus.

Et expandit illū coram me. scriptus intus & foris. & scripta erāt in eo carmina lamētationis & ve. Ezech. ij. In summa vbor duo inuunk. Prio crucis xpi pfiguratio. scdo subiungitur pfigurati manifestatio. Primū ibi. liber erat involutus. scōm ibi. expādit illū coram me. Dixi pmo innik crucis xpi pfiguratio. cū dr. Erat liber involutus. Iste liber ē crux xpi. Nā tria sunt que p cōgregationē foliox libx faciūt. s. scriptura. lectura & figura. Et sic crux xpi dr liber. Primo ex scriptura. q3 in eo p Pylatū fuit scriptus titulus triūphalis. Joh. xix. Jhs nazarenus rex iudeox. Scdo ex figura. q3 cōpositū ex pgameno vgineo. s. corpore suo. & asseribus ligneis. & q̄drangular3. ad designā dū q̄ hoies a quatuor ptibus mūdi in ea essent redimendi. Tercio ex lectura. q3 in sctā cruce tāq̄ in libro legim9 opus nre redemptionis. Est em crux sctā liber laicox. vt hr in cano. de pfecra. dist. iij. platū. & est Greg. q̄ dic. Nō legētibus scriptura h idiotis cernentib9 pstat pictura. vt in ipa legāt q̄ lras nesciunt. Jō de tali ptz Heb. ix. Hic est liber quez moises aspersit sanguine. i. xps. Silr Gen. v. Hic est liber generationis ade. Reuera. liber iste pbauit generationē xpi ex adā. q3 passus est fm hūanitatē. & nō diuinitatē in cruce. Jō rōne ptactus veri corpis & sanguinis xpi venerak crux sctā. De q̄ sanctus Tho. pte. iij. q. xxv. ar. iiij. Ligno crucis i quo crucifix9 ē ihs ex ptactu corpis & membrox xpi. & ex eo q̄ sanguine eius est pfusa & rubricata maior veneratio debek. Jō dicit Damas. li. iiij. Rōne contactus venerank claui & lancea. non aūt in alia materia lapidea vel ferrea. q3 nō repsentant ei9 imaginē sic crux xpi. Dicēs. cur nō venerak asina in qua xps honoratus ē. q̄ honorak crux xpi in qua dehonestatus est. Rūdek fm glo. de pse. di. iij. Crucis dñi. q3 laus xpo exhibita in asina fuit mūdana. q̄ in cruce facta est redēptio nra. Idcirco in cruce tanq̄ in libro legere debemus vtuositatem nre salutionis. Eusebius in fmone. Tota sal9 mētis & corpis puenit nobis ex crucis xpi vtute. Cui consonat Chrik. sup Matb. di. Crux saluatoris est nobis causa totius beatitudinis. Et sic crux habet quatuor cornua. sic quatuor virtutes legere debemus in crucis ligno. Primo in suptori corn crucis debem9 legere obedientiā. de qua Philipen. ij. Factus est obediens vsq̄ ad mortē, mortē aūt crucis. Sanctus Tho. parte. iij. q. xlvj. ar. iiij. Conueniens fuit xpm in cruce obedientiam patri pter iustificationē humanā. Rom. v. Sicut per vnius hois inobedientiā pctōres pstituti sunt multi. ita p vni9 obedientiā iusti cōstituunk multi. pk q̄ dicit Aug. de spū & lra. Nō credo sine causa factū. q̄ de bethania transit ad passionē. nā bethania iter pretak dominus obediētie. ad designandū q̄ ex obedientia mori voluit. Irē quadruplicē obedientiaz exhibuit xps in cruce. s. naturalē. penalē. & finalez. Primo obedientiā habuit naturalē qua pdideram9. Naturale em est q̄ ois fili9 sbditus sit suo generatori. hāc pdidimus. q̄ xps habuit illā in sūmo ps. xxxix. In capite libri. i. in initio eternitatis scriptū est de me. vt facerē voluntatē tuā deus me9 volui. Nō obediētia seruili & coacta. cū vnius sint nature volūtatis & potentie. q̄ obediētia filiali & dilecta. quā obedientiā cōmendauit deus pr Mat. iij. Hic est filius meus dilect9. Scdo habuit obedientiā penalē. q3 factus obediēs vsq̄ ad mortem Scūs Tho. pte. iij. Hanc penalē obedientiā exhibere voluit nob in exemplū vtutis. Vic nāq̄ Augusti. in lj. lxxxiij. questionū. Sapia dei est exēplū hoim docēs recte viuē. mō ad rectā fidē ptinet mentenda non timē. Sūt tū aliq̄ hoies q̄nis mortem nō timēt p deo sustinē. timent tū genus mortis. ergo xps turpissimā mortē sustinuit ex obedientia. Sap. ij. Morte turpissima pdemnem9 eū. vt nullū genus mortis timē deberemus. Tercio habuit obedientiā vtualē Job. viij. Ut me ipo nihil facio q̄ sic docuit me pr sic loquor. O q̄ vtualis & grata fuit deo pri ista obediētia q3 xps miraculox operationē. oris & vitatis pdicationē. & nature indissolubilis vnionē. ois prie volūtatis adimpletionē patri tanq̄ pncipio generanti appropriauit. Nam de opibus miraculox dixit Job. v. Quouscq̄ pr me9 opak & ego operor. De vitatis pdicatione Job. vij. Mea doctrina non est mea q̄ eius q̄ me misit. De vnione vo indissolubil' nature. Joh. xiij. Pr maior me est. q̄ de prna adimpletōe volūtatis Johā. viij. Que bñplacita sūt ei facio sp. Et sic ex obediētia vtuali passio ei9 fuit accepta a deo pre p oibus nris delictis. Eph. v. Obtulit semp hostiā imaculatā deo pri in odorē suauitatis. Quarto eternalē & filialē habuit obedientiā. cū caro mortal' & passibilis facta est imortalis & impassibilis. Nā intrauit ianuis clausis post resurrectionem. & sic nos in cruce & in omni vita sua obedientiam docuit. s. in mundū veniens. & per mūdū transiens. & de mūdo exiens. Primo docuit obedientiaz in mundū veniens. Vnde dixit Job. vj. Non descēdi vt faciam volūtatē meā. q̄ eius qui me misit pris. Scdo docuit obedientiam per mundū transiens Johā. iiij. Cibus meus est. vt faciam voluntatem patris mei. Tercio docuit obedientiā de mūdo exiēs. nā in passionis agonia dixit Matb. xxvj. Pr si fieri pōt transeat a me calix iste. verūtamen non sic ego volo. sed sic tu. In hoc debemus eum sequi ei in oib9 obediētiā pstādo. dicēdo cū apl'o Gal. ij. Xpo pfix9 sū cruci. viuo iā ego. nō ego q̄ vivit i me xps. nā i cruce habuit caput iclinatū i obediēte signū. Quam vtutē cōmendat. Orige. sup Canti. Obedi

entia est diuinoꝝ ꝓceptoꝝ ⁊ us ꝑfectissima ꝓpter qꝰ dic̃ Ysi⁹. de sum. bo. Subijciunt nob oia si ratio nr̃a fuerit deo subiecta. Habeꝫ exemplū de q̃dã fratre q̃ fuit missus ad hauriendū aquã ⁊ obliti⁹ fuit funis. ⁊ nō fuit ausus reuerti sine aq̃. dixit O puteꝫ missus sꝫ ab abbate ad hauriendū aq̃m ascẽde. ⁊ aqua ascẽdit obediẽs sibi. vt obedientiaꝫ ꝑstaret suo superiori. Aug. Plus valet vna oꝛo obediẽtis. q̃ decẽ milia cõtemptoꝝ. ⁊c. Greg. Nimirũ si tarde exaudimur cũ dñm ꝓcipientes raro vel nunq̃ audim⁹. Nã dic̃ Hugo de sacramẽtis lib. j. Vis us ab obediẽtia incepit. sic oñe viciũ ex inobediẽtia ꝓcessit. ¶ Scõm comu a dextris desigt lectionẽ miscõie. Eph. iiij. Estote inuicẽ benigni ⁊ misericordes. nã oia opa miscõie a xpo in cruce sunt exhibita. Nã esurientes corpe suo pauit. j. Chor. xj. In q̃ nocte tradebat ihs accepit panẽ bñdicens et grãs agẽs dixit. Accipite ⁊ mãducate h̃ est corpus meũ. Sitientes potauit di. Accipite ⁊ bibite. hic ẽ calix noui testamẽti in meo sanguie. Vinctos liberauit Zach. ix. In sanguie testamẽti eduxisti victos de lacu. Exulẽ hospitauit. s. latronẽ. cui dixit Lu. xxiij. Hodie mecũ eris in paradiso. Dic̃ Raban⁹ sup Gen̄. Hora meridiei dñs crucẽ ascẽdit. ⁊ post meridiẽ latronẽ in paradisuꝫ transduxit. Nã illa hora sicut ꝓuincatoꝛẽ ꝺ̃ã expulit. ꝓfidentẽ latronẽ idu xit. sic nos miscõiam in libro crucis legẽ debemus ⁊ agere. iuxta illud Isa. lviij. Frãge esurienti panẽ tuũ. egenos vagosq̃ induc in domũ tuã. ⁊ orietur in tenebris lux tua. i. gra ⁊ miscõia. ꝙ illi⁹ Mat. v. Beti misericordes qm̃ ⁊c. Nã saluator dic̃ Luc̃. vj. Eadẽ mensura q̃ mẽsi fueritis remetiet vobis. Jo ap̃l⁹ Heb. iiij. Adeamus cũ fiducia ad thronũ gre cius vt miscõiam cõsequamur. ¶ In tercio comu crucis a sinistris legẽ debem⁹ patientiã in aduersis Vñ ap̃l⁹ ad Heb. xij. Recogitate eũ q̃ talem sustinuit aduersus semetipm ꝺictionẽ. Nã in oib⁹ suis ꝑturis ⁊ angustijs nõ aperuit os suũ. ⁊ patientiã exhibuit vt ouis. Isa. liij. Sic ouis ad occisionẽ ductus ẽ. ⁊ q̃si agnus coram tondente se obmutescit. nobis in exemplũ. Hern̄. Vis labor leuis. omnis amaritudo dulcis. ois pena tolerabilis si cõsideramus q̃d biberit xp̃s in cruce. ¶ In quarto cornu ⁊ in fine legẽ debemus hũilitatẽ. hãc xp̃s docuit tpe passionis. Phil. ij. Exinaniuit semetipm formã serui accipiẽs. Nã lauit pedes discipuloꝝ dicẽs Job. xiij. Exemplũ dedi vob. vt ⁊ vos ita faciatis. Nã hũilitas est sedes gre Isa. vlti. Sup quẽ requiescet spũs meus nisi sup humilẽ ⁊ trementẽ sermones meos. Hern̄. Virtus humilitatis est recuperatio lese charitatis. ipa sola verbũ dei in vterꝰ virginis induxit. Lu. j. Respexit humilitatẽ ancille sue. Hern̄. Audeo dicẽ q̃ sine hũilitate deo nõ placuisset ỽginitas marie. Idcirco Heraclius cũ Cosdrã vicit. ⁊ crucẽ xp̃i in brachijs gessit. nec intrare poterat hierm̃ superbus. ⁊ hũiliatus ⁊ ab angelo correctus. ¶ Iste liber fuit inuolutus in figurã. nã ꝓmus figuratus est in ligno vite qꝰ erat in medio paradisi. ⁊ sic xp̃s passus est i ligno in medio mundi hoꝝ. Oparus ẽ salutem in medio terre. In h̃ ligno erat vita nr̃a. Deu. iij. Erit vita tua ante te pendẽs Hern̄. In arbore crucis dñice pendebat fructꝰ ois vite nr̃e. Etiã figuratus est Gen̄. xliij. Cũ abel a cayn fratre suo in agro cũ tridẽte occisus est. ⁊ sic xp̃s a fr̃ibus suis iudeis in ligno crucis. Jo dns dixit eis Matth. xxiij. Veniet sup vos ois sanguis inst⁹ ⁊c. ¶ Scõo figuratus est in archa Noe. in qua totum gen⁹ humanũ saluatus est. ⁊ sic nos Hab. xiij. Exi quo ligno credũt hoies saluare alios vras. Augu. Domuit hostẽ nõ ferro ꝙ ligno. Greg. Quid ꝓcio sius ⁊ sublimius cruce. de q̃ tanta in nos transcendit gra ⁊ ⁊us. ¶ Tercio figurat Gen̄. xxij. Cũ col ligasset Abraã Isaac ⁊c. ꝙ aries i spinis occiditur. ꝓ eo. Spũ al'r. sic xp̃s inter spinas occidit. Augu. Inter spinas occidit q̃ spinas pctoꝝ cõfringere venit. ¶ Quarto figurat Exo. xv. Moyses clamauit ad dñm ꝓ aquis. q̃ oñdit ei lignũ. qꝰ cũ misisset i aq̃s in dulcedinem verse sunt. sic ⁊ aduersitas dulcorat. Greg. Quicq̃d terrena aduersitas xp̃inat afflictionis. leue erit si aspiciat ad panbulum crucẽ. ¶ Quinto figurat Gen̄. xxviij. Jacob vidit scalã. ⁊ summitas eius tangebat celos ⁊c. Aug. lib. ij. de catheciſmo. Scala celi crux xp̃i est ꝙ quã xp̃us lapsuꝫ hoiem leuauit. ¶ Sexto figuratus est. iij. Re. xvij. Legẽs mulier ligna ⁊c. Spũaliter. Mulier. i. ecclesia collegit ligna crucis ⁊ fecit ignem charitatis. Her̄. Sup oia te mihi reddis calicẽ amabilem o bone ihu. Et Leui. vj. Ignis in altari meo nõ extinguet. sacerdotes subijciẽtes ligna ⁊c. ¶ Septio est lectulus Salomonis Matth. xxiij. Erũt duo i lecto vno. Figurat Gen̄. xlix. Jacob bñdixit filios collegit pedes super lectũ ⁊ consummauit vitam. ¶ Octauo figurat per candelabꝝ in tabernaculo. Exo. xxxvij. sic xp̃s in eccl'ia crucẽ. ¶ Nono figurat per arboꝛẽ. Dan̄. iiij. Ecce arbor in medio terre vniuersoꝝ esca est in ea. Sic crux xp̃i in medio terre sic lignũ vite in medio paradisi. Her̄. Quanto altior arbor tanto fructus dulcior. Tu solus dulcissimus q̃ altissimus ihu xp̃e. ¶ Decimo figurat ꝑ serpentem eneũ Num̄e. xxj. ⁊ Col'. j. Pacificans ꝑ sanguinẽ crucis eius sive que in cel'. ⁊c. Rich. de sancto vic. Crucis signaculuꝫ est demonũ supplicii ⁊ tormentũ. Jo dicit Ezech. ix. Omnẽ hominẽ sup quẽ videris Thau nõ occides. Sꝫ ꝑmittit signuꝫ thau sup frontẽ viroꝝ gementium sup cunctis abominationibus suis. Chrisſ. Crux xp̃i non patrocinat criminꝫ. Iste liber inuolutus nũc expãsus est. Deut. iij. Erit vita tua ante te pendẽs. Jo velum templi scissum est a sũmo vsq̃ deorsum. ad designanduꝫ q̃ omnes figure de nostra redemptione sunt adimplete in cruce. Hic est liber in quo omnes debemus legere. Hern̄. Quotidiana xp̃iani lectio debet esse dominice passionis recordatio. Apocal'. vlti. Beatus qui legit ⁊ seruat huius libri verba. s. quatuoꝛ virtutes per quatuoꝛ cornua crucis designatas. ¶ Dixi scõo subiungit ꝓfigurate crucis notificatio. cum subdit. Expandit illum coram me intus ⁊ foris scriptus. Intus cum amaritudie cordis ⁊ tristicia Matth. xxvj. Tristis est anima mea vsq̃ ad mortem. Et foris. i. extra rationeꝫ passionis generalis. quia passus est in omnib⁹ mẽbris ab omni statu hominũ. Nam rex illusit. ꝓses iudicauit. pontifices ⁊ scribe accusauerũt. turbe ꝓdenauerũt eũ dicẽdo. Reus est mortis. milites eum

crucifixe erũt. Intus passus ẽ in aia oia ꝓuidẽs. qz ꝓuidit passionẽ suã in multis ꝙditã. Vñ dicit Hohauen. sup. iij. sniax. Maior fuit dolor rõne nre miserie ꝙ pena sua corpalis. Itẽ iste liber fuit scriptꝰ extra cũ amaritudine cordis rõne tristicie matris. vbi symeonis gladius ptransiuit eius aiam. z potuit dicere illud. ps. Repleta est malis aia mea. et Ruth. j. Nolite me vocare. Noemi. i. pulcram sed amaram. qz amaritudine replenit me dñs.

¶ Diceres. quõ tũ maria potuit ita acriter dolere ꝙ vtiqz voluntatẽ dei ex inspiratiõe spũscti sciuit. Ñdeꝫ fm Augu. de spũ z lra. Amor z dolor sunt põderata realiter in btã vgine. s. amor naturalis ad filiũ. ex ꝙ ꝓcessit dolor z amor ad salutẽ generis humani ex ꝙ ꝓcessit gaudiũ. illa põderata sunt in corde eiꝰ in libra iusticie. Sz amor salutis generis humani ꝓponderauit. z gra naturã vicit. Voluit igitur btã vgo rõne gre diuinitus illustrata potiꝰ xp̃z mori tpaliter ꝙ humanũ genus dãnari eternaliter de quo Amb. sup stabat ad crucẽ. dicit. Maria sta ad crucẽ si mors filij nõ sufficeret. ipa ad populi redemptionẽ ꝓna esset etiã mortẽ subire. Et ꝭ idem vult Herñ. sup stabat. Oprabat ipa sanguinẽ suuz addẽ. z cũ filio suo sacrificiũ vesptinum celebrare.

¶ Sz di. nunqd valuisset ꝓ redemptõe hũani generis eiꝰ mors vel passio. Ñdet Augu. Ille solus ꝭ valuit sacrificiuz offerre ꝙ debuit z potuit. Debuit vt homo sine cõtagione pcti. Potuit vt deus Heb. ix. Solus põtifex cũ sanguine semel i anno intrauit in scãsanctoꝝ. quez offerret ꝓ sua et ppli ignorãtia. vt figurat Leui. xvj. Nullus hoim sit in tabernaculo qñ pontifex ingredit sanctuarium. dic eñ Herñ. Nullius dignitas nec hois nec angeli in sacrificando cõmunis potuit esse autoritas.

¶ Dices vtꝝ aliqd ꝓfuit ꝙ innocens mr̃ intantũ doluit z tã acerba sustinuit. Ñdit Herñ. dicẽs. Cooptabat fm suũ modũ ad ꝓficiandũ deum ille matris affectꝰ. vt tã ꝓria ꝙ mris vota charitas xp̃i ꝓferret ad patrẽ. du qõ mr̃ peteret filius approbaret z pr̃ donaret. Et sic liber passiõis xp̃i z crucis fuit scriptꝰ intus z foris doloꝝ. in ꝙ legere debemꝰ nõ solũ lamẽtatiões scriptas rõne doloꝝ xp̃i z mris eius. ꝫ etiã lamẽtatiões rõne nr̃i. s. ꝙ nos demeruimus. ita ꝙ nos doleter possemꝰ dicere cũ latrone Lu. xxiij. Nos qdẽ digna factis recipimus. ꝭ aũt nihil mali gessit. Nã fm Herñ. Innocens sustinuit qõ nocens rapuit. iuxta illud ps. Que nõ rapui tũc exoluebã. Itẽ non solũ lamẽtationes scripte sunt in hoc libro crucis ꝫ etiã carmẽ id ẽ canticũ leticie. qz redemptio generis humani Lu. x. Gaudete qz noia vra scripta sunt in libro vite. Herñ. In cruce adepta est pctoꝝ remissio. pietatis exhibitio. meritoꝝ augmentatio. nã fm Greg. in dyalogo. Nunqz qs celesti btitudine dignus foret nisi xps crucẽ ascenderet.

¶ Tercio scriptũ est in hoc libro ve. s. eterne damnationis his qui ingrati sunt redemptioni. z voluntarie se tradunt dãnationi. non meditantes passionem dñi. De quibus Apocal. xx. Qui non est scriptus in libro vite. missus est in stagnũ ignis. s. eterne dãnationis. xp̃e qõ dic Herñ. Hec mihi sũma phia. meditatio xp̃i passionis assidua. suauissimuz crimile sit mihi spinea tui capitis corona. dulcis lectulus crucis lignũ. in hoc morior. in hoc viuo. Nã verus xp̃ianus sicut apis sugit mel de floze. sic oẽm dulcedinez anime suggere debet ex vulneribꝰ z mẽbris xp̃i in cruce. qlis fuit Aug. li. supplicationũ. pte. iij. dicens. O ihu crucifixe passio tua est mihi fauo dulcioz. lacte sapidioz. balsamo ꝓstantioz. gẽmis z auro ꝓciosioz cũctis terraꝝ diuitijs z honoꝝb⁹ charioz. scribe in tabulis cordis mei sanguine tuo dulcissima vulnera tua vt te imense dulcedinis dñm habeã in corde pectoze z oze. pficiam ꝙ documenta passionis tue ope. Nã dic Aug. sup prima canonica Johis. Homo fidelis ꝙ ita recordat dñice passionis documẽta nõ solũ patienr morit. sed etiam patienter viuit z delectabiliter morit.

Sermo. cxxx. Ad idem

Si quis vult venire pꝰ

me abneget semetip̃m. z tollat crucẽ suaz z sequat me. Matb. xvj. In sũma verboz euangelij dno innuunt. Prio ꝓponit arbitriũ nr̃i libertatẽ. ibi. Si qs vult venire post me. Scõo subiũgit xp̃m sequentiũ qlitatẽ. ibi. abneget semetipm. De pmo dic. Si qs. i. aliqs ex multis. sive sit dñs sive famus. sive dives sive paup. Ecce diuina largitas se offert oibus se nulli denegans Ieu. x. In vitate comperi nõ est psonaꝝ acceptio apꝰ deum. j. Tbi. ij. Vult oẽs hoies saluos fieri. Glosa vult volũtate cõditionata nõ absoluta. si dño obediãt in ꝓceptis suis. Matb. ix. Si vis ad vitã igredi serua mandata. Et sic reliquit homi voluntatẽ.

¶ Sz di. nunqd reliqt etiã ei ptãtem: Ñdeꝫ ꝙ non. qz ptãtem sibi reſuauit Ro. xiij. Dis ptãs a dño deo est.

¶ Sz di. nunqd est ꝓtra deũ si vult z nõ põt. Ñdeꝫ ꝙ nõ. licet nõ põt ꝙ se. põt tñ mediãte dei adiutorio. Pdit. j. Deꝰ est qꝺ opak velle in nobis z pficẽ Job. xv. Sine me nihil poteſtis facere Isaie. xxvj. Dia opa nra opatus es dñe. Et sic non posset causari. ꝫ magis admirari abyssum bonitatis sue ꝙ tanqz dñs in bonis opak in nob. z fac quegrata sibi sunt accepta z iudicat ea eterna mercede digna. z eoipo allicit voluntatẽ nr̃am liberã vt velit. Et deide oũdit se nr̃m doctorẽ z ductorẽ. Prio ductorẽ cũ dic. Post me venire. q. d. nullus pcedit me. nullꝰ vadit iuꝛ me. oẽs oportet ire post me. quia ego ꝓmogenitꝰ in mltis frib⁹. Ego suz ꝙ ꝓmo dixi discipulis meis Job. j. Venite z videte. s. opera mee vtuz. Scõo dixi eis Matb. xj. Venite ad me oẽs qꝺ laboratis z onerati estis. ego vos reficiã: tollite iugũ meũ sup vos. onus meũ leue est. qõ hilariter suscipite z portate ad gliam. Tandẽ tercio dicã eis in fine illud Matb. xxv. Venite bñdicti patris mei pci. reg. vẽ. Et sic ẽ ductoꝛ nr̃ ad vitam gre z glie.

¶ Dixi scõo oũdit sequẽtiũ xp̃m q̃litatẽ dr. Abneget semetip̃m. z sic ẽ nr̃ instructoꝛ docẽs nos ire vtã quã ipe ambulauit. Dixit eñ Job. vj. Non veni facere voluntatẽ meã. ꝫ eius qꝺ me misit. et sic debemꝰ nosmetipos abnegare. Anr̃. z merito. qz ture nihil habemus boni in nobis. z ꝓbatur multis rõnibus.

¶ Prima quia deus creauit nos psal. Ipe fecit nos z non ipi nos. Sicut ꝙ nihil boni in nobis est quod ipe non creauit. ita dignuz est

q̄ oīa nr̄a bona sua sunt. ⁊ nō licet auferre sc̄āsctō rum ne sacrilegiuz cōmittamus. Scōa rō. qz nos ekne mozti dedit. ⁊ sua morte p̄ciosissima redemit ⁊ p nobis oibus mortuus est. vt q̄ viuūt iā non sibi viuant. ꝫ sibi q̄ p nobis mortuus est. dicendo cum ap̄lo ad Gal'. ij. Viuo ego. nō ego. ꝫ viuit in me xp̄s. Tertia rō. qz nos ingratos ab oibus beneficijs suis auersos p pctā a dyabolo defendit. quia criminib⁹ nr̄is demeruimus. eo q̄ intiq̄ a sua p̄tectione recessimus. ⁊ sub sua p̄tectōne esse nō debueramus. ⁊ sic nos malign⁹ hostis sine defensione captiuos hūs. ad suā voluntatē duxisset in eterna supplicia. ꝫ ipe ex supabūdāti bonitate nos defendit ab eo. ⁊ ad patriā reduxit. vt dicam⁹ cū p̄s. xciij Nisi dn̄s adiuuit me. paulominus habitasset i inferno ania mea. Treñ. iij. Magna dn̄i miscōia ⁊c. Quarta rō. qz ea bonitate q̄ nos creauit eadē nos a dyabolo confuabit ne in nihilum redigeremus Greg. Esse nr̄m ex nihilo ē. ⁊ in nihilū tendēt nisi auctor oīm manu sui regiminis confuaret. O magna fatuitas se erigē contra deū. Isa. x. Nunquid gloriab̄ securis contra eū q̄ secat. nā se mouere nō p̄ōt. Heb. j. Portans oīa v̄bo v̄tutis sue. Quinta rō est securitas. qz em̄ totū se abneget vt totum se offerat deo vt totū euz deus habeat. ⁊ sibi nihil est vt deo aliq̄d sit. ⁊ sic sui nihil amittē timet nec pdere. ꝫ sp securꝰē q̄ deus qō suū ē p̄uat Sap̄. v. Justoꝝ aīe i manu dī sunt. Job. x. Nō rapiet eos q̄sq̄ de manu mea. Job. vj. Dñe qō venit ad me nō eiciaz foras. Sexta rō vt sibi vitā repēderem⁹ nr̄am. q̄ oēm vitā suā ad salutē nostrā ip̄edit. Isa. ix. Puer natus est nobis ⁊c. ⁊ denicq̄ in cruce animā suā p nobis dedit. Mat. xx. Venit em̄ filiꝰ hominis mīstrare ⁊ nō ministrari. ⁊ dare animā suaz in redemptionē p multis. Et sic debemus abnegare voluntatē nostrā ⁊ baiulare crucem. Gal'. v. Qui xp̄i sunt carnē suā crucifixerunt. Jō subdit crucē suā. Greg. Crux a cruciatu dī. Anſ. de mensuratōne crucis. O dñe si crux tuoꝝ tuoꝝ dī a cruciatu. quō ē hoc dic mihi cū dixisti. iugū meū suaue ⁊ onus meū leue. Sap̄. xij. Bonus ⁊ suauis est dn̄s sp̄us tuus. Rūdet. Crucē esse cruciatū cordis quā portare debemus. ¶ Nam sicut crux bz quadruplicē dimēsionē. s. longitudinē. sublimitatē. latitudinē. ⁊ p̄funditatē. Debem⁹ em̄ cruciatū hīe. Primo de p̄funditate. q̄ nō hūiliamur intātum sicut deberemus. Ad p̄fundā hūilitatez nos cogit xp̄i humilitas. q̄ filiꝰ dei ita voluit se humiliare. Phil'. ij. Exinaniuit semetip̄m ⁊c. Heren̄. Exinaniuit se vsq̄ ad carnē. vsq̄ ad mortē. vsq̄ ad limbum. vsq̄ crucē. De sua p̄funda humilitate. Isa. liij. Vidim⁹ eū nō hūtem sp̄ēm neq̄ decorem. ⁊ h̄ xp̄ī pctā nr̄a. Aug. Quid faciet hūana fragilitas cū se dep̄ssit diuina maiestas. Scōo ad p̄fundaz hūilitatē nos cogere dz nr̄a cognitio cogitādo q̄d sumus. Job. vij. Quid est hō qz magnificas eum. p̄s. viij. Dñe quid est hō q̄ memoꝝ es eius. Quanto viliozes nos cognoscim⁹ de tāto hūiliozes nos esse debemus q̄ altissimus sic sponte ē abiect⁹ hoc docuit Mat. xj. Discite a me qz mitꝫ sum ⁊ hūilis corde Jō merito hīe dēm⁹ cruciatū coz. exq̄ nō ita p̄fundā hūilitatē hēm⁹. ⁊ grati de sua hūilitate.

¶ Scōa dimēsio crucis ē sublimitas. vbi crūciari dēm⁹ p eo q̄ eū nō plene possum⁹ vidē ⁊ amare sicut sublimis sua bonitas exigit. O q̄t sūt hodie cause amoꝝ sui q̄s nec lingua dicere nec intellectus sufficit capere. Si p muneribus diligerevis o q̄s plura dabit q̄ aniam de coꝝpe. sanguinē de coꝝde. aquā de latere dedit. Si vis amare illū q̄ p te aliqua arduaſfecit. magis xp̄m. De quo Heren. Dixit plura. fecit mira. ptulit dura. Isa. j. A plāta pedis vsq̄ ad verticē nō ⁊c. Si aliq̄d volumus diligere qz bonū. magis illud qō optimū est. Et sic i finita sunt q̄ nos ad amoꝝē dei cogūt ⁊ xp̄i filij ei⁹ Nam oia q̄ creauit p̄bant dei bonitatē. Gregoꝝ⁹ Probatio dilectōis ē exhibitio opis. Necesse habeat se dilectri p aia xp̄i ⁊ dei sicut de⁹ se bz ad eaz Primo sicut deus sp amat ⁊ nō desistit ab amoꝝe sic oēs affectus tuus offer sue volūtati. Scōo sic̄ sp bz nos p̄ oculis. ita sp debemus cogitare deum patrem. Boeti⁹. Magna est nobis indicta necessitas p̄bitatis cum cuncta agamus ante oc̄los iudicis cūcta cernēt̄. ergo qō non faceres in p̄sentia hois. nec in p̄ntia dei facere deberes. Tertio sicut deus continue nobis fuit opa bona in nob̄ opando ⁊ nos confuando. ⁊ sic nos continue debem⁹ esse in ei⁹ fuitio oia tpa in eius fuitio impēdēdo. Eccl'. xliij. Particula bone diei non te p̄tereat. Quarto sicut nos sp custodit ab omnibus malis. ⁊ sic nos sp abstinere a vicijs. ⁊ cruciari debemus in nobis q̄ nō ita laudamus ⁊ amamus dei charitatem ⁊ bonitatē sicut deberemus. Hugo in li. de arra anime. Nihil possumus p beneficijs rependere ēq̄ amare. ¶ Tercia dimēsio fm Anſ. li. viij. est latitudo crucis. vbi cruciari debemus p eo q̄ tantā cōfidentiā nō habem⁹ ad deū sicut debem⁹. Nam ita dilatauit suā bonitatē ⁊ extēdit man⁹ in cruce vt nos omnes repleret bonitate. p̄s. Aperis tu manū tuā ⁊c. Sunt em̄ multe cause q̄re confidere debemus sue bonitati. ¶ Prima qz iustum desiderīū est ab eo. ij. Chor. iij. Nō sumus sufficientes aliq̄d de nobis cogitare tanq̄ ex nob̄. multo minus desiderare. Ad q̄d daret nisi etiam velit exaudire. ¶ Secunda causa incitans ad confidēti am ē incarnatio. Augu. ō v̄bis dñi. Qui fecit hominē factus ē homo ne piret quod fecit. Luc. xix. Venit filius homis q̄rere ⁊ saluuz facē q̄ pierat. Aug. Si homines pire vellet de celis ad tram nō descēderet. ¶ Tercia causa ē passio p nobis. Ro. viij. Proprio filio nō pepcit deus. exquo filiū tradidit quid denegabit. Nam omnia q̄ petē possumus. minoza sunt q̄ filius. Aug. Exquo suscepit malum tuum. spera cōicet tibi bonum suū. Heb. ix. Nolite amittere confidētiaz vr̄am q̄ h̄z magnā remunerationē. Heren̄. Quātum pedē fiducie i deum posueris intātum obtinebis. Ad quod hortatur ap̄s ad Hebr. iiij. Eamus cū fiducia ad thronum gratie eius vt miscōiam consequamur.

¶ Quarta dimēsio ē longitudo spūalis crucꝫ. Jō gitudo spūalis crucis. ē cruciatio de hoc q̄ nō sumus assidui ⁊ continui ⁊ pseuerantes in dī laude ⁊ fuitio. Ipe em̄ noluit descēdē ꝫ pseuerauit ⁊ cō tinuauit vsq̄ ad mortē. ⁊ sic nos dicētes cuz Job xxvij. Justiciā quā cepi non deseram. ad Gal'. vj.

Bonum aūt facientes nō deficiamus. Chrys. Tolle pseuerantiam nullum obsequiū hz mercedem Greg. Incassum bonum agitur si ante terminuz vite deseratur. Matb. x. Qui pseuerat vsqz in finē hic saluus erit.

De sancto Matheo Sermo cxxxj.

Elictis omnibus surgens secutus est eū Matb. ix. Dicūt naturales q luna naturaliter seqtur motuz solis. qz ab eo illuminat. z de ḡto magz soli appzopinquat. de tāto plus q ad terrā de suo lumine pdit. Sed dicit Macrobi⁹. Claritatē quā pdit ex pte terre nullo mō pdit ex pte celi. imo plus ex parte supioi illustrat. Jō qū soli coniungit nihil luminis ad terrā dirigit ꝫ in pte celi in plena luminatione existit. Mystice p lunā pctōres z stulti intelligunt quoz heu multi sunt. iuxta illō Eccl's j. Stultoz infinitus est numer⁹. Recte sic luna nū qz ē stabilis. ꝫ sp hincinde vinagat. sic pctōz ō vno pctō in aliud labitur. de q Eccli. xxvij. Stultus. i. pctōz. vt luna mutat. Si igit a sole iusticie. i. a xpō vult illuminari necesse est vt illū solē. i. xpm seqt. ps. xxxiij. Accedite ad eū z illuminamini. z quanto plus sibi appzopinqt tanto plus vanitatē mundi despicit. Si aūt pctōz est oppositus soli. tūc claret in mundo vana gloria. de q Isiō. Longe a deo est animus cui hec vita ē dulcis. Hze. sup Ezech. Quanto frenis mens plus occupat. tāto celestia minus videt. vtz in matheo. dum frenis inhereret xps eū sole miscōie nō illustravit. Vt ergo illustraretur necesse erat vt deū seqret. Hec imitatio figurat. iij. Reg. xix. Helyas venit ad helyseū arātem in campis. misit sup illū palliū suum z statim relictis bobus quibus arabat cucurrit post helyam. z transiens tulit par boū. z mactauit. z coxit carnes z dedit ppl'o. z comedit. z surgēs secutus est eum Spūal'r. verus helyas. i. xps. venit ad heliseum. i. ad matheū arrantē in campis. s. auaricie intentuz thelonio. Xps misit palliū. i. diuinitatē palliatam humanitate. z traxit eū. qz fm Hyero. Diuinitatz radij ab ei⁹ intuitu illucescebant. qs voluit attrahere attraxit. z sic de matheo factū ē. Ideo statim reliqt oia. de q Heb. sup Ju. Qui solebat rape aliena hic volūtarie reliqt xpria. de quo thema. Relictis oibus zc. In vbis euāgelij duo innuuntur. Primo pia respectio diuine charitatz ibi. vidit ihs Scōo subiūgit vana repphensio hūane imitatis. ibi videntes. De primo dicit. vidit zc. Aristo. in li. de animalibus dicit. Salandrius est auis. z est albus totus in coloze. nullā nigredinē hns. z ē hui⁹ nature qñ alicuius egritudo ē ad mortē. auertit faciē suā ab infirmo. si aūt infirm⁹ dz cōualescē visuz porrigens est in ipm q̄si applaudens. Spūal'r. sic xps totus albus. Cañ. v. Dilectus meus candidus z rubicūdus zc. nullā nigredinē pcti hns Sap. vij. Candoz est lucis eterne. Iste purissim⁹ dns hz duos oculos. dextr. s. gre q respicit pctōres. sinistr. s. misericordie. Hāc si auertit sine dubio morient. Jōb. David. Respice i me z miserere mei. Si em xps infirmū pctōrem respicit oculo miscōie nō morietī pec catis. Nā respect⁹ deitatis hz multos effectus. vtz in fmone seqnti. Et sic oculo miscōie respexit istū matheū cui ei pctā dimisit. Oculo vo gre ipz respexit cū eū in ap'lm elegit. vt p seipm testat dicens. Vidit ihs hoiem sedentē in thelonio. Vbi innuunt tres infirmitates. Prima frena cupiditas. cū dicit hoiem. non vir ab humo. Gen. j. Formauit hoiem de⁹ de limo tre. Greg. Matheꝰ diligendo terrena factus est terrenus. Aug. Talis vnusquisqz est qualis sua dilectio. si terram amas terra es. Et bñ auarus homo terra dr. Nam sicut terra est frigida. sic auarus non habet calorē charitatis. Augu. lxxxiij. questionū. Venenum charitatz auaricia. vbi auaricia regnat. ibi charitas locum nō habet. Itē terra claudit animalia venenosa. z sic auaricia alia pctā mortifia. Eccli. xxj. Quasi a facie colubri fuge pctā. j. ad Tbi. vj. Radix omniū malox cupiditas. Hugo de sctō victore. Qui auaricie inimitik oim pctōx ptiteps efficit. Sanct⁹ Tho. ij. ij. q. cxix. arti. ij. Auaricia est radix omniū malox. non q omnia mala semper oriunt ab auaricia. ꝫ qz nullū malū est qō non interdū oritur ex auaricia. Itē terra includit in se infernum. Hyero. super Jonā. Quō coz est in medio animal'. ita infernus in medio terre. z sic auaricia. qz dic Tullius. Tota vita auari hominis plena est miserie z doloris. s. p sollicitationem. Damas. Maioz ē cruciatus auari oia possidentis ꝫ paupis nihil būtis Eccl's. v. Omnibus diebus vite sue comedit in tenebriz in curis multz erūna atqz tristicia.

Scōa infirmitas accidia. qz sedentē. i. bono opere torpentē. Leo papa. Nō torpētib⁹ ꝫ laborātib⁹ dat premiū. Nā tria sunt loca. s. celū infern⁹ z terra Celū deputatū est ad discendū. Matb. xix. Sede bitis super sedes zc. sil'r Mathei. viij. Venient ab oriente z occidente. z recūbent cum Abrā z Isaac z Jacob in regno celox. Infernus deputatus est ad iacendū. Prouerbi. xiiij. Jacebunt mali añ bonos. z impij añ portas iustox. Isa. xliij. Subter te sternetur tinea. z operimentū tuū eruntvermes Mundus deputat⁹ est ad opandū. Job. v. Nascit hō ad laborandū sicut auis ad volandū. ps. lxxij. de accidiosis. In labore hoim non sunt. z cū hoibus nō flagellabunt. Glo. ꝫ cum demonib⁹. Jōb Eccls. ix. Quodcunqz potest manus tua opari instanter fac. Nam. ij. Thes. iij. Qui nō laborat nō māducabit. Tertia infirmitas mathei erat. quia curis scl'aribus insudabat. qz in thelonio quod raro fit sine pctō. quia cōiter tales sumunt vltra precium constitutū. vel etiam a quibus nō est accipiendum vt a clericis. vt hz de censi. z exactionibus cxx. lib. vj. Ratio qz debēt p salute regni exorare ab hoc officio fuit vocatus matheus p xpm. q̄ dixit. Seqre me. Beda. Non solū incessu pedum ꝫ z mox. ecce diuina bonitas nobis in exēplum fiducie dei miscōie. Aug. Nemo de pietate dei diffidat. qz maioz ē miscōia dī omni neqcia. Si misericorditer vocauit matheū auaricie inimicē tem. multomagis suscipiet te clamantem. Ideo berñ. exclamat ō despantes. O res pfusa. res monstruosa despare de dī miscōia. cū oia nra pctā respectu dī misericordie sit q̄si vna gutta respectu toti⁹ marz. Et b ppēdēs matheꝰ surgēs secut⁹ ē eū. quipendēs oia

impedimenta dicens cum apl'o ad Phil'. iij. Dia arbitratus sum vt stercora vt xpm lucrifacerem. Trē quattuor sunt impedimēta q̄ impediunt in iti nere salutis. ¶ Primū est amor diuitiar. testis hui⁹ inuenis. mathei. xix. multas possessiones hās. q̄ dixit. Magr q̄d faciā vt habeam vitā eternā Qui dixit ei. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. qui dixit. Hoc fuaui a iuuētute mea. Cui ihs. adhuc vnū tibi deest. Si vis pfectus eē. vade et vēde oia q̄ habes et da pauperibus. et seqre me. q̄ abijt tristis. Tunc ait ihs. q̄ difficile ē q̄ pecuniā habēt introire in regnū celor. Facilius est camelū per foramen acus intrare qē. Jō Eccli. viij. Aurū et argētū multos pdidit. ¶ Scōm impedimentū est amor parētum. Lu. ix. Dixit ihs ad q̄ndā. Seqre me. q̄ dixit. Pitte me primus sepelire prem meum. Ecce amor parētū fuit illi impedimentū salutis. qr dixit saluator. math. x. Qui amat prem vel matrē plus q̄ me nō est me dignus. ¶ Tertiū impedimentum est amor amicor. Talis fuit ille Luce. ix. cui dixit ihs. Seqre me. Rndit ille. seqr te. mitte me primū ciare his q̄ domi sunt. Et sic impletū est illō mat. x. Inimici hois domestici eius. ¶ Quartū impedimentū est timor. s. pusillanimitatis. cogitādo ista onera nō posse gerere. ps. Trepidauerunt timore vbi nō erat timor. Nam qō p te nō potes dño auxiliāte valebis. Isa. xl. Qui sperant in dño bēbunt fortitudinē. dicentes cū apl'o ad Eph. iij. Dia possum in eo q̄ me confortat. Aliq timent hominum ptātem. q̄ faciunt ꝫ deum et iusticiā. de q̄b⁹ Leuit. xxvj. Terrebit eos son⁹ folij volātis. Nā ois ptās hūana q̄si folij volans in vento. Jō math. x. Nolite timere eos q̄ occidunt corpus et amplius nō habent q̄d faciant. q̄ timete eū q̄ hz occidere corpus et aiam mittere in gehennam. Job. vj. Qui timet pnā cadet sup eum nix. q̄ timet ptātem hūanā incidet in vltionē diuinā Job. xx. Qui fugerit arma ferrea incidet in arcū eneū. hec oia nō retraxerunt scm matheū. Vñ Remigius. Humana pericula q̄ ei euenire poterāt parui pēdit dum oīa impfecta reliq̄t. Idcirco voci xpi efficaciter obedit. Juxta illud Bern. Perfectus obediēs parat aures ad audiendū. oculos ad videndū. linguam voci. manus operi. et se totū colligit vt ex toto mādatū impleat. q̄lis fuit scūs matheus. q̄ surgēs secutus est eū omibus relict. Ecce magna mathei dilectio. de q̄ Aug. Quantū q̄s despicit tantus diligit et sic ipe oia despexit. hoc signū pfecte charitatis fuit. de quo Greg. viij. moral. Ad culmē perfectionis tendunt qui exterius cuncta derelinquūt. Nam sm Hyero. Xpi seruus perfectus nihil q̄rit pter xpm. ¶ Sed quare nō vocauit matheū statim cum petro. q̄ prius fecit signa vt socr petri sanauit. math. viij. Et paliticum per tectū missum math. ix. Rndetur sm Symonē de cassia. Pñs q̄ hominem ad imaginem et silitudinē suam fec. prout ab eterno puidit vocauit. qr cognitor cordis est quando sentit hominē habilē et dispositū vocat. et sic egit cum genere humano. noluit venire in primo. scō tercio q̄rto. vl' q̄nto millenario. q̄ in sexto vbi gen⁹ hūanū fuit habile. Etiā illa est rō q̄re aliq vocāt. et aliq nō. qr q̄s videt dispositos. aliq in iuuētute. aliq in senectute vocantur. Gregor. xxix. moral'. Misericors deus diu pctā hoim tolerat. et cū vltimū finē respicit. plerūq; peccantū mentes immutat. ¶ Dixi scō subiungit vana reprehensio humane iniq̄tatis. cū dī. Factū ē discūbēte eo. fec cōuiuiū. sicut amici volētes se separe. et etiā inimici volētes sibi reconciliari. et sic mathe⁹ voluit separari a mundo. et reconciliari xpo. Videtes pharisei q̄ opa xpi male interpretabant. murmurabant. ¶ Item pharisei habuerūt quattuor infirmitates. Primo murmuratōnis contra opa bona. contra hoc Sap. j. dī. Custodite vos a murmuratōne. qr nihil pdest. Scōo psumptōis melioritatis xpi dicentes. qr h pctōres recipit. Tercio elatōnis. qr iustos se reputabant. q̄ alios pctōres. Quarto temerarie suspicatōnis. suspicabantur matheū adhuc publicanū quē xps elegit in apl'm. Jō dixerūt. q̄re cū publicanis et pctōrib⁹ mādducat mgr vr. Symon de cassia. Cum quis saluti anime intendit. et studet curare languores. tūc posset sumere necessaria etiā si de māmona iniq̄tatis existerēt. Simō de cassia. Fecit conuiuium matheus magis ex fide q̄ ex rei apparatu. exultans se ihm accepisse hospitē. et q̄ de sua suba tāto hospiti meruisset ministrare. indignū se arbitrās q̄ vocaret a xpo. et q̄ xps ad domū eius accesserat. q̄ nō venit ad domū xpi eius cibū corpalē q̄ spūalem. verbū diuinum ei imptiēs. reddēsq; eius accessum in dī amore. vt potius eligēt egere cū xpo q̄ oia possidē. Ecce multi publicani. Symon de cassia. Vnū cōuertit et multos attraxit. Deō. Unius publicani puersio multis exēplū pnie tribuit. et incētiuum cūctis fuit. Et videtes murmurabāt. Ecce ista q̄stio oriē ex superbia et mala estimatōne. Et ihs audiēs ait. Non est opus valētibus medicus. In hoc redarguit illor temeritatem qui de iusticia sua pīsumētes gre celestis auxiliū q̄rere ñ curabāt. q̄ hoc fecit male habētibus. illos vocat qui sue infirmitatis conscij medicinā sanitatis penitēdo requirūt. Quia pharisei se sanos reputabant. publicani aūt male hātes se cognoscebāt. Jō isti a xpo sanabātur. et illi in suis pctis relinq̄bātur. de hoc medico Amb. Nouum medicamē nouus mgr attulit. qō de celo ad tras latum ē. Vulnerat⁹ ē xpc nostras iniq̄tates. et eius liuore sanati sum⁹. Eccli. xxxviij. Altissim⁹ de tra creauit medicinā. ¶ Iste dic est optim⁹ medicus Primo in cognitōe infirmitatis. ps. xliij. Ipe nouit absconditā cordis. ad Heb. iiij. Oia nuda et apta sunt oculis ei⁹. Valēs medic⁹ est q̄ eandem infirmitatē patit sicut egrotus. et sic xps Hebre. iiij. Nō hem⁹ pontificē qui nō possit cōpati infirmitatibus nostris. Scōo ex multor subuentione. et sic xps nos oēs curauit. Lu. vj. Dis turba querebat eius tāgere quotquot tetigerunt salui fiebant. Leo papa. Sicut neminē sine pctō inuenit. sic oēs curare venit. Tercio in ꝓmpta curatōne. et sic xps solo verbo. Mat. viij. Volo. mūdare. Solo tactu Lu. xiij. Ipe apphensum sanauit eum et dimisit. Ad hūc oēs debem⁹ recurrē. Eccli. xxxviij. Fili in tua infirmitate nō despicias teipm sz ora deū. ipse curabit te. Nā ipe hz. vij. pixides. i. septē sacra que tradidit ad sanādū aie nre vulnera. Jō sbdit. Eū-

tes discite qđ ē.q.d. Discite vos q̄ facit⁊ vos magistros.scripturas diligent inq̄rite.⁊ ignorantie vie subuenite.qđ dñs loq̄tur p ꝓphām Osee.vj. Misericordiā volo.s.p pctōr dimissionē.⁊ volo vt sit⁊ vobisipis misericordes p ꝓpriā recognitionē. Jux illud Eccli.xxx. Miſere aie tue placens dō.⁊ nō sacrificiū.i.holocaustor oblationē.vt scribit Prouerb.xxj. Facē miscōiam⁊ iudiciū magis placet dño q̄ victime.q.d. Vos offertis sacrificia corpalia⁊ creditis placere deo.⁊ nō curatis de cōuersione pctōr nec sustētatōe paupex.vt spūalē elemosinā faceretis.in q̄ deo magis placeretis. iuxta illō Greg. Nullū deo tale sacrificiū sicut zelꝰ animax q.d.fm Chrys. Cur accepistis me cū in hoc deus incusatis.cui placet.⁊ voce ꝓphetica pdixit.⁊ subdit. Nō veni vocare iustos ꝫ pctōres ad penitētiā vñ Ber.in omel.mouet dubiū. Cū vocauit Nathanael de q̄ Joh.j. Ecce verus israelita in q̄ dolꝰ non est.⁊ ille fuit iustus. Rñdet.oēs electos ad regnū vocat.pctōres ad pniam.iustos vt ambulent de vrute in virtutē.vl sic. Non falsos iustos vocat vt pharisei erāt.ꝫ eos q̄ se pctōres cognoscebant.q̄les fuerunt q̄ cum xpo māducauerūt. Symon de cassia. O quāta ē virtus pnie q̄ de pctōribus facit iustos.de impijs pios.de alienis filios. de exneis ciues.de trenis celestes.de q̄ Chrys. in fmone de scō matheo dicit O virtus diuinitatis⁊ miscōie. ex captiuo facis militē.ex luto aurum.ex raptore apl'm.de thelonario euangelistā. Qui prius fuit i ꝓfundo malignitatis.nūc ascēdit ad apicē vtutis vt neminē debere despare oīderet.ꝫ oibus nobis fiduciā misericordie sue pstaret. Si igī fuisti superbus recordare marie magdalene.si auarus respice zacheū⁊ matheū.si luxuriosus.vide adulterā. si iracundus.considera paulū.si multis peccatis negasti deū.recurre ad petr. Oi oēs peccauerūt⁊ veniā adepti sunt.ps. Miserationes eius sup oia opera eius.

¶ Sermo cxxxij. ¶ Ad idem.

Equere me.Math.ix

s Pater videns filiū in piculoso loco sedē vocat eū vt a piculo eruak. ¶ Spūaliter. Sic xps vidit matheū piculose sedere. quia in thelonio⁊ in loco auaricie q̄ ducit in periculuz aie.de q̄ Aug.de libero arbitrio. De auaricia oriūtur oīa mala. Et cū auaricia alicui dñak.tunc oībus malis subiectus demonstrak. Figurak zacha. v. Qui vidit amphorā egredientē.⁊ oculꝰ eiꝰi vniuersa terra.⁊ mulier sedēs in medio amphore q̄ ē impietas.⁊ massa plūbi in ore eius.⁊ erāt due mulieres spūs hūtes malignos.⁊ hēbant alas quasi alas milui.⁊ leuauerunt amphorā inter terrā⁊ celum. Spūak. Per amphorā intelligitur auaricia. Nam sicut amphora est vas terreū.⁊ sic auarꝰ totus terrenus est.⁊ oculi eius in terra.iux illud ps. Oculos suos statuerunt declinare in terrā.q̄ auaro gratius est intuere aux q̄ solē. Dicit notanē in oi ira.q̄ auaricia ē generālis.iux illō Hyerem.vj A mimo vsq̄ ad maximū oēs studēt auaricie. Et mulier in medio amphore q̄ est impietas.est auaricia q̄ est impia. Dicit ambro. Auarꝰ pauperiorē se iudicat.nam sibi deesse arbitrak qđ ab alijs possidek.⁊ massa plūbi in ore eius.i.graue pctm̄ i ore auari.s.mēdaciū plurīū.vñ Aug. Vir auarꝰ infernо silis.nūq̄ dicit.sufficit. Due mulieres portant amphorā hūtes spm̄ malignū.i.duo pctā.s.superbiam⁊ luxuriā.in qb⁹ habitat demon⁊ regnat.alas hūtes sicut milui.q̄ sp student rapine pullox.⁊ sic auaricia insatiabilē hz appetitū. vt dicit Methodosius. Auaricia est gradus delicti⁊ sceleris q̄ nō nocet vni ꝫ vniuersis. Et leuauerūt amphorā inē celū⁊ terrā.vt edificek ei domus in terra Sennaar q̄ inkpretak fetor.q: pctm̄ auaricie inducit fetorez consciēcie. Nam est radix cunctox malox.de quo apl's.s.ad Thi.vj. Radix oīm malox est cupiditas Et dicit.s.tho.in.ij.ij. Auaricia est radix oīm malox nō q̄ sp oia oriunk ex auaricia.ꝫ q: nullum est malū qđ non interdū ex auaricia oritur. Jō Luce xij. Cauete ab oīni auaricia.nā dicit Aug. Venenū charitatis est auaricia. Nā sicut charitas oīnium bonox est radix.sic auaricia oīm malox. Idcirco dñs vocauit matheū dicēs. Sequere me.de q̄ thema. ¶ In summa vbox duo innuunk. Primo matthei vocatio benigna ibi.sequere me. Scdo pharisеox murmuratio maligna ibi.qre. De pmo dic̄ In illo tpe.s.cū sanasset palyticū in lecto transiuit videre eū.vñ Chrys. Ne accenderet eos in odium sui. Symon de cassia. Qui creauit hoiem ad imaginē suā.ille pnoscit oīm voluntates⁊ dispositiones q̄ faciles sunt ad auersionē.⁊ difficiles ad cōuersionē. ¶ Jdo sepe mens hoim hesitat cur iste vocak. Rñsio. Nō ē verior cā nisi q: deꝰ novit corda hoim⁊ volūtates faciles ad cōuersionem q̄ homini non apparent. Nā miscōiam etiā exercet ad reprobos ne ampliori pena amplecterētur. si vocati venire contēnerent q̄ si despicerēt nō vocati.de quo Joh.xv. Si nō venissem⁊ eis locutꝰ fuissem pctm̄ nō haberēt. Nam spūs vbi vult spirat. Joh.iij. dicit Simon de cassia. Deus nisi qđ iustū est vult. Idcirco iuit ab eis ne irritaret eos i odiū. ⁊ ne maiorē incurrerent iniq̄tatē⁊ penā Luce.xij Seruus sciens voluntatē dñi⁊ nō faciēs vapulabit plagis multis. Ignorās vero pauciorb⁹.quia cui multū datū ē.multū q̄rek ab eo Lu.xij. Et vidit hominē sedentē in thelonio matheū noīe.⁊ fuit in capharnaū.q̄ fuit ciuitas capitalis in galilea maritima cōmertijs apta.ibi matheus reipublice agebat officia. Nā dr matheus nomine de genere leui.q: erat de tribu leui.publicanus ex officio. a scipione habuit originē rome. qui pro republica ordinauit publica thelonia.⁊ de eox numero erat matheus.q̄ numismata imagine insignita cesaris in cesarium fiscum congregabat. Sic xps rex celi⁊ terre vocauit matheū vt numismata.i.homines imagine dei insignitos locaret in fiscum regis celestis sicut piscatores. Nat.liij. Non ab arte abolita fecit.ꝫ in meliora cōmutata.⁊ sic matheum vocauit ad hoc vt exigeret numismata dei.i.homies vt cognoscerēt creatorē. Idcirco dicit.vidit hominem.s.in singulari. ¶ Jtē visio dī ē triplex. Primo videt oēs generalit. Scdo diligētes amicabiliter. Tertio penitentes misericordit. Primo videt oēs generalit. Prouerb.xv. In oi loco oculi

contemplant bonos z malos. videt generaliter iuuenes z senes. diuites z pauperes. nobiles z ignobiles pſ. De celo respexit sup oēs filios hoim. ſ. in luce z in tenebris. in secreto z in publico. Heb. iiij. Oia nuda z apta sunt oculis eius. Jōo vbiq; studiosi. vtuosi. z disciplinati debemus esse. Boeti⁹ de cō sol. phie. Magna est nobis indita necessitas ꝓbi tatis cū oia agam⁹ añ oc̄los iudicis cūcta cernētis ¶ Scōo videt diligētes se amicabl̄r. ſ. amore pueniēdo. z in amore confuādo. Sap. iiij. Gra z misericordia ōi in sctis eius. z respectus in electis illi⁹. pſ. Oculi dñi sup iustos. ſ. ꝓbens magnā dilectōz z deuotionē. Gen. iiij. Respexit dñs abel. z ꝓbuit ei dilectionē. ex qua obtulit dignā oblationem.

¶ Tertio videt penitētes misericorditer. z sic respexit inimicos niniuitas. Jone. iij. Vidit deus opa eoz. ſ. niniuitaz pniam. Et sic deꝓcari debem⁹ deum vt respiciat nos oculo miscōie. cuz pſ. Protector nr̄ aspice deus. ¶ Nā aspectus diuinitatis ad quē dirigitur multos hz effectus. ¶ Primo efficit timoris incussionē. pſ. Qui respicit terram z facit eam tremere. i. terrenuz pctōrem facit timere. sicut re⁹ in conspectu iudicis ſtetur. vñ ꝓuerb. xx. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat oē malum intuitu suo. ſ. incutiendo timorē p quē peccator declinat a malo. de quo Fabian⁹ papa. z hī. xj. q. iij. Qui oēm potentē metuit. nec ꝑ deū nec cōtra eccl̄am nec contra instituta pat̄z facit. Jō. ij. Machabeo. xij. Honora eū q̄ vniuersa respicit. ſ. vt nō facias in ei⁹ pūtia. qō times facere in mea pūtia. q: scribit Eccl̄i. xxiij. Oculi dñi lucidiores sole circūspicientes oēs vias hoim z ꝓfundum abyssi.

¶ Scōo aspectus deitatis opat̄ boni ꝓpositi ispirationē. Figurat̄. ſ. Reg. j. Respexit dñs annā que pri⁹ erat sterilis z pepit sexū virilē. z sic deus respicit pctōrem sterilē. dans ei grām concipiēdi bonū ꝓpositū z facit pere opus vtuosum. sic fecit pr̄ filio ꝑdigo Lu. xv. Vidit filiū ꝓdigum cū adhuc longe esset z iussit annulū dare in man⁹ eius. z calciare pedes eius z induere vestib⁹. Et sic deus respiciens pctōres dat calciamēta pedū. i. bonum affectum z anulū in manib⁹. z induit eū bono ꝓposito z opatōne. Jdeo Aug. Bonū ꝓpositū redeūdi ad prēm nō habuisset. si aspectu miscōie caruisset ¶ Tertio respectus ōi opat̄ contritionē cordis. de quo Lu. xxiij. Respexit dñs petz z egressus foras flenit amare. Nimiz. q: oculi dñi erant q̄si flāma ignis. coz pctōris liquefaciens. vt glacies q̄ a facie ignis dissoluit̄. ps. Sic cera fluit a facie ignis. sic pctōr a facie dei. ſ. dissoluit̄ in contritione lachriaz ¶ Quarto respect⁹ diuinitatis causat spūalia bonoz multiplicationē. Isa. vl. Ad quē respiciā nisi ad humlē. ſ. p multiplicationē gr̄az. Nā būtilis ē sicut vas vacuū aptū ad grām. De q̄ Jacobi. iiij. Humilib⁹ dat grām. de q̄b⁹ Leuitī. xxvj. Respiciā vos vt faciāvos crescere in bonis. ¶ Quinto respect⁹ diuinitatis causat omnis miserie liberationem Exō. iiij. Videns vidi afflictionē ppli mei z descendi liberare eos. ſ. de miserijs. si c nos petere debemus misericordie sue visionem. dicēdo Dan. ix. Aperi oculos tuos z vide tribulationē nr̄am z cogita de nobis. ps. lxxix. Respice de celo z vide z visit̄ avineā istā. Eccl̄i. xxxvj. Respicias in nos z ostē de miserationū tuaz lucē dñe. Et sic oculis miseri cordie respexit matheū liberans eū ō piculo vitiorum dicēs. Seq̄re me. Ecce vocauit euz ab hoc officio. Dicit em̄ mgr̄ in. iiij. dist. xvj. Tria genera hominū sunt q̄ vere penitere nō p̄nt nisi aggrauationem conscie postponant. ¶ Primi sunt gerentes odiū in corde. q: dicit Chryſ. Odiū ē spūs tenebraz. Aug. Sic putare odiū q̄si occisoris gladiū. Nā deus nulli remittit pctā nisi pri⁹ dimiserit ꝓximo. Eccl̄i. xxviij. Relinque ꝓximo nocenti te. z deꝓcanti tibi dabit̄ venia. Aug. Omnis q̄z talez indulgētiam accipiet a deo. q̄lem faciet ꝓximo. ¶ Scōi q̄ male acq̄sita possident. Aug. z hī. xiiij. q. vj. si res. Si res reddēda ē z nō reddit̄. pnia nō agitur ſ simulat̄. ¶ Tercij sunt q̄ officiū vel negociū gerunt qō sine pctō exercere nō p̄nt. talis penitēs esse nequit nisi desistat. vt ē theloniū. ¶ Licet posset aliq̄n esse sine pctō vt ab antiq̄s positum est vel ab illis q̄ hūt posse. vt a regibus vel a ꝓncipib⁹ ptātem hūtibus vel ex iusta cā. vt ꝓ defensiōe trā seuntiū vel nauigantium. vtz. xxiij. q. iij. Si q̄s romipetas. atrū tales sedētes bono roꝛpēt. Dic̄ ber. Nunq̄z ociosus sit fuus dei. Nam fm valerium. vanam dant ocia mentem. Jdeo Hyero. Sp aliq̄d opis facito. ne te dyabolus inueniat ociosum. qualis fuit matheus in theloniō sedēs. Jōo Gre. in omel̄. Petrus z alij apl̄i reuersi sunt ad piscationem post resurrectionē. Matheus vo non venit ad theloniū. Jdeo subdit. surgēs secutus est eum. Symon de cassia. Matheus nō fuit surdus audi tu. nec tardus ad vba. nō expectauit fiscarijs cesaris rōnem reddendo. ꝓ eo q̄ relinquebat theloniū in dāno. Nam xps vocauit eum interius z exterius. Exterius p vocē. interius p inspirationem. q: dic̄ Hyero. Fulgur z maiestas diuinitatis occulta relucebat in hūana facie q̄ ex pmo aspectu videtes ad trahere poterat. sicut magnes ferrum attrahit. Jdeo dicit Symon de cassia. Verbū xp̄i non solū auribus mathei insonuit. ſ aim attraxit affectū immutauit. z intellectū illuminauit. Et sb̄dit. z factum est discūbente eo in domo. Dicit Symon de cassia. Mathe⁹ reliquit allena z ministrauit xp̄o de sua substantia. indignuz se reputans q̄ vocaret̄ a xp̄o. Et sic humilior reddebatur. z quāto humilior de tanto gr̄e xp̄i capacior. q: xps non intrauit ad eū ob cibi causam. ſ ad erudiendum z confirmandū eius animā quā fecerat in relictōne rer̄ z in seq̄la sui augens inceptū. Et subdit. Multi publicani z pctōres veniebant ad eū z discubuerunt cum ihu z discipulis eius ¶ Sz di. tamē dicitur Isa. liij. Exite vos z recedite. immundū nolite tangere. Rūdet aug. Ille recessus nō intelligitur corꝑal̄r. ſ spūal̄r. Nam recedere z exire est facē qō ptinet ad coꝛreptionē ipoꝛum. Nam dicit Augu. z hī. xxiij. q. iiij. tolerandi. Tolerandi sunt mali ꝓ pace. i. ne scandalū fiat. Jdeo de consecra. Tu bonus tolera malū. Nam fm Augu. sup Exō. Im mundū tangere est pctis ꝑsentire. z sic recedē debemus ab eis. non aūt coꝛpal̄r. Nam dicit btūs gregori. Perfectus nō est qui imperfectum sustinere non potest. Istū de pfectis hī. xxiiij. q. iij. resecāde.

Resecande sunt carnes putride ⁊ scabiosa ouis a sanis.ne alias inficiet.s.simplices⁊ ipfectos. Nam fm Greg. Tanto q̃sq; pfectior est. quãto dolores sentit alienos. Sz diceres.tñ apls.j. Chor.v.dicit. Si q̃s noiaĩ inter vos fornicator aut auarus cum hmõi nec cibũ sumere licet. Rñdeĩ p nominationem hanc nõ intelligit simplicẽ nominatõnez.q̃a als multi innocentes essent dãnandi⁊ nõ sunt.sed intelligi.s.p sniam iudicis.vt hĩ in cañ.ij.q.j.multi Nõ possumus aliquẽ a cõione pbibere nisi spõte cõfessum aut coz̃ã iudice ecclesiastico accusatũ ⁊victũ ¶ Dixi scõo tangit phariseor murmuratõ maligna ibi.⁊ videntes pharisei dicebant discipulis eius.q̃re cum publicanis ⁊ pctõrib⁹ mãducat mgr̃ vester. Ecce alios iudicãtes nesciẽtes q̃les fuerunt. Itñ si scissent ⁊ nouissent seipos.non despexissent alios. Señ. Nihil bñ nosci q̃ seipm nescit. O quot sunt hodie tales q̃ xpianos defect⁹ non cognoscunt. Symon de cassia. Quis est qui in lege dñi nõ deliĝt.si nõ fecit tñ voluit. Jõ Eccli.xxxj Intellige q̃ primi tui sunt ex teipo. ¶ Sed di.quare xps voluit ita pctõribus cõuersari ⁊ non ducere vitã solitariã. sicut Iohes baptista. Rñdet sctus tho.pte.iij.q.xl.art.j.dicens. Cõuersatio xpi talis debuit esse vt conueniret sue incarnatõni fm quã venit in hunc mundũ. Venit ergo in mũdũ tribus de causis. ¶ Primo ad manifestandũ veritatẽ. Job.xviij. Ad hoc veni in mundũ vt testimoniũ phibeam veritati.⁊ iõ debuit in publico procedere pdicãdo vbi fuit ppli multitudo Lu.iij. Nũq̃d ⁊ alijs ciuitatibus oportet me euãgelizare. q⁹ ad hoc missus sum.ps. Annuciaui iusticiã tuã in eccl̃ia magna. ¶ Scõo xps venit in mundũ vt homies a pctõ liberaret. De q̃.j.ad Thi.j. Xps ihs venit in hunc mundũ pctores saluos facere. Et ideo dicit Chrys. Licet in eodẽ loco manẽte posset ad se omnes trahere.nõ tñ hoc fecit.pbens nobis exemplũ vt pambulemus ⁊ queram⁹ errates.vt pastor ouẽ pditam.⁊ medicus infirmũ.vt dr̃ p xpũz Ezech. xxxiij. Ecce egoipe reqram oues meas ⁊ visitabo eas.sicut pastor visitat gregẽ. Hoc desiderauit dauid dicẽs. Erraui sicut ouis q̃ perijt. q̃re seruũ tuũ dñe. Silr̃ Isa.liij. Nos oẽs q̃si oues errauim⁹ ⁊c. j. Pet.ij. Eratis sicut oues errates.ħ nũc conuersi estis ad pastorẽ. ¶ Tercio docebat vt considerem⁹ q⁹ p ipm habeam⁹ accessum ad deuz.ad Roma.v. Per xpm dñm nr̃m accessum habemus ad deuz p fidem fm gloriã istã in qua stamus.iõ cõueniẽs fuit ipm hoib⁹ pversari.signanĝ peccatorib⁹, vt oibus fiduciã daret ad deũ accedẽdi. Baruch.iij. In terris visus est ⁊ cũ hoibus ẽ cõuersatus. Hoc videntes pharisei murmurabãt dicẽtes. Quare mãducat mgr̃ vr̃ cũ pctõribus. Quib⁹ xps rñdit. Nõ est op⁹ valẽtib⁹ medicus.ħ male hñtib⁹.q.d. Vos estis sani in apparẽtia vĩa.ergo non indigetis medico.cum scribitur Isa.j. Omne caput lãguidum omne cor merens. Idcirco necessarius est medic⁹ celestis.cũ nemo mundus a sorde.nec infans vni⁹ diei. Jõ exclamat Hyere.xvij.c. Sana me domine ⁊ sanabor.⁊ ẽ ipi non intelligẽtes. Ideo dixit eis. Euntes discite q⁹ misericordiam volo ⁊ non sacrificiũ. q.d. Hec ẽ voluntas dei patris q̃ vult pctõres saluationem. Nam legis sacrificium nõ iustificat homines opa misericordie nõ exercẽtes.q⁹ dicit Hylari⁹ Misericordia legẽ obtinentibus ẽ necessaria. Nam dr̃ ad Rom.iij. Oẽs peccauerũt ⁊ egent gra dei. ꝑter q̃ subdit. Nõ veni vocare iustos.ħ pctores. Chrys. Hoc ironice dictũ est.sicut illũ. Ecce adã quasi vnus ex nobis factus est.q⁹ nullus iust⁹ erat in terra.q.d.ideo nõ sperno pctores.q⁹ xpc ipos veni vt eos trahã post me in vitam eternam.

De sancto Michaele.

Sermo cxxxiij.

Angeli eorum vident semp faciẽ patris mei q̃ in celis ẽ. Mat. xviij. ¶ Paterfamilias mãcipãs filium suũ ad scolã.puidet sibi de pedagogo ad ibuendũ ⁊ custodiendũ. Spũal̃r. ⁊ sic deus pr̃ locãs hoiem in hunc mundũ nõ eũ solitarie mittit.ħ deputat vnicuiq; angelũ in custodiã.ps. xc. Angelis suis deus mãdauit de te. Que vba tractat beatus bernũ.dicens. O mira dignatio.vera ⁊ magna dilectio q̃ dñs mãdauit angelis ad custodiendũ nos. Chrys.sup epl̃am ad Heb. O quãtus honor nob extitit q̃ deus ad nos sic̃ ad amicos angelos mittit. Figurat Thob.v. Pater thobie noluit filium solitarie mittere in rages.ħ iussit sibi q̃rere comitẽ ꝑter discrimina viar̃. Spũal̃r. Rages interpretat egrotatio.⁊ significat mundũ vbi ẽ egrotatio vitiorum. Deus nõ mittit nos solitarios.ħ associat nobis angelos.de q̃ Hyero. Magna dignitas animar̃ vnaquaq; habet ad custodiã angelũ deputatus. Ideo dicuntur angeli hoim.cum dr̃. Angeli eor̃. ¶ In vbis pmissis duo innuunt. Primo hominũ dignitas gloriosa ibi.angeli eor̃. Scõo subiũgitur angelor̃ ꝑsecutio subtilosa ibi.sp videt faciẽ pr̃is. De p dic.angeli eor̃ Aug.de ci.dei dic. Sũt angeli dei ⁊ angeli nr̃i.i mũdo nr̃i.in iudicio nr̃i.i celo nr̃i Primo sunt angeli nr̃i in mundo.q⁹ nobis ad ministerium missi.ad Heb.j. Oẽs sunt administratorij spũs.⁊ in ministeriũ missi. ¶ Diceres mittuntur oẽs. Rñdet Dyonisius. Mitti angelos capit dupl̃r. Uno mõ ad oia diuina secreta renelanda. Alio mõ ad exteriora exeq̃nda. Primo oẽs mittũt q⁹ supremi qui dicunt assistentes renelant secreta medijs ⁊ medij infimis. Scõo mõ locũ de celo ad terrã mutando.ad hoc solũ mittunt angeli inferiores cõiter loq̃ndo.⁊ ex officio eor̃. Dico cõiter. q̃a ꝑ arduo negocio mittunt etiam superiores. Isa.vj. Volauit ad me vnus de seraphin. Et de tali ordine Dan. vij. Milia miliũ ministrabant ei.⁊ decies centena milia assistebant ei vbi.s. Tho.pte.j.q.l.arti.iij. Angeli sũt imateriales substãtie in maxima multitudine. Et dyoni.li.viij.celestis hyerarchie. Multi sunt qui excedunt cõmensuratione numeror̃. De quo Job.xxv. Numquid est numerus militum eius.q.d.non. Illor̃ enim festiuitas celebratur hodie. Et omnes dicuntur angeli.i. nuncij.et merito. Dicit.s. Tho.pte.j.q.cviij.arti.v. Licet nõ omnes mittunt.tñ omnes dicuntur angeli ꝑter manifestationes diuinor̃ secretor̃. ¶ Sz cuz sint spũs incorporei.cur corpalr̃ pennis depingũtur. Rñdet Isiõ.vij.ethimologiar̃. ꝑter misticũ

intellectum. Primo depinguntur pennis ꝓpt eorum ꝓmptam voluntatē ⁊ celerē discursum. Secundo longa coma ⁊ reflexis capillis. ad significādum ordinatas affectiones ex mētis radice procedentes. Tercio aures ꝓpter diuinā inspirationem ꝑcipientes. Quarto nares. qz pctā fetida fugiunt. Quinto labia. quia diuina secreta manifestāt nobis. Sexto ibi erbes ad designādū ꝙ in omnibus etatibus ⁊ senio nō deficiunt. Septimo manꝰ ⁊ bracchia hūtes. qz ad virtutē activā nos hortant. Octauo corꝫ ⁊ pectus ad significandū dei fortitudinem qz in exercitu sennacherib vnꝰ angelꝰ. clxxxv. milia occidit. Nono pedes nudos. ad significandū liberā affectionē ad deū ⁊ motū sine impedimento Decimo pennati. qz sunt a cogitatōne terrena penitus alieni. ⁊ in contēplatōne alti. ⁊ sic sunt i mūdo nr̄i custodes. ¶ Sed cur ℔ ordinauit deꝰ vt sint nr̄i custodes. Rñdeō. Primo ꝓpt homis dignitatē q̄ in hoc attenditur ꝙ hūana natura est dignificata ⁊ ineffabl̄r nobilitata p suam substantiā in diuino suppoſito. rōne huius debetur sibi honor diuinus ⁊ cultus latrie qui soli deo est debitꝰ Et dicit athanasius. Perfectus deus pfectꝰ homo Et inde est ꝙ añ incarnationē angeli pmiserunt se adorare. Hoc tñ post incarnationem ꝓhibuerunt Apocal. xix. Vide ne feceris qz confrater tuꝰ sum ego. Ideo angeli nō dedignantur fuire boi. cum humanam naturam vident supra se eleuatā. Secundo ꝓpt eoꝝ vtilitatē que consistit in hoc ꝙ eoꝝ ruina ex hoibus dz restaurari. qz hoies saluādi intrabunt in locū cadentiū angeloꝝ. de q̄ Mat. xxij In celo nō nubent neq; nubentur. ꝫ erunt sic angeli dei. ¶ Ideo angeli administrauerūt ad redemptionē humani generis. Primo ad incarnationem nuncius fuit angelus. Luc. j. Missus ē angelus ad virginē dicens. Ecce concipies. Secundo ad natiuitatē Lu. ij. Annūcio vobis gaudium magnum. ⁊ venit multitudo militie celestis exercitus dicēs. Gloria in excelsis deo. Tercio ad passionē. Lu. xxij. Apparuit ei angelus cōfortans eū Quarto ad resurrectionē. Ecce angelus dñi descēdit de celo ⁊ apparait mulieribus dicēs. nolite timere. Quinto ad ascēsionē. Ecce duo viri steterūt iuxta illos Act. j. Idcirco Leo papa. ⁊ hī de cōse. distin. j. Hi duo hymni sunt in nouo testamēto p angelos decātati. alla/atq; gl'ia in excelsis do. Rō. qz eorū ordines facti sunt ruinosi p superbiam. vidētes deum hominē natuꝫ cecinerunt. Gloria in excelsis deo. Videtes p resurrectionē aias liberatas cecinerunt alla. Itē ꝓpter eorum vtilitatem. qz accidentale ꝑmium eis accumulatur vsq; in diem iudicij. Nam quot homines p eorum ministeriū cōuertuntur. tot in eis gaudia cumulantur. Ideo Lu. xv. Gaudium est angelis dei super vno peccatore ꝛc. Nam sicut medicꝰ gaudet de effectu medicine in infirmo. sic ⁊ angeli. Bern. sup Cañ. Lachryme penitētium sunt vinum angelorum ¶ Tertio sūt nostri angeli nobis ad custodiam i mūdo deputati. ꝓpter homis necessitatem. qz necessitas reqrit. qz sepe dyabolus i homie rōnem seducit. voluntatem abijcit. vtutem opatiuam oppmit quod conqueritur Bern. Undiq; bella undiq; tēptamenta. nusq; securitas. Jō Bern. Angelꝰ i omni loco est sedulus pedissequa aie. Itē inimici sūt seui. j. Pet. v. Aduersariꝰ vester ꝛc. Itē inimici sūt multi. Haymo. Aer iste obscurus ita plenꝰ est diabolis sicut radius solis mūmis pulueribꝰ. Jō ne cessaria est custodia angeloꝝ. Nam dicit apl's ad Eph. v. Nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē. ꝫ aduersus ꝓncipatus ⁊ prātes tenebraꝝ. Jō Bern. Si bonus spūs se elongaret malorum impetū q̄s sustineret. Itē inimici nr̄i sūt astuti in temptatōne. qz dic. s. Tho. ꝓte. j. Cognitio naturalis nō est demonibus ablata ꝫ diminuta ꝓpt simplicitatē sue subē. conseq̄tur em̄ naturam angeli. Jō Dyoni. iiij. de diuinis noibus. Dona in eis naturalia manēt integra. ꝫ cognitio p grām in speculatōne nō totaliter est eis ablata ꝫ diminuta. qz de secretis diuinis tantū reuelat eis cētū oportet mediantibus angelis. Hz totalit cognitio p affectionem charitatis est in eis sublata. vt resistemꝰ eorū insidijs. necesse est hōe angelos Job. xlj. Nō ē potestas sup terram q̄ competur ei. Nos em̄ sumꝰ q̄si locuste viles. ipi vo quasi gigantes fortes. psal. xxxiij. Immittet angelus dñi in circūitu timētiuꝫ eum ⁊ eripiet eos. Origenes. Vult dñs facere res mirabiles de locustis vult supare gigantes. ⁊ sic inuando sunt nr̄i custodes. ¶ Item in homine est potēcia intellectiua opatiua ⁊ affectiua. sed oēs sunt defectuose. Primo intellectiua est obscura. j. Chor. xiij. Videmus nunc in enigmate. Jō venit unt angeli nos illuminando. Jō apocal. x. dicitur Accipe libꝝ de manu angeli. i. illuminationē ⁊ informatōꝝ. Hiceh. de contēplatōne. Angelus ē diuinꝰ nūciꝰ p quem diuinā voluntatē cognoscimꝰ. Jō cum ignoramus q̄d facere debeamus angelū inuocare debemus. Aug. in soliloq̄o. Angeli ambulāt nobiscū docentes. cū pie cū honeste cōuersemur in medio natōis prane. Scō̄o in hoie ē potēcia opatiua. ꝫ illa aliq̄n impedit diaboli tēptatōe. q̄n conquerit apl's. j. Thes. ij. Impediuit nos sathanas. Hz boni angeli accedūt ꝓtra malos ⁊ eripiūt nos Figurat Thob. viij. Angelꝰ raphael demonē ligauit. ⁊ ipm in desertū religatū misit. Etꝰ ligatio est ptātis eius refrenatio. Gre. Hoc ē officiū angelorum refrenare demones. ne intrantū noceāt cētum volūt. Jō Hyero. Angeloꝝ auxilijs liberamur ab inimicoꝝ insidijs. Bern. Quotiēs cernit̄ guisti ma tēptatio in itinere totiēs inuoca tuū custodem vt sit aditor in tribulatōe. qz legit Dañ. iij. Angelꝰ descendit in fornacem cum daniele ⁊ socijs eius Tertio in homine ē potēcia affectiua. ⁊ est aliquādo infirma ⁊ tepida. ꝫ angeli accedūt ⁊ excitāt affectum. Act. xij. Cum petrꝰ dormiuit angelus ait ei. Surge velociter. sil'r. iij. Reg. xix. de helya. Surge grandis restat tibi via. ⁊ Zach. iiij. Angelꝰ dñi excitauit me quasi hominē de somno. Jō augu. Angeli boni hominē nō molestant ꝫ in bono promouent ⁊ cōfortāt. ⁊ gerūt nostra desideria añ deum. Thob. xij. Cum orabas cum lachrymis ego obtuli orationem tuam dño. Hyero. Perferunt angeli oꝝiones ⁊ desideria electoꝝ añ conspectum dei. ¶ Nota angeli sunt nostri in vita. in morte. ⁊ pꝰ mortem. qz nō cessant a custodia hois. ¶ Primo

in vita vt dicit.s.Tho.sup.ij.sniax dist.xj.Angel⁹ hoi ad custodiā deputat⁹ nūq̄ relinq̄t hominē ex toto.al's in nihilū redigeret.lz derelinq̄t eū fm q̄d nō tñ totalit.qz dic̄ Gze.Sicut eē nr̄m ē ex nihilo ita ad nihilū tenderet nisi manu regiminis auctoz oim illō cōseruaret.z sic de angelo. Ille etiā relinq̄t nos fm q̄d. Nam sicut de⁹ pmittit nos subiacē tribulatōib⁹ z cadere in pcm̄. Rom̄.j. Tradidit eos in reprobū sensuz.Et sic angeli dicunt relinquere hominē inq̄tū a pctis z tribulatōib⁹ nō retrahunt nūq̄ tñ totalr vsq̄ ad finem mortis hominē relinquūt.Heron̄. In omni loco angelus sedul⁹ pedisse qua est anime. Sz q̄ pmittit hoiem aliq̄ cadere est culpa hois.Ouge.in li.de ritu eccl'a.Hō p ingratitudinē z pcm̄ reddit se angelica ꝓtectōne indignū. Scdo sunt angeli nr̄i in morte nob fuiēdo z dyabolos fugando.Figurat Gen̄.xxij. Vbi cū iacob timuit Esau tūc habuit angelos se iuuare patos.q̄s cū vidisset dixit. Castra dei hec sūt.O q̄z magna erit consolatio cum hō xp̄ianus in agone videbit angelos occurrere z demones fugare. ps. Immittet angelus dñi in circūitu timentiū eū z eripiet eos.Heron̄. Discurrit angelus medius inter deū z nos vota offerēs.dona referēs. Tertio sunt angeli nr̄i post mortē animas ad purgatoriū z extra ducēdo. Figurat Thob.v. Dixit raphael angelus de thobia ad antiquū thobiā.ego sanū filium tuū duco z reducā.Ideo canit eccl'a.Mitte archangelū michaelem vt ille dignetur eripe aias de manu inferni.Ideo cōis septimana de aiabus pagitur post festuz angelox.vñ Heron̄. O iudea et hyerusalē q̄to desiderio aduētum nr̄m expectant solliciti q̄runt vt simus eox socij q̄ facti sunt nostri ministri.Item post mortē de purgatorio ad celuz portando.de q̄ p̄t dici illud Exod.xxiij. Introducet te angelus meus in locū quē paui tibi sicut factum est Lu.xvj.Cum mozeret mendic⁹ z portaretur ab angelis in sinū abrae.Heron̄. Non ambigo q̄n gratanr̄ locant in palatio q̄s dignanter visitant in sterq̄linio magno cum gaudio.vt impleat illud Isa.lv. In letic̄a egzediemini z in pace deducemini. Nā nunq̄ aliq̄s rex vel papa aut eps ita reuerēter est susceptus.z cum tali dignitate introductus sicut angeli animā hois introducūt in celū. Ideo Heron̄. In omni loco.i q̄is diuersorio angelo tuo reuerentiā exhibe.Nam ad hoc obligamur.Beō. li.de ritu gentiliū. Vnusq̄sq̄ nouerit se obligatuz vt veneretur angelox collegiū. Hō aug.in li.lxxxiij.q̄stionū.Quicūq̄d fuerit diuini muneris hoc virtute angelica mittit fidelibus vniuersis.

Sermo cxxxiiij. Ad idem.

Angeli eorum vident semp faciē p̄is mei q̄ in celis est Matb. xviij. In vbis p̄missis duo innuuntur Primo xp̄onit hoim dignificationē. scdo angelorum conditōz.pmū ibi.angeli eox.scdm ibi.semp vident faciē ꝛc. De pmo dicit.angeli eoruz. Aug.Dicunt angeli dei z angeli nr̄i.Angeli dī qz deū nunq̄ relinquūt.ℏ psistunt vt creati sūt.Magister in.ij.sen.dist.iij.Creati sunt iustt.i.sine vicio z innocētes.ℏ nō iusti.i.virtutū exercitiū nō habētes.nondū erant p̄diti virtutibus q̄ stantib⁹ appositi fuerunt in cōfirmatione p grām.z oēs habuerunt libex arbitriū vt nō poterant cadere.z dic̄.s. Tho.pte.j.q.lxj.ar.vj. Mali ad puū tps steterunt qz statim post pmū instans sue creatōnis peccauerunt.Et dicit ibidē q̄ fuerunt creati in gr̄a gratūfaciente.sic̄ rō seminalis in arboribus. Nam fm aug. Hō seminalis facit ad effectū naturalē.z sic grā g̃tū faciēs ad btitudinē.Et dic̄.s.tho.ibidē.art.viij. q̄ pctm̄ pmi angeli fuit cā aliox peccādi. nō cogēs ℏ inducēs. Iō oēs demones illi supmo subdūtur, de q̄ Math.xxv. Ite maledicti in ignē eternum qui paratus est diabolo z angelis eius.z dicit ibidem ar.ix.q̄ plures pmanserunt q̄z ceciderunt. Hō. q̄ pctm̄ est p̄ naturalē inclinatōz angelox.ea vo que sunt p̄ naturā vt in pauciozibus accidūt. Augusti. li.vi.de ciui.dei. Dicunt angeli nostri.qz suos concines nos hic cupiunt.Sicut ergo nunc illi vidēt deum.sic nos visuri sumus eū facie ad faciē.Gze. Ruina angelox p btōs homies dz restaurari. xp̄e qō exultauerūt angeli.vt dicit Leo papa.z habet de cōse.dist.j.c.hi duo. Hi duo hymni ab angelis in nouo testamēto sūt decātati alla.atq̄ glia in excelsis deo. Hō.qz eox ordines fuerūt ruinosi per supbiā. Idcirco deus hō nat⁹ angeli gaudi cecinerūt. Glia in excelsis deo. Sz in resurrectōe videntes xp̄z resurrexisse.z alias liberatas cecinerūt alla Ideo berñ. O q̄ta dei pietas vt nos ymiculi in numero angelox debere cōputari. Iō rōni cōsonum est z dignū.vt discamus eox mores z virtutes.vt possent dicere nob ad Phil.iij. Habete formā nostram. Vide igr̄ z ꝓsidera q̄druplicē formā status eox. Primo intra se.scdo infra se.tercio circa se.quarto supra se. Primo intra se hñt tria.s. puritatē.simplicitatem.z conuertibilitatem. De pmo dicit Damas. Angeli sunt q̄dā luminaria trāsparētia ex primo lumine redundantia.nec lingua nec auribus indigentia.sine fmone volūtates suas sibi mutuo exprimentia. Moraliter. Et sic nos habeamus puritatem si volum⁹ peruenire ad eoruz societatē.vt docet Isa.c.j. Lauamini z mūdi estote. Apocal'.xxj. Nihil coinquinatum intrabit.s.in celū empireū.vbi est habitatio angelorum. Ideo Mat.v. Bti mundo corde quoniā ipi deum videbūt. Hō dicit mūdo corpe.vt aliq̄ studiū adhibēt ad mundandū corpa.ℏ nō corda. Aug. De⁹ nō respicit pulcrā carnē.ℏ pulcrā mentē. Scdo habent in seipis simplicitatē z subtilitatē sine oi grossicie. de q̄ Dyoni. Essentia angelox ē simpl'x z pura sine oi mā.z sic nos nō debem⁹ eē grossi z carnales in opibus.ij. Chox.x. Arma militie nr̄e nō sūt carnalia ℏ spūalia.ió ad Eph.iiij. Deponētes p̄stinā uersatōz vrām indnētes nouū hoiem. Nā sic angel⁹ ē simpl'x in essentia.z sic nos in vita eē dēm⁹. Prouerbi.x. Qui ambulat simpliciter.ambulat confidēter. Aug. Simplex obtrectare nō nouit.nec uidere nescit.suo contentus est.aliena non querit si eget tñ diues sibi videt. Iō ois aia simpl'x ē bñdicta cui puersat de⁹. puer.iij. Cū simplicib⁹ fmocinatō e⁹.ió mat.xviij.dr̄. Nepteneſ vnū o pusillis istr̄.qz angli eox sp videt.fa.pa.q̄ in cel'ē. Hylari⁹ Ordines saluandox angli q̄tidie offerūt deo.ergo

periculosuz est tales cōtēnere. quoz desideria angeli pferūt ad deū. Tertio hūt in se cōuertibilitatē qz angl's q̄cūq; se diuertit totaliter se diuertit. de q̄ Aug. Natura spūal' tota sil' est vtibilis. Sic z nos nūq; a dō auertamur. s. p pcm̄ mortale. qō ē auersio a deo a bono incōmutabili ad bonū cōmutabile. Sz di. quō psistem⁹ apud deū z in eo. Rūdet Aug. Si deo nō diuertimur si ei⁹ mādata nō trāsgredimur z ipsius nō obliuiscimur. ¶ Secū do angl's exhibēt tria ifra se. s. compassionē. exhortationez. z pmotionē. ¶ Primo infra se q̄ ad nos exhibēt cōpassionē seu cōsolationē. De cōpassiōe Isa. xxxiij. dic̄. Angeli pacis amare flebāt. De cōsolatiōe vo hr Dañ. x. Noli timere vir desideriorū daniel. cōfortare z esto robustus. Et sic angl's cōsolat⁹ est thobiā seniorē. dicens Thob. v. Fortalio esto in pximo ē vt a deo cureris. Et sic nos iuicē debem⁹ cōpati. Ro. xij. Flere cū flētibus. Et etiā vn⁹ alterū cōsolari dz. Ecci. vij. Ne desis plorāt bus in cōsolatōe. talis fuit Job. xxx. flebā q̄ndā sup eo q̄ afflict⁹ erat. z aia mea cōpatiebat' pauperi. Sic apl's. ij. Thozin. xj. Quis infirmat' z ego nō infirmor. ij. Thi. ij. Si cōpatimur z cōregnabimus. ¶ Scōo infra se q̄ ad nos exhibēt exhortationē z informationē. vt hr Apoc. x. Accipe librū de manu angli. i. informationē. qz dic̄ Her. Angelus in oi loco sedulus est pedisseq; aic. nō cessat eā sollicitare z assiduis suggestionib⁹ cōmouere z sic exhortat⁹ est angl's ppl'm iudaicū Judicū. ij. Cuz loq̄rek angl's vba dñi fleuit ppl's. imo lauit hostias. Nā angli boni hortant nos z informāt surgere a pctis. Figurat Act. xij. Dixit angl's petro in carcere. Surge velociter. Silr Gen̄. xix. Dixit angelus ad Loth. Egredere de sodomis ꝛc̄. z sic hortant nos exire angeli de vita criminosa ad vitam vtuosaz. Si volum⁹ puenire ad eoz cōsortia debemus simplices z ignaros informare vt pficiāt. z tribulatos vt sufferāt. ad Gal. vj. Si q̄s poccupatus fuerit in aliq̄ delicto. vos q̄ spūales estis istruite hmōi i spū lenitatis. Et sic fecit thobias. dabat em̄ bis q̄ i captiuitate erāt monita salutis. Thob. j. Et iudas machabe⁹. ij. Mach. xv. singl's armauit. nō clipei vel haste munimine. ꝫ fmonib⁹ optimis z exhortatōe. vt docet apl's. j. ad Thi. vj. Doce exhortare. vbi Gre. Vnuscuiusq; nr̄m iquātū sufficit ad puritatē pximū deducat. z ad hñ viuēdū inducat. z erranti eternū supplicīū denūcier. scribit Jac. v. Qui cōuerti fecerit peccatorē ab errore vie sue saluabit aiaz ei⁹ a morte. ¶ Tertio exhibēt infra se existētibus. i. nob pmotionē. qz pmouent nos q̄ ad deū. de q̄ libro. Perferūt angli cogitationes z desideria in pspectu dei. Apoc. viij. Ascēdit fumus incēsoz de manu angli in pspectu dñi. Quid est fumus incēsoz. nisi desideriū electoz z oō eoz quā ipsi offerūt dō. Thob. xij. Cū orabas cū lachrymis ego obtuli oīonē tuā dño. Nā petūt p nobis deū. Zach. j. dixit angl's. Usq; q̄ dñe exercituū nō miserebaris hierl'm z orbiū iuda q̄b⁹ iratus es. Job. xxxij. Si fuerit p eo angl's loquens miserebit ei⁹. Her. Discurrūt angli inter nos z deum fidelissime portātes nr̄os gemitus ad deum z gr̄am fidelissime reportātes. Sic nos si volumus ad eoz chozos puenire debem⁹ alter alterū ad salutē aiarū pmouere z pro inuicē orare. Jaco. v. Orate pro inuicē vt saluemini. qō fecit apl's ad Ro. j. Testis est mihi de⁹ q̄ sine intermissiōe memoriā vr̄i facio ꝛc̄. Chrisost. Orare p se est necessitas ꝫ p alio fraternitatis charitas. tūc implebit illud ps. Nō mea in sinu meo cōuertet. ¶ Tertio angeli exhibēt tria circa se. Nā intra se viuūt ordinabiliter. amicabiliter. z humiliter ¶ Primo ordinabiliter. qz vnuscuiusq; in suo ordine pseuerat. Dyonisius. Nō est phas q̄ q̄s opari psumat qō ad suū ordinē vel officiū nō spectat. Sic nos debem⁹ rectū ordinē seruare q̄ ad deū. z q̄ ad pximū. z q̄ ad nos. Primo ad deū. nā nos in meliori statu creati sumus. oīs creatura est sub nr̄is pedib⁹ ps. viij. Oia subiecisti sub pedib⁹ eius. vt simus ea ꝓculcātes. z solū deū sup nos venerātes Nat. iiij. Dñm deū adorabis. z illi soli seruies. Itē ordinē seruare debem⁹ q̄ ad pximū. vt nullū de pximis pturbemus in reb⁹ honore z fama. z oia q̄ eius sūt. ne maledictionē incurrem⁹. Deu. xxvij. Maledict⁹ q̄ trāsfert termios pximi sui. Trāsferre terminos est pximū cōturbare. de talib⁹ Gal. v. Qui cōturbat vos portabit iudiciū. Itē ordinabiliter viuere debemus q̄ ad nos. vt vnuscuiusq; statū suū in q̄ vocati sumus seruet z fideliter custodiat vt q̄ in mr̄imonio cōstituti sunt legē mr̄imonij seruēt. z q̄ in spūali statu sunt fm spm̄ viuant. ad Ro. viij. Debitores sumus nō carni vt fm carnē viuam⁹. ꝫ spiritui. j. ad Thoz. vij. Vnuscuiusq; maneat in ea vocatione q̄ vocatus est apud deū. ¶ Scōo angeli viuūt circa se amicabiliter. Job. xxv. Qui facit concordiā in sublimib⁹. ita q̄ q̄ pest nō supbiat q̄ subest nō inuideat. z sic nos. Ecci. xxxij. Rectorē te posuit noli extolli. Nā supiores illumināt inferiores z nō superbiūt de hoc. qz cognoscūt hīe nō a se. ꝫ a deo. Sic tu si in ptāte es cūstitutus memēto qō scriptū est ad Ro. vj. Dis ptās a dño deo est. noli esse vt pilatus q̄ dixit iesu. Nescis qz habeo ptātē te crucifigendi z dimittēdi. Cui rūdit ihs Matth. xxvj. Nō haberes ptātem nisi esset tbi data desuper. Nā supbia semp causat rācorē z discordiam. Prouerb. xiij. Inter supbos semp sunt iurgia. Iō ait xps discipulis Lu. xxij. Vos aūt nō sic. Qui maior est vestrū fiat sicut minor. Et pter dominationem facta est cōtentio inter discipulos iesu. Nos igit si volumus esse consortes angelorū debemus esse vnanimes. ps. lxvij. Qui facit habitare vnanimes in domo. j. Thozint. xj. Si quis cōtentiosus videtur inter vos. nos talem consuetudinē non habemus. ij. Thimo. ij. Seruū dei non oportet litigare sed mansuetū esse ad oēs. ¶ Sed di. tū legit de lite angl'oz Dañ. ix. Pugnauit angelus cōtra pncipē psarū. Rūdet q̄ nō videtur incongruū esse pugna inter bonos angl's. qz in bono. Nā vnus bonus angelus psidebat persis. alter iudeis. q̄libet angelus vult salutē ppli cui p est. Angelus igit q̄ perat ppl'o psarū vel babiloni co vidit q̄ multa bona puenerūt psis ex residētia daniel' z alioz cū eis. Nā pter scitatē daniel idolum beel destruxit. sacerdotes occidit. z draconez interfecit Dañ. xiiij. Et multa somnia regi babilo

nis interpretatus est. ꝓpter qō multi babilonici conuersi sunt ad deū. z sic angelus illevoluit bonum illius ppli. Angelus aūt iudeox voluit liberare iudeos ꝓpter pces danielis z alioꝝ iudeox cū eis. z sic tādiu duranit illa pugna q̄usq; dei volūtas voluit hoc terminare. qz non omia dei iudicia q̄ sunt abyssus multa nota sunt anglis. Jō q̄libet bonus angelus bono aio pōt velle bonū ppli cui ꝓeest. suppositō q̄ deo placeat. z dato q̄ in tali vn⁹ angelus cōtrariat alteri. h̄ durat donec diuinū bñplacitū eis reuelet. Nō nō mirū nec magnū est pctm̄ si in aliq̄ collegio vel cōcilio vnus hō cōtra alium loquit. qz q̄libet pōt moueri bono aio z recto spū. eodē em̄ vēto videm⁹ naues ad ꝓtraria tendere loca aliter z aliter velis positis. sic eodem bono spū hoies possunt ꝓtrariari inuicē in locutione vl̄ electione aliter z aliter eoꝝ cōsciētias ordinando.

¶ Tertio angeli viuūt circa se hūiliter. qz inferiores obediūt superiorib⁹ sine cōtradictione. z supiores p̄cipiūt inferiorib⁹ sine supbia z in amore. Et sic nos debem⁹ supioribus nr̄is obedire humilit Deu. xvij. Facies quecūq; dixerint q̄ p̄sunt loco. Nā inferiores nō oportet iudere supiorib⁹. ß subiecti esse ꝓpter deū. j. Pe. ij. Subiecti estote oi humane creature ꝓpter deū. regi tāq; p̄cellēti ducib⁹ tanq; ab eo missis. hoc fecit ap̄lus. j. Chor. ix. Cū liber essem ex oibus. oim me seruū feci. oia oibus factus sum. z. Judeis tanq; iude⁹. vt iudeos lucrarer. Heb. xiij. Obedite ꝓpositis vr̄is. nā ipi vigilāt rōnē reddituri ꝓ aiabus vr̄is. de his dicit Her. Arbitror q̄ in ꝓgregatione bñ viuis si ordinabiliter socialiter z humiliter. Ordinabiliter. vt in oi cōuersatione custodias vias tuas in cōspectu dei z proximi z caueas a pctō z a scādalo ꝓximi. Socialiter vt studeas amare z amari. portare oim infirmitates. oibus te p̄be affabilē obsequiosum z virtuosum. vt de te dicet illud q̄ de onia. vt ptz. ij. Malacha. xv. Hic est fratrū amator z ppli isrl. Humiliter vt cū fecerim⁹ oim spūm vanitatis exufflam⁹. dicētes illud Inc. xvij. Inutiles serui sum⁹. Her. In veritate cōperi nihil ita efficax ad gr̄am ꝓmerendā. cōseruandā z recupandā. sicut nō alta sapere ß timere. Hiero Nihil nos deo et hoibus facit ita gratos sicut humilitatis v̄tus. de q̄ Greg. Perit oē q̄ agit nisi in humilitate custodiat. ¶ Quarto angeli hūt tria exercitia supra se. s. q̄ ad deum. Habēt em̄ ꝓtēplationē. dilectionē z laudationē. Primo cōtēplationē. de q̄ thema. Angli eoꝝ vidēt faciē. Illud videre nō est aliud nisi facie ad faciē cōtēplari. in q̄ ꝓtēplatione vidēt quō z in quibus dei debeāt exequi voluntatē. nec minus cōtēplant q̄n in ministeriū nr̄m mittunt. de q̄ Gre. Licet ad nos speciali p̄uidentia fortis exeunt. tū ibi vī recesserāt per internā ꝓtēplationē seruāt: nec sic a diuina visione foris sunt vt interne visionis gaudio p̄uarent. Nozal'. Sic nos discamus cū angelis deū ꝓtēplari. si tā clare fieri nō pōt. qz nos i enigmate z p speculū. ipsi facie ad faciē. ipsos tū q̄lit possum⁹ ꝓut possibile ē imitemur. Dic Damas. Qualis q̄s in futuro esse debeat. talē in p̄senti se exhibeat. Exq̄ futura felicitas in ꝓtēplatiōe diuine essentie ꝓsistit. iō oportet vt hō h̄ se exerceat. Fortunatus in omelia. Neq̄q̄ de⁹ deuote aie se applicat nisi totā se in contēplatiōe erigat. ps. Gustate z videte q̄m suauis est dñs. dicit videte. s. in ꝓtēplatiōe. ¶ Itē delectabil' visio surgit ex triplici apparatu. Primo ex oculox sanitate. scdo ex mediꝰ claritate. tertio ex obiecti amabilitate. Primū fit p cordis mūdiciā. scdm̄ p adiuuantē gr̄am. tertiū p admiratiōis flagrantiā. ¶ Primo ꝓsurgit ex oculox sanitate. Her. Duos oc̄los h̄z aia. vnū q̄ intelligit alterū q̄ diligit. i. intellectū z affectū. Si duo oculi sani sunt. dū intellect⁹ est illuminat⁹. affectus inflāmat⁹. z sacra scriptura inflata. ¶ Scdo delectabilis visio surgit ex mediꝰ claritate. i. gr̄a trahēs z adiuuās ad ꝓtēplationē. Gre. Dū nos supna illuminat gr̄a. cūcta mētis abscōsa manifestat. ꝓt h̄ diuia gr̄a spūssci terrene mēti infundit. vt ad itellectū sui ꝓditoris erigat. Her̄ū. Sicut spūssci gr̄a nos erigit q̄dā sua fiducia. ita deū inclinat sua misericordia. h̄ q̄ mediū q̄to clari⁹ est. tanto efficaci⁹ ¶ Tertio delectabilis visio ꝓsurgit ex obiecti amabilitate. si em̄ obiectū est odiosuz. cito visus vertit se ab eo. Et qz nihil ita amabile sicut de⁹. iō obiectū diuinū ad ꝓtēplationē maxie opak. illud obiectū dat cōtēplāti sapore. Sapore capit in admiratiōe in q̄cūq; facie siue diuinitatis siue humanitatis. Hester. xv. Facies tua plena gr̄arū. Et vnicuiq; exhibet faciē suā in eo sapore ꝓut possit cōpetere ꝓtēplāti. de q̄ Her. Videt a q̄libet amāte de⁹ ꝓut amat. ab illo sic. ab altero aūt sic ꝓ varietate affectuū q̄b⁹ferunt in deū. Alij em̄ ad diuinitatē archana feruēti⁹ inhiāt. Alij aūt humanitatis z būlitatis mysteria secreti⁹ ammirant ꝓtēplātes altissimū cōsiliū dei sup salutē generꝫ hūani. qō totuz necessariū est qō oculꝰ inuek amoris ad meritum q̄usq; visur⁹ ad p̄miū. Itē sic angli cōtēplant deuz sp. ita nos totalit a ꝓtēplatiōe nūq̄ recedam⁹. sed cū ad exteriora agēda ad actiuā vitā nos damus. tūc p interiorē partē. i. cognitionē deū ꝓtēplamur iō Her. Dis anim⁹ ad oēm se tēpet laborē ne i eo dissoluit. ß magis in seipo colligit. Jō Frāciscus maronis. Via noia anglox termināt in el. ad designandū būficā vnionē cū deo. Et sic mentē nr̄am debem⁹ vnire do. vt ei⁹nō obliuiscamur. Deu. iiij. Cave ne obliuiscaris dñi di tui. Her. Sic nūq̄ desunt nobis dei bñficia. sic nō dz eē momentū in q̄ nō deberem⁹ eū h̄re i mēoria. ¶ Scdo angli ad deum hūt dilectionē. qz sp i diuino igne feruēt z feruēdo ardēt. z sic nos feruēter debem⁹ eū diligere. nō ꝓtēti ista dilectione q̄ ꝓhibet nos peccare. nec ista q̄ iubet bona opari. ß ineam⁹ istā q̄ cordibus nr̄is feruet z ebullit. ita q̄ oē q̄ nō est deus nō solū sit nob abominabile. ß penit⁹ alienū. Ideo Sopho. j. In igne zeli mei deuorabit oīs terra. i. terre nitas. Et Job. xxxix. Feruēs olla absorbet terrā. qz in tali claritate z charitate nihil relinquitur q̄ sit carneuz vel terrenū. ß oñe q̄ sentit est spūs. j. Chor. vj. Qui adheret deo vnus efficit spūs cum eo. quare. qz q̄ hanc dilectionē hūt. non solū volūt q̄ deus vult. s. in affectu. verūetiā in effectu perfecti esse desiderant. volentes in executione angelorum id q̄ deus vult. q̄ est ꝓprie ꝓpriū angelorū. ¶ Ad hāc charitatem habendā angelorum tria

requirūt. ¶ Primo vt nobis oia delectabilia subtrahamus. Gre. Si quodlibet qō fm carnē delectat abscindim⁹ mox in deo qō delectat inuenim⁹ ꝫ nō debem⁹ delectari in infimis. si volum⁹ hīe delectationē in supmis. Idcirco talib⁹ etiā penale ē q̄cq̄d agit in scō. de q̄ Gilbertus. O q̄ durum est amāti diuidere animū cū xpo t mūdo. O q̄ penale est in tali dilectione pegrinas curas admittere t celeste secretū infestare. Herū. Quia pncipalius est spūs vbi amat q̄ vbi animat. Iō Her. Justum est vt q̄s delectant pūtia. gaudia futurox eis sunt viciosa. Mā fm Gre. Anima sine delectatiōe esse nō pōt. aut delectat in infimis. aut supmis. Si delectat i infimis. tūc caret supmis. t ecōverso Her. Impossibile est aiaz repleri delectationib⁹ spūalibus q̄ subiacet carnalib⁹ delectationib⁹. ¶ Scōs voluntatē nraz diuine volūtati pformemus. et sic angeli diligūt deū. t semp volūt qō deus vult. sic nos in psperis t aduersis dicēdo Matt. vj. Fiat volūtas tua. ¶ Tertio vt cumulū bonox operum multiplicemus. q̄nto facimus maiorē. tāto ignis charitatis maior. Impossibile ē opa in charitate fieri t nō multiplicari. sicut semē generat herbaz. herba granū. t granū surgit multiplicatum. et sic feruēs charitas. Greg. Cū desideria bona cōcipimus semē in terrā mittimus. cū vera opa recta p ducimus. herba sum⁹. cū vo ad pfectionez operis boni crescim⁹. ad spicā venimus. cū vo in pfectione eiusdē opis solidamur. tā plenū frumentū i spica pferimus. ¶ Tertio angli tenēt ad deū laudationē. Isa. vj. Nō cessant die ac nocte clamare. sanctus scūs scūs. t sic nos dicemus cū ps. Judicaz dño in oi tpe. Hoc tūc facim⁹ cū oia q̄ agimus in laudem dei ordinamus. vt docet apls ad Col. iij. Oia q̄ facitis in verbo aut ope ad gl̄iaz dei facite. Mā illud requirit deus a nobis. de q̄ ps. xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me. Dicam⁹ igit cuz apl'o. j. Chor. j. Gr̄as ago deo meo semp. t cum ps. l. Os meū annūciabit laudē tuam.

Sermo CXXXV Ad idem

Quunt sicut angeli dei in celis. Mat. xxij. Dicit nāq̄ Gre. Supna ciuitas ex angelis t hoibus pstit. vt hoies q̄si ꝛmiculi de terra cū vermib⁹ pcreati in angl'ox pstoriū debeāt deputari. fm q̄ plus vl̄ minus habēt in merito supra vel infra cū angl'is collocenť. q̄ pmia correspōdent meritis. Lu. vj. Eadē mēsura q̄ mēsi fueritis remetiet vobis. ¶ Dicit nāq̄ Gre. Diuersitatē meritorū sequitur diuersitas pmiox. Gal. vj. Que ei hō seminauerit hec t metet. Mā infimi in meritis erūt cū infimis in celo. mediocres cū mediis. supremi cū supmis ordinenť. ¶ Primo videam⁹ q̄ ad inferiorē chox collocenť. hoc est ad ordinē angelox. Infimi sunt angeli q̄ mima nunciāt. t sic illi q̄ mimis meritis trāsierūt de hac vita q̄ de suo nihil penit⁹ addiderunt. ꝫ solū in xpi meritis assumunť. nō q̄ xpi merita in se sunt mima. ꝫ q̄ de suo nihil addiderunt. Quox boium sunt duo genera. s. paruulox decedentiū. t pctōx per finalē pniam conuertentiū. Isti assumunť ad angl'os. de q̄ Gre. Ad angelox chorū currūt q̄ in baptismali innocētia et finali pnia articulo necessitatis ꝛpediti. nec pfessionē. nec satisfactionē addiderūt. Istū nullus debet se super isto remittere. dicēs. sufficit mihi ꝛritio finaľ. Nā scribit Joheľ. ij. Quis scit si conuertat t ignoscat deus. Dicit nāq̄ Aug. Hac anima conuersione pcutit pctōr vt in fine oblituscat sui. q̄ in vita oblitus est dei. Idē in libro ō pnia. Penitentiā in fine nō negamus. ꝫ si securi sint non ꝛmittim⁹. q̄ pnia sera raro vera. Iste ordo pdit p inaduertentiā t negligentiā. vt parētes negligētes filios cū baptismate q̄ scribit Job. iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua et spū nō pōt intrare in regnū celox. t hī de pse. dist. iij. nulla. Nulla salus aī baptismū decedētib⁹ p̄mittit infantib⁹. Silr aliq̄ adulti negligētes sunt circa seipsos in infirmitate dicētes. nō moriar. de talibus Gre. in moral'. Sunt nōnulli q̄ viā salutis negligūt dū trāsitoria appetūt eterna non intelligūt vel intellecta ꝛtemnūt. de q̄bus Prouerb. xix. Qui negligit viā suā mortificabit. i. in pctō mortali moriet. Chrīs. t hī de pse. dist. iij. nō pōt. Nō pōt q̄sq̄ gr̄am vite celestis accipe nisi purgat⁹ ab oi sorde p ꝛritionē. q̄ scribit Dan. iij. In spū humilitatis t in aio ꝛrito suscipiamur a te. Eccl. vij. De negligētia purga te cū paucis. id est cū ꝛritione ad minimū si nō posses cōfiteri. ¶ Scōus chorus est archangelox. Archāgeli sunt q̄ magna annūciant t secreta reuelāt t secretiora dei pl⁹ agnoscūt q̄ inferiores angeli. de isto choro fuit gabriel q̄ incarnationē xpi t nobis baptiste annunciauit. Ad illū chorū pueniūt isti q̄ supra cōtritionē cordis addūt felicissimā oris cōfessionē cū oib⁹ circūstāntijs in sacerdotis audiētia fidelit̄ ꝓponētes. t nihil ex oibus ꝛtingētibus obmittētes. talis pfessio ipetrat veniā pctōr. Isid. Cōfessio iustificat t veniā pctōr impetrat. Gre. Sicut archāgelox ē annūciare gaudia magna. t sic isti. annūciant eox fe da pctā. q̄ est magnū. Mā fm Greg. Plerūq̄ in verecūdis hoibus maioris est certaminis pctā detegere in pfessione q̄ eadē nō cōmittere. Nā si pri mi ex sola ꝛtritione ad angelox choros suscipiūť merito isti q̄ plus addūt. s. purā t verecundā pfessionē. t tamen nihil omittunt. ad archangelorum chorus suscipiunť. Et in isto choro est maius gaudium. q̄ ibi cognoscimus abyssum diuine voluntatis. ibi cognoscūt angeli effectus t causas rerum in dño. quare hoc sic vel sic. quare ille pauper. ille pulcer. ille deformis sit. ille moriť. ille viuit. Iste chorus perditur per verecundiā peccati. vt cū peccatum ꝓpter verecundiā obticeť. cōtra q̄ dicitur Eccl. iij. Fili nō cōfundaris pro aia tua dicere verum. Est em̄ cōfusio adducēs gr̄am et gl̄iaz. nam pfusio pfessionis adducit ad gl̄iam. Rich. de san. vic. Quanto in confessione confusio maior. tanto in oculis dei quis erit clarior. Econuerso confusio taciturnitatis adducit pctm̄. scz hypocrisis. Aug. de sermone dñi in mōte. Hypocrita est q̄ bonus esse nō velit. sed tm̄ videri cupit. t sic tu coram sacerdote. Ambro. Taciturnitas criminis est augmentū elationis. quia vult melior videri q̄ est. ¶ Tertius chorus est virtutū. Greg. Vocanť virtutes. quia per eos signa t miracula fiunt. t virtus

tes dicunt ideo. qz vtus diuina in ipsis relucet scz q deus sit oipotēs. z nihil pōt sibi resistere. vt qñ deus vult aliqd fieri qō sit sup naturā z miraculose. sicut cecos illuminare. mortuos suscitare. tunc tales angli q vtutes dicunt mittunt. Ad hoz societatē illi hoies puenūt q strēnue z viriliter duobus pdictis. s. ptritioni. pfessioni pdignā satisfactionē adiungūt Lu. iij. Facite dignos fructus pnie Greg. Onusq3 tāto maiora p pniaz q̄rat lucra. quāto grauiora intulit p culpā damna. tā viriliter satisfaciēs vt cōmissis malis in pōdere. numero. z mēsura remediat. iuxta illud Deu. xxv. Pm mēsurā pctī plagarū erit modus. z talis satisfactio maxima habet difficultatē z virili indiget fortitudine. ō tales merito vtutibus associant. z sicut isti tres ordines seu chori faciūt vnā hierarchiā. sic iste tres pditiones faciūt vnā pniaz. Et in isto choro mat erit gaudiū. qz ibi cognoscūt oipotentiā dei plenius q̄ ex nihilo oia creauit. z infinitos mūdos creare posset. z quō sustentat mundū z oia q̄ in eo sūt. Iste chorus pdik p timorē nimiū. Prouer. xviij. Pigrū timor deijcit. Et ab isto choro etiaz tales sūt abiecti q̄ plus timēt penā corpis q̄ aie. de his Iob xxiij. Qui timet pruinā cadet sup eū nix. i. qui timet paruā penā corpis. sustinebit magnā spūs. qz Pm Aug. Nō stat decus culpe sine decore iusticie. qz nullū malū impunitū. Quartus chorus est potestatū. Greg. Dicunt tales ptātes. qz eorum officiū est arcere demones ne intantū temptare p̄sumāt quantū volūt. z iuuāt nos vincere mundū carnē z diabolū. Ad illū chor assumunt illi post pdicta exercitia ptritionis. pfessionis. z satisfactionis p q̄ oia pcta sunt deleta in artissimo se cōstringunt loco. assumētes vitā asperā z austerā z p fortissimā resistentiā opponūt se mūdo. carni. et diabolo. ne iterū labant. dicētes illud Cāti. v. Laui pedes meos. i. affectus. quō coinq̄nabo eos. vitātes oēm carnis pfolationē. mūdi delectationes diaboli psuasionē. assumūt penalitatē. humilitatez z paupertatē gaudētes oi criminali tēptationi viriliter resistere. sic merent coronā. Her. Quotiēs diabolo resistis. totiēs coronaberis. Et in isto choro habebim9 maius gaudiū q̄ in inferiorib9. s. cū angelis q̄ nobis astiterūt hic z inuenerūt vincere carnē. mūdū. z diabolū. Iste chor9 pdik p recidinationē. ij. Pe. ij. Canis reuersus ad vomitū. qō est abominabile. Her. Deteri9 est reincidere q̄ incidere. qz talis est ingrat9 z pdit oēm gr̄az z meritū bonoz operū. Ezech. xviij. Si iustus auerterit se a iusticia sua z fecerit iniquitatē. oēs iusticie nō recordabunt. Aug. Nullū scelus ita corā deo dete stabile est sicut de pctis p̄teritis reminiscēdo gaudere. Quintus dī pncipatus. Her. Principat9 dicunt. qz pncipat9 ois in terra eoz sapia regit. et mittunt in negocio toti9 regni eccīe vel puincie. Hunc chor meremur si pncipatū obtinebimus sup oēs hoies. Sed diceres. quō possum9 fieri pncipes sup oēs hoies. Rñdet. p patientiam cū hō vincere potest oē malū in bono. qz talē hominē patientē totus mūdus vincere nō pōt. hoc patet in martyribus. q̄s nec pōtides nec reges nec imperatores vincere potuerūt. Isti homies q̄ ad quintū chorum possidēdo ptinēt sic se habēt q̄ si vbis offendunt maledictis ab iracūdis. tūc ipi benedicūt z dulcia vba rūdent. exēplo xpi. j. Pet. ij. Cū malediceret nō maledicebat. Sed diceres. cū hō iustus est z innocēs. cur debet sustinere. Rñdetur ꝓpter meritū. Aug. Qui iustus est z maledicitur. illi pmiū p maledictione reddit. ps. Maledicēt illi z tu bñdices. Nā tales q̄ ad illū chor pertinēt. si in bonis tpalib9 offendunt totū se deo offerūt. cogitātes q̄ xps nudus p ipsis pepēdit i cruce nec haustū aque hīe potuit. z sic dñs ibs remunerabit eis in vita etetna. de q̄ apls Heb. x. Rapinā bonoz vestroz cum gaudio suscepistis. sciētes vos meliorē z manentē substantiā in celis habere Itē si offendunt in corpe h̄ patiēter ferūt exēplo xpi q̄ pro eis multa grauiora sustinuit. Greg. Si passio xpi ad memoriā reducit. nil tam graue qō nō equo aio sustinet. Tales non solū sunt parati suis indulgere offensoribus. ꝫ etiā pnt sunt p ipsis orare. iuxta illud Mat. v. Diligite inimicos vros z bñfacite his q̄ oderūt vos. z orate p psequētib9 vos. Iste chorus pdik per impatientiā. Greg. Qui impatiēs est sibijp si testis est vt iustus non est. z p psequēs nec dispositus ad istū chor. Jaco. v. Patiētes estote. Lu. xxj. In patiētia vra possidebitis aias vras. Sextus dñationes. q̄ alijs dñant angelis. z ordināt eos ad officia sua. Et isti nō mittūtur Pm cōmunē cursuz. videlicet isti q̄tuor chori superiores. ꝫ alijs intimāt voluntatē dei illis. s. q̄nq̄ inferioribus q̄d facere debeāt. z ipsi assistūt añ dñm. ō dicunt dñationes. qz dñant alijs. Istū chor meremur cū sensualitatē nr̄az rōni subijcim9. Et nō solū hostē vincimus. ꝫ vltra hoc etiā nosipsos vt malo in pmpto sine rebellione resistim9. z bonuz delectabiliter cū volum9 opamur. Et de exterioribus et interioribus sensibus pōt dici illud Gen. xlv. Joseph dñabat i tota terra egypti. dñant mūdo cū honoribus z diuitijs. carni cuz suis delicijs. diabolo cū impugnat cū vicijs. de q̄bus Her. dic. Sensus suos hñt exteriores nō duces ꝫ seruiētes interiores sobrios z efficaces. hñt domū. i. cor. z familiā. i. cogitationē ordinatā. dicētes cū cēturione illud Mat. viij. Sū hō sub ptāte pstitutus hns sub me milites. z dico huic vade z vadit. z alteri veni z venit. z seruo meo fac hoc z facit. Moraliter. Sic centurio. i. rō habet sub se milites. id est potētias aie. z dicit huic. s. potētie rationali veni et cognosce differentiā inter bonuz z malū. q̄ rōnalis potētia cognoscit eē appetēdū. z alteri. s. sensualitati. vade a tua delectatione corpis. z vadit. i. obedit. Figuratur Gen. xlij. Pharao dixit ad Joseph Sine tuo imperio nō mouebit quisq̄ pedē vl̄ manum in vniuersa terra egypti. Spūaliter. Joseph id est ratio ita debet dñari q̄ sine ei9 imperio sensualitas nec mouere debet oculuz ad videndum. nec pedes ad ambulandū. nec manus ad palpandū. nec aures ad audiendum. nisi q̄ ratio discernit esse licitū. Gre. Sūt nōnulli q̄ i seipsis cūctis vicijs z cōcupiscentijs dñantur. vt ipsi iure dij vel domini inter hoies vocent. respectu quoz alij q̄si serui sunt Ideo merito ad ordinem dñationū curr̄ūt. Iste chorus perdik per carnalē pcomitantiā.

cū hō sequīt carnis desiderīū. Ro. viij. Debitores sumus nō carni ꝫ spūi. Gre. Caro seruanda est vt famulet non vt ꝓcipiet. Figurat Gen. xxj. Ejce ancillā ⁊ filiū eius. id est carnē ⁊ ꝓcupiscentiā ei⁹. nō erit heres filius ancille. j. ad Chor. xv. Caro et sanguis regnū dei possidere nō possunt. i. fm vitā carnalē non ꝓuenīt ad talē ordinē ¶ Septimi angeli dicunt throni. ⁊ isti in hō ꝓ̄ ceteris reqescūt tanqꝫ in vltimo fine. Jsiō. Deus ꝓ eos iudicia sedet ⁊ exercet. vt ps. ix. Deus q̄ sedes sup thronū ⁊ iudicas equitatē. Si ꝫ volumus ad thronor̄ societatē ꝓuenire. oia fm regulā iusticie iudicem⁹. scz deo eq̄tatē. nobis vilitatē. ꝓmo pietatē. j. Cor. ij. Spūalis oia iudicat. Hec omia sunt in triplici differētia. Primo cām dei adiudicādo deo in oibus equitatē dicētes. Justus es dñe. ⁊ rectū iudiciū tuū. Mā si deus eos punit volūt puniri. dicentes illud Aug. Dñe hic seca. hic vre. parce in futuro. ascribētes sibi demeritū. iuxta illud Gen. xlj. Merito hec patimur. q̄ peccauim⁹ in frēm nr̄m. scz iesum xp̄m non obediēdo ꝓceptis suis. Et dicūt cū Hiero. Libens tunc tormēta patior vt mihi futura glia reseruet. Non eni iudicabit dñs bis in idipm. Nau. ij. Tales si cōmouent ad irā recipiunt equo aio. siue sit amarū siue dulce. siue letū siue triste. q̄ nihil volūt nisi qđ deus vult. ⁊ voluntatē suā diuine voluntati cōformāt. ergo non turbant. iuxta illud Prouer. xij. Nō contristabit iustū quicqd ei acciderit. dicētes illō Dan. ix. Tibi dñe iusticia. nobis aūt confusio. ꝓpēdentes illud Grego. Deus q̄ benigne hoiem ꝓdidisti neqꝫ in iuste cruciari ꝑmittis. nec neglecte ꝑire finis. Secūdo iuste iudicādo cām nr̄am. nobis tribuendo vilitatē. dicēdo cū abraam. Quid loquar ad dñm cū sim pulus ⁊ cinis. nihil de se ꝓsumēdo. iuxta illud Ju. xvij. Cū fecerit⁊ oia q̄ ꝓcepta sunt. dicite inutiles serui sumus. Et tales ira se viles reputātes diligit deus. de q̄ Bern. Diligit de⁹ aiaz que in ꝓspectu eius sine dissimulatione iudicat seipsam. Tertio debem⁹ iudicare cām ꝓmi ⁊ habere pietatē. oia charitatiue interꝓtantes. vt pater de scrutinio in ordine faciēdo. c. ex parte. Hūsidere ꝓt illū dignū quē nō nouerit indignū. Jō Gre. Sūt nō nulli qui oū se vigilāti cura dijudicāt. hoc i munere accipiūt vt alios recte iudicare ꝑnt. in quor̄ mēbris dñs velut in throno est ꝓsidens. ⁊ ipi ad chor̄os thronor̄ assumunt Jste chorus perdit ꝑ incōstantiā iudiciū. tūc iudicātes illū bonū. illū malū. qđ ꝓhibet Deut. xxv. Nō sit in domo tua modi⁹ maior ⁊ minor. i. nō te iudices maiorē ⁊ meliorez alijs. Ro. ij. In quo alterū iudicas teipm ꝓdēnas ⁊ sic istū chorū qđis ¶ Octaui angeli dicunt cherubin. Isti alios illumināt. ⁊ eis voluntatē dei notificāt. Et illi fm Bern. fontē sapie ex ore altissimi hauriunt. ⁊ vniuersis ciuibus fluēta refluūt. Nam illi ꝓ̄ ceteris cognoscūt dei voluntatē. qđ placet. qđ displicet. ⁊ alijs manifestāt. Ad hūc chor̄ assumūtur illi q̄ ex intima deuotiōe desiderāt diuinā sapiaz ⁊ cognitionē volūtatiz diuine ⁊ fm illā opari ⁊ alios informare. ⁊ cū deo habitare. atqꝫ fm di voluntatē viuere. vt docet apl's Ro. xij. Probetis q̄ sit volūtas dei bona ꝛc. Mā tales ex intimo corde eterna cōcupiscunt. dicentes ad Phil. j. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o. Et ps̄ vita est eis tediū. dicētes cū ps. Heu mihi q⁊ incolat⁹ me⁹ ꝛc. Idem. Sitiuit aia mea ad deū fontē viuū. Et talis nō potest cogitare nec audire nec loqui nisi que di sunt O quale gaudiū erit in illo choro vbi oia in vo cognoscimus. s. quō ab eterno in deo fuim⁹. ⁊ quō a deo emanauim⁹ ⁊ cognoscim⁹ deū in seipo. in nobis. ⁊ in oibus creaturis. vt implebit illud. iij. Regū. x. Beati serui tui q̄ stāt in ꝓspectu tuo semp videtes sapiam tuā. Quānis omēs electi vident. tñ vnus est clarior altero. j. Cor. xv. Sicut stella differt a stella ꝛc. Ille chorus qđit cū hō nō vult audire vbū dei ⁊ veritatē ꝓpter aggrauationē ꝓscientie. Et libens manet ignoraās salutis sue. de talib⁹ dicit Bern. de duodecim gradib⁹ humilitat⁊. Frustra blādiunt sibi de ignorātia. q̄ vt liberius peccēt ignorāt libēter. nā talis dicit ignorātia affectata. ⁊ nō excusat. Aug. Nō eis ignoras immunis a pena. Ille ignoras pōt excusari a pena. q̄ quod discere nō inuenit. nō illi q̄ habētes a quo discerent operā nō dederūt. Gre. Aliud est nescisse. aliud scire noluisse. De talibus. j. Chor. xiij. Ignorans ignorabit. s. in isto choro ¶ Nonus chorus dicit seraphin. Et isti angeli dicunt ardētes. q⁊ ꝓ̄ ceteris inferioribus ardēt in feruore amoris dei. Naz flāma diuini feruoris incēdit eos ꝑ omibus alijs angelis. Nō est triplex. Prima ex immediatione. q⁊ inter eos ⁊ deū nulli angeli mediāt. Jdo flāma diuini amoris immediate eos tāgit. Scda ex approximatione. q⁊ quāto ꝓpinquius igni. tāto vehemētius qs inardescit. ⁊ quāto ꝓpius luce. tāto clarius lucescit. Et sic tales angeli sunt ꝓpinquiores deo. Tertia ex nobiliori dispositione ꝓformiores sunt. sicut ligna quāto aridiora eo citius incēduntur ab igne. ⁊ ex eis ignis lucidiorē tribuit flāmaz ⁊ sic de illis angelis. Ad hūc chorū veniūt hi q̄ fuerunt in charitate dei. fm illud Luc. vlti. Nonne cor nr̄m ardens erat in nobis. De illo igne diuini amoris dicit Lu. xij. Ignē veni mittere i terrā ꝛc. Sed q⁊ hō sit feruēs in charitate dei tria requirūtur. Primo immediatio. i. q̄ mediū peccator tollatur. Isa. lix. Iniqtates vre diuiserūt inter vos ⁊ deū. Gre. Si qs pctm̄ a se remouet imediate deo adheret. Etiā mūdanū ⁊ trāsitoriū timorē oz tollē Jmb. li. ō vginib⁹. Diuine dulcedini nō ꝓfūgerē nisi ab amore tpali recedas. Scdo reqritur dei appropinqtio. s. ꝑ ꝓ̄ plationē. Jac. iiij. Appropinqte do ⁊ approꝓinqbit vob. Mā qnto primiores sum⁹ deo ꝑ intimā ꝓ̄ platōz. ⁊ qnto alti⁹ mens i deū eleuat tāto clari⁹ illumiat. ió ps. Accedite ad eū ⁊ illuminami. Mā dñs locut⁹ est ꝑ moysen Le. x. Sanctificabor in his q̄ approximāt mihi. Tertio reqrit dispositio. s. ꝓbitates ⁊ opa ꝓbitū. ⁊ elōgatio ab occupatōe exterior. Nā natura hui⁹ ignis ē ardescere. materia sit opa ꝓbitū. q̄ quāto siccior sit a succo carnalis voluptat⁊. tātomagz dispositi ad inflāmatiōez talē. puer. xxvj. Ubi nō sunt ligna ibi deficit ignis. ⁊ sicubi deficiūt exercitia ꝓbitū. s. lectio cōtēplatio. ⁊ meditatio. ps. In meditatione mea exardescit ignis. In illo choro hēbim⁹ maximuz gaudiū. q⁊ cor nostrū ⁊ anie nostre trāsformantur

in deū ex feruore diuini amoris. sicut ferrum assumit formā ignis. z erit q̄si ignis. z sic hō trāsmutatur in deū. Ibi implebit p̄ceptū Matt. xxij. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo zc. Iste chor⁹ perdit p instabilē z frigidū amorē. Gilbert⁹. Sūmū bonū nō pfecte cognoscit si non pfecte amat. Aug⁹. in lib. viij. de ciui. dei. Quanto flagrātius deū diligimus. tanto serenius eū videbimus.

Sermo .cxxxvj. Ad idem

ODnes sunt administratorij spūs. z in ministeriū missi ꝓpter eos q̄ hereditatē capiūt salutz. ad Heb. j. Auicenna li. iiij. de diuinis. Sol sursum trahit vapores z inflāmat terrā mediātibus ipis stellis. Spūal'r. Per solē intelligit xp̄us. Malach. vlti. Orietꝫ vobis timētib⁹ deū sol iusticie. Hic trahit vapores. i. desideria hoīm sursuz. z inflammat terrenos hoies mediātibus stellis. i. anglis. Malacha. ij. Ecce ego mitto angelū meuz q̄ ꝓparabit viā meā añ faciē tuaz. Nā angeli vota z desideria nr̄a p̄sūtant oculis diuine maiestatis. Hiero. Perferūt angeli oz̄ones nr̄as in ꝓspectu dei. z nō solū in hoc administrāt. sed etiā in via hac periculosa nos custodiūt. vt iquit Judith. xiij. Custodit me angelus dñi hinc euntē z ibi manentē. z inde trāseuntē. ps. Angelis suis mādauit de te zc. Nā non essemus tuti si non adessent anglī. Herñ. Si bonus spūs se elōgaret. impetū maloꝝ q̄s sustineret. ꝛō Hiero. Angeloꝝ auxilio liberamur ab inimicoꝝ insidijs. in ꝫ sunt nr̄i ministri. de q̄ thema. Omēs sunt administratorij zc. Invbis p̄missis duo in vnum. Primo magnitudo diuine bonitatz. secūdo altitudo humane dignitatis. Primū patet in hoc q̄ angelos celestes nobis in obsequiū misit. z tāgit ibi. Omēs sunt administratorij zc. Scōm patet ex hoc. q⁹ de⁹ seipm hoi in hereditatē salutz deputauit. z tāgit ibi. ꝓpter eos q̄ hereditatē capiunt salutis. De primo dicit. Oēs sunt administratorij spūs Gre. Dicunt angeli z spūs. angeli rōne officij q̄si missi. sed spūs rōne nature. ideo Aug. sup illud ps. Qui facit anglos suos spūs. dicit. Qui sunt spūs a natura. facis esse anglos. i. nūcios intūgendo eis officiū nūciandi. s. hoib⁹. Jō miraf Job. vij. Quid est hō q⁹ magnificas eū. scz misterio angeloꝝ. In hoc ondit magnitudo diuine bonitatis. De q̄ Herñ. O mira dignatio z magna z vera dilectio. q⁹ deus nobis anglos in ministriū misit z deputauit. Itē angeli in aliqbus nos p̄cellūt. in aliq⁹ vo sunt nobis sil'es. in aliq⁹ vo nos p̄cellim⁹ eos. Primo anglī p̄cellūt nos in q̄ttuor. Primo in creatiōis dignitate. q⁹ sūt dignius creati q̄ hoies. rōne loci. q⁹ i celo empireo. de q̄ mgr̄ in. ij. dist. ij. Angeli nō sunt creati in tpe. nec post tp̄s. sed cū tpe. De q̄ Aug⁹. sup Gen̄. In ꝓncipio de⁹ fecit celū z terrā. i. spūalē creaturaz z corpalē. spūalē. i. anglos corpalē. i. materiā q̄ttuor elementoꝝ ꝓfusam. Eccli. xviij. Qui vivit i eternū creauit oia simul. s. spūalē z corpalē naturam. vtraq̄ informis. nā materia corpaliū nō habebat formam distinctionis donec distinctas reciperet spēs. Ita spūalis. i. angelica natura in sua conditione ꝓm nature habitū formata fuit. nō illaz formā quā postea p amorē z uersionē ad deū habitura erat nō habuit Et sic rōne loci. s. empirei cui nihil dignius z nobilius. Jō vo de limo terre z de terra est creatus. z in terra. cui nihil inter elemēta est vilius. Itē anglī añ hoiem z in die leticie. s. dñica die sunt creati. hō vo post angelos in die tristicie. scz feria sexta. Itē in oratione anglus p̄cellit hominē. q⁹ angelus est immortalis. hō vo ꝓpter peccatū fact⁹ est mortalis Scōo angeli p̄cellunt hoies in vite puritate. Nam angeli in celo q̄ p̄stiterūt nunq̄ aliq̄d mali commiserūt. Et sic nō hoies. q⁹ ad minus peccāt venialiter Eccl. vij. Nō est hō iustus sup terrā q̄ faciat bonū z nō peccet. De angelo vo dicit oppositū Dyonisius de angelica hierarchia. Angelus est sūba incorporea. speculum purū incōtaminatū z immaculatū. de hominibus scribit Proner. xxiij. Septies in die cadit iustus. z resurgit. Ecce mutabilitas. de angelis di. Jsiō. lib. j. de sum. bo. Angelus est immutabilis nō natura ꝫ charitate sempiterna. Tertio angeli p̄cellunt nos in seruitij facilitate. q⁹ sunt spūs nō aggrauanꝫ per corp⁹. Sed hō vna die seruiendo plus laborat q̄ oēs angeli ab initio mūdi. corpus eñ trahit infra. z aia appetit sursum ad deum a q̄ creata est. z sic nos aggrauamur Sap. ix. Corpus qō corrumpit aggrauat aiam. Si debem⁹ ieiunare esurimus. angeli nunq̄ esuriūt. Itē si vigilare orare. genuflectere. mane surgere. hō fatigaf. Sed angeli sine omni fatigatione in ictu oculi sūt vltra centū miliaria. Si hō vult caste viuere impugnaf a carne. Gal. v. Caro ꝓcupiscit aduersus spiritū. q⁹ hec sibijnuicē aduersanf. z est dura pugna Aug. Inter oia certamina duriora sunt castitatis p̄lia. vbi ꝓtinua pugna z rara victoria. Quarto angeli p̄cellunt nos in p̄mij p̄ceptione. Anglī eni percipiūt p̄miuz suū citius q̄ hō. q⁹ in p̄ma die sue uersionis ad deū suū p̄miū acceperūt essentiale. hō vo celeste p̄miū a p̄mo post mortē accipiet. Matth. xvj. Reddet vnicuiq̄ iuxta opera sua. Matt. xx. Cū sero factū esset dixit p̄familias. voca operarios z redde illis mercedē. Itē angeli sunt nobis sil'es in q̄ttuor. Primo in creatione. q⁹ vnū patrē z creatorē habemus q̄ eos z nos creauit. Malach. ij. Nunq̄d nō p̄ vnus oium nostrū. nunq̄d non vn⁹ deus creauit nos. Scōo sunt sil'es nobis in hereditatis possessione. erimus enī coheredes. Greg. Superna ciuitas ex angelis et hoibus p̄sistit. Et Aug. in sermone de resurrectōe Mñ angeli mali ceciderūt illic hoies vēturi sunt z replebūt locū illoꝝ q̄ ceciderūt. Diabolus videt z inuidet. Et sic orta est inuidia. z ex inuidia mors. Sap. j. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem. Tertio sunt nobis sil'es in cibatione. q⁹ dñs nr̄ iesus xp̄s q̄ est cibus angeloꝝ in celo est cibus nr̄ in sacro. Sap. xvj. Angeloꝝ esca nutriuisti pplm tuum. ps. Panē angeloꝝ manducauit hō. Nā licet bñt eū clarius. nos aūt mirabilius. licet bñt eum gaudiosius. nos aūt meritorius. Et ille panis est iesus Joh. vj. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi. Quarto sunt nobis similes in diuinitatz cō tēplatione. Nā de illis legit Matth. xviij. Angeli

eorum semper vident faciem patris. Gregorius Sicut nunc deum vident sic nos visuri sumus eū prima Chorin.xliij. Videmus nunc per speculū t in enigmate.tunc autem facie ad faciez. In ista visione consistit nostra et angelorum beatitudo. Psal.lxxix. Ostende nobis faciem tuā t salui erimus. Item homines excellunt angelos in quattuor. Primo quia xpus est noster frater ex vtroq; parēte.s.ex parte patris et matris. ex parte mris.scz marie q̄ est mr̄ oim nr̄m. Nō patet q̄ maior fraternitas est inter xpm et hoiez q̄s inter xpm t angelū. Heb.ij. Nusq̄ angl̄os apprehēdit. s̄z semē abrae. Et in signū illi⁹ nomiat nos frēs suos ps.xxj. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Joh. xx. dixit iesus Marie magdalene. Vade dic fratribus meis. Ascēdo ad p̄rem meū t ad p̄rem vr̄m Sed nunq̄ legit in scripturis q̄ xps angelos fratres nominasset. Scōo ꝑcellimus angl̄os in h̄ q̄ xps nos sanguine suo redemit. t nō angl̄os. Adā em̄ peccauit.sic̄r t angl̄us. s̄z xpus nos redemit t nō angelos. Jō Origē. Errauit i hoc q̄ dixit xpm adhuc liberaturū angelos apostatas. Tertio ꝑcellimus angelos in hoc.q; quotiēs peccam⁹ vel recidiuam⁹ totiēs deus indulget nobis. Mat.xviij. Sanctus petr⁹ interrogauit ihm. Si peccauerit in me frater meus q̄tiens dimittā ei: septies. Respōdit iesus. Non dico tibi septies s̄z septuagiessepties. Et hoc xps petrū iussit. t amplius q̄ se facit s̄z peccatū diaboli est irremissibile. Quarto ꝑcellimus angelos in celo. Nā sensu exteriori.i.oculo corpali videbimus gl̄ificatā humanitatē xpi qualiter exaltata est sup oēs angl̄os. t cū interioribus oc̄lis deitatē. Joh.x. Ingredient̄ t egredientur et pascua inuenie̅t. Glo. ingredient̄ scz videndo deitatē. t egredient̄ videndo hūanitatē xpi. et pascua inuenie̅t.s.eterno⁹ gaudio⁹. Ecce quanta magnitudo diuine bonitatis q̄ nos equauit angelis.

Quocirca angelor⁹ solēniter debem⁹ celebrare festū multiplici de causa. Primo ꝓpter multitudinē.q; dicit san. Tho.pte.j.q.l.art.iij. Angeli fm q̄ sunt in maxima multitudine sunt. Dan.vij. Milia miliū ministrabāt ei.decies millesies centena milia assistebant ei.s.p̄ rēplationez. vbi dicit san. Tho.pte.j.q.l.ar.iij.nō q̄ ille esset determinat⁹ numerus.s̄z fm Dyonisium in de celesti hierarchia. Numerus eor⁹ excedit numerū oim numerabiliū corpor⁹. Job.xxv. Nunq̄d est numer⁹ militū eius.q.d.nō. Facilius em̄ quis numerare pōt stellas celi t guttas maris t folia arbor⁹ q̄s numeruz angelor⁹. Si festū vni⁹ sc̄ti est solēniter celebrandū.q̄d tūc de festo angelor⁹ quotidie deo seruiētium t assistentiū. Scōo festū eor⁹ est solēniter celebrandū ꝓpter recōpēsationē. Nā ipi gaudēt de nostra cōuersione t de bonis nr̄is. Dū et nos hodie gaudere debemus de eor⁹ honore. Lu.xv. Gaudium est anglis dei ꝛc. Hier. Lachryme penitētiū sūt vinū angelor⁹. Nā sic forte vinū hoiez letificat. sic nr̄a vera pnia letificat angl̄os. Tertio solēniter debem⁹ celebrare eor⁹ festū ꝓpter eor⁹ fruitū. q; sūt nr̄i seruitores. De q̄ scōm mēbrū. In ministeriuz missi ꝓpter eos q̄ hereditatē capiunt salutis. Chrys. sup epl̄as ad Heb. O quāt⁹ honor nob exhibit vr ad nos sicut ad amicos angl̄os ad seruitiū mittit. Propt̄ q̄d Gre.xxiiij.moral. Prius pmiserūt se angl̄i adorare. Gen.xviij. Abrā tres vidit t vnuz adorauit. t h̄ in veteri testamēto. in nouo vo post xpi incarnationē nō pmiserūt se adorare. Apoca. xix. Cecidit iohānes ad pedes angl̄i q̄ sibi apparuit vt adoraret eū. Cui angl̄s. Ne feceris ꝓcerui⁹tu⁹ sum. Item angeli seruiūt nob in vita. in morte. t post mortē. In vita seruiūt pctōrib⁹ penitētibus ꝓficiētib⁹ t ꝓfectis. Prio pctōrib⁹ custodiendo eos ne a demonib⁹ totaliter occiderent. Nā cū q̄s peccat mortal̄r. tūc meruit vt statim demones pūt sibi frāgere collū t ducere ad infernū. Sz angeli boni arcent demones vt nō pūt exercere suaz malicia in pctōribus vt libēter vellēt. de q̄ Aug⁹. Diabolus plurimū vult nocere s̄z nō pōt. q; eius prās sub prāte dei est. Nā si intantū posset nocere diabol⁹ quātū vellet. nullus instor remaneret Jd circo ꝓtra eor⁹ malicia dedit nob ds angl̄os in custodia. ps. Angelis suis de⁹ ꝛc. Chrys. Si boni sps se elōgarēt. malor impetū q̄s sustineret. Nā insidiant nob in oi loco sacro aut nō sacro. oi tpe. die ac nocte. Her. Undiq; bella. undiq; tēptamēta t tela.j. Pe.v. Vigilate frēs. q; aduersarius vr̄ diabolus circuit die ac nocte q̄rēs quē deuoret. Jō dati sunt nob angl̄i. ps. Immittet angl̄s in circuitu timentiū eū. t eripiet eos. Jō Her. Quotiēs cernis grauissimā tēptationē imminere. totiēs inuoca angelū tuū vt sit adiutor tu⁹ in tribulatōe. q̄d t angeli fidelit̄ faciūt. Her. Angl̄s in oi tpe t loco sedul⁹ est pedisseq̄ aie. t nūq̄ relinq̄t totaliter hoiez. Sz q̄ ꝑmittit hoiez aliq̄s cadere. est culpa hois. De q̄ Orige. Jō ꝓ ingratitudinē t pctīs reddit se protectione angelica indignū. Jō de diligēti eor⁹ custodia dicit ps. Nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit isr̄l.i.angl̄s Glo. q; nō dormitabit neq; dormiet q̄ ipugnat isr̄l. Scōo angl̄i seruiūt pctōribus eos arguēdo cum desistere nolūt a pctis. ps.xlix. Arguā te t statuā cōtra faciē tuā.s. p̄ mometanea delectatōe scelerū penā eternā. Et sic angl̄s redarguit filios isr̄l. Judicū.ij. de ingratitudie t ꝑuaricatione di. Eduxi vos de egypto. t introduxi i terrā quā iurauī ꝓibus vr̄is. Et dixi q̄ nō deberetis inire fedus cum habitātibus terrā. t aras eor⁹ subuertere. t noluistis audire vocē meā. Cur feciſtis? Subdit. Si loquerer̄ angelus verba hec. eleuauerūt vocē suā t fleuerūt oēs filij israel. Et vocatū est nomē loci illius locus flentiū siue lachrymar⁹ Et sic hodie hortant̄ nos ad ꝓtritionē t fletū. Figurat Job.v. Angelus descēdebat de celo t mouebat aquā piscine. Et sic aq̄ lachrymarū mouet̄ p angl̄os.s.p eor⁹ exhortationē. q; salutē nr̄az sitiunt. Scriptū scīt̄ p btm Hiero. q; magis affligit demones lachryma humilis q̄s pena infernalis.

Tertio fuiūt pctōrib⁹ eos retrahēdo ne intātū peccēt q̄tū volūt. Hoc habet̄ Nu.xxij. Cū Balaā iret ad maledicendū pplm isr̄l sedēs sup asinā. venit in vallē. ab angelo impeditus est. Nā angelus dei euaginauit gladiū. quē cernēs asina auertit se a via t iunxit se parieti. Tūc balaam pcussit asinā et ipsa locuta est. cur me cedis. Spiritualit̄er. Sic asina.i. sensualitas est sessio rōnis. q̄ aliquādo ali-

ena ferk ad ppetrādū pctm̄. ad maledictionē ꝓna scz mortalis pcti. Sed gladio extremi iudicij mi natur angelus ingerēdo illud p̄s. Nisi ꝓuersū fue rit is gladiū suū vibrauit. id est districtū iudicium qō est gladius ex vtraq; parte scindēs. i. aiaz ⁊ cor pus. Deu. xxxij. Euaginabo gladiū meū. ⁊ interfi ciet eos manus mea. a q̄ eripiet nos angelus dñi. iō Hek. In quouis loco ang'o reuerentiā exhibe tuo. ⁊ qō me pūte nō audes nec illo pūte audeas. ¶ Sed querit an ang'is inest aie: Kūdet. Kich. de mystico somno. Deus inest aie ⁊ angelus ōo. ps. lxxxiij. Audiam q̄d loquat in me dñs meus. De angelo Zach. j. Angelus loq̄bat in me. Sed ē dif ferētia. q: angelus inest suggerēs bona. non inge rens. hortās bonū ⁊ nō creans. ¶ Sed diceres. an angeli differūt specie. Kūdent aliq̄. Sicut oēs ho mines sunt vnius speciei q̄ adesse hois. differunt tñ q̄ ad naturalia ⁊ dignitates. ⁊ q̄ ad officia. ⁊ sic est de angelis ¶ Scōo angeli seruiūt penitētibus docēdo quō se regere dēt ne in vbis ⁊ factis recidūet. vt hk Gen. xix. Cum ang'is eduxisset Loth extra ciuitatē sodomoz. dixit ei. Salua aiaz tuā et noli post tergū respicere neq; stes in omni circa re gione. ꝫ in mōte saluū te fac ne pereas i scelere ci uitatis huius. Et sic ang'is monet custodire q̄q; sensus ne peream⁹ abutēdo eis. Hiere. ix. Mors intrauit p fenestras. i. sensualitates. Idcirco q̄q; hoi penitenti occurrit. mō vis te sic hīe. ⁊ vba tua ammodo tali forma, pferre ⁊ sensus tuos custodi re. vt in bonis opibus vsq; ad mortē possis ōo ser uire. hic est ang'is dñi q̄ docet. Kich. lib. de cōtem platione. Ang'is est diuinus nūcius p quē diuinā voluntatē cognoscimus. ¶ Tertio angeli seruiūt pficiētibus instruēdo eos bona opa. elemosynas oīones. ieunia. castigationes. ⁊ labores corpales vt ea p̄cipaliter deo offerāt. iuxta dictū Hze. Dē bonū qō agim⁹ p intentionē semp ad celestia ele uemus. j. Chor. x. Oia q̄cunq; facitis ad gl'iaz ōi facite. vñ Hilbertus. Quotidie mane surgētes cū cta q̄ facturi estis deo offeratis. finito die cogitati onib⁹ ꝓuocatis cū oībus illo die pactis capitulaz habeatis ⁊ desiderū ampli⁹ peccādi nō habeatis Et talia bona opa ⁊ desideria portāt angeli añ cōspectū dei. Hiero. Perferūt ang'i oīones ⁊ desi deria in ꝓspectu dei. ¶ Itē seruiūt etiā pficiētib⁹ in b q̄ sp instigāt vt i bono pficiāt. ⁊ q̄tidie melio res fiāt. Hek. In via dei nō ꝓgredi est regredi. iō angli bon⁹ nō molestāt hoiez. ꝫ i bono ꝓmouēt ⁊ ꝓfortant. Exēplū legīt de q̄dā heremita q̄ habuit fontē i heremo lōge a cella sua. tedebatq; eu⁹ iter ita spaciosuz ābulare p aq̄ hauriēda. cogitauitq; mēte i loco primioi cellule sue fontē fodere Trā siuit hinc inde q̄rere locū ꝓgruentē. Cōuersus p⁹ tergū vidit quendā se sequentē. Cui ait. Quis es: Kūdit. Ego sum ang'is dñi. Cui heremita. Quid vis q̄ me seq̄ris. Kūdit ang'is. Ego numero vesti gia tua. q̄ calcādo grauiter facis p aq̄ hauriēdavt appūtiabunt tibi in vita eterna. Ille audiens re siluit a primatione fontis. fontē remotius locan do vt amplius mereret. Ecce hoc habuit ab ange lo. Quarto angeli seruiunt pfectis in hoc q̄ for tificant eos ne deficiant. vt hk. iij. Reg. xix. in He lya. qui fuit fessus iacēs sub iunipero dicēs. Tol le dñe aiam meā melioz nō sum q̄ p̄res mei. pie citq; se ⁊ dormiuit in vmbra iuniperi. Ecce angl's dñi ad eū venit ⁊ dixit. Surge ⁊ comede. grādis re stat tibi via. surrexit comedit ⁊ bibit. ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius vsq; ad montē dei oreb. Et sic hodie cōfortat pfectos. vt fecit Thob. v. ca. Forti aio esto. in primo est vt cureris. ¶ Itē seruiunt angeli nobis in morte ⁊ post mortē. vt patz su pra in sermone ꝓmo de ang'is. Iō Beda in li. de ritu gentiliū. Vnusq̄sq; nouerit se obligatū vt ve neretur angelos collegium ꝓpter eos obsequiuz Iō Hek. Sim⁹ grati. sim⁹ deuoti tātis fultorib⁹. q: nīsi custodes. tutores. actores. ⁊ coheredes sūt.

¶ De sancto Hieronymo
¶ Sermo cxxxvij.

Dilige dominū deum tuū Matt. xxij. ¶ In summa vbor duo innuunt. Primo hortak nos ad dilectio nē dei. ibi. Dilige dñm deū tuū ⁊c. Secōo ad dile ctionē p̄simi. ibi. ⁊ p̄simū tuū sicut teipm. ¶ De ꝓmo dicit. Dilige dñm. Nota signa dilectio nis dei sunt plura. Primum est peccato ꝓvitatio. ps. xcvj. Qui diligitis deū odite malū. i. peccatū. Grego. Qui adhuc p illicita desideria defluit pfe cto deū nō amat. Et ratio fm Aug. omek. viij. sup Johannē. Charitas ⁊ peccatū mortale opponun tur. nisi vnū radicitus euulsum fuerit reliquū plā tari nō poterit. Et sic beatus Hieronymus de stri donis oppido natus a iuuentute venit romā. litte ris grecis ⁊ hebraicis eruditus. in quibus cogno uit veritatē quō deum diligeret ⁊ diligere deberet. Eo q̄ dicit sanct⁹ Tho. parte. j. q. j. art. ix. Maior cognitio de deo non habek in hac vita sicut in sa cra scriptura. Cui cōsonat Dyonisius lib. j. celestk hierarchie. Impossibile est nobis lucere diuini lu minis radiū nisi sub velamine scripturarū. ¶ Se cundū signum dilectionis est vbi dei delectabilis auditio ⁊ ꝓseruatio. Eccli. ij. Qui diligūt illū ser nabūt mādata illius. Videmus em̄ q̄ amatores audiūt libēter ō amatis fari. Et sic Joh. viij. Qui ex deo est vbū dei audit. Aug. Verbū dei est pro batorū p qō filij dei discernunk a filijs diaboli. et Joh. xiij. Si q̄s diligit me sermonē meum serva bit. Greg. Vnusq̄sq; seipm interroget an deū dili gat si sermonē eius seruat. Hoc signū habuit hie ronymus q̄ q̄tuor annis ⁊ sex mēsibus laborib⁹ insudauit biblie componēdo in bethleē eā. ⁊ intā tum q̄ nō poterat se amplius p debilitate erigere nisi in fune desup suspēso. ¶ Tertiū signū dilectio nis dei est vrtutū frequēs opatio. Symō de cassia Nescit feriari dilectio. Cui ꝓsonat Hze. Timor dei operak magna si est. ⁊ cessat opari vbi nō est. Et sic btūs Hieronymus multa bona opatus est. Ipse biblia trāstulit de greco ⁊ hebraico in latinū. Ipe ex p̄cepto damasi pape psalteriū cōstruxit per fe rias. ⁊ epl'as ⁊ euāgelia per circulum anni ordina uit. ⁊ Gloria patri in fine psalmorum. ⁊ papa Da masus confirmauit. Et Severus dicit de eo. Die noctuq; non requeuit. sed tpe suo surrexit. legit. scri psit. aut orauit. Ecce charitas in frequnti opatiōe.

¶Quartū signū charitatis est de spūali defectu p̄ximi p̄tristatio. j. Choz. xiij. Charitas non gaudet sup iniq̄tate ꝫ plus dolet. Aug. Qui non dolet de malo p̄simi nō est i eo charitas dei. Iō Rom. xij. Flete cū flentib⁹: z gaudete cū gaudētibus. Et sic brūs Hieronimus ꝓdoluit malis. Naz anno suo tricesimo fuit electus i cardinalē. mortuo Liberio dignus clamat summo sacerdotio. Iudicētes mali timuerūt eius austeritatē. insidias posuerūt per vestē mulierē. quā añ lectū locauerūt. Et ipse mane surrexit suā estimās vestē. z induit: z sic maturinas intrauit: ab emulis derisus est. Hoc attēdens eoꝝ malicie ꝓdoluit z eos dereliq̄t. z abijt ad Gregoriū nazanzenum p̄stantinopolitane vrbis epm. ¶Quintū signū dei dilectiōis est oīm tpaliū abrenūciatio. Hiero. Perfectus xp̄i seruus nihil q̄rit p̄ter xp̄m. Sed dicit cū ap̄lo ad Phil. iij. Dia arbitraꝝ sum vt stercora vt xp̄m lucrifacerē. Et ꝫ est signum p̄fecti amoris. De q̄ Greg. viij. moral. Ad culmen p̄fectōis tendūt q̄ exteriora oia delinquūt Et Aug. Quātū q̄s despicit intantū diligit. Et sic scūs Hieronimus reliq̄t tpalia mūdi. gloriā z carnis desideria. z artā vitā in heremo ducēs in dura abstinētia viuēs. vt dicit Aug. ad Cyrillū. In q̄tuor annis vinū z sicerā nō bibit. coctū in egritudine bis comedit. fructus herbarū semel i die sumpsit. non sciuit lectū nisi terrā. sem p̄ flebat venale ac si occidisset hoiem p̄ quadrieniū talē austerā duxit vitā. ¶Sextū signū charitatis dei est alioꝝ ad dei seruitiū ꝓuocatio. de q̄ Greg. Tanto amplius q̄s deū diligit: tāto p̄les alios ad dei dilectionē adducit. Nā p̄m Grego. Nullū deo tale sacrificiū sicut zelus aniaꝝ. Hunc zelū habuit brūs Hiero. O q̄ multos p̄ sctōꝝ vitā z p̄dicationē z miraculoꝝ operationē adduxit z attraxit. vt pz in vita eius. Cum fratribus in bethleē religiosam elegit ducere vitaz vt pz in eius legēda. ¶Septimū signū dilectōnis dei z charitatis est aduersitatū ꝓpter deū libēs bajulatio. j. Choz. xiij. Charitas oīa suffert. Greg. Qui fortiter amat oia equanimiter portat. Ratio Berū. Dia grauia charitas facit leuia. etiā mortez pulpēdit. Can. viij. Fortis ē vt mors dilectio. Hiero. Amāti nihil est difficile. Et sic dura eius vita et austera z maloꝝ persecutio amara fuit z suauis z melliflua vt p̄ se scribit in epla ad Asellam. Gras ago deo q̄ dignus sum habitus q̄ oderit me mūdus. z maleficum me garriunt. z cognouit se ad regnū q̄uenire p̄ famā bonā. Et infamiā non solū in vita passus est: ꝫ post mortē. vt pz in eius legēda.

¶Sermo cxxxij. ¶Ad idem.

DIlectus deo z hominibus. cuius memoria in bñdictione est. Eccl. xlv. Hec verba ꝓposita lz dicta sūt de moyse. tñ p̄nt exponi de sctō Hieronimo. In q̄b⁹ brūs hieronimus ꝓmēdat a duobus. Primo a generali dilectiōe: ibi. Dilectus deo z hoibus. Secōo a speciali bñdictōe: ibi. cuius memoria in bādictiōe est. De primo dicit. Dilectus deo z hoibus. ¶Item q̄tuor sunt genera hoim. Primi sūt dilecti deo z nō hoib⁹. vt pauper infirmi z leprosi. Illi nō acceptant ab hoibus. Prouer. xix. Fratres hois pauperis oderūt eum. z amici ꝑcul recesserunt ab eo. Naz tales deus nō ptemnit ꝫ diligit. Ps. lxxj. Parcet pauperi z inopi. z aias pauperū saluas faciet. Idē. Refugiū pauperū in tribulatiōe. Patet de Lazaro Luce. xvj. quē in sinu suo accepit. Idcirco pauper hūt se sicut stelle q̄ parue sunt coꝝ hoibus vt obolus. ꝫ magne sunt in celo. Et sic pauper magni apud deu sunt. ¶Et ħ ptz in multis. Primo in assimilatiōe. Nam deus hō factus pauperibus se assimilauit. de paupercula virgine natus in paupe loco. pannis inuolutus. positus in p̄sepio. vt implet illud Zach. ix. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus z ipse pauper. Ps. Pauper et egenus sum. Et. ij. Choz. viij. Scitis cuz diues esset ꝓpter nos egenus factus est. vt nos illius inopia diuites essemus. Scōo in electōe. Dñi. j. Choz. j. Infirma mūdi elegit deus. Greg. Nos xp̄s elegit q̄s mundus sprezit. s. pauper. Jac. ij. Nōne deus pauper elegit in ħ mundo diuites in fide. z heredes regni. Tercio in p̄uersatōe. Prouer. iij. Cum simplicib⁹ sermocinatio eius. s. cū discipulis z pauperibus piscatoribus vixit. moriuus est cū pauperibus latronibus. Quarto in p̄dicatōe. pauperibus regnū celoꝝ p̄misit. Math. v. Bti pauper. qm̄ ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. Ecce diuitibus terrā dedit pauperibus regnū celoꝝ. Ideo patiēter debemus paupertatē sustinere Aug. Non displiceat tibi paupertas tua. q̄ ea nihil diuinius posset repiri. q̄ regnū celoꝝ eis p̄mittit Greg. Non indignamini cū mali florent in mūdo q̄ nihil habēt in celo. vos nihil in mūdo. ergo hereditatē habebitis in celo. Greg. Deus salubriter negat electis q̄ cōcedit reprobis. hic aliq̄s negat electis tpales diuitias: vt ibi det eternas. Hic dat tribulatiōes tpales. vt ibi habeāt p̄solatōes eternas. Ideo Amb. q̄ misericorditer deus parcit cui ħ aduersa tribuit. Nam quāto maior tribulatio tanto vberior cōsolatio. Quinto in iudicij sessione. Job xxxvj. Judiciū pauperibus tribuit. z merito q̄ oppressi. Jac. ij. Nōne diuites p potentiaz opp̄imūt vos. Sz ibi erūt exaltati. Math. xix. Vos qui reliquistis oia sedebitis sup sedes iudicantes duodecim tribus isrl. Idcirco pauper nō sūt parui pēdendi vt aliqui facit nolētes inspicere eos. Amb. sup ps. Quid petius fratres vt pauper supbo oculo despiciamus. Implebit in nobis illud Sap. v. Hi sunt q̄s aliq̄ habuimus in derisuz. Ecce quō ꝓputati sunt inter filios dei. Idcirco Prouer. xxij. Non facias violentiā paup. dñs iudicabit causā eius. Sexto in desideriox exauditōe. Ps. ix. Desideriū pauperuz exaudiuit dñs. z Isa. lxv. Antecz̄ clamāt exaudiā eos. ¶Scōi sunt q̄s diligūt hoies z mōs. ꝫ nō de⁹. vt sūt potētes z diuites de potētia z diuitijs se eleuātes Hos mōs honorat z btificat Ps. cxliij. Beatū dixerūt pplm ꝛc. Licet em̄ sunt supbi vsurarij pctis implicati. tñ diligunt a mūdo sed nō a deo. Judith. ix. Supbi nunc̄ placuerunt tibi ab initio. sed ꝓtempti fuerūt. vt patet Ju. xvj. vbi diuitem noiare noluit. iuxta illud ps. xv. Nec nominū eoꝝ memor ero p labia mea. Etiā nō diligit auaros: diuites: superbos: z potētes. Sap. vj. Exiguo cōcedit misēria. potētes potēter tormēta sustinebūt. ¶Tercij sunt q̄s nec deus nec homies

diligũt:hi sũt miserrimi:vt lusores:raptores: deo carẽt:hoies nõ habent. ¶Hi sunt infelices in corpore ⁊ aia. De qbus Hiere.xvij. Duplici ꝓtritiõe cõtere eos dñe. Ps.cviij. Induenk sicut diploide cõfusione sua. ¶Hi sũt sicut bufones extra horribiles ad videndu3.intus venenosi vt demones. qui nec ab hoibus nec a deo diligunt. Ideo apls.j.Chor. x. Nolo vos esse socios demoniorũ. ¶Quarti sũt deo ⁊ hoibus dilecti. ¶Hi sunt virtuosi virtute.sctitate ⁊ bonitate ꝓditi.vt fuit thobias. Thobie vlti. Omnis generatio eius in bona vita ⁊ cõuersatiõe ꝓmansit.ita ꝙ esset accepta deo ⁊ hoibus. Talis fuit Iohes baptista qui fuit dilectus deo ⁊ hoibus. De quo dixit xps Math.xj. hic est de quo scriptũ est. Ecce mitto angelũ meũ.⁊ etiã hoibus. Math. xxj. Oẽs sicut ꝓphetã habebãt iohem.⁊ Marci.vj Herodes metuebat iohem vt virũ sanctũ ⁊ iustũ Tales sunt sicut sol qui lucet supra se ⁊ infra se.supra se ꝙ lumen gre coram deo.infra se hoibus per bona exempla. Et sic nos. Math.v. Luceat luxvestra coram hoibus vt videant opa vra bona ⁊c. Et talis fuit sanctus hieronimus. Eccli.l. Quasi sol refulgens.sic ille refulsit in templo dei.scz virtutibus. ꝓpter quas dilectus deo ⁊ hoibus. ¶Itẽ deus diligit multa genera hoim. Primo sapiẽtes Sap.vij. Neminẽ diligit deus nisi eum qui cũ sapientia inhabitat.s.sapia dei ⁊ nõ seculi.j.Chor.iij Sapia huius mũdi stulticia est apud deũ. ¶Sed diceres. Que ergo est sapia dei. Rñdetur cauere a pctis. Eccli.iij. Sapiẽs coꝛ ⁊ intelligibile abstinet se a pctis: Et in opibus iusticie successus habebit. Talis fuit hieronimus lris grecis.hebraicis.⁊ latinis eruditus.licet prius legit Tullium. ⁊ ꝓpter ꝟ coꝛreptus.post ꝟ in theologia fecit diligentia3. vt dicit ãug.ad Cyrillũ. In scripturis sanctis ⁊ in experientia neminẽ didici sibi simile. Nam qõ hieronimus ignorauit nullus hoim a natura sciuit. Ideo ad petitionẽ Theodosij pape Damasus cõmisit Hieronimo ecclesiasticũ officiũ ordinandũ Ideo cantk de eo illud Eccli.xv. Impleuit eũ dñs spũ sapie et intellectus. Propter qõ dilectus deo ſm illud Prouer.xiiij. Acceptus est regi minister intelligẽs. ¶Scõi ꝙ diligunk a deo ⁊ hoibus sunt mansueti. De quo Eccli.iij. In mãsuetudine opa tua fac.⁊ sup gloriã hoim diligeris. Talis fuit moyses.vt pꝛ Num.xij. Mitissimus in ppho apparuit.ideo legik de eo. Dilectus deo et hoibus. Et sic nos mites esse debemus.si deo dilecti esse velim⁹. Vñ apls.ij. Thi.ij. Seruũ dei nõ oportet litigare. sed mansuetũ esse ad oẽs. Talis fuit btus hieronymus.cũ in anno etatis sue triceſimo electus fuit i cardinalez:mortuo Liberio clamak dignus sũmo sacerdotio.tunc mali irriserũt eũ ꝙ vestẽ mulieris. ipse tacuit ⁊ mite recessit a roma ad Gregoriũ nazanzenũ ꝓstãtinopolitane vrbis epm.facies iuxta illud ad Rom.xij. Date locũ ire. ¶Tercij qui diligunk a deo ⁊ hoibus sunt deũ diligẽtes. Prouer. viij. Ego diligẽtes me diligo. Nemo se amari diffidat qui amat. ꝟ Bern. Et sic dñs ihus xps dilexit martham:mariã ⁊ lazarum. Joh.xj.qꝛ signa charitatis exhibuerũt ei.vt implerek illud Joh.xvj. Ipse pr̃ amat vos.qꝛ vos me amastis. Sen. Demõstrabo tibi amatoriũ.si vis amari ãma. Et sic btus hieronimus amabat deũ.vt pꝛ in abrenunciatione oim rerũ tpaliũ. Aug. Inquantũ qs despicit intantum diligit. Et sic oia ipse arbitratus est vt stercora.ad Philip.iij.

¶De sancta Hedrvige ¶Sermo xxxix.

Onora viduas que vere vidue sunt.

scribik.j.Thi.v. et applicak ad honorẽ sctẽ Hedrvigis in festo hodierno. ¶Inverbis ꝓmissis duo innuũk. Primo status viduitatis honorak. Scõo vera viduitas specificak. Primũ ibi:honora viduas. Scõm ibi:que vere vidue sunt. De primo dicit. Honora viduas ¶Pro ꝙ sciendum.multiplex est honor viduis impẽdendus. Primo sunt ꝓferẽde ꝓconijs.scõo sunt fouẽde subsidijs.tercio sunt visitãde solatijs. Quarto sunt defendendi in negocijs. ¶Dixi primo ꝙ vidue sunt preferende preconijs. quia ſm Ambꝝ.in li.de officijs. Non multũ in se motis aut virtutis est a coniugio abstinere qõ aliqñ delectat ꝯ cõiugij delectamẽta nescire. Idẽ de virginibus Facilior est resistẽtia in eo ꝙ carnis incẽtiua non nouerat.ꝟ viduitas eo solicitior ꝙ ꝓteritas anie recolit voluptates.ideo rõne victorie sũt ꝓconijs extollẽde.sicut Judith q̃ vicit Holofernẽ laudatur. Judith.xv.quã bñdixerunt oẽs vna voce dicẽtes tu gloria hierm:tu honorificẽtia ppli: tu letitia israk:ꝓfectũ est cor tuũ eo ꝙ castitatẽ amauerit. et post virũ tuũ alterũ nescieris.ideo eris bñdicta in eternũ:⁊ laus tua nõ recedet de ore hoim. Spũaliter. Holofernes interpretak infirmitas.⁊ significat carnẽ. Nah.xxvj. Spũs ꝓmptus est.caro aũt infirma. Illã vicit sancta Hedrvigis. ⁊ in pugna victoriã obtinuit.qõ est rarum. De quo Aug. Inter oia xpianoꝛ certamina durioꝛa sunt castitatis prelia. vbi quotidiana pugna ⁊ rara victoria. qꝛ talis a deo dak. Sap. viij. Nõ possum esse ꝛtinens nisi deus det. Ideo Aug. Dñe iube ꝛtinẽtiam. da qõ iubes.⁊ iube quid vis. Nam hoc donũ victorie cõtra carnẽ nõ oibus datũ est. De ꝙ Math. Nõ oẽs capiũt verbũ hoc.qui põt cape capiat. Propter ꝟ apls ꝓcedit viduis matrimoniũ.j.Tho.v. Non elk gak vidua minus sexaginta annoꝝ.volo aũt iuni oꝛes nubere ⁊ filios ꝓcreare.matresfamilias esse. Qui aũt habẽt illã fortitudinẽ spũs vt possint carnem vincere.bñ sunt laudãde. Nam aplica sententia tales cum virginibus copulauit.j.Chor.vij.c. Mulier innupta ⁊ virgo cogitet q̃ dñi sunt. vt sit sancta coꝛpe ⁊ spũ. ¶Scõo sunt fouẽde subsidijs naz antiquitus sustẽtabãt stipẽdijs ecclesie ipse vidue q̃ ꝓ etate aut infirmitate non poterant laboꝛare.j.Thim.v. Si qs fidelis habet viduas subministret illis ne grauenk. Nolebat eñ apls penurias pati viduas. ꝟ volebat ꝙ diuites nepotes darent eis necessitatẽ. Ideo Job.xxij. arguit immisericoꝛdes dicẽs. Viduas dimisistis vacuas ꝓterea circũdati estis laqueis. ¶Tercio sũt visitãde solatijs Jaco.j. Religio mũda et immaculata ꝟ est apud deum patrẽ visitare pupillos ⁊ viduas in tribulatione.hoc est cõpatiẽdo eis coꝛde.consolando oꝛe ⁊ bñfaciendo ope. Nõ docemur Eccli.iiij. Congre

gationi pauperū affabilem te facio. Nō fecit xps Luc.vij.mulieri vidue vt dicit.misericordia motꝰ Ecce compassio cordis.Et subdit.noli flere. Ecce cōsolatio oris.Et resuscitauit ei filium z dedit matri sue.Ecce bñficium operis. nobis in exemplu vt dicit Augu. Omnis xpi actio nostra est instructio.z Joh.xiij.Exemplum dedi vobis vt vos ita faciatis. ¶ Quarto sunt defendende in negocijs. Isa.j.Subuenite oppsso.iudicate pupillo.defendite viduam. nam ꝫ ptinet ad seculares z spūales platos. Primo ad spūales. De quo Gelasius papa.z habet.lxxxvij.dis.ca.licet. Licet omnibus debemus inq̄tum possumus patrocinīū nō negare plus tñ vidnarum causas ducimur exequendas. Secūdo ptinet ad seculeres. Vñ Hiero.sup Hiere.z habet.xxiij.q.v.c.regū. Regū est ꝓprium facē iudicium z iusticiam.z liberare de manu calumniantium vi oppssos.pupillo et vidue que facilius oppimunt a potētibus.ꝑbere auxilium. Ratio ꝓpter salutē eorum.eo q̄ dicit Eccli.iiij. Esto pupillo misericors vt pater.z ꝓ viro matri illorū. z eris velut altissimi filius. Sed heu econtra faciunt plati qui molestant eos z non tuent. Quod conqueri dñs Isa.j. Principes tui infideles socij furum pupillo non iudicant.causa vidue non ingreditur ad eos.heu vindicabor de hostibus meis. De quo Exodi.xxij. Viduet pupillo non nocebitis.z si le seritis eos.clamabunt ad me.ego exaudiam vocē eorum. Nam molestatio eorū est pctm clamitās in celum. De quo Eccli.xxxv. Nōne lachryme vidue ad maxillam descendunt. de maxilla ad celos z dñs exauditor non delectat in illis. ꝫ vlciscetur. Ps.lxvij. Deus pater orphanorum z viduarum. ¶ Exēplum. Quidam rapuit cuidā vidue pauperi vaccam.q̄ cum fleret z instanter peteret vt ei vaccam restitueret ꝓpter paruos pueros quos habuit. Rndit. Si ego non rapiam tunc alius seqns me rapiet tibi .z sic vaccaz recepit z recessit. Post obitum eius punitus a diuersis demonibus. Et vnus inter ceteros eum incessanter z infatigabiliter puniuit. Tūc ille miles damnatus dixit ad demonē illum. Cur me ita continue ꝓsequeris z punis ꝫ aliquis aliorum. Respōdit. Si ego nō facerem.tunc alius faceret. Hec sunt verba que dixisti dum paupi vidue vaccam recepisti. ¶ Dixi secundo status viduarum specificat: ibi que vidue vere sunt. ¶ Pro quo sciendū q̄ triplices sunt vidue.s.diaboli.mundi.z dei. ¶ Prime sunt soluz nomine z non corpore.de quibus.j.Thi.v. Cum luxuriate fuerint nuberevolūt in dño. Tales sunt inhoneste.z demoniace ac fugiēde. De quibus dr. j.Thi.v. Adolescētiores viduas deuita. q̄ dicitur Eccli.xvij. Qui tetigerit picē inquinabitur ab ea. ¶ Scde sunt vidue mundi. De sunt vidue nomie z corpe. ꝫ non mente.q̄ ꝓ malas concupiscentias ydola turpitudinis in cordibus suis ponunt z mētem ac conscientiā concupiscētijs maculant. Quia dicit Greg.iij.moral. Sepe mens in recordatione culpe ꝓterite ita ꝓcurit vt longe ꝫ prius vulneret Tales em ad spūalē ꝓsolationē raro pueniūt. q̄ dicit Greg. Quāto q̄s in inferioribus dilatat.tanto a superioribus diliūgit. Hiero. Impossibile est animā delitijs repleri spūs z carnalibus delectationibus. ¶ Tercie sunt vidue dei. De sunt vidue noie corpore z mēte. que se voverunt dño. De quibus Aug⁹.in lib.de viduitate. Si non vouisti continētiam exhortor vt voueas si vouisti exhortor vt perseueres.quia dicit sctūs Tho.in scda scde. Melior ē cōtinētia castitatis cū voto q̄ sine voto. Aug. Sicut q̄ dat fructū cū arbore plus dat q̄ q̄ fructuz sine arbore ꝑbet. Sic qui ꝑbet castitatis cōtinētiā cum voto.videt radicē liberi arbitrij deo ꝑbuisse. ¶ Tales vidue debēt hre septē ꝓditōes. Primo quo ad deū debēt esse affectuose. ita vt oēm spem z fiduciam in deum ꝓiciant.iuxta illud.j.Thi.v. Que vere vidua est z desolata speret i dño. Talis fuit Judith q̄ ait. Spem in aliū nunq̄ habui. Nā sicut columba nidificat in petra.sic in dño earū fiducia. Nam quis vir fidelis esset vt dimitteret desolatā sibi despōsatam. Sic tales vidue p votū continentie deo sunt despōsate. ideo non relinquunt ab eo. Eccli.ij. Quis sperauit in dño z est derelict⁹ ¶ Scdo debēt esse in orationibus studiose.j.Thi.v. Que vere est vidua instet orationibus ac obsecrationibus die ac nocte. Talis fuit anna.lxxxiij.annox vidua. Luc.ij.q̄ nō discedebat a tēplo die ac nocte. Aug⁹. Nūis ad oēs xpicolas orare ptinet.specialis tñ cura orōnis cōpetit viduis signāter veris.qz tales exaudiunt. Eccli.xxxv. Nō despiciet dñs pupillū nec vidnam si effundat loquelam gemitus. ¶ Tercio debēt esse operose non in otio ꝓstitute. ꝫ semp in aliquo ope inueniri debēt. Hiero. Semp aliquid boni opis facito ꝛc. Nam sm Aug. Otiositas sine timore est magistra nequicie. Nam ē q̄si ꝓtra naturā bois otiū.qz scribit Job.v. Nascit bō ad laborē sicut aues ad volandū. Nam otiosus nō ea dignus pane q̄ vescit.ij.Thes.iij. Qui non vult opari nec manducet. Et posito q̄ vidue in tpalib⁹ abundēt.eque bñ ꝓpter paupes alendos opari debent.qz dicit Aug.de vita xpiana. Illā elemosynā deus approbat.quā q̄s de iustis laborib⁹ amministrat. Talis fuit btā Hedzvigis. Vñ canit ecclesia Nunq̄ fuit otiosa.ꝫ mens studiosa z manus operosa. ¶ Quarto nō debēt esse verbose.qz dicit Hiero. In verborū ponderе ꝓsistit ꝓbatio vite: qz ex abūdantia cordis os loquit. Matth.xij. Nam sm sonū verborū noscit q̄litas mētis.iuxta illō Chrisp. sup Matth. Quale est cor talia verba q̄s loquitur Sic ex vanitate verborū vanitas cordis intelligit. z religiositas summe deesse videt. De quo Jac.j. Si quis putat se religiosum z nō refrenās linguā suā.huius vana est religio. Qui em in verbo non offendit hic pfectus est vir. Ideo docet Salomon Prouer.xiij. Qui custodit os sūū custodit aiam suam. Nam sm Bern. Leuis est sermo: ꝫ grauiter vulnerat. Jō cōquerit Job.xj. Nunq̄d verbosus iustificabit.q.d.nō. Jō qui moderat sermones suos sapiēs est.qz in multiloquio raro deest peccatū Prouer.x ¶ Quinto dñt esse ad ꝓmū officiose j.Thi.v. Si q̄ vidua filios hz an nepotes.discat ꝓmo domū suā regere. Bē est filios z amicos erudire aut eius ministros.qz nō ē parui meriti apud deū filios educare.z pauper.primos aut cognatos.qz dicit Aug⁹. Quicqd edificas in alijs docēdo z ex

hortādo.oia tibi facis. ¶ Sexto debēt esse in operi bus miscōie viscerose.j. Thi.v. Vera vidua est si paupes hospitio recepit.sctōz pedes lauit.z necessitatibus eozū subuenit. Nam vidua multas habz veratōes.iō debēt facere paupes defensozes.qz de siderijū pauperū exaudiet dñs vt ptz de Drusiana z Thabita. Act.ix. vbi ad instātiā paupez iste due matrone fuerūt resuscitate. Drusiana p Johannē Thabita p petrū. Jō Isa.lviij. Egenos z vagos in duc in domū tuā.tunc inuocabis me. z ego exaudiam. Talis fuit brā hedzvigis.de qua canit eccle sia. Clam intrat domicilia dās infirmis obsequia z lepzosis pocula ¶ Septimo debēt esse victozio se ptra tentationē mundi.carnis z diaboli. ¶ Pri mo ptra tentationē mūdi debēt esse a turbis sepa rate.Eccli.xviij. Ne oblectaris in turbis. Dicit ēm Seneca. Quotiēs inter hoies fui.totiēs minus p fectus rediij. Nam maria in turba pdidit iesuz Lu. ij. Ideo cōpetit eis solitudo. Talis vidua fuit Ju dith.q mansit in cubili secreto domus sue. Et dñt esse solitarie ppter cōseruare thesaurū vidualis ca stitatis. Greg. Depdari desiderat qui thesaurū in via publice portat. Hic thesaurus magnus est z p cios⁹. Eccli.xxvj. Non est ydigna ponderatio cō tinētis aie. Qui quidē thesaurus ptinet in vase fra gili.ij. Chor.iiij. Habemus thesaurū istū in vasis fictilibus. Jō studiosus requirit respectus. ¶ Se cū do ptra tentationē carnis debēt esse ieiunijs as suete. Eo q dicit apl's.j. Thi.v. Vidua in delitijs viuens mortua est. Hern. In delitijs piclitat casti tas.ergo vidua q vult esse casta z xpo placere.debz in abstinētia viuere. Hugo de san.vic. Parca vita occidit vicia. Amb.de viduitate. Esto mulier tēpe rans vidua casta abstinēs a vino. Si iudith vinuz bibisset cū adultero dormisset. Hiero. Venter vi no estuās cito spumat in libidinē ¶ Tercio contra tentationē diaboli debent esse cruce xpi armate.j. Pe.iiij. Xpo in carne passo vos eadē cogitatōe ar mamini. Nam ām Aug⁹. Memoria crucifixi cru cifigit vicia. Talis fuit brā Hedzvigis. De qua ca nit ecclesia. Signuz crucis mēte gerēs siti fame se affligēs mortis xpi memor. Jō eius vita ardua nō erat ei sarcina.qz oculos mētis habebat ad virtu tem xpi passionis. De q Grego. Si passio xpi ad memoriā reuocet. nil tam graue qō nō equo anio sustinet. Et hoc fecerat ipsa. vt pz in eius legēda.

¶ Sermo.cxl. ¶ Ad idem.

Mulier timēs deū ipsa laudabit. Prouer.vl.z legit hodie ad ho norē sctē hedzvigis. ¶ Trē triplices mulieres laudāt. Primo mulier diligēs.scōo mu lier sapiēs.tercio mulier timēs deū. ¶ Dico pmo laudat mulier diligens. Prouerb.vij. Mulier di ligens corona est viro suo. Talis fuit beata Hedz vigis. Q ēē diligēs fuit in seruitio dei. vt canit ec clesia. Manus eius oposa nunēē fuit ociosa: legit sp aut orauit. Hodie legit in lectōe illud Prouer. vlti. Panē nō comedit ociosa ꝫ manū suam misit ad fortia. Et sic nos debem⁹ esse diligētes.ij. Para'.xix. Agite diligēter.z dñs erit vobiscū. Et b do cemur ex miris. Primo docemur ex natura. Job v. Nascit hō ad laborē. Scōo ex scptura. Eccs.ix Quodcunq potest manus tua instanter operare zc. Tercio a creatura. Prouerb.vj. Vade ad formicam o piger: et considera vias eius quō parat in estate cibū sibi: z cōgregat in messe vt habeat in hyeme. Jō Job.xij. Interroga iumēta z docebūt te z volatilia indicabūt tibi. Quarto ex remunera tione futura. Eccl.vl. Opamini opus vām añ tps z dabit vobis mercedē in tpe. Greg. Scōm differē tiā meritoz erit retributio pmiorum ¶ Scōo laudat mulier sapiēs. Prouer.xiiij. Mulier sapiens edificauit domū.s.salutis. Et b etiā cū honorabili vita. Greg.nazanzenus. Prima sapia est laudabi lis vita.vt inqt Aug.in lib.de fide. Vera sapia est nosse q debes facere z vota pficere. Hec sapia non inuenit in vita carnali. Job.xxviij. Hec sapia non inuenit in terra suauiter viuentiū.i.in carnali dele ctatōe: ꝫ in studioso exercitio abstinētie. De q Au gu. Sapia sctōz est hic tpaliter cruciari: ibi eterna liter delectari. Et sic brā hedzvigis q stigmata xpi in corpore suo castigando z flagellando portauit. ¶ Tercio laudat mulier timēs deū. de qua thema Mulier timens deū ipsa laudabit. Pš.cxlv. Bñ placitū est dño sup timētes eū. Sctūs tho.in scōa scōe.q.xix.art.ij. Sex sūt spēs timoris. ¶ Pri mus est timor mundanus.cū quis plus timet pdē bona mūdi:honores: prātes vel diuitias q bona aie. Hic timor si ptingat vsq ad rōnē.i.voluntatē est pctm mortale. Si aūt tm ptingat ad potentiaz sensitiuā est veniale. Huc timorē habuit berodes Math.ij.q cogitauit xpm occidere timēs regnuz pdere tpale. Hunc etiā habuit pylatus q innocen tem xpm morti adiudicauit ppter timorē cesaris. Joh.xix. Cui iudei dixerūt. Si hunc dimittis nō es amicus cesaris.q se tam diu retinuit dicēs.nō in uenio i eo cām. Sed timor mūdanus eū pstrauit. Chrīs.sup Math. Facile deuiat a iusticia q in cau sis nō deū ꝫ hoiem formidat. Hunc timorē habu it Pharao Exo.j. Mandauit puulos iudeorū oc cidere ne multiplicarent z expellerēt eū de regno Et sic iudei nitebant xpm occidere Joh.xj. Si di mittimus eū tunc oēs credēt in eū zc. Sīr ille vil licus Lu.xvj.qui timēs defectū defraudabat dñm Et tales sūt multi.de q̄bus Jli.de sum.bo. Mul ti cupiūt ꝓuolare ad gratiā dei.ꝫ timēt carere oble ctamētis mundi.ꝓuocat eos amor xpi.ꝫ reuocat eos cupiditas seculi. Tales dei iram incurrūt. De quo in cañ.xj.q.ij.quisqs. Quisqs metu ptātis ve ritatē occultat.irā dei sibi ꝓuocat. Talē timorem declinare debemus. Pš.xlviij. Ne timueris cū fa ctus fuerit hō diues.z cū multiplicata fuerit glia domus eius.cū interierit nō sumet oia neq descē det cū gloria eius. Talibus eueniet illud Job.iij. Nō verebar accidit mihi. Timēt pauptatē tpalē z inuenient eternalē. Idcirco time deū z habebis multa bona. Thob.iiij. Fili memēto q̄ pauperez vitā gerim⁹.habebis multa bona si timueris deū. Pš.xxxiij. Nihil deest timētib⁹. Aug⁹. Felix xpi ana religio.qz oia possidet in oi possessione. Eccli. xl. Timor dei sicut paradisus bñdictōis.s.vbi null⁹ defectus. Scōs est timor hūanus.qñ aliqs nimi um timet penā corpalē. Iste etiā ē malus ꝫ mul⁹

q̄ p̄mus. Et iste timor magnas colūnas eccl'ie eleuit vt petrū. qui ꝓpter passionis timorē xp̄m negauit. Contra hunc Nath. x. Nolite timere eos qui occidūt corpus. z nō habēt plus q̄d faciāt. ꝟ timete eū qui postq̄ occiderit corpus habet ptātez mittere aiam in gehennā. Aug⁹. sup ps̄. lxij. Qui sup homines eos time. et homines timebūt te. mortem sempiternā time. z pēnam nō timebis. quid times boies in sinu dei positos. tu ō sinu eius noli cadere. quicq̄d passus fueris erit tibi ad salutē z non in pniciē. Sic. viij. frēs. ij. Nach. vij. z. j. Pe. iij. Beati estis si q̄d patiemini ꝓpter iusticiā. si q̄s patit vt xp̄ianus nō erubescat. ¶ Tercius ē timor naturalis. quo q̄s fugit naturalr rem sue nature nociuaz. Et dicit mgr̄ in. ij. di. xxiij. dr̄ naturalis nō q̄ cōcreatus est hoi. nec q̄ de bonis naturalib⁹. ꝟ q̄ ex corrupta natura p pctm̄ oibus aduenit cui corruptio moleuit tanq̄ esset naturalis. Et ille timor est effectus pcti. z est tm̄ in appetitu sensitiuo. nec est bonus nec malus. Phs. ij. etbi. Ea q̄ insunt nobis a natura p ea nec laudamur nec vituparamur. Attn̄ dicit sctūs Tho. in scōa scōe. q. xxv. Iste timor q̄nq̄ transcēdit rōnē z facit inhibitū. vel transcēdit ꝑceptū. tūc ꝓcordat cū timore hūano. z est pctm̄ mortale. Ideo dz ꝓfortari p rōnē ad faciēdū q̄ debet. Mar. xiiij. Cepit pauere z tedere. attn̄ dixit. Non sicut ego volo ꝟ sicut tu. Sic nos sensualitatē subiicere debemus rōni. Figurat Nume. xxij. Balaā calcaribus vigebat asina. Et sic rō sensualitatem. Eccli. xxiij. Virga z onus asino. virga ne repescat onus ne lasciuiat. ¶ Quartus ē timor seruilis. cuz q̄s nō amore iusticie ꝟ timore gehēne vel alterius pene a malo auertit vel facit aliq̄ bonū. Talis fuit Pharao Exo. viij. q̄n flagellabatur dimittebat ppl'm. q̄n cessauit plaga psequebat vlterius. Talis fuit Antiochus. ij. Mach. ix. qui dixit. Justū ē homini se subdere deo: ꝟ tn̄ nō est miscōiam ꝓsecut⁹ Et sic iudei. de q̄bus ps̄. lxxvij. Cuz occideret eos querebāt eū z reuertebant. s. seruili timore. nos vo nō sic. Nā ꝑm Ozoiū sup Canti. Seruilis timor est vitare malū ꝓpter supplicij. Aug. Xpiani non sunt serui. ꝟ liberi. Jō nō seruilē timorē dn̄t hīe. vt canes timētes intrare coquinā ꝓpter baculū. ꝟ remoto baculo intrāt. Iste timor seruilis nō est peccatū. tn̄ stat cū pctō. vt dicit Aug. sup ps̄. Confige timore tuo ꝛc. De tali timore vinit in boie peccādi voluntas. z sequerek opus si sperarek impunitas. Constat aūt q̄ peccādi volūtas semp est pctm̄. Nā talis si dimittit malū z facit bonū nō facit timore amittēdi eternū bonū q̄ nō amat. vt dicit mgr̄ in ij. dis. xxij. ꝟ timore patiēdi malū q̄ nolebat. ideo attribuit malis. Aug. Abstinere a pctō rōne timoris pene nō liberat a morte. Exemplū de duobus socijs. vnus infirmabat z recepit sacm̄ cū debuit mori. Alter rogauit eū vt rediret si fieri posset post obitū suū. Et factū est. rediit. dixit q̄ se damnatum Cui ille. tn̄ ꝓfessus es. z recepisti sacra. Iudit. verū est ex timore. nō aūt ex charitate. Jō. j. Chor. xiij. Si charitatē nō habuero nihil sum. Figurat Hester. iiij. In aulā regis assueri nō lz intrare indutus sacco. i. timore seruili. Ro. viij. Nō accepistis spm seruitutis in timore. ꝟ spm adoptōis filiorum dei.

¶ Quintus est timor initialis. s. cū q̄s non solū timet penā. ꝟ etiā sepationē a deo. Iste ē bon⁹. q̄ signū ē q̄ diligit deū. z timet separi ab eo. z p illū timorē fit cōsuetudo instincte. Eccli. j. Radix sapie timor dn̄i. Iste timor hz duos oculos. vnū sursū ad deū. s. dextrū. timēs separi ab eo. Aliū deorsum. s. sinistrū ad penas. De his duob⁹ dicit Hiero. sup Job. Nulla res sic vos ab oni pctō saluat sicut timor supplicij z amor dei. Iste timor initialis figit tabernaculū ink bethel z hay. Geñ. xiij. id ē ink timorē z amorē. vel ink penā z deū. Iste sūt due ancille ipsius Hester regine. Hester. xv. Timor eleuat vestimēta ne maculenk. amor sustētat ne cadat Iste sunt due ale mulieris. Apo. xij. Jō Hiero. in epla. Ubi timor ibi nulla elatio ꝟ lachrymosa supplicatio. de tali dicit ps̄. cx. Initiū sapie timor dn̄i Talis ꝓfitit in dilectōe boni z in declinatōe mali De tali Eccl. xx. Timor dn̄i initiū dilectōis eius. Mgr̄ in. ij. dist. xxiij. z Aug. ome'k. xj. Timor locū ꝑpat charitati. Et q̄tū charitas crescit intantū timor decrescit. nā sic p serā introducit filū. sic p timorez charitas. ¶ Sextus ē timor filialis q̄ q̄s deū timet. nō ꝓpter ꝓmodū aut incōmodū. ꝟ ꝓpter amorē nolens facere ꝺ deū. sicut nec filius ꝺ patrē. nō vt verbera ei⁹ euitaret. ꝟ ne patrē offenderet. s. Job. iiij. Perfecta charitas foras mittit timorez. Hugo de sacris. vbi accedit amor pfectus: ibi recedit timor seruilis. Hic timor dr̄ castus. nā dicit mgr̄ in. iij. et est augustini exāplū. Pone duas mulieres maritatas. vnā pstituram facere volūtatē adulterij. ꝟ timet ne puniret z dimitteret. Et sic timet maritum q̄ adhuc amat neq̄cia. Huic grata nō ē ꝟ onerosa viri pūtia timet q̄ viueret neq̄ter. Et sic sunt tales q̄ timēt penā indicij. Altera amat vir̄ ñ vult se maculare adulterio. ista optat pūtā viri. illa tiet et ista timet. Jā interrogo q̄re timēt. illa dicet. Timeo virū ne veniret. Ista dicet. timeo virū ne discedat. Illa dicet. timeo ne me damnet. Ista dicet timeo virū ne me deserat. Sic habes q̄s sit timor castus' et q̄s seruilis. ¶ Itē nota iste timor multū cruciat viros sctōs de ꝑteritis pctis. q̄ nō certi sūt an dimissa sunt. de q̄ Eccli. v. De ꝓficiato pctō noli esse sine metu. Itē cruciank ō ꝑteritis bonis. q̄ nescīūt an deo placuerūt. Job. ix. Verebar oia opa mea. j. Chor. iiij. Nihil mihi ꝓscius sum. ꝟ in hoc nō iustificatus. Itē timēt de futuris. nescientes an sint de statu p̄destinatorum vel ꝓscitorum. Eccls. ix. Nemo scit an amore vel odio dei dign⁹ sit. Itē timēt lz sciunt se esse tūc in virtutib⁹ nescīūt tn̄ q̄liter finalr mane būt. Greg. Tanto vnusq̄sq̄ sollicite metuit q̄nto ingrat q̄ restat. Ideo Hiero. Nunq̄ tuta est hūana fragilitas. quāto ampli⁹ in virtutib⁹ crescimus. tāto magis timere debemus ne de sublimib⁹ corruamus. De q̄. ij. Chor. vij. Perficientes sanctificatiōz in timore dei. Iste timor reddit hoiem sollicitum. De q̄ Aug. Honorū mentiū est timere culpaz vbi culpa nō ē. Talē timorē habuerat apl's Mar. xxvj. Nunq̄d ego sum rabbi. Iste timor excludit omnē timorē malū. Eccli. xxxiij. Qui timet deū nil trepidabit. exēplo thobie. Thob. j. q̄ nec timore mortis nec rerū dimisit sepelire mortuos. ¶ Septim⁹ est timor reuerentialis. De q̄ ps̄. xviij. Timor dn̄i

sanctus pmanet in secl̃ū seculi. Dicit mgr̃ in. iij. di. xxxiij. Timor erit in futuro nō ille q̃ facit time re ne offenderem⁹ illū quē diligim⁹ ne separemur ab eo. ꝫ q̃ facit nos reuereri quez diligimus. vt scti & angeli vidētes dei maiestatē & dignitatē reuerēt eam. Iu. xxj. virtutes celi mouebunt. & Job. xxvj Colūne celi pauebunt. vbi Hugo. Colūne celi pauebūt. q: tantā maiestatē sine ammiratiōe intueri nō pñt. Iō Hiero. Quid faciet virgulta deserti cū ꝑcutiāt cedrus paditi. Bz beu q̃ pl̄es sunt q̃ sine oi timore dei viuūt. De q̃bus Eccs. viij. Quia nō ꝑferē cito ℈ malos sñia absq; vllo timore filij hoim ꝑpetrāt mala. Idcirco sūt longe a salute & iusticia Eccli. j. Qui sine timore est non poterit iustificari Idcirco hortamur Eccli. ij. Fili accede ad seruitutem dei. & sta in timore. Nō Serñ. In veritate ꝑperi nihil ita efficax esse ad grātiā ꝑmerendā recuperandā q̃ nō alta sapę ꝫ timere. Nā timor impetrat dei miscōiam. Ps. cij. Quō miserek pr̃ filiorū misertus ē dñs timētib⁹ se. Itē timor dei impetrat beatitudinē. Eccli. xxxiij. Timēti deū btā ē aia eius Prouer. xxviij. Btus hō q̃ semp ē pauidus. et sic beata Hedr̃vigis.

De sancto Luca. Sermo cxlj.

Similitudo vultus eorum facies bois & facies leonis. scribitur Ezech. j. & legit hodierna die ꝑ epl̃a officio.

In summa lectōis duo innunt. Primo euāgelistarū descriptio speciosa: ibi. Similitudo vultus scōo eoz deambulatio virtuosa: ibi. vnūqōq; eoz coz facie &c. De primo dicit. Similitudo vult⁹ eoz. s. q̃tuor aialiū. Nota q̃tuor aialia significāt q̃tuor euāgelistas. Et sunt q̃tuor in numero multis de causis. Primo q: nos q̃tuor instruūt & informāt Primo ad credēdū in iesū xp̃m Joh. xj. Qui crediderit in me etiā si mortu⁹ fuerit viuet. & Joh. vl. Hec scripta sunt vt credatis. Scōo instruūt q̃d faciendū. q: dei ꝑcepta. Lu. x. hec fac & viues. Tercio docēt q̃d fugiēdū. s. pcm̃. Lu. xij. Cauete ab oi auaricia. & Lu. xxj. Attēdite ne corda vr̃a grauent crapula. Quarto docēt q̃d appetēdū. s. virtutes. sapiētiā & vitā. Phs. j. Ethicoz. Bia bonum appetūt. & Señ. Nil melius virtutib⁹. & Sap. viij. Sobrietatē & prudētiā docet & iusticiā & virtutē. q̃bus vtili⁹ nihil est in vita hoibus. Scōo sunt q̃tuor euāgeliste. ad designādū q̃ q̃tuor plagis mūdi debebāt ꝓdicare euāgeliū. & cōgregare gētes. iuxta illud ps̃. De regionib⁹ cōgreganit eos. Et Marci vlt. Euntes docete oēs gētes. Et sic lz ℞m Hiero. in ꝓlogo sup Matth. pl̄es sunt q̃ euāgeliū scripserūt. tñ q̃tuor dūtaxat sunt q̃ testimoniū autoritatis bñt. q: alioꝝ euāgelia non sunt recepta ab eccl̃ia. q: dñs voluit pfinitū numer̃ cassari ꝓpter veritatē sacr̃i. Nā iste numerus q̃ternarius figurat⁹ est multiplicit. Primo Señ. ij. in q̃tuor fluminib⁹ egredientibus de paradiso totā terrā irrigantes. Scōo in q̃tuor circulis arche testamēti Exod. xxv. Scōo in q̃tuor cornib⁹ altaris holocaustoꝝ. Exo. xxvij. Quarto in q̃tuor deambulatorijs domus Salomonis. iij. Reg. vij. Quinto in q̃tuor vētis mortuos viuificātibus. Ezech. xxxvij. Sexto in q̃tuor fabris corruna hereſis deijcīētibus. Zach. s. Septimo in q̃tuor quadrigis ꝑ orbē discurrētibus. Zach. vj. Octauo in q̃tuor ante & retro oculatis aialibus Apoc. iij. Quia ipsi scripserūt de ꝓteritis & futuris. Vel q: do cuerūt quō hoies se hr̃e dñt de ꝓteritis pctis dolēdo. vt petr⁹ q̃ flevit amare: & maria magdalena: q̃ lachrymis cepit rigare pedes iesu Luc. vij. & futuri canēdo. Job. v. Vade ampli⁹ noli peccare ne tibi ꝓtingat deteri⁹. Itē illa q̃tuor aialia hēbāt q̃tuor facies. de q̃bus subdit. facies hois & facies leonis a dextri ꝫ ipoꝝ q̃tuor. & facies bouis a sinistris ipsoꝝ q̃tuor: facies aq̃le desup q̃tuor. Grego sup Ezech. Matheus ab hūana generatōne incepit. q̃ iure ꝑ hoiem figurat. Sed Lucas a sacrificio. q̃ ꝑ vitulū figurat. Sed Joh̃es a diuinitate verbi. iō ꝑ aq̃lā designat. Marcus ꝺo a clamore in deserto ergo recte ꝑ leonē depingit. Bz q: hoies electi dei sunt mēbra xp̃i sine redēptoris nr̃i. exā sūt mēbra xp̃i. iō ipse est caput oim. igit q̃libet electus dz esse hō: vitulus: leo & aq̃la. Hō. i. rōnale anial vt viuat rectā rōnē. De q̃ Rom. xij. Rōnabile sit obsequiū vr̃m. Dicit nāq; Señ. In hoie optimū est rō. q: qōdā diuinū est. ergo nullū bonū sine rōe ē. Iō pbs. Hoies rōne vtētes sunt tanq; dij. q: rō recta ꝓsummatā felicitatē hois implet vt dicit Señ. Et semp depcat ad ultima. vt dicit Arist. Scōo electus dei dz esse vitulus q̃ in sacrificio macratur ps̃. l. Et ponēt sup altare tuū vitulos. Sic nos ipsos mortificare debem⁹ a voluptate mūdi. ad Col. iij. Mortificate corpa vr̃a sup terrā. Et sicut vitulus mortificat⁹ offerabat deo: sic nos corpus nr̃m Rom. xij. Obsecro vos ꝑ miscōiam dei vt exhibeatis corpa vr̃a hostiā viuentē. sanctā. deo placentē sic fecit scūs Lucas. vt ptz i hodierna collecta. Ineruenīat ꝑ nobis q̃s scūs dñe tuus euāgelista lucas q̃ crucis mortificatiōnē in suo corꝑe ꝑ tui nois honore iugiter portauit. agēs iuxta doctrinā apl̃i). Choz. ix. Castigo corpus meū in seruitutē redigo. Sicut em̃ bos ꝓsuete portat iugū. sic electi dei. Phil. ij. Bia facite sine murmuratōe. q: r̃m Aug. Nullus inuit⁹ bñ facit. etiā si bonū facit. Tercio electus dei dz esse leo ꝑ fortitudinē. vt ois aduersa patiēter et fortiter sustineat. Prouer. xxviij. Just⁹ q̃si leo ꝓfidēs absq; terrore habitabit. Talis leo fuit apl̃s paulus. q̃ dixit ad phil. iij. Bia possum in eo q̃ me ꝓfortat. Greg. Anō sustinuisset nisi fortitudo dei eū ꝓsolidasset. Quarto dz eē aq̃la q̃ ad sublimia volat. & irreuerberatis oculis radijs solis intēdit: & sic nos ꝑ ꝓtēplationē celestiū. de quo ad Phil. iij. Nra ꝓuersatio in celis est. Dicit Fortunatus. Nequaq; deus deuote anie se applicat nisi totā se in ꝓtēplationez erigat. Damas. Qualis q̃s esse debeat in futuro. talez se in pñti exhibeat. Exā futura felicitas in ꝓtēplatōe diuine essentie ꝓsistat q: deus nō videt corꝑalibus oculis ꝫ mētis. Iō ꝑ elevationē mētis se dz exercere. Bz cur leo & bō a dextris: & qos a sinistris describit: & aquila nec a dextris nec a sinistris: ꝫ desup. Videt Gre. super Ezech. A dextris dr̃ esse q̃ letificat. A sinistris ℈ q̃ aduersum reputamus. Sed incarnatio figurata ꝑ boiem fuit leta. Luce. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū q̃ erit oi ꝑpl̃o. Sic̃ resurrectio ꝑ leo-

hem figurata est gaudiosa. Matth. vi. Nolite timere. surrexit nō ē hic. sicut dixit. Et ideo canit ibidē. Hec est dies quā fecit dñs exultemus ⁊ letemur in ea. Sed bos figurabat mortē xp̄i. ꝓpter quaz apli sunt tristati. ideo describit a sinistris. Sed aquila desup. q̄ designabat ascēsionē. ⁊ nūciabat filiuz esse sursuz apud patrē. Nam iohes sup semetipm transgressus est. Nā si nō transcēdisset. in p̄incipio verbū nō vidisset. de q̄ canit eccl̄ia. Volat auis sine meta q̄ nec vates nec ꝓpha euolauit alti⁹. de q̄ Orige. Non em̄ iohes poterat ascēdere altius nisi totus fieret deus. Et Aug. Si altius volasset. tot⁹ mūdus cape eū nō potuisset. ḡ merito figurat per aquilā desup. Subdit ꝓpter ate ⁊ ꝓditionē electi. Facies eoz et penne extēte desup. Sup q̄ Greg. sup Ezech. dicit. Facies. i. intētio. ⁊ penne. i. ꝓtem platio sctōz supra se tendit: vt illud possit adipisci qō in celestib⁹ appetit nō deorsum terrena. Aug⁹. Si qs aliq̄d opat vt terrenū cōmodū adipiscatur nō erit cor mundū qō in terra volutat. Hern̄. sup Ean̄. Intētio turpis fedat facie aie. Et subdit. Intende in deū ⁊ ꝓpter deū. nō vt hypocrite. de q̄bus Math. vi. Exterminant facies suas vt videant ab hoibus. nos vo nō sic. qz dicit Greg. in moral. Intentio ꝓstituat fundamētū opi nr̄o. Nam sicut fabrica columnis innitit. ⁊ colūne basilibus fulciūt ita vita nr̄a virtutibus. ⁊ virtutes intima intentōe sustinūt. Ideo ibidē dr̄. Vigilāti cura p cūcta opa nr̄a intētio est pensanda. qz ē radix oīm bonorum Rom̄. xi. Si radix sct̄a et rami. i. opa. quapropter bortat nos Greg. sup Ezech. dicēs. Electi q̄ oipotenti deo placere desiderāt. ⁊ p ꝓtēplatōis gratiam beatitudinē degustare ꝓcupiscūt. facies ⁊ pennas. i. intentionē ⁊ ꝓtēplationē desup extēdāt. Subdit in textu. due penne singulorū iungebant. ⁊ due tegebant corpa. q̄ sunt q̄ttuor ale seu penne sctōz. ex q̄bus due supius extēte iungebant. ⁊ due tegebāt corpa. Greg. sup Ezech. Sunt q̄tuor virtutes q̄ a terrenis actibus oē pennatū aial eleuāt. s. de futuris amor ⁊ spes. ⁊ de ꝓteritis timor ⁊ dolor. due iūcte sunt supius. s. amor ⁊ spes. ⁊ eleuāt ad supna. qz tales amāt celestia q̄ sperāt sibi euenire ea q̄ amāt. Greg. Quanntū speras tantū amas. iō bñ iuncte noiank. due vo ale tegebant corpa. s. timor ⁊ dolor qz abscōdunt mala ab oculis dei. qz timēt ⁊ dolent De timore Eccl̄i. j. Timor dñi expellit pctm̄. De dolore Hugo de sanc. vic. Tunc pctōz salus incipit cū veraciter ꝓ delictis ingemiscūt. De q̄ ps̄. xxxj. Beati quorum remisse sunt iniq̄tates. Nō tractat Greg. sup Ezech. Cum bona facta malis opibus supponimus tunc pctā nr̄a tegimus. Sic tegebat paulus pctā sua cū planxit q̄ aū baptismū ꝓmisit j. Chor. xv. Ego sum minimus aplorum. q̄ non sum dignus vocari apls. qz sū psecutus eccl̄iā dei. Nos vo post baptismū ⁊ multā gratiā collatā peccauimus. ḡ timeamus ⁊ doleamus. qz fm hiero. Nullum viciū delebit nisi tristicia anxiet. Dicit nanq̄ san. Tho. sup. iij. dis. xvj. Non pōt ejici culpa nisi reordinet voluntas. ¶ Dixi scdo subiungitur eoz deambulatio virtuosa: ibi. vnūq̄dq̄ eorū coram facie sua deambulabat. Sup q̄ dicit Grego. sup Ezech. Hoc est, vnusquisq̄ iustus vitā suā solicite aspiciat ⁊ diligēter ꝓsid eret quātū q̄tidie crescat in bonis vel decrescat. qui h̄ aū se ponit coram facie sua ambulat. q̄ aūt negligit h̄ discutē nō ambulat coram facie. Hern̄. Quotidiana discussione vitā tuā aspice. Rōnē ponit Theodorus. Domus paulatim nunc paruis stillicidijs q̄ si negligat domus tandē ruit. ⁊ sic domus aie. Nam sunt multa pctā q̄ cōmittimus. idcirco gratia nobis nō videtur. qz priuato nos amore diligētes clausis nobis oculis in nr̄a deceptione blandiunt. Ex illo ozit q̄ alterius pctā iudicamus: ⁊ q̄ nō ambulat vnusq̄sq̄ coz̄ facie sua respicies ꝓpria. Greg. sup Ezech. Si nos sicut ꝓmū respiceremus nr̄a reph̄ebibilia videremus. Ideo Deut. xxv. Non sit in domo tua modius maior ⁊ minor: pondus habeas iustū ⁊ ver. Prouer. xj. Statera dolosa abominatio est apud deū. Sunt em̄ multi aspiciētes bona q̄ faciunt. vt ieiunātes biduo in hebdomada. ḡnō ꝓsiderant mala q̄ aliena rapiūt: bi coz̄ facie sua nō ambulant. Alij elemosynā tribuūt. castitatez seruāt. ḡ odiū in corde habēt. j. Joh. iij. Qui odit fratrē suum homicida est. Greg. sup Ezech. In cunctis q̄ agimus exterius ⁊ interius. nosipsos inspicere debemus. Subdit. Ubi erat impetus spūs illuc gradiebant. ¶ Duplex est impetus. s. carnis ⁊ spiritus. Impetus carnis est ad elationē ⁊ immūdiciam ⁊ rapinā: irā ⁊ inuidiā. cū ꝓquerit aplus Rom̄. vij. Non habitat in carne mea bonū. fm illū impetū ambulāt reprobi. De q̄bus Rom̄. viij. Qui fm carnē sunt q̄ carnis sunt saptūr. Ille impetus ē malus. qz ad peccādū ꝓnus. Gen̄. viij. Sensus ⁊ cogitatio hois ab adolescentia ꝓna sunt ad malum. Eccl̄i. xvij. Nihil iniq̄us q̄ qō caro ⁊ sanguis excogitāt. Alter est impetus spūs: ille est ad humilitatem: charitatē: ꝓtinentiā: ⁊ ad cōsiderationem vite mortalis. Iste ad lachrymas ꝓtrahit: fm illū ambulare debemus. iuxta illud ad Gal. v. Frēs spū ambulate. ⁊ carnis desideria ne pficietis. quia fm aplm Rom̄. viij. debitores sumus spūi: non carni. Naz si fm carnē vixeritis moriemini. Jō vigilanter cōsiderandū est q̄s impetus nos ducat: carnis an spūs. qō docet Job. in. j. cano. c. iij. Probate spūs an ex deo sint. qz plerūq̄ impetus carnis sub vela mine spūalis impetus se occultat. qz sepe apparet iustitia vbi latet ira. ⁊ fauorabilis amicitia apparet vbi carnalis ꝓcupia latet. Jō Greg. sup Ezech. Tanto graniora sunt vicia quāto sub virtutis specie sūt occultata. Subdit i textu. Et nō reuertebāt cū ambularēt. Ubi Greg. Electi sic ad bona tendunt vt ad mala ꝓpetrāda nō redeant. qz dicit Salomon Prouer. iiij. Semita iusti q̄si lux splēdēs ꝓcedit. ⁊ crescit vsq̄ ad pfectū dīē. s. in gra vsq̄ ad gloriā. Nam q̄ pseuerauerit vsq̄ in finē hic saluus erit. Matth. xxiiij. Et subdit. similitudo aialiū ⁊ aspectus eorū q̄si carbonū ignis. ⁊ q̄si aspectus lampadarū. Videmus q̄ carbones tāgit accēdit. sic qui sctō viro adheret accēdit in charitate. Ps̄. xvij. Cū sctō sctus eris. Et illuminabit vt tenebras pctōrū fugiat. Nam viri scti sunt velut lampades ⁊ carbones. Lampades qz verbo ⁊ doctrinis alijs lucent longe positis. Et carbones. nam in se ardēt. ⁊ alijs nō lucēt. Sic aliqui electi in se ardēt p charitatem

alijs vo lucēt multū p doctrine claritatē. vt simplicibus laicis. Discamus igit ardere ⁊ lucere. iuxta illud Matḥ. v. Luceat lux vra. Et fm illud Lu. xj Nemo accēdit lucernā ⁊ in abscōdito ponit: ꝫ sup candelabrū. Nam ardere ⁊ nō lucere parū est. ꝫ ardere ⁊ lucere sanctū est. Qualis fuit btūs Lucas. ⁊ subdit. Erat visio discurrēs in medio aialiū splēdor ignis. ⁊ deinde fulgur egrediēs. splēdor ignis .i. spūs. Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā. q̄ ignis ꝓsumēs est rubiginē pctōrū. Et discurrere dr. quia nusq̄ est locus vbi non sit. Fm illud Sap. j. Spūs dñi replevit orbē terrarum. Et erat de igne fulgur egrediēs vniversam ecclesiā replēs. Job. xxv. Super quē nō fulget lumē eius. Joheł. ij. Effundā de spū meo sup oēm carnē. ⁊ tremorē vt fulgur p peccatis facit. De q̄ Grego. sup Ezech. Spūs mentē quā replet in amaritudinē. scz pctōr ꝓmovet. De quo Job. iij. Dū transiret spūs in horrore noctis inhorruerūt pili carnis mee. Subdit. Et aialia ibāt ⁊ revertebāt in similitudinē fulgoris chorruscātis. ꝰz dr. nūq̄d illa sūt ꝺria. ibāt ⁊ nō revertebāt. ibāt ⁊ revertebāt. Ñdet Gre. q nō. q: ibi itelligit nō revertebāt de bono ope in pctm: ꝫ b revertebāt de vita cōtēplativa ad actuā. q: diu mēs stare in ꝓtemplatione nō valet. Et q: sua infirmitate ab immensitate tante celsitudinis repulsi in seipsos relabuntur. Ideo necesse est vt ad actiuā redeāt. seq̄ ipsos cōtinue in vsu bone opatōis exerceāt. vt cū mens surgere ad ꝓtemplandū celestia nō valet. cūc alia que cūq̄ bona agere pōt nō recuset. Ideo si bō ibi diu stare nō pōt ad bona opa rediens suavitas dei memoria pascit. ⁊ foris pīs actibus intus sctis desideriis nutrit. Ideo ꝓtemplatiuis redeuntib⁹ dr illō ps. cxliij. Memoriam suavitatis eructabūt. sic q dulcedinē intime suavitatis studeāt memorari: et recolendo ac loquēdo ⁊ quasi chorruscādo: ꝓgustādo ⁊ loquēdo eructare solent. Ps. xxx. Qm magna multitudo dulcedinis tue dñe. Grego. Quis magna est nullo mō cognoscerēt nisi hanc aliquaten⁹ ꝓtemplando ꝓgustassent. Subdit. in similitudine fulgoris chorruscātis. q: cū celestia loquunt loquēdo pcurrūt ignē spūalis desiderij. De q̄ Hugo. Duz de ꝓtemplatōis secreto revertimur. q̄d nobiscum afferre poterimus nisi lucē de regione lucis portamus. q̄s scit q ibi fuimus nisi illuminati redeam⁹ Si vidimus pīs potentiā apportemus lucē timoris. Si filij sapiam lucis veritatē. Si spūssancti clementiā apportemus lucis dilectionē. Vel sic. alia vadūt p dei gratiā ad opa bona. ⁊ revertunt per grārūactōz. Et sic petrus cū sanavit paliticū Act. iij. dixit. Viri israelite q̄d admiramini ⁊ intuemini nos quasi nra virtute fecerimus. deus abraam: deus ysaac: deus iacob glorificavit iesum xpm filium suū quē vos tradidistis ⁊ negastis añ facie pylati: ⁊ in fide nois eius hūc quē videtis ꝓfirmavit nomē eius. igit fides dedit integrā sanitatē in conspectu oīm vrm. Et sic nos reverti debem⁹ de bonis opibus ad gratiarūactionē deo ascribendo. iuxta illud Isa. xxvj. Dia opa nra operatus es dñe. Scribit em Eccls. j. Vñ exeunt flumina illuc revertunt. de q̄ Bern. sup Cañ. Quotiēs tentatio superat. aut eminēs giculū declinat. aut q̄cunq̄s passio anime sanat. aut diu ꝓcupitū ⁊ sepius petitū deo obtinet totiēs vox laudis. ⁊ gratiarūacrōis ꝺ sequat: dicēdo cū ps. cxviij. Cantabiles mihi erāt iustificatōes tue: in loco pegrinatōis mee. Et sic fecit sanctus Lucas cōscribēdo evangeliū suū incepit a sacrificio in templo ⁊ in fine reverrit dicens. Lu. vlti. in fine. Ipsi adorātes in hierm regressi sūt cum gaudio magno. ⁊ erāt semp in templo laudātes ⁊ bñdicentes deum.

De vndecim milibus virginum.

Sermo cxlij.

De virginibus ꝓceptū dñi nō habeo. cōsiliū aūt do. j. Chor. vij. Et legit ad honorē vndecim millū virginum p epistolari officio. In verbis ꝓmissis duo innunt. Primo insinuat virginitatē nō esse sub ꝓcepto: ibi. de virginibus. Scōo ondit eam esse servandā sub consilio: ibi. cōsiliū aūt do. De primo dicit. De virginibus ꝓceptuz dñi nō habeo. Glo. vt cōtineant vel militēt. Virginitas aūt fm Aug. est res voti ⁊ nō ꝓcepti. suaderi pōt. nō aūt imponi Nam dixit dñs Matḥ. xix. Qui pōt cape capiat. nō oēs capiūt verbū hoc. Ideo. j. Chor. vij. Melius est nubere ꝫ vri. Ideo q̄druplices sunt virgines. Prime nec mente nec carne: ꝫ solū noīe ꝓter exteriorē habitū quez deferunt. De quibus Matḥ. xxiij. Vevobis hypocrite qui estis sīles sepulcris dealbatis q̄ foris apparēt hoibus speciosa intus plena ossibus mortuorū. Sic vos intus pleni hypocrisi ⁊ iniquitate. De q̄bus Amos. v. Audite verbū istud. Cecidit ⁊ nō adijciet vt resurgat virgo. Nā virginitas habet se sicut sericū cadēs in lutum pdit colorē nō recupat. Ideo Hiero. in epla. Audēter loquar: cū oia pōt deus. suscitare nō pōt virginē post ruinā. pōt quidē liberare de pena. sed nō vult coronare corruptā. Jō Amb. virgo eras: quotiēs dico eras. totiēs ingemisce. q: thesaurū ir recuperabilē amisisti. Scōe sunt virgines carne sed nō mente. Tales sunt virgines fatue nō habētes oleū. i. nitorē ꝓscie. q̄ excludunt a spōso xpo. De q̄bus Isiō. de sum bo. Virgo carne ⁊ nō mēte nullum ꝓmiū habet in repromissione. q̄d ꝓdest habere corpus castū ⁊ mentē spūssicti templū i lupanar verti. Hiero. Quid ꝓdest hīe carnē virgineā si q̄s mēte nupserit. Aug. in lib. de virginibus. Nō q̄rit deus pulcrā carnē ꝫ pulcrā mētē. j. Thes. iij. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra. Hugo de bono conscientie. Deus qui est amator mūdicie corpollutum peccatis non potest inhabitare. Sicut hen multi sunt. vt dicit Chrīs. super Matḥ. q̄ studeant corpis castitatē. adulteriū vo ꝓmittūt mente cū dr Matḥ. v. Qui viderit mulierē ad ꝓcupiscendū eā iā mechatus est in corde suo. Ergo volūtas sine ope frequēter peccat mortalr. Attñ ꝓsolatio ē talib⁹ virginib⁹ mētalr corruptis. q: recuperare pōt coronā si vere peniteāt. de q̄ san. Tho. in scōa scōe q. clij. ar. iij. vbi dicit. Virginitas recuperari pōt per pniam inq̄ntū ad id qō ē formale nō aūt ad id qō ē materiale in ipsa. Et sic illa q̄ peccādo virginitatē amisit p pniam nō recuperat virginitatē materiā. ꝫ formam. b ē virginitatis ꝓpositū. Dicit nanq̄ Gull.

in apparatu i titū. de bigamis. vbi q̄rit de illa q̄ vadit ad corruptorē nec corrūpit: nec sequit corruptionē. z etiaz dī de ꝓiugata q̄ ꝓsentit i carnalē copulā nec tñ corrūpit: vtrū tales fraudabunt aureola? Rñdet in ꝑmo casu. si penitet de corruptōe mētis nō ꝓuabit aureola. Et fm cācellariū Parisien. virginitas p pniaz recupat qñ in sola mēte corrupta ē. In scdo casu dicit. si hmōi ꝓiugata añ mortē penitet nō fraudabit aureola: q̄ saltē a viro nō est cognita: z si hz ꝓpositū vlteri⁹ ꝓtinēdi. alʒ nō habebit aureolā si decesserit a ꝓposito cū ꝓposito vtēdi copula carnali si ꝓualescat. ¶ Certie sunt virgies natura quā homies hñt ex natiuitate fm illud qđ est materiale in ỽginitate: ꝫ est itegritatē carnis hñt i. munē ab exprāto venereo ꝫ actuū: non tñ hñt id qđ est formale in ỽginitate. q: nō hñt ꝓpositū fuāndi hmōi itegritatē ꝓpē deū cū hoc hñt rōe virtutis tales nō hñt aureolā. Aug⁹. in li. de ỽginib⁹. Nec nos i ỽginib⁹ ꝑdicam⁹ nec laudam⁹ q ỽgies sunt: ꝫ de ꝫ q deo dicate sunt z pia ꝓtinēta ỽginitatem fuāt. Dicit em̄ Aristo. Per ꝫ qđ nobis iest a natura nec laudamur nec vituperamur. Sācus Tho. in scda scde vbi. ꝑ. dic q virginitas fm q est virt⁹ importat ꝓpositū voto firmatū ꝓpetue itegritatis seruāde. Modo pueri nō fecerūt votū: nec hñt intētionē firmatā ꝓpetue itegritatis fuāde. q̄ nō merentur aureolā. Sctūs Tho. sup. tiij. dii. xlix. dicit q illis tñs virginib⁹ debet aureola q̄ habuerūt ꝓpositū ỽginitatē fuādi ꝓpetue: siue ꝓpositū firmauerūt siue nō: etiā q̄uis hoc ꝓpositū fuerit interruptū in integritate mētis: manet tñ integritas carnis: z in fine vite remanet itegritas mētis. q: illa ỽginitas mētis pōt recupari p pniam: ꝫ nō carnis. Nā integritas carnis cū integritate mētis non suscipit aureolā sine ꝓposito ꝓtinēdi. vt pz in puellis post baptismū decedētib⁹. licz sint ỽgines: tñ nō debet ipsis aureola. q: fm Holgot sup li. Sap. aureola dat⁹ pter victoriā obtentā in pugna z tēptatōe excellēti rōne p̄mij ꝓuilegiati. Et fm tres ꝓuilegiatas victorias in trib⁹ pugnis tres aureole iumūtur. In pugna q̄ est contra carnē sumit aureola que debetur virginitati cōtra mundū: cum a mūdo vsq; ad mortem ꝓsecutionē sustinemus. ibi debet aureola martyribus cōtra diabulū cum quis hostez etiam non solū cōtra se: ꝫ a cordibus alioꝝ etiam remouet z contra eum pugnat. z sic doctorib⁹ z ꝑdicatoribus debet aureola. ¶ Sz dī. exquo aureola debetur virginib⁹ ratiōe excellētie pugne in cōtinendo: tunc beata virgo nō haberet aureolaz: cū in cōtinendo nullā sustinuit pugnā: exquo corruptōe fomitis non fuit infestata. quia dic Hern. Proculdubio fuit sanctis anteq̄ nata: z inferiores vires nunq̄ monebātur sine arbitrio rōnis p totā vitā suā. De qno Aug⁹. de natura z gra: z Bed. ad Iugdun. Credo q copiosio: gra sctificatōis i ipaz descendit. que nō solum ipsius ortū: ꝫ oēz et⁹ sanctificauit vitā. Rñdet scūs Tho. vbi. ꝑ. super. tiij. q virgo Maria habet z habuit aureolaz ꝓprie. Et Rupertus Holgot super li. Sapi. Quis non habuit p temptationē pugnam que est a carne: habuit tñ pugnā per tēptationē que est ab hoste qui etiam christuz temptauit Matb. iiij. De quo Ihonocē. Nō merek ḡs cū ab hoste tēptak. q: tēptat⁹ ē saluator. Vel alit ꝑ rūderi fm Rupertū sup li. Sapi. q iste ēmin⁹ victoria i pugna dic dñm rōis sup carnē: z ꝓnotat resistētiā q̄ nō fuit i xpo nec i Maria. ꝫ q: fuit i eis plenū donū z dñm rōis: ió xps z Maria hñt aureolā ex alia causa eis debitā q̄ nobis. ¶ Sz dī. exq̄ aureola debek i pugna a venereis abstinēdo: tūc maioꝛē difficultatē sustinēt vidue q̄ ỽgines. q̄ maioꝛē hñt victoriā si hñ viuūt. ꝫ eis nō debet aureola. q̄ nec ỽgin⁹. Assumptuz ꝑz p Hiero. ō viduitate dicētē. Quāto maioꝛ difficultas ē ex ꝑte mlieris vl ex ꝑte viri a q̄busdā voluptatib⁹ illecebris abstinēdo: tāto magis ē ꝑmiū Et Aristo. i li. ō aialib⁹ dic q iuuenes magis appetūt coitū q̄ senes ꝓpter remuneratōez delectatōis. Ad qđ rñdet Rupt⁹ sup li. Sap. Si attēdam⁹ istaz vnā actionē tēptatōis carnalis: q̄ est recordatio ex ꝑte voluptatis: ꝓstat q ꝫ ē in viduis z nō i virginibus. tñ i eis ē imaginatio q̄dā ex ꝑte lasciuie cum trib⁹ circūstātijs: q̄ sunt desiderīū expiēdi de curiositate. sicut hō magis desiderat videre modicū negociū qđ nunq̄ vidit q̄ vnū mōstrū qđ aliqñ dele ctabiliꝛ ituit⁹ ē. et sic ỽgines pl⁹ desiderāt qđ nunq̄ exꝑte sunt. Secūdū qđ ỽgines magis iciat vel stimulat i tēptatiōe carnis ē estimatio maioris delectatōis q̄ sit i rei veritate. Tertiū ē ignorātia incōmodoꝝ z turpitudinis cōcomitātis quā vidue sciunt: virgines vo ignorāt. Et ideo simpliꝛ loquēdo pḡ ỽginū ē difficilioꝛ q̄ viduaꝝ. ¶ Diceres. tñ castitas ꝓiugal⁹ ē tāti meriti sicut castitas virginal⁹. ꝫ castitati cōiugali nō debet aureola. q̄ nec virginali. Assūptū ꝑz p illud Aug⁹. ō bono ꝓiugali. c. xl. quē allegat magr sent. li. iiij. dis. xxxij. Sicut nō ē impar meritū patiētie in Petro q̄ passus ē: z i Iohāne q̄ passus nō ē: sic nō ē impar ꝓtinētie meritū in Iohāne q̄ nullas expt⁹ ē nuptias z i Abrahaz q̄ filios genuit. ¶ Ad qđ dī. nō dat virgini aureola q: ē maioris meriti: ꝫ q: ē distinctū singularis victorie vl dñm sup carnē. Sctā Katherina hz aureolā virginitatis z Magdalena nō: z tñ nō ē maioris meriti. Et sic castitas virginalis z ꝓiugalis ꝓtpe gra nō equipant. Sz ꝓiugalis castitas antiq̄tus ꝑt equipari ỽginitati nouē legiꝛ fm excedere z excedi. ꝫ nō sequit: si iste due ꝑsone eq̄pant i merito: q̄ si vna hz aureolā q̄ z alia. ¶ Quarte sunt virgines mēte z nō corpe. Dñs Hiero. Pudicicia ē virtus animi q̄ violentiā semp nō sentit. licz infertur corpi violētia: non tñ aio. Talib⁹ illesa castitas duplicat. sicut ferk btām Lucią dixisse Pascasio. Si inuitaz feceris me violari: mihi duplicat castitas ad coronā. Non em̄ inq̄nat corp⁹ nisi cōsensu mētis. de quo Ambro. in li. de virginib⁹. Neuera nō potest caro corrūpi sine mētis cōsensu. Et sic tales duplex meritū reporabūt. vnū ꝓ castitate custodita. aliud ꝓ iniuria passa. Dato etiā q̄ talis violēter oppīssa concipiet. neq̄ ex hoc merituz virginitatis perdet. q: hoc meritū non ꝑdit nisi ꝑ peccatū saltē extra mītimonīū. q: fm Aug⁹. nihil pctū nisi voluntariū. ¶ Quinte sunt virgines mēte z corpore De talibus virginib⁹ mente z corpe dicit Augus. Virginitas est in carne corruptibili perpetue incorruptiōis meditatio. Nā fm Hiero. in epistola

Virginalis diffinitio est esse sctām corpe et spū.q̄ fm Chrys.sup Mat.est gloria refulgēs:nō quam trāsgredi pōt necessitas debilitatis corpis:ꝫ quaz cōplectit volūtas sancti ꝓposuit.Et sic seminis frigiditas vl naturalis infirmitas nō arguit virginitatē:ꝫ pia mētis volūtas.Talis vginitas ē ꝑsulēda ⁊ nō precipiēda. ¶Dixi scōo q vginitas est seruāda ex cōsilio.de q̄ apl's.Cōsiliū aūt do.s.ptinendi.qō ꝑsiliū inspiratū ē a spūsctō ipsi btō Paulo.de q̄ in fine eiusdē cap.dic.Puto q spm dei habemus. ¶Itē vginitas ē ꝑsulēda multis ō causis. Prio ꝓpt eiº dignitatē.Damas.li.iiij.Quāto angelºboie supioz:tāto vginitas est nuptijs honorabilioz.Ideo Damas.ibidē.xvj.ca.dic.Quis celos clausit:q̄s mortuos suscitauit:q̄s iordanē interdit:Nōne vgo helyas:tres pueri nōne potētiores igne sunt effecti i vginitate. Nōne daniel vginitatē diligēs:dentes feraꝝ eiº corpi infigi neq̄uerūt:Et hoc dūtaxat ex vginitate. Ideo i collatōibus patrū dī.Maioz ē virtº castitatē tenere ꝫ demōes expellē.Eccli.xxvj.Dis pōderatio nō ē ꝑdigna cōmētis aie.Nā sic aqla inter volucres.lucifer inter stellas.gēma inter lapides:ita excellit mīmōtū ipa vginitas.Augº.Fulgida vginitas ē gēma virtutū.germana angeloꝝ.lampas ecclīaꝝ.lux aiaꝝ. Albertº sup.iiij.sniaꝝ.Nihil dignioꝝ potest castitati vginali ꝓpari. Ambꝝ hī in cañ.xxxij.q.j.c.integritas. Virginitas suaderi pt:imperari non pōt. Quapropē dic.cōsiliū do. ¶Scōo ꝓpt spōsi nobilitatē q̄ est xp̄us.de q̄ canit ecclia.Quaꝝ xp̄s spōsus vginū vginis ē filiº. Itē qz ē speciosissimº.ps. xliij. Speciosus forma ꝑ filijs hoim.j. Pet.j. In quē angeli ꝓspicere desiderāt. Nā in eiº aspectu ē vita ekna Joh.xvij. Hec ē vita ekna:vt cognoscāt te solū verū deuz ⁊ Jesū xp̄m quē misisti. Itē ipse est ditissimº.de q̄ ps.lxxxvij.Tui sunt celi ⁊ tua ē terra. Itē sapētissimº Col'.ij. Oēs thesauri sapie ⁊ scie i ipo sunt recōditi. Itē fortissimº Heb.j. Portās oia vbo vrtutis sue. Itez potētissimº Mat.vlt. Data ē mihi ois ptās i celo ⁊ i terra. Hic ē spōsus de q̄.ij.Cor.xj. Despōsi vos vni viro vginē exhibere castā xp̄o. ¶Tertio ꝓpt dei acceptabilitatē.nā castitas vginalis valde placet deo.de quo Augº. O q̄dulces sunt fructº castitatis:vt i eis singulariter reficit dūs maiestatis. q̄a singulares amici dei sunt Prouer.xxij.Qui diligūt cordis mūdiciam habebūt regē amicū.Ecce quātuz culmē honoris amicū hīe regē glie. Nā vginalis statº ē q̄st angelicus.de quo Chrys. sup Mat. Licz oēs virtutes spūales sint res angelice spāl'r tn vginalis castitas est angelica virtº. Per hāc singl'r boies assimilant angelis.de q̄ Hiero. Viuere i carne pter carnē plº ē vita angelica ꝫ hūana. ¶Nā castitas vginal' in q̄ttuor gradibº pcellit castitatē angelicā. Prio ē multiplicioz. qz castitas angeloꝝ tm ē in spū: ꝫ aūt i carne ⁊ spū.Scōo ē nobilioz.qz castitas i angelis ē naturalis:ista vo ē a gra meritoria.Tertio ē gloriosioz. qz castitas angelica ē sine victoria:ista aūt cū magna pugna ⁊ victoria.Ideo Hiero.Angeli sine carne viuūt:vgines in carne triūphāt.Quarto ē laudabilioz. qz castitas angelica ē necessaria: ista vo volūtaria.Ideo Apoc.xiiij.Virgines sequūtur agnū quocūq̄ ierit.Augus. sup hoc dicit. Hoc ē dīm seq̄:sequi integritatē mētis et corpis. ¶Quarto ē ꝑsulēda vginitas ꝓpter ꝑmū quātitatem q̄ singl'r coronabunt Sap.iiij.O q̄pulcra es casta generatio cuz charitate:imppetuū coronata triūphas.Et Sap.iij.Que nesciuit thorꝝ i delicto habebit fructū in respectōe aiaꝝ ſctāꝝ. Licz deus oēs respicit remunerare:signāter tn virginibºfructū centesimū assignabit.quez meruit btā Ꝑsula cum sodalibºsuis.vt ptz in legēda.

¶De apostolis Symone ⁊ Juda.

¶Sermo cxliij.

Ec mādo vobis vt dili

b gatis inicē sicut dilexi vos.Joh.xv.⁊ legit ad honorē btōꝝ apl'oꝝ Symōis ⁊ Jude ꝓ euāgelicali officio. ¶In vbis ꝑmissis duo innuūtur. Primo statuit nobis ꝓceptū. Scōo subiūgit mādati obiectū.De ꝑmo dicit. Hec mando vobis. Ecce autoꝝ ꝓcepti est xp̄us:qui est optimº Mar.x. Nemo est bonºnisi solus deº.Et qz optimus ē:ideo mandatū dedit optimū:fm illud Dionysij.Optimi ē optima adducē. ¶Ideo optimū mādatū dedit nobis.s.dilectōez. Reuera optimū. Prio qz facile ad itelligēdū Prouer.xiiij.Doctrina pudētū ē facil.Et sic doctrina ō dilectōe ꝓximi. Nā non est necesse adire pbos vel mare circūire:nec celū ascēdere vt hoc ꝓceptū q̄s itelligat. ꝫ i corde stati poterit inuenire Deut.xxx. Mādatuz ꝺ qō ꝓcipio tibi hodie nō ē supra te.nec ꝓcul positū:neq̄ i celo sitū:neq̄ trās mare positū.ꝫ iuxte ē fmo suauis valde i ore tuo ⁊ i corde tuo.vt facias illō.j.Jo.v. Mandata eius grania nō sunt. ¶Secūdo hoc mandatū ē breue ad retinendū. Augus. Ibi latet qō patet qō patet in diuinis fmōibº. q̄a charitatē tenet in moribus.Idē de doctrina xp̄iana. Vt nemo excusatiōnē habeat i die iudicij:voluit dūs sic scriptū mādatū cōsummare ⁊ abbreuiare verbū sup terrā.Et hocverbū abbreuiatū ⁊ cō summatū nō obscurū esse voluit:ideo breue.ideo aptū:ne q̄s dicat se non posse intelligere. ¶Tertio est leue ad portādū.qz portari pōt a paupe ⁊ diuite.sano ⁊ infirmo.sene ⁊ iuuene.de quo Matth.xi Jugū cm meū suaue:⁊ onº meū leue.De q̄ Aug. O iugū scti amoris q̄felicit oneras:q̄dulcit premis:q̄suauiter strigis:q̄utilit vris. ¶Quarto est vtile ad ꝓfectū.qz cōplendo ꝺ mādato celeste ꝑmiū acq̄res.de quo Aug. Per vitā vere charitatis oportet currere si ad eternā ꝑmiaz felicit voluerimº puenire Eccli.iij.Que ꝓcepit deº cogita sp. Ratio Augus. Suauē ⁊ iocūdam vitā gustabis si mandata dei seruabis.De quo dī in euāgelio. Hec mando vobis vt diligatis inuicē. ¶Dixi secundo subiungit mādati obiectū:dicēs. Dilexi vos vt diligatis inuicē.Sz di.cur nō facit hic mētōez de dilectōe dei ꝫ solū ꝓximi:Rnder Aug. Qui diligit ꝓximū necessario diligit deū ⁊ q̄ dei sunt:licz obiecta sint diuersa:tn ipi actº fm quenientiā nccio sunt vnū.Nā si ꝓximū diligimº:oia mādata dei adimpleamus De quo Chrys.sup Matth. Qui ꝓximū diligit nec illum occidit.nec de illo falsum testimoniū dicit.nec eiº rez cōcupiscit.nec mulierē eius inuadit.

Sicut em̄ odiū suggerit facere oīe malū: sic dilectio oē bonū. Ideo Aug. Voluit de⁹ vnicū hoiez formare a quo oēs hoies ꝓcederēt vt se hoies tāq̄ frēs diligerēt. ¶ Pro quo sciēdū q̄ ad illā dilectōez fraternā hortamur p q̄ttuor. Primo p scripturā q̄ crebr⁹ nos ad dilectionē ꝓximi hortat i lege veteri t noua. In veteri Leuit. xix. Diliges pximū tuū sicut teip̄m. In noua lege Joh. xv. Hoc ē ꝓceptū meum vt diligatis iuicez sicut dilexi vos. Ideo ē necessaria hui⁹mādati executio q̄ deus se ip̄m diligi nō putat: si ꝓximū nō diligim⁹. De q̄. j Jo. iiij. Qui nō diligit frēz suū quē videt: deū quē nō videt quō diligere pōt? Idē. Si q̄s dicit diligo deū: t frēm eius odit mēdax ē. Et nō solū mēdax: ꝙ homicida. de q̄. j. Job. iij. Dis q̄ odit frēm suū homicida est. Ecce scriptura. ¶ Scō incitamur ꝓ figurā t exēplū q̄ de⁹ in seipso ꝓposuit nob ad imitāduz. Nā de⁹ nos intātū diligit t dilexit vt oīes hoies vult saluos fieri. j. Thi. ij. Sic t nos oēs ad salutē diligere debem⁹: sine ꝓxim⁹ sit bonus sine malus ē: ad salutē diligēdus. De bono satz patet q̄ amādus ē. q̄ talē xp̄s reputat sibi amicū oi genere attinētie. de q̄ Mat. xij. Quicūq̄ fecerit voluntatē p̄is mei: ipe me⁹ frat sozoz t mr̄ est. Si aūt mal⁹ sit: adhuc diligēd⁹ ē ꝓxim⁹ ꝓpter deū t ꝓpter se ip̄m. Primo ꝓpter deū. q̄ si deū diligis: t eius filiū amabis cū sane mētis sit. et sic ꝓpter deū debes amare ꝓximū cū insane mētis fact⁹ ē. Scōo debes malū diligere ꝓpter ip̄m. q̄ si frēz tuū amabas sanū: debes amare t egrotū. i tali statu magis idiget amore tuo q̄ꝫ i alio. Tertio debes amare malū ꝓpter te ip̄m. magis em̄ lucraris amādo eū cū tibi nocet q̄ꝫ cuz tibi būfic⁹ erat. Nam ex hoc efficimur dei filij Mat. v. diligite inimicos vīos: vt sitis filij p̄is vestri q̄ in celis ē. Nā xp̄s dilexit nos: cū inimici essemus recōciliati sum⁹ p sāguinē eius Ro. v. Et sic nos ex figura facere debem⁹. ¶ Tertio ad dilectionē monemur p naturā q̄ ꝓiūcti sum⁹ adinuicē. sumus em̄ iuicē mēbra Ro. xij. Multi vnuz corpus sum⁹ i xp̄o: singuli aūt alt alteri⁹ mēbra. j. Cor. xij Cū gratulat vnū mēbr̄ gaudēt oia. si patit vnū pati. oia. Sic t nos Ro. xij. Gaudete cuz gaudē. tē. Sum⁹ em̄ frēs nō solū fm hoiez: ꝙ etiā habemus adinuicē spūalē fraternitatē. de q̄ Aug⁹. Oēs frēs sumus fm q̄ hoies: q̄to magis fm q̄ xp̄iani sumus Nā rōe fraternitatis spūs vn⁹ ē de⁹ p̄r t vna mat ecclesia: q̄ fraternitas tanto fortiꝰ ꝓstringit: quāto reuerētioz de⁹ p̄r quā hō. Et quāto reuerētioz mr̄ ecclesia q̄ꝫ carnalis mr̄. Et quāto hereditas celestis melioz q̄ꝫ tpalis: tāto fraternitas spūalis dignioz ē corporali. ¶ Quarto ad dilectōez hortamur p creaturam. oēs em̄ creature eiusdē spēi diligūt se mutuo Eccli. xiij. Oē aial diligit sibi sile. Et sic ois hō ꝓximū diligere dz. Nā lup⁹ lupū. serpēs serpentē. t crudelioza alijs aialib⁹ nō solēt malicię inferre i ea q̄ sunt sui generis: multo mīn⁹ hō dz malicię i euz q̄ ē sui generis exercere. Et sic ptz q̄ ab oib⁹ monemur adiuicē mutuā charitatē exhibere Heb. xij. Charitas fraternitatis maneat i vobis. ¶ Pro q̄ sciēdū q̄. xij. sunt signa charitatz fraterne. Primū signū q̄ fratri nec vbo nec facto noceas. Nō vbo detrahēdo ꝓximo suo. pō. Detrahēte secreto ꝓximo suo būc ꝓsequēbar. Nō facto decipiēdo. j. Thes. iiij. Videte ne q̄s supgrediat frēz suū i negocio. j. Cor. xij. Charitas nō agit pperā. j. nocēdo. Nō ꝓ vba tua ip̄m i coz alioꝝ ponēdo Prouer. vj. Sex sūt q̄ odit dīs. oculos sublimes. linguā mēdacē. manus effundē. tē. septimū detestat aia ei⁹. j. q̄ sciat iter frēs discordias. ¶ Secūduz vt eū in corde tuo nō iudices Luc. vj. Nolite iudicare vt non iudicabimi. j. Cor. iiij. Nolite aūt ip̄s iudicare q̄ꝫ venit et dīs. ij. Paral. xix. Nōcūq̄ iudicaueritis in vos redundabit. Caue fue dei aliene puersationis esse curiosus explorator aut temerari⁹ iudex: etiā si ꝙperā actū deph̄endis. nec sic iudices ꝓximū. magis aūt excusa intētionē ei⁹ si op⁹ nō potes. puta ignorātiā. surreptōez: dicēdo. si talis tēptatio mihi euenisset q̄d de me feciſſet: Cecidit em̄ petr⁹ tē. ¶ Tertiū ē vt idulgeas offendēti Luc. vj. Dimittite t dimittet vobis Eccli. xxviij. Relinq̄ ꝓximo nocenti te. Nā fm Gre. tātū vnusq̄sq̄ ꝓximū portat: q̄ntū amat. j. Cor. xiij. Charitas nō irritat. Basil⁹. Qui est i charitate plen⁹ ē aio trāquill⁹: nō gerēs ignez iracūdie Eph. iiij. Sol nō occidat sup iracūdiā vestrā. Nā dī Mat. xviij. Si nō dimiseritis: nec p̄ celestis dimittet vobis. ¶ Quartū signū vt de malo fratris nō gaudeas: q̄ꝫ doleas. ad Gal. vj. Alter alterius onera portate. j. defect⁹. Eccli. viij. Noli de morte inimici tui gaudere: memēto q̄ oēs i corum pōe sum⁹. Idē Ro. xij. Flete cū flētib⁹. Sic dauid fleuit mortē inimici absalon. nā hoc req̄rit charitas. j. Cor. xiij. Charitas nō gaudet sup iniq̄tate ¶ Quintū vt de bono gaudeas t nō doleas vt iusti. sicut saul dauid. j. Reg. xviij. non rectis oculi⁹ respitiēdo. Grego. Mens inidi cum de alieno afflig̃itur: q̄si noctua de luce excecat. Ro. xij. Gaudete cū gaudētib⁹. Nō inidi nō faciūt. q̄ inidia fm August. sup Gen. ē odiū felicitatis aliene. Et dī inuidus fm Isido. q̄si non vidēs. q̄ est tinea anime q̄ sensum corrodit. pectus vrit. mētē affligit. Et sic ꝓceptū de dilectōe ꝓximi adimplere neq̄t. ¶ Sextū signū vt ꝓximū nō scādalizes. qō docet Chrysso. dicens. Dia agam⁹ ne ꝓxim⁹ scādalizet. Mat. xviij. De illi q̄ quē scandalū venit. Ideo apostol⁹ volens euitare occasione scandali: dicit. j. Corinth. viij. Si esca scādalizat frēm meuz: non manducabo carnes in eternū. Et hoc requirit fraterna charitas. j. Cor. xiij. Charitas nō querit que sua sunt. ¶ Septimū signū vt scādalizato fratri satisfacias Mat. v. Si recordatus fueris q̄ frater tuus habet quid aduersum te: mitte munus tuū ante altare t vade recōciliari fratri tuo. j. plumē bone cōuersationis. de quo Phil. ij. Sitis sine reph̄ensione i medio nationis ꝓraue: inter quos lucetis sicut luminaria dei. j. Pet. ij. Cōuersatiōem vestrā inē gētes habentes bonaz. vt in eo q̄ a vobis detractāt tanq̄ de malefactoribus: ex bonis operibus vos cōsiderantes glorificent deuz. Et subdit. Quia sic est voluntas dei: vt benefacientes obtumescere faciatis imprudentiū hominū ignorantiaz. ¶ Octauū signuz vt cum ꝓximo benigne habites. qō placet dauid: dicēs p̄s. cxlj. Ecce q̄ bonū t q̄ iocundū habitare frēs in vnuz. Simil⁹ placet deo Eccli. xxv. In tribus būplacitū est spūi meo. cōcordia fratꝝ.

amor primor. vir ⁊ mulier sibiinuicē cōsentiētes Et hoc requirit fraterna charitas. j. Cor. xiij. Charitas patiens est. benigna est. ¶ Nonū signū vt primū fraterne āmoneas Mat. xviij. Si peccauerit in te frater tuus corripe eū inter te ⁊ ipm. Nō publice eū pfunde vt q̄dā faciūt. de q̄ Chrys. Occultum pctm̄ in publico corripe nō ē corripe: ꝫ diffamare. et sic pctm̄ fratris nō emēdabis: ꝫ publicabis. Et dicit corripe frēz: nō adulatorie suggere. q; hz̄ in can̄. xxiij. q. v. nō putes. Nō est amor: ꝫ lāguor vbi mali mores nō corriguntur: ⁊ nō ē signū vere dilectiōis ad primū vbi relinquit pctm̄ frīs impunitū. Jōo hortat apl̄us. j. ad Thes. v. Rogam⁹ frēs: corripite inq̄etos. q; dic̄ Augus. ⁊ hz̄ in can̄e. v. q. v. non ois. Melio⁹ ē cū seueritate diligere q̄ cū lenitate decipe. q; dic̄ Aug⁹. sup Mat. xviij. Si te audierit lucrat⁹ es frēm tuū. hoc ē ei⁹ reuocatio redder tibi lucrū. Jaco. vlt. Qui puerti fecerit pctōr̄ ab errore vie sue: saluabit aiaz ei⁹a morte. qō est magne mercedis ap̄d deū. De q̄ Gre. sup Ezech. Nullū deo tale sacrificiū sicut zelus aiaz. ¶ Decimū signū ne bonū ei⁹ negligas. vt si sit ignotās debes eū instruere Hab. vj. Si hō p̄occupat⁹ fuerit in aliq̄ delicto: vos q̄ spūales estis instruite hmōi. Dī em̄ Deut. xxij. Si videris onē frīs errantē nō p̄teribis: ꝫ reduces fratri tuo. Multo magis ipm frēm. nā ex hoc magnū ornt̄ meritū apud deum Dan. xij. Qui ad iusticiā erudiūt multos: erūt q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates. ¶ Undecimū vt frēz nō p̄tēnas nec vilipēdas Mat. v. Qui dixerit fratri suo racha vel fatue: reus erit gehēne ignis. Nā b̄ puenit ex mētis elatōe quā nō bz fraxna charitas. j. Cor. xiij. Charitas nō inflatur. ¶ Duodecimū signuz vt indigēti subueniās. j. Jo. iij. Qui habuerit substātiam huius mūdi ⁊ viderit frēm suū necessitatē hr̄e ⁊ clauserit viscera ab eo: quō charitas dei manet in eo: Jōo sb̄iūgit. Filioli mei: nō diligam⁹ v̄bo neq; lingua: ꝫ ope ⁊ veritate. De q̄b⁹ opib⁹ Isa. lviij. Frāge esurienti panē tuū: egenos vagosq; induc in domū tuaz. cū videris nudū opi eū: ⁊ carnē tuā ne despexeris. Ambros. Pasce fame morient̄. si nō pauisti: occidisti. Hāc dilectionē p̄mi a sūmo exemplari. s. a deo sum⁹ edocti. ¶ Deus em̄ venies: volēs nasci hō in mūdū int̄ homines p̄uersat⁹ (vt ait Hern̄.) dilexit nos triplr̄. Primo dulciter: in eo q̄ carnē induit. Secōo sapienter. culpa caruit. Tertio fortiter. q̄a morte sustinuit. Sic nos exēplo ei⁹ nr̄os p̄mos diligam⁹. ¶ Primo dulciter. qō tunc facim⁹ si verbis moribus⁹ ⁊ factis int̄ eos dulciter cōuersamur. neminē turbātes. nulli malū p malo reddētes: ꝫ int̄ q̄tū in nobis ē cū oib⁹ pacē hūtes. j. Thi. ij. Quietā ⁊ trāquillā vitā agam⁹ cū oi pietate. b̄ em̄ bonuz ē ⁊ acceptū coram deo ⁊ saluatore nr̄o. ¶ Secōo diligam⁹ p̄mū sapiēter. sic diligētes eor p̄sonas vt eor vitijs ⁊ pctis nullaten⁹ cōsentiam⁹. Sunt em̄ q̄dā insipiēter p̄mos diligētes q̄ p̄p̄ ipsos deuz offendūt grauit̄. et seipos eor maculis maculāt: q̄ tū ex hoc ipo nuncupt̄ nec se: nec deū: nec p̄mū veraciter diligere. Nunq; em̄ sic p̄mi sunt diligēdi vt ipor amore pctis ⁊ vicijs implicent. nā dr̄ Ro. xiij. Dilectio p̄mi nō malū opat̄. si aūt opat̄ malum nuncupt̄ dilectio nō fuisse. q; sic de⁹ nō dilexit. dilexit em̄ homines vt assumeret hūanitatē ⁊ pctō careret. Hern̄. Xp̄us i carnis assūptōe nō descendit nobis in culpe imitatione. Sic ⁊ nos proximuz diligamus: vt malum propter eum non faciamus. Unde Senec. Hoc sanxit lex amicicie vt non rogem⁹ res turpes. Et Tull. Nō ē excusatio vbi amicicie causa peccaueris. Diligam⁹ q̄ p̄mos sicut nosipos. nec infra remanet solū priuatū bonū curātes ⁊ bonū p̄mi negligētes. Itē sunt alij pl⁹ seipos q̄ p̄mos diligētes. de q̄b⁹ Hern̄. Tu frat cui fraxna sal⁹ p̄pria nō duz est. cui charitas adhuc nulla ē: aut adeo tenera ⁊ arūdinea q̄tin⁹ oi flatui cedat ⁊ oi spūi credat. oi circūferat doctrine vento. imo cui tāta ē charitas vt vltra mādatū diligas p̄mū pl⁹ q̄ seipm. ⁊ rursuz tātilla vt p̄ mandatū faciore liq̄scat. pauore deficiat. p̄turbet tristicia. auaricia p̄hat. ambitiōe p̄trahat. suspitiōib⁹ inq̄etet. cōuitijs exagitet. curis austeret. honorib⁹ tumeat. liuorib⁹ tabescat. tanq; i p̄rijs ita temetipm sentias Que nā est demētia q̄so aliena curare: aut ambules: aut q̄escas: Et subiūgit. Audi q̄d p̄sulat tanta vigilātia q̄ charitas nō q̄ alijs inq̄t remissio: nob aūt retributio: ꝫ ex q̄litate. Noli g̃ nimiū eē iust⁹ vt diligas eos quor curā tibi assumis pl⁹ q̄ seipm ꝫ sufficit ad salutē vt diligas p̄mum sicut seipm. Itē p̄ seipm hic innuit nobis modū dilectōis: q̄ modus sic exponit. sicut seipm. s. charitatis affectu ⁊ effectu. vl̄ in quo seipm. s. i deo vl̄ p̄pter deū. vel ad q̄ seipm. s. ad grām i p̄nti ⁊ gl̄am i futuro. vl̄ quō seipm. i. supra corpus. ¶ Tertio dilexit nos de⁹ fortiter. q; p nobis morte sustinuit. sic ⁊ nos p̄mum fortiter diligam⁹: vt p̄pter nullā infirmitatē quā p̄ximus noster retribuēs nobis malū p bono: ⁊ odium pro dilectōe aduersum nos p̄gessit: nrām dilectionē aliq̄r remittam⁹ Matth. v. Diligite inimicos vestros: ⁊ bñfacite his qui oderūt vos. orate p̄ psequētibus ⁊ calūniantib⁹ vos. Nā cum dic̄ diligite inimicos vestros: monet nos de affectu cordis. ꝫ cū subiūgit bñfacite his q̄ oderunt vos: monet nos de effectu op̄is. Hñ Aug⁹. Ego ad inimicor dilectionē vos āmoneo. q; ad sanandū pecca torū vulnera nullum medicamentū esse cognosco meli⁹. Itē hic p̄ exclusiōe dilectōis p̄mi ē notandū qō ait Gre. Per amorē p̄mi dei amor gignitur: ⁊ p amorē dei amor p̄mi nutritur. q̄ nos ad amorē sui ⁊ p̄mi recipe dignet Jes⁹ xp̄s fili⁹ dei.

¶ Sermo cxliij. ¶ Ad idem.

Oc est p̄ceptū meū

b vt diligatis inuicē Job. xv. c. ⁊ legit hodierna die p euāgelicali officio. ¶ In summa euāgelij tria innuūtur. Primo p̄ponit p̄ceptū charitatis. Secūdo subiūgit signū vere amicabilitatis. Tertio docet fructū ferre durabilitatis. Primū patet in p̄ncipio. Secundū ibi. vos amici mei estis. Tertiū ibi ego vos elegi vt eatis ⁊ fructū afferatis. De p̄mo dicit. In illo tpe. s. facta cena dñs Jesus dixit discipulis suis. hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inuicē. ¶ Hz̄ dicūt sac̄ eloq̄a fm Gre. sunt p̄ceptis plena: cur dñs simplr̄ dixit. hoc ē p̄ceptū meū: Rñdet fm Greg. domica p̄cepta sunt multa ⁊ vnū. multa p diuersitatē op̄is. vnum i ra-

dice charitatis. Sicut multi arboꝝ rami ex vna radice ꝓdeũt: sic multe virtutes ex vna virtute generãtur. s. charitate. Ideo Gre. Quicq̃d ꝓcipit i sola charitate fundat. Nec hz aliq̃d viriditatis ramus boni opis: nisi pmãserit in radice charitatis. Jõo Eph. iij. In charitate radicati ⁊ fundati. Ratione assignat apl's ad Ro. xiij. Nemi quicq̃ dicatis nisi vt inicẽ diligatis. Qui ꝓximũ diligit legez implenit. j. Thi. j. Finis ꝓcepti ẽ charitas. Est em̃ alpha ⁊ o. nã a charitate oia ꝓcedũt sicut a ꝓncipio. Et ad charitatẽ oia reducunt ⁊ ordinant sic ad finẽ. Hz di. tñ scribit Mat. xxij. q̃ nõ solũ i dile ctõe ꝓximi: ꝫ etiã in dilectõe dei tota lex pẽdet ⁊ ꝓphete: q̃re hic solũ õ dilectõe ꝓximi facit mẽtõez: Rñ. q̃ vnũ icludit i alio. nã fm Aug. Qui diligit ꝓximũ ꝓp deũ: necessario diligit deũ. qz ꝓp vnũqꝺq̃ tale ⁊ ipm magl. j. Posteꝝ. Etiã iõ õ dilectõe ꝓximi facit mẽtõez. qz ipa hz se extẽdere ad inimicos. ꝫ hoc fit cũ labore. ⁊ sic dulci⁹ est diligẽ deũ q̃ ꝓximũ inimicũ. ⁊ de quãto laboꝛosi⁹: de tãto magis meritoꝛiũ. Tũc subdit dilectõis exẽplũ. Sicut ego dilexi vos. ¶ Nota xp̃us dilexit nos q̃tuoꝛ modis. cõiter. veraciter. ordinat'. ⁊ pseueranter ¶ Primo dilexit nos cõiter Sap. xj. Diligis omnia q̃ sũt: ⁊ nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti. Sic nos oẽs inicẽ diligere debemus Gen. xxviij. Dilataberis ad oꝛiẽtẽ: occidẽtẽ: ⁊ ꝓtẽ meridionalẽ: ⁊ ad septentrionalẽ. Per oꝛiẽtẽ itellige amicos. p meridiẽ bñ factoꝛes. p occidẽtẽ pauꝑes Eccli. iiij. Cõgregatõi pauꝑ affabilẽ te facito. Per septẽtrionalem inimici itelligunt q̃ oẽs sunt diligẽdi. Amic⁹ in deo: inimic⁹ ꝓp deũ ẽ diligẽd⁹ Mat. v. Diligite inimicos vros. Et si diligitis eos q̃ vos diligũt quã mercedẽ habebitis: Aug⁹. Nõ est magnũ circa eũ q̃ tibi nihil mali fecit esse benivolũ: ꝫ circa inimicum. nã q̃ dilexerit inimicos ꝓp deũ: hic erit dei amic⁹. nã grãdis laboꝛ ẽ in h̃ secl'o: grãdi⁹ erit ꝑmiuz i futuro. ¶ Scõo dilexit nos veracit. qz ope ostendit. Grego. Probatio dilectõis ẽ exhibitio opis. Sic nos erga ꝓximũ. j. Jo. iij. Filioli nõ diligam⁹ verbo nec lingua: ꝫ ope ⁊ veritate. Math. vij. Quecũq̃ vultis vt faciãt vobis hoies: eadẽ facite illis. scz q̃ vultis fm rectã rõez. Jac. ij. Si frat' ⁊ soꝛoꝛ nudi sunt ⁊ idigẽt victu q̃tidiano: ⁊ dicat aliq̃s exvobis ill'. ite i pace vt calefaciami ⁊ saturemi. ⁊ nõ dederitis eis q̃ nccia sunt coꝛpi: q̃d ꝓderit vobis: q. d. nihil. j. Jo. iij. Si q̃s viderit frẽz suũ nccitatẽ hñtez: ⁊ clauserit viscera ei⁹ ab eo: quõ manet charitas patris i eo: ¶ Tertio dilexit nos ordinat'. qz nihil in nobis dilexit nisi deũ: ⁊ i ordine ad ipm sic ⁊ nos Amb. Nõ ꝓp accepta bñficia vl' spata diligere debem⁹: ꝫ i ordine ad deũ vt sit bon⁹ vl' fiat bonus ⁊ ad vitã eternã apt⁹. Vñ Aug⁹. i de laude charitatis Respicis inimicũ aduersantẽ. fremẽtẽ. mordentẽ. vbis exaspantẽ. attẽdas q̃ hõ sit: opta illi q̃ sit frater tuus: vt bẽat tecũ vitã eternã. sic nõ amas i illo q̃ est: ꝫ q̃ vis vt sit. Hec ille. ¶ Quarto dilexit nos pseueraẽter. qz seipm ꝓ nobis i moꝛtẽ tradidit. Vñ Eph. v. Xp̃us dilexit nos ⁊ tradidit seipm ꝓ nobis oblatõez ⁊ hostiã deo placentẽ i odoꝛẽ suauitatis. De q̃ textus. Maioꝛẽ dilectionẽ nemo hz ꝙ q̃ aiaz suã q̃s ponat ꝓ amicis suis. i. vt vitã coꝛporalẽ tribuat ꝓ inimico: vt amic⁹ efficerek. Et h̃ fecit xp̃s. Vñ Ro. v. Cũ inimici eẽm⁹ reconciliati sumus ꝑ sãguinẽ filij ei⁹. Vñ. j. Joh. iij. In h̃ cognimus charitatẽ dei: qm̃ ille aiaz suã ꝓ nobis posuit. i. vitã. Ita ⁊ nos debem⁹ aiaz. i. vitã ponere ꝓ fratrib⁹. s. saluãdis: cũ vita coꝛpalis sit pottissima quã post aiaz hẽam⁹. Jõo potissimũ signũ dilectõis ẽ coꝛp⁹ ꝓ ꝓrio exponẽ. Et h̃ ptinet ad platos ⁊ pfectos. vt hi de pe. dis. ij. Si q̃s tãtã habuerit charitatẽ vt parat⁹ sit ꝓ frib⁹ moꝛi: pfecta ẽ illa charitas. Hãc habuit apl's. ij. Coꝛ. xij. Ego libẽtissime impẽdar ꝓ oib⁹ aiab⁹ vr̃is. i. pat⁹ sũ moꝛi Act. xxj. Hõ solũ alligari: ꝫ ⁊ moꝛi pat⁹ sũ. Dic Ozige. Quãto amoꝛ altioꝛ: tãto ad patiẽdũ moꝛtẽ ꝓ salute ꝓximi voluntas sit paratioꝛ. ¶ Dixi scõo subiũgit signũ vere amicabilitatis: di. Vos amici mei estis si feceritis ea q̃ ꝓcipio vobis. ¶ Nota dic̃ Cõstãtin⁹ super Methoꝛ. Aliq̃ sunt incẽsiões vapoꝛ q̃ apparẽt stelle ⁊ nõ sunt. vt cometa q̃ est ex vapoꝛe terrestri multũ elevato igne inflãmato: vbi aer ꝓcuitatẽ ignis ꝓtingit. Aliq̃ sunt stelle fixe i firmamento: sicut clau⁹ i rota. Aliq̃ sunt stelle erratice q̃ hñt ꝓꝓriũ motũ. Sic triplex ẽ amicicia fm q̃ triplices stelle. ¶ Prime apparẽt ⁊ nõ sunt: q̃ ex vapore elevato oriunt ⁊ accẽso. sic aliq̃ sunt tm̃ amici ex elevatõe tue ꝑspitatis. s. diuitiarũ ⁊ dignitatũ. Vñ Eccli. vj. Est amic⁹ soci⁹ mẽse: ⁊ nõ ꝑmanet i tpe tẽptatõis. Si possides amicũ: i tẽptatõe posside illũ. Dicit em̃ Jsiõ. li. iij. de sũ. bo. Amicicia i ꝑspitate est incerta. qz nescit an felicitas diligak': vel ꝑsona. Cassioõ. Necessitas ꝓbat amicũ. ¶ Scõe sunt stelle erratice q̃ hñt ꝓꝓriũ motũ. Et sic aliq̃ sunt amici qz ex ꝓꝓria puersa volũtate efficiunt inimici. Vñ Salustiꝰ. Per⁹ amic⁹ nunq̃ fuit q̃ aliq̃n amic⁹ eẽ desijt. De quo Eccli. vj. Est amic⁹ fm ipis iudiciũ q. d. incõstãs. Tertij sunt stelle vere ⁊ i firmamẽro fixe. Et sic aliq̃ sunt amici veri ꝑstates i necessitate Prouerb. xvij. Omi tpe diligit q̃ amicus est ⁊ astat. Eccli. vj. Amicus fidelis ꝓtectio fortis. Talis fuit xp̃us amicus noster q̃ dixit. Vos amici mei estis. ¶ Pro quo nota q̃ multa sunt signa amicicie. Primũ ꝑsistit i eq̃litatis assimilatõe. Ambro. in li. de offic̃. Inter dispares amicicia esse non potest. Et sic xp̃us vt eẽt amicus noster: nobis voluit assimilari: ad Hebr. ij. Debuit p oia fratribus assimilari vt misericoꝛs fieret. Et Phil. ij. Exinaniuit semetipm̃ formã serui accipiẽs. Augus. sup ps. lij Factus ẽ ꝓnceps nr̃e hũanitatis: vt hõ ꝓnceps fieret sue diuinitatis. Sic nos ei debem⁹ assimilari i exẽplis moꝛ. Jo. xiij. Exẽplũ dedi vobis: vt ⁊ vos ita faciatis. Ipse enim fuit mitis ⁊ humilis. sic ⁊ nos Math. xj. Discite a me: quia mitis sum ⁊ humilis coꝛde. ¶ Secundus signũ amicicie consistit in cõmunicatione. Philosoph⁹. ix. Ethic̃. Omnes amicicie vel amici sunt in cõmunicatione. Sic christ⁹ est noster amicus. Herñ. Dedit omnia sua vt eẽnt omnia tua. De quo apostol⁹. j. Coꝛinth. iiij. Quid habes quod nõ accepisti: Sic etiã deberes sibi eadem accepta cõmunicare in ꝑsona pauꝑũ: cum petit. Vñ Ecclesiasticus. Date domio fm datũ ei⁹. Et dicere debemus illud. j. Paral'. xxix. Tua sunt oĩa: ⁊ que de manu tua recepimus dedim⁹ tibi.

¶ Tertium signū cōsistit in voluntatū cōformatione. qz fm Tull. amicoꝝ est idē velle. qz amicꝰ ē alter ego. qz vera amicicia sic amicoꝝ aios ꝓiūgit vt efficiꝫ pene vnꝰ ex duobꝰ. Sic xp̄us ē noster amicus. qz nrām volūtatē sibi ꝓformauit. Nā desideriū totiꝰ hūani generis adimpleuit i nr̄a redēptione: idcirco i signū amicicie debemꝰ eiꝰ volūtatez facere. De quo textꝰ. Vos amici mei estis: si feceritis ea q̄ ꝑcipio vobis. Dicam9 igiꝫ illud Mat. vj Fiat voluntas tua. Et Mat. xxvj. Nō mea: ꝫ tua volūtas fiat. Et b. ꝑuenit ex charitate. Vñ Prosper. Charitas ē volūtas recta ab oibus terrenis auersa: soli deo vnita. Nā dicit Tull. Amicꝰ ꝺz se habere ad amicū sic̄ genu ad tybiā: qđ deficit vni b z alteri. Et sic quicq̄d ē ꝛ dei voluntatē: hoc deberet esse ꝛ nos. Nā si q̄s trāsgredit ꝑcepta dei nō est dei amicus: nec deū amat. Vñ Greg. Qui adhuc p illicita desideria defluit profecto deum non amat.

¶ Quartū signū amicicie ꝓsistit i secretoꝝ reuelatōe. Vñ Ambro. Nihil occultat amicꝰ si est verꝰ. Tull. in li. de amicicia. Quid dulciꝰ q̄ hāe cui loq̄ audeas sicut tecum: Amb. Solacīū huiꝰ vite ē: vt habeas cui pectꝰ tuū apias. Sic xp̄s ē noster amicus. De quo textꝰ. Jam nō dico vos ꝟuos: ꝫ amicos. qz ꝟuꝰ nescit q̄d facit dñs eiꝰ. Seruꝰ em̄ ē quasi extraneꝰ a dño. extranei em̄ nō sunt secreta reuelāda Prouer. xxv. Causaz tuā tracta cū amico tuo. z secretū tuū extraneo nō reueles. Et subdit signū amicicie ex pte sui. Vos aūt dixi amicos: qz oia q̄ audiui a p̄re meo nota feci vobis. ¶ Gz dī. si sic tūc videt q̄ discipuli tot z tāta sciuerūt: quot et quāta filiꝰ? Rñdet fm Greg. Cognitio de diuinis ꝓt hāi dupl'r. s. imꝑfecte: z ꝑfecte. Imꝑfecte habet hic p fidē: q̄ est ꝓlibatio future beatitudinis z ꝑfecte cognitōis quā habebimꝰ in patria. Vñ. s. Cor. xiij. Nūc cognosco ex pte. i. imꝑfecte: tunc cognoscā sicut z cognitꝰ sum. Idcirco fm Augus. ponit hic ꝓteritū ꝓ futuro ꝓpt̄ certitudinē: vt sit sensus. Oia q̄ audiui a p̄re meo nota feci vobis. i. factā q̄n vos introducā i visionē p̄is. Oia em̄ q̄ scit filiꝰ: scit z p̄r. Cū ḡ reuelabit nobis p̄rem: reuelabit oia nobis q̄ scit. nā dicit Bern. Ibi magistrū semel vidisse ē oia didicisse. iuxta illud Greg. Quid ē q̄ nō videt q̄ videntē oia videt. Dicit sc̄us Tho. hoc est vex q̄tū ꝓtinet ad eoꝝ salutē. Naz nullꝰ intellectꝰ creatus ꝓt ꝓphēdere totaliter oēm dei sciam z sapiaz cum sit infinita. ꝫ hois apprehēsio fuit finita. Modo fm ꝑm: finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio. z sic illa cognitio vl' ꝓportio ē in electis dei ad sufficientiā b̄itudinis.. Vñ dixit Philippꝰ Jo. xiij. Ostē de nobis patrē z sufficit nobis. Sic nos debemus deo reuelare secreta cordis in confessiōe Isa. xlij. Narra si q̄d habes vt iustificeris. Dī em̄ Prouer. xxviij. Qui abscōdit scelera nō diriget. q̄ aūt ꝓfessus fuerit: miscōiaz ꝓsequet. Jō Eccli. iiij. Nō ꝓfūdar? ꝑ aia tua dicē vex. Scribit em̄ de pe. di. j. vbi. Vbi ē taciturnitas ꝓfessiōis: ubi nō est sperāda venia crimis. Idcirco ps. xxxvj. Reuela dño viā tuā z spera i eo: z ipe faciet z deducet iustitiā tuā tanq̄ meridiē. Tūc subdit huiꝰ amicicie cām dicēs. Nō vos me elegistis: ꝫ ego vos elegi. q. d. Quisq̄s ad hāc amicicias vocet nō ascribat huiꝰ amicicie sibi cām: ꝫ mihi. Ad hoc em̄ vos me nō elegistis vt eēz amicꝰ vester: ꝫ ego elegi vos vt facerē vos amicos meos. Dicit em̄ Nicolaꝰ de lyra. duplex ē electio. Una etna q̄ ꝓdestinamur. de q̄ ad Ephe. j. Elegit nos deꝰ ante mūdi ꝓstitutionē: vt essemꝰ sancti z immaculati. Alia ē tpalis q̄ ab ipo vocamur ad p̄tē iustificiā siue grāz. Et hec nihil aliud est nisi executio eterne ꝓdestinatiōis. qz q̄s elegit ꝓdestinādo: hos z elegit vocando Ro. viij. Quos ꝓdestinauit: hos z vocauit. Nā ꝓdestinatio a deo inchoat. s. ꝑ vocationē ad eknā ꝓuisionē z gre collationē Johā. vj. Nemo ꝓt venire ad me nisi p̄r meꝰ traxerit illum. Augꝰ. nō violētia: ꝫ ꝑsuasiōe z inspiratōe. Dicitur cū ps. lxxxiij. Audiā q̄d loquat̄ i me dñs deꝰ. Et Jo. iiij. Dictū ē mihi ꝟbū absc̄ditū. Gre. Uerbū absc̄ditū ē diuinū inspiraculuz. illud audire ē inspiratōez mēte ꝑcipe. Itē ꝓdestinatio ꝓpria opatōe ꝑfūmat. j. Cor. iij. Dei coadiutores sumꝰ. Augus. Qui te creauit sine te: non te saluabit sine te. Ideo. ij. Pe. j. Satagite vt ꝑ bona opa electōez vestrā faciatis. Jō dixi: tertio docet ferre fructū durabilitatis. s. finalis ꝑseuerātie: dicēs. Elegi vos vt eatis z fructuz afferatis: z fructꝰ vester maneat ꝛp. qz scribit. ij. Pe. j. Hoc em̄ facientes mistrabit vobis itroit? regni dei. Mat. x. Qui ꝑseuerauerit vsq̄ i finē: hic saluꝰ erit.

De oibus sanctis. ¶ Sermo cxlv.

Beati qui habitāt i domo tua domine: in secula seculoꝝ laudabunt te. ꝑs. lxxxiij. Scribitur Eccli. xj Ante mortē nō laudes hoiem quenq̄. Glo. Ante mortē stultū ē laudare pugnātē q̄si tā victorē. Ille em̄ q̄ videt bñ agē nescimꝰ si vult vel posset ꝑseverare. Est nāq̄ cōe ꝓuerbiū: dies bona i fine. i. in sero ē laudāda. Et sic vita boni hois. Nā nux i testa nō est secure laudāda: nisi fuerit? euulsa. Et sic vita hūana. z hoc tribꝰ de causis. ¶ Prima qz pōt adhuc patere lapsui. j. Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Amb. Nō mirū si hō cadit: exq̄ angelꝰ cecidit q̄ carnē z ossa non habuit. Job. vij. Militia. i. tēptatio ē vita hois sup trā. De q̄ Bern. Heu m̄ qz vndiq̄ bella. vndiq̄ tela volant. vndiq̄ tēptam̄ta. vndiq̄ picꝛa. q̄cūq̄ me vtā nlla ē securitas z q̄ mulcēt z q̄ molestāt: esuries z refectio: sōn9 z vigilia: labor z q̄es militāt ꝛ me. Jō Job. iiij In angelis repit prauitas. q̄tomagis q̄ habitant domos luteas. q̄ terrenū hūt fundamētū ꝓsumentur velut tinea. Dicit Greg. v. moral. Tinea ō veste nascit z eandez cozūpit: z sic tēptatio de carne dānat. ¶ Scō nō ē securū hoiez laudare añ mortē: qz ꝓt eē plenꝰ hypocrisi: z ꝑdere mercedē ꝑ hypocrisim. Jō dicit Job. viij. Spes hypocrite pibit. Gre. iij. moral. Nihil de fructu laboris sui deportat. Sz iplebit illō Mat. v. Amē dico vob: recepert mercedē suā. Chrīs. O hypocrita q̄d a ō reciꝑes: cū ō nihil dedisti: Nā q̄ ꝓpt̄ deū fit: ō dat q̄ ꝓpt̄ hoies ꝑdit. Jō Eccl. j. Ne fuerꝫ hypocrita i ꝓspectu hoiz: z sic vacuꝰ eris cozā deo. Nō ꝓhibet moyses Exo. xxiij. Nō apparebis in ꝓspectu meo vacuꝰ. Glo. Vacuus apparet qui bñ agendo laudem humanā querit z nō deī. ¶ Tertio nō laudes

hoiez ante mortē.qz nō debem⁹ iudicare eos q̄ pōt a cognitōe hoim alīk iudicari:apl's.j.Cor.iiij.Ne cz em̄ meipm iudico.q̄ aūt me iudicat dñs est. Nā de reb⁹ incognitis iudiciū est deo cōmittēdū. Jdo Amb. Lauda post vitā. magnifica post ꝓsūmatio nem.lauda post ꝓculū.nō lauda nauigātis felicitatē:nisi ꝓnenerit ad portū.nō lauda ducis virtutē nisi cū venerit de triūpho. Quis autē hic viuens pt sine trepidatiōe laudari q̄ ō ꝓterito meminit se bñe qō doleat:z ō futuro videt sibi supesse qō time at: Hec ille. Illos ḡ merito laudare possum⁹ qui post pugnā tā tenēt victoriā z coronā:z post labores requiē:post cursum: brauiū.de q̄b⁹ Eccl'i.xliij. Laudemus viros gl'iosos z parētes nostros in generatione sua:scilicet qua generati sunt ad vitam. Jdeo Eccl's. vij. Melior est dies mortis die natiuitatis.quia post natiuitatem nō est secure laudare:ꝫ post mortē apparet sctōr meritz. De q̄ thema. Beati q̄ habitāt. ¶ In sūma ꝟbor duo innūrur. Primo beatificat cōsortiū sctōr. Scōo specificat officiū eor:ibi i secl'a seculor. ¶ De ꝓmo dicit. Beati q̄ habitāt i domo tua. Magr̄ i.iiij.dis. xlix.q̄rit.vtr oēs homies desiderāt brītudinē: Re spōdet ibidē allegās Aug⁹.de tri.xiij.dicēs. Oēs eā volūt:ꝫ nō oēs eā noscūt. Dicit em̄ sctūs Tho. in.iiij. Duo sunt q̄ generant appetitz brītudinis i aia. Primū ē indigētia.qz q̄libet aia bz idigentiā. qz p se ē deficiēs. Secūdū ꝓuenientia.qz q̄libet aia bz ꝓuenientiā cū summo bono. qz ad imaginē et⁹ facta.ideo q̄libet aia appetit natural'r brītudinē.ō quo Boēt.iij. de cōsol'. pl'a.iij. Vis mortaliū cura q̄uis mīltipliciū studior labor exercet:diuerso q̄dē calle,pcedit:ad vnū tñ brītudinis finē nitīt ꝓuenire. Et subdit. Est mētib⁹ hoim veri boni natura liter inserta cupiditas. Et sic oēs nouerūt i generali q̄ beatitudo ptinet oim bonor sufficiētiā .qz dicit Boēt.iij.de ꝓsol'. Beatitudo ē stat⁹ oim bonor aggregatōe pfect⁹. Et Jsiō. Brūs est q̄ bz oia que vult:z nihil mali vult. Bz i singulari multi errauerūt. ¶ Primo errauerūt i brītudinis subiecto: q̄ in voluptate corpis dixerūt brītudinē esse vt epicuri. Et fuit eor rō.qz brītudo bz delectationē ānexam:z ista iuenit in voluptate corpis. Bz ista opinio ē stultor z brutor:q̄ nō cognoscūt pfectū bonum hois qō intimas delectatōes causat.z nō ꝓsistit i ꝓphētiōe sensus:ꝫ itellect⁹.z nō bz tristiciā ad mixtā. ¶ Bz corpales delectatōes tristes bñt exit⁹ corpal'r z spūal'r. Corpal'r.qz dic pbs. Omne aial tristat post coitū. Spūal'r vt dicit Greg. Mo mentaneū est qō hoiem delectat. eternū qō cruciat. De q̄bus dicit Salomō Prouerb. xiij. Risus dolore miscetur:et extrema gaudij luct⁹ occupat. Jdeo Isa.iij. Populi me⁹ q̄ te beatū dicūt:ipsi te decipiūt. ¶ Scōi errauerūt in subiecto brītudinis ponētes brītudinē in sola animi ꝟtute:vt stoyci.z errauerūt saltē subiectiue. ꝫ bñ verū ē dispositiue. qz ꝟtutes vt pauptas.mititas.cordis puritas.misericordia.patiētia.pax ꝛc.bñ disponūt homiez ad ꝓsequēduz brītudinē. Dic em̄ euāgeliū hodiernū. Bti paupes spū:qm̄ ipsor ē regnū celor. Bti mites ꝛc.Quia ꝟm pbm.viij. Polit.sine bonis aie.i. sine ꝟtutib⁹ nemo dr̄ brūs.i.dispositiue. Jdeo ps. lxxxiij. Jbūt de virtute i virtutē:z videbit de⁹ deorum in syon. Quapropter ꝫ tales i brītudinis subiecto errātes dicit ps.lxxxiij. Cor meū z caro mea exultauerūt i deū viuū.i.corp⁹ z aia. Dicit nāq̄ sā ctus Tho.in.iiij. Brītudo est in aia p inherētiā.qz in sola anima inhabitat gaudiū de bonis eternis. ꝫ in corpe z in ꝟtūcto subiecto p q̄ndā redūdantiā qz gaudiū ab aia redūdabit in corp⁹:z post resurrectionē mai⁹ erit gaudiū extēsiue. Jdeo Psal'.nō dic btē aie vl' btā corpa:ꝫ beati:tutū hoiez designādo.i.corpe z aia. Nā corp⁹ in pūi bz q̄druplicem defectū. Est em̄ mortale obscurū.pderosū.z grossū. Qrtū ꝟo ad hos defect⁹ glorificabit q̄ntor dotib⁹. Cōtra passibilitatē dabit immortalitas.j.Cor.xv Beiak in corruptōe:resurget i incorruptōe. Cōtra obscuritatē dabit claritas.j.Cor.xv. Beiak i ignobilitate:resurget i gl'ia.i. in gl'iosa claritate . Cōtra pderositatē dabit agilitas.j.Cor.xv.Beiak aiale resurget spūale.Gre.Erit corp⁹ subtile p effectum spūalis potētie:z palpabile p veritatē nature.Cōtra grossitiē dabit subtilitas.j.Cor.xv.Beiak in infirmitate:resurget i virtute . Jta vt dic Augus.vbi velit spūs ptin⁹ z corp⁹ erit. ¶ Item in aia erit beatitudo.nā aia babz quadruplicē defectū. Primo in cognitōe. quia hic habem⁹ obumbratā cognitionē.j.Cor.xiij. Videm⁹ nunc p speculū z in enigmate.Bz ibi erit pfecta cognitio in aia.j.Cor. xiij.Tunc cognoscā sicut z cognit⁹ sum.j.Joh.iij. Videbim⁹ eum sicuti est.ij.Cor.iij. Nos reuelata facie gloriā domi speculātes.Scōo etiam habz nūc defectū in meditatiōe. qz multor obliviscit q̄ deberet meditari.ꝫ ibi nihil obliniscet.ps.cxj. In memoria eterna erūt iusti. Nā in speculo diuinitatis omnia erūt ꝓsentia. Grego. Quid est qō non vident:q̄ omnia videntē vident.Tertiū nunc anima habet defectū in cogitatōibus.j.Cor.xiij.Cū essem ꝑuulus cogitabā vt ꝑuulus.i.iutilia. De quo Isa.lix.Cogitatōes eor inutiles.vt cōqueritur Job.xiij.Cogitationes mee dissipate sunt. Jbiꝟo non:ꝫ implebit illud Sap.v.Cogitatio eor apud altissimū.Quarto nūc anima habet defectū in affectionib⁹. nam affectio aie nō potest hic saturari in creaturis.Augus.Domie fecisti nos ad te:inq̄etum ē cor nostrū donec requiescat in te. Kōem assignat Berū.quia bonitates creaturarū sunt accidentales:particulares:z mixte. Accidētales qz sepe bonitate spoliātur.Particulares qz nulla ē creatura q̄ habz omnes dulcedines z bonitates.Mixte quia vix est aliqua creatura in terra q̄n habeat aliquas cōditōes malas z bonas.ꝫ in deo est bonitas essentialis Marc. x. Nemo bonus:nisi solus deus.i.eēntial'r. Vniuersalis Sap.vij. Venerūt mihi omnia bona pariter cū illa. Pura z imꝑmixta. Vnde Augus. Jbi nullū malū erit:nullū bonum latebit.Et sic subiectuz beatitudinis erit anima z corpus:que omnib⁹ bonis replebūtur. Ps. cij. Replebitur in bonis desideriū tuū. Sup quo Oros⁹. Replebūtur oēs sensus interiores z exteriores celestibus desideriis. ¶ Tertij errauerūt circa beatitudinis locū:ponētes beatitudinē tm̄ i hoc mūdo.ps.cxliij. Beatū dixerūt pplm cui hec sunt.i. promptuaria eorum plena, oues fetose.nō

ē ruina macerie nec clamor in plateis eor. ꝫ hoc ē falsum. qz dic. Hoek. de pſol. li. ij. In rebus fortuitis non est beatitudo. Ratio. qz oia fortuita auferri possunt. ꝫ beatitudo ē bonū stabile. Itē beatitudo ē vltimꝰ finis. vt dicit ſctūs Tho. in. iiij. dis. xlix Beatitudo est finis satiās appetitū nostrū. Et hoc non ē pecunia nec diuitie. qz nō est vltimꝰ finis: ꝫ ordinat artificialiter ad honorē ꝛ ꝓpter honorem. Nam si beatitudo eēt in tpalibꝰ diuitijs: cur dixisset dñs Math. xix. Qui pecuniā habēt difficile intrabūt in regnū celor. Nec in honoribꝰ mūdi cōsistit beatitudo. de quo Hoek. in de cōsol. li. ij. psa. v Gloria mūdana nō est summū bonū: nec spectat ad beatitudinē. Nam beatitudo ē proprium bonū: ꝛ hz esse in aia: vt dī. j. Ethic. Honor nō est i honorato: ꝫ in honorāte. ſ. pstātiue: vñ ab honorātibꝰ auferr. ḡ beatitudo nō est i honore exhibito. Idcirco de eor errore pr dici illō Sap. ij. Nec cogitauerūt ꝛ errauerūt q beatitudo eēt in hoc mundo possessiue: licz tm dispositiue. vt vtutes. pauptas. mititas q disponūt hoiem ad spē future beatitudinis. Nā beatitudo nō satiat appetitū: ꝫ diuitie et honores mūdi: vt dic Basil. nō satiāt: ꝫ irritāt. Nā fm pbm appetitꝰ diuitiar crescit i infinitū. Iōo Bern. Nil pfecte satiat animā: nisi solꝰ de⁹. ps. xvj. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Idcirco si interrogat da uid de loco beatitudinis: rñdet. Qui habitat i domo tua dñe Ps. lxxxiij. O dilecta tabernacula tua dñe virtutuz. ¶ Reuera ē dilecta domus dei. Primo in ordinatōe: qz in eo sunt oia ordinata in remuneratōe. j. Cor. v. Vnusq̄sq̄ accipiat put gessit. martyr vt martyr: cōfessor vt cōfessor. Figurat Gen. xliij. cuz ioseph dñabat in egypto ꝛ venerūt ad eū frēs eius: tūc locauit eos fm ordines. Et sic xp̄us in celo Job. xliij. In domo patris mei mansiones multe sunt. i. retributōes. j. Cor. xv. Sicut stella a stella differt i claritate: sic ꝛ resurrectio mortuor. Nā fm Gre. iiij. moral. Sicut i hac vita ē discretio ordinū: sic in futuro discretio dignitatū. sic alius aliū hic supat q meritū: sic ibi in retributōe. Iōo Job. xxxviij. Nūquid nosti ordinē celi. ſ. delectabilē: Hz dom⁹ diaboli ē ordinata ꝛ inordinata. Ordinata quo ad ordinē iusticie supplicioruz. Apoc. xviij. Quātuz glorificauit se in delicijs: itātum date illi tormentū ꝛ luctū. Nā fm Aug⁹. nūq̄ stat dedecus culpe sine decore iusticie. Nā optime relucet gēma i anulo: ꝛ latro in patibulo. ꝛ sic boni in pmio ꝛ mali in supplicio ordinate. Naz q̄ fuerūt similes i culpa: socient ꝛ in pena Zach. xij. Plangēt terre familie: ꝛ famile seorsū. familie domus David seorsum: ꝛ mulieres eor seorsum. familie domꝰ nathan seorsuz: mulieres eor seorsuz. familie domus leui seorsum: ꝛ mulieres eor seorsuz. familie domꝰ semei: ꝛ mulieres eor seorsuz. et oēs relīq̄ familie seorsum. Et de hoc etiā hī Mat. xiij. Colligite zizaniā ad cōburēdum. Sic de superbis ꝛ auaris. Iōo Aug⁹. Puni hic pctm: ne puniaris ibi ꝓ illo. Sap. xj. Per q̄ quis peccat: ꝓ hec ꝛ puniet. Alio vo respectu tūc in domo diaboli nullus ē ordo Job. x. ꝫ sempiternꝰ horror inhabitat. Nā creature nō seruāt ibi suā distinctionē: situatiōnē ꝛ ꝓportionē. q̄ cū oia elemēta sint distincta: ibi tñ oia sunt pmixta. Quā cōmixtionē notat ꝓpheta ps. x. Ignis sulphur ꝛ spūs procellarū: pars calicis eor. Itē nō ꝓuāt situationē. qz ibi ignis tendit infra q̄ naturaliꝛ tendit supra. Itē nō ꝓuāt ꝓportionem. ꝓportionem ei ignis ē lucē. ille aūt ignis ardebit ꝛ nō lucebit nisi ad augmētū pene. Ideo abrahaz dixit dānato diuiti. Inter nos ꝛ vos magnū chaos firmatū ē. Nā dic ſctūs Tho. i. iiij. di. xliij. Ad pfectā dānatōem ipior oia elemēta sunt in pfuso. ibi erit ardor ignis. frigꝰ aq̄. feror ꝛre. obscuritas aeris ¶ Scōo dilecta ē domꝰ dei q̄tū ad illuiatōem. nā illuiat a luie supiori. inferiori. interiori. ꝛ exteriori. ¶ Primo illuiat a luie supiori. ſ. diuitatis Psal. xxxv. In luie tuo videbim⁹ lumē. In luie diuitat videbim⁹ lumen gaudiose claritatis. Scōo illuiabit a luie inferiori. i. hūanitate xp̄i Apoc. xxj. Ciuitas illa nō eget sole: ꝫ agnus dei illuiabit illā. Tertio a luie iteriori illuiat. ſ. ab aiabꝰ btor q̄ fulgent splēdore diuie sapie Isa. lviij. Implebit dñs splendoribꝰ aiam tuā. ſ. claritate visiōis. De q̄ Hoek. O btā visio vidē deū i seipo: eū in nobis ꝛ nos i ipso. Quarto illumiabit a luie exteriori. ſ. a coꝛpibꝰ sanctor q̄ erūt luiosa Mat. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol i regno pris eorū. Et sol erit septuplicit clarior q̄ nūc. ꝛ sic vnū coꝛpꝰ glificatū erit septuplr clariꝰ q̄ sol: vt dic Isiō. Et sic q̄t coꝛpa: tot soles erūt in similitudine claritatis. Et si torꝰ mundꝰ accēderet ꝛ arderet: tūc eēt q̄si vnꝰ calamꝰ ardēs respectu claritatis sctor. ¶ Et ecōtra domꝰ diaboli est tenebrosa. ibi erūt tenebre superiores ex ꝓuatiōe visiōis diuie q̄ pūt cōqueri illud Treñ. iij. In tenebrosis collocauit quasi nos mortuos sempiternos. Secundo tenebre inferiores. quia terra infernalis ex se est tenebrosa. Job. x. Dimitte me anteq̄ vadaz ꝛ non reuertar ad terraz tenebrosam ꝛc. Tertio tenebre iteriores. de qbꝰ Sap. xvij. Ipi aūt sibi erūt tenebre superiores: scīs āt tunis lux maxia. Iōo horta mur Ro. xiij. Abijciamꝰ opa tenebraꝝ ꝛ induamur arma lucis: iuxta illud Jo. xij. Ambulate de luce in lucē dū lucē habetis: ne tenebre vos ꝓhendāt ekne. Quarto tenebre exteriores Mat. xxij. Ligatis manibus ꝛ pedibꝰ ꝓjcite eū i tenebras exteriores. i. extra oēs lucē coꝛpalē ꝛ spūalē. Isiō. Infernus luc et vt videāt vsi doleant: ꝫ non vt gaudeāt. ¶ Tertij errauerūt circa beatitudinis durationez: dicētes aias a coꝛpibus exutas beatitudinē cōsequi q̄ tm post multa ānoꝝ curricula ad coꝛpus iterum reuerent: ꝛ hui⁹ mūdi miseriis iterū subijcient. Et iste fuit erroꝛ platonis ꝛ sequaciū eius. in quē erroꝛē incidit Origē. Contra tales loquit diuina scriptura Sap. ij. Nec cogitauerūt ꝛ errauerūt: nescierunt sacramēta dei. neq̄ mercedē sperauerūt iusticie. neq̄ iudicauerūt honorē aiaꝝ sctāꝝ. Si ḡ inkrogat ꝓpha de brītudis duratōe: dic in secla seculoꝝ. Nā beati nūq̄ amittēt possessionē dom⁹ dñi quaz inhabitabūt. ¶ Nā possessio domꝰ amittit q̄druplici de causa. Primo cū est ad tps ꝓducta. ꝛ sic nō est hic. qz hereditarie possidebūt. ps. xxxvj. Justi hereditabūt terram. Nam scōm apl'm Ro. viij. erūt heredes dei: coheredes aut xp̄i. Quibꝰ dicetur Mat. xxv. Venite benedicti possidete regnū ꝛc. Secundo amittitur possessio domus cuz

fuerit ab hostibus violenter ablata. ꝛ sic nō ē hic. sed implebitur illud Esa. xxxij. Sedebit populꝰ meus in pulcritudine pacis. ꝛ in requie opulēta. q; scribit Bap. v. Justoꝝ aie i manu dei sūt. Job. x. De manu mea nō eruet eos quisq;. Tertio possessio alicuiꝰ domꝰ amittit. cū est casui ꝛ ruine exposita. ꝫ illa domꝰ nō ē ruinosa. Esa. xxxij. Habitabunt in tabernaculis fiducie. q; hec domꝰ est secura ꝛ firma. ¶ Pro q; bene fundata. pſ. lxxxvj. Fundamēta eiꝰ in mōtibus sanctis. Scdo q; de viuis lapidibus edificata. j. Pe. ij. Et ipi tanq; lapides viui sup edificami domꝰ spūales. Tertio q; charitatis bitumie colligata. Greg. Ibi est charitas pfecta q̄ facit oia cōmunia. ita vt vnuſq;q; gaudebit de bono alteriꝰ sicut de ꝓprio. Aug. Nō tuū ꝓ laborē. meū ꝓ amorē. Ibi implebit illō Act. iiij. Multitudinis credētiū erat coꝛ vnū ꝛ aia vna. nec quicq; eoꝝ que possidebant suū esse dicebant. Quarto q; non manu hois ꝫ manu diuine sapiētie fabricata. ij. Coꝛ. v. Habemꝰ domū non manufactā eternā i celis. q; si nra domꝰ terrestris huius habitatōis dissolut habemꝰ domū nō manufactā eternā in celis. Quarto possessio o omus amittit. q; creditoꝛibꝰ ꝓpter paupertatē assignata ē nō sic sancti in celo. q; nullus ē ibi paup. pſ. cxj. Glia ꝛ diuitie in domo eiꝰ. Ibi nullꝰ eget. ibi de potentia pfis potētes sūt. de sapiētia filij lucēt. de bonitate spūſancti affluūt dulcedine diuie fruitiōis. Unde apls. j. Coꝛ. j. Gras ago deo meo. q; in oibus diuites facti estis in illo. vt nihil desit vobis in vlla gra. q; dic Aug. Beatus dici nō pōt q̄ non habet qđ amat. ibi ē ois boni sufficiētia. de q̄ mgr in. iiij. di. xlix. Quicq̄d amabit aderit. neq; desiderabit quod nō erit. ¶ Dixi scdo specificat officiū eoꝝ dicens. In secula seculoꝝ laudabūt te. Jō quarti errauerūt circa beatitudinis occupationē et operationē sicut saducei ꝛ gentiles. q̄ dicūt beatos hoies vacare comestionibꝰ ꝛ potibꝰ ꝛ femina rū ꝓiunctōnibus. qđ reprobat dns Mat. xxij. In resurrectione nō nubent neq; nubent. ꝫ erūt sicut angeli dei in celo. Idcirco ꝓpha exprimit ꝛ specificat opationē sanctoꝝ q̄ est laus dei. dicens. laudabunt te. De q̄ Esa. lj. Gaudiū ꝛ leticia inuenietur in ea. gra ꝛ actio ꝛ vox laudis. ¶ Diceres. nunqd reassumptis coꝛpoꝛibꝰ erit laus vocal. Rndetur q; lingua data ē homini ad q̄druplex officiū. ¶ Pro ad cogitatōes hois notificādas. Un aug. in enchiridiō. Verba ꝓpterea sūt instituta. nō ꝓ que hoies se inuicē fallāt. ꝫ ꝓ q̄ vnuſq;q; in noticiā cogitatōes suas ꝓferat. Et sic q̄ ad ꝫ officiū nō erit lingua vel verba necessaria q; manifesta erūt oīa coꝛda. j. Coꝛ. iiij. Illuminabit abscōdita tenebra rū. s. q̄ ad manifestationē coꝛdiū reproboꝝ. ꝛ manifestabit pſilia coꝛdiū. s. q̄ ad manifestationē coꝛdiū electoꝝ. Aug. de verbis dñi. Tunc pſciētia nostra penetrat ꝛ mens vniuscuiusq; alteriꝰ ab oculꝰ nō abscondit. Un sup illo vbo Job. Apoc. iij. Ciuitas illa similat vitro pluicido. sicut in vitro claro videt quicq̄d est in eo. ita quicq̄d in coꝛdibꝰ hoim existit videbitur ꝓmo aspectu. g̃ nō ē opꝰ vt lingua ad notificatōnē ꝓceptū. Scdo data ē homini lingua ad erudiendū. Esa. iiij. Dns dedit mihi linguā erudītā vt scīā sustētare eū qui lapsus ē in verbo nec quo ad istud officiū erit lingua necessaria. q; oēs erūt sapiētes ꝛ docti. iuxta illō Hiere. xxxj. Nō docebit vir vltra ꝓximū suū dicens. cognosce dñm. oēs eū cogscēt a mīmo vsq; ad maxi mū. de quo Aug. de ci. dei li. xxij. c. vlti. Ibi no sse nr̄m n̄ō habebit errorē nec defectū. Tertio data ē homini lingua ad pſolandū. Un Eccī. xl. Tibie ꝛ psalteriū dulcē faciūt melodiaz sup vtroq; lingua suauis. s. pſolans pauperē. vt docemur. Eccī. vij. Ne desis planctibꝰ i consolatōne. Nā ꝫ pſiderauit facere Job. xvj. Utinā esset ania mea ꝓ ania vra. et ego pſolarer vos sermōibꝰ. Quo ad ꝫ officiuz nō manet lingua. q; oīs erimꝰ pſolati q̄n dominꝰ ꝙuertet nr̄am captiuitatē ꝛ libertatē. tūc plenā habebimꝰ pſolationē. Esa. xxxv. Gaudiū ꝛ leticiam obtinebunt. fugiet doloꝝ ꝛ gemitꝰ. Apoc. xxj. Absterget deus oēm lachrimā ab oculis sctoꝝ. nō erit clamoꝝ neq; gemitus nec doloꝝ ꝛc. Quarto ē hoi lingua data ad laudandū deū. Eccī. lj. Dedit mihi dns linguā mercedez meā. ꝛ in ipa laudabo eū pſ. Exultabit lingua mea iusticiā tuaz. ¶ Sed tū di. i qua lingua laudabūt dñm. Respōdet. al tq̄ dicūt q; i oībus linguis vt colligit ex lectiōe hodierna q̄ scribit Apoca. vij. Vidi turbā magnam quā nemo numerare poterat ex oibus gentibꝰ tribubus ꝛ linguis. stantes ante thronū dei in cōspectu agni. amicti stolis albis. ꝛ clamabāt voce magna dicētes. Salus deo nr̄o q̄ sedet sup throno et agno. i. salutē habemꝰ a deo pre ꝓ filiū eiꝰ. Sz Remigius dic. Tūc cessabit ois lingua. solū remanebit hebraica q̄ credit fuisse ligua ade. Et sancti cuz lingua sua glorificata semp laudes deo canūt. vñ xliij. Populū istū formaui mihi. laudē meā narrabit. ¶ Pro g̃ sciendū q; sancti laudabūt dñm ab oībus situatōibus. ¶ Primo laudabunt a supra. s. de clara visione celestis regis. Esa. xxxiij Regē suū in decore suo videbūt. Ꝫ ꝫ locū de gaudebunt de diuinitate. Ber. Illud solū ē verū gaudiū qđ nō solū de creatura. ꝫ de creatore ꝙcipitur. In cuiꝰ cōpatōne ois locāditas meroꝝ. oīe dulce amarū. oīe decoꝝ fedū. Illa visio ē tota merces. Aug. Si mali istā faciē viderent nullā penā sentirent. Reliq̄ q̄re in sequēti sermōe. q̄ icipit gaudete

¶ Sermo cxlvj. ¶ Ad idem.

Mentote quomodo in salui facti sūt pres nostri ꝛ clamemꝰ i celū. ꝛ miserebit nr̄i. j. Machā. iiij. Aristo. in li. pbleumatū. Ut claritatē solis limpidius videamꝰ. solē manu obumbramꝰ. Spūaliter. p solem intelligit diuina facies. De q̄ Math. xvij. Resplēduit facies eiꝰ vt sol. ¶ Qui igit vult hūc solem intueri in claritate celesti. oportet vt ꝓmo habeat vmbrā bone opatōis. De q̄ Damianꝰ in li. cōtra errores grecoꝝ. Nemo ꝙsequit beatitudinem gaudioꝝ celestiū sine exercitio bonoꝝ opeꝝ saltē adultꝰ. Jō Athanasius. Qui bona ege. ibūt in vi. eter. Et tō ꝛ Math. xvj. Reddet vnicuiq; iuxta opera sua. ꝛ Math. vij. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit regnū dei. ꝫ qui facit voluntatē pris mei qui i celis ē. Jō Drige. Audite desides. audite negli

gentes.audite iustles q̄ speratis in ꝺ saluari.q̄ cristiani appellami.z opa xpi nō facitis. Aug. de doctrina xpiana. Frustra xpiani nomē sonit q̄ minime xpm imitat.q: dicit apl'us.j. Tho.iiij. Non in sermone ē regnū dei.ꝫ i vtute. Et pbs.vij. politi. Sine bonis anie.i. virtutibus nemo ꝺr beat⁹ propter qđ requirit ad dispositionē beatitudinis opatio bonor opex z virtutū. Gre. Ad magna pmia nō quenitur nisi p magnos labores. Dicit Leo papa. Nō torpentib⁹ z ociantib⁹ ꝫ laborātib⁹ ꝑmittitur pmiū salutis. Tpoč. xiij. Opa eor sequūtur illos. ¶ In summa verboū duo innuūtur. Primo inuitamur ad sanctor cōmemoratōnē.ibi.memento te. Scōo exhortamur ad eorū invocationē ibi.clamem⁹ in celū. De pmo dic Memētote. Aristo.dicit. Ea q̄ sūt ad finē ordinata ꝺbīt fore fini ꝓporcionata. ¶ Spūal'r sic nos final'r formati et ordinati sum⁹ ad beatitudinē. Aug. O q̄ nobilis creatura ē ania q̄ ad eternā beatitudinē ē creata. Nā inquit beat⁹ Tho. sup. iij. di. xlix. Beatitudo ē vltim⁹ finis satiās nostrū appetitū.q̄ in nullo satiat nisi in fruitione divina. Dñe Aug. Dñe fecisti nos ad te.inquietū ē cor nostrū donec requiescat in te. Nā ad hoc sumus ordinati ex duplici ope.s. creationis z redēptōis. Pmo ex ope creatōis. De quo magr in.ij.sen.di.j. Rōnal' creatura ē creata vt deū intelligeret.intelligēdo amaret. amādo possideret.possidēdo eternal'r frueret. q̄ fruitio causat beatitudinē. Scōo ex ope redēptōis. Nā p⁹ creationē eram⁹ seclusi a beatitudine p inobedientiaz sed ad nostrā salutationē venit fili⁹ dei z sanguine suo nos redemit. Lu. xix. Venit filius hois querere z salvū facere qđ perierat Et Lu.ix. Fili⁹ hominis nō venit aīas pdere ꝫ saluare.ſō debemus ꝓportionari huic fini.s.salutationis p exercitiū virtuosor opex. Propt̄ qđ xps docuit octo vtutes que ad beatitudinē disponūt.q: dic sāct⁹ tho.sup iiij. ¶ Beatitudo ē duplex.s.dispositiva.z fruitiva Fruitiva ē visio dīna.aug. Visio dīna ē tota merces. Sz beatitudo dispositiva ꝓsistit in vtutib⁹ q̄ disponūt ad beatitudinē. Dñ ps. Ibūt de vtute i virtutē z videbit de⁹ deorū in syon.i.in speculatione divina. Idcirco dicit thema.mementote quō te. ¶ Pro quo sciēdū sancti meruerūt beatitudinē quēadmodū hō quenit tēporal'r ad hereditatē de qua ps. Hereditate possidebūt sanctuariū dei. ¶ Nā ad possessionē tēporal'r hereditatis homines quenīūt multiplicit. Pmo p cōmutationē. Scōo p mitē sbiectionē. tertio p iurisdictionē. quarto p assiduā opationē. quinto p emptionē. sexto per matrimonialē ꝓtractionē. septimo p cognationē. octauo p forē debellationē. ¶ Pmo quenit hō ad hereditatis possessionē p cōmutationē. Et sic aliqui cōmutauerūt bonū tpale ꝓ celesti. sic hi q̄ oīa dereliquerūt. vt apl's q̄ volūtariā pauptatē duxerit ꝓ xpo. de quib⁹ hodie fit mētio in euāgelio. Beati pauper spū. Dicit notanē spū. q: nō oēs pauperes sūt beati. De q̄ amb. Nō ois pauptas. sancta. nec oēs divitie crimiose. q: divites possunt saluari si sūt humiles. z iusti divitijs bene vtētes. Pmo si sunt humiles. Aug⁹. Pauper spū sūt nō būtes inflātem ps. Humiles spū saluabit. Scōo si sunt iusti z vtuosi. q: hr in can. di. xxx. Nec scripsim⁹ Divites cū iusticia z bonis opibus nō abūciam⁹ Eccī. xxxj. Beat⁹ dives q̄ potuit trāsgredi z non est trāsgressus facere mala. z nō fecit. Sic etiā nō ois paup ē sanct⁹. Ber. Nō pauptas vtus ꝓbat. sed pauptatis amor. Sunt enī aliq̄ pauper impatientes z invidi. vt mēdici ante eccl'iam rixantes. nullā missā vel ꝑdicationē audiētes. z aliquando pauptati maledicētes. De talib⁹ Eccī. xiij. Est nequissima pauptas in ore ipij. nā tales initi sūt panperes. Jō Aug. Nemo invit⁹ bene facit. z habeki can. de pe. di. vij. nullus. Nō necessitatez ꝫ arbitrij libertatē respicit de⁹. Nā tales q̄ volūtarie omnia relinquūt ꝓpter deū beatificant. De quib⁹ Bern. sup ps. Qui habitat. Felix pauptas volūtarie oīa relinquētiū. z te dñm ihm sequētiū. vt apl's fecit. in quor ꝑsona petr⁹ dixit Matb. xix. Ecce nos reliquim⁹ oīa. qđ erit nob. rndit. Centuplū accipietis z vitā eternā possidebitis. Idcirco sbiungit eorū pmiū dicens. Talū ē enī regnū celorum. O q̄ bona cōmutatio. p defectu recipiūt regnū. p terrestri celeste. p ptemptu sedē iudicij. cū dicit. Sedebitis sup sedes. xij. iudicantes duodeci tribus isrl'. ¶ Scōo acquirit hereditas p mitē sbiectionē vt qui mite z humil' se sbijciunt seruitio z alieno iugo. Et sic patriarche z ꝓphete q̄ māsueti seruierūt dño deo. vt moyses Nu. xij. mitissim⁹ in ppl'o apparuit. sic z david mite sbiecit se dei seruitio dicēs. O dñe q: ego serv⁹ tu⁹ sū. z fili⁹ ancille tue ꝓpter qđ placuit deo. q: ꝺr Eccī. j. Beneplacitū est dño fides z māsuetudo. Nā ei⁹ mititas in multis apparet locis. Nā habek. j. Reg. xxvj. Ipe tēpore quodā nocturno iuenit saul inimicū suū in tentorio suo dormientē cū cōplicibus suis. ipse recepit ciphū z lanceā descēdens de mōte. z venies in vallē clamauit sursum. O quō custoditis dñm vestr vbi ē lancea ei⁹ z cipbus. Saul euigilās cū socijs ait. Es tu fili mi david. Rndit sum. Ait ille. Vere iustor me es. aīa mea in manu tua erat z pepercisti. Itē hr. ij. reg. xvj. Semei maledixit david. qđ voluit vindicare Abisai z david noluit ꝓsentire. si dixit. dimitte cū vt maledicat mihi. q: dñs retribuet mihi benedictionē ꝓ maledictōne. ꝓpter qđ scribit in ps. Memēto dñe david. z omis māsuetudinis ei⁹. Jō de eis fit hodie mētio i euāgelio. Beati mites. dic Piero. Mititas ē ani dulcedo. quā nll'a vincit amaritudo. Hāc docuit xps mat. xj. Discite a me q: mitis sū z hūilis corde. Idcirco sbiungit pmiū eorū dicēs. Ihi possidebūt terrā. Dicit enī ps. xxxv. Māsueti hereditabūt terrā Itex. Credo videre bona dñi i terra viventiū. Jō Eccī. x. Fili i māsuetudine serua aiam tuā. Subdit rōnē. Sedes ducū superbor evertit. z fecit mites sedere ꝓ eis. ¶ Tertio acquirit hereditas p iurisdictionē. q: facit ꝙquestionē in iudicio. Et sunt penitētes dño ꝓpētes excessus z delicta z seipsos iudicātes vt docet Aug. i li. de pnis. O hō ascēde tribunal mētis tue. sit rō index. ꝑscientia testis. ānior carnifex. De h iudicio habet Esa. xlij. Narra si quid habes vt iustificeris. q: scribit apl's. j. Cor xj. Si nosmetipsos dijudicarem⁹ nō vtiq; iudicaremur. Aug. Nō punit deus iniditm. qđ in pre-

senti punitū ē nō puniet in futuro. Sic q̄ hō pōt dicere illud ps̄. Feci iudiciū ⁊ iusticiā. nō tradas me calūniātibus me. Talis q̄questor pctōr suorū in iudicio de pnie fuit manasses. q̄ ait. ij. Paral. vl. Peccaui sup numerū arene mar. nō sū dign⁹ videre altitudinē celi p̄ multitudine iniq̄tatis mee. Talis fuit filius p̄digus Lu. xv. q̄ dixit. Pr peccaui in celū ⁊ coā te. nō sum dign⁹ vocari fili⁹ tuus. Pat miscōia motus suscepit eū. Hoc hodie fit mētio in euāgelio. Beati q̄ lugēt. s. p pctis. q̄m ipi p̄solabunt. s. p remissionē. de q̄ Hiere. xxxj. In fletu veniēt ad me. ⁊ in miscōia deducam eos. Et sic meruit beatitudinē beata magdalena. Lu. vij. que flevit ⁊ riguit lachrimis pedes dñi cui dictū est. Dimissa sūt tibi pcā tua. vade in pace. Aug⁹. Qui lachrimis misex se fatet. illi de⁹ miserē. De quo Chris. Nemo flens ad deū accessit q̄ nō impetrauit q̄ postulauit. ¶ Quarto acq̄rit hereditas per assiduā oationē. vt illi q̄ laborāt die ac nocte Et sic oatores iusticie q̄ nō sūt cōtenti in doloze pctōr. ꝫ feruenē oant bōa ⁊ iusta. iuxta illō Eccēs ix. Quēcūq̄ pōt man⁹ tua opari instanē fac. Et id qđ nō possunt pficere. ipi tū affectāt. quor hodie i euangelio fit mētio. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. Glo. Esuries iusticie ē vehemēs desideriū sūmi boni ⁊ opandi iusticiā. Et capit̄ ḃ. p rectitudie vite. hiero. Nō sufficit velle iusticiā nisi ⁊ patiamur famē iusticie. vt nunq̄ nos iustos putem⁹. Luce. xvij. Cū feceritis oia q̄ precepta sūt ꝛc. q̄ ꝑm aug. Justicia ē generalis vtus q̄ in se comphēdit oēs vtutes. ergo null⁹ eā poterit ad plenū pficere. q̄ ōr j. Cor. xiij. Nihil mihi ꝓscius sū ꝫ in ḃ nō iustificatus sū. Quia ōr Esa. lxiij. Omnes iusticie nre q̄ si pannus mulieris mēstruate. q̄ ē mūdus i parte vna. immūdus vero ex pte reliq̄. Et sic nos in opibus iusticie. ꝓpter qđ nō posuit iusticiā in opatōe ꝫ affectione ⁊ desiderio. Prouer. xj. Desideriū iustorū oīe bonū ē. Hā dicit Aug⁹. Nō quid sis. ꝫ quid esse desideras de⁹ attēdit. ¶ Quinto acquiritur p emptionē. s. p pecunia Aug. Dñe venale habes. q̄d. regnū celor. quātū valet. respōdet i psona dñi. q̄tū habes. Hā zacheus dedit dimidiū bonorū suor. Lu. xix. Vidua paupcula dedit duo minuta. dñs iesus collaudauit eā q̄ abundāti⁹ oīb⁹ misit. Jō Thob. iij. Si multū tibi fuerit abundāter tribue. si paux illud illud impartiri stude. q̄ ōr Mat. x. Si q̄s dederit calicem aq̄ frigide nō pdet mercedē suā. Hoc hodie i euāgelio fit mētio. Beati miscordes. O q̄ laudabiles mercatores sūt tales. de q̄bus Aug. Laudas mercatorem q̄ vēdit plumbū ⁊ emit aur. magis lauda eū q̄ erogat pecuniā ⁊ accepit regnū iō Pe. rauenenſ. Da pauper vt det tibi. da terrā. accipe celū. da ptem. accipe totū. Greg. Si nō habes paupere redditorē. tū habes deū fideiussorē q̄ largiter retribuet. De q̄ ps̄. Beatus q̄ intelligit sup egenū ⁊ paupere. Chris. sup Mat. nō accepisti diuitias vt i lasciuia consumas. ꝫ vt in elemosinis expēdas. ¶ Sexto acquirit hereditas p matrimoniale ꝓtractionē. q̄ bona marīa recipit mulier. vel ecōuerso. q̄ sic sunt vna caro. sic debet esse mutua possessio. Spūal. sic vgines iure matrimonij recipiūt celestē hereditatē. quia se despōsauerūt deo. ij. Cho. xj. Despōdi vos vni viro vginē castā. ita q̄ hodie pōt dicere Apo. ix. Gaudeam⁹ ⁊ exultem⁹. q̄ venerit nuptie agni. Hoc hodie i euāgelio fit mētio. Beati mūdo corde nō mūdo corpe. nō pulcrā carnē. sed mentē respicit de⁹. Subdit. q̄m ipi deū videbūt. Leo papa Qui deū videre desiderat. necesse ē vt oculos cordis ab oi squalore tergat. nā ſm Chris. Quāto q̄s mūdior existit. tāto clari⁹ deū videbit. ps̄. Dñe q̄s habitabit i tabernaculo tuo. Rāder. Innocēs manibus ⁊ mūdo corde. q̄ ōr Jeni. xj. Nolite animas vestras pcaminare. im undū nolite tāgere. ꝫ facite ſm illud Jaco. j. Abūciētes oēm malicīā. Ratio Apoc. xxj. Nil coinquinatū intrabit. Jō Jeni. xj. Sancti estote. q̄m ego scūs sū. ꝓpter q̄d dic. Ber. Si vis esse beat⁹ sis imaculat⁹. ¶ Septimo acq̄rit hereditas p cognationē. Sic possessio tpal' datur filijs tanq̄ ꝓximis. ⁊ sic pacifici sūt ꝓximi dei q̄ filij dei. de quib⁹ hodie fit mētio i euāgelio. Beati pacifici. Hiero. Pacifici dicūt illi q̄ pio pacē habēt in seipsis. deinde inter ſres dissidētes pacē facūt. q̄ quidē pax req̄rit ad beatitudinē ad Hebre. xij. Pacē sequimī. sine qua nemo videbit deū ad Ro. xij. Quātū in vobis ē cū oibus hoib⁹ pacē habentes. Hā tales pcipiunt hereditatē paternā. ij. Chor. xiij. Habete pacē. ⁊ de⁹ pacis erit vobiscū. ⁊ Job. xxij. Habero pacē ⁊ habebis fructus optimos. Et sbdit. q̄m filij dei vocabūtur. s. ꝓpter similitudinē. q̄ de⁹ ſm Greg. ē dator pacī ⁊ amator. Sed diceres. tū misericordes dicunt filij dei. iuxta illud Eccī. iij. Pupillo estote misericordes. ⁊ eritis velut altissimi fili⁹. Et Ja. vj. Estote misericordes. Rāder. Miscōia nos assimilat deo q̄ ad exteriora opa in exhibitione bonitatis. ꝫ pax quo ad interiora i dulcedine charitat. sine q̄ filij dei nō dicunt. De q̄ Greg. Sicut filij dei sūt q̄ pacē diligunt. sic filij diaboli q̄ discordiā querūt. ¶ Octauo acquirit hereditas p fortē debellationē. vt cui⁹ quis vincit inimicū debellando. ⁊ acq̄rit hereditatē gladio. De q̄ Matth. xj. Regnū celor vim patitur ⁊ violenti rapiūt illud. vt sūt fortit pugnantes ptra diabolū. carnē. ⁊ mūdū. vt docet eccīa. Estote fortes in bello. ⁊ pugnate cū antiq̄ serpēte. ⁊ accipietis regnū eternū. q̄. ij. ad Thimo. ij. dicit. Nemo coronabit nisi q̄ legitie certauerit. Isid. Quis sanctor sine certamine coronat⁹ est. Judith. viij. Dñs qui placuerūt tibi p varias tribulatōes trāsierūt. Hoc hodie fit mentio in euāgelio. Beati q̄ psecutionē pacīūtur ꝓpter iusticiā. nō ꝓpter culpā sed amore iusticie. nō rigore vt latrones. j. Pe. iij. Nemo vestrum patiat quasi fur vl homicida ꝛc. Chris. Si q̄s psecutus te fuerit nō ꝓpter cām dei. ꝫ ꝓpter tēporalia bona. ille re⁹ ē. tu vo beat⁹ nō es ideo debet eē ꝓpter deū. Subdit. cor ē regnū celorū. ij. ad Thimo. ij. Si sustinebim⁹ cōregnabim⁹ Talib⁹ dicet. Luc. xxij. Vos estis q̄ pmansistis mecū in tāptatōib⁹ meis. dispono vobis sic pr mihi disposuit regnū. Cū igit militia ē vita hois super terrā. Job. vij. Pugnem⁹ viriliter ⁊ coronemur feliciter. q̄ dicit Greg. Sine certamine nō habet palma victorie. Idcirco memētote. ¶ Dixi scōo hortamur ab eorū invocationē. ibi. clamem⁹ in celū.

¶ Ité nota clamare debem⁹ hodie ad deū. Primo p gr̃a. q̃ sine gr̃a nemo saluatur. Bern. Sine gratia nec infantes nec etate grādes saluari p̃nt. ad Roma. vj. Gr̃a dei vita eterna. Ber. Nō sūt talia merita ꝓpter q̄ dat vita eterna. nisi ex dei gr̃a. Luce. xix. Omni habēti dabit. Glo. habenti gr̃az dabitur gloria. Modo de⁹ pius est ⁊ benign⁹ in collatione gr̃e. Aug. Deus qō suū ē sēper inspirat si est q̄ recipiat. Aug. de sex questionib⁹. Nulli vn̄ꝫ defuit qui dign⁹ fuit. ꝓpter qō hortamur ad Hebr. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronum gr̃e. Pō. Gratiā ⁊ gloriā dabit dñs. ¶ Scōo debem⁹ clamare in celū sanctos invocādo p assistentia. Dicit enim Maximus i sermone de oīb⁹ sanctis. Eox merita sūt nostra suffragia. eox cruciatus sūt nr̄i ꝓfectus. nā fm Ber. in sermone de oibus sanctis. Si potētes fuerūt i terris. potētiores sūt hodie i celis q̄ patria miscōiam nō minuit. ꝯ augmentat. ¶ Sed diceres. quō aūt cognoscūt nr̄a desideria. cū 2. Reg. viij. Tu solus nosti corda hominū. Respōdet sanctus Tho. in. iiij. Cognoscūt cognitione matutina oīa in deo. nō aūt cognitiōe vespertina in seipsis. Greg. Quid ē qō nō videt. q̄ vidēte oīa videt. Ber. Ibi magist⁹ semel vidisse est oia didicisse. s. requisita ad ꝓfectionem salutis. Nō aūt oīa simplicit sicut de⁹ cognoscit. q̄ ḃ est impossibile. ¶ Tertio debem⁹ clamare in celū. deum collaudādo in sanctorū gl̄ia. q̄ dic̄ Guilhelmus cancellarius parisienſ. Qui sanctis honorē tribuit special'r illū honorat q̄ eos sanctificauit. q̄ honor ministroꝝ ē veneratio dñoꝝ. In figura illius helisei se dixit fuisse p̄sentē qñ naamā syr⁹ descendit de curru faciēs reuerētiā giezi seruo suo indigno. Idcirco horat pō. Laudate dñm in sanctis eius. Reuera letanter debem⁹ hodie dñm laudare in sanctis eius. ¶ Pro ꝓpter multitudinē nā si laudam⁹ dñm i meritis vnius sancti. vt dñi ci nicolai. ⁊ sic de aliis. mlto magis in merit̄ oīm sanctoꝝ. marie v̄ginis. oīm apl'oꝝ. martyꝝ. ꝓfessorū v̄ginū. De q̄b⁹ Job. xxv. Nunq̄d ē numerus militū e⁹. Apoc. vij. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat. ¶ Scōo ꝓpter augmētationē. q̄ de die in diē. de anno i annū augmentat numer⁹. vt liberati de purgatorio. vel q̄ evolāt ab ḃ seculo vt innocētes. de quib⁹ Apoc. xiij. Sine macula sūt ante thronū dei. ¶ Tertio ꝓpter spei salnatōez vt hēam⁹ spē saluādi. ber. Quid ē q̄d nō solū difficile ꝯ ēt ipossibile vr̄ cū hoies fuerūt sic nos pō. Sperate i eo ois congregatio ppli. Idez. Nō deserit de⁹ sperātes in se. Eccl. ij. Quis speravit i dño ⁊ est derelictus. ad Roma. v. Spes nō confundit. Roma. viij. Spe em̄ salui facti sum⁹. pō. Saluos facit sperātes in se. ¶ Quarto ꝓpter fidei corroboratōnē. Nā festiuitas eox celebrat. q̄ sicut fides nr̄a ꝓfirmat. Maxim⁹ i ꝓmone de oīb⁹ sanctis. Nunc̄ vitā eox ita ꝓstant expēdissent si non meliorē sensissent. ꝛō ñ timeam⁹ nimiū. aug. Quid timebo mēbroꝝ dāna cū securitatē capio de nūero capilloꝝ. Matb. x. Omnes capilli capitis vestri numerati sūt. ⁊ vn⁹ nō peribit de istis. pō. Custodit dñs oīa ossa eox. ¶ Quinto ꝓpter imitationē. Chrisſ. sup Mat. Que iusticia ē sanctos colere et sanctitatē spernere. Sine causa iustos colit q̄ iusticiā spernit. Maxim⁹ in sermone de oīb⁹ sanctis. Si quē delectat alicuius sancti p̄miū ⁊ meritū debet delectare pariter ⁊ obsequiū. de quo thema vbi supra.

¶ Sermo cxlvij. ¶ Ad idem.

Merces vestra copiosa

in celis. Mat. v. ⁊ legit ad honorē oīm sanctoꝝ ꝓ euangelicali officio ¶ In summa verboꝝ duo innuit. Pro beatificat ꝓsortium virtuosorū. ibi. Beati pauperes. Scōo specificat premium eoꝝ. ibi. gaudete ⁊ exultate. De ꝓmo dic̄. In illo tpe. s. cū xp̄s circūibat totā galileā docēs in synagogis ⁊ sanās oīem languorē. tūc ei⁹ fama divulgabat. ⁊ multitudo infirmoꝝ offerebat. Tunc videns iesus turbas. Ex multitudine eni turbarū excitat anim⁹ p̄ dicatoꝝ. sicut dic̄ Chrisſ. sup Mat theū. Omnis artifex opportunitatē opis videns gaudet. sicut carpentari⁹ si viderit arborē bonā ꝓcupiscit p̄scindere eā ad opus artificij sui. Agricola si viderit terrā pinguē desiderat eā exarare. Et quid de rōnalib⁹ boibus. ipe irrōal'equ⁹ de stabulo exiliens. si viderit cāpos patētes rapit frenū ⁊ excitatur ad cursū. Sic dñs iesus videns magnā ꝓgregationē ppli excitatus ē ad docendū. Sic ois p̄dicator videns magnā ꝓgregationē ppli ⁊ eccl̄iaz plenā. gaudet animus ei⁹ ⁊ delectat vt doceat. Si aūt viderit eccl̄iam vacuā ꝓfundit ⁊ nihil docere pōt. hec Chrisſ. Jō dic̄. Videns ibs turbas. in q̄bus erant fideles ⁊ infideles. docebat illos. ad innuendū q̄ indei ⁊ pagani intrātes eccl̄iam ad audiēdū verbū dei. nō sūt repellendi de eccl̄ia. de ꝓse. di. j. epūs. Epūs nulli ꝓhibeat ingredi eccl̄iaz vsq̄ ad missaz catheciminoꝝ. s. vsq̄ ad sursū corda. ⁊ hoc ꝓpt audire vbū dei. Si vero causa sb̄sannādi tūc iunt ꝓhibendi. vt dicit glosa. ibidē. Et loquit canō de istis infidelib⁹. de quoꝝ correctione est spes. vt vult glosa. ¶ Tunc sb̄dit formā docēdi. Ascēdit i montē Chrisſ. Nunq̄d poterat ibi docere vbi apostolus erat. Rñdet ꝓpter duas rōnes ascēdit i mōtem. Pro vt ipleret ꝓphetia. Esa. xl. Sup mon. excelsū ascēde tu q̄ evāgelisas syon. Secūdo ascēdit in montē vt ostenderet nobis q̄ in altitudine spūaliū virtutū ꝓsistere debet q̄ docet iusticiā dei. pariter ⁊ q̄ audit. q̄ docet vt magis doceat opere q̄ sermone. vt dicit apl'us. Explēdo esto oīm fideliuz. Qui aūt ābulant p cōuallia vite terrene nō rite alios instruere valēt. Vt q̄d de celo loq̄ris si in celo anim⁹ tuus nō ē. aut q̄d de terra loq̄ris si i celo cōsistis. vt cū apl'o dicas Phil. iij. Cōuersatō nr̄a in celis ē. Et cū sedisset q̄ cūcta monet sine mutatōe Pō. cj. Mutabis eos ⁊ mutabunt. tu aūt idē ipe Symon de cassia. Sedet i mōte terreno cui sedes est in celo. Esa. lxvj. Celū mihi sedes ē. In eo q̄ sedet q̄tē desig̃. vt tenaci mēoriā dei vbū reseruēt. Unde pbus. vij. physicoꝝ. Omnia sedendo ⁊ quiescēdo fit prudens. Accesserūt ad eum discipuli ei⁹ sicut ad magistrum ⁊ saluatorem. Et sic nos Esa. ij. Venite ascendam⁹ ad montē domini ⁊ docebit nos vias suas. s. salutis. Nam ipse saluator ait Esa. xliij. Ego sum dominus ⁊ nō est alius absq̄

me salūator. ideo ps. Accedite ad eū & illumiamini. & facies vre nō confundent. Et apiens os suum. Aug⁹. qui prius aperuit ora pphetar. & docebat eos oēm pfectionē a quito capitulo usq; ad finem septimi capituli in matheo dicens. Beati pauperes spū. Et dicit notant spū. q; triplex ē pauptas Prima simulatoria. secūda necessaria. tertia volūtaria. ¶ Pria simulatoria. cū qs sibi ꝑpi appareat pau & nō ē. vt auari & diuites. Eccl. v. Auar⁹ nō iplebit pecunia. Catho. Eger dives numū habet. & nō habet ipm. s. ad sui vsū. q; auaro deest tā qđ habet q; qđ nō habet. qđ habet vt nō audet. qđ nō habet cupiscit. q; dicit phs in ethicis. Appetitus diuitiar crescit in infinitū. Ideo Amb. Nō est oīs pauptas sancta. nec oīs diuitie criminose habetur enī in cano. di. xxx. hec scripsim⁹. Diuites cū iusticia & cū bonis opib⁹ nō abijciem⁹. De tali scribit Eccl. xxxj. Beatus dives q̄ inuēt⁹ est sine macula. s. auaricie & superbie. ¶ pauptas simulatoria ē hypocrisis. Mat. xv. Attendite a fermēto phariseor qđ ē hypocrisis. ¶ Scōa ē pauptas necessaria. Et sūt hi pauperes qui nō habent diuitias. attamē appetūt habere p phas & nephas vt sunt impatiētes diuitib⁹ inuidentes. De talibus dicit Hern. Nō pauptas virus ꝑbat q; pauptatis amor. Aug. Nemo inuitus bū facit. & si bonū ē qđ facit habet in cano. de pe. di. vij. nullus. Nō necessitate q; arbitrij libertatē respicit de⁹. Et sic tales pauperes ex necessitate nō sūt voluntarij. q; impatientes aīa ecclīaz rixātes & aliqñ maledicētes. nō sūt pauperes spū q; diuites in desiderio. De tali pauptate Eccl. xiij. Est nequissima pauptas i ore impy. Tales sūt superbi nō humiles. nec deū timētes qs de⁹ odit. Eccl. xxv. Tres spēs odiuit aia mea. pauperem superbum. senē fatuū. diuitē mendacē. ¶ Tertia est pauptas volūtaria. Et illi sūt triplices. boni. meliores & optimi. Primi boni pauperes sūt sm Aug. q̄ nō habēt inflātē spūm. vt sunt diuites humiles de diuitijs se nō extollētes. Pro. xij. Est quasi paup cū in multis diuitijs sit. sicut sūt hi q̄ diuitias hūt & cogitant se eē dispēsatores diuitiar & nō possessores. & paupibus ex parte dei q̄ eis cōtulit dispensant. iuxta illud. Lu. xj. Qđ superest date elemosinā. q; si diuitie & superba dānāt aiaz. q; auaricia superbia & cupidia. ber. Pl⁹ nocet cupidia q; substātia. iō ps. Diuitie si affluant nolite cor apponē Eccl. x. Nihil iniqus q; amare pecuniā. Dicit notanter amare nō habere. q; dic glo. sup ps. Diuitias licet habere. q; nō inherere. ¶ Secōi sūt meliores. & sūt hi pauperes q̄ nihil hūt & penuriosi sunt. & patiēter ꝓpter deū sustinēt. De quib⁹ dic saluator Job. xij. Pauperes semp habebitis vobiscū. me āt nō semp habebitis. & cū voluerit⁹ possitis eis būfacere. Hos de⁹ ꝑbat ḡ Eccl. ij. Sicut i fornace ꝓbatur aur. sic homines i camino humiliatōis. i. pauptatis. Eccl. xliij. Cōgregationi pauper affabilez te facito. Contra ḡ peccauit dives. Lu. xvj. iō sepultus est in inferno. ꝓpter qđ inqt Amb. sup ps. Increpasti superbos. Nihil grauī⁹ q; q̄ pauperes fratres superbo oculo despicim⁹. Tales cognoscēt i iudicio. Sap. v. Hi sūt qs aliqñ in derisuz habui⁹ & in similitudinē improperij nos insensati vi tam eorū estimabam⁹ insanią. ecce quō cōputati sunt inter filios dei. & inter sanctos sors illorū. ¶ Tertij pauperes sunt optimi. qui voluntarie oīa reliquerūt ꝓpter deū. notant dico ꝓpter deū. non ꝓpter mundi gloriā vt pharisei. Nā tales beatificātur ḃ. Beati pauperes spiritu. Ber. sup ps. q̄ habitat cū. Felix pauptas voluntarie relinquētiū oīa ꝓpter deū. & sequētiū te dñe iesu xpe. q; tales meliores sūt ꝑmis. Hugo. Bonū ē sua paupib⁹ erogare. q; melius ē oībus cū xpo renūciare & xpm imitari. Cui ꝑsonat Ber. Volo te esse amicū pauperū magis imitatorē xpi. Ille ē grad⁹ ꝓficiētiū. iste perfectoꝝ. Mat. xix. Si vis ꝑfectus esse vende oīa que habes & da paupibus. Tunc sequit eoꝝ premium. quoniā ipsoꝝ ē regnum celoꝝ. Dicit sup epi stolā ad Heb. Nihil opulenti⁹ illo q̄ pauptatem sponte diligit. Nam ꝑ pauptate datur congregatio oīm bonorū. q; beatitudo q̄ sm Boetiū. iij. de cōso. est status oīm bonoꝝ aggregatōe ꝑfect⁹. Pro cōtēptu dat thronus iudicij Mat. xix. Vos qui reliquistis oīa sedebit⁷ sup sedes duodecim. Et ꝑ defectibilitate dat eis regnū. Nā dat eis ꝑmiuz cū martyribus. q; regnum celorum. rō Ber. quia verum genus martyrij ē volūtaria pauptas. nam multos patit defectus i terris. De quo Innocentius. O miserabilis ꝓditio mēdicantis. si perit pū doze ꝑfunditur. si nō tunc egestate ꝑsumit. ¶ Sed diceres. Quāqđ pauperes habebūt istud ꝑmium ḃ in via. vel solū i patria. Audet sanct⁹ Tho. in. ij. q. lxix. Qđ ḃ in via ꝑmittit ꝑ dispositionē ibi eis datur ꝑ fruitionē. Nā paupertas disponit hominē cū alijs virtib⁹ sequētib⁹ ad beatitudinē vt ōr. vij. politicoꝝ. Sine bonis anie. i. sine virtibus nemo ē beat⁹. s. dispositiue In simili sicut cū videm⁹ florē in arboze. tunc fructus speram⁹. vbi vero flores nō apparēt desperatur de fructib⁹ Et sic vbi in homine nō apparēt fructus. i. virtutes non est spes beatitudinis. De q̄ Damascen⁹ li. ptra ex rores grecoꝝ. Nemo ꝓsequit beatitudinē gaudij dōrū celestiū sine exercitio virtuosoꝝ operū. Iō ps. lxxxij. Ibunt de virtute in virtutē. & videbit de⁹ deorū in syon. id ē in speculatōe eterna regni celestis. Ideo Aug. Regnū celoꝝ pauperū ē. q; pauperes nihil habēt i mūdo. & diuites nihil in celo. Ecce q̄ discrete ordinauit de⁹. oīa bona sua dedit duob⁹ hominibus. diuitibus terrā. paupibus celum. Q̄ deus volens virtutq; saluare ꝓstituit q̄ hic diuites i sua hereditate accipiāt pauperes. & pauperes accipiant diuites in sua hereditate. vt docuit Lu. xvj. Facite vobis amicos de māmona iniqtatis. vt cū defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. Nā hec beatitudo attribuit cetu apl'oꝝ. Nā petr⁹ dixit in ꝑsona oīm apl'orū. Mat. xix. Ecce nos reliquimus oīa & secuti sum⁹ te. qđ ergo nob erit Ber. Petre oīa bene reliquisti. q; xpm seq̄ one ratus nō potuisti. Ideo hodie honoratur. & merito. quia plantauerūt ecclesiam sanguine suo. ¶ Diceres. si pauptas est virtus & disponit ad beatitudinē. cur Salomō petiit Prouer. iij. Mēdicitatem & paupertatem ne dederis mihi. Et ꝑhibetur in veteri testamēto. Deute. xv. Ne sit mendicus inter vos. Respondet sanct⁹ Tho. contra gen-

rles libro.iij.c.xxxv.intelligitur de coacta paupertate z scandalosa ac criminosa.q̄ solet esse furandi occasio nō ät loquit de volūtaria pauptate z amorosa.quia dicit Hern Paupertatē habentes sunt spiritu diuites.Cui sb̄dit.Beati mites.Et bene sequitur paupertatē.ne pauperes impatientes efficiantur. Jō Amb.Quid p̄dest mihi carere diuitijs nisi fuero mitis.Nā pauptas nō placet deo si ne mititate.Eccl̄i.j.Beneplacitū ē dño fides z mā suetudo. ¶ Sed diceres.quid ē mititas.Respondet hiero.Mititas ē animi dulcedo quā nulla vincit amaritudo.Hanc xp̄s docuit Matb.xj. Discite a me.q̄ mitis sum z humilis corde. Vbi Aug⁹.Mites sunt qui improbitatib⁹ cedūt.malum in bono vincunt.Hec virtus attribuit patriarchis z p̄phetis veteris testamenti.vt legitur de moyse.Nu.xij.Mitissim⁹ in populo apparuit.q̄ orauit p iudeis ne deus deberet eos plagare. Talis fuit abraam q̄ refugit lites inter pastores exortas dicēs Gene.xiij.Ne queso sit iurgiū inter me et te.Talis fuit Ioseph.q̄ ex mititate fudit lachrimas p fratribus inimicis.De quo dic̄ Cassiodo. Qui malū pro malo nō reddit nec nocet nec nocere desiderat.hic mit̄ ē.Talis fuit Dauid.ij.Re gū.xvj. cui maledixit semei Abisai voluit vindicare.dauid noluit.ꝫ dixit.dimitte eū vt maledicat de⁹ em̄ reddet mihi benedictionē p maledictione Similiter et⁹ mititas apparuit cū inuenit saul inimicū suū in tentorio.recepit et⁹ hastā z cipbum z recessit.noluit ei nocere.ió p̄s̄. Memento dñe dauid z̄c̄.Tales hodie sūt honorādi.q̄ geniti in fide Thob.viij. Filij sanctorū sum⁹.Eccl̄i.xliij. Laudem⁹ viros gloriosos z parētes nr̄os. Subdit eorū p̄miū.qm̄ ipi possidebūt terrā.s.triplicē.quā terunt.quā gerūt.quā querūt. ¶ Quā terunt illa ē material.p̄s̄.xxxvj. Mansueti hereditabunt terrā. Ideo Eccl̄i.x. Sedes ducū superboꝝ sūuertit.z mites fecit sedere p̄ eis. Jtē terrā quā gerunt i.corpus. Job.x. Habitāt domos luteas z terrenum habent fundamētū. Hanc terrā.i.xp̄ū corpus possederūt.quia corpus sūtecerūt spūi. Job. x. Terra est data in manu mea.id ē corpus. iuxta illud.j.Thoz.ix. Castigo corpus meū z in seruitutem redigo. Jtē terrā quā q̄runt.s. celestē fluentez lacte mel.p̄s̄.cxlj. Portio mea in terra viuentium Tunc sb̄dit tertiā beatitudinē. Beati dicunt.qui lugent.Et merito fletus ē tertia virtus beatitudis. quia dicit Amb.Tristitas ē que peccata cōdonat. ¶ Jtē nota lugentes sūt triplices. Primi lugent peccata p̄pria z sūt incipientes.vt Dauid p̄s̄. xxxiij.Quasi lugēs z contristat⁹ sic humiliabar. Talis fuit maria magdalena Luc̄.vij.Cepit rigare pedes iesu lachrimis.Talis fuit ap̄lus ad Ro. ix. Tristicia mihi ē p̄tinu⁹ dolor cordi meo.Talis luctus ē ad salutē anie.De quo ap̄s.ij.ad Thoz. vij.Que fm deū ē tristicia salutem stabilem operatur. Ideo sb̄dit eoꝝ p̄miū.quoniā ipi cōsolabunt scz p remissionē peccatoꝝ z miserie impetratione z dei reconciliationē. Hiere.xxxj. In fletu veniēt ad me z in misericordia deducā eos.Chrys. Nemo flēs accessit qui nō impetrauit qō postulauit. Thob.iij. Post lachrimationē z fletū gaudium z exultationē infundis. Hiero.sup Esa. Pro deus lesit.ꝫ lachrima deū cogit ad miserandū z p̄pitiū dum. ¶ Secūdi sunt p̄ficientes.isti lugēt aliena peccata.Talis fuit saul.j.Regū.xvj. Vsqquo luges saul.cū ego abiecerim eū ne regnet.Et illi sūt beatiores.De q̄ Chrys. Beati q̄ lugent p̄pria peccata.beatiores q̄ aliena.hoc docemur ad Roma. xij. Flete cū flētibus. Hoc fecit Hieremias.xliij. ca. Oculus me⁹ deduxit lachrimas.q̄ capta ē gens dñi. Sed heu sunt plerique qui neq̄ p̄pria neq̄ aliena peccata lugent.sed bene tēporaliū rerum damna. De quib⁹ Aug.in li.de pnia. Sclar se culpabiliter durū qui flet dāna rer̄ z nō aniaꝝ. Sunt etiā fm Richō.plures q̄ lugent charos suos.ꝫ non semetipos. Hoccitas z insania lugere temporalia z nō eterna. Jugem⁹ igit̄ cōmissionem viciorum et cōsolabimur p̄ indulgētiā ipsoꝝ. Psal.xciij. Fm multitudinē dolorū meoꝝ p̄solationes tuas letificauerunt aniam meā. Ideo dicit Ber. O humilis lachrima.tuū est regnum.tua ē potentia.tu vincis inuincibilem.z ligas oīpotentē.s.ad indulgētiam remissionis.nā fm aug. Qui p̄morū peccata luget.facilius a deo petōrū suorum remissionē obtinebit. ¶ Tertij sūt contēplantes.illi flent p̄ desiderio regni celestis. vt dauid p̄pheta. Super flumina babylonis illic sedim⁹ z fleuimus dum recordaremur tui syon.i.celestis patrie.Et flumina babylonis sūt miserie hui⁹ mundi.in quib⁹ bonis cōtemplatiuus adhuc fluctuās incipit cogitare de celesti gaudio.z incipit flere in desiderio. vt p̄s̄.xlj. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Hic z nos dicētes cū ap̄lo ad Ro.viij. Jpi intra nos gemim⁹ adoptionē filioruz dei expectātes.q̄ h̄ nō ē requies in valle lachrimarū neq̄ satietas animi. De q̄ sanct⁹ Tho. Intellectus hominis nō quietatur nisi in cognitione p̄me veritatis et affectus z voluntas nostra nō satiat̄ nisi in fruitione diuinitatis.p̄s̄.xvj. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Idcirco debem⁹ hic fletibus anhelare. Hern. Futura gaudia nō satis ꝛcupiscis nisi cōtinue postules cū lachrimis. Tales p̄solabunt̄ ber. Illa p̄solatio ē deuotionis suauissima delectatio Esa.vl. Sicut mater cōsolatur filios suos. ita p̄solabor vos dicit dñs. Ista beatitudo attribuit vere penitentib⁹.vt magdalene.latroni in cruce.petro.z sic de alijs.Et merito honorare debem⁹ eos q̄ sūt exēpluz penitētie nr̄e vt sequamur vestigia eoꝝ Amb. Si securus es errantē.sequere penitētem z p̄solaberis.ij.Tho.j. Benedictus de⁹ q̄ cōsolatur nos in oīi tribulatione nostra. ¶ Quarta beatitudo est esuries iusticie. De qua sb̄dit. Beati qui esuriūt z sitiunt iusticiā.Et bene sequit̄ luctum.quia homo post sacramentū penitentie incipit iusticiā esurire.Esuries iusticie ē vehemens desideriū opandi iusticiā per quā intrēdit ad opationem summi boni.z capitur p̄ rectitudine vite quanto quis habet maiorē esurie iusticie.tanto iustior esse desiderat.Hiero.Nō sufficit velle iusticiam nisi iusticie patiamur famē.z nunq̄ nos satis iustos putemus.ꝫ semper esuriendo opera iusticie impleamus.Nam fm Aug. Justitia est generalis virtus complectens oēs virtutes. ergo

nullꝰ ad plenū poterit ꝓficere. ſō Eſa.lxiiij. Dēs iuſticie nře quaſi pannꝰ mulieris mēſtruate. Jō xp̄s nō poſuit iuſticiā in opatiōe dicēdo.beati iuſti.ꝫ in affectione ex deſiderio dicēs. Beati q̄ eſuriunt ⁊ ſitiūt.i.affectāt iuſticiā.vt docuit Ju.xvij. Cū feceritis oia que p̄cepta ſūt vobis dicite.ſerui inutiles facti ſumꝰ.qō facere debuimꝰ fecimus.⁊ qō facere nō poſſumꝰ eſurimꝰ. Prouer.xj. Deſiderīū iuſtorū ē oñe bonū. Augꝰ. Nō quid es ſed quid eſſe deſideras attendit deꝰ. Subdit cōsū p̄miū.quoniā ipſi ſaturabunt. Richb. de ſan. vic. Oñs homies eſuriūt ⁊ ſitiūt.alij malū.alij bonū alij poteſtates.alij honores. alij voluptates. alij diuitias ⁊c. Et tales nō poſſunt ſaturari.qz totus mundus non ſatiat hominē niſi ſolus deꝰ.qui eſt dominꝰ mūdi. Aug. Domine feciſti nos ad te.in quietū ē cor nr̄m donec req̄eſcat in te. Sitiamus igitur iuſticiā.qz dicit Ber. Cibatos nō cibat.ebri os nō potat.ꝫ eſuriētes cibat. Ju.j. Eſurientes implenit bonis.⁊ diuites dimiſit inanes. Et attribuitur cōfeſſorib⁹.de quibꝰ hodie fit mētio in euāgelio. Sint lumbi vr̄i p̄cincti⁊ lucerne ardētes in manibus vr̄is.i.ardentia opa iuſticie. ¶ Quinta beatitudo ē miſcōia.de q̄. Beati miſericordes. Et ſequitur bū iuſticiā ſm Chriſ. Una nō valet ſine reliqua.qz iuſticia ſine miſcōia crudelitas ē.⁊ miſericordia ſine iuſticia diſſolutio ē. Jō habeť i cano.xlv.di.ca.diſciplina. Juſticia ſine miſcōia ē vi nupanda. Jō vtus miſericordie ponit poſt iuſticiam.q.d. ꝓpter ipfectionē iuſticie deuotis hoibus neceſſaria ē miſcōia. Dicit enī Hiero.⁊ habetur lxxxvj.di.q̄ clemētiā. Qui clemētiā nō habuerit q̄uis ſpūalis appareat.tñ legē dei nō adimplebit. Jdeo Amb.ſup epl̄am ad Tytz. Sūma x̄piane religionis ꝓſiſtit i diſciplina.in miſericordia ⁊ pietate. Subdit cor p̄miū.qm̄ miſericordiā conſequentur. De q̄ Greg. Qui miſericordiā a deo ꝓſequi deſiderat.neceſſe ē vt ipe egenti miſcōiam impendat vt ipleatur illud Luc.vj. Eadē menſura q̄ menſi fueritis remetiet ⁊ vobis.ſ.mēſura miſericordie. Nam miſericordes ꝓſequētur miſericordiam. P ¶ Maximo in vita gr̄am impetrat. Prouer.iij. Miſericordia ⁊ vītas nō te deſerat ⁊ inuenies gratiā apud deū ⁊ coram hominibus. Exemplum de cornelio Actu.x. Erat cornelius gentilis multas facies elemoſinas.⁊ ait ei angelꝰ. elemoſine tue ⁊ oſones tue aſcēderūt i conſpectu dei.⁊ ꝓpter miſericordiā fuit vocatus ad baptiſmū ⁊ ad noticiā vītatis fidei. ¶ Secūdo conſequit miſericordiā in morte. Hiero.i epl̄a ad nepocianū. Nō memini me legiſſe mala morte mortuū q̄ nonerit ſe i operibus miſericordie fuiſſe ſeduluz. Thobie.iiij. Magna fiducia coā ſummo deo erit elemoſina. Nam cū oñs amici hominē dereliquūt. elemoſina nō derelinq̄t eum. Amb. Non ſunt hominis bona q̄ nō pōt ferre ſecum.ſola elemoſina eſt comes defunctorum. ¶ Tertio poſt mortem. qz preibit in iudicio.ibi erit aduocata.pō.cxj. Jocundus hō q̄ miſerek ⁊c.qz x̄pus allegabit ꝓ his Mat.xxv. Eſurivi ⁊ dediſtis mihi māducare.venite bñdicti p̄ris mei ⁊c. Ecōtra vo ſcribit Jac.ij. Judiciū ſine miſcōia fiet illi q̄ nō facit miſcōiam ¶ Quarto poſt mortē miſcōia hominī p̄parat ecclīa Eccī.xvj. Miſcōia vnicuiq̄ p̄parat locū. Figurat.j. Nacha.ij. David i miſcōia, ꝓſecutꝰ ē regni ſedē. Et ſic miſcōia facit nos regnare cū deo.pō.cij Coronabit te i miſericordia ⁊ miſerationibus. Jō Hiero. O q̄tū bonum ē miſcōia.reddit ꝓ paruis magna.ꝓ tranſitorijs celeſtia. Jō Aug. Laudas mercatorē q̄ vendit plumbū ⁊ acquirit aurū.⁊ nō laudas illum q̄ erogat pecuniā ⁊ acquirit regnuz celeſte ⁊ eternā ſubam Ju.vj. Eſtote miſericordes Greg. Si nō habes panperē redditorē. habes tamē eū fideiuſſorē ⁊ deū debitorē. Jō Petrꝰ rauē. Da paupi terrā ⁊ accipe celū.da partē accipe totū et attribuit actiuis. Beda. Vita actiua ē eſurientī panē tribuere. ¶ Sexta beatitudo ē cordis mūdicia ⁊ bū ſeq̄tur miſcōiam Ambro. Miſericordiaz nō merek niſi mūdo corde mercak Greg. Quid ꝓdeſt ſua dare ōa ⁊ ſeipz ꝓ imūdicia diabolo.ſō Habac. Mūdi corde ſūt q̄s pſcētia peccati nō arguit ꝓpter q̄ docet Eſa.c.j. Lauamini⁊ mundi eſtote Tunc ſūdit eor p̄miū.qm̄ ipſi deū videbūt .vbi Leo papa. Qui deū deſiderat videre.neceſſe ē vt oc̄los cordis ab oñi ſqualore tergat. ꝓpter q̄ hortat nos Richb. Mundemꝰ ꝓ amorē vīutis pſcētiam ⁊ videbimꝰ eiꝰ gloriā.⁊ cōcordat Chriſ. Quāto magis a p̄auis opibus q̄s ſe abſtraxerit. tanto clarius deū videbit. Et hec beatitudo attribuitur marie ⁊ vḡinibus. ¶ Tales ꝓſequunť tria bona. Prio ſūt amici dei. Prouer.xxij. Qui diligit cordis mūdicia habebit regē amicū. Secō ſūt ōs miniſtri.pō. Imbulās i via imaculata h mihi miniſtrabit. Tertio regnāt cū deo.ij. Reg.iij. Mundus ego ſū ideo regnāt apud deū i eternū. Apoc. xiij. Virgines ſūt ⁊ ſequunť agnū quocūq̄ ierit. Septima beatitudo ē pax. De q̄ textꝰ. Beati pacifici .⁊ ſeq̄t bene mūdicia cordis.qz mūdato corde ab oibus paſſionibus icipit hō habere pacem mētis De q̄ Amb. Cū interiora ab oi labe vacuas pacē habere icipis. Jō ſm Hiero. Pacifici dicunť q̄ ꝓmo i corde deinde inter ffes diſſidentes faciūt pacē. Quid ꝓdeſt alios pacificare ⁊ i ſe bella vicioꝝ habere.nihil. Jō ōr ad Heb.xij. Pacem ſequimini.ſine qua nemo videbit deū. Et Job.xiiij Pacē haberez habebitis fructū optimū. Subdit eor p̄miū. Quoniā filij dei vocabunť.⁊ b ꝓpter ſimilitudinē.qz ſicut deꝰ ē dator ⁊ amator pacis.ſic tales amāt pacē. Greg.ſicut dei filij ſūt q̄ pacē diligunt.ſic ⁊ filij diaboli cenſenť q̄ diſcordiā ḡrunt Jdeo Jo.xij. Quātū i vobis ē cū oñibus pacez habete. Rō Aug.qz pax tale bonū eſt qō includit oē bonū. Jdē de vbis dñt. Pax ſingularia tollit. bella cōpeſcit.iratos cōp̄imit.ſupbos calcat. humiles amat.diſcordias ſedat.cūctis ē placita.qz ē amicoꝝ ꝓcordia ⁊ attribuit angelꝰ. Job.xxv. Qui facis ꝓcordiā in ſblimibꝰ.i.angelis. Illoꝝ hodie fit mētio i matutinis. Te ſanctū dominū laudant oñs angeli dicētes. ¶ Octaua beatitudo ē patiētia in ꝓſecutione. De q̄ textus. Beati q̄ ꝓſecutōez patiunť ꝓpter iuſticiā.i.amore iuſticie.nō rigore iuris vt latrōes.j. Pet.iij. Nemo vr̄m patiať q̄ſi fur vel homicida. Jdeo dicit ꝓpter iuſticiā. Chriſ. Si quis ꝓſecutus fuerit nō ꝓpter cauſā dei ſed ꝓ

ꝓpter tēpoꝛalia bona ille reꝰ ē.ꝛ tu beatꝰ non es.ſō debet eſſe ꝓpter deū. Vñ ꝛ pſecutōis ꝓpeſſio bene ſequit pacē.qꝛ habita pace coꝛdis poſt victoꝛiam viciozū ꝛ carnalū delectationuꝫ habiliozē hō ad ſuſtinēdū pſecutiones.Chꝛiſ.Nō ſolū ab hereticis ꝛ gentilibus.ſ ⁊ a quocūq ꝓpter iuſticiam Subdit p̄miū eoꝝ.qm̄ ipoꝝ ē regnuꝫ celoꝝ. Ecce hic ꝓmittit p̄miū ꝑme beatitudinis. Nō qꝛ vltima ꝓbat oēs vſq ad p̄mā vtrū vere ſint. De qua Greg. Qualis vnuſq̄ſq in ſeipō latet illata cōtumelia ꝓbat. Secūda rō.premiū regni ſignificat caſticē paſſionis. De q̄ Math.xx.cū mater filioꝝ zebedei petijt ihm.dic vt hi duo filij vnus ſedeat ad dexterā ꝛ alter ad ſiniſtrā. Rñdit ieſus. Poteſtis bibere calicē quē ego bibitur⁹ ſuꝫ. Ecce calix paſſionis ē regni p̄mium.vt vult apl'us.ij. Thimo.ij Nemo coꝛonabit niſi q̄ legitime certauerit. Ideo ibidē. Oēs q̄ pie volūt viuere i xpo pſecutionem patient. Nā p multas tribulationes oꝛtet nos intrare regnū dei. Actu.xiiij. Tertia rō.qꝛ ſancti qui ꝓ xpo ſuſtinuerūt merito cū eo regnāt.ij.ad.Thimo.ij.Si ſuſtinebim⁹ cōregnabim⁹. Idcirco Luce.xxij. Vos eſtis q̄ pmanſiſtis mecū in tēptatōibus meis diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meꝰ regnū. Et ſbdit i textu. Beati eſtis cuꝫ maledixerint vobis hoies.ſ.blaſphemātes ꝛ mala iꝓperātes ꝓpter veritatē ꝛ iuſticiā.ꝛ dixerint oē malū aduerſus vos.ſ. ꝓpter me mentiētes.ſic dictū ē ō xpo. Mat.xj. Ecce homo vorax ꝛ potatoꝝ vini ꝛc. Subdit. ꝓpter me. Ecce cauſa. ſubdit p̄mium. Gaudete ꝛ exultate. ecce ei merces veſtra copioſa eſt in celis.

¶ Sermo cxlviij ¶ Ad idem

Audete et exultate.

§ quoniā merces vꝛa copioſa eſt in celis. Mat.v. ¶ In verbis p̄miſſis duo innuunt. Primo exultatio ſanctoꝝ gloꝛioſa.ibi. Gaudete ꝛ exultate. Secūdo ſbiungit eoꝝ remuneratio copioſa.ibi.merces vꝛa copioſa ꝛc. De ꝓio dicit. Gaudete triplex eſt ē gaudiū. ¶ Primuꝫ eſt gaudium aniale. cū hoies gaudent de felicitate pctōꝝ. Prouer.ij. Letant cū malefecerint ꝛ exultant in rebus peſſimis.vt fornicatoꝛes ꝛ adulteri. Eccē.ij. Riſum reputaui errorē.ꝛ gaudio dixi.q̄d frustra deciperis. Reuera decipiūtur. Aug.de verbis dñi. Seculi letitia ē impunita nequitia.ſed reſtat futura triſticia. Apoc.xviij. Quātū glorificauit ſe in delicijs.tantū date illi tormentū ꝛ luctū. Aug.in ſoliloq̄o. Nemo p̄t gaudere i vtroq̄ ſeculo.qꝛ māna nō fuit datū durāte farina i egypto Exo.x. Ideo Bern. Delicatꝰ frater es ſi vis gaudere cū ſeculo ꝛ xpo.cū ōr Ju.vj. Ve vobis q̄ hic gaudetis ꝛ ridetis.qm̄ lugebitꝭ ꝛ flebitꝭ. Nec erit merces vꝛa. Job.xxj. Tenēt tympanū ꝛ cythară. gaudēt ad oꝛgani ſonū.ꝛ in puncto ad infernū deſcendūt.ibi implebit illud Greg. Momentaneū eſt qō delectat.eternū qō cruciat. ¶ Scōm gaudium ē ſpūale.ad Phil.iij.Gaudete in dño ſemp.i in gꝛa dñi.quē habemꝰ ita gratioſū dñm.qꝛ ex ḡtia eius ſumꝰ ad imaginē eiꝰ formati.ita chare redempti.ad eius gloꝛiā vocati. De quo Habacuc.iij Egō aūt in domino gaudebo.ꝛ exultabo in ihesu deo meo. Hā ſm Aug. Omnia efficit id in quo delectat.qꝛ eſt nature ſpeculatiue. Si gaudet in turpibus.turpis efficit. ſi in deo deus.de q̄ 1 Ioh.j. Choꝝ.vj. Qui adheret deo vnꝰ ſpūs efficit cū eo. Et hoc ē gaudiū ſpūale. ¶ Tertiū gaudiuꝫ ē eternale.de q̄ ps.cxlviij. Exultabūt ſancti i gloꝛia. Et hoc ē gaudiū ſtabile. Job.xvj. Gaudebit coꝛ veſtrū.ꝛ gaudiū veſtrū nemo tollet a vobis. Nam ſicut p totū annū ꝓdicamꝰ de vita ꝛ paſſione cuiuſlibet ſancti.hodie dignū ē vt dicamꝰ de gaudio generali eoꝝ vbi nūc ſūt. ¶ Nota multa ſūt genera gaudentiū in ꝟ mundo.ſicut hodie in celo. ¶ Primo gaudēt parētes de bonoꝝ filioꝝ multiplicatione.de q̄ Prouer.x. Filius ſapiēs letificat patrē. Et ſic pater celeſtis hodie gaudet de bonis filijs q̄s creauit.q̄ fuerūt obedientes ſuis p̄ceptis. Prouer.xxiij. Exultat in gaudio pat iuſti et mat que eū genuit. Et ſic mr̄ eccl'ia ꝛ ſancta trinitas.ſō canit p̄imū reſponſoꝝ. Summe trinitati ſimplici deo. ¶ Scōo gaudēt vgines vel ſpōſe de nuptiarū celebꝛatione.maxime ſi accipiūt ſponſum nobilē.pulcꝝ.diuitē ꝛ ſapientē.ſō in nuptijs ſunt inſtrumenta letitie. Et ſic hodie gaudet Maria mater noſtra vera ſponſa dei p̄ris. Ideo cū annūciare audiuit ſolennitatē ſue deſponſatōis q̄ debebat fieri mater filij dei.dixit Lu.j. Magnificat anima mea dñm. Et exultauit ꝛc. Sicut ꝛ dꝛ Zach.ix Exulta ſatꝭ filia ſyon. Reuera ipa gaudet coꝛona coꝛona regni ꝛ gaudij. Vnde in figura.iij. Regū.ij. Poſitus ē thꝛonus berſabee iuxta thꝛonu Salomonis. Vñ p̄t dicere illud Eſa.lxj. Gauꝛdens gaudebo in dño.ꝛ exultauit anīa mea i deo ſalutari meo.qꝛ induit me veſtimēto ſalutis.ꝛ q̄ſi ſponſā decoꝛauit me coꝛona. Cuiꝰ gaudij ꝓcipes effecti ſūt oēs vgines deo deſponſate ꝛ anulo fidei ſubarrate. Iō hodie gaudēt dicētes illō Apoc.xix. Gaudeam⁹ ꝛ exultem⁹.qꝛ venerit nuptie agni et demꝰ gloꝛiaꝫ deo. De quo ps. cxlix. Filie ſyon exultant in rege ſuo. ¶ Tertio gaudēt ciues de patrie recuperatiōe. Et ſic hodie gaudēt angeli.qꝛ vident celeſtē ciuitatē hierl'm de hominibus reparari. Nā celū erat deſertū p caſum angeloꝝ q̄ p fideles ſeruos recuperatur. Ideo gaudēt angeli cū beatis aiabus Luc.xv. Gaudiū ē angelis dei ſuper vno pctōꝛe penitētiam agēte. Eo q̄ vnus ē ō illis qui iplebit vacuū locū. quanto magis hodie de pluribus. Ideo implebit illud ps.xx. Super ſalutare tuū exultabunt vehemēter. ſ. angeli qꝛ deſideriū coꝛdis eoꝝ tribuiſti eis. ¶ Quarto gaudēt mercatoꝛes de lucri cumulatiōe. Vnde Prouer. xx. Malū ē malū ē dicit oīs emptoꝛ.ꝛ cū receſſerit gloꝛiabit de lucro. Sic hodie gaudent apl'i q̄ cōmutauerūt paleā ꝓ auro. arenā ꝓ lapidib⁹. ꝓciosis terrā ꝓ celo. Et diuites facti ſūt ꝓ paupꝛtate quā elegerūt. Mat.xix. Ecce nos reliq̄mꝰ oīa. quid ḡ erit nobis. Reſpōdit cētuplū accipietꝭ ꝛ vitā eternā poſſidebitis. Hodie de eis fit mentio in euangelio cū canit eccl'ia. Beati pauꝛes ſpū. qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. ¶ Quinto gaudēt pegrinꝰ exules de reuerſione in patriā. ſicut gaudebāt filij iſrl' reducti in hieruſalem.ps.cxxj. Letatus ſum bis

que dicta sunt mihi. Sic hodie gaudēt pīarche ꝛ ꝓphete de pūcta pīe q̄ hic fuerunt pegrini. Psal. xxxviij. Aduena ego sum ꝛ pegrinus sicut oēs pīes mei. ad Heb. xiij. Non habem⁹ hic manentem ciuitatē. Sed hodie gaudēt in celesti pīa de possessione eterne vite. q̄ erant exules ꝓpter crimē lese maiestatis parētum nr̄oꝝ. Isti tanc̄ pegrini semp cor habebāt ad pīam. donec p mortem summi sacerdotis reuersi sunt ꝛ introducti. Isa vl. gaudete cuz leticia q̄ in tristicia fuistis. ꝛ repleami ab vberib⁹ cōsolationis eius. ¶ Sexto gaudēt bellatores de hostiū interfectōne. sicut iudei de holofernē. Judith. vl. Erat ppl's iocūdus fm faciē sanctorū. Exo. xv. Submerso pharaone cantemus dño Hoc gaudiū habet exercitus martyꝝ. cui⁹ vexilli fer fuit beatus stephanus. Et de eis dr̄ ad Hebre. xj. Sancti p fidē vicerūt regna. ¶ Mā duplex fecit certamē diabolus ꝓtra eos. vnū vicioꝝ cōtra mentē. aliud psecutoꝝ ꝓtra carnē. Prima aciē vicerūt sancti p resistentiā. Secunda p patiam. tantos eī passi sunt ictus quot scuta eoꝝ. i. corpa fracta sunt in bello. Ipi vo nō ceciderūt ideo coronati sunt. vñ ysa. lx. Letabūtur coā te sicut q̄ letant ī messe. sic exultant victores capiētes predam quādo diuidūt spolia. ps. cxxv. Venientes aūt venient cum exultatōne. ¶ Septimo gaudēt operatores de mercedis receptione. et sic hodie sancti cōfessores q̄ xpo seruierūt cū cordis humilitate. corpis aspritate. cū opis fidelitate. ideo pūt dicē illud Psal. lxxxix. Letati sumus p diebus q̄bus vidim⁹ mala. Et sic cuilibet seruo in fine opis dicet. Euge serue bone ꝛ fidelis. qr talibus dicet illud. Gaudete ꝛ exultate. mat. v. O q̄ merito pūt gaudere hodie sancti de multis in celo. ¶ Primo habebūt gaudium supra se de claraviosione celestis regis. de quo ysa. xxxiij. Regē in decore suo videbūt. Et inde erit eis triplex gaudiū. Primo videdo faciē diuinā q̄ erit summū gaudiū. bern̄. Illud ē verū gaudiū q̄ nō de creatura ſ de creatore cōcipitur. in cui⁹ comparatione oīs iocūditas meroꝝ. oīe dulce amaꝝ. oīe decoꝝ fedū. Mā fm aug. Illa visio ē tota merces. Et si mali illā faciē viderent penis carerēt. Crisos. Carentia diuine visionis grauior pena ē q̄ pena gehenne. hocvez ē q̄tū ad penam damni. Scdo in eis ē gaudiū in visione hūanitatis in corpe glificato. ysa. xxxv. Ipi videbūt gliaz dñi ꝛ decorē dei nr̄i. Mā si illā claritatē nō permanentē sed transeūtem vidit petrus in monte thabor q̄ oim aliox oblitus mat. xvij. dixit. Bonū est nos hic esse. faciamus tria tabernacula. q̄d tūc de claritate glorie pmanētis in pīa. lō ps. lxxix. desiderant ait. Ostēde nobis faciē tuā ꝛ salui erimus Et Jo. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verū deū ꝛ ihm xpm quem misisti. Tercio erit gaudiū in cōsideratione vnionis humane nature ad diuinā. O magnū ꝛ mirabile gaudiū erit electis cū cōsiderabūt q̄ frat eoꝝ fm carnez vere de⁹ ē. ideo bern̄. Plenū erit omni dulcedine videē hominē ꝛ hois cōditorē. Tūc implebit illud iohā. x. Ingredient ꝛ egredientur ꝛ pascua inuenient. Ingredient in diuinitatē. egredientur in hūanitatem. lō ysa. xxxv. Veniēt in sion cū laude sempiterna. q̄ leticia sup caput eoꝝ. Oñ fm augus. Nullum malū ibi erit. nullū bonū latebit. ¶ Secundo habebūt gaudiū p eo q̄ infra se est. s. ab inferno. q̄ veracit euaserūt. hic vo hō nō ē certus an amore vel odio dei dignus sit. Eccls. ix. Inde etiā habēt triplex gaudiū. Primo videt demones pstratos a q̄bus hic temptati fuerūt. Scdo videt se securos in ppetuū ab oīi temptatōe. Sap. iij. Justoꝝ aie in manu dei sunt. ꝛ nō tanget illos tormentū malicie. Tercio videt malos ibi cruciari q̄ eos h̄ multiplicit leserūt. ꝛ in hoc laudāt diuinā iusticiā. ps. Letabit iust⁹ cū vi. vn. ideo ps. lxxxiij. Beati qui habitāt in domo tua dñe. ps. Exultabit lingua mea iusticiā tuā. ꝛ os meū ānūciabit laudē tuaz. Eccli. lj. Dedit mihi dñs linguā mercedē meā. ꝛ in ipsa laudabo eū. Ideo fm docto. resumptis corpibus erit laus vocalis. ſ fm Remi. in lingua hebrayca ideo ysa. xliij. Pplm istū formaui mihi laudē meam narrabit. Sancti ergo deū laudāt. pctōres vo vlulant. ysa. lxv. Ecce serui mei laudabūt p exultatione ꝛ vos clamabitis p dolore cordis ꝛ p cōtritione spūs vlulabitis. ¶ Tercio hūt gaudiū ab aīs a celo in q̄ sunt. Inde hūt triplex gaudiū. Primo a loci claritate. apoc. xxj. Ciuitas illa nō eget sole. ſ agnus dei illuminabit eā. Et sequtur. Nox vltra nō erit. Hāc claritatē petijt thobias. c. xiij. Beatus ero si fuerint reliq̄e seminis mei ad videndū claritatē hierl'm. Mā ille sol celestis lucet ibi. q̄ dixit Jo. viij. Ego sum lux mūdi. Secūdo a loci puritate. apoc. xxj. Nil coinq̄natū intrabit. Tercio a loci delectabilitate. Baruch. iij. O isrl' q̄ magna ē domus dñi. ꝛ ingens locus possessionis eī⁹. Et p sens mūdus velut pūctus ē respectu celi. bern̄. Ciuitas celestis māsio secura totū cōtinēs quod delectat. ideo ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. lō meliox ē dies vna in atrijs tuis: super milia. ps. lxxxiij. ¶ Quarto hēbunt gaudium ab eo q̄ ē post se. i. a corpe xpto q̄ hic reliquerunt. Inde erit triplex gaudiū. Primo a corpis claritate. matb. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ. Secundū gaudiū a corporis immortalitate. j. Cor. xv. Oportet hoc corruptibile induere incorruptōnem. ꝛ hoc mortale induere immortalitatem. tunc implebitur illud apocal'. xxj. Mors vltra nō erit. Tercīū gaudiuz a corporis agilitate. de quo Augusti. Voi velit spūs. ibi protin⁹ erit ꝛ corpus. q̄ nia implebitur illud. j. Cor. xv. Semiatur animale. surget spūale. id est obedīēs spiritui. Dicit magister in. iij. dis. xlix. Sine omni scrupulo credendū est eos habituros maiorem gloriam post iudiciū q̄ ante. quia maius erit eoꝝ gaudiū. eo q̄ extensiue diffundet ab aia in corp⁹ ¶ Quinto habebūt gaudiū ab his qui erūt ad sinistrā. s. a sanctis angelis. Et illud gaudiū erit triplex. Primo cum eis immutabiliter vivendo. de q̄ Matb. xxij. In celo non nubent neq̄ nubent. sed erūt sicut angeli dei. Secūdo cum eis deum laudando Isa. vj. Non cessabunt clamare die ac nocte. scūs sanctus sanctus. de quo ps. Beati qui habitant in domo tua domine. in secula seculoꝝ laudabūt te. Tercio habebūt gaudiū sine modo. cum eis eternaliter deum videndo ꝛ amando. De quo Hern̄.

in meditationibus. Amabim⁹ sine mō. videbim⁹ sine termino. coherebim⁹ sine medio. sicut idē dicit in li. de diligendo deū. Quō stillabūt aque vine z ferrū igni vnīt. sic sancti vniti sunt deo. ¶ Sexto hūt gaudiū ad dexterā. s. a venerabili societate. z erit triplex. Primo ex multitudine. Apocal. vij. Vidi turbā magnā quā nemo dinumerare poterat. Nam si nō possumus numerare stellas celi. arenā maris z guttas aq. multo minus numerus sanctoꝝ. Job. xxv. Nō ē numerus militum eius. Dañ. vij. Millū milia ministrabāt ei. z decies cētena milia assistebāt ei. Secūdo hūt gaudiū ex societatis nobilitate. s. beate ꝟginis. oim sanctoꝝ. angeloꝝ. apl'oꝝ zc. quoꝝ hodie oīm celebritas ē vna Tercio hūt gaudium de societatis amicabilitate. Isa. xxxij. Sedebit ppl's meus in pulcritudine pacis z in reqe opulenta. vbi nulla discordia. de quo ps. Qui habitare facis vnanimes in domo. nam ibi erit pax z vnanimitas cū deo angelo. primo z corpe ꝓprio. ¶ Nā duo sunt facientes discordiā q in celo nō erūt. Primū ē superbia. puer. iij. Inter superbos semp iurgia sunt. illa nō erit ibi. ps. Non habitabit in medio dom⁹ mee q facit superbiā. Secūdū ē invidia z illa nō erit ibi. de qua aug. super Joban. Non erit aliq̄ invidia disparis claritatis. vñ Gre. iij. moꝝ. Tanta ē ibi vis vnitatis qōvnusq̄sq; in seipo nō capit. in alio se accepisse exultat. s. p charitatē. de q Gre. Nō tuū p laborē. meum p amorē. Quapropt hortat nos aug. in li. de vilitate agēdi pniam. Frēs illuc festinate vbi sp viuatz. si ista fluida vita diligit. q̄nto magis vbi feruēter sancti in deo letant. ¶ Dixi secūdo subiūgit eoꝝ remūeratio copiosa. ibi. Merces vra copiosa ē in celis. ¶ Item merces sanctoꝝ bz plures cōditiones. Primo em recipit celeriter. apoc. xxij. Ecce venio cito z merces mea mecū. Hevera citovenict. s. p⁹ morē. lu. xij. Qua hora nō putatis filius hois veniet ad remunerandū bonos. ¶ Scōo deservit facilit mat. x. Quicūq; potū dederit vni ex minimis meis calicē aq̄ frigide nō pdet mercedē suā. s. in celis. Idcirco noli esse impatiēs in aduersis. nihil ē qō pateris si mercedē attēdis. ō hiere. xxxj. Quiescet vox tua a ploratu z oculi tui a lacrimis. qz adest merces operi tuo. Berñ. Si labore terreat respice mercedē. ¶ Tercio solvit liberalit. qz dī copiosa. vñ berñ. Merces sctōꝝ est tā magna q nō pōt mēsurari. mīta nō nūerari. pciosa ñ estimari. copiosa nō finiri. ō ps. Replebit in bōis desiderīū tuū. sup q dicit Orosi⁹. Replebūt omēs sensus exteriores z interiores celestibus deliciis. ps. Cor meū z caro mea exultauerūt in deū vīū. augu. Duo sunt sensus. interior z exterior. Exterior reficit in cōtēplatōe hūanitatis. Interior in cōtēplatōne diuinitatis. de q Leo papa in li. de fide dicit. Deꝰ hō factus ē vt totū hoiem beatificaret. Istud q obiectū tam fulgidū ē q̄ ois alia claritas sanctoꝝ z siderū ē q̄si calam⁹ ardēs respectu totius vniuersi. ō berñ. O btā merces xp̄m videre in seipo in nobis z nos in ipo felici iocūditate. de qua aug. sic loq̄tur. Nō ppauit deus diligentib⁹ se fide nō capit. spe nō attingit. charitate nō cōprehēdit. acq̄rī pōt. estimari non pōt. Quarto possidebit

ꝓhennit. Eccli. xviij. Nō verearis vsq; ad mortem iustificari. qñ merces dñi manet ineternū. nō em deficiet q̄tūcunq; diu ea vtamur. qz nō ē transitoria sed sempiterna. aug. O hō exardesce in amore dei z desiderio vite eterne. cuius lux ē veritas. cuius lex charitas. cuiꝰ modus eternitas. ibi actio ñ operosa. requies nō desidiosa. ibi sanitas sine infirmitate. pulcritudo sine deformitatē. iocūditas sine merore. sapia sine errore. vita sine morte. Sap. v. Justi in ꝑpetuū vivent. z apud dñm est merces eoꝝ. Gen. xv. Noli timē ego merces tua magna nimis. Hanc mercedē adepti sunt oēs sancti q̄ū hodie solennitatē celebram⁹ letanter. ¶ Ꝓo quo sciendū hodierna festivitas ē gaudiose celebranda. quia varijs de causis ab eccia ē instituta. ¶ Primo ꝓpter dei gl'ificatōnem. vñ Guil'. altisiodorensis. Qui sanctis honorē impēdit illū specialiter honorat q̄ eos sanctificavit. qz honor ministrorū ē veneratio dñoꝝ. In figura illius heliseus dixit se fore ꝑsentem qñ naaman syrus descendit de curru faciens reverentiā giezi seruo suo indigno. ideo hortat ꝑs. Laudate dñm i sctis eī⁹. ¶ Secundo celebrat ꝓpter auxilij ꝓticipatōem. berñ. in ser. de oibus sanctis. Si potentes fuerūt in terris. potentiores sunt in celis. qz pīa nō minuit charitatē ꝟ augmētat. Maxim⁹ in ser. Eoꝝ merita sunt nra suffragia. eoꝝ cruciatus sunt nri profectus. Quō em cognoscūt nra desideria. Vīdet. s. tho. in. iij. q cognitōne matutina. s. in deo. nō aūt cognitōne vesptina. s. in seipo. vñ gre. Quid nō videt q videndo oia videt. berñ. Ibi sci mgrm viāsse est oia didicisse. ¶ Tercio celebrat ꝓpter spei sublimationem. vñ berñ. Quid ē q nō solū difficile ꝟ etiā videt nobis impossibile cū boies fuerunt sicut nos ideo festivitatis eoꝝ celebratio ē nre fidei cōfirmatio. Maximus in ser. Nūq; ita cōstanter vitam extendissent nisi alterā beatitudinē sensissent. ō non timeamus nimiū. augu. in ser. de martyrib⁹. Quid timebo membroꝝ damna cū securitatem accipio de numero capillorū. mat. x. Omēs capilli capitis vri nūerati sunt. z vnus nō pibit ex istis. ps. Custodit dñs ossa sanctoꝝ. vnum ex bis nō conteretur. ¶ Quarto celebrat ꝓpter eoꝝ imitationē. de quo Crisost. sup mat. Que ē iustitia sanctos colere z sanctitatē spernē. sine causa iustos colit q̄ iusticiā spernit. Ideo hortamur. j. Machab. viij. Mementote quō salvi facti sunt ꝑres vri. Aliqui p voluntariā paupertatem vt apostoli. Aliqui p servitutē vt patriarche z ꝓphete. Aliqui per patientē tribulationem vt martyres. Aliq̄ p misericordie pietatem vt confessores. Aliq̄ p corporis castitatē vt virgines. Aliqui p penitentie asperitatē. vt veri penitentes. sic z nos. Maximus in sermone de omnibus sanctis. Quem delectat alicuius sancti meritū z premiū. delectari debet par z obsequiū. ¶ Quinto celebrat ꝓpter templi cuiusdaz dedicationē. Romani em cum vniverso orbi dominarent. quoddā tēplū construxerūt. in cuius medio suū ydolū collocantes oim ꝓvinciaꝝ simulacra q circuitū statuerūt. respicientes rectis vultib⁹ ydolū romanoꝝ. si q̄s aliq̄ provincia rebellaret cōtinue arte diabolica illius provincie sil'acꝝ ydolo romanoꝝ posteriora

vertebat.innuens q ab eius oñio recessissent. statim illuc romani exercitū destinabant ⁊ ipam suo dominio subiugabāt. Et illud templū vocauerūt pantheon.qđ sonat toti dij. ⁊ dī a pan qđ ē totum ⁊ theos deus.⁊ durauit tamdiu vsq; ad temp⁹ imperatoris foce. Tūc Bonifacius quartus papa impetrauit hoc templū a foca cesare.et cōsecrauit in honore beate v̄ginis,⁊ oīm martyr̄ xp̄i.⁊ appellauit locum sancte marie v̄ginis ac martyr̄ xp̄i. ⁊ a populo appellat ad sanctā mariā rotūdā. Et post hoc q̄dam papa Gregori⁹ hoc festū kalendas novembris instituit.⁊ p̄ vniuersum mūdū hūc diem in honore oīm sanctor̄ celebrari solēniter ordinauit. ¶ Sexto celebrat ꝓpter omissor̄ implet̄ones. q; nos multos sanctos obmittim⁹.⁊ ꝓpter eorū multitudinē celebrare nō possum⁹ ꝓpter nostram infirmitatē ⁊ tp̄is brevitatē. ideo eccl̄ia ordinauit vt vno die eos simul honorabimus. ¶ Septimo ꝓpter negligētie suppletionē. q; licet aliquor̄ festa celebram⁹.tū negligēter.ideo hodie p amorem ⁊ deuotionē supplere debemus negligētiā in festiuitatibus gactam. ¶ Octauo ꝓpter facilitatē oīonū nr̄ar̄ impetrationē. Sicut hodie oēs sanctos vniuersaliter honorabimus.sic ipi hodie intercedūt p nobis. Hiero. Impossibile est multor̄ oīones nō exaudiri.de q̄ hodie in collecta dī. Desideratā nobis tue ꝓpiationis abūdantiā multiplicatis intercessorib⁹ largiaris. Intercedūt em̄ sancti pro nobis merito ⁊ affectu.merito dū nobis eorū meritis suffragant.affectū dū merita nr̄a cupiūt adipiere. ¶ Exemplū legit. Cū custos q̄dā eccl̄ie sancti petri hac die ex deuotōne omnia altaria circūiret.⁊ oīm sanctorū suffragia implorasset ⁊ demū venisset ad altare sancti petri. ibi paululū req̄escens extra se rapit ⁊ vidit regem regū in sublimi solio et om̄es angelos in circuitu morantes. tunc virgo virginū cū dyademate p̄fulgenti venit.quā innūerabilis multitudo virginū sequebat. Huic rex protinus assurrexit ⁊ posito solio sedere fecit. Post hoc venit q̄dam vestitus pilis camelor̄ quē seq̄bat multitudo venerabiliū senior̄. deinde venit alius pōtificali habitu decoratus. quē cohors in habitu cōsili seq̄bat. Postea ꝓcessit innumerabilis multitudo militie.demum aduenit turba diuersar̄ gēnū infinita. Oēs igit añ regē aduenerūt ⁊ ip̄m flexis genibus adorauerūt. Iste aūt qui in pontificali habitu erat incepit matutinas ceteris ꝓsequētibus.Angelus aūt q̄ ꝓdictū custodē ducebat eidē visionē exposuit. asserēs v̄ginē in prima acie mr̄em dei esse.vestitū de camelor̄ pilis Johānem baptistam cū patriarchis ⁊ ꝓphetis.⁊ pontificali ornatu petrū cū ceteris aplis.milites martyres.turbam reliquā cōfessores. Hi om̄es añ regez venerūt.vt p honore sibi hac die exhibito a mortalibus gr̄as agerent.⁊ p orbe vniuerso orarēt.deinde ad locū alīū ip̄m duxit ⁊ utriusq; sexus homines videns.alios in stratis aureis.alios in mensa gaudētes diuersis delicijs. alios nudos ⁊ inopes auxiliū mēdicantes.⁊ dixit hūc purgatorij locum esse.abūdantes illas aias esse q̄bus ab amicis per multa suffragia copiose subueniebat. egētes esse aiaz nulla cura habebat. Jussit aūt vt oīa summo pontifici intimaret vt post festū oīm sanctor̄ diem statueret aiaz.vt saltē generalia suffragia fierent p illis q̄ specialia habere requirēt.

De animabus defunctor̄. ¶ Sermo.cxlix.

Atende anime mee ⁊ libera eam. Scribitur ps.lxviij. Et legit̄ pro salute aiaz.⁊ applicat̄ p nr̄is fmonis exordio. ¶ In verbis p̄missis duo innuuntur. Primo postulatio beneficij ⁊ pietatis.ibi. Intende anime mee. Secūdo explicatio subsidij ⁊ charitatis.ibi.⁊ libera eā.de primo dicit. Intende anime mee.nō dicit.intende bonis derelictis.nec intēde bonis corp̄is.ꝫ anime. Item intendere debemus aiabus defunctor̄ plurib⁹ de causis. D ¶ Prio ꝓpter naturā docentē. Est nanq; lex nālis q̄ docet mat.vij. Dia q̄cūq; vultis vt vobis faciāt homies eadē facite illis. Et hoc intelligit.q̄cūq; vultis fm rectā rōem. Et sic si velletis liberari coopamini liberationi alior̄.dicit nāq; Alber.in lib.rex.q; irrōnalia aialia vt cerui ⁊ elephantes succurrūt alīs. Cerui cū debent ptrāsire magnā aquā fortes ordināt in p̄ncipio ⁊ in fine. ⁊ debiles in medio vt sustentent a fortib⁹ ponētes capita sup dorsum fortiū ceruor̄.⁊ sic transuadant. Silr elephas si ceciderit p se surgē nō pōt.tūc clamat. currūt aūt alia aialia;⁊ subueniūt. q; scribit Eccl̄i.xiij. Oīne aial diligit sibi sile. Si hoc faciūt irrōnalia.multo magz rōnalia.vt docet ap̄lus ad Gal.vj. Alter alterius onera portate.ad Ro.xv. Debem⁹ nos firmiores imbecillitates infirmor̄ sustentare. Ambr. Nil tā piū sicut iuuare cōsortē. nā oēs sum⁹ miserabiles ⁊ defectuosi. Idcirco nūc sim⁹ misericordes.proverbio.xix. Nō indigēs misericors ē. Eccl̄i.xxxj. Intellige q̄ ꝓximi tui sunt ex teipo. ¶ Secūdo,ꝓpter scripturā ammonentē. Nā ois scriptura ve.⁊ no.te. hortat nos ad subueniendū aiabus. Eccl̄i, vij. Mortuo nō ꝓhibeas gr̄am. Item.ij. Mach. xij. Judas machabe⁹ misit.xij.milia dragmas argenti hierl̄imā offerre p pctis mortuor̄. cōsiderauit em̄ q; hi q̄ cū pietate dormierāt optimaz hr̄ent repositā gr̄am. Sctā ḡ ⁊ salubris ē cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a penis soluant. Ecce h̄ ē p̄ eos q̄ dicūt q; auaricia sacerdotū excogitauit ꝓmemoratōes aiaz.qđ ē falsū.q; scribit Eccl̄i.iij. Elymosina p̄is tui nō erit in oblīuiōe.⁊ p pctō mr̄is restituetur tibi bonū.i.pro subsidio p̄is ⁊ mr̄is fiet tibi recompensa.qualis. Subdit ides ibidem. In iustitia edificabit tibi.in die tribulatōnis cōmemorabitur tui. Et sicut in sereno glacies soluentur. sic tua pctā. ꝓpter qđ est eccie sancte cōstitutio.de cel̄. missa.c. Cū creatura.q; nulla missa debet celebrari quin defunctor̄ debet fieri memoria. ¶ Tercio ꝓpter amicitiam refulgentem.pverb.xvij. Om̄i tempe diligit qui ē verus amicus.s. tempe sanitatis.infirmitatis.leticie ⁊ tristicie.tempe vite ⁊ mortis.tempe ꝓsperitatis ⁊ aduersitatis.de q̄ Grego. Lex vere amicicie est vt qui diligit in ꝓsperitate. diligat ⁊ in aduersitate.vt docet ihus filius sirach Eccl̄i.vj. Si possides amicū in tēptatōne possidebis illum. Sed heu amicicia vera est rara.q; multi se ostendūt amicos in ꝓsperitate.pauci vo reputāt

in aduersitate. de quo ꝓuerb. xix. Multiplicant amicos plurimos. a pauperibus aūt separantur quos habet. Et implet illud Eccli. vj. Est amicus socius mense. et nō permanet in tpe tribulatōis. ps. Oblivisci sunt būfactores eius. ꝓpter qō dicit Hostra in sententijs. Amici nō probant bū in ꝓsperis nec in aduersis. sic cōtingit pauperibus vt scribit Gelasius papa. et habet. xxv. q. ij. Sicut folia deserūt arborē in hiemis aduersitate qñ illis contra frigora plus indigeret. ita q̄ conuertūtur ad inimicicias tpe pauperis amici. Fontin⁹ de mutabilitate rerū dicit. Si quis se amicū iactat talē se non verbis nec ope demonstret. iuxta illud. j. Io. iij. Non diligam⁹ verbo nec lingua. nec ope et veritate. dicit ibidē. Qui viderit frēm necessitatem patientē et clauserit viscera sua ab eo quō charitas ꝑis manet in eo. Et sic nos sumus fratres. mat. xxiij. Omnes em frēs estis. vnus em ē ꝑ vester q̄ in celis ē. vbi aug. Omnes frēs sum⁹ fm q̄ homines. q̄to magis fm q̄ xp̄iani sumus et in fide xp̄i. Hōne fraternitatis spūalis ē vnus pater de⁹. vna mr̄ eccia. q̄ fraternitas tanto magis restringit ad diligēdū q̄to reuerentior deus pr̄ q̄ homo carnalis. et mr̄ eccia q̄ mr̄ carnalis. et celestis hereditas q̄ tpalis. Ideo faciam⁹ iuxta illud. j. macha. v. Conuenit em̄ eccl̄ia magna cogitare q̄d faceret fratribus in tribulatōe. Agam⁹ iuxta illud Deu. xv. Precipio tibi vt aperias manū tuam egeno et pauperi. Et oñdamus verā amicicia. nā fm Fontinū. q̄ fingit amicicia peior ē illo q̄ fabricat falsaz monetā. Et sicut ex vera amicicia tenemur subsidiū corpi. multo magis anime. de quo aug. in lib. de cathezizandis rudibus. Sicut sententia ēvbis ꝓponenda. ita corpi aia. ¶ Exemplū de abbate q̄ debebat mori. Aduentātibus fribus et tractantibus de abbate eligendo. Abbas infirmus rogauit ꝑ anūculo suo vt eligeret in abbatē. Et factuz ē. mortuo illo habebat purgatorū in fonte. Et abbas elect⁹ amic⁹ defuncti deambulās in horto circa fontē. audiuit lamentabilē vocem. interrogauit q̄d ibi esset. Rñdit. Ego sum quondā abbas amicus tuus et cruciorbic ex eo q̄ ꝓcurauit te eligere i abbatē. Cui ille. Nō est tibi magna pena. qz in aq̄ refrigeris. Rñdit aia illius Vade fer eneū candelabrū de eccl̄ia et mitte in fontē et videbis. Allato candelabro et in fontē misso dissoluebat sicut cera a facie ignis. Nec̄ lego q̄ aliq̄d boni ꝑ aia ei⁹ fecisset. ecce quāta ingratitudo. aug. Ingratus est q̄ accipit būficiū et nō reddit obsequiū. ¶ Quarto tenemur eis subuenire ꝓpter causam indigētē. sunt em̄ valde indigētes. qz pauper. ps. lxxiij. Memas pauper tuor ne obliuiscaris. Pauper sunt quia nihil opari p̄nt. vt dicit ps. cvj. Sedentes in tenebris et in vmbra mortis vinctos i mēdicitate et ferro. Constat q̄ tenebre impediūt operōnem q̄ se iuuare nō p̄nt. Eccl̄s. ix. Non ē opus nec rō apud inferos. Vincula impediūt euasionē. mēdicitas solutionē. q̄ nō p̄nt satisfacere diuine iusticie. Sunt tū membra corpis mystici. ideo p̄nt capere influētiam a corpore. et quanto eorū mendicitas maior. tanto in subueniendo ē eis pietas copiosior. qz dicit augustī. Magna pietas est illos iuuare q̄ se iuuare non possunt. Sed quō p̄nt scire quādo quis eis būficia impendit. Rñdet fm aug. in li. de cura agenda pro mortuis q̄ quatuor modis p̄nt scire. ¶ Primo ex liberatione vel ad min⁹ ex pene alleuiatione. qz si nō statim liberant qñ ꝑ eis aliq̄d fit. tū aliquātulū minus patient vt volunt doctores cōiter. Sed mgr̄ henric⁹ de hassia dicit q̄ acerbitas non mitigat sed solū fit eis refrigerū. Verbigr̄a. Sicut portans intolerabile pondus. et ē alicui q̄ prestat ei haustū aq̄ frigide. apparet sibi q̄ leuius portat. licet sit idē pondus. et sic eis pena alleuiat ꝓ nr̄a suffragia. Et tamen hec duratio pene abbreuiat. licet fm Henricū acerbitas nō mitigatur. qz aie in purgatorio summe appetūt vt deum beatifice viderēt. ꝓpter qō magis eligerent acrius pati q̄ eo citius ad deū venirēt. Sed prima rōsio est cōior. Et sic fm doctō. ex alleuiatōne pene cognoscūt q̄ aliq̄d fit ꝑ eis. nec tū adhuc ex se nesciūt q̄d aliq̄s facit. ¶ Secūdo pcipiūt hoc ex angelica reuelatōe q̄bus cōmisse erant in bapmo aīe et post q̄ sepe eas visitant et exhortant eas ad patiam. illi dicūt eis determinate q̄d sit et quid faciūt ꝑ eis. et dicūt eis qñq̄ terminū pene. et in hoc valde consolant eas. Sic angelus thobiam Thob. v. c. Forti animo esto. in ꝓximo est vt cureris. ideo canit ecclesia. Mitte archangelū michaelem vt ille dignetur eas eripere de penis tenebraz. ¶ Tercio percipiūt hoc ex decedentiū relatione q̄ descēdunt ad eas. et que agnouerūt ꝑ eis fieri anteq̄ decederēt illis nūciant ex charitate. qz in purgatorio non ē odium nec inuidia sicut in inferno. Sed charitas maior q̄ in mūdo. ideo vna aia consolat aliā quō pōt. ¶ Quarto pcipiūt hoc ex diuina inspiratione sicut sancti homines qñq̄ in hoc seculo ex diuina inspiratione cognoscūt q̄d a se scire non p̄nt nec̄ ab alio didicerūt. Dñ legit in apiario q̄ q̄daz defuncte pcibus cuiusdaz viri sanctissimi resuscitatus fuit. Hic referebat se vidisse et audisse q̄ aia cuiusdā quē hic in vita ꝑsonam nouerat grauissime torquebat. q̄ in medio ignis subito exultādo clamauit. Eya misericordissime deus gratias tibi ago q̄ non in finem oblitus es mei. Cui alia anima consors in pena. Vnde tibi talis exultatio in talibus horrendis penis. At illa. Merito tripudio. quia a domino datum est mihi scire q̄ hodie natus est puer. qui postq̄ ad virilem etatē venerit p̄sbyt̄ efficietur. In cuius prima missa ab his penis ad eternam requiem euolabo. ¶ Sed diceres. si aliq̄s facit aliquid pro anima defuncti quem nunq̄ vidit nec nouit in seculo. an anima potest eum cognoscere in purgatorio. Respondet q̄ q̄dm est in purgatorio non cognoscit eum determiate sicut eos quos in seculo nouerat. Nihilomin⁹ anima regratiatur ei et desiderat eū agnoscere et diligit eum. sicut nos facim⁹ qñ aliq̄ bñfactorem ad nos quos nūq̄ vidimus. Sed postq̄ liberate fuerint et puenīūt ad celos tūc cognoscūt oēs bñfactores suos determinate q̄s prius nūq̄ viderunt. et magnifice regratiant illis pro eis orantes deū.

¶ Sermo. cl. Ad idem.

Mortuo non prohibe-
as gratiam. Ecclesiastici. vij. ¶ Idem⁹

q̄ membra sana interim q̄ sunt in corpe non absci
sa vegetāt a corpe. Spūaliter. Sic anime defun-
ctor sunt membra corpis xp̄i mystici. s. eccie sc̄e.
Ro. xij. Sumus em̄ inuicē mēbra. z sunt sana z fi
putrida nec abscisa. i. in charitate mortua. z non si
ne charitate decesserūt. ideo vegetant a corpe. i. p-
ticipes sunt bonor eccie. de quo dr̄m. Charitas ē
virtus largiflua q̄ facit oia cōmunia. vt hr̄ de ps̄e.
di. iiij. eccleſie. vbi dr̄. Qui sunt in charitate pti-
pes sunt oim bonor opex. xpter qō dicit. vnū mē
brū corpale aliud respicit z ei dolēti subuenit z cō
dolet. Sic spūale exūs in charitate cōdolet z sōue
nit. ¶ Item mortuo nō debemus denegare
gr̄am xpter multa. ¶ Primo xpter penas. nā sm
tho. in opibus mie illis citius ē succurrendū qui i
maloribus sunt penis. Et sic anime in purgatorio
sunt in tanta pena quam nemo in terris passus ē
aut excogitare pōt in hac vita. aug⁹. Ignis purga
torij ē durior q̄ dequid excogitari pōt. licet ei mar
tyres innumerabilia passi sunt tormenta. vt Lau
rentius Petrus katherina Vrsula ⁊c. nūq̄ in eis
talis pena inuēta ē. aug. Granius ē esse in purga
torio q̄diu pōt oculus claudi. hoc ē quo ad ictus
oculi. q̄ fuit pena in craticula sancti Laurentij. Et
subdit. Qui purgatorīū petit. nescit q̄d petit. ideo
scribit Jacobus epūs tusculan⁹. q̄ q̄dam mortu⁹
p̄cibus cuiusd̄ sancti fuit ereptus de purgatorio
ad agendū p̄nām in terris. hic ita se afflixit q̄ i se
pulcris habitauit in nive in glacie z in igne se vo-
lutabat. Interrogatus cur hoc faceret. Rūdit. Si
lacus ante eccīam totus igneus essz mallem in eo
esse vsq̄ in diem iudicij vt possem euadere penam
purgatorij. ideo Crisо. Intende aie mee quascūq̄
penas seculi totū leue erit respectu pene purgato
rij. nā dicit aug. Iste ignis hic in mūdo est velut
ignis depictus i ardore respectu pene purgatorij.
Et cum sm aug. pctā magna sine qua nō pōt esse
impunita. ideo idē in libro de pnia dicit. Purgan
dus ē igne purgatōnis q̄ distulit fructū cōuersio
nis. ps. lxxij. Conuertek ppls meus hic. s. p penitē
tiā nō leuē sz arduā. si vis euadere penā purgato-
rij. xpter qō inqt Hiero. Intende qualitatē z q̄n-
titatē pnie q̄ debet pene purgatorij eq̄pollere. Id
circo xpter grauitatē pene dicit Guil. in ratōnali.
In missa defunctor nō canit Gloria. q⁹ nō sunt i
ea. nō dak pax. q⁹ pace nō fruūtur. ideo petimus.
Req̄em eternaz dona eis dñe. nec osculū dak post
euāgeliū. q⁹ plenā amicitiā nondū hūt. nec cande
le accendūtur ad euangeliū. q⁹ nō sunt in luce sed
in tenebris. lō petim⁹ in missa. Lux pp̄etua luceat
eis. ¶ Sz di. ē ne ignis purgatorij corpal⁹ vel
spiritualis. Rūdent docto. sup. iiij. senten. q̄ ignis
purgatorij ē corpalis. ¶ Sed diceres. quō tūc po
test agere in spūm. Rūdek q̄ iste ignis pōt cōside-
rari duplicit. Uno mō vt ē rex corporea. z sic nō
habet agē de natura sua in spm̄. Alio mō cōsidera
tur p̄t ē instrumentū diuine iusticie vindicantis
Hoc em̄ exigit ordo diuine iusticie vt anima q̄ ha
bet materiam igni congruentem. s. peccatuz arde-
at in eo. In simili sicut filum in stupa cito consu-
mitur p ardorē ignis. Si autem pinguedine de se
po vr cera lūgatur. de quāto pinguedo maior ad
beret filo. de tanto diutius durat in igne. z sic de
anima. de quanto maius peccatum. de tanto am-
plius durat in purgatorij igne ¶ Sz diceres. quō
anime exute teneri possunt a corporali igne. Re-
spōdet magister Julianus. Si spūs viuentis ho
minis tenek in corpore. cur non etiam post mortē
corporēo igne teneak. augu. xij. de ci. dei dicit. Sic
aia cōiungik corpi vt det ei vitā. cuius illud spūale
z hoc corpale. Et aia aggrauak p corpus. Bas. ix
Corpus q̄ corrūpik aggrauat animaz. Et sic iste
ignis ita se hz q̄ spūs incorpore⁹ ei coniūgi pōt.
¶ Sed di. a quo aūt puniūk virū p demones vl
p angelos. Rūdit sanctus Tho. super. iiij. senten.
q̄ puniūtur a diuina iusticia nō a demonibus q̄r
victores extiterūt. nec ab angelis bonis. quia con-
ciues suos non affligūt. Sed tamē possibile est vt
eas ad locum penarū adducant. sz diuina iusticia
eas punit. ¶ Sed diceres. vtrū idem sit locus pur
gatorij z inferni. Respondet sanct⁹ Tho. sup. iiij.
sententiax. Locus purgatorij est duplex. s. sm le-
gem cōmunē z dispensationē. Primo modo ca-
piendo. tunc locus purgatorij inferno ē coniūct⁹.
vt dicit Hiero. q̄ infernus est in medio terre. sicut
cor in medio animalis. z supra infernū ē purgato
riū generale. Attamē aliqua sunt loca priuata i q̄
bus anime puniūtur sm dispensationem xp̄i de⁹
statuit. Sed quare aliq̄ in priuatz locis puniūtur.
Rūdek q̄ q̄tuor sunt cause assignāde. R ¶ Pri-
mo xpter eor celerem liberatōnē vt possent alīs
indigentiam revelare. vt legik de piscatoribus epi
scopi Theobaldi. qui piscantes tempe estatis ce-
perūt vnam magnā ptem glacie cogitantes. hoc
valet episcopo p refrigerio pedū. q⁹ erat infirm⁹.
z allata glacie superposuit pedes. z audiuit vocez
lamentabilē. interrogauit q̄d esset. Rūdit. Anima
sum homis xp̄iani z hic crucior igne purgatorij.
Cui dixit episcopus. Cur hic z nō alibi depurareē
ei purgariū. Respondit. Ex speciali gr̄a dei vt no
tificarē meū defectum. z eo citius liberarer. Et sic
eps sanatus legit tricesimum. finito eo dissolueba
tur glacies z liberabak anima. ¶ Secundo xpter
nostram informationē. vt loquik mgr̄ Symon in
passionali de animab⁹. ¶ Tercio xpter cor leuez
punitionē. vt Grego. vidit q̄ aliq̄ in vmbra passe
sunt. ¶ Quarto xpter culpe ppetrationē. Legitur
q̄ hsbyk q̄dam balneū intrans inuenit sibi q̄ndam
sedule seruientem. cui semel apportauit panē bñ
dictum. z dedit ei. Respondit ille. Pater. illi⁹ pa
nis non indigeo. sz orate deum p me. hoc est mihi
summe necessariū. Cui sacerdos. quis es. Respō-
dit. Ego sum anima cuiusdam defuncti. Dixit sa-
cerdos. Quid hic facis. Respondit aia. Hic pec-
cauī. z in hoc loco patior purgatorīū. orate deū p
me. z disparuit. Quod z ille fecit. z vltra nō appa-
ruit in signū q̄ liberata erat. Idcirco. ij. Macha.
xij. habet. Sancta z salubris ē cogitatio p defun-
ctis exorare. ¶ Exemplū legik de quodā milite
q̄ consueuit sp p̄ defunctis orare semel descē-
dit de eq̄ ad orādū p defunctis. sui emuli seq̄bantur
eū. z ipe inuocauit oēs aias z mortui surrexe-
rūt cum instrumētis quib⁹ dū vixerūt vtebant. il-
lū defendētes. z hostes territi fugerūt. ¶ Secūdo

nos non debemus denegare gram mortuis ꝓpter cōminamē penalitatez.cōminat enī nobis Salomon puer.xxviij. Qui obturat aures suas ad vocem pauperis.clamabit ꝛ nō exaudiet. Hō Luc. vj. Eadē mensura qua mēsi fueritis remetiet vobis. Inqt Beda. Indignꝰ ē omī suffragio q̄ defunctoꝝ immemor fuit in hoc seculo. Et qō plus ē pena cōsequit. vt dicit Haymo sup apocal. Justo dei se subijcit iudicio q̄ defunctoꝝ immemor fuerit.qz scribit iacobus in canonica sua.ca.ij. Judiciū sine mia fiet illi q̄ nō facit miam. ¶ Exēplū legit de q̄dam monacho qui obijt.ꝑ quo fratres vigilias.missas.psalteria legerūt. post ꝟ apparuit vni de fratribꝰ cōquerēs se esse in magna pena petens subuentionē. Cui frat rñdit. Dia nichil ꝓfuerūt tibi. Qui rñdit. Illij receperunt q̄bus tenebar qō neglexeram.ꝛ q̄ ꝑ desiderū in vita meruerūt. Ecce si huic non ꝓfuit q̄ negligēs fuit.q̄d dis q̄ contemnūt orare ꝑ defunctis. Beda. Indignus ē omī suffragio q̄ defunctoꝝ fuerit immemor in hoc seculo ¶ Tercio ꝓpter vtilitatē nr̄am cōsequendā.q̄ triplex ē. ¶ Prima qz suffragia ꝑ eis facta redūdant in nos. Nā fm Ambro. Omne qō defunctis impēdit totū ad salutē nr̄am ferē. vt ipleatur illud ps. Oratio mea in sinu meo cōuertetur. Nam omes q̄ sunt in purgatorio certitudinaliter puenīt ad regnū celoꝝ. Et sunt tales securi ꝛ certi.ꝛ licet ad tēpus in captiuitate teneāt.ergo si honoramꝰ petrū ꝛ paulū in eoꝝ imaginibus.vt si videres in lacu vel igne iacere.vtiq; extraheres.multo magis animabꝰ defunctoꝝ attēde. Si regē terrenū videres detentū ministrares vt euaderet. vt postq̄ veniret in regnū centuplū tibi rependeret. Et sic de aiabus.ideo Richar.de san.vic. Die crepte de purgatorio dum assint celesti gaudio miro modo ꝑ illis reinterpellāt q̄ eis subuenerunt i hoc seculo. Nā deus eis nihil negat q̄ sunt in celo ideo aug.in ser. Orate ꝑ defunctis.vt cū fuerint i vita eterna ꝑ vobis orent ¶ Secūda vtilitas.qz ꝑ opus suffragij nos meremur nobis. aug. Certus sum q̄ nullū opus suffragij ꝑ defunctis amittis. si illis nō ꝓderit q̄ nondū in tali statu sunt.tibi autem meritū erit.qz dicit.s.tho.in.iiij. Opꝰ suffragij ꝑ alio factū habet duplicē effectū. ē ꝛ expiatiuū pene illiꝰ.ꝛ meritoriū vite eterne nobis. et hoc inquātū fit ex radice charitatis. ¶ Tercia vtilitas vt miam post mortē cōseqūmur mat.v. Bti misericordes.qm̄ ipi miam cōsequent. Luc.vj. Eadē mensura ꝛc.iō aug. Cupis hō vt tui misereat deus.fac vt primo miserearis. Idē de cura agēda ꝑ mortuis.ꝛ habet.xiij.q.ij.ca. Nō existimas dicit. Illis suffragia ꝓsunt qui dū viuunt operant vt ꝓdesse possunt. ¶ Dicit nāq; Henricus de hassia.ꝛ sanctꝰ Tho.in.iiij. Suffragia duplicit fiūt. Uno modo in cōmuni ꝛ ab vniuersali eccia. Alio mō in speciali. Primo mō sic oībus ꝓficiūt equaliter ceteris paribꝰ. Hoc addo qz vnius homis aia potuisset hoc magis meruisse q̄ alia. qz mīta opa pietatis ꝛ mie fecit ꝛ libenter subuenit alijs. Alio modo in speciali.ꝛ sic magis ꝓsunt illi ꝑ q̄ fiunt. alꝫ frustra essent specialia suffragia. ꝛ nō attēdas ꝓpositū q̄ ponit similitudinē de candela q̄ oibus lucet.ꝟ vni est ad honorem.non est simile.qz lumen candele ꝓmunicat se ꝑ nature necessitatē. Lumen aūt spūaliter ꝑ intentionem ¶ Sed dicamen dicē Hieroñ. Cum ꝑ centū aiabus missa dr̄. nihilominus ē quasi ꝑ vnaquaq; diceret. Rñdet.s.tho. in iiij.dis.xlv. Duo creditores pñt equaliter teneri vni eorū sicut vnus solus. non tñ eqliter solui possit duobus sicut vni. Sed q̄d ad dictū Hieroñ. Respondet q̄ hoc dictū intelligit q̄tū ad meritū facientis.nō aūt ad vtilitatē eius ꝑ quo fit. ideo qui i hac vita magis fuit viuis ꝛ defunctis misericors. magis erit ꝓceps suffragioꝝ.iō ps.xl. Beatus q̄ intelligit sup egē.ꝛ pau. Et Thobie.iiij. Fiducia magna erit coā summo deo elymna.quoniam elemosina a morte liberat.ꝛ nō sinit aiam introire in tenebras. Eccli.xvj. Misericordia vnicuiq; ꝑparat locū fm merita opeꝝ.nā fm Ambro. sola elemosina est comes defunctoꝝ.

¶ Sermo.clj. ¶ Ad idem.

Memēto iudicij mei sic erit tuū. mihi heri. hodie tibi. Eccliastici xxxviij. In verbis ꝓmissis duo innuūtur. Primo optabile desiderū in purgatorio degentiū.ibi. Memēto iudicij mei. Secūdo subiūgit formidabile exitiū in mundo viuentiū .ibi. sic erit ꝛ tuū. De primo dicit. Memento iudicij mei. ¶ Triplex ē em̄ iudiciū qō ē in memoria hūdū Primū añ mortē. Secūdū in morte. Tercū post mortē ¶ Primū añ mortē. De quo.j. Cor.ix. Si nosmetipos diiudicaremꝰ nō vtiq; iudicaremur. Habetur em̄: de pe.dis.iij. Deus nō iudicat bis in idipm.de quo anacletus papa.vj.q.j.si oīa. Si omnia congrue essent iudicata.diuina iudicia nō haberent locū.ps. Beati q̄ custodiūt iudiciū ꝛ faciūt iusticiā. Naum.j.non cōsurget duplex tribulatio. Hoc fecit Job.xxxj.c.dicēs. Si cōtempsi in diciū subire cum seruo hoc est cum corpe meo. Et hoc est iudiciū pnie.quod docet augusti.in lib.de peni. Ascendat homo tribunal mētis sue.ꝛ accuset se in cōspectu iudicis.sit ratio iudex.conscientia testis.timor carnifex. Leo papa.nō remanet in iudicio condemnandū quod hic fuit in pnia purgatū. De hoc iudicio clamat anima in purgatorio. Memento iudicij mei.s.penitētie.vt penitentiaz ꝑ eis facere debeamus quaz ipi neglexerūt. nam isti in purgatorio sunt membra eccie. ꝛ reficiūtur pane bone opationis nostre. dicit sanctus Tho.i iiij.dis.xlv. Duo sunt que faciūt suffragiū ecclesie valere.dignitas ꝛ necessitas. nam iusticia dei cōsiderat dignitatem.quia digni sunt eo q̄ in charitate decesserūt. Et hoc non est in damnatis.quia isti meruerunt.illi non vt eis ꝓdesset.si quid ꝓ eis fieret. Et misericordia dei cōsiderat necessitatem.ꝛ hec est magna in his q̄ sunt in purgatorio. ꝛ hec nō prodest his in celo.quia non indigēt.ꝛ sic liberant.qz si soluit frater meus debitū meū.ego absolutus sum. Exēplū de duobus socijs eūtibus Romam. Unus grauiter peccauit.accepta pnia i curia rediēs infirmabat ad mortē ꝛ rixabat q̄ nō impleuisset pniam.ꝓmisit alter tenere ꝑ eo.quod ꝛ fecit. Primo āno apparuit ei in tercia ꝓ albus.

In secūdo duabus. In tercio vo apparuit in toto albissimus grās ei agēs. ¶ Secūdū iudiciū i mor te. z hoc ipa mors q̄ p sententiā summi iudicis est inflicta oīm carni. Eccli. xlj. O mors bonū ē iudi ciū tuū homini indigenti. Et subdit. Hoc iudiciū a deo positū ē omni carni. Cū dictū erat Gen. ij. In q̄cūq; hora comederitis morte morieimini. ad hoc iudiciū citamur p egritudines diuersas. vnō Eccli. xxiij. Ante iudiciū para iusticiā. ad Gal. vj. Dum tps habemus operemur bonū. Videm⁹ em cū hō citat ad iudiciū cogitat quō iustificari pote rit. z sic nos facē dēm⁹ cū citamur ad iudiciū mor tis p egritudines. de q̄ bern. Quid faciem⁹. nūq̄d manebim⁹. nūq̄d pactū cū morte fecim⁹. Absit. ꝫ attēdam⁹ vocem ꝓphetica. Hiere. lj. Egrediemi ni ne medio babilonis. vt vnusq̄sq; saluet animaz suā. i. de mūdana cōuersatione. vñ Hug. de clau stro aie. Fuge. luge. attende. depcare. fuge mūdū. q; vanitas. luge peccatū. q; iniq̄tas. attende carnē q; fragilis. depcare deū. q; misericors. ¶ Secūdo mors dī iudiciū. q; eq̄liter iudicat omnes. Josue. xxiij. Ecce egrediar viam vniuerse carnis. Psal. lxxxviij. Quis ē hō q̄ viuet z nō videbit mortem. ad Heb. xj. Statutum ē omni homi semel mori. Eccs. ij. Mork doctus pariter z indoctus. Bern. Mors inopie nō miserek. diuitias z ptātes nō ve rek. nō iuniorbus nec etati parcet. Eccli. xlj. Dia q̄ de terra sunt in terraz reuertent. ¶ Tercio mors dī iudiciū. q; hō talis iudicak q̄lis in morte inue nik. xxv. di. qualis. Qualis q̄s hinc egredik talis i iudicio pītatur. Eccli. xj. Si ceciderit lignū ad au strū vel ad aq̄lonez. vbi ceciderit ibi manebit. hoc quotidie expectam⁹. Aug. Vita nra nihil aliud ē nisi cursus ad mortem bern. Mors vbiq; te expec tat. si prudēs es vbiq; expecta eā. vt ipa dū ve nerit paratū te inueniat. Talis fuit Sene. dicēs. Ñ senectutē cogitaui vt bū viuerē. vt in senectute bū morerer. ideo Eccli. xxiij. Ñ obitū para iusticiaz. Talis fuit iuuenis q̄dam nobilis vnigenitus sui pīs q̄ religie nē intrauit de q̄ pax multū voluit. et cōminatus est q̄ monachos z abbatem cōburere ret nisi filiū redderēt. Pax ascendens equū venit ad filiū obsecrabat vt reuerterek z succederet ei in hereditate. Et inq̄t filius pī. Quedā piculosa cō suetudo ē i terra tua. ꝓpter quā habitū monacha lem suscepi. Et pr inq̄t. Ego amouebo eā. Et filiꝰ inq̄t. Hec ē cōsuetudo quā video z timeo q̄ ita ci to mork iuuenis sicut senex. Nā quō ꝓmittis mi bi futurā hereditatē cū nō sum certus q̄ debeo vi uere. nisi hāc cōsuetudinē amouerīs nō reuertar. Prudēs q̄ nō possz auertere q̄d deus introduxit cōpūctus ē. z cū filio habitū monachalē suscepit. ideo dic. Memēto iudiciꝫ mei. i. mortis. Talꝫ me moria valet ad multa. ¶ Primo ad humilta tē. aug. de ver. do. Ignoscat hō se mortalē z frā gat elationē. Dñ antiq̄ volentes se hūiliare pone bant cinerē sup capur in memoriā mortis. q; cine res essent. Eccli. x. Quid superbis terra z cinis. Nā pauo visis pēnis superbit z totā caudā extēdit. ꝫ vi sis pedib⁹ caudā deponit. Sic hō viso fine suo se hūiliat. q; dicit gre. Despecti iacent i putredine q̄ prius tumescebant in vanitate. ideo cōsuetudo so lebat esse imperatoꝝ. vt dic Jobes pīarcha. Impa tores q̄n electi erant. tunc prima die coronationis venit latomus q̄dā ferēs tres vel quatuor petras marmoreas diuersoꝝ coloꝝ. interrogans de q̄ ge nere velit sibi eligere z fieri monumentū. Grego. Dū homi fastus z superbia cuius cōceptus culpa. nasci miseria. viuere pena. mori angustia ē. ¶ Secūdo valet ad mūdi contēptibilitatē. Hiero. Fa cile oia cōtēnit q̄ se nouerit morituꝝ. Reuera oia mundi delectabilia. diuitias. potentias. delicias. ¶ Primo diuitias. j. ad Thi. vj. Nil intulimus in hūc mūdū nec̄ aliq̄d deportabim⁹. Job. j. Nud⁹ egressus sum de vtero. nudus reuertar. ps. xlviij. Relinquēt alienis diuitias suas. O q̄d ꝓsunt cē tū milia florenoꝝ cū nullū recipies. ꝫ oīa relin ques. bern. Mundus inexorabilē sibi cōstituit ia nitorē. nihil sinit deportare. Ambr. Non sunt ho minis bona q̄ non pōt ferre secū. ꝫ sola elemosina ē comes defunctoꝝ. ¶ Secūdo potētias. Eccli. x. Rex ē hodie. cras morietk. j. mach. xj. Rex ptholo me⁹ imposuit sibi dyadema. z tercia die mortuus ē. ps. xxix. Que vilitās in sanguie meo dū descē dero in corruptionē. Et sic quipendit potentiaz p mortis memoriā dyogenes. de q̄ refert Hieron. z Sen. q̄ fuit maxim⁹ mūdi cōtemptor. ita q̄ tm̄ ba culū z ciphū habuit cū quo ad fontē bibebat. Cū aūt semel vidisset hoiem manib⁹ bibentē ciphum snū fregit dicēs. Nescieba q; natura mihi hoc pre stitit isto carere aminiculo. nolebat em̄ in ciuitati bus habitare nec domū possidere. ꝫ in deserto i q̄ dam morabat dolio. ita q̄ in estate vmbrā z i hye me solē habebat. ita q̄ in estate sp fundum soli op ponebat. in hyeme vo os ad solē volnebat. Cum aūt alexander imperator in venādo transiret. ad eum venies z aī eū consistēs vmbraz sibi faceret. dixit ei. vellē vt mihi nō auferres q̄ mihi dare non po tes. Q̄ imperator intelligēs ad altā ptē diuertit di cens se mirari q̄ nō videbat cū ptātem ei⁹ timere. Cui ille rndit. Potentiā tuaz nō timeo. q; aut ē p terita. aut pns. aut futura. Illa q̄ pterijt nō est. futuram potentiā nō timeo. q; dubia z incerta ē. et iam nō pntem. q; modica ē z cito transitoria. Cuz aūt q̄ astabāt in ipm vellent irruere ꝓcepit ne q̄s eum tangeret. q; homo dei erat q̄ ꝓpter potentie ti morem veritatē nō tacebat. ¶ Tercio delicias mū di contemnit. quia homo erit cibus vermiū. qua re ita delicate nutrit corpus quod cito erit vmiū cibus. Job. xvij. Putredini dixi pater me⁹ es. ma ter mea z sorores mee vmibus. Eccli. xj. Cum mori tur homo hereditabit bestias serpentes z vermes Faciat ergo homo rōnalis q̄ facit bestia brutalis. vt. s. cauda. i. mortis memoria expellat muscas id ē cogitatōes immūdas. Gre. liij. mor. Qui carnis desideriis anhelat. q̄d aliud facit q̄z q; vermes amat. ꝫ oēs gulosi vt porci se iurgitātes sūt cib⁹ vermiū. Gre. Quid em̄ sit carnis substātia restan tur sepulcra. Et ita nihil ad domādū desideria va leat q̄z q; vnusq̄q; hoc q̄ diligit q̄le sit mortuū pē set. z sic vitank oia mūdi mōi delectabilia. aug. in li. exhortationū. Nihil sic revocat a pctō sic mor tis frequēs meditatio. ¶ Tercio valet ad elemosi narū largitōem. patet in alexandro vt cognouit q;

morerek diuisit partem pueris suis. Et sic memoria mortis facit dare testamentū z elemosinaz cū hō cognoscit q̄ coassumere secū nō pōt. Et melꝰ ē dare in vita q̄ post mortem. Sicut vna candela plus lucet aīi facie q̄ tres post tergū. z sic elemosina melior ē in vita q̄ post mortē. qz in vita habet rōnem merēdi z liberandi. q̄ post mortē nō restat meritū. Idcirco bonū ē vt hō ordinet in vita et faciat testamentū. vt dixit Lucia mrī. ¶ Quarto valet ad pnie dispositionē. vt patet de Ezechias .iiij. Reg.xx. Cū audiuit q̄ deberet mori. dicēte pphēta ysaia. Dispone domui tue morieris. incepit flere. Siīr rex ninustaz Jone.iij. audita Jone cōminatione indutus ē sacco. Et sic hō q̄to morti propinq̄or. tāto de pnia z bonis operibus sollicitior. Stultus viator si nō festinat qñ videt appropinq̄are nocte z pontem elevari. z adhuc longe ē ab hospitio. Gre. Valde sollicitus ē de bono ope q̄ frequēter cogitat de extremo fine. vt patz in li. de dono timoris. Cū q̄dam miles flagitiosus nullā penitentiā iniūctam a papa alexandro vellet facere dedit et anulū suū q̄ pro pnia ponaret. talī conditione q̄ cū anulū ispiceret de morte sua cogitaret. Nō cū pluribus diebus fecisset venies ad papam dixit. Paratus sum ad qnācūq̄ penitentiā facere. ¶ Dixi secūdo subiūgit formidabile exitiū in mūdo viuentiū. ibi. sic erit z tuū. Sic singularit. sic incertitudinalit. z sic breuiter. ¶ Primo sic singularit. ps. cxl. Singularit sum ego donec trāseā. Nā nullus amico portabit. ad. Gala. vj. Unusq̄sq̄ onus suū portabit. Eze. xviij. Nō portabit filius iniq̄tatē patris. q̄ aīa q̄ peccauerit ipa morietur. Quis em̄ vadēs ad sanctū Iacobū nō q̄rit sibi sociū. ibi nullus nisi solus deꝰ z angeli eius. Idcirco placa eū p humilitatē quē offendisti p superbiaz. placa p elemosinā quē offendisti p auariciaz. Exq̄ nullus amicoz tecū vadit. tūc pter nullius amicitiā debes negligere tuā semitā salutis. ¶ Secūdo sic incertitudinalit. Eccls. ix. Nescit homo finē suū. mat. xxiiij. Vigilate q̄ nescitis diē neq̄ horā aug. de cura agenda p mortuis. Nescis qua hora veniet. vigila sp vt te paratū inueniat. augꝰ. in lib. iij. omel. Latet vltimꝰ dies vt obseruētur oēs dies. ¶ Tercio sic breuiter. subdit. mihi heri. tibi hodie. z nō dicit cras. Gre. Qui penitenti veniā spopondit diem crastinū nō promisit. ysa. xxx. Subito dū nō sperat veniet cōtritio eius. Eccli. xiiij. Nemēto q̄ mors nō tardat. j. ad thessa. v. Cū dixerint pax z securitas veniet repentinus interitus. Ideo Eccls. ix. Quōcūq̄ pōt manꝰ tua opari. instāter fac. Hoc ipi mortui aliq̄ nō fecerūt. iō cōquerūt. Nemento iudiciū mei. ¶ Tercū iudiciū ē post mortē Herū. in meditatōnib⁹. Statim pūtabor aīa districtū iudicē de oībus oplbus reddituruꝰ rōnem. et dicet. Ecce homo z opa eiꝰ. Iaco. v. Judex ante ianuam assistit. ij. ad. Cor. v. Oēs stabimꝰ aīa tribunal xpi z vnusq̄sq̄ recipiet put gessit. aug. Nullū malū impunitū. Et hī. xxv. dis. q̄ in aliud. Qui in aliud seculū distulerit fructum cōuersionis prius purgatōnis igne purgabit. Et illa pena ignis erit tanto grauior q̄to culpa grossior. Deutr. xxv. Fm mensuram peccati plagaz erit modus. j. Cor. iij. ipe saluus erit. sic tñ q̄si per ignē purgatorij. quia vniuscuiusq̄ opus q̄le fit ignis pbabit. Et sic habes ex apl'o q̄ purgatorij sit. Qđ negant aliq̄ heretici dicētes nō esse orandū p aiabus. Et hec heresis surrexit post obitū beati Hieronimi. sic scribit Cyrillꝰ ad aug. q̄ aperte testat pra eos. vt patz in fmone q̄ incipit ozemꝰ. ideo. ij. mach. xij. Sctā z salubris ē cogitatio p defunctis exorare. pter inestimabilē penā ignis. augus. Ignis purgatorij durior erit q̄ quicq̄d in seculo excogitari potest. Idez. Grauior erit ignis purgatorij q̄diu potest oculus claudi q̄ oēs pene quas sustinuit sanctꝰ Laurentiꝰ in craticula. Hiero. Intende charitatē z q̄nitatē pnie. z q̄litatē q̄ igni purgatorij debet eq̄pollere. Eccli. vij. De negligētia purga te cum paucis. Estimas q̄ sancti fatui fuerūt q̄ vitā grauē z ardua vitā duxerūt. de pe. di. vij. c. vlt. Licet sancti innumerabilia passi sunt tormēta. nūq̄ tñ talis pena ē inuenta. Et subdit ibidē. Studeat vnusq̄sq̄ vitā suam hic emendare vt post mortē nō oporteat eū penā tolerare. Ibidē. Indignꝰ ē post mortem recipe suffragia q̄ nō nouerit se moriturū. Sydoniꝰ in epl'ari. De rōne saluris nre ē quotidie p eis orare. Eusebius. Qui defunctis cōsolationē negat pfecto ipe a cōsolatōe alienꝰ erit. Hieron. Quantam consolationem defunctis impendimꝰ tantam viceuersa recipiemus.

¶ Sermo. cliij. ¶ Ad idem.

Diliges proximū tuuz sicut teipm Matth. xxij. ¶ In vbis premissis duo innuūtur. Primo dilectōnis necessitas ibi. Diliges. qō notat pcipientis autoritatē. Secūdo diligēdi q̄litas. ibi. sicut teipm. De primo dicit. Diliges pximū tuū. Ecce pceptū. ¶ Item nota necessitas dilectōnis pte ex multis. Primo ex scriptura. eo q̄ crebrius monet ad dilectionē. Leui. xix. Diliges pximū tuū Jo. xv. hoc ē pceptū meū vt diligatis inuicē. Luc. x. Et hic in xpo sito. adeo necessaria ē huiꝰ mandati executio q̄ deus seipm diligere nō reputat si vere pximuz nō diligim⁹. j. Jo. iij. Si q̄s diligit deū z fratrem eiꝰ odit mendax ē. ¶ Secūdo ex figura. nā inimicum deꝰ nos dilexit vt oēs homines vnū salnos fieri. j. ad Thi. ij. Et sic nos oibꝰ debemꝰ fauere salutem. q̄ deꝰ misit filiū suū p oibꝰ. ad Ro. viij. Proprio filio nō pepcit deꝰ. ¶ Tercia necessitas huiꝰ māda ti pz ex natura. q̄ pximi sum⁹ adinuicē. de q̄ aug. Voluit deꝰ vnicuz hoiem formare in pncipio a q̄ oēs homines pcederēt. vt tanq̄ frēs oēs se amarent. Et sic nō ē factū in angelis nec in bestiis. non solū frēs sumus fm humanitatē. ſ z spūalem fraternitatem. de q̄ aug. Oēs frēs sum⁹ fm q̄ homines quanto magis fm q̄ xpiani sum⁹ z in fide xpi. nā rōne fraternitatis spūs vnus ē pat deus. vna mat ecclia. que fraternitas tanto fortius stringit ad diligendū. quanto reverentior est deus pat nr̄ q̄ hō Et quanto reverentior mater ecclesia q̄ carnalis. z quanto celestis hereditas maior q̄ terrenalis. iō ecclesia orat in cōmuni. Oremus pro omnibus fidelibꝰ defunctis. non p infidelibus. quia scribitur Joh. iij. Qui non crediderit iam iudicatus est. ad

Heb.xj. Impossibile ē sine fide deo placere Quia tales nō sunt frēs nostri spūales in fide. ¶ Quarto patet ex creatura. Hēs em̄ creature eiusdez speciei diligūt se mutuo. Eccli.xiij. Omne animal diligit sibi sile. z sic hoies. ¶ Dixi secūdo subtiūgit diligē di q̄litas ibi. sicut reipm. s. h ad gr̄az. z ibi ad gr̄az. Naz dilectio primi est via ad ista duo. de q̄ Ambr. Sicut sine via null⁹ puenit quo tendit. sic nec sine dilectione dei z primi. Dixi ad gratiā z ad gloriā Sunt em̄ plerīq̄ q̄ diligūt corpus primi ad psen temvoluptatē vel vitā. z obliuiscunt aniam primi diligere ad futurā vitā. Illa est dilectio animalis. j. Chor.ij. Homo animalis nō pcipit ea q̄ spiritꝰ dei sunt. Sic tales nō hūt respectum ad spūm. sed solū ad corpus ne infirmarent nec tribularent corporaliter. ¶ Naz anima hominis est diligēda sicut imago regis eterni scilicet dei. Naz sicut imago diligit ꝓpter xp̄m. non q̄ lapis vel lignū. ꝫ quia xp̄m repsentat. Et sic debes diligere aiam primi tui sicut imaginē dei. q̄s em̄ fideliū si videret imaginē beate virginis in igne iacere vel alicuius sci nō eriperet. q̄to magis aniam primi que ad imaginē dei creata est debemus diligere sicut pciosuz thesaurū p quo christus aniam dedit. Vñ Aug⁹. Sicut deus oēm creaturam. sic aia omne corpus nature dignitate pcellit. Herū. Totus mund⁹ respectu vni⁹ anie pciū estimari nō pōt. Nō em̄ p toto mūdo aiam daret quā p ania hois dedit. Iō debem⁹ aiam primi diligere sicut thesaux pciosuz nō solum in vita ꝫ in morte. Prouer.xvij. Omni tpe diligit ver⁹ amic⁹. Iō xp̄iani debēt se ipos diligere sic mēbra vni⁹ corpis. Nā mortui adhuc sunt mēbra eccie qui in gr̄a decesserunt. ad Ro.xij. Sumus em̄ inuicē mēbra. Nā nullū membruz despicit alind. z sic tu nullā debes despicere. Itē quodlibet membrū corpis alteri p possibilitate sbuenit nullū membrū sibi soli retinet officiuz. Et sic nos nō solum orare debem⁹ p nobis z p teipo bene facere. sed etiā p alijs. j. Joh.iij. Qui habuerit sbam bui⁹ mūdi z viderit frēm suū necessitatē patientē. z clauserit viscera sua ab eo qūo charitas pris manet in eo. Et si tu es i pūti seculo in diuitijs gratie. ergo exhibe dilectiōez primo tuo. Eccl.viij. Noz tuo ne phibeas gratiam. sic fecerunt machabei. j. Mach.v. Cōuenit eccl̄ia magna cogitare quid faceret fratrib⁹ in tribulatiōe. Deut.xxj. Precipio tibi vt apias manū tuā fratri tuo. Vñ si vis q̄ de⁹ in necessitate tua tibi subueniat. tu prima debes subuenire Ju.vj. Eadē mēsura z̄. Hiero. Tanto viciniores erimus eterno gaudio. quāto misericordiores fuerim⁹ sup defunctoz supplicio. Item vnum mēbrū reputat sibi fieri qō alteri fit. vñ si pes ledit os dic̄. cur me ledis. z sic eoz pena deberet nobis esse ꝓpria. Gre. Tanto q̄s pfectior quāto pfectius sentit dolores alienos Iō. j. ad Cho.xij. Cū cōgratulat vnū membrū. gaudent oia. Ro.xij. Gaudete cū gaudentib⁹. Hz heu plerīq̄ sunt nullā mētiōez facientes nec habētes p defunctis. De quib⁹ Beda Indign⁹ erit omni suffragio q̄ defunctoz in mēoz tuerit in ꝫ seculo. De his pārunt aie defunctoz p ut dicit Guido in sermone. Conārunt em̄ anie in purgatorio eo q̄ nō fit mētio de eis in hoc seculo.

¶ Item anie pquerunt in purgatorio sup mīta genera hoim. ¶ Primo sup eos q̄ bona eoz derelicta eis attrahūt z sibi vsurpant. vt heu sepe pingit q̄ mortēdis famulant attrahūt eoz derelicta q̄si p pria. Vel etiā q̄b⁹ in fideles manus aliq̄ comissa sunt ad ob seruādū vt dent heredib⁹ vel p aie salute. z sibijpis vsurpant. tales peiores sunt ceteris furibus. q̄ tales duplex furtū comittūt spoliādo taz vivos q̄z mortuos. mortuos spe z psolatione quaz expectāt. z heredes mortuoz spoliant substātia cū qua psolarent mortuos alemosinā faciēdo vt eo fidelius orarent p eis si aliq̄ fuissent eis derelicta z duplicant lachrimas orphanoz et viduaz. q̄ pdiderūt parentes z spoliant bonis parētū. Sed de⁹ q̄ est pater orphanoz et iudex viduaz nō sinit hoc inultū. De talib⁹ Isa.xxxiij. De q̄ pdaris. nōne p daberis. Nam ex dei pmissione tales aliq̄n plus p dūt q̄z recipiūt. vt dūs aliq̄n ferit eos granib⁹ infirmitatib⁹. ita q̄ psumūt in lecto infirmitatis. Vel eos q̄cq̄z plagat tpali pena p quā veniēt ad eternā Et sicut alox heredes puauerūt bonis suis. sic eorū heredes spoliant. vt impleat illud ps̄. cviij. Fiant filij ei⁹ orphani. z vxor eius vidua. filij ei⁹ mendicēt z ejcient de habitationib⁹ suis. Et si de⁹ eis parcit ad temp⁹ z plongat z psperant z nō restituunt. tūc thesaurisant sibi irā i die ire. Greg. Quāto misericordi⁹ hic parcit. tāto duri⁹ in eternū ferit ¶ Secundi de q̄b⁹ cōquerunt sunt heredes. q̄ ea q̄ dereliquerūt eis ptaue cōsumūt. z panimab⁹ modicū vel nihil factūt. Sup tales cōquerunt q̄rulose illud Job. xix. Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei. q̄ manus dñi tetigit me. ¶ Item tres graues iniquitates oñdunt. Primo q̄ sunt inmisericordes nō cōpatientes eorum exilio. Ambr. Indignū est illi deum esse ꝓpiciuz qui crudelis est in primū Jaco.ij. Judiciū fiet illi sine misericordia qui nō facit misericordiaz. Secūdo q̄ ingrati sūt q̄ immemores beneficijs eis impensis nō memores quātos dolores. labores. curas cum eis habuerūt parētes eos educādo z custodiendo. Si em̄ vinc⁹ tu fuisses corporaliter parētes abstraxissent ꝓpio oriz redemissent z. tu obliuiscēris eoz De talib⁹ Eccl.iij. q̄z fame male est q̄ relinquit patrem. z maledictus est a deo q̄ exasperat matrem. Tales sunt q̄ male expandūt derelicta z augēt penas eoz. Tercio ostendūt infidelitatē. q̄ posuerūt fidē in eos z studiose laborauerūt in vita. pfidentes si relinq̄rent filijs cōpetētē necessitatē nō oporteret eos ita grauiter laborare. q̄ eo diligēti⁹ seruirēt deo z p eis orarēt. ꝫ implet in eis illud Zach. ix. Dolebit nimis acharon q̄m pfusa est spes ei⁹. ¶ Tercij de quibus pquerunt anie q̄ odiose lingāt aut discectant p derelictis. Multi sunt q̄ dū viuūt habēt paucos vel nullos amicos. ꝫ cū moriunt inueniūt se amici. nō q̄ eis amicabiliter agūt q̄si volētes anie bonū. ꝫ q̄ derelicta sunt habere volūt. Hic incipiūt rixe. disceptationes. turamēta. falsi testes adducunt. mutuo detrahūt. O q̄z magnus meroz potest hoc esse aniab⁹ defunctoz q̄ occasiōe bonoꝝ q̄ ita grauiter acq̄sierūt z sperauerūt eis ad consolationē puenire. de his peccatoz turamēta oriri. q̄ valde dolēt q̄ deus aliquo peccato offenditur

ibi expiunt vindicte vicio. ¶ Sz diceres quō possunt scire si aliqui p eorum bonis certant. Rñdet Aug. in libro de cura p mortuis agenda. Ex revelatione angeloꝝ vel aniaꝝ de mūdo decedentiū. vl ex diuina revelatōne. sic cognoscūt qd boni p eis fit t a qbus. ¶ Quarti de quibꝰ ꝓquerunt sunt qui nolūt soluere debita. ¶ Nota p duplicibus debitis patiūt ca ptiui in purgatorio. s. spūlit corpali Spūalia debita sunt pctā. Mat. vj. Dimitte nob debita nostra. Corpalia sunt pecunie t res. Spūalia debita soluunt penitētia. q sunt pctā. Corpalia vero pecunia vel alia re q iniuste detinet. Sic duplicē dilectionē debemus eis obtinere. pmo soluēdo debitū spūale. i. pniam p eis suscipe. Dicit em magister henricus de hassia in lectura sup Gene. Si viuēs susciperet in charitate pniam quā mortuus susceperat in extremis cū adhuc viueret t eā pficeret p eo t si ꝑdigna esset penitētia imposita a sacerdote posset mortuus liberari a culpa t pena. si nō haberet alia impedimēta. qz ipe iam est liber t ille q suscepit obligat. Si aūt haberet alia. id est venialia vl oblita. p tali posset puniri. t sic stat aliquē sore beatū p q agit adhuc penitētia in hoc seculo. ¶ Sz diceres. stat q viuēs pniam mortis suscepit. t postea nō satisfecerit. nunqd imputabit mortuo. Rñdet q nō. q ille q suscepit t neglexit vt patet exemplū de quodam fratre cui hoc ꝓtigit q suscepit pniaz t neglexit. post obitū apparuit cui dā fratri. dixit se esse in penis nō ꝓprijs sed alienis. ¶ Sed di. ponamꝰ q fideliter intendat implere. et eodem die vel cito post illū moriat p quo suscepit t sic pficere nō potuit. punit ne ille q suscepit. Rñdet. puto q nō. licz potiꝰ est credēduz q pius deus cui placet charitas t misericordia q dicit Matb. v. Beati misericordes ꝛc. non solū remittit ei penam quā p alio deberet pati quā ex charitate t misēdia sup se sumpsit. q singularē retributionē t specialez ꝓtritionē p pietate ei ꝓcedet. ¶ Secūdo viuēs potest penitere p mortuo si ꝓtritus fuerit t desiderauit pniam t cōfessionē. t si qs sciret illa peccata de quibꝰ fuisset ꝓtritus. licz nō ꝓfessus. t ꝓpositum haberet t penitentiā assumeret. vt legit in legenda aurea. ¶ Fuit quedaz mulier cui vir mortuus misit magnas diuitias. q illa hosphisando cū amasijs ꝓsumpsit. Cū aūt senuisset t deformis t depaupata fuisset ab amatoribꝰ fuit derelicta. de q cepit ꝓtristari. Cui diabolus apparēs ait. Nō ꝓtristeris. fac q docebo t dabo tibi diuitias t amaberis vt ꝓus. Que spondit. tunc ꝑcepit ei quattuor. Prio q in domo sua ꝓmitteret familie luxuriari t q cunqz vellēt. Secō q pauper de die hospitaret et de nocte expelleret. Tercio q cū veniret ad ecclesiā deberet fabulari et alios in oratione t ꝓdicatōe impedire. Quarto q ne quaqz deberet ꝓfiteri. nec hoc alicui revelare. Hec oia miserrima fecit ad tempꝰ. Post hoc infirmata hortabat a filio ad ꝓfitendū t ad sacramēta ꝛcipiēdum. Que rñdit. Gratis est. ꝓdita sum. Sed cū filius instaret. p causa revelanda illa noluit sibi dicere. Ille petēs eā lachrimis tamdiu vsqz ei oia patefecit. ille ꝓsolabat eam t exhortans q nequaqz desperaret. qz dñs ita graviter passus est p peccatoribus q maior est dei misericordia q̄ omnis nostra miseria. q solū speraret in deum t confitēret in spe venie. At illa. tarde est. Rñdit ille. nō. ꝓmittens q tñ ꝓfiteret ipse. p ea vellet penitere. Ex hoc ipsa cōsolata tulsit cū ire p sacerdote. Et duz filius iret p ꝓfessore diabolus ita horribilit ei apparuit q p terroze moreret antecq̄ sacerdos veniret. Cūc filiꝰ cōfessus est p ea t suscepit pniam p ea septennē t eam strēnue t devote cōpleuit. Et post septē annos apparuit ei mater t retulit ei gras. Est tñ differētia inter ꝓmam t scōam penitentiā. Nam in ꝓma q cōfessus est absolutꝰ est totaliter ab his ad q̄ extēdit se pnia iniūcta p altez implēda. Sz i scōa ñ sic absolutꝰ est a pena licet p ꝓtritionē a culpa q nō ē sacramētaliter ꝓfessus. tñ oportet eū pati i purgatorio q̄qz implet pniā vel satisfactio in pena. ¶ Tercio viuētes pñt penitere p mortuis in generali. dū nesciūt q̄ t q̄ta pctā fecerūt defuncti. Nā viui possunt orare. ieiunare. elemosinas dare. t opa pietatis exercere. tali intentōe vt sit ad honorē dei t satisfactionē p delictis defunctoꝝ vt a penis liberēt. Et hoc modo nos oēs debemꝰ ieiunare ad liberationē defunctoꝝ. Et si nō possemus integras penitētias p eis portare saltē aliquid faciamꝰ. ad Gal. vj. Alter alteriꝰ onera portate. xliij. q. ij. Penitētie viuoꝝ sunt auxilia defunctoꝝ. ¶ Secō solvēdū est debitū corpale Ro. xiij. Reddite oibꝰ debituz. cui tributū tributū. cui vectigal vectigal. Si igr vis bñ facere defunctis amicis. redde debitū aū testamētū. debita nō sunt ꝓpria ꝛ aliena bona. mō de alienis non debet fieri elemosina. Fm illud Thob. iiij. Ex ꝛba tua fac elemosinā. Et Prouē. iij Honora dñm de tua ꝛba. Et. xiij. q. v. Immolās ex iniquo maculata est oblatio. et Ecci. xxxiij. Qui offert sacrificiū de ꝛba pauperꝝ. q̄si q victimat in cōspectu pris filiū. Jō melius est q restituat. Nā p alia opa nō pñt iuuari. nec absolui sine debitorū solutione. ¶ Exemplū. legit in apiario. Quidā miles mortuus apparuit vni suoꝝ portās pondꝰ babatoruz flāmantiū dicēs. Dic dñe tue vxori mee vt soluat debitū huic fabro. nominās fabrū. Ecce ꝓpter babata mihi facta nō soluta gerē me oportet babata flāmātia q̄qz soluēt. qō illa audiēs accessit fabrū ꝛgrēs de debito. Rñdit. teneꝰ mihi vnā marcā. q sepe monui q tedio affectus dimisi. ita mortuus est. Post hoc ipa soluit. immediate post hoc vir vxori in lōga apparuit veste. t ligatꝰ inferius reste t supius. Ait vxori. Solue me. attinge vestē meā i fine t trahe de me. qō fecit. Et ille gratulās ait. Jaz solutus sum gras tibi ago. qz soluisti debitum. Multa fuerūt ꝓ eo facta. q nō ꝓfuerūt sine solutōne debitoꝝ. ¶ Quinti de qbus ꝓquunt sunt q nō dāt qō ligauerūt. Aug. xiij. q. ij. vltima. Vltima volūtas hois moriētis oibus modis est adimplēda tāto citiꝰ quāto posset. ¶ Exēplū. Parisiꝰ accidit q qdā studēs moriturꝰ cōmisit socio suo vt culcitrā quā habuit vēdere deberet t ꝑcium paupibus erogare. Sed mortuo illo socius distulit hoc facere. iacēs p se in eadē. Tunc mortuus apparuit in visione multū afflictus q̄si iacēs in lecto nudus. Ad qō ille territꝰ vēdidit eā t ꝑcium dedit paupibus. Quo facto apparuit defunctus q̄si in lecto bene dispositus suauiter requiescēs. Ex q̄ patz q qui p

longāt facere p aniabus suffragia sepe eox penas ꝓcrastinant. Jō Eccli.iiij. Cox inopis ne afflixeris nec ꝓtrahas datū āgustiāti. Prouer.iij. Ne dicas amico tuo reuertere cras cū statim dare possis. iuxta illud. Eccls.ix. Quodcūq; pōt manꝰ tua opari. instāter fac. qz nō est opus nec ratio nec scientia nec sapiētia apud inferos p que possunt eripi. Sz dicit Rich. de sancto victoze. Charitatis nr̄e opera sedant defunctorum supplicia.

De sancto Martino. Sermo cliij.

Beati serui quos cū venerit dñs inuenerit vigilātes. In summa euangelij duo innuunt. Prio hortat nos ad carnis mūdiciaz. ibi. sint lūbi vestri. Scōo docet bonox opex vigilātiam. ibi. Beati serui. De ꝓmo dicit. Sint lumbi vestri ꝓcincti. Duplices sunt lumbi. s. mētis z coꝛpis. Hic loquit de lūbis mentis. q̄ sunt intellectus z affectꝰ. ex q̄bus cogitatiōes z desideria q̄si quedā soboles generant. De q̄bus ps. xxxviij. Lumbi mei impleti sunt illusionibꝰ. i. malis desiderijs et cogitatiōibus quibꝰ dia bolus illudit anias. Naz q̄ se ꝓcingit vestes eleuat. sic nos a terrenis z carnalibus ꝓcupiscētijs affectū debemꝰ leuare ad deū. ad Eph̄. vj. State succincti lūbis vestris id est eleuatis affectiōibꝰ a carnalibꝰ desiderijs Gre. in omel. Lūbos ꝓcingimꝰ cū carnis luxuriā p ꝓtinentiā coartamus. Box lūbox cinctoria sunt duo. Primū est assidua meditatio legis diuie. de q̄ Hiero. ad rusticū monachū. z hr̄ de pse. di. v. Nunq̄. vbi ōr. Ama scientiā scripturax. z carnis vicia nō amabis. Eccl. xij. Frequens meditatio est carnis afflictio. Scōm est disciplina iustitie. Isa. xj. Erit iusticia cingulū lūborū eꝰ. id est disciplina iustificās. vt fomes ꝓcupiscētie repꝛimat in carne. Sic fecit apls. j. Cho. ix. Castigo coꝛpus meū. z in seruitutē redigo. Eccli. xj. Malicia vniꝰ hoꝛe facit oblitionē luxurie magne. Gre. Vulnus coꝛpis sanat vulnus mētis. Jō lūbi coꝛpis sunt ꝓcingēdi cingulo castitatis. ꝫ lūbi mentis meditatiōne diuine legis. Quia hr̄ in can. xlix. di. hinc etern̄. Si luxuria in cogitatōe nō repꝛimit in actiōe dñat. Item q̄druplices sunt ꝓsone que se ꝓcingūt. Primo ꝓcingūt se operaturi. Sic nos vocati sumus ad operandū. Job. v. Nascit homo ad laboꝛē ꝛc. ps. ciij. Exibit homo ad opꝰ suū vsq̄ ad vesperam. i. ad moꝛtem. qz tunc Mat. xx. dicet. Voca opꝛarios z redde illis mercedē. non ociosis Ideo Eccls. ix. Quodcūq; potest manus tua opari. instanter fac. Sed luxuria impedit opationem boni. de q̄ Gre. Luxuria si mentē occupauerit vix bona cogitare ꝓmittit. de q̄ Osee. iiij. Fornicatō z vinum z ebrietates auferūt coꝛ. Ideo apls. j. Cho. vj. Fugite fornicationē. Greg. iij. moꝛal. Luxuria ebetat sensum. ꝓfundit intellectū. maculat volūtatem. enerꝛat memoꝛiam. Scōo ꝓcingunt se pugnaturi. sic z nos in hac vita sumus in ꝓtinua pugna. de q̄ Job. vij. Militia ē vita hois sup terrā. Et Heroñ. Undiq̄ bella. undiq̄ tela volāt. undiq̄ tempꝛamēta. Jō apls ꝓponit nob arma p q̄ possumꝰ resistere. ij. ad Chox. x. Arma militie nr̄e non sunt carnalia ꝫ spūalia. Figurat. j. Regū. xviij. Dauid golīā vicit nō in armis ꝫ in funda z q̄nq̄ lapidibꝰ. quos recepit in perā pastoꝛalē. Sic nos in funda. i. oꝛone. z q̄nq̄ lapidibꝰ. i. q̄nq̄ vulneribꝰ xp̄i vincere debemꝰ hostes nr̄m. de q̄ Isiō. Oratio ꝓualet oibus malis. Tercio ꝓcingunt se iturī. Sic nos fm Gre. sumꝰ in via qua ad patriā ꝓgimus. qz nō habemus hic manentē ciuitatē. ꝫ futurā quā querimꝰ. ad quā q̄ttidie appꝛopinquamꝰ p moꝛtē. Sz ꝓcupiscētia carnalis impedit nos i via salutz. de q̄. j. Cho. xv. Caro z sanguis regnū dei possidere nō p̄nt. Jō ad Gal. v. Spū ambulate. carnis cōsideria ne ꝑficiet. Ro. viij. Si fm carnē vixeritz moꝛiemini. Aug. O q̄ꝫ parua cōcubitꝰ hoꝛa p quā pdit vita eterna. Hugo in li. de sacramētis. Conari debemꝰ q̄tum possumꝰ vt carnē spiritui sbdam. Quarto ꝓcingūt se ministraturi. Sic nos administeriuz dei formati sumus. de q̄ Isa. xlix. Formans me ex vtero seruū sibi. Et. j. Choꝛ. iiij. Sic nos existimet homo vt ministros xp̄i. Ergo debemꝰ esse mundi coꝛpe z ania. qz dr̄ p ps. c. Ambulās in via immaculata h̄ mihi ministrabit. Sz luxuria polluit mētem. de q̄ Isiō. z hr̄ in can. xxxij. q. vij. c. Nō solum vbi dicit. Luxuria inter oia alia pcā maxime templū dei polluit. Vñ apls. j. Cho. vj. Oñe peccatū extra coꝛpus est. q̄ aūt fornicant in coꝛpus suū peccant. Ideo Hugo. de sacramētis. Fortis conatibꝰ insistere debemꝰ vt coꝛpus spiritui subdam. Ro. viij. Qui fm carnē sunt. deo placere nequeunt. Et Aug. de ciui. dei. Luxuria est deoz oim virtutū inimica. Dixi secūdo docet bonox opex vigilantiā dicēs. Et lucerne ardentes in manibꝰ vr̄is Greg. Lucernas in manibꝰ tenemus qñ p bona opa ꝓximis exempluz lucis ꝓbemus Mat. v. Luceat lux vestra coꝛā hoibus ꝛc. Duo iubent. s. lucere z ardere. lucere p cōuersationis splendoꝛē. ardere. p dilectionis amoꝛē. Dicit nāq̄ Greg. Lucere tm̄ vanū est. ardere parum est. ꝫ lucere z ardere magnū est. Nota dicit lucerne in plurali. Plures em̄ lucerne in manibꝰ poꝛtari dñt. z sunt tres. Prima est lucerna pure intentōnis. q̄ tunc in manibꝰ poꝛtat cū bono operi recta intētio iūgit. Mat. vj. Lucerna coꝛpis tui est oculꝰ tuus. i. totiꝰ mētis intētio q̄ est oculus totiꝰ opatiōis. Gre. Qui rectā intētōez in ope nō hz totū opus amittit. Scōa lucerna ē vbū ꝓdicatōis diuine ps. cxviij. Lucerna vbū tuū pedib meis. Illa in manibꝰ tenet qñ vbū dei ope adimplet. Tercia lucerna est honeste ꝙuersationis Luce. xj. Nemo accēdit lucernā z in abscondito ponit eā necq̄ sub modio ꝫ sup candelabrū. Dicit nāq̄ Gre. sup Ezech. Qui i occulto bene viuit carbo est. q̄ aūt in publico. lucerna est. Jō apls ad Phil. ij. Sitis sine rephensiōe in medio natiōnis praue ꝛc. Item nō sufficit hr̄e dūtaxat carnis mūdiciā z bonox opex vigilantiā ꝫ cū hoc req̄rit vt habeamꝰ oim illox ꝙseuerantiā. de q̄ subdit in textu. Et vos hoibꝰ sil̄es expectātibꝰ dñm suū q̄n reuertat a nuptijs. Nuptie sunt eterna gaudia ad q̄ dñs init in die ascēsionis z. reuertet ad iudicādū. De q̄ Prouer. vij. Abiit viā lōgiquā saccū pecunie tulit secū. in die plene lune reuersur. s. q̄n eccia erit plena nūero saluandox. h̄ vex est de generali iudicio Sz de speciali tūc reuertet i die moꝛtis. de q̄ Exo.

xix. Venisā in caligine nubis ad te. in q̄ obscurent oculi t frigescēt mēbra. Bz bti serui q̄s cuz venerit dñs t pulsauerit inuenerit vigilātes. t pfestim aperiēt ei. Gre. Ille vigilāt q̄ ad aspectū veri luminis oculos interiores p exercitiū bonorū opex aptos tenet. ¶ Nā cū venerit ad iudiciū pticulare p mortē. tunc pulsabit p egritudines t molestias. vt sciam⁹ mortē vicinā. ꝫ btūs seru⁹ quē inuenerit vigilātem tūc i bonis opib⁹. de q̄ Prouer. viij. Btūs hō qui audit me vigilat ad fores meas q̄tidie. Et merito q̄tidie. q: fm Herū. Nihil certius morte. nihil incerti⁹ hora mortis. Amos. iiij. Parat⁹ esto in occursum dño deo tuo. Aug. in li. iiij. omel. Jaret dies vltim⁹ vt obseruēt oēs dies. Ideo ps. xxxvj. Expecta dñm t custodi vias ei⁹. Sic fecit beatus martin⁹. vt de eo legit illud Ecci. xxxix. Just⁹ cor suū tradet ad vigilādū diluculo ad deū q̄ fecit illū ¶ Scdo reuertet ad iudiciū vniuersale. Act. j. Sic veniet quēadmodū vidistis eū ascēdentē. Bz hāc reuersionē debem⁹ patiēter expectare. Jac. v. Patiētes estote vos t cōfirmate corda vra. qm̄ aduēt⁹ dñi appropinq̄bit. ¶ Tē patiēter debem⁹ expectare deū reuertentē ad iudiciū xpter tria. Prio p pter hostiū vindicationē. Judith. viij. Expectem⁹ humiles psolationē ei⁹. Nā exqret sanguinē nr̄m. de manu inimicox nrox. vt implebitur illud Ps. xxxvj. Cū perierit pctōr videb. Prouer. xx. Ne dicas redde malū p malo. expecta dñm t liberabit te ¶ Scdo xpter corpis reformationez. ad Phil. iij. Saluatorē expectem⁹ dñm ihm q̄ reformabit corpus hūilitatis nr̄e pfiguratū corpi claritatis sue. Tre. iij. Bonū e pstolari dñz cū silētio. i. patiētia. j. Joh. iij. Qui cū apparuerit sines ei erim⁹. qm̄ videbim⁹ eum sicuti est. t ois q̄ hz hanc spem in eo sanctificat se sicut t ille sctus est. Tercio xpter nr̄am remunerationē. de q̄ ps. xxxvj. Expecta dñm t exaltabit te vt hereditate capias terram tc̄. Scribit enī Jac. v. Agricola patiēter expectat fructū tēporaneū t serotinū. multo magis nos. Bz cū venerit tūc pulsabit p angelos clāgentib⁹ tubis. Surgite mortui venite ad iudiciū. Ad hūc pulsum oēs pfestim apparebim⁹. mare dabit mortuos. terra corpa. infernus anias. vbi oēs apparebim⁹. de q̄. ij. Chox. v. Oēs stabim⁹ añ tribunal xpi. t Athanasi⁹. Ad cui⁹ ad uētū oēs hoies resurgēt. Bz bti serui q̄s inuenerūt dñs vigilātes. amen dico vobis pcinget se. Symon de cassia. Sicut boni erūt pcineti ad actionē bonox. ita xps parat⁹ erit ad retributiōem pmiox Et faciet discūbere. i. in eterna beatitudine q̄escere q: h nō habuerūt requiē in corpe. q̄ ibi habebūt requiē in corpe t aia. q: ampli⁹ nō erit dolor neq; luctus tc̄. Apoc. xxj. Et trāsiēs ministrabit eis. Symon de cassia. Nō passib⁹ pedū nec locox. sed claritatē speculatiōis diuitatis singulis statib⁹ dabit sicut meruerūt. Et si in scda vigilia venerit. i. in adolescētia. t si in tercia. i. i senectute. t ita inuenerit bti sunt serui illi. Cyrill⁹. Si q̄s pmā t scdam vigiliaz neglexerit poterit in tercia vigilare. ¶ Grego. Pria vigilia est custodia puericie. maxime cū incipit vsus rōis in pueris. Scda vigilia est custodia iuuētutis. Tercia stat⁹ virilis. Quarta senectutis. q: in q̄lib et statu alīq morīunt. iō in q̄libet statu fideles dñi esse parati p iusticiā ad recipiēdū mortē. eo q̄ dicit Seneca. Nemo veniētem mortē hilaris accipit nisi q̄ se ad illā pparauit. Et ad hoc incitat nos p exemplū i textu dicēs. Hoc aūt scitote. qm̄ si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq; et non sineret perfodi domum suam.

¶ Sermo cliiij. ¶ Ad idem.

Si sciret pater familias q̄ hora fur veniret vigilaret vtiq; t nō sineret pfodi domū suā Lu. xij.

¶ In verbis pmissis duo innuūt. Primo horiz piculositas t ignorantia. ibi. si sciret. Scdo subiūgit custodiositas t vigilātia. ibi. vigilaret vtiq;. ¶ Dixi pmo in nullī hoim piculositas t ignorātia. s. q: non cognoscūt futurū statū vel casuz vel an stabūt in gratia vl cadēt a gra. de q̄ Eccli. ix. Sūt iusti atq; sapiētes. t opa eox in manu dei sunt. q: oia in futurū reseruāt incerta. j. Cho. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. q: scribit Eccls. ix. Sicut aues comphendūtur laqueo. sic hoies capiūt in tpe malo. Ē est in tēpore temptatiōis. Jō horat Eccli. ij. Fili ad tēptationē ppara aniam tuaz. Exemplo pfis familias. q̄ si sciret q̄ hora fur veniret. vigilaret. ¶ Tē multiplices sunt fures q̄ boi furant t subtrahūt salutez anie. ¶ Prim⁹ est mētis negligētia. Ille fur appropinq̄t occulte sub specie boni xponēdo tibi. Ē est tibi grauevel nimiū. vel aliis tpibus pficias ꝫ opus cū meli⁹ eris disposit⁹. de tali dicit Hiere. xlviij. Maledict⁹ q̄ facit opus dñi negligēter. Rich. Quātū ne gligis tantū decrescis. Ille fur subtrahit tibi pcio sum thesaux irrecupabilē. scz tps. de q̄ Herū. Nihil pciosi⁹ tpe. Bz heu hodie nihil vili⁹ estimat. trā sierūt dies salutis et nemo recogitat. Dñs Herū. in xemptu mūdi. Nō curāt carnales ꝫ paruipēdūt qō tū desiderāt inuenire. Nam oēs desiderāt inuenire vitā eternā t sequi t nō volūt sequi. ideo impunitas ausuz parat. ausus excessuz. vt dicit Her. sup Can. Et sic negligētia furat tps salutis. t puat nos merito eternitatis. de q̄ Prouer. xx. Propter frigus piger arare noluit. et mēdicabit tēpe estatis t nō dabit ei. Ideo Herū. Magnū dānuz est amittere id qō ineternū nō pōt recupari. hoc est temp⁹ De q̄ Chrys. Omni rei magis optet parcere cui tpi Iteruz si pdideris recupare poteris. temp⁹ vero p teritū nūq̄. Jō Eccl. iij. Fili obserua tēpus. Contra illū furē vigilanduz est p exercitia boni operis Eccli. xiiij. Particula bone diei te non pretereat. Ephe. v. Redimētes tps qm̄ dies mali sunt. Que q̄dem redempēptio fieri debet p bona opa. Eccls. ix. Quodcūq; pōt man⁹ tua opari. instanter fac. q: nec sciētia nec rō nec opus est apud inferos. ¶ Hec cūdus fur q̄ subtrahit aie salutē est carnis cōcupiscentia. Illeveniet grulose querēs defect⁹. q: iam sitit. iam esurit. iam debilis est. desiderās refici. et postq̄ refectus fuerit. tūc ille fur furat nobis mentis mūdicitiā. De quo Hiero. Venter vino estuans cito spumat in libidinē. Jō Herū. Gestātes inimicū nr̄m circūferim⁹ laqueū nostrū. s. carnē q̄ cōcupiscit aduersus spūm. Jō Eccls. xij. Ne credas inimico tuo in eternū. hoc est carni. quia est prona ad malū. Gen. viij. Sēsus t cogitatio hois ab adole

scentia ꝓna sunt ad malū. qz caro est. Et scribitur Ecci. xvij. Nihil nequi⁹ ꝙ caro excogitare potest. Itē nō solū ꝓna ad malū. ꝙ etiā tarda ad bonū Mat. xxvj. Spūs ꝓmptus est. caro autē infirma. De quo ad Ro. vij. Non inuenio in carne mea bonum qđ ago. Sicut em̄ infidelis debitor q̄ vult delicate viuere ⁊ nō soluere. Ideo ps̄. xxxvij. Nō est sanitas in carne mea. Item nō est carni credendus qz est ingrata ad beneficiū. sicut mala terra quāto plus imp̄inguat. tāto plus ꝓducit de herba mala Juxta illud Deut. xxxij. Impinguatus dilatatus ingrossatus incrassatus recessit a deo salutari suo. Et Ecci. xxxvij. Propter crapulā multi ꝓierūt. Jō hortamur ad Ro. xiij. Curā carnis ne ꝓfecerītis in desideriis. Vbi Alan⁹. Nō in desideriis ꝙ bene in necessariis. Jō Gre. Vbi caro ꝙsecit. ibi spūs defecit. Et sic p̄ciosus thesaur furat nobis. s. mundiciā cordis. de q̄ p̄cioso thesauro loquit Ber̄n. dicens. Veniet temp⁹ vbi plus valet pura ꝓsciētia ꝙ marsupia plena pecunia. Jō ꝓtra talē furem est vigilādū p strēnuitatē castigatiōis. Juxta illud. j. Chor. ix. Castigo corpus meū ⁊c. ad Ro. viij. Debitores sum⁹ nō carni ꝙ spiritui. Hōnez allegat Gre. dicēs Quicūd delectatōis carni subtrahim⁹ in spū inuenim⁹. ¶ Tercius fur est mundi astutia q̄ venit sub specie amicitie. ⁊ blādit hoi nūc p potētiā. nūc per sapientiam. nunc per honorem. de quo fure scribit Aug⁹. in didascolicon dicens. Mundus de quanto blandior de tāto periculosior. Ille fur furat hoi amicitiā dei. Jac. iiij. Qui vult esse amic⁹ hui⁹ mūdi inimicus dei ꝓstituet. Contra hūc furē est vigilādū p mūdi ꝓtemptum. s. Joh. ij. Nolite diligere mundū. qz perit mūd⁹ ⁊ ois ꝓcupiscētia ei⁹. Ambr. de fuga seculi. Qui salu⁹ esse desiderat sup mūdū ascēdat. ¶ Et merito est cōtēnēd⁹ iste fur. scz mūdus sex de causis. ¶ Primo mūdus est cōtemnēdus. qz plenus est dissensione. Joh. xvij. In mūdo ꝓssuras habebitis. in me aūt pacē. Et hoc ꝓuenit ex eo. qz est inimicus deo. Juxta illud Jac. iiij. Adulteri nescitis. qz amicitia hui⁹ mundi inimica est deo. Et quō pacē habere pōt qui est inimic⁹ dei Job. ix. Quis resistet ei ⁊ pacem habebit. ¶ Scōo est ꝓtemnēdus qz plenus inq̄natiōe. Christ. Mundus nunq̄ est mūdus. ꝙ immūdus semp. ideo est cōtemnēdus. Quia scribit Ecci. xiij. Qui tetigerit picē inq̄nabit ab ea. Sic q̄ adhezet mūdo inq̄nabitur in ꝓscīētia. j. Joh. ij. Omne qđ est in mūdo aut est ꝓcupiscētia carnis aut oculor aut sup̄bia vite. illa aūt inq̄nant aniam. Et sic mūdus nō p̄mittit boiem stare sine macula. de q̄ Aug. Si te delectat mūdus semp es immūdus. de q̄ Christ. sup Mat. Difficile est vir in mūdo positum iusticiā seruare immaculatā. ¶ Tercio mūdus est ꝓtemnēdus. qz plen⁹ excecatiōe. qz amor seculi excecat oculos mētis. de q̄. ij. Chor. iiij. Deus huius seculi excecabit mētes infideliū. Sunt nāq̄ mūdani ceci. nō videntes ois delectabilia mūdi sore penalitates. de quo Eccls. ij. Dixi in corde meo affluaz delicijs. fruar bonis. ⁊ in omnib⁹ inueni vanitatē ⁊ afflictionem spūs. Jō. j. Joh. v. Totus mūdus in maligno positus est. Sed heu ceci sunt nō cognoscūt. Ratio Aug. Gaudiū mūdanor est gaudiū freneticor in firmitates nō cognoscētiū. Nā si cognoscerent flerēt. Juxta illō Lu. xix. Si cognouisses ⁊ tu. s. fleres Sed ceci sunt ⁊ dicēt eis illud Apoc. iij. Nescis qz cecus es. miser es. Reuera miser. De quo Ber̄n. Non est verior miseria q̄ huius mūdi leticia. Cui consonat Christ. Miser est mūdus. miserrimi qui eū sequūt. ¶ Quarto ꝓtemnēdus est. qz plenus alteratione. vñ depingit sb figura rote volubilis. in signū q hodie diues. cras paup. qz dicit Boet⁹ de ꝓsol. lib. iij. prosa. j. Mūdus dicitur arcus fortune ergo nō est ꝓfidēdum in eo. de q̄. j. Chimo. vj. Precipe diuitib⁹ hui⁹ mūdi nō sperare in incerto diuitiar hui⁹ mūdi. Alias implebit illud Isa. xxxvij. Ecce cōfides sup baculū arundineum cōfractum. ¶ Quinto mūdus est ꝓtēnēdus. qz plen⁹ defectōe. De q̄. j. Joh. ij. Mūdus trāsit. ⁊ ꝓcupiscētia ei⁹. vt Ber̄n. dicit. Vbi sunt amatores seculi q̄ añ tpa fuerūt. vbi risus ⁊ iactātia. inanis gloria. ⁊ diuitiarū copia. trāsierūt oia. nihil remansit ex eis nisi cinis Juxta illud Psal. lxxvij. Defecerūt in vanitate dies eor. Jō ad Roma. xij. Nolite ꝓformari huic seculo. qz oia delectabilia mūdi sunt brevia ⁊ trāsitoria. De q̄ Greg. Nomētaneū est qō delectat. eternuz qō cruciat. Jō dānati conq̄runt illud Sap. v. Quid nobis ꝓfuit sup̄bia ⁊ diuitiarū iactātia. oia transierūt velut vmbra. ¶ Sexto mūdus est ꝓtemnēdus. qz plen⁹ deceptiōe. qz oia q̄ in mundo sunt nō būt verā existentiā. ꝙ solū apparentiā. qz apparēt esse bona ⁊ nō sunt. Hiero. Si mūdus cultello veritatis aperitur nihil in eo nisi falsitas reperitur Nā q̄cqd est. p̄sens aut futur aut p̄teritū est. Si p̄sens sic est instabile. si futur sic ē incertū. si p̄teritū tunc nihil est. Ideo Prouer. vlti. Fallax ꝙfa ⁊ vana est pulcritudo. Et Aug⁹. ad diascor. Mūdus cū arridet fallit ⁊ in periculo se ponit ⁊ decipit. De q̄ deceptōe dic Aug. in ſmone ō mōte dñi. O mūde imūde q̄ntos seduxisti ꝙ multos decepisti. vt legit exēplū. Duz obijt sanctus Ber̄n. tūc obierunt q̄ngēti boies ō q̄b⁹ duo descēderūt ad purgatoriū solus sanct⁹ Ber̄n. ascēdit in celū sine purgatorio. alij oēs in infernū. qz fuerunt decepti a mūdo. Jō Christ. Mūdialia opa semp boiem excluserūt ab eterna vita. Juxta illud Job. xxj. Tenēt tympanū ⁊ cytharā. ⁊ ducūt in bonis dies suos. et in puncto ad infernū descēdūt. Jō Mat. xvj. Quid ꝓdest homini si vniuersū mūdū lucret ⁊c. Vbi Hiero. Quid ꝓdest tibi si haberes potētiā Octauiani. diuitias Cresi. longeuitatē enoch. pulcritudinē absalonis. fortitudinē samsonis. cuz tandē corpus dabit fermib⁹ ⁊ aia demonib⁹. Jō hortat nos ap̄lus ad Tyt. ij. Sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuam⁹ in hoc seculo. Sobrie q̄ ad nos. iuste quo ad deuz. pie quo ad ꝓximos. Et sic ꝓtēnit mūdus. ¶ Quartus fur est diaboli fraudulētia. Nam sicut fur dimittit villa. rapit p̄ciola. sic diabol⁹ nō curat aur ⁊ argētū nec lapides p̄cios. ꝙ nititur defraudare anias. Juxta illud Gen. xiiij. dixit abimelech rex sodomorū ad abraam. Da mihi anias. cetera tolle tibi. Hūc p̄ciosum thesaur de quo ap̄s. ij. ad Chor. iiij. Habemus thesaur in vasis fictilibus. quē xp̄s ita p̄ciose estimauit vt sanguinē fudit ꝓ eo. ⁊ aniam suam dedit. hūc nititur diabolus furari. Jō ꝓtra hūc furē.

scz diabolū est vigilādū p resistentiā. de q̄ Jac. iiij. Resistite diabolo z fugiet a vobis. Ratio Hiero. Debilis est hostis nō pōt vincere nisi volentē. Jō ꝙ. Pe. v. Vigilate q̄ aduersarius vester. diabolus tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret. cui fortiter resistite in fide. Et merito debem⁹ vigilare resistēdo. q̄ dicit Her. Illius est mala suggere. nostrū vero nō ꝓsentire. q̄ dicit Isiō. Non eius potestas. ꝫ nr̄a volūtas mācipat nos diabolo. ¶ Quintus fur est mortis assistētia. q̄ mors appropiquat occulte z vbiq̄ Seneca. Mors vbiq̄ te expectat. z vna die te arripiet. Quia ꝫm Aug⁹. de vbis dñi. Mors est certa hora incerta. vt sp sit suspecta. Et apl's. j. ad Thes. v. Dies dñi sic fur i nocte veniet. s. occulte. Ideo Aug. Si nō scis q̄ hora veniet. ideo sp vigila vt te semp inuenīat paratū. s. in bonis operib⁹. q̄ dicit Aug⁹. de disciplina xp̄iana. Non pōt male mori q̄ bene vixerit. Ideo ꝓra istū furem est vigilādū p exercitiū bonor̄ operū. Eccli. xliij. Ante obitū opare iusticiā. Nam ille fur furat nobis meritū vite p̄sentis. Ideo apl's ad Gal. vj. Dum tempus habem⁹ operemur bonū. Eo q̄ saluator dixit Joh. ix. Me oportet opari donec dies. venīet nox q̄ nemo opari potest. s. post mortē. Potest homo conqueri illud Ju. xvj. Quid faciam quia aufert a me dñs villicationem. fodere non valeo. mēdicare erubesco. Jō Eccli. xj. In die bonor̄ nō sis immemor malorū. videlicet q̄ reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua. Talis fuit Seneca dicēs. Ante senectutez cogitaui vt benevivere. vt in senectute bñ morerer. Nam dicit Aug. Non est mala mors putāda cū p̄cesserit bona vita. quam duxit beatus Martinus vt patet in eius legenda.

De sancta Elisabet. ¶ Sermo clv.

Vēdidit omia que habuit z emit eā. Mat. xiij. z legit ad honorem beate elisabeth p̄ euāgelicali officio ¶ Fontinus in descriptionib⁹ vniuersi dicit. Jumine maiori supuenīēte minus lumē obfuscat. vt patet de sole z stellis. sole lucente lux stellar̄ obfuscat. Spūaliter. Per maius lumen intelligit lux beatitudinis eterne Psal. xxxv. In lumine tuo videbimus lumē. Cū hoc lumē lucet p amorē z desideriū in mente hois. tunc extinguit lumē p̄sentis felicitatis. de quo Hilari⁹ sup Mat. Qui eternaz beatitudinē desiderat necesse est vt mundanorum dulcedinem renuat. eo q̄ ista duo sīl stare non possunt. s. dulcedo tēporalis z eternalis. De q̄ Bern. Sicut ignis z aqua sīl stare nō possunt. sic nec tēporales z spuales delicie. Jō Amb. Qui ꝓtemnit rpalia merebit sempiterna. Figurat Gen. xij. cum abraam egressus eēt de terra z de cognatione sua z de domo patris sui. tunc bñdictio oīm gētiū fuit sibi ꝓmissa. Spūaliter. Per abraā intelligit quilibet fidelis qui nitit cōsequi bñdictionē beatitudinis eterne debet relinquere terrena desideria z carnalia z oia caduca. ille ꝓsequit eterna. de q̄ Barro in sentētijs. Cūcta postponat q̄ lumē beatitudinis et ne cōsequi adoptat. Talis fuit btā elisabeh. q̄ reliqt lumē p̄sentis felicitatis anhelās ad lumē eternitatz De q̄ Thema. Vēdidit oia q̄ habuit ꝛc ¶ In summa p̄dicatis euāgelij cōmēdatur btā elisabeth a duob⁹. Primo a vita activa. Secō a vita ctēplativa. Primū innuit tbi. in agro abscōdito. Secōm in negociatore experto. de pmo dicit. In illo tpe. s. cum ihs sedebat secus maret cōgregate fuerūt ad eum turbe. ita vt in naviculā ascendēs sederet. z ois turba staret in littore. Tūc locut⁹ est eis multa in pabolis. inter cetera dixit istaz pabolā. Simile est regnū celor̄. id est xp̄s rex glie. ¶ Primo⁹. Xp̄s dī regnū celor̄ quattuor de causis. ¶ Primo. nā sicut in regno celor̄ est eterna vita. vt etiā dicat terra viuētiū. de q̄ ps. xxvj. Credo videre bona dni ꝛc q̄ ibi null⁹ morit. Et sic i xp̄o habem⁹ vitā eternaz Joh. xiij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verū deum z ihm xp̄m quē misisti. Nam ipse dixit Joh. v. Sicut pater habet vitā in semetipo. sic z fili⁹ habet vitā in semetipo. q̄ adheret vite mori nō potest. Sic qui xp̄o adheret p fidem z charitatem De quo Joh. xj. Qui credit in me etiā si mortuus fuerit viuet. ¶ Scō xp̄us dicit regnū celor̄. q̄ est via ad regnū. Joh. xiij. Ego sum via veritas z vita. Et subdit. Nemo venit ad patrez nisi p me. Unde Aug. Christus in hūanitate fact⁹ est nobis via ad suaz divinitatē. Ideo Joh. x. Per me si quis introierit saluabit. Tercio christus dicit regnū celor̄. q̄ hz claues regni celorum. Dñ Apoc. iij. Qui habet clauem domus dauid. Nam ipse aperuit regnum celor̄ claue crucis. de quo Isa. xxij. Dabo clauez domus dauid sup humerum eius. Ideo Apoc. iij. Aperit z nemo claudit. s. saluādis. claudit z nemo aperit. s. dānandis. ¶ Quarto dicit xp̄s regnū celor̄. q̄ ciues celestes manent in eo. Sic fideles ad celestem civitatem p̄tinētes bñt hic māsionem in xp̄o. De quo Joh. vj. Qui manducat meā carnem in me manet z ego in eo. Hoc regnū celor̄ xp̄us est simile thesauro abscōdito in agro. Ager est caro eius sanctissima. thesaur⁹ eius divinitas. De q̄ Col. ij. Omnes thesauri sapiētie z sciētie in eo sūt absconditi. Iste thesaur⁹ est in agro. id est in carne xp̄i absconditus. Juxta illud Isa. xlv. Vere tu es deus absconditus. Nam sua potētia abscōdebat in hūilitate p̄fanda. sua maiestas i passione sua acerbissima. Ideo dic Gre. Lateuter decepit diabolū tāq̄ p escā hamo imposita. Hic ē ager redolēs. de quo Gen. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Hic ager supabundat oleo misericordie z vi no vitalis doctrine. De quo Joh. vj. Domine quo ibimus. verba vite eterne habes. Hoc vino inebriatus est petrus videns trāsfiguratiōem corpis sui in monte thabor. z oblitus oīm tm̄ in tabernaclis hui⁹ vini cōmorari voluit dicēs Mat. xvij. Dñe bonū est nos h̄ esse. faciam⁹ tria tabernacula. Hic ager tulit triticū panis angelici oīe delectamētū in se habentē Sap̄. xvj. de quo z ps. lxxviij. Panē angelor̄ māducavit hō. Quē qui invenit homo. Iste thesaurus debet queri z invenietur. De quo Hugo de archa noe li. j. c. vltimo. Deus per desiderium querit. per fidem invenit. per gustū tangitur. Ideo hortat nos Her. sup Can. dicēs. Crede in deū z invenisti eū. q̄ credere est invenire. eo q̄ dicit ad Ephes. iij. Dico xp̄m p fidem habitare in cordib⁹ nostris. Et sic beata elisabeth invenit hūc

ꝓciosuz thesauꝛ. vt potuit dicere illud Cañ. iij. Inueni eum quez diligit anima mea nec dimittã euz tenui eũ. Tenet enĩ ꝑ charitatẽ. iuxta illud. j. Joh. iiij. Qui in charitate manet in deo manet et deus eo. Dicit nãq; sanctus Tho. in scõa scõe. q. iiij. arti. iij. Forma fidei est charitas. qz ꝑ charitatẽ actꝰ fidei ꝓficit ⁊ decoꝛat. ⁊ q̃ tũc expit ꝑ caritatẽ dulcedinem diuini amoꝛis. huic desipit ois dulcedo carnalis. de q̃ Herñ. Sicut serpẽs moysi comedit omnes serpentes magoꝛ. sic amoꝛ diuinꝰ omnem absoꝛbet amoꝛẽ alienũ. Talez amoꝛem habuit beata Elisabeth. de q̃ subdit. Quez qui homo inuenit. s. ꝑ fidẽ ⁊ tenet ꝑ charitatẽ abscõdit. s. ꝑ rectã intẽtionem qz dicit Gre. Depdari desiderat qui thesauꝛ publice in via poꝛtat. Sic qui intẽtionez falsificat abijt. i. amoꝛẽ carnis deseꝛit. qz fm Gre. Gustato spũ desipit omnis caro. Vendidit oia. i. ob amoꝛẽ christi renũciauit oibꝰ. de quo ad Phil. iij. Oĩa arbitratꝰ sum vt stercoꝛa vt xp̃m lucrifacerem. Et emit eã. Gre. Agrũ compat omnibꝰ vẽditis q̃ secuti voluptatibꝰ renũciat. Ideo Amb. Qui vult deũ possidere renuciet mũdo vt sit illi in deo tota possessio. Naz sine isto thesauro. s. diuinitatis nullus mereꝫ dici felix. i. diues. de quo Aug. Qui deũ habet oia habet. recedẽte deo nihil hz. quia ipe est substãtia nr̃a. ⁊ totũ bonũ nr̃m. Vñ ps̃. xxxviij. Nonne dñs. ⁊ substãtia mea apud te est. Jõ Aug. super Joh. Deus est tibi totũ qđ desideꝛas. si esuris panis est. si sitis fons est. si infirmus medicꝰ est. si intenebris es lumẽ est. si times moꝛtẽ vita est. Qua ꝓpter dicit Augꝰ. sup ps̃. xxvj. Nihil dulce ꝑter deũ. Ideo quicq̃d mihi deus dare vult ꝑter se. auferat totũ ⁊ det mihi se. Ad quem thesaurũ omni tẽpoꝛe anhelare debemus ⁊ in memoria habere. fm q̃ dicit Hugo. in li. de claustro aie. Sicut nullum est momentũ in q̃ nõ vtimur dei bonitate. sic nullũ momentũ dz esse in q̃ in nobis eius nõ esset memoria. iuxta illud Mat. vj. Vbi thesaurꝰ tuus ibi ⁊ coꝛ tuũ. Sic fuit mens btẽ Elisabeth stabilita suũ thesauꝛ diuinitatis. ꝓpter quẽ relict oia vt haberet illũ. Ideo de ea legit q̃ paruipẽdit nobilitatẽ sanguis vt canit eccl̃ia. Aspnata secultũ generosi sanguinis paruipẽdit titulũ. Frez relict oia tpalia vt canit eccia. Egens egentis largiẽs sibi nihil retinens. celeste regnũ ambiens. hoc ps̃ omne respuit. Jõ legit in epla que scribit Prouer. vl. Considerauit agꝛ ⁊ emit illũ. s. ꝑ opa misericoꝛdie. dicit nãq; Amb. Sicut diuitie sunt impedimenta salutis reꝓbis. ita bonis sunt adiuuamẽta virtutis. Sic de beata Elisabeth q̃ cuz tpalibꝰ diuitijs in oibus elemosinaꝛ operibꝰ expensis emit regnũ eterne salutis. Jõ Aug. in ps̃ona dñi dicit. Denale habeo. qđ regnũ celoꝛ. quãtũ valet. tantũ quantũ habes. Quod regnũ zache⁹ emit ꝑ dimidio bonoꝛ suoꝛ vidua paupcula ꝑ duobꝰ minutis quã dñs collaudauit Lu. xxj. Vere dico vobis q̃ hec vidua paup plus q̃ omes misit. Sic beata elisabeth ita emit q̃ oia q̃ habuit dedit. de qua canit eccia. In gazophilatio vidua cũ vidua totũ mittẽs ꝓcũ. ita q̃ de ea impletũ. est illud Ecci. xxxj. Elemosinas illiꝰ narrat ois eccl̃ia sanctoꝛ. ideo nobis hodie ꝓponit in exemplũ vt seq̃mur vestigia eiꝰ. Juxta illud Petri ranenenk. dicẽtis. Da pauꝑi vt det tibi. da pauperi micam vt accipias totũ panẽ. da tectũ accipe celũ. da res ꝑituras vt accipias eternas mãsuras.

¶ Dixi scõo. cõmendak beata elisabeth quãtuz ad vitã ꝛemplatiuã. de qua subdit. Sile est regnũ celoꝛ homi negociatoꝛi querẽti bonas margaritas ⁊c. ¶ Ipe negociatoꝛ est xp̃s q̃venit de anglia id est de angeloꝛ patria. Juxta illud Job. xvj. Exiui a pre ⁊ veni in mundũ. Venit enĩ ꝑ nauẽ id est ꝑ poꝛtã ỽginis. de q̃ naui scribit Prouer. xxxj. Facta est vt nauis institoꝛis de lõge poꝛtãs pãnẽ suũ Hoc factũ q̃ xp̃m de altissimo celoꝛ ad terram. ꝑ duxit cũ mercibꝰ gr̃aruz oim. Juxta illud Job. j. Vidimꝰ eũ plenũ gre ⁊ veritatis. Hic negociatoꝛ quesiuit bonas margaritas. i. anias hominũ q̃ impleret ruinas angeloꝛ. fm q̃ dixit Luc. xix. Non venit filius hominis anias pdere. ꝫ saluare. Et homines dicunk margarite ea de causa. qz sicut margarite generank de celesti roꝛe. sic creati sumus ex dei gr̃a ⁊ bonitate. vt dic̃ Magr̃ in. ij. sen. di. j. Quare creatꝰ est homo ꝓpter dei bonitatẽ. Vidit nãq; deus suã essentialẽ bonitatem cõmunicare alijs ⁊ nõ minui. Creauit igit rõnalẽ creaturã cui cõmunicaret suã bonitatẽ ⁊ eternũ gaudiũ. Vñ Aug. de doctrina christiana. Quia bonꝰ est deus ⁊ inquantum sumꝰ boni sumꝰ. Inuẽta aũt vna ꝑciosa margarita. i. oibꝰ aniabꝰ hoim. Et dicunk vna ꝓpt vnionem fidei ⁊ charitatis. iuxta illud Ack. iiij. Multitudinis credẽtiũ erat coꝛ vnũ ⁊ ania vna. Et dicit ꝑciosa margarita. qz dicit Aug. de spũ ⁊ ais. Ania inter res a deo cognitas supat oia. Idẽ sup Gen. Sicut deus excellit omnẽ creaturã. sic homo quo ad aniam omnẽ creaturã coꝛpalez nature dignitate ꝑcellit. Jõ Aug. de spũ ⁊ aia. O aia mea q̃ te deijcis. si trã amas melioꝛ es. si solẽ mirar̃ pulcrioꝛ es. si celũ ꝛemplaris altioꝛ es. solo creatoꝛe tuo inferioꝛ es. Ecce q̃ ꝑciosa margarita ꝑ qua xp̃s dei filius factꝰ ẽ negociatoꝛ. vt dicit Herñ. celestis imperatoꝛ factus est negociatoꝛ. Negociũ meuz sine ocio egit q̃diu i terris fuit. Venit nãq; de anglia per aureã poꝛtaz ỽginis. qđ apposuit. dic̃ Aug. In isto mãligno seculo qđ abũdat nisi nasci. mori. laboꝛare. ¶ Hec sunt merces regionis nostre. Ad tales merces meracatoꝛ ille descẽdit. Et quia ois mercatoꝛ dat ⁊ accipit. dat qđ habet. accipit qđ nõ hz. Sic xp̃s in sua mercatura dedit ⁊ accepit. accepit qđ non habuit. s. nasci mori ⁊ laboꝛare. dedit quod habuit. scz renasci ⁊ resurgere ⁊ in eternũ regnare. O bone mercatoꝛ gr̃as agimus tibi. fecisti nos. redemisti nos. emere quis seruum potest facere autem non potest. Ipse autem nos fecit vt essemus. et redemit ne frustra fuissemus. hec Augꝰ. Et sic ex verbis ptz Aug. q̃ xp̃us accepit tria ⁊ dedit tria. ⁊ sic nobiscũ cõmutauit. ¶ Primo accepit nr̃am mercem. s. nasci. Isa. ix. Parnulꝰ natus est nobis. Dedit suã nobis mercem. s. renasci. Joh. j. Dedit eis potestatẽ filios dei fieri q̃ nõ ex sanguinibus neq; ex voluntate carnis. neq; ex voluntate viri. sed ex deo nati sunt Augusti. Factus est particeps nostre humanitat̃ vt participes essemus sue diuinitatis. ¶ Secundo accepit nostram mercem s. mori. Phil. ij. Humiliauit semetipsum factus

obediēs vsq; ad mortem. Non simplici morte sed ignominiosa z dolorosa q; a plāta pedis zc. Isa.j. Et sic ex amore suo ꝓstituit hāc exemptōnē. Heri. In quo illuxit clarius q; nos dilexit dns q; in eius vulneribus.ptz archanū cordis p foramen corpis ibi patuit latēs misericordia dei. Her. Clamat vulnus.clamat lancea z clauus q; deus vere nos amauit. Sic in xpo mūdū recōsilians sibi.postq; recepit nram mercē.s.morī dedit nobis suā.s.resurgere.resurgit qō ꝑus cecidit.ceciderat homo in corpore p mortē.in aīa p culpā.in vtroq; p penā eternā.q; xps dedit nobis resurgere p resuscitationem Job.vj.Ego resuscitabo eum in nouissimo die. In aia p iustificationē. Apoc.xv. Beatus q; habet ptē in resurrectōe ꝑma.in vtroq; vtriusq;.s.anie z corpis beatificationē.q; anīa beatificabit ad ꝓtemplationē deitatis ingrediēdo. corp⁹ vero beatificabit egrediēdo ad visionē hūanitatis. Et in vtraq; visione erit plena satietas atq; refectio.iuxta illō Job. x. Ingredientur z egredientur z pascua inuenient ¶ Tercio recepit laborē. Ihe nāq; laborauit corde cōpassionē hūdo Marci.vij. Miserebor sup turbā De q; labore dic Isa.xlij.p eo q; laborauit p aia dicens. Seruire me fecisti pctis tuis z laborē ꝑstitisti. ¶ Scdo laborauit ore z voce ꝓdicādo.de q; ps lxvij. Laborauī clamans rauce facte sunt fauces mee. Itē laborauit oculis flendo. Vñ ps.vj. Laborauī in gemitu meo. Tercio laborauit toto corpore penā sustinēdo. Isa.j. Laborani sustinēs.immo laborauit peccatoꝝ nrorum onera sustinēdo. Vñ Isa.xliij. Seruire me fecistis peccatis vestris Et Isa.liij. Vere langores nros ipe tulit. z pctā nra ipe portauit. postq; cepit nram mercē.s.laborare.dedit nob suam.s.regnare.iuxta illud Lu.xij Nolite timere pusillus grex. cōplacuit patri meo vobis dare regnū. Ostēdit liberalitatē z charitatē cū dedit patri hāc ꝑciosam margaritam.s.anias nras Ita ardēter desiderauit z q̄siuit.q; abūt z vendidit oia q̄ habuit.s.q̄n in ara crucis corā oibus nudat⁹ est. Et iā corp⁹ z anīmā in pctū nre redēptōnis dedit. Mat.xx. Venit filius hois dare aiam suam in redēptione p mtis. Ideo dic Ezech.xviij. Mee anie mee sunt. Ideo isti sacrilegiū cōmittūt q; alias suas xpi sanguie redēptas auferūt deo z offerunt diabolo. Quapropter portat nos Aug.dicens. O aia mea attēde q̄tū valeas quātū p te datū sit.cogita ne in pditionē te tradas.pēsa q; charā te habuit q; te charo ꝑcio redemit.ideo noli tu ipsum pdere q; te ita chare venit saluare. hꝫ ille. Moraliter. Sic nos debem⁹ ꝓsiderare illā ꝑciosam margaritam z prudēter negociari.vt docet Heri. Secure negociabor ꝑcipiēte in dño meo. Nō enī parū fiducie mihi ꝓstat robur. q; ille sūmus impator factus est negociator. Nam sm Aug.de doctrina xpiana. Dis xpi actio est nra instructio. Sic xps negociari voluit.vt nos negociari doceret in spū interioris hominis. q; negociatio laudat Prouer.iij. Melior ē negociatio auri z argēti z ꝑciosior ē cūctis opib⁹. Quā negociationē docet Lu. xix. Negociamini dū venio. ¶ Pro q; sciēdū illa loca sūt apta ad lucrādū vbi nō lōge ab inuicē sūt multa loca fore sia z vicine mīte nūdine.eo q; mercatores sua merimonia ad eadē loca vicina ꝑ̄t facilit trāsportare Jō volētes mercari z negociari.qō ietnū expedit ingrediamur interioꝛa nra colligātes sarculāculas nras videlicet intellectū z affectū. Et mētaliter discurramus ad loca vicina.q; z si lōge aliq̄liter distare videant.vtputa celuz z infernus. spū tñ ꝓxima sunt z mēte velociter oia ꝑcurrere possumus sine quouis obstaculo retardante. qz in imaginatōe sa ciliter currit homo z in ictu oculi p trāsit oia loca. Collectis ergo sarculāculis nostris. i.intellectu z affectu recurramus intro rsum ad nūdinas z negociemur. ¶ Primo circa materiā peccatoꝝ nrorum ponderātes z mēsurātes mlitudinē z magnitudinē pecatorum nroꝝ. Quod fecit manasses.ij. Paral.xiij.dicēs. Peccaui sup numerū arene maris.multiplicate sunt iniq̄tates mee. Non sum dignus videre altitudinē celi p multitudine iniq̄tatis mee. In his nūdinis tādiu exercitātes q̄sq; lucremur merces omnibus mūdi diuitijs meliores quod est penitētia salutaris.nā in ponderib⁹ z mēsuris dat z aliq̄d accipit. Sic z nos p pondere peccatoꝝ nroꝝ accipiamus penitētiam rigorosaz sm qualitatē peccatoꝝ. Juxta illud Ju.iij. Facite dignos fructus pnie. Naz scribit Deut.xxv.sm mēsurā pcī erit plagaꝝ modus. Que cōmutatio erit nobis melior z vtilior q; oēs diuitie mūdi.de quo Chrisost. Vera penitētia est auro rutilātior.sole splēdidior cūctis thesauris melior. Naz oia ligata soluit z paradisum aperit. Et hoc est ꝑmū dignū lucrū quod in hoc foro lucramur.sine q̄ nullū lucrū in reliquis ꝓsequmur Ju.xiij. Nisi pniam egeritis oēs simul pibitis. Idcirco sivere cognoscim⁹ malū qō ex peccato icurrimus a pnia nos nullo mō ꝓtinerem⁹.scientes deū esse misericordē z se a remissiōe nūq; tenere.q; sm Chrisost. q̄cito hō dat pniam z ꝓtritionē p peccatis suis.tā cito accipiet eoꝝ remissionē. Ecc.iij. Penitemini vt deleant vob peccata vra. Aug⁹.in li.de peni. Nihil est qō medicamentū pnie antecedere possit. Naz si tot legerent misse q̄t sunt celi stelle non ꝑūt prodesse sine pnia. Ps.vij. Nisi puersi fueritis gladiū suū vibrauit. Jō nemo negligat has nūdinas ne ꝑnet ꝑmio magno Luc.iij. Pniam agite z appropinq̄bit vob regnū celoꝝ. ¶ Scdo curram⁹ ad nūdinas defectuū nostrorū.que mercatio immediate sequit pniam. Nam homo sentiēs se p allculationē ꝓscientie z attestationē spūssancti remissionē peccatoꝝ p gram ꝓsecutū intima devotōe erigit se ad gras offerendas. Sed ecce sunt z assunt q̄ nos impedīūt videlicet defectus nri z reliquie pctoꝝ nostroꝝ inquietātes nos vt ad gras referēdas caput erigere nō valeamus z tūc ꝑmū incipit apparere negociū nostri difficultas. Cum etenī ex presentia crescit gratia z volūtas ad faciendū quod nouit deo esse placitus z ipsi defectus sunt adhuc crudi ex vulneribus nouiter sanatis impedīūt nouā voluntatē. Et sic causant dolorē z anxietates multas. lugēs mēs plus defect⁹ q̄ ꝑus ipsa peccata. Et hꝫ ē qō dicit Heri. Benignus deus q; nō ꝑmittit dilectū suus in ꝓncipio letari.sed ꝑmittit difficultatē vt incitet ad hūilitatē. Nam in hoc foro si fideliter intēti fuerim⁹ mercabimur bonū lucrū qō erit vtile in thesauris

spūalīb⁹.ſ.hūilitatē.Que q̄dē hūilitas p̄ ceteris v̄tutib⁹ placet deo.de q̄ Iſa.vl.Ad quē reſpiciā niſi ad hūilē ⁊ quietū ⁊ trementē ſmones meos.Hec ẽ hūilitas excellit oēs diuitias mūdi.⁊ facit homines in gratia ditiores.De q̄ Hiero.ſup Matḥ. Hūilitas eſt meritū gr̄e.cuſtos v̄tutū.Et nihil ē q̄ deo ita gratū facit ⁊ hoibus q̄ ſi vite merito nō magni ꝫ hūilitate infimi videremur.Jō Ber.Inſanus eſt q̄cūq̄ in alijs vite meritis q̄ in ſola hūilitate p̄ſidit.de q̄ Gre.Perit oīe qđ agit niſi in ſola hūilitate cuſtodiat.¶Tercio diſcurram⁹ ad nūdinas beneficior̄ dei.p̄ſiderātes q̄lia ⁊ quāta beneficia det nobis ⁊ inuenient⁹ q̄ magna eſt miſeratō q̄ gratuita dignatō.ſtupēda dulcedo que inclinat deū vt miſereat̄ noſtri.Quis ẽ ē ille benefactor reuera deus cuius magnitudinis nō eſt finis.qui bonor̄ nr̄or̄ nō indiget ſufficiēs ſibi eſt.Et cū cor ſnū dulciter poſuerit ſup nos miſeros ⁊ indignos ac ſi ex gratia noſtra dep̄ēderet omne bonū ſuum. Qualia aūt ⁊ quāta ſunt beneficia q̄ cōtulit nobis intuemur.Creauit nāq̄ nos ad ſuā imaginē.dedit nobis angelos ad miniſteria.oīa ſubiecit ſb pedibus noſtris dās celū cū ſideribus.terrā cū germinibus.aerem cū volucribus.aquā cū piſcib⁹.tādē dedit ſeip̄m in edulū ⁊ in redemptiōis p̄cium ⁊ in futuro ſeip̄m nobis dabit in eterne fruitōis p̄miū vt implebīt illud Deut.xxviij.Aperiet tibi de⁹ thes ſaur̄ ſuū optimū.Ex his nūdinis mercabimur p̄cioſam ⁊ nobiliſſimā margaritā q̄ ſupat oīe aurū ⁊ argentū ſcz charitatē.q̄ eſt virtus nobiliſſima.de qua Hugo.Charitas oīm virtutū obtinet p̄ncipatum.Ad quā virtutē acquirendā nihil magis inci tat q̄ beneficior̄ dei memoria.De q̄ Aug.Ad dei dilectionē in nobis excitandā nutriendā ⁊ augmē tandā nihil ita valet ſicut beneficior̄ eius frequēs p̄ſideratio.q̄ ſunt plura ⁊ infinita.de q̄bus Hugo in li.meditationū.Quid ampli⁹ tibi debuit facere deus ⁊ non fecit.cū nō eras creauit te.ſeruū peccatīz diaboli te feceras ⁊ te redemit.redemptū te glorificauit.Si in his nundinis te exercitaberis.vtiq̄ aur̄ ignitū.ſ. charitatē dei acquires.q⁹ dicit Aug. Nihil ita humanis affectibus eſt impoſſum.q̄ vt tu diliges diligentem teip̄m.Si ẽ pigeat amare nō pigeat reamare.Si p̄ſiderares illud Ber̄. Xp̄us dei filius mori voluit vt nos viueremus.ſeruire vt nos regnarem⁹.exulare vt nos repatriaremur.pauper eſſici vt nos ditaremur.voluit illudi vt nos honoremur.crucifigi vt nos liberaremur.voluit vt agnus occidi vt nos epularemur.ſanguinē funderе vt nos inebriaremur.Hec in nūdinis beneficiorū meditātes charitatē vtiq̄ emerem⁹.Dicit Ber. Si donaueris q̄cq̄d potes.q̄cq̄d es.nō eris ſic̄ ſtella ad ſolem.puluis ad montem.ſtilla ad flumen. ¶Quarto eam⁹ ad nūdinas in regiones.ſ.diſſimilitudinis.ſ.mūdū.⁊ videam⁹ q̄d ibi p̄tinet venale. ſcz carnis delicie ⁊ incerte diuitie ⁊ terrene glorie. de q̄b⁹.j.Joh.ij.Quicq̄d eſt in mūdo aut eſt p̄cupiſcētia carnis.q̄ſtū ad delicias.aut oculor̄ quātū ad diuitias.at ſupbie vite q̄ſtum ad honores.que oīa ſunt tranſitoria.j.Joh.ij.Tranſit mūdus ⁊ cōcupiſcētia eius.Et ſi omnē p̄cupiſcētiā ⁊ oīa venalia huius mūdi in foro acq̄ſieris.nihil tū tecū portabis.Dic̄ Ber. Mūdus inexorabilē ſibi p̄ſtituit ianitorē.nil ſinit deportare Job.j.Nud⁹ egreſſus ſum.nud⁹ reuertar.Et.j.ad Thimo.vj.Nihil intulimus in hūc mundū nec aliq̄d deportabimus Si rite nos exercitemus in his nūdinis tūc lucramur bonū theſaur̄.ſ.mūdi cōtemptū.q̄ pl⁹ p̄fert vtilitatis q̄ vniuerſa mūdi machina.Quez p̄temptum docet Jobes.j.Joh.ij.Nolite diligere mūdum ſi q̄s diligit mundum nō eſt charitas p̄ris in eo.Et merito eſt p̄temnēdus.q⁹ dicit Ber̄.in ſermone.Mūdus eſt vbi malicie plurimuz.ſapiēcie modicū.vbi oia ſunt viſcoſa.oia lubrica.omnia tenebras opta.⁊ laqueis obſeſſa.vbi periclitant̄ aie. vbi affligunt̄ cor̄pa.vbi ois vanitas ⁊ afflictio ſpiritus.Jō Chriſ.Miſer eſt mūdus.miſerrimi qui eū ſequūt̄ ⁊ diligūt.Nā mūdialis opa ſemp exciſerūt hoiez ab etna vita.Ber.Tu igit̄ ſi recta ſapis relinq̄ hec oia p̄pter illū q̄ eſt ſup oia.¶Quinto p gemus ad nūdinas infernales p̄ſiderem⁹ regionē ⁊ videam⁹ venalia ſi placēt aut diſplicēt.De q̄bus dicit Ber̄.Eſt alia regio dura vbi eſt loc⁹ afflictionis.⁊ra obliuiōis.⁊ra miſeriar̄.⁊ra turbinis ⁊ caliginis.⁊ra maledictōis ⁊ mortis.in q̄ nullus ordo ꝫ ſempit⁹ horror inhabitat.ibi ẽ ignis inextīguibil̄ Mat.xxv.Ite maledicti in ignē eternū.Ibi frig⁹ intolerabile.Job.xxiij.Ibūt ab aq̄s niuiū ad calorē nimiū.Jō Mat.xiij.Ibi fletus ⁊ ſtridor dentium Ibi feror intolerabilis.eo q⁹ dicit p̄s.r.Ignis ⁊ ſulphur p̄s calicis eor̄.Ibi eterna fames ⁊ ſitis pſal. lviij.Famem patien̄ vt canes.vt patet de diuite q̄ petiuit guttā aque Lu.xvj.Ibi horrida viſio demonū.De q̄bus Sap.xvij.Perſone triſtes ⁊ horribiles p̄ſtāt illis pauorē.Ber̄.in ſmone.Ibi clamat piloſus ad piloſum.demō ad demonē.p̄cute dilacera.⁊ interfice velociter.ſpolia detrahe.cito dep̄dare.Ibi ſunt vincula ⁊ tenebre.De q̄bus Matḥ. xxij.Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ p̄jcite in tenebras ⁊c̄.Ibi mors eterna ⁊ ꝑpetua triſticia ſine oīi cōſolatiōe.p̄s.xlviij.Mors depaſcet eos.Grego.in omel̄.Erit mors eius ſine morte.defectus ſine defectu mortis ibi incipit ſemp ⁊ deficere neſcit.In his nundinis debemus emere odiū peccati.dicentes in cordibus noſtris.melius eſt ſubiacere p̄ſentib⁹ penalitatib⁹ q̄ eternis cruciatibus.q⁹ dicit Hiero. ſup Hieremiam.Libens nunc tormēta patior vt a futuris liberer.Naz p̄ſentia tormenta ſunt futurorum remedia.Nam ſi crudelis videt eſſe paſſio memento q⁹ in diluuio deleuit hūanum genus ſuper ſodomā ignem ⁊ ſulphurē pluit.egyptios ſubmerſit.iſraelitas in deſerto p̄ſtrauit.qđ erit cū ineē num puniet.Ideo peniteamus hic ne puniamur ibi.ideo habeam⁹ hic odio peccatū ne p eo incurramus inferni ſuppliciū.Et merito peccatum eſt odiēdū.Dicit Jamfredus in noua poetria.Peſſima res viciū nil eq̄ pniciosum q⁹ nihil p̄uat nos a diuina viſiōe niſi peccata ⁊ ſcelera.Jō Anſ.in oīonibus.O q̄ amara res ⁊ mala p̄cm.q̄ faciles habet act⁹ ⁊ difficiles exitus.quis dicit Ezech.xviij. Anima q̄ peccauerit ipa morie.¶Sexto curredū eſt ad nūdinas regni celor̄.ad regionē gloriosam voluptuoſaz.⁊ gaudioſam.Ad regionē glorioſaz p̄s.cj.Gloria ⁊ diuitie in domo eius.Idem pſal.

lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Ipa est regio gaudiosa. Isa. lxv. Gaudebitis ⁊ exultabitis in eternū. Ibi tot sunt gaudia q̄t sūt angeli ⁊ sancti ꝓgregati. q̄ dic̄ Her̄ū. Vnusq̄sq; gaudet ita de bono alieno sicut de ꝓpio. Ista regio est voluptuosa. de cui⁹ delicijs dic̄ ps̄. xxxv. Inebriabunt ab vbertate domus tue. de torrēte voluptat⁊ potabis eos. Celestes delicie compank torrēti ꝓpter cumulū ꝑfluentiū ⁊ inundationē facientiū. q̄ ex deo ⁊ sanctis boibus ⁊ angelis fluūt in nos. q̄ de⁹ erit oia in oibus nobis. In his nundinis emere debemus desideria supnox. quib⁹ adeptis nihil amplius libet intueri. dicētes cū ap̄lo ad Philij. Cupio dissolui ⁊ esse cū xpo. Nā dicit Hieto. Si te delectēt hūana gaudia. falsa seculi hui⁹ leticia. breuis potētia. illic mentez euoca. ⁊ omnia reputabis. vt stercora. Sic illuc exaltabis tua desideria. vbi fm Aug⁹. est actio nō penosa. req̄es nō tediosa. vita sine defectōe. laus dina sine cessatōe. merces tā magna q̄ nō ꝑt mēsurari. tā mīta q̄ nō ꝑt mēozari: tā ꝓciosa q̄ nō ꝑt estimari. tā lōgeua q̄ nō ꝑt ēminari Ad has nūdinas sum⁹ vocati. Illa est ꝑfia adquā ꝓditi sum⁹. māsio secura. birm supna q̄ est mr̄ nra Vbi fm Aug. nullū aderit malū. nullū latebit bonum. Idcirco sūmope est desiderādum ¶ Septio ꝓgere debem⁹ ad nūdinas glorioſas oibus meliores. q̄s dñs possidet in seipso. q̄ inhabitat lucez in accessibilē. ⁊ eius scīa. exuperat omnē sensum. Ad has nūdinas ania ꝓemplativa ꝓgere debet ꝓemplādo tria scz iudicio⁊ ꝑfunditatē. dulcedinis bonitatē ⁊ maiestatē sublimitat⁊. de q̄bus reportabimus ⁊ mercabimur tria omnib⁹ diuitijs meliora ¶ Primo ꝓemplari debem⁹ iudicio⁊ ꝑfunditatē. de q̄ ps̄. xxxv. Judicia dei abyssus mīta. ita mercabimur pauorē ⁊ reuerētialē timorez sic̄ paulus tremēs dixit ad Ro. xj. O altitudo diuitiaruz sapie ⁊ scientie dei. q̄s incomphensibilia sunt iudicia ei⁹ ⁊c̄. ita q̄ tremunt potestates. De q̄ dicit Job xxvj. Colūne celi ꝓtremiscūt ⁊ pauēt ad nutū eius ⁊ Lu. xxj. Virtutes celo⁊ mouebunt. sup q̄ Gre. Si ꝓcutiē cedrus libani. q̄d faciet virgulta deserti. ¶ Scō ꝓemplemur dulcedinis bonitatē. de quo psal. xxx. q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe Ibi mercabimur ⁊ lucremur suauitatis dulcorez. Talis fuit Salomon Sap̄. xij. dicēs. O q̄ suauis ⁊ bon⁹ est dñe spūs tuus q̄ vt dulcedinē tuā in filios demōstrares. psal. xxxiij. Gustate ⁊ videte. q̄m suauis est dñs. Quā dulcedinē sensit Aug⁹. dicēs Nil me delectat nisi de te audire. de te loq̄. de te cōferre ¶ Tercio contēplari debem⁹ maiestatis sblimitatē. in q̄ mercabimur stuporē ⁊ ammirationez sine maiestatis. de q̄ Her̄ū. Precipua ⁊ maxia contemplatio est admiratio maiestatis. q̄ requirit corpurgatū a vicijs. liberū arbitriū a peccatis ornatuz virtutib⁹. vt se facile possit ad supna leuare. ⁊ se aliq̄n ꝑ aliq̄s mozulas stupore ⁊ extasi in suspēsuz tenere. ⁊ ammirari eius bonitatē. sapiam. ⁊ maiestatē. Gre. Tūc intram⁹ in dei maiestatē cū in ꝓēplatione eius obmutescim⁹. plus desideriis loquēdo q̄s verbis exꝑmendo. Ibi aie ꝓemplatiue est gaudiuz in effabile. de q̄ Anſ. O q̄ delectabile est illō bonū q̄ ꝓtinet iocūditatē oim bono⁊. Si iocūdat est vita creata; q̄d increata: Si delectabilis ē creatura. q̄d creato⁊. Si delectabil⁊ est pūs pulcritudo ibi i eo iusti fulgebūt sic̄ sol. Si h̄ delectat libertas aut fortitudo. ibi sil⁊es crim⁹ angelis dei. Si delectat. hic melodia. ibi canūt angeli nō cessantes die ac nocte clamare. scīs sctūs sanct⁹. Si delectat h̄ amicabilis societas. ibi angelo⁊ ⁊ hoim vna volūtas. Ad q̄s nūdinas ꝓducat nos sctā trinitas. amē

¶ De sctā ¶ Katherina. ¶ Sermo clvj.

¶ Multe filie regū cōgregauerunt diuitias tu supgressa es vniuersas. Prouer. vlt. ¶ In suma verbo⁊ duo innuunt. Primo insinuat meritū scārum virginū ibi. Multe filie regū. Scō collaudat beatā katherinam de excessu. ibi. tu super gressa es vniuersas. Quo ad ꝓmū dic̄. Multe filie regū ꝓgregauerūt diuitias. s. spūales. ¶ Nota diuitie sunt triplices. Prie rpales. de quib⁹ ps̄. lxj. Diuitie si affluant ⁊c̄. Glo. Diuitias licz habere. ꝯ non inherere. Nam q̄n homo eis mēte inheret. tunc ad pcm̄ inducit. j. Thi. v. Qui cupiunt diuites fieri incidunt in temptationes ⁊ in laqueū diaboli. Dicit q̄ cupiunt. nō q̄ diuitias hūt. Her. Plus nocet ꝓcupiscēcia q̄s substantia. Nam fm Greg. Coz ⁊ nō substātiam pensat deus. Istas autē non congregauit beata katherina. sed dispersit dedit pauperibus. consideraō⁊ q̄ diuitie dicunt a diuidēdo. quod ⁊ fecit. consideraūit q̄ incitant ad peccatū ⁊ reddunt mentem inquietam. Aug⁹. Diuitias inueniſti. ⁊ requiem ꝑdidisti. Idcirco religiosi debent tenere voluntariam paupertatē tendentes ad ꝓfectionez. Sed heu religio peperit diuitias. filia deuozauit matrē Nam fm Her̄ū. Diuitie seculi vix sine amore possunt possideri. Et sic amoz qui totus in deuz debet figi dispgitur ad extranea. ⁊ sic minus amatur deus Aug. Minus te amat qui tecū aliq̄d amat.

¶ Secūde sunt diuitie spirituales. et ille consistūt in tribus. scilicet in meritis. virtutibus ⁊ gratijs. q̄ quanta cumulata comportam⁹. tanto erimus ditiozes. Prime diuitie. spūales consistunt in meritis de quibus Prouer. x. Benedictio domini diuites facit. quia opera nostra nequaq̄ sunt meritoria nisi deus eisdem nostris meritis benedicat. Gen̄. j. Crescite ⁊ multiplicamini. Vt igitur multiplicentur consideremus seculares querentes diuitias seculi. quibus tamen aliquando frustrank. Ipsi cū continuant eorum exercitia ad congregandū oia que possunt. Sic et nos in spiritu opera meritorum continuare debemus ⁊ opera bona in omnibus generibus exercitiorum quibus speram⁹ nos domino placere continuantes eadem in omni tēpoze parua ⁊ magna. ⁊ omnia que possumus congregantes. Ecc. ix. Quodcūq̄ pōt man⁹ tua opari instāter fac. Magna cū possim⁹ fortiter agamus in q̄bus dū deficim⁹ vel coꝛpe languēte vel spū repescēte minoza faciam⁹. cū aūt nec illa possim⁹ oza do vel legēdo saltē deū cogitem⁹. Ez cū h̄ nō possim⁹ rpe ⁊ coꝛpe ꝑpediti ꝓpter deū ab oib⁹ his cessem⁹. de q̄ Her̄ū. Semp ꝑ oculis habeamus non illud quod agimus. sed qō agēdo intendim⁹. et. j. Cho. x. Sive māducatis sive bibit⁊ vel aliq̄d aliud

faciatis.ac si dicēt.q̄cq̄d de genē bonoꝝ p intentionē in deū poterit ordinari i oibus his diuitias meritoꝝ pgregemus. ¶ Q̄ diues in meritꝫ extitit btā katherina.q̄ fuit ꝟgo p̄dicatrix ⁊ martyr.⁊ sic meruit triplicē coronā. ¶ Scōe diuitie spūales sūt virtutes Eccli.xliij. Sūt hoies diuites in ꝟtute. Ergo. Vere diuitie nō sunt opes ꝙ ꝟtutes. quas qui possidet est in deū diues. Nā pores diuitie nō esse poterint sine his.nihil est em̄ nobis meritoꝝ ⁊ deo acceptū nisi fuerit ꝟtutib⁹ adornatū.ꝙ illas diuitias a nob acquirē nō possum⁹.⁊ ex ꝓꝑijs laboribus nisi sol⁹ deus opet in nob.ad Gal.iiij. Qui tribuit nob spūm opat ꝟtutes in nob.sic de⁹ omnipotēs.de q̄ Aug. Virtus est tā nobilis effectus vt nullus opet eā in nob nisi deus. Possumus tñ co efficere vt deus nobis ꝟtutes largiat.j. Chor. iij. Dei adiutores sum⁹. Et sunt tria.s.vicioꝝ reluctatio.defectuū nr̄oꝝ hūilis recognitio.⁊ p ꝟtutibus effectuosa ad deū supplicatio.hec tria si fecerimus a dño ꝟtutes ipetremus. Ne sunt diuitie ꝟtutum Isa.xxxiij. Diuitie salutis sapia ⁊ scia ⁊ timor dñi. Ipe ꝟtutes thesauri sūt. Dicit Sap. viij. Virtutibus nihil est melius in hac vita. Signāter ꝓsidare debem⁹ ꝟtutē charitatꝫ. Ne q̄ Apocal.iij. Suadeo tibi emē aurꝝ ignitū.i.charitatē. Greg. Sic nihil ꝓciosius deo.sic nec charitate. Nā sm Isid. de sum.bo. Charitas oim ꝟtutū obtinet ꝓncipatum. Ipa valet ad oia.vt dic̄ Aug.sine q̄ nihil valēt oia si desit frustra habenk cetera. ¶ Tercie diuitie spūales sunt gr̄e.de q̄bus Prouer.xxxj. Multe filie regū pgregauerūt diuitias. quas q̄ habet diues ē in deū. Nas itꝝ nullus lucrari poterit nisi a largitore gr̄e.q: sicut seipm homo ꝓducere non poterat adesse nature.sic nec ad esse gr̄e. Jō sm Bonauē. Gr̄a est donū dei ꝙ quā aia efficit sponsa xp̄i. filia p̄ris eterni.j. Pe.v. Deus dator oīs gr̄e.ps.lxxxiij Grām ⁊ gl̄iam dabit dñs. Et tamē inexcusabil̄ est homo si grām nō habuerit.q: gr̄a gratis data .per quā hō est ꝓuentus a deo semp ꝓsto est liberꝝ arbitriū excitare ⁊ cōmouere. Et huic commotioni homo poterit ꝓsentire ꝟ est in se facē q̄ homo poterit grām gratū facientē habē.alias nō ꝓsequerek. Augusti. Qui te creauit sine te.nō saluabit te sine te. Nā gr̄a a tribus ꝓficit.licet aliter ⁊ aliter. Est em̄ a deo efficiente gr̄a gratis data liberꝝ arbitriū excitāte.⁊ a libero arbitrio ꝓsentiente.q̄ em̄ diuitijs gr̄aꝝ ditari desiderat.necesse ē vt suū liberꝝ arbitriū deo efficiēti ⁊ gr̄e gratis excitāti cōiungat. Damas. sup Isa. Hoies q: rōnales sūt actuū suoꝝ dñi sunt. nā gr̄a habet se ad liberum arbitriū sic̄ sessor ad equū. Iste tres diuitie spūales dū ꝟ mercank.tūc in cēna patria ꝓseruank.de q̄ Aug. O felices ⁊ btī q̄ in hac pegrinatōe ꝓstituti sunt sollicitissimi vt bona eoꝝ in eterna patria ꝓseruenk.q: hic habē ꝟtutis est. q̄ ibi esse est felicitatis. Hec lucrata bona in celū sūt trāsportāda.vbi nec tinea demolik.nec fures effodiūt.q̄ sine diminutōe in ꝑpetuū sūt māsura. Videam⁹ igit de istoꝝ triū trāsportatōe. Dicit em̄ ad Heb.xiij. Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē.q̄ futurā inq̄rimus. Nā in p̄nti seculo sunt laquei.insidie.fraus.dolus.nihil cū pace ⁊ trāquillitate possidere valemus. Jō omnia nostra ad locuꝫ quietis sunt p̄mittenda. Et videamus q̄ oia nr̄a integra ⁊ sine corruptione ⁊ sine diminutione in celū trāsferamus. ¶ Jtē q̄nq̄ sunt necessaria his q̄ tpales diuitias de loco in locū transferūt.sic nos cam spūalibus. ¶ Primo sunt munde ⁊ pure seruāde ⁊ nō maculāde nec fedis pmiscen de ne eruginenk. Et sic opa nostra non debēt maculari pcīis mortalibus.alias eruginenk ⁊ ānihilenk. Eccles.ix. Qui in vno offenderit multa bona pdet. Jō Saul multa bona amisit.⁊ p inobedientiā oēm grām.sic nos p vnuꝫ pcm̄ mortale. Ezech.xviij. Si auerterit se iustus a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̄tatez. oēs iusticie eius nō recordabunk. Scribit Leui.xix. Ne seres agruꝫ tuū diuerso semine. Greg. Opa bona a deo acceptank que maloꝝ admixtōe non maculantur. Habek Eccli.xxxiij. Onꝰ edificās ⁊ alter destruens.q̄d ꝑdest vtrūq̄ nisi labor. Isa.lx. Vestimenta tua mixtū sanguie erit cōbustiōe dignū.i.bonū opus mixtū pcō est cib⁹ ignis ifernal. ¶ Scōo nō sunt expēdēde ne minuenk.s.grauib⁹ expensis carnaliū delectationū ⁊ ꝓsolationū. Nō est em̄ adhuc tp̄s spūales diuitias expendē.ꝟ sunt refuande .q: nō erūt in ꝟ tpe mature nisi dñs aliq̄s guttulas nobis de eisdē ꝓpinare dignek ad gustandū supra modū dulcē fructum de nr̄o deposito ⁊ exposito. Sicut cū magni vasis vinū in modico gustak.vt ꝑbetur.sic si expenderemus ꝙ magna ꝓ diminueremus. Lu.vj. Ve vob q̄ hic habetis ꝓsolationē vestram. Talibus dicek Math.vj. Amen dico vobis receperūt mercedē suā. Osee.xiij. Consolatio abscondita est ab oculis meis.ps.lxxxvj. Renuit cōsolari anima mea. Heren. Qui de rerū affluentia cōsolari despiciūt.illos fruitio eternitatis delectabit. ¶ Tercio sunt abscondēde ne rapiank. Greg. Depredari desiderat q̄ thesaurꝝ publice in via portat. Math.v. Attendite ne faciatis iusticiā coram hominibus vt videamini ab eis. Math.vj. Elemosina tua sit im̄ ab scondito. ¶ Quarto nō sunt appropriande ne contēpnenk.i.nō sunt nr̄is viribꝰ ascribende.licet em̄ sepe sudando laboramus.frustra tñ vt ait Hieremias ꝓflauit ꝓflator si non dñs auxiliuꝫ p̄stitisset.ꝓpter qō omne obsequiū qō ꝓꝑte dñoꝝ est a dño est vocatū.insinuās q̄ in oibus se ꝑbet coadiutorē. Isa.xxvj. Omia opa nr̄a opatus es dñe.⁊ inde sibi gl̄iam dem⁹.nob vtilitatē fuem⁹. Ideo Deut.viij. Ne dixerꝫ in corde tuo. Fortitudo mea ⁊ robur manus mee p̄stiterūt mihi hec oia. Sz recordare dñi dei tui.q̄ ipe tibi vires ꝑbuerit. Jō ps. xliij. Nō in arcu meo spabo nec gladius meus salusbit me. ⁊ sic de aliꝫ adducit.nec in gladio suo possederūt terram ⁊ brachiū ⁊c. sed dextera tua et brachium tuū ⁊ illuminatio vultus tui. Nñ Dan. iiij. Nabuchodonosor ascripsit sibi potentiam dicens. Nonne hec est ciuitas magna babylon quaz ego edificani in roboze meo.⁊ in gladio mei decoris. Cunq̄ adhuc sermo esset in ore eius vox de celo venit. Regnum tuum transibit a te.et ab hominibus ejcieris.et cum feris et bestijs erit habitatio tua. Et sic eueniet talibus qui sibi potentiam attribuunt et non deo. Job. xxxj. Si osculatus sum manū meā ore meo.q̄ est iniq̄tas maxima. et negacio ꝓra deū altissimū. Ideo Aug. de singula

ritate. Si sapiēter loquamur. ab illo est sapientia. Si fortiter aduersa toleramus. ab illo est patiētia. j. Paral. vlti. Tua sunt oia et que de manu tua recepimus dedimus tibi. ¶ Quinto sunt transferēde vt ineternū expendenť. et transferende sunt p verā intentionē in deū. Herū. Intende in deū et ppť deum. vt figurať Ezech. xvij. Aquila grandis venit ad libanū et tulit medullam cedri. summitatē frondium eius auulsit. et transportauit in terram chanaan in vrbē negociatop illā posuit. Spiritualiť. Aquila grandis est homo cōtemplatiuus qui venit ad libanū. i. candidā vitā. tulit medullā cedri in summitate frondiū eius. i. auulsit bona opa. et cuz intentione transportauit in terraz chanaan. i. in celū. j. Chop. x. Omnia ad gloriā dei facite. ad Philip. iij. Nostra ꝓuersatio in celis est. ¶ Tercie diuitie sunt eternales. ps. cj. Gloria et diuitie in domo eius. De qbus ad Ephe. iij. Det nobis dñs diuitias glie sue. Prouer. viij. Mecū sunt diuitie et gloria. j. Chop. ij. Que oculus non vidit nec auriz audiuit nec in cor hois ascendit que pparauit deus diligentibus se. ¶ Dixi scdo collaudat beataz Katherinā de excessu aliap. Nā pre ceteris gratiā meruit puilegiop. Quedā puilegia aliqbus sctis deus concessit pticulariter. Hec oia beate Katherine cōcessit in passione vniuersaliter. ¶ Primo iohanni ꝓcessit xpi visitationē ad eius transitū. Sic btē katherine cū esset in carcere xps aduenit cum multitudine angelop dicēs. Constans esto filia. et agnosce creatorē tuū. p cuius amore laboriosum adūsti pflictū. Constans esto quia ego tecū sum. nihil paueas. et hoc erat signū specialis amoris. De quo Joh. xiij. Si qs diligit me ad eū veniem⁹ ꝛc. ¶ Scdm est celestis refectio. et istud fuit in maria magdalena in deserto. que celestibus refectionib⁹ pascebať. et sic in btā katherina q̄ in carcere posita vt fame cruciareť. ꝙ deus ei per columbā cibū destinabat. Et illud attestať ꝓemptui mūdane delectationis. qz carnales delectationes ꝓempsit. Jō celestibus ꝓsolationib⁹ nutriebať. Vñ Exod. xvj. ẽgcito filijs isrl defecit farina. tācito dedit eis manna. ¶ Terciū est petitionum exauditio et istud fuit in beato Basilio et sctā Margaretha et katherina. que in sua passione deū orauit. Quicūqz sui mēoriam agerent in oibus necessitatibus miscōie effectum sentirēt. hoc fuit testimoniū magne sanctitatis q̄ in oibus petitionibus exaudita est. Dic eniz Isa. lxv. Antecz clamāt exaudiā. ¶ Quartū est celestis porte reseratio. et istud fuit in beato Stephano q̄ celos aptos vidit et introiuit. Sic in btā Katherina cū decollari deberet vox ad eā facta est dicēs. Veni dilecta mea. ecce tibi celi ianua apta est. Et istud attestať sue magne pfectioni. Celum enim aperitur tribus generibus hominū. s. pfectis. martiribus. et de nouo baptisatis. Sic btā katherina fuit valde pfecta martir ꝑciosa. et in suo sanguine baptisata. ¶ Quintū est angelorū accessio. Et istud fuit in btō Martino. ad cuius obitū angeli accesserūt. Et sic in btā katherina. cui angeli obsequm p stiterūt i vita. in martirio. et post mortē. In vita qz angel⁹ ipam de pflictu cū oratorib⁹ cōfortauit. In martirio angel⁹ eius plagas punxit. et rotas cōfregit. Post mortē. qz angeli corp⁹ eius tulerunt et sepelierūt. et istud attestať sue magne ꝙginitati Hieroni. Angelis cognita est ꝙginitas. angeli em̄ sunt ꝙgines p naturā. ipa p grām. O magna gra qz iuuencula. xviij. annoz. scdo pulcra. tercio abundās quarto libera. qd est in mulieribus piculosuz. ß in oibus timebat deū. Prouer. xxxj. Mulier timens deū ipa laudabiť. Jō angeli ei cōmorabanť. Eccli. xxvij. Volatilia ad sibi similia ꝓueniūt. ¶ Sextū est lactis emanatio. illud fuit in btō Paulo. Et sic in btā katherina lac p sanguine fluxit. Istud attribuiť sue magne puritati. fuit em̄ de numero illarū colūbarū. de qbus Can. v. Oculi tui sic colūbe qui lacte sunt loti. Nā licet alique colūbe de se sunt albe. tñ si lacte lote fuerint sunt albiores. iuxta vero aquas residētes limpidas fiūt albissime. qz si aliq̄ macula in eis remansit in aquis limpidissimis respiciūt vt eā abstergāt. Et sic btā katherina fuit alba sicut colūba p corpis et anime nitorem. seruans illud. ij. Chor. vij. Emundemus nos ab omni inq̄namento corpis et spiritus. Sz fuit albior. qz lauit se in sanguine xpi p imitationē et deuotionē. Apocalip. vij. Dealbauerūt stolas suas i sanguie agni. Sz fuit albissima. quia oēs defectus suos respexit in fonte sacre scripture. De quo Apocal. vlt. Vidi fontem aque viue ꝓcedentem de sede dei et agni. ¶ Septimū est diuine lucis choruscatio. illud fuit in btō Andrea. in cui⁹ martirio lux emicuit in qua spiritū emisit. Et sic btā katherina. que cū in carcere tenebroso fuit magna lux enulsit. qd fuit signū fame bone et ꝓuersationis lucide. Math. v. Luceat lux vestra coram hominib⁹. ¶ Octauū sepulture ꝑparatio. qd fuit in sctō clemēte. Et sic in btā katherina q̄ ab angel' est sepulta in mōte synai. Et ꝑ attribuitur sue magne sapientie et magnificentie et dei amicitie et sue abstinentie. Sepulta est in hoc monte vbi deus legem sue sapientie dedit. In quo cuz moyse familiariter sicut amicus cum amico locutus est. In quo moyses. xl. diebus et noctibus ieiunauit. ad designandū q̄ sancta katherina dei saptē tia plena fuit et deo familaris extitit. et ab oi amore mundi abstinuit. ¶ Nonū olei fluxio. illud fuit in btō Nicolao. et sic btē katherie i signū magne miscōie. ps. lj. Sic oliua fructificaui in domo dei.

¶ Sermo. clvij. ¶ Ad idem.

Simile est regnum celoruz thesauro absc̄dito in agro Math. xiij. ℟ Dicit Plinius in speculo naturali. q̄ flos rose inter omnes flores obtinet pncipatū. Jō pncipalis pars hois. s. caput solet rosax floribus coronari. Ipa em̄ delectat tres sensus visum sua pulcritudine. olfactum suo odore. tactū sua mollicie. Etiam rosa virtute sua multis lāguoribus succurrit. Nam oleū rosaceū valet ꝓtra dolorem capitis si inde frōs et tympora inūganť. valet etiā contra calorē distempantie in acutis. etiā somnum ꝓuocat et inducit. Spualiter. Per rosam intelligitur virginitas. quia sicut rosa tenet pncipatū inter flores. sic staz ꝙginalis ē pncipalis inter omnes status saluandop. Jō debeť eis fructꝰ cēte simus. Math. xiij. vnde Herū. in epla. Sola virgi

nalis castitas est q̄ in hoc mortalitatis loco ⁊ tempore statū quendā imortalitatis gl̄e repr̄sentat. nam q̄ dā alij sancti habebūt in celo.s. vt mūdi sint corpe ⁊ aia.iuxta illud Math.xxij. Erūt sicut angeli dei hoc iā vgines obtinēt ex gr̄a in terra. Hec rosa virginalis castitatis nō solū delectat tres sensus exteriores.ꝫ totū hoiem brificat.sm illud Mat.v. Beati mundo corde.q̄m ipi deū videbūt.ibi cessabit omnis languor.capitis ⁊ mētis dolor.⁊ somnus ppetue requiei p̄ virginalem castitatē adipiscet. Be q̄ Amb.in li.de virginibus. Pulcritudinē maiorem q̄s pōt estimare vginitatis decore. q̄ amat a rege. ꝓbat a iudice.cōsecrat a deo.⁊ dedicat a dño. ꝑpē q̄ compat p̄cioso thesauro abscondito in agro. Spūaliter p̄ regnū celor intelligit btā Katheria. in qua deus regnauit p̄ grām.iuxta illud Lu.xvij. Regnū dei intra vos est. In ꝫ est sīlis thesauro absondito. ¶ Nota triplex est thesaurus. Primus vginalis mūdicie. Scōs diuine gr̄e. Tercius gl̄ie celestis patrie.q̄s oēs acq̄siuit btā katherina. ¶ Prim⁹ thesaurus est vginalis mūdicie. de quo Prouer.xxj. Thesaur⁹ desiderabilis in habitaclo iusti.s.thesaurus castitatis. Et merito dr̄ p̄ciosus thesaurus.q̄ scribit Eccli.xxvj. Bis ponderatio nō es cōdigna cōtinentis aie. Nā status vginalis respectu vidualis ⁊ p̄tugalis habet se sicut lux sol ⁊ lux lune ⁊ lux stellar.⁊ sicut aur argētū ⁊ plūbū Bñ Aug.de bono p̄tugali dicit. Sicut bonū erat q̄ martha satagebat circa frequens ministerium.⁊ melius erat q̄ maria magdalena sedebat circa pedes ihu audiēs verbū illius.ita ⁊ bonū suſanne in castitate p̄tugali laudam⁹. ꝫ bonū vidue anne magis.attū bonū marie vgis anteponim⁹.cui⁹ pedis̄sequa in vginali castitate fuit btā Katherina. Jō Damas.li.iij.collaudat hūc p̄ciosū thesaur̄ virginalis castitatis dicens. Quanto angelus homini est superior.tāto vginitas nuptijs honorabilior.quia vginalis castitas est angelica vita. De qua Chris. sup Math. Omnes vtutes spūales sunt res angelice.p̄cipue tñ castitas. p̄ hanc singulariter hoies angelis similant. de q̄ ⁊ Aug. Qui non nūbēt neq̄ vxores ducūt sicut angeli dei in celo sunt. imo ⁊ angelos transcēdūt. De q̄ Amb.in li. de viduis. Maior est victoria virginū q̄ angelor. Angeli em̄ sine carne viuūt. vgines in carne triūphant. Ideo Hiero.in ser.de assumptōe. In carne p̄ter carnem viuē non est terrena vita ꝫ celestis. Bñ in carne angelicā gl̄iam acq̄rere maior̄ meriti est q̄ bē. Esse angelū felicitatis est.esse vero vginē virtutis est. ⁊ hoc vgines obtinēt ex gr̄a q̄ angeli hūt ex natura.vtrūq; tñ esse virginē ⁊ angelū diuini muner̄ ē officiū ⁊ non humani. De quo Amb. Supgredit vginitas p̄ditionē hūane nature.ecce ꝫ p̄ciosus thesaurus. ¶ Scōo p̄cipsitas ei⁹ notat in hoc. q̄ deus singularit in eis delectat.licz scriptū sit Prouer.viij. Delicie mee esse cū filijs hoim. Signāter vgines sunt dei refectio. Cañ.v. Qui pascit inter lilia.i. vginalia corda.de q̄ ⁊ Aug. Bq̄ dulces sūt fructus charitat̄ ⁊ castitat̄.in eis singularit reficitur dñs maiestatis. ¶ Tercio p̄ciositas eius ꝓbat ex hoc.q̄ specialit a deo diligit. Prouer.xxij. Qui diligit corāis mūdiciā habebit regē amicū. vt patz de scō Jobe euāgelista.de q̄ Beda in omel. Que p̄rogatiua castitatis ampliori dilectiōe fecerat dignū. Et idē sup Lu. Dic̄ xps in summa pace nat⁹ est vt se pacē diligē ostendēt.ita de vgine natus est vt se vginitatē diligē monstraret. Chrisl. Pl⁹ xps ceteris amat vgines.q̄ sponte tribuūt q̄d eis non est imperatum.q̄ vginitas ita p̄ciosa est vt suaderi pōt.impari non pōt.nā magis est voti q̄ p̄cepti. quapropter dic̄ apls.j.Chor.vij. De virginib⁹ p̄ceptū dñi non habeo.ꝫ cōsiliū do. ¶ Quarto eius p̄ciositas ꝓbat ex b̄ q̄ specialis aureola eis datur ꝑpter singulare certamē. Sap.iiij. O q̄ pulcra es casta generatio cū charitate in ppetuū coronata triumphas. Jō Hiero.dicit. In omni sexu ⁊ gradu virginalis pudicicia obtinet p̄cipatum. Notanter dic̄ sexu ⁊ gradu. Duo sunt sexus.masculinus ⁊ femininus. In masculino tenet p̄cipatū xps. In femināo vgo maria. Itē in omni gradu. In xphetis Jobes baptista. In p̄dicatorib⁹ noui testamēti paulus q̄ est vgo. Bñ p̄ponit petro in sigillo pape ⁊ depingit ad dexterā ⁊ Petrus ad sinistrā. In euāgelistis Jobes q̄ est vgo. In martiribus Stephanus ꝓthomartir. In p̄fessorib⁹ btūs Nicolaus.ergo vginitas est p̄ciosus thesaurus.honorabilis coā deo hoibus ⁊ angelis. Bñ Cyprian⁹ in li.de vgitate. Virgitas est sor̄ angelor̄. victoria libidinū.regina vtutū.possessio oim bonor̄ q̄ tenet in celo aureolā ⁊ in terra p̄cipatū. hūc p̄cio sum thesaur̄ inuenit btā Katherina in agro corporis ⁊ mētis.quē thesaur̄ absc̄odit a furib⁹.i.diabolo ⁊ mūdo. ¶ Revera hic thesaur⁹ absondēdus est p̄ tra. ¶ Vnio p̄ sensuū cohibitionē.de quo Hugo. Si vgo es custodi q̄d habes diligēter. Nā iste thesaurus vginalis p̄tinet in vase fragili. De q̄ ij.Chor.iiij. Habem⁹ thesaur̄ in vasis fictilib⁹ nō ferreis ereis.ꝫ terrenis.vt hō sit magis sollicit⁹ p̄ conseruatōe vgitat̄.de q̄ Aug.de vita xp̄iana. Quo sblimior est gl̄ia eo maior debet esse cura in custodia. Et sbdit. Virgo casta nihil debet b̄re torui in ocul̄.nihil p̄cax in vbis.nihil in actu verecundū. nō incessu solutior.nō vox petulātior.vt ipa corpor̄ f̄ma simulacr̄ sit mentis ⁊ figura ꝓbitat̄. De quo Amb.de viduitate dic̄. Custodi vgo vias tuas.vt nō delinq̄s in lingua tua.de q̄ Hiero. Sit sīno vginis rarus ⁊ pudic⁹. Nā vgo q̄ q̄rit xp̄m non debet esse vulgaris i foro nō in plateis.nō in voce garrula.nō gressu publica.nō oculis vaga. q̄ dic̄ Aug. Impudic⁹ oculus ipudici mēt̄ ē nuncius. ¶ Scōo iste thesaur⁹ est absc̄ōdend⁹ p̄ carnis castigationē. iux illud.j.Chor.ix. Castigo corp⁹ meū ⁊ in seruitutē redigo.nā hic ager corpis i q̄ latet vgitas nō debet nimis humide teneri.quia dic̄ Hern. In deliciis periclitat castitas. De quo Here.v. Saturauit eos ⁊ mechati sunt. Ergo ad p̄seruationē hui⁹ thesauri requirit potus ⁊ cibi moderamē.q̄ dic̄ Hieron. Vēter vino estuās cito spumat in libidinē.q̄ vinū est castitat̄ venenū. ¶ Tercio hic thesur⁹ debet absondi p̄ humiliationē. De Aug. Non solus predicanda est virginitas vt seruet.ꝫ etiam ne inflatur.eo q̄ dicit Hern. Virginitas marie non placuisset deo sine humilitate. Quapropter dicit Augustinus de superbis virginibus, Audeo dicere

supbis vtile est cadere. vt in eo in q extollunt hūili
entur. qz plus expedit virginē non esse q̄ de virgi
nitate insolescere z gl'iari. qz ꝑm Aug. Melius est
humile cōiugiū q̄ superba virginitas. ergo meri
to iste thezaurus est abscondendus a vento vane
gl'ie. quēadmoduz fecit btā Katherina q̄ vendidit
oia que habuit. quia regnū dereliq̄t. corpus penis
exposuit ne illū thezauz perderet. Et merito virgi
nitas compar thezauro. qz thesaurus fit de rebus
raris z ꝓciosis. qz omne ꝓciosum est rarz. z rarū est
ꝓciosum. Jō dicit Hiero. Omne qō rarz est magz
appetit. Sic v̄ginitas mentis z corꝑis vera est ra
ra. z p̄ p̄sequēs ꝓciosa. vt de ea pōt dici illud Sap.
vij. Divitias nihil esse dixi in cōparatione illius. nec
compari illi lapidem ꝓciosum. q̄n omne aurū in
comparatione illius est q̄si arena exigua. De cuius
ꝓciositate dic̄ Bern̄. Virginitas est lux aie. lāpas
eccl'ie. secura semita celestz patrie. ¶ Scōs thesau
rus est spūalis gr̄e. De quo Sap. vij. Infinitus ē
thesaurus hoibus quo qui vsi sunt facti sunt ꝓtici
pes amicitie dei. Hic est thesaurus v̄tutū. qui fac̄
hominē diuitē. De quo Greg. Ille vere sunt diui
tie q̄ nos diuites v̄tutibus faciūt. Iste thesaurz vir
tutum est ꝓciosus. qz a solo deo ꝑfertur. ad Gal.
iij. Qui tribuit nobis spm̄ opar v̄tutes in nobis.
vbi Aug. Tale bonū est v̄tus vt nullus operet eā
in nobis. nisi deus. In agro cordis inuenit. z est ab
scondendus ab būana laude. iuxta illud Mat. vj.
Cū facis elemosinā noli tuba canere ꝛc̄. Nā vane
gl'iosus est sicut stultus viator z seminator. ¶ E
¶ Primo sicut stultus viator. sicut dicit Greg. in
omel'. Inuētus thesaurus abscondit vt seruet. In
p̄nti em̄ vita q̄si in via sumus qua ad patriā pergi
mus. maligni aūt spiritus iter nr̄m obsederunt. q̄
si quidā latrunculi deꝓdari desiderāt. Deꝓdā
ri ergo desiderat qui thesauz publice portat. Hoc
aūt dico non vt ꝓximi opa nr̄a non videant. ꝫ vt p
hoc qō agimus laudē exterius nō q̄ramus. opus
sit in publico vt ꝑbeamus ꝓximis exemplū. ꝫ in
tentio semp maneat ī occulto q̄ deo soli placē pos
sumus. ¶ Scōo vane gl'iosus est sicut stultus se
minator q̄ semē in terrā proiecit. Et qui laudi
bus non abscōdit. z iō ab auib⁹. i. demonib⁹ de
uorar̄. z a maligns spiritibus ꝓculcar̄. iuxta illud
Lu. viij. Quod cecidit iuxta viā ꝓculcatū est. z vo
lucres celi comederunt illud. Jō Math. vj. Attēn
dite ne iusticiā vrām faciatis coram hoibus vt vide
amini ab eis. Huc thesaurū v̄tutū inuenit z emit
beata katherina. vēdidit omnia que habuit. id est
oēm alienū amorē. s. carnis z mūdi. pulcritudinez
z diuitias vt possideret thesauz v̄tutū. vt canit de
ea eccl'ia. O mr̄ nr̄a ter sctā. q̄terq̄ btā. i. sctā a trib⁹
v̄tutibus theologicalib⁹. quater beata. i. a v̄tutib⁹
q̄tuor cardinalibus. ¶ Tercius thesaur⁹ est eterna
lis gl'ie. de q̄ Math. vj. Thesaurizate vob thesau
ros in celo. vbi nec erugo nec tinea demolit nec fu
res furant nec effodiūt. Iste thesaurus debet q̄ri p
desideriū. z inueniri p dilectionē diuinā. vñ dic̄ Isi.
Deus desiderio querit. dilect̄o e inuenit. Iste the
saurus debet emi opibus miscōie. iux illud Mat.
xix. Si vis ꝑfectus esse vende oia que habes z da
paupibus. z habebis thesaurū in celis. De quo et
Aug. Regnū celoz venale inuenitur q̄ ꝓpriate
emit. Hic thesaurus est ꝓciosus ꝓpter quem om
nia sunt vendenda z relinquēda vt res tales ꝓ
pinquus z parētes. vt fecit btā virgo z martir ka
therina. q̄ potuit dicere illud Hiere. xij. Relīq̄ do
mū meam. s. quo ad ꝓemptū regni terreni. dimisi
hereditatē meā. quo ad ꝓemptū coniugij. dedi di
lectā animā meā in manus inimicoz. quo ad con
temptū corꝑis z sensualitatis. vt haberet thesaurū
celestis gl'ie. De quo Math. vj. Vbi thesaurus tu
us. ibi z cor tuū. ¶ Ideo quo ad triplicē the
sauz quē acq̄siuit sctā katherina rōne sui nois tri
pliciter interꝓtatur. Primo q̄ ad thesauz virginal
mundicie ꝺr katherina quasi carēs ruina ois im
mūdicie. Scōo q̄ ad thesauz spūalis gr̄e. dicit ka
therina a kathos qō est vniuersuz. q̄si vniuersalis
ruina oīm viciorz. qz omnia vicia casum habebāt
ab ea. z v̄tutes floruerūt in ea. Tercio q̄ ad thesau
rum celestis gl'ie ꝺr katherina. q̄si chara regina. nā
ml'ta sūt dona q̄ sctis suis dñs cōtulit. Singular̄
his donis honorauit sanctā katherinā generaliter
Nam ipam in carcere visitauit ꝑ angelū sic beatū
petrū. ipam celesti cibo refecit in carcere sicut he
lyā. ipam orantē ꝓ his qui passionē eius deuote
celebrauerint exaudiuit. vt beatū Basiliū z beatā
margarethā. z voce de celo missa ad se eā inuitauit
vt sctm̄ stephanuz. Ipa decollata lac ꝑ sanguine
fluxit. sicut beato Paulo. Etiaz sepulcrum ipius
angeli laborauerunt sicut brō Clementi. ex ei⁹ ossi
bus oleum manauit sicut ex ossibus beati nicolai.
Et ideo btā katherina dicit ter sencia. ter beata.
Nā hoc a dño ꝓmeruit q̄n in hoc mundo vixit sic
colligi potest ex hystoria ipius passionis.

¶ De vno martire ¶ Sermo. clviij.

Jc est vere martir qui

b ꝓ xp̄i nomine sanguinem suū fudit. Hec
verba legit sancta mr̄ eccl'ia in vni⁹ mar
tiris hystoria. Et nō miremini q̄ assumo eccl'ie ver
ba. qz dicit Inno. Ab oibus debet obseruari quod
sctā romana obseruat eccl'ia. Et Bern̄. Eccl'ia ē xp̄i
spōsa. ꝺs eius vba sunt valde autētica. ¶ In verbis
ꝓpositis duo innuunt. Primo martirū vitas. s. ibi.
Hic est ve martir. Scōo signi nobilitas. ibi. qui ꝓ
xp̄i nomine sangui. ꝛc̄. De ꝓmo dicit. Hic est vere
martyr. In hoc q̄ dicit vere inuit q̄ alīq̄ sunt mar
tyres falsi z non veri. ¶ Nā martyres sūt du
plices. dyabolici. z deifici. Dyabolici sunt qui pe
nam z dolorē sustinēt ad cōsequenda pctā. De qui
bus Bern̄. Sūt qui laborē z dolorē sustinēt. z non
est eis ps in dño. sic raptores frigus z estū sustinē
tes. die noctuq̄ in loricis z armis eq̄tantes z se fa
tigātes causa auaricie. Silr hastiluforꝛes duros tru
citationes sustinētes ꝓp̄ vanā gl'iam. z sic de alijs
imo tales sunt penales hoies. vt hr̄ Eccl'i. xij. Non
est ei bene qui assiduus est i malis. Ceuera nō be
ne. qz velint nolint arguit eos ꝓscia z dictamen re
cte rōnis. Hiere. ij. Malicia tua amara. s. rōne re
morsus ꝓscie. Sap. xvij. Timida neq̄cia dat testio
niū dānationi. nā dicit Isi. Quocūq̄ homo abie
rit ꝓscia cū non derelinq̄t. Et sic tales ꝓmme habēt
penā q̄n recogitāt eoz malā vitam. De quo Aug.

Omnis inordinatus animus est sibi ipsi pena. Et sic tales iam hūt infernū in cordibus coꝝ. rone assiduitatis pene. z sunt martires diabolici. qz nullo modo pūt verā ꝓsolationē habere. Jō Hugo. Nō est grauior pena q remordens ꝓscientia. Et Greg. Quid ꝓdest si omnes homines excusant. sola ꝓscientia accusat. q. d. nihil. ¶ Scōi sunt martires deifici z sunt duplices. s. spūales z corpales. Spūales. de quo Greg. Martires esse possumus etiaz si ferro colla non subdimus. z fit fm Grego. tripliciter.

¶ Primo in aduersitatis patiēti tolerationē. De q Greg. Martires sumus dū in aduersitate patientiā in animo toleramus. Nā aduersitates ꝓ iustitia patienter tolerare est maius signū gre q mortuos suscitare. cecos illuminare. leprosos mūdare De quo Amb. Patientiā maiorē reputo miraculi quia natura non dat patientiā in aduersis. sed dei gra. Quia dicit Aristo. viij ethi. Triste fugit natura. Ideo impacientes vacuos se ostendūt a gratia dei q murmuratione. Jō Greg. Qualis vnusq; q apud se latet. illata cōtumelia ꝓbat. qui electi z boni benedicunt. q uersi maledicunt. Jō ad Ro. xij. Benedicite z nolite maledicere. s. Pe. ij. Beati estis si qd patiemini ꝓpter iusticiā. ¶ Scōo spūales martires efficiunt in ꝓximi cōpassione. De q Greg. Qui dolorem exhibēt in aliena necessitate crucē portāt i mēte. Sic maria facta est martir circa crucē xpi. qz dicit Damas. Omnia vulnera que xps sustinuit in corpe. ipa in mente. Et sic iohānes euangelista factus est spūalis martir. ideo nō ꝓmi sit ipm pati xps. Sed dixit Joh. xxi. Sic volo eum manere donec veniā. qz cōpassio xpi mortis fecit eū martirem. Et sic si habes cōpassionē cum pauperibus. si sustinent famem. sitim. tribulationes a malis homibus q eos spoliāt es spūalis martir. et fers crucē xpi spūaliter. Grego. Duobus modis crux xpi tollit. Dū em ꝓ abstinentiā corpus affligitur. z per cōpassionē animus. dicendo cū apl'o. ij. Chor. xj. Quis infirmat z ego non infirmor. quis patit. z ego non vror. s. in vera cōpassione. Et specialiter debes cōpati spūali defectui. vt qñ vides alīq̄ peccare blasphemando. adulterando. superbiendo. irascendo ꝛc. vel qñ audis falsum iurare. mētiri ꝛc. z cōpateris signū est bonitatis q membra xpi sis. Greg. Non aliter membra xpi nri redemptoris efficimur nisi ꝓximis cōpatimur. z quanto quis dolores plus ꝓximoꝝ sentit. tanto coraz deo melior existit. De quo Grego. Tanto quis perfectior est. quāto quis dolores perfectius sentit alienos. ¶ Tercio spirituales martires efficiunt in inimicoꝝ dilectione. De quo Greg. Cōtumeliam ferre z dientem diligere est martirium in occulta cogitatione seruare. Nam magnū signum bonitatis est illi oprare bonum qui facit tibi malum. z diligere illum qui te odit. z orare ꝓ illo qui te persequit. vt docet dns Math. v. Diligite inimicos vestros. orate ꝓ persequentibus vos. benefacite his q oderunt vos. vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Nā dilige inimicos z iniurianti⁹ indulge ex toto corde ꝺ valde acceptū est deo. De q Aug. in ser. de scō stephano. Per inimici amorē efficieris amic⁹ dei. ¶ Scōm ē martirū deificū corpale. cū q̄s corꝑalit patit ꝓ deo. z est scōm membꝝ in q̄ dixi in nuit signi nobilitas. de quo subdit. sanguinem fudit. ¶ Ire ꝓfectū martirū notat i duobus. s. in causa z in forma. Primo in causa. de q Augu. Nō pena facit martirē sed causa. Et causa est q̄drupler q̄ facit corꝑalē martirē. Primo cū quis patit ꝓ fidei veritate. vt btūs Jacob⁹ z alij martires De quibus hēb. xj. Temptati sunt. lapidati sunt. occisi sunt. Et subdit causaz. Si oēs testimonio fidei ꝓbati inuenti sunt. Tales oēs de merent dici martires. z digni sunt celesti p̄mio. vt dic Leo papa. Omni postposito dubio q̄ ꝓ fide xpi mori celeste p̄miū cōsequit. Scōo cū quis mori ꝓ veritate. sanctitate. z iusticie equitate. redarguēs crimina. nosens consentire in ea. sic factus est martir Johānes baptista. q̄ arguebat herodē ꝓ adulterio. Sic nos pati debemus ꝓ sctitate vite z iusticia. qz dicit Aug. Meli⁹ est ꝓ vitate pati suppliciū. q ꝓ adulatione consequi beneficiū. Tercio cum quis patitur ꝓ eccl'ie libertate. Et sic sctūs Tho. cātuarien. episcop⁹. q̄ potuit dicē illō. ps. lxviij. Zelus dom⁹ tue comedit me. Quarto cū q̄s patit ꝓ obediētia mris eccl'ie. z sic btūs Laurentius ex iussu sixti pape distribuit pauperibus thezauros eccl'ie z humiliter obediuit. Dic sanctus Tho. in. ij. ij. q oia opera virtutū fm q referunt in deū sūt ꝓtestatiōes fidei. z sic pūt esse cause martirij. Et sic q̄cunq; patit ꝓ ope bono faciēdo z malo vitādo est vere martir ꝓpter deū. Et sic btūs Xpoferus z Jacobus. Secundo notat vitas martirij in forma. Et hec est p̄severātia in ope. s. vt homo patiēs ꝓpt vitatē z iusticiā cūcta bona parui pēdat. ꝓ sanguineos. p̄tia. gaudia non curet. neq; dolores timeat. q̄ pseuerane oia relinquat ꝓpt deū. iuxta illud Job. ij. Pellē ꝓ pelle. z oia q̄ homo habet dabit ꝓ aia sua. qz dicit sctūs Tho. in. ij. ij. q. cxxiij. articu. iij. Ad pfectuz martirij nō solū req̄rit tolerātia carceris vel rapia bonoꝝ tpalij. nisi ex his sequat mors. De talibus patientib⁹ scribit Math. xxiiij. Qui pseuerauerit vsq; in finē hic sal⁹ erit. Qualis fuit btūs Clemēs. q̄ post hui⁹ seculi supplicia celestē rapuit patriam Ad quā nos ꝓducat ihs xps p̄ris vnigenitus. q̄ vivit z regnat in secula seculoꝝ. Amen.

¶ De dedicatione templi. ¶ Sermo. clix.

Domū tuā domine decet sanctitudo. scribit psal. xcij. ¶ Dicit Arist. li. x. de aialibus. q apes in alueariibus suis solent regi edificare domū z habitationē in medio eoꝝ. z custodiunt eū. z cum egredit exeunt vnacum eo z faciunt sonū cum gaudio cōducētes eū. ¶ Spiritualiter per apes intelligunt fideles electi. Nam scribit Eccl'i. xj. Breuis in volatilibus est apis. z initium dulcoris habet ei⁹ fructus. Sic quilibet fidelis debet esse breuis. i. humilis. z se exercitare circa dulcorē deuotionis. z debz edificare regi. i. xpo domuz cordis. quia nititur habitare nobiscuz. vt habetur. ij. Machab. xiiij. Voluisti templum habitationis tue fieri in nobis. de quo apl's. j. Chor. iij. Nescitis quia templum dei estis vos z spiritus dei habitat in vobis. nam de⁹ delectatur esse in nobis ꝓ grām. de q̄ Prouer. viij.

Delicie mee esse cū filijs hoim. Idcirco hortatur nos ad pparādū sibi amenā habitationē. Hiere. iij. Bonas facite vias vestras ⁊ studia vra. ⁊ habitabo vobiscū in sempiternū. ait dñs omnipotens. Ecce quanta dignitas q̄ creatura sit habitaculum creatoris. Dñ apocal. xxj. Ecce tabernaculū dei cū hominibus. ⁊ habitabit cū eis eor deus. Idcirco talis habitatio debet esse munda eo q̄ scribitur Sap. j. Nō habitabit in corpe subdito pctis. sed in animas sanctas se transfert. Sap. vij. Jō dixit. ps. xcij. Domū tuam decet sanctitudo dne ⁊c. ℟

Pro quo sciendum multiplex est domus dei quā decet sanctitudo. Prima est eccl'ia vniuersal'. Secunda est uterus virginalis. Tercia est dom⁹ spūalis. Quarta dom⁹ materialis. Quinta dom⁹ eternalis. ¶ Prima dom⁹ dei est eccl'ia vniuersalis. s. congregatio fideliū. De hac dicit apl's. j. ad Thimo. iij. Scias quō oportet te in domo dei conuersari q̄ est eccl'ia. Nam hr̄ in cano. j. q. j. multi. Eccl'ia catholica ⁊ fideliū multitudo fide ⁊ charitate vnita Et Cyprianus dicit vt hr̄. xxiij. q. j. loquit. Quō radij multi sunt vnū lumen. ⁊ rami arboris multi vnū robur. sic multi in fide vna dicunt eccl'ia. Nā sicut eccl'ia materialis ex q̄tuor parietib⁹ cōponit. sic eccl'ia vniuersalis ex quatuor euangelijs consolidat. Sanctuariū habet in quo est clerus. ⁊ anteriorem domū in qua consistit populus. Ita ⁊ eccl'ia vniuersalis habet cōtemplatiuaz vitā in qua spirituales. habet actiuā in qua psistūt seculares. Contemplatiua vita est cūcta terrena p dei amore relinquere. sola celestia q̄rere. assidue orare. sepe lectitare. hymnis ingiter deū laudare. Actiua vero vita ē castā vitam cuz cōiuge ducere. filios in dei amore nutrire. pauges cibo ⁊ potu recreare. infirmos et viduas visitare. ⁊ oibus necessitatem patientibus ꝓpter dilectionē ꝓximi p viribus opem ferre. In sanctuario est altare in q̄ sunt reliquie sctōr. ⁊ sic i eccl'ia est xps. in cuius cōtemplatione requiescunt mētes beatoꝝ. ⁊ in cuius conspectu iusti exultāt ⁊ epulantur ⁊ in iusticia delectant. Fenestre quibus basilica illuminat sūt doctores p q̄s celeste lumen in eccl'iam ingredit. iux illud Math. v. Vos estis lux mūdi. luceat lux vra coā hoib⁹ vt videāt opa vra ⁊c. Sed pictura in eccl'ia est vita ⁊ exēplū sctōrū q̄s imitari debemus. vt docet Chrys. sup Mat. dicēs. Quid ꝓdest sctōs colere ⁊ sctitatē spernere Jō celebram⁹ festa sctōr vt imitemur vestigia eor Itē lumē qō lucet in eccl'ia sancta. est spūsscti gratia qua eccl'ia ingit irradiat. ß crux in eccl'ia significat vt crucifixū sequamur. iux illud. j. Pe. ij. Xps passus est p nob vob relinquēs exemplū vt sequamini vestigia ei⁹. Itē turres eccl'ie facte sūt prelati Nā sicut turres excedūt alia edificia. sic plati moribus ⁊ sctitate debēt alios pcellere. vt hr̄ in cano. j. q. j. vilissim⁹. Vilissim⁹ est q̄ alios pcellit dignitate ⁊ nō mox sctitate. Itē cāpane huius eccl'ie sunt pdicatores. Nā sic cāpane excitant hoies ad surgendū ⁊ ad deū laudandū. sic ⁊ facere debent pdicatores. Juxta illud Isa. lviij. Clama ne cesses q̄si tuba exalta vocez tuā. ⁊ annūcia pplo meo scelera eor. Similiter ⁊ apostolus. ij. ad Thim. iiij. Predica verbū. insta oportune importune argue obsecra increpa. erit quoq; tempus cum sanam doctrinaz non sustinebunt ⁊c. Hec est domus firmiter edificata supra firmam petrā. s. xpm qui est fundamentum eius. iuxta illud. j. Chor. iij. Fundamentum aliud nemo potest ponere preter id quod positus est. quod est xps ihs. In hac domo debent cotineri omnes qui volunt saluari. Nam dicit Cyprian⁹ Frange ramum ab arbore ⁊ non poterit germinare. ⁊ sic qui separatur ab vnitate eccl'ie. vt habet xxiiij. q. j. alienus. Alienus est. prophanus est. hostis est. non potest habere deum patrem qui nō tenet vniuersalis eccl'ie vnitatem. Hec est domus de qua Prouer. ix. Sapientia edificauit sibi domū ⁊ excidit in ea colūnas septem. i. septem sacramenta eccl'ie. Nā sicut columne eccl'ias materiales sustentāt ne cadant. sic hec septē sacramenta a ruina spirituali pseruant. ⁊ si ceciderit homo adiuuāt vt resurgat. vt dicit mgr̄ in. iiij. sniaz distī. j. ℟

Et ꝑma columna in domo eccl'ie sancte ē baptis mus. sine quo homo caret vita spūali. qō ꝓbat Jacob⁹ anthiochenus dicens. q̄ in regione orientali q̄dam aues generant in arboꝝ. ⁊ q̄diu ille pendent in arboribus nō habēt vitam. ß statim cuz cadunt de arbore in aquā vitam habent ⁊ incipiunt natare ⁊ volare. Sic pueri prudentes in visceribus maternis quasi in arbore corrupta ex peccato ade vitā gratie non habēt. ß sunt mortui ⁊ si taliter decederēt. de visione ꝓuarent. vt dic Aug. ⁊ ponitur de pse. dist. iiij. firmissime. Firmissime tene q̄ non solum hoies rōne vtentes. vex etiā paruulos qui sine in vtero mris viuere incipiūt ⁊ ibi moriuntur sine iā de matrib⁹ nati sunt sine sacramēto baptismatz. qō dat in noie pris ⁊ filij ⁊ spūssancti de hoc seculo transeūt sempiterno igne puniēdos. Glo. igne. i. pena dāni. ß statim postq̄ venīt ad aq̄s baptismi vitā habebūt ⁊ mūdabunt ab oibus delictz De quo Ezech. xxxvj. Effundā sup vos aquā mūdam ⁊ mūdabimini ab oibus inquinamentis vris si sic euolāt. Mar. vlti. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit salu⁹ erit. ¶ Scōa colūna huius domus est confirmatio q̄ habet se vt medicina ꝓfortatiua i spūali pugna. vt hr̄ in cano. de pse. di. v. spūssctūs. Spūssanctus q̄ in fōte tribuit innocentiaz in confirmatōe pstat augmentū ad grām. in baptismo regeneramur ad vitā p⁹ baptismū ꝓfirmamur ad pugnā. Ideo confirmandus tenet ad designandū infirmitatē. Et nullus debet respuere hoc sacramentū vt dicit vrbanus papa. Dēs fideles per manus impositionis episcopor spiritum sanctum post baptismuz accipere debent. vt plene xpiani inueniantur. vt dicit glosa de conse. dist. v. capi. omnes. Si homo adultus contemneret hoc sacramentum accipere peccaret mortaliter. quia contemnit gratiā gratum facientem. Et dico in adultis. nam in pueris sufficit baptismus. attamen paruulus non cōfirmatus si decedit minorem gloriam in celo habebit. vt dicit sanctus Tho. parte. iij. q. lxij. ar. vij q̄ pueri confirmati gloriam maiorem consequuntur. sicut hic maiorem obtinent gratiam. ¶ Sed diceres. cur non omnes paruuli cōfirmantur. Respondetur propter periculum reiterationis. quia hoc sacramentum non est reiterandū. quia ibi im-

ōmīt caracter indelebilis.q̄ fm sctm Tho. ē signū sacramentale a deo impssum aīe. Et caracter impmitur in baptismo ōq̄ vestis innocētie p quā hō recipit in familiam xpi. Vz in cōfirmatōe imprimit caracter vt sit miles robustus z fortis xpm pfitens Et ideo dar in fronte ad designandū audaciā contra timorē.q: signa timoris z verecūdie apparent in fronte.modo parvuli nō hnt memoriā nec puguam. Idcirco non datur omnibus parvulis.

¶ Tercia columna huius domus est corpus xpi. Hoc sacramētū habet fructificare hoies ifructuosos z nutrit hominē et sustentat ad vitam gratie. De quo Joh. vj. Qui manducat hunc panē viuet ineternū.q: rep ellit mortez.vt dicit Innocentius. Hoc sacramentū venialia delet.mortalia cauet. z Fulgentius. Qui digne sacramentuz eucharistie sumpserit in cor suū. pculdubio fontes gr̄az fluent z refluent ineternū. ¶ Quarta colūna est pnia q̄ relevat hūc q̄ cecidit.vt dic Aug. in li. de penitentia. Penitentia languores sanat. leprosos curat. mortuos suscitat.sanitatē auget.grām confuat. vitam pstat.deum placat. Hilr Chrisf. O pnia rutilātioz auro.splēdidioz sole.q̄d referam de te. Omnia ligata soluis.paditum apis.contritum sanas. tristem exhilaras.ad vitā eternā revocas ¶ Quinta colūna est vnctio extrema. que tollit infirmitates corpis z anime.vt habet Jaco.v. Si q̄s infirmatur ex vobis introducat pbiteros ecclie vt orēt super eū vngētes eū oleo in noie dñi.z oco fidei salvabit infirmū.z alleviabit eū dñs.z si in pctis sit dimittentur ei. Ex hoc habet.vt dicit mgr. xiij. sntiarū. q̄ sacramentū vnctionis penas p pctis diminuit.secūdo morbū corpalem alleviat. tercio remissionez pctōz operat. ¶ Sexta colūna est ordo sacerdotalis mediante qua spūalis dom⁹ dei sustentat. z cōparat radici arboris.q̄ si sana fuerit rami pullulāt z fructū ferunt. sic fm Chrisf. sup Matb. Si sacerdotiū est sanū tunc sustentat pplm z reddit eū disciplinatū. Jō habet Judith. xiij. Vos q̄ pbiteri estis in populo ex vobis pendet anima cor ¶ Septima colūna est ordo coniugalis. sine quo homo carnaliter viuens salvari non potest. quia datur i remediuz.eo q̄ dicit Matb. xix. Non omnes capiūt verbū hoc.s.continentie.ß qui potest capiat. Et apls. j. Chor. vij. Melio⁹ est nubere q̄ vri. Nam de vginibus preceptū dñi non habeo ß consiliū do. Ideo ordo coniugalis comparat viti que est arbor distorta exterius indisposita.tamē cōfert dulces fructus z vinū preclarz.sic coniugiū generat nobiles fetus z omnes virgines. Jō dicit Hieron. Laudo coniugiū quia generat virgines. legorosas de spinis z margaritas de conchis. Hę sunt colūne septem speciose in domo ecclie. Et hanc domū decet sanctitudo obedientie.iuxta illud Mat. xviij. Si quis ecclam non audierit sit tibi sic ethnicus. Nam dicit Greg. Peccatū paganitatis incurrit qui ecclie sancte per inobedientiā contradicit. Ideo habet. xj. dist. quis nesciat. Quis nesciat ab omnibus debet observari q̄ sancta romana ecclesia observat. ¶ Scā domus est vrens virginalis. de qua canit eccla. Domus pudici pectoris tē plū repente fit dei. De hac domo scribit Sap. viij

Intrāns domuz conquiescam in illa. Nam filius dei intravit domuz beate virginis z quieuit ibi nouem mensibus. Hec est nobilis domus. de qua Ambros. Quid nobilius matre dei. quid splendidius ea quam splendor lucis elegit eterne. Ab hac domo processit nobis omnis salus. De qua Ins. Non est salus in mundo nisi quem peperit virgo Et impletū est illd. ps. lxiij. Replebimur ab vbertate domus tue. Nam hec domus plena est odore virtutum. Unde Hiero. Si mariam diligenter inspicias nihil virtutis.nihil decoris.s. gratie ē q̄n ex ea resplendeat. Hanc domū decet sanctitudo reuerentie z honoris.eo q̄ dicit Gerñ. Nihil nos habere deus voluit quin totum per marie manꝰ trāsijt.nam omnis nostra maledictio in benedictionē est mutata per illam. ¶ Tercia est domus spiritualis.z est quelibet devota anima.de qua possum dicere presens thema. Domum tuam decet sanctitudo.si saltem in ea fieri debet habitatio dei.vt dicit psal. xxj. Tu in sancto habitas. vbi dicit Damas. Sanctitas est puritas mentis sine conscientia criminis. Hec domus a summo opifice est cōstructa. quia a deo. De qua August. Anima a deo creatur creando infunditur. ¶ Hec domus debet fulciri septem colūnis.hoc est septem donis spiritus sancti. Item debet sanctificari ad modum materialis domus dei. Primo per aquam benedictam reconciliatur ecclesia z cimiterium.vt habetur de cōsecratione ecclesie.capitulo.cōsuluisti. Sic domus spiritualis anime per aquam lachrimarum mundantur. De qua Isaie. j. Si fuerint peccata vestra quasi coccinū erunt alba velut nix.de qua z psal.l. Lauabis me z super nivem dealbabor. Secundo domus dei debet dotari.vt patet de consecratione distin. j. capi. placuit.vbi dicitur. Altaria euertant̄ que sine reliquijs eriguntur. Ita spiritualiter debet domus anime dotari virtutibus et exemplis sanctorum. Unde psal. xxxvj. Custodi innocentiam z vide equitatem.quoniā sunt reliquie homini pacifico. Et idem psal. xlvij. Ponite corda vestra in virtute eius. Nam dicit Gerñ. Anima virtutibus plena est trinitatis cathedra. Tercio domus dei semel dicata debet ita manere z nunq̄ secularis habitatio fieri.vt patet de rerum permutatione. vbi dicitur. Quod semel deo dicatuz est nūq̄ ad alium vsum transferri debet. Et sic de anima que semel dicata deo est amplius alienari non debet. Juxta illud Luce. j. In sanctitate z iusticia seruiamus domino cunctis diebus nostris. Sed heu multi bene inciplunt.contra quos dicit Gregoriꝰ Frustra velociter currit qui anteq̄ venit ad metā deficit. Sic incassum bonum agitur si ante terminum vite deseratur. Quarto sicut in domo dei festum dedicationis singulis annis peragitur.vt habetur de conse. distin. j. capi. solennitates. Solennitates dedicationis ecclesiarum per singulos annos sunt celebrande. Ipo dño dante exemplū qui ad eandem festivitatem celebraturus aduenit. Johan. x. Facta sunt encenia in hierusalem z hyems erat. Sic dedicatio domus spiritualis semel in anno ad minus debet fieri. vt habet de pe. z remiss. c. ois. Vir vtriusq̄ sexus semel in anno debet cōfite.

ri xpio sacerdoti ⁊ sacramentū eucharistie sume-re. Quinto in domo dei non debet sepeliri excom municatus aliqs. sic in domo spūali. s. aīa nullum debet admitti pctm mortale p qđ homo excōicat⁹ efficit q̄ ad se. Jō Leuitī. xj. Sancti estote qm̄ ego sctūs sum. Nā ad hoc elegit nos deus. vt dic apls ad Ephes. j. Elegit nos deus ante pstitutionē mūdi vt essemus sci ⁊ immaculati. Nam hec est volūtas dei. sctificatio vra. j. Thes. iiij. Ideo Joel. ij. Sanctificate eccliam. Nam in malivolā aiam nō introibit spūs sapie. Sap. j. Sexto omnis dom⁹ dei debet fore sbdita plato. sic oīs aīa potestatibus sblimioꝛib⁹ subdita sit. ad Ro. xiij. Et signanť deo de quo. ij. Macha. ix. Justū est subditū esse deo et mortalē non putā deo sentire. Juxta illud ps. xxxvj. Subditus esto dño. de q̄ etiā. j. Pe. j. Animas vras castificātes in obedientia charitatis. Nā magis oportet obedire deo q̄ hoibus. Actū. v. Eo q̄ dns nō vult holocausta ⁊ victimas sz q̄ obediat sibi. j. Reg. xv. Quia melioꝛ est obedientia q̄ victima. Dicit nāq̄ Greg. in moral. Scelus ydolatrie est nolle acq̄escere. Ideo hr in cano. viij. q. j. sciendum. Sine obedientia infidelis q̄scq̄ putaťr q̄ fidel alias videat. de quo ⁊ moyses Deut. viij. Peribitis si inobedientes fueritť. Nā sic inobedientes ipis plātis debēt a monasterio expelli. vt hr de maio. ⁊ obe. c. qm̄ in ecclesijs. sic ille q̄ inobediens deo exīstit. Nō Deut. xvij. Qui superbierit nolens obedire sacerdoťi imperio morte moriet. Idcirco hec dom⁹ spūalis est sctificāda. Primo p dei timoꝛē. Nō ps. xviij. Timoꝛ dñi sctūs ⁊c. Nā scribit Eccli. ij. Qui timēt deū pparabūt coꝛda sua. ⁊ in pspectu illi⁹ sanctificabunt aias suas. q̄ timoꝛ dei facit sctm̄. vt dic apls. j. ad Choꝛ. viij. Perficiētes sctificationē in timoꝛe dei. Scdo hec domus debet sanctificari p iusticiā. Juxta illud Eccli. xxx. Salus aie in sanctitate iusticie. Tercio hec dom⁹ spūalis aie debet sctificari p dei dilectionē. nā tūc hō vere est sctūs cū vaciter deū diligit. de q̄ Aug. Sic sol illustrat siduos ⁊ stellas. sic charitas dei sctificat hoies. ¶ Sz di. nō curo de sctitate nisi essem btūs. Audet Fulgētius Habe sctitatē si vis hr btitudinē. Nā si careb sctitate carebis ⁊ beatitudine. quia scriptū est Isa. iiij. Sctūs vocabit oīs q̄ scriptⁿ ē in vita in hierusalē. ¶ Quarta domus ē materiat. s. ex lignis ⁊ lapidibus fabricata. cui⁹ hodie dedicationē in hoc loco colimus. Nā hāc domū decet sctitudo. ⁊ p multis de causis. ¶ Pria qꝛ deo appropriat. Jō canit eccliа hodie illō Gen. xxviij. Vere nō est hic aliud nisi dom⁹ dei. Idcirco nihil aliud in ea debet fieri nisi id qđ ad deū ptinet. De q̄ Aug. In oratorio nihil aliud agat nisi qđ ad gliam dei noscit. ¶ Scdo domū hāc decet sctitudo. qꝛ dns in ea laudat. de q̄ ps. xxviij. In tēplo eius oēs dicent gliam. scz pauperes ⁊ divites. de q̄ canit eccliа. Hic vox leticie psonat. hic pax ⁊ gaudia redundat. hac domo trinitati laus ⁊ glia sp resultat. Sed heu de multis potest dici illud Matth. xxj. Vos fecistis eam spelunca latronū. vt impleretur illud ps. lxxviij. Polluerunt templū sanctum tuū. ¶ Tercio merito decet illam domū sanctitudo. quia deus in ea adoratur. De quo Isaie. lvj. ⁊ Matth. xxj. Domus mea domus oratonis vocabit. Dicit notāter. domus oronis. non domus cauillationis. non inutilis locutionis. nec hophisatiōis. vt aliq̄ facitť. Nam timendū est sicut xps eiecit illos de tēplo q̄bus hec vba dixit. sic tales inhonoratēs domū dei nō possunt fieri dei templū. ¶ Sz di. cur vult deus specialiter habere vel specialē habere domū materialē. cum sit vbiq̄. Audet sctūs Tho. pte. iij. q. lxxxiij. arti. ij. q̄ locus oronis habet non xpter deū. sz xpt orantes. ⁊ p triplici de causa. Prio ad designandū q̄ habemus a deo non solum aiam sz ⁊ corpus. id circo corpalem habemus domū in qua oramus. Scdo xpter specialem devotionē vbi sunt sanctitatis signa. vt crux xpi. ⁊ cum hoc sanctissimo corpe xpi ihs sacramētaliter. Tercio xpter celeriorē exaudtionē. quia multi ibi conveniunt. Et dns dixit Matth. xviij. Ubi duo vel tres in nomine meo cōgregati sunt in medio coꝛ ego sum. Dicit Leo papa. Si duos velit exaudire. multo amplius vbi multa milia. Eo q̄ dicit Hieroni. Impossibile est multoꝛum preces non exaudiri. ¶ Quarto merito illam domuꝛ decet sanctitudo. quia in ea deo offertur. Nam legitur de domo quam edificauit Salomon. iij. Regū. x. In ea deo obtulit. Similiter. ij. Parali. ix. Omnes reges terrarum venerunt per singulos annos ⁊ obtulerunt munera in domū domini. sic ⁊ nos. quia scriptum est Exo. xxiij. Non apparebis in conspectu meo vacuus. sic fecerunt ⁊ iudei. j. Malach. iiij. Constructo templo tempore iude machabei fecerunt dedicationē octo diebus ⁊ obtulerunt dño holocausta cum leticia. Sic etiā habetur Exo. xxxv. Cum completum esset opus tabernaculi. tunc congregata multitudine filioꝛuꝛ israhel moyses dixit. Dies erit nobis sanctus. qui fecerit opus moriet̄ur. sic precepit dns. Separate primitias domini omnis voluntarius ⁊ prompto animo offerat aurum ⁊ argentum ⁊ es iacinctum purpuram ⁊ byssum ⁊ oleum ad luminaria. Spiritualiter. Sic hodie nos in domo dei offerre debemus. Primo. oues innocentie vt puri ⁊ mundi appareamus coram dño. quia dicit psal. lxv. Iniquitatem si aspexi in coꝛde meo non exaudiet dns Job. ix. Si quis cultoꝛ dei est ⁊ voluntatem eius facit. hunc exaudit. Secundo debemus offerre boues. id est fortitudinem spiritus. dicendo cum ps. lviij. Fortitudinem meam ad te custodiam. Dicit nanq̄ Strabo super Genes. Quomodo dignus eris supernis premijs nisi fortť pro xpi nomie eris De quo ⁊ Pascasius super actus apostoloꝛ. Nemo est in via salutis nisi in roboꝛe constantie virtutis. Tercio debemus offerre aurum. id est dilectionem. Nam fm Isiō. Aurum positum in igne evaporat. nec in pondere minuit. quia est solidum sic dilectio fortis est vt moꝛs quādo deo offerre debemus. Dicit cm̄ Hylarius. Frustra est oīs operatio. nisi deo tota nostra actio impendat. Quarto offerre debemus in hac domo argētū puritať. de quo Egesippus. Omnis q̄ voluerit placere deo divine maiestati exerceat se in mētis puritate. Nam dicit Aug. de virginibus. Deus non respicit pulcrā carnē. sz pulcrā mentē. Quito offerre debem⁹ deo oleū misericōdie. nam sicut oleuꝛ signatat oīs

liquoribus.sic ꝛ miscōia. Jō Ju. v. Estote misericordes.s.viuis ꝛ defunctis. Eo ꝙ dicit Damas. Indignus est diuine clementie q̄ non cōpatiē miserie aliene. Nā q̄ mensura mensi fueritis.eadē ꝛ remetiet vobis. ¶ Quinto merito hāc domū decet sanctitudo.vt oro nra in ea exaudiat. Nā deus in veteri ꝛ nouo testamento ꝓmisit q̄cq̄d in domib⁹ suo noi dedicat⁹ postulatū fuerit hoc sine dubio exauditū erit. Vñ.iij.Reg.viij.Cū salomō cōpleuit domū dñi orauit ad dñm dicēs. Si hō peccauerit in ꝓximū suū.si fugerit pp̄s inimicū suū. si clausus fuerit celū.si exorta fuerit in terra fames aut pestilentia aut corruptus aer. Et infra. Si q̄s cognouerit plagā cordis sui ꝛ expāderit ad dñm man⁹ suas in hac domo tu exaudies in celo ꝛ repropiciaberis vt des vnicuiq̄ ꝓm vias suas sīc videris cor ei⁹.qz tu solus nosti corda filioꝝ hominū. Et sequit infra Apparuit dñs salomoni ꝛ dixit. Audiui orationē quā deprecatus es coram me. Sanctificaui mihi domū hāc quā edificasti vt ponerē nomē meū in sempiternū ꝛ erūt oculi mei aperti ꝛ aures mee attēte. Sil⁹ in nouo testamēto ꝓmisit nos exaudire. Ju. xj. Petite ꝛ accipietis.pulsate ꝛ apiet vobis.ois q̄ petit accipit.ꝛ q̄ querit inuenit.ꝛ pulsanti aperi. Glo. Dis q̄ q̄rit p affectionē cordis.q̄ petit p oris supplicationē.ꝛ q̄ pulsat p manuū operationē sine dubio exaudiet.ꝛ sic exauditus fuit publican⁹ Lu.xviij. Qui peccatiēs pectus suū orauit dicēs. Deus ꝓpiti⁹ esto mihi pecōri. Si q̄ non exaudimur est culpa nra. de q̄ Greg. Ne mirꝝ q̄ tarde ꝛ nūq̄ exaudimur.qz dñm ꝓcipientē nō audimus. Jō Aug. Qua frōte postulas qō ꝓmisit si non facis qō ꝓmisisti. q̄pro pter dic Bern. Vbi mens igne diuino accenditur pec⁹ manibus tondit.pauimentū genibus calcat ꝛ oculi lachrimis fluūt.gemit⁹ ꝛ suspiria resonant illā oronem exaudiet dñs. Quinta ē dom⁹ eternalis.de qua ps.lxxxiij. Beati q̄ habitāt in domo tua dñe.in secula seculoꝝ laudabūt te. Hāc decet sanctitudo.qz manentes in ea scī sunt.ibi est diuersitas p̄mioꝝ. Job.xxiij. In domo p̄ris mei mansiones multe sunt.i.retributiones.ibi vox leticie ꝛ exultationis.ibi null⁹ clamor nec dolor.vt dic Bern. Ibi tāta est leticia.in compatione cui⁹ ois iocūditas meroꝝ.ois suauitas doloꝝ.ois dulcedo acerbitas.ois decor horribilitas. Sic ꝙ dic Chrisost. super Math. Maius erit scoꝝ p̄miū q̄ omne eoꝝ desiderium. Ad quam domum perducat nos qui regnat trinus ꝛ vnus.

¶ Sermo.clx. ¶ Ad idem

Anctificaui mihi domū hanc ꝛ elegi eā mihi in domū sacrificij.iij.Reg.ix. In summa verboꝝ duo inuenīt. Primo q̄ eccl̄ia est a dño sanctificata. ibi. Sanctificaui. Scōo q̄ est in locum oblationis dotata.ibi.Elegi eam mihi ꝛc. ¶ De primo est notandū. Primo sanctificat eccl̄ia vt diabolus expellat. ¶ Dicit Plinius in speculo naturali. Vinea que debet ferre fructū copiosuz debet diligenter a superfluis mūdari ꝛ purgari ꝛ excoli. ꝛ sepi⁹ a cultoribus viuificari.ꝛ debet custos super speluncā ordinari ꝛc. Vinea q̄ floret bufones fugat ꝛ serpentes.qz odoꝝ floꝝ cōtrariat veneno. Spūal⁹. Per vineā intelligit eccl̄ia dei.de qua Isa.v. Plantauit te vineā electā.s.meam domū.ꝛ non pōt ferre fructū in fidelibus nisi excolerē ꝛ ab immūdicijs mūdarē.hoc fecit xp̄s per suū vicarium.s. ep̄m ꝛ purgauit eam ab omnibus immūdicijs diabolice pꝛuitatis in consecratione vt serpens infernalis non possit in ea latitare. Refert nāq̄ Greg. in.iij.dyal. q̄ arriani quandā eccl̄iam diuti⁹ occupabant. sed cū ad hanc reliq̄e beati sebastiani ꝛ sancte agathe essent allate.ꝛ ab ep̄o dedicata.ꝛ in ea magna multitudo populi laudes omnipotenti deo canerent. subito sub pedib⁹ suis porcū senserūt discurrē.vna nimiter amnirātes q̄ a nullo potuit videri. appropinq̄uit ianuis atq̄ exiuit.vbi diuina pietas ostendebat q̄ immūdus inhabitator exiuit. Nā domus dei est diabolo terribilis ꝓpter q̄tuoꝝ que in ipa cōtinent. Primo ibi erigunt cruces. Scōo effundūtur oꝛones. Tercio dñicū corp⁹ continet. Quarto scōꝝ reliquie recondunt. Exq̄ omnia ista sūt terribilia diabolo.tūc figurat diabolus per leonē. De quo.j.Pe.v. Aduersarius vester diabol⁹ circumit quasi leo rugiens. Dicūt naturales. Leo quatuoꝝ timet. Primo strepitū rotaꝝ ipius currus.secūdo ignem accensuz.tercio gallū albū.q̄rto flagellatuz catulū. Primo timet strepidum curruū.i.exercit⁹ angeloꝝ.ps.lxvij. Currus dei.x.milib⁹ multiplex milia letantiū in ea. Strepidus eoꝝ sunt vociferationes ꝓra demones. Isa.lxij. Super muros tuos hierl̄m cōstitui custodes.ꝛ tota die ac nocte nō cessant laudare nomen dñi.igit isti strepidus currui sunt diabolis terribiles. Figurat Gen.xvij. Post q̄s iacob vidit scalam ꝛ angelos ascendentes ꝛ descendētes dixit.q̄s terribilis est locus iste. Per scalam intelligit penitētia per quā angeli descendūt ꝛ oꛛones colligūt. ¶ Scōo timet ignē accensuz.i. ardentia desideria ꝛ feruētes oꛛones q̄ sunt demonibus terribilia. Vñ diabolus dixit bto Bartholomeo. Incendūt me oꛛones tue. Aug. Oratio est aie p̄sidiū.deo obsequiū.diabolo supplicīū. Et ꝫ figuratur Thob.vj. Cordis eius particulaz si super carbones ponas fumus eius extinguet omne genus demonioꝝ. Cantico.vj. Terribilis vt castroꝝ acies. ¶ Tercio timet gallum album.i.martires ꝛ confessoꝛes qui fuerunt per doctrinā. Job.xxxviij. Quis dedit gallo intelligentiam. Et sunt albi qui per innocentiam ambulant. Apocal.iij. Ambulabunt mecum in albis.quia digni sunt. Horum reliquie in ecclesijs reconduntur. Chrisost. in ome. Vt latrones milites regis declinānt.sic demones martirum ꝛ confessoꝛum corpoꝛa pauent et fugiunt. ¶ Quarto timet catulum flagellatum.id est xp̄m qui adeo fugit flagellatus q̄ non fuit in eo sanitas a planta pedis vsq̄ ad verticē.qui sacramentaliter p̄ns est ꝛ crux eius in memoriaz passionis. Chrisost. Sacramentū fugiūt demones ꝛ occurrunt angeli. ¶ Scōo sanctificat ꝓpter sanctoꝝ angeloꝝ ministrationem. Nam quatuoꝛ modis amministrant. Primo q̄ sacerdoti angeli assistūt. Greg. Quis fidelitū dubitat in ipa imolationis hora ad sacerdotis vocē celos aptri.atq̄ i illo ihu xp̄i misterio choros angloꝝ adesse.sūma imis sociari.terrena celes

stibus iungi. Scõo ministrãt. qz oiones fidelium deo offerũt. Thob. xij. Quãdo orabas cũ lachrimis ego oionẽ tuã obtuli dño. Tercio ministrant qz fideles ab insidijs custodiũt. ps. xc. Angelis suis deus mãdauit de te vt custodiãt te i oibus vijs tuis. Judith. xiij. Custodiuit me angelus hinc eũtem z ibi cõmorantẽ z inde trãseuntẽ. Hiero. Angelox auxilijs liberamur ab inimicorum insidijs. Quarto ministrãt. qz psallẽtibus se coniũgunt. ps lxvij. Preuenerũt pncipes piũcti psallentib⁹ i medio iuuẽcularox tympanistriax. p tympanũ intelligit xps in quo est forma specifica .i. diuitas eterna. pellis extẽsa. i. caro crucifixa. melodia. i. anima gaudio z iubilatiõe plena. Ille aie sunt tympanistrie q̃ xpi diuinitate z hũanitate dulciter sunt refecte. ¶ Tercio domus sanctificat ꝓpter deuotionez hoim. Dicit nanq; sctũs Tho. pte. iij. q. xlviij. Locus oionis nõ dedicat ꝓpter deũ q̃ q̃si in loco cõprehẽderet deus. qz de⁹ ipũs est. z fm mgrm in .j. sen. Deus est vbiq; essentialr z pntialr z potẽtialiter. Jõ. iij. Regũ. viij. Celi celox te cape non pñt. quãto minus hec domus. Gz ꝓpter hoies. z hoc q̃ drupliciter. Prio ꝓpter oblationez. qz sicut a deo habemus spm̃ z corpus. ita corpalẽ domũ habere debemus vbi corpus z spm̃ sibi offerimus. Subdamus igit spm̃ p deuotã oionẽ. corpus p genuflectionẽ z pectoris tonsionẽ. sicut fecit publicanus. Lu. xviij. Percutiebat pect⁹ suũ in templo. dicẽs deuote. Deus ꝓpicius esto mihi pctõri. descendit iustificatus in domũ suã. Scõo ꝓpter specialez excitationẽ hois ad deuotionẽ. nã ibi depingunt sanctitatis signa z signũ passionis ibi continent sacra mysteria que oia sunt ad deuotionem mouentia. Tercio ꝓpter celeriorẽ exauditionẽ. quia abbas citius audit totũ conuentũ. q̃ vnũ monachum. z sic ꝙgregatio fidelitũ citius exaudit Mat. xviij. Vbi duo vel tres in noie meo ꝙgregati fuerint in medio eox ego sum. Jõ. j. Pe. iij. Oẽs vnanimes estote in oratione. Hiero. Impossibile est multox pces non exaudiri. Nam helyas fuit homo silis nobis z dñs cũ exaudiuit. Jaco. v. Multũ valet oro iusti assidua. Et sic nunc oẽs per assiduas orationes pñt obtinere a deo affluentiam bonox omniũ z remotionem maloz. Reuera omnia. s. bona spiritualia tpalia z celestia. Quarto ꝓpter specialẽ inhabitationem. Malach. iij. Ecce venit in sanctum templum suũ dñator dñs. s. sacramẽtaliter. Gze. Quis fidelũ dubitat in ipa immolationis hora celos aperiri. ad sacerdotis vocẽ angelox choros adesse. sũma imis cõsociari. Habacuc. ij. Dñs in templo sctõ suo. a facie eius sileat omnis terra. s. reuerentiali timore. Gen. xxviij. z est introitus misse. Terribilis est locus iste. vere non est hic aliud nisi dom⁹ dei z porta celi. Reuera terribilis. vide sup Apocal. xxj Ecce tabernaculũ dei cũ hoibus z habitabit cum eis. Matth. vlti. Vobiscũ sum vsq; ad cõsũmationem seculi. ¶ Dixi scõo q̃ in locũ oblationis ẽ dotata. ibi. elegi eam mihi in lotũ sacrificij. iij. Regũ viij. Rex z filij isrl̃ immolabant victimas coraz dño. non sic fecerũt iudei. s. Malach. iij. Constructo tẽplo tpe iude. machabei fecerunt dedicationem septem diebus z obtulerũt dño holocausta cum letitia. sic z nos. Scriptũ est eñ Exo. xxiij. Non apparebis in cõspectu meo vacuus. z de ꝓse. distin. j. Omnis xpianus ad missax solennia aliqua offerre tenet. qõ figurat Exo. xxxv. Cũ completuz erat opus tabernaculi. tunc congregata multitudine filiox isrl̃ moyses dixit ad omnẽ turbã. Iste est fmo quẽ ꝓcepit dñs dicens. Separate a pud vos primitias dño. omnis voluntarius z prono animo offerat eas dño. aux z argentũ. es. purpurã z abyssum z oleũ ꝛc. Subdit. Quisquis vfm sapiens est. veniat z faciat quod dñs imperauit. ¶ Spiritu aliter. sic nos offerre debemus primo aux dilectionis. Apocal. iij. Suadeo tibi emere a me aurũ ignitum. j. ad Chox. xiij. Charitas non excidit. Col. iij Super omnia habete charitatẽ quod est vinculuz dilectionis z pfectionis. Aug. Si charitas desit cetera nihil ꝓsunt. Isid. Sicut aurũ in igne nõ evaporat. sic dilectio in bono pfenerare facit. Hylar⁹ Nisi impendat dilectio frustra erit omnis opatio Hugo. Sine charitate nemo saluat. z cum charitate nemo damnat. Scõo argentum qõ est albuz. z significat puritatẽ conscientie. Vñ Egesippus. Omnis qui voluerit familiaris esse diuine maiestati exerceat se in mentis puritate. Sed heu multi studeñt ad vestituz claritatem. Aug. Non querit deus pulcram carnem. sed mentẽ pulcram z purã Math. v. Beati mundo corde. Tercio es. id est fortitudinẽ spiritus. ps. lvij. Fortitudinem meaz ad te custodiam. Strabo super Genes. Quõ dignus supernis premijs eris nisi fortis ꝓ xpi nomine fueris. De quo Pascasius super Actus apostolorũ. Nemo est in via salutis nisi fuerit in roboze constantie z virtutis. Quarto purpuram. i. meditationem z compassionem passionis xpi. Hugo de sacramentis. Frequens xpi meditatio passionis releuat laborem corpalem z spiritualem. Richar. de sancto victore. Sicut per diaboli temptationẽ surrexit tribulatio. sic per xpi passionẽ consolatio. Petrus pitagoricus. Nulla salus cernitur vbi passio xpi a memoria elongat. Quinto oleum de capite tuo non deficiet. Damas. Indignus est clementia qui non compatit alene miserie. s. vinis z mortuis. Sexto thus oionis. ps. cxl. Ascendat ad te domine oro mea sicut incensum. Aug. Oratio ẽ deo obsequiũ. animabus refrigerium. z diabolo supplicium.

¶ Opus putile sermonũ de sanctis p circulum anni Thesaurus nouus nũcupatum. impressum Nuremberge p Jmbouiũ Roburger. Anno. M cccc. xcvj. finit feliciter.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DUSSELDORF

© The Tiffen Company, 2007
TIFFEN Gray Scale
R
G
B
W
K
C
Y
M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black